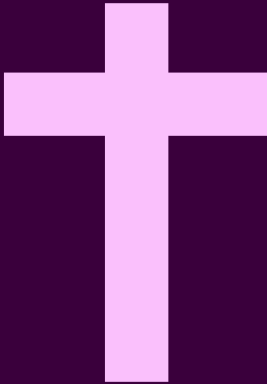

Ñ'oom xco na tqueⁿ ty'ogts'om cantxja 'naa'

Jesucristo

New Testament in Amuzgo, Guerrero (MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

Ñ'oom xco na tqueⁿ ty'oots'om cantxja 'naa'
Jesucristo
New Testament in Amuzgo, Guerrero
(MX:amu:Amuzgo, Guerrero)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guerrero Amuzgo (Amuzgo, Guerrero)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, Guerrero

amu

Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, Guerrero

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-02-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

3a693cf5-26ad-5db1-89e8-29e6d3f52b61

Contents

Mateo	1
Marcos	97
Lucas	156
Juan	249
Hechos	322
Romanos	409
1 Corintios	449
2 Corintios	487
Gálatas	512
Efesios	525
Filipenses	538
Colosenses	547
1 Tesalonicenses	556
2 Tesalonicenses	564
1 Timoteo	569
2 Timoteo	580
Tito	588
Filemón	593
Hebreos	595
Santiago	624
1 Pedro	634
2 Pedro	645
1 Juan	651
2 Juan	661
3 Juan	663
Judas	665
Apocalipsis	668

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Mateo

*Nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiñe Jesucristo
(Lc. 3:23-38)*

¹ Luaa ñ'oom na matseijndaa'ñena' tsjaaⁿ nn'aⁿ na tuiñe Jesucristo, na wjaac'oomna' David ñequio Abraham na jndyowicantyjoo' jooa na tue'cañoomna' jom.

² Abraham, jom tsotye Isaac, Isaac tsotye Jacob, Jacob tsotye Judá ñequio ntyjee tsaⁿñeeⁿ.

³ Judá ñequio yuscu na jndyu Tamar, ndana Fares ñequio Zara. Fares tsotye Esrom, Esrom tsotye Aram.

⁴ Aram tsotye Aminadab, Aminadab tsotye Naasón, Naasón tsotye Salmón.

⁵ Salmón ñequio yuscu Rahab, ndana Booz, Booz ñequio scoom'm Rut, ndana Obed, Obed tsotye Isaí.

⁶ Isaí tsotye David tsaⁿ na tyoluiñe rey, David to'ñoom scuu' ts'oo Urías, t'oom ndana Salomón.

⁷ Salomón tsotye Roboam, Roboam tsotye Abías, Abías tsotye Asa.

⁸ Asa tsotye Josafat, Josafat tsotye Joram, Joram tsotye Uzías.

⁹ Uzías tsotye Jotam, Jotam tsotye Acáz, Acáz tsotye Ezequías.

¹⁰ Ezequías tsotye Manasés, Manasés tsotye Amón, Amón tsotye Josías.

¹¹ Josías tsotye Jeconías ñequio ntyjee tsaⁿñeeⁿ. Jooa tuiindyena tiempo quia ty'e nn'aⁿ Israel na praso ndyuaa Babilonia nc'e na ticanaⁿndye nn'aⁿ Israel ndia' ñ'eⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Ty'echo naⁿñeeⁿ jooa na tyondye'ntjomtyeⁿna.

¹² Jnda teinom na ty'echo nn'aⁿ Babilonia nn'aⁿ Israel ndyuaana, tuiñe jnda Jeconías ndyuaa'ñeeⁿ. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Salatiel, Salatiel jom tsotye Zorobabel.

¹³ Zorobabel tsotye Abiud, Abiud tsotye Eliaquim, Eliaquim tsotye Azor.

¹⁴ Azor tsotye Sadoc, Sadoc tsotye Aquim, Aquim tsotye Eliud.

¹⁵ Eliud tsotye Eleazar, Eleazar tsotye Matán, Matán tsotye Jacob.

¹⁶ Jacob tsotye José, José saa' María. Ndo' María'ñeeⁿ na seincueⁿ Jesús na cwiluiñe Cristo.

¹⁷ Jndaⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna' Abraham, tue'cañoomna' hasta David. Ndo' cwiicheⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo', jnaⁿna'

David, tue'cañoomna' tiempo quia na ty'e nn'aⁿ Israel na praso ndyuaa Babilonia. Ndo' cwii^echeⁿ canchoo'ñequiee ndii' tsjaaⁿ na jndyowicantyoo', jnaⁿna' quia ty'echo nn'aⁿ Babilonia nn'aⁿ Israel, tue'cañoomna' hasta xjeⁿ na tuiiñe nquii na cwiluiiñe Cristo.

Luaa waa na tuiiñe Jesús

(Lc. 2:1-7)

¹⁸ Luaa waa na tuiiñe Jesucristo. Quia waacheⁿ ñomcaa' tsoñeeⁿ María ñequio José, ndo' cwii tjo^ocheⁿ na nntjomndyena, teitquioo' na majndeiñe María cantyja najndei Espíritu Santo.

¹⁹ Ndo' José, tsaⁿ na nluiiñe saa' María, jom ts'aⁿ na ñequii'cheⁿ tyocantyjaa' ts'om na nts'aa yuu na maty'iomyana'. Tical'ue ts'oom na nlui'jnaaⁿñe tsaⁿñeeⁿ, jo' chii seitoom na cwe' ñemaaⁿ nntyuii' ñomca.

²⁰ Yocheⁿ na luaa' matseitoom, tsoom'm ndaa na teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ty'o^ots'om nnoom. Tso tsaⁿñeeⁿ:

—U José na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyoo' tinty'ue' na nnc'o'ñom' María na nluiiñe scu'. Ee cantyja najndei Espíritu Santo jo' na jndeiñe.

²¹ Nntseincueⁿ cwii yu'ndaa na tsaⁿs'a. Ndo' 'u nntseicajndyu' juu Jesús. Ee na tseixmaaⁿ na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. Nntseicanoom'm jnaⁿ na la'xmaⁿ naⁿñeeⁿ.

²² Cha'tso nmeiⁿ tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seineiⁿ Ty'o^ots'om ñequio ñ'oom 'ndyoo profeta.

²³ Tso tsaⁿñeeⁿ:

Queⁿyo' cwenta, ndeiñe cwii yuscundyua.

Nntseincueⁿ cwii tyochjoo ndo' njndyu Emanuel.

Ñ'oom Emanuel matsona': Ty'o^ots'om m'aaⁿ ñ'eⁿndyo^o jaa.

²⁴ Jndaⁿ na lcwii ts'om José na tsoom'm ndaa, quia jo' seicanaaⁿ ñ'oom na saⁿtjom ángel cwentaa' Ty'o^ots'om, to'ñoom María na scoom'm.

²⁵ Saaⁿ ticatjomndyena na mandiñoom' hasta quia jndaⁿ seincuii scoom'm yu'ndaa'ñeeⁿ. Quia jo' José seicajñoom yu'ndaa'ñeeⁿ Jesús.

2

Nn'aⁿ na jndq' n'om ty'ena Belén

¹ Ncuae na tyom'aaⁿ Herodes rey, tuiiñe Jesús tsjoom Belén ts'oⁿdaa Judea. Luaa tuii, tq^uie'cañom nn'aⁿ na jndq' n'om Jerusalén, na jnaⁿ jo ndo' na macalui' ñe'quioom'.

² Tyota'x'eendyena:

—¿Yuu m'aaⁿ nqueⁿ na tuiiñe rey cwentaa nn'aⁿ judíos? Ee já jndaⁿ nty'iaayâ na teitquioo'ñe caxjuu cwentaaⁿ na ndicwaⁿ

m'aaⁿyâ ndyuaayâ jo ndo' yuu na macalui' ñe'quioom'. Jo' na tqui^ooyâ na nlat'maaⁿndyô jom.

³ Quia na jndii Herodes ñ'oomwaa', jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' jom ndo' mati cha'tso nn'aⁿ Jerusalén.

⁴ Jo' chii seitjoom cha'tso ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na cwit'moo^on ljeii na tqeⁿ Moisés. Ndo' tax'eeñê ndaa naⁿñeeⁿ yuu tsona' na nluiiñe juu na cwiluiiñe Cristo.

⁵ Naⁿñeeⁿ jluena nnoom:

—Ndi', matso ljeii na tsjoom Belén ts'ondaa Judea, jo' jo' nluiiñê. Ee luaa waa na seiljeii profeta:

⁶ O nn'aⁿ tsjoom Belén, ts'ondaa Judá, mei'chjoo ticju'cjena' tsjom'yo' quii'ntaaⁿ njoom nt'maⁿ cha'waa ts'ondaa Judá.

Ee quii'ntaaⁿyo' nlui' cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe na nnteix'ee nn'aaⁿya Israel.

⁷ Quia jo' cwe' nty'iu tqeeⁿñe Herodes nn'aⁿ na jndo' n'om na jnaⁿ jo ndo' na macalui' ñe'quioom'. Tcuu tcuu tax'eeñê ndaaⁿ ñeeⁿ xjeⁿñeeⁿ na tei'tquioo'ñe caxjuu.

⁸ Jndaⁿ jo' jñoom joona na c'oona tsjoom Belén. Tsoom ndaaⁿ:

—Catsa'yo', ndo' cata'x'ee'jndaa'ndyo' yuu m'aaⁿ tyochjoo'ñeeⁿ. Ndo' quia na jndaⁿ jliu'yo' jom, quiola'candii'yo' ja, cha mati ja nncjo, nntseit'maaⁿndyo' jom.

⁹ Naⁿñeeⁿ, quia na jndaⁿ jndyena ñ'om'ndyoo rey Herodes'ñeeⁿ mana ty'ena. Ndo' juu caxjuu na tei'tquioo'ñe ndaaⁿ na ndicwaⁿ m'aⁿna ndyuaana jo ndo' na macalui' ñe'quioom', tjajndyena' jo ndaaⁿ hasta tue'cañoomna' ndyeyu yuu na m'aaⁿ tyochjoo'ñeeⁿ.

¹⁰ Jeeⁿ tjawee' n'omna quia nty'iaannda'na caxjuu'ñeeⁿ. T'maⁿ tquiaana' na neii'na.

¹¹ Quia ty'equie'na naquii' w'aa, nty'iaana juu tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ María. Ty'ecata'na cantyena na tyola't'maaⁿndyena jom. Tjeii'na 'naⁿ na jnda na cwilei'chona. L'ana naya jom s'om cajaan ñ'eⁿ suu ndo' ñ'eⁿ nasei cachi na tuiina' ñ'eⁿ ntsuee' ts'oom mirra.

¹² Jndaⁿ chii cwiicheⁿ nato ty'elcwee'na ndyuaa tsjoomna ee s'aa Ty'o^ots'om na tsoona ndaa, jo' na seijndo'na' n'omna na tic'oolcwee'na na m'aaⁿ Herodes'ñeeⁿ.

Cwilei'nomna, cwi'oona ndyuaa Egipto

¹³ Jndaⁿ na jlui' naⁿñeeⁿ, teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ta Ty'o^ots'om nnom José xjeⁿ na tsoom'm ndaa. Tso ángel'ñeeⁿ nnoom:

—Quicantya', cja'ñ'oom' tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ. Calei'nom'yo', catsa'yo' ndyuaa Egipto, ndo' jo' jo' c'om'yo'

hasta xjeⁿ na nntseicandiiya. Ee nl'ue Herodes tyochjoo na nntseicueⁿeⁿ juu.

14 Quia jo' teicantyyaaⁿ, ndo' cwe' natsjom tjañ'oom tyochjoo ñequio tsondyee. Ty'ena Egipto.

15 Jo' jo' t'omna hasta na tue' Herodes. Na tuii na luaa' seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'o_oots'om na tyoñequiaa profeta. Matsona': "Tjeii'a Jndaaya na m'aaⁿ ndyuaa Egipto."

Herodes sa_o'ntjoom na cwje tyocanch'u

16 Juu Herodes, jnda na ljeiiⁿ na joo nn'aⁿ na jndo' n'om ticala'ñ'oom'ndyena jom, seiw'iiyayaaⁿ. Jñoom sondaro tsjoom Belén ndo' cha'waa ndiocheⁿ yuu na m'aⁿ nn'aⁿ. Sa'ntjoom na cala'cwjee naⁿñeeⁿ cha'tso tyonch'u na we ndyuu ndo' na cjeti m'aⁿ. Ee laa'ti' tjeiiⁿeⁿ cwenta cwanti xuee na teitquoo'ñe jndyee caxjuu'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na jndo' n'om.

17 Ndo' na luaa' s'aaⁿ, seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'o_oots'om na seiljeii profeta Jeremías. Ee seineiiⁿ ñ'oom tjañoom' chiuu seichjoo'na' n'om yolcu judías tsjoom Belén na jla'cwjee sondaro ndana.

18 Tsoom:

Teic'uaa naquii' tsjoom Ramá na cwityuee londyee yocanch'u.

Jndeei cwila'xuaana,

cwityueena cantyja 'naaⁿ ndana

meiⁿ taleiquiaana' na nnjoomna, ee tja ndana.

19 Jnda na tue' Herodes, quia jo' teitquoo'ñennda' ángel cwentaa' Ty'o_oots'om nnom José xjeⁿ na tsoom'm ndaa. Ndicwaⁿ m'aⁿna ndyuaa Egipto.

20 Tso nnoom:

—Quicantyya', cja'ñ'oom' tyochjoo ñequio tsoñeeⁿ. Tsal-cwe'yo' ndyuaa nn'aⁿ Israel. Ee jnda tja nn'aⁿ na ñel'uee'ndye na ñe'cala'cuee' jom.

21 Quia jo' teicantyyaaⁿ, tjañ'oom tyochjoo ñ'eⁿ tsondyee. Ty'elcwee'na ndyuaana ndyuaa Israel.

22 Joo ncuee'ñeeⁿ m'aaⁿ Arquelao ts'iaaⁿ ts'ondaa Judea yuu na tyotsa'ntjom tsotyeeⁿ Herodes. Saa quia na jndii José na ljo', t'oom na nquiaⁿaⁿ na nncjaⁿ Judea. Mati s'aannda' Ty'o_oots'om na tsoom'm ndaa na tancjaⁿ jo' jo'. Jo' chii tjaaⁿ cwiicheⁿ ntyja, ts'ondaa Galilea.

23 Tjaaⁿ cwii tsjoom na jndy Nazaret. Jo' jo' ljoo'ñê. Na tuii na luaa' seicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'o_oots'om na tyoñe'quia profetas na nntseicajndyuna' Jesús ts'aⁿ Nazaret.

3

Juan mañequiaaⁿ ñ'oom ndaa nn'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om
(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Tue'ntyjo xuee na teitquioo'ñe Juan, toqⁿoⁿ na tyotseits'oomñê nn'aⁿ. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaana ts'ondaa Judea jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

² Tyotsoom:

—Calcwe' n'om'yo' ee juu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om mandyocwje'cañoomna' 'o.

³ Cantya 'naaⁿ Juan'ñeeⁿ na tyotseineiⁿ profeta Isaías, tsoom:

M'aaⁿ cwii ts'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'oom na jndei matseineiⁿ ndaana. Matso tsaⁿ'ñeeⁿ:

“Calajndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' ndyocwje'cañoom nquii na cwiluiiñe na nntsa'ntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom na cwilayo'yo' nato na nñoom.”

⁴ Juan'ñeeⁿ tyocweⁿ liaa na tuii ñequio soo' camello. Tyochu'tyeⁿ tsiaⁿ'aⁿ ñequio cwii tjaⁿ. Ndo' nantquie na tyocwaaⁿ'aⁿ calcaa ntyue' ñequio tsiom' jnda.

⁵ Ndo' jndye nn'aⁿ tsjoom Jerusalén ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ cantsu 'ndyoo jndaa Jordán, tyo'oona na m'aaⁿ.

⁶ Seits'oomñê joona ts'om jndaa Jordán jnda na lcwe' n'omna jnaaⁿna.

⁷ Sa^a quia na nty'iaaⁿ'aⁿ na jndye nn'aⁿ fariseos ñequio saduceos tquiona na m'aaⁿ na ñ'cwits'oomndyena, quia jo' tsoom ndaana:

—'O cwiluiindyoy' cha'na canduu na cwilei'nom'yo' na nquiaayoy' na nnt'uiwi'na' jooyoy'. Ee 'o cwinquio'yo' na m'aaⁿya na nquia'yo' na nntseiw'ii Ty'o^ots'om 'o. ¿Ñeeⁿ t'moⁿ ndaa'yo' na waa na ndaa^a nlui'n'maaⁿndyoy' nawiy' na quia ndyoy'?

⁸ Ca'ndye'yo' na tis'a ndo' cal'a'yo' yuu na ya, quia jo' m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwilcwe' n'om'yo'.

⁹ Meiⁿ ticalas'andyoy' cheⁿncjoyoy' naquii' n'om'yo' na nndu'yo': “Jaa tjaa na teincuu' nacjooya ee Abraham cwiluiiñê weloo welooya.” Candyeyoy' nntsjoo, meiiⁿ cwe' ljo'meiiⁿ nnda^a nntseicwaqueⁿ Ty'o^ots'om na nluindyena' tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantjoo', quia jo' n'ndiina' 'o.

¹⁰ 'O matseijomna' cha'cwijom n'oom na tis'a ta^a cwil'a. Ndo' manquiu'yo' n'oom na tical'a ta^a naya, maxjeⁿ nnt'uana'. Ndo' xeⁿ jnda t'ua n'oom'ñeeⁿ nntioom nn'aⁿ joona' quii' chom. Maluaa' matseijomna' nnts'aa Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyoy' 'o xeⁿ tical'a'yo' yuu na ya.

11 Ja mayuu' matseits'oo^ondyo 'o ñequio ndaatioo ee na cwilcwe' n'om'yo'. Saa mandyontyjo nqueⁿ na nntseits'oomñê 'o ñequio Espíritu Santo naquii' n'om'yo' ndo' ñequio chom. Nqueⁿ t'ma^{ti} tseixmaaⁿ, nchiiti ja. Meiⁿ ticatseixma^{ya} na cwe' ja nnt'uiya lcoom'm na ñnequiaya joona' na ñjoom.

12 Jnda jaawindyoo' na nntu'xeⁿndyo' ee laxmaⁿ'yo' cha'cwijom lqueeⁿ na ndicwaⁿ cwajndii. Luaa ts'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ. Matseicueeñe ts'aⁿ lqueeⁿ hasta na nlju'ñ'eⁿ. Jnda chii nntseiweeⁿ lqueeⁿ na ya naquii' w'aa. Saa nchuaa'na' ñjoom chom. Maluaa' matseijomna' na nnts'aa Ty'o^ots'om. Nn'aⁿ na ya cwil'a maco'ñoom joona saa nn'aⁿ na tis'a cwil'a, nntseicoom joona ñequio chom na tijoom canduu'.

Teits'oomñe Jesús

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

13 Quia jo' jnaⁿ Jesús ts'o^ondaa Galilea, tjaaⁿ jndaa Jordán na nntseits'oomñe Juan jom.

14 Saa tiñe'nquiaañe Juan na caluii na ljo'. Tsoom:

—Cwa jnda tyje'cañoom' ja na catseits'oomndyo 'u meiiⁿ na matsona' na 'u catseits'oomndyu' ja.

15 T'o Jesús, matsoom nom:

—Je' quiaandyu'to' na caluii na ljo'. Ee macaⁿ'na' na laa'ti' calacanda^ondyo cha'tso cantyja na maty'iomyaⁿ'.

Ndo' tancuee' Juan.

16 Jnda na teits'oomñe Jesús, jlueeⁿ'eⁿ quii' ndaa. Ndo' seicanaa'ñena' tsjo'luee. Nty'iaaⁿ'aⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om ndyocue cha'cwijom catu'. Jndyocaljo nacjoom'm.

17 Ndo' nandye cañoom'luee teic'uaa na seineiⁿ Ty'o^ots'om. Tsoom:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^o. Cantyja 'naaⁿ jom mañequiaana' na neiⁿya.

4

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

1 Jnda jo' tjañ'oom Espíritu Santo Jesús jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Jo' jo' tyoqueⁿñe tsaⁿjndii na nnts'aa xjeⁿ jom.

2 Tyom'aaⁿ wen'aaⁿ xuee ndo' wen'aaⁿ tsjom tícwaaⁿ'aⁿ, jnda chii jndyo na ñejnoom'm.

3 Ndo' tyje'cañoom tsaⁿjndii na mach'ee xjeⁿ nn'aⁿ. Tsoom:

—Xeⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiindyu' Jnda Ty'o^ots'om, cwa catsaⁿntjom' ljo'meiⁿ na catseicwaqueⁿ'na' tyoo' joona' na nlcwa'.

4 T'o Jesús:

—Ja xocats'aa na ljo' ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'o_ots'om na matsona': “Nchii cwe' cantyja 'naaⁿ tyoo' na wando' ts'aⁿ, saa cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom na mañequiaa Ty'o_ots'om.”

⁵ Jnda jo' tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús Jerusalén tsjoom na lju' cwentaa' Ty'o_ots'om. Tqueeⁿ juu xqueⁿ tsiu' wats'om t'maⁿ.

⁶ Tsoom nnom Jesús:

—Xeⁿ mayuu'cheⁿ cwiluiindyⁿ Jnda Ty'o_ots'om, cwa cju'ndyⁿ jo nacje. Ee luaa matso ñ'oom 'naaⁿaⁿ:

Nquii Ty'o_ots'om ñnequiaaⁿ 'u luee ángeles cwentaaⁿaⁿ na cal'ana cwenta 'u.

Ndo' nntyjee' lueena 'u cha tincjaacañjom ljo' nc'e'.

⁷ Quia jo' t'o Jesús nnom, tsoom:

—Ja tijoom cats'aa cha'na matsⁿ luaa' ee mati waa cwiicheⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'o_ots'om na matsona': “Tintsa' xjeⁿ Ta Ty'o_ots'om cwenta'.”

⁸ Jnda chii tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús cwii sjo nandy^e. Jo' jo' t'mooⁿ nnom cha'tsoti n'iaaⁿ t'maⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ñequio na t'maⁿ matseit'maaⁿñena' joo.

⁹ Ndo' tsoom nnom:

—Cha'tso nmeiⁿ nntioo l'o' xeⁿ nlco' xtye' na nntseit'maaⁿndyⁿ ja.

¹⁰ Ndo' t'o Jesús nnoom, tso:

—Quindyoo' nacañomya 'u Satanás, ee ñ'oom' Ty'o_ots'om na teiljeii matsona': “Catseit'maaⁿndyⁿ nquii Ta Ty'o_ots'om cwenta', ndo' macandaⁿ nnom nqueⁿ candi'ntjom’.”

¹¹ Quia jo' 'ndii tsaⁿjndii jom. Ndo' tquie'cañom ángeles, tyondye'ntjomna nnoom.

Mato' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ts'ondaa Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹² Quia jndii Jesús na jnda mam'aaⁿ Juan praso, tjalcweeⁿeⁿ ts'ondaa Galilea.

¹³ Tjaaⁿ tsjom'm Nazaret, saa taticaljoo'ñê jo' jo'. Tjaaⁿ na nljoo'ñê tsjoom Capernaum na m'aaⁿna' 'ndyoo ndaaluee. Jo' jo' ndyuaa cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ Zabulón ñequio Neftalí.

¹⁴ Ndo' joo ndyuaa'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cha nntseicandaⁿñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, matsona':

¹⁵ Nntseixueeñaⁿ jo ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa cwentaa' Zabulón ndo' jo ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa cwentaa' Neftalí.

Nntseixueeñaⁿ jo ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ndyuaa 'ndyoo ndaaluee,

ñequio ndyuaa xndyaa' jndaa Jordán,

ñequio ts'ondaa Galilea yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos.

¹⁶ Naⁿñeeⁿ m'aⁿna nacje 'naaⁿ najaaⁿñe,

saa je' je' jnda teitquioo' cwii na jeeⁿ caxueeñe jo ndaana.
 Ndo' mati m'aⁿna na manchjena' joona na wi' cwitzoomna,
 saa je' jnda seicaxueeñena' jo ndaana.

17 Xjeⁿñeeⁿ jnaⁿna' na to' Jesús na tyoñequiaaⁿ ñ'oom.
 Tsoom:

—Calcwe' n'om'yo', ee juu na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om
 mandyocwje'cañoomna' 'o.

Ma'maⁿ Jesús ñequiee nn'aⁿ na cwitzjeii' calcaa

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

18 Xjeⁿ na mawinom Jesús 'ndyoo ndaaluee Galilea, ljeiiⁿ
 we nn'aⁿ na ñenquii ts'aⁿ ntseinda, Simón, tsaⁿ na jndyu Pedro
 ñequio Andrés tyjee tsaⁿñeeⁿ. Cwituee'na tsqui' 'naaⁿna ts'om
 ndaaluee ee nn'aⁿ cwitzjeii' calcaa joona.

19 Tso Jesús ndaana:

—Quiolajomndyo' ñ'eⁿndyo^o ndo' ja nnts'aa na nla'tjom'yo'
 nn'aⁿ tachii cwe' calcaa.

20 Joona mañoom' 'ndyena nlqui' 'naaⁿna, ty'ela'jomndyena
 ñ'eⁿñê.

21 Ndo' na tja tjatyeen ljeiiⁿ cwiicheⁿ we ts'aⁿ, ntseinda
 Zebedeo naⁿñeeⁿ, Jacobo ñ'eⁿ tyjeeⁿ Juan. Ñjomndyena ts'om
 w'aandaa. Cwila'yona nlqui' 'naaⁿna ñequio tsotyena Zebe-
 deo. Quia jo' t'maⁿ Jesús joona.

22 Ndo' mañoom' 'ndyena w'aandaa ñ'eⁿ tsotyena,
 ty'elajomndyena ñ'eⁿñê.

Jesús ma'mo^on ndaa jndye nn'aⁿ

(Lc. 6:17-19)

23 Tyomanom Jesús cha'waa ts'ondaa Galilea. Tyo'mo^on
 ndaa nn'aⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya
 cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om. Ndo' tyotsein'maaⁿ nn'aⁿ
 cha'tso nnom ntycu na wiina.

24 Ndo' t'om ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ cha'waa ndyuaa Siria.
 Naⁿñeeⁿ tquiochona cha'tso nn'aⁿwii na m'aaⁿ na cwitzoom
 jndye nnom ntycu ñequio na maquiina' joo. Mati ñ'eeⁿ nn'aⁿ
 na cwilei'cho jndyetia joo, ñ'eeⁿ nn'aⁿ na maleiñ'oom ty-
 cuwee', ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwitzoom tycutqueeⁿ. Sein'maaⁿ
 joona.

25 Jo' chii t'maⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ ty'entyjo^o naxeeⁿeⁿ. Jnaⁿ
 naⁿñeeⁿ ts'ondaa Galilea, ñ'eⁿ nn'aⁿ ndyuaa njoom Decápolis,
 ñ'eⁿ tsjoom Jerusalén, ñ'eⁿ ts'ondaa Judea, ndo' xndyaa' jndaa
 Jordán.

5

Jesús mañequiaaⁿ ñ'oom na wacatyeeⁿ cjo^o' ta

1 Quia na nty'iaa' Jesús na jndye nn'aⁿ, tjawaaⁿ cwii ta. Jnda
 na tjacjom, ty'entyja' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

² Tooⁿloⁿ na t'mooⁿ ndaana.

Nmeiiⁿ mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ
(Lc. 6:20-23)

³ Tsoom:

—Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwila'noⁿ na nty'iaandye jo nnom Ty'oots'om, ee naⁿñeeⁿ cwila'jomndyena cantyja na matsa'ntjoom.

⁴ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na chjoo' n'om cantyja jnaaⁿna, ee quia ñequiaa Ty'oots'om na t'maⁿ n'omna.

⁵ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwituee'ndyecje jo nnom Ty'oots'om ee nndaana na nnc'omna tsjoomnancue xco.

⁶ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿna cha'cwijom na ñe'lndo'na ndo' ñe'cwena ee na ntyjaa' n'omna na ndaaa nl'ana yuu na maty'iomyana'. Ee candaaa'ya ñequiaa Ty'oots'om na cwicantyyjaa' n'omna.

⁷ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ na wi' n'om nc'iaa, ee nnc'oom Ty'oots'om na wi' ts'oom joona.

⁸ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na lju' naquii' n'om, ee nnty'iaa ndaana nquii Ty'oots'om.

⁹ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwita'ya nc'iaa na cwila'ntja'ndye, ee nntseicajndyu Ty'oots'om joona ntseinaaⁿ.

¹⁰ 'Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwintyjo nc'iaana joona nc'e na m'aⁿna cantyja na maty'iomyana', ee la'xmaⁿ naⁿñeeⁿ cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

¹¹ 'Mañequiaana' na neiⁿ'yo' quia na cwila'jnaaⁿ nn'aⁿ 'o, ndo' quia cwita'wi'na 'o ndo' cwituee'na cha'tso nnom ñ'oomwi' nacjo'yo' na cwe' cantu nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'na'ya.

¹² C'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo' ndo' catseicwaljoo'tina' na neiⁿ'yo' ee t'maⁿ naya cwenta'yo' cwiwiwe cañoom'luee. Ee malaa'ti' tyolei'ntyjo nn'aⁿ profetas na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om tandyo xuee, cwii tjoocheⁿ na nntjom' 'o nawi'ñeeⁿ.

Cwiluiindyo tsjaaⁿ'chjeⁿ ndo' chom
(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³ 'O cwiluiindyo tsjaaⁿ'chjeⁿ, saaa xeⁿ na jnda jlui' na chjeⁿ'na', ¿ljo' ñ'eⁿ cwii nleichjeⁿ'nda'na'? Meiⁿ'chjoo tjaa yuu cwii nleil'uena', jo' chii cwe' cwityeⁿnquiee' nn'aⁿ ndo' cwicandyuena joona'.

¹⁴ 'O cwiluiindyo chom na cwiwixuee jo ndaaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Cwii tsjoom na wacatyeeⁿ xqueⁿ ta, xocandaaa nncwanty'iu juuna'.

15 Mati xotseicw'aa ts'aⁿ cwii xjocanti ndo' nncwjaa'ñeyom juuna' nacjee' ts'oom castom. Maxjeⁿ nntseintyja ts'aⁿ juuna' cha ya nntseixueena' ndaā cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ naquii' w'aa.

16 Malaa'ti' c'om' 'o na calaxueendyo' ndaā nn'aⁿ cha nla'no^mna na cwil'a'yo' cha'tso nnom na maty'iomyana'. Ndo' cantyja 'na'yo' nla't'maaⁿndyena Tsotyeyo' na m'aaⁿ cañoom'luee.

Ma'moⁿ Jesús cantyja 'naaⁿ ljeii na matsaⁿntjomna'

17 Mati tso Jesús:

—Ticala'tiuu'yo' na jndyoō na nntseityuii'a chiuu waa na t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, meiⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om na tyoñe'quia profetas. Jndyoō na nntseicandaya jona' cha nlei'tquioo' chiuu waa na mayuu'cheⁿ ñe'cat'mooⁿna'.

18 Ee mayuu'cheⁿ nndyeyo' nntsjo^o, yocheⁿ na ndicwaⁿ waa tsjo^lluee ñequio tsjoomnancue, xoca'ndiina' meiⁿcwii ljeii cachjoo na ndii'na' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés, hasta xjeⁿ jndā jlui'ljuu'ñ'eⁿna'.

19 Nc'e na luaa', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na titseicandā cwii ñ'oommeiiⁿ na cachjona', ndo' ma'mooⁿ ndaā nc'iaaⁿaⁿ ya meiiⁿ tila'candana juuna', tjaa yuu l'ueñê cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om. Saā 'ñeeⁿ juu na matseicandā ñ'oommeiiⁿ ndo' naljo' ma'moⁿ na cal'a nc'iaa', juu matseijn-daa'ñena' na t'maⁿ l'ueñe cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om.

20 Jo' chii candyeyo' nntsjo^o, xeⁿ tilacandā̄ndyo'ti'yo' jo nnom Ty'o^oots'om, nchiiti na cwil'a nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, quia jo' xonndā ntsaquiee'ndyo' cantyja na matsaⁿntjoom. Maca'na' na 'o nncwinom'ti'yo' na ya nl'a'yo' nchiiti cha'na cwil'a naⁿñeeⁿ.

Ma'moⁿ Jesús na tila'wjaaya nc'iaaya

(Lc. 12:57-59)

21 'O jndā jndyeyo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ ndaā welooya na matsona': "Tintseicue' x'ia' ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nnts'aa na ljo', maxjeⁿ nnt'uiitye'na' juu."

22 Jo' chii nndyeyo' nntsjo^o, meiiⁿ cwe' na nntseiw'ii ts'aⁿ x'iaa' maxjeⁿ nnt'uiitye'na' jom. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseinein' ñ'omjnaaⁿ nnom x'iaa', maxjeⁿ nntu'xeⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye wats'om t'maⁿ juu. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseijoom'ñe quioo' x'iaa', maxjeⁿ matsona' na nntioomñê juuna' naquii' chom b'io.

23 Jo' chii quia na ma'tioo' 'naⁿ jo nnom tio na mañequiaa' cwentaa' Ty'o^oots'om, ndo' xeⁿ juu xjeⁿñeeⁿ macjaañjoom' ts'om' na tiya m'aaⁿ x'ia' ñ'eⁿndyu',

24 quia jo' ca'ndii' 'naⁿ jo' jo', chii cja', catsa'jndyee' na caljoyaandyo' ñ'eⁿ x'ia'. Ndanquia, chii candyo'nnda' na ñeiquiaa' cwentaa' Ty'o^oots'om.

25 'Yocheⁿ na ndicwaⁿ wanaaⁿ, queⁿndyu' na caljondyo'ya'yo' ñ'oom na maleichuuna' 'o ñ'eⁿ x'ia' cha tints'aana' na juu ts'aⁿ na m'aⁿ'ntiaa'ndyo' ñ'eⁿñe nntseiquoom 'u l'ō jwe. Ndo' jwe'ñeeⁿ nñequiaaⁿ cwenta 'u luee sondaro, Ndo' jooa mana nntuee'na 'u w'aancjo.

26 Mayuu'cheⁿ matsjōō njom', xocalui' jo' jo', hasta quia na jndā tiom'nchaa'ndyu'.

Tiya na matseiqueeⁿ ts'om ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ

27 'O jndā jndye'yo' ñ'oom na tyoñe'quia nn'aⁿ na matsona': "Tijoom xuee nnc'oom'ya' ñ'eⁿ cwicheⁿ ts'aⁿ."

28 Saaⁿ ndye'yo' nntsjoō, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwe' manty'iaa' cwii yuscu na matseiqueeⁿ ts'oom juu, maxjeⁿ matsona' na mam'aa'yaaⁿ ñ'eⁿñe ee na luaa' matseitoom.

29 'Macwe' jo' xeⁿ cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoōndyu' nnom Ty'ōots'om, queⁿ cheⁿncu' xjeⁿ cha'cwijom na macwji' ts'om njom' ndo' matquie' juuna' cha taxocatseitjoōndyu'ti'. Ee ñecuaa meiiⁿ na tacandaaⁿndyu' saaⁿ nncu' nlui'n'maaⁿndyu'. Ndo' xeⁿ tiñe'queⁿ cheⁿncu' xjeⁿ cantyja 'naⁿ, meiiⁿ na candaⁿndyu' ñe'c'oom', meiⁿchiuucheⁿ b'io nncju'na' 'u.

30 Ndo' xeⁿ wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjoōndyu' nnom Ty'ōots'om jnaaⁿ ts'o' ntyjaya, queⁿ cheⁿncu' xjeⁿ cha'cwijom na matyjee' ndo' matquie' juuna' cha xotseitjoōndyu'ti'. Ee ñecuaa meiiⁿ na tacandaaⁿndyu' saaⁿ nncu' nlui'n'maaⁿndyu'. Ee xeⁿ tiqueⁿ cheⁿncu' xjeⁿ cantyja 'naⁿ, meiiⁿ na candaⁿndyu' ñe'c'oom', maxjeⁿ nncju'na' 'u b'io.

Ticatoⁿ'ndye nn'aⁿ na jndā t'unco

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

31 'Mati waa ñ'oom na tyoñequiaa Moisés na meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyuui' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu', tsaⁿñeeⁿ nnoom'm na nluii ljeii cantyja na matōⁿñē ñ'eⁿ scoom'm.

32 Saaⁿ je' candye'yo' ñ'oom na nntsjoō nncō. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyuui' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu', cwii na meiⁿnquia na s'aa scoom'm na nchii ñet'oomya ñequio cwicheⁿ ts'aⁿ, cha'cwijom nqueⁿ mach'eeⁿ na c'oomya scoom'm ñ'eⁿ cwicheⁿ ts'aⁿ. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ, matsona' na cwe' m'a'yana.

Ma'mōⁿ Jesús na tintjeii'a ñ'oom jii' Ty'ōots'om

33 'Mati jndā jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo ndaaⁿ welooya na matsona': "Tilqueⁿtyeⁿ ñ'oom na ntyji'ya' na xondaⁿ nntseicandaⁿndyu', saaⁿ ñ'oom na jndā tqeⁿtyeⁿ, catseicandaⁿndyu' juuna' nnom Ta Ty'ōots'om."

34 Saa je' nncō matsjōō nndye'yo': Meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom jii' Ty'ōōts'om. Ee jom tjacantyja na t'maⁿ cwiluiñê. Mati meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii cañoom'luee, ee juuna' cwiluiñena' ndio 'naaⁿaⁿ, ndo' na ljo' nndu'yo' matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'ōōts'om.

35 Meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii tsjoomnancue, ee juuna' m'aaⁿna' nacje 'naaⁿ Ty'ōōts'om. Ndo' na nndu'yo' naljo', matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'ōōts'om. Ndo' meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿyo' na nntjei'yo'yo' ñ'oom na ntyjii tsjoom Jerusalén, ee tsjoom'ñeeⁿ cwiluiñena' tsjoom' nquii Ty'ōōts'om na matsaⁿntjom. Ndo' na nndu'yo' naljo' matseijomna' na cwindu'yo' jii' Ty'ōōts'om.

36 Ndo' meiⁿcwii ñ'oom tilqueⁿtyeⁿ cjo' nncu' ee 'u tjaa ljo' tseixmaⁿ na nntsa' na nleicanchii' oo nleintom meiiⁿ ñe'cwii sooxqueⁿ. Macandā nquii Ty'ōōts'om nndaā nnts'aaⁿ na ljo'. Jo' chii na nntsu' ñ'oom'ñeeⁿ matseijomna' na matsu' jii' Ty'ōōts'om.

37 Quia na macwji'yuu'ndyu' cwii ñ'oom ndo' matsu' na mayuu' juuna', cats'aana' na mayuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Ndo' quia na matsu' na tiyuu', cats'aana' na tiyuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Ee canty-jati ñ'oom na nntseicwaljo'ti' na nntseijndei' 'ndyo' hasta nntseitiuu' na nntsu' jii' Ty'ōōts'om, ñ'oom'ñeeⁿ cwinaⁿna' na m'aaⁿ nquii tsaⁿjndii.

Tical'ueendyo na nnjoom na cwita'wi' nn'aⁿ jaa
(Lc. 6:29-30)

38 'O jnda jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo na matsona': "Cwaaⁿ cwii nnom nawi' mach'ee ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿaⁿ, mati nleijndaa' na nntjom jom. Aa ts'omnno^m x'iaaⁿaⁿ seiquiee'ñê, mati catjom jom. Aa tsei'n'om x'iaaⁿaⁿ tcoom, maxjeⁿ mati jom majo'ti catjoom."

39 Saa je' nncō matsjōō nndye'yo': Til'ueendyu' na nnjoom quia na maco'wi' ts'aⁿ 'u. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mmeiⁿnda' ntsmaⁿ ntyjaya, mati ntyjatymaaⁿ quiaa' na mmeiiⁿeⁿnda'.

40 Ñeeⁿ juu na maqueⁿ ñ'oom nacjo' na ñe'cuee' ñ'oom 'u wats'iaaⁿ ñe'cwjeeⁿeⁿ cotom', mati quiaa' na nncjaañ'oom liaaso'.

41 Ñeeⁿ juu na mach'ee na jndei'na' cja' ñ'eⁿñê na ncja'chu' xuu 'naaⁿaⁿ cwii kilómetro, cja' meiiⁿ we.

42 Ts'aⁿ na macaⁿ 'naⁿ njom', quiaa' nnoom, ndo' ts'aⁿ na macoⁿ, nchii nntsa' ndoo' ticandi'.

C'ōōya na wi' n'ōōya nn'aⁿ na jndoo jaa
(Lc. 6:27-28, 32-36)

43 'Mati 'o jndā jndye'yo' ñ'oom na tyolue nn'aⁿ teiyo, na matsona': "Catsa' na wi' ts'om' x'ia' ndo' catseitaa' ts'om' ts'aⁿ na jndoo' 'u."

44 Saa je' nncō matsjōō nndye'yo': Cal'a'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo' 'o. Ndo' calaneiⁿ'yo' nnom Ty'ōōts'om cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwita'wi' 'o.

45 Quia jo' nluiindyō' ntseinda Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee. Ee jom mach'eeⁿ na manty'iaa' ñe'quiom' 'naaⁿ'aⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye ndo' mati nn'aⁿ na wi'ndye. Ndo' matseicuaa'aⁿ yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana', ndo' nn'aⁿ na cwil'a na ticaty'iomyana'.

46 Ee xeⁿ macandā nn'aⁿ na wi' n'om' 'o, cwil'a'yo' na wi' n'om'yo', ¿aa cwila'tiuu'yo' na cjaawee' ts'om Ty'ōōts'om? ¿Aa nchii majo'ti cwil'a nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom?

47 Ndo' xeⁿ cwe' ncjoondyo' cwiñe'quia'yo' na xmaⁿndyo', ¿yuuwaa na jeeⁿ ya cwil'a'yo'? Ee malaa'ti' m'aⁿ nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndye Ty'ōōts'om.

48 C'om'yo' na candāa' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ cha'xjeⁿ nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee, candāa' m'aaⁿ na candya' ts'oom joona.

6

Ma'mōⁿ Jesús na cal'aaya jndye nnom naya

1 'Queⁿ'yo' cwenta quia na nl'a'yo' cwii nnom na maty'iomyana', nchii nl'a'yo' cwe' cha na canty'iaa nn'aⁿ, ee xeⁿ na ljo', tjaa'naⁿ naya 'naⁿ'yo' jo nnom Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee.

2 Cwe' nc'e jo' quia mache' naya cwii ts'aⁿ, catsa' na ñenncu' ntyji', tintseixuaandyu'. Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Cwi'oona lan'om ñequio n'om nantaa c'uaa ndyueena na cwil'ana naya ndyeñeeⁿ, cha queⁿ nn'aⁿ cwenta ndo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ joona. Mayuu'cheⁿ nntsjoō nndye'yo', cwe' tomti juu cantyja na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona, jo' na cwita'ntjomna.

3 Saa 'u je', quia na mache' naya ts'aⁿ, tica'mōⁿ na nljeii cwii'cheⁿ ts'aⁿ, meiiⁿ ts'aⁿ na jeeⁿ ya ñ'oom ñ'eⁿndyu'.

4 Cats'aana' na ñenncu' ntyji' naya na mache'. Ndo' nquii Tsotye' na manty'iaaⁿ'aⁿ ljo' mache' na cwe' nty'iu, jom nntseinoomñe' ljo' na matseitjoona' 'u.

Ma'mōⁿ Jesús chiuu nlanāaⁿya nnom Ty'ōōts'om (Lc. 11:2-4)

5 'O quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'ōōts'om, tal'a'yo' cha'na joo nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Ee joona jeeⁿ ya nquiuna na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ cwimeintyjee'na,

cwila'neiⁿna nnom Ty'oo^ts'om naquii' lan'om ndo' jo nqui nantaa. Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo^o, cwe' tomti juu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona jo' na cwita'ntjomna.

⁶ Saa 'u je', quia matsei'neiⁿ nnom Ty'oo^ts'om, cja'quie' naquii' wa', catseicu' 'ndyoots'a', ndo' catseineiⁿ nnom Tso-tye' na m'aaⁿ na titquioo'ñe. Ndo' jom na noom'm meiiⁿ titquioo'ñê, nntseinoomñê ljo' na matseitjo^ona' 'u.

⁷ 'Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oo^ts'om, tandu'yo' ñ'oom na ñejuu ñejuuna', cha'xjeⁿ quil'a nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ Ty'oo^ts'om. Ee joona cwila'tiuuna na jndye ndii' cwiluena, jo' na mañeeⁿ.

⁸ 'O je' til'a'yo' cha'na cwil'a joona. Ee Tsotye'yo' ntyjiijn-daa'ñê cwaaⁿ 'naⁿ na macaⁿna' 'o cwii tjo^ocheⁿ na cwitaⁿ'yo' nnoom.

⁹ Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oo^ts'om, luaa candu'yo': Tsotyaa^yâ na m'aaⁿl cañoom'luee, ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' xue'.

¹⁰ Candyo cantyja na matsaⁿ'ntjom'.

Caluii cantyja na l'ue ts'om' nnom tsjoomnancue cha'xjeⁿ na macwiluii cañoom'luee.

¹¹ Quiaa' nantquie 'naⁿ na macaⁿna' jâ xuee je'.

¹² Catseit'maⁿ ts'om' jâ natia na jndaⁿ l'aayâ cha'xjeⁿ jâ cwilat'maⁿ n'ooⁿyâ nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye ndaa^yâ.

¹³ Cateijndei' na ticjaachuuna' jâ na nl'aayâ yuu na ticatsaⁿ'ntjomna'.

Ndo' catseicandyaandyu' jâ cantyja 'naaⁿ juu natia.

Ee cha'waa na yo na cwii wjaana' 'u cwiluiindyu' na matsaⁿ'ntjom', ndo' cwiluiindyu' najndu',

ndo' tseixmaⁿ na catseit'maaⁿñena' 'u. Amén.

¹⁴ 'Xeⁿ 'o cwilat'maⁿ n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'tjo^ondye ndaa^y'yo', quia jo' mati Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee, nntseit'maⁿ ts'oom 'o na cwila'tjo^ondyo' nnoom.

¹⁵ Saa xeⁿ 'o ticalat'maⁿ n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'tjo^ondye ndaa^y'yo', quia jo' mati Tsotye'yo' xocatseit'maⁿ ts'oom 'o jnaⁿ'yo' na waa.

Cantyja na nntsei'cwejndo'ñe ts'aⁿ

¹⁶ 'Quia na cwila'cwejndo'ndyo', til'a'ya'yo' na taquiomya ndaa^y'yo' cwe' cha na caliu nn'aⁿ na ljo' cwil'a'yo'. Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'ayana taquiomya ndaana, cha ca'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'cwejndo'ndyena. Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo^o, cwe' tomti juu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ joona, jo' na matseinoomñena' na cwila'cwe'jndo'ndyena.

¹⁷ Saa 'u je' quia matsei'cwejndo'ndyu', cwjaa'ndyu' ncheⁿ xqueⁿ, camaⁿ njom',

¹⁸ cha ticwitquioo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na matsei'cwejndo'ndyu', macandaⁿ nquii Tsotye' na m'aaⁿ na titquioo'ñê nlqueeⁿ

cwenta. Ndo' jom na noom'm meiiⁿ titquioo'ñê, nntio'naa'ñê 'u.

Jeeⁿ jnda naya 'naaⁿl ts'aⁿ cañoom'luee

(Lc. 12:33-34)

19 'Tilatjom'yo' 'naⁿ na jdana' nnom tsjoomnancue yuu m'aⁿ canty'ua na nla'ndaa' joona', ndo' yuu na nlquii ch'meiⁿ, ndo' yuu na nndaq̄ nnc'ooquie' naⁿcanty'ue na nntjeii'na joona'.

20 Saā joo naya 'naⁿyo' na quit'maⁿ n'om'yo' calatjom'yo' joona' jo nandye cañoom'luee yuu na xocwa' canty'ua, meiⁿ na nlquii ch'meiⁿ ndo' meiⁿ na nnc'ooquie' naⁿcanty'ue na nntjeii' joona'.

21 Ee yuu na cwila'we'yo' naya na cwilatjom'yo', jo' jo' ntyjaa' n'om'yo'.

Ts'om nnom ts'aⁿ tseixmaⁿna' lámpara

(Lc. 11:34-36)

22 'Quia na mandi' ñ'oom na mayuu', matseijomna' 'u cha'na ts'aⁿ na tquiioo'ya na xuee manty'iaa'. Ee quia matsei'noⁿl ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ quia jo' mateijndeina' cha'waa na m'aaⁿl.

23 Saā xeⁿ tiñe'candi' ñ'oom na mayuu', matseijomna' 'u cha'na ts'aⁿ na tis'a n'omnnom na m'aaⁿ na nchjaaⁿl. Ee meiiⁿ na mandi' ñ'oom'ñeeⁿ saā xeⁿ tixocatsei'noⁿl na mayuu' juuna', naquii' ts'om' matsei'xmaⁿl cha'cwijom na jaaⁿñeñ'eⁿ.

Xondaq̄ ndya'ntjoo'ya ndaq̄ we patrom

(Lc. 16:13)

24 'Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu na nndaq̄ nndi'ntjomtyeⁿ nnom we patrom na ñejom. Ee nnc'oom ts'aⁿ na ticuee' ts'oom cwii patrom'ñeeⁿ, ndo' nnc'oom na wi' ts'oom cwiicheⁿ. Oo nnts'aana' na nntseit'maaⁿñê cwii naⁿñeeⁿ, ndo' cwiicheⁿ til'ueñe. Xeⁿ na jeeⁿ cwiqueⁿndyo' na nla'tjom'yo' 'naⁿ na nleityandyo' xocju'naaⁿñena' na nla't'maaⁿndyo' Ty'oq̄ts'om, ee we ntyja nmeiⁿl xondaq̄ ndye'ntjom'yo' na ñejom.

Ty'oq̄ts'om mach'eeⁿ cwenta ntseinaaⁿ

(Lc. 12:22-31)

25 'Cwe' nc'e jo', ndye'yo' nntsjoq̄: Tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿl n'om'yo' na cwitando'yo' tsjoomnancue, ljo' na nlcwa'yo' oo na nncwe'yo', ndo' lia'yo' chiuu nleitsaaⁿndyo'. Ee Ty'oq̄ts'om mantyjeeⁿ cantyjati na cwitando'yo' majndei-iticheⁿ na cwe' nantquie na cwicwa'yo'. Mantyjeeⁿ hasta cha'waandyo' 'o, majndeiiticheⁿ na cwe' liaa na cwicwee'yo'.

26 Queⁿyo' cwenta cantyja 'naaⁿ cantsaa na ma'ntyja jo nandye. Jooyo' tjaa ljo' cwinomyo' na nntyjeendyeyo' na nla'weyo' nantquie na nleil'ue 'io cha. Saā meiiⁿ na ljo',

nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee mañequiaaⁿ na cwicwa' jooyo'. Ndo' 'o cajndandyo'ti'yo' ntyjeeⁿ, nchiiti cantsaa.

²⁷ Mati ¿cwaaⁿ cwiindyo' 'o nndaq̄ nnts'aa na nleitcooñeti cwe' na jeeⁿ jndye matseituu?

²⁸ 'Quia jo' ¿chiiu na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' cantyja chiiu na nleitsaaⁿndyo'? Queⁿyo' cwenta, n'oom ljaa' quii' jndaq̄, ya cwiwijdana'. Neiⁿncoo' cwiwaa' ljaa'. Tiquil'ana' ts'iaaⁿ, meiⁿ tiquil'ana' tsaⁿ na nluui liaana'.

²⁹ Saq̄ nddye'yo' nntsjoq̄: Juu rey Salomón meiiⁿ jeeⁿ tyañê, ndo' tjacantyja na ya 'naⁿ na tyoleichom, saq̄ tîcatseijomna' na neiⁿncoo' liaⁿ'aⁿ cha'na neiⁿncoo' cwii ljaa'meiⁿ'.

³⁰ Ndo' xeⁿ laa'ti' matseichjoomñe Ty'oq̄ts'om ljaa' quii' jndaq̄ na niomna' xuee je' ndo' 'io cha nlcona', majndei- iticheⁿ ntyjeeⁿ chiiu nlcwee'yo' liaa, 'o nn'aⁿ na ticala'yuya n'om'yo'.

³¹ Jo' chii tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' na ndu'yo': "¿Chiiu nl'aayoq̄ na nlcwaa'a ndo' na nncwaaaya?" oo ndu'yo': "¿Chiiu nl'aayoq̄ na nleijndaa' liaaya?"

³² Ee ñenquii'cheⁿ nmeiⁿ cwil'uee'ndye nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'oq̄ts'om. Saq̄ nqueⁿ na cwiluiñê Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee mantyjeeⁿ na tjoq̄ndyo' cha'tso nmeiⁿ'.

³³ Saq̄ najndyee quiandyo' na nntsā'ntjom Ty'oq̄ts'om 'o. Ndo' cal'a'yo' yuu na maty'iomyana' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom, quia jo' ñnequiaaⁿ cha'tso nmeiⁿ' na maca'na' 'o.

³⁴ Jo' chii tinc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na nlca'na' 'o xuee na cwii wjaana'. Ee xuee 'io waanquia ñ'omtiiu cwentaa'na'. Xuee je' malei'tyeⁿ nawi' na chuuna' cwenta'yo'.

7

Til'uee'ndyo jnaaⁿ nn'aⁿ

(Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ 'Til'uee'ndyo' jnaaⁿ nn'aⁿ na cwe' xjeⁿto 'o cha ticu'xeⁿ Ty'oq̄ts'om 'o.

² Ee mañejuuti ñ'oom na cwil'ue'yo' nacjoo nc'iaa'yo', majuuna' nleil'uee'ñe Ty'oq̄ts'om na nncu'xeⁿna' 'o. Ndo' cha'xjeⁿ na cwitjei'yo' cwenta na cat'uiina' nc'iaa'yo', malaa'ti' nnts'aaⁿ ñ'eⁿndyo'.

³ ¿Chiiu na jeeⁿ maqueⁿ cwenta meiiⁿ chjoowi' ljo' mach'ee x'ia'? Ndo' manncu'ti' tiqueⁿ cwenta na t'maⁿ matsei'tjoq̄ndyu'. Mach'eena' cantyja 'naⁿ cha'cwijom jeeⁿ ndo' ntquioo' jndaq̄ na njom ts'omnom x'ia', saq̄ meiⁿchjoo tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu'.

4 ¿Aa nntsu'yu' nnom x'ia': "Cwa, quiaa' na nncwji'a ntquioo' jnda na njom ts'omnjom'"? Ndo' 'u je' ndicwa' njom ts'oom tscaa' ts'omnjom'.

5 'U ts'a' na we waa na matseixma' cwji'jndyee' ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu' quia jo' tquio'ya' na nncwji' ntquioo' jnda na njom ts'omnom x'ia'.

6 'Tiñe'quia'yo' 'na' na lju' la'xma'na' ndaa' nn'a' na ticala'ñ'oom'ndye Ty'oots'om na ticala'xma' na nnto'ñoom' joona'. Ee xe' na luaa' nl'a'yo' matseijomna' cha'cwijom cwiñe'quia'yo' 'na' na ya na la'xma'na' cwentaa' Ty'oots'om ndaa' calue'. Ndo' calue'ñee' nnta'que'nyo' na nntquiiyo' 'o. Mei'ñ tiñe'quia'yo' 'na' na jnda ndaa' na'ñee', ee xe' na ljo' nl'a'yo', matseijomna' cha'cwijom cwitue'yo' ts'uaa ta' na jee' jnda ndaa' calcu. Ndo' calcu'ñee' cwe' nntyueyo' joona'.

Cata'nyo' nnom Ty'oots'om, quia jo' nnto'ñoom'yo' (Lc. 11:9-13; 6:31)

7 'Ñequii'che' cata'nyo' nnom Ty'oots'om quia jo' nnda'yo' juu na cwita'nyo'. 'Ñequii'che' cal'ue'yo' chiuuya jo nnoom quia jo' nliu'yo'. 'Ñequii'che' ca'ma'nyo' jom quia jo' nnaa' cha'cwijom 'ndyoots'a jo ndaa'yo'.

8 Ee cwii ts'a' na waa na macaa' nnom Ty'oots'om, maxje' nnc'o'ñoom' juuna'. Ndo' mati ts'a' na mal'ue yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om, maxje' nljeii'. Ndo' juu ts'a' na ma'ma', maxje' nntseicanaa'ñe Ty'oots'om cha'cwijom 'ndyoots'a jo nnom.

9 '¿'Ñee' cwiindyo' 'o na m'aa' yucachjoo jnda, ndo' xe' macaa' tyoo' njom', aa ñnequiaa'yu' tsjo' nnoom? Tjaa'na' ñee' nnts'aa na ljo'.

10 Ndo' xe' maca' yucachjoo jnda' cwii catscaa njom', ¿aa ñnequiaa'yu' catsuu nnoom? Xocatsa' na ljo'.

11 Quia jo' 'o nn'a' na tia nn'a'ndyo', xe' manquiu'yo' na ñe'quia'yo' 'na' na ya ndaa' nda'yo', majndeitiche' nquii Tsotyeyo' na m'aa' cañoom'luee ñnequiaa' 'na' na yatiche' ndaa' nn'a' na cwita' nnoom.

12 'Quia jo' mei'nquia na l'ue n'om'yo' na cal'a nn'a' ñ'e'ndyo' majo'ti cal'a' 'o ñ'e'ndye joona. Ee laa'ti' matsa'ntjom ljeii na tque' Moisés ñequio ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quia profetas tandyo xuee.

Catsaquiqa'a' ndyoots'a na cantuu (Lc. 13:24)

13 'O catsaqui'e'yo' 'ndyoots'a cantuu na nnc'om'yo' natoo' Ty'oots'om. Ee waa 'ndyoots'a tmei' na matseicanaa'ñena' nato t'ma'. Juuna' wjaañ'oomna' ts'a' na nntsuuñe'ndo' jndye nn'a' cwii'ooquie' jo' jo'.

14 Saa 'ndyoots'a cantuu matseicanaaⁿñena' nato cajneiⁿ. Nato'ñeeⁿ wjaañ'oomna' ts'aⁿ na ticantycwii na nncwando' saa tijndye nn'aⁿ cwiliu juuna'.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ taq' ts'oom
(Lc. 6:43-44)

15 'Cal'a'yo' cwenta ñequio joo nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom cwiñe'quia. Cwiquire'cañomna 'o na ndoo' jeeⁿ nioom' n'omna cha'na nioom' ts'om catsmaⁿ saa naquii' n'omna laxmaⁿna na wi'ndyena cha'cwijom lobo.

16 Nnta'jnaⁿyo' 'ñeeⁿ joona quia cwiqueⁿyo' cwenta chiuu cwil'ana. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicjoo ts'aⁿ tauva l'oonoom? Oo ¿aa nntseicjoo ts'aⁿ tahigos ts'oom nioom? Xocats'aana' na ljo'.

17 Ee ticwii cwii ts'oom na ya, cwiwe' tã na ya, ndo' ticwii cwii ts'oom na tis'a, cwiwe' tã na tis'a.

18 Ts'oom na ya xocue' tã na tis'a, ndo' ts'oom na tis'a xocue' tã na ya.

19 Ticwii cwii ts'oom na ticats'aa tã na ya, cwit'uana', jnda chii cwituee' nn'aⁿ juuna' quii' chom.

20 Luaa' waa na nnta'jnaⁿyo' naⁿñeeⁿ, ee m'moⁿna' na tiyuu' ñ'oom na cwiñe'quiana quia na nleitquioo' chiuu waa na cwil'ana.

Ticha'tsondye nn'aⁿ laxmaⁿna cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om
(Lc. 13:25-27)

21 'Majndye nn'aⁿ cwilue nnooⁿ Ta, saa ticha'tsondyena nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om. Ñequii'cheⁿ joo nn'aⁿ na cwil'a ljo' na l'ue ts'om Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, naⁿñeeⁿ nnc'ooquiee'ndye cantyja na matsaⁿntjoom.

22 Xuee na nncue'ntyjo na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, majndye nn'aⁿ nluena nooⁿ: "Jeeⁿ 'u Ta, ¿aa nchii jnda tquiaayâ ñ'oom naya 'naⁿ ñequio najndei na matsei'xmaⁿ ndo' tjeii'â jndyetia naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' l'aayâ jndye 'naaⁿ ñequio najndu' nncu' na tixocaluiina' cantyja najndei na matseixmaⁿ ts'aⁿ?"

23 Quia jo' nnc'oya ndyuee naⁿñeeⁿ, nntsjoq: "Mei'chjoo ticwajnaⁿa 'ñeeⁿ 'o. Quindyoyo' nacañomya, 'o nn'aⁿ na tia nn'aⁿndyo'."

Chiuu waa na tjaluii we w'aa
(Lc. 6:47-49; Mr. 1:22)

24 'Ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oom na matsjoo nmeiiⁿ ndo' matseicanda joona', matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na cwii ts'aⁿ na jndo' ts'om na s'aa waa' nacjoo' tsjo't'maⁿ na tyeⁿ wacatyeeⁿ.

25 Jnaⁿna' tua', tyjee' jndaa, tioo jndye jndei, teicaljoona' w'aa'ñeeⁿ, saā tiquioona' ee na t'uiityeⁿna' nacjoo' tsjō'ñeeⁿ.

26 Saā ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oom na matsjōō ndo' titseicandā joona', matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na cwii ts'aⁿ na tijndō' ts'om na s'aa waa' nacjoo' tei'.

27 Jnaⁿna' tua', tyjee' jndaa, tioo jndye jndei, teicaljoona' w'aa'ñeeⁿ, mana tioona'. Ndo' mat'maⁿ tsuu cantyja 'naaⁿ w'aa'ñeeⁿ.

28 Quia na jndā jndā seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ, nn'aⁿ na jndyendye jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na t'mōōⁿ ndāana.

29 Ee tyo'mōōⁿ na waa najndei na matseixmaaⁿ, nchii cha'na cwit'mōōⁿ nn'aⁿ na jndō' n'om cantyja 'naaⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés.

8

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

1 Quia na jndyocue Jesús ta na tjaaⁿ, jndyendye nn'aⁿ tquiontyjō naxeeⁿeⁿ.

2 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na chuu tycu lepra, tjatseicandyoo'ñe, tco' xtye jo nnoom, tso:

—Ta, ntyjii na 'u nndaā nntsein'maⁿ ja, xeⁿ l'ue ts'om'.

3 Ndo' Jesús seintyjōōⁿ ts'ōōⁿ, tyenquioom'm tsaⁿñeeⁿ, matsoom nnom:

—L'ue ts'ōōⁿ. Can'maⁿ.

Ndo' mañoom' n'maⁿ tsaⁿñeeⁿ, mana tsu tycu lepra.

4 Quia jo' tso Jesús nnoom:

—Ndi' nntsjōō, meiⁿcwii ts'aⁿ ticatsu' nnom chiuu waa na tuii. Saā cja', cja'tseica'mōⁿndyu' nnom tyee, ndo' quiaa' quioo' nnoom na tseixmaⁿ cwentaa' Ty'ōōts'om cha'xjeⁿ na sa'ntjom Moisés. Luaa' catsa' cha calui'yuu'na' ndāā nn'aⁿ na jndā n'maⁿ.

Sein'maⁿ Jesús mosoo' capeitaⁿ, ts'aⁿ romano

(Lc. 7:1-10)

5 Xjeⁿ na mawjaaquiee' Jesús tsjoom Capernaum, cwii capeitaⁿ na matsa'ntjom cwii siaⁿnto sondaro seicandyoo'ñe nacañom'm. S'aa ty'oo nnoom.

6 Tso:

—'U Ta, moso 'naⁿya macandā cwe' waaⁿ na waa w'aya, tei'caljoo tycutqueeⁿ jom. Jeeⁿ cwajndii maquiina' jom.

7 Tso Jesús nnom:

—Nncjō, nntsein'maⁿya jom.

8 Saā t'ō capeitaⁿ, tsoom:

—'U Ta, ticatseixmaⁿya na nncja'quie' naquii' w'aya. Mantjii meiiⁿ cwe' ñ'oom catsu', mana nn'maⁿ moso 'naⁿya.

⁹ Ee mati ja m'aa^{ny}a nacje 'naaⁿ nn'aⁿ na cwitsa^{ntjom}. Ndo' mati nncō m'aⁿ sondaro na matsa^{ntjo}ⁿ. Quitsjōō nnom cwii joona: “Cja' luaa’”, ndo' wjaa. Quitsjōō nnom cwii cheⁿ: “Candyo' luaa’”, ndo' ndyo. Quitsjōō nnom cwii cwii moso 'na^{ny}a: “Catsa' ts'iaa^{waa}’”, ndo' nts'aa.

¹⁰ Jeeⁿ tjawee' ts'om Jesús quia na jñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo tsaⁿ'ñeeⁿ. Tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwi'oontyjo naxeeⁿ'eⁿ:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoō, meiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel tyooljei cwii ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om cha'na tsa^m'aaⁿ'.

¹¹ Candye'yo' nntsjoō, jndye nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ Israel nnaⁿ naⁿ'ñeeⁿ jo ntyja na macalui' ñe'quioom' ñequio ntyja na mawjaacue ñe'quioom'. Ndo' yuu na m'aⁿ Abraham ñ'eⁿ Isaac ñ'eⁿ Jacob yuu na matsa^{ntjom} Ty'oōts'om, ñequio na neiiⁿ na nncwindyuaandyena na nlcwa'na ñ'eⁿ naⁿ'ñeeⁿ.

¹² Saaⁿ nquiee nn'aⁿ judíos na qui na cwentaana cantyja na matsa^{ntjom} Ty'oōts'om, nncwji'na' joona jo' jo'. Nncju'na' joona yuu na tjacantya na jaaⁿ'ñe. Jo' jo' nnc'omna na nla'xuaana na matsei'ndaa'na' n'omna. Ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na maquiina' joona.

¹³ Quia jo' tso Jesús nnom capeitaⁿ'ñeeⁿ:

—Cha'xjeⁿ na jndaⁿ seiyu', maxjeⁿ jo' nluii. Cja'lcwe' na waa wa'.

Ndo' mañejuu xjeⁿ'ñeeⁿ n'maⁿ mosoo' tsaⁿ'ñeeⁿ.

Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ Simón Pedro

(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

¹⁴ Tjaquiee' Jesús waa' Pedro. Ljeiiⁿ na waa staxeeⁿ' tsaⁿ'ñeeⁿ cjoo' jnduu. Matseicona' juu.

¹⁵ Tyenquioom'm ts'o tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' mañoom' tjameintyjee' na matseicona' juu. Teicantya, to' na mandi'ntjom ndaaⁿ.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii

(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶ Quia na jndaⁿ tmaa^{ny}a, tquiococho nn'aⁿ jndye nc'iaana na cwilei'cho jndyetia na m'aaⁿ Jesús. Ñe'cwii sa^{ntjoom} na calui' jndyetia, quia jo' jlui'na naquii' n'om naⁿ'ñeeⁿ. Ndo' sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii.

¹⁷ Luaa' tuii cha calui'ljuu' ñ'oom' Ty'oōts'om na tyoñequiaa profeta Isaías. Tso tsaⁿ'ñeeⁿ: “Manquiiyeeⁿ teijneiⁿ jaa cantyja na tijndeiⁿ' n'oo^{ny}a. Ndo' mati sein'maaⁿ jaa cha'tso ntycy na ñe'leichuuna' jaa.”

Nn'aⁿ na ñe'c'oontyjo naxeⁿ' Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸ Quia na nty'iaa' Jesús na jndyendye nn'aⁿ m'aⁿ nacañom'm, tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ'ñê na cala'jndaa'ndyena w'aandaa na nnc'oona xndyaa' ndaaluee.

19 Ndo' tjantyjaa' cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tq^{ue}n Moisés. Matso nnoom:

—Maestro, nncjontyjo naxeⁿ meiⁿyuucheⁿ na wja'.

20 T'o Jesús nnom, tsoom:

—Joo canndye maniom lue'w'aayo' ndo' cantsaa na cwima'ntyja mati maniom cantquiaayo', saa ja na cwiluiindyjo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee meiⁿ yuu na nncwajndya, tjaa'naⁿ.

21 Cwiicheⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, matso nnoom:

—Ta, quiaa' ñ'om' na nndi'ntjoⁿtya nnom tsoty^a, hasta xeⁿ jnda ty'iuya jom, quia jo' yuu' je' nñ'aⁿya ñ'eⁿndyu'.

22 T'o Jesús nnom, matsoom:

—Jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tyootando' cantyja 'naⁿya. M'aⁿna cha'cwijom l'oo. Ca'ndii' na joona caty'iuundye ntyjeena. Saa 'u je', candyo'tseijomndyu' ñ'eⁿndyu'.

Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nm^on ndaaluee
(Mr: 4:35-41; Lc. 8:22-25)

23 Quia jo' tuoqⁿ ts'om w'aandaa, mandi ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

24 Luaa tuii, tyoowijndye 'oona, tioo cwii jndye t'maⁿ jndeiⁿ nnom ndaaluee, mawaa na wjaanchjeeñe nm^on w'aandaa. Ndo' jom watsom.

25 Ndo' ty'entyjaa' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'nlcwina jom, jluena:

—Jeeⁿ 'u Ta, cwji'n'maaⁿndyu' jaa, manncwjaaya.

26 Quia jo' tsoom ndaana:

—'O nn'aⁿ na ticala'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oq^{ts}'om, ¿chiiu na cwilacatyuendyo'?

Ndo' teicantyyaaⁿ, seitiaaⁿnaⁿ jndye'ñeeⁿ ñequio ndaaluee, mana teicheⁿñ'eⁿna'.

27 Cwe' seiñ'eeⁿtona' naⁿñeeⁿ, jluena:

—¿Ñeeⁿ cwiluiiñe tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿcheⁿ ndya' waljoo'? Jnda'jom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee cwila'candana' ñ'oom na matsaⁿntjoom.

Nn'aⁿ Gadara na la'xmaⁿ na'jndii naquii' n'om
(Mr: 5:1-20; Lc. 8:26-39)

28 Jnda jo' jlui'na cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee, ndyuaa nn'aⁿ gadarenos, we nn'aⁿ na la'xmaⁿ na'jndii ty'ecatjomndye jom. Jlui'na yuu niom ndei'luaa, jeeⁿcheⁿ ndya' wjeena hasta le-icanda^a nncwinom ts'aⁿ nato'ñeeⁿ.

29 Luaa tuii, jndeiⁿ jla'xuaana, jluena:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyô, 'u Jesús, Jnda Ty'oq^{ts}'om? ¿Aa jnda jndyo' na nlco'wi' já, meiiⁿ tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntu'xeⁿndyô?

30 Jo' jo' chjooti matqui^{oo}'ti m'aⁿ cwii tmaaⁿ t'maⁿ calcu na cwicwa'.

31 Ndo' naⁿndii'ñeeⁿ jla'ty'oondyena nnoom jluena:

—Xeⁿ na nncwji' jâ naquii' n'om naⁿm'aⁿ, quiaa' ñ'om' na nntsaquiaa'â naquii' n'om calcu na m'aⁿ luaa'.

32 Quia jo' tsoom nda^{ana}:

—Cwa, catsa'yo'.

Mana jlui'na, ty'equie'nomna naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Ndo' cha'waa tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ tmaⁿnquioyo', mana tei'tyu'yo' 'ndyoo ndaaluee. Tjajo' quii' ndaa.

33 Ndo' nn'aⁿ na cwijndoo' jooyo', jlei'nomna, ty'equie'na quii' tsjoom. Tcuu tcuu tyola'candiina chiuu waa na tjoomna ñ'eⁿ calcu'ñeeⁿ ñequio chiuu waa na n'maaⁿ we naⁿñeeⁿ na tyolei'cho naⁿndii.

34 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlui'na, ty'ena na m'aaⁿ Jesús. Ndo' quia na tjomndyena jom, l'ana ty'oo nnoom na calueeⁿeⁿ ndyuaana.

9

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

1 Quia jo' tuonnda' Jesús ts'om w'aandaa ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tei'ty'ioo'na ndaaluee. Mana tquiena tsjoom yuu na mac'eⁿ Jesús.

2 Ndo' tqui^{oñ}'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿwii' na m'aaⁿ, cwe' ñ'eⁿ tsuee. Tsaⁿñeeⁿ tycutqueeⁿ tei'ljoo jom mana teintjeiⁿ nc'eeⁿ. Quia na nty'iaa' Jesús na t'maⁿ cwila'yuy'a n'om naⁿñeeⁿ, tsoom nnom tsaⁿwii':

—'U jndaaya, c'om' t'maaⁿndyu' ts'om'. Ja jnda seit'maⁿ ts'oo^{nya} 'u cha'tso jnaⁿ na waa.

3 Quia jo' cwanti nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyom'aaⁿ n'omna, cwiluena: “Tsaⁿm'aaⁿ ñ'oom ntjeiⁿ matseineiⁿ ee mach'eeⁿ na ljo'yu cwiluiiñê ñ'eⁿ Ty'oots'om.”

4 Jesús maxjeⁿ mantyjeeⁿ na luaa' cwila'tiuuna. Jo' chii tsoom nda^{ana}:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'eⁿndyo?

5 ¿Cwaaⁿ ñ'oom cwila'tiuu'yo' na tijndeit'ina' na nntsjo^o nnom tsaⁿm'aaⁿ, aa nchii cha'na jnda tsjo^o nnoom na matseit'maⁿ ts'oo^{nya} jnaaⁿaⁿ na waa? Oo ¿aa nchii nquiu'yo' na jndeit'ina' na nntsjo^o quicantyjaaⁿ, cjaacaⁿ?

6 Queⁿ'yo' cwenta, ja na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee m'moo^{nya} ndaa'yo' na waa na jndo^o na matseixma^{nya} tsjoomnancuewaañe na nntseit'maⁿ ts'oo^{nya} jnaaⁿ nn'aⁿ.

Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, quicantyja', catseilcwiindyu' tsuee 'naⁿ. Cja'to' wa'.

⁷ Ndo' teicantyyjaaⁿ, mana tjaaⁿ waⁿ!aⁿ.

⁸ Ndo' tmaaⁿ nn'aⁿ na nty'iaa na luaa', tyueneiiⁿna ndo' tyola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om na tquiaaⁿ najneiⁿ nnom Jesús na nnteijndeina' nn'aⁿ.

Ma'maⁿ Jesús Mateo

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹ Jlui' Jesús jo' jo', mana tjaaⁿ. Ndo' ljeiiⁿ ja na jndyuya Mateo. Wacatyaaⁿ w'aa yuu cwitioom nn'aⁿ ts'iaaⁿndaana cwentaa' gobiernom. Tsoom no^o:
 —Candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ na mats'aa.
 Mañoom' teicantyyjaya, tjotseijomndyo ñequioñê.

¹⁰ Luaa tuii, wacatyeeⁿ Jesús nacañoom' mei'sa w'aya. Ndo'

naⁿcwito'ñoom ts'iaaⁿnda^a nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'o^ots'om cantyyja na nquiu nn'aⁿ fariseos, ñe'naaⁿ meindyuaandyena ñ'eⁿñê ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

¹¹ Saa quia na nty'iaa nn'aⁿ fariseos na luaa' mach'eeⁿ, ta'x'eena ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jluena:

—¿Chiuu na macwa' maestro 'naⁿyo' ñequio naⁿcwito'ñoom ts'iaaⁿnda^a nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ndo' ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'o^ots'om?

¹² Quia na jndii Jesús na luaa' cwiluena, tsoom:

—Nn'aⁿ na tiwii titjoondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei. Saa nn'aⁿ na wii tjoondyena tsaⁿñeeⁿ.

¹³ Waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na luaa' matsona': "Ja cajndati ntyjii na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' nchiiti na cwiñe'quia'yo' quioo' na cwila't'maaⁿndyo' ja."

Tsoti Jesús:

—Catsa'yo' ndo' cala'noⁿyo' ljo' ñe'ca'moⁿ ñ'oomwaa'. Ee ja nchii na jndyoo na nncwaⁿya nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana', saa jndyoo na nncwaⁿya nn'aⁿjnaⁿ na calcwe' n'omna.

¿Aa macaⁿna' na nla'cwejndo'ndye nn'aⁿ?

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

¹⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan, tyquie'cañomna Jesús. Tyola'ncjoo'ndyena, jluena:

—¿Chiuu na jâ ñequio nn'aⁿ fariseos jndye ndii' cwila'cwejndo'ndyô, saa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' tiquila'cwejndo'ndyena?

¹⁵ T'o Jesús ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, seineiiⁿ ñ'oom tjañoom':

—Joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ nquii ts'aⁿ na macoco, ¿aa nnc'omna na chjoo' n'omna yocheⁿ na cwiwit'maaⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna? Xocats'aana'. Saa nncue'ntyjo xuee na nncwji'na' juu ts'aⁿ na macoco

quii'ntaaⁿna. Quia ljo'cheⁿ nnc'omna na chjoo' n'omna ndo' nla'cwejn^ondyena.

16 Quia jo' seineiⁿti Jesús ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿl ñ'oom xco na jndyoñ'oom. Tsoom:

—Ticaty'iomyaⁿa' na nntseyjo ts'aⁿ liaa ntsaa ñ'eⁿ cwii taⁿl liaa xco na tyootmaⁿ. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa, nncjaateii liaa xco, nnc'ioo'ñena' liaa ntsaa ndo' liaa ntsaa cwajndiiti njndii'ñena'.

17 Meiⁿ xocatiom ts'aⁿ winom xco ts'om tjaⁿ na jnda teil'ue, ee xeⁿ na luaa' nts'aa ts'aⁿ, nty'ioo' tjaⁿ, mana cwiwindaa'ñ'eⁿ juuna' ndo' mati nlcwe' winom. Maxjeⁿ nntiom ts'aⁿ winom ts'om tjaⁿ xco ndo' laa'ti' meiⁿ tjaⁿ xocwi'ndaa' meiⁿ winom.

Yuscuchjoo jnda Jairo

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

18 Yocheⁿ na matseineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿl, tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tco' xtye jo nnoom, tso:

—Je'ndyo tue' nomjndaaya. Saa xeⁿ wja' na nntio' ts'o' nacjoom'm, nncwando'nnaaⁿaⁿ. Cwa cja', catio'ya' ts'o' nacjoom'm, quia jo' nncwando'xcoom.

19 Ndo' teicantyya Jesús, tjantyyooⁿ naxeⁿl tsaⁿlñeeⁿ ñequio já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê.

20 Luaa tuii, jndyontyyo cwii yuscu naxeⁿl Jesús na nioom wii'. Yuscu'ñeeⁿ jnda canchoo'we chu na tyoocameintyyee' na cwicaa nioom'm. Jndyotseicandyoo'ñê, t'ueeⁿ 'ndyoo liaa' Jesús.

21 Ee seitioom naquii' ts'oom: “Xeⁿ cwe' na ndaa ñequiuu'a liaⁿaⁿ, quia jo' nn'maⁿya.”

22 Taqueⁿ Jesús nty'iaaⁿaⁿ yuscu'ñeeⁿ. Tsoom nnom:

—U jndaaya, c'om' t'maaⁿndyu' ts'om'. Nc'e na matseyyu'ya ts'om' ñ'eⁿndyô, jnda n'maⁿl.

Ndo' mañejuu xjeⁿlñeeⁿ n'maⁿ.

23 Jnda tuee' Jesús waa' Jairo'ñeeⁿ, tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aa. Nty'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwitjoo' nmaaⁿ, ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tacwaxua ndyuee.

24 Tsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—Calui'yo', ee nchii na jnda tue' yuscuchjoom'aaⁿl. Cwe' watsoo.

Saa cwe' teincon^a jom.

25 Jnda na tjeiiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ, tjaqueⁿeⁿ yuu ndii' ts'oochjoo, t'ueeⁿ ts'o'. Teintyya yu'ñeeⁿ.

26 Cha'waa ts'ondaa'ñeeⁿ t'om ñ'oom na tuii na luaa'.

Sein'maⁿ Jesús we naⁿnchjaaⁿ

27 Na mawjaati Jesús ty'entyjo we naⁿnchjaaⁿ naxeeⁿeⁿ. Jndeiⁿ tyola'xuaana, tyoluena:

—Ta, 'u na cwiluiindy' tsjaa' 'naa' David na jndyow-icantyjo', c'oom' na wi' ts'om' jâ.

²⁸ Quia na tjaque' e' quii' w'aa, ty'entyjo na' nchjaa' ñee' naxee' e'. Tsoom ndaana:

—¿Aa cwilayu'yo' na ndaa nnts'aaya na nnty'ia'yo'?

T'oona nnoom jluena:

—Ta, cwilayuu'â na ndaa nnts'a'.

²⁹ Quia jo' tyenquoom'm lua'ndaana, tsoom:

—Cats'aana' cha'xje' na cwilayu'ya n'om'yo'.

³⁰ Mana tco'yana' n'omnda' na' ñee'. Ndo' tque'tye' Jesús ñ'oom ndaana, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta na mei'cwii ts'a' ticalanei'yo' nnom ñee' sein'ma' 'o.

³¹ Saa yuu waa, jlui' na' ñee' jo' jo', to'na, tyot'oomna ñ'oom ya cantyja 'naa'a' cha'waa ts'onda' ñee'.

Sein'ma' Jesús ts'a' na tileicatseinei'

³² Xje' na cwi'oo na' ñee', luaa tuii, tquion'om nn'a' cwii ts'a' na m'aa' Jesús. Tileicatseinei' na malei'oom jndyeta juu.

³³ Quia na jnda' tjeii' e' jndyeta naquii' ts'om tsa' ñee', jnaa' na matseinei'. Tyueneii' nn'a', jluena:

—Mei' cha'waa ndyuaaya ndyuaa Israel, tijoom ñenty'iaaya cwii nnom cha'na luaa'.

³⁴ Saa nn'a' fariseos tuee'na ñ'oom nacjoo' Jesús, jluena:

—Cantyja najndei' nquii' na cwiluiitquie' ñee' ndaa' na' jndii, jo' na macwjee' e' na' jndii naquii' n'om nn'a'.

Wi' ts'om Jesús nn'a'

³⁵ Tyomanom Jesús cha'tso njoom t'ma' ñequio njoom nch'u ts'onda' Galilea. Tyo'moo' ndaa' nn'a' naquii' lan'om. Tyo'nequiaa' ñ'oom naya cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Tyotsein'maa' nn'a' ticwii cwii nnom tycu na wiina, ñ'e' ticwii cwii nnom na tajndei' n'omna na maquiina'.

³⁶ Quia na nty'iaa'a' nn'a' na jndyendye, t'oom na wi' ts'oom na' ñee' ee cwe' m'a'ntjei' tona ndo' tjaa' ñee' na nntei-jndei' jona. Laxma'na cha'cwijom cwii tmaa' canma' na tjaa' ñee' juu na ya nnteix'ee.

³⁷ Quia jo' toq'o' na ma'moo' na jndye nn'a' mam'a' na ndye ñ'oom' Ty'oots'om saa' tijndye nn'a' na nnt-jei'yuu'ndye ndaana. Tsoom ñ'oom tja'ñoom' ndaa' nn'a' na cwila'jomndye ñ'e' ñê:

—Jee' ya jnda' tue' ntjom, saa' na' ntjom tijndyendyena.

³⁸ Jo' chii cala'ty'oondyo' nnom Ty'oots'om na jom cwen-taa'a' ntjom' ñee', na caj'ñoom nn'a' na c'oocatyjeendye ntjoom'm.

10

Macwjii'ñe Jesús canchoo'we nn'aⁿ nluindye apóstoles
(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

1 Jesús tqueeⁿñê já nn'aⁿ canchoo'we. Tquiaaⁿ cantyja najndeii na matseixmaaⁿ ndaayâ na catjeii'â jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' na cala'n'maaⁿyâ nn'aⁿ cha'tso nnom ntycu na wiina ñequio cha'tso nnom na tajndeii' n'omna na maquiina'.

2 Nmeiiⁿ ncuee canchoo'wendyô apóstoles na jñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Najndyee Simón, na mati jndyu Pedro, jnda we tyjeeⁿ Andrés, jnda jo' Jacobo ñequio tyjeeⁿ Juan ntseinda Zebedeo,

3 Felipe ñequio Bartolomé, Tomás ñequio ja Mateo na ñeto'ñõⁿ ts'iaaⁿndaⁿ nn'aⁿ, ndo' Jacobo jnda Alfeo ñequio Lebeo, tsaⁿ na cwiluena Tadeo,

4 Simón, ts'aⁿ na ndii'ñe tmaaⁿ! nn'aⁿ partido cananista, ndo' ñ'eⁿ Judas Iscariote, tsaⁿ na tquiaa cwenta Jesús.

Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye
(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

5 Ndo' canchoo'wendyô já jñom Jesús, jnda tquiaaⁿ ñ'oom ndaayâ, tsoom:

—Tintsaquie'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos ndo' tintsaquie'yo' naquii' meiⁿcwii tsjoom 'naaⁿ nn'aⁿ samaritanos.

6 Saⁿ catsa'yo' na m'aⁿ nn'aaⁿya, nn'aⁿ Israel na cwilui-indyena cha'cwijom canmaⁿ na jnda tsuundyé.

7 Ndo' yocheⁿ na tsaco'ndii'ndyo', quia'yo' ñ'oom, candu'yo' na jnda tue'ntyjo na nntsa'ntjom Ty'oots'om naquii' n'om nn'aⁿ.

8 Calan'maⁿyo' nn'aⁿwii ñequio nn'aⁿ na cho tycu lepra. Calanlcwi'yo' l'oo. Catjei'yo' na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ. Cha'xjeⁿ na jnda 'o na cwe'yu naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, malaa'ti' quia' 'o na ndaa nt'omcheⁿ.

9 'Tintsacho'yo' s'om cajaan, meiⁿ s'om xuee, meiⁿ s'om wee na ñjom chetsja' na ntyjaandyo'.

10 Meiⁿ chetsja' tintsacho'yo' na tsa'yo' nato, ñecwii ljo liaa, meiⁿ lcoom, meiⁿ ts'ooml'eii. Ee ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Ty'oots'om, tseixmaaⁿ na co'ñoom na nleil'uee'ñê na macaⁿna' jom.

11 'Ndo' meiⁿyuucheⁿ na nntsaquie'yo', meiiⁿ tsjoom t'maⁿ, meiiⁿ tsjoom chjoo, jo' jo' cal'uee'ndyo' 'ñeeⁿ juu tseixmaⁿ na ya ts'aⁿñe. Waa' tsaⁿñeeⁿ jo' caljoo'ndyo' hasta quia na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ.

12 Quia na cwitsaquie'yo' naquii' w'aa'ñeeⁿ, candu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na Ty'oots'om matio'naaⁿñê joona.

13 Ndo' xeⁿ w'aa'ñeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye, quia jo' nluii cha'xjeⁿ na cwindu'yo' na catio'naaⁿñe Ty'oots'om

joona. Saa xeⁿ tic'omna na ya nn'aⁿndyena, quia jo' tixocaluii cha'xjeⁿ na cwindu'yo'.

14 Ndo' xeⁿ nnts'aana' na m'aaⁿ ñeeⁿ juu na tiñe'catseiljo 'o, oo tiñe'candii ñ'oom na cwindu'yo', quia na cwicalui'yo' w'aa'ñeeⁿ oo tsjoom'ñeeⁿ cala'quia'yo' ts'ojndaꞗ na chuu'nc'ee'yo'. Ee na nl'a'yo' na luaa' cwicalui'yuu'na' na joona tiñe'cato'ñoomna ñ'oom' Ty'oꞗts'om na cwiñe'quia'yo'.

15 Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoꞗ, juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'oꞗts'om nn'aⁿ, mat'maⁿti nlco'wi'na' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ yuu na tîcato'ñoom nn'aⁿ ñ'oom naya, nchiiti na nlco'wi'na' nn'aⁿ ndyuaa Sodoma ñequio Gomorra na teiyo seityuii' Ty'oꞗts'om cwii cwii tsjoomna nc'e na wi'ndye naⁿñeeⁿ.

Nlco'wi'na' 'o

16 'Queⁿyo' cwenta, majñooⁿya 'o quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye. Cwiluiindyoy' cha'cwijom canmaⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ lobo. Cwe' jo' c'om'c'eendyo' cha'na catsuu cha tiquiu'nn'aⁿna' 'o. Ndo' c'om'yo' na tjaa mayaⁿyo' cha'na catu'.

17 Matsjoꞗ cal'a'yo' cwenta naⁿñeeⁿ ee nnc'oochona 'o ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ ndo' nla'sei'na 'o meiiⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna.

18 Ndo' nnc'oochona 'o jo ndaa gobiernom ñequio jo ndaa nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyeti nc'e cwila'xmaⁿyo' cwentaya. Jo' na ñnequiaana' na wanaaⁿ na nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya ndaa naⁿñeeⁿ ndo' mati ndaa nn'aⁿ na tyoocandaa ñ'oom' Ty'oꞗts'om.

19 Saa tinc'om'yo' ñ'omtiuu ñ'oom na nntjei'yuu'ndyo' oo chiuuya nlanchu'yo' ñ'oom. Ee nquii Ty'oꞗts'om m'mooⁿ naquii' n'om'yo' cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' quia na je' macaⁿna' na nntjei'yuu'ndyo'.

20 Ee ñ'oom na nndu'yo' nchii na jndo' n'om' ncjo'yo' ee nquii Espíritu na cwiluiiñe Ty'oꞗts'om nntseijnooⁿ'oⁿ n'om'yo' cwaaⁿ ñ'oom nnt'o'yo'.

21 'Ee ntseinda ts'aⁿ ñnequiana cwenta tyjeena na nla'cuee' naⁿmaⁿ'iaaⁿ juu. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na ñne'quiana cwenta ndana na cwje. Ndo' nda nn'aⁿ nla'wendyena nacjoo tyendyeena cha cwje naⁿñeeⁿ.

22 Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ nnc'omna na jndoona 'o, nc'e na cwilaxmaⁿyo' cantyja 'naⁿya. Saa juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe ñ'eⁿndyo hasta na macanda, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñe.

23 Quia cwita'wi'na 'o na m'aⁿyo' cwii tsjoom, calui'yo' jo' jo', catsa'yo' cwiicheⁿ tsjoom. Ee ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoꞗ, tyoolui'ñ'eⁿ njoom ndyuaa Israel na nntjei'yuu'ndyo' ndaa nn'aⁿ ndo' ja na cwiluiindyoy' ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjannda'a.

24 Tsoti Jesús ñ'oom tjañoom' ndaā jā nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. Tsoom:

—Juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ticaluiit'maⁿñê, ee nguii maestro 'naaⁿaⁿ cwiluiit'maⁿñeti nchiiti jom. Ndo' mati juu ts'aⁿ na mandí'ntjom ticaluiit'maⁿñê, ee nguii patrom 'naaⁿaⁿ t'manti cwiluiiñe nchiiti jom.

25 Juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ matsona' na catjoom cha'xjeⁿ na matjom maestro 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati juu ts'aⁿ na mandí'ntjom maty'iomna' na cjaawinoom cha'xjeⁿ na mawinom ts'aⁿ na mandí'ntjoom nnom. Ndo' nguii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cwii w'aa, xeⁿ nlue nn'aⁿ na cwiluiiñê tsaⁿjndiitquiee, majndei- iticheⁿ tinluena ñ'oomwi' nacjoo nn'aⁿ waⁿaⁿ.

Ñeeⁿ juu laxmaaⁿya na c'ooⁿya na nquiaaya
(Lc. 12:2-9)

26 'Quia jo' tintyue'yo' ljo' na nl'a nn'aⁿ 'o. Ee cha'tso na wanty'iuu' m'aaⁿna' je', maxjeⁿ nleitquioo'. Ndo' meiⁿ tjaa'naⁿ cwii na cwe' nty'iu tuii na tixocwitquioo'na'.

27 Cwe' jo' joo ñ'oom tjañoom' na matseinaⁿya ndaā'yo', 'o calaneiⁿ ndeyeyu'yo' ndaā nn'aⁿ. Ndo' ñ'oom na matseinaⁿya ndaā'yo' na ñencjo'yo', candu'yo' na candye cha'tso nn'aⁿ.

28 Tinc'om'yo' na nquia'yo' joo nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa ee tixondā nla'catsuuna añmaaⁿ nn'aⁿ. 'O je' c'om'yo' na nquia'yo' nguii Ty'oots'om ee jom waa najneiⁿ na nncjoom'm ts'aⁿ quii' b'io, na nntsuuñe añmaaⁿ ts'aⁿ na macandā.

29 'O manquiu'yo' na meiⁿchjoo ticajnda cwiwil'ua we cantsaa nch'ua. Sāa nguii Tsotyeyo' Ty'oots'om mach'eeⁿ cwenta jooyo'. Meiⁿcwiindyeyo' jooyo' xocue' na ticaljeiiⁿ.

30 Mati ticwii cwii soonqueⁿyo' majndaa' ntyjeeⁿ ljo' joona'.

31 Cwe' jo' tilacatyendyo' ee jndandyo'ti'yo' ntyjeeⁿ nchiiti cantsaa nch'ua.

Catjei'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ Jesucristo
(Lc. 12:8-9)

32 'Ndo' meiⁿcwiñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿya jo ndaā nn'aⁿ, ja nncwji'yuu'ndyo na mawajnaⁿa jom jo nnom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee.

33 Sāa 'ñeeⁿ ts'aⁿ na nncwji'ñe cantyja 'naⁿya jo ndaā nn'aⁿ, mati ja nncwji'yuu'ndyo na ticwajnaⁿa jom jo nnom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee.

Cantyja 'naaⁿ Jesús matoⁿna' nn'aⁿ
(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

34 'Ticala'tiuu'yo' na jndyoō tsjoomnancue na ya nnc'om nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana. Ee ja nchii na jndyoō na caljoya n'om nn'aⁿ ñequio nc'iaana. Ee cantyja 'naⁿya nnc'om nn'aⁿ na jndoondye ntyjeena.

35 Ee cantyja 'naⁿ ja nntoⁿ'na' tsaⁿs'a ñ'eⁿ tsotyeeⁿ, mati tsaⁿscu ñ'eⁿ tsoñeeⁿ, ndo' tsaⁿnntsa ñ'eⁿ staxeeⁿeⁿ.

36 Cwe' jo' cwii cwii ts'aⁿ na matseyiu' ñ'eⁿndyo, nquiee nn'aⁿ waⁿ'aⁿ nla'jndoona jom.

37 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na jndati ntyjii tsotyee, tsondyee, nchiiti ja, tsaⁿ'ñeeⁿ titseixmaaⁿ na nnc'oomñê cwentaya. Mati juu ts'aⁿ na jndati ntyjii ñ'eⁿ ti'jnda, oo nomjnda, nchiiti ñ'eⁿndyo ja, tsaⁿ'ñeeⁿ ticatsona' na nnc'oomñê cwentaya.

38 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseijomñê cantyja na mats'aa, xeⁿ tiljoya ts'om nawi' na matjom cantyja 'naⁿya, meiiⁿ cue', tsaⁿ'ñeeⁿ ticatsona' na nntseixmaaⁿ cwentaya.

39 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, nlui'n'maaⁿñê tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nlui'n'maaⁿñê, majo'to jo' nntsuuñê.

Naya na cwicandaa nn'aⁿ

(Mr. 9:41)

40 'Meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo 'o, mati ja matseiljo tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' juu ts'aⁿ na matseiljo ja, mati matseiljo tsaⁿ'ñeeⁿ Tsotyaya na jñom ja.

41 Meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo cwii profeta na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om, juu naya na macandaa' cwii profeta, majo'ti ndaa' tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' meiⁿquia ts'aⁿ na matseiljo cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja na maty'iomyana', nc'e na manty'iaaⁿ'aⁿ na ya mach'ee tsaⁿ'ñeeⁿ, mañeejuu naya na macandaa' ts'aⁿ na ya mach'ee, majo'ti nda' tsaⁿ'ñeeⁿ.

42 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee naya meiiⁿ ñe'chjoowi' ndaatioo teiⁿ na nnc'uu cwii ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiñe nc'e na matseijomñê ñ'eⁿndyo, ñ'oom na mayuu' na matsjoo ndaa'yol', tsaⁿ'ñeeⁿ waa naya 'naaⁿ'aⁿ.

11

Juan jñoom nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús

(Lc. 7:18-35)

1 Quia na jnda t'moⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ ndaa jaⁿ nn'aⁿ na canchoo'wendye na cwilajomndyo ñ'eⁿñê, quia jo' jlueeⁿeⁿ jo'jo'. Tjaaⁿ na m'mooⁿ ndo' na ñeequiaaⁿ ñ'oom naquii' njoom ndyuaa'ñeeⁿ.

2 Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ, m'aaⁿ w'aancjo quia na jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee Cristo. Jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oota'x'ee cwii ñ'oom 'ndyoo Jesús.

3 Jluena:

—¿Aa 'u cwiluiindyul Cristo na nncwjee'cañoom tsjoomnan-cue, oo aa nncwindoo'â cwiicheⁿ?

4 T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Catsa'yo' ndo' candu'yo' nnom Juan cantyja ñ'oom naya na cwindye'yo' ndo' na cwinty'ia'ndaa'yo' na jndye nn'aⁿ cwin'maaⁿ.

5 Ndo' candu'yo' nnoom nn'aⁿ na ñet'om na nchjaaⁿ jnda teitquioo. Nn'aⁿ na ñet'om na ntjeiⁿ nc'ee' je' ya cwi'ooca'. Nn'aⁿ na ñecho tycu lepra, je' jnda ljuu'ndye. Nn'aⁿ na ñet'om na cantaa, je' ya cwindye. Ndo' nn'aⁿ na jnda tja, je' jnda cwita'ndo'xcona. Ndo' joo nn'aⁿ na nty'iaandye jnda macwindyena ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om joona.

6 Ndo' neiiⁿ ts'om ts'aⁿ na ñe'cwii matseitiuu cantyja 'naⁿya ee juu xotseijnaaⁿna'.

Ñ'oommeiⁿ seineiⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ na jñom Juan.

7 Quia na jnda ty'elcwee' naⁿñeeⁿ, to' Jesús na matseineiⁿ ndaa tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm cantyja 'naaⁿ Juan. Tsoom:

—¿Chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo' na m'aaⁿ Juan jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om? ¿Aa nty'ia'yo' na jom ts'aⁿ na we waa na matseineiⁿ cha'cwijom cwii tmaaⁿ na maleiñ'oomñe jndye? Ntyjii nchii jo'.

8 Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' cwii ts'aⁿ na cwee liaa na jnda? Ntyjii nchii jo'. Ee 'o nquiu'yo' na macandaⁿ nn'aⁿ na tjacantyja na t'maⁿ n'iaaⁿ, joona cwicwee'na liaa jnda ñequio nn'aⁿ w'aana.

9 Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' cwii profeta? Ja ntyjii na jo'. Ndo' jom t'maⁿti cwiluiiñê nchiiti nt'omcheⁿ profeta.

10 Ee ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ. Luaa matsona':

Ja majñooⁿñetyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee jo njom'. Jom nncwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿ, cha nnc'omc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

11 Ndo' tsoticheⁿ Jesús:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo, tijoom ñeteitquioo'ñe cwii ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiiñe quii'ntaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cha'na juu Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwi'ñee'cheⁿ ts'aⁿ na jnda tjaquiee'ñe cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om, meiiⁿ tit'maⁿ cwiluiiñe, saa t'maⁿti cwiluiiñe, nchiiti Juan.

12 Ndo' seineiⁿti Jesús, tsoom:

—Quia na to' Juan na tyotseits'oomñe nn'aⁿ teitquioo' na cwila'jnda nn'aⁿ na nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om hasta xjeⁿ je'. Ndo' naⁿñeeⁿ cwiqueⁿ n'omna na nnaⁿjndana cha nndaⁿ nla'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ juuna'.

13 Cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na tyotjeii'yuu'ndye profetas ñequio ljeii na tqeⁿ Moisés tjoom' t'mooⁿna' cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om. Ndo' quia na tyjee' Juan, jom t'mooⁿ na jndaⁿ tue'ntyjo na mamatsaⁿntjom Ty'oots'om.

14 Toom cwe' nlayu'yo' na Juan matseinoomñê cwentaa' profeta Elías tsaⁿ na waa ñ'oom na nndyonnda'.

15 Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

16 '¿Ljo' ñ'oom na nntseijooⁿa cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ tiempomeiiⁿ? Joonaa matseijomna' cha'na yocanch'u na cwinquoo' naquii' tsjoom.

17 Cwila'xuaana ndaaⁿ nc'iaana, cwiluena: “Ñetjooⁿâ tsmaaⁿ juu som na cwitjo' na toco ts'aⁿ saaⁿ 'o ticala'jnom'yo'. Jndaⁿ chii ñetjooⁿâ som ts'oo, saaⁿ 'o tîcatyuee'yo'.”

18 Maluaa' matseijomna' na cwil'a nn'aⁿ na m'aⁿ tiempomeiiⁿ. Ee tyje'cañoom Juan quii'ntaaⁿyo', t'oom cha'cwijom ts'aⁿ na chjoo' ts'om. Tîcwaaⁿaⁿ nantquie na ya, meiⁿ tîc'om winom. Saaⁿ 'o cwindu'yo' tsaⁿjndii matseixmaaⁿ.

19 Jndaⁿ jo' tyjacañooⁿ nncō na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Ja matseijomndyō ñ'eⁿ nn'aⁿ, macwa'a ñ'eⁿndyena. Saaⁿ 'o cwindu'yo' cantyja 'na'ya: “Luaa' ts'aⁿ jeeⁿ cwa', jeeⁿ 'uu. Juu jeeⁿ ya matseix'iaa'ñe ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjooⁿndye nnom Ty'oots'om ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom ts'iaaⁿndaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' gobiernom.” Saaⁿ tints'aa, ee cwiwitquoo' na jndo' ts'om Ty'oots'om ee cha'tso na matseijndaa'ñê ma'moⁿna' na ljo'.

Njoom na m'aⁿ nn'aⁿ na tiñe'cala'canda

(Lc. 10:13-15)

20 Jndaⁿ chii to' Jesús na matseitaaⁿaⁿ nn'aⁿ njoom yuu na jndyeti ts'iaaⁿ s'aaⁿ na ma'moⁿna' na tseixmaaⁿ najndeiit Ty'oots'om ee na ticalcwe' n'om naⁿñeeⁿ. Matsoom:

21 —Jee jndo'cheⁿyo' 'o nn'aⁿ tsjoom Corazín. Jee jndo'cheⁿyo' 'o nn'aⁿ tsjoom Betsaida. Ee quii'ntaaⁿyo' jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aaⁿ saaⁿ ticalcwe' n'om'yo'. Xeⁿ s'aaⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón, tyuaa'ti jndaⁿ tcwee'na liaa tsja' ndo' jndaⁿ tioona tsjaa' nqueⁿna na cwit'mooⁿna na cwilcwe' n'omna.

22 Nndye'yo' nntsjoō, xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

23 Ndo' 'o nn'aⁿ tsjoom Capernaum, ¿aa cwila'tiuu'yo' na cañoom'lueecheⁿ nntseiwendyena' 'o cwe' ee na jndye ts'iaaⁿ s'aaya quii'ntaaⁿyo'? Maxjeⁿ nntiom Ty'oots'om 'o yuu na meindoo' l'oo. Mana ntsuuñ'eⁿ tsjom'yo' Capernaum. Xeⁿ nn'aⁿ na ñet'om tsjoom Sodoma nty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na s'aaya quii'ntaaⁿyo', ndicwaⁿ waa tsjoomna xjeⁿ je'cheⁿ.

24 Nndye'yo' nntsjoō xuee na nncu'xeⁿ Ty'oōts'om nn'aⁿ t'maⁿti nlcō'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ na ñet'om ndyuaa tsjoom Sodoma.

Quio'yo' na m'aaⁿya ndo' nliu'yo' na nnta'jndyee'yo'
(Lc. 10:21-22)

25 Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ to' Jesús na matseineiiⁿ nnom Ty'oōts'om, tsoom:

—Matseit'maaⁿndyo 'u Tsotyaya na cwiluiindyū' na matsā'ntjom' cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue. Ee 'u jnda tanty'iuu'ndyu' ñ'oommeiⁿ ndaa nn'aⁿ na jndo' n'om ñequio nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ cwila'nōⁿl, saa jnda seicanōōⁿl joona' ndaa nn'aⁿ na cje cwil'a.

26 Mayuu' Ta, ee luaa' waa na tjawee' ts'om'.

27 Tsonnda' Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Cha'tso na cwila'xmaⁿ najnda, Tsotyaya Ty'oōts'om jnda tquiaaⁿ joona' l'ooⁿya. Tjaa 'ñeeⁿ tsei'nōⁿl chiuu tseixmaⁿya na cwiluiindyō Jnaaⁿ, macanda nqueⁿ ntyjeeⁿ. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ tsei'nōⁿl chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, macanda ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ mantyjiiya. Mati meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'ooⁿ na nntsei'nōⁿl chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya mañequia na nntsei'nōⁿl.

28 Quio'yo' na m'aaⁿya cha'tsondyo' na jnda teijndya'yo' cantyja 'naaⁿ jnaⁿ'yo' na joona' matseijaa'ñena' nacjo'yo' cha'cwijom xuu na tileicanaⁿ'yo' ndo' ja ññequiaya na nnta'jndyee'yo'.

29 Calajomndyo' ñ'eⁿndyo cha'na cwila'jomndye quioo'ndyo na ljoyu cwil'a ts'iaaⁿ. Ndo' quiaandyo' na nnta'jnaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya. Ee ja tinc'uaa' ts'ooⁿya ndo' m'aaⁿya na wi' ts'ooⁿya 'o. Ndo' nliu'yo' na nnta'jndyee añmaaⁿ'yo'.

30 Ee na nlx'iaa'ndyo' ñ'eⁿndyo xocanchjena' 'o cha'na manchje ts'oom na ljo cantya' quioo'ndyo. Ndo' ñ'oom na maquaⁿya ndaa'yo' cwe' na ya ya xje' jnda'yo'.

12

Ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ
(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

1 Luaa tuui cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ. Mawinom Jesús yuu waa ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' jâ nn'aⁿ na cwila-jomndyô ñ'eⁿñê na ñe'jndoō'â, too'â tyotyjaayâ xu'lqueeⁿ. Tyoty'ueendyô, tyotquiaayâ joona'.

2 Ndo' nn'aⁿ fariseos quia na nty'iaana na luaa' cwil'aayâ, jluena nnom Jesús:

—Queⁿl cwenta, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' cwil'ana yuu na ticaty'iomna' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ.

3 T'ooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—'O, ¿aa tyoola'naⁿyo' ñ'oom chiuu s'aa David ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê na ñ'e'jndo'na? Saa tyoolancjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

⁴ Ee tjaqueⁿeⁿ wats'om cwentaa' Ty'oots'om, tcaaⁿ ntyoo' nnom tyee. Tcwaan^a joona' ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ na jnda tqueⁿ nn'aⁿ joona' nnom Ty'oots'om, ticwanaaⁿ na nlcwa' meiⁿnquia ts'aⁿ. Macanda nquiee ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na.

⁵ Ndo' cwaaⁿti jnda jla'naⁿyo' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés na matsona' na nquiee ntyee jndye ts'iaaⁿ cwil'ana naquii' wats'om t'maⁿ na cwindye'ntjomna juu xuee na cwita'jndyaaya. Saa tjaa jnaaⁿna na ljo' cwil'ana.

⁶ Je' nndye'yo' nntsjo, ljo jnda tyajacañooⁿya naquii' ntaaⁿyo' na t'maⁿti cwiluiindyō nchiiti juu wats'om t'maⁿ na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo'.

⁷ 'O tyoola'noⁿyo' ljo' ñe'catso ñ'oomwaa na tso Ty'oots'om: “Ja cajndati ntyjii na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'ia'yo' nchiiti na cwiñe'quia'yo' quioo' na cwila't'maaⁿndyo' ja.” Xeⁿ jla'noⁿyo' ñ'oomwaa' tixoqueⁿyo' xjeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaaⁿ.

⁸ Nc'e na luaa' waa, ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jna' cañoom'luee waa na matseixmaⁿya na nntsjo ljo' cal'a nn'aⁿ xuee na cwita'jndyaaya.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ ts'o

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Jnda chii jlui' Jesús jo' jo'. Tjaaⁿ, tjaqueⁿeⁿ wats'om 'naaⁿna.

¹⁰ Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na ntjeiⁿ ts'o. Ndo' nn'aⁿ fariseos na m'aⁿ wats'om'ñeeⁿ jeeⁿ tyol'ueendyena chiuu nl'ayoona na ññe'quiana cwenta Jesús. Ta'x'eena nnoom, jluena:

—Juu xuee na cwita'jndyaaya ¿aa maty'iomna' na nntsein'maⁿ ts'aⁿ ts'aⁿwii', oo aa tis'a?

¹¹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Cala'tiuu'yo', xeⁿ m'aaⁿ cwiindyō 'o na m'aaⁿ catsmaⁿ tsmeiⁿ, ndo' xeⁿ nncju'na' juuyo' ts'om tsue'tsjoom, ¿aa nchii nntseityua' na wja'cwji' juuyo' meiiⁿ juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

¹² Nquii Ty'oots'om jndati ntyjeeⁿ cwii ts'aⁿ nchiiti cwe' catsmaⁿ. Jo' chii maty'iomna' na cateijndei ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ nawi' na matjom, meiiⁿ juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ.

¹³ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿwii':

—Catseiliuu' ts'o'.

Mana seiliuu ts'o. Mañoom' tco'yana' cha'xjeⁿ cwiicheⁿ ts'ooⁿ.

¹⁴ Ndo' fariseos'ñeeⁿ jlui'na. Jla'tjomndyena, to'na tyo'maⁿna chiuu nl'ayoona na nla'cuee'na Jesús.

Ñ'oom na tyoñequiaa Isaías cantyja 'naa' Jesús

15 Saa sei'no' Jesús na luaa' ñecal'ana ñ'e'ñê. Jo' chii jluue'ne' jo' jo' ndo' jndye nn'a' ty'entyjona naxee'ne'. Sein'maa' cha'tso nn'a'wii.

16 Ndo' tque'ntyeen ñ'oom ndaana na ticat'oomna ñ'oom 'ñee' cwiluiñê.

17 Ndo' na luaa' tsoom, seicanda'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, na matsona':

18 Luaa ts'a' na jnda tjeii'ndyo cwentaya na cwiluiñê na mandi'ntjoom noo'.

Jnda ntyjiiya jom ndo' jee' nei'ya cantyja 'naa'a'.

Nñequiaya Espíritu Santo na juu nnc'oomñe ñ'e'ñê.

Ndo' nñequiaa' ñ'oomya chiuu waa na maty'iomyana' ndaa nn'a' na nchii judíos.

19 Jom xocatseintja'ñê, mei' xocatseijndeii' 'ñom. Ndo' xocaljei' jom ts'om nataa na macwjaa'ñê tia' nn'a'.

20 Xoco'wee'ne' ts'a' na titye' matseyiu' na juu matseijomna' cha'na tmaa' na jnda tomndyaa.

Ee jom jaateijndeii'tyeen tsa'ñee'.

Mei' xotseicanduu'ñee' cantyja 'naa' ts'a' na tixuee naquii' ts'om na juu matseijomna' cha'na chom canti na ncuencue canduu'.

Ee jom nñequiaatyeen naxuee naquii' ts'om tsa'ñee'.

Jo' chii nnts'aa' na nna'jndeii' cantyja na maty'iomyana' naquii' n'om nn'a'.

21 Ndo' nn'a' na nchii judíos nla'cantyjaa' n'omna jom.

Cwilueyoona na Jesús tsa'jndiitquiee matseixmaa'

(Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

22 Tquioñ'omna cwii ts'a' na m'aa' Jesús na jnda tuo na'jndii naquii' ts'om. Tsa'ñee' nchjaa'a' ndo' tileicatseinei' l'a na'jndii'ñee'. Sein'ma' Jesús jom. Quia jo' too'no' na matseinei' ndo' teitquioo'nnaa'l'a'.

23 Nto' cha'tso nn'a' na nty'iaa na luaa' tuii, jee' tjawee' n'omna. Jluena:

—¿Aa nts'aache'na' na tsa'm'aa' cwiluiñê nquii na meindoo'a na nluiñe tsjaa' David na jndyowicantyjoo'?

24 Ndo' nn'a' fariseos, quia jndyena ñ'oomwaa', tyoluena:

—Tsa's'am'aa' matseixmaa' najndeii Beelzebú nquii tsa'jndiitquiee. Jo' chii cwicanda' macwjee'ne' na'jndii naquii' n'om nn'a'.

25 Sei'no' Jesús ñ'oom na tyom'aa' n'omna. Tsoom ndaana:

—Xe' m'aa' cwii gobiernom na cwito'ndye nn'a' 'naa'a', nt'om cwi'oo nacjoom'm ndo' nt'om cwila'jomndye ñ'e'ñê, ndo' na luaa' waa xocaljoo'ñetye' ts'iaa'. Ndo' cha'na

nn'aⁿ na ñecwii tsjoom oo nn'aⁿ na ñe'cwii w'aa, xeⁿ cwila'ntja'ndyena, maxjeⁿ nntoⁿ'ndyena. Ndo' na ljo' cwila'tyuii'ndye cheⁿnquieena.

26 Ee xeⁿ na mayuu' cha'na cwindu'yo' na nquii tsaⁿjndiitquiee macwjeeⁿ'eⁿ ntyje naⁿjndiiñê naquii' n'om nn'aⁿ, quia jo' ma'moⁿ'na' na matseityuii'ñe cheⁿnqueⁿ. ¿Chiuu nnts'aayom na nljoty^en cantyja najneiⁿ na matsaⁿ'ntjoom?

27 'O cwindu'yo' na ja cwe' cantyja najndeiⁱ Beelzebú jo' na macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Xeⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' mati nc'iaa'yo', ñequio najndeiⁱ jom cwitjeii'na naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Saaⁿ nc'e na tiyuu' na ljo', cantyja na cwil'a nquieena cwilui'yuu' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

28 Saaⁿ nc'e ja ñequio najndeiⁱ Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om, jo' na macwjii'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ, jo' chii ma'moⁿ'na' juu na matsaⁿ'ntjom Ty'o^ots'om, jnda tyjee'cañoomna' 'o.

29 'Cwii tsaⁿcanch'ue xondaⁿ nncjaaqueⁿ'eⁿ waa' ts'aⁿ na waa najndeiⁱ na nncwjeeⁿ'eⁿ 'naaⁿ'. Saaⁿ xeⁿ nntseityeⁿ'ñeeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ quia jo' nndaⁿ na nncwji'ñ'eeⁿ 'naaⁿ'.

30 'Ñeeⁿ juu na tic'oomñe cantyja 'naⁿya, maxjeⁿ m'aaⁿ nacjoya. Ndo' 'ñeeⁿ juu na ticatseitjom nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, jom mach'eeⁿ na matseilcwe'na' nn'aⁿ na ticala'yuna ñ'eⁿndyo.

31 'Jo' chii matsjoo ndaa'yo', Ty'o^ots'om nntseit'maⁿ ts'oom cha'tso jnaⁿ na cwila'xmaⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso ñ'omntjeiⁿ na cwiluena. Saaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjoo' Espíritu Santo, tsaⁿ'ñeeⁿ xocatseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om.

32 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjo ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nndaⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om tsaⁿ'ñeeⁿ. Saaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matsoyuu na cwiluii ts'iaaⁿ 'naⁿya cwe' cantyja najndeiⁱ tsaⁿjndii, tsaⁿ'ñeeⁿ matseineiⁿ ñ'oom wi' nacjoo' Espíritu Santo. Ndo' na ljo' tijoom nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om tsaⁿ'ñeeⁿ, meiiⁿ tiempomeiiⁿcheⁿ ndo' meiiⁿ ncuee na jnda ntycwii tsjoomnancue.

*Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ' taa' ts'oom
(Lc. 6:43-45)*

33 'Quia jo' seineiⁿ Jesús cwii ñ'oom tjañoom' na macaⁿ'na' na catjeii'na cwenta cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Seijoom'ñe nqueⁿ cha'cwijom cwii ts'oom na ya taⁿ'na'. Tsoom:

—Xeⁿ cwinty'ia'yo' na ya taⁿ na ntyja cwii ts'oom, cwila'nqⁿ'yo' na mati nquii ts'oom cwiluiiñena' ts'oom na ya. Ndo' xeⁿ cwinty'ia'yo' na tis'a taⁿ na ntyja cwii ts'oom, cwila'nqⁿ'yo' na mati tis'a ts'oom'ñeeⁿ. Ee cantyja chiuu waa

t̄a na mach'ee cwii cwii ts'oom jo' nnta'jnaⁿyo' cwaaⁿ ts'oom na ya ndo' cwaaⁿ ts'oom na tis'a.

³⁴ Cha'na catsuutsja jeeⁿ wjee ndaa'ndyooyo', maluaa' matseijomna' 'o. Chiuu nl'a'yo' na nlaneiⁿyo' ñ'oom ya ndo' naquii' n'om'yo' too'cheⁿ natia. Ee cantyjati na matseituu ts'aⁿ naquii' ts'oom, mantya jo' ñ'oom na cwicalui' ñ'om.

³⁵ Juu ts'aⁿ na ya ts'aⁿñe matseineiⁿ ñ'oom ya ee naquii' ts'oom cwinaⁿ naya na matseitoom. Saa juu ts'aⁿ na tia ts'aⁿñe matseineiⁿ ñ'oom tia ee naquii' ts'oom cwinaⁿ natia na matseitoom.

³⁶ Nndye'yo' nntsjōo, juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'ōots'om nn'aⁿ, quia jo' ñequeiana cwenta nnoom cantyja 'naaⁿ cwii cwii 'ndyo ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿndyo na ñejla'neiⁿna.

³⁷ Ee cantyjati ñ'oom na cwilaneiⁿyo', Ty'ōots'om nncu'xeeⁿ 'o. Ñ'oom na ya na cwindu'yo' nncwañoom'na' 'o. Ndo' ñ'oom tia na cwindu'yo' nnt'uiityeⁿna' 'o.

*Cwitaⁿ nn'aⁿ na cats'aaⁿ cwii 'naaⁿ
(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)*

³⁸ Quia jo' nt'om nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mōoⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés jluena nnom Jesús:

—Cwa, Maestro, l'ue n'ōoⁿya na m'mōoⁿ cwii 'naaⁿ na t'maⁿ na nnty'iaayâ.

³⁹ T'o Jesús ndaana:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ je' jeeⁿ tia nn'aⁿndye, jnda 'ndyena Ty'ōots'om. Jo' chii cwitaⁿna 'naaⁿ na t'maⁿti na nnty'iaandaana cha nnta'jnaaⁿna 'ñeeⁿ cwiluiindyo. Saa taxoca'mōoⁿya. Macanda nnty'iaana cwii 'naaⁿ na nntseijomna' cha'na tjom profeta Jonás.

⁴⁰ Ee Jonás tyom'aaⁿñê ndyee xuee ndo' ndyee tsjom ts'om tsiaa' catscaa t'maaⁿ. Maluaa' matseijomna' na nntjoⁿ ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Ee ndyee xuee ndo' ndyee tsjom nljoo'ndyo naquii' tsei'tsua.

⁴¹ Xuee na nncu'xeⁿ Ty'ōots'om nn'aⁿ na jnda tja, nlcwinnda' nn'aⁿ tsjoom Nínive. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quia nnc'oowje, nntando'nnda'na quia ljo'. Ndo' nnt'uiityeⁿna' joona cwe' cantyja na yati l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ee naⁿñeeⁿ ntyja lcwe' n'omna quia na jndyena ñ'oom' Ty'ōots'om na tyoñequiaa Jonás. Ndo' queⁿyo' cwenta, ja jnda tyja quii'ntaaⁿyo' na cwiluiit'maⁿndyotyā, nchiiti Jonás.

⁴² Ndo' xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ na jnda tja, mati nlcwinnda' juu yuscu na tyotsaⁿntjom nn'aⁿ ndyuua jo ndo' na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quia nncwje, nntando'nnda'na quia ljo'. Ndo' nnt'uiityeⁿna' joona cwe' cantyja na xcwee'ti ts'om yuscu'ñeeⁿ. Ee jom jeeⁿ ndya' tquia jnaaⁿ, jñoom na ñe'cañeeⁿ ñ'oom 'ndyoo Salomón,

ts'aⁿ na jndo'ti ts'om. Ndo' queⁿ'yo' cwenta, ja jnda tyja quii'ntaaⁿ'yo' na cwiluiit'maⁿndyotyā, nchiiti Salomón.

Na qui'oolcwee' naⁿjndii naquii' ts'om ts'aⁿ
(Lc. 11:24-26)

43 'Cwii tsaⁿjndii quia na jnda tjei'na' jom naquii' ts'om ts'aⁿ, cwe' manomtoom jo ndo' yuu na tjaa nn'aⁿ c'om na mal'ueeⁿ yuu na nljoo'ñê. Saa na ticaljeiiⁿ jo', seitiom naquii' ts'oom, tsoom:

44 "Je' jonlcwā'nnda'a naquii' ts'om ts'aⁿ yuu na tjei'na' ja." Ndo' quia na nncueⁿ'eⁿ jo' jo' nljeiiⁿ naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ cha'cwijom naquii' w'aa na tjaa'naⁿ ts'aⁿ candii'. Saa jnda taa lju' ndo' jnda teijndaa'ya.

45 Quia jo' tjacachoom ntquiee' naⁿjndii na wi'ndyete nchiiti jom. Ty'equie'na naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' mana ljoo'ndyetyeⁿ na jo' jo'. Ndo' na jnda we luaa', manioomti matjom tsaⁿ'ñeeⁿ nchiiti na ñetjomjñeeⁿ. Maluaa' nntjoom nn'aⁿ na m'aⁿ je' na jeeⁿ tia nn'aⁿndye.

Jesús tquie ntyjeeⁿ ñ'eⁿ tsoñeeⁿ
(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

46 Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndaa tmaaⁿ nn'aⁿ quia na tquie'cañom ntyjeeⁿ ñequio tsoñeeⁿ. Ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿñê saa ljoo'ndyena ch'eⁿ.

47 Seicandii cwii ts'aⁿ Jesús, tso:

—Aa ndi' Ta, jnda tyje'cañoom tso'ndyo' ñ'eⁿ ndyenty'iu' na ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿndyu'.

48 Saa jom t'ooⁿ nnom tsaⁿ'ñeeⁿ, tsoom:

—Candi' nntsjoō njom' ñeeⁿ juu cwiluiiñe tsondyo ndo' ñeeⁿ joo cwiluiindyedyentyjo.

49 Quia jo' seiloom ts'ooⁿ, t'mooⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom:

—Naⁿm'aⁿ cwiluiindyena tsondyo ñequio ndyentyjo.

50 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee ljo' na l'ue ts'om Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, tsaⁿ'ñeeⁿ cwiluiiñe ti'tyjo ndo' nomtyjo, ndo' tsondyo.

13

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo
(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

1 Tjawiquiuu'ti majuu xuee'ñeeⁿ jlui' Jesús naquii' w'aa, tjaaⁿ, tjacjom 'ndyoo ndaaluee.

2 Ndo' jeeⁿ jndye nn'aⁿ tjomndye na m'aaⁿ. Jo' chii tjacuooⁿ ts'om w'aandaa na mantyocheⁿna' nnom ndaaluee. Jo' jo' tjacjom saa cha'tsondye naⁿ'ñeeⁿ ljoo'ndyena, meintyjee'na tyaatcwii 'ndyoo ndaaluee.

³ Quia jo' tōōⁿōⁿ na matseineiⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jndye ñ'oom t'mōōⁿ ndaana ñequio ñ'oom tjañoom'. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jndaaⁿ. Tjaaⁿ, tjacjoom'm tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo.

⁴ Ndo' yocheⁿ na majoom'm lqueeⁿñeeⁿ nt'om tquiaa ts'om nato. Mañoom' tquie'cañom cantsaa, tcwa'yo' lqueeⁿñeeⁿ.

⁵ Ndo' nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na jeeⁿ ljo', yuu na tita m'aaⁿ ts'o. Tyuaa' t'oomna' ee tita m'aaⁿ ts'o.

⁶ Saa quia na jnda teijmeiⁿ na manty'iaa' ñequioom', t'uaana', tjacaaⁿna' ee na tinjoom ty'e nch'ioo'na'.

⁷ Ndo' nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na too' nda' l'ōōnioom. Tyuaa'ti tjawindye l'ōōnioom'ñeeⁿ, jla'canto'ndyena' nacjoo' ntjom.

⁸ Saa nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o, jeeⁿ ya tue'na'. Cwii taⁿ tjei'na' ñequiee xuu lqueeⁿ trigo na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacju' ts'aⁿñeeⁿ. Ndo' cwii taⁿ tjei'na' we xuu waljoo' xcwe na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm. Ndo' cwiicheⁿ cwii taⁿ tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm.

⁹ Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

Luaa ts'iaa' na quitseinei' Jesús ñ'oom tjañoom'

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ty'entyjaa'na jom. Ta'x'leena nnoom:

—Ticala'nōōⁿâ chiuu na cwe' ñ'oom wjaañoom' matsei'neiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

¹¹ T'ōōⁿ ndaana:

—Luaa waa na mach'ee Ty'ōōts'om, mañequiaaⁿ na 'o caliu'yo' ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna' cantyja na matsa'ntjoom. Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ tinquiaaⁿ na nla'nōⁿna.

¹² Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na ma'mōōⁿya, ññequiaa Ty'ōōts'om na nntsei'nōⁿtyeeⁿ. Saa meiⁿquia ts'aⁿ na tico'ñom ñ'oom na ma'mōōⁿya, nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo cantyjati chjoowi' na matsei'nōōⁿoⁿ.

¹³ Jo' chii ñ'oom tjañoom' matseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ. Ee meiiⁿ ñequii'cheⁿ cwinty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa saa maxjeⁿ tixoqueⁿna cwenta. Ndo' meiiⁿ cwindyena ñ'oom na mañequia saa m'aⁿna cha'cwijom na tyoondyena, meiⁿ ticala'nōⁿna ljo' cwindyena.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ matseicandaaⁿñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, tsoom:

Meiiⁿ na jndye na cwindye'yo' saa tixocala'nōⁿyo', ndo' meiiⁿ na jndye cwinty'ia'ndaaⁿyo', saa tixoqueⁿyo' cwenta.

¹⁵ Ee naⁿm'aⁿ jnda jla'quie' n'omna, cha tico'xcwena' cantyja na cwila'tiuuna.

Ndo' tañe'quiandyena na nndyena
cha tints'aana' na nla'noⁿna.

Ndo' cwil'a nquieena cha'cwijom ticajndoo'na
cha ticaⁿna' na nlqueⁿna cwenta.

Joona cwil'ayana nmeiⁿ cha ticalcwe' n'omna,
tincwji'n'maaⁿndyo joona.

16 Seineiⁿti Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.
Tsoom:

—Saa jeeⁿ matio'naaⁿñe Ty'o^oots'om 'o na cwinty'ia'ndaa'yo'
ts'iaaⁿ na mats'aa ndo' mati ñ'oom na cwindye'yo'
cwila'noⁿ'yo' juuna'.

17 Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo^o, jndye profetas na
tyoñe'quia ñ'oom' Ty'o^oots'om tandyo xuee ñequio jndye
nn'aⁿ na tyom'aⁿ cantyja na maty'iomyana', jeeⁿ tyocantyyaa'
n'omna na nnty'iaandaana ljo' na cwinty'ia' 'o ndo' na
nndyena cha'na cwindye' 'o saa tîcantly'iaana meiⁿ tîcandyena.

Luaa ma'moⁿna' na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo
(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

18 'Candyeyo' luaa ma'moⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja na
tjacju' ts'aⁿ tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo.

19 Nt'om lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato na tcwa' cantsaa, jo'
jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'o^oots'om. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ
ts'aⁿ na mandii ñ'oom cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om saa
ticatsei'no^o'oⁿ, maxjeⁿ macwje'cañoom tsaⁿjndii na nncwji'
ñ'oom naya naquii' ts'oom.

20 Ndo' nt'om lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo', mann'aⁿ
na cwindye ñ'oom' Ty'o^oots'om ndo' ñequio na neiiⁿna
cwito'ñoomna juuna'.

21 Saa naⁿñeeⁿ cha'cwijom ntjom na tinjoom ty'e
nch'ioo'na', na tyuaa' tcaaⁿna'. Ee quia na maco'wi'na'
joona oo cwilei'ntyjo nn'aⁿ joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya,
mantyja cwi'ndyena.

22 Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na too' nda' l'o^oonioom,
mann'aⁿ na cwindye ñ'oom naya. Saa naⁿñeeⁿ jeeⁿ m'aⁿna
ñomtiuu chiuu na cwii 'oom'aⁿyoona, ndo' chiuu ya nle-
ityandyetina. Jo' chii tileicanaⁿndyena na nl'ana yuu na mat-
sona'. Ee ñ'omtiuu'ñeeⁿ matseicu'na' na nla'candana nnom
Ty'o^oots'om cha'xjeⁿ l'a joo l'o^oonioom na jla'canto'ndyena'
nacjoo' ntjom.

23 Saa lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ya ts'o mann'aⁿ na
cwindye ñ'oom naya. Cwila'noⁿna juuna' ndo' cantyja na
cwil'ana cwiwitquioo' na cwinaⁿndyena chiuu waa na mat-
sona'. Nt'om naⁿñeeⁿ tjacantyya na ya cwil'ana. Matseijomna'
joona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñequiee xuu.

Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ xcweyandyo cwil'ana yuu na ya. Matseijomna' jona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' we xuu waljoo' xcwe. Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ tiqueⁿndyena na cwil'ana yuu na ya. Jo' chii matseijomna' jona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñe'cwii xuu waljoo' yom ts'oom.

Lqueeⁿ jndaq ñequio lqueeⁿ trigo

24 Ndo' seineiⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom'. Tsoom ndaana:

—Juu na matsaⁿntjom Ty'ooots'om, matseijomna' juuna' cha'na cwii ts'aⁿ na tja na waa tyuaa', tjacjoom'm lqueeⁿ tsjaaⁿ na ya.

25 Saa cwii teijaaⁿ yocheⁿ na watsom ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na jndoo' jom. Tjatseñ'eeⁿñe tsaⁿñeeⁿ lqueeⁿ jndaq quii'ntaaⁿ lqueeⁿ trigo. Jnda chii tja.

26 Tjawindye jnda lqueeⁿ, tja'meiⁿndyena', quia jo' chii teitquioo' na ñ'eeⁿ lqueeⁿ jndaq naquii' ntjom'ñeeⁿ.

27 Naⁿntjom 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ tqeⁿna cwenta na nmeiⁿ niom. Ty'entyjaa'na jom, jluena nnoom: “Ta, aa nchii ñequiⁿ'cheⁿ lqueeⁿ na ya tja'cju', quia jo' ¿chiiu na cwiwitquioo' lqueeⁿ jndaq quii'ntaaⁿ jnda lqueeⁿ 'naⁿ'?”

28 T'o^ooⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, tsoom: “Ts'aⁿ na jndoo' ja s'aa na luaa'.” Ndo' ta'x'ee naⁿntjom'ñeeⁿ nnoom: “¿Aa l'ue ts'om' na nntsaacatjeiⁿ'ndyô jona' naquii' ntjom 'naⁿ'?”

29 T'o^ooⁿ ndaaⁿ naⁿntjoom'm, tsoom: “Til'a'yo' na ljo' ee xeⁿ nntjeiⁿ'ndyo' jona', nnts'aacheⁿna' na mati nnc'oomna' ntjom na ya.

30 Ca'ndye'yo' na ñejom c'oowijndana' hasta na mmaⁿjndyeena'.” Quia jo' nntsjo^o ndaaⁿ nn'aⁿ na nntyje: “Catyje'jndyee'yo' jnda lqueeⁿ jndaq, cal'a'yo' cantsaa' jona' ee na nlcona'. Ndanquia catyje'yo' jnda lqueeⁿ na ya na nnc'oocuenⁿ ts'om ts'aⁿ 'naⁿya.”

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ mostaza

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

31 Seineiⁿ'ticheⁿ Jesús cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' na ma'moⁿna' na maxjeⁿ nleijndyendyete nn'aⁿ na nntsaⁿntjom Ty'ooots'om naquii' n'om. Tsoom ndaana:

—Juu na matsaⁿntjom Ty'ooots'om matseijomna' cha'na cwii lqueeⁿ mostaza. Tjatseic'oom ts'aⁿ juuna' naquii' ntjoom'm.

32 Lqueeⁿ mostaza jeeⁿ cajndaana' saa xeⁿ jnda teijndeiⁿ ts'oom, nleindyena', nncwinom'na' nt'om n'oom ntjom na tiquiwindye. Juuna' nleit'maⁿtina' hasta ndaaⁿ nnaⁿ l'o ts'oom'ñeeⁿ cantquiaa cantsaa.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ ndaaljo'

(Lc. 13:20-21)

33 Jndā chii cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om matseijomna' juuna' cha'na ndaaljo' na seitjoom' yuscu ñ'eⁿ ndyee tsua'xjo jndā tyoo'. Seicandeiina' cha'waa tsqueeⁿ tyoo'.

Ñe'quii'cheⁿ ñ'oom tjañoom' na seineiⁿ Jesús

(Mr: 4:33-34)

34 Ñequii'cheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús na tyo'mooⁿ ñ'oommeiⁿ ndaa nn'aⁿ. Meiⁿcwii ñ'oom tîcatseineiⁿ ndaana na nchii ñ'oom tjañoom'.

35 Jo' chii seicandāa'ñena' ñ'oom 'ndyoo profeta, tsoom:

Ja nntseinaⁿya ñ'oom tjañoom' ndaa nn'aⁿ.

Nntseicanooⁿya ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿna' ndaa nn'aⁿ cantyjati na jnaⁿ tsjoomnancue.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ jndā ñequio lqueeⁿ trigo

36 Jndā na jñom Jesús nn'aⁿ na c'oolcwee'na, quia jo' tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aa. Ndo' já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñé santyjaa'â jom. L'uuyâ nnoom:

—Catsu' ndaayâ ljo' ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ jndā na t'oomna' naquii' ntjom na ya.

37 T'oⁿ ndaayâ, tsoom:

—Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ tsjaaⁿ na ya, jo' jo' nncⁿ na cwilui-indyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

38 Ndo' tyuaa 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ, jo' jo' tsjoomnancue. Lqueeⁿ tsjaaⁿ na ya, jo' jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ndo' lqueeⁿ tsjaaⁿ jndā, jo' jo' nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii.

39 Juu ts'aⁿ na wi'ñe na tjatseiñ'eeⁿñe tsjaaⁿ lqueeⁿ jndā, jo' jo' nquii tsaⁿjndii. Ndo' xuee na jndā tmaⁿ ntjom na ty'ecatyje naⁿntjom, jo' jo' xuee na cwintycwii tsjoomnancue. Joo naⁿntjom na ty'ecatyje lqueeⁿ, jo' jo' ángeles cwentaa' Ty'oots'om.

40 Ndo' cha'xjeⁿ l'a naⁿntjom cantsaa' jndā lqueeⁿ jndā na nlcona' quii' chom, maluaa' matseijomna' na nluii xuee quia na cwintycwii tsjoomnancue.

41 Ee ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee njñooⁿya ángeles cwentaya na nntjeii'ndyona nn'aⁿ na wi'ndye ñequio nn'aⁿ na cwila'jndo' n'om nc'iaa na cal'a naⁿñeeⁿ natia.

42 Ndo' ángeles nntuee'na naⁿñeeⁿ naquii' chom b'io. Jo' jo' nndyuee naⁿñeeⁿ ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na wi' cwitjoomna.

43 Saa nn'aⁿ na cwila'candāa'ndye cha'xjeⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'om, nts'aana' na caxueendyena cha'na xuee nnom

ñe'quoom'. 'Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ s'om na wanty'iu quii' tyuaa

44 'Juu na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om matseijomna' cha'na castom na ñjom s'om cajaan na wanty'iuna' quii' tyuaa. Ljeii cwii ts'aⁿ castom'ñeeⁿ saa tanty'iunnaaⁿaⁿ juuna'. Tjaaⁿ na jeeⁿ neiiⁿeⁿ, tjacajnaaⁿ cha'tso 'naaⁿaⁿ na niom. Jndaⁿ chii seijnaaⁿ tyuaa'ñeeⁿ yuu na ndii' castom.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ ta' perla

45 'Juu na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om mati matseijomna' cha'na cwii ts'aⁿ na matseijnda ndo' majndaⁿ ta' na ñequii'cheⁿ mal'ueeⁿ ta' perlas na yati.

46 Quia na ljeiiⁿ cwii ta' perla na jeeⁿcheⁿ ndyaa' ya ndo' jndana', tja tsaⁿñeeⁿ tjacajnaaⁿ cha'tso 'naaⁿaⁿ, jndaⁿ chii seijnaaⁿ ta' perla'ñeeⁿ.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ tsqui'

47 'Juu na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om mati matseijomna' cha'na cwii tsqui' t'maⁿ na tuee' nn'aⁿ ts'om ndaaluee. Jndye nnom calcaa matseit'uena'.

48 Quia na jndaⁿ too' tsqui' na ñjomndye calcaa, 'oocantyjaandye nn'aⁿ juuna' tyuaatcwii. Meindyuaandyena, cwitjeii'ndyena calcaa na yati. Cwitioomna jooyo' n'om lquiee saa calcaa na cwantindyo cwityeⁿquiee'na jooyo'.

49 Malaa'ti' nnts'aana' xuee quia na cwintycwii tsjoomnancue. Nñequiocue ángeles na nntjeii'ndyena nn'aⁿ na wi'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana'.

50 Ndo' nntioomna nn'aⁿ na wi'ndye naquii' chom b'io. Jo' jo' nndyuee naⁿñeeⁿ ndo' nnteinquiena ndei'n'omna na wi' cwitjoomna.

Jeeⁿ jnda la'xmaⁿ ñ'oom xco ñequio ñ'oom tquie

51 Quia jo' tax'ee Jesús ndaaⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

—¿Aa cwila'n^oyo' cha'tso ñ'oommeiⁿ?

T'o^oyâ nnoom, l'uuyâ:

—Mayuu', Ta, macwila'n^oyo'.

52 Quia jo' tsoom ndaaⁿyâ:

—Je' jndaⁿ jla'n^oyo' ljo' ñe'cat'm^oyoⁿ ñ'oom tjañoom'meiⁿ'. Nndye'yo' nntsjo^o, ticwii cwii ts'aⁿ na jndaⁿ teijndo' ts'om chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' mati jndaⁿ sei'n^o cantyja 'naaⁿ juu na matsaⁿntjom Ty'o^oots'om, tsaⁿñeeⁿ matseijomna' jom cha'na ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cwii w'aa. Ee

ts'aⁿ na cwiluiitquieñe matseil'uee'ñê 'naⁿ na tqwie ndo' matseijtjoom 'naⁿ na xco. Quia jo' meiⁿquia xjeⁿ na macaⁿna' cwii nmeiⁿ mawaac'eena' na nleil'uee'ñê.

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ Quia na jnda seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ na tjañoom', jlueeⁿeⁿ jo' jo'.

⁵⁴ Tjalcweeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm. Jo' jo' tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ naquii' wats'om. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na seineiⁿ. Tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ ¿chiiu s'aayom na jeeⁿ jndō' ts'oom? Ndo' ¿yuu jnaⁿ najneiⁿ na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoonty'iaaya?

⁵⁵ ¿Aa nchii tsaⁿm'aaⁿ jnda ts'aⁿ na macuuñe n'oom? Ndo' ¿aa nchii tsoñeeⁿ jndyu María? Ndo' ntyjeeⁿ, ¿aa nchii Jacobo, José, Simón ñequio Judas?

⁵⁶ Ndo' mati ntyjeeⁿ na yolcu m'aⁿna quii'ntaaⁿya. Quia jo' ¿chiiu waa na jeeⁿ jndō' ts'oom ndo' cwe' ts'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ jom?

⁵⁷ Cwe' jo' ticalañ'oom'ndyena Jesús. Jo' chii tsoom ndaana:

—Meiⁿquiyuucheⁿ na wjaa cwii profeta, nla't'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Saa joo nn'aⁿ ndyuaaⁿñe ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ, xocala't'maaⁿndyena jom.

⁵⁸ Ndo' tijndye ts'iaaⁿ t'maⁿ s'aaⁿ jo' jo', nc'e na ticala'yuaⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê.

14

Tue' Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ Majoo ncuue'ñeeⁿ tyom'aaⁿ Herodes ts'iaaⁿ ts'ondaa Galilea. Jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na mach'ee Jesús.

² Tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Tsaⁿm'aaⁿ, maxjeⁿ Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Jnda wando'xcoom jo' chii cwiwitquioo' ts'iaaⁿ t'maⁿ na mach'eeⁿ.

³⁻⁴ Ee luaa waa na tuii. Herodes tyom'aaⁿ ñequio Herodías, scuu' tyjeeⁿ Felipe. Ndo' tso Juan nnoom na ticaty'iomyana' na m'aaⁿ ñ'eⁿ scuu' tyjeeⁿ. Jo' chii saⁿtjoom na cala'tyeⁿna Juan, catuee'na juu w'aancjo.

⁵ Ndo' Herodes, meiiⁿ na ñe'catseicueⁿeⁿ Juan saa nquiaⁿaⁿ nn'aⁿ. Ee jndye nn'aⁿ nquiuna na Juan cwiluiiñe ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

⁶ Quia na jla't'maaⁿndye nn'aⁿ na tuee' xueechuu' Herodes, quia jo' yuscundyua jnda Herodías seijnom jo ndaa nn'aⁿ. Ndo' Herodes jeeⁿ tjawee' ts'oom cantyja na nty'iaaⁿaⁿ.

7 Tjoom'm ñ'omtyeⁿ cjoom'm na tsoom nnom yuscundyua'ñeeⁿ na ññequiaaⁿ meiⁿquia ljo' na nlcaⁿ nnoom.

8 Ndo' yuscundyua'ñeeⁿ seijndo' tsoñeeⁿ ts'oom na caaⁿ xqueⁿ Juan. Quia jo' tsoom nnom Herodes:

—Luua macaⁿa. Quiaa' cwii xio ñjaaⁿ na njom xqueⁿ Juan, tsaⁿ na ñeseits'oomñe nn'aⁿ.

9 Ndo' na luua' tsoom, seichjoo'na' ts'om Herodes, saã cwe' nc'e ñ'omtyeⁿ na tjoom'm nacjoom'm ndo' nc'e na ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jo' chii tsoom na quiana ljo' na macaⁿ yuscundyua'ñeeⁿ.

10 Quia jo' saⁿntjoom na cjaacanõⁿ xtyo' Juan naquii' w'aancjo.

11 Jndaⁿ tui na ljo', jndyoñ'oom ts'aⁿ xqueⁿ Juan na njomna' ts'om xio. Chii tquiaa juuna' nnom yuscundyua'ñeeⁿ ndo' jom tjañ'oom jo' na m'aaⁿ tsoñeeⁿ.

12 Jndaⁿ jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan tqwie'cañomna, ty'eñ'omna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Ty'ecaty'iuuna jom, jndaⁿ chii ty'ela'candiina Jesús ñ'oommeiⁿ.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿnom

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

13 Jndaⁿ na jndii Jesús na jndaⁿ tue' Juan, jlueeⁿ'eⁿ jo', tuõõⁿ ts'om w'aandaa ñ'eⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Saayâ cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ. Quia jliu nn'aⁿ na jndaⁿ tja Jesús na nncwity'oom ndaaluee, quia jo' jlui'na njoomna, ty'eca'na, ty'enquiandyena 'ndyoo ndaaluee na ty'entyjona naxeeⁿ'eⁿ.

14 Quia na jndaⁿ jluii'ñe w'aandaa ts'om ndaaluee, ljeii Jesús na teijndyendye nn'aⁿ jndaⁿ tqwie'cañom jo' jo'. Tioo na jeeⁿ wi' ts'oom joona. Sein'maaⁿ nn'aⁿwii na tquiochona.

15 Quia na jndaⁿ tmaaⁿ, já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê saantyjaa'â jom, l'uuyâ nnoom:

—Jndaⁿ tmaaⁿ je' ndo' yuu na m'aaⁿya ñjaaⁿñe cwe' jndaã. Cajñom' naⁿm'aⁿ na c'oona njoom nch'u na nndyoo' na nla'jndana na nlcwa'na.

16 Tso Jesús ndaãyâ:

—Meiⁿ ticaⁿna' na nnc'oona. 'O quia'yo' na nlcwa'na.

17 T'õõyâ nnoom, l'uuyâ:

—Tjaa'naⁿ na cwilei'ñ'õõyâ ñjaaⁿ, macandaⁿ ñe'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa.

18 Tsoom ndaãyâ:

—Quiocho'yo' joona' ñjaaⁿñe.

19 Saⁿntjoom na cwindyuaandye nn'aⁿ nacjoo' jndaⁿ nch'u. Quia jo' t'ueeⁿ 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa'ñeeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ cañoom'luee ndo' tquiaaⁿ na quian'luaa' Ty'õõts'om cantyja 'naaⁿ joona'. Jndaⁿ chii tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ joona' ndaã já nn'aⁿ

na cwila'jomndyô ñ'eñê. Ndo' já tquiaayâ jooa' ndaa nn'aⁿ na jndyendye.

²⁰ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jndyendye tcwa' tjacjoo. Jnda chii jla'tjooⁿyâ ntaⁿ ntyoo' ñequio calcaa na 'ndiina'. Too' canchoo'we tsquiee.

²¹ Nn'aⁿ na tcwa' tue'ntyjô cha'na 'om meiⁿ naⁿnom, meiⁿ tîcatu'nchondye naⁿlcu ñequio yocanch'u.

Tjaca Jesú nnom ndaaluee

(Mr: 6:45-52; Jn. 6:16-21)

²² Jnda tuii na luaa' jñom Jesús já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eñê na cuonndaa'â ts'om w'aandaa, na cwity'ioo'jndyaayâ na nntsquiaayâ xndyaa' ndaaluee. Saa jom ljoo'ñetyeeⁿ na njñoom nn'aⁿ na jndyendye.

²³ Ndo' jnda na jñoom naⁿñeeⁿ na c'oolcwee'na, quia jo' tjawaaⁿ cwii ta na ñenqueⁿ na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om. Quia tjawijaaⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿñê jo' jo' na ñenqueⁿ.

²⁴ Ndo' w'aandaa na ñjomndyô jnda tuee' xcwe na wjaana' saa leicjaana' ee na jndeiⁿ maqui'ljoo nmoⁿ ndo' matseil-cwe'tya' jndye juuna'.

²⁵ S'aana' cha'na ñequiee na cwitsjoom jndyotseicandyoo'ñe Jesús na m'aaⁿyâ, jndyocaⁿ nnom ndaaluee.

²⁶ Quia na nty'iaayâ na mandyocaⁿ noom ndaaluee, jeeⁿ ndyaa' tyuaayâ. Jlaxuaayâ na nquiaayâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ sa, jndii luaa'.

²⁷ Saa mañoom' t'maⁿ Jesús já, tsoom:

—C'om' t'maaⁿndyo' n'om'yo'. Maja luaa.

²⁸ Ndo' t'ô Pedro 'ndyoo Jesús, tsoom:

—Ta, xeⁿ na manncu'ti', cwe' catsu' na cjôca nnom ndaatioo na jocatjomndyô 'u.

²⁹ Tso Jesús noom:

—Candyo'.

Jo' chii jlui' Pedro ts'om w'aandaa, tooⁿoⁿ na mawjaacaⁿ nnom ndaatioo na mawjaacatjomñê Jesús.

³⁰ Saa quia na nty'iaaⁿaⁿ na jeeⁿ jndeiⁿ m'aaⁿ jndye, s'aana' na nquiaⁿaⁿ. Jnaⁿna' na nchjeeñena' jom. Quia jo' seixuaⁿ, tsoom:

—Ta, cwji'n'maaⁿndyu' ja.

³¹ Mañoom' seicjaa l'ô Jesús jom, tsoom nnom:

—U re, cwa tit'maⁿ matsei'yuya' ts'om', ¿chiiu na tiñecwii matsei'tiuu'?

³² Ndo' quia jnda tuona ts'om w'aandaa, mañoom' teicheⁿ jndye.

³³ Ndo' já na maxjeⁿ ñjomndyô ts'om w'aandaa'ñeeⁿ taa'â cantyaayâ, jla't'maaⁿndyô jom. L'uuyâ noom:

—U mayuu'cheⁿ cwiluiindyuu' Jnda Ty'oots'om.

Sein'maⁿ Jesús nn'aⁿwii ndyuua Genesaret

(Mr: 6:53-56)

³⁴ Quia na jndaⁿ tei'ty'i^oq^o'â, jluii'â ndyuua Genesaret.

³⁵ Jndaⁿ na ta'jnaaⁿ nn'aⁿ ndyuua'ñeeⁿ jom, jla'cwanomna ñ'oom cha'waa ndiocheⁿ ndyuua'ñeeⁿ. Ndo' tquiocho nn'aⁿ cha'tso nn'aⁿwii na m'aaⁿ.

³⁶ Tyola'ty'oondyena nnoom na ññequiaaⁿ ñ'oom'm na nnt'uena meiiⁿ cwe' ndyoo liaⁿaⁿ. Ee ticwii cwii ts'aⁿ na tyenquiuu' liaⁿaⁿ, n'maⁿ.

15

Waa na mach'eena' na cwajndii naquii' ts'om ts'aⁿ

(Mr: 7:1-23)

¹ Quia jo' cwanti nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mo^oq^oⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, jnaⁿna Jerusalén, tquie'cañomna Jesús. Ta'x'leena nnoom:

² —Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa', ¿chiiu na cwiwincje'na ñ'oom na tqueⁿ welooya nda^oaya? Queⁿ cwenta tiquindyuu'na quia na nlcwa'na.

³ Ndo' t'o Jesús nda^oana, tsoom:

—Ndo' 'o je', ¿chiiu na cwiwincje'yo' ñ'oom na saⁿntjom Ty'o^ots'om cwe' ñe'catsantyo'yo' ñ'oom na tqueⁿ lotya^oaya?

⁴ Ee ñ'oom' Ty'o^ots'om luaa matsona': "Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'." Ndo' matsotina': "Ñeeⁿ juu na matso ñ'oom wi' nacjoo' tsotye, tsondyee tsaⁿñeeⁿ matsona' na maxjeⁿ cala'cuee' nn'aⁿ juu."

⁵ Sa^o 'o cwindu'yo'yo' na wanaaⁿ na nntso ts'aⁿ nnom tsotyeⁿ, tsoñeeⁿ: "Catseit'maⁿ ts'om', taxocanda^o nnteijn-deiya 'u 'naⁿ na tjo^ondyu', ee cha'tso na matseixmaⁿya jnda tqua^oya jooⁿa' cwentaa' Ty'o^ots'om."

⁶ Ndo' na luaa' cwila'tiuu'yo' jo' chii cwit'moⁿ'yo' tacaⁿna' na nntseit'maaⁿñe ts'aⁿ tsotyeⁿ, tsoñeeⁿ. Cwil'a'yo' na tajn-deii ñ'oom' Ty'o^ots'om ee na cwila't'maaⁿndyo'ti'yo' ñ'oom na tqueⁿ lotye'yo'.

⁷ 'O nn'aⁿ na we waa na cwil'a'yo', jeeⁿ xcwe m'aaⁿ ñ'oom na tyoñequiaa profeta Isaías cantyja 'naⁿ'yo'. Luaa matsona':

⁸ Naⁿm'aⁿ cwe' ñequio ntjaⁿndyueena cwila't'maaⁿndyena ja, sa^o t'maⁿ waa na tixcwee' n'omna ñ'eⁿndyo.

⁹ Cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila't'maaⁿndyena ja, ee cwit'mo^oq^oⁿna ñ'oom na cwe' cwil'ueendye nn'aⁿ, tachii ñ'oomya.

¹⁰ Quia jo' t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Candy'e'yo' ñ'oom na nntsjo^o ndo' cala'n^o'yo'.

¹¹ Nantquie na macwa' ts'aⁿ, xocats'aana' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om. Sa^o ñ'oom na matseineⁿ ts'aⁿ, jooⁿa' cwil'ana' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om.

12 Quia jo' já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús, saantyyaa'â jom, l'uuyâ nnoom:

—¿Aa ntyji' quia na jndye nn'aⁿ fariseos ñ'oom na tsu' luaa', s'aana' na ticjaawee' n'omna?

13 T'ooⁿ ndaayâ cwii ñ'oom tjañoom', tsoom:

—Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee, ticwii cwii ts'oom ntjom na nchii nqueⁿ tcoom'm, maxjeⁿ nnqueeⁿ juuna'.

14 Jo' chii ca'ndye'yo' naⁿm'aⁿl. Ee matseijomna' joona cha'na naⁿnchjaaⁿ na cwit'mooⁿna nato ndaa ntyjenchjaaⁿna. Ndo' manquiu'yo' tsaⁿnchjaaⁿl quia na wjaañ'oom tyjenchjaaⁿaⁿ, wendyena nntiomna' tsue'tsjoom.

15 Quia jo' tso Pedro nnom Jesús:

—Ca'moⁿl ndaayâ ljo' ñecatso ñ'oom tjañoom'waa'.

16 T'o Jesús nnom, matsoom:

—¿Aa mati 'o ndicwaⁿ tjo^ocheⁿ na nla'noⁿ'yo'?

17 Aa ticaliu'yo' na cha'tso nantquie na macwa' ts'aⁿ, cwi'oocuenta' ts'om tsiaa' nchii naquii' ts'om. Ndo' jndaⁿ chii nntei' juuna'.

18 Saa ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ cwinaaⁿl naquii' ts'om, ndo' joona' cwil'ana' na tilju'ñe jo nnom Ty'o^ots'om.

19 Ee naquii' ts'om ts'aⁿ cwinaaⁿl ñ'oom na tia na matseitiu na nntseicueⁿeⁿ x'iaaⁿaⁿ, na nnc'oomyaaⁿ ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo na nnc'oomyaaⁿ ñequio s'andyua oo scundyua, oo na nnch'ueeⁿ 'naaⁿl ts'aⁿ, oo na nntseineiⁿ cantu oo ñ'oom jnaaⁿl.

20 Cha'tso nmeiⁿl cwil'ana' na tilju' naquii' ts'om ts'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om. Saa na nlcwa' ts'aⁿ na cwe' na ticañoom'm cha'xjeⁿ ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ fariseos, xocatsei'ndaa'na' jom jo nnom Ty'o^ots'om.

Cwii yuscu na nchii ts'aⁿ judío seiyu' ñequio Jesús

(Mr. 7:24-30)

21 Quia jo' jlui' Jesús jo' jo' ndi ñ'aaⁿyaⁿ ñ'eⁿñê, tjaaⁿ jo ndyuaa tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

22 Ndo' cwii yuscu tsjaaⁿ nn'aⁿ cananita na mac'eⁿ ndyuaa'ñeeⁿ jndyotseicandyoo'ñê na m'aaⁿ Jesús, c'uaa seineiⁿ, seity'ooñê tsoom:

—'U Ta, na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjo', c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyô. M'aaⁿ nomjndaaya na jeeⁿ cwajndii matjoom. Maleiñ'oom jndyetya jom.

23 Saa Jesús meiⁿcwii ñ'oom tic'ooⁿ. Quia jo' já saantyyaa'â jom, jla'ty'oondyô nnoom, l'uuyâ:

—Cwa cajñom' yuscum'aaⁿl, ee jeeⁿ c'uaa 'ñom ndyontyjo^on nanquaaⁿa.

24 Quia jo' tso Jesús:

—Macandā na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuaa Israel na jñom Ty'oots'om ja. Ee joona cwiluiindyena cha'cwijom canmaⁿ na jndā tsu-
undyē.

25 Ndo' tyje'cañoom yuscu'ñeeⁿ jom, tco' xtye jo nnoom, tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, cateijndei' ja.

26 Saa t'ooⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ, tsoom:

—Ticatsona' na nncwji' ts'aⁿ tyoo' cwentaa yocanch'u ndo' nncju'yom juuna' ndaaⁿ calue' nch'u.

27 Tso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' Ta, saa meiiⁿ na ljo', cwicwa' calue' nch'u naca-
jndaaⁿ na cwiquiaa nacjee' meiⁿsa 'naaⁿ nty'oyo'.

28 Quia jo' t'ooⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ, tsoom:

—'U yuscu, t'maⁿ waa na matsei'yu'ya' ts'om'. Cats'aana'
cha'xjeⁿ na l'ue ts'om'.

Ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ mañoom' n'maⁿ nomjnda yuscu'ñeeⁿ.

Sein'ma' Jesús jndye nn'aⁿwii

29 Jndā jlui' Jesús jo' jo' ndi ñ'aaⁿyâ ñ'eⁿñê, tjaaⁿ 'ndyoo
'ndyoo ndaaluee Galilea. Tjawaaⁿ cwii ta, tjacjom jo' jo'.

30 Ndo' tquie'cañom jndyendye nn'aⁿ na m'aaⁿ. Tquio-
chona nt'om nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', nn'aⁿ nchjaaⁿ, nn'aⁿ
na tileicala'neiⁿ, nn'aⁿ na ticandaaⁿ'ndye ndo' ñequio jndye
nt'omcheⁿ nn'aⁿwii. Tyotsa'na nn'aⁿwii'ñeeⁿ nacañoom' Jesús,
ndo' sein'maaⁿ naⁿ'ñeeⁿ.

31 Jndyendye nn'aⁿ nty'iaana na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na
tileicala'neiⁿ, ndo' tco'yana' nn'aⁿ na ticandaaⁿ'ndye, ndo'
cwi'ooca' nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee', ndo' ya cwinty'iaa nn'aⁿ na
nchjaaⁿ. Jo' chii s'aana' na jeeⁿ tjawee' n'omna. To'na na
tyola't'maaⁿ'ndyena nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿ'ndye
nn'aⁿ Israel.

Tquiaa Jesús na tcwa' ñequiee meiⁿ naⁿnom

(Mr: 8:1-10)

32 Quia jo' t'maⁿ Jesús jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê.
Tsoom ndaayâ:

—Jeeⁿ wi' ts'ooⁿ'ya tmaaⁿ nn'aⁿm'aⁿ!, ee jndā ndyee xuee na
m'aⁿna ñ'eⁿ'ndyô ndo' tatjaa'naⁿ ljo' cwii cwilei'ñ'omtina na
nlcwa'na. Tical'ue ts'ooⁿ na njñooⁿ joona na c'oona l'aana na
ñe'jndo'na, tints'aana' na tajndei' n'omna na 'oona nato.

33 Quia jo' l'uuyâ nnoom:

—Ñjaaⁿñe m'aaⁿ'ya jo jndaaⁿ tjaa'naⁿ yuu ya nliuuyâ nantquie
na jndye na nndaāⁿ nncjaacjoo nn'aⁿ na jndyendye.

34 Tax'ee Jesús ndaayâ:

—¿Cwanti tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

T'ooⁿyâ nnoom, l'uuyâ:

—Ntquiee' taⁿ tyoo' ndo' ñ'eⁿ cwantindye calcaa nch'u.

35 Quia jo' sa'ntjoom na cwindyuaandye nn'aⁿ nomtyuaa.

36 To'ñoom ntyoo'ñeeⁿ ñequio calcaa ndo' tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'o_ots'om cantyja 'naaⁿna'. Jnda jo' tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ joona' ndaayâ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' jâ t'o_onyâ joona' ndaa cha'tsondye nn'aⁿ.

37 Cha'tsondye naⁿñeeⁿ tcwa'tjajjoona. Ndo' jla'catoo'â ntquiee' tsquiee ñequio ntaⁿ ntyoo' ñequio calcaa na 'ndiicheⁿna'.

38 Nn'aⁿ na tcwa' quia jo' tuee' cha'na ñequiee meiⁿ naⁿnom. Meiⁿ tîcatu'nchondye naⁿlcu ñequio yocanch'u.

39 Quia na jnda t'maⁿ Jesús nn'aⁿ ee mana cwitoⁿndyena, quia jo' tuooⁿ ts'om w'aandaa. Saayâ, squiaayâ ndyuaa Magdala.

16

Cats'aa Jesús cwii 'naaⁿ na cwe' ts'aⁿ xocandaq nnts'aa
(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

1 Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos tquie'cañomna na m'aaⁿ Jesús. Ñe'cal'ana xjeⁿ jom, jo' na taⁿna nnoom na cats'aaⁿ cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na m'mooⁿna' na Ty'o_ots'om jñom jom.

2 Saa t'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Quia na jnda tmaaⁿ cwinty'ia'yo' na jeeⁿ tmaaⁿ nchquiu, cwindu'yo': “Matseinmaaⁿñeyana’.”

3 Ndo' quia na cwitsjoom cwinty'ia'yo' na jeeⁿ neiⁿncoo' nchquiu 'ndaa, cwindu'yo': “Je' maxjeⁿ nncua'.” 'O nn'aⁿ na tiñecwii m'aaⁿ n'om'yo', jeeⁿ ya cwila'noⁿ'yo' 'naaⁿ na cwit'mooⁿ nchquiu na m'aⁿ tsjo'luee saa tileicala'noⁿ'yo' ljo' cwii ndyoch'etina' cantyja na cwit'mooⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na cwinty'ia'yo' na mats'aa.

4 Nn'aⁿ na m'aⁿ je' jeeⁿ tia nn'aⁿndye, jnda 'ndyena Ty'o_ots'om saa meiiⁿ na ljo', cwitaⁿna cwii 'naaⁿ t'maⁿ na ñe'canty'iaana. Saa xonquiaya na nnty'iaana cwii 'naaⁿ na t'maⁿ. Macanda cala'noⁿna ljo' ñe'ca'moⁿna' juu na tjom Jonás.

Mana tjaaⁿ, 'ñeeⁿ joona.

Ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos
(Mr. 8:14-21)

5 Quia jo' saanndaa'â cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee. Ndo' quia na squiaayâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús jliuuyâ na tjaa'naⁿ nantquie cañ'eⁿ, jnda tsuu' n'o_onyâ juuna'.

6 Tso Jesús ndaayâ:

—C'omc'eendyo' na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

7 Ndo' jâ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê too'â na cwilanaaⁿ cheⁿncjooyâ. L'uuyâ:

—Macwjeeⁿeⁿ ñ'oomwaa' ndaaya nc'e na tjaa'naⁿ tyoo' cwilei'ñ'ooⁿya.

⁸ Ndo' sei'noⁿl Jesús na m'aaⁿl n'ooⁿnyâ cantyja 'naaⁿl tyoo' ñ'eⁿ ndaaljo'. Tsoom ndaayâ:

—'O nn'aⁿ na tit'maⁿ cwila'yuy'a n'om'yo', ¿chiiu na jeeⁿ jndye m'aaⁿl n'om'yo' na tjaa'naⁿ tyoo' cwilei'ñ'om'yo'?

⁹ ¿Aa maxjeⁿ ticala'noⁿyo' ñ'oom na tsjoo luaa'? ¿Aa ticjaañjoom' n'om'yo' 'om taⁿl tyoo'ñeeⁿ na tyjaya na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ, ndo' na jndye tsquiee tyoo' jla'we'yo' na seicwaljoo'na'?

¹⁰ Ndo' ¿aa meiⁿ ticjaañjoom' n'om'yo' cwiicheⁿ ntquiee' taⁿl tyoo' na tyjaya na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ, ndo' mati lojoo tsquiee ntaⁿl tyoo' jla'we'yo' na seicwaljoo'na'? Nndaannts'aa na nleijndaa' nantquie na nlcwa'yo'.

¹¹ Jo' chii ¿chiiu na tiqueⁿyo' cwenta na nchii matseinaⁿya cantyja 'naaⁿl tyoo'? Ja tsjoo na cal'a'yo' cwenta cantyja 'naaⁿl ndaaljo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

¹² Quia ljo'cheⁿ jla'nooⁿâ na nchii cantyja 'naaⁿl ndaaljo' na cwiluii tyoo' na cal'aayâ cwenta, saq tañe'quiandyô cantyja 'naaⁿl ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ saduceos.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiiñê Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Quia jo' tja Jesús ndaatyuaa tsjoom Cesarea Filipino. Jnda squiaayâ jo' jo' tax'eeⁿ ndaa jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

—Ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ¿ñeeⁿ cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyô?

¹⁴ T'oooyâ nnoom l'uuyâ:

—M'aⁿ nn'aⁿ na cwilue na 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'om cwilue Elías 'u, nt'om cwilue na Jeremías oo cwiicheⁿ profeta.

¹⁵ Tso Jesús ndaayâ:

—Ndo' 'o je', ¿ñeeⁿ cwindu'yo' na cwiluiindyô?

¹⁶ T'oo Simón Pedro nnoom, tso:

—'U cwiluiindyu' nquii Cristo, Jnda Ty'oots'om na wando'.

¹⁷ Tso Jesús nnom:

—'U Simón, jnda Jonás, t'maⁿ waa na matio'naaⁿñe Ty'oots'om 'u na luaa' matsei'noⁿl. Ee nchii cwe' ts'aⁿ na t'moⁿl ñ'oommeiⁿl njom'. Nquii Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee tquiaaⁿ na matsei'noⁿl cantyja 'naⁿya.

¹⁸ Mati matsjoo njom' na 'u jndyu' Pedro, ñ'oom na ma'moⁿna' tsjo'. Nacjoo' juu tsjo'waañe nlquaaⁿya tmaaⁿl nn'aⁿ na macwjiindyô cwentaya. Ndo' meiⁿ na'njndii na m'aⁿ

quii' b'io na jeeⁿ jndā cwila'xma^{na}, xocanaⁿjndāna nacjoo' tmaaⁿ nn'aⁿ na cwjii'ndyo cwentaya.

19 Ja ñnequiaya na t'maⁿ nntseixmaⁿl quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na matsaⁿntjoom cañoom'luee. Ñ'oom na nntsu' na ticaty'iomna' na cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancuewaa, ñ'oom'ñeeⁿ nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom na ntyjii Ty'oots'om. Ndo' ñ'oom na nntsu' na wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ mati nntseix'iaa'ñena' ñequio juu ñ'oom na ntyjii Ty'oots'om.

20 Quia jo' Jesús tqeⁿtyeeⁿ ñ'oom ndaayâ na meiⁿcwii nnom ts'aⁿ tcat'mooⁿya na jom cwiluiiñê Cristo.

Matseicandii Jesús cantyja na nncueeⁿeⁿ

(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

21 Xjeⁿñeeⁿ to' Jesús na ma'mooⁿ ndaa jā nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê na jndei'na' na nncjaⁿ Jerusalén. Jo' jo' t'maⁿ nawil' nntjoom nl'a nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ nla'cuee'na jom, saa xuee jndā ndyee nncwando'xoom.

22 Quia jo' tjañ'oom Pedro Jesús cwii ntyja, tooⁿoⁿ na matsoom nnom na ticatsaⁿntjomna' na nntjom na luaa'. Tsoom:

—Tijoom quiaa Ty'oots'om na nntjom' na luaa'. Tixoquiaaⁿ na nluii naljo'.

23 Teiqueⁿ Jesús tsoom nnom Pedro:

—Quindyoo' nacañomya 'u Satanás. Ñe'catseitsaⁿ ja. 'U ñe'catsei'nnda' ts'ooⁿya ee ñ'oom na matsei'tiuu' jnaⁿna' cwe' cantyja na cwila'tiuu nn'aⁿ, nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'oots'om.

24 Jndā chii tso Jesús ndaayâ:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê ljo' na matseitiuu nqueⁿ. Caljoya ts'oom nawil' na matjoom meiiⁿ cueeⁿeⁿ. Ndo' candyontyjoⁿ cantyja na mats'aa.

25 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom, nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nlui'n'maaⁿñe, majo'to jo' nntsuuñe.

26 Meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' cwentaa' ts'aⁿ saa yuu waa na mateijndeiina' tsaⁿñeeⁿ ee xoc'ona' ñ'eⁿñê na ticatsuu añmaaⁿaⁿ. Ndo' ¿aa ndaa nntiom'l'ua ts'aⁿ na nlui'n'maaⁿñe añmaaⁿaⁿ? ¿Cwaaⁿ ndaa?

27 Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjacañoⁿnda'a tsjoomnancue ñequio ángeles cwentaa' Tsotyaya. Quia ljo' nntseit'maaⁿñena' ja cha'xjeⁿ na matseit'maaⁿñena' nquii Tsotyaya. Ndo' nnts'aa na nnc'o'ñom ticwii cwii ts'aⁿ cantyjati na ñes'aa, aa na ya, aa na tis'a.

28 Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', mam'aⁿ nn'aⁿ ljoone na tixocwjena hasta na jnda nty'iaandaana ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjaçañooⁿ na nntsa'ntjōⁿya.

17

Na seichuii'na' Jesús

(Mr: 9:2-13; Lc. 9:28-36)

1 Jnda teinom yom xuee, quia jo' tjañ'oom Jesús Pedro ñequio Jacobo ñequio Juan tyjee Jacobo'ñeeⁿ. Tjachom joona cwii sjō nandye yuu na ñenquieena.

2 Xcwe na cwinty'iaana ndo' seichuii'na' jom jo ndaana. S'aana' na jeeⁿ caxuee nnoom cha'cwijom nnom ñe'quioom'. Ndo' seicwaqueⁿna' liaⁿaⁿ na canchii' cha'na nnty'iaa' ts'aⁿ chom lámpara.

3 Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ nacañom'm teitquioo'ndye we nn'aⁿ na ñet'om teiyo, juu Moisés ñ'eⁿ Elías. Cwila'neiⁿna ñ'eⁿñê.

4 Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Ta, jeeⁿ ya nquiuyâ na m'aaⁿyâ ñjaaⁿ. Xeⁿ cjaawee' ts'om', nluii ndyee xquie' ñjaaⁿñe, cwii cwenta' nncu', cwii cwentaa' Moisés ndo' cwicheⁿ cwentaa' Elías.

5 Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndo' jndyoquioo cwii nchquiu na jeeⁿ canchii' caxuee juuna'. Seicata'na' joona ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, tsoom:

—Luaañe ti'Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'ooⁿya. Cantyja 'naaⁿ jom ñequii'cheⁿ mañequiaana' na neiⁿya. Candye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ.

6 Ndyee naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, jnda na jndyena ñ'oomwaa', ty'eta'nquiona xjeⁿ nomtyuaacheⁿ ee jeeⁿ t'maⁿ jla'catyuendyena.

7 Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomna. Tyeⁿnquioom'm joona, tsoom ndaana:

—Quicantya'yo'. Talacatyuendyo'.

8 Jlundandyena. Meiⁿcwii ts'aⁿ tîcanty'iaana macanda ñenquii Jesús.

9 Ndo' yocheⁿ na tquiocuenta sjō'ñeeⁿ, sa'ntjom Jesús joona, tsoom:

—Yocheⁿ na ndicwaⁿ wando'a, ticandu'yo' nnom meiⁿcwii ts'aⁿ 'naⁿ na nty'ia'yo' je'. Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nnc'ioⁿ ndo' nncwando'xcō, quia ljo'cheⁿ wanaaⁿ na nndu'yo' cantyja na nty'iandaⁿyo'.

10 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ta'x'eena nnoom, jluena:

—Nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, cwit'mooⁿna na macaⁿna' na cwjee'jndyee Elías. Ñe'candyaayâ ¿chiiu na luaa' cwit'mooⁿna?

11 T'ooⁿ ndaana:

—Mayuu' na mandyocwjee'cañoom Elías, ndo' tseixmaaⁿ na nntseijndaa'ñê cha'tso,

¹² saa candye'yo' nntsjoō na jnda tyjee' Elías saa ticala'noⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. L'ana cha'xjeⁿ na l'ue n'omna ñ'eⁿñê. Ndo' malaa'ti' nl'ana ñ'eⁿndyo ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

¹³ Quia ljo'cheⁿ jla'noⁿna na seineiiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

Sein'maⁿ Jesús cwii tyochjoo na cwe' cwiquioñeto
(Mr: 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Quia na jnda tquiennda'na yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na jndyendye, jndyotseicandyoo'ñe cwii tsaⁿs'a na m'aaⁿ Jesús. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom, tsoom:

¹⁵ —Ta, c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿ ti'jndaaya. Ee maleiñ'oom jndyeta jom ndo' jeeⁿ cwajndii matjoom. Jndye ndii' mach'eena' na cwiquioñê naquii' chom ndo' naquii' ndaa.

¹⁶ Ndo' jndyoñ'oⁿya jom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' saa tileicandaā na nla'n'maⁿna jom.

¹⁷ T'o Jesús, tsoom ndaayâ:

—O nn'aⁿ na ticalayu'ya n'om'yo', ndo' jeeⁿ tixcwe cwila'tiuu'yo', ¿cwanti yo cwii macaⁿna' na nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo' na m'mooⁿtya ndaa'yo'? ¿Cwanti xuee cwii ndaa nntseiquii ts'oⁿya ñ'eⁿndyo'? Quioñ'om'yo' ti'chjoom'aaⁿ ñjaaⁿñe.

¹⁸ Quia jo' seitia' Jesús jndyeta'ñeeⁿ, jo' chii jlui' naquii' ts'om tyochjoo. Mañoom' n'maⁿ juu.

¹⁹ Jnda tuii na luaa', quia jo' já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê jluii'â cwii ntyja na ñencjooyâ ñ'eⁿñê. Ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—¿Chiuu na já tîcandaā nntjeii'â jndyeta'ñeeⁿ?

²⁰ T'o Jesús ndaayâ, tsoom:

—Nc'e na ticala'yuy'ya n'om'yo' jo' chii tîcandaā l'a'yo'. Saa candye'yo' nntsjoō, mayuu'cheⁿ meiiⁿ na cachjoo cwilayu'ya n'om'yo' cha'na cachjoo lqueeⁿ mostaza saa mat'maⁿ ts'iaaⁿ ndaaⁿ nl'a'yo'. Meiiⁿ waa cwii na jeeⁿ jndeina' cwiwinom'yo' hasta matseijomna' cha'na cwii sjondye nquiu'yo', saa ndaaⁿ nl'a'yo'. Nnts'aana' cha'cwijom na ndu'yo' nnom sjowaa': “Quindyō' ñjaaⁿ, cja' la'ñeⁿ”, ndo' nleindyōona'. Ee tjaa'naⁿ cwii na xocandaā nl'a'yo' xeⁿ na mayuu' cwilayu'ya n'om'yo'.

²¹ Saa cantyja 'naaⁿ jndyetiameiⁿ cwicalui'nc'uaa'ndyena, jo' chii macaⁿna' na catseicwejndo'ñe ts'aⁿ ndo' catseineiⁿ nnom Ty'oots'om cha ndaaⁿ nnts'aaⁿ.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ
(Mr: 9:30-32; Lc. 9:43-45)

22 Ndo' yocheⁿ na tyoma'nooⁿyâ ts'ondaa Galilea, tso Jesús ndaayâ na jom na cwiluiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, mam'aaⁿ ñeeⁿ juu na ñequiaa cwenta jom luee nn'aⁿ.

23 Ndo' nla'cuee' nn'aⁿ jom, saã xuee jnda ndyee ñequiaa Ty'oots'om na nncwando'xcoom na tueeⁿe. Quia na jndyaayâ na luaa', s'aana' na jeeⁿ tia nquiuyâ.

Tioomna ts'iaa'ndaana cwentaa' wats'om t'maⁿ

24 Tuee' Jesús tsjoom Capernaum ñequio jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eñê. Ndo' nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ts'iaa'ndaã nn'aⁿ judíos cwentaa' wats'om t'maⁿ ty'entyjaa'na Pedro, jluena nnoom:

—Tsaⁿ na ma'moⁿ ndaa'yo', ¿aa tiquitoom s'om ts'iaaⁿnnoom cwentaa' wats'om t'maⁿ?

25 T'o Pedro, matsoom:

—Quitoom ts'iaaⁿnnoom.

Tyoowiquiuu' na tuii na luaa', tjaquiee' Pedro quii' w'aa. Tyuaa'ti to' Jesús na matseineiⁿ nnom Pedro. Tsoom:

—¿Chiuu m'aaⁿ ts'om' 'u, Simón? Joo nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, ¿ñeeⁿ matsei'tiuu' na cwiqueⁿna xjeⁿ na catioom ts'iaa'ndaã? ¿Aa nn'aⁿ w'aana oo aa nt'omcheⁿ nn'aⁿ?

26 T'o Pedro nnoom, tso:

—Nt'omcheⁿ nn'aⁿ cwitioom ts'iaa'ndaã, saã nn'aⁿ w'aana tiquitoom.

Tso Jesús nnom Pedro:

—Quia jo' naⁿñeeⁿ ma'ndiina' nn'aⁿ w'aana.

27 Saã meiiⁿ na ljo' cha tila'teincuu'ndye nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om, nntiooⁿya cwanti na l'ue n'omna. Jo' chii cja'cju' tsei'nchquia ndaaluee. Catscaa na nncwji'jndyee', catooⁿndyu' 'ndyooyo', jo' jo' nljei' cwii tsjo'ñjeeⁿ na nleiñdeiiⁿ ts'iaa'ndaaya. Cja'ñ'oom', ñequiaa' juuna' ndaana cwentaaya.

18

¿Ñeeⁿ nnc'oom na t'maⁿñeti?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

1 Ndo' xjeⁿñeeⁿ jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eñê Jesús squiaacañoⁿyâ jom. Ta'x'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—¿Ñeeⁿ juu nnc'oom na t'maⁿñeti yuu na matsaⁿntjom Ty'oots'om?

2 Quia jo' t'maⁿ Jesús cwii tyochjoo, tqueeⁿ juu xcwe quii'ntaaⁿyâ.

3 Ndo' tsoom ndaayâ:

—Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoó, xeⁿ tilcwe' n'om'yo' jna'yo' ndo' c'om'yo' cha'na yocanch'u na tiqueeⁿ n'om na

nluiit'maⁿndyena, quia jo' xonda^a nntsaquiee'ndyo' cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om.

⁴ Cwe' jo' ts'aⁿ na maju'ñecje ndo' tical'uee'ñe na nluiit'maⁿñe, matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na tyochjoom'aaⁿ. Ndo' na ljo' cwiluiit'maⁿñê cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om.

⁵ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na neiiⁿ cwii yuchjoo cha'na tyochjoom'aaⁿ, maja neiiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Quaaⁿya cwenta tical'aaya natia

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ 'Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseijndo' ts'om cwii yucachjoo na cats'aa natia, tsaⁿñeeⁿ yati xeⁿ cju'na' jom ts'om ndaaluee na chu'tyeⁿ xtyoom'm cwii tsjo'suu t'maⁿ.

⁷ Jeeⁿ wi' cwitjoom nn'aⁿ tsjoomnancue na jndye nnom neiⁿncoo' niom na macjaachuuna' joona na cwila'tjo^ondyena. Saa tjaa chiuu ya ee maxjeⁿ niomna'. Saa nnt'uiiwi'na' ts'aⁿ na matseijndo' ts'om x'iaa' na cats'aa yuu na tia.

⁸ 'Xeⁿ na wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjo^ondyu' nnom Ty'o^ots'om jnaaⁿ ts'o' oo x'e', catsa' xjeⁿ joona' cha'cwijom catyjee', catyenquie' joona' cha tintsei'tjo^ondyu'ti'. Ee yati na nnda^a nntseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ meiiⁿ cha'cwijom na ticanda^a'ndyu', nchiiti na canda^a'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' chom na tijoom canduu'.

⁹ Ndo' xeⁿ cwe' cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjo^ondyu' nnom Ty'o^ots'om, catsa' xjeⁿ cha'cwijom na cwji' ts'omnjom' ndo' catquie' juuna' cha tintsei'tjo^ondyu'ti'. Ee yati na nnda^a nntseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ meiiⁿ cha'cwijom ñe'cwii ts'omnjom', nchiiti na we ts'omnjom' ndo' nncju'na' 'u quii' chom b'io.

Calano^o'a cantyja 'naaⁿ catsmaⁿ na tsuuñe

(Lc. 15:3-7)

¹⁰ 'Cal'a'yo' cwenta na tinc'om'yo' na ticuee' n'om'yo' meiⁿcwii yucachjoo. Ee ndye'yo' nntsjo^o jo nandye m'aⁿ ángeles na cwil'a cwenta yocanch'u. Ndo' ángeles'ñeeⁿ meiⁿnquia xjeⁿ cwila'neiⁿna nnom Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹¹ Ee ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyo^o na nncwji'n'maaⁿndyo nn'aⁿ na cwitsuundye.

¹² ¿Chiuu m'aaⁿ n'om'yo'? Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na m'aⁿ cwii siaⁿnto canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ ndo' cwiindy^e jooyo' nntsuuñe, aa nchii n'ñeeⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñjeeⁿ jooyo' cjoo' tyue' ndo' wjaacal'ueeⁿ juu quioo' na tsuuñe.

¹³ Ndo' xeⁿ na nljeiiⁿ juuyo', ndye'yo' nntsjo^o, mayuu'cheⁿ t'maⁿti nñequiaana' na neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ catsmaⁿñeeⁿ

nchiiti cantyja 'naaⁿ cha'tsondye nt'om canmaⁿ na tyootsu-
undye.

14 Cala'noⁿyo' na nquii Tsotye'yo' na m'aaⁿ cañoom'luee
malaa'ti' jeeⁿ xueeⁿ 'o. Til'ue ts'oom na nntsuundye
meiⁿcwiindye joo nn'aⁿ na tit'maⁿti cwiluiindye.

Maty'iomna' na calat'maⁿ n'o^oya nc'iaaya
(Lc. 17:3)

15 Xeⁿ m'aaⁿ cwii x'ia' na matseyu' na matsei'tjooñê njom',
cwa cja'cwaⁿya' jom. Catsei'no^on^o yuu matseitjooñê njom'
ndo' calantycwii'yo' ñ'oom na ñe'wendyo'. Ndo' xeⁿ na ñeeⁿ
ñ'oom na matsu' quia jo' jnda teijndei' x'ia' na tco'xcwena'
jom.

16 Saa xeⁿ tiñe'cañeeⁿ ñ'oom na matsu' quia jo' cjaañ'eⁿ cwii
oo we ts'aⁿ ñ'eⁿndyu' cha joo na ñeeⁿ ndyena ñ'oom na
cwi'maⁿyo' ñ'eⁿ x'ia' ndo' na ljo' nquiujndaa'ndyena chiuu
t'maⁿyo'.

17 Saa xeⁿ tiñe'cañeeⁿ ñ'oom na nlue na ñeeⁿ quia jo' ca'moⁿ
ñ'oom'ñeeⁿ ndaa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji'ndyo cwentaya.
Ndo' xeⁿ meiⁿ ticañeeⁿ ñ'oom na nlue cha'tso na ñeeⁿ quia
jo' tjaa chiuu ya. Caliu'yo' na jom cwiluiñê cha'cwijom ts'aⁿ
na tyootseit'maaⁿñe Ty'o^ots'om oo cha'cwijom tsaⁿco'ñom
ts'iaaⁿndaa nn'aⁿ cwentaa' gobiernom na tia ts'aⁿñe.

18 'Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoo, mei'ljo'cheⁿ na
cwindu'yo' na ticaty'iomna' na cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ
tsjoomnancuewaa, ñ'oom'ñeeⁿ nntseix'iaa'ñena' ñequio
ñ'oom na ntyjii Ty'o^ots'om. Ndo' mei'ljo'cheⁿ na cwindu'yo'
na wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ, mati nntseix'iaa'ñena' ñequio ñ'oom
na ntyjii Ty'o^ots'om.

19 'Mati candye'yo' nntsjoo, xeⁿ wendyo' 'o ñe'cwii m'aaⁿ
n'om'yo' ñ'oom na cwitaⁿyo' nnom Tsotyaya Ty'o^ots'om na
m'aaⁿ cañoom'luee, quia jo' ñeeⁿ ndo' ñequiaaⁿ ñ'oom na
cwitaⁿyo'.

20 Ee meiⁿnquiayuucheⁿ na m'aⁿ we ndyee nn'aⁿ na
cwitjomndye ñequio xueya, majo' jo' m'aaⁿya quii'ntaaⁿna.

21 Quia jo' tjatseindyoo'ñe Pedro na m'aaⁿ Jesús. Tsoom
nnom:

—Ta, cwii x'iaya na matseitjooñe no^on, ¿cwanti ndii' na
macaⁿna' na catseit'maⁿ ts'o^oya jom? ¿Aa nncue'ntyjo hasta
ntquiee' ndii'?

22 T'o Jesús nnoom:

—Ticatsjoo na ñe'ntquiee' ndii'. Matsjoo na catseit'maⁿ
ts'om' jom ndyeeⁿaaⁿ nchoo' qui ndii' na ntquiee' ntquiee'.
Maxjeⁿ ñequii'cheⁿ catseit'maⁿ ts'om' jom.

Moso na tiñe'catseit'maⁿ ts'om x'iaa'

23 'Cwe' jo' cala'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' nqueⁿ na matsaⁿ'ntjoom cañoom'luee. Matseijomna' jom cha'na cwii patrom na seitoom na nntyjooⁿ mosoom'm na cho'jnaⁿ nnoom.

24 Tooⁿ'ooⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ cwenta ndo' tquioñ'omna cwii ts'aⁿ na chujnaⁿ jndye meiⁿ'yom s'om.

25 Quia na nty'iaa' patrom'ñeeⁿ na meiⁿ'cwii tsjo'ñjeeⁿ tîcandaa nntiom mosoom'm, quia jo' saⁿ'ntjoom na nleil'uañe tsaⁿ'ñeeⁿ na nncjaaquiee'ñe na nndi'ntjomtyeⁿ, ndo' mati scuu' tsaⁿ'ñeeⁿ ñequio ndana ñequio cha'tso 'naaⁿ'na, cha nnc'ioo'ñe na chujnaⁿ.

26 Quia jo' moso'ñeeⁿ tcoom'm xtyeeⁿ nnom patrom 'naaⁿ'aⁿ, t'maⁿ ty'oo s'aa nnom tsaⁿ'ñeeⁿ. Tsoom: "Ta, macaⁿ'a ñ'omt'maⁿ ts'om njom' na nncwinda'ya' ndo' nntiooⁿ'ñ'āⁿ na chojnaⁿ njom'."

27 Quia jo' patrom'ñeeⁿ ty'oom na wi' ts'oom mosoom'm. Seit'maⁿ ts'oom juu cha'waa na chujnaⁿ ndo' seicandyaañê juu.

28 Tyoowiquiuu' na jlui' moso'ñeeⁿ naquii' w'aa ndo' tjomñê cwii x'iaaⁿ'aⁿ na matyjemosoñê. Chujnaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom cwii siaⁿ'nto s'om. Ndo' seicjaa l'ooⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, tyonchjeeⁿ xtyo'. Tsoom nnom: "Catiom' na chujnaⁿ nooⁿ."

29 Ndo' tco' x'iaaⁿ'aⁿ xtye jo nnoom. S'aa ty'oo nnoom, tso: "Macaⁿ'a ñ'omt'maⁿ ts'om njom' na nncwinda'ya' ndo' nntiooⁿ na chojnaⁿ njom'."

30 Saa jom tîcwinom'm, matjaqueeⁿ ñ'oom. Tjoom'm tsaⁿ'ñeeⁿ w'aancjo hasta na nntiom na chujnaⁿ nnoom.

31 Ndo' ntyjemosondyena, quia na nty'iaana na luaa' s'aaⁿ, jeeⁿ t'maⁿ sei'ndaa'na' nquiuna. Ty'entyjaa'na patrom 'naaⁿ'na ndo' jluena cha'tso na jndaⁿ tuii.

32 Quia jo' patrom'ñeeⁿ tqueeⁿ'ñê mosoom'm, tsoom nnom: "Cwa jeeⁿ ndya' wi'ndyu', 'u mosoya. Ja jndaⁿ seit'maⁿ ts'ooⁿ'ya cha'tso na chujnaⁿ ee na jeeⁿ seinty'iaa'ndyu' nooⁿ."

33 Ndo' mati 'u matsona' na c'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ t'ooⁿ na wi' ts'ooⁿ ñ'eⁿ'ndyu' 'u."

34 Quia jo' jeeⁿ t'maⁿ seiw'ii patrom'ñeeⁿ. Tqueeⁿ ñ'oom na catuee'na mosoom'm w'aancjo na cata'wi'na juu hasta na nntiomñ'eⁿ cha'waati na chujnaⁿ nnoom.

35 Seicandā Jesús ñ'oom tjañoom'meiⁿ!. Tsoom:

—Maluaa' nnts'aa Tsotyaya na m'aaⁿ cañoom'luee ñ'eⁿ'ndyo' 'o, xeⁿ nchii na xcwee' n'om'yo' nla't'maⁿ n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'tjoondye ndaa'yo'.

Ticatsona' na nntyuii' ljeii na toco ts'aⁿ

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

1 Jnda jnda seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, quia jo' jlueeⁿeⁿ ts'ondaa Galilea, tjaaⁿ ts'ondaa Judea, xndyaa' jndaa Jordán.

2 Jndyendye nn'aⁿ ty'entyjō naxeeⁿeⁿ. Ndo' sein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿwii jo' jo'.

3 Quia jo' jla'candyoo'ndye nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ na ñecal'ana xjeⁿ jom. Ta'x'eena nnoom:

—¿Aa wanaaⁿ na nntseityuii' ts'aⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ scoom'm nc'e meiⁿnquia na seitjooñe tsaⁿñeeⁿ nnoom?

4 T'ō Jesús ndaana:

—Cwaⁿti jnda jla'naⁿ'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'ōots'om na matseineiⁿna' chiuu to'jñeeⁿ na tqueeⁿ cha'tso. Matsona': “S'aaⁿ tsaⁿs'a ñ'eⁿ tsaⁿscu.”

5 Mati matso ljeiiñeeⁿ: “Macwe' jo' n'ndii tsaⁿs'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ ndo' nnc'oomtyeeⁿ ñ'eⁿ scoom'm. Wendye naⁿñeeⁿ ñe'cwii sei' nla'xmaⁿna.”

6 Jo' chii tacala'xmaⁿna na we ts'aⁿ. Ndo' nc'e na luaa' seijn-daañe Ty'ōots'om, jo chii ticatsona' na cwe' ts'aⁿ nntseityuii' cantyja na m'aⁿna.

7 Ndo' ta'x'eena nnoom:

—Quia jo' ¿chiuu na saⁿntjom Moisés na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii 'naaⁿ ts'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm, jnda jo' ya na ca'ñeeⁿ juu?

8 T'ōōⁿ ndaa naⁿñeeⁿ:

—Nc'e na 'o jeeⁿ quie' n'om'yo', jo' chii tquiaa Moisés na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii 'naⁿ'yo' ñ'eⁿ lcuu'yo'. Saā nchii laa'ti teijndaa' najndyee.

9 Ja matsjōō ndaa'yo', juu tsaⁿs'a na nntseityuii' ljeii na toco ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, matsona' na cwe' m'aaⁿya ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Wanaaⁿ na nntseityueeⁿeⁿ ljeii 'naaⁿaⁿ ñ'eⁿ scoom'm xeⁿ na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿs'a. Ndo' meiⁿcwil'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ cwii yuscu na jnda tyuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ saa', tsaⁿñeeⁿ matseijndaa'ñena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

10 Já nn'aⁿ na cwila'jomndyō ñ'eⁿ Jesús l'uuyâ nnoom:

—Xeⁿ luaa' waa na nntseityeⁿna' ts'aⁿ ñ'eⁿ scoom'm, quia jo' yati na tincoco ts'aⁿ.

11 Tso Jesús ndaayâ:

—Ticha'tsondye nn'aⁿ ndaa nla'candana ñ'oomwaa'. Cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na ndaa nla'candā nc'e na jnda tquiaa Ty'ōots'om na ljo'.

12 Ee m'aⁿ nn'aⁿ na ticunco nc'e maxjeⁿ tuiindyena na titjōondyena yuscu, ndo' nt'omcheⁿ ticunco nc'e na tui nasei joona cha titjōondyena yuscu. Saā m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jndaa'ndye cheⁿnquiee na ticunco ee ñe'candy'eⁿntjomna nnom Ty'ōots'om na m'aaⁿ cañoom'luee.

'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'noⁿl ndo' nndaꞗ nntseicanda ñ'oomwaa', catseicanaꞗⁿ.

Matio'naaⁿñe Jesús yonch'u

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Tquiocho nn'aⁿ yonch'u na m'aaⁿ Jesús na nntioom ts'ooⁿ nacjoona ndo' na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna. Saa já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê jla'tiaa'â nn'aⁿ na tqiocho yonch'u'ñeeⁿ.

¹⁴ Quia jo' tso Jesús:

—Ca'ndye'yo' na quiontyjaa' yonch'u ja. Tilantycwi'yo' joona, ee matseijomna' joona cha'na nn'aⁿ na cwiñe'quiandye na matsa'ntjom Ty'oots'om naquii' n'om.

¹⁵ Ndo' tioom l'ooⁿ nacjoo yonch'u'ñeeⁿ, jndaꞗ chii jlueeⁿeⁿ jo' jo'.

Matseineiⁿ tsaⁿtya ñ'eⁿ Jesús

(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

¹⁶ Cwiicheⁿ xuee jndyotseicandyoo'ñe cwii ts'aⁿ na titquieeñe na m'aaⁿ Jesús. Tax'ee tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—'U Maestro na ya ts'aⁿndyu', ¿aa waa cwii nnom na yati na tseixmaⁿya na cats'aa cha nnc'o'ñoⁿ na ticantycwii na wando'a?

¹⁷ T'ô Jesús nnom:

—¿Chiuu na matsu' na ya ts'aⁿndyo ja? Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na jeeⁿ ya ts'aⁿñe macanda nquii Ty'oots'om. Saa 'u je', xeⁿ ñe'cja'quiee'ndyu' cantyja na ticantycwii na wando' macaⁿna' na catseicanda' chiuu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqeⁿ Ty'oots'om.

¹⁸ Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Cwaaⁿ ljeii?

T'ô Jesús nnom, tsoom:

—Tintseicue' ts'aⁿ. Tinc'om'ya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ. Tinch'uee' 'naaⁿ ts'aⁿ. Tintseineiⁿ cantu nacjoo' ts'aⁿ.

¹⁹ Catseit'maaⁿndyu' tsoty'e' ñ'eⁿ tso'ndyo'. Ndo' c'oom' na wi' ts'om' nc'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'.

²⁰ Tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Cha'tso ñ'oommeiⁿ matseicandaya xjeⁿ na cachjoondyochãⁿ. ¿Aa waa na matseitjootina' ja na cats'aa?

²¹ T'ô Jesús nnom, tsoom:

—Xeⁿ 'u ñe'catseicanda'ñ'eⁿ, quia jo' cja', cajndaꞗ' cha'tso 'naⁿ na niom. Quiaa' s'om'ñeeⁿ ndaa ndyeñeeⁿ quia jo' nnc'oom' na tyandyu' cañoom'luee. Ndo' candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ na mats'aa.

²² Jndaꞗ na jndii tsaⁿñeeⁿ ñ'oommeiⁿ, mana tjaaⁿ na chjoo' ts'oom ee jeeⁿ ndya' tyañe.

²³ Quia jo' tso Jesús ndaa já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê:

—Nndye'yo' nntsjoḡ na mayuu'cheⁿ jeeⁿ jndei'na' ncju'cjeñe cwii tsaⁿtya na nntsā'ntjom Ty'ḡots'om jom.

²⁴ Mati matsjoḡtya ndaa'yo', jndei'tina' na nncju'cjeñe cwii tsaⁿtya na nntsā'ntjom Ty'ḡots'om jom, nchiiti na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'ee tsei'nchquia.

²⁵ Quia na jndyaayâ ñ'oomwaa', jeeⁿ seiñ'eeⁿna' jâ. Ty-otax'aayâ ndaa ntyjaayâ, l'uuyâ:

—¿Quia jo' 'ñeeⁿ ts'aⁿ nndaā nlui'n'maaⁿñe?

²⁶ Nty'iaa' Jesús ndaayâ, tsoom:

—Tijoom candaā nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnquii ts'aⁿ. Saa Ty'ḡots'om cha'tso nndaā nnts'aaⁿ.

²⁷ Ndo' tso Pedro nnoom:

—Ta, canty'ia', jâ jnda 'ndyaayâ cha'tso cha nndaā nla'jomndyô ñequio ts'iaaⁿ 'naⁿ'. ¿Aa waa naya 'naaⁿya'?

²⁸ T'ḡ Jesús ndaayâ, tsoom:

—Nndye'yo' nntsjoḡ, mayuu'cheⁿ quia na nncue'ntyjo xjeⁿ na nncuaaxco tsjoomnancue, mati ja na cwiluiindyḡ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncjocajmaⁿya ndio 'naⁿya yuu na nntseit'maaⁿñena' ja. Ndo' 'o na jnda macwila'jomndyo' ñ'eⁿndyoḡ mati maniom canchoo'we ndio 'naⁿ'yo' na nntsaacwindyuaandyo' na nntu'xeⁿ'yo' canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ ntseinda Israel.

²⁹ Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na jnda 'ndii waa' oo ti'nquio oo ndyencjo oo tsotyee oo tsondyee oo scuu' oo ntseinda oo ndyuaa' nc'e na jnda jndyoquiee'ñe cantyja 'naⁿya, tsaⁿ'ñeeⁿ cwii siaⁿnto ndii' nnco'ñoom na nleinoom cantyja na jnda 'ñeeⁿ. Ndo' nnaaⁿ'aⁿ na ticantycwii na wanoom'm.

³⁰ Ee majndye nn'aⁿ m'aⁿ je' na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindyē, saa nncue'ntyjo na mancju'cjena' joona. Ndo' jndye nn'aⁿ m'aⁿ je' na maju'cjena' joona, saa ndanquia nnt-seiwendyena' joona.

20

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ naⁿntjom

¹ Seinei'ti Jesús ñ'oom tjañoom', tsoom:

—Juu na matsā'ntjom Ty'ḡots'om cañoom'luee, matseijomna' juuna' cha'na cwii patrom na waa ntjoom'. Cwitsjoom tjacal'ue patrom'ñeeⁿ naⁿntjom na nnc'ooquie' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

² T'maⁿna ñ'eⁿ naⁿntjom 'naaⁿ'aⁿ na nnto'ñoomna cwii denario na cwii xuee cha'xjeⁿ cwita'ntjom nn'aⁿ. Jnda chii jñoom joona na waa ntjoom'm.

³ Cha'na ñjeeⁿ na cwitsjoom tjaaⁿ xcwe quii' tsjoom, jo' jo' ljeiiⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwe' mandí'.

4 Tsoom ndaana: “Cwa catsa'yo' na waa ntjom 'na'ya na nl'a'yo' ts'iaa'. Ja nntioml'uaya 'o cha'xje' na matsona'.” Mana ty'e naⁿñeeⁿ.

5 Cha'na quiajmei' matjanda' patrom'ñee' quii' tsjoom. Ljei' nt'omche' naⁿntjom. Ndo' majo'ti s'aa' cha'na ndyee na matmaaⁿ.

6 Manncuee' na 'om na matmaaⁿ, tjannaaⁿaⁿ quii' tsjoom. Mañoomche' na ljei' na cwe' m'a'cheⁿ. Tsoom ndaana: “¿Chiuu na meii'chaa' xuee ñjaa' m'a'yo' na tjaa ts'iaa' cwil'a'yo'?”

7 Jluena nnoom: “Mayuu', ee tjaa 'ñee' cotsa'ntjom já.” Tsoom ndaana: “Cwa catsa'yo', nl'a'yo' ts'iaa' 'na'ya na waa ntjoomya. Ja nntioml'uaya 'o cha'xje' na matsona'.” Ndo' mati ty'e naⁿñeeⁿ.

8 Quia na jnda tmaaⁿncue tso patrom nnom moso tqiuee 'naaⁿaⁿ: “Cwaⁿ naⁿntjomm'aⁿ ndo' cation'l'ua' joona. Cato'jndyee' ñequio joo nn'aⁿ na ty'equeie' na macanda. Tcuu cjaana' hasta nncuee'cañoomna' nn'aⁿ na ty'equeie'jndyee.”

9 Quia jo' tquiontyjaa' nn'aⁿ na ty'equeie' ts'iaa' cha'na 'om na matmaaⁿ. Ticwii cwii joona to'ñoomna cwii denario cha'xje' na nncwantjom ts'aⁿ na cwii xuee.

10 Ndo' quia tuee'cañoomna' nn'aⁿ na ty'equeie'jndyee ts'iaa', jla'tiuuna na joona jndyete nnta'ntjomna. Saa' mati ticwi-indye joona to'ñoomna cwii denario.

11 Jnda na to'ñoomna s'om'ñee' to'na na tyola'ncjoo'ndyena nacjoo' patrom 'naaⁿna.

12 Jluena: “Joo na^maⁿ na ty'equeie'na ts'iaaⁿ na macanda, ñecwii hora l'ana ts'iaaⁿ, saa' 'u ñe'cwii xje' mache' ñ'e'ndyee joona cha'xje' ñ'e'ndyô já. Ndo' já tyolajndaayâ meii'chaa' xuee, tyolaquii n'ooⁿyâ meii' jee' jmei' nquiuuyâ.”

13 To' patrom nnom cwii joo naⁿñeeⁿ, tsoom: “‘U re, tjaa'naⁿ na seitjoondyo njom!. ¿Aa nchii t'maa'ya ñ'e'ndyu' na cwii denario nncwantjom' cha'xje' quita'ntjom nn'aⁿ?”

14 Co'ñom' s'om 'naⁿ, cja'to' wa'. Nncō ntyjii xeⁿ ljo'yu nntioml'uaya 'u ñequio cwiiche' tsa^m'aaⁿ na teinoom' tjaquiee' ts'iaaⁿ.

15 ¿Aa ticatseitiuu' na wanaaⁿ na nnts'aa cha'xje' na l'ue ts'ooⁿ ñequio s'om 'na'ya? ¿Aa matsei'candya' ts'om' s'om na ja titseintycwi'a?”

16 Jo' chii luaa ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Nn'aⁿ na ticala'tiuu na t'maⁿ cwiluiindye ljo'yu nntseit'maaⁿñe Ty'oots'om joona cha'xje' matseit'maaⁿñê nt'omcheⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindye, quia nleitquoo' na ljo'yu la'xmaⁿna jo nnom Ty'oots'om ñequio meiⁿquia nn'aⁿ.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

17 Yocheⁿ na njom Jesús nato na wjaⁿ Jerusalén, tjachom já na canchoo'wendyô cwii ntyja na ñencjôoyâ. Tsoom ndaayâ:

18 —Queⁿyo' cwenta, je' tsawaaya Jerusalén. Ndo' ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, jo' jo' ñnequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Naⁿñeeⁿ nl'ana na nnt'uiityeⁿna' ja na nnc'io.

19 Nñe'quiiana cwenta ja luee nn'aⁿ na nchii judíos na nla'jnaaⁿ naⁿñeeⁿ ja. Nntjaa'na ja ndo' nnty'ioomna ja ts'oom'naaⁿ na nnc'io, saã xuee jndã ndyee nncwando'xcô.

Tsondyee Jacobo ñ'eⁿ Juan tcaaⁿ cwii naya

(Mr. 10:35-45)

20 Scuu' Zebedeo ñequio ntseinaaⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan tquiola'candyoo'ndyena na m'aaⁿ Jesús. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom na tcaaⁿ cwii naya.

21 Tso Jesús nnoom:

—¿Ljo' l'ue ts'om'?

T'ô yuscu'ñeeⁿ nnom, tsoom:

—Quia na nncue'ntyjô na nntsã'ntjom', quiaa' ñ'om' na we ntseindaaya nmeiiⁿ nluiit'maⁿndyena ñ'eⁿndyu'. Cwii joona nnc'oom ts'ô' ntyjaya ndo' cwiicheⁿ nnc'oom ts'ô' ntyjatymaaⁿ.

22 Saã t'ô Jesús ndaã we naⁿñeeⁿ, tsoom:

—'O ticala'nôⁿyo' ljo' cwitaⁿyo'. Juu nawi' na nncwinooⁿ, ¿aa nndaã nnaⁿndyo'? Ndo' ¿aa nndaã nljoya n'om'yo' na nncwje'yo' cha'xjeⁿ na jndã ljoya ts'ooⁿ na nnc'io?

T'ooⁿna nnoom, jlueña:

—Nndaã.

23 Jom tsoom ndaãna:

—Mayuu' juu nawi' na nncwinooⁿya, nncwinom'yo'. Ndo' cha'xjeⁿ na cwiljoya ts'ooⁿ na nnc'io mati macaⁿna' na caljoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o. Saã titseixmaⁿya na nnt-seijndaa'ndyô 'ñeeⁿ juu nncwacatyeeⁿ ntyjaa'a ntyjaya oo ntyjatymaaⁿ. Nquii Tsotyaya ñnequiaaⁿ naya'ñeeⁿ ndaã joo nn'aⁿ na jndã seijndaa'ñe na nnto'ñoom juuna'.

24 Ndo' cwiicheⁿ quindyô já na cwila'jomndyô ñ'eⁿ Jesús, quia na jndyaayâ ñ'oom na tcaⁿ yuscu'ñeeⁿ, jeeⁿ tyola'wjaayâ nacjoo we nn'aaⁿyâ naⁿñeeⁿ.

25 Ndo' naljo', tqueeⁿ Jesús cha'tsondyô na m'aaⁿ. Tsoom ndaayâ:

—'O manquiu'yo' na nquiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cwii cwii ndyuaa cwila's'andyena ndaã nn'aⁿ na cwitsã'ntjomna.

Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye cwiqueⁿna xjeⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacje 'naaⁿna.

²⁶ Sāa quii'ntaaⁿ 'o ticatsona' na luaa' nl'a'yo'. Ee meiⁿcwiñⁿeeⁿcheⁿ 'o na ntyjaa' ts'om na nnc'oom na t'mañⁿee naquii' ntaaⁿ'yo', tsaⁿñⁿeeⁿ matsona' na catseixmaaⁿ ts'aⁿ na mandi'ntjom ndaaⁿ nc'iaa'.

²⁷ Ndo' 'ñeeⁿ cwiindyoyo' 'o na maqueⁿ ts'om na nlco'nnomna' juu jo ndaaⁿ'yo', tsaⁿñⁿeeⁿ matsona' na c'oom cha'cwijom moso 'naⁿ'yo'.

²⁸ Maluaa' na jndyoo ja na cwiluiindyoyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Jndyoo na nndi'ntjonyo ndaaⁿ nn'aⁿ nchii na nndye'ntjom nn'aⁿ nooⁿ. Ndo' jndyoo na nñequiaandyoyo na c'io na nntioonyo jnaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, cha nndyaandyena na nnt'uii jnaaⁿna joona.

Sein'maⁿ Jesús we tsaⁿnchjaaⁿ'

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹ Quia na saacaluii'â naquii' tsjoom Jericó, tqiontyjō cwii tmaaⁿ nn'aⁿ naxeⁿ Jesús.

³⁰ Jo' jo' 'ndyoo nato meindyuaandyeyo we naⁿnchjaaⁿ. Quia na jndyena ñ'oom na juu Jesús mawinoom jo' jo', jla'xuaana, jluena:

—'U Ta, na cwiluiindyuyoyo jndacantyjō David, c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyō jâ.

³¹ Sāa nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jla'tia'na naⁿnchjaaⁿñeeⁿ. Ñe'cala'cheⁿna naⁿñeeⁿ, sāa yacheⁿ jndeii tyola'xuaa, jlue:

—'U Ta, na cwiluiindyuyoyo jndacantyjō David, c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyō jâ.

³² Tjameintyjee' Jesús, t'maaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsoom ndaaⁿana:

—¿Ljo' l'ue n'om'yo' na nnts'aaya 'o?

³³ T'oo naⁿnchjaaⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—Jeeⁿ 'u ta, toom cwe' ndaaⁿ nnty'iaayâ.

³⁴ Quia jo' Jesús ty'oom na wi' ts'oom joona. Tyeⁿnquioom'm lua'ndaana. Mañoom' teitquioona. Ty'entyjōna naxeeⁿeⁿ.

21

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Quia na jnda teindyoo'â Jerusalén, na nndyoo' ta na jndyoyo Olivos, squiaayâ tsjoom Betfagé. Jñom Jesús we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

² Tsoom ndaaⁿana:

—Catsaquie'yo' tsjoom chjoo ndyeyo jo ndaa'yo'. Jo' jo' mantya nliu'yo' cwii snomxquie na ñjomyo', mati ñ'eⁿ jndayo'. Calacanaⁿ'yo', quiocho'yo' jooyo' na m'aaⁿya ñjaaⁿ.

³ Ndo' xeⁿ nncwax'ee ts'aⁿ ndyue'yo' chiuu na cwitsacho'yo' quioo' ntsmeiiⁿeⁿ, luaa candu'yo' nnoom: “Nquii Ta tjoõñê jooyo'.” Quia jo' mañoom' ññequiaa ts'aⁿ na nquiocho'yo' jooyo'.

⁴ Luaa' tuii cha catseicandaa'ñena' ñ'oom na seineiⁿ profeta, luaa seiljeiⁿ:

⁵ Candu'yo' ndaa nn'aⁿ tsjoom Siõn:

“Queⁿ'yo' cwenta macwjee'cañoom nquii rey na cwiluiiñe na matsa'ntjom 'o,

ticatseit'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ, ee cwe' snom wa'ljoom.

Snom chjoo, quioo' na maxjeⁿ ts'iaaⁿ na nnchuu xuu.”

⁶ Quia jo' we naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, ty'ena, l'ana cha'xjeⁿ ñ'oom na tsoom ndaana.

⁷ Tquie'ñ'omna snomxquie'ñeeⁿ ñequio jndayo'. Ndo' tioona liaana nanqueⁿ quioo'ñeeⁿ, chii tjawa'ljoom.

⁸ Jndyendye nn'aⁿ ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿ Jesús. Nt'om naⁿñeeⁿ tyola'n'meiiⁿna liaana ts'om nato yuu na wjaⁿ. Ndo' nt'om nn'aⁿ tyotyje luee n'oom, tsã'na joona' ts'om nato.

⁹ Nn'aⁿ na 'oojndyee ñequio nn'aⁿ na 'oontyjo to'na tyola'xuaana, tyoluena:

—Matseit'maaⁿñena' nquii rey na cwiluiiñe jndacantyjo David. Matio'naaⁿñena' nqueⁿ na macwjee'cañoom ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Ty'oõts'om. Matseit'maaⁿñena' jom nandyee cañoom'luee.

¹⁰ Quia na tjaquiee' Jesús Jerusalén jeeⁿ t'maⁿ seits'eina' naquii' n'om cha'tsondyee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Ñeeⁿ ts'aⁿ tsaⁿm'aaⁿ?

¹¹ T'oõ nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ jñoom Jesús. Cwiluiiñê profeta na jnaaⁿ tsjoom Nazaret ts'õndaa Galilea.

Macwji' Jesús nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Tjaquiee' Jesús wats'om t'maⁿ, jleintyjoõⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwindaa ndo' na cwila'jnda 'naⁿ jo' jo'. Seicantqueeⁿ mei'nsa 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om ndo' majo'ti s'aaⁿ ñequio ntsulã 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindaa cantu'.

¹³ Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Waa ljeii 'naaⁿ Ty'oõts'om na matsona': “W'aya jndyuna' w'aa yuu na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oõts'om”, saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjo' yuu na cwicattoo'ndye naⁿcanty'ue.

¹⁴ Ndo' naⁿnchjaaⁿ ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tileic'ooca', tquie'cañomna wats'om t'maⁿ na m'aaⁿ Jesús. Sein'maaⁿ joona.

15 Saa ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés nty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na matsein'maaⁿ nn'aⁿ. Ndo' mati tyondyena na tyolaxuaa yocanch'u na tyolue: “Matseit'maaⁿñena' nquii rey na cwiluiiñe jndacantyjo David.” Quia jo' t'maⁿ jla'wjee naⁿñeeⁿ jom.

16 Jluena nnoom:

—¿Aa ticandi' ljo' cwilue yocanch'um'aⁿ?

T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Mandiia. Ndo' 'o, aa tijoom ñejla'naⁿyo' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona':

'U jnda seijndaa'ndyu' na yonch'u ñequio yo'ndaa na ndicwaⁿ cwintei'

joona nla't'maaⁿndyena ja ñequio na xcwee' n'omna.

17 Mana 'ndii Jesús joona, jlueeⁿeⁿ tsjoom Jerusalén, tjaaⁿ tsjoom chjoo Betania. Jo' jo' ljoo'ñê natsjom.

Tju' Jesús ñ'oomwi' nacjoo' ts'oom higuera

(Mr. 11:12-14, 20-26)

18 Teincoo cwiicheⁿ xuee wjaalcweeⁿeⁿ tsjoom Jerusalén. Jndyo na ñejnoom'm.

19 Nty'iaaⁿaⁿ cwii ts'oom higuera na meintyjee' 'ndyoo nato. Tjatseicandyoo'ñê saa ljeiiⁿ na meiⁿcwii tã higo tjaa na cantyja, macandã tscó na ntyjoo. Tso Jesús nacjoo' ts'oom'ñeeⁿ:

—Tajom xuee cwii nntsa'nnda' tã.

Mañoom' tjacaaⁿ ts'oom higuera'ñeeⁿ.

20 Ndo' já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús, quia na nty'iaayâ na tuui na luaa', jeeⁿ tjawee' n'oⁿyâ. Tax'aayã nnoom:

—¿Chiuu waayuu na mañoom' tjacaaⁿ ts'oom higerawaa'?

21 T'o Jesús ndaayã, tsoom:

—Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoⁿ, xeⁿ na cwilayu'ya n'om'yo' ndo' tic'om'yo' na we waa na cwila'tiuu'yo', ndaaⁿ nl'a'yo' cha'na s'aaya ñ'eⁿ ts'oom higerawaa'. Ndo' nchii macandã jo' saa meiⁿnquia na nquiu'yo' na jeeⁿ jndei'na' ndaaⁿ nl'a'yo'. Nnts'aana' cha'cwijom na ndu'yo' nnom sjowaa': “Quindyô' ñjaaⁿ. Cju'na' 'u ts'om ndaaluee,” maxjeⁿ ndaaⁿ nnaⁿndyo'. Meiiⁿ waa cwii na jeeⁿ jndei'na' na cwiwinom'yo', hasta matseijomna' cha'na cwii sjo' t'maⁿ nquiu'yo' saa ndaaⁿ nnaⁿndyo' ñ'eⁿ juuna'.

22 Ee cha'tso na cwitaⁿyo' na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oots'om, xeⁿ tyeⁿ cwilayu'yo', maxjeⁿ nnto'ñoom'yo' cha'xjeⁿ na cwitaⁿyo'.

Waa najndei na matseixmaⁿ Jesús

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Tjaquiee'nnda' Jesús wats'om t'maⁿ. Yocheⁿ na ma'mooⁿ ndaa nn'aⁿ jo' jo', ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaa nn'aⁿ judíos tqüiontyjaa'na jom. Ta'x'leena nnoom, jluena:

—¿Ñeeⁿ najndeii ñ'eⁿ na mache' na nmeiiⁿ? Ndo' ¿ñeeⁿ juu tqüiaa na matsei'xmaⁿ najndu'?

²⁴ T'ö Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Mati ja nncwax'aya cwii ñ'oom ndaa'yo'. Xeⁿ nnt'ö'yo' juuna' quia jo' mati ja nntsjoö ndaa'yo' ñeeⁿ juu tqüiaa najndo na nmeiiⁿ mats'aa.

²⁵ Quia jo' tax'eeⁿ ndaana, tsoom:

—Na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ, ¿yuu jnaⁿ najndeii na tyotseixmaaⁿ? ¿Aa na m'aaⁿ Ty'öots'om jnaⁿna' oo aa nn'aⁿ jlue na ljo' cats'aaⁿ?

Quia jo' to'na, tyo'maⁿ cheⁿnquieena ñ'eⁿ nc'iaana, tyolueⁿ:

—Jeeⁿ sa ¿chiiu nnt'ögyöo na luaa' mawax'eeⁿ? Ee xeⁿ nl'uuya na jnaⁿna' cantyja 'naaⁿ Ty'öots'om, quia jo' majo'to nntsoom ndaaya: “¿Chiiu na ticalayu'yo' ñ'oom na tso Juan?”

²⁶ Saa xeⁿ nl'uuya na jnaⁿna' cwe' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ, ndaa nlco'wi'na' jaa nl'a nn'aⁿ na jndyendye, ee cha'tsondye jona cwila'yu'na na Juan cwiluiiñe ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'öots'om.

²⁷ Jo' chii t'öona nnom Jesús, jluena:

—Jeeⁿ ticaliuuyâ.

Tso Jesús ndaana:

—Aa ya, mati ja xocatsjoö ndaa'yo' yuu jnaⁿ najndeii na matseixmaⁿya na s'aaⁿ nmeiiⁿ.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ we ntseinda ts'aⁿ

²⁸ Quia jo' tsoti Jesús ndaa naⁿñeeⁿ:

—C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa na tjañoom' na manntsjoö. T'oom cwii ts'aⁿ. Tyom'aⁿ we ntseinaaⁿ yonom. Tjantyjaaⁿa' ts'aⁿ na tuiiñejndyee, tsoom nnom: “Ü re jndaaya, cja' je' catsa' ts'iaaⁿ na waa ntjoomya.”

²⁹ T'ö tsaⁿñeeⁿ, “Ja, ta, maxjeⁿ ticjo.” Saa jnda je' seichuii'na' na seitiuu, tja tjacats'aa ts'iaaⁿ.

³⁰ Jnda chii tjantyjaaⁿa' cwicheⁿ jnaaⁿ. Majo'ti tsoom nnom tsaⁿ na jnda we. T'ö tsaⁿñeeⁿ nnoom: “Aa ya, ta, joya.” Saa tîcjaa.

³¹ Ndo' tax'ee Jesús, tsoom:

—Candu'yo' je', ¿Cwaaⁿ cwii na wendye jona s'aa yuu na l'ue ts'om tsotyena?

Jlue naⁿñeeⁿ:

—Juu jnaaⁿ na tjantyjaa'ñeeⁿ.

Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoq, na nquiee naⁿcwito'ñoom s'om ndo' mati lculjaa' tyuaa'ti nñe'quiandyena na nntsā'ntjom Ty'oots'om naquii' n'omna, nchiiti 'o.

32 Ee tyjee'cañoom Juan quii'ntaaⁿ'yo' na tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja na maty'iomyana' saā 'o maxjeⁿ ticala'yu'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ñequio lculjaa', jona jla'yu'na ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. 'O tqueⁿ'yo' cwenta na ljo' saā chaa' l'uu lcwe' n'om'yo' na nlayu'yo' ñ'oom na tjei'yuu'ñê.

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'oqntjom
(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

33 'Candyeyo' je' cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom': Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ ndyuaa' niom. Tcoom'm l'oq uva. S'aaⁿ tiom ndiocheⁿ. S'aaⁿ peila na nnc'oocue ndaa na jnda 'ndiindyena t̄auva. Mati s'aaⁿ cwii tatsiaⁿndye na nljo ts'aⁿ na nnts'aa cwenta ntjom'ñeeⁿ. Jnda chii tiom cwenta ntjom'ñeeⁿ luee nn'aⁿ na nl'ayana ts'iaaⁿ. Quia na ncue' taā' ntjom, nnc'o'ñoom na tseixmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ. Jnda na seijndaa'ñê cha'tso nmeiⁿ, tjaaⁿ cwiicheⁿ ndyuaa.

34 Ndo' quia tue'ntyjo xjeⁿ na jnda tquie t̄a, jñoom mosoom'm na m'aⁿ naⁿñeeⁿ na c'oocachona t̄a na tantjom tyuaaⁿaⁿ.

35 Saā nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ jo' jo' jla'cjaa lueena moso'ñeeⁿ. Cwii tsaⁿñeeⁿ tjaa'na jom. Cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ jlacuee'na jom. Ndo' cwiicheⁿ tsaⁿ na jnda ndyee tyojñomna ljo'.

36 Quia na jndii patrom na luaa', majndyeti mosoom'm jñomnaaⁿaⁿ na m'aⁿ naⁿñeeⁿ. Saā majo'ti tjoomna l'a naⁿñeeⁿ.

37 'Na cwii macanda jñoom jnda nqueⁿ ee seitoom naquii' ts'oom: "Ti'jndaaya luaa, nla't'maaⁿndyena juu."

38 Saā nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ quia nty'iaana jnda nquii patrom'ñeeⁿ, jluena ndaa nc'iaana: "Luua' jnda nquii patrom. Tsaⁿm'aaⁿ nnaaⁿaⁿ tyuaawaa. Cwa nlacuaā'a jom cha nljo 'naaⁿaⁿ luaā jaa."

39 Ndo' t'uena jom, tjeii'na jom nnom ntjom. Jo' jo' jla'cuee'na jom.

40 Quia jo' tax'ee Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Quia na nncwjee'nnda' nquii ts'aⁿ na 'naaⁿ ntjom'ñeeⁿ, ¿ljo' cwilatuu'yo' na nnts'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ nnom tyuaaⁿaⁿ?

41 Jluena nnoom:

—Xoc'oom na wi' ts'oom naⁿñeeⁿ, maxjeⁿ nntseicwjeⁿ naⁿñeeⁿ na jeeⁿ tia nn'aⁿndyena. Ndo' nñequiaaⁿ ntjoom'm luee nt'omcheⁿ nn'aⁿ na joo nñe'quia na tantjom tyuaaⁿaⁿ quia na nncue' ntjom.

42 Quia jo' seinei^{nti} Jesús ndaa na^ññeeⁿ cwii ñ'oom na sei-
joom'ñe cheⁿnqueⁿ na tsjo' na ya jom. Tsoom:

—¿Aa tijoom ñejla'na^{nyo}' ljeii 'naaⁿ' Ty'o^oots'om na mat-
sona'?:

Majuuto tsjo' na tixocwil'ue nqui luañe na cwil'a tsia^{ntsjo}',
jnda mawacatyee^{na}' nqui tsia^{ntsjo}'.

Nquii Ta Ty'o^oots'om seijndaa'ñê na ljo'.

Ndo' jeeⁿ cwijaawee' n'o^oya na cwinty'iaaya na luaa' tuii.

43 Jo' chii candye'yo' nntsjo^o, juu na laxma^{nyo}' cantyja 'naaⁿ'
na matsa^{ntjom} Ty'o^oots'om, nncwjee^{ne}' naya'ñeeⁿ luee'yo',
ndo' ññequiaaⁿ na nt'omcheⁿ nn'aⁿ nlxma^{na} juuna'.

44 Ndo' mati cantyja 'naaⁿ' tsjo'waa' na sein^{ny}'ya ndaa'yo',
meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tileicatsei^{nqo}' cantyja 'na^{ny}'ya,
nlco'wi'na' tsaⁿ'ñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na toomñe na tíoñe
nacjoo' tsjo'. Saa ts'aⁿ na tiñe'catseyiu' ñ'e^{ndyo} maxjeⁿ
nlco'wi'na' jom quia na nncue^{ntyjo} xjeⁿ na nncu'xeⁿ
Ty'o^oots'om nn'aⁿ. Quia jo' nntseijomna' tsaⁿ'ñeeⁿ cha'cwijom
ts'aⁿ na tío cwii tsjo' t'maⁿ nacjoo' na seituu^{jndaa}na juu.

45 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos,
jnda na jndyena ñ'oom tjañoom'meiⁿ' na seineiⁿ Jesús,
jla'no^{na} na cantyja 'naa^{na}' tjeii^{ne}' ñ'oomwaa'.

46 Jo' chii seijmei^{na}' jona na ñe'cat'uena jom. Saa
nquiaana nn'aⁿ na jndyendye. Ee na^ññeeⁿ cwitjeii'na cwenta
na jom cwiluiiñê profeta.

22

Ñ'oom tjañoom' cantyja na toco ts'aⁿ

1 Cwiicheⁿ cwii ndii' seinei^{nnda}' Jesús ndaa ntyee na
cwiluiitquiendye ñequio ndaa nn'aⁿ fariseos. Tsoom ndaa^{na}:

2 —Juu na matsa^{ntjom} Ty'o^oots'om nandye cañoom'luee,
matseijomna' juuna' cha'na cwii rey na t'maⁿ xuee s'aa na
ncoco ti'jnda.

3 Jñoom mosoom'm na 'ooca'ma^{na} cha'tso nn'aⁿ na jnda
jndye na nnquiola'jomndye. Saa na^ññeeⁿ tiñe'quiontyjaa'na.

4 Jñomnaa^{na}' nt'omcheⁿ mosoom'm, tsoom ndaa^{na}:
“Candu'yo' ndaa nn'aⁿ na jnda t'ma^{ny}'â na nla'jomndyena na
jnda maya waa. Jnda seicwja quioo'ndyo ñequio nt'om quioo'
na jnda seica'maⁿ. Cha'tso jnda teiñ'oom', jo' chii quiona na
nla'jomndyena na macoco ti'jndaaya.”

5 Saa na^ññeeⁿ na ty'ecwaⁿ mosoom'm ticalan'oom'ndyena
jom. Ty'ena ts'iaaⁿ 'naa^{na}. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ tjaaⁿ ranchoom'm.
Cwiicheⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ tjaaⁿ, tjacajnaaⁿ' naⁿ.

6 Ndo' nt'om na^ññeeⁿ t'uena mosoom'm, cwajndii tjaa'na
joo hasta jla'cwjeena moso'ñeeⁿ.

⁷ Jndā na jndii rey'ñeeⁿ chiuu tjoom mosoom'm jeeⁿcheⁿ ndyaa' seilioo'ñê. Jñoom sondaro 'naaⁿ'aⁿ na c'oola'cwjee nn'aⁿ na l'a nata' mosoom'm. Ndo' nla'cona tsjoom naⁿ'ñeeⁿ.

⁸ Ndo' tsoom ndāā nt'om mosoom'm: “Jndā teijndaa'ya cha'tso cantyja na nleit'maaⁿ na nncoco ti'jndaaya sãā nn'aⁿ na jndā tquāā'a na nla'jomndye ñ'eⁿndyo, tacatsona' na cwii nntseit'maaⁿndyo joona.

⁹ Je' catsa'yo' nqui nantaa nt'maⁿ, jo' jo' ca'maⁿ'yo' ticwii cwii ts'aⁿ na nliu'yo', candu'yo' ndāāna na quiontyjaa'na ja na macoco ti'jndaaya.”

¹⁰ Quia jo' jlui' moso'ñeeⁿ tyo'oona nqui nantaa. Jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na jliuna. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye. Ndo' laa'ti' seicatoo'na' w'aa ñequio nn'aⁿ na jla'jomndye na toco jnda rey'ñeeⁿ.

¹¹ Jndā chii tjaquiee' rey quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nncwaaⁿ joona. Ljeiiⁿ ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ na ticwee liaa cha'xjeⁿ liaa cwicwee' nn'aⁿ na cwila'jomndye quia na macoco ts'aⁿ.

¹² Tsoom nnom tsaⁿ'ñeeⁿ: “U re, ¿chiuu tuiiyuu na jndyo'tsei'jomndyu' ndo' ticwe' liaa cha'xjeⁿ na cwicwee' nn'aⁿ quia na macoco ts'aⁿ?” Sãā tîcandāā nnc'o tsaⁿ'ñeeⁿ.

¹³ Quia jo' nquii rey tsoom ndāā mosoom'm: “Calaty'eⁿ'yo' nc'eeⁿ ñequio l'oōⁿ. Catjei'yo' jom ch'eⁿ yuu na jaa'ñe. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nnei'nqqueeⁿ ndei'n'oom.”

¹⁴ Seintycwii Jesús ñ'oom, luaa tsoom:

—Majndyendye nn'aⁿ m'aⁿ na macwaⁿ Ty'oōts'om, sãā ti-jndye nn'aⁿ na macwji'ñê cwentaaⁿ'aⁿ.

Cwita'x'eena 'ñeeⁿ nnom ññe'quiiana ts'iaaⁿndaāna

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵ Quia jo' ty'e nn'aⁿ fariseos, tyo'maⁿ cheⁿnquieena chiuu ya nl'ana na nnc'omna jom ñequio ñ'oom na matseineiⁿ.

¹⁶ Jo' chii jñoomna nn'aⁿ 'naaⁿna ñequio nt'om nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes na c'oota'jndoondyena Jesús. Ty'e naⁿ'ñeeⁿ, jluena:

—U Maestro, manquiuuyâ na 'u ts'aⁿ na xcwee' ts'om', ndo' tiquiquiu'nn'aⁿ ñ'oom na ma'moōⁿ cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'oōts'om. Ndo' mati meiⁿ tjaa na coch'eena' 'u ljo' cwila'tiuu nn'aⁿ oo meiⁿljo'cheⁿ na cwiluiindyena.

¹⁷ Catsu' ndyaayâ. Chiuu matsei'tiuu': ¿Aa maty'iomna' na catioōⁿya ts'iaaⁿndaāya nnom tsaⁿmats'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, oo aa ticaty'iomna'?

¹⁸ Sãā Jesús sei'noōⁿ natia na cwila'tiuuna. Tsoom ndāāna:

—¿Chiuu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ ja, 'o nn'aⁿ na tixcwe cwit-sam'aⁿ'yo'?

¹⁹ Cat'moⁿ'yo' noōⁿ tsjo'ñjeeⁿ na cwitiom'yo' ts'iaaⁿndaā'yo'. Quia jo' tjeii'na cwii denario, t'moōⁿna juuna' nnoom.

20 Jndā na nty'iaaⁿ'aⁿ, tsoom ndāāna:

—¿'Ñeeⁿ 'ndyoonnom ñoom nacjoo' tsjo'ñjeeⁿwaa ndo' 'ñeeⁿ xuee' ljeimeiiⁿ?

21 T'ooqna nnoom, jluena:

—'Ndyoonnom tsaⁿmats'iaaⁿ luaa' ndo' xueⁿ'eⁿ ñoom.

Quia jo' tso Jesús ndāāna:

—Catiom'yo' ts'iaaⁿndaā'yo' nnom tsaⁿmats'iaaⁿ yuu na tseixmaⁿ'na' na nnco'ñoom. Ndo' quia'yo' cwentaa' Ty'oots'om yuu na tseixmaⁿ'na' cwentaa' nqueⁿ.

22 Jndā na jndyena na luaa', jeeⁿcheⁿ ndyaa' tjawee' n'omna. Mana 'ndyena jom, ty'ena.

Cwita'x'eena cantyja na nntando'nnda' nn'aⁿ

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

23 Mañejuu xuee'ñeeⁿ tqwie'cañom nn'aⁿ saduceos na m'aaⁿ Jesús. Nn'aⁿ saduceos cwila'yu'tyeⁿna na xocatando'nnda' nn'aⁿ na jndā tjā. Jo' chii jluena cwii ñ'oom nnoom:

24 —'U Maestro, waa ñ'oom na 'ndii Moisés luāāya na matsona' xeⁿ tue' cwii tsaⁿ's'a ndo' tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu' xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomñê na tjaa ntseinda xioom t'om.

25 Ndo' quii'ntaaⁿ jā tyom'aⁿ ntquiee' naⁿnom na ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsaⁿtquiee tocoom, ndo' tyuaa' tueeⁿ'eⁿ. Tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ ñ'eⁿ scoom'm. Quia jo' ljoñe scoom'm l'q ti'tyjeeⁿ.

26 Sāa majo'ti tjom ts'aⁿ na jndā we, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ ndo' tueeⁿ'eⁿ. Mati tjom ts'aⁿ na jndā ndyee ndo' malaa'ti' hasta ts'aⁿ na jndā ntquiee'.

27 Ndo' jndā tjā cha'tsondye naⁿñeeⁿ mati tue' yuscu.

28 Jo' na ñe'cata'x'āāyâ njom', Ta, quia na nntando'xco nn'aⁿ na jndā tjā, ¿cwaaⁿ cwii na ntquiee'ndye joona scuu' jom? Ee jom ñet'oom scuu cha'tsondye naⁿñeeⁿ.

29 Tso Jesús ndāāna:

—'O tixcwe cwitjei'yo' cwenta, ee meiiⁿ na cwila'naⁿ'yo' ljeii 'naaⁿ' Ty'oots'om na waa sāa ticala'noⁿ'yo' ljo' ma'moⁿ'na' meiⁿ cantyja 'naaⁿ' najndeii na matseixmaaⁿ.

30 Ee quia na nntando'xco nn'aⁿ na jndā tjā, taxocunconda'na, meiⁿ naⁿnom, meiⁿ na'lcu. Ee quia jo' nla'xmaⁿ'na cha'na ángeles na m'aⁿ cañoom'luee.

31 Ndo' cantyja 'naaⁿ' na nntando'xco nn'aⁿ na jndā tjā, ¿aa tijoom ñejla'naⁿ'yo' ljeii 'naaⁿ' Ty'oots'om? Luaa matsoom:

32 “Ja cwiluiindyō Ty'oots'om cwentaa' Abraham, ndo' Isaac, ndo' Jacob.” Jo' chii caliu'yo' na cwita'ndo' naⁿñeeⁿ ee jom cwiluiñê Ty'oots'om cwentaa nn'aⁿ na cwita'ndo', nchii cwentaa l'oo.

33 Ndo' nn'aⁿ na jndyendye, quia na jndyena ñ'oommeiⁿ na t'mo^on, jeeⁿ tjawee' n'omna.

Ñ'oom na t'maⁿti na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om

(Mr. 12:28-34)

34 Jnda na jndye nn'aⁿ fariseos na jnda seicheⁿ Jesús nn'aⁿ saduceos, quia jo' jla'tjomndyena.

35 Ndo' cwiindye joona, ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ta'x'eeⁿ cwii ñ'oom nnom Jesús cha cat'uiina' juu. Tsoom:

36 —'U Maestro, naquii' ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om na tqueⁿ Moisés, ¿cwaaⁿ ñ'oom na t'mati cwiluiiñena'?

37 T'o Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ, tsoom:

—“C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'o^ots'om cwenta', ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ndo' ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om'.”

38 Ñ'oomwaa' jndati tseixmaⁿna' ndo' t'maⁿti matsaⁿntjomna'.

39 Ndo' ñ'oom na jnda we matseijomna' ñ'oom'ñeeⁿ, luaa matsona': “C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'.”

40 We ñ'oommeiⁿ laxmaⁿna' x'ee cha'tso ñ'oom' Ty'o^ots'om na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oom na tyoñe'quia profetas.

Cristo cwiluiiñê Jnda Ty'o^ots'om

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

41 Yocheⁿ na tyoot'oom'ndye nn'aⁿ fariseos, tax'ee Jesús cwii ñ'oom nda^ana.

42 Tsoom:

—¿Chiuu cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ nquii na cwiluiiñe Cristo? ¿Ñeeⁿ jnda jom?

T'o^ona nnoom, jluena:

—Nluiiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo'.

43 Tsoom nda^ana:

—Mayuu'. Ndo' nquii David, nc'e na t'moⁿ Espíritu Santo naquii' ts'oom seiljeiⁿ cwii ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo. Tsoom na juu cwiluiiñe na matsaⁿntjom jom. ¿Ljo' ma'moⁿna' na luaa' tsoom? ee seiljeiⁿ:

44 Nquii Ta Ty'o^ots'om tsoom nnom juu Ta na matsaⁿntjom ja: “Cajmaⁿ ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' 'u hasta xjeⁿ na jnda ts'aⁿ nn'aⁿ na jndoo 'u na c'omna nacje 'naⁿ.”

45 Nc'e na luaa' matso ljeii'ñeeⁿ, jo' mawax'aya nda^a'yo': “¿Chiuu waayuu na cwiluiiñe Cristo tsjaaⁿ David na jndyowicantyyoo' ee manquiiⁿ David tsoom na juu cwiluiiñe Ta na matsaⁿntjom jom?”

46 Saa meiⁿcwiindye joona tîcandaa nnc'o' ñom meiⁿ ñe'cwii 'ndyoo ñ'oom. Ndo' xuee na tja tjatina' meiⁿcwii ts'aⁿ tîcandaa' ts'om na nncwax'eeti ñ'oom 'ñom.

23

Matseitia' Jesús nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

1 Quia jo' seineiⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ na jndyendye ñequio ndaa já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, tsoom:

2 —Nquiee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos to'ñoomna ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Moisés na cwit'mooⁿna ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsa'ntjomna'.

3 Jo' chii queⁿ'yo' cwenta ñ'oom na cwit'mooⁿna. Ndo' cal'a'yo' cha'tso na cwitsa'ntjomna na cal'a'yo'. Saa tintsan-tyjo'yo' cha'na cwil'ana, ee joona ya ñ'oom cwiñ'quiiana saa nquieena ñoomñoom na cwil'ana.

4 Ee joona cwiqueⁿna ñ'oom na jndei'na' na catseicandaa'ñe ts'aⁿ. Matseijomna' cha'cwijom cwila'tyeⁿna cwii xuu na jaa' na cwitioona cantya' naⁿñeeⁿ. Saa nquieena nchaa' l'uu nntii'ndyena meiiⁿ ñe'cwii ndaa lueena na nntei'jndeiina naⁿñeeⁿ.

5 Cha'tso na cwil'ana l'ue n'omna na canty'iaa nn'aⁿ. Ee cwil'ana na jeeⁿ ntmeiⁿ ntjaⁿ na chuu' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na cwiwityeⁿ cantaana ñequio lueena. Ndo' mati tein-cooti nmaⁿ 'ndyoo liaateincoo na cwicwee'na nchiiti liaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

6 Cwiqueⁿ n'omna na nquieena nncwindyuaandyena nacañoomticheⁿ quia na cwiwee' ncuee. Ndo' naquii' lan'om cwila'yuundaana ntsula nacañoomcheⁿ yuu na nntseit'maaⁿñetina' joona.

7 Jeeⁿ cjaawee' n'omna na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ joona quia cwiwincwindyena ts'om nataa yuu na jndoo' nn'aⁿ. Ndo' l'ue n'omna na nlue nn'aⁿ na maestro joona.

8 'Saa 'o tical'ueendyo' na nlue nn'aⁿ na maestro 'o ee cha'tsondyo' ñecwii tmaaⁿ cwilaxmaⁿ'yo' ndo' ñecwii na cwiluiiñe Maestro 'naⁿ'yo', juu Cristo.

9 Meiⁿcwii ts'aⁿ tsjoomnancue ticalat'maaⁿndyo' na ndu'yo' nnom na tsotye'yo' juu cha'na quindu'yo' na Tsotye'yo' Ty'oots'om. Ee ñe'cwii m'aaⁿ na cwiluiiñe Tsotye'yo', nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

10 Ndo' meiⁿ tiñe'quiandyo' na nlue nn'aⁿ na 'o cwit-sajndyee'yo' ee ñecwii m'aaⁿ na wjaajndyee jo ndaa'yo', nquii Cristo.

11 Juu ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñeti quii'ntaaⁿ'yo', tsaⁿñeeⁿ maxjeⁿ matsona' na candi'ntjoom ndaa'yo'.

12 Meiⁿ cwiⁿ ñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿ nquii, maxjeⁿ nntsei quioo Ty'oo^ts'om juu. Ndo' ñeeⁿ juu na maju'ñecje, maxjeⁿ nntseiwe Ty'oo^ts'om tsaⁿ ñeeⁿ.

13 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqeⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿ ndyo' ee cwila'ñ'eeⁿ ndyo' nn'aⁿ cha xocandaꞗ nnc'ooquiee'ndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oo^ts'om. Ncjo'yo' tiñe'catsaquiee'ndyo' na jom nntsꞗ'ntjoom 'o, meiⁿ tiñe'quia'yo' na nnc'ooquiee'ndye nt'om nc'ia'yo' cantyja na matsꞗ'ntjoom.

14 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqeⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿ ndyo'. 'O mantyjo'yo' 'naaⁿ l'oo na cwe' ñe'catjei'to'yo' luee yolcu na jnda tꞗ s'aa. Sꞗꞗ majuu xjeⁿ ñeeⁿ teincoo ñ'oom cwilanei'yo' nnom Ty'oo^ts'om cha tica'moⁿ'na' na wi'ndyo'. Cwe' jo' na t'maⁿti nlco'wi'na' 'o quia na nncu'xeeⁿ 'o.

15 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ljeii na tqeⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿ ndyo'. 'O jeeⁿ tquia ma'nom'yo' hasta ndaaluee cwiwity'ioo'yo' na cwil'ue'yo' meiⁿ ñe'cwii ts'aⁿ na nntseijomñe ñ'eⁿ ndyo'. Ndo' xeⁿ jnda jndaꞗ l'a'yo' na wjaantyjoꞗⁿ cha'na cwil'a'yo' quia jo' wjaañ'oomna' jom na cwajndiiti nnts'aaⁿ. Ndo' na ljo', t'maⁿti nlco'wi'na' jom quii' b'io, nchiiti 'o.

16 'Ndo' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ'yo' ndaꞗ nc'iaa'yo', mati nnt'uiiwi'na' 'o ee laxmaⁿ'yo' cha'cwijom nchjaa'yo'. Cwindu'yo' tityeⁿ ñ'oom na maqueⁿtyeⁿ ts'aⁿ nacjoom'm quia na macwjeeⁿ xuee' wats'om t'maⁿ. Sꞗꞗ tyeⁿti ñ'oom na nncwji' ts'aⁿ xuee' s'om cajaan na ñ'eⁿ teichjoomna'.

17 'O jeeⁿ cheⁿ ndyaa' ntjeiⁿ ndyo', laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na nchjaa'yo'. ¿Cwaan cwii na we nmeiⁿ t'maⁿti tseixmaⁿ'na'? ¿Aa s'om cajaan na ñ'eⁿ teichjoom wats'om oo aa nquii wats'om? Juu wats'om t'maⁿti tseixmaⁿ'na' ee cantyja 'naaⁿ juuna' maqueⁿlju'na' s'om cajaan ñeeⁿ.

18 Mati cwindu'yo' na tityeⁿ ñ'oom na cwe' xuee' tio naquii' wats'om nncwji' ts'aⁿ. Tyeⁿti ñ'oom cwindu'yo' quia na nncwji' ts'aⁿ xuee' sei quioo' na cwitioo nn'aⁿ jo' jo' cwentaa' Ty'oo^ts'om.

19 'O jeeⁿ cheⁿ nchjaa'yo'. ¿Cwaan na we nmeiⁿ t'maⁿti tseixmaⁿ'na'? ¿Aa sei quioo' na cwitioo nn'aⁿ nacjoo' tio, oo aa juu tio? T'maⁿti tseixmaⁿ nquii tio yuu na cwicantyjo sei ñeeⁿ ee nc'e juuna' maqueⁿlju'na' sei' na nndaꞗ nnco'ñom Ty'oo^ts'om.

20 Ee ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' tio naquii' wats'om t'maⁿ, nchii

macandā cantyja 'naaⁿ tio'ñeeⁿ maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ maw'at'maⁿtona' cha'tso 'naⁿ na cwicantyjo nacjoo'na'.

21 Ndo' juu ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' wats'om t'maⁿ, nchii macandā cantyja 'naaⁿ juuna' maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ mañ'oomna' nquii Ty'oots'om ee jom mac'eeⁿ jo' jo'.

22 Ndo' juu ts'aⁿ na maqueⁿtyeⁿ cwii ñ'oom nacjoo' nquii na macwji' xuee' cañoom'luee nchii macandā cwe' cantyja 'naaⁿ cañoom'luee maqueⁿtyeⁿ ñ'oom, maxjeⁿ mañ'oomna' nquii Ty'oots'om ñequio tio yuu na mawacatyeeⁿ.

23 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés, nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Ee cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'oots'om na cwiwe' ntjoom'yo' hasta meiⁿ cwe' tsojñom ts'oomjndya ñequio tscolcoo ñequio lqueeⁿ cameiⁿnom sãã ticalacandā'yo' ñ'oom na t'maⁿti naquii' ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Ñ'oom'ñeeⁿ ma'moⁿna' chiuu na c'om'yo' cantyja na maty'iomyana' ndo' c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ndo' calacandā'yo' ñ'oom na cwindu'yo'. Maxjeⁿ maty'iomyana' na cwiñe'quia'yo' diezmo sãã mati calacandā'yo' ñ'oommeiⁿ na t'maⁿti na sã'ntjom Moisés.

24 Matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na cwila'cw'aaⁿndye ndaatoo na cwiwe cha ca'ndiina' quioo' na cajndaã sãã tiqueⁿna cwenta na jo nandye njom cwii quioo' t'maa'ñee na jaato'. Ee jeeⁿ cwiqueⁿndyo' na ñe'cala'candā'yo' ñ'oom na niom nch'unch'u sãã tiñe'cala'candā'yo' ñ'oom na t'maⁿti na macaⁿna'. Jo' chii 'o laxmaⁿyo' nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' nato ndaã nc'ia'yo' sãã ncjo'yo' cha'cwijom na nchjaaⁿyo' na tiñe'catsa'jndyee'yo' nato'ñeeⁿ.

25 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo' ee yaya cwilalju'yo' naxeⁿ waso ñequio xio na cwiwil'uee'ndyo' sãã ts'omna' cwajndii. Ee nantquie na cwicwa'yo' cwicañjom jo', la'xmaⁿna' 'naaⁿ nc'iaa'yo' na cwinty'uee'yo' ee na tiñe'queⁿ cheⁿncjo'yo' xjeⁿ na cwilaqueeⁿ n'om'yo'.

26 'O nn'aⁿ fariseos cwiluiindyoy' cha'cwijom naⁿnchjaaⁿ. Cata'ndyo'xcwe'yo' jo nnom Ty'oots'om quia jo' nnts'aana' cha'cwijom na cwilalju'yo' ts'om waso ñequio xio. Ndo' na ljo' nntseiljoyuna' na lju' ts'omna' ñ'eⁿ naxeⁿna'.

27 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Matseijomna' 'o cha'na ndei'luaa na jeeⁿ canchii' l'a nn'aⁿ, na cwe' nacjoo'na' nnty'iaa' ts'aⁿ na jeeⁿ neiⁿncoo' sãã naquii'na' too' ndeii nn'aⁿ ñequio cha'tso nnom na ts'iaaⁿ.

28 Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿyo' ee jo ndaa nn'aⁿ ndoo' xeⁿ maty'iomyana' ljo' cwil'a'yo', saa naquii' n'om'yo' ñenquii'cheⁿ na we waa na cwil'a'yo' ndo' too'ñ'eⁿ m'aaⁿ natia.

29 'O nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o ee cwe' cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ ya nn'aⁿndyo'. Ee cwil'a'yo' ndei'luaa profetas ndo' cwilachjoomndyo' ndei'luaa 'naaⁿ nn'aⁿ na ñel'a cantyja na maty'iomyana'.

30 Jnda chii cwindu'yo': "Xeⁿ jaa mam'aaⁿya ncuee na ñet'om welooya teiyo, tixocalajomndyo na jla'cwjeena profetas."

31 Ndo' na luaa' cwindu'yo' cwitjei'yuu'ndyo' cheⁿncjo'yo' ñ'oom nacjo'yo' na 'o cwiluiindyoy' tsjaaⁿ 'naaⁿ nquiee nn'aⁿ na tyola'cwjee profetas.

32 Jo' chii calacanda'yo' chiuu waa na to' jndyee nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiindyoy'.

33 'O cwiluiindyoy' cha'cwijom nda canduulja na jeeⁿ tia cwil'a'yo'. Chiuu nl'a'yo'yo' na nndaⁿ nlui'ndyo' nawi' na cwitjoom nn'aⁿ na cwi'oo b'io.

34 Queⁿyo' cwenta, ja njñooⁿya profetas na nnc'om naquii' ntaaⁿyo' ndo' na nla'neiⁿna cantyja na jndo' ts'om Ty'oots'om ndo' na nnt'mooⁿna ñ'oom na matsa'ntjoom. Saa 'o nla'cwje'yo' cwantindye naⁿñeeⁿ. Ndo' nt'om naⁿñeeⁿ nnty'iom'yo' n'oom'naaⁿ. Ndo' nt'om nntja'yo' naquii' lan'om 'naⁿyo'. Ndo' nt'omndye jona nlei'ntyjo'yo' cwii ndo' cwii tsjoom.

35 Jo' chii cho'nqueⁿyo' jnaⁿ cantyja nawi' na nntjoom naⁿñeeⁿ, ndo' mati cantyja na tja cha'tso nn'aⁿ na nchii jnaaⁿna hasta xjeⁿ na tuii tsjoomnancue. Nnaⁿna' na waa jnaⁿyo' xjeⁿ na seicuee' Caín tyjeeⁿ Abel, tsaⁿ na tyotseixmaⁿ na maty'iomyana', ndyowana' hasta na tue' Zacarías jnda Berequías l'a welo'yo' xcwe quii'ntaaⁿ tio t'maⁿ ñequio ta wats'om.

36 Nndye'yo' nntsjoⁿ, mayuu'cheⁿ nnt'uiina' 'o nn'aⁿ na m'aⁿyo' je' cantyja cha'tso nawi'meiⁿ na tjoom naⁿñeeⁿ.

*Maty'ioo Jesús cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Jerusalén
(Lc. 13:34-35)*

37 'O nn'aⁿ Jerusalén, cwilacwje'yo' nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om ndo' cwijñom'yo' ljo' nn'aⁿ na majñoom na m'aⁿyo'. Majndye ndii' ñentyjaa' ts'ooⁿ na nntseitjoⁿya 'o na nnc'om'yo' cwentaya cha'xjeⁿ matseitjom caxtixquie ntseinaaⁿ nacjee' ntsqueeⁿ. Saa 'o cwaaⁿ tquiandyoy'.

38 Queⁿyo' cwenta, ma'ndii Ty'oots'om 'o. Taxoc'oomñê wats'om t'maⁿ 'naⁿyo'.

³⁹ Nndye'yo' nntsjoō na taxocanty'ia'yo' ja hasta na nncue'ntyjō xuee na nndu'yo': "Matio'naa'ñena' nquii na macwjee'cañoom ñequio najndeii na matseixmaⁿ Ta Ty'oots'om."

24

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ

(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Jluí' Jesús wats'om t'maⁿ na mawjaⁿ. Ndo' já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê squie'cañooⁿyâ jom. Too'â na cwit'mooⁿyâ chiuu waa na jeeⁿ neiⁿncoo' l'aa cwentaa' wats'om t'maⁿ.

² Saa jom t'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—¿Aa cwinty'ia'yo' na jeeⁿ ya cha'tso nmeiⁿ? Candye'yo' nntsjoō na mayuu'cheⁿ tixoca'ndiina' cwii tsjō' nacjoo' x'iaa'na'. Nntyuii'ñ'eⁿ l'aameiⁿ!

'Naaⁿ na cwit'mooⁿna' na manndyoo' na nntycwii

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Quia jo' saayâ ta na jndyu Olivos. Ndo' quia jndâ tacatyeeⁿ Jesús jo' jo' já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê saantyjaa'â jom cha ndaaⁿ nlanaaⁿyâ ñ'eⁿñê na ñencjooyâ. L'uuyâ:

—Catsu' ndaayâ cwaaⁿ nluui na nmeiⁿ!. Ndo' ¿cwaaⁿ 'naaⁿ na nleitquioo' na m'moⁿna' na manndyo'nnda' ndo' na nntycwii tsjoomnancue?

⁴ T'ō Jesús ndaayâ, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta na tjaa ñeeⁿ nnquiu'nn'aⁿ 'o cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ!

⁵ Ee jndye nn'aⁿ ñnequiona ñequio xueya na nluena: "Ja cwiluiindyō nquii Cristo", na ñe'quio'nn'aⁿna nn'aⁿ.

⁶ Ee nnty'ia'yo' na nndyocwjee'cañoom ntia' ndo' nleic'uaa ñ'oom na cwiluii ntia' cwiicheⁿ ntyja. Saa tiñe'quiandyo' na nlacatyundyō ee maxjeⁿ jndeina' na nmeiⁿ cwinomjndyee. Saa ndicwaⁿ tjoocheⁿ na nntycwii tsjoomnancue.

⁷ Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmats'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñê nacjoo' cwiicheⁿ tsaⁿmats'iaaⁿ. Jndye joo nnc'oom jndo' t'maⁿ ndo' nnconom ntycu na wjaatcuuñena' ndo' jndye jo jndeii nnts'eii.

⁸ Cha'tso nawí'meiⁿ cwe' we'yandyo la'xmaⁿna'. Quia nlquie'ntyjō nt'omcheⁿ nawí' na jaa'ti.

⁹ Jndye nn'aⁿ hasta ndiocheⁿ tsjoomnancue nnc'omna na jndoona 'o nc'e na m'aⁿyo' cantyja 'naⁿya. Jo' na nla'quioo nn'aⁿ 'o luee nn'aⁿ na nnta'wi'na 'o, ndo' nla'cwjeena 'o.

¹⁰ Jndye nn'aⁿ nntjeii'ndyena cantyja na cwila'yu'ya n'omna. Nnc'omna na jndoondye ntyjeena hasta na nl'uee'ndyena ñ'oom na nnt'uiina' nc'iaana.

11 Ndo' jndye nn'aⁿ nluena na profeta joona saꞗ tiyuu' ñ'oom cwiñequiana. Ndo' jndye nn'aⁿ ññe'quio'nn'aⁿna.

12 Ndo' nc'e na nncjaanty'ee nncjaanty'ee natia, juuna' nnts'aana' na tawi' n'omndye ntyjeena.

13 Saꞗ juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe cantyja 'naⁿya hasta na macanda, tsaⁿñeeⁿ nluin'maa'ñê.

14 Cha'waa tsjoomnancue nnc'oo nn'aⁿ na ññe'quiana ñ'oom nayawaañe cantyja na matsa'ntjom Ty'oꞗts'om. Juuna' nncwji'yuu'ñena' chiuu cal'a nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa, quia ljo'cheⁿ nncue'ntyjo na nntycwii tsjoomnancue.

15 "Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, catsei'noꞗⁿ ljo' ñecatsona'. Juu profeta Daniel, seiljeiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ juu na jeeⁿcheⁿ ndyaa' tiaa' na nntseyuii' cha'tso. Quia na nnty'ia'yo' na jnda mam'aaⁿ naquii' wats'om t'maⁿ yuu na lju'ti na cwiluiñena' cwentaa' Ty'oꞗts'om,

16 quia jo' cha'tsondyo' na m'aⁿ'yo' ts'oꞗndaa Judea cat-salei'nom'yo' quii' ntsjo.

17 Juu xjeⁿñeeⁿ ñeeⁿ ts'aⁿ na ljo nacjoo' waa' ticandyocueeⁿ na nncjaaqueⁿeⁿ jo' na nncwjeeⁿeⁿ 'naaⁿaⁿ.

18 Ndo' ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jndaꞗ, na mach'ee ts'iaaⁿ, ticjaal-cweeⁿeⁿ na nncjaacachoom liaⁿaⁿ.

19 Ndo' joo ncuee'ñeeⁿ jeeⁿ wi' nntjoom yolcu na ndeiindyẽ ñequio yolcu na 'ndaandye ndana.

20 Cal'a'yo' ty'oo nnom Ty'oꞗts'om na nchii xcwe ncuee na teiⁿ, meiⁿ nchii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ na nlcaⁿ'na' na calei'nom'yo' nawi'ñeeⁿ.

21 Ee quia ljo'cheⁿ nñquioo cwii nawi' na t'maⁿticheⁿ na mei'jom ndii' tyootjoom nn'aⁿ cantyjati xjeⁿ na tuii tsjoomnancue hasta je'. Ndo' xuee na cwii wjaatina', meiⁿ tajom cwii nluiinnda' cwiicheⁿ nawi' cha'na juuna'.

22 Ndo' xeⁿ ticats'aa Ty'oꞗts'om na tijndyeti xuee na nnc'oom nawi'ñeeⁿ quia jo' meiⁿcwii ts'aⁿ xocalui'n'maa'ñe cantyja 'naaⁿ'na'. Saꞗ nc'e na wi' ts'oom nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, nnts'aaⁿ na tijndyeti xuee na nnc'oom nawi'ñeeⁿ.

23 'Jo' chii xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ ndaa'yo': "Canty'ia'yo' ljo m'aaⁿ nquii na cwiluiñe Cristo", oo nntso ts'aⁿ: "Canty'ia'yo', la'ñeⁿ m'aaⁿ", tilayu'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

24 Ee maxjeⁿ nlquie'cañom nn'aⁿ 'o na nluena joona cwilui-indyena Cristo. Ndo' nluena na profeta joona saꞗ tiyuu' ñ'oom na cwiñe'quiana. Nl'ana jndye nnom 'naaⁿ t'maⁿ ñequio jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na nncjaawee' n'om nn'aⁿ cha xeⁿ na nddaꞗ nl'ana na ñequio'nn'aⁿna nn'aⁿ na macwji' Ty'oꞗts'om cwentaaⁿaⁿ.

25 Matyuaa'ti matseicandiiya 'o cwii tjoocheⁿ na nluii joona' cha cal'a'yo' cwenta.

26 Quia jo' xeⁿ nlue nn'aⁿ ndaa'yo': "Queⁿ'yo' cwenta, la'ñeⁿ m'aaⁿ ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom", tints'a'yo' jo' jo'. Ndo' xeⁿ na nluena: "Canty'ia'yo', luaa' m'aaⁿ naquii' w'aa", tilayu'yo' na ljo'.

27 Ee ja na cwiluiindyō tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee quia na nndyōonnda'a nleitquioo'ndyō ndaa nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue, cha'xjeⁿ na cwiwixuee chomtsuee yuu na macalui' ñe'quioom' hasta wjaantycwiina'ntyja na majaacue ñe'quioom'.

28 Saa nawi'ñeeⁿ na jnda tsjoo na nntjom'yo', maxjeⁿ ticwinom'na' ee queⁿ'yo' cwenta, meiⁿyuucheⁿ na meindyuaa 'na' to', jo' jo' nntjomndye cant'eiⁿ.

Nmeiiⁿ nnts'aana' quia na nndyonnda' Jesús

(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

29 'Quia na jnda teinomncue nawi' t'maⁿ ncuee'ñeeⁿ, nleijaaⁿñe ñe'quioom', ndo' mati chi' taxocwixueeñe. Nntquiaandye cancjuu. Ndo' cha'tso na cwila'xmaⁿ najnda na m'aⁿ tsjo'luee nntyuii'.

30 Quia jo' ja na cwiluiindyō tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nleitquioo' 'naaⁿ cantyja 'naⁿya. Ndo' nntseity'ioona' cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Ee nnty'iaana ja, tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nluii'a jo' jo'. Nndyocuaⁿ naquii' nchquiu ñequio najndei na matseixmaⁿya ndo' ñequio na neiⁿncoo' nacaxuee na cwiluiit'maⁿndyō.

31 Ndo' njñōōⁿya ángeles 'naⁿya na jndei ntjō'na ndu na nnc'oona cha'waa tsjoomnancue, na nla'tjomna nn'aⁿ na jnda tjeii'ndyō cwentaya.

32 'Cala'noⁿ'yo' 'naaⁿ na ma'moⁿna' ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'oom higuera. Quia na cwinty'ia'yo' na cwinntei' l'ona' ndo' cwicalui' tscō 'ndaa juuna', quia jo' cwila'noⁿ'yo' na majnda jaawindyoo' ncueesua'.

33 Ndo' majo'ti quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ na jnda tsjoo ndaa'yo', quia jo' cala'noⁿ'yo' na jnda teindyoo' m'aaⁿna'. Manncwjacañōōⁿnda'a.

34 Candye'yo' nntsjoō, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' hasta xjeⁿ na jnda seicandaā'ñena' cha'tso ñ'oommeiⁿ'.

35 Tsjo'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'eⁿna' saa ñ'oom 'naⁿya tijoom xuee nnts'aana' na xotseicandaā'ñena'.

36 'Saa meiⁿcwii' ts'aⁿ ticaljeii cwaaⁿ xuee ndo' ñeeⁿ xjeⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿ'. Meiⁿ nquiee ángeles na m'aⁿ cañoom'luee ticaliuna, meiⁿ ja na cwiluiindyō Jnda Ty'ōots'om ticaljeiia. Macanda ñenquiicheⁿ Tsotyaya ntyjeeⁿ.

37 'Cha'xjeⁿ na tyom'aⁿ nn'aⁿ ncuee quia ñet'oom Noé, maluaa' matseijomna' na nl'a nn'aⁿ quia na nncwjacañōōⁿya na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

38 Ee ncuue'ñeeⁿ cwii tjoqcheⁿ na seicatsuu ndaalua'nty'a tsjoomnancue tyom'aⁿ nn'aⁿ. Tyocwa'na, tyowena, tyowuncona, tyoñe'quiana ndana na nnc'unco hasta juu xuee quia na tjaquiee' Noé w'aandaa t'maⁿ.

39 Saa tiqueⁿna cwenta na waa na teincuu' hasta mats'ia jo' tyjee' ndaalua'nty'a. Tyjee' candaa, tjachuuna' cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Maluaa' matseijomna' na nntjoom nn'aⁿ quia na nncwjacañooⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

40 Ee juu xuee'ñeeⁿ nntseijomna' m'aⁿ we nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ jo jndaā. Cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya ndo' cwii ma'ndiina'.

41 Nntseijomna' m'aⁿ we yolcu na cwitua. Cwii tsaⁿñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya ndo' cwii ma'ndiina'.

42 Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'c'eendyo' ee na ticaliu'yo' cwaaⁿ xuee nncwjee'cañoom nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

43 Ñ'oomwaa cala'noⁿyo': Xeⁿ ntyjii ts'aⁿ cwaaⁿ nlquie naⁿcanty'ue waⁿaⁿ, tixocatsom meiⁿ xonquiaaⁿ na nnc'ooquie'na na nntjeii'na 'naⁿ.

44 Jo' chii mati 'o c'om'c'eendyo' ee juu xjeⁿ na ticala'tiuu'yo', majuuto xjeⁿñeeⁿ nncwjacañooⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

*Moso na matseicandā ñequio moso na tiñe'tseicandā
(Lc. 12:41-48)*

45 Cal'uu m'aaⁿ cwii moso na jndo' ts'om ndo' matseicandā, jom nlco'jndyee patrom 'naaⁿaⁿ na catsa'ntjoom cha'tso nt'omcheⁿ moso w'aa'ñeeⁿ na ññequiaaⁿ nantquie ndaana quia na mawe'ntyjō xjeⁿ.

46 Quia na nncwjee' patrom 'naaⁿaⁿ na tja cwii joo ndo' nljeii na jeeⁿ ya cwenta mach'eeⁿ, t'maⁿ ññequiaana' na neiiⁿ.

47 Candye'yo' nntsjoō, mayuu'cheⁿ na cha'tso 'naⁿ na matseixmaⁿ patrom'ñeeⁿ, nntioom cwenta l'ō mosoom'm.

48 Saa cal'uu na juu moso'ñeeⁿ cwiluiiñê na tia ts'aⁿñê ndo' nntseitioom naquii' ts'oom na taxocwjee' patrom 'naaⁿaⁿ na tyuaa',

49 ndo' nntoqⁿoⁿ na nncwjaaⁿaⁿ ntyjemosoñe na m'aⁿ nacje 'naaⁿaⁿ. Nlcwa'jndoo'ñê ndo' nntseijomñê nnc'om ñequio naⁿcandyee.

50 Mats'ia jo' nncwjee' patrom 'naaⁿaⁿ cwii xuee na tic'omc'eⁿ ndo' hora na ticatseitioom na nncwjee'.

51 Cwajndii nntseisei' patrom jom, jnda nncju' tsaⁿñeeⁿ jom yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na ya nn'aⁿndye. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nneiⁿnqueeⁿ ndei'n'oom.

25

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ qui yolcundyua

1 'Seinei^{nti} Jesús ñ'oom tjañoom' cantyja na matsa^{ntjom} Ty'oots'om cañoom'luee. Tsoom:

—Tyom'aⁿ qui yolcundyua ty'echona xjocanti 'naaⁿna na ntyjo chom na cwico seitye. Jluit^{na}, ty'ecatjomndyena juu tsa^{ns'a} na macoco.

2 'Omndye joona tijndo' n'omna ndo' 'omndye na^ññeeⁿ majndo' n'omna.

3 Joo yolcu na tijndo' n'om quia na ty'echona xjocanti 'naaⁿna, tatic'oochotina seitye na nlco.

4 Saa yolcu na jndo' n'om ty'echona xjocanti 'naaⁿna na ntyjo chom ndi ñ'eeⁿ lioo na ñjomti seitye.

5 Ndo' yocheⁿ na meindoo'na nquii tsa^{ns'a} na macoco, jnaⁿna' na ma'oondana ndo' mana jndana.

6 Quia tuee' xcwe tsjom, teic'uaa na matseixuaa ts'aⁿ. Matso: “C'om'c'eendyo', macwjee'cañoom ts'aⁿ na macoco. Quio'yo' na nlajomndyo' ñ'eⁿñê.”

7 Quia jo' tei'cantyja yolcu'ñeeⁿ. Jla'yona nmaⁿ na ntyjo chom xjocanti 'naaⁿna.

8 Ndo' joo yolcu na tijndo' n'om jluena ndaaⁿ nc'iaana na jndo' n'om: “Jeeⁿ 'o leii, cateijndei'ya'yo' seitye na cwilei'ñ'om'yo' ee majaanduu' chom 'naaⁿyâ.”

9 Saa yolcu na jndo' n'om t'oona ndaaⁿ na^ññeeⁿ: “Xondaⁿ, ee xeⁿ nnts'aacheⁿna' na xocwijndei na nleil'uee'ndyoⁿ ncjoo^{yâ} ndo' mati 'o. Yati catsalajnda'yo' na nleil'uee'ndyo'.”

10 Ndo' yocheⁿ na ty'ela'jnda na^ññeeⁿ seitye, tyjee'cañoom nquii tsa^{ns'a} na macoco. Quia jo' joo yolcu na m'aⁿc'eendye ty'equie'na quii' w'aa ñ'eⁿñê yuu na nleit'maaⁿ na maco-coom. Jndaⁿ jo' ta' ndyueel'a.

11 Jndaⁿ chii mati tquie'cañom nt'omcheⁿ yolcundyua'ñeeⁿ. Jluena: “Aa ndi' ta, catseicanaaⁿndyu' 'ndyoots'a. Aa ndi' ta.”

12 T'o tsa^ññeeⁿ ndaana: “Mayuu'cheⁿ matsjooⁿ ndaaⁿ'yo' ticwajnaⁿ'a 'o.”

13 Ndo' tso Jesús ndaayâ:

—Cala'noⁿ'yo' na ñ'oommeiⁿ cwit'mooⁿna' na c'om'c'eendyo', ee ticaliu'yo' cwaaⁿ xuee ndo' cwaaⁿ hora na ja na cwiluiindyoⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwjacañooⁿ'ya 'o.

Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ s'om na to'ñoom ndyee moso

14 'Nntseinaⁿtyaⁿ ndaaⁿ'yo' cwiicheⁿ ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ na matsa^{ntjom} Ty'oots'om cañoom'luee. Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na seijndaa'ñe na wjaa cwiicheⁿ tsjoomnancue na tquia. Tqueeⁿñê mosoom'm ndo' tquiaaⁿ tsjo'ñjeeⁿ 'naaⁿ'aⁿ ndaana na nl'ana ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona'.

15 'Nnom cwii joo na^ññeeⁿ tquiaaⁿ 'om meiⁿ s'om. Nnom cwiicheⁿ tquiaaⁿ ñe'we meiⁿ ndo' nnom cwiicheⁿ ñe'cwii meiⁿ

cwii tquiaaⁿ. Tquiaaⁿ nnom cwii cwii joona cantyjati na sei'nooⁿoⁿ na nndaā nnts'aa. Jnda jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ cwiicheⁿ tsjoomnancue.

16 Juu ts'aⁿ na to'ñom 'om meiⁿ s'om mantyjacheⁿ tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona'. Ndo' tantjomtyeeⁿ cwiicheⁿ 'om meiⁿ.

17 Mati juu ts'aⁿ na to'ñom we meiⁿ, tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ ñ'eⁿ joona' ndo' tantjoom cwiicheⁿ we meiⁿ.

18 Saa juu ts'aⁿ na ñecwii meiⁿ to'ñom, tjaaⁿ tjaca'ñeeⁿ quii' tyuaa, jo' jo' tany'ioom s'om 'naaⁿ patrom 'naaⁿaⁿ.

19 'Majndye xuee tjacaana' ndo' tyjee'nnda' patrom 'naaⁿna. Seijndaa'ñê na nncwjeeⁿeⁿ cwenta ñ'eⁿndyena cwanti tue'ntyjo ta'ntjomna ñ'eⁿ s'om 'naaⁿaⁿ.

20 Tyjee'cañoomjndyee juu ts'aⁿ na to'ñom 'om meiⁿ s'om. Maleichuuñ'eeⁿ s'om'ñeeⁿ, mandi ñ'eⁿ 'om meiⁿ na tantjoom. Tquiaaⁿ joona' nnom patrom 'naaⁿaⁿ. Tsoom: “U ta, tquiaa' 'om meiⁿ s'om nooⁿ. Canty'ia' je' luaa cwiicheⁿ 'om meiⁿ na jnda tantjoⁿya.”

21 Tso patrom nnoom: “U moso 'naⁿya, ya sa'. Tquioo' na tjoo' ts'om' ndo' na seicanda'. Meiiⁿ cwe' cwii ts'iaaⁿ na cachjoo saa 'u seicanda'. Je' nlquaaⁿya 'u na t'maⁿti ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ. Ndo' na luaa' wendyo nnc'ooⁿya na neiiⁿya.”

22 Jnda chii tyjee'cañoom juu ts'aⁿ na to'ñom we meiⁿ s'om. Tsoom: “U ta, tquiaa' we meiⁿ s'om nooⁿ. Canty'ia' je' luaa cwiicheⁿ we meiⁿ na jnda tantjoⁿya.”

23 Tso patrom nnoom: “U moso 'naⁿya, ya sa'. Tquioo' na tjoo' ts'om' ndo' na seicanda'. Meiiⁿ cwe' cwii ts'iaaⁿ na cachjoo saa 'u seicanda'. Je' nlquaaⁿya 'u na t'maⁿti ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ. Ndo' na luaa' wendyo nnc'ooⁿya na neiiⁿya.”

24 Quia jo' na macanda tyjee'cañoom juu moso na ñ'e'cwii meiⁿ s'om to'ñom. Tsoom nnom patrom 'naaⁿaⁿ: “U ta, mantyjiiya na 'u ts'aⁿ na jeeⁿ majñoom' 'ndyo' moso 'naⁿ. 'U cwe' matsei'we' cantyja na cwiwe' ntjom 'naⁿ, meiⁿ na nnom', meiⁿ na nntseicueendyu'. Macanda nencjooyâ moso 'naⁿ jeeⁿ cwilajndaayâ.

25 Cwe' na nquiaya 'u, jo' chii tjō, tjōcaty'iuya s'om 'naⁿ quii' tyuaa. Luaa juuna', co'ñom'.”

26 Ndo' t'ō patrom 'naaⁿaⁿ nnoom: “U re moso na tia ts'aⁿndyu' ndo' na nchqueⁿ, cwa maxjeⁿ ntyji' na matseiwaya ntjom meiiⁿ nchii nncō jnooⁿa, ndo' mawantjoⁿya meiiⁿ nchii nncō matseicatsuundyō.

27 Cwe' nc'e jo' yati xeⁿ 'u seiwe' s'om 'naⁿya w'aa banco yuu na cwileiweya s'om 'naaⁿ nn'aⁿ, quia jo' to'ñōⁿ s'om 'naⁿya ñequio ts'iaaⁿnnomna' quia na tyja.”

28 Ndo' tso patrom ndaa nt'omcheⁿ mosoom'm: “Catjei'yo' cwii meiⁿwaa' l'ooⁿ ndo' quia'yo' juuna' l'ō juu ts'aⁿ na

maleiñ'oom qui meiⁿ.

²⁹ Ee cantyjati na matseixmaⁿ ticwii cwii ts'aⁿ, xeⁿ ya ts'iaaⁿ mach'eeⁿ ñ'eⁿ juuna' quia jo' nncōñomtyeeⁿ na nleil'uee'ñê. Saa juu ts'aⁿ na tis'a ts'iaaⁿ mach'ee, nluì' cantyjati chjoowi' na maleiñ'oomtyeeⁿ.

³⁰ Cwe' jo' catue'yo' moso nchquee^m'aaⁿ ch'eⁿ yuu na jaaⁿñe. Jo' jo' nnty'ioom ndo' nneiⁿngueeⁿ ndei'n'oom."

Cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue nntu'xeⁿndyena

³¹ 'Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, nndyōonnda'a ñequio cha'tso ángeles 'naⁿya, na nntsaⁿntjōⁿya. Quia jo' nntseit'maaⁿñena' ja na nncjōajmaⁿ ntio 'naⁿya na jeeⁿ neiⁿncō' caxuee na nncu'xāⁿya nn'aⁿ.

³² Ndo' nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue nntjomndyena jo nōōⁿ. Quia jo' nntōⁿ'a joona cha'xjeⁿ na matōⁿ cwii pasto canmaⁿ ñequio canch'ioo ntsmeiiⁿeⁿ.

³³ Nnts'aaⁿ na nncwintyjee' canmaⁿ ntyjaaⁿ'a ntyjaya ndo' canch'ioo nnts'aaⁿ na nncwintyjee' ntyjatymaaⁿ'.

³⁴ Maluaa' nnts'aa ja na cwiluiindyō na matsaⁿntjōⁿya. Nntsjoō ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjaya: "Quio'yo' 'o nn'aⁿ na jnda jnda'yo' na matio'naaⁿñe Tsotyaya 'o. Cato'ñoom'yo' naya na mañequiaaⁿ na mati 'o cwilajomndyo' ñequio na matsaⁿntjoom. Ee luaa' teiyoti seijndaa'ñê cwenta'yo' quia na tqueeⁿ tsjoomnancue.

³⁵ Ee tyom'aaⁿya na ñejndo'a ndo' tquia'yo' na tcwaa'a. Tyom'aaⁿya na ñe'c'ua ndaa ndo' tquia'yo' na t'ua. Tyoma'nōōⁿya cwii cwii tsjom'yo' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ ja ndo' to'ñoom'yo' ja naquii' l'a'yo'.

³⁶ Tyom'aaⁿya na ntsaandyō ndo' 'o jla'tsaaⁿndyo' ja. Tyom'aaⁿya na wii'a ndo' 'o tyotsacajndo'yo' ja. Tyom'aaⁿya praso ndo' tyotsantyja'yo' ja."

³⁷ Quia jo' nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjaya na la'xmaⁿna cantyja na maty'iomyana' nnt'ōōna, nluena: "Ta, ¿cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na ñe'jndo' ndo' tquiaayâ na tcwa', oo nty'iaayâ 'u na ñe'c'ua' ndaa ndo' ñetquiaayâ ndaatioo na t'ua'?"

³⁸ ¿Cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na tyoma'noom' yuu na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ 'u ndo' to'ñōōⁿyâ 'u quii'ntaaⁿyâ, oo na nty'iaayâ 'u na ntsaandyu' ndo' jla'tsaaⁿndyō 'u?

³⁹ ¿Cwaaⁿ nty'iaayâ 'u na wì' oo na m'aaⁿ praso ndo' sacajndoō'â 'u?"

⁴⁰ Quia jo' ja na cwiluiindyō na matsaⁿntjōⁿya nntsjoō ndaaⁿ naⁿñeeⁿ: "Mayuu'cheⁿ matsjoō ndaa'yo', meiⁿquia na l'a'yo' na teijndei'yo' cwii nn'aⁿya nmeiiⁿ na tit'maⁿ cwiluiñe, nncō teijndei'yo'."

⁴¹ 'Jnda chii, ja na matsaⁿntjōⁿya nntsjoō ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ ntyjaa'a ntyjatymaaⁿ': "Quindyōō'yo' nacañomya 'o nn'aⁿ na

jndā tso Ty'ooots'om na cat'uiiwi'na' 'o. Je' je' nntsa'yo' quii' chom na tijoom canduu' na juu jo' seijndaa'ñe Ty'ooots'om cwentaa' tsa'ndii na nlco'wi'na' jom ñequio ángeles 'naa''a'n.

42 Ee tyom'aa'ya na ñe'jndo'a sãã tñquia'yo' na nlcwaa'a. Tyom'aa'ya na ñe'c'ua ndaatoo sãã tñquia'yo' na nnc'ua.

43 Tyoma'noo'ya yuu na ticata'jnaa' nn'a'n ja sãã tícato'ñoom'yo' ja. Tyom'aa'ya na ntsaandyo sãã ticala'tsaa'ndyo' ja. Tyom'aa'ya na wii'a sãã tícatsajndo'yo' ja. Tyom'aa'ya na praso sãã tícatsantyja'yo' ja."

44 Quia jo' nnt'oo na'ñee'n noo'n, nluena: "Ta, ¿cwaa'n ñenty'iaayâ 'u na ñe'jndo', oo na ñe'c'ua' ndaa, oo na ñeto'noom' yuu na ticata'jnaa' nn'a'n 'u, oo na ñet'oom' na ntsaandyu', oo na ñeteiwi', oo na ñet'oom' praso sãã tícatei'jndeiiyâ 'u?"

45 Quia jo' nntsjoõ ndaa na'ñee'n: "Mayuu'che'n matsjoõ ndaa'yo', nc'e na tícateijndeiy'o' nn'a'ya nmeii'n na tit'ma'n cwiluiindy'e, maty'iomna' nncõ tícatei'jndeiy'o'."

46 Ndo' nnc'oo na'ñee'n yuu na tijoom cantycwii na nlco'wi'na' joona. Sãã nn'a'n na m'a'n cantyja na maty'iomnyana' nnto'ñoomna na tijoom cantycwii na nnta'ndo'na.

26

Cwi'ma'na na nnt'uena Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

1 Jndā na seinei'n Jesús cha'tso ñ'oommei'n, seineii'n ndaa jā nn'a'n na cwilajomndyô ñ'e'nñê.

2 Tsoom:

—'O nquiu'yo' na we xuee cwii tjoõ ndo' nncuee' xuee pascua. Ndo' ja na cwiluiindyo ts'a'n na jna'n cañoom'luee maquialjo' ñe'quia nn'a'n cwenta ja luee nn'a'n na nnty'ioomna ja ts'oom'naa'n.

3 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a'n na cwit'moo'n ljeii na tqee'n Moisés ñequio nn'a'n na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, mañejuu xje'ñee'n tjomndyena tach'ee'n' w'aa t'ma'n, waa' tyee na cwiluiitquieñe na jndyu Caifás.

4 Tyo'ma'na ñ'e'n nc'iaana chiuu nl'ayoona na ñequio'nn'a'na Jesús cha nt'uena jom, ndo' na nla'cuee'na jom.

5 Jla'tiuuna, jluena ndaa nc'iaana:

—Sãã ticat'uaaya jom xcwe ncuee cha ticala'wendye nn'a'n nacjooya.

Tu'nquio cwii yuscu nche'n xque'n Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Tyom'aaⁿ Jesús tsjoom Betania waa' Simón, tsaⁿ na ñechuu tycu lepra.

⁷ Wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa ndo' tuee'cañoom cwii yuscu na maleiñ'oom cwii tsioo na tuiina' ñ'eⁿ tsjo' canchii' na jndyu alabastro. Tsioo'ñeeⁿ ñjom ncheⁿ cachi na jeeⁿ jnda. Tu'nquioom joona' xqueⁿ Jesús.

⁸ Ndo' já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, quia na nty'iaayâ na luaa', jla'líoo'ndyô, l'uuyâ:

—Jeeⁿcheⁿ ndyaa' cwe'chi tsuu ncheⁿ!

⁹ Yati xeⁿ teil'uana' ee jndye s'om nncwji'na' na nluii naya ndyeñeeⁿ!

¹⁰ Quia sei'noⁿ Jesús na luaa' cwil'uuyâ, tsoom ndaayâ:

—¿Chiuu na cwila'líoo'ndyo' ñ'eⁿ yuscum'aaⁿ? ee jeeⁿ tja-canjoom' nayawaa' na s'aaⁿ ñ'eⁿndyo.

¹¹ Ee ja nchii ñequii'cheⁿ nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo' saa ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ m'aⁿna quii'ntaaⁿyo'!

¹² Yuscum'aaⁿ na tu'nquioom ncheⁿ nacjoya, matseijn-daa'ñena' na nncjaacanty'íuu'ndyo.

¹³ Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjo, mei'nyuucheⁿ na ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ooⁿs'om na cha'waa tsjoom-nancue, maxjeⁿ nla'neiⁿna cantyja 'naaⁿ naya na s'aa yuscum'aaⁿ cha ticatsuu ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Judas mañequiaaⁿ cwenta Jesús luee ntyee

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴ Ndo' cwii já nn'aⁿ na canchoo'wendyô, juu tsaⁿ na jndyu Judas Iscariote, tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye.

¹⁵ Tsoom ndaana:

—¿Cwanti nncwantjoⁿ nl'a'yo', ññequia cwenta Jesús luee'yo'?

Jla'jndaa'ndyena, tqiana ntquiuu nchoo' qui s'om xuee.

¹⁶ Ndo' xjeⁿñeeⁿ toqⁿoⁿ, tyol'uee'ñê chiuu ya nnts'aaⁿ na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

Sa'ntjom Jesús na cuaa Cena

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷ Tuee' xuee na cwiwityeⁿ ncuuee na cwicwa' nn'aⁿ tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús jla'candyoo'ndyô na m'aaⁿ, l'uuyâ:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nntsalajndaa'ndyô cantyja 'naaⁿ xuee pascua na nleiñ'oom' na nlqui' catsmaⁿ?

¹⁸ T'ooⁿ ndaayâ, tsoom:

—Catsaquie'yo' quii' tsjoom, candu'yo' nnom juu ts'aⁿ na nliu'yo': “Ndi' matso Maestro ts'aⁿ na ma'mooⁿ ndaayâ na majnda jaawe'ntyjo xjeⁿ na nlco'wi'na' jom. L'ue ts'oom na nnteijndei' wa' na nleijndaa' na nlcwaaⁿaⁿ, nlqueeⁿ catsmaⁿ”

na nntseit'maaⁿñê xuee pascua ñequio já nn'aⁿ na cwilajom-ndyô ñ'eⁿñê."

¹⁹ Ndo' l'aayâ cha'xjeⁿ na tsoom. Jlaįndaa'ndyô na nlcwaa'â natmaaⁿ xuee pascua.

²⁰ Jnda na teincōōⁿ ncue, tjawacatyeeⁿ Jesús nacañoom' mei'sa ñequio já na canchoo'wendyô.

²¹ Ndo' yocheⁿ na cwicwaa'â tōōⁿōⁿ, seineiiⁿ ndaayâ, tsoom:
—Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoō, cwiindyō' 'o ñnequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

²² Ñ'oomwaa' jeeⁿ ndyaa' seichjoo'na' n'ōōⁿyâ. Tōō'â cwii ndo' cwiindyô ta'x'aa^{yâ} nnoom, l'uuyâ:

—Ta, ¿aa nnts'aacheⁿna' na ja?

²³ T'ōōⁿ ndaayâ, tsoom:

—Cwii ts'aⁿ na jnda tjoom xiowaa ñ'eⁿndyō, tsaⁿñeeⁿ ñnequiaaⁿ cwenta ja.

²⁴ Ndo' maxjeⁿ nlco'wi'na' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'ōōts'om. Saa jeeⁿ nty'iaa'ñe juu ts'aⁿ na ñnequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ. Yati xeⁿ ticaluiñe tsaⁿñeeⁿ.

²⁵ Quia jo' t'ō Judas, tsaⁿ na ñnequiaa cwenta jom. Tso:

—'U Maestro, ¿aa nnts'aacheⁿna' na ja?

T'ō Jesús nnoom:

—Majo'ndyō cha'xjeⁿ jnda tsu'.

²⁶ Yocheⁿ na cwicwaa'â to'ñom Jesús tyoo', seit'maaⁿñê Ty'ōōts'om cantyja 'naaⁿna'. Tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaayâ. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo' cwa'yo' tyoo'waa, ee cwiluiñena' seii'a.

²⁷ Mati to'ñoom cwii waso na ñjom ndaa winom, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ōōts'om. Jnda chii tquiaaⁿ juuna' ndaayâ, tsoom:

—Luaa cwe'yo'. Calui' cjaana'.

²⁸ Ndaa winomwaa cwiluiñena' nioom'a na ñequio juuna' maquaⁿtyaⁿya ñ'oom xco cha nndaā ntseit'maⁿ ts'om Ty'ōōts'om jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ.

²⁹ Nndye'yo' nntsjoō, xuee na cwii wjaatina' taxoc'uannda'a ndaa winom hasta quia jnda tue'ntyjō na mamatsa'ntjom Tsotyā. Quia ljo'cheⁿ nnc'uaxcō juuna' ñ'eⁿndyō' yuu na matsa'ntjoom.

Jesús matseicañeeⁿ na nncwji'ñe Pedro

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰ Taayâ cwii luantsa, jnda chii jluii'â jo' jo'. Saayâ ta na jndyū Olivos.

³¹ Quia jo' tso Jesús ndaayâ:

—Tsjom je' cha'tsondyō' 'o nntjei'ndyō' ñ'eⁿndyō. Ee ljeii 'naaⁿ Ty'ōōts'om matsona': "Nla'cuee' nn'aⁿ juu ts'aⁿ

na mach'ee cwenta canmaⁿ. Ndo' canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ nnt'oom'ndyeyo'."

³² Ndo' tsotyeeⁿ ndaayâ:

—Ja quia na jnda mawando'xco na jnda ty'io, nncjoindyaa ts'ondaa Galilea, xeⁿ jnda nntsantjyo'yo'.

³³ Ndo' t'o Pedro nnoom, tso:

—Meiiⁿ cha'tsondye na^m'aⁿ nntjeii'ndyena ñ'eⁿndyu' saa ja tijoom cwji'ndyo ñ'eⁿndyu'.

³⁴ T'o Jesús nnoom, tso:

—Mayuu'cheⁿ matsjoo njom', tsjom je', cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo, saa 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.

³⁵ Tso Pedro nnoom:

—Meiiⁿ na nncju'na' na c'io ñ'eⁿndyu' saa tijoom cwji'ndyo cantya 'naⁿ'.

Ndo' majuu ñ'oom t'ooyâ na cha'tsondyô na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús.

*Matseineiⁿ Jesús nnon Ty'oots'om quii' ntjom Getsemaní
(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)*

³⁶ Ndo' squiaayâ cwii joo na jndyuna' Getsemaní. Tsoom ndaayâ:

—Cwindyuaandyo' ñjaaⁿñe yocheⁿ na jo luaa' na nntseinaⁿya nnom Ty'oots'om.

³⁷ Quia jo' tjatyeeⁿ, tjañ'oom Pedro ñequio we ntseinda Zebedeo. Jnaⁿ'na' na t'maⁿ matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ, ndo' jeeⁿ matseichjoo'na' ts'oom.

³⁸ Tsoom ndaana:

—Jeeⁿcheⁿ ndyaa' matseichjoo'na' ts'ooⁿ hasta jom ndyowe' ts'ooⁿ. Caljoo'ndyo' ljoo. C'om'c'eendyo', calajomndyo' ñ'eⁿndyo, nchii cwinda'yo'.

³⁹ Quia jo' tjatjatyeeⁿ chjoowi'. Tjawanquiom na matseit'maaⁿñê Ty'oots'om. Tyoch'eeⁿ ty'oo nnom, tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ aa waa na nndaq nluui, quiaa' na tincwinooⁿya nawl'waa na matseijomna' cwii na jeeⁿ ja. Saa meiiⁿ na luaa' macaⁿ'a, caluii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu', nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ja.

⁴⁰ Jnda jo' jndyolcweeⁿeⁿ na m'aⁿ ndyee naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ljeiiⁿ na cwindana. Tsoom nnom Pedro:

—'U Pedro, ¿aa tîcandaq nlaquii n'om'yo' meiiⁿ ñe'cwii hora na ticanda'yo' na nlajomndyo' ñ'eⁿndyo?

⁴¹ Cha'tsondyo' c'om'c'eendyo' na calanei'yo' nnom Ty'oots'om cha ticjaachuuna' 'o xjeⁿ 'naa'na' quia wi' cwitjom'yo'. Mayuu', jeeⁿ m'aaⁿc'ee' ts'om ts'aⁿ na nnts'aa yuu na macaⁿ'na' saa nc'e na ts'aⁿ tseixmaaⁿ, tileicanaⁿñê.

42 Jnda jo' tjannaaⁿaⁿ na jnda we ndii' na nntseineiiⁿ nnom Ty'oots'om. Tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ xocandaꞗ na nncwinom'na' nawi' na nntjoⁿya, ñecuaa, caluii cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu'.

43 Jndyonnaaⁿaⁿ na m'aⁿ naⁿñeeⁿ. Ljeiiⁿ maxjeⁿ cwindana, ee jeeⁿ tyeⁿ maleichuu tsaⁿtsjom joona.

44 Quia jo' ñeeⁿ joona, tjannaaⁿaⁿ na seineiiⁿ nnom Ty'oots'om na jnda ndyee ndii'. Mañeooti ñ'oom tyotse-ity'ooñê.

45 Tyjee'cañoomnaaⁿaⁿ naⁿñeeⁿ, tsoom ndaꞗna:

—¿Aa maxjeⁿ ndicwaⁿ cwindayo'? Ya na mañjom cwital'jndyee'yo'. Cwa je' c'om'c'eendyo', ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ cantyja 'naⁿya na cwiluiindyꞗ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Je' mañequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ na wi'ndye.

46 Quicantya'yo', cjaaya. Canty'ia'yo' luaa' mandyocw-jee'cañoom juu ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

T'uena Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

47 Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tyjee'cañoom Judas, cwii já nn'aⁿ na canchoo'wendyô. Jndyochom jndye nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom. Cwilei'cho naⁿñeeⁿ ncjo espadas ñequio n'oom nch'io.

48 Ndo' Judas, tsaⁿ na tquiaa cwenta Jesús, jnda t'mooⁿ 'naaⁿ chiuu waa na nnts'aaⁿ. Tsoom:

—Ts'aⁿ na nnc'ua ntsmaⁿ maxjeⁿ juu na cwil'ue'yo'. Mana cat'ue'yo' jom.

49 Mañoom' tyjee'cañoom nacañoom' Jesús. Tsoom nnom:

—Xmaⁿndyu' Maestro.

Ndo' t'om ntsmaⁿ Jesús.

50 Tso Jesús nnoom:

—Xmaⁿndyu'. Ts'iaaⁿ na jndyo', mana catseicandaꞗ'ndyu'.

Quia jo' tquie'cañom naⁿñeeⁿ Jesús, t'uena jom. Jla'tyeⁿna jom.

51 Ndo' cwiindyô já na ñ'aaⁿya ñ'eⁿ Jesús, tjei'ñoomñe xjoo'. Tyjee tsua'qui mosoo' tyee na cwiluiitquieñe.

52 Quia jo' tso Jesús nnoom:

—Cwjaa'ndyu'nnda' xjo' naquii' tjaⁿwaa'na'. Ee juu ts'aⁿ na mach'ee nata' quio xjo mañequio jo' nncueeⁿeⁿ.

53 ¿Aa ticatseitiuu' na nndaꞗ nlcaaⁿa nnom Tsotyá ndo' jom mañoom' njñoom meiⁿcheⁿ ntmaaⁿ ángeles na nntei'jndeina ja?

54 Saꞗ xeⁿ na nmeiⁿ nnts'aa, ¿chiuu nntseicandaꞗ'ñeyuuna' ljeii 'naaⁿaⁿ na matsona' na tseixmaⁿya na catjoⁿya na luaa'?

55 Ndo' tso Jesús ndaꞗ cha'tso nn'aⁿ:

—Jnda'jom ñ'eⁿ ncjo espadas ñ'eⁿ n'oom nch'io tquio-
cat'ue'yo' ja cha'cwijom tquio'yo' nacjoo' cwii tsaⁿcanch'ue.
'Io ndii 'io ñeta'catyaⁿ naquii' wats'om t'maⁿ na ñet'mooⁿ
nda'a'yo', saa tícat'ue'yo' ja.

⁵⁶ Saa cha'tso na matjoⁿ nmeiiⁿ cwicalui'yuu' ñ'oom ndyuee
profetas.

Quia jo' cha'tsondyô na cwilajomndyô ñ'eⁿ Jesús
jlei'nooⁿyâ, 'ndyaayâ jom na ñenqueⁿ.

'Ooqueⁿ na Jesús luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Quia jo' nquiee nn'aⁿ na t'ue Jesús, ty'eñ'omna jom waa'
Caifás, juu tyee na cwiluiitquieñe. Jo' jo' jnda tjomndye nn'aⁿ
na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwilui-
itquiendye naquii' tsjoom.

⁵⁸ Ndo' Pedro tquiacheⁿ tquia tjantyjoⁿ naxeⁿ Jesús.
Tueⁿeⁿ waa' tyee na cwiluiitquieñe. Tjaqueⁿeⁿ tach'eeⁿ
w'aa'ñeeⁿ. Tjacjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om,
cha nnty'iaaⁿ chiuu nncjaaju'yuu' cautyja 'naaⁿ Jesús.

⁵⁹ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwilui-
itquiendye naquii' tsjoom ñequio cha'tsondye nt'omcheⁿ
nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, tyol'ueena nn'aⁿ na calue ñ'oom cantu
nacjoo' Jesús cha ndaaⁿ nlejndaa' jnaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

⁶⁰ Saa meiiⁿ na jndye nn'aⁿ jlue ñ'oom cantu nacjoom'm
na waa jnaaⁿ maxjeⁿ ticalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ. Jnda chii
wendye naⁿñeeⁿ tjoom' cantu jluena:

⁶¹ —Tsaⁿm'aaⁿ ñetsoom jom nntseityueeⁿeⁿ wats'om t'maⁿ
cwentaa' Ty'oⁿots'om, ndo' ñendyee xuee na nnts'aaxcoom
cwiicheⁿ.

⁶² Quia jo' nquii tyee na cwiluiitquieñe teintyjeeⁿeⁿ, tsoom
nnom Jesús:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom tic'o'? ¿Chiuu waayuu na
nmeiiⁿ ñ'oom cwitjei'yuu'ndye naⁿm'aⁿ nacjo'?

⁶³ Saa Jesús meiⁿcwii ñ'oom tic'oⁿ. Quia jo' nquii tyee na
cwiluiitquieñe tso nnoom:

—Ñequio xuee' Ty'oⁿots'om na wando', tyeⁿ matsaⁿntjoⁿya
'u, catsu' ñ'oom na mayuu'. Catsu'ndyeyu' ndyaayâ, ¿aa 'u
cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'oⁿots'om?

⁶⁴ T'o Jesús nnoom:

—Majo'ndyo ñ'oom na matsu'. Ndo' mati matseicandiiya 'o
na 'io cha xuee na cwii wjaatina' nnty'ia'nda'a'yo' ja na cwilui-
indyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na m'aaⁿndyo yuu na mat-
seit'maaⁿñena' ja ntyjaa' Ty'oⁿots'om ntyjaya. Jom tseixmaaⁿ
cha'tso najnda. Ndo' nnty'ia'yo' ja na nnaaⁿ cañoom'luee na
ndyocuaⁿnda'a ñequio nchquiu.

⁶⁵ Quia jo' tyee na cwiluitquieñe jndii'ñê liaⁿ'aⁿ na lioom'm, tsoom:

—Tsaⁿm'aaⁿ jnda seineiiⁿ ñ'omntjeiⁿ nacjoo' Ty'oo^ts'om. Ticaⁿtina' ñeeⁿ na nncwji'yuu'ñe nacjoom'm. 'O cwindye'yo' ñ'omntjeiⁿ na tsoom.

⁶⁶ ¿Ljo' cwilatiuu'yo' je' ñ'eⁿñê?

T'oo^t nn'aⁿ nnoom, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ' maxjeⁿ tseixmaaⁿ na cueeⁿ'eⁿ.

⁶⁷ Ndo' tyoñomna ndaaⁿ nnoom. Tyotioona nda' jom ndo' nt'om tyotmeiiⁿ' nda' watmeiⁿ nnoom.

⁶⁸ Ndo' jluena nnoom:

—'U na cwiluiindy' Cristo na jñom Ty'oo^ts'om, cwa cjaawee' 'ndyo' ñeeⁿ tmeiⁿ' nda' 'u.

Macwji'ñe Pedro cantya 'naaⁿ' Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Yocheⁿ na cwilui na nmeiiⁿ', Pedro wacatyeeⁿ tach'eⁿ ndo' tyjee'cañoom cwii yuscu na mandi'ntjom jo' jo'. Tso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—'U maxjeⁿ ñeñ'eⁿ' ñ'eⁿ Jesús, tsaⁿ na jnaⁿ Galilea.

⁷⁰ Saã Pedro tjei'ñê ñequio na ndye cha'tsonde naⁿ'ñeeⁿ. Tsoom:

—Mei'chjoo ticaljei ñ'oom na matsu'.

⁷¹ Jnda chii tjaaⁿ na waa 'ndyoots'a t'maⁿ ndo' cwiicheⁿ yuscu na mandi'ntjom jo' jo' ljeii jom. Tso tsaⁿ'ñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ na ndyoo':

—Tsaⁿm'aaⁿ maxjeⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ Jesús, tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

⁷² Cwiicheⁿ cwii ndii' tjei'ñe Pedro mana tjei'yom xuee' Ty'oo^ts'om. Tsoom:

—Ntyjii Ty'oo^ts'om na ticwajnaⁿ'a tsaⁿm'aaⁿ'.

⁷³ Tyoowiquiuu' ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—Mayuu'cheⁿ na 'u cwii joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ'. Ee ñ'oom na matsei'neiⁿ' ma'moⁿ'na' na Galilea jnaⁿ'.

⁷⁴ Quia jo' to' Pedro na tju' cheⁿnqueⁿ ñ'omwi' nacjoom'm. Tsoom na ntyjiicheⁿ Ty'oo^ts'om na mayom'm. Tsoom:

—Ja maxjeⁿ ticwajnaⁿ'a tsaⁿm'aaⁿ'.

Ndo' majo'to xjeⁿ'ñeeⁿ seixuaa caxtijndyo.

⁷⁵ Mañoom' tjañjoom' ts'om Pedro juu ñ'oom na jnda tso Jesús nnoom: “Cwii tjoocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo saã 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'eⁿndyo.” Mana jlueeⁿ'eⁿ ch'eⁿ. Sei'ndaa'ñ'eⁿ'na' ntyjeeⁿ, tyoty'ioom.

27

'Ooñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

1 Quia na jndā teincoo cha'tso ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom ndāā nn'aⁿ judíos ñe'cwii jla'tjoom'na ñ'oom na t'maⁿna cue' Jesús.

2 Jla'tyeⁿna jom, ty'eñ'omna jom. Ty'ecatioona cwenta jom l'ō nquii Poncio Pilato na juu cwiluiiñe gobiernom.

Cantyja na tue' Judas

3 Ndo' Judas, ts'aⁿ na tqúiaa cwenta Jesús luee naⁿñeeⁿ, quia na nty'iaaⁿaⁿ na jndā teijndaa' na nncue' Jesús, tío na jeeⁿ tia ntyjeeⁿ cantyja na s'aaⁿ. Tjatseilcweeⁿeⁿ ntquiuu nchoo' nqui s'om xuee ndāā ntyee na cwiluiitquiendye ñequio ndāā nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

4 Tsoom ndāā naⁿñeeⁿ:

—T'maⁿ jnaⁿya waa na seiquiōōya cwii ts'aⁿ luee'yo' na tjaa'naⁿ jnaⁿ tseixmaⁿ.

T'ōō naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Ljo' mach'ena' jâ na ljo'? Cando' nncu'.

5 Quia jo' Judas tyeⁿnqueeⁿeⁿ s'om xuee'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Jndā jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ. Tjatseintyjañê, seicuee'ñe cheⁿnqueⁿ.

6 Ntyee na cwiluiitquiendye jla'xcwiina s'om'ñeeⁿ. Jluena:

—S'ommeiiⁿ jndā njoml'ua na nncue' ts'aⁿ. Jo' chii ticaty'iomzana' na nlatjōōⁿa joona' ñequio s'om na cwiquiōo cwentaa' Ty'ōōts'om.

7 Jndā na jla'tjoom'na ñ'oom ñ'eⁿ nc'iaana, jla'catsuuna s'om'ñeeⁿ. Tioml'uana cwii taⁿ tyuaa na jndāā ts'aⁿ na mach'ee ncuua. Jo' jo' l'ana wats'om tyue' yuu na nnc'oocaty'iuuna l'oo, nn'aⁿ na cwe' cwiquieya tsjoomna.

8 Cwe' jo' hasta xuee je' jndyu tyuaa'ñeeⁿ Tyuaa Niom'.

9 Ndo' na luaa' tuii seicandāā'ñena' ñ'oom 'ndyoo profeta Jeremías, tsoom: “Nn'aⁿ Israel jla'jndaa'ndyena na njoml'uañe ts'aⁿ ntquiuu nchoo' nqui s'om xuee. Jndā chii to'ñoomlcwe'na s'om'ñeeⁿ.”

10 Ñequio joona' jla'jndana cwii taⁿ tyuaa' ts'aⁿ na mach'ee ncuua cha'xjeⁿ na t'mōⁿ Ty'ōōts'om nōōⁿ na maxjeⁿ nluui.”

Tyomeintyjee' Jesús jo nnom Pilato

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

11 Ty'eñ'omna Jesús, tyomeintyjeeⁿeⁿ jo nnom gobiernom Pilato. Tax'ee tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Aa 'u cwiluiindy' Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

T'ō Jesús, tsoom:

—Maxjeⁿ jo' ja, cha'na matsu'.

12 Ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom tqúiana jnaaⁿaⁿ nnom Pilato. Ndo' meiiⁿ na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm sãā jom meiⁿcwii ñ'oom tic'ōōⁿ.

13 Jo' chii tso Pilato nnoom:

—¿Aa maxjeⁿ ticandi' ñ'oommeiiⁿ na cwitjei'yuu'ndyena nacjo'?

14 Saa meiⁿcwii 'ndyoo ñ'oom tíc'ooⁿ cantyja ñ'oom na tuee'na nacjoom'm. Jo' chii s'aana' na jeeⁿ tjawee' ts'om Pilato na tíc'o Jesús.

Cwiwijndaa'tyeⁿ na nncue' Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

15 Ndo' ticwii chu na nncuee' xuee pascua tyowaa costumbre na nquii gobiernom nntseicandyaañê meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ praso na nntaⁿ nn'aⁿ.

16 Ndo' quia jo' tyom'aaⁿ cwii praso na jndyu Barrabás w'aancjo na t'maⁿ ñ'oom waa nacjoom'm.

17 Ndo' quia na tjomndye nn'aⁿ, tax'ee Pilato ndaana, tsoom:

—Je' candu'yo', ¿ñeeⁿ juu l'ue n'om'yo' na nntseicandyaandyo? ¿Aa juu Barrabás, oo ¿aa Jesús na cwilue nn'aⁿ na cwiluiñee Cristo?

18 Ee sei'noⁿ Pilato na cwe' na jndoona Jesús jo' chii jla'quioona juu l'ooⁿ nchii ee na waa jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

19 Ndo' yocheⁿ na wacatyeeⁿ na nncu'xeeⁿ ñ'oom'ñeeⁿ seicwanom scoom'm cwii ñ'oom na m'aaⁿ. Tso: “Ticatii'ndyu' ñ'oomwaa' ee tsaⁿm'aaⁿ matseixmaaⁿ cantyja na maty'iomyana'. Ee tsjom teincooquiuu' jeeⁿ ñeseicachjuu tsaⁿtsjom ja cantyja 'naaⁿaⁿ.”

20 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom tyola'jndo'na n'om nn'aⁿ na cataⁿ naⁿñeeⁿ na candyaañê juu Barrabás ndo' Jesús cueeⁿeⁿ.

21 Jo' chii tax'eennda' Pilato ndaa nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Cwa candu'yo', ¿cwaⁿ cwii na wendye jooona l'ue n'om'yo' na catseicandyaandyo?

Jooona t'ooⁿa, jluena:

—Juu Barrabás.

22 Tax'eennda' Pilato ndaana. Tsoom:

—Xeⁿ juu Barrabás nndyaañê quia jo' ¿chiiu nnts'aayo ñequio Jesús na cwindu'yo' na cwiluiiñee Cristo?

Cha'tsondye naⁿñeeⁿ t'ooⁿa nnoom, jluena:

—Caty'ioom' jom ts'oom'naaⁿ.

23 Quia jo' tax'ee Pilato ndaana, tsoom:

—¿Ljo' jnaⁿ tseixmaaⁿ nquiu'yo'?

Saa majndeiiti jla'xuaa naⁿñeeⁿ, jluena:

—Caty'ioom' jom ts'oom'naaⁿ.

24 Jnda na nty'iaa' Pilato na tícana'ñê ñ'oom'ñeeⁿ hasta mandyo na nla'wendyena nacjoom'm, quia jo' tcaaⁿ ndaatioo, jñoom'm na jndoo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Je' mandyuu'a cha calui'yuu'na' na ticachoo jnaⁿ xeⁿ nlacue'yo' tsa^m'aaⁿ na tjaa jnaaⁿ!. Jo' chii, cajndo' ncjo'yo'!

25 Saa t'oo cha'tsondye naⁿñeeⁿ, jluena:

—Ljo' ch'eena' jâ. Ncjooyâ nnchoonquaaⁿyâ jnaⁿ ñequio ndaayâ na nncue' tsa^m'aaⁿ!.

26 Jo' chii Pilato seicandyaañê Barrabás cha'xjeⁿ na taⁿ nn'aⁿ. Ndo' sa'ntjoom na cala'sei' sondaro 'naaⁿ'aⁿ Jesús. Jnda jo' tquiaaⁿ juu lueena na caty'ioomna juu ts'oom'naaⁿ.

27 Jnda jo' ty'eñ'om sondaro'ñeeⁿ Jesús naquii'cheⁿ wats'iaaⁿ. Jo' jo' jla'tjomndye cha'tso ntmaaⁿ sondaro nacañom'm.

28 Tjeii'na liaⁿ'aⁿ ndo' jla'cweena cwiiⁿ liaa jom, liaatco colo wee juuna'!

29 Ndo' jla'tyjoondyena n'oomnioom cwii tsei. Tioomna juuna' xqueeⁿ cha'cwijom corona. Ndo' tjaa'ndyena cwii tsmaaⁿ ts'ooⁿ ntyjaya cha'cwijom ts'ooml'eii' tsa^m'mats'iaaⁿ t'maⁿ. Jnda chii tyota'na cantyena jo nnoom na cwe' cwincona jom. Tyoluena:

—Cwila't'maaⁿndyô 'u Rey cwentaa nn'aⁿ judíos.

30 Mati tyotuee'na ndaajnaⁿ cjoom'm. Tjeii'ndyena tsmaaⁿ na ndii' ts'ooⁿ, tyotmeii'na juuna' xqueeⁿ.

31 Jnda tjacjoona na cwincona jom, quia jo' tjeii'na liaatco'ñeeⁿ, jla'cweennda'na liaⁿ'aⁿ jom. Jnda chii ty'eñ'omna jom na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

32 Xjeⁿ na ma'oocalui'na quii' tsjoom, tjomndyena cwii ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón. L'ana na jndei'na' na cjaañ'oom ts'oom'naaⁿ na ñnoom Jesús.

33 Tquiana cwii joo na jndyu Gólgota. Ñ'oomwaa' ñecatsona' Ta Tsei'xqueⁿ Ts'oo.

34 Tquiana winom na nnc'om na tjoom'na' ñequio cwii nasei na ja. Saa tatic'om quia ljeii' na tjoom' nasei'ñeeⁿ.

35 Ndo' quia jnda ty'ioom sondaro jom ts'oom'naaⁿ, tyo'oona x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ nleijnoom' cwii cwii liaⁿ'aⁿ. Ndo' na luaa' tuii seicandaaⁿñena' ñ'oom na seiljeii profeta. Tso: “Tyo'oona x'iaa na nnty'iaana 'ñeeⁿ joona nleijnoom' cwii cwii liaya.”

36 Jnda chii ty'ecwindyuaandye sondaro'ñeeⁿ na cwil'ana cwenta Jesús.

37 Ndo' jo ndyeyu ts'om xqueeⁿ ty'ioomna ljeii na t'moⁿ'na' jnaaⁿ'aⁿ. Tsona': “Luaañe juu Jesús na cwiluiñe Rey cwentaa nn'aⁿ judíos.”

38 Mati jo' jo' ty'ioomna we naⁿcanty'ue n'oom'naaⁿ, cwii tsaⁿñeeⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na meintyjee' ntyjaa' Jesús ntyjaya. Ndo' cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na meintyjee' ntyjatymaaⁿ!

39 Ndo' nn'aⁿ na tyowinom jo' jo' tyoluena ñ'omwi' nacjoo' Jesús. Tyola'caandyena nqueⁿna.

40 Tyoluena:

—'U ts'aⁿ na matsu' na nntseityui' wats'om t'maⁿndo' ñendyee xuee nntseiwe'nnda' juuna', cwa je' cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu'. Xeⁿ mayuu' na cwiluiindy' Jnda Ty'oots'om, cwa candyo'cue' ts'oom'naaⁿwaa'.

41 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom cha'tsondye naⁿñeeⁿ mati maluaa' tyola'jnaaⁿna Jesús. Tyoluena:

42 —Jeeⁿ ya ñetjei'n'maaⁿñê nt'omcheⁿ saã tileicandaã nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ. Xeⁿ mayuu' na cwiluiiñê Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel, cwa candyocueeⁿ na ñoom ts'oom'naaⁿ quia jo' nlayuu'a ñ'eⁿñê.

43 Jom matseicantyyaa' ts'oom ñequio Ty'oots'om ee tsoom ndaaya na jom cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om. Jo' chii xeⁿ na mayuu' na jnda ntyjii Ty'oots'om ñ'eⁿñe, cwji'n'maaⁿñê juu.

44 Ndo' mati naⁿcanty'ue na ñom n'oom'naaⁿ ñ'eⁿ Jesús, tyotuee'na ñ'omwi' nacjoom'm.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿeⁿ

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

45 Quia na tuee' na quiajmeiⁿ!, teijaaⁿ cha'waa tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

46 Juu xjeⁿñeeⁿ jndei seixuaa Jesús, tsoom:

—Elí, Elí, lama sabactani.

(Ñ'oomwaa' matsona': Tsotyaya Ty'oots'om, ¿chiiu na ma'ndii' ja?)

47 Cwantindye joo nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' quia na jndyena ñ'oommeiⁿ!, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ macwaaⁿ profeta Elías.

48 Ndo' mantyya jleinom cwii ts'aⁿ, tjac'oom cwii 'naⁿ na ya maw'ana' ndaa. Nchjeeñê juuna' naquii' winom na ta, tiom juuna' nnom tsmaaⁿ cha ndaã nncue'cañoomna' 'ndyoo Jesús na nnc'uu.

49 Saã nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyoluena:

—Ca'ndii' jom. Ñe'canty'iaayâ aa nncwje'cañoom Elías na nncwji'n'maaⁿñe jom.

50 Quia jo' seixuaannda' Jesús jndei, mana tueeⁿeⁿ.

51 Ndo' xjeⁿñeeⁿ liaatco na ntyjaty'io wats'om t'maⁿ jndii'tcona' hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Jndeiⁱ s'eii tyuaa ndo' tiuu ljo'.

52 Mati jnaaⁿ ndei'luaa ndo' jndye nn'aⁿ na jnda tja na tyola'yu' ñequio Ty'oots'om tando'nnda'na xjeⁿñeeⁿ.

53 Quia na jnda tando'nnda' Jesús, mati naⁿñeeⁿ jlui'na naquii' ndei'luaana, ty'equie'na quii' tsjoom Jerusalén. Jo' jo' teitquioo'ndyena ndaa jndye nn'aⁿ.

54 Ndo' juu capeitaⁿ ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ na cwil'a cwenta Jesús quia na nty'iaana na s'eii ndo' tqeⁿna cwenta cha'tso na tuii, jeeⁿ ndya' tyuena. Jluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿ tyoluiñê Jnda Ty'oots'om.

55 Ndo' jo' jo' m'aⁿ jndye yolcu na cwe' cwinty'iaatquiiana ljo' cwiluii. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ ts'ondaa Galilea, tquiontyjona naxeⁿ Jesús na cwindye'ntjomna nnoom.

56 Quii'ntaaⁿ yolcu'ñeeⁿ ñ'eⁿ María Magdalena ñequio María tsondyee Jacobo ñ'eⁿ José, ndo' ñequio tsondyee ntseinda Zebedeo.

'Oocaty'iuuna Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

57 Quia tuee' na tmaaⁿ, cwii tsaⁿtya na jndyu José na jnaⁿ tsjoom Arimatea, cwiluiiñe ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom na t'moⁿ Jesús,

58 tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato, tjacaaⁿ ts'oo Jesús. Ndo' tquiaa Pilato ñ'oom'm na ñne'quia sondaro sei'ts'o 'naaⁿ Jesús nnom José.

59 Quia jo' tjaco'ñom José Jesús, seityjooñê liaa sábara na lju' juu ts'oo'ñeeⁿ.

60 Jnda chii tjaa'ñê ts'oo'ñeeⁿ naquii' tsue'tsjo' xco na jnda tuiya na tseixmaⁿna' tsei'tsuaa 'naaⁿaⁿ. Jnda jo' seicuu'ñê 'ndyoo tsei'tsuaa ñequio cwii tsjo' t'maⁿ, mana tjaaⁿ.

61 Ndo' María Magdalena ñequio cwiicheⁿ María nty'iaacheⁿna na luaa' s'aaⁿ. Ty'ewindyuaandyena ndyeyu 'ndyoo tsei'tsuaa'ñeeⁿ.

Cwil'a sondaro cwenta tsei'tsuaa

62 Xuee na tuii na luaa', maxuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ 'naⁿ na nlcaⁿna' joona ee na 'io xuee na nnta'jndyena. Quia na teincoo cwiicheⁿ xuee, ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ fariseos, ñecwii tmaaⁿ ty'ena na m'aaⁿ Pilato.

63 Jluena nnoom:

—'U ta gobiernom, cwijaañjoom' n'ooⁿyâ ñ'oom na tyotso tsaⁿcantu'ñeeⁿ quia ndi wanoom'm. Tsoom na xuee jnda ndyee nncwando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ.

64 Cwe' jo' l'ue n'ooⁿyâ na catsa'ntjom' sondaro 'naⁿ, na c'oocal'ana cwenta tsei'tsuaⁿaⁿ hasta xe'jnda teinom ndyee xuee cha nntseicu'na' na joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

nlquie'cañomna ndo' nnty'ueena sei'ts'o 'naaⁿ'aⁿ, jnda jo' nluena ndaa nn'aⁿ na jom jnda mawando'xcoom na tueeⁿ'eⁿ. Ndo' juu cantuwaa' t'maⁿ'ti nñequiu'nn'aⁿ'na' nn'aⁿ nchiiti ñ'oom na ñeseineiⁿ xjeⁿ na ñetanoom'm.

65 T'o Pilato ndaana, tsoom:

—Nmeiiⁿ sondaro na mañequia luee'yo'. Cwa catsa'yo' ñ'eⁿ'ndyena. Ya ya cwenta cal'a'yo' tsei'tsuua'ñeeⁿ.

66 Quia jo' ty'e naⁿ'ñeeⁿ. Ty'ela'cu'tyeⁿ'na tsei'tsuua. Ty'ioomna sayo yuu na ntjom 'ndyoo tsue'tsjo' quio tsjo' t'maⁿ cha nnooⁿ xeⁿ nntseicanaa'ñe ts'aⁿ. Jnda chii 'ndyena sondaro na nl'a cwenta tsei'tsuua.

28

Tando'xco Jesús

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

1 Jnda teinom xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos ndo' jnda jaawixuee xuee najndyee smanaⁿ, quia jo' tja María Magdalena ñequio cwiicheⁿ María, ty'ecajndoo'na tsei'tsuua.

2 Mats'ia jo' jndeiⁿ s'eii. Ee cwii ángel cwentaa' Ty'ooots'om jnaaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ na waa tsei'tsuua. Teiñoⁿ tsjo' na ta' 'ndyoo tsei'tsuua'ñeeⁿ, tjacjom nacjoo'na'.

3 Cha'waañê caxueeñê cha'cwijom chomtsuee. Ndo' canchii' liaⁿ'aⁿ cha'na canchii' tsaaⁿ.

4 Ndo' sondaro na cwil'a cwenta tsei'tsuua, quia na nty'iaana ángel'ñeeⁿ tyoteindyena, tquiaandyena nomtyuaa, cha'cwijom l'oo joona.

5 Quia jo' seineiⁿ ángel ndaa yolcu'ñeeⁿ, tsoom:

—Tilacatyundyoy'. Ee mantyjiiya na Jesús cwil'ue'yo', nquii tsaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ ts'oom'naaⁿ.

6 Je' tac'oomñê ñjaaⁿ, ee na jnda mawando'xcoom na tueeⁿ'eⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom ñetsoom. Quiocanty'ia'yo' yuu ñetacatyeeⁿ.

7 Jnda jo' calatyua'yo', catsalacandii'yo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ'ñê na jnda mawando'xcoom. Ndo' candu'yo' na mawjaañetyeeⁿ ts'ondaa Galilea, jnda jo' catsantjo'yo'. Jo' jo' nleicwindyoy' ñ'eⁿ'ñê. Ñ'oommeiiⁿ jndyocatsjooya ndaa'yo'.

8 Ndo' yolcu'ñeeⁿ, jndeiⁿ jlui'na tsei'tsuua, jeeⁿ tyuena ndo' neiⁿ'na. Jla'tyuua'na na nla'candiina nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ'ñê na luaa' jndyena.

9 Ndo' mats'ia jo' tjomndyena Jesús. Tquiaaⁿ na xmaⁿ'ndyena. Ndo' ta'na cantyena, ta'xcweendyena nc'eeⁿ na tyola't'maaⁿ'ndyena jom.

10 Ndo' tso Jesús ndaana:

—Tilacatyuendyo'. Catsa'yo', tsalacandii'yo' nn'aa'nya na c'oona ts'ondaa Galilea. Jo' jo' nnty'iaana ja.

Ñ'oom na tyolue sondaro

¹¹ Yocheⁿ na 'oo yolcu'ñeeⁿ, nt'om sondaro na tyol'a cwenta tsei'tsuaa ty'equei'na quii' tsjoom Jerusalén, ty'ela'candiina ntyee na cwiluiitquiendye cha'tso na tuii.

¹² Ndo' ntyee'ñeeⁿ jla'tjoom'na ñ'oom ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, mat'maaⁿ tsjo'ñjeeⁿ tquiana ndaaⁿ sondaro'ñeeⁿ.

¹³ Ndo' jluena ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ:

—Candu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwe' natsjom tquie'cañom nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Tquiocanty'ueena sei'ts'o 'naaⁿ'aⁿ xjeⁿ na cwinda'yo'.

¹⁴ Tinc'om'yo' ñ'omtiuu tjaa ljo' nntjom'yo', ee xeⁿ nndii go-biernom ñ'oomwaa', já manquiuyâ chiuu nlui'ljuu' ñ'oom 'na'yo' luaa'.

¹⁵ Ndo' to'ñoom sondaro tsjo'ñjeeⁿ'ñeeⁿ. To'na, tyot'oomna ñ'oom cha'xjeⁿ na jndaⁿ jndyena na caluena. Cwe' jo' hasta je'cheⁿ ndicwaⁿ cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos na ty'ecanty'uee nn'aⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

Jesús majñoom nn'aⁿ na c'oonquiiana ñ'oom'm
(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Quia jo' já na canchoo'cwiindyô saayâ ts'ondaa Galilea. Saawaayâ cwii ta yuu na jndaⁿ seicandii Jesús na catsaayâ.

¹⁷ Xjeⁿ na nty'iaayâ jom tyolat'maaⁿ'ndyô jom. Saaⁿ ñ'eeⁿ cwantindyô na tijndaa' nquiuyâ aa mayuu' na jom.

¹⁸ Quia jo' seicandyoo'ñê nacañoomyâ. Tsoom ndaaⁿyâ:

—Nandyee cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, cha'waa mat-seixmaⁿya najndo,

¹⁹ jo' chii catsa'yo' na m'aⁿ nn'aⁿ ticwii cwii ndyuaa. Nñe'quia'yo' ñ'oom naya ndaaⁿna cha nla'yu'na ñ'eⁿ'ndyô. Calats'oomndyo' joona ñequio xuee' Tsotyaya, ñequio xuee Ja na Jnaaⁿ, ndo' ñequio xuee' Espíritu Santo.

²⁰ Cat'moⁿ'yo' na cala'candana cha'tso ñ'oom na jndaⁿ tquiaya ndaaⁿ'yo'. Ndo' cjaañjoom' n'om'yo' na m'aa'nya ñ'eⁿ'ndyô' ticwii xuee, hasta na nntycwii tsjoomnancue. Amén.

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Marcos

*Tyoñequiaa Juan ñ'oom ndyuaa na tjaa nn'aⁿ c'om
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)*

¹ Luaa waa na jnaⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo, Jnda Ty'o^ots'om.

² Jnda seicanda^{aa}'ñena' ñ'oom na seiljeii profeta Isaías, matsona':

Majñ^{oo}'ñetyaya cwii moso 'naⁿya na wjaajndyee jo njom'.

Jom nncwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿ,

cha mam'aⁿc'eendye nn'aⁿ quia na nncue'cañoom'.

³ Jom ts'aⁿ na jndei matseineiⁿ ndaa^{aa} nn'aⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

Matsoom: “Calajndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' nndyocwjee'cañoom nquii na nntsa^{nt}jom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom cwilayo'yo' nato na ñ'oom.”

⁴ Ñ'oommeiⁿ seicanda^{aa}'ñena' quia na to' Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na calcwe' n'omna jnaaⁿna cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om joona ndo' nleits'oomndyena.

⁵ Jndye nn'aⁿ ty'e na m'aaⁿ na jnaⁿna cha'waa ts'ondaa Judea ñequio tsjoom Jerusalén. Jnda na lcwe' n'omna jnaaⁿna, seits'oomñê joona ts'om jndaa Jordán.

⁶ Juan'ñeeⁿ tyocweⁿ liaa na tuiina' ñ'eⁿ soo' camello. Chi'tyeⁿ xcweeⁿeⁿ cwii tjaⁿ. Tyocwaaⁿaⁿ calcaa ntyue' ndo' tyo'om tsiom' jnda^{aa}.

⁷ Luaa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ ndaa^{aa} nn'aⁿ, tyotsoom:

—Mandyontyjo nqueⁿ na t'maⁿti tseixmaaⁿ, nchiiti ja. Ticatseixmaⁿya na cwe' ja nndi'ntjoⁿya nnoom na nntseicanaⁿa lloom'm.

⁸ Ja matseits'oomndyo 'o ñequio ndaatioo, saa^{aa} nqueⁿ nntseits'oomñê 'o ñequio Espíritu Santo.

*Na teits'oomñê Jesús
(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)*

⁹ Tiempo'ñeeⁿ jnaⁿ Jesús tsjoom Nazaret, ts'ondaa Galilea. Tyje'cañoom Juan ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om. Ndo' seits'oomñê Juan jom ts'om jndaa Jordán.

¹⁰ Quia na jlueeⁿeⁿ naquii' ndaa mantyjacheⁿ nty'iaaⁿaⁿ na seicanaaⁿ'ñena' tsjo'luee. Jndyocue Espíritu Santo cha'cwijom catu'. Jndyocaljo nacjoom'm.

11 Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'o^ots'om cañoom'luee. Matso:
—'U cwiluiindyu' Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^onya. Cantyja
'naⁿ 'u ñequii'cheⁿ mañequiaana' na nei'ya.

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

12 Ndo' mantyjacheⁿ tjañ'oom Espíritu Santo Jesús cwiicheⁿ
ntyja yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

13 Jo' ljoo'ñê wen'aaⁿ xuee. Tyoqueⁿñe tsaⁿjndii na nlqueⁿ
xjeⁿ jom. Mati tyom'aaⁿ Jesús quii'ntaaⁿ quioo' wjee. Ndo'
tque'cañom ángeles na tyondye'ntjomna nnoom.

Matō' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ ts'oⁿdaa Galilea

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

14 Jnda na tju' Herodes Juan w'aancjo, quia jo' tja Jesús
ts'oⁿdaa Galilea. Jo' jo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya ndaaⁿ nn'aⁿ
cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

15 Tyotsoom:

—Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na ñne'quiandyo' na nntsa'ntjom
Ty'o^ots'om 'o. Calayu'yo' ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndo' calcwe'
n'om'yo'.

Ma'maⁿ Jesús ñequiee nn'aⁿ na cwitjeii' calcaa

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

16 Yocheⁿ na mawinom Jesús 'ndyoo ndaaluee Galilea,
nty'iaaⁿ'aⁿ Simón ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ Andrés. Cwituee'na
tsqui' 'naaⁿna ts'om ndaaluee ee joona ts'iaaⁿ 'naaⁿna na
cwitjeii'na calcaa.

17 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Quio'yo' ñ'eⁿndyō ndo' ja nnts'aa na nlatjom'yo' nn'aⁿ
tachii cwe' calcaa.

18 Joona mañoom' 'ndyena lqui' 'naaⁿna. Ty'ena ñ'eⁿñê.

19 Tjatjatyeen chjoowi' 'ndyoo ndaaluee. Tuee'cañoom Ja-
cobo ñ'eⁿ tyjee tsaⁿñeeⁿ na jndyu Juan. Joona ntseinda Zebe-
deo. M'aⁿna ts'om w'aandaa, cwila'yona lqui'tsaⁿ 'naaⁿna.

20 Mantyja tqueeⁿñê joona, quia jo' 'ndyena tsotyena Zebe-
deo ts'om w'aandaa ñequio na'ntjoom'm. Ty'ena ñequio Jesús.

Tsaⁿ na tyoleiñ'oom jndyeta

(Lc. 4:31-37)

21 Ty'ena tquiena tsjoom Capernaum. Quia na tue'ntyjo
xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos quia jo' tjaquiee' Jesús
naquii' wats'om. To^on'ōⁿ na tyo'mō^on ndaaⁿ nn'aⁿ.

22 Ndo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, jeeⁿ tjawee' n'omna. T'mō^o'na'
ndaana na waa najndeiⁿ na matseixmaaⁿ, ee ñ'oom na
tyo'mō^o'na' cajndatina', nchii cwe' cha'na ñ'oom na cwit'mō^o'na'
nn'aⁿ na jndo' n'om chiuu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

23 Ndo' naquii' wats'om'ñeeⁿ tyje'cañoom cwii ts'aⁿ na maleiñ'oom jndyeta juu. Jndei tyotseixuaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom ndyuee jndyeta'ñeeⁿ.

24 Tsoom nnom Jesús:

—¿Ljo' l'ue ts'om' ñ'eⁿndyô já, 'u Jesús na jnaⁿ Nazaret? ¿Aa jndyo' na jndyo'tsei'tyui' na laxmaaⁿyâ najndaayâ? Já macwitajnaaⁿâ ñeeⁿ cwiluiindy^u!. Nncu' cwiluiindy^u na lju' ts'om' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'o^ots'om.

25 Quia jo' seitia' Jesús jndyeta'ñeeⁿ. Tsoom:

—Catseicheⁿ. Calui' naquii' ts'om tsaⁿm'aaⁿ!

26 Ndo' s'aa jndyeta'ñeeⁿ na seicantyeⁿñe tsaⁿñeeⁿ ndo' tyoteiñe. S'aaⁿ na seixuaa jndei, jnda jo' jlueeⁿeⁿ naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ.

27 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa' tuii jeeⁿ tyuena. Tyota'x'eena ndaa nc'iaana, tyoluena:

—¿Ljo' ma'moⁿna' na luaa' tuii? Cwa cwii ñ'oom xco cwindyaaya je'. Ee tsaⁿm'aaⁿ waa najneiⁿ na matsaⁿntjoom meiⁿ jndyeta ndo' cwila'candana ñ'oom na matsoom.

28 Mañoom' t'om ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús cha'waa ts'ondaa Galilea.

Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ Simón Pedro
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

29 Ndo' jnda na jlui'na wats'om, ty'ena waa' Simón ñ'eⁿ Andrés, ndi ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan.

30 Tquiena. Ndo' jo' jo' m'aaⁿ staxeeⁿ Simón. Waa cjoo' jnduu na matseicona' juu. Mañoom' jla'candii nn'aⁿ Jesús na wii' yuscu'ñeeⁿ.

31 Quia jo' tjantyjaa' Jesús tsaⁿñeeⁿ, t'ueeⁿ ts'o, seiweeⁿ juu. Mañoom' ntquiuuñe na matseicona' juu. Mana to' na mandintjom ndaana.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿwii
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

32 Majuu tmaaⁿñeeⁿ jnda na tjacue ñe'quoom', tquie'cho nn'aⁿ nn'aⁿwii ñ'eⁿ nn'aⁿ na maleichuu jndyeta na m'aaⁿ Jesús.

33 Manndyo ndyuendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na tquiena na cwe' ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ.

34 Xjeⁿñeeⁿ sein'maaⁿ jndye nn'aⁿwii cha'tso nnom ntycu na cwitjoomna. Mati jndye jndyeta tjeiiⁿeⁿ naquii' n'om nn'aⁿ. Meiⁿ tñquiaaⁿ na nla'neiⁿ jndyeta'ñeeⁿ meiⁿcwii ñ'oom ee tical'ue ts'oom na ndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. Ee jndyeta'ñeeⁿ manquiuna ñeeⁿ cwiluiiñe.

Jesús mañequiaaⁿ ñ'oom ts'ondaa Galilea
(Lc. 4:42-44)

35 Teincoo cwiicheⁿ xuee ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ teicantyjaaⁿ, tjaaⁿ cwii joo yuu na ñenqueⁿ. Jo' jo' tyotseineiiⁿ nnom Ty'oots'om.

36 Ndo' Simón ñequio nc'iaaⁿ'aⁿ ty'entyjona naxeⁿ! Jesús na cwil'ueena jom.

37 Jnda na jliuna jom, jluena nnoom:

—Jndye nn'aⁿ jeeⁿ cwil'uee 'u.

38 Tsoom ndaana:

—Cjaaya nt'omcheⁿ njoom na nndyoo' cha mati jo' ñnequiaa ñ'oom naya na nndye nn'aⁿ. Ee maxjeⁿ ts'iaaⁿwaa' na qui na jndyooya.

39 Quia jo' tyomanoom cha'waa ts'ondaa Galilea. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya naquii' lan'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ cwii cwii joo. Ndo' tyocwjeeⁿ'eⁿ jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

40 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ Jesús na chuu tycu lepra. Tco'xtye jo nnoom, s'aa ty'oo, tso:

—Ta, ntyjii 'u nndaã nntsein'maⁿ! ja, xeⁿ wajnaⁿ na maty'iomna'!

41 Jesús t'oom na wi' ts'oom tsaⁿñeeⁿ. Seiloom ts'oqⁿ, tyeⁿnquoom'm juu. Tsoom nnom:

—Maxjeⁿ maty'iomna' na ljo'. Can'maⁿ!

42 Mantya tsu tycu lepra. Mana ljuu' tjaaⁿ'aⁿ cha'waañê.

43 Jnda jo' jñom Jesús tsaⁿñeeⁿ, tyeⁿ ñ'oom tsoom nnom:

44 —Meiⁿcwii ñ'oom ticatsu' ndaã nn'aⁿ chiuu tuii na n'maⁿ! Saa cja', cja'tseica'moⁿndyu' nnom tyee. Ndo' quiaa' quioo' nnoom na matseit'maaⁿndyu' Ty'oots'om cha'xjeⁿ na tyotsaⁿntjom Moisés. Ee laa'ti' nncwji'yuu'ñena' ndaã nn'aⁿ na jnda n'maⁿ!

45 Saa quia na tja tsaⁿñeeⁿ, toqⁿ'oⁿ na tyotseineiiⁿ, tyotsoñ'eeⁿ chiuu waa na n'maaⁿ. Jo' chii mañoom' t'om ñ'oom ndiocheⁿ. Cwe' jo' seicu'na' na nncjaaquiee' Jesús meiⁿnquia tsjoom ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ nnc'oontyjaa'na xeⁿ nliuna jom. Jo' chii ljoo'ñê yuu tjaa nn'aⁿ c'oom ndo' tquie'cañom nn'aⁿ na m'aaⁿ na jndye joo jnaⁿna.

2

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

1 Jnda na teinom cwantindyo xuee, tue'cañoomnda' Jesús tsjoom Capernaum. Ndo' teic'uaa ñ'oom na jnda tyjeeⁿ'eⁿ, m'aaⁿ waa' cwii ts'aⁿ.

2 Jndye nn'aⁿ tjomndyena jo' jo' hasta tileicwiijn^{deii} w'aa. Meiⁿ cwe' 'ndyoots'a tîcandaa n^lquie'cañomna. Ndo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om ndaa^{na}.

3 Ndo' jo' t^quie'cañom ñequiee nn'aⁿ na m'aaⁿ Jesús. T^quioñ'omna cwii ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee.

4 Quia na nty'iaana na tîcandaa nnc'oontyjaa'na na m'aaⁿ ee na jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ, quia jo' ty'ewana xqueⁿ w'aa. Jla'canaaⁿndyena ndyeyu na meintyjee' Jesús. Jla'c'oⁿna tsuee na ndii' ts'aⁿwii'.

5 Quia na nty'iaa' Jesús na cwila'yuya n'om naⁿñeeⁿ, tsoom nnom nquii ts'aⁿ na wii':

—'U jndaaya, jnda seit'maⁿ ts'o^onya 'u cha'tso jnaⁿ na niom.

6 Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'mo^oñ ljeii na tqueⁿ Moisés na teindyuaandye jo' jo', jndye ñ'oom tyola'tiuuna naquii' n'omna na ticuee' n'omna Jesús.

7 Jla'neiⁿ cheⁿnquieena naquii' n'omna, jluena: “Tsaⁿm'aaⁿ ¿chiuu na luaa' matsoom? Cwa ñ'oom ntjeiⁿ matseineiⁿ nacjoo' Ty'o^oots'om ee macandaa jom nnda^{aa} nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ nn'aⁿ.”

8 Ndo' ntyjii Jesús na luaa' m'aaⁿ n'omna. Tsoom ndaa^{na}:

—¿Chiuru na ticuaaya nquiu'yo' ñ'eⁿndyo?

9 ¿Cwaaⁿ ñ'oom cwila'tiuu'yo' na tijndeit'ina' na nntsjo^o nnom tsaⁿwii'm'aaⁿ? ¿Aa nchii cha'na jnda tsjo^o nnoom na matseit'maⁿ ts'o^onya jnaaⁿaⁿ na waa? Oo ¿aa nchii jndeit'ina' nquiu'yo' na nntsjo^o na quicantyjaaⁿ, catseilcwiñê tsuee 'naaⁿaⁿ ndo' cjaacaⁿ?

10 Queⁿ'yo' cwenta, ja na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nntsjo^o juu ñ'oom na nquiu' 'o na jndeit'ina'. Quia jo' quia na jnda tco'yana' tsaⁿm'aaⁿ nla'n^o'yo' na majndeiticheⁿ ja waa najndo^o nnom tsjoomnancue na nnda^{aa} nntseit'maⁿ ts'o^onya jnaaⁿ nn'aⁿ.

11 Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—'U re, matsjo^oya njom', quicantya'. Catseilcwiindy^o tsuee 'naⁿ. Cja'to' wa'.

12 Ndo' mantya teicantya tsaⁿñeeⁿ, seilcwiñê tsuee 'naaⁿaⁿ. Jlueneⁿ na jndoo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ. Jeeⁿ tjawee' n'omna na luaa' tuii. Tyola't'maaⁿndyena Ty'o^oots'om, tyoluena:

—Meiⁿjom ndii' tyoonty'iaaya na nluii na luaa'.

*Ma'ma Jesús Leví na mati jndyu Mateo
(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)*

13 Jnda tuii na luaa', tja Jesús cwiicheⁿ cwii ndii' 'ndyoo ndaaluee ndo' jndye nn'aⁿ ty'entyjaa'na jom. Tyo'mo^oñ ndaa^{na}.

14 Cwii xuee mawinoom yuu na cwitioom nn'aⁿ ts'iaaⁿndaana cwentaa' gobiernom. Jo' jo' noom'm cwii ts'aⁿ na jndyu Leví jnda Alfeo. Wacatyeeⁿ tsaⁿñeeⁿ na maco'ñoom s'om na cwitioom nn'aⁿ. Tso Jesús nnoom:

—Candyo'tseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ 'naⁿya.

Ndo' teicantyja tsaⁿñeeⁿ, tjatseijomñe ñ'eⁿ Jesús.

15 Cwii xuee m'aaⁿ Jesús waa' Leví ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Jo' jo' wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa ñequio naⁿñeeⁿ na cwicwa'na. Ndo' mati majndye nn'aⁿ na cwito'noom ts'iaaⁿndaā nn'aⁿ cwentaa' gobiernom ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om cantyja na nquiu nn'aⁿ fariseos, teindyuaandyena ñ'eⁿñê. Ee jndye nn'aⁿ ty'entyjona naxeeⁿeⁿ.

16 Saa nn'aⁿ fariseos ñequio nc'iaana na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, quia na nty'iaana na macwa' Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om ndo' ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom, ta'x'eena ndā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, jluena:

—¿Chiuu waayuu na macwaaⁿaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ndo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om?

17 Jnda na jndii Jesús na luaa' cwiluena, tsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na tiwii titjoondyena ts'aⁿ na mach'ee nasei. Saa nn'aⁿ na wii, tjoondyena tsaⁿñeeⁿ. Ja nchii na jndyoo na nncwaⁿya nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja na maty'iomyana', ja jndyoo na nncwaⁿya nn'aⁿjnaⁿ.

¿Chiuu na tyoola'cwejndo'ndye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús?

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

18 Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwila'naaⁿ nn'aⁿ fariseos, m'aⁿna na cwila'cwejndo'ndyena cwii xuee. Ndo' nt'omndye jona ty'entyjaa'na Jesús, ta'x'eena nnoom, jluena:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan cwila'cwejndo'ndyena ndo' majo'ti cwil'a nn'aⁿ fariseos, saa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa', tyoola'cwejndo'ndyena. ¿Chiuu na tyool'ana?

19 T'o Jesús cwii ñ'oom na cwe' tjañoom' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. Tsoom ndā naⁿñeeⁿ:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye na macoco ts'aⁿ ¿aa maty'iomna' na nla'cwejndo'ndyena yocheⁿ na ndii ñ'eⁿ tsaⁿs'a'ñeeⁿ ñ'eⁿndyena? Cantyjati xuee na m'aaⁿ ñ'eⁿndye naⁿñeeⁿ na cwiwit'maaⁿ na tocoom, ticatsona' na nla'cwejndo'ndyena.

20 Saa manncue'ntyjo xuee na nncwji'na' jom quii'ntaaⁿna, quia ljo'cheⁿ nla'cwejndo'ndyena.

21 Seineiⁿticheⁿ Jesús cwii ñ'oom na tjañoom' cantyja 'naaⁿ ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaana. Tsoom:

—Ts'aⁿ na matseyo^o liaa, ticaty'iomna' na nncwjaa'ñê cwii taⁿ liaa xco na tyootmaⁿ na nntseyoo^o liaa ntsaa. Ee na ljo' nnts'aaⁿ, quia nntmaⁿ liaa tquie quia jo' nncjaateii liaa xco, nntyjaañena' liaa ntsaa, ndo' cwajndiiti nnc'ioo'ñena' liaa ntsaa'ñeeⁿ.

22 Mati ts'aⁿ na mach'ee winom tijoom nntioom juuna' tjaⁿ na jnda teijndyo. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa ts'aⁿ nnt'ioo' tjaⁿñeeⁿ, mana cwiwi'ndaa'na', ndo' mati nlcwe' winom. Jo' chii maty'iomna' na ts'om tjaⁿ xco nnc'oocuena'.

Cwit'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndye nn'aⁿ
(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

23 Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, mawinom Jesús yuu na niom ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, yocheⁿ na cwiwinomna jo' jo', to'na na cwit'ioo'ndyena meiⁿ ndyee xu'lqueeⁿ.

24 Nt'om nn'aⁿ fariseos jluena nnom Jesús:

—Queⁿ cwenta naⁿm'aⁿ!, ¿chiiu na cwil'ana cwii na ticatsa'ntjomna' xuee na cwita'jndyaaya?

25 T'o Jesús, tsoom ndaana:

—'O, ¿aa nchii jnda jla'naⁿyo' ñ'oom chiiu s'aa David quia na seitjoona' na nlcwaaⁿaⁿ? Saa tyoolancjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Jom t'oom na ñejnoom'm ndo' mati nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

26 Tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om 'naaⁿ Ty'ooots'om ndo' tcaaⁿ tyoo' nnom Abiatar tyee na cwiluiitquieñe. Jnaaⁿaⁿ ntyoo'ñeeⁿ. Tcwaaⁿaⁿ joona' ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ na jnda tquia nn'aⁿ nnom Ty'ooots'om, ticwanaaⁿ na nlcwa' meiⁿnquia ts'aⁿ, macanda ntyee wanaaⁿ na nlcwa'na juuna'.

27 Tsoticheⁿ Jesús ndaana:

—Tqueⁿ Ty'ooots'om xuee na nnta'jndyee nn'aⁿ cha na nntei-jndeiina' joona, nchii seijndaa'ñê na nnts'aana' xjeⁿ 'o na nndu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ xuee tseixmaⁿna'.

28 Jo' chii ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na matseixmaⁿya na nntsjo^o ljo' wanaaⁿ na cal'a nn'aⁿ xuee na cwita'jndyaaya.

3

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na jnda tjateii cwii ts'o
(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

1 Cwiicheⁿ cwii ndii' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om. Jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jnda tjateii cwii ts'o.

² Jeeⁿ tyoqueⁿ nn'aⁿ fariseos cwenta ljo' nnts'aaⁿ, aa nntsein'maaⁿ tsaⁿñeeⁿ juu xuee na cwita'jndyeena, ee jeeⁿ queeⁿ n'omna na ndaaⁿ nlqueⁿna ñ'oom nacjoom'm.

³ Quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na jndaⁿ tjateii ts'o^o:

—Quicantya', cwintyje' xcwe quii'ntaaⁿ naⁿm'aⁿ.

⁴ Ndo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

—Ja mawax'aya ndaaⁿyo', xuee na cwita'jndyaaya ¿aa wanaaⁿ na cateijndei ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ na wi' matjom, oo aa ticateijneiⁿ juu? ¿Aa cwji'n'maaⁿñê x'iaaⁿ'aⁿ na ticue', oo aa ca'ñeeⁿ na cue'?

Saaⁿ joona yacheⁿ jla'cheⁿna.

⁵ Quia jo' nty'iaaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ ndiocheⁿ, seiloo'ñê ñ'eⁿndyena. Tquiaana' na chjoo' ts'oom ee sei'nooⁿ'oⁿ na jeeⁿ quie' n'omna. Tsoom nnom tsaⁿs'a'ñeeⁿ:

—Catseiliuu' ts'o^o'.

Seiliuu tsaⁿñeeⁿ ts'o^oⁿ ndo' mana tco'yana' jom.

⁶ Saaⁿ nn'aⁿ fariseos mantya ja jlui'na, tyo'maⁿna ñequio nn'aⁿ 'naaⁿ Herodes chiuu nl'ayoona na nla'cuee'na Jesús.

Jndye nn'aⁿ tjomndye 'ndyoo ndaaluee

⁷ Quia jo' tjannda' Jesús 'ndyoo ndaaluee ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Cwii tmaaⁿ nn'aⁿ ty'entyjoⁿ naxeeⁿ'eⁿ na jnaⁿna ts'ondaa Galilea.

⁸ Ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyondyena cantya ja 'naaⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ. Quia jo' jndyendyena jnaⁿna ts'ondaa Judea ñequio tsjoom Jerusalén, ñequio ndyuaa Idumea, ñequio xndyaa' jndaa Jordán, ndo' ñequio ndiocheⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón. Ty'entyjaa'na jom.

⁹ Jo' chii saⁿntjoom nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cala'jndaa'ndyena cwii w'aandaa chjoo na nleil'uee'ñê cha tints'aana' na 'oontquieena jom ee tyeeⁿ na jeeⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ nacañom'm.

¹⁰ Ee nc'e na jndaⁿ sein'maaⁿ jndyendye nn'aⁿ, jo' chii cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na ndicwaⁿ chona ntycu, tyola'canto'ndyena nacañom'm na ñe'nquio'na jom cha nn'maaⁿna.

¹¹ Ndo' jndyetia na m'aⁿ naquii' n'om nn'aⁿ, meiⁿyuucheⁿ na nty'iaana jom, l'ana naquii' n'om naⁿñeeⁿ na cata'na cantyena jo nnoom. Tyola'xuaana, tyoluena:

—'U cwiluiindyul Jnda Ty'o^ots'om.

¹² Saaⁿ Jesús jndei'na' tyotsaⁿntjoom na ticat'mooⁿna 'ñeeⁿ cwiluiñê.

Ma'maⁿ Jesús canchoo'we nn'aⁿ na nla'jomndye ñ'oom 'naaⁿ'aⁿ

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ Tjawa Jesús cwii ta, ndo' tqueeⁿñê nn'aⁿ na macwjii'ñê cwentaaⁿ'aⁿ na c'oona na m'aaⁿ.

14 Tq̄ueeⁿ canchoo'wendyena na n̄ñ'eeⁿna ñ'eⁿñêⁿ ndo' na nj̄oom joona na n̄ñ'e'quiaa ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ ndāa nn'aⁿ. Matseicajndyuna' joona apóstoles.

15 Tquiaaⁿ cantyja najndeii na tseixmaaⁿ na nla'xmaⁿna cha nndāa nla'n'maaⁿna nn'aⁿ ndo' nndāa nntjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

16 Nmeiiⁿ ncuee nchoo'we nn'aⁿ na tjeii'ñe Jesús cwen-taaⁿ'aⁿ: Simón, tsaⁿ na seicajñoom Pedro,

17 Jacobo ñequio tyjeeⁿ Juan, ntseinda Zebedeo, joona se-icajñoom Boanerges, ñ'oomwaa' ma'moⁿ'na' na jeeⁿ chona ndyueena,

18 Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Jacobo jnda Alfeo, Tadeo, Simón, tsaⁿ na matii'ñe ñ'oom ñ'eⁿ tmaaⁿ' nn'aⁿ cananista.

19 Ndo' ñ'eⁿ Judas Iscariote, ts'aⁿ na tq̄uiaa cwenta Jesús.

Cwilueyoona na Jesús tsaⁿjndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

20 Jndā jo' tja Jesús yuu na mac'eeⁿ, ndi ñ'eeⁿ naⁿ'ñeeⁿ. Ndo' tjomndyennda' cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ hasta tileinguaana' na nlcwaaⁿ'aⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñêⁿ.

21 Jndā na jndye nn'aaⁿ' nqueⁿ na luaa' matjoom, ty'ec'omna jom na jndei'na' ee cwilue nn'aⁿ na jndā seintjei'na' jom.

22 Nt'om nn'aⁿ na cwit'mōoⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na jnaⁿ Jerusalén, tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ' matseixmaaⁿ Beelzebú, juu tsaⁿjndiitquiee. Nc'e najndeii na matseixmaⁿ, jo' na macwjeeⁿ'eⁿ jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

23 Tq̄ueeⁿ'ñe Jesús naⁿ'ñeeⁿ ndo' seineiiⁿ ñ'oom tjañoom' ndāana. Tsoom:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na nquii Satanás mawjaⁿ nacjoo' nqueⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ jndyeta ñequio ntyjenaⁿjndiiñêⁿ naquii' n'om nn'aⁿ?

24 Xeⁿ m'aaⁿ cwii gobiernom na cwitoⁿ'ndye nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ, nt'om cwi'oo nacjoom'm ndo' nt'om cwila'jomndye ñ'eⁿñêⁿ, tsaⁿ'ñeeⁿ xocaljoo'ñetyeeⁿ ts'iaaⁿ.

25 Ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ cwii w'aa xeⁿ cwila'ntja'ndyena, xoc'omna na ñ'e'naaⁿ', maxjeⁿ nnt'oom'ndyena.

26 Ndo' majo'ti cantyja 'naaⁿ' Satanás, xeⁿ na matseiwēñê nacjoo' ntyjenaⁿjndiiñêⁿ quia jo' xocaljotypeⁿ cantyja najneiⁿ na matsaⁿ'ntjoom joona. Ee xeⁿ na luaa' mach'eeⁿ, quia jo' matseintycwiiñe cheⁿ'nqueⁿ.

27 'Tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nndāa na cwe' nncjaaquiee'to waa' ts'aⁿ na jeeⁿ jndeii na nncwji' 'naaⁿ' tsaⁿ'ñeeⁿ. Saaⁿ xeⁿ nnt-seityeⁿ'ñeeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ quia ljo'cheⁿ nndāa nncwji'ñ'eeⁿ 'naaⁿ'.

Maluaa' matseijomna' ñ'eⁿndyo ja quia macwjii'a naⁿjndii ñ'eⁿ jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ.

²⁸Mayuu'cheⁿ candye'yo' nntsjo_o, nnda_a nntseit'maⁿ ts'om Ty'o_ots'om cha'tso nnom na cwila'tjo_ondye nn'aⁿ ñequio meiⁿnquia ñ'oom wi' na ntjeiⁿna' na cwiluena.

²⁹Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matsoyuu na cwiluii ts'iaaⁿ 'naⁿya cwe' cantyja najndeiⁿ tsaⁿjndii, tsaⁿñeeⁿ matseineiⁿ ñ'oom ntjeiⁿ nacjo_o' Espíritu Santo. Ndo' na ljo' tijoom nntseit'maⁿ ts'om Ty'o_ots'om tsaⁿñeeⁿ. Jnaⁿwaa' tijoom canty-cwiina'.

³⁰Luaa' tsoom ndaa_a naⁿñeeⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ee joona tyoluena na jom tseixmaaⁿ tsaⁿjndiitquiee.

Jesús, tqie ntyjeeⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿ tsoñeeⁿ

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹Tquiecañom ntyjee Jesús ñequio tsoñeeⁿ yuu na m'aaⁿ saa ch'eⁿ ljooⁿndyena nc'e na jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ. Cwe' jla'cwanomna ñ'oom na calueeⁿeⁿ ch'eⁿ.

³²Jo' chii nn'aⁿ na meindyuaandye nacañom'm jluena noom:

—Aa ndi', jnda_a tyjee' tsoⁿndyo' ñ'eⁿ ndyenty'iu'. M'aⁿna ch'eⁿ, cwil'ueena 'u.

³³Saa t'o_oⁿ ndaa_ana tsoom:

—Nndye'yo' nntsjo_o ndaa_a'yo' ñeeⁿ cwiluiiñe tsondyo_o ndo' ndyentyjo_o.

³⁴Jnda_a chii nty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ ndaa_a nn'aⁿ na meindyuaandye nacañom'm, tsoom ndaa_ana:

—Queⁿ'yo' cwenta, ncjo_o'yo' cwiluiindy_o' tsondyo_o ñequio ndyentyjo_o.

³⁵Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee yuu na l'ue ts'om Ty'o_ots'om, tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñe ti'tyjo_o, ndo' nomtyjo_o, ndo' tsondyo_o.

4

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

¹Cwiicheⁿ cwii ndii' tqie'cañom cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye na m'aaⁿ Jesús 'ndyoo ndaaluee. To_oⁿo_oⁿ na ma'mooⁿ ndaa_ana. Ndo' jeeⁿ ndya' tyola'cantoⁿndyena nacañom'm. Jo' chii tjacu_oⁿ ts'om w'aandaa chjoo na meintye'cheⁿna' ts'om ndaaluee. Tjacjom ts'omna' ndo' cha'tsondye nn'aⁿ ljooⁿndyena 'ndyoowi' ndaaluee tyuaatcwii.

²Jndye ñ'oom tjañoom' teil'uee'ñê na tyo'mooⁿ ndaa_a nn'aⁿ. Tue'cañoomna' na tsoom ñ'oomwaa:

³—Candye'yo' ñ'oomwaa: Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tjacjoom'm lqueeⁿ trigo.

4 Ndo' yocheⁿ na majoom'm lqueeⁿñee, nt'om tquiaa ts'om nato. Ndo' tqwie cantsaa, tcwa'yo' joona'.

5 Nt'om lqueeⁿ tquiaana' tyuaa na jeeⁿ ljo' yuu na tita m'aaⁿ ts'o. Lqueeⁿñeeⁿ tyuaa' t'oomna' ee tita tiona' ts'o.

6 Saa na jeeⁿ jmeiⁿ tyonty'iaa' ñe'quiom', t'uaana'. Tja-caaⁿna' ee na tinjoom ty'e nch'ioo'na'.

7 Nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na meintyjee' nda' l'oo nioom. Tyuaa'ti tjawindye l'oo nioom'ñeeⁿ, tco'na' ntjom, nc'e naljo' tjaa'naⁿ ljo' tue' l'a lqueeⁿñeeⁿ.

8 Saa nt'om lqueeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o. T'oomna', ty'ewijndana', jndye lqueeⁿ tue'. Nt'om tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom lqueeⁿ trigo na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacju' tsaⁿñeeⁿ. Ndo' nt'om tjei'na' we xuu waljoo' xcwe na cwii ts'oom lqueeⁿ tjacjoom'm. Ndo' nt'om tjei'na' ñequiee xuu na cwii ts'oom lqueeⁿ na tjacjoom'm.

9 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candii.

Luaa ts'iaaⁿ ñ'oom tjañoom'

(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)

10 Jnda na tju'na' na ñenquii Jesús ñequio nn'aⁿ canchoo'wendye ndo' ñequio nt'om nn'aⁿ na mati cwicañ'eeⁿtyeⁿ ñ'eⁿñê, ta'x'eena ljo' ñe'ca'moⁿ ñ'oom tjañoom'ñeeⁿ.

11 Ndo' tsoom ndaana:

—Mañequiaa Ty'oots'om na 'o cala'noⁿ'yo' ñ'oom na tyooliu nn'aⁿ cantyja na matsaⁿntjoom. Saa nn'aⁿ na tyoola'jomndye ñ'eⁿndyo, ñenquii' ñ'oom tjañoom' matseinaⁿya ndaana.

12 Jo' chii mach'eena' na mayuu'cheⁿ meiiⁿ na jndye ndii' ndyena ñ'oom na mañequiaya, saa xocala'noⁿ'na. Ndo' meiiⁿ na jndye ndii' nnty'iaana ts'iaaⁿ na mats'aa saa tixoqueⁿna cwenta. Ee cwil'ayana na nmeiiⁿ cha tilcwe' n'omna, tint-seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaaⁿna.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

13 Quia jo' tsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ ticala'noⁿ'yo' ñ'oom tjañoom'waa'? ¿Chiuu nla'aa na nla'noⁿ'yo' nt'omcheⁿ ñ'oom tjañoom'?

14 Juu ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo, jo' ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

15 Lqueeⁿ na tquiaa ts'om nato, jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om na mañequiaa ts'aⁿ, saa mantya macwji' Satanás ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna.

16 Ndo' lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ljo' tyuaa, jo' nn'aⁿ na ya cwindye ñ'oom' Ty'oots'om. Neiiⁿna cwito'ñoomna juuna'.

17 Saa tiyo cwindyena ee matseijomna' jooona cha'na jnda lqueeⁿñeeⁿ na tinjoom ty'e nch'ioo'na'. Ndo' quia na maco'wi'na' jooona oo cwila'wjee nn'aⁿ jooona nc'e na cwila'yu'na, mantyja cwi'ndyena.

18 Lqueeⁿ na tquiaa naquii' l'o_o nioom, jo' nn'aⁿ na ya Cwindye ñ'oom' Ty'o_ots'om.

19 Saa naⁿñeeⁿ jeeⁿ m'aaⁿ n'omna chiuu cwii 'oom'aⁿtina. Maquiu'nn'aⁿna' jooona na ñe'cwityandyena, ndo' jeeⁿ cwila'queeⁿ n'omna na ñe'calei'chona cha'tso nnom 'na'. Cha'tso nmeiⁿ matseicatsuuna' ñ'oom' Ty'o_ots'om naquii' n'omna. Jo' chii tileicanaⁿjndeiina' na nl'ana yuu na cjawee' ntyjii Ty'o_ots'om.

20 Saa m'aⁿ nn'aⁿ na ya cwindye ñ'oom' Ty'o_ots'om. Cwila'ljona juuna' naquii' n'omna. Cwiqueⁿndyena na cwil'ana yuu na ya. Matseijomna' jooona cha'na lqueeⁿ na tquiaa yuu na jeeⁿ ya ts'o. Nt'om naⁿñeeⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿna cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' cwii xuu waljoo' yom ts'oom. Ndo' nt'omndyena matseijomna' cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' we xuu waljoo' xcwe. Ndo' nt'omndye naⁿñeeⁿ matseijomna' jooona cha'na cwii ts'oom lqueeⁿñeeⁿ na tjei'na' ñequeie xuu.

*Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ xjocanti
(Lc. 8:16-18)*

21 Jnda jo' seineⁿtyeeⁿcheⁿ ndaana:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicw'aa ts'aⁿ xjocanti ndo' nncwjaa'ñeyom juuna' nacjee' ts'oom maquila, oo na nl-coom'm juuna' nacjee' jnduu? ¿Aa nchii ndye nntseintyjaa' juuna'?

22 Cha'tso na mats'aa je' na ticaliu cha'tsondye nn'aⁿ, mancjo'yo' nlacan_ooⁿyo' ndaana. Ndo' cwii cwii ñ'oom wjaañoom' na matseinaⁿya je' maxjeⁿ nncueⁿntyjo na nla'n_oⁿ nn'aⁿ meiⁿncuiayucheⁿ.

23 Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candii.

24 Ndo' mati toom ndaana:

—Queⁿyo' cwenta cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ na cwindye'yo'. Ee cha'xjeⁿ na cwiqueⁿndyo' na cwindye'yo', malaa'ti' nñequiaa Ty'o_ots'om na nla'n_oⁿyo'. Ndo' nnts'aaⁿ na nntsaala'n_oⁿti'yo' nc'e na cwiqueⁿyo' cwenta.

25 Ee meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mayuu' matseiljo ñ'oomya naquii' ts'om, m'm_ooⁿtyaya nnom. Saa ts'aⁿ na ticatseiljo ñ'oomya naquii' ts'om, tsaⁿñeeⁿ mach'eena' cwe' ts'iaaⁿndyo cantyjati chjoowi' ñ'oom na mantyjiityeeⁿ.

Ñ'oom tjañoom' cantyja na 'oowijnda lqueeⁿ trigo

26 Mati tsonnda' Jesús ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, matseijomna' cha'xjeⁿ na cwiluii quia na maju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo nomtyuua.

²⁷ Jnda na tjoom'm lqueeⁿ wjaⁿ. Nntsom, nneiⁿncooñê, mmaaⁿñê, cwe' laa'ti' cwiwinom jndye xuee, jndye tsjom. Ndo' lqueeⁿñeeⁿ nnc'oomna', wjaawindyena' saã tsaⁿñeeⁿ ticatsei'nooⁿoⁿ chiuu cwiluiiyuu na cwi'oowijndana'.

²⁸ Ee tyuua ticaⁿna' ts'aⁿ na nnteijndeiⁿ na nnc'oom ntjom. Najndyee cwi'oom jnda, ndo' 'oowindyena'. Ndo' cwiwaa' xu'lqueeⁿ. Jnda jo' macwjaa'ñena' n'om lqueeⁿ.

²⁹ Ndo' quia na jnda tmaⁿ lqueeⁿ, 'oocatyje nn'aⁿ joona' ee na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nnoⁿna'.

*Ñ'oom tjañoom' cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ mostaza
(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)*

³⁰ Ndo' mati tsoom:

—Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, ¿ljo' ñ'eⁿ matseijomna'? Ndo' ¿ljo' ñ'eⁿ nlajoⁿa na m'moⁿna' chiuu jaawit'maⁿ cantyja na matsa'ntjoom?

³¹ Matseijomna' cha'na cwii lqueeⁿ mostaza na nnom' ts'aⁿ. Tjaa'naⁿ cwiiⁿcheⁿ lqueeⁿ na cachjooti na cwinom nn'aⁿ.

³² Jnda na jnom' ts'aⁿ lqueeⁿñeeⁿ cwi'oomna', wjaawindyena', mawinom'na' cha'tso ntjom na tiquiwindye. Cwileitana' hasta cantsaa na cwi'oontyja cwita'jndyeyo' ncwaⁿ l'o ts'oom'ñeeⁿ.

*Ñequii'cheⁿ ñ'oom tjañoom' seineiⁿ Jesús quia t'mooⁿ ndaaⁿ
nn'aⁿ.*

(Mt. 13:34-35)

³³ Jndye nt'omcheⁿ ñ'oom tjañoom' teil'uee'ñe Jesús quia tyotseineiⁿ ndaaⁿ tmaaⁿ naⁿneeⁿ, cantyjati na ndaaⁿ nla'noⁿna.

³⁴ Cha'tso ñ'oom na tyotseineiⁿ ndaana, ñenquii'cheⁿ ñ'oom tjañoom'. Ndo' jndanquia quia na tju'na' na ñenqueⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, quia jo' seineiⁿndyeyoom ñ'oom'ñeeⁿ ndaana.

Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmoⁿ ndaaluee

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ Mañejuu xuee'ñeeⁿ quia na jnda tmaaⁿ, tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Cjaaya xndyaa' ndaaluee, ntyjawa'ñeⁿ.

³⁶ Quia jo' 'ndyena nn'aⁿ na jndyendye. Tuona ts'om w'aandaa na maxjeⁿ njom Jesús. Ty'eñ'omna jom. Mati ty'ela'jomndye nt'omcheⁿ l'aandaa.

³⁷ Xjeⁿñeeⁿ jndeiⁿ tiao jndye nnom ndaaluee tyontquiena' nmoⁿ ts'om w'aandaa hasta wjaatoo'na' wjaatiomna' ndaa-tioo.

38 Saa nquii Jesús watsom jo ts'aaⁿ w'aandaa, wantyeeⁿ cwii liaa ndyaa. Joonā jla'nlcwina jom, jluena nnoom:

—'U Maestro, ¿aa maxjeⁿ tjaa na coch'eena' 'u meiiⁿ na nncwjaaya?

39 Quia jo' teicantyja Jesús, seitiaaⁿ'aⁿ jndye. Seineiiⁿ nnom ndaaluee, tsoom:

—Cuacheeⁿ, cjameiⁿntyje'.

Quia jo' teicheⁿ jndye ndo' su s'aana' nnom ndaaluee.

40 Ndo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—¿Chiuu na jeeⁿcheⁿ tyue'yo'? ¿Aa maxjeⁿ tjo^ocheⁿ na nlayu'ya n'om'yo'?

41 Saa joonā yacheⁿ tyocatyuena. Tyoluena ndaaⁿ ntyjeena:

—¿Ñeeⁿ cwiluiñe tsaⁿm'aaⁿ? Jnda'jom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee cwila'candana' ñ'oom na matsaⁿ'ntjoom.

5

Ts'aⁿ Gadara na maleiñ'oom jndyedia

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

1 Tquiēna xndyaa' ndaaluee, ndyuaa Gadara.

2 Quia na jlui' Jesús ts'om w'aandaa mantyja jnaⁿ cwii ts'aⁿ wats'omtyue' na m'aaⁿ jndyedia naquii' ts'om. Jndyocatjomñe Jesús.

3 Ñequii' mac'eⁿ tsaⁿñeeⁿ yuu niom ndei'luaa. Ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ taticandaaⁿ nntseityeⁿ jom, meiiⁿ ñ'eⁿ l'uaancjo.

4 Ee jndye ndii' jndaⁿ ñejla'tyeⁿ nn'aⁿ nc'eeⁿ ñequio l'ooⁿ ñ'eⁿ l'uaancjo. Saa jom tyoc'ioo'ñê l'uaancjo'ñeeⁿ nch'u nch'u ntaⁿ. Tjaa meiⁿ cwii ts'aⁿ na nndaⁿ nlqueⁿ xjeⁿ jom.

5 Naxuee, natsjom ñequii'cheⁿ tyomanoom quii'ntaaⁿ ndei'luaa ndo' quii' jndaⁿ. Matseixuaⁿ jndeiⁿ ndo' matseiquiee'ñe cheⁿnqueⁿ ñequio ljo'.

6 Quia na nty'iaa'tquiaaⁿ Jesús, jndyoleinoom, tjantyjaaⁿ'aⁿ tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom.

7-8 To^o Jesús na matseineiⁿ nnom jndyedia, tsoom:

—'U jndyedia, calui' naquii' ts'om tsaⁿm'aaⁿ!

Jo' chii t'o tsaⁿñeeⁿ. Jndeiⁿ seineiⁿ tso:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyō ja, 'u Jesús na cwiluiindyū' Jnda Ty'oōts'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ? Ñequio xuee' Ty'oōts'om, mats'aa ty'oo njom' na tilco'wi' ja.

9 Ndo' tax'ee Jesús 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ, tsoom:

—¿Chiuu jndyū'?

T'o jndyedia, tso:

—Ja jndyūya Jndye Meiⁿ, ee na jndye meiⁿ caya.

10 Quia jo' jndye ty'oo tyoch'ee tsaⁿñeeⁿ na tincwji' Jesús joo jndyedia ndyuaa'ñeeⁿ.

11 Ndo' jo' jo' nndyoo' waa cwii ta yuu na m'aaⁿ cwii tmaaⁿ calcu na cwicwa'!

12 Joo jndyetya'ñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnom Jesús, jluena:

—Cwe' na cajñom' jâ yuu na m'aⁿ calcu. Quiaa' ñ'om' na nncuogyâ naquii' n'om jooyo'.

13 Quia jo' tquiaa Jesús ñ'oom'm na ljo' cal'ana. Jo' chii jlui'na, ty'equeie'na naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Jleinomyo', te-ityu'yo' yuu na nty'a 'ndyoo ndaaluee. Mana nchjeeñena' jooyo' quii' ndaa. Ndo' tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ tuee' cha'na we meiⁿ jooyo'.

14 Quia jo' nn'aⁿ na tyojndoo' calcu jla'tyuaa'na, ty'ela'candiina nn'aⁿ quii' tsjoom ndo' jo jndaã na luaa' tuii. Jlui' nn'aⁿ, tquiocanty'iaana chiuu waa na tuii.

15 Tquiena na m'aaⁿ Jesús. Jliuna ts'aⁿ na jeeⁿ cwajndii ñetjom, jnda macweⁿ liaa ndo' jnda tco'yañ'eⁿna' jom. Jeeⁿ ndya' seicaty'uena' joona.

16 Ndo' nn'aⁿ na nty'iaandaã chiuu waa na tuii, tcuu tcuu jla'nei'na ndaa nn'aⁿ na tquiocanty'iaa. Jla'candiina chiuu waa na n'maⁿ ts'aⁿ na ñejleiñ'oom jndyetya ndo' chiuu na tjoom calcu'ñeeⁿ.

17 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ to'na na tyotaⁿna nnom Jesús na calueeⁿeⁿ ndyuaa tsjoomna.

18 Xjeⁿ na majaacuwonnaⁿaⁿ ts'om w'aandaa, tjatseicandyoo'ñe juu ts'aⁿ na ñeseixmaⁿ jndyetya naquii' ts'om, macaⁿ na wjaa ñ'eⁿñê.

19 Saa Jesús ticwancueⁿeⁿ. Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Cja'lcwe' wa' na m'aⁿ nn'aⁿ!. Catsu' ndaãna cwanti na jeeⁿ t'maⁿ naya na s'aa Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyu', ndo' chiuu na ty'oom na wi' ts'oom 'u.

20 Quia jo' tja tsaⁿñeeⁿ ndyuaa na m'aⁿ njoom Decápolis. To^on^o na tyotseicañeeⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ naya na s'aa Jesús ñ'eⁿñê. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna.

*Yuscuchjoo jnda Jairo ndo' yuscu na tyenquiuu' liaa' Jesús
(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)*

21 Teixndyaañennda' Jesús ndaaluee ñequio w'aandaa. Quia na tueⁿeⁿ mantyja ty'entyjaa' cwicheⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ jom.

22 Cwii ts'aⁿ na jndyu Jairo na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tyje'cañoom tsaⁿñeeⁿ jo' jo'. Quia na ljeiiⁿ Jesús, tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom.

23 S'aaⁿ ty'oo, tsoom:

—Nomjndaaya mañe'cueeⁿeⁿ. ¿Aa tijoom nntsa' cwii naya'ñeeⁿ na nncja', cja'catioo' l'o' nacjoom'm cha na nn'maaⁿ na nncwando'tyeeⁿ?

24 Ndo' tja Jesús ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Mati jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ty'entyjo, jo' chii s'aana' na jeeⁿ tyeeⁿ wjaⁿ.

25 Ndo' na quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu na jeeⁿ niroom wii' na jnda canchoo'we chu na tyoojaameintyjee' na cwicaa niroom'm.

26 Jeeⁿ wi' ñetjoom na jndye nnom nasei tyol'a nn'aⁿ jom. Ndo' cha'tso 'naaⁿaⁿ jnda seicatsoom. Saa tjaa'naⁿ na teijn-deiina' jom, yacheⁿ niroomti matjoom.

27 Jnda ñejñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús, jo' chii tjantjyooⁿ naxeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ndo' tyenquioom'm liaa'.

28 Ee na jnda seitioom naquii' ts'oom: "Xeⁿ cwe' na nndaq ñequeiuu'a liaⁿaⁿ, quia jo' nn'maⁿya."

29 Ndo' jnda na tyenquioom'm, mantyja taa'. Ntyjiicheeⁿ na jnda n'maaⁿ tycu na weeⁿeⁿ.

30 Saa Jesús sei'nooⁿoⁿ na n'maⁿ cwii ts'aⁿ ñequio najndei na matseixmaaⁿ. Quia jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ. Tax'eeñê ndaana:

—¿Ñeeⁿ cwii 'o tyenquiuu' liaya?

31 Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jluena nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, jeeⁿ tyeeⁿ m'aⁿ nn'aⁿ nacañom'. Ndo' na mawaxe' ndaayâ, xocandaa n'luuyâ ñeeⁿ tyenquiuu' lia'.

32 Saa manty'iaaⁿaⁿ ndiocheⁿ nacañom'm cha nljeiiⁿ ñeeⁿ juu tyenquiuu' liaⁿaⁿ.

33 Ndo' juu yuscuñeeⁿ, jeeⁿ cwiteiñê na macaty'ueeⁿ ee na ntyjiicheeⁿ na jom jnda tco'yana'. Seicandyoo'ñê, tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Tjei'yuu'ñê na jom tyenquioom'm.

34 Tso Jesús nnoom:

—'U nomjndaaya, nc'e na matsei'yu' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda n'maⁿl'. Jnda jndyaandyu' tycu na ñetjom'. Cja'to' wa'. Ty'oots'om cjaa ñ'eⁿndyu'.

35 Yocheⁿ na ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús nnom yuscuñeeⁿ, tqiue'cañom nn'aⁿ na jnaⁿ waa' Jairo, juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jluena nnoom:

—Jnda tue' nomjnda'. ¿Ljo' nntsa' na cwimatseicachjuu'ti' Maestrom'aaⁿl'?

36 S'aa Jesús ndoo' ticañeeⁿ ñ'oom na jlue naⁿñeeⁿ. Tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿl' wats'om:

—Tinty'ue'. Macandā na catseyiu' ñ'eⁿndyo ja.

37 Meiⁿ tatinquiaaⁿ na nnc'oola'jomndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿñê na wjaⁿ waa' tsaⁿñeeⁿ. Macandā tjañ'oom Pedro, ñequio Jacobo ñ'eⁿ Juan, tyjee Jacobo'ñeeⁿ.

38 Jnda na tqiueña waa' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿl' wats'om, jndyena na jeeⁿ c'uaa cam'aⁿ nn'aⁿ najndei cwila'xuaa na cwityuee.

39 Jnda na tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa, tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—¿Chiuu na jeeⁿ c'uaa m'aⁿyo' na cwityuee'yo'? Yuscuchjoom'aaⁿ nchii na jndaⁿ tueeⁿeⁿ. Cwe' na watsom.

⁴⁰ Saaⁿ joona cwe' cwincona jom. Quia jo' tjeiiⁿeⁿ cha'tsondye naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Jndaⁿ jo' tjañ'oom tsotyeyuscuchjoo ñ'eⁿ tsondyee, mati ndyee naⁿñeeⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ty'equie'na na m'aaⁿ ts'oo chjoo.

⁴¹ T'ueeⁿ ts'oⁿ ts'oo chjoo. Tsoom nnom:

—Talita, cumi. (Ñ'oomwaa' matsona': 'U leii, matsjooⁿ njom', quicantyja'.)

⁴² Mañoom' teicantyja yuscuchjoo'ñeeⁿ. Toqⁿoⁿ na manoom ee ts'aⁿ na canchoo'we chuu' jom. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' mañoom' tquiaana' na jeeⁿ tjawee' n'omna, hasta tyueneii'na.

⁴³ Quia jo' Jesús seicoom'm ndyueena na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ ljo' tuii. Ndo' tsoom na quiana na nlcwa' yuscuchjoo'ñeeⁿ.

6

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ Jluu' Jesús tsjoom'ñeeⁿ, tjalcweeⁿeⁿ ndyuua tsjom'm. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ty'ena ñ'eⁿñê.

² Quia na tuee' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, tjaquiee' Jesús naquii' wats'om 'naaⁿna, toqⁿoⁿ na tyo'mooⁿ ndaana. Ndo' jndye nn'aⁿ na tyondye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ jeeⁿ tjawee' n'omna. Jluena:

—¿Yuu chuu tsaⁿm'aaⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ na jeeⁿ yana'? Ndo' ¿yuu jnaⁿ na jeeⁿ jndo' ts'oom? ¿Chiuu waayuu na jeeⁿ jndye nnom ts'iaaⁿ t'maⁿ mach'eeⁿ na tiquinty'iaaya?

³ Ndo' tsaⁿm'aaⁿ, ¿aa nchii cwe' ts'aⁿ na macuuñe n'oom? ¿Aa tiyuu' na jom jnda María? Ndo' ntyjeeⁿ, ¿aa nchii Jacobo ñequio José ndo' Judas ñequio Simón? Ndo' mati yolcu ntyjeeⁿ m'aⁿna quii'ntaaⁿya.

Jo' chii t'omna na tineiiⁿna jom.

⁴ Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Majndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwila't'maaⁿndyee profeta. Saa macandaⁿ nn'aⁿ ndyuuaⁿaⁿ ñequio nn'aaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ waⁿaⁿ tixocala't'maaⁿndyena jom.

⁵ Macwe' jo' tjaa'naⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na s'aaⁿ quii'ntaaⁿna. Macandaⁿ tioom l'ooⁿ nacjoo cwantindyee nn'aⁿwii na sein'maaⁿ joona.

⁶ Ndo' s'aana' na jeeⁿ jnda ntyjeeⁿ na tileica'la'yu' naⁿñeeⁿ. Jndaⁿ chii tjawinoom njoom nch'u na nndyoo' tsjom'm. Tyo'moⁿtyeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendyee

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ Quia jo' t'maaⁿ nn'aⁿ canchoo'we na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tquiaaⁿ najndeii na tseixmaaⁿ na nla'xmaⁿna cha nnda^a nntjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ. Ndo' tooⁿoⁿ na majñoom we wendyena ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

⁸ Ndo' saⁿntjoom na meiⁿcwii 'naⁿ tic'ooñ'omna nato, meiⁿ chetsja', meiⁿ tyoo', meiⁿ tsjo'ñjeeⁿ. Macand^a ts'oom l'eii wanaaⁿ na nnc'ooñ'omna,

⁹ ñequio lcoom na ñjoomna. Ndo' mand^a liaa na cwee'na na cwi'oona.

¹⁰ Mati tsoom nda^ana:

—Meiⁿyuucheⁿ waa' ts'aⁿ na nntsquie'yo', caljoo'ndyo' jo' jo' hasta xjeⁿ na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ.

¹¹ Saaⁿ xeⁿ nntsquie'yo' cwii tsjoom na tiñe'cato'ñoom nn'aⁿ 'o, meiⁿ tiñe'candyena ñ'oom ndyue'yo', quia na nlui'yo' tsjoom'ñeeⁿ, calaquia'yo' ts'oⁿjnda^a na chuu' nc'ee'yo' cha na nncwji'yuu'ñena' nacjoo naⁿñeeⁿ na tîcato'ñoomna ñ'oom' Ty'oⁿots'om. Mayuu'cheⁿ nndye'yo' nntsjoⁿ, xuee na nncu'xeⁿ Ty'oⁿots'om nn'aⁿ, t'maⁿti nawi' nntjoom nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, nchiiti na nntjoom nn'aⁿ tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra.

¹² Ndo' jlui' nn'aⁿ na jñom Jesús. Ty'enquiana ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿna.

¹³ Mati majndye jndyeta tyotjeii'na naquii' n'om nn'aⁿ. Tyoty'oomndyena seitye nacjoo nn'aⁿ wii na tyola'n'maⁿna naⁿñeeⁿ.

Cantyja na tue' Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴ Ndo' Herodes, ts'aⁿ na matsaⁿntjom, jñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús ee cha'waa ndyuuaⁿñeeⁿ jndaⁿ t'oom' ñ'oom'ñeeⁿ. Saaⁿ luaa seitioom cantyja 'naaⁿ Jesús, tsoom:

—Tsaⁿm'aaⁿ ¿aaⁿ nchii juu Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ? ¿Aaⁿ nchii jom jndaⁿ wando'xcoom na tueeⁿeⁿ, jo' chii waa na matseixmaaⁿ na cwicand^a mach'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿmeiⁿ?

¹⁵ Saaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyolue:

—Profeta Elías luaa'.

Ndo' nt'omcheⁿ tyolue:

—Luaa' profeta cha'na joo profeta na tyom'aⁿ tandyo xuee.

¹⁶ Quia na jndii Herodes ñ'oommeiⁿ na cwilue nt'omcheⁿ, tsonnaaⁿaⁿ:

—Maxjeⁿ Juan luaa', ts'aⁿ na saⁿntjoⁿ na catyjena xtyo'. Jndaⁿ wando'xcoom na tueeⁿeⁿ.

¹⁷⁻¹⁹ Ee Herodes ñequio tsaⁿ na jndyu Felipe jona cwii nquieendyena. Saaⁿ Herodes m'aaⁿ ñ'eⁿ scuu' tyjeeⁿ. Herodías jndyu yuscu'ñeeⁿ. Ndo' tyotso Juan nnoom:

—'U ticats^antjomna' na mañ'oom' scuu' t'iu'.

Jnaaⁿ ñ'oomwaa' na jeeⁿ ndya' jndoo' yuscu Herodías Juan. Jo' chii seincjoo'ñe yuscu'ñeeⁿ nnom Herodes ndo' jom je' seiyoomb'm, sa'ntjoom na cala'tyeⁿna Juan, chii catuee'na juu w'aancjo. Herodías queeⁿ ts'oom Juan hasta l'ue ts'oom na calacuee'na juu saā tileicandaa.

²⁰ Ee Herodes nquiaⁿaⁿ juu. Sei'nooⁿoⁿ na tseixmaⁿ Juan cantyja na maty'iomyana' ndo' na jnda tqueⁿlju' Ty'oots'om naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ. Jo' chii tyowañom'm juu cha ticats'aa yuscu'ñeeⁿ nawi' ñ'eñe. Ñequio na xcwee' ts'oom tyoñeeⁿ ñ'oom na tyoñe'quiaa tsaⁿ'ñeeⁿ saā tijndye sei'nooⁿoⁿ ñ'oom na tyotseineiⁿ Juan.

²¹ Saā tue'ntyjo xjeⁿ na juu Herodías ljeiiⁿ chiuu ya na nndaa nnts'aaⁿ. Ee tuee' xueechuu' Herodes, tyola't'maaⁿndyena jom. Tquiaaⁿ nantquie na tcwa' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿaⁿ, ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro, ndo' ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ts'ondaa Galilea.

²² Quia jo' tjaquiee' yuscundyua jnda Herodías yuu cwicwa' naⁿ'ñeeⁿ, seijnom jo ndaana. Jeeⁿ tjawee' ts'om Herodes ndo' mati nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eñê. Tsoom nnom yuscundyua'ñeeⁿ:

—Caⁿ cantyjati na l'ue ts'om' nooⁿ, ndo' ja ññequia.

²³ Seityeⁿtyeeⁿ ñ'oom, tsoom:

—Meiⁿnquia na nlcaⁿ nooⁿ, ññequia hasta meiiⁿ xcwe cantyja na matsa'ntjoⁿ.

²⁴ Jlui' yuscu'ñeeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, tax'leeⁿ nnom tsoñeeⁿ:

—Naⁿ, ¿ljo' nlcaaⁿa?

T'o tsaⁿ'ñeeⁿ nnom jnaaⁿ:

—Caⁿ xqueⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

²⁵ Mantyja seityuaaⁿaⁿ, tjaquiee'nnaaⁿaⁿ na m'aaⁿ rey Herodes, tsoom:

—Ja l'ue ts'oⁿ na maje'ndyo quiaa' nooⁿ cwii xio na njom xqueⁿ Juan, tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ.

²⁶ Na luaa' tso tsaⁿ'ñeeⁿ, jeeⁿ seichjoo'na' ts'om Herodes. Saā nc'e na jnda tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom'm ñequio na ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê, jo' chii tñcandaa' ts'oom na nntseichueeⁿ ñ'oom.

²⁷ Mantyja jñoom cwii sondaro 'naaⁿaⁿ, sa'ntjoom na cjaac'oom tsaⁿ'ñeeⁿ xqueⁿ Juan.

²⁸ Quia jo' tja sondaro'ñeeⁿ w'aancjo, tjacatyjeeⁿ xtyo' Juan. Jnda chii jndyoñ'oom juuna' ts'om cwii xio. Tquiaaⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ ndo' juu tquiaa nnom tsondyee.

²⁹ Jnda na jndye nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eñ Juan, quia jo' ty'ec'omna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Ty'ecat'iuuna jom.

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ naⁿnom
(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

30 Nn'aⁿ na jñom Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ tjomndyennda'na na m'aaⁿ. Tyoluena nnoom cha'tso ts'iaaⁿ na jndā ñel'ana ndo' cha'tso ñ'oom na jndā ñet'moōⁿna.

31 Quia jo' tsoom ndāana:

—Cjaaya, nntsaaya cwii joo yuu na ñencjoō jo jndāa na nnta'jndyaaya.

Ee yuu na tyom'aⁿna jndye ts'aⁿ, nn'aⁿ na cwiquie ndo' nn'aⁿ na cwi'oo, meiⁿ tileicju'naaⁿñena' na nlcwa'na.

32 Jo' chii jlui'na na ñenquieena ñ'eⁿ w'aandaa na 'oona cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ.

33 Saa jndye nn'aⁿ nty'iaatquia na cwi'oona ndo' ta'jnaaⁿ naⁿñeeⁿ joona na 'oowinomna. Ndo' jla'tyuaa'ti naⁿñeeⁿ, jnaⁿna njoomna ty'eca'na, ty'enquiandyena 'ndyoo ndaaluee. Joonā tquiejndyeena yuu na wjaa Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

34 Quia jlueeⁿeⁿ ts'om w'aandaa nty'iaaⁿ'aⁿ na jeeⁿ jndye nn'aⁿ jndā tjomndye jo' jo'. Ty'oom na jeeⁿ wi' ts'oom naⁿñeeⁿ ee cwe' m'aⁿtona cha'cwijom cwii tmaaⁿ canmaⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu na ya nnteix'ee. Quia jo' toōⁿoⁿ na jndye ñ'oom tyo'moōⁿ ndāana.

35 Quia na jndā tmaaⁿ, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ty'entyjaa'na jom, jlueña nnoom:

—Je' jndā tmaaⁿ ndo' tjaa'naⁿ l'aa meiⁿ rancho 'naaⁿ nn'aⁿ.

36 Cajñom' naⁿm'aⁿ na nnc'oona ranchoo nn'aⁿ oo njoom nch'u na nndyoo' nndyoo' cha jo' jo' nndāa nla'jndana na nlcwa'na. Ee joona tjaa'naⁿ na c'omna na nlcwa'na.

37 T'o Jesús ndāana, tsoom:

—O quia'yo' na nlcwa'na.

Quia jo' jlueña nnoom:

—¿Cwaan nndāa nleijndei meiⁿ nntsalajndaayâ cha'na we siaⁿnto s'om denario tyoo' na ññe'quiaayâ na nlcwa' naⁿm'aⁿ?

38 Tax'eeⁿ ndāana, tsoom:

—¿Cwanti tyoo' cwileiñ'om'yo'? Canty'ia'yo' cwanti na mawaa.

Jndā na l'ueena, jlueña nnoom:

—Ñe'om taⁿ tyoo' ñ'eⁿ we catscaa cwilein'ooⁿyâ.

39 Quia jo' saⁿntjoom na cal'a nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ ndo' cwindyuaandyena nacjoo' jndā nch'u.

40 Nt'om naⁿñeeⁿ ty'emeindyuaandyena cwii siaⁿnto na cwii cwii tmaaⁿ, ndo' nt'om naⁿñeeⁿ l'ana wen'aaⁿ nchoo' nqui na cwii cwii tmaaⁿ joona.

41 Jndā na to'ñoom 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa, quia jo' jlundañê cañoom'luee. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Tso-tyeeⁿ. Jndā jo' tyjeeⁿ tyoo'ñeeⁿ, tquiaaⁿ joona' ndāa nn'aⁿ na

cwila'jomndye ñ'eⁿñê cha joona nnt'oomna joona' ndaa nn'aⁿ na meindyuaandy. Majo'ti s'aaⁿ ñ'eⁿ we catscaa.

42 Tcwa' cha'tsondye nn'aⁿ hasta tjacjoona.

43 Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jla'tjomna ntaⁿ ntyoo' ñ'eⁿ calcaa na 'ndiina'. Too' canchoo'we tsquiee.

44 Ndo' jndye nn'aⁿ na tcwa' ntyoo' na tyot'oom naⁿñeeⁿ. Tue'ntyjo cha'na 'om meiⁿ na cwe' naⁿnom.

Tjaca Jesús nnom ndaaluee

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

45 Quia jo' mantya jñom Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cuona ts'om w'aandaa, c'ooñetina, nncwit'ioo'na xndyaa' ndaaluee na nlquiena tsjoom Betsaida. Jom nljoo'ñetyeeⁿ yocheⁿ na majñoom nn'aⁿ na jndyendye.

46 Ndo' jnda na jñoom naⁿñeeⁿ, tjawaaⁿ cwii joo quii' jndaⁿ yuu na ñenqueⁿ na nntseineiiⁿ nnom Tsoyeeⁿ.

47 Quia na jnda teincogⁿ, juu w'aandaañeeⁿ mam'aa'na' xcwe ts'om ndaaluee, ndo' Jesús ñenqueⁿ cwii m'aaⁿ tyuaatcwii.

48 Nty'iaaⁿaⁿ na jeeⁿ wi' cwitjoom naⁿñeeⁿ na ñjomndye w'aandaa, ee matseilcwe'tya' jndye juuna'. Jeeⁿ cwila'jndana na cwicantyjaandyena n'oom pala' cwentaa' w'aandaañeeⁿ. Cha'na ñequiee na cwitsjoom jnaaⁿ tjacaⁿ nnom ndaaluee. Tuee'cañoom na m'aⁿna, ndoo' cwe' nncwinoom'm joona.

49 Quia nty'iaana na mawjaacaⁿ nnom ndaaluee, jla'tiuuna jndii cwinty'iaana. Jndei tyola'xuaana.

50 Jeeⁿ ndya' tyuena ee cha'tsondyena nty'iaana jom. Mantya t'maaⁿ joona, tsoom ndaana:

—C'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo'. Manncog luua. Tilacatyuendyo'.

51 Quia jo' tuogⁿ ts'om w'aandaa yuu na ñjomndyena, mana teicheⁿ jndye. Jo' chii jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' joona cantyja 'naaⁿaⁿ.

52 Ee tila'noⁿna cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ na s'aa Jesús ñequio ntyoo' na tcwa' nn'aⁿ. Ndo' ndicwaⁿ tileiqueⁿna cwenta ñeeⁿ cwiluiñê.

Sein'ma Jesús nn'aⁿwii ndyuaa Genesaret

(Mt. 14:34-36)

53 Quia na jnda tei'xndyaandyena ndaaluee, tquiena ndyuaa Genesaret. Jo' jo' teicjoomna w'aandaa 'ndyoo ndaaluee.

54 Quia jlui'na w'aandaa mañoom' ta'jnaaⁿ nn'aⁿ ndyuaañeeⁿ Jesús.

55 Jla'tyuaa'na, ty'ena cha'waa ndyuaañeeⁿ, tyo'oochona nn'aⁿwii cwe' ñ'eⁿ nduu meiⁿyuucheⁿ joo na ndyena na mawee' Jesús.

56 Ndo' meiⁿyuucheⁿ na tueⁿeⁿ, meiiⁿ njoom nch'u, meiiⁿ njoom t'maⁿ, meiiⁿ jo ndo' jnda^a, tyotsa'na nn'aⁿwii ts'om nato. Ndo' joo nn'aⁿwiiⁿñeeⁿ tyola'ty'oondyena nnoom na nñequiaaⁿ meiiⁿ cwe' 'ndyoo liaⁿaⁿ na nñe'quio'na. Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tye'nquio' 'ndyoo liaⁿaⁿ n'maaⁿ.

7

Waa na mach'eena' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'oots'om (Mt. 15:1-20)

1 Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, jnaⁿna Jerusalén, tquiena na m'aaⁿ Jesús.

2 Ee jnda^a tqueⁿna cwenta chiuu cwil'a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cwicwa' na tyootjei'ljuu'ndyena cha'xjeⁿ costumbre na waa ee tyoondyuu'na cha'xjeⁿ nquiu naⁿñeeⁿ na macaⁿna'. Jo' chii tyola'ncjoo'ndye naⁿñeeⁿ nacjoona.

3 Ee nn'aⁿ fariseos ñequio cha'tso nn'aⁿ judíos, jeeⁿ cwiqueⁿndyena na cwila'candana costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ na tyoluiitquiendye nda^ana. Jo' chii mati ticwa'na xeⁿ nchii na nndyuu'jndyena cha'xjeⁿ na matso costumbreⁿñeeⁿ.

4 Ndo' quia na cwinquiolcwee'na na ty'ena ts'ua ticwa'na xeⁿ nchii na cwiqueⁿlju'ndyejndyena. Mati jndye nt'omcheⁿ costumbre cwila'wena na matseijndaa'ñena' chiuu waa na nntmaaⁿ waso, ñequio caseito, ñequio xjo casuela, ñequio jnduu.

5 Quia jo' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ta'x'eena nnom Jesús, jluena:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' ¿chiuu na ticala'candana costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ na tyoluiitquiendye nda^aya na cwicwa'na na ndicwaⁿ m'aⁿna na tiqueⁿlju'ndyena?

6 T'o Jesús nda^ana, tsoom:

—O nn'aⁿ na we waa cwila'tiuu'yo', jeeⁿ teixcwe ñ'oom tjei' profeta Isaías cantyja 'naⁿyo' quia na seiljeiⁿ ñ'oom na matsona':

Naⁿm'aⁿ ndoo' na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyena ja, saa t'maⁿ waa na tixcwee' n'omna ñ'eⁿndyo.

7 Cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila't'maaⁿndyena ja ee cwit'mooⁿna ñ'oom na cwe' cwiqueⁿ nn'aⁿ, tachii ñ'oomya.

8 Ndo' tsoti Jesús nda^ana:

—O yacheⁿ cwi'ndye'yo' ñ'oom na sa'ntjom Ty'oots'om ndo' cwitsantyo'yo'yo' costumbre na cwe' nn'aⁿ tqueⁿ. Joo costumbreⁿñeeⁿ cwit'mooⁿna' chiuu waa na nntmaaⁿ caseito, ñequio waso, ndo' jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na laa'ti' macaⁿna' na calacanda'yo'.

9 Ndo' tsotyeeⁿ nda^a naⁿñeeⁿ:

—'O jeeⁿ cwil'a'yo' na til'ue ljeii na saⁿntjom Ty'o^ots'om, cha nnda^a nntsantyjo'yo' costumbre na cwil'uee'ndyo' ncjo'yo'.

10 Ee matso Moisés: “Catseit'maaⁿndyu' tsoty'e' ñ'eⁿ tso'ndyo'”, ndo' mati matsoom: “Ñeeⁿ juu na matso ñ'oomwi' nacjoo' tsoty'e oo tsondyee, cala'cuee' nn'aⁿ juu.”

11 Sa^a 'o cwindu'yo' wanaaⁿ na nntso ts'aⁿ nnom tsotyeeⁿ oo tsoñeeⁿ: “Catseit'maⁿ ts'om' taxocanda^a nnteijndeiya 'u 'naⁿ na tjo^ondyu' ee cha'tso 'naⁿya na niom la'xmaⁿna' Corbán.” (Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' na cha'tso 'naaⁿ ts'aⁿ jnda^a tqueeⁿ jooⁿa' cwentaa' Ty'o^ots'om).

12 Ndo' quia na luaa' cwindu'yo' cwil'a'yo'yo' na tacaⁿna' na cateijndeiⁱ ts'aⁿ tsotyeeⁿ oo tsoñeeⁿ.

13 Ndo' laa'ti' cwil'a'yo' na til'ue ñ'oom na tqueⁿ Ty'o^ots'om ee cwilacanda'yo' costumbre na tqueⁿ nn'aⁿ. Mati jndye nt'omcheⁿ nnom na cwil'a'yo' cha'na nmeiⁿ.

14 Cwiicheⁿ cwii ndii' t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na jndyendye na m'aaⁿ, tsoom nda^aana:

—Candy'e'yo' cha'tsondyo' ndo' cala'noⁿ'yo':

15 Tjaa'naⁿ cwii nantquie na macwa' ts'aⁿ na nnts'aana' na til'ueñê jo nnom Ty'o^ots'om. Sa^a ñ'oom na cwinaaⁿ naquii' ts'oom nl'ana' na til'ueñê.

16 Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na ndii, candii.

17 Quia jo' 'ndii Jesús nn'aⁿ na jndyendye, tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ta'x'eendyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom tjañoom' na seineiiⁿ.

18 Quia jo' tsoom nda^aana:

—¿Aa maxjeⁿ mati 'o tila'noⁿ'yo'? ¿Aa tiqueⁿ'yo' cwenta na tjaa'naⁿ cwii nnom nantquie na cwicwa' nn'aⁿ na juuna' nnts'aana' na til'ueñe ts'aⁿ jo nnom Ty'o^ots'om?

19 Ee nchii naquii' ts'om ts'aⁿ nncuee'na'. Maxjeⁿ ts'om tsiaⁿ'aⁿ nncuee'na', jnda^a chii nnteieⁿ'eⁿ juuna'.

Luua' tsoom na ma'mo^o na ya nlcwa' ts'aⁿ cha'tso nnom nantquie.

20 Jnda^a chii tsoom nda^aana:

—Joo na cwinaaⁿ naquii' ts'om ts'aⁿ cwil'ana' na til'ueñê jo nnom Ty'o^ots'om.

21 Ee cantyjati na tseixmaⁿ naquii' ts'om ts'aⁿ jo' na cwiwitquioo' natia na matseituu cha'na cwe' nnc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, oo ñ'eⁿ sculjaa', cha'na nntseicuee' ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ,

22 cha'na nnch'uee ts'aⁿ, cha'na nntseiqueeⁿ ts'om ts'aⁿ 'naaⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, cha'na nnc'oom ts'aⁿ na wi'ñe, cha'na cwe' ñequiu'nn'aⁿ ts'aⁿ, cha'na meiⁿ cwe' tajnaaⁿ'to ts'aⁿ, cha'na nntseita^a ts'om ts'aⁿ, cha'na nntio'ñ'oom ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ,

cha'na nntseis'añe oo nntseiscuñe ts'aⁿ, oo cha'na nntseint-
jeiⁿñe cheⁿnquii' ts'aⁿ.

23 Cha'tso natiameiⁿ cwinaaⁿ'na' naquii' ts'om ts'aⁿ ndo'
joona' cwil'ana' na tjaa yuu l'ueñe jo nnom Ty'oo^ots'om.

Cwii yuscu na seiyu' ñequio Jesús
(Mt. 15:21-28)

24 Jlui' Jesús jo' jo', tjaaⁿ ndyuaa Tiro ñ'eⁿ Sidón. Jo' tjaqueⁿeⁿ
quii' w'aa ee tical'ue ts'oom na ndye nn'aⁿ na jo' m'aaⁿ. Saa
tícaⁿdaⁿ nncwanty'ioom.

25 Mañoom' jndii cwii yuscu na jo' m'aaⁿ. Tyje'cañoom jo'
jo' ndo' tco' xtye jo nnom Jesús. Ee m'aaⁿ yuscuchjoo jnda
yuscu'ñeeⁿ na maleiñ'oom jndyetia.

26 Ndo' jom nchii ts'aⁿ judío. Jom ts'aⁿ sirofenicia. S'aa
ty'oo nnom Jesús na cwji' tsaⁿ'ñeeⁿ jndyetia naquii' ts'om
yuscuchjoo jnaaⁿ.

27 Saa tso Jesús nnoom:

—Matsona' na nlcwa'jndyee yocanch'u, ee ticaty'iomna' na
nntjeii'a na cwicwa'na na ññe'quiaayoo joona' ndaaⁿ calue'
nch'u.

28 Yuscu'ñeeⁿ t'ooⁿ nnom Jesús. Tsoom:

—Jeeⁿ mayuu', 'u Ta, saa canty'ia', calue' nch'u ndya'
cwicwa'yo' meiiⁿ cwe' nacajndaⁿ na cwiquiaa nacjee' mei'sa
na jla'quiaa yocanch'u.

29 Quia jo' tso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Jeeⁿ majo'ndyo ñ'oom na tsu'. Ya xeⁿ wja'to' wa'. Jndaⁿ jlui'
jndyetia naquii' ts'om yuscuchjoo jnda'.

30 Tja tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' quia na tueⁿeⁿ waⁿ'aⁿ, ljeiiⁿ na
mawaacheⁿ yuscuchjoo cjoo' jnduu. Mayuu' na jndaⁿ jlui'
jndyetia naquii' ts'om.

Sein'maⁿ Jesús cwii ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ

31 Tjalcwe' Jesús na ñet'oom jo' jo'. Tjawinoom ndyuaa Tiro,
ndo' ndyuaa Sidón ñequio ndyuaa jo ndo' njoom Decápolis.
Tueⁿeⁿ ndaaluee chjoo ts'ondaⁿ Galilea.

32 Ndo' tquioñ'om nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na cantaa' ndo' can-
chee'ñe. L'ana ty'oo nnom Jesús na catioom ts'ooⁿ nacjoo'
tsaⁿ'ñeeⁿ.

33 Quia jo' tjei'ñooⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ quii'ntaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ, ty'ena yuu
na ñe'wendyena. Tjaa'ñê ndaaⁿl'ooⁿ n'om lua'qui tsaⁿ'ñeeⁿ, se-
icanaⁿ'aⁿ nomts'ooⁿ ñ'eⁿ ndaaⁿjnaaⁿ'aⁿ, quia jo' tyenquioom'm
nomtsaa tsaⁿ'ñeeⁿ.

34 Jndaⁿ jo' nty'iaaⁿ'aⁿ cañoom'luee, ndo' tcom ts'oom na jnda
ntyjeeⁿ, tsoom:

—Efata. (Ñ'oomwaa' matsona': Catseicanaaⁿ'ñena'.)

35 Mantya jnaaⁿ n'om lua'qui tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' mati x'ee tsa.
Ndo' mana jnaⁿ'na' na ya matseineiⁿ.

³⁶ Quia jo' seicu' Jesús ndyuee naⁿñeeⁿ na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ cantyja na tuii. Saꞗ meiiⁿ na ñenquii'cheⁿ tyotsoom ndaꞗana na ticaluena, joona yacheⁿ jndyetyi tyola'neiⁿna ndaa n'iaana.

³⁷ Ndo' jeeⁿ tjawee' n'om naⁿñeeⁿ, tyola'neiⁿna, tyoluena:

—Jesús jeeⁿ ya mach'eeⁿ ee nn'aⁿ na cantaa, mach'eeⁿ na ya cwindyena. Ndo' nn'aⁿ na tileicala'neiⁿ mach'eeⁿ na ya cwilaneiⁿna.

8

Tquiaa Jesús na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ

(Mt. 15:32-39)

¹ Joo ncuee'ñeeⁿ tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Ndo' tjaa'naⁿ na cwileiñ'om naⁿñeeⁿ na nlcwa'na. Jo' chii t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom ndaꞗana:

² —Wi' ts'oꞗⁿya tmaaⁿ nn'aⁿm'aⁿ!, ee je' jnda ndyee xuee na m'aⁿna ñ'eⁿndyꞗ ndo' tatjaa'naⁿ ljo' cwii cwileiñ'omna na nlcwa'na.

³ Ndo' xeⁿ njñ'oꞗⁿya joona na c'oolcwee'na l'aana na ñe'jndo'na, quia jo' nato m'aⁿna nntycwii na jndeiⁿ n'omna ee ñ'eeⁿ nt'omndye joona na tquia jnaⁿna.

⁴ Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê jluena nnoom:

—Tjaa'naⁿ chiuu ya na nnts'aa ts'aⁿ na ñequiaaⁿ na nlcwa' naⁿm'aⁿ na jndyendyena, ee ljoo na m'aaⁿya jo jndaꞗ.

⁵ Tax'eeñê ndaꞗana:

—¿Cwanti tyoo' cwileiñ'om'yo'?

T'oꞗna, jluena:

—Ntquiee' taⁿ tyoo'!

⁶ Quia jo' saⁿntjoom na c'oocwindyuaandyee nn'aⁿ nomtyuaa. To'ñoom ntquiee' taⁿ tyoo'ñeeⁿ, tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oꞗts'om, jnda jo' tyjeeⁿ joona'. Tquiaaⁿ joona' ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' joona tquiana joona' ndaa nn'aⁿ.

⁷ Mati cwileiñ'omna cwantindyꞗ calcaa nch'u. Jnda na tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oꞗts'om, tsoom na quiana jooyo' ndaa nn'aⁿ.

⁸ Ndo' cha'tsondyee naⁿñeeⁿ tcwa' tjacjoona. Too' ntquiee' tsquiee na jla'tjomna ntaⁿ ntyoo' ñequio ntaⁿ calcaa na 'ndiina'.

⁹ Ndo' joo nn'aⁿ na tcwa' jo' tuee' cha'na ñequiee meiⁿ joona. Quia jo' t'maⁿ Jesús naⁿñeeⁿ na c'ootona.

¹⁰ Jnda chii tuꞗꞗⁿ ts'om w'aandaa ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ty'ena ndyuaa Dalmanuta.

Nn'aⁿ fariseos cwitaⁿna cwii 'naaⁿ na nnty'iaana

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

11 Tquie'cañom nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ Jesús, to'na na cwila'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê. Ndo' cha na nlqueⁿna xjeⁿ jom, taⁿna na ca'mooⁿ ndaana cwii 'naaⁿ na nna'na' na m'aaⁿ Ty'oots'om.

12 Jesús jeeⁿ tcom ts'oom na chjoo' ts'oom, tsoom:

—Naⁿm'aⁿ cwitaⁿna cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na nna'na' cañoom'luee. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', maxjeⁿ xonquia na nnty'iaana meiⁿcwii 'naaⁿ meiiⁿ na cwitaⁿna.

13 Quia jo' tjaaⁿ. 'Ñeeⁿ naⁿñeeⁿ. Tuonnaaⁿ'aⁿ ts'om w'aandaa, teixndyaañê cwiicheⁿ nantya ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

Ndaaljo' na la'xmaⁿ nn'aⁿ fariseos

(Mt. 16:5-12)

14 Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ñecwii taⁿ tyoo' cwileiñ'omtina ts'om w'aandaa ee tsuu' n'omna na nnc'ooñ'omna na nlcwa'na.

15 Quia jo' seijnooⁿ'oⁿ n'omna na ticjaañ'oomna' joona cantya 'naaⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ fariseos. Ndo' seijoom'ñê ñ'oom'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' na cwilui tyoo'. Tsoom ndaana:

—C'om'c'eendyo' na cal'a'yo' cwenta cantya 'naaⁿ tyoo' 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos ñequio Herodes ee ndaaljo' 'naaⁿna tis'a laxmaⁿ'na'.

16 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús to'na na cwilaneiⁿna ndaa nc'iaana cantya 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Jluena:

—Luaa' matsoom cwe' ee tjaa'naⁿ tyoo' tquiochooya.

17 Sei'noⁿ Jesús na ljo' cwila'tiuuna. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na jeeⁿ matseiñ'eeⁿñena' 'o cwe' jnaaⁿ na tjaa'naⁿ tyoo' tquiocho'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ndicwaⁿ ticala'noⁿ'yo' ndo' na tileicjo ñ'oom naquii' n'om'yo'? ¿Aa maxjeⁿ tileiqueⁿ'yo' cwenta?

18 'O na niom n'omndaⁿ'yo', ¿aa maxjeⁿ ticajndo'yo'? Ndo' 'o na niom lue' n'om lua'qui'yo', ¿aa maxjeⁿ ticandy'e'yo'? ¿Aa tacjaanjoom' n'om'yo' ljo' s'aaya quia na seitjoona' na nlcwa' nn'aⁿ?

19 Quia na tyjaya 'om taⁿ tyoo' na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ, ¿cwanti lquiee na ñjom tyoo' 'ndiina' na jla'we'yo'?

T'oona, jluena nnoom:

—Canchoo'we lquiee 'ndiina'.

20 —Ndo' cwiicheⁿ cwii ndii' quia na tyjaya ntquiee' taⁿ tyoo' na tcwa' ñequiee meiⁿ nn'aⁿ, ¿cwanti lquiee na 'ndiina'?

Joona t'oona nnoom, jluena:

—Ntquiee' 'ndiina'.

21 Quia jo' matsoom ndaana:

—¿Aa maxjeⁿ hasta je' ticala'noⁿ'yo'?

Sein'maⁿ Jesús cwii tsaⁿnchjaaⁿl' tsjoom Betsaida

22 Quia na jndā tquiena tsjoom Betsaida tquioñ'om nn'aⁿ cwii tsaⁿnchjaaⁿl' na m'aaⁿ Jesús. Tyol'ana ty'oo na catioyaaⁿ ts'ooⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ na catsein'maaⁿ juu.

23 Quia jo' t'ueeⁿ ts'o tsaⁿnchjaaⁿl'. Tjañ'oom juu nnom tsjoom. Ty'oomñê ndaaajnaaⁿaⁿ lua'nnom ndo' tyenquoom'm lua'nnom tsaⁿñeeⁿ, jndā chii tax'eeⁿ nnom, tsoom:

—¿Aa waa ljo' manty'ia'?

24 Sein'meiiⁿl' tsaⁿnchjaaⁿñeeⁿ lua'nnoom, tsoom:

—Manty'ia nn'aⁿ ndoo' ntyjii cha'cwijom n'oom joona, saā cwi'ooca'na.

25 Cwiicheⁿ cwii ndii' tionnda' Jesús l'ooⁿ cjoo' lua'nnom tsaⁿñeeⁿ. Quia jo' nquiee nty'iaa' tsaⁿnchjaaⁿl' ndo' mana n'maaⁿ, xueeya nty'iaaⁿaⁿ.

26 Jndā chii jñom Jesús jom. Tso nnoom:

—Cja'to', cja'ndye'yu' wa'. Ticwinoom' quii' tsjoom, meiⁿ tintsu' nnom meiⁿcwii ts'aⁿ chiuu tuii.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

27 Jndā chii jlui' Jesús tsjoom Betsaida ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê. Ty'ena njoom nch'u ndyuaa tsjoom Cesearea Filipino. Ndo' xcwe na ñjomndyena nato, tax'eeⁿ ndaāna, tsoom:

—¿Ñeeⁿ cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyo'?

28 Naⁿñeeⁿ t'ooⁿna, jluena:

—Nt'om nn'aⁿ cwilue na 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue Elías 'u. Saā nt'omcheⁿ cwilue na 'u cwii profeta na jndā wando'xco'.

29 Quia jo' tax'eennaⁿaⁿ ndyueena, tsoom:

—Ndo' 'o je', ¿ñeeⁿ juu cwindu'yo' na cwiluiindyo'?

T'o Pedro, tso:

—'U maxjeⁿ nquii Cristo cwiluiindyu'.

30 Jesús ñecwii ñ'oom sa'ntjoom na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na cwiluiñê na ljo'.

Matseicandii Jesús cantyja na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

31 Quia jo' toⁿoⁿ na tyo'mooⁿ ndaāna cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Tsoom jndye nawi' tseixmaaⁿ na catjoom. Ndo' tyo'mooⁿ na xocato'ñoom nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye jom, meiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, meiⁿ nn'aⁿ na cwiit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Maxjeⁿ nla'cuee'na jom saā xuee jndā ndyee, nncwando'nnaaⁿaⁿ na nncueeⁿeⁿ.

32 Ndyeyu seineiiⁿ ñ'oommei^{n!} ndaana. Ndo' Pedro tjañ'oom Jesús cwii ntyja. Toon^{n!} na matseitaa^{n!} juu na nmei^{n!} matso na nluii.

33 Teiqueⁿ Jesús, nty'iaa^{n!} ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê. Seitaa^{n!} Pedro, tsoom:

—Quindyoo' nacañomya 'u na matseijomndyu' ñ'eⁿ Satanás. Ee ñ'oom na matsei'tiuu' jna^{n!} cwe' cantyja na cwila'tiuu nn'aⁿ, nchii cantyja na l'ue ts'om Ty'ooots'om.

34 Quia jo' t'maaⁿ cwii tmaa^{n!} nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê. Tsoom ndaana:

—Meiⁿ cwi'ñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê cantyja na matseitiuu nqueⁿ. Caljoya ts'oom nawil' na matjoom, meiiⁿ cuee^{n!} eⁿ. Ndo' candyontyjoonⁿ cantyja na mats'aa.

35 Ee meiⁿ cwi'ñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na mañequiaaⁿ ñe na catjom ljo' na nntjom ee na m'aaⁿ cantyja 'naⁿ ya ñequio ñ'oom naya, juu tsa^{n!} ñeeⁿ nlui'n'maaⁿ ñê. Ndo' meiⁿ cwi'ñeeⁿ cheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿ nquii chiuu nlui'n'maaⁿ ñe, majo'to jo' nntsuuñe.

36 Meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' cwentaa' ts'aⁿ, saa çyuu waa na mateijndeina' juu ee xoc'ona' ñ'eñê na ticat-suuñe añmaa^{n!} aⁿ?

37 ¿Aa ndaa nnts'aa ts'aⁿ na nnjoml'ua na nlui'n'maaⁿ ñe añmaa^{n!} aⁿ? Cwaaⁿ ndaa.

38 Tiempo je' laxmaⁿ nn'aⁿ na ticala'yuy'a n'omna ñ'eⁿ Ty'ooots'om ndo' la'xmaⁿ na jnaⁿ, xeⁿ jnaaⁿ na ja ñequio ñ'oom naya na mañequia, mati ja na cwiluiindyoo' ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, quia na ndyondda'a ñequio na matseit'maa^{n!} ñena' Tsotyá ñequio ángeles na lju' n'om, nnc'ooⁿ na jnaa^{n!} a na^{n!} ñeeⁿ.

9

¹ Mati tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ nddye'yo' nntsjoonⁿ, m'aⁿ nn'aⁿ ñjaaⁿ na xocw-jena hasta xeⁿ jnda nty'iaandaana na matsa^{n!} ntjom Ty'ooots'om ñequio cha'tso najnda na matseixmaaⁿ.

Seichuii'na' Jesús

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

² Jnda na teinom yom xuee, tjañ'oom Jesús Pedro ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan. Ty'ena cwii sjo nandye yuu na ñenqueena. Ndo' jo' jo' seichuii'na' jom jo ndaana.

³ S'aana' na caxuee lia^{n!} aⁿ, canchii'tina' cha'na tsaaⁿ. Meiⁿ tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na ndaa mmaⁿ cwii liaa na nleicanchii'ti juuna' cha'na lia^{n!} aⁿ.

⁴ Ndo' xje^{n!} ñeeⁿ teitquioo'ñe Elías ñ'eⁿ Moisés na cwila'neiⁿ na ñ'eⁿ Jesús.

⁵ Quia jo' tso Pedro nnom Jesús:

—Jeeⁿ ndya' ya na m'aaⁿya ñjaaⁿ. Cwa, nl'aayâ ndyee xquie' ncwaⁿl. Cwii cwenta' nncu', cwii cwentaa' Moisés, ndo' cwii cwentaa' Elías.

⁶ Ñ'oommeiⁿl tsoyom cwe' nc'e na seiñ'eeⁿñ'eⁿna' jom ee na jeeⁿ ndya' cwicatyuena.

⁷ Quia jo' jndyocue cwii nchquiu na seincwaaⁿñena' nacjoona. Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'o^oots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, tsoom:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^onya. Candye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ.

⁸ Mats'iaa jo' quia jleity'iomnda^aana, jliuna cwa tac'oomñe Elías ñ'eⁿ Moisés ñ'eⁿndyena. Macand^a ñenquii Jesús cwim'aaⁿ.

⁹ Yocheⁿ na cwinquiocuena sjo'ñeeⁿ, saⁿtjom Jesús na meiⁿcwii ñ'oom ticaluena ndaa^a nn'aⁿ chiuu waa na nty'iaana na seichuii'na' jom. Ñequii'cheⁿ na nla'neiⁿna ñ'oomwaa' quia jnda^a mawando'xcoom xeⁿ jnda^a jla'cuee' nn'aⁿ jom.

¹⁰ Ndo' tyola'wena ñ'oom'ñeeⁿ ñequio na jeeⁿ xcwee' n'omna. Tyota'x'eendye cheⁿnquieena ndaa^ana ljo' ñecatso ñ'oom na tsoom na quia nncwando'xcoom na nncueeⁿeⁿ.

¹¹ Quia jo' jluena nnoom:

—Nquiee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés cwilue macaⁿna' na Elías ndyoyjñeeⁿ.

—¿Chiuu na luaa' cwilue naⁿñeeⁿ?

¹² Ndo' t'o Jesús ndaa^ana tsoom:

—Mayuu' na ncwjee'jndyee Elías na nntseijndaa'ñê cha'tso. Saa^a ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿chiuu waa na matso ljeii 'naaⁿl Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿya? Matsona' na jndye nawi' catjoⁿ ndo' nnc'om nn'aⁿ na ticuee' n'omna ja.

¹³ Saa^a matsjoo^o ndaa^a'yo' na nquii na cwiluiñe Elías, jnda^a tyjeeⁿeⁿ, ndo' tyoll'a nn'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue n'omna ñ'eⁿñê ee luaa' matso ljeii 'naaⁿl Ty'o^ots'om na tseixmaaⁿ na catjoom.

Sein'maⁿ Jesús cwii tyochjoo

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Jnda^a na tquiennda'na yuu ljoo'ndye nt'omcheⁿ nc'iaana, quia jo' nty'iaana na jnda^a tquie'cañom cwii tmaaⁿl nn'aⁿ na jndyendye nacañoom naⁿñeeⁿ. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, na cwila'ñ'eeⁿl ndyueena ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ.

¹⁵ Ndo' nn'aⁿ tmaaⁿñeeⁿ quia na nty'iaana jom, t'omna na jeeⁿ tjawee' n'omna. Jla'tyuaa'na, ty'ecatjomndyena jom. Tquiana na xmaⁿñê.

¹⁶ Quia jo' tax'eeⁿ ndaa^ana, tsoom:

—¿Ljo' ñ'oom na jeeⁿ cwilañ'eeⁿl ndyuee'yo'?

¹⁷ Cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ naquii' tmaaⁿl naⁿñeeⁿ, t'o^on. Tsoom:

—Maestro, jndyoñ'o^{ny}a ti'jndaaya ñjaaⁿ, ee maleiñ'oom jndyeta jom ndo' mach'ee na tileicatseineiⁿ.

18 Ndo' mei^{nyu}ucheⁿ na m'aaⁿñê quia jnda jnaⁿna' maxjeⁿ matseiquioo jndyeta jom nomtyuaa. Cwui' chom' ñom, mati manqueeⁿ ndei'n'oom, ndo' cwileiquiñê. Ma'ndiina' jom na tajneiⁿ. Ndo' jnda s'aa ty'oo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' na catjei'na jndyeta'ñeeⁿ, saa tîcandaⁿ l'ana.

19 Quia jo' tso Jesús:

—O nn'aⁿ na ticala'yuya' n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om, ¿cwanti yo macaⁿna' na cwii njoo'ndyo ñ'eⁿndyo' na m'mooⁿtya ndaa'yo'? ¿Cwanti xuee cwii ndaaⁿ nntseiqui ts'o^o'ya ñ'eⁿndyo'? Quio'ñ'om'yo' tyochjoom'aaⁿ ñjaaⁿñe.

20 Quia jo' tquioñ'omna tyochjoo na m'aaⁿ Jesús. Ndo' quia nty'iaa' jndyeta Jesús, s'aana' na tyocoñoomñena' tyochjoo'ñeeⁿ. Tiooñê nomtyuaa, tyotseicantyeⁿñê ndo' tyocalui' chom' ñom.

21 Ta'x'ee Jesús nom tsotye tyochjoo, tsoom:

—¿Cwanti xuee na luaa' matjoom?

T'o^o tsotyeⁿ, tso:

—Xjeⁿ na cachjooñêcheⁿ jnaⁿna'.

22 Ndo' teijndye ndii' matseiquioona' jom quii' chom ndo' quii' ndaa, cha cueeⁿeⁿ. Jo' chii' c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyo^o xeⁿ waa na ndaaⁿ nntsa', cateijndei' já.

23 Tso Jesús nom:

—Matsu' xeⁿ ndaaⁿ nts'aa. Cha'tso ndaaⁿ nluii quia na matseyu' ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'o^{ots}'om.

24 Quia jo' jndei seineiⁿ tsotye tyochjoo, tso:

—Ja matseyu'a. Cateijndei' ja na nntseyu'yatya.

25 Quia na nty'iaa' Jesús na ntyjantyja jaawijndyendye nn'aⁿ nacañom'm, quia jo' seitiaaⁿaⁿ jndyeta'ñeeⁿ, tsoom:

—U jndyeta na mache' na cantaa nn'aⁿ ndo' na tileicala'neiⁿna, matsaⁿntjoⁿ na calui' ndo' tajom nncja'quie'nnda' naquii' ts'om tyochjoom'aaⁿ.

26 Quia jo' jndei seixuaa jndyeta. S'aaⁿ na jeeⁿ tyocoñoomñena' tyochjoo, mana jlueeⁿeⁿ. 'Ndiina' juu cha'cwijom ts'oo. Jo' chii' majndyeti nn'aⁿ jluea na jnda tue' tyochjoo.

27 Saa Jesús t'ueeⁿ ts'o^o tyochjoo'ñeeⁿ, seiweeⁿ juu. Mañoom' teintyjee'.

28 Jnda jo' tjaquiee' Jesús quii' w'aa. Tju'na' na ñenqueⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ndo' ta'x'eena ñ'oom'ñeeⁿ ñom, jluea:

—¿Chiuu waayuu na já tîcandaⁿ nntjei'â jndyeta'aaⁿ?

29 Quia jo' tsoom ndaaⁿ:

—Cha'na jndyetiesiam'aⁿl, tjaa'naⁿ 'neeⁿ nndaḡ nncwji' jooḡa xeⁿ nchii na nntseineiⁿ ts'aⁿ nnom Ty'ooḡts'om ndo' na nntse-icwejndo'ñe.

Matseicandiinna' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

30 Jnda na jlui' Jesús jo' jo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ty'ena, teinomna ts'ondaa Galilea. Sḡḡ tical'ue ts'oom na nliu nn'aⁿ na jo' wjaⁿ.

31 Ee ma'moḡⁿ chiuu waa na nntjoom na cwiluiiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na ññequiaa ts'aⁿ cwenta jom luee nn'aⁿ ndo' nla'cuee' jom sḡḡ xeⁿ jnda ndyee xuee na tueeⁿeⁿ maxjeⁿ nncwando'xcoom.

32 Sḡḡ jooḡa ticala'noⁿl na ñ'oom na tsoom ndo' nquiaana na nnta'x'eeḡa nnoom ljo' ñ'e'ca'moḡⁿna'.

¿Ñeeⁿ na t'maⁿti cwiluiiñe?

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

33 Tquiēna Capernaum. Ndo' quia na jnda mam'aⁿna quii' w'aa, quia jo' tax'eeⁿ ndaḡḡa, tsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom ñejla'ncjoo'ndyo' ndaḡḡ ntyjee'yo' xjeⁿ na ñetquiḡḡya nato?

34 Sḡḡ jooḡa yacheⁿ jla'cheⁿna, ee mayuu' xjeⁿ na ññjomndyena nato tyola'ncjoo'ndyena ñeeⁿ cwii jooḡa t'maⁿti cwiluiiñe.

35 Jnda na tjacjoo Jesús, tqueeⁿñê canchoo'wendye jooḡa na c'oontyjaa'tina. Tsoom ndaḡḡa:

—Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na maqueⁿ ts'om na nlco'nnomna' juu jo ndaḡḡ'yo', tsaⁿñeeⁿ matsona' na cju'ñecjeeⁿ ndo' candi'ntjoom ndaḡḡ cha'tso nc'iaaⁿaⁿ.

36 Quia jo' t'ueeⁿ cwii tyochjoo, tcoom'm juu xcwe quii'ntaaⁿna. Jnda chii ty'oom juu ndo' tsoom ndaḡḡa:

37 —Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maco'ñom cwii yucachjoo ñequio xueya cha'na yucachjoom'aaⁿ, ja maco'ñom tsaⁿñeeⁿ. Ndo' ts'aⁿ na maco'ñom ja, nchii macanda ñennco maco'ñom. Mati maco'ñom nqueⁿ na jñoom ja.

Ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

38 Tso Juan nnom Jesús:

—Maestro, nty'iaayâ cwii ts'aⁿ na macwji' jndyetiesia naquii' n'om nn'aⁿ ñequio xue'. Juu tsaⁿñeeⁿ tyootseijomñê ñ'eⁿndyo jaa. Jo' chii jla'tsaaⁿndyô jom.

39 Sḡḡ tso Jesús ndaḡḡa:

—Tala'tsaaⁿndyo' jom ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio xueya, xocats'aana' na ndanquia nntso cwii ñ'oom wi' nacjoya.

40 Ee ts'aⁿ na tic'oom nacjoya, cwiluiiñe ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'na^{ny}a.

41 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñnequiaa meiⁿ ñechjoowi' ndaatoo na nncwe'yo' nc'e na cwilaxmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿ nncō na cwiluiindyō Cristo, mayuu'cheⁿ waa naya 'naaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

Quaq^{ny}a cwenta na tical'aya natia
(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

42 'Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nts'aa na catseitjōōñe cwii ts'aⁿ na cachjoo matseyu' ñ'eⁿndyō, juu tsaⁿ'ñeeⁿ yati xeⁿ cwityeⁿ cwii tsjō'suu xtyoom'm, ndo' catuee' nn'aⁿ jom ts'om ndaaluee.

43 Xeⁿ na wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjōōndyu' nnom Ty'ōōts'om jnaaⁿ cwii ts'ō', catsa' xjeⁿ juuna' cha'cwijom na catyjee' juuna' cha tintsei'tjōōndyu'ti'. Ee yati nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando' meiiⁿ cha'cwijom na ticandaā' we ts'ō' nchiiti na candaā'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io yuu na tijoom canduu' chom.

44 Yuu tijoom cwje canti meiⁿ na nnduu' chom.

45 Ndo' xeⁿ wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjōōndyu' nnom Ty'ōōts'om jnaaⁿ cwii x'e', catsa' xjeⁿ cha'cwijom na catyjee' juuna' cha tintsei'tjōōndyu'ti'. Ee yati nntseixmaⁿ na ticantycwii na nncwando' meiiⁿ cha'cwijom ticandaā' we nc'e' nchiiti na candaā'ndyu' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io yuu na tijoom canduu' chom.

46 Ndo' tijoom cwje canti meiⁿ na nnduu' chom.

47 Ndo' xeⁿ cwe' cantyja na manty'ia' wjaañ'oomna' 'u na matsei'tjōōndyu' nnom Ty'ōōts'om, catsa' xjeⁿ cha'cwijom na cwji' ts'omnjom' cha tintsei'tjōōndyu'ti'. Ee yati na nncja'quie' cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'ōōts'om meiiⁿ cha'cwijom na nchjaⁿ'nchiiti na candaā' we n'omnjom' ndo' nncju'na' 'u quii' b'io

48 yuu na tijoom cwje canti ndo' meiⁿ na nnduu' chom.

49 'Ee ticwii cwii ts'aⁿ nleichjeⁿ'ñê ñequio chom. Cwila'chjeⁿ nn'aⁿ seii quioo' na cwiñe'quiana na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'ōōts'om.

50 Jeeⁿ l'ue tsjaaⁿ saa xeⁿ jnda jlui' na chjeⁿ'na', tjaa yuu cwii nl'ue juuna'. Jo' chii 'o c'om'yo' cha'na tsjaaⁿ na xocalui' na chjeⁿ'na' quia jo' ñenquii'cheⁿ nleil'uendyo' quii'ntaaⁿ nc'ia'yo' ndo' tjoom' ñ'oom nnc'om'yo' ñ'eⁿndyena.

10

Tintseyuii' ts'aⁿ ljeii na tocoom
(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

1 Cwiicheⁿ cwii ndii' jnaⁿ Jesús Capernaum, tjaaⁿ, tueⁿeⁿ ts'ondaa Judea. Teinoom cwiicheⁿ nantyjaa' jndaa Jordán. Tjomndyennda' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ yuu na m'aaⁿ. Quia jo' t'mooⁿ ndaana cha'xjeⁿ na quich'eeⁿ.

2 Majuu xjeⁿñeeⁿ tquie'cañom nn'aⁿ fariseos na m'aaⁿ na ñe'cal'ana xjeⁿ jom. Ta'x'eena nnoom:

—¿Aa matsa'ntjomna' na tsaⁿs'a nntseityueeⁿeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ scoom'm?

3 Jom t'ooⁿ, tsoom ndaana:

—Juu ñ'oom na tqueⁿ Moisés, ¿ljo' matsona' na cal'a'yo'?

4 Quia jo' jluena:

—Moisés tquiaaⁿ na wanaaⁿ na nntyuii' ljeii na toco tsaⁿs'a ñequio scoom'm. Ndo' tsaⁿscu nnc'o'ñoom cwiicheⁿ ljeii na matsona' na macanda cwitoⁿndyena ñ'eⁿ saaⁿaⁿ.

5 T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Cwe' ee na 'o jeeⁿ quie' n'om'yo', jo' na seiljeii Moisés ñ'oomwaa'.

6 Saa cantyjati xuee na to' Ty'oots'om na tqueeⁿ cha'tso, s'aaⁿ tsaⁿs'a ñ'eⁿ tsaⁿscu.

7 Ndo' tsoom: “Macwe' jo' na n'ndii tsaⁿs'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ, cha tyeⁿ nnc'oom ñ'eⁿ scoom'm,

8 ndo' wendyena ñe'cwii sei' nla'xmaⁿna.” Jo' chii meiiⁿ na we ts'aⁿ ñe'jla'xmaⁿna saa' je' ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyena.

9 Ndo' nc'e na luaa', seijndaa'ñe nquii Ty'oots'om na ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyena, jo' chii ticatsona' na cwe' ts'aⁿ nntseityuii' na luaa' cwiluiindyena.

10 Ndo' quia na tquiennda'na na waa w'aa, nquiee nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús jla'lcwii'ndyennda'na juu ñ'oomwaa'.

11 Tsoom ndaana:

—Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntseityuii' ljeii na toco ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ yuscu, tsaⁿñeeⁿ waa jnaaⁿ nnom scuu' nc'e na matsona' cantyja 'naaⁿ na cwe' m'aaⁿya ñequio cwiicheⁿ yuscu.

12 Ndo' mati xeⁿ m'aaⁿ cwii yuscu na nntseityuii' ljeii na toco ñ'eⁿ saa' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿs'a, majo'ti matseijn-daa'ñena' na waa jnaaⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ tsaⁿs'a.

Matio'naa'ñe Jesús yocanch'u

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

13 Ndo' tyonquiocho nt'om nn'aⁿ yocanch'u na m'aaⁿ Jesús na catioom l'ooⁿ nacjoona. Saa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñe' jla'tia'na nn'aⁿ na tqiocho yocanch'u'ñeeⁿ.

14 Quia nty'iaa' Jesús na ljo' cwil'ana, seiloo'ñe ñ'eⁿndyena. Tsoom ndaana:

—Ca'ndye'yo' na quiontyjaa' yocanch'um'aⁿ ja. Tilacu'yo' jooona, ee yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om macanda

nnc'ooquiee'ndye nn'aⁿ na ntyjaandye ja cha'na cwil'a yocanch'u.

15 Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', meincwi'ñee'cheⁿ ts'aⁿ na ntyjaañe Ty'oots'om cha'na ntyjaandye yocanch'u ja, ndo' mañequiaañe na matsa'ntjom Ty'oots'om juu, tsa'ñeeⁿ nndaā nncjaaquiee'ñê cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

16 Quia jo' to'ñoom yocanch'u'ñeeⁿ naquii' l'ooⁿ. Tioom l'ooⁿ nacjoona na tio'naa'ñê joona.

Matseineiⁿ tsaⁿtya ñ'eⁿ Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

17 Tjatjati Jesús nato. Ndo' cwii tsaⁿs'a maleinom na jndyontyjaa' jom. Jndyoco' xtye jo nnoom. Tso:

—'U Maestro na ya ts'a'ndyu', ¿ljo' maca'na' na cats'aa cha nntseixmaⁿya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

18 Ndo' tso Jesús nnom:

—¿Chiuu na matsu' na ya ts'a'ndyo ja? Macandaⁿ nquii Ty'oots'om cwiluiiñê na ljo'.

19 'U mantyji' ljeii naqui na matsa'ntjoom. Matsona': "Tinc'om'ya' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ. Tintsei'cue' ts'aⁿ. Tinch'uee' 'naaⁿ ts'aⁿ. Tintseineiⁿ ñ'oom na cwe' cantu nacjoo' ts'aⁿ. Tiñenquiu'nn'aⁿ ts'aⁿ. Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'."

20 Tsa'ñeeⁿ tsoom nnom Jesús:

—Maestro, cha'tso ñ'oommeiⁿ matseicandaya xjeⁿ na cachjoondyochāⁿ.

21 Jesús nty'iaaⁿaⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ. S'aana' na jeeⁿ wi' ts'oom juu. Tsoom nnom:

—Cwii waa na matseitjoona' 'u. Cja', cajndaā' cha'tso 'naⁿ. S'om'ñeeⁿ quiaa' ndaaⁿ ndyeñeeⁿ. Quia jo' nnc'oom' na tyandyu' nandye cañoom'luee. Ndo' caljoya ts'om' nawi' na nntjom' hasta meiiⁿ xeⁿ nntseicuee'na' 'u. Candyo'tsei'jomndyu' ñ'eⁿndyo.

22 Jndaⁿ na ñeeⁿ ñ'oomwaa' quia jo' jeeⁿ sei'ndaa'na' ntyjeeⁿ. Tjaaⁿ na chjoo' ts'oom ee jeeⁿ jndye 'naaⁿaⁿ niom.

23 Quia jo' taqueⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na tyandye jeeⁿ ndya' jndei'na' na ññe'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'oots'om joona.

24 Jndaⁿ na jndyena ñ'oomwaa', seitsaⁿ'na' joona. Quia jo' tsonnaaⁿaⁿ ndaana:

—'O nn'aⁿya, joo nn'aⁿ na quit'maⁿ n'om 'naⁿ jeeⁿ jndei'na' na ññe'quiandyena na nntsa'ntjom Ty'oots'om joona.

25 Jndei'tina' na nncju'ñecje cwii tsaⁿtya na nntsa'ntjom Ty'oots'om jom, nchiiti na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'e tsei'nchquia.

26 Jnda na jndyena ñ'oomwaa' yacheⁿ seiñ'eeⁿñ'eⁿna' joona. Ta'x'eendye cheⁿnquieena ndaa ntyjeena, jluena:

—Quia jo' ħ'ñeeⁿ ts'aⁿ nndaā nlu'i'n'maaⁿñe?

27 Nty'iaa' Jesús ndaāna, tsoom:

—Tijoom candaā nncwji'n'maaⁿñe cheⁿnquii ts'aⁿ. Macanda nquii Ty'oots'om nndaā nncwji'n'maaⁿñe ts'aⁿ. Ee tjaa'naⁿ cwii na xocandaā nnts'aaⁿ.

28 Ndo' tso Pedro nnom Jesús:

—Aa ndi' Ta, jâ jnda 'ndyaayâ cha'tso 'naaⁿyâ na cwitsaan-tyjooyâ naxeⁿ!

29 Tso Jesús ndaāna:

—Candyeyo' nntsjoō ñ'oom na mayuu'cheⁿ. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ma'ndii waa', oo ti'nquio oo ndyencjo, oo tsotye, oo tsondyee, oo scuu' oo ntseinda, oo ndyuaa' nc'e na matseijomñe ñ'oom na mañequia na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ,

30 juu tsaⁿñeeⁿ tiempomeiiⁿñe nnco'ñoom siaⁿnto ndii'cheⁿ l'aⁿaⁿ, ti'nquioom, ndyencjoom, loñeeⁿ, ntseinaaⁿ, ndyuaaⁿaⁿ ñequio na nnta'wi' nn'aⁿ jom. Saa ncuee na cwii nndyona', ticantycwii na nncwanoom'm.

31 Ee jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwilui-indye, saa nncue'ntyjo na nncju'cjena' joona. Ndo' jndye nn'aⁿ m'aⁿ na maju'cjena' saa ndanquia nntseiwendyena' joona.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

32 Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ñjomndyena nato na cwi'oona Jerusalén. Jom wjaajñeeⁿ jo ndaāna. Jeeⁿ matseiñ'eeⁿna' joona ndo' cwicyuena na cwi'oontyjoⁿa naxeeⁿeⁿ. Quia jo' tjei'ñooⁿ nn'aⁿ na canchoo'wendye, tooⁿoⁿ na matseineiⁿ ndaāna chiuu waa na nntjom nqueⁿ.

33 Tsoom:

—Queⁿyo' cwenta, macwitsaawaaya Jerusalén. Ndo' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ñequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿljeii na tqueⁿ Moisés na nla'jndaa'ndyetyeⁿna na nnc'ioⁿ ndo' ñe'quiiana cwenta ja luee nn'aⁿ na nchii judíos.

34 Ndo' naⁿñeeⁿ nneiⁿncona ndo' njñomna ndaajnaⁿ ja. Nntjaa'na ja ñ'eⁿ tja'tsei' ndo' nla'cuee'na ja. Saa xuee jnda ndyee nncwa'ndo'xcō.

Jacobo ñ'eⁿ Juan cwitaⁿna cwii naya

(Mt. 20:20-28)

35 Quia jo' ntseinda Zebedeo, Jacobo ñ'eⁿ Juan tquionty-jaa'na Jesús, jluena:

—Aa ndi' Ta, l'ue n'ooⁿyâ na nñequiaa' cwii naya na cwitaaⁿyâ njom'.

³⁶ Tsoom ndaana:

—¿Ljo' l'ue n'om'yo' na cats'aa 'o?

³⁷ T'ooⁿna nnoom, jluena:

—Quia jnda mam'aaⁿ yuu na matseit'maaⁿñena' 'u, quiaa' na cwii já nncwacatyeeⁿ ntyja' ntyjaya ndo' cwiicheⁿ já nncwacatyeeⁿ ntyjatymaaⁿ.

³⁸ Quia jo' matso Jesús ndaana:

—'O maxjeⁿ ticala'noⁿ'yo' ljo' cwitaⁿ'yo' nooⁿ. Na wi't'maⁿ na nncwinooⁿ, ¿aa nndaⁿ nnaⁿndyo'? ¿Aa nndaⁿ nljoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o cha'xjeⁿ na jnda ljoya ts'ooⁿ na nla'cuee'na ja?

³⁹ Jooná t'ooⁿna, jluena:

—Nndaⁿ.

Tsoom ndaana:

—Mayuu' macaⁿ'na' na mañejuu nawi' na nncwinooⁿya, nncwi'nom'yo'. Ndo' macaⁿ'na' na caljoya n'om'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o cha'na cwiljoya ts'ooⁿ na nla'cuee'na ja.

⁴⁰ Saⁿ nchii nnc^o tseixmaⁿya na nntseijndaa'ndyo' ñeeⁿ juu nncwacatyeeⁿ ntyjaa'a ntyjaya oo ntyjatymaaⁿ. Nquii Ty'oots'om nñequiaaⁿ naya'ñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na jnda seijn-daa'ñê na nnto'ñoom juuna'.

⁴¹ Ndo' joo nquindyé naⁿñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús to'na tyola'wjeena we nc'iaana Jacobo ñ'eⁿ Juan.

⁴² Jo' chii Jesús tcwaaⁿ joona, tsoom ndaana:

—'O manquiui'yo' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cwii cwii tsjoomnancue cwila's'andyena ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitsaⁿntjomna. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye cwiqueⁿna xjeⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacje 'naaⁿna.

⁴³ Saⁿ nchii laa'ti' nl'a'yo' quii'ntaaⁿ'yo'. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ 'o na ntyjaa' ts'om na nnc'oom na t'maⁿñe quii'ntaaⁿ'yo', tsaⁿñeeⁿ matsona' na jom candi'ntjoom ndaaⁿ'yo'.

⁴⁴ Ndo' ñeeⁿ juu quii'ntaaⁿ'yo' na maqueⁿ ts'om na juu nlco'nnomna' jo ndaaⁿ'yo', matsona' na cateijndeii 'o.

⁴⁵ Ee ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyoo^o na nddi'ntjoⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ, nchii na ndye'ntjom nn'aⁿ nooⁿ. Ndo' jndyoo^o na nñequiaandy^o na c'io^o na nntiooⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye cha ndyaandyena jnaaⁿna na waa.

*Matsein'maⁿ Jesús tsaⁿnchjaaⁿ' na jndyu Bartimeo
(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)*

⁴⁶ Ndo' tquiena tsjoom Jericó. Jnda jo' majaacalui' Jesús ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' ñequio cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ na jndyendye. Juu xjeⁿñeeⁿ wacatyeeⁿ tsaⁿnchjaaⁿ'

Bartimeo 'ndyoo nato. Jom jnda Timeo. Macaaⁿ ljo' na neil'uee'ñê.

⁴⁷ Quia na jñeeⁿ na mawinom Jesús ts'aⁿ Nazaret, toqⁿoⁿ na matseixuaⁿ, tsoom:

—'U Jesús, na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

⁴⁸ Jndye nn'aⁿ jla'tia'na jom na catseicheeⁿ, saã jom yacheⁿ tyotseixuaatyeeⁿ, tsoom:

—'U, na cwiluiindyu' tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ñ'eⁿndyo.

⁴⁹ Jesús tjameintyjeeⁿeⁿ, tsoom:

—Cwaⁿ'yo' jom.

Quia jo' tcwaⁿna tsaⁿnchjaaⁿ!, jluena nnoom:

—C'om't'maaⁿndyu' ts'om'. Quicantyja' ee macwaaⁿ 'u.

⁵⁰ Ndo' jom cwe' tju'toom liaa na wanjoom'ñê, teicantyjaaⁿ, tjaaⁿ na m'aaⁿ Jesús.

⁵¹ Tax'ee Jesús nnoom:

—¿Aa waa na nntsa' ja?

T'o tsaⁿnchjaaⁿ!, tsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, l'ue ts'oqⁿ na nleitquioya.

⁵² Tso Jesús nnoom:

—Cja'to'. Jnda n'maⁿ nc'e na matsei'yu' ñ'eⁿndyo.

Mañoom' teitquoom'm. Tjantyjoqⁿ naxeⁿ Jesús na ty'ety'etina nato.

11

Tjaquiee' Jesús Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Jnda ty'ewindyoona Jerusalén na nndyoo' tsjoom Betfagé ñequio Betania. Tquiena ndyeyu ta Olivos, quia jo' jñom Jesús we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oona l'aa.

² Tsoom ndaãna:

—Catsaaquie'yo' tsjoom chjoo la'ñeⁿ. Quia na jnda squie'yo' mantyjacheⁿ nliu'yo' cwii snom xcoo na ñjom. Juuyo' quioo' na meiⁿjom ndii' tyooljo ts'aⁿ. Cala'naⁿ'yo' ndo' quio'ñ'om'yo' juuyo' luaa.

³ Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntso ndaa'yo' chiuu na luaa' cwil'a'yo', candu'yo' nnom na nquii tsaⁿ na matsaⁿ'ntjom 'o tjooñê snom'ñeeⁿ ndo' mantyja nntseicwanomnnaaⁿ'aⁿ juuyo'.

⁴ Quia jo' ty'ena, jliuna snom xcoo na ñjomyo' 'ndyoots'a waa' ts'aⁿ 'ndyoo nato. Ndo' jlacanaⁿ'na juuyo'.

⁵ Jlué nt'om nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo':

—¿Ljo' cwil'a'yo'? ¿Chiuu na cwilacanaⁿ'yo' snom xcoom'aaⁿ'?

6 Joonā t'ooṅa ndāa naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na jndā tso Jesús na caluena. Quia jo' ndye naⁿñeeⁿ na c'oona.

7 Ty'eñ'omna snom xcoo na m'aaⁿ Jesús. Tioona liaana naxeⁿyo', jndā jo' tjaljoom juuyo'.

8 Jndye nn'aⁿ tyotsā'na liaana ts'om nato na wjaⁿ, ndo' nt'om tyotyje tso, tyotsā' joonā' ts'om nato'ñeeⁿ.

9 Ndo' nn'aⁿ na cwi'oojndyee ñequio nn'aⁿ na cwi'oontyjo, ñequii'cheⁿ tyola'xuaana, tyoluena:

—Matseit'maaⁿñena' tsaⁿm'aaⁿ. Matio'naaⁿñena' jom na macwjee'cañoom ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Ty'oots'om.

10 Matio'naaⁿñena' jom na nntsaⁿ'ntjoom cha'xjeⁿ na ñesaⁿ'ntjom welooya David tiyo. Matseit'maaⁿñena' Ty'oots'om nandyē cañoom'luee.

11 Tjaquiee' Jesús naquii' tsjoom Jerusalén. Tjaaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' quia jndā nty'iaaⁿ'aⁿ ndiocheⁿ naquii' wats'om quia jo' tjalcweeⁿ'eⁿ Betania ñ'eⁿ nn'aⁿ na canchoo'wendye ee na jndā tmaaⁿ.

*Ñ'oomwi' tju' Jesús nacjoo' ts'oom higuera
(Mt. 21:18-19)*

12 Teincoo cwiicheⁿ xuee quia na m'aⁿna nato na jnaⁿna Betania, jndyo na ñe'jndo' Jesús.

13 Nty'iaa'tquiaaⁿ cwii ts'oom higuera na niom tscoo'na'. Seicandyoo'ñê, tjacanty'iaaⁿ'aⁿ aa nljeiiⁿ tã na nlqueeⁿ. Saa quia na tue'cañoom, cwe' tso ljeiiⁿ ee tjocheⁿ na nncue' tã.

14 Tsoom nnom ts'oom'ñeeⁿ:

—Tajom xuee nntsa'nnda' tã na nlquii ts'aⁿ.

Ndyecheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na luaa' ñ'oom tsoom.

*Macwji' Jesús nn'aⁿ na wi'ndye naquii' wats'om t'maⁿ
(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)*

15 Jndā na tquiennda'na Jerusalén, quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' tjaquiee' Jesús naquii' wats'om t'maⁿ. Jo' jo' niom jndye nnom 'naⁿ ñ'eⁿ quioo' na cwindāaⁿ nn'aⁿ ndo' cwila'jnda nn'aⁿ na macaⁿna' joonā na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'oots'om. To' Jesús na tyocwjeeⁿ'eⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Tyotseicantqueeⁿ mei'sa 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om, ñequio ntsulã 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindāaⁿ cantu'.

16 Meiⁿ tatinquiaaⁿ na nncwinom nn'aⁿ tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ na cwilei'chona 'naⁿ.

17 T'mooⁿ ndāa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Aa nchii mawaa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': "W'aya tseixmaⁿ'na' w'aa yuu cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue cwila'neiⁿna nnom Ty'oots'om." Saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjjo' yuu na cwicatoo'ndye naⁿcanty'ue.

18 Ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, quia tyondyena na luaa' matso Jesús, tyol'ueendyena chiuu ya nl'ana na nla'cuee'na jom. Saa nqiaana na nnt'uena jom ee na cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tjawee' n'om ñ'oom na tyo'mooⁿ ndaa.

19 Ndo' ticwii tmaaⁿ tyocalui' Jesús Jerusalén.

Tcaaⁿ ts'oom higuera

(Mt. 21:20-22)

20 Teincoo cwii^{che} xuee tei'nomnnda'na x'ee ts'oom higuera'ñeeⁿ. Nty'iaana na jnda tcaaⁿñ'eⁿna' xjeⁿ quii' nch'ioo'na'.

21 Quia jo' tjañjoom' ts'om Pedro, tsoom nnom Jesús:

—Canty'ia' Maestro, ts'oom na tju'wi' ñ'oom nacjoo' jnda tcaaⁿñ'eⁿna'.

22 T'o Jesús, tsoom:

—C'om'yo' na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

23 Mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo^o, meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cwii waa na matseitiuu ndo' matseyoom'm naquii' ts'oom na nluii cha'xjeⁿ na matsoom, nntsoom nnom sjowaa': “Quicantya', cja', cju'ndyu' ts'om ndaaluae.” Ndo' nluii cha'xjeⁿ na matsoom.

24 Cwe' jo' matsjo^o ndaa'yo', cha'tso na cwitaⁿ'yo' quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'o^ots'om, calayu'yo' na cwito'ñoom'yo' joona', quia jo' nnto'ñoom'yo' na cwitaⁿ'yo'.

25 Ndo' quia xcwe na matsei'neiⁿ nnom Ty'o^ots'om xeⁿ waa na mach'eena' 'u ñ'eⁿ x'ia', catseit'maⁿ ts'om' jom, cha mati Tsotye' na m'aaⁿ cañoom'luee, ndaaⁿ nntseit'maⁿ ts'oom 'u jnaⁿ na waa.

26 Ee xeⁿ 'u tiñe'catseit'maⁿ ts'om' x'ia', mati Tsotye' na m'aaⁿ cañoom'luee xocatseit'maⁿ ts'oom 'u juu na matsei'tjo^ondyu'.

Cantyja 'naaⁿ najndei na matseixmaⁿ Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

27 Quia jo' cwii^{che} ndii' tquiennda'na Jerusalén. Ndo' yocheⁿ na matseicaañe Jesús nomch'eⁿ wats'om t'maⁿ ty'entyjaa' ntyee na cwiluiitquiendye jom, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos.

28 Ta'x'eena nnoom:

—¿Ñeeⁿ najndei ñ'eⁿ na tjei' naⁿñeeⁿ wats'om? Ndo' ¿ñeeⁿ tquiaa na matsei'xmaⁿ juuna'?

29 Tso Jesús ndaana:

—Mati nncwax'a ja cwii ñ'oom ndaa'yo'. Cat'o'yo' nooⁿya quia jo' mati ja nntsjo^o ndaa'yo' 'ñeeⁿ juu tquiaa najndei na matseixmaⁿya na s'aaya na ljo'.

30 Juu na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ, ¿yuu jnaⁿ najndeii na tyotseixmaaⁿ? ¿Aa na m'aaⁿ Ty'oots'om? oo ¿aa nn'aⁿ jlue na ljo' cats'aaⁿ? Cat'o'yo'.

31 Quia jo' to'na na tyola'neiⁿ cheⁿnquieena, tyola'ñ'eeⁿ ndyueena. Jluena:

—¿Chiuu l'uuyoo? Xeⁿ nl'uuya juu najndeii na tyotseixmaaⁿ jnaⁿna' na m'aaⁿ Ty'oots'om, quia jo' majo'to nntso Jesús ndaaya: “¿Chiuu na ticalayu'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ?”

32 Ndo' xeⁿ nl'uuya na jnaⁿna' cwe' ee na nn'aⁿ jlue na ljo' cats'aaⁿ, ¿chiuu nntjooⁿyoo?

Luua' jla'tiuuna na nquiaana nn'aⁿ na jndyendye. Ee cha'tsondye nn'aⁿ cwila'yu' na mayuu'cheⁿ Juan cwiluiñé profeta.

33 Jo' chii t'oona nnom Jesús, jluena:

—Aa já maxjeⁿ ticaliuuyâ.

Tsoom ndaana:

—Mati ja xocatsjoo ndaa'yo' ñ'eeⁿ tquiaa najndeii na matseixmaⁿya na mats'aa ts'iaaⁿmeiⁿ.

12

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'oontjom

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

1 Quia jo' to' Jesús na tyotseineiⁿ ñ'oom tjañoom' ndaa naⁿñeeⁿ. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ. Jnoom'm l'oo tauva nnom tyuaaⁿaⁿ. S'aaⁿ tiom ndiocheⁿ nnom ntjoom'm. Mati s'aaⁿ cwii peila na nnc'oocue ndaa na jnda' ndiindyena tã'ñeeⁿ. Na macanda s'aaⁿ cwii tatsiaⁿndye yuu na nnts'aa ts'aⁿ cwenta ntjoom'm.

'Ndo' teijneiⁿ tyuaaⁿaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ, jnda jo' tjayaaⁿ cwiicheⁿ ndyuaa.

2 Quia na jnda tqwie ntjom, jñoom cwii mosoom'm yuu m'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ na ññe'quia naⁿñeeⁿ tã na tseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

3 Saa joona yacheⁿ t'uena moso'ñeeⁿ, cwajndii tyotjaa'na juu. Jñoomna juu na meiⁿcwii tjaa ljo' tjañ'oom.

4 Quia jo' jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm. Juu tsaⁿñeeⁿ jñomna ljo'. Jla'quiee'ndyena xqueⁿ ndo' tyola'jnaaⁿna juu.

5 Saa ts'aⁿ na 'naaⁿ tyuaa jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm, tsaⁿñeeⁿ jla'cuee'na jom. Ndo' malaa'ti' l'ana ñequio jndye nt'omcheⁿ mosoom'm na jñoom. Tjaa'na nt'om naⁿñeeⁿ ndo' nt'om jla'cwjeena.

6 Ñecwii ts'aⁿ cwii m'aaⁿ na matseitoom na njñoom, nquii jnaa' jo', na jeeⁿ candya' ts'oom. Tsaⁿñeeⁿ jñoom na macanda, ee luua seitoom: “Matsona' na nla't'maaⁿndyena ti'jndaaya.”

⁷ Saa nquiee nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ, tyoluena ndaa ntyjeena: “Juu tsa^m'aaⁿl nlyo ntjomwaañe l'ooⁿ ee jom jnda nquii ts'aⁿ na 'naaⁿl tyuaawaa. Chiuu ticala'cuaa'a tsa^m'aaⁿl cha jaa nlyona' 'naaⁿya.”

⁸ Jo' chii t'uena tsaⁿ'ñeeⁿ, jla'cuee'na jom. Ty'ecatquiee'na jom tquia nnom ntjom'ñeeⁿ.

⁹ Quia jo' tax'ee Jesús ndaana, tsoom:

—Nquii ts'aⁿ na 'naaⁿl tyuaa'ñeeⁿ, ¿chiuu nnts'aaⁿ? Maxjeⁿ nñoom, nntseicwjeⁿ na'ñeeⁿ ndo' nñequiaaⁿ tyuaaⁿaⁿ ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ.

¹⁰ ¿Aa tyoola'na'yo' ljeii 'naaⁿl Ty'oots'om na matsona': Majuuto tsjo' na tixocwil'ue nquiu luañeⁿ na cwil'a tsiaⁿ'tsjo', jnda mawacatyeeⁿna' nqui tsiaⁿ'tsjo'?

¹¹ Nquii Ta Ty'oots'om seijndaa'ñê na ljo' ndo' jeeⁿ cwijaawee' n'ooⁿya na cwinty'iaaya na luaa' tuii.

¹² Ndo' nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿl tyoqueⁿndyena na nnt'uena Jesús, ee jla'noⁿna na cjoo joona seineiiⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyendye, cwe' jo' 'ndyena jom, mana ty'ena.

¿Ñeeⁿ nnom ñe'quiiana ts'iaaⁿndaana?

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Jndaⁿquia nn'aⁿ fariseos jñoomna cwantindyee nc'iaana ñequio nn'aⁿ 'naaⁿl Herodes na m'aaⁿ Jesús. Na'ñeeⁿ nnc'omna cwenta ñ'oom na matseineiⁿ cha nndaⁿ nnt'uiina' jom cantyja 'naaⁿna'.

¹⁴ Jndaⁿ na tquiena na m'aaⁿ, jluena nnoom:

—Maestro, nquiuuyâ na maxjeⁿ ñ'oom na mayuu' matsei'neiⁿl ndo' ñecwii xjeⁿ mache' ñequio meiⁿnquia nn'aⁿ ee titseiñ'oom'ndyu' ljo' waa na cwiluiindyena. Mayuu' ñ'oom na ma'mooⁿl cantyja 'naaⁿl natoo' Ty'oots'om. ¿Aa matsaⁿ'ntjomna' na nntiooⁿya ts'iaaⁿndaaya nnom César, oo aa ticatsaⁿ'ntjomna'? ¿Aa laxmaaⁿya na catiooⁿya jo' oo aa ticalaxmaaⁿya?

¹⁵ Ndo' sei'noⁿl Jesús na cwe' cwilueyana. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ñe'cat'ue'yo' ja? Quia'yo' cwii tsjo'ñjeeⁿ denario na nnty'iaaya.

¹⁶ Tquiaana cwii denario ndo' jndaⁿ na nty'iaaⁿaⁿ tsoom ndaana:

—¿Ñeeⁿ 'ndyoo nnom luaa? Ndo' ¿ñeeⁿ xuee' teiljeii luaa?

Ndo' t'ooⁿa, jluena:

—Tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ, César.

¹⁷ Ndo' tsoom:

—Catiom'yo' ts'iaaⁿndaⁿ'yo' nnom César yuu na tseixmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ. Ndo' mati quia'yo' cwentaa' Ty'oots'om yuu na tseixmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ.

Tjawee' n'omna ñ'oom na t'ooⁿ saa tiya nquiuna na tical'tuina' jom.

Cwita'x'eena cantyja na nntando'nnda' nn'aⁿ

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ Jnda jo' tquio nt'om nn'aⁿ saduceos na m'aaⁿ Jesús. Naⁿñeeⁿ ticala'yu'na na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja. Ta'x'eena nnoom, jluena:

¹⁹ —Maestro, waa ljeii na 'ndii Moisés luagaya na matsona' xeⁿ tue' cwii tsaⁿs'a ndo' 'ndiina' scuu' na ñenquii, tjaa'naⁿ ndana, quia jo' tyjee ts'oo'ñeeⁿ cocoom ñ'eⁿ scuu' xioom. Nnc'om ntseinaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ cha nntseinoomñê na tjaa ntseinda xioom t'om.

²⁰ Tyom'aⁿ ntquiee' naⁿnom na ñenquii ts'aⁿ ntseinda. Juu tsaⁿtquiee tocoom saa tyuaa' tueeⁿeⁿ, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ scoom'm.

²¹ Quia jo' tsaⁿ na jnda we tocoom ñ'eⁿ scuu' xioom saa mati jom tueeⁿeⁿ ndo' tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Mati tsaⁿ na jnda ndyee tocoom ñ'eⁿ scuu' xioom ndo' majo'ti tjoom.

²² Malaa'ti' cha'tso ntquiee'ndye naⁿnom'ñeeⁿ tuncona ñequio yuscu'ñeeⁿ ndo' majo'ti quia tjana, tjaa'naⁿ ndana ñ'eⁿñe. Ndo' na macanda tue'to yuscu'ñeeⁿ.

²³ Ñe'cata'x'aayâ njom', Ta, quia na nnta'ndo'xco cha'tso nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' ¿ñeeⁿ cwiindyee joona na nluii scuu' yuscu'ñeeⁿ? Ee jom ñet'oom scuu cha'tso na ntquiee'ndye naⁿñeeⁿ.

²⁴ Matso Jesús ndaana:

—Aa nchii ñ'oomwaa' matseicanooⁿna' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta, ee meiiⁿ na cwila'naⁿ'yo' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om saa ticala'noⁿ'yo' ljo' ma'moⁿna'. Meiⁿ cantyja 'naaⁿ najndeii na matseixmaaⁿ.

²⁵ Ee quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja taxoc'unconnda' meiⁿ naⁿnom, meiⁿ naⁿlcu ee nnc'omna cha'na ángeles na m'aⁿ cañoom'luee.

²⁶ Saa cantyja 'naaⁿ ñ'oom na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja, ¿aa chii jnda ñe'jla'naⁿ'yo' libro na seiljeii Moisés yuu na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ ts'oom nioom na nty'iaaⁿ'aⁿ? Jo' jo' xcwe naquii' ntsaachom na cwico ts'oom'ñeeⁿ, teic'uaa na matseineiⁿ Ty'oots'om nnoom, tso: “Ja cwiluiindyö Ty'oots'om cwentaa' Abraham, Isaac ndo' Jacob.”

²⁷ Jo' chii caliu'yo' na cwita'ndo' naⁿñeeⁿ ee jom nchii cwiluiiñê Ty'oots'om cwentaa' l'oo. Jom cwiluiiñê Ty'oots'om cwentaa' nn'aⁿ na cwita'ndo'. Cwe' jo' ma'moⁿna' na 'o meiⁿchjoo ticala'noⁿ'yo'.

Ñ'oom na matsa'ntjom Ty'oots'om na t'maⁿti tseixmaⁿna'

(Mt. 22:34-40)

28 Cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés tyjee'cañoom na m'aⁿ nn'aⁿ saduceos'ñeeⁿ. Tyondiñecheeⁿ cha'tso ñ'oom na tyola'neiⁿna ndo' tyoqueeⁿ cwenta na jeeⁿ xcwe ñ'oom t'õ Jesús ndaana. Tax'eeⁿ nnom Jesús, tsoom:

—Quii'ntaaⁿ cha'tso ñ'oom' Ty'õots'om na matsa'ntjomna', ¿cwaⁿ cwii joona' na t'maⁿti tseixmaⁿna'?

29 T'õ Jesús, tsoom:

—Luaa matso ñ'oom na t'maⁿti: “Candyeyo', 'o nn'aⁿ Israel. Nquii Ta Ty'õots'om cwentaaya, macanda ñenqueⁿ cwiluiñê na matsa'ntjom.

30 C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'õots'om cwenta' ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om', ndo' ñequio cha'waa najndu'.” Luaa' ñ'oom na t'maⁿti na matsa'ntjomna'.

31 Ndo' ñ'oom na jnda we matseijomna' ñ'oom'ñeeⁿ. Luaa matsona': “C'oom' na wi' ts'om' nc'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ñ'oom na t'maⁿti na matsa'ntjomna' cha'na ñ'oommeiⁿ!”

32 Quia jo' t'õ tsaⁿñeeⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, tsoom:

—Maxjeⁿ ya, 'u Maestro. Luaa' ñ'oom na mayuu' matsu' na ñecwii Ty'õots'om. Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ na matsa'ntjom, macanda jom.

33 Ndo' na nnc'oom ts'aⁿ na candya' ts'oom Ty'õots'om ñequio na xcwee'ya ts'oom, ñequio cha'waa na jndo'ya ts'oom, ñequio cha'waa na jnda ntyjeeⁿ, ndo' ñequio cha'waa najneiⁿ, ndo' mati na nnc'oom na wi' ts'oom nc'iaaⁿan cha'xjeⁿ jnda ntyjii nqueⁿ, cha'tso nmeiⁿ l'ueti nchiiti quioo' na nlco na mañequiaa ts'aⁿ nnom Ty'õots'om ñequio meiⁿnquia nt'omcheⁿ na cwiñe'quia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena jom.

34 Jnda na nty'iaa' Jesús na jndo' ts'om tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na t'õ, tsoom nnom:

—Jnda teindyoo' na ññequiaandyu' na nntsa'ntjom Ty'õots'om 'u.

Jnda jo' tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ cwii jndaⁿ ts'om na nncwax'eti.

Cristo cwiluiñê Jnda Ty'õots'om

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

35 Cwiicheⁿ ndii' na tyom'aaⁿ Jesús naquii' wats'om t'maⁿ na tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, tsoom:

—Nquiee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés cwiluena na nquii Cristo cwiluiñê tsjaa' David na jndyowicantyyoo'.

36 Saa manquiiti David cantyya na t'moⁿ Espiritu Santo nnom tsoom na Cristo cwiluiñê Ta na matsa'ntjom jom. Tsoom:

Nquii Ta Ty'õots'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja: “Cajmaⁿ ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' 'u

hasta xjeⁿ na jndā tsá'a nn'aⁿ na jndoo 'u na c'omna nacje
 'naⁿ!."

37 Cwe' jo' mawax'aaya ndaa'yo' ¿chiiu waayuu na cwiluiiñe
 Cristo tsjaaⁿ David na jndyowicantyoo' ee manquiiti David
 tsoom na juu cwiluiiñe Ta na matsá'ntjom jom?

Ndo' jndyendye nn'aⁿ ñequio na neiiⁿna tyondyena ñ'oom
 na seineiiⁿ.

Matseitia' Jesús nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés
 (Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

38 Naquii' ñ'oom na tyo'mooⁿ, tsoom:

—Cal'a'yo' cwenta nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ
 Moisés ee joona jeeⁿ cjaawee' n'omna na nnc'o'nomna na
 cwee'na liaa jnda na tei'ncoo ndo' na nntaⁿ nn'aⁿ lueena na
 nla't'maaⁿndye joona ñequio na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ.

39 Joona jeeⁿ ñe'cwindyuaandyena ntsulá nacañoomticheⁿ
 naquii' lan'om ndo' majo'ti cwil'ana quia na cwicwa'na na
 waā xuee.

40 Mati cwitjeii'na 'naaⁿ yolcu na jndā ljondye na tjā s'aa,
 ndo' cha nntseicu'na' na luaa' la'xmaⁿna, jeeⁿ yo cwila'neiⁿna
 nnom Ty'oqts'om. Jo' t'maⁿti nnt'uiiweeⁿeⁿ joona.

Tsjó'ñjeeⁿ na tquiaa yuscu na jñeeⁿñe
 (Lc. 21:1-4)

41 Cwii xuee wacatyeeⁿ Jesús ndyeyu na meintyjee' castom
 na cwituee' nn'aⁿ s'om cwentaa' wats'om t'maⁿ. Nty'iaa'cheeⁿ
 na cwitoom nn'aⁿ s'om ts'om castom ndo' na jndye naⁿtya
 t'maaⁿ s'om cwitoomna.

42 Mati tyje'cañoom cwii yuscu na jndā ljoñe. Jeeⁿcheⁿ
 ndya' jñeeⁿñê. Tjacjoom'm we tsjó'ñjeeⁿ chjoo s'om wee na
 mei'chjoo tit'maaⁿ.

43 Chii t'maⁿ Jesús nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tsoom
 ndāana:

—Na mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjoo, yuscum'aaⁿ ts'aⁿ na
 jndā tue' saa' ndo' jeeⁿ jñeeⁿñê, sāā t'maaⁿti tjoom'm ts'om
 castom, nchiiti cha'tso nt'omcheⁿ.

44 Ee cha'tsondye naⁿm'aⁿ tiomna s'om na cwe' waljoo' na
 cwilei'chona, sāā jom meiiⁿ na jeeⁿcheⁿ nty'iaa'ñê, tju'ñ'eeⁿ
 cha'waati na maleiñ'oom na nntseijnaaⁿ na nlcwaaⁿaⁿ.

13

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ
 (Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

1 Xjeⁿ na jaacalui' Jesús na waa wats'om t'maⁿ seineiⁿ cwii
 ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, tso nnoom:

—Maestro, canty'ia', jeeⁿ tjacanjoom' ts'iaaⁿ na tuii ñ'eⁿ
 ljo'meiⁿ ndo' jeeⁿ neiⁿncoo' l'aameiⁿ.

2 Tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mayuu' na jeeⁿ neiⁿncoo' l'aa na manty'ia'. Saa queⁿl cwenta, ljo'meiⁿl xocaljoo'tyeⁿna' nacjoo nc'iaana'. Maxjeⁿ nntyuii'ñ'eⁿna'.

'Naa' na cwit'mooⁿna' na manndyoo' na nntycwii
(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Ty'ena ta na jndyu Olivos ndyeyu yuu na meintyjee' wats'om t'maⁿ. Jo' jo' tjacjoo Jesús. Ndo' Pedro ñ'eⁿ Jacobo, ñ'eⁿ Juan ñ'eⁿ Andrés ty'entyjaa'na jom cha ndaaⁿ nla'neiⁿna ñ'eⁿñê na ñenqueena. Ta'x'eena nnoom, jluena:

⁴ —Catsu' ndaaⁿyâ, ¿cwaaⁿ nncue'ntyjo na nluii nmeiⁿ? Ndo' ¿cwaaⁿ 'naaⁿ m'moⁿna' na manndyoo' nluii nmeiⁿ'?

⁵ Quia jo' to' Jesús tyotseineiⁿ ndaaⁿ:

—Cal'a'yo' cwenta na meiⁿcwii ts'aⁿ tinguui'nn'aⁿ 'o cantyja 'naaⁿl ñ'oommeiⁿ'.

⁶ Ee nleitquioo'ndye nn'aⁿ cwii cwii ntyja na nla'cajndyundyena xueya ee nluena na jona cwiluiindyena Cristo. Ndo' jndye nn'aⁿ ññe'quio'nn'aⁿna na ljo' nl'ana.

⁷ 'Nnty'ia'yo' na ndyocwje'cañoom ntia' ndo' nleic'uaa ñ'oom na cwiluii ntia' cwiicheⁿ ntyja, saa tiñe'quiandyo' na nlacatyundyoyo', ee maxjeⁿ jndei'na' na nmeiⁿ nncwinomjndyee. Saa tyoowe'ntyjo xjeⁿ na nntycwiiñ'eⁿ.

⁸ Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñe nacjoo' cwiicheⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ. Jndye joo nnts'eii ndo' nnc'oom jndo' t'maⁿ ndo' t'maⁿ nntseiñ'eeⁿna' nn'aⁿ. Saa cha'tso nawi'meiⁿl cwe' we'yandyo la'xmaⁿna'. Quia nnquioo nt'omcheⁿ nawi' na jaa'ti.

⁹ 'Saa 'o c'om'c'eendyo', ee m'aⁿ nn'aⁿ na ññe'quia cwenta 'o luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' lan'om ndo' jona nntsa'ntjomna na catjaa' nn'aⁿ 'o naquii' lan'om. Mati nl'a nn'aⁿ na jndei'na' nncwintyje'jnaⁿyo' jo ndaaⁿ gobier-nom ñequio jo ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitsa'ntjom nc'e na laxmaⁿyo' cantyja 'naⁿya. Ndo' na luaa' nntjom'yo', ññequiaana' na 'o nntjei'yuu'ndyo' ñ'oom naya 'naⁿya ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

¹⁰ Ee cwii tjoⁿcheⁿ na nntsuu tsjoomnancue ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom cantyja na macwji'n'maaⁿñe Ty'oⁿots'om nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue.

¹¹ Ndo' quia na nnt'uena 'o na ññe'quiana cwenta 'o, tinc'om'yo' ñomtiuⁿ cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' ndaaⁿ naⁿman'iaaⁿ. Ee xjeⁿñeeⁿ m'moⁿ Ty'oⁿots'om cwaaⁿ ñ'oom na nnt'o'yo'. Ee nchii nlaneiⁿyo' ñ'oom na nquiu' ncjo'yo' saa nquii Espíritu Santo nnts'aaⁿ naquii' n'om'yo' ljo' ñ'oom na nndu'yo'.

12 Maxio ts'aⁿ nñequiaa cwenta jom na cueeⁿeⁿ. Ndo' majo'ti nnts'aa ts'aⁿ ñ^e ntseinaaⁿ. Ndo' nda nn'aⁿ nla'wendyena nacjoo lotyena, londyeena, nl'ueendyena chiuu nncwje naⁿñeeⁿ.

13 Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ nla'jndoona 'o nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'naⁿya. Saa juu ts'aⁿ na tyeⁿ cwiljoo'ñe ñ^eeⁿdyo hasta na macanda, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê.

14 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ ñ^eoommeiiⁿ, catsei'noⁿ ljo' ñecatsona'. Juu profeta Daniel, seiljeiⁿ ñ^eoom cantyja 'naaⁿ tsaⁿ na jeeⁿcheⁿ ndya' tiaa' na nntseyuui' cha'tso. Quia na nnty'ia'yo' na jnda mameintyjeeⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ yuu na meiⁿchjoo ticatsaⁿ'ntjomna' na nnc'oom, quia jo' 'o na m'aⁿ'yo' ts'ondaa Judea catsaalei'nom'yo' quii' ntsjo.

15 Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ, ts'aⁿ na ljo nacjoo' waa' yuu na su, ticandyocueeⁿ na nncjaaqueⁿeⁿ na nncwjeeⁿeⁿ 'naaⁿaⁿ. Catseyuuaaⁿaⁿ, calei'noom.

16 Ndo' ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jndaä na mach'ee ts'iaaⁿ tyuaa', ticjaalcweeⁿeⁿ na nncjaacachoom liaⁿaⁿ.

17 Juu xjeⁿñeeⁿ jeeⁿ wi' nntjoom yolcu na ndeiindy e ñequio joo yolcu na 'ndaandy nda.

18 Cataⁿ'yo' nnom Ty'oots'om na nchii xcwe ncuee na teiⁿ na nlcaⁿna' na calei'nom'yo' nawi'ñeeⁿ.

19 Ee quia ljo'cheⁿ nnquioo cwii nawi' na t'maⁿticheⁿ na meiⁿjom ndii' tyootjoom nn'aⁿ cantyjati na tqueⁿ Ty'oots'om tsjoomnancue hasta je'. Ndo' xuee na cwiwjaatina' meiⁿ tajom cwinluuinnda' cwiicheⁿ nawi' cha'na juuna'.

20 Xeⁿ nchii nquii Ta Ty'oots'om tqueeⁿ na tijndyeti xuee nnc'oom nawi'ñeeⁿ, meiⁿcwii ts'aⁿ xocalui'n'maaⁿñe cantyja 'naaⁿna'. Saa nc'e na wi' ts'oom joo nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, jo' chii nnts'aaⁿ na tijndyeti xuee nnc'oom nawi'ñeeⁿ.

21 'Ndo' xeⁿ quia ljo' nntso cwii ts'aⁿ ndaaⁿ'yo': "Canty'ia'yo', ljoo m'aaⁿ Cristo", oo nntso: "Canty'ia'yo', laa'ñeⁿ m'aaⁿ", ticalayu'yo'.

22 Ee maxjeⁿ nlquie'cañom profetas na tiyuu' ñ^eoom cwiñequia ñequio nn'aⁿ na nlue na joona cwiluiindyena Cristo. Nl'ana jndye nnom 'naaⁿ t'maⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na nncjaaawe' n'om nn'aⁿ hasta nquiee nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ nñequio'nn'aⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ joona xeⁿ na nddaä nl'ana. Saa Ty'oots'om tixonquiaaⁿ na nddaä nl'ana.

23 Cha'tso nmeiⁿ jnda tsjoo ndaaⁿ'yo' cwii tjocheⁿ na nluii cha cal'a'yo' cwenta.

*Luaa nncuaa quia na nndyonnda' Jesús
(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)*

24 'Ncuee quia na jnda teinom nawi' t'ma'ñeeñ, quia jo' nleijaañe ñe'quoom', ndo' taxocwixueeñe chi'.

25 Nntquiaandye cancjuu. Ndo' cha'tso najnda na matseixmañ tsjo'luue nntyuii'.

26 Quia ljo'cheñ nnty'iaa nn'añ ja na cwiluiindyō tsañ na jnañ cañoom'luue na macwjaçañōōñnda'a tsjoomnancue. Nndyōō naquii' nchquiu ñequio najndei na matseixmaña ndo' ñequio na neiñncōō' nacaxuee na matseit'maaññena' ja.

27 Njñōōña ángeles 'naña na c'oona cwii cwii ntyjaa' tsjoomnancue ndo' mati ndiocheñ cañoom'luue na nla'tjomna nn'añ na jnda tjeii'ndyō cwentaya.

28 'Cala'noñyo' 'naañ na ma'mōñna' ndaa'yo' cantyja 'naañ ts'oom higuera. Quia na cwinty'ia'yo' na cwintei' l'ona' ndo' cwicandei' tscō'ndaa juuna', quia jo' cwila'noñyo' na jaawindyōo' ncueesua'.

29 Majo'ti quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiñ na jnda tsjōō ndaa'yo', quia jo' cala'noñyo' na jnda teitsiōō' m'aañna'. Mawaa mawaa xjeñ nncwjaçañōōñnda'a.

30 Candye'yo' nntsjoō, mayuu'cheñ na xocwjeñ'eñ nn'añ na m'añ je' hasta xjeñ na jnda seicandaaññena' cha'tso ñ'oommeiñ'.

31 Tsjo'luue ñ'eñ tsjoomnancue nntycwiiñ'eñna' saā ñ'oom 'naña maxjeñ nntseicandaaññena'.

32 'Saā meñcwii ts'añ ticaljeii cwaañ xuee ndo' 'ñeeñ xjeñ na nluui cha'tso nmeiñ'. Meiñ ángeles na m'añ cañoom'luue ticaliuna, meñ ja na cwiluiindyō Jnda Ty'ōōts'om ticaljeiia cwaañ. Macandañ ñenquiचेñ Tsotyaya ntyjeeñ.

33 'Jo' chii c'om'c'eendyō' ndo' queñyo' cwenta. Ndo' calaneiñyo' nnom Ty'ōōts'om, ee ticaliu'yo' cwaañ nncue'ntyjō tiempo'ñeeñ.

34 Nmeiñ' matseijomna' cha'na mach'ee cwii ts'añ na wjaa cwii ndyuaa na tquia. Cwii tjōōcheñ na nnaañ wañañ, nnty'iōom ts'iaañ mosoom'm, cwii cwii nnom ts'iaañ na cwii cwiindyena. Ndo' nntsā'ntjoom ts'añ na mach'ee cwenta 'ndyoots'a na ñe'quii'cheñ cats'aa cwenta.

35 Malaa'ti' matseijomna' 'o ee na ticaliu'yo' 'ñeeñ xjeñ na nncwjee' nguii na matsā'ntjom 'o. ¿Aa nncwjeeñ'eñ natmaañ, oo aa nateijaañ? ¿Aa nncwjeeñ'eñ xcwe tsjom, oo aa na jaan-coo? Jo' chii c'om'c'eendyō'.

36 Ee ticatsona' na mats'ia jo' nncwjeeñ'eñ ndo' nljeiiñ 'o cha'cwijom na cwinda'yo'.

37 Ñ'oom na jnda tsjōō luaa' ndaa'yo', juuna' matsjōō ndaa'yo' na cha'tsondyō', ñe'quii'cheñ c'om'c'eendyō'.

Cwi'maⁿna na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ We xuee cwii tjo_o na nncuee' xuee pascua ñequio xuee na cwicwa' nn'aⁿ ntyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, tyol'ueendyena chiuu nl'ayoona na ññe'quio'nn'aⁿna Jesús cha nnt'uena jom, ndo' na nla'cuee'na jom.

² Jla'tiuuna, jluena ndaa ntyjeena:

—Saa ticat'uaaya jom xcwe ncuee, tints'aana' na nla'wendye nn'aⁿ nacjooya.

Tu'nquio María ncheⁿ nacjoo' Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Tyom'aaⁿ Jesús tsjoom Betania, waa' Simón, ts'aⁿ na ñechuu tycu lepra. Yocheⁿ na meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa, tue'cañoom cwii yuscu na malei'ñ'oom cwii tsioo na tuii ñ'eⁿ tsjo' canchii' na jndyu alabastro. Ñjom ncheⁿ na jndyu nardo na jeeⁿ cachi, ndo' jeeⁿ jndana'. Tyjeeⁿ yuu na ta'tyeⁿ tsioo'ñeeⁿ, chii tu'nquiom ncheⁿñeeⁿ xqueⁿ Jesús.

⁴ Nt'om nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jla'líoo'ndyena nacjoo' yuscu'ñeeⁿ. Jluena ndaa ntyjeena:

—Jeeⁿ ndya' cwe'chi ncheⁿ 'naaⁿaⁿ na seicatsoom.

⁵ Yati xeⁿ teil'uana' ee nncwinom ndyee siaⁿnto denarios nncwji'na'. S'om'ñeeⁿ nnluii naya ndyeñeeⁿ.

Jnaaⁿ luaa' na tyola'wjeena yuscu'ñeeⁿ.

⁶ Saa tso Jesús:

—Ca'ndye'yo' tsaⁿm'aaⁿ. ¿Chiuu na cwila'líoo'ndyo' ñ'eⁿñê? Ee jeeⁿ tjacañjoom' nayawaa' na s'aaⁿ ñ'eⁿndyo.

⁷ Ee ja nchii ñequii'cheⁿ nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo'. Saa ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ na m'aⁿna quii'ntaaⁿ'yo' ndo' quia na ñe'cal'a'yo' naya joona, wanaaⁿ.

⁸ Yuscum'aaⁿ s'aaⁿ cwanti na nndaa nnts'aaⁿ. Jom tu'nquiom ncheⁿ nacjoya cwii tjo_ocheⁿ na nnt'iuu nn'aⁿ ja.

⁹ Na mayuu'cheⁿ ndye'yo' nntsjo_o, meiⁿyuucheⁿ na ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom cha'waa tsjoomnancue na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, maxjeⁿ nla'neiⁿna cantyja 'naaⁿ naya na s'aa yuscum'aaⁿ cha ticatsuu ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Judas mañequiaaⁿ cwenta Jesús luee ntyee

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Jndaⁿ tuii na luaa', quia jo' Judas Iscariote, cwindye nn'aⁿ na canchoo'wendye, tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye na nntseijndaa'ñê ñequio joona na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

¹¹ Jndaⁿ na jndye naⁿñeeⁿ na ljo' nnts'aaⁿ tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿna. T'maⁿna na ññe'quiana s'om nnoom. Quia jo' Judas

tyol'uee'ñetyeeⁿ chiuu ya nnts'aaⁿ na ñnequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

Seijndaa'ñe Jesús na nncuaa Cena

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

12 Quia jo' xuee na cwiwityeⁿ ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee', mañejuu xuee na cwila'cwjeena canmaⁿ nch'u, nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús ta'x'leena nnoom, jluena:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nntsaalajndaa'ndyô cantyja 'naa'ⁿ xuee pascua, na nleñ'oom' na nlqui' catsmaⁿ chjoo'?

13 Ndo' jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê cwii l'aa. Tsoom ndaana:

—Catsa'quie'yo' quii' tsjoom. Jo' jo' nliu'yo' cwii tsaⁿs'a na maleñ'oom cwii tsjoo ndaatioo. Catsaantyjo'yo' naxeeⁿeⁿ.

14 Yuu na nncjaaqueⁿeⁿ candu'yo' nnom ts'aⁿ na waa': "Luaa matso nqueⁿ na matsa'ntjoom jaa: ¿yuu waa cuarto na nlcwaa'a na nntseit'maaⁿndyô xuee pascua ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyô?"

15 Juu tsaⁿñeeⁿ m'moqⁿ cwii cuarto t'maⁿ w'aa nandye teicantyjo'. Maniom candaa' 'naⁿ na macaⁿna' na nncuaa xuee. Jo' calajndaa'ndyô' nantquie na nlcwaa'a ñ'eⁿndyô'.

16 Ndo' ty'e we naⁿñeeⁿ. Quia na tquiena tsjoom'ñeeⁿ jliuna cha'xjeⁿ na jndaⁿ tsoom ndaana. Jo' jo' jla'jndaa'ndyena nantquie na nlcwa'na na nla't'maaⁿndyena xuee pascua.

17 Cwe' tmaaⁿya, xjeⁿ na tyje'cañoom Jesús ñequio nn'aⁿ canchoo'we na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

18 Yocheⁿ na meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na cwicwa'na, tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ candye'yo' nntsjoô, cwiindyô' 'o na macwa' ñ'eⁿndyô ñnequiaa cwenta ja luee nn'aⁿ.

19 Ñ'oomwaa' jeeⁿ ndya' seichjoo'na' n'omna. To'na cwii ndo' cwiindyena ta'x'leena nnoom, jluena:

—¿Aa ndya' nnts'aana' na ja?

20 Quia jo' tsoom ndaana:

—Cwii 'o na canchoo'wendyô', cwii ts'aⁿ na cwinchjeendyô tyoo' ñ'eⁿñê ts'om xio jom ñnequiaaⁿ cwenta ja.

21 Ee na mayuu'cheⁿ, ja na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, maxjeⁿ wjaañ'oomna' ja na nnc'io cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om. Saa jeeⁿ nty'iaa'ñe ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja, yaticheⁿ xeⁿ ticaluiñe tsaⁿñeeⁿ.

22 Yocheⁿ na cwicwa'na, to'ñom Jesús tyoo', tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om. Jndaⁿ jo' tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaana. Tsoom:

—Cato'ñoom'yo', cwa'yo' tyoo'waa, ee cwiluiñena' seii'a.

23 Mati to'ñoom cwii waso na ñjom ndaa winom. Jnda na tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ooots'om, quia jo' tquiaaⁿ juuna' ndaana, cha'tsondyena tana.

24 Ndo' tsoom ndaana:

—Ndaa winomwaa cwiluiñaena' nioom'a na nnguioo na nncwji'n'maaⁿndyo jndyendye nn'aⁿ. Ñ'eⁿ juuna' maquaⁿtyaⁿya ñ'oom xco.

25 Candye'yo' nntsjoō na mayuu'cheⁿ taxoc'uannda'a winom hasta juu xuee na nnc'uaxco juuna' quia na nntsa'ntjom Ty'ooots'om.

Jesús matseicañeeⁿ na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

26 Ndo' jnda na tana luantsa, jlui'na jo' jo'. Ty'ena ta Olivos.

27 Quia jo' tso Jesús ndaana:

—Tsjom je' cha'tsondyo' 'o nntjei'ndyo' ñ'eⁿndyo. Ee ljeii'naaⁿ Ty'ooots'om matsona': “Nntseicua'a ts'aⁿ na mach'ee cwenta canmaⁿ, ndo' canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ nnt'oom'ndyeyo'.”

28 Saa tso Jesús:

—Ndo' ja quia jnda na mawando'xco nncjo jndyaa ts'ondaa Galilea, xeⁿ jnda nntsaantyjo'yo'.

29 Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Meiiⁿ cha'tsondye naⁿm'aⁿ nntjeii'ndyena ñ'eⁿndyu', saa ja tijoom cwji'ndyo ñ'eⁿndyu'.

30 T'o Jesús, tsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu' matsjoō njom', tsjom je' cwii tjoocheⁿ na nndaⁿ we ndii' na matseixuaa caxtijndyo, saa 'u xjeⁿñeeⁿ jnda ndyee ndii' jnda tjei'ndyu' ñ'eⁿndyo.

31 Saa Pedro yacheⁿ jndeiⁿ ñ'oom t'ooⁿ:

—Meiiⁿ c'iq ñ'eⁿndyu', saa tijoom cwji'ndyo cantyja 'naⁿ.

Ndo' cha'tso nc'iaaⁿaⁿ majo'ti jluena.

Getsemaní matseineiⁿ Jesús nnom Ty'ooots'om

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

32 Quia jo' tquienaa cwii joo na jndyu Getsemaní. Tsoom ndaana:

—Cwindyuaandyo' ñjaañe yocheⁿ na jo luaa' na nntseinaⁿya nnom Ty'ooots'om.

33 Jo' chii tjatyeen, tjañ'oom Pedro ñ'eⁿ Jacobo ñ'eⁿ Juan. Ndo' jnaⁿna' na t'maⁿ matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ ndo' jeeⁿ matseichjoo'na' ts'oom.

34 Tsoom ndaa naⁿñeeⁿ:

—Jeeⁿ matseichjoo'na' ts'ooⁿ hasta jom ndyowe' ts'ooⁿ. Caljoo'ndyo' ljoofne. C'om'c'eendyo', nchii cwindayo'.

35 Quia jo' tjatjatyeeⁿcheⁿ, tjacwanquoom nomtyuaa. Tyocaaⁿ nnom Ty'oo^ts'om xeⁿ wanaaⁿ tintjoom nawⁱ' na meiⁿndoo[']na' jom juu xjeⁿñeeⁿ.

36 Tsoom:

—Tsotyaya, 'u cha'tso nnda^a nntsa'. Catseicandyaandyu' ja na ticwinooⁿya nawⁱ'waa. Saa catsa' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om' nncu' nchii cha'xjeⁿ na l'ue ts'ooⁿ ja.

37 Quia jo' jndyolcwe' Jesús na m'aⁿ ndyee naⁿñeeⁿ. Ndo' ljeiiⁿ na cwindana. Tsoom nnom Pedro:

—Aa ndi' Simón, ¿aa wa'tsu'? ¿Aa maxjeⁿ tîcanda^a nntsa' na ticatsu' meiⁿ ñe'cwii hora?

38 Ñequii'cheⁿ c'om'c'eendyo' na calanei[']yo' nnom Ty'oo^ts'om cha ticjaachuuna' 'o quia na ñe'cats'aana' xjeⁿ 'o. Jeeⁿ m'aaⁿc'ee' ts'om ts'aⁿ na nnts'aa yuu na ya, saa^a nc'e na ts'aⁿ tseixmaⁿ, tileicanaaⁿñe na nnts'aa na ljo'.

39 Jnda jo' cwiicheⁿ ndii' tjannaaⁿ'aⁿ. Mañejooti ñ'oom seineiiⁿ nnom Ty'oo^ts'om.

40 Quia na jndyolcweⁿnaaⁿ'aⁿ na m'aⁿna, majo'ti ljeiiⁿ na cwindana, ee jeeⁿ tyeⁿ waa na maleichuu tsaⁿtsjom joona. Ndo' meiⁿ cwe' ticaliuna ljo' nluena nnoom.

41 Tjannaaⁿ'aⁿ na nntseineiiⁿ nnom Ty'oo^ts'om ndo' quia tyjeeⁿ'eⁿ na jnda ndyee ndii' na m'aⁿna, tsoom nda^ana:

—Cwa ndicwaⁿ cwinda'yo' na cwita'jndyee'yo'. Malei'tyeⁿ. Jnda tue'ntyjo xjeⁿ 'naⁿya. Je' mannt'ue nn'aⁿ na wi'ndye ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

42 Quicantyja'yo'. Cjaaya. Luaa' mandyocwjee'cañoom juu ts'aⁿ na tjacatio cwenta ja luee nn'aⁿ.

T'uena Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

43 Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tyjee'cañoom Judas, cwii joo nn'aⁿ na canchoo'wendye. Ñ'eeⁿ cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ ñ'eⁿñê na cwilei'cho ncjo espadas ñequio n'oom nch'io. Naⁿñeeⁿ nn'aⁿ 'naaⁿ ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom.

44 Ndo' Judas, ts'aⁿ na tquiaa cwenta jom luee naⁿñeeⁿ, jnda t'mooⁿ 'naaⁿ nda^ana chiuu nnts'aaⁿ. Tsoom:

—Juu ts'aⁿ na nnc'ua ntsmaⁿ', majom jo'. Tyeⁿ cat'ue'yo' jom ndo' tsaañ'om'yo' jom. Cal'a'yo' cwenta na ticalacanom'yo' jom.

45 Ndo' quia tquie'cañomna Jesús, mantya seicandyoo'ñê, tsoom nnom Jesús:

—Xmaⁿndyu' Maestro.

Ndo' t'om ntsmaⁿ' tsaⁿñeeⁿ.

46 Quia jo' jla'cjaa lueena Jesús. Tyeⁿ t'uena jom.

47 Cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Jesús na meintyjee' jo' tjeiiⁿeⁿ xjo espada 'naaⁿ'aⁿ. Tioom juuna' mosoo' nquii tyee na cwiluiitquieñe. Jnoⁿ tsua'qui.

48 Ndo' tso Jesús ndaana:

—Jnda'jom tquio'cat'ue'yo' ja cha'cwijom tquio'yo' nacjoo' cwii tsaⁿcanch'ue na cho'yo' ncjo espadas ñ'eⁿ n'oom nch'io.

49 Io ndii 'io ñet'o^onya quii'ntaaⁿ'yo' na ñet'mo^onya ndaa'yo' naquii' wats'om t'maⁿ saa tîcat'ue'yo' ja. Ñecuaa ee cwiluii na luaa' cha catseicandaa'ñena' ljeii 'naaⁿ' Ty'o^ots'om na waa.

50 Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús, jlei'nomna, 'ndyena jom na ñenqueⁿ.

Cwii tsaⁿs'andyua na jleinom

51 Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'andyua na tjantyjo^oⁿ naxeⁿ Jesús. Macandaⁿ chu'tyjo^oñê cwii sámana. Mati jom t'ue naⁿñeeⁿ.

52 Saa jom je' jluii'ñê naquii' sámana 'naaⁿ'aⁿ, 'ñeeⁿ juuna', jlei'noom na ñecasei'ñê.

'Ooqueⁿ na Jesús luee naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos (Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

53 Quia jo' ty'eñ'omna Jesús jo nnom nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyjentyeeñe. Jo' jo' tjomndye cha'tsondye ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwit'mo^oⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés.

54 Ndo' Pedro tquiacheⁿ tquia tjantyjo^oⁿ. Macanda tuee'tyeeⁿ tach'eeⁿ waa' tyee na cwiluiitquieñe. Jo' jo' tjacjom nacañoom nn'aⁿ na cwindye'ntjom wats'om t'maⁿ. Tyotseiwiñê 'ndyoo chom.

55 Quia jo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio cha'tsondye naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos tyol'ueena nn'aⁿ na calue ñ'oom cantu nacjoo' Jesús cha ndaaⁿ nleijndaa' jnaaⁿ'aⁿ na cueeⁿ'eⁿ. Saa tileicaliuna.

56 Ee majndye nn'aⁿ ty'enquia ñ'oom na cwe' cantu saa tiñecwii ñ'oom tqiana jo' chii ticalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ nacjoom'm.

57 Jndaⁿ jo' tei'cantyja nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tquia cwiicheⁿ ñ'oom na tiyuu' nacjoom'm, jluena:

58 —Jâ jndyaayâ na tso tsaⁿm'aaⁿ na jom nntseyueeⁿ'eⁿ wats'om t'maⁿwaa na l'a nn'aⁿ, ndo' ñendyee xuee nnts'aaxoom cwiicheⁿ na nchii nn'aⁿ nl'a.

59 Saa meiiⁿ jluena ñ'oomwaa', maxjeⁿ ticatjoom' ñ'oom.

60 Quia jo' teintyjee' nquii tyee na cwiluiitquieñe xcwe quii' ntaaⁿna, tax'eeⁿ 'ndyoo Jesús, tsoom:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿcwii ñ'oom tic'o'? ¿Chiuu waayuu cantyja 'naaⁿ' ñ'oom na cwituee'na nacjo'?

61 Saa Jesús ñemaaⁿ'cheeⁿ m'aaⁿ. Meiⁿcwii ñ'oom tic'ooⁿ. Quia jo' juu tyee na cwiluiitquieñe tax'eeñennaⁿ'aⁿ, tsoom:

—¿Aa 'u cwiluiindy^u' Cristo, Jnda nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿ'ndyô?

62 T'o Jesús, tsoom:

—Mayuu' na jo' ja. Ndo' nnty'ia'yo' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nncwa'catyaⁿ ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya na jom matseixmaⁿ'ñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda na ndyocua^{ya}, na nnaaⁿ cañoom'luee ñequio nchquiu.

63 Quia jo' juu tyee na cwiluiitquieñe jndii'ñê tsca'nnoom na lioom'm, tsoom:

—¿Aa cwimacaⁿ'tina' 'ñeeⁿ nñequiotjei'yuu'ndyeti jnaaⁿ'aⁿ?

64 'O macwindye'yo' ñ'oom ntjeiⁿ na matseineiⁿ nacjoo' Ty'oots'om. ¿Chiuu cwilatiuu'yo' ñ'eⁿ'ñê?

Ndo' cha'tsondyena ñe'cwii jla'jomndyena na waa jnaaⁿ'aⁿ ndo' tseixmaaⁿ na cueeⁿ'eⁿ.

65 Cwantindyena to'na na tyojñomna ndaajnaⁿ jom. Jla'cataⁿ'na nnoom, tyotmeiⁿ'na nda' jom, jluena:

—Cjaawee' 'ndyo' 'ñeeⁿ tquiaa 'u.

Mati nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om tyoñe'quiana nda' watmeiⁿ nnoom.

Macwji'ñe Pedro cautyja 'naaⁿ' Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

66 Yocheⁿ na m'aaⁿ Pedro jo nacje, tach'eⁿ w'aa'ñeeⁿ, tjan-tyjaa' cwii yuscu jom na mandi'ntjom nnom tyee na cwilui-itquieñe.

67 Quia na ljeiⁿ Pedro na matseiwiñe 'ndyoo chom, quiee tyonty'iaaⁿ'aⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ. Tsoom:

—'U mati ñeñ'eⁿ ñ'eⁿ Jesús, ts'aⁿ tsjoom Nazaret.

68 Saa tjei'ñe Pedro, tsoom:

—Ja ticwajnaⁿ'a tsaⁿ'ñeeⁿ. Meiⁿchjoo ticaljeiⁿya ñ'oom na matsu'luaa'.

Jnda jo' teiñooⁿ nacañoom nn'aⁿ, tjaaⁿ yuu waa 'ndyoots'atiom. Xjeⁿ'ñeeⁿ mana seixuaa caxtijndyo.

69 Ndo' majuu yuscu na mandi'ntjom, cwiicheⁿ cwii ndii' nty'iaaⁿ'naaⁿ'aⁿ Pedro. Toqⁿ'oⁿ na tsonnaaⁿ'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

—Tsaⁿm'aaⁿ' maxjeⁿ cwiindy^e joona jom.

70 Ndo' Pedro tjei'ñennaⁿ'aⁿ. Ndo' tityocheⁿ majluennda' nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' nnoom:

—Mayuu'cheⁿ cwiluiindy^u' cwii joona. Ts'aⁿ Galilea 'u ee ljo'yu ñ'oom na matsei'neiⁿ' cha'na cwila'neiⁿ joona.

71 Quia jo' toqⁿ'oⁿ na tju' cheⁿ'nqueⁿ ñ'omwi' nacjoom'm, ndo' tsoom na ntyjiicheⁿ Ty'oots'om na mayom'm. Tsoom:

—Meiⁿchjoo ticwajnaⁿ'a ts'aⁿ na cwindu'yo' luaa'.

⁷² Ndo' mañoom' seixuaa caxtijndyo na jnda we ndii'. Quia jo' tjañjoom' ts'om Pedro ñ'oom na tso Jesús nnoom: "Cwii tjoche" na nntseixuaa caxtijndyo we ndii', saa 'u je' jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' cantyja 'na'ya." Ndo' quia tjañjoom' ts'oom ñ'oommei', jeeⁿ ndya' tyoty'ioom.

15

'Ooñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Ndo' na jaawixuee ntyee na cwiluiitquiendye tjomndyena ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés ñequio cha'tso naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jla'jndaa'ndyena. Jnda jo' jla'tyeⁿ na Jesús, ty'eñ'omna jom. Ty'ecatioona cwenta jom l'oo Pilato.

² Ndyeyu tax'ee Pilato nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwiluiindy' rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

Ndo' t'ooⁿ:

—Majo'ndyo cha'xjeⁿ na matsu'.

³ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye jndye jnaaⁿ aⁿ tquiana.

⁴ Quia jo' tax'eennda' Pilato nnoom, tso:

—¿Aa maxjeⁿ meiⁿ cwii ñ'oom xoc'oo'? Queⁿ cwenta na jndye jnaⁿ cwiluena nacjo'.

⁵ Saa tjaa na t'oti Jesús hasta tquiaana' na jeeⁿ tyom'aaⁿ ts'om Pilato.

Cwiwijndaa'tyeⁿ na nncue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶ Ndo' ticwii chu na cwiwee' xuee pascua waa costumbre na matseicandyaañe Pilato meiⁿ cwi'ñeeⁿ cheⁿ praso na l'ue n'om nn'aⁿ.

⁷ Quia ljo'cheⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Barrabás w'aancjo ñequio nt'omcheⁿ praso. Joonaa jla'wendyena nacjoo' gobierⁿ nom, ndo' jla'cwjeena nn'aⁿ.

⁸ Ty'entyjaa' cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ Pilato. To'na na tyotaⁿ na cats'aaⁿ cha'xjeⁿ quich'eeⁿ na nntseicandyaañe cwii ts'aⁿ.

⁹ Quia jo' tso Pilato ndaana:

—¿Aa l'ue n'om'yo' na catseicandyandyoo juu rey cwenta 'o nn'aⁿ judíos?

¹⁰ Luaa' tsoom ee jnda sei'nooⁿ ooⁿ na joo ntyee na cwiluiitquiendye taq' n'omna Jesús, jo' na ty'ecatioona tsaⁿ ñeeⁿ l'ooⁿ.

¹¹ Ndo' joonaa tyola'jndo'na n'om nn'aⁿ na jndyendye na cataⁿ na nnom Pilato na catseicandyaañe Barrabás, nchii Jesús.

¹² Quia jo' tax'eennda' Pilato ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tsoom:

—Ndo' ¿ljo' l'ue n'om'yo' na cats'aaya ñ'eⁿ juu ts'aⁿ na cwindu'yo' na cwiluiñe rey cwenta' 'o nn'aⁿ judíos?

13 Tacwaxua ndyueena, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

14 Tax'ee Pilato ndaana:

—¿ljo' jeeⁿ tis'a s'aaⁿ nquiu'yo'?

Saa joona ñe'quii'cheⁿ najndei tyola'xuaana, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

15 Quia jo' Pilato, cwe' ee na l'ue ts'oom na calue nn'aⁿ na ya ts'aⁿñe, jo' na seicandyaañê Barrabás. Ndo' sa'ntjoom na catjaa' sondaro Jesús ñ'eⁿ tjaⁿtsei'. Jnda jo' tquiaaⁿ juu lueena na caty'ioomna juu ts'oom'naaⁿ.

16 Ndo' ty'eñ'om sondaro'ñeeⁿ Jesús naquii'cheⁿ wats'iaaⁿ cwentaa' gobiernom. Jo' jo' tjomndye cha'tso nc'iaana.

17 Jla'cweena cwii liaa colo catsioo' jom. Tyola'tyjoondyena l'oo niom, l'ana cwii tsei, tiomna juuna' xqueeⁿ.

18 Jnda jo' tq'na, ndoo' na cwila't'maaⁿndyena jom, jluena:

—Catseit'maaⁿñena' 'u na cwiluiindyu' rey cwentaa nn'aⁿ judíos.

19 Ndo' tyotmeiiⁿna ts'oom xqueeⁿ. Tyojñomna ndaajnaⁿ jom, tyota'na cantyena jo nnoom cha'cwijom cwila't'maaⁿndyena jom.

20 Quia na jnda jla'jnaaⁿñ'eⁿna jom, quia jo' tjeii'na liaa catsioo'. Jla'cweennda'na jom liaⁿaⁿ. Jnda jo' ty'eñ'omna jom na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

21 Xcwe na cwi'oocalui'na naquii' tsjoom ndo' tjomndyena ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón na jnaⁿ jnda. Jom tsotyey Alejandro ñequio Rufo. L'a sondaro na jndei'na' cjaañ'oom ts'oom na ñoom Jesús.

22 Quia jo' ty'eñ'omna Jesús Gólgota. Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' cwii ta na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo.

23 Ndo' tquiana winom na nnc'om na tjoom'na' ñequio mirra. Saa jom tico'ñoom juuna'.

24 Jnda chii ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' sondaro tyo'oonaa x'iaa, cha nnty'iaana cwaaⁿ liaⁿaⁿ nleijnoom' cwii cwii joona. Laa'ti' t'oomna liaⁿaⁿ.

25 Jnda tuee' cha'na ñjeeⁿ nacwitsjoom quia ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

26 Ndo' jnaaⁿaⁿ na teiljeii luaa matsona': "Rey cwenta nn'aⁿ judíos."

27 Mati ty'ioomna we naⁿcanty'ue nacjoo noom'naaⁿ. Cwii tsaⁿñeeⁿ ntyjaaⁿaⁿ ntyjaya ndo' cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ ntyjaty-maaⁿ.

28 Ndo' na l'ana na ljo', seicandaa'ñena' na matso ljeii 'naa' Ty'oots'om: "Seicañ'e'nyuuna' jom quii'ntaa' nn'a' na wi'ndye."

29 Nn'a' na tyowinom jo' jo', tyola'jnaa'na jom. Ty-ola'caandyena nque'na, tyoluena:

—U je', na nntseyui' wats'om t'ma' 'naa'nyâ ndo' ñendyee xuee nntseiwe'nda' juuna',

30 cwji'n'maa'ndyu' che'nncu'. Candyo'cue' na ñoom' ts'oom'naa'waa'.

31 Mati ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a' na cwit'moo' ljeii na tqe' Moisés malaa'ti' tyola'jnaa'na jom. Jluena:

—Jee' ya ñetjei'n'maa'ñe tsa'm'aa' nt'omche' nn'a' saa tileicandaa' nncwji'n'maa'ñe che'nque'.

32 Jom na matsoom na cwiluiiñê Cristo ndo' Rey cwentaa jaa nn'a' Israel, cwa candyocue' na ñoom ts'oom'naa' cha nnty'iaaya quia jo' nlayuu'a ñ'e'ñê.

Ndo' mati we nn'a' na ñom noom'naa' ñ'e'ñê tyola'jnaa'na jom.

Tquiaañe Jesús na tuee'e'

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

33 Quia na jnda' tuee' na quiajmei', teijaa'ñe tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaa'.

34 Juu xje'ñee' jndei seixuaa Jesús, tsoom:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? (Ñ'oommeii' matsona': Ty'oots'omya, Ty'oots'omya, ¿chiiu na ma'ndii' ja?)

35 Nt'om nn'a' na meintyjee' ndyoo' nacañom'm, quia jndyena na seixua', jluena:

—Aa ndye'yo', macwaa' profeta Elías.

36 Quia jo' jleinom cwii ts'a'ñee', jndyoñ'oom cwii 'na' na ya maw'ana' ndaa. Nchjeeñê juuna' naquii' winom na ta. Tjaa'ñê juuna' nnom cwii ts'oom, chii ty'ioom juuna' 'ndyoo Jesús na cateii'ñe. Tsoom:

—Cwa je' nnty'iaaya aa nncwjee'cañoom Elías na nncwjii'ñe jom na ñoom ts'oom'naa'.

37 Jnda' na seixuaa Jesús jndei mana tuee'e'.

38 Ndo' liaa na ntyjaty'io na matseicu'na' yuu na lju'ti naquii'che' wats'om t'ma', jndii'tcona' hasta xje' nom-tyuaache'.

39 Juu capeita' na meintyjee' ndyeyu jo' nnom Jesús, quia jñee' na seixuaa ndo' nty'iaa'na' na luaa' tuii na tue' tsa'ñee', quia jo' tsoom:

—Mayuu'che' tsa'm'aa' cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om.

40 Mati jo' jo' meintyjee'tquia nt'om yolcu na jee' cwinty'iaa na ljo' tuii. Quii'ntaa' jona m'aa' María Magdalena ñequio

Salomé ñequio cwiicheⁿ María, tsondyee José ñ'eⁿ Jacobo, tsaⁿ na titquieñeti.

⁴¹ Joo yolcum'aⁿ tyocañ'eeⁿna ñ'eⁿ Jesús quia ñet'oom ts'ondaa Galilea. Tyondye'ntjomna nnoom. Ndo' mati jo' jo' meintyjee' jndye nt'omcheⁿ yolcu na jnaⁿ Galilea na ñencwi tquiowana Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

'Oocat'iuuna Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Tmaaⁿndye nn'aⁿ jo' jo'. Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ xuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ jndíos 'naⁿ na nlcaⁿna' jona ee jnda jnaⁿna' xuee na nnta'jndyeena.

⁴³ Mati jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ tsjoom Arimatea na jndyu José. Jom t'maⁿ cwiluiñê naquii' tmaaⁿ naⁿman'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jeeⁿ meinom'm xuee na nnty'iaa'nnoom na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ndo' nc'e na jnda jaamaaⁿ chii tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato. Ty'oomt'maaⁿñê ts'oom tjacaaⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ.

⁴⁴ Jeeⁿ seitsaⁿna' Pilato quia na jñeeⁿ na tyuaa' tue' Jesús. Ee ntyjeeⁿ yo cwiñom nn'aⁿ noom'naaⁿ ndo' cwiwjena. Jo' chii tqueeⁿñê capeitaⁿ, tax'eeñê 'ndyoo tsaⁿñeeⁿ aa maxjeⁿ jnda tue' Jesús.

⁴⁵ Ndo' quia na jñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo capeitaⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' tquiaaⁿ ñ'oom'm na cjaañ'oom José sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

⁴⁶ Quia jo' tjatseijnda José cwii sávana ya, jnda jo' tjacatyjeeñê sei'ts'o 'naaⁿ Jesús, seityjooñê liaa'ñeeⁿ juu, ndo' tjacaty'oom juu naquii' tsue'tsjõ' na tuiiya. Jnda chii seicuu'ñê 'ndyoo tsue'tsjõ' ñequio cwii tsjõ' t'maⁿ.

⁴⁷ Ndo' María Magdalena ñequio María, tsondyee José, nty'iaana na tjacant'iuu'ñe Jesús.

16

Cantya na tando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Jnda na tjacue ñe'quoom' juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, tja María Magdalena ñequio Salomé ñequio María, tsondyee Jacobo, ty'ela'jndana ncheⁿ cachi na nnc'oocaty'oomndyena sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

² Ndo' cwitsjoomya xuee najndyee smanaⁿ manlui'nom ñe'quoom', ty'ena yuu waa tsei'tsuua' Jesús.

³ Nato ñjomndyena tyoluecheⁿnquieena ndaa ntyjeena:

—¿Ñeeⁿ ya nnteijndei jaa na nnquindyõ tsjõ' 'ndyoo tsei'tsuua'?

⁴ Saa quia na jnda tquiena jo', jleinty'iaana, jliuna cwa jnda teindyõ tsjõ'. Ndo' juuna' jeeⁿ t'maⁿna'.

⁵ Ndo' jndā na ty'equie'na quii' tsei'tsuaa'ñeeⁿ, nty'iaana cha'cwijom cwii tsaⁿs'andyua wacatyeeⁿ ntyjaya. Cweⁿ cwii liaatco, liaa canchii'. Jeeⁿ ndya' nioom tyuena.

⁶ Tso tsaⁿñeeⁿ ndaana:

—Tintyue'yo'. 'O cwil'ue'yo' Jesús na jnaⁿ Nazaret, jom na ty'oom nn'aⁿ ts'oom'naaⁿ. Jndā tando'xcoom na tueeⁿeⁿ. Tac'oomñê ñjaaⁿ. Canty'ia'yo' yuu na tqueⁿna jom.

⁷ Je' catsa'yo' na m'aaⁿ Pedro ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê Jesús. Calacandii'yo' jooa na nncjaajñeeⁿ Galilea, jndanquia nnc'oontyjoa. Jo' jo' nleicwindyena ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ jndā tsoom ndaa'yo'.

⁸ Quia jo' jlui'na naquii' tsei'tsuaa. Jndei ty'elcwee'na ndo' cwiteindyena, ndoo' nquiuna na tanchii jooa. Ndo' cwe' na jeeⁿ tyuena, jo' na seitsaⁿ'na' jooa, meiⁿ tícaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ chiuu tuii.

Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena

(Jn. 20:11-18)

⁹ Mañejuuti cwitsjoom xuee najndyee smanaⁿ quia na jndā tando'xco Jesús, najndyee teitquioo'ñê nnom María Magdalena, tsaⁿ na tjeiiⁿeⁿ ntquiee' jndyeta naquii' ts'om.

¹⁰ Ndo' María'ñeeⁿ tjatseicañeeⁿ nquiee nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ Jesús. Xjeⁿñeeⁿ jeeⁿ xcwe na m'aⁿna na chjoo' n'omna ndo' cwityuena.

¹¹ Saa quia jndyena na Jesús jndā mawa'ndo'xcoom, ndo' juu yuscu'ñeeⁿ jndā nty'iaa'nnom jom, maxjeⁿ tícala'yuna.

Teitquioo'ñe Jesús ndaa we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

(Lc. 24:13-35)

¹² Jndanquia teitquioo'ñe Jesús ndaa we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na cwi'oo nato jndaa, s'aana' na cwiicheⁿ ljo waaⁿ.

¹³ Ndo' ty'elcwee' naⁿñeeⁿ Jerusalén, ty'ela'candiina nc'iaana. Saa meiiⁿ ñ'omndyuee jooa, tjaa 'ñeeⁿ seiyyu'.

Majñom Jesús nn'aⁿ na c'oonquiana ñ'oom'm

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Jndā jo' teitquioo'ñê ndaa canchoo'cwii nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê yocheⁿ na cwimeindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na cwicwa'na. Nc'e na tiñe'cala'yuya n'omna, jo' na seitiaaⁿ'aⁿ jooa na quie' n'omna. Ee tícala'yuna na jndā wando'xcoom meiiⁿ na jla'candii nn'aⁿ na jndā nty'iaandaa jom.

¹⁵ Xjeⁿñeeⁿ tsoom ndaana:

—Catsa'yo' cha'waa tsjoomnancue, ññe'quia'yo' ñ'oom naya ndaa cha'tso nn'aⁿ na macwji'ñ'maaⁿñe Ty'ooots'om jooa.

16 Juu ts'aⁿ na nntseyiu' ndo' nleits'oomñe, nlui'n'maañe. Saa juu ts'aⁿ na ticatseyiu', maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' juu cantyja jnaaⁿl.

17 Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ nl'ana. Ñequio xueya nntjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ, ndo' nla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

18 Xeⁿ nnt'uena canduu ñequio lueena oo xeⁿ nncwena nasei wjee, tjaa'naⁿ ljo' nntjoomna. Ndo' quia na nntioona lueena nacjoo nn'aⁿwii, nn'maaⁿ naⁿñeeⁿ.

Tjawa Jesús cañoom'luee

(Lc. 24:50-53)

19 Quia na jnda teinom na seineiⁿ Ta Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eñê, tjañ'oomna' jom cañoom'luee. Tjacjom ntyjaa' ts'o Ty'o^ots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' jom.

20 Quia jo' jnaⁿ naⁿñeeⁿ ty'ena, tyoñe'quiana ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ meiⁿyuucheⁿ na ty'ena. Ndo' manquiti Ta Jesús tyoteijneiⁿ jona. Tquiaaⁿ na tyocanda^a tyol'ana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tjei'yuu'ndyena' na mayuu' ñ'oom na tyoñe'quiana. Amén.

Ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo na seiljeii Lucas

Seijndaañe Lucas na seiljeiⁿ ñ'oom naya

¹ Na m'aaⁿ 'u Teófilo, na jeeⁿ ya ts'aⁿndyu', matseiljeiya ñ'oommeiiⁿ. Majndye nn'aⁿ jnda jla'ljeii ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús chiuu waa na mayuu'cheⁿ na jnda tuii quii'ntaaⁿyâ.

² Jla'ljeiina ñ'oom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom na to'ñooⁿyâ na tquia nn'aⁿ na nty'iaandaaⁿ chiuu waa na tuii xjeⁿ na jnaⁿcheⁿna'.

³ Jaach'ee xuee mañjom ts'ooⁿya cha'tso na tuii. Je' mach'eenaa' ts'ooⁿ na mati ja nntseiljeitcuundyö ñ'oomwaa na nntsei'naⁿ,

⁴ cha catsei'nöⁿ na mayuu' ñ'oom na jnda t'mooⁿ nn'aⁿ njom'.

Seicandii ángel na nluiiñe Juan

⁵ Ncuee quia tyom'aaⁿ Herodes tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ ts'ondaa Judea, tyom'aaⁿ cwii tyee cwentaa nn'aⁿ judíos na jndyu Zacarías. Jom tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿ tmaaⁿ ntyee na seicajndyuna' Abías. Scoom'm jndyu Elisabet, cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ Aarón.

⁶ Wendye joona, tyol'ana na maty'iomyana' jo nnom Ty'oots'om. Meiⁿcwii na cha'tso ñ'oom na matsaⁿntjom Ta Ty'oots'om tîcwiⁿnom'na, tyola'candana juuna'.

⁷ Saaⁿ tjaa'naⁿ ndana ee Elisabet tîc'oom jnaaⁿ. Ndo' jeeⁿ jnda tquiendyena.

⁸ Quia na tue'cañoomna' tmaaⁿ ntyee na ñ'eⁿ Zacarías na ndye'ntjomna jo nnom Ty'oots'om naquii' wats'om t'maⁿ,

⁹ cha'xjeⁿ na waa ñ'oom ndaaⁿ ntyee, tyo'oona x'iaa, 'ñeeⁿ nleijnoom' na nncjaaquiee' naquii' wats'om t'maⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Zacarías teijnoom'm na nncjaaqueⁿeⁿ na nnts'aaⁿ tsioom suu. Quia jo' tjaqueⁿeⁿ ndo' tooⁿoⁿ na matseicoom suu.

¹⁰ Yocheⁿ na mach'eeⁿ tsioom suu jndye nn'aⁿ m'aⁿ tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ na cwila'neiⁿ nnom Ty'oots'om.

¹¹ Xjeⁿ'ñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om nnoom. Meintyjee' ángel'ñeeⁿ ntyjaa' tio ntyjaya yuu na cwico suu.

¹² Seiñ'eeⁿna' Zacarías quia na nty'iaaⁿaⁿ juu. Jeeⁿ seicaty'uena' jom.

¹³ Saaⁿ tso ángel nnoom:

—Tinty'ue', Zacarías. Majnda jndii Ty'oots'om ñ'oom na macaⁿ'. Ndo' scu' Elisabet nntseincueⁿ yu'ndaa nda'yo'. Ndo' nntseicajndyu' juu Juan.

14 Cantyja 'naaⁿ juu nñequiaana' na jeeⁿ neiⁿ ndo' nnc-jaawee' ts'om'. Mati jndye nn'aⁿ nnc'omna na jeeⁿ neiiⁿna na nluiñê.

15 Ee jom t'maⁿ nntseixmaaⁿ jo nnom Ty'oots'om. Tixoc'om winom meiⁿ nta na wjeeti. Ndo' cha'waa naquii' ts'oom nnc'oom Espíritu Santo meiiⁿ na ndi njoom ts'om tsiaa' tsoñeeⁿ.

16 Cantyja 'naaⁿ jom jndyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel nlcwe' n'omna jo nnom Ta Ty'oots'om cwentaana.

17 Jom nndyojñeeⁿ jo nnom Ta Jesucristo cwii tjoocheⁿ na nndyo. Ndo' nndi'ntjoom nnom ñequio najndeii na ñejndi'ntjom Elías. Nnts'aaⁿ na caljoya n'om nn'aⁿ ñ'eⁿ ndana cha nn'aⁿ na cwila'quie' n'om, nnquioo' n'omna cantyja na jndo' n'om nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana'. Luaa' nnts'aaⁿ cha nntseijndaa'ñeyana' naquii' n'om nn'aⁿ na nnc'om cwentaa' Ta Ty'oots'om.

18 Quia jo' tso Zacarías nnom ángel:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na luaa' nluii? Ee ja luaa jnda tquiendyo ndo' mati scuya jnda tquienê.

19 T'o ángel nnoom, tso:

—Ja jndyuya Gabriel na mandi'ntjoⁿya nnom Ty'oots'om. Jom jñoom ja na catseicandiiya 'u ñ'oom nayameiiⁿ.

20 Saá queⁿ cwenta, je' nntá' na matsei'neiⁿ jnaaⁿ na ticatseyu' ñ'oom na matsjoo njom'. Ndo' nnaaⁿnda' na nntseineiⁿ juu xuee quia na nntseicandaá'ñena' ñ'oomwaa'.

21 Ndo' joo nn'aⁿ na tyomeindoo' Zacarías, jeeⁿ tyom'aaⁿ n'omna chiuu waa na jeeⁿ yo tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ.

22 Saá quia na jlueeⁿeⁿ taleicatseineiⁿ, jo' na jla'noⁿna na waa na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ naquii' wats'om. Cwe' tyots'o^ol'o^ondaana. Ee jnda tá' na matseineiⁿ.

23 Quia na jnda jndaá' xuee na mandi'ntjoom naquii' wats'om t'maⁿ, tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ.

24 Jndaⁿquia teitquioo' na jndeiñe scoom'm Elisabet. Tyom'aaⁿcheⁿ tsaⁿñeeⁿ w'aana cwii 'om chi'.

25 Quia jo' tso juu Elisabet: “Luaa naya mach'ee Ta Ty'oots'om ñ'eⁿndyo. Seijndaa'ñê na cantycwii na cwicalui'jnaaⁿndyo jo ndaaⁿ nn'aⁿ na tjaa'naⁿ jndaaya.”

Seicandii ángel na nluiñê Jesús

26 Jo' jo' chi' na jnda yom na teitquioo'ñe ángel Gabriel nnom Zacarías, ndo' majñomnnda' Ty'oots'om jom cwiicheⁿ tsjoom na jndyu Nazaret, ts'ondaⁿ Galilea

27 na m'aaⁿ cwii yuscundyua na jndyu María, tsaⁿñeeⁿ mawaa ñomcaaⁿaⁿ ñequio cwii tsaⁿs'a na jndyu José tsjaaⁿ David.

28 Jnda tjaquiee' ángel yuu na m'aaⁿ, tso nnoom:

—Xmaⁿndyu', 'u na t'maⁿti naya na macanda'. Nquii Ty'o^ots'om m'aaⁿñê ñ'eⁿndyu'. Quii'ntaaⁿ cha'tso ntyjelcu', 'u matio'naaⁿñetyeeⁿ.

29 Ndo' María quia na jñeeⁿ ñ'oommeiⁿ!, jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' jom ndo' jeeⁿ tyom'aaⁿ! ts'oom ljo' ma'moⁿ ñ'oommeiⁿ!.

30 Quia jo' tso ángel nnoom:

—María, tinty'ue'. Ee 'u t'maⁿ naya jnda teijnom' na macanda' jo nnom Ty'o^ots'om.

31 Luaa nluii, ndeiindyu' ndo' nntseincui' cwii tyochjoo ndo' nntseicajndyu' juu Jesús.

32 Jom nluii'tmaⁿñê. Nntseicajndyuna' jom Jnda nquii Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ. Ndo' ññequiaaⁿ na nluiiñe rey cha'xjeⁿ ñeseixmaⁿ David na tyotsaⁿntjom.

33 Maxjeⁿ nljotyeⁿ na nntsaⁿntjoom ntseindacantyjo Jacob, ndo' tijoom cantycwii cantyja na nntsaⁿntjoom.

34 Tso María nnom ángel:

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na nluii na luaa'? Ee tyoom'aaⁿya ñ'eⁿ tsaⁿs'a.

35 Quia jo' t'o ángel nnoom, tso:

—Juu Espíritu Santo nnts'aaⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ ñ'eⁿndyu'. Ndo' juu na jndei na matseixmaⁿ nquii Ty'o^ots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ, nnc'oomna' ñ'eⁿndyu'. Ee jo' na nluiiñe yu'ndaa na lju' ts'om, ndo' nntseicajndyuna' juu Jnda nquii Ty'o^ots'om.

36 Ndo' queⁿ cwenta, mati nomn'aⁿ Elisabet meiiⁿ na jnda tqwieñe majndeiñe cwii tyochjoo. Je' chi' na jnda yom na jndeiñe. Ndo' jom ts'aⁿ na cwilue nn'aⁿ na tileic'oom jnda.

37 Ee tjaa'naⁿ cwii nnom na xocandaa nnts'aa Ty'o^ots'om.

38 Ndo' tso María nnom ángel:

—Ja ts'aⁿ mandi'ntjomtyeⁿ nnom Ta Ty'o^ots'om. Cats'aana' ñ'eⁿndyo cha'xjeⁿ ñ'oom na jnda tsu'.

Quia jo' mana jlui' ángel na m'aaⁿ.

Wjaacando' María xjoom Elisabet

39 Jnda jo' seijndaa'ñe María, seityuaaⁿaⁿ tjaaⁿ. Tjaaⁿ cwii tsjoom naquii' ntsjo ts'ondaa Judá.

40 Tueⁿeⁿ waa' Zacarías. Tjaqueⁿeⁿ ndo' tquiaaⁿ na xmaⁿñe Elisabet.

41 Jnda na jndii Elisabet jndyee' María na tquiaa na xmaⁿñê, quia jo' seijndei yu'ndaa ts'om tsiaⁿaⁿ. Ndo' xjeⁿñeeⁿ tjaquiee' Espíritu Santo cha'waa naquii' ts'oom.

42 Ndo' jndei seineiiⁿ, tsoom:

—Quii'ntaaⁿ cha'tsondye tyjaalcuuya, 'u na matio'naaⁿñeti Ty'o^ots'om. Ndo' matio'naaⁿñe yu'ndaa na njom ts'om tsia'.

43 Saa ja, ¿ñeeⁿ cwiluiindyo na jnda'jom nncu' na cwilui-indyu' tsondyee quii Ta na matsa'ntjom ja tyjee'cañoom' jndy-ocando' ja?

44 Ee quia na jndiia na matsu' na xmaⁿndyo, quia jo' mantyjacheⁿ seijndei yu'ndaa ts'om tsiaya na neiiⁿeⁿ.

45 Matio'naaⁿñe Ty'oots'om 'u. Ee matsei'yu' na nntseicandaa'ñena' ñ'oom na seicañeeⁿ 'u, na tso ángel njom'.

46 Quia jo' tso María:

Ñequio na xcwee' ts'ooⁿ matseit'maaⁿndyo Ta Ty'oots'om,

47 ndo' neiiⁿ ts'ooⁿya jom, ee cwiluiñê na macwji'n'maaⁿñê ja.

48 Ee ty'oom na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo, meiiⁿ ts'aⁿ na cwe' cwantindyo ja na mand'ntjoⁿtyaⁿ nnoom.

Ndo' je' je', xuee na cwii wjaana', cha'tsondye nn'aⁿ tsjaaⁿ na wjaawicantyjoo' nluena na matio'naaⁿñê ja.

49 Ee nqueⁿ na cha'tso najndei matseixmaaⁿ, t'maⁿ naya jnda s'aaⁿ ñ'eⁿndyo.

Jom lju' cwiluiñê, ndo' maxjeⁿ jo' jo' xueⁿeⁿ.

50 Cha'waa na ndyowana', m'aaⁿ na wi' ts'oom cha'tsoti nn'aⁿ na cwii wjaawicantyjoo' na cwila't'maaⁿndye jom.

51 Ee cantyja na s'aaⁿ, t'moⁿna' chiuu waa najndei na matseixmaaⁿ.

S'aaⁿ na t'oom'ndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye cheⁿnquiee cantyja na cwila'tiuu.

52 Tyotseit'maaⁿñê nn'aⁿ na cwe' cwantindyo ndo' tjeiiⁿeⁿ nn'aⁿ na waa najnda na m'aⁿ n'iaaⁿ.

53 Teijneiⁿ nn'aⁿ na nquiu na tjoⁿndye jom.

Saa nn'aⁿ na nquiu na tjaa ljo' cotseitjoona' joo, ticateijneiⁿ naⁿñeeⁿ.

54 Tyoteijneiⁿ welooya, nn'aⁿ Israel na tyondye'ntjom nnoom, cha ca'moⁿna' na mañjom ts'oom na nntseicandaa'ñê ñ'oom na tsoom ndaana na nnts'aaⁿ.

55 Ee tsoom na tijoom cantycwii na wi' ts'oom cha'tsondye nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel,

majuu Abraham ñequio nn'aⁿ na tuiindy tsjaaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

56 Ndo' ljoⁿñe María cha'na ndyee chi' ñequio Elisabet. Jnda chii tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ.

Cantyja na tuiñe Juan

57 Tue'ntyjo xjeⁿ na nntseincuii Elisabet, quia jo' seincueⁿ cwii tyochjoo.

58 Ndo' nn'aaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' jndyena na jeeⁿ wi' ts'om Ty'oots'om jom. Jo' chii t'omna na neiiⁿna ñ'eⁿñê.

59 Xuee na jnda ñeeⁿ na tuiñe yu'ndaa, tjomndyena na nla'candaa'ndyena costumbre na waa jo ndaana na cwil'ana

ñ'eⁿ yo'ndaa na naⁿnom. Ndo' tyol'ana na nla'cajndyuna jom xuee' tsotyeeⁿ, Zacarías.

⁶⁰ Saa t'o tsoñeeⁿ, matso:

—Nchii jo', maxjeⁿ Juan njñoom.

⁶¹ Jluena nnoom:

—¿Chiuu na luaa'? ndo' tjaa'naⁿ cwii nn'aⁿyo' na luaa' jndyu.

⁶² Quia jo' s'o_o lueena nnom tsotye yu'ndaa na cwitax'eena chiuu l'ue ts'oom na njndyu jnaaⁿ.

⁶³ Ndo' jom tcaaⁿ cwii tsom ndaana. Seiljeiⁿ nacjoo'na': "Juan xuee' yu'ndaam'aaⁿ." Ndo' cha'tsondyena tjawee' n'omna.

⁶⁴ Mañejuu xjeⁿñeeⁿ, jnaaⁿ na matseineiⁿ Zacarías, seit'maaⁿñê Ty'o_ots'om.

⁶⁵ Jeeⁿ ndyaa' tyueneiiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ nndyoo' ñ'eⁿndyena. T'om ñ'oom cha'waa naquii' ntsjo ts'ondaa Judea cantyja na nmeiiⁿ tuii.

⁶⁶ Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿ, jeeⁿ tyola'wena ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna. Jeeⁿ tyom'aaⁿ n'omna, tyota'x'eena ndaa ntyjeena:

—¿Ljo'to cwiluiiñe yu'ndaam'aaⁿ?

Ee jla'nqⁿ na na Ty'o_ots'om m'aaⁿ ts'o nacjoo' yu'ndaa'ñeeⁿ.

Matseit'maaⁿñe Zacarías Ty'o_ots'om

⁶⁷ Ndo' Zacarías, tsotye yu'ndaa, too' quii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na tquiaa Ty'o_ots'om naquii' ts'oom. Tsoom:

⁶⁸ Catseit'maaⁿñena' nquii Ta Ty'o_ots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel,

ee jndā jndyoteijneiⁿ jaa nn'aaⁿaⁿ ndo' tioml'uaaⁿ jnaaⁿya.

⁶⁹ Quii'ntaaⁿ jaa jndā tqueeⁿ nquii na tjacantya cwiluiit'maⁿñe na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

Cwiluiiñe tsjaaⁿ David na jndyowicantyjoo' na ñejndi'ntjom nnoom.

⁷⁰ Teiyo tsoom na luaa' nnts'aaⁿ ñequio ñ'oom ndyuee profetas cwentaaⁿaⁿ na lju' n'om.

⁷¹ Na nncwjii'ñê jaa luee nn'aⁿ na jndoo jaa, ndo' ñequio luee nn'aⁿ na ticuee' n'om jaa.

⁷² Ndo' nnc'oom na wi' ts'oom welooya na ñet'om teiyo.

Macañjom ts'oom ñ'oom'ñeeⁿ na seijndaa'ñetyeeⁿ na lju' tseixmaⁿna'.

⁷³ Juu ñ'oom'ñeeⁿ tsoom na nnts'aaⁿ nnom welooya Abraham na ñet'oom teiyoticheⁿ.

⁷⁴ Jo' na nntseicandyaañê jaa luee nn'aⁿ na jndoo jaa cha nndya'ntjooⁿya nnoom ñequio na ti'maaⁿ n'o_oya.

⁷⁵ Ndo' cha'waati xuee na cwii m'aaⁿtyaaya, nnc'o_oya naquii' na jndā tqueⁿljoom'm jaa.

Nndya'ntjooⁿya nnoom cantyja na maty'iomyana'.

76 Ndo' 'u jndaaya, nluindyu' profeta cwentaa' nquii Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

Ee 'u nncja'jndyee' jo nnom Ta na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na matseijndaa'ñe nato, cha mam'aⁿc'eendye nn'aⁿ quia nncuee'cañoom.

77 'U ññequiaa' na nla'nqⁿ' nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ na macwilui'n'maaⁿndyena nc'e na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna.

78 Nc'e na tjacantyja na wi' ts'om Ty'oots'om jaa, juu na nnaⁿ nandyeticheⁿ, njñoom juu na nntseixueeñe jo ndaaya.

79 Juu nntseixueeñe ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacje 'naaⁿ' najooⁿñe na manchjena' joo na wi' na cwitjoom.

Ndo' nncjaachom jaa nato na ya nnc'oⁿya jo nnom Ty'oots'om.

80 Tjawijndei tyochjoo Juan. Tjawijndo' ts'oom cantyja najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om. Ndo' quia na tue'ntyjo na tsaⁿ's'a jom, tyom'aaⁿ jo ndo' yuu tjaa nn'aⁿ c'oom hasta xjeⁿ na seica'mqⁿñe ndaaⁿ nn'aⁿ Israel.

2

Cantyja na tuiñe Jesús

(Mt. 1:18-25)

1 Joo ncuee'ñeeⁿ tqueⁿ Augusto César ñ'oom na nleiljeii ncuee cha'tso nn'aⁿ na cha'tso ndyuaa na matsaⁿ'ntjoom.

2 Luaa' najndyee na teiljeii ncuee nn'aⁿ. Maquialjo' tyom'aaⁿ Cirenio gobiernom ndyuaa Siria.

3 Jo' chii cha'tsondeye nn'aⁿ tyo'oona tsjoomna na nleiljeii ncueena.

4 Jo' jnaⁿ José tsjoom Nazaret, ts'onⁿdaa Galilea. Tjawaaⁿ ts'onⁿdaa Judea, tsjoom' David na jndyu Belén. Ee juu José cwiluiñê tsjaaⁿ David.

5 Tjaaⁿ ñequio María, tsaⁿ na waa ñomca ñ'eⁿñê na nleiljeii ncueena. Ndo' juu majndeiñe, jndaⁿ teinndyoo' na nntsein-cuii.

6 Ndo' yocheⁿ na m'aⁿna Belén, tue'ntyjo xuee na nntsein-cuii María.

7 Seincueⁿ jnaaⁿ na cwe' jndyee. Tyochjoo juu. Seityjooñê liaa juu, chii tqeeⁿ juu ts'om 'naⁿ na quicanjom na cwicwa' quioo'. Ee ticwanaaⁿ l'aa yuu na cwe' cwiquieya nn'aⁿ.

Teitquioo'ndye ángeles ndaaⁿ nn'aⁿ

8 Ndyoo' tsjoom Belén jo ndo' jndaⁿ, tyom'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ' natsjom.

9 Ñejomto teitquioo'ñe cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om jo ndaaⁿna, ndo' juu nacaxuee na matseixmaaⁿ seixueeñena' nacañoomna. Ndo' t'maⁿ waa na jla'catyuendyena.

10 Ndo' tso ángel ndaana:

—Tila'catyuendyo', mañequiaya ñ'oom na jeeⁿ ya ndaa'yo'. Juuna' nnts'aana' na jeeⁿ neiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.

11 Ee tsjom je' naquii' tsjoom' David tuiiñe cwii ts'aⁿ na nncwji'n'maaⁿñe 'o. Majuu Cristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom.

12 Luaa waa na ndaa nnta'jnaⁿ'yo' jom. Nliu'yo' yu'ndaa'ñeeⁿ na chu'tyjoonê liaa ndo' njoom yuu cwicwa' quioo'.

13 Ndo' mats'ia jo' teitquioo' cwii tmaaⁿ ángeles ñequio ángel'ñeeⁿ. Cwilcwii'na Ty'oots'om. Cwiluena:

14 Catseit'maaⁿñena' nquii Ta Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

Cats'aana' na tjaa ñomtiu c'om nn'aⁿ tsjoomnancue jo nnoom, ee jeeⁿ cjaawee' ts'oom joona.

15 Jnda jo' ty'elcwee' ángeles'ñeeⁿ cañoom'luee. Quia jo' nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ' jluena ndaa nc'iaana:

—Cjaaya Belén. Tsaacanty'iaaya chiuu waa na jnda tuii na luaa' ma'moⁿ Ta Ty'oots'om ndaaya.

16 Ndo' jla'tyuaa'na, ty'ena. Quia na tquiena, jliuna María ñequio José ñ'eⁿ yu'ndaa na njoom yuu cwicwa' quioo'.

17 Jnda na nty'iaana na luaa', jla'canooⁿna chiuu waa na jnda jndyena cantyja 'naaⁿ yu'ndaa'ñeeⁿ.

18 Cha'tso nn'aⁿ na jndye ñ'oom na jluena, s'aana' na jeeⁿ tjawee' n'om.

19 Ndo' María jeeⁿ tyoqueeⁿ cwenta cha'tso na tuii. Wjaawa, wjaacue na tyotseitoom.

20 Quia na ty'elcwee' nn'aⁿ na cwil'a cwenta quioo' njmeiⁿ', tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Tyolcwii'na jom cantyja cha'tso na jnda jndyena ndo' na jnda nty'iaana cha'xjeⁿ na tso ángel ndaana.

Ty'equena yu'ndaa Jesús l'o Ty'oots'om

21 Jnda jnda' ñeeⁿ xuee na tuiiñe yu'ndaa, quia jo' chii jla'canda'ndyena costumbre na waa jo ndaana na cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yo'ndaa na naⁿnom. Ndo' jla'cajndyuna jom Jesús. Ee luaa' jnda tqueⁿ ángel xueⁿeⁿ cwii tjocheⁿ na ndeiiñe María jom.

22 Jnda teinom wen'aaⁿ xuee na seincuii María, tue'ntyjo xjeⁿ na nntjei'ljuu'ndyena cha'xjeⁿ na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés. Quia jo' ty'ena Jerusalén, ty'eñ'omna Jesús na nlqueⁿna juu l'o Ta Ty'oots'om.

23 Ee luaa tso ljeii 'naaⁿaⁿ: “Ticwii cwii tyochjoo na nluiiñejndyee, queⁿ tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ jom cwentaa' Ta Ty'oots'om.”

24 Jo' chii ty'ena na ñe'quiiana quioo' cwentaa' Ty'ooots'om. Quioo'ñeeⁿ nla'cwjee ntyee cha'xjeⁿ na t'maⁿ ljeii 'naaⁿ'aⁿ. Tsona': ñe'quiiana cwii ljo xencoo oo we cantu' ndyua.

25 Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿ's'a na jndyu Simeón tsjoom Jerusalén. Tsaⁿ'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cantyja na maty'iomyana' ndo' jeeⁿ xcwee' ts'oom ñ'eⁿ Ty'ooots'om. Ñequio na ntyjaa' ts'oom tyomeinom'm na nnty'iaaⁿ'aⁿ nquii na nntseinjoom' n'om nn'aⁿ Israel. Ndo' tyom'aaⁿ Espíritu Santo ñ'eⁿñê.

26 Jnda t'moⁿ Espíritu Santo nnoom na xocueeⁿ'eⁿ cwitjoocheⁿ na nnty'iaaⁿ'aⁿ nquii Cristo na tqueⁿ Ta Ty'ooots'om na nndyo.

27 S'aa Espíritu Santo naquii' ts'oom na nncjaⁿ wats'om t'maⁿ. Ndo' maxjeⁿ'ñeeⁿ nn'aⁿ na nda yu'ndaa Jesús ty'eñ'omna juu jo' jo' na nluii ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ waa costumbre na matsaⁿ'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés.

28 Quia jo' to'ñom Simeón yu'ndaa, tei'caljoom juu l'ooⁿ. Tyolcweeⁿ'eⁿ Ty'ooots'om. Tsoom:

29 Ta, juu ñ'oom na jnda tsu' nooⁿ, jnda seicandaa'ñena'.

Je' ja na cwiluiindyo moso 'naⁿ', quiaa' na nnc'ioṭo na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿya.

30 Ee na jnda mamanty'ianooⁿ nquii na nncwji'n'maaⁿ'ñe nn'aⁿ.

31 Majuu na jnda tqueⁿ jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ.

32 Juu cwiluiiñe naxuee na m'moⁿ ñ'oom na mayuu' ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ 'naⁿ', nn'aⁿ Israel, nnts'aaⁿ na nluiit'maⁿndyena cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

33 José ñequio tsondye Jesús jeeⁿ tjawee' n'omna cha'tso ñ'oom na seineiⁿ Simeón cantyja 'naaⁿ' Jesús.

34 Ndo' Simeón seit'maaⁿ'ñê joona, tsoom nnom María, tsondye Jesús:

—Queⁿ cwenta, yu'ndaam'aaⁿ, maqueⁿ Ty'ooots'om jom na nt'om nn'aⁿ Israel nntsuundyena nc'e na ticala'yuna ñ'eⁿñê. Ndo' nt'om nn'aⁿ Israel nlui'n'maaⁿndyena nc'e na nla'yuna ñ'eⁿñê. M'mooⁿ chiuu waa na maty'iomyana' na cal'a nn'aⁿ. Saa ñ'eeⁿ nn'aⁿ nntio'ñ'oomna jom.

35 Ndo' na luaa' nl'ana, nntseicanooⁿ'na' ñ'omtiuu 'naaⁿ'na. Ndo' 'u je', quia na nnty'ia' na ljo', nntsei'ndaa'na' ntyji' cha'cwijom na nncwicandi' espada 'u.

36 Ndo' jo' jo' tyom'aaⁿ cwii yuscu na jndyu Ana, jom cwiluiiñê ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'ooots'om. Tsaⁿ'ñeeⁿ jnda Fanuel, tsaⁿ na cwiluiiñe tsjaaⁿ na jndyowicantyjoo' Aser. Xjeⁿ na scundyua jom tocoom, t'oom ñequio saaⁿ'aⁿ ntquiee' chu,

37 jnda chii ljoñê na tue' saaⁿ'aⁿ. Ndo' jnda tquieñê, jnda ñequieen'aaⁿ nchoo' ñequiee choom'm. Ndo' ticalueeⁿ'eⁿ naquii'

wats'om t'maⁿ. Tyondi'ntjoom nnom Ty'oqots'om naxuee ndo' natsjom. Tyotseicwejndo'ñê ndo' tyotseineiⁿ nnom Ty'oqots'om.

³⁸ Majuu xjeⁿñeeⁿ na matseineiⁿ Simeón, seicandyoo'ñê Ana nacañoomna. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oqots'om cantyja 'naaⁿ yu'ndaa Jesús. Jndaⁿ chii tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ juu ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ Jerusalén ñequio nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoom na cwimeindoo' na ndyaandye na cwilaxmaⁿ jnaⁿ.

Ty'elcwee'na tsjoom Nazaret

³⁹ José ñ'eⁿ María quia na jndaⁿ jla'candaⁿndyena cha'tsoti na matso ljeii na tqueⁿ Ty'oqots'om, ty'elcwee'na tsjoomna Nazaret, ts'ondaa Galilea.

⁴⁰ Tjawijndeii tyochjoo'ñeeⁿ, tjawitquioo' na wando' ts'oom ndo' candaⁿya tjawijndo' ts'oom. Ndo' t'maⁿ waa na matseix-maaⁿ naya 'naaⁿ Ty'oqots'om.

Ljoo'ñê tyochjoo Jesús wats'om t'maⁿ

⁴¹ Ticwii chu tyocaa José ñ'eⁿ María Jerusalén quia cwiwee' xuee pascua.

⁴² Ndo' quia na jndaⁿ canchoo'we chuu' Jesús, ty'ewana ñ'eⁿñê Jerusalén cha'xjeⁿ waa costumbre na qui'oona xuee pascua'ñeeⁿ.

⁴³ Jndaⁿ teinom xuee, José ñequio tsondye Jesús macwi'oolcwee'na. Saaⁿ tiqueⁿna cwenta na ljoo'ñê tyochjoo Jesús Jerusalén.

⁴⁴ Jla'tiuuna na ñ'eeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na macwi'oolcwee' na ty'e xuee. Meii'nchaa' xuee tyocañjomndyena nato. Jndaⁿ chii to'na, tyol'ueena jom quii'ntaaⁿ nn'aaⁿna ñequio nn'aⁿ na ta'jnaaⁿna.

⁴⁵ Saaⁿ na ticaliuuna jom, jo' chii ty'elcwee'nda'na Jerusalén, na cwil'ueena jom.

⁴⁶ Xuee na jndaⁿ ndyee, ndo' jliuna jom naquii' wats'om t'maⁿ. Wacatyeeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndo' n'om na cwit'mooⁿ ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Maqueeⁿ cwenta ñ'oom na cwila'neiⁿ naⁿñeeⁿ ndo' mawax'eeⁿ ndaⁿana.

⁴⁷ Cha'tsondyena na tyondyena ñ'oom na tyotseineiⁿ, jeeⁿ tyojaawee' n'omna na cjee matsei'nqooⁿndo' majo'ndyo ñ'oom matseilcweeⁿeⁿ ndaⁿana.

⁴⁸ Ndo' nn'aⁿ na nda jom quia na nty'iaana, jeeⁿ seiñ'eeⁿna' joona. Tso tsoñeeⁿ nnoom:

—'U jndaaya, ¿chiiu na luaa' sa'? Ja ñ'eⁿ tsoty'e ñequio na chjoo' n'ooⁿyâ cwil'uaayâ 'u.

⁴⁹ Quia jo' tsoom ndaⁿana:

—'Chiiu waa na cwil'ue'yo' ja? ¿Aa ticaliu'yo' na tseixmaⁿya na c'ooⁿya naquii' waa' Tsotyâ?

⁵⁰ Saaⁿ ticala'nqooⁿna ñ'oom na seilcweeⁿeⁿ ndaⁿana.

51 Quia jo' tjalcweeⁿeⁿ ñ'eⁿndyena tsjoom Nazaret. Ndo' tyom'aaⁿñê na ndyaañê ndaana. Jeeⁿ tyocañjom ts'om tsoñeeⁿ cha'tso na tuii.

52 Jesús tjawijndo'ti ts'oom ndo' tjawijndeiiityeeⁿ. Tjawee' ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿñê ndo' mati nn'aⁿ.

3

*Juan mañequiaaⁿ ñ'oom ndaa nn'aⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'om
(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)*

1 Chu na jnda quin'oom na m'aaⁿ Tiberio César tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, quia jo' tyom'aaⁿ Poncio Pilato gobiernom ts'on^ondaa Judea. Ndo' Herodes tyom'aaⁿ gobiernom ts'on^ondaa Galilea. Tyjeeⁿ Felipe tyom'aaⁿ gobiernom ts'on^ondaa Iturea ñequio ts'on^ondaa Traconite. Lisantias tyom'aaⁿ gobiernom ts'on^ondaa Abilinia.

2 Ndo' Anás ñequio Caifás, joona ntyee na tyoluitquiendyena ndaa ntyee quia jo'. Ndo' Juan jnda Zacarías, xjeⁿñeeⁿ tquiaa Ty'o^ots'om ñ'oom nnoom quia na m'aaⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

3 Tyomanoom cha'waa ndyuaa na ndyoo' jndaa Jordán. Tyoñequiaaⁿ ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿna cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om joona, ndo' nleits'oomndyena.

4 Tuii na luaa' cha'xjeⁿ na matso ljeii libro na chuu ñ'oom 'ndyoo profeta Isaías. Matso ljeii'ñeeⁿ:

M'aaⁿ ts'aⁿ na matseineiⁿ ndaa nn'aⁿ yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

Matso tsaⁿñeeⁿ:

“Cala'jndaa'ndyo' naquii' n'om'yo' cha'cwijom cwii nato na juu jo' ndyocwjee'cañoom nquii na nntsaⁿntjom 'o.

Cata'ndyo'xcwe'yo' cha'cwijom cwilayo'yo' nato na ñoom.

5 Maxjeⁿ nntseicatoo'na' ticwii cwii cantmaⁿ'

ndo' ticwii cwii sjo ñequio ta nleisuna'.

Nanto na canc'eeⁿ, nntseiliuuna',

ndo' nanto na cwajndii nntseyona'.

6 Quia jo' nnty'iaa cha'tson^odye nn'aⁿ Nquii na maqueⁿ Ty'o^ots'om na nncwji'n'maaⁿñê joo.”

7 Jndyendye nn'aⁿ tyo'oontyjaa'na Juan na nntseits'oomñê joona. Quia jo' tyotsoom ndaana:

—'O tsjaaⁿ canduulja, ¿ñeeⁿ t'moⁿ ndaa'yo' na calei'nom'yo' na ndyocwjee'cañoom na nntseiw'ii Ty'o^ots'om 'o?

8 C'om'yo' na ndyaandyo' cha m'moⁿna' na mayuu'cheⁿ cwilcwe' n'om'yo'. Ndo' ticala's'andyo' cheⁿncjo'yo' naquii' n'om'yo' na ndu'yo': “Jaa cwiluiindy^o tsjaaⁿ Abraham.” Nndye'yo' nntsjoo, meiiⁿ cwe' ljo'meiiⁿ nndaⁿ nntseicwaqueⁿ Ty'o^ots'om na nluindyena' tsjaaⁿ Abraham, quia jo' n'ndiina' 'o.

9° O matseijomna' cha'cwijom n'oom na tis'a tą cwil'a. Ndo' manquiu'yo' n'oom na tical'a tą na ya, maxjeⁿ nnt'ua'na'. Ndo' xeⁿ jnda nntioom nn'aⁿ joona' quii' chom. Maluaa' matseijomna' na nnts'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyo' 'o xeⁿ tical'a'yo' yuu na ya.

10 Quia jo' ta'x'ee naⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu macaⁿna' na cal'aayâ xeⁿ yuu' na ljo'?

11 T'oqⁿ ndaana, tsoom:

—Ts'aⁿ na maleiñ'oom we cottom, quiaa cwii nnom ts'aⁿ na tjaa na cuaa. Ndo' ñeeⁿ na waa nantquie, cats'aa naya ts'aⁿ na tjaa'naⁿ chiuu ya.

12 Mati nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom tqiuna nam'aaⁿ na nleits'oomndyena. Jluena nnoom:

—Ta, ¿chiuu macaⁿna' na cal'aayâ?

13 T'oqⁿ ndaana:

—Tancwinom'yo' na cwitjei'yo' ts'iaaⁿndaã nn'aⁿ. Cataⁿ'yo' tomti na matsona' na nntioomna.

14 Mati ta'x'ee sondaro nnoom:

—Ndo' jâ je', ¿chiuu macaⁿna' na cal'aayâ?

T'oqⁿ ndaana:

—Talacaty'ue'yo' nn'aⁿ, ndo' talaco'yo' cantu joona cwe' cha na ndaã nntjei'yo' s'om 'naaⁿna. Caljoya n'om'yo' cwanti na cwantantjom'yo'.

15 Cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ tyocantyyaa' n'omna na nncwjee' juu Cristo. Jo' chii tyom'aaⁿ n'omna cantyya 'naaⁿ Juan, ¿aa nnts'aacheⁿna' na jom cwiluiiñê Cristo?

16 Jo' chii t'oqⁿ ndaã cha'tsondyena, tsoom:

—Ja matseits'oqⁿndyo 'o ñequio ndaatioo, saa mandyon-tyjo nqueⁿ na nntseits'oomñê 'o na ñequiaaⁿ Espiritu Santo naquii' n'om'yo'. Saa nt'omndyo' 'o nnts'aana' cha'cwijom nntseits'oomñê 'o ñequio chom ee na nnt'uiityeⁿna' 'o cantyya jnaⁿ'yo'. Nqueⁿ t'maⁿti cwiluiiñê nchiiti ja. Meiⁿ ticatseixmaⁿya na cwe' ja na nntseicanaⁿa lloom'm.

17 Jnda wjaawindyoo' na nntu'xeⁿndyo'. Ee 'o la'xmaⁿ'yo' cha'cwijom lqueeⁿ na ndicwaⁿ cwajndii. Luaa ts'iaaⁿ cantyya 'naaⁿ lqueeⁿ. Matseicueeñe ts'aⁿ lqueeⁿ trigo, cha ya ya nlju'na'. Quia na jnda lju'ya lqueeⁿñeeⁿ, mana nntseiweeⁿ joona' ts'om tsã'. Saa lqueeⁿ lue' ñ'eⁿ to' njñoom chom jo'. Maluaa' matseijomna' na mach'ee Ty'oots'om. Nn'aⁿ na ya cwil'a maco'ñoom joona saa nn'aⁿ na tis'a cwil'a, nntseicoom joona ñequio chom na tijoom canduu'.

18 Nmeiⁿ ñ'oom na tyotseijndo' Juan n'om nn'aⁿ ñequio jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na tyotseicañeeⁿ joona ñ'oom naya.

19 Herodes, tsaⁿ na m'aaⁿ gobiernom ts'ondaa Galilea, jom cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ Herodías, scuu' tyjeeⁿ Felipe. Jo' na seitia'

Juan jom na ticatsa'ntjomna' na ljo' mach'eeⁿ ndo' ñequio cha'tso natia na jnda ñes'aa tsa'ñeeⁿ.

²⁰ Luaa seicwaljoo'tyeeⁿ nacjoo cha'tso natia na s'aaⁿ, na tjoom'm Juan w'aancjo.

Cantyja na teits'oomñe Jesús

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Quia na jnda teits'oomndye jndye nn'aⁿ, mati teits'oomñe Jesús, xcwe na matseineiⁿ nnom Ty'oöts'om ndo' seicanaa'ñena' tsjo'luee.

²² Jndyocue Espíritu Santo nacjoom'm cha'cwijom catu'. Ndo' teic'uaa na seineiⁿ Ty'oöts'om cañoom'luee, matso:

—'U cwiluiindyu' Jndaaya na candya' ts'oönya. Jeeⁿ nei'nya 'u.

Tsjaaⁿ na tjawintyjoo' na tuiñe Jesucristo

(Mt. 1:1-17)

²³ Ndo' Jesús cha'na ntquiuu nchoo' qui choom'm quia na tooⁿoⁿ ts'iaaⁿ na ñnom Ty'oöts'om jom. Tyolue nn'aⁿ jnda José jom. Ndo' José jnda Elí,

²⁴ Elí jnda Matat, Matat jnda Leví, Leví jnda Melqui, Melqui jnda Jana, Jana jnda José,

²⁵ José jnda Matatías, Matatías jnda Amós, Amós jnda Nahum, Nahum jnda Esli, Esli jnda Nagai,

²⁶ Nagai jnda Maat, Maat jnda Matatías, Matatías jnda Semei, Semei jnda José, José jnda Judá,

²⁷ Judá jnda Joana, Joana jnda Resa, Resa jnda Zorobabel, Zorobabel jnda Salatiel, Salatiel jnda Neri,

²⁸ Neri jnda Melqui, Melqui jnda Adi, Adi jnda Cosam, Cosam jnda Elmodam, Elmodam jnda Er,

²⁹ Er jnda Josué, Josué jnda Eliezer, Eliezer jnda Jorim, Jorim jnda Matat,

³⁰ Matat jnda Leví, Leví jnda Simeón, Simeón jnda Judá, Judá jnda José, José jnda Jonán, Jonán jnda Eliaquim,

³¹ Eliaquim jnda Melea, Melea jnda Mainán, Mainán jnda Matata, Matata jnda Natán,

³² Natán jnda David, David jnda Isaí, Isaí jnda Obed, Obed jnda Booz, Booz jnda Salmón, Salmón jnda Naasón,

³³ Naasón jnda Aminadab, Aminadab jnda Aram, Aram jnda Esrom, Esrom jnda Fares, Fares jnda Judá,

³⁴ Judá jnda Jacob, Jacob jnda Isaac, Isaac jnda Abraham, Abraham jnda Taré, Taré jnda Nacor,

³⁵ Nacor jnda Serug, Serug jnda Ragau, Ragau jnda Peleg, Peleg jnda Heber, Heber jnda Sala,

³⁶ Sala jnda Cainán, Cainán jnda Arfaxad, Arfaxad jnda Sem, Sem jnda Noé, Noé jnda Lamec,

³⁷ Lamec jnda Matusalén, Matusalén jnda Enoc, Enoc jnda Jared, Jared jnda Mahalaleel, Mahalaleel jnda Cainán,

³⁸ Cainán jnda Enós, Enós jnda Set, Set jnda Adán, Adán jnda Ty'oots'om.

4

Ñe'queⁿ tsaⁿjndii xjeⁿ Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ Mawjaalcwe' Jesús ts'ondaa Galilea na jnaaⁿ jndaa Jordán. Ndo' cha'waañ'eⁿ naquii' ts'oom too' m'aaⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom Espíritu jom cwii joo yuu na tjaa nn'aⁿ c'oom.

² Jo' jo' wen'aaⁿ xuee tyol'uee'ñe tsaⁿjndii chiuu nnts'aaⁿ cha catseitjooñe Jesús. Cha'waati xueewaa' meiⁿchjoo ticwa' Jesús, jnda chii tyjee' na ñe'jnoom'm.

³ Quia jo' tso tsaⁿjndii nnoom:

—Xeⁿ mayuu' 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om, cwa catsaⁿntjom' tsjo'waa' na catseicwaqueⁿna' tyoo'.

⁴ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Ja xocats'aa na ljo' ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Nchii cwe' cantyja 'naaⁿ nantquie na wando' ts'aⁿ, saa cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom na mañequiaa Ty'oots'om.”

⁵ Jnda chii tjañ'oom tsaⁿjndii jom xqueⁿ cwii sjo nandye. Ndo' mantyjacheⁿ t'moⁿ nnoom cha'tsoti n'iaaⁿ nt'maⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁶ Ndo' tso nnoom:

—L'o' 'u nntioo cwenta cha'tso najndanmeiⁿ na cwila'xmaⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ nt'maⁿ ñequio cha'tso na cwiluiit'maⁿndyena. Ee l'ooya jnda ljona' ndo' 'ñeeⁿ juu na l'ue ts'o^on ñequiaya joona' nnom.

⁷ Xeⁿ 'u nlco' xtye' na nntseit'maaⁿndyu' ja, quia jo' cha'tso joona' ma'naⁿ.

⁸ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Quindyoo' nacañomya, 'u Satanás. Ja tijoom nntseit'maaⁿndyo 'u ee waa ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na matsona': “Macandaⁿ nquii Ta Ty'oots'om cwenta' catseit'maaⁿndyu' ndo' macandaⁿ nnom jom nndi'ntjom'.”

⁹ Jnda jo' tjañ'oom tsaⁿjndii Jesús tsjoom Jerusalén ndo' tqeⁿ jom xqueⁿ tsiu' wats'om t'maⁿ. Tso nnoom:

—Xeⁿ 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om, cwa cju'ndyu' jo nacje,

¹⁰ ee waa ljeii 'naaⁿaⁿ na matsona':

Ñequiaa Ty'oots'om 'u luee ángeles cwentaaⁿaⁿ na cal'ana cwenta 'u.

¹¹ Ndo' nntyjee' lueena 'u cha tincjaañjom ljo' nc'e'.

¹² Saa t'o Jesús nnom, tsoom:

—Ja tijoom cats'aa cha'na matsu' luaa' ee mati waa cwiicheⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oo^ts'om na matsona': “Tintsa' xjeⁿ Ta Ty'oo^ts'om cwenta'.”

¹³ Quia jnda^a cha'tso nnom na tyoch'ee tsaⁿjndii na nnts'aaⁿ xjeⁿ Jesús, ñeeⁿ juu hasta jndaⁿquiacheⁿ nnty'iaaⁿ'aⁿ aa nda^a nnts'aaⁿ.

Mato' Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Ndo' tjalcwe' Jesús ts'onda^a Galilea. Juu najndeii na matseixmaⁿ Espíritu Santo, canda^a ñ'eⁿ tyotseixmaaⁿ jo'. Ndo' t'om ñ'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'waa ndyu^a ñeeⁿ.

¹⁵ Tyo'mooⁿ nda^a nn'aⁿ naquii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, ndo' cha'tso nn'aⁿ jeeⁿ tyola't'maaⁿ ndyena jom.

Tja Jesús tsjoom Nazaret

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Tjaaⁿ Nazaret yuu na tjawijneiⁿ. Xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjaaⁿ wats'om cha'xjeⁿ na quich'eeⁿ. Ndo' teicantyyaaⁿ na nntsei'naⁿ'aⁿ.

¹⁷ Quia jo' tquiana ljeii l'ooⁿ na seiljeii profeta Isaías, se-icanooⁿ'oⁿ ljeii ñeeⁿ ndo' tue'cañoom yuu na matsona':

¹⁸ Nquii Espíritu cwentaa' Ta Ty'oo^ts'om m'aaⁿ ñee ñ'eⁿ ndyo. Ee nqueⁿ jnda^a tqueⁿ ñooⁿ ja na ñnequiaya ñ'oom naya nda^a nn'aⁿ na nty'iaa'ndye.

Ndo' jnda^a jñoom ja na jndyo^o na catseinjooⁿ'a nn'aⁿ na chjoo' n'om.

Ndo' catseicandiiya nn'aⁿ na matseicandyaandy^o jooⁿ jnaaⁿ na na waa.

Ndo' cats'aaya na nleitquioo nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

Ndo' catseicandyaandy^o nn'aⁿ na manchje nawi'.

¹⁹ Ndo' catseicandiiya cantyja 'naaⁿ tiempo na tqueⁿ Ty'oo^ts'om na nlui'n'maaⁿ ndye añmaaⁿ nn'aⁿ.

²⁰ Jnda^a jo' seilcwiiñee Jesús tsom na chuu ljeii ñeeⁿ ndo' seilcweeⁿ'eⁿ juuna' nnom ts'aⁿ na mandi'ntjom. Jnda^a chii tjacwacatyeeⁿ. Ndo' cha'tso nn'aⁿ na too'ndye wats'om'ñeeⁿ jeeⁿ tyonty'iaana nnoom.

²¹ Quia jo' to^o'oⁿ tyotseineiⁿ nda^ana. Ndo' tsoom:

—Maxuee je' matseicanda^a ñena' ljeiiwaa' yocheⁿ na cwindye'yo' na matsei'naⁿya juuna'.

²² Cha'tso nn'aⁿ tyolue ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Tjawee' n'omna na jeeⁿ cajnda ñ'oom na tyotseineiⁿ. Tyoluena:

—Cwa cwe' jnda José tsaⁿm'aaⁿ'.

²³ Tso Jesús nda^ana:

—Je' je' ndu'yo' no^o'oⁿ ñ'oomwaañee na cwe' wjaañoom' na matsona': “'U ts'aⁿ na mach'ee nasei, catsein'maⁿndyu' cheⁿnncu'.” Ndo' cwaaⁿti ndu'yo' no^o'oⁿ: “Ts'iaaⁿ na

cwindyaayâ na ñesa' tsjoom Capernaum, mati catsa' joona' ñjaaññe ndyuaa tsjom'."

²⁴ Quia jo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', tixocala'ljo nn'aⁿ cwii profeta na mañecwii ndyuaana ñ'eññe na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

²⁵ Ñ'oom na mayuu' matsjoo ndaa'yo', jndye yolcu na jnda ljondye tyom'aⁿ ndyuaa Israel joo ncuee na ñet'oom Elías. Ncuee'ñeeⁿ ndyee chu waljoo' xcwe tîcua', ndo' teijndo' cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ.

²⁶ Saa nchii na m'aaⁿ cwii joo na'lcu'ñeeⁿ jñom Ty'oots'om Elías, jñomyom juu na m'aaⁿ cwii yuscu na jnda ljoñe tsjoom Sarepta ndyuaa Sidón.

²⁷ Ndo' mati jndye nn'aⁿ na tyolei'cho ntycu lepra tyom'aⁿ ndyuaa Israel joo ncuee na tyom'aaⁿ profeta Eliseo. Saa meiⁿcwiindy e na'ñeeⁿ ticatsein'maaⁿ, macandā qui Naamán, ts'aⁿ ndyuaa Siria.

²⁸ Saa quia jndyena na luaa' tso Jesús, quia jo' cha'tso nn'aⁿ na too'ndye wats'om, jeeⁿcheⁿ ndya' jla'wjeena.

²⁹ Jla'tyuaa'na, tjeii'na jom nnom tsjoom. Ty'eñ'omna jom xqueⁿ ta yuu waa tsjoomna cha nla'cwatyu'na jom.

³⁰ Saa jom jluii'ñê qui'ntaaⁿna, mana tjaaⁿ yuu na wjaⁿ.

Tsaⁿs'a na tseixmaⁿ naⁿjndii naquii' ts'om

(Mr: 1:21-28)

³¹ Tjacue Jesús Capernaum, cwii tsjoom ts'onⁿdaa Galilea. Jo' jo' tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ judíos xuee na cwita'jndyeena.

³² Ndo' jeeⁿ tjawee' n'omna ñ'oom na tyotseineiiⁿ, ee tyo'moⁿna' na waa najndeii na matseixmaaⁿ.

³³ Naquii' wats'om'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na m'aaⁿ jndyeta naquii' ts'om. Jndei seixuaⁿ ñ'oom 'ndyoo jndyeta'ñeeⁿ.

³⁴ Tsoom:

—Ca'ndii' jâ 'u Jesús ts'aⁿ Nazaret. ¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyô jâ? ¿Aa jndyo' na nntseityuii' jâ? Mawajna'a' ñeeⁿ cwiluiindyu'. 'U cwiluiindyu' Jnda Ty'oots'om na lju' ts'om'.

³⁵ Seitia' Jesús juu, matsoom:

—Catseicheⁿ ndo' calui'yo' naquii' ts'om tsaⁿm'aaⁿ.

Ndo' jnda na seiquioo jndyeta juu qui'ntaaⁿ nn'aⁿ, mana jlui' jndyeta ñ'eⁿ naⁿjndii naquii' ts'om. Ndo' meiⁿcwii nata' tîcal'ana ñ'eⁿñe.

³⁶ Jeeⁿ tyue cha'tsonⁿdye nn'aⁿ na ljo' s'aa Jesús. Jluena ndaaⁿ nc'iaana:

—Ñ'oommeiⁿ cwit'mooⁿna' na cwiluiiñê ts'aⁿ na maqueⁿ xjeⁿ. Ee waa najndeii na matseixmaaⁿ na matsaⁿ'ntjoom meiiⁿ jndyeta, meiiⁿ naⁿjndii, cwicalui'.

37 Tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'waa ndiocheⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

Sein'maⁿ Jesús staxeeⁿ! Simón Pedro

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

38 Quia jo' teicantyyaaⁿ, jlueeⁿ'eⁿ naquii' wats'om'ñeeⁿ. Tjaqueⁿ'eⁿ waa' Simón. Ndo' Simón'ñeeⁿ jeeⁿ niom matse- icona' staxeeⁿ'eⁿ. L'ana ty'oo nnom Jesús na catsein'maaⁿ juu.

39 Jo' chii tjantyyaaⁿ'aⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, saⁿ'ntjoom na ca'ndii tycu'ñeeⁿ juu. Ndo' mañoom' tco'yana' tsaⁿ'ñeeⁿ. Mana te- icantyya, seiñ'oom'ñe na tcwa'na.

Sein'maⁿ Jesús jndye nn'aⁿ wii

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

40 Quia na jndaⁿ tmaaⁿ na manndyoo' wjaacue ñe'quiom', cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ nn'aaⁿna na jndye nnom ntycu cwitjoom, tquiochona joo na m'aaⁿ Jesús. Tiom l'ooⁿ nacjoo ticwii cwii joo naⁿ'ñeeⁿ, mana n'maaⁿ.

41 Mati jndyendye nn'aⁿ saⁿ'ntjoom na calui' jndyedia naquii' n'om. Tyola'xuaa jndyedia'ñeeⁿ, tyolue:

—'U cwiluiindy' Jnda nquii Ta Ty'o^ots'om.

Saa jom seitiaaⁿ'aⁿ jndyedia, tinquiaaⁿ na nla'neiⁿ, ee man- quiuna na jom cwiluiñê Cristo.

Mañequiaa Jesús ñ'oom naya ts'ondaa Galilea

(Mr. 1:35-39)

42 Quia jndaⁿ teincoo jlueeⁿ'eⁿ quii' tsjoom. Tjaaⁿ yuu na wataaⁿ' quii' jndaⁿ. Ty'ecal'uee nn'aⁿ jom ndo' jliuna yuu m'aaⁿ. Ñe'cala'tsaaⁿ'ndyena jom na wjaatyeeⁿ, cha tica'ñeeⁿ joona.

43 Saa tsoom ndaⁿana:

—Mati macaⁿ'na' na nñequiaya ñ'oom naya cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'o^ots'om ndaaⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoom. Ee maxjeⁿ jo' ts'iaaⁿ na jñoom ja.

44 Ndo' tyojaanquiaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ naquii' lan'om ts'ondaa Galilea.

5

Jndye calcaa tjeii'na

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

1 Cwii ndii' tyom'aaⁿ Jesús 'ndyoo ndaaluee chjoo na jndyu Genesaret. Jeeⁿ tyonchjena' jom na jla'canto'ndye nn'aⁿ nacañom'm cha ndaaⁿ ndyena ñ'oom' Ty'o^ots'om.

2 Nty'iaaⁿ'aⁿ we w'aandaa 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ. Saa nn'aⁿ na cwitjeii' calcaa jndaⁿ jlui'na jo' jo'. Macwitmaaⁿ'na nlqui' 'naaⁿ'na.

3 Quia jo' tjacuooⁿ ts'om cwii w'aandaa'ñeeⁿ. W'aandaa 'naaⁿ' Simón jo'. Tcaaⁿ na cjaañ'oomti tsaⁿ'ñeeⁿ juuna'

chjoowi' cha n'ndiina' tyuaatcwii. Ndo' tjacjom. Tquiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ xjeⁿ na wacatyeeⁿcheⁿ ts'om w'aandaa.

⁴ Quia na jndaⁿ jndaⁿ seineiiⁿ, tsoom nnom Simón:

—Catsaañ'om'yo' w'aandaawaa, wjaawjaatyaaya yuu na njoomti. Ndo' catue'yo' nlqui' 'naⁿ'yo' na nntjei'yo' calcaa.

⁵ T'o Simónⁿ nnoom:

—Ta, meiiⁿchaa' tsjom ñel'aayâ ts'iaaⁿ ndo' meiⁿcwii catscaa t'icatjeii'â. Saa cantyja ñ'oom 'ndyo' 'u nncju'nnda'a tsqui'.

⁶ Jndaⁿ na l'ana na ljo', jeeⁿ jndye calcaa ty'oomna' ts'om tsqui' 'naaⁿna hasta ñe'caty'ioo'na'.

⁷ Jo' chii s'o^o lueena ndaaⁿ nt'omcheⁿ nc'iaana na ñjomndye cwiiⁿcheⁿ w'aandaa na quieteijndeii naⁿñeeⁿ joona. Tquio naⁿñeeⁿ. Ndo' jla'catoo'na we w'aandaa ñ'eⁿ calcaa, hasta ncuencue na c'u'na' joona'.

⁸ Quia jndaⁿ nty'iaa' Simón Pedro na luaa', tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Tsoom:

—Ta, ticaty'iomyana' na ññ'eⁿ ñ'eⁿndyo, ee ja ts'aⁿjnaⁿ.

⁹ Ee jeeⁿ ndya' seicaty'uena' jom ñequio nt'omcheⁿ nc'iaaⁿ'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê cantyja 'naaⁿ calcaa na tjeii'na.

¹⁰ Majo'ti tjom Jacobo ñequio Juan, ntseinda Zebedeo. Joona mañecwii t'maⁿ ts'iaaⁿ cwil'ana ñequio Simón. Quia jo' tso Jesús nnom Simón:

—Tinty'ue', je' mamanaⁿtona' na nn'aⁿ nntseitjom' na nla'jomndyena ñ'eⁿndyo, tachii cwe' calcaa.

¹¹ Jndaⁿ na tquiena tyuaatcwii ñ'eⁿ l'aandaa, mana 'ndyena ts'iaaⁿ 'naaⁿna. Ty'elajomndyena ñ'eⁿ Jesús.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na chuu tycu lepra

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Quia na tyom'aaⁿ Jesús cwii tsjoom, tyjee'cañoom cwii tsaⁿs'a na cha'waañe chuu tycu lepra. Quia na nty'iaaⁿ'aⁿ Jesús, tjacwanquiom nomtyuaa, s'aaⁿ ty'oo, tsoom:

—Ta, ntyjii na 'u nndaⁿ nntsein'maⁿ ja, xeⁿ l'ue ts'om'.

¹³ Quia jo' Jesús seintyjooⁿ ts'ooⁿ tyeⁿnquiom'm tsaⁿñeeⁿ. Tsoom nnom:

—Maxjeⁿ l'ue ts'ooⁿ na can'maⁿ'.

Ndo' mantyjacheⁿ n'maⁿ tsaⁿñeeⁿ.

¹⁴ Jndaⁿ chii tsoom nnom:

—Tintseineiⁿ nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na luaa' tuii. Saa cja', catseica'moⁿndyu' nnom tyee ndo' quiaa' quioo' na nncue' cantyja na jndaⁿ n'maⁿ' cha'xjeⁿ na saⁿntjom Moisés. Na nntsa' na luaa' nlui'yuu'na' ndaaⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ n'maⁿ'.

¹⁵ Saa tjanty'eeti ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Jesús. Ndo' jndyendye nn'aⁿ tyo'oontyjaa' na nndye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Mati ñe'can'maaⁿna ntycu na wiina.

16 Saa jom teiñooⁿ, tjaaⁿ jo yuu na ñenqueⁿ. Jo' jo' tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

17 Cwii xuee'ñeeⁿ ma'moⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ. Jo' jo' meindyuaandye nt'om nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Na'ñeeⁿ jnaⁿna cha'tso njoom nch'u ts'ondaa Galilea ñequio Judea ndo' mati tsjoom Jerusalén. Ndo' juu najndeii na matseixmaⁿ Ty'oots'om m'aaⁿna' ñ'eⁿ Jesús na matsein'maaⁿ nn'aⁿwii.

18 Mañejuu xje'ñeeⁿ tque'cañom nt'om naⁿnom na chona tsuee na ndii' ts'aⁿ na jnda teintjeiⁿ nc'ee na tei'caljoo tycutqueeⁿ. Tyol'uee'ndyena chiuu ya na nnc'ooñ'omna tsa'ñeeⁿ naquii' w'aa na nlqueⁿna jom jo nnom Jesús.

19 Saa ticaliuuna chiuu ya nl'ana ee na jeeⁿ jndye nn'aⁿ. Jo' chii ty'ewana nacjoo' w'aa, tjoona nquioo, jla'c'oⁿna jom na njoom tsuee. Tqueⁿna jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ jo nnom Jesús.

20 Quia na nty'iaa' Jesús na cwila'yu'ya n'om na'ñeeⁿ, tsoom:

—U re, matseit'maⁿ ts'ooⁿya jnaⁿ na matseixmaⁿ.

21 Quia jo' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos to'na na tiya nquiuna ñ'e'ñê. Tyola'tiuuna naquii' n'omna: “¿Ñeeⁿ cwiluiñe tsa'm'aaⁿ na ti'maaⁿ ts'oom na matseineiⁿ ñ'oom na wjaana' nacjoo' Ty'oots'om?”

22 Sei'noⁿ Jesús ñ'omtiuu 'naaⁿna. Tsoom ndaana:

—¿Chiuu na ticuaaya nquiu'yo' ñ'e'ndyo?

23 ¿Cwaaⁿ ñ'oom na tijndeit'ina' na catsjooya? ¿Aa na nntsjo: “Matseit'maⁿ ts'ooⁿya cha'tso jnaⁿ”, oo aa na nntsjo: “Quicantya', cja'ca'?”

24 Saa cha caliu'yo' na cwiluiindy^o tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ndo' na waa najndeii na matseixmaⁿya nnom tsjoomnancuewaa na catseit'maⁿ ts'ooⁿya jnaaⁿ nn'aⁿ, quia jo' tsoom nnom ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee:

—U re, matsjooya njom', quicantya', catseilcwiindyu' tsue' cja'to' wa'.

25 Mañoom' teicantya tsa'ñeeⁿ na jndoo' cha'tso nn'aⁿ. Seil-cwiñê tsuee 'naaⁿna na ñetuaaⁿ. Mana tjaaⁿ waⁿna. Jeeⁿ matseit'maaⁿñê Ty'oots'om.

26 Ndo' tyueneiiⁿ cha'tsondye nn'aⁿ. Tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Jluena ñequio na tyueneiiⁿna:

—Xuee je' nty'iaa ndaaya cwii na jeeⁿ t'maⁿ, na meinjom tiquinty'iaaya.

Ma'maⁿ Jesús Levi
(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

27 Jndā tuii na luaa', jluí' Jesús jo' jo'. Ljeiiⁿ cwii tsaⁿco'ñom s'om na jndyu Leví. Wacatyeeⁿ tsaⁿñeeⁿ w'aa yuu na cwi'oocatioom nn'aⁿ s'om ts'iaaⁿndāana cwentaa' gobier-nom. Quia jo' tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Candyo'ntyjo' naxaⁿa.

28 Mantya teicantya Leví, tjei'ñê cantya 'naaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ, chii tjatseijomñê ñ'eⁿ Jesús.

29 Ndo' seiñ'oom'ñê cwii nantquie t'maⁿ waⁿaⁿ cwentaa' Jesús. Seitjoom jndye nc'iaaⁿaⁿ na ñequio ñeto'ñoom s'om ts'iaaⁿndāa nn'aⁿ cwentaa' gobiernom. Teindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿñê ndo' ñ'eⁿ Jesús ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

30 Ndo' nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwi'tmōoⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés tyola'ncjoo'ndyena nacjoo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús. Jluena ndāa naⁿñeeⁿ:

—¿Chiuu na cwicwa'yo' ndo' cwiwe'yo' ñequio nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom, ndo' ñequio nn'aⁿ na cwila'tjōoⁿndyena nnom Ty'ōoⁿts'om?

31 T'ō Jesús ndāana, tsoom:

—Nn'aⁿ na tiwii titjōoⁿndyena ts'aⁿ na mach'ee nasei, sāa nn'aⁿ na wii tjōoⁿndyena jom.

32 Ja nchii jndyōoⁿya na nncwaⁿya nn'aⁿ na cwila'jomndye cantya na maty'iomyana'. Ja jndyōoⁿya na nncwaⁿya nn'aⁿjnaⁿ na calcwe' n'omna.

Cantya 'naaⁿ na nntseicwejndo'ñe ts'aⁿ

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

33 Quia jo' tyoluena nnom Jesús:

—Nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Juan, jndye ndii' cwila'cwejndo'ndyena ndo' cwila'neiⁿna nnom Ty'ōoⁿts'om. Ndo' majo'ti cwil'a nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Sāa joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' cwicwa'na ndo' cwiwena. ¿Chiuu na luaa' cwil'ana?

34 T'ōoⁿ ndāana:

—¿Aa ndya' nndu'yo' ndāa nn'aⁿ na tquiola'jomndyena na macoco ts'aⁿ na cala'cwejndo'ndyena yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿ nguii tsaⁿs'a na macoco quii'ntaaⁿna?

35 Sāa nncue'ntyjo xuee na nncwji'na' jom quii'ntaaⁿna, ncuee'ñeeⁿ nla'cwejndo'ndyena.

36 Mati seineii' ndāana ñ'oom na wjaañoom' cantya 'naaⁿ ñ'oom xco na ma'mōoⁿ ndāana. Tsoom:

—Tjaa'naⁿ ñ'eeⁿ nntyjee cwii taⁿ liaa', liaa xco na nntseiyōo liaa ntsaa ñ'eⁿ juuna'. Ee xeⁿ luaa' nnts'aa ts'aⁿ, nntsei'naaⁿaⁿ liaaⁿaⁿ liaa xco'ñeeⁿ ndo' nchii macandā jo', mati tixocat-seix'iaa'ñena' ñequio liaa ntsaa'ñeeⁿ.

37 Meiⁿ tjaa ñeeⁿ juu nntiom winom xco n'om ntjaⁿ teindyo. Ee xeⁿ na ljo' nnts'aa ts'aⁿ, nnty'ioo'na' nl'a winom xco'ñeeⁿ, mana cwiwi'ndaa' winom ndo' mati ntjaⁿñeeⁿ.

38 Jo' chii macaⁿna' na nnc'oocue winom xco n'om ntjaⁿ xco cha meiⁿ ntjaⁿ xco'ñeeⁿ ticwi'ndaa'na' ndo' meiⁿ winom.

39 Ee ts'aⁿ na ma'uu winom tquie, meiⁿchjoo tica'naⁿ ntyjii winomxco. Ee matsoom na joo winom tquie, jo' ca'naⁿti.

6

Ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ
(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

1 Luaa tuii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos. Mawinom Jesús yuu na niom ntjom lqueeⁿ trigo. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ty'ioo'ndyena xu'lqueeⁿ. Ty'uee'ndyena joona' n'om lueena jndaⁿ chii tquiina.

2 Quia jo' nt'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos jlueña:

—¿Chiuu na cwil'a'yo' cwii na ticatsaⁿntjomna' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

3 T'o Jesús, tsoom ndaⁿana:

—O, ¿aa tyoola'naⁿyo' ñ'oom chiuu s'aa David quia na t'oom na ñe'jnoom'm, ndo' mati nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê?

4 Tjaqueⁿeⁿ wats'om cwentaa' Ty'oots'om, tcaaⁿ ntyoo' na jndaⁿ tqueⁿ nn'aⁿ jo nnom Ty'oots'om. Ndo' ntyoo'ñeeⁿ macandaⁿ ntyee wanaaⁿ na nlcwa'naⁿ joona'. Saa tcwa' David joona' ndo' mati tquiaaⁿ na tcwa' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

5 Quia jo' tsoom ndaⁿana:

—Ja na cwiluiindyoⁿ tsaⁿ na jnaⁿ cañoom'luee waa na jndoⁿ na nntsjoⁿ ljo' cal'a nn'aⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndyaaya.

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na jndaⁿ tjateii ts'o
(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

6 Cwiicheⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjaquiee' Jesús wats'om chjoo. Tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndaⁿ tjateii ts'o ntyjaya.

7 Ndo' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, jeeⁿ tyoqueⁿna cwenta xeⁿ na nntsein'maⁿ Jesús ts'aⁿwii' xuee na cwita'jndyena, cha quia jo' nndaⁿ ñe'quiiana jnaaⁿaⁿ.

8 Saa mantyjeeⁿ chiuu cwila'tiuuna, jo' chii tsoom nnom ts'aⁿ na jndaⁿ tjateii ts'o:

—Quicantyja', cwintyje' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

Ndo' teicantyja tsaⁿñeeⁿ, teintyjeeⁿeⁿ xcwe.

9 Jndaⁿ jo' tso Jesús ndaⁿana:

—Nncwax'aⁿ cwii ñ'oom ndaaⁿyo', xuee na cwita'jndyaaya, ¿aa wanaaⁿ na cateijndeii ts'aⁿ x'iaaⁿaⁿ na wi' matjom oo aa

ticateijneiⁿ juu? ¿Aa cwji'n'maaⁿñê x'iaaⁿ'aⁿ cha ticue' oo aa ca'ñeeⁿ na cue'?

¹⁰ Jndā chii nty'iaaⁿ'aⁿ ndaā cha'tsondye nn'aⁿ, tsoom nnom ts'aⁿwii':

—Catseiliuu' ts'o'.

S'aa tsaⁿñeeⁿ na ljo' ndo' tco'ya'ñ'eⁿna' ts'oqⁿ.

¹¹ Jnaaⁿ jo' jeeⁿ jla'wjeena Jesús. Ndo' tyo'maⁿna ñ'eⁿ nc'iaana ljo' ndaā nl'ana jom.

Macwji'ñe Jesús canchoo'we ts'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Joo ncuee'ñeeⁿ tjawa Jesús cwii ta naquii' jndā na nntseineiⁿ nnom Ty'oqts'om. Ndo' meiiⁿnchaa' tsjom tyot-seineiⁿ nnom.

¹³ Quia na jndā teixuee, tcwaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Quii'ntaaⁿna tjeii'ñê canchoo'wendye nn'aⁿ na seicajñoom joona apóstoles, nn'aⁿ na majñom Ty'oqts'om ts'iaaⁿ'naaⁿ.

¹⁴ Nmeiiⁿ ncueena: Simón, tsaⁿ na seicajñoom Pedro, ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ, Andrés, ñ'eⁿ Jacobo ñequio Juan, ñ'eⁿ Felipe ñequio Bartolomé,

¹⁵ ñ'eⁿ Mateo ñequio Tomás, ñ'eⁿ Jacobo jnda Alfeo, ndo' ñ'eⁿ Simón na cwiluena cananista,

¹⁶ ñ'eⁿ Judas jnda Jacobo ñequio Judas Iscariote, ts'aⁿ na tqiaa cwenta Jesús.

Ma'moⁿ Jesús ñ'oom ndaā jndye nn'aⁿ

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Indyocue Jesús ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Ty'emeintyjee'na cwii su. Jo' jo' jndā tquie'cañom nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ ñequio jndyendye nn'aⁿ na jnaⁿ cha'waa Judea ñequio Jerusalén ñequio 'ndyoo ndaaluee na nndyoo' tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón. Naⁿñeeⁿ tquiona na nndyena ñ'oom na mañequiaaⁿ, ndo' na nntsein'maaⁿ joona ntycu na cwitjoomna.

¹⁸ Mati sein'maaⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ cwajndii tyoleichuu jndyeta.

¹⁹ Cha'tsondye nn'aⁿ tyol'uee'ndyena chiuu ya cha ndaā nñe'quio'na jom, ee waa najneiⁿ na nn'maⁿ ts'aⁿ xeⁿ ndaā nñequiiu' jom. Jo' chii cha'tsondyena n'maaⁿna.

Nmeiiⁿ mañequiaana' na neiⁿ' ts'aⁿ

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Quia jo' nty'iaaⁿ'aⁿ ndaā nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ, tsoom ndaāna:

—'O nn'aⁿ na nty'iaandyo', mañequiaana' na neiⁿ'yo', ee cwilaxmaⁿ'yo' cantyja na matsaⁿntjom Ty'oqts'om.

21 'O nn'aⁿ na cwiwe'jndo'yo' je', mañequiaana' na neiⁿ'yo' ee quia nñequiaa Ty'oo^ts'om cha'cwijom na jnda^u tjacjo'yo'.

'O nn'aⁿ na cwityuee'yo' je', mañequiaana' na neiⁿ'yo' ee macwji' Ty'oo^ts'om na chjoo' n'om'yo'.

22 'Mañequiaana' na neiⁿ'yo' quia na cwila'jndoo nn'aⁿ 'o na cwilei'ntyjona 'o, na cwila'jnaaⁿna 'o, ndo' na cwil'ana na ticuee' n'omna 'o nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

23 Manmeiⁿ tyota'wi' weloo naⁿñeeⁿ profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oo^ts'om tandyo xuee. Jo' chii c'om'yo' na t'maⁿ n'om'yo' xuee na cwitjom'yo' nawi'meiⁿ. Ee t'maⁿ naya 'naⁿ'yo' cwiwiwe cañoom'luee.

24 'Saa nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwiluii'tmaⁿndyo' na quit'maⁿ n'om'yo' juu na tyandyo'. Ee cwe' cantyjati je' na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na jeeⁿ l'ue m'aⁿ'yo'.

25 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwicwa'jaacjo'yo' je'. Ee nncue'ntyj^o xuee na nnc'om'yo' cha'cwijom na ñejndo'yo'.

'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na jeeⁿ neiⁿ'yo' je'. Ee nncue'ntyj^o xuee na nntyuee'yo' ndo' nla'xua'yo' na chjoo' n'om'yo'.

26 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na je' jndye nn'aⁿ cwitjeii'yana 'o. Ee maluaa' ñel'a weloo naⁿñeeⁿ. Tyoluena ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ joo profetas na cwe' tyonquio'nn'aⁿ joona.

C'ooⁿya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ na jndoo jaa
(Mt. 5:38-48; 7:12)

27 'Saa matsjoo^oya ndaa' 'o nn'aⁿ na cwindye'yo' ñ'oom na mañequiaaya: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Ndo' cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na ticuee' n'om 'o.

28 Cataⁿ'yo' na catio'naaⁿñe Ty'oo^ts'om nn'aⁿ na cwituee' ñ'oom wi' nacjo'yo'. Ndo' calaneiⁿ'yo' nnoom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jnaaⁿna 'o.

29 'Ñeeⁿ na mmeiⁿ nda' ntsmaⁿ, mati cwiiⁿcheⁿ ntyja quiaa' na mmeiⁿ nda'. Ndo' ñeeⁿ na nncwji' liaatco 'naⁿ, mati quiaa' cotom' na nncjaañ'oom.

30 Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macaⁿ cwii 'naⁿ njom', quiaa'. Ndo' xeⁿ tjañ'oom ts'aⁿ 'naⁿ ndo' tiñe'catseilcweeⁿeⁿ juuna', tintseincjoo'ndyu' na calcwe'na'.

31 Cha'xjeⁿ na l'ue n'om'yo' na cal'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo', majo'ti cal'a' 'o ñ'eⁿndye joona.

32 'Xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' cwe' tomti nn'aⁿ na mati wi' n'om 'o, quia jo' ¿yuu waa na yaticheⁿ cwil'a'yo'? Ee nn'aⁿ na tyoola't'maaⁿndyena Ty'oo^ts'om m'aⁿna na wi' n'omna ncl'iaana na wi' n'om joona.

33 Xeⁿ cwil'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' cwe' tomti ñ'eⁿ nn'aⁿ na mati cwil'a na ya nn'aⁿndyena ñ'eⁿndyo', ¿yuu waa na jeeⁿ ya cwil'a'yo'? Ee mati nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ jnaⁿ majo'ti cwil'ana.

³⁴ Ndo' xeⁿ cwitei'jndei'yo' 'naⁿ nn'aⁿ na nqui'u'yo' na mati joo nntei'jndei' 'o, quia jo' ¿yuu waa na yaticheⁿ cwil'a'yo'? Ee mati nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ jnaⁿ cwitei'jndeiina 'naⁿ ndaa ncl'iaana ee manquiuna na nnjoom jo'.

³⁵ Saa 'o je' c'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na jndoo 'o. Cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio cha'tsondye nn'aⁿ. Catei'jndei'yo' 'naⁿ na cwilei'ñ'om'yo' nn'aⁿ, meiiⁿ ticanty-jaa' n'om'yo' na nla'lcwe'na. Quia jo' t'maⁿ naya nda'yo' cañoom'luee. Ndo' n'laxmaⁿ'yo' ntseinda Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ. Ee mati jom m'aaⁿ na wi' ts'oom meiiⁿ nn'aⁿ na l'o meiiⁿ mach'eeⁿ ya jooa. Ndo' wi' ts'oom nn'aⁿ na wi'ndye.

³⁶ C'om'yo' na wi' n'om'yo' cha'tsondye nn'aⁿ cha'xjeⁿ nqui Tso'tye'yo' m'aaⁿ na wi' ts'oom cha'tsondye nn'aⁿ.

Tintu'xaaⁿya nn'aⁿ
(Mt. 7:1-5)

³⁷ Tintu'xeⁿ'yo' nn'aⁿ na cwe' xjeⁿto 'o, cha meiⁿ tincu'xeⁿ Ty'oots'om 'o. Tintio'yo' nn'aⁿ l'o nawi' cha tintioom 'o l'o nawi'. Cala't'maⁿ n'om'yo' nn'aⁿ cha mati nntseit'maⁿ ts'oom 'o.

³⁸ Quia'yo' na catei'jndeiina' nn'aⁿ, quia jo' mati nnto'ñoom'yo' na nntei'jndeiina' 'o. Ee Ty'oots'om nñequiaaⁿ na nnto'ñoom'yo' cwii na candaⁿ tu'xeⁿna'. Jo' jo' matseijomna' cha'cwijom cwii 'naⁿ na teincwii'na', tyeⁿ ty'ecuenta' hasta too' wantyjo. Ee cantyjati xjeⁿ na cwiñe'quia'yo' ndaa nn'aⁿ, majo'ti nntseilcwe' Ty'oots'om na cwii nnjoom ndaa'yo'.

³⁹ Mati seineiⁿ Jesús ndaaⁿna cwii ñ'oom na tjañoom', tsoom: —¿Aa ndaaⁿ nncjaañ'oom tsaⁿnchjaaⁿ cwiicheⁿ tyjenchjaaⁿaⁿ? ¿Aa nchii wendyena nntiomna' ts'om tsue'tsjoom?

⁴⁰ Xocats'aana' na ts'aⁿ na matsei'naaⁿ cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ, nchiiti ts'aⁿ na ma'moⁿ nnoom. Saa quia na jnda sei'naaⁿñ'eeⁿ cha'tso na t'moⁿ tsaⁿñ'eeⁿ nnoom, quialjo'cheⁿ nntseijomna' jom cha'na ts'aⁿ na t'moⁿ nnoom.

⁴¹ ¿Chiuu na jeeⁿ ndo' jnda na njom ts'omnnom x'ia', saa tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu'?

⁴² ¿Chiuu na jeeⁿ ñe'catseijndaa'ndyu' jnaaⁿ x'ia'? ¿Aa nntsuyu' nnoom: “Cwa 'u nn'aⁿya, quiaa' na nncwjii'a ntquioo' jnda na njom ts'omnjom'”, saa manncu' tiqueⁿ cwenta ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom'? 'U ts'aⁿ na mache' na matseicandaⁿ'ndyu' cha canty'iaa nn'aⁿ, najndyee cwji' ts'oom tscaa' na njom ts'omnjom' nncu', quia jo' tquio'ya' na nncwji' ntquioo' jnda ts'omnnom x'ia'.

Taa' ts'oom ma'moⁿna' ljo' ts'oom juuna'
(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

43 'Ticwii cwii ts'oom na ya xocats'aana' tã na tis'a. Ndo' ts'oom na tis'a meiⁿ xocats'aana' tã na ya.

44 Ticwii cwii ts'oom, tãã'na' ma'moⁿ'na' ljo' ts'oom juuna'. Ee tijoom nntseicjoo ts'aⁿ tã higo ts'oom nioom. Meiⁿ tijoom nntseicjoo ts'aⁿ tãuva cwii ts'o^o nioom.

45 Maluaa' matseijomna' nn'aⁿ cha'na n'oom ntjom. Juu ts'aⁿ na ya ts'aⁿñe, mach'eeⁿ yuu na ya, ee naquii' ts'oom cwinaⁿ na ya na matseitoom. Sãã ts'aⁿ na wi'ñe, mach'eeⁿ yuu na tis'a, ee naquii' ts'oom cwinaⁿ nawi' na matseitoom. Ticwii cwii ts'aⁿ cantyjati na matseitiuu naquii' ts'om, maxjeⁿ jo' matseineiⁿ.

We nnom tsiaⁿtsjo'

(Mt. 7:24-27)

46 '¿Chiuu na cwindu'yo' na Ta ja quia na cwi'maⁿ'yo' ja ndo' tiñe'calacanda'yo' ñ'oom na matsjo^o ndaa'yo'?

47 Ticwii cwii ts'aⁿ na macwjee'cañoom ja na mandii ñ'oom na matsjo^o nmeiiⁿ, ndo' matseicanda' joona', m'mo^o'nya ndaa'yo' chiuu matseijomna' tsaⁿ'ñeeⁿ.

48 Matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'aⁿ na jndo' ts'om na s'aa waa'. Tyoca'ñeeⁿ njoom, tyeⁿ tqueeⁿ tsiaⁿtsjo' cha jndei w'aa. Quia na tyjee' jndaa, tcoona' tyuaatcwii, jndei tyocjaacameiiⁿñena' ndaa w'aa'ñeeⁿ. Sãã tîcats'eiina' ee na tyeⁿ tjaluiina' nacjoo' tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ.

49 Sãã juu ts'aⁿ na cwe' mandii ñ'oom na matsjo^o ndo' titseicanda' joona', tsaⁿ'ñeeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwii ts'aⁿ na tijndo' ts'om na s'aa waa' na cwe' jnaⁿ'tona' nomtyuaa. Tjaa'naⁿ niaⁿ'ljo' tuii. Quia na tyjee' jndaa ndo' jndei tyocjaacameiiⁿñena' w'aa'ñeeⁿ, mantya tmeiⁿ'na' juuna'. Ndo' t'maaⁿ tsuu cantyja 'naaⁿ'na'.

7

Sein'maⁿ Jesús mosoo' capeitaⁿ, ts'aⁿ romano

(Mt. 8:5-13)

1 Jnda na seineiⁿ Jesús cha'tso ñ'oommeiⁿ na tyondye nn'aⁿ, quia jo' tjaaⁿ tsjoom Capernaum.

2 Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿ cwii capeitaⁿ na matsã'ntjom cwii siaⁿnto sondaro. Ndo' m'aaⁿ cwii mosoom'm na jeeⁿ wi' ts'oom, mañe'cue' na nioom wii'.

3 Quia na jñeeⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Jesús, jñoom nt'om nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos na c'oocal'ana ty'oo na candyoya Jesús na nntsein'maⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ mosoom'm.

4 Jnda tquiena na m'aaⁿ Jesús, ñequio ñ'oom ty'oo tyoluena nnoom:

—Ts'aⁿ na jñom jã, ya ts'aⁿñe, jo' chii maty'iomna' na catseiñ'oom'ndyu' jom.

⁵ Ee jeeⁿ wi' ts'oom jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ Israel, ndo' s'aaⁿ wats'om 'naaⁿyâ.

⁶ Quia jo' tja Jesús ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ. Quia ma'ooquiena waa' capeitaⁿ, jñom tsaⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye na c'oocaluena nnom Jesús:

—Ta, ndi' matso ts'aⁿ na wii' mosoo' ticatseixmaaⁿ na nncja'quie' naquii' waⁿaⁿ, jo' chii tiñe'tseicachjuutyeeⁿ 'u.

⁷ Meiⁿ cwe' na nndyocatjomñê 'u, ticatseixmaaⁿ. Ndo' ntyjeeⁿ na meiiⁿ cwe' ñ'oom na nntsu', nn'maⁿ mosoom'm.

⁸ Ee jom m'aaⁿ nacje 'naaⁿl' ts'aⁿ na matsaⁿntjom jom. Ndo' mati m'aⁿ sondaro nacje 'naaⁿl'aⁿ. Quia na nntsoom nnom cwii joona: “Luaa' cja'”, wjaa tsaⁿñeeⁿ. Ndo' quia na nntsoom nnom cwii cheⁿ: “Candyo' luaa”, ndyo. Mati quitsoom nnom cwii cwii mosoom'm: “Catsa' luaa”, ndo' nnts'aa.

⁹ Quia na jndii Jesús ñ'oomwaa', jeeⁿ tjawee' ts'oom cantyja 'naaⁿl' tsaⁿñeeⁿ. Taqueeⁿ nty'iaaⁿl'aⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na 'oontyjo naxeeⁿl'eⁿ, tsoom:

—Candyeyo' nntsjo^o, meiⁿ cwii ts'aⁿ tyooljeiya quii'ntaaⁿ jaa nn'aⁿ Israel, na t'maⁿ matseyu'ya ts'om cha'na tsaⁿm'aaⁿl'.

¹⁰ Quia na jndaⁿ ty'elcwee' nn'aⁿ na jñom capeitaⁿ, jliuna na jndaⁿ n'maⁿ moso na wii'.

Seilcwinnda' Jesús ts'oo

¹¹ Jndaⁿ tuii na luaa', tja Jesús tsjoom na jndyu Naín. Ndo' jndye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ ty'ena ñ'eⁿñê ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹² Quia na jndaⁿ teindyooⁿ na 'ndyoots'a tatiom nnom tsjoom, jliuna na cwicalui' nn'aⁿ na 'oocaty'iuu ts'oo, tsaⁿs'a jnda cwii yuscu na jnda ljoñe. Tsaⁿs'a'ñeeⁿ macandaⁿ ñenquii tuiiñe. Jndye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ty'ela'jomndye ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹³ Jndaⁿ na nty'iaa' Ta Jesús yuscu'ñeeⁿ tioo na jeeⁿ wi' ts'oom juu. Tsoom nnom:

—Tanty'ioo'.

¹⁴ Quia jo' tjantyjaaⁿl'aⁿ, tyeⁿnquioom'm yuu na njom ts'oo. Ndo' nn'aⁿ na cho juuna', ty'emei'ntyjee'na. Matsoom nnom ts'oo'ñeeⁿ:

—Aa ndi' sa, matsjo^o njom': Quicantya'.

¹⁵ Ndo' teicantya ts'aⁿ na jndaⁿ tue', to^on^o na matseineiiⁿ. Tquiaa Jesús jom l'õ tsoñeeⁿ.

¹⁶ Jeeⁿ ndya' seicaty'uena' cha'tso nn'aⁿ. Ty-ola't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, tyoluena:

—Jndaⁿ teitquioo'ñe cwii profeta quii'ntaaⁿya na t'maⁿ tseix-maaⁿ.

Ndo' mati tyoluena:

—Ty'o^ots'om jndaⁿ tyjee'cañoom na mateijneiⁿ jaa na cwilui-indyo cwentaaⁿl'aⁿ.

17 Ndo' tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naa' na luaa' s'aa Jesús cha'waa ts'ondaa Judea ñequio njoom na niom ndioche' jo' jo'.

*Juan majñoom nn'a' na m'aa' Jesús
(Mt. 11:2-19)*

18 Nn'a' na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan, jla'candiina jom cha'tso ñ'oommei'. Quia jo' t'maa' wendye na'ñee'.

19 Jñoom joona na c'oota'x'ena 'ndyoo Jesús, ¿aa jom cwilui-ñê nquii na nncwjee'cañoom tsjoomnancue oo aa nncwindoo'na cwiiche'?

20 Ndo' quia na jnda tquie'cañom na'ñee' Jesús, jluena nnoom:

—Juan tsa' na matseits'oomñe nn'a', jom jñoom já na m'aa' na cata'x'aayâ njom': “¿Aa 'u cwiluiindy' nquii na nncwjee'cañoom tsjoomnancue, oo aa nncwindoo'â cwiiche'?”

21 Juu xje'ñee' tyotsein'ma' Jesús jndye nn'a' na wii ñequio ntycu na tcuu wjaana'. Mati tyotsein'maa' nn'a' na maleichuu jndyetia, ndo' s'aa' na nty'iaa nn'a' na nchjaa'.

22 Jnda chii tsoom ndaa' nn'a' na jñom Juan:

—Catsa'yo', cala'candii'yo' Juan ljo' na jnda jndye'yo', ndo' na jnda nty'ia'nda'yo' jndye nn'a' n'maa'. Nn'a' na nchjaa' jnda teitquioo. Ndo' nn'a' na ntjei' n'ee', je' ya cw'oooca'. Nn'a' na cho tycu lepra, je' jnda n'maa'. Nn'a' na candaa, je' ya cwindye. Nn'a' na jnda tja, jnda cwitando'nnda'. Ndo' ndyeñee' jnda macwindye ñ'oom naya 'naa' Ty'oots'om.

23 Ndo' mañequiaana' na neii' mei'ncwi'ñee'che' ts'a' na ticwji'ñe cantyja 'na'ya.

24 Jnda na ty'elcwee' nn'a' na jñom Juan, to' Jesús na matseinei' ndaa' nn'a' na m'a' nacañom'm cantyja 'naa' Juan. Matsoom:

—¿Chiuu waa saacanty'ia'yo' na sa'yo' ndyuua na tja nn'a' c'oom yuu na tyom'aa' Juan? ¿Aa nty'ia'yo' jom cha'cwijom cwii tsmaa' na maleiñ'oomñe jndye? Ntyjii nchii jo'.

25 Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' jom na cwe' liaa na jee' jnda? Ntyjii nchii jo'. Que'nyo' cwenta, nn'a' na cwicwee' liaa na jnda, joona jee' l'ue m'a'na ndo' ya cwic'ee'na quii' lan'iaa' nt'ma'.

26 Quia jo' ¿chiuu waa na saacanty'ia'yo' na sa'yo'? ¿Aa nty'ia'yo' na cwiluiñê profeta? Mayuu' na jo' jom. Ndo' t'ma'ti matseixmaa', nchiiti mei'nquia profeta.

27 Ee waa ljeii na matseinei'na' cantyja 'naa'a'. Matsona': Ja majñoo'ñetyaya cwii moso 'na'ya na wjaajndyee cantyja na nncja' na wjaañ'oom ñ'oomya.

Jom nncwji'yuu'ñe cantyja 'na' cha nnc'omc'eendye nn'a' quia na nncue'cañoom'.

28 Candye'yo' nntsjoꝝ, quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue, tijoom ñet'oom cwii profeta na t'maⁿti cwiluiiñe cha'na Juan. Saa meiiⁿ na ljo', ts'aⁿ na cjeti mach'ee, juu t'maⁿti cwiluiiñe yuu na matsaⁿntjom Ty'oꝝts'om, nchiiti Juan.

29 Cha'tso nn'aⁿ na jndye ñ'oom na seineiⁿ Juan mandiiñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om ts'iaaⁿndaꝝ nn'aⁿ cwentaa' gobier-nom, ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ, teits'oomndyena s'aa Juan ee jla'noⁿna na xcwe mach'ee Ty'oꝝts'om.

30 Saa nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, l'ana na ticwil'ue ñ'oom na seijndaa'ñe Ty'oꝝts'om na nlui'n'maaⁿndyena, jo' chii tñquandyena na nntseits'oomñe Juan jooa.

31 Quia jo' tso Jesús ndaꝝana:

—¿Ljo' nntseijoom'ndyoꝝ cantyja 'naⁿyo' ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nc'iaa'yo' na m'aⁿ je'? Ndo' ¿ñeeⁿ matseijomna' 'o?

32 Matseijomna' 'o cha'na yocanch'u na tileicatjoom' na cwinquioo' na meindyuaandye ts'om nataa. Cwila'xuaana ndaꝝ nc'iaana, cwiluena: “Cwitjoꝝ'â tsmaaⁿ na macoco ts'aⁿ saa 'o tiñe'cala'jnom'yo'. Cwitaayâ som ts'oo saa mati tiñecatyuee'yo'.”

33 Ee tyjee'cañoom Juan, ts'aⁿ na ñeseits'oomñe nn'aⁿ, jom tîcwaaⁿaⁿ nantquie na ya, meiⁿ winom tîc'om. Saa 'o cwindu'yo': “Tsaⁿjndii matseixmaaⁿ.”

34 Ndo' ja na cwiluiindyꝝ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, jnda tyjacañooⁿya 'o. Ja matseijomndyoꝝ ñ'eⁿ nn'aⁿ, macwa'a ndo' ma'ua. Saa 'o cwindu'yo' na ja cwiluiindyꝝ ts'aⁿ na jeeⁿ cwa', jeeⁿ 'uu. Ndo' mati cwindu'yo' na ja matseix'iaa'ndyoꝝ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoꝝndye nnom Ty'oꝝts'om.

35 Saa tints'aa ee cha'tso ljo' na mach'ee Ty'oꝝts'om cwit'mooⁿna' na jndo' ts'oom.

Tja Jesús waa' Simón, ts'aⁿ fariseo

36 Cwii ts'aⁿ fariseo tqueeⁿñê Jesús waⁿaⁿ na nlcwa'na. Ndo' tjaquiee' Jesús quii' waa' fariseo'ñeeⁿ ndo' tjacjom nacañom' meiⁿsa.

37 Cwii yuscu tsjoom'ñeeⁿ na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ naⁿnom, quia na jñeeⁿ na wacatyeeⁿ Jesús nacañoom' meiⁿsa waa' fariseo, jndyoñ'oom cwii tsioo na tuiina' ñ'eⁿ tsjo' canchii' na njom ncheⁿ cachi.

38 Jndyomeintyjeeⁿeⁿ nacañoom' nc'ee Jesús. Toꝝⁿoⁿ na maty'ioom ndo' cwiquiaa ndaannoom nacjoo' nc'ee Jesús. Ñequio sooxqueeⁿ tyowee'ñê nc'ee Jesús. Tyo'om nc'ee ndo' tyoñ'oomñê ncheⁿ cachi'ñeeⁿ.

39 Ndo' juu ts'aⁿ fariseo na tqueeⁿñê Jesús na catseijomñe ñ'eⁿñê, nty'iaaⁿaⁿ na luaa'. Quia jo' seitioom naquii' ts'oom:

“Tsaⁿm'aaⁿ, xeⁿ mayuu' cwiluiiñê profeta, jnda sei'nooⁿl'oⁿ ñeeⁿ yuscum'aaⁿl' na manquiui' jom, ndo' ljo' mayaaⁿl'. Ee tsaⁿm'aaⁿl', ts'aⁿ na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ naⁿnom.”

⁴⁰ Quia jo' tso Jesús nnom fariseo'ñeeⁿ:

—Aa ndi', Simón, waa cwii na ñe'catsjoo njom'.

T'o Simón, tsoom:

—Ta, catsu' nndii.

⁴¹ Tso Jesús:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na teijndei s'om nn'aⁿ. Ndo' t'om we nn'aⁿ na tyocacho'jnaⁿ nnoom. Cwii tsaⁿñeeⁿ tyocachujnaaⁿ 'om siaⁿnto denarios. Ndo' cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ tyocachujnaaⁿ ñewen'aaⁿ nchoo' qui denarios.

⁴² Ndo' naⁿñeeⁿ tîcandaa nntioomna, saa meiiⁿ na ljo', wendyena seit'maⁿ ts'oom. Quia jo' ¿cwaⁿ cwii na wendye naⁿñeeⁿ nnc'oom na jndati ntyjii ñ'eⁿñê?

⁴³ T'o Simón, matsoom:

—Matseitiuuya ts'aⁿ na t'maaⁿti chujnaⁿ nnoom, juu tsaⁿñeeⁿ jndati ntyjii jom.

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Majo'ndyo macwji' cwenta.

⁴⁴ Jnda jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿaⁿ yuscu'ñeeⁿ, matsoom nnom Simón:

—¿Aa manty'ia' yuscum'aaⁿl'? Ja jndyoquia'a wa', tînquiaa' ndaa na nntmaⁿ nc'a saa tsaⁿm'aaⁿl' je', jnda tmaaⁿ nc'a ñequio ndaannoom. Ndo' jnda tyuee'ñê nc'a ñequio sooxqueeⁿ.

⁴⁵ 'U tîc'ua' ntsmaaⁿl'a cha'na waa costumbre, saa tsaⁿm'aaⁿl' cantyjati na jndyoquia'a wa', tyoocjaameintyjeeⁿeⁿ na ma'om nc'a.

⁴⁶ 'U tîcwjaa'ndyu' seitye xquaaⁿ saa tsaⁿm'aaⁿl' jnda ty'oomñê ncheⁿl' cachi nc'a.

⁴⁷ Jo' chii matsjoo njom' cha'tso na matseitjooñê jnda seit'maⁿ ts'oⁿ, jo' na jeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Saa juu ts'aⁿ na m'aaⁿl' ts'om nquii na tit'maⁿ matseitjooñê, meiiⁿ na matseit'maⁿ ts'oⁿ juu, maxjeⁿ ticuee' na jnda ntyjii ñ'eⁿndyo.

⁴⁸ Jnda chii matsoom nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Jnda seit'maⁿ ts'oⁿya cha'tso jnaⁿl'.

⁴⁹ Nn'aⁿ na meindyuaandye ñ'eⁿñê nacañoom' meiⁿsa, to'na na cwiluena ndaa nc'iaana:

—¿Ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿm'aaⁿl' na mati matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ nn'aⁿ?

⁵⁰ Saa matsoom nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Nc'e na matsei'yu'ya ts'om' ñ'eⁿndyo, jo' na jnda jlui'ya'. Cja' na meiⁿcwii ñomtiu tanc'oom'.

8

1 Jnda jo' tja Jesús cha'tso njoom nt'maⁿ ñequio njoom nch'u na tyoñequiaaⁿ ñ'oom. Tyotseicañeeⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na canchoo'we ñ'eⁿñê.

2 Mati ty'e ñ'eeⁿ yolcu na jnda sein'maaⁿ na ñejleichuu jndyeta. Ndo' ñ'eeⁿ nt'omcheⁿ yolcu na jnda sein'maaⁿ cwii cwii nnom ntycu na ñetjoom. Cwii joona jndyu María Magdalena, tsaⁿ na jnda tjei' Jesús ntquiee' na'jndii naquii' ts'om.

3 Ndo' ñ'eⁿ Juana, jom scuu' Chuza, ts'aⁿ na mando' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Herodes. Ndo' mati ñ'eⁿ Susana, ñequio jndyendye nt'omcheⁿ yolcu. Tyocaljondyena s'om na tyotei'jndeina Jesús 'naⁿ na macaⁿna' jom ñ'eⁿ nn'aⁿ canchoo'we.

Ts'aⁿ na tjacju' lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

4 Tjomndye cwii tmaaⁿ t'maⁿ nn'aⁿ nacañoom' Jesús, na jnaⁿ na cwii cwii njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaana.

5 Matsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ jndaⁿ. Tjaaⁿ, tjacjoom'm lqueeⁿ trigo. Ndo' yocheⁿ na tyojoom'm lqueeⁿñeeⁿ, nt'om jo' tquiaa ts'om nato. Joona' ndyue nn'aⁿ ndo' nt'om tcwa' cantsaa.

6 Ndo' nt'om lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na jeeⁿ ljo'. Quia jnda t'oomna', mantya tjacaaⁿna' ee titeiiⁿ tyuaa.

7 Ndo' nt'om lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na too' nda' l'oo nioom. Ñe'naaⁿ ty'ewijndana', saⁿ l'oo nioom'ñeeⁿ tco'na' joona'.

8 Ndo' nt'om tsjaaⁿ lqueeⁿñeeⁿ tquiaana' yuu na ya ts'o. T'oomna' ndo' l'ana' cwii cwii siaⁿnto lqueeⁿ na cwiina'.

Jnda na toom ñ'oommeiⁿ, seineiⁿ na c'uaati, matsoom:

—Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candiia.

Luaa ts'iaaⁿ ñ'oom tjañoom'

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

9 Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ta'x'eena nnoom chiuu ma'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'.

10 T'o Jesús matsoom:

—Ndaa' 'o mañequiaa Ty'oots'om na caliu'yo' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjoom. Saⁿ ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ matseinaⁿya ñ'oom na wjaañoom', cha meiiⁿ na cwinty'iaa ndaana saⁿ tixoqueⁿna cwenta ndo' meiiⁿ na cwindyena saⁿ xocala'noⁿna.

Luaa ma'moⁿ ñ'oom cantyja na tjacju' ts'aⁿ lqueeⁿ trigo

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

11 'Luaa ma'moⁿ ñ'oom tjañoom'waa'. Lqueeⁿ trigo na tjacju' ts'aⁿ, ñ'oom' Ty'oots'om jo'.

12 Lqúeeⁿ na tqúiaa ts'om nato, jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oo^ts'om. Mantýja ndyo tsaⁿjndii, macwjeeⁿeⁿ ñ'oom'ñeeⁿ naquii' n'omna cha tila'yu'na, tilui'yana.

13 Lqúeeⁿ na tqúiaa yuu na jeeⁿ ljo', jo' jo' nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oo^ts'om. Cwila'yu'na cwantindyo xúee saá quia na mandyo cwii na maco'wi'na' joona, cwi'ndyena.

14 Ndo' lqúeeⁿ na tqúiaa yuu na too' nda' l'oo^o nioom, mati nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oo^ts'om. Saá joona, jeeⁿ m'aⁿna ñ'omtiuu chiuu na cwii 'oom'aⁿtina. Ñe'cuaa 'naaⁿna, ndo' ñe'c'omna cantýja na neiⁿncó tsjóomnancue. Jo' chii tjaa'naⁿ cwii nnom na cwiwitquíoo' cantýja 'naaⁿna na cwila'ñ'oom'ndyena ñ'oom' Ty'oo^ts'om.

15 Ndo' tsjaaⁿ na tqúiaa yuu na ya ts'o, mant'omcheⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oo^ts'om. Ñequio na xcwee' n'omna cwila'wena ñ'oom na cwindyena naquii' n'omna. Tica'ndyenc'uaa'ndyena meiiⁿ nawi' cwi^tjoomna. Cantýja na cwil'ana cwiwitquíoo' na cwinaⁿndyena yuu na matsona'.

*Ñ'oom tjañoom' cantýja 'naaⁿ lámpara
(Mr. 4:21-25)*

16 Seineiⁿ Jesús cwiiⁿcheⁿ ñ'oom na tjañoom'. Tsoom ndaana: —Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseicw'aa lámpara jndaⁿ chii nntseicoom'm juuna' ñ'eⁿ xúaa oo nncwjaa'ñê juuna' nacjee' jnduu. Maxjeⁿ nntseintýja ts'aⁿ juuna' cha na xúee nnty'iaa nn'aⁿ na nnc'ooquie'.

17 Cha'tso na mats'aa je' na ticaliu cha'tsondye nn'aⁿ, mancjo'yo' nlacanooⁿ'yo' joona' ndaana. Ndo' cwii cwii ñ'oom wjaañoom' na matseinaⁿ'ya je' maxjeⁿ nncue'ntyjo na meiⁿquaiyuucheⁿ nla'noⁿ nn'aⁿ juuna'. Maxjeⁿ nncúaa tyenquiona'.

18 'Jo' chii queⁿ'ya'yo' cwenta joo ñ'oommeiiⁿ na matseinaⁿ'ya ndaaⁿ'yo'. Ee juu ts'aⁿ na mamaleiñ'oom nlo'ñomti saá ts'aⁿ na tjaa ljo' coleiñ'oom, nlui'ñ'eⁿ mandíñ'eⁿ ljo' na matseitoom na niom naquii' l'oo^o.

*Tquíe ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsondyeena
(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)*

19 Tsondyee Jesús ñequio ntyjeeⁿ tqúie'cañomna, saá tícandaá nnc'oontýjaa'na jom ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ.

20 Ndo' seicandii ts'aⁿ jom, tso:

—Ch'eⁿ m'aaⁿ tso'ndyo' ñequio nty'iu'. Ñe'cala'neiⁿna ñ'eⁿndyu'.

21 T'oo^o tsoom:

—Joo nn'aⁿ na cwindye ñ'oom 'naaⁿ Ty'oo^ts'om ndo' cwila'candaⁿ juuna', naⁿ'ñeeⁿ cwiluiindyé tsondyoya ndo' ntyjoja.

Seicheⁿ Jesús jndye ñ'eⁿ nmōⁿ ndaaluee
(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² Cwii xuee'ñeeⁿ tuō Jesús ts'om cwii w'aandaa ñequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm. Tsoom ndaḡana:

—Cjaaya xndyaa' ndaaluee.

Quia jo' jnaⁿ na ts'ondaa Galilea, to'na na 'oowity'ioo'na juuna'.

²³ Yocheⁿ na cwiwi'ty'ioo'na, tsoo Jesús. Ndo' jndei tioo jndye nnom ndaaluee'ñeeⁿ. Tiomna' ndaa ts'om w'aandaa. Waa na teincuu' na nnc'u'na' juuna'.

²⁴ Ndo' ty'entyjaa'na jom, jla'nlcwina jom, jluena:

—U Maestro, manncwjaaya.

Jnda na lweeⁿ, seitiaaⁿaⁿ jndye ñequio nmōⁿ ndo' jla'cheⁿna'. S'aana' na wacheeⁿ nnom ndaaluee.

²⁵ Quia jo' tsoom ndaḡana:

—¿Yuu waa na ma'mōⁿna' na cwilayu'ya n'om'yo'?

Saa joona jla'catyuendyena ndo' tjaawee' n'omna. Tyoluena ndaḡ nc'iaana:

—¿Ñeeⁿ cwiluiñe tsaⁿm'aaⁿ na matsa'ntjoom meiiⁿ jndye, meiiⁿ ndaaluee ndo' cwila'candana' ñ'oom na matsoom?

Ts'aⁿ Gadara na ñjomndye naⁿjndii naquii' ts'om
(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Jnda jo' jlui'na xndyaa' ndaaluee, ndyuaa tsjoom nn'aⁿ Gadara na waa ndyeyu ts'ondaa Galilea.

²⁷ Jnda na jlui' Jesús tyuaatcwii, jndyocatjomñe cwii ts'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jom. Tsaⁿ'ñeeⁿ jnda s'aa xuee na matseixmaaⁿ naⁿjndii naquii' ts'oom. Tacocweⁿ liaa ndo' tacoc'eeⁿ na waa w'aa. Mac'eⁿyom yuu na cwijaacanty'iuu'ndye l'oo.

²⁸ Quia na nty'iaaⁿaⁿ Jesús, jndei seixuaⁿ s'aa jndyeta. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee Jesús. Jndei seineiiⁿ, tsoom:

—¿Ljo' nntsa' ñ'eⁿndyo, 'u Jesús, Jnda Ty'oots'om na m'aaⁿ nandyeticheⁿ? Mats'aaya ty'oo njom', na tilco'wi' ja.

²⁹ Tsoom ñ'oomwaa' ee jnda sa'ntjom Jesús na calui' jndyeta naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ. Teijndye xuee maleiñ'oom jndyeta juu. Tyolatyeⁿ nn'aⁿ l'uaancjo l'ooⁿ ndo' nc'eeⁿ. Saa tyoc'ioo'ñê joona' ndo' tyowjaañ'oom jndyeta'ñeeⁿ jom yuu na tjaa nn'aⁿ c'oom.

³⁰ Quia jo' tax'ee Jesús nnom, matsoom:

—¿Ljo' jndyu'?

T'ō 'ñom, tso:

—Ja jndyuya Jndye Meiⁿ.

Luua' tsoom ee jeeⁿ jndye naⁿjndii jnda tuō naquii' ts'oom.

³¹ Ndo' tyola'ty'oondye naⁿjndii'ñeeⁿ nnom Jesús na ticajñoom joona yuu na wi' nntjoomna.

32 Jo' jo' tyom'aⁿ cwii tmaaⁿ calcu quii' jndaa na cwicwa'. Naⁿjndii'ñeeⁿ tyol'ana ty'oo nnoom na quiaaⁿ na nnc'ooquie'na naquii' n'om calcu'ñeeⁿ. Quia jo' tquiaaⁿ na wanaaⁿ.

33 Ndo' jnda na jlui' jndyeta ñ'eⁿ naⁿjndii naquii' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ, ty'equie'na naquii' n'om calcu. Ndo' tmaaⁿ calcu'ñeeⁿ jlei'nomyo', tei'tyu'yo' yuu na nty'a 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ, mana nchjeeñaⁿ jooyo' quii' ndaa.

34 Nn'aⁿ na cwitei'x'ee calcu'ñeeⁿ, jnda na nty'iaana na luaa' tuii, jlei'nomna, tyola'nei'na ñ'oomwaa' naquii' tsjoom ndo' jo jndaa.

35 Quia jo' ty'e nn'aⁿ, ty'ecanty'iaa ljo' tuii. Tquie'cañomna Jesús ndo' jliuna ts'aⁿ na jnda jlui' naⁿjndii naquii' ts'om, wacatyeeⁿ nacañoom' Jesús. Macweⁿ liaa ndo' jnda tco'yañ'eⁿ na' jom. Ndo' naⁿ'ñeeⁿ, jeeⁿ tyuena.

36 Joo nn'aⁿ na jndoo' chiuu tuii na n'maⁿ ts'aⁿ na ñeseixmaⁿ naⁿjndii, jla'nei'na ndaa nn'aⁿ na ty'ecanty'iaa.

37 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ndyuaa Gadara, l'ana ty'oo nnom Jesús na calueeⁿeⁿ quii'ntaa'na, ee joona jeeⁿ nquiaana. Jo' chii tuonnda' Jesús ts'om w'aandaa mana tjalcweeⁿeⁿ ts'ondaa Galilea.

38 Juu ts'aⁿ na jnda jlui' naⁿjndii naquii' ts'om, tyoch'ee ty'oo nnom Jesús na quiaa tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'oom' na nñ'eⁿ ñ'eⁿñê, saa sa'ntjom Jesús na caljoo'ñê.

39 Tsoom nnom:

—Cja'lcwe' na waa wa', catseineiⁿ ndaa nn'aⁿ cwanti t'maⁿ naya jnda s'aa Ty'oqts'om ñ'eⁿndyu'.

Ndo' tja tsaⁿ'ñeeⁿ, tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ cha'waa quii' tsjoom na t'maⁿ naya s'aa Jesús ñ'eⁿñê.

Yuscuchjoo jnda Jairo

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

40 Teity'ionnda' Jesús ndaaluee. Quia na jlueeⁿeⁿ w'aandaa, jndyendye nn'aⁿ to'ñoomna jom ñequio na neiⁿna, ee cha'tsondyena mamei'ndoo'na jom.

41 Tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ na jndyu Jairo. Jom cwiluitquieñê naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee Jesús, s'aaⁿ ty'oo na cjaa tsaⁿ'ñeeⁿ waⁿaⁿ.

42 Ee m'aaⁿ jnaaⁿ na yuscu, na macanda juu. Cha'na canchoo'we chuu' yu'ñeeⁿ ndo' mañe'cue'. Yocheⁿ na njom Jesús nato na mawjaⁿ waa' tsaⁿ'ñeeⁿ, s'aana' na jeeⁿ tyeeⁿ nacañom'm na jeeⁿ jndye nn'aⁿ.

43 Ndo' quii'ntaa'na m'aaⁿ cwii yuscu na jnda canchoo'we chu wii' tycu na cwicaa nioom'. Jnda seicatsoom cha'tso 'naaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwil'a nasei. Saa meⁿcwiindye joona tîcandaⁿ nntsein'maⁿ jom.

44 Tjatseicandyoo'ñê jo naxeⁿ Jesús ndo' tyenquoom'm 'ndyoo liaatco na cwee Jesús. Mañoom' tjameintyjee' na cwicaa niroom'm.

45 Quia jo' tax'e Jesús, tsoom:

—¿'Ñeeⁿ juu tyenquiuu' ja?

Cha'tsondye nn'aⁿ jlue ticaliu. Ndo' tso Pedro ñequio nc'iaaⁿaⁿ:

—Ta, jndyendye nn'aⁿ jnda seicanto'na' nacañom' hasta manchjena' 'u cwil'ana, ndo' mawaxe': “¿'Ñeeⁿ juu tyenquiuu' ja?”

46 T'o Jesús, tsoom:

—M'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na wii' tyenquiuu' ja. Ee ntyjiiya na jnda teil'ue juu najndeii na matseixmaⁿya na n'maⁿ ts'aⁿ.

47 Jnda na ljeii yuscu'ñeeⁿ na xocandaꞗ nncwenty'iuu'ñê, ñequio na cwiteiñê jndyocoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús. Ndo' ñequio na ndye cha'tsondye nn'aⁿ tjei'yuu'ñê chiuu na tyenquoom'm liaa' Jesús ndo' na mañoom' n'maaⁿ.

48 Quia jo' tso Jesús nnoom:

—'U jndaaya, nc'e na matsei'yuya' ts'om' ñ'eⁿndyo jo' na jnda n'maⁿ. Cja' na meiⁿncwii ñomtiuu tanc'oom'.

49 Ndicwaⁿ matseineiiⁿ ndo' tyjee' ts'aⁿ na jnaⁿ waa' Jairo, ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om. Matso tsaⁿ'ñeeⁿ:

—Tantseicachjuu'ti' Tam'aaⁿ ee jnda tue' nomjnda'.

50 Jnda na jndii Jesús ñ'oomwaa', tsoom nnom Jairo:

—Tinty'ue', macanda na catseyu' ñ'eⁿndyo, quia jo' nn'maⁿ nomjnda'.

51 Ndo' jnda na tueⁿeⁿ na waa w'aa, meiⁿcwii ts'aⁿ tñiquiaaⁿ na nncjaaquiee' ñ'eⁿñê, macanda Pedro ñequio Juan ñequio Jacobo, ndo' tsotye yuscuchjoo ñ'eⁿ tsondyee.

52 Cha'tso nn'aⁿ jndeii cwila'xuaana, cwityueena cantyja 'naaⁿ ts'oochjoo. Saꞗ matso Jesús ndaꞗana:

—Tantyyee'yo' ee tyooweeⁿeⁿ, cwe' watsom.

53 Saꞗ joona, cwe' tyoncona Jesús ee manquiuyana na jnda tue' tsaⁿ'ñeeⁿ.

54 Quia jo' t'ueeⁿ ts'o, seineiiⁿ jndeii, tsoom:

—Yuscuchjoo, quicantyya'.

55 Mantyya tando'nnda' ndo' mañoom' teicantyya. Saⁿntjom Jesús na quiana na nlcwa' yuscuchjoo'ñeeⁿ.

56 Nn'aⁿ na nda tsaⁿ'ñeeⁿ t'omna na jeeⁿ t'maⁿ tjawee' n'omna, saꞗ Jesús saⁿntjoom na ticaluena nnom meiⁿcwii ts'aⁿ chiuu tuii.

9

*Majñom Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye
(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)*

¹ Quia jndā seitjom Jesús canchoo'we nn'aⁿ na cwilajom-ndye ñ'eⁿñê, tquiaaⁿ na cala'xmaⁿna najneiⁿ cha nndaā nnt-jeiiⁿna naⁿjndii, ndo' na nndaā nla'n'maⁿna nn'aⁿ wii.

² Jñoom joona na c'oonquiana ñ'oom cantyja na matsaⁿntjom Ty'oqts'om ndo' na nla'n'maⁿna nn'aⁿwii.

³ Tsoom ndaāna:

—Meiⁿcwii tjaa ljo' catsaañ'om'yo' na nleil'uee'ndyo' nato, meiⁿ ts'ooml'eii, meiⁿ 'naⁿ na cwicañjom s'om, meiⁿ nantquie, meiⁿ tsjo'ñjeeⁿ, mandā liaa na cwee'yo'.

⁴ Meiⁿnquia w'aa yuu na nntsquie'yo', jo' caljoo'ndyo'. Ndo' majo' nlui'yo' na nntsa'tsa'ti'yo'.

⁵ Meiⁿnquia tsjoom na tiñe'cato'ñoom nn'aⁿ 'o, quia na cwicalui'yo' tsjoom'ñeeⁿ, calaquia'yo' ts'oⁿjndaā na chuu'nc'ee'yo'. Luaa' nl'a'yo' cha calui'yuu' nacjoo naⁿñeeⁿ na tícato'ñoomna ñ'oom' Ty'oqts'om.

⁶ Quia jo' jlui'na, ty'ena cha'tso njoom nch'u, tyoñe'quiana ñ'oom chiuu na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ ndo' tyola'n'maⁿna nn'aⁿ wii.

Tileicatsei'noⁿ Herodes cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Jndii Herodes, ts'aⁿ na m'aaⁿ gobiernom, cha'tso na tyoch'ee Jesús. T'maⁿ seiñ'eeⁿna' jom na tyolue nt'om nn'aⁿ na Juan jndā wando'nnda'.

⁸ Nt'om tyolue na Elías jndā teitquioo'ñennda'. Ndo' nt'om tyolue na jndā wando'nnda' cwii profeta na teiyo tyoñequia ñ'oom' Ty'oqts'om.

⁹ Saa tso Herodes:

—Nncō saⁿntjoⁿ na catyjena xtyo' Juan. Quia jo' ¿ñeeⁿ luaa' na teijndye ñ'oom mandii cantyja 'naaⁿ'?

Ndo' tyojoo' ts'oom na nnty'iaaⁿaⁿ juu.

Tquiaa Jesús na tcwa' om meiⁿ naⁿnom

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Jndā na lcwee'nnda' nn'aⁿ na canchoo'we ts'iaaⁿ na jñom Jesús joona, jla'candiina jom cha'tso na jndā l'ana. Quia jo' tjachom joona, ty'ena cwii ntyja jo jndaā ndyoo' tsjoom Betsaida.

¹¹ Quia na jliu nn'aⁿ na ljo', ty'entyjona naxeeⁿeⁿ. To'ñoom joona ndo' tyotseineiⁿ ndaāna cantyja na matsaⁿntjom Ty'oqts'om. Ndo' sein'maaⁿ nn'aⁿ wii.

¹² Jndā na jaamaaⁿ, ty'entyjaa' nn'aⁿ na canchoo'wendye jom. Jluena:

—Cajñom' nn'aⁿ na c'oona njoom nch'u oo jo ranchoo nn'aⁿ nmeiⁿ ndiocheⁿ na nl'ueena yuu nlquiena ndo' cha nliuna na nlcwa'na, ee ñjaaⁿ tjaa chiuuya, tjaa ljo' quiom.

¹³ Saa matsoom ndaāna:

—'O quia'yo' na nlcwa'na.

T'oq naⁿñeeⁿ nnoom, jluena:

—Macandā ñe'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaa cwileiñ'oqⁿyâ. ¿Ljo'ti nntso luaa'? Macandato xeⁿ tsaalajndaayâ nantquie na nlcwa' cha'tsondye naⁿm'aⁿ.

14 Ndo' naⁿñeeⁿ na cwe' tomti naⁿnom, cha'na 'om meiⁿndyena. Quia jo' tsoom ndāā nn'aⁿ canchoo'we:

—Candu'yo' ndāā naⁿm'aⁿ na cwindyuaandyena xjeⁿ nt-maaⁿ na wen'aaⁿ wen'aaⁿ nchoo' qui na cwii cwii tmaaⁿ.

15 Ndo' l'ana na ljo', teindyuaandye cha'tsondye nn'aⁿ.

16 Jnda jo' to'ñoom 'om taⁿ tyoo' ñequio we catscaañeeⁿ. Jlundāñê cañoom'luee, tquiaaⁿ na quian'l'uaa' Ty'oqots'om. Jnda chii tyjeeⁿ joona', tquiaaⁿ ndāā nn'aⁿ na t'maaⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ na cat'oom naⁿñeeⁿ joona' ndāā nn'aⁿ na jndyendye.

17 Cha'tsondye naⁿñeeⁿ tcwa' tjacjoona. Ndo' 'ndiicheⁿna' na tîcandyue lcwa'na. Quia na jnda jla'tjomna jo', too' canchoo'we tsquiee.

Macwji'yuu'ñe Pedro na Jesús cwiluiñê Cristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

18 Cwii xuee'ñeeⁿ m'aaⁿndyo Jesús cwii ntyja na matseineiiⁿ nnom Ty'oqots'om. Mañ'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Tax'eeⁿ ndāāna, matsoom:

—¿'Ñeeⁿ juu cwilue nn'aⁿ na cwiluiindyō?

19 Joona t'oqna nnoom:

—Nt'om nn'aⁿ cwilue 'u Juan, ts'aⁿ na tyotseits'oomñeeⁿ nn'aⁿ. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue 'u Elías. Ndo' nt'omcheⁿ cwilue na 'u cwii profeta na tyoñequia ñ'oom' Ty'oqots'om tandyo xuee na jnda wando'nnda'.

20 Ndo' tsoom ndāāna:

—Ndo' 'o je', ¿'ñeeⁿ juu cwindu'yo' na cwiluiindyō?

T'o Pedro, tsoom:

—'U cwiluiindyu' nquii Cristo na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oqots'om.

Matseicandii Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

21 Quia jo' saⁿntjoomtyeeⁿ na meiⁿcwii ts'aⁿ ticaluena nnom na ljo'.

22 Matsoom:

—Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maxjeⁿ tseixmaⁿya na jndye nawi' catjoⁿ. Nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, ñequio ntyee na cwiluiitquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'moqⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés nnc'omna na ticuee' n'omna ja. Nla'cuee'na ja, saā xuee jnda ndyee nncwa'ndo'xcō.

23 Jndañquia tsoom ndāā cha'tsondyena:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'om na nncw'aa'ñe ja, cwji'ñê cantyja na matseitiuu nqueⁿ. Caljoya ts'oom nawi' na matjoom ticwii xuee, ndo' candyontyjo^o cantyja na mats'aa, meiiⁿ quio jo' cueeⁿeⁿ.

24 Ee meiⁿnquia ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom nc'e na m'aaⁿ cantyja 'naⁿya, tsaⁿ'ñeeⁿ nluin'n'maaⁿñê. Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na mal'uee'ñe cheⁿnquii chiuu nluin'n'maaⁿñê, majo'to jo' nntsuuñe.

25 Quia jo' yuu waa je' na mateijndeina' ts'aⁿ meiiⁿ cha'waa tsjoomnancue cuaana' na 'naaⁿ'aⁿ xeⁿ nntsuu añmaaⁿ'aⁿ ndo' matseityuii'ñe cheⁿnqueⁿ.

26 Ndo' meiⁿquia ts'aⁿ na m'aaⁿ na jnaaⁿ cantyja 'naⁿya ñequio ñ'oom naya 'naⁿya, ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nc'ooⁿya na jnaaⁿ'a tsaⁿ'ñeeⁿ quia ndyooⁿnda'a na matseit'maaⁿ'ñena' ja, ñequio na matseit'maaⁿ'ñena' Tsotyā ndo' ñequio ángeles na lju'ndye.

27 Saa mayuu'cheⁿ, ndye'yo' nntsjoo, nt'om nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ xocwjena hasta xeⁿ jnda nty'iaandaana cantyja na matsā'ntjom Ty'oots'om.

Seichuii'na' Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

28 Jndaā cha'na ñeeⁿ xueendyo na seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ, tjawaaⁿ cwii ta na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om. Tjañ'oom Pedro ñequio Juan ñ'eⁿ Jacobo.

29 Ndo' yocheⁿ na matseineiⁿ nnom Ty'oots'om, seichuii'na' nnoom. Ndo' s'aana' na jeeⁿcheⁿ ndya' canchii' liaⁿ'aⁿ, jnda'jom maco'na' lui'.

30 Ndo' teitquioo'ndye we naⁿnom na cwila'neiⁿ ñ'eⁿñê, Moisés ñ'eⁿ Elías jo'.

31 Seixueeñena' ndiocheⁿ nacañoomna, ndo' jla'neiⁿna ñ'eⁿñê cantyja na nla'cuee' nn'aⁿ jom quia na nncjaⁿ Jerusalén.

32 Ndo' Pedro, jeeⁿ seijaa'ñe tsaⁿtsjom nacjoom'm ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê saa jndaā l'ana na tîcandana. Jo' chii nty'iaana nacaxuee na matseixmaⁿ Jesús ndo' nty'iaa ndaana we naⁿnom'ñeeⁿ na teitquioo'ndye ñ'eⁿñê.

33 Juu xjeⁿ na cwitoⁿ'ndye naⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús, tso Pedro nnoom:

—Ta, jeeⁿ ya na m'aaⁿyâ ñjaaⁿ. Cwa nl'aayâ ndyee xquie'ncwaⁿ, cwii cwenta' 'u, cwii cwentaa' Moisés ndo' cwii cwentaa' Elías.

Saa ticatsei'noⁿ Pedro ljo' na tsoom.

34 Yocheⁿ na matseineiⁿ na ljo', jndyocue cwii nchquiu na seicata'na' joona. Ndo' jeeⁿ niroom tyuena na tjaa'ñena' joona naquii' nchquiu'ñeeⁿ.

35 Ndo' teic'uaa jndyee' Ty'o_ots'om naquii' nchquiu'ñeeⁿ, matso:

—Luaañe Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o_onya. Candye'yo' ñ'oom' ñom.

36 Jnda na teicheⁿ na seineiⁿ Ty'o_ots'om, jliuna ñenquii Jesús cwii m'aaⁿ. Ndo' xuee na cwityom'aⁿtina, meiⁿcwii ts'aⁿ ticaluena nnom chiuu waa na nty'iaana.

Sein'maⁿ Jesús tyochjoo

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

37 Cwiicheⁿ xuee quia na jnda tquiocuena sjo'ñeeⁿ, tja-catjomñe cwii tmaaⁿl' t'maⁿ nn'aⁿ joona.

38 Naquii' tmaaⁿñeeⁿ seixuaa cwii ts'aⁿ, tso:

—Ta, mats'aaya ty'oo njom' na canty'ia' ljo' matjom ti'jndaaya, ee ñenqueⁿ tuiiñê.

39 Luaa matjoom, mat'uii jndyeta jom, ndo' mach'ee na jndei matseixuaⁿ. Cwiteiñê ndo' cwicalui' chom' ñom. Nc'uaa' ma'ndii jom xeⁿ jnda seity'uiiñe jom.

40 Ndo' jnda seity'o_ondyo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyu' na catjeii'na jndyeta saaⁿ tîcandaⁿ l'ana.

41 T'o Jesús, matsoom:

—O nn'aⁿ na tiñe'cala'yu'yo' ndo' quie' n'om'yo', hasta cwanti yo na macaⁿna' na c'o_onya ñ'eⁿndyo' ndo' na matseiquii ts'o_onya quiondyo'.

Jnda jo' tsoom nnom tsotyeyochjoo'ñeeⁿ:

—Candyo'ñ'oom' ti'jnda' ñjaaⁿ.

42 Ndo' yocheⁿ na mandyotseicandyoo'ñe tyochjoo, seiquioo tsaⁿjndii jom ndo' s'aa na jndei tyoteiñê. Saa seitia' Jesús tsaⁿjndii. Sein'maaⁿ tyochjoo jnda chii tquiaaⁿ juu nnom tsotyey.

43 Cha'tso nn'aⁿ na nty'iaa na luaa', jeeⁿ tjawee' n'omna cantyja na t'maⁿ najndei na matseixmaⁿ Ty'o_ots'om.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿ'eⁿ

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Ndo' ncuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ jeeⁿ tyojaawee' n'omna cha'tso na tyoch'ee Jesús. Ndo' seineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaaⁿ.

44 Tsoom:

—Quiandyo' na cjo' ñ'oommeiⁿ n'om lua'qui'yo'. Ja na cwiluiindy_o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee maxjeⁿ ññequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ.

45 Saaⁿ joona tîcala'noⁿna ñ'oommeiⁿ ee seicu'na na nliuna joona'. Ndo' nquiaana na nnta'x'leena ñom chiuu ma'moⁿna'.

¿Ñeeⁿ t'maⁿti cwiluiiñe?

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46 Joo nn'aⁿ canchoo'we tyola'ñ'eeⁿ ndyueena 'ñeeⁿ cwii joona nnc'oom na t'maⁿti nntseixmaⁿ.

47 Jnda na sei'noⁿl Jesús chiuu waa na m'aaⁿ n'omna, quia jo' to'ñoom cwii yucachjoo, tqueeⁿ juu nacañom'm.

48 Tsoom ndaana:

—Meiⁿnquia ts'aⁿ na maco'ñom yucachjoom'aaⁿ nc'e xueya, ja maco'ñom tsaⁿñeeⁿ, ndo' meiⁿnquia ts'aⁿ na maco'ñom ja, mati maco'ñom tsaⁿñeeⁿ nquii na jñom ja. Nc'e na luaa', ts'aⁿ na cjeti cwiluiiñe quii'ntaaⁿyo', tsaⁿñeeⁿ cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ.

Nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naⁿya

(Mr. 9:38-40)

49 Quia jo' t'o Juan, tsoom:

—Ta, nty'iaayâ cwii ts'aⁿ na macwji' naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ ñequio xue'. Ndo' l'uuyâ nnoom ticwanaaⁿ ee nchii ñ'eⁿ jaa matseijomñê.

50 Saa Jesús tsoom nnom:

—Tindu'yo' na ticwanaaⁿ ee juu ts'aⁿ na tic'oom nacjooya, maxjeⁿ matseijomñê ñ'eⁿndyo jaa.

Matseitia' Jesús Jacobo ñ'eⁿ Juan

51 Quia na jnda jaawe'ntyjo xjeⁿ na nnc'o'ñom Ty'o^ots'om jom cañoom'luee, quia jo' ñe'cwii seijndaa'ñê na wjaⁿ Jerusalén.

52 Ndo' jñomjñeeⁿ nn'aⁿ na c'oo cwii tsjoom chjoo, tsjoom nn'aⁿ samaritanos. Ty'e naⁿñeeⁿ na nla'jndaa'ndyena cantyja na nncuee'cañoom ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê.

53 Saa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tical'ue n'omna na nljoo'ñê tsjoomna ee jla'noⁿna na Jerusalén wjaⁿ.

54 Quia jo' we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, Jacobo ñ'eⁿ Juan, quia na nty'iaana na luaa', jluea:

—Aa ndi' Ta, ¿aa nncwancue' na nl'aayâ cha'na s'aa Elías? Nntaaⁿya na quioo chom na nnaⁿ cañoom'luee nacjoo naⁿm'aⁿl cha nntseicwjeena' joona.

55 Saa jom taqueeⁿ, seitiaaⁿl'aⁿ joona, tsoom:

—O ticala'noⁿyo' ljo' cwii nnom cwilaxmaⁿyo'.

56 Ee ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee t'icandyo na nncwji'a na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ja jndyo na nncwji'n'maaⁿndyo joona.

Mana ty'ety'etina cwiicheⁿ tsjoom chjoo.

Nn'aⁿ na ñe'calajomndyena ñ'eⁿ Jesús

(Mt. 8:19-22)

57 Yocheⁿ na ñjomndyena nato, tso cwii ts'aⁿ nnoom:

—Ta, ja nntseijomndyo ñ'eⁿndyu' meiⁿyuucheⁿ na wja'.

58 T'o Jesús nnom, tsoom:

—Candye majndaa' lue'l'aayo', ndo' cantsaa majndaa' cantquiaayo', saa ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, meiⁿ yuu na nncwajjndya, tijndaa'.

⁵⁹ Ndo' tsoom nnom cwiicheⁿ ts'aⁿ:

—Candyotseijomndyu' ñ'eⁿndyo.

Saa tso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Jeeⁿ sa 'u Ta, quiaa' na wanaaⁿ na caty'iuujndyaa tsotyā, quia jo' yuu' je', nñ'aⁿya ñ'eⁿndyu'.

⁶⁰ Ndo' tso Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Ca'ndii' nmeiⁿ!. M'aⁿ nt'om nn'aⁿ na ticata'ndo' cantyja 'naⁿya, la'xmaⁿna cha'cwijom l'oo. Joonā caty'iuundye ntyjeena. Saa 'u cja'quiaa' ñ'oom cantyja na matsaⁿntjom Ty'ōots'om ndaa cha'tso nn'aⁿ.

⁶¹ Tso cwiicheⁿ ts'aⁿ nnoom:

—Ta, nntseijomndyo ñ'eⁿndyu', saa quiaa' ñ'om' na jōcwaⁿjndyaa nn'aⁿ w'aya na majō.

⁶² T'ō Jesús nnom, matsoom:

—Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matō' na matseijomñe ñ'eⁿndyo, aa tixcwee' ts'om, ñenquii'cheⁿ ñjom ts'om cantyja na jnda 'ndii, matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na mat'uii ts'oomsnda saa mawaqueⁿxeⁿ!, tsaⁿñeeⁿ ticatsona' na nncjaaquiee'ñe cantyja na matsaⁿntjom Ty'ōots'om.

10

Majñom Jesús ndyeeⁿaaⁿ nchoo' qui nchoo' we nn'aⁿ

¹ Jnda teinom nmeiⁿ!, tjeii'ñe Jesús nt'omcheⁿ nn'aⁿ, ndyeeⁿaaⁿ nchoo' qui nchoo' wendyena. Jñoom we we, we wendyena na c'oojndyena ticwii tsjoom ndo' ticwii joo yuu na quia nncjaa nqueⁿ.

² Tsoom ndaana:

—Jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tyoondye ñ'oom naya. Matseijomna' naⁿñeeⁿ cha'cwijom lqueeⁿ na jnda tmaⁿ. Saa naⁿntjom na nntyje lqueeⁿ, meiⁿchjoo tijndye. Cwe' jo' cataⁿ'yo' nnom Ta Ty'ōots'om na cajñomtyeeⁿ nt'omcheⁿ naⁿntjom na nntei'jndei' lo na nntjei'yuu'ndyo' ñ'oom naya ndaa naⁿñeeⁿ.

³ Ndo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Catsa'yo'. Queⁿ'yo' cwenta, majñōⁿya 'o quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na wi'ndye. Matseijomna' 'o cha'cwijom canmaⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ lobo.

⁴ Tintsaañ'om'yo' 'naⁿ na cwicañjom s'om, meiⁿ chetsja', meiⁿ lcoom. Ndo' nchii na nla'chjuundyo' na nlaneiⁿ'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ nato.

⁵ Meiⁿnquia w'aa na nntsquie'yo', candu'jndyee'yo' ndaa nn'aⁿ w'aañeeⁿ: “Quiaa Ty'ōots'om na ya m'aⁿ'yo' ñ'eⁿ ntyjee'yo'.”

6 Ndo' nn'aⁿ w'aa'ñeeⁿ xeⁿ cwila'xmaⁿ na cato'ñoom naya'ñeeⁿ, quia jo' caljona' quiondyena, saa xeⁿ na ticala'xmaⁿ na na nnto'ñoomna juuna', quia jo' calcwe'nnda'na' ñ'eⁿndyo'.

7 Ndo' w'aa yuu na nntsquie'yo', jo' caljoo'ndyo'. Nchii cwe' cwii ndo' cwii w'aa nnc'om'yo'. Cwa'yo' ndo' cwe'yo' nantquie na ñ'e'quiana ndaa'yo'. Ee tsaⁿntjom maxjeⁿ tseixmaaⁿ na co'ñoom na mawantjoom.

8 Meiⁿquia tsjoom na nntsquie'yo' ndo' nnto'ñoomna 'o, cwa'yo' meiⁿquia nantquie na ñ'e'quiana ndaa'yo'.

9 Calan'maⁿyo' nn'aⁿwii na m'aⁿ jo' jo' ndo' candu'yo' ndaana: “O nn'aⁿ, juu na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om nn'aⁿ, matseindyoo'ñena' jo ndaa'yo'.”

10 Saa meiⁿquia tsjoom na nntsquie'yo' na tiñe'cala'ljo nn'aⁿ 'o, calui'yo' ts'om nataa ndo' candu'yo':

11 “Cwilaquiaayâ ts'o jndaâ na niom tsjom'yo' na chuu' nc'aa'â. Nmeiiⁿ cwil'aayâ na cwit'mooⁿya na 'o tiñe'cato'ñoom'yo' ñ'oom' Ty'o^ots'om. Saa cala'noⁿyo' juu na matsaⁿntjoom nn'aⁿ matseicandyoo'ñena' na m'aⁿyo'.”

12 Quia jo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Nndye'yo' nntsjo^o quia na nncue'ntyjo xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ, nlco'wi'tina' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, nchiiti nn'aⁿ tsjoom Sodoma.

*Njoom na m'aⁿ nn'aⁿ na tiñe'la'canda
(Mt. 11:20-24)*

13 'Wi' nntjom'yo' 'o nn'aⁿ tsjoom Corazín. Mati 'o nn'aⁿ tsjoom Betsaida, ee xeⁿ jo ndaa nn'aⁿ tsjoom Sidón ñ'eⁿ Tiro t'mooⁿya juu najndei na matseixmaⁿya cha'xjeⁿ t'mooⁿya ndaa' 'o, tyuaa' jla'candaⁿndye naⁿñeeⁿ na teindyuaandyena na tcwee'na liaa na taâ ndo' tioona tsjaa' nqueⁿna na cwit'mooⁿna na cwilcwe' n'omna.

14 Cwe' jo', xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ, t'maⁿti nlco'wi'na' 'o nchiiti nn'aⁿ tsjoom Tiro ñ'eⁿ Sidón.

15 'O nn'aⁿ tsjoom Capernaum, ¿aa ndya' cwilatiuu'yo' na cañoom'lueecheⁿ nntseiwendyena' 'o, cwe' ee na jndye ts'iaaⁿ s'aaya quii'ntaaⁿyo'? Maxjeⁿ nntiom Ty'o^ots'om 'o yuu na njoomticheⁿ na maco'wi'na' nn'aⁿ.

16 'Ts'aⁿ na mandii ñ'oom na cwiñe'quia'yo', mañ'oomya jo' mañeeⁿ. Saa ñeeⁿ na nts'o^o 'o, maja mach'ee tsaⁿñeeⁿ na nts'o^oⁿ. Ndo' ñeeⁿ na nts'o^o ja, nquii na jñom ja mach'ee tsaⁿñeeⁿ na nts'o^oⁿ.

Na lcwee' ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we nn'aⁿ

17 Quia na jnda tquienda' ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' we naⁿñeeⁿ na jñom Jesús, ñequio na neiⁿna jluena:

—Ta, hasta naⁿjndii tuee'ndyecje ndaayâ ñequio xue'.

18 Tso Jesús ndaana:

—Ntyjiia na jnda tyuii' najndeii na ñeseixmaⁿ Satanás. Ñejomto tiooñê cha'cwijom tioo chom tsuee.

19 Ja jnda tquiaya najnda'yo', cha meiiⁿ candyue'yo' canduu ñ'eⁿ caljo, meiⁿchjoo tjaa ljo' nntjom'yo'. Ndo' nnaⁿndyo' ñequio cha'tso najndeii na matseixmaⁿ Satanás na m'aaⁿ nacjo'yo'. Meiⁿcwii nmeiⁿl xocal'a nata' 'o.

20 Saã tinc'om'yo' na neiⁿ'yo' cwe' cantyja na cwituee'ndyecje na'jndii ndaa'yo'. C'om'yo' na neiⁿ'yo' nc'e na jnda teiljeii ncue'yo' cañoom'luee.

Jesús ma'mooⁿ na neiiⁿ'eⁿ
(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

21 Mañejuuti xjeⁿñeeⁿ, tioo na neiiⁿl Jesús nc'e Espíritu Santo. Tooⁿl'ooⁿ na matseineiiⁿ nnom Ty'ooots'om, tsoom:

—Matseit'maaⁿndyo 'u Tsotyaya na cwiluiindy' na matsa'ntjom' cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue. Ee jnda tanty'iuu'ndyu' ñ'oommeiⁿl ndaa nn'aⁿ na cwe' jndo'to n'om ñequio nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ cwila'noⁿl. Ndo' jnda seicanooⁿl joona' ndaa nn'aⁿ na cje cwil'a. Mayuu' Ta, ee luaa' waa na tjawee' ts'om'.

22 Jnda jo' seineiⁿnnda' Jesús ndaa nn'aⁿ na cwindye, tsoom:

—Nquii Tsotyaya Ty'ooots'om cha'tso nnom jnda tioom l'ooⁿya. Tjaa ñeeⁿ matsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿya na cwiluiindy' Jnaaⁿ, macanda nqueⁿ ntyjeeⁿ. Meiⁿ tjaa ñeeⁿ matsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, macanda ja na cwiluiindy' Jnaaⁿ mantyjiiya. Ndo' mati meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na l'ue ts'ooⁿ na nntsei'noⁿl chiuu tseixmaⁿ Tsotyaya, mañequia na nntsei'noⁿl.

23 Quia jo' taqueeⁿ, nty'iaaⁿl'aⁿ ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom ndaana na ñenqueena:

—Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na cwinty'iaandaa ts'iaaⁿ na cwinty'ia'yo' na mats'aaya.

24 Candye'yo' nntsjo, jndye profetas ñequio reyes na tyotsa'ntjom, jeeⁿ tyocantyyaa' n'omna na nnty'iaandaa ts'iaaⁿmeiⁿl na cwinty'ia' 'o na mats'aa ndo' na ndyena ñ'oom na cwindye' 'o na mañequia, saã t'icantyyaana meiⁿl t'icandyena.

Naya na s'aa ts'aⁿ samaritano

25 Teintyjee' cwii ts'aⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Tax'ee nnom Jesús na cwe' ñe'canty'iaa' chiuu nnts'aaⁿ. Matso:

—Ta, ¿cwaⁿ na tseixmaⁿya na cats'aa cha na ndaya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

26 T'oo Jesús nnom, tsoom:

—¿Chiuu t'maⁿ ljeii na mawaa? ¿Chiuu matsei'noⁿ na matsei'naⁿ juuna?

27 T'o tsaⁿñeeⁿ, matso:

—Ljeiiⁿñeeⁿ luaa matsaⁿntjomna': "C'oom' na candya' ts'om' Ta Ty'o^oots'om cwenta' ñequio na xcwee'ya ts'om', ñequio cha'waa na jnda ntyji', ñequio cha'waa na jndu' ndo' ñequio cha'waa na jndo'ya ts'om'." Ndo' mati matsona': "C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'."

28 Quia jo' tso Jesús nnom:

—Majo'ndyo ñ'oom na t'o'. Catseicanda' nmeiⁿ, quia jo' nnda' na nncwando'.

29 Sa^a tsaⁿñeeⁿ na ñe'cwji'yañe cheⁿnqueⁿ tax'eennaaⁿaⁿ 'ndyoo Jesús, tsoom:

—¿Ñeeⁿ juu cwiluiiñe x'iaaya?

30 T'o Jesús, tsoom:

—Ndi', t'oom cwii tsaⁿs'a. Jnaaⁿ Jerusalén na wjaacueeⁿ tsjoom Jericó ndo' tioondye naⁿcanty'ue cjoom'm. Tjeii'na 'naaⁿaⁿ, jla'quiee'ndyena jom, 'ndyena jom na majaaweeⁿeⁿ.

31 Ndo' seijomna' na wjaacue cwii tyee cwentaa nn'aⁿ judíos juu nato'ñeeⁿ. Ndo' quia na ljeiiⁿ juu ts'aⁿ na tquiee'ñe, tjanquiaañê, chii teinoom'm.

32 Majo'ti s'aa cwii ts'aⁿ levita. Jnda na mawjaawiñoom'm jo' jo' ndo' ljeiiⁿ juu, majo'ti tjanquiaañê chii teinoom'm.

33 Sa^a cwii ts'aⁿ ndyuaa Samaria na wjaa nato'ñeeⁿ, quia na tjawiñoom'm tsaⁿñeeⁿ ndo' na nty'iaaⁿaⁿ juu tiao na jeeⁿ wi' ts'oom.

34 Tjantyjaaⁿaⁿ juu. Tioom seitye ñ'eⁿ winom yuu na tquiee'ñe, jnda chii seityeeⁿ liaa. Jnda jo' tei'caljoom juu quioo' na ñeljoom. Tjañ'oom juu w'aa na cwe' cwiquireya nn'aⁿ. Jo' jo' teix'eeⁿ juu.

35 Cwiicheⁿ xuee quia na mawjaⁿ, tjeiiⁿeⁿ we tsjo'ñjeeⁿ s'om denarios, tquiaaⁿ joona' nnom ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ. Tsoom nnom: "Cateix'ee' jom ndo' xeⁿ nlcaⁿtina' s'om, quia nndyolcwa'a, ntseicanda^a'ndyo."

36 Quia jo' tax'ee Jesús 'ndyoo tsaⁿ na matsei'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, tsoom: "¿Chiuu matsei'tiuu', 'ñeeⁿ cwii na ndyeendye naⁿñeeⁿ cwiluiiñe x'iaa' ts'aⁿ na tioondye naⁿcanty'ue nacjoo'?"

37 T'o tsaⁿñeeⁿ, matso:

—Juu ts'aⁿ na ty'oom na wi' ts'om ñ'eⁿñê cwiluiiñe x'iaaⁿaⁿ. Ndo' tso Jesús nnom:

—Cja', ndo' majo'ti catsa'.

Tja Jesús na m'aaⁿ Marta ñ'eⁿ María

³⁸ Tjatjati Jesús ñequio nn'aⁿ na cwi'oo ñ'eⁿñê. Tquiena cwii tsjoom chjoo. Ndo' cwii yuscu na jndyu Marta, seiljo joona waa'!

³⁹ M'aaⁿ tyjee tsaⁿñeeⁿ na jndyu María, juu tjacjoo cwii ntyjaa' Jesús na mandii ñ'oom na matseineiⁿ.

⁴⁰ Saa Marta, tileicalui'ñê na jeeⁿ matsein'oom'ñê. Tjanty-jaaⁿ'aⁿ Jesús, tsoom nnom:

—Ta, ¿aa mando' na ñencō ma'ndii nomtyjō na catsei'n'ōōⁿndyo? Catsu' nnoom na cateijneiⁿ ja.

⁴¹ T'ō Jesús, tsoom nnom:

—'U leii, Marta, t'maⁿ matseiñ'eeⁿ'na' 'u na jndye ñ'omtiuu m'aaⁿ'!

⁴² Saa ñecwii waa na macaⁿ'na', ndo' nomty'iu' María jnda tjeii'ñê cwii na yati cwentaaⁿ'aⁿ, na mañeeⁿ ñ'oom naya. Ndo' tjaa 'ñeeⁿ nncwji' na matseixmaaⁿ juuna'.

11

*Ma'moⁿ Jesús chiuu nlanaaⁿya nnom Ty'ōots'om
(Mt. 6:9-15; 7:7-11)*

¹ Tyom'aaⁿ Jesús cwii joo na matseineiⁿ nnom Tsotyeeⁿ. Quia na jnda jnda seineiⁿ, cwiindyē joo nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tso nnoom:

—Ta, ca'moⁿ' ndaayâ chiuu nlanaaⁿyaⁿ nnom Ty'ōots'om, cha'xjeⁿ na t'moⁿ Juan ndaaⁿ nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñê.

² Tsoom ndaana:

—Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'ōots'om, candu'yo':
Tsotyayâ na m'aaⁿ' cañoom'luee ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿ'ñena' xue'.

Candyo cantyja na matsaⁿ'ntjom' naquii' n'ōōⁿya.

Caluii cantyja na 'u l'ue ts'om' nnom tsjoomnancue cha'xjeⁿ na cwiluii cañoom'luee.

³ Quiaa' na nlcwaa'â ticwii xuee.

⁴ Ndo' catseit'maⁿ ts'om' jâ jnaaⁿya, ee mati cwila't'maⁿ n'ōōⁿya cha'tso nn'aⁿ na cwila'tjoondye ndaayâ.

Cateijndei' na tincjaachuuñena' jâ na nl'aayâ yuu na ticatsaⁿ'ntjomna'.

Ndo' catseicandyaandyu' jâ l'ō juu natia.

⁵ Mati tsoom ndaana:

—Cal'uuya xeⁿ cwiindyō' 'o ya ñ'oom ñequio cwii ts'aⁿ, ndo' xcwe tsjom nncja' na m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ na nntsu' nnoom: “Aa ndi', cateijndei'ya' ndyee taⁿ' tyoo' ja.

⁶ Ee je'ndyo tyjee' cwii ts'aⁿ na ya ñ'oom ja ñ'eⁿñe w'aya na cwe' mawinomyaaⁿ, tquia quia wjaatyeeⁿ'cheⁿ. Ndo' ja tjaa'naⁿ ljo' ya na nlcwaaⁿ'aⁿ.”

⁷ Quia jo' naquii' w'aacheⁿ nnc'ooⁿ, nntsoom: "Jeeⁿ sa 'u, tañe'quicantyja, ee jnda seicu'tyaⁿ 'ndyoots'a, ndo' jnda mawaya cjoo' jnduu. Mati ntseindaaya jnda jdana. Jo' chii xondaā na nnteijndei na macoⁿl."

⁸ Candye'yo' nntsjoō, meiiⁿ na ts'aⁿ na ya ñ'oom 'u ñ'eñe, xoquintyjaaⁿ na nnteijneiⁿ 'u. Cwe' ee na jndei' 'ndyo', jo' na nngucantyjatoom na ñequiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'u.

⁹ Jo' chii ja matsjoō ndaa'yo': Cataⁿyo' nnom Ty'oōts'om quia jo' ñequiaaⁿ. Cjoo'ya n'om'yo' na cal'uee'ndyo' chiuu ya jo nnoom, quia jo' nliu'yo'. Macwe' na ca'maⁿyo' ndo' nnaaⁿ cha'cwijom cwii 'ndyoots'a jo ndaa'yo'.

¹⁰ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na waa na macaⁿ nnom Ty'oōts'om, maxjeⁿ nlo'ñom. Ndo' ts'aⁿ na mal'ue, maxjeⁿ nljeii. Ndo' ts'aⁿ na ma'maⁿ, maxjeⁿ nnaaⁿ jo nnom.

¹¹ Aa ndya' m'aaⁿ cwiindyo' 'o xeⁿ nlcaⁿ jnda' tyoo' njom', ¿aa cwe' tsjo' ñequiaa'yu' nnoom? Oo xeⁿ nlcaⁿ catscaa njom', ¿aa catsuu ñequiaa' nnoom?

¹² Oo xeⁿ nlcaⁿ tsei'caxti njom', ¿aa ñequiaa'yu' catsjo nnoom?

¹³ Jo' chii xeⁿ na 'o na tia nn'aⁿndyo' nquiu'yo' na ñequia'yo' 'na' na ya ndaa nda'yo', majndeitiicheⁿ nquii Tsotyeyo' na m'aaⁿ cañoom'luee ñequiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om nn'aⁿ na cwitaⁿ juu nnoom.

Cwilueyoona na Jesús tsa'jndiitquiee matseixmaaⁿ

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ Tjei' Jesús tsa'jndii naquii' ts'om ts'aⁿ na tileicatseineiⁿ. Jnda na jlui' tsa'jndii, quia jo' tco'yana' tsaⁿñeeⁿ, ya seineiⁿ. Ndo' jeeⁿ tjawee' n'om nn'aⁿ.

¹⁵ Saa cwantindye joona tyoluena:

—Tsaⁿm'aaⁿl macwjeeⁿeⁿ na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ cwe' nc'e na matseixmaaⁿ najndei' tsa'jndiitquiee Beelzebú.

¹⁶ Ndo' nt'omcheⁿ cwe' na ñe'cal'a xjeⁿ jom, tyotaⁿ cwii 'naaⁿ cha ca'moⁿna' na cañoom'luee cwinaⁿ najneiⁿ.

¹⁷ Saa jom na mantyjeeⁿ ñ'omtiuu 'naaⁿna, tsoom ndaaⁿna:

—Xeⁿ cwitoⁿndye nn'aⁿ ndyuaa yuu na matsa'ntjom cwii gobiernom, maxjeⁿ nntyuii' cantyja na matsa'ntjoom. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ cwii w'aa, xeⁿ titjoom' cwi'maⁿ, maxjeⁿ cwila'tyuii'ndye cheⁿnquieena.

¹⁸ Mati Satanás xeⁿ matoⁿñe cheⁿnqueⁿ, quia jo' ¿chiuu nnts'aayuuna' na nljotyeyo' cantyja na matsa'ntjoom? Luaa' matsjoōya ee 'o cwindu'yo' na ja macwjii'a na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ nc'e Beelzebú.

¹⁹ Ee xeⁿ mayuu' na ja macwjii'a na'jndii ñequio najndei' na matseixmaⁿ Beelzebú, quia jo' mati nc'iaa'yo', ñequio najndei' jom cwitjei'na na'jndii naquii' n'om nn'aⁿ. Saa nc'e na tiyuu'

na ljo', jo' chii cantyja na cwil'a joona macwji'yuu'ñena' na tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

²⁰ Ee xeⁿ ja ñequio najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om macwji'a naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ, ma'moⁿna' na juu na matsaⁿntjom Ty'oots'om nn'aⁿ, jnda tyjee'cañoomna' 'o.

²¹ Manquiu'yo' ts'aⁿ na maleichuu l'o ts'iaaⁿ cwentaa' tia', waa najneiⁿ. Jo' na ya mach'eeⁿ cwenta waⁿaⁿ. Ndo' tjaa'naⁿ ljo' nntjoom 'naaⁿaⁿ na niom.

²² Saa quia nncwjee'cañoom cwiicheⁿ ts'aⁿ na jndeiiti, nchiiti jom, quia jo' taxocanaⁿjneiⁿ ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Cha'tso l'o ts'iaaⁿ na quit'maⁿ ts'oom, nncwji' tsaⁿñeeⁿ ndo' nleil'uee'ñe 'naaⁿaⁿ na niom.

²³ 'Ñeeⁿ juu na tic'oomñe cantyja 'naⁿya, maxjeⁿ m'aaⁿ nacjoya. Ndo' ñeeⁿ juu na ticatseitjom nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, matseilcweeⁿeⁿ nn'aⁿ cha ticala'yuaⁿ ñ'eⁿndyo.

Cwi'oolcwee' naⁿjndii naquii' ts'om ts'aⁿ

(Mt. 12:43-45)

²⁴ Cwii tsaⁿjndii quia na jnda tjei'na' jom naquii' ts'om cwii ts'aⁿ, cwe' manomtoom yuu na tjaa'naⁿ ndaa, mal'ueeⁿ yuu nncwajñeeⁿ. Ndo' na ticaljeiiⁿ jo', seitioom: "Jonlcwaⁿnda'a naquii' ts'om ts'aⁿ yuu na jluii'a."

²⁵ Quia na nncueⁿeⁿ jo' jo', nljeiiⁿ na jnda taa ndo' jnda teijndaa'ya.

²⁶ Jo' chii nncjaacachoom nt'omcheⁿ ntquiee' naⁿjndii na wi'ndyete, nchiiti jom. Nnc'ooquie'na naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ ndo' jo' jo' nnc'omna. Tsaⁿñeeⁿ manioomti ntjoom na jnda we.

Nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na neiiⁿ

²⁷ Xjeⁿ na matseineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, cwii yuscu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, seiwe jndyee' ndo' tso nnoom: —Matio'naaⁿñe Ty'oots'om ts'aⁿ na seincuii 'u ndo' seicatei' 'u.

²⁸ Saa jom t'ooⁿ nnom, tsoom: —Mat'maⁿti matio'naaⁿñe nn'aⁿ na cwindye ñ'oom'm ndo' cwila'candaⁿ joona'.

'Naaⁿ cantyja 'naaⁿ Jonás

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Jnda tjawijndyete nn'aⁿ na cañoom' Jesús, toⁿoⁿ na matsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ je', jeeⁿ ndya' tia nn'aⁿndye. Cwitaⁿna na caluii cwii 'naaⁿ na nnty'iaana na xocandaⁿ nnts'aa na cwe' ts'aⁿ, saa taxocaluii na cwitaⁿna, macandaⁿ nluii 'naaⁿ cha'xjeⁿ na tjom Jonás.

³⁰ Ee juu Jonás tyotseixmaaⁿ 'naaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Nínive nc'e na jlui'n'maaⁿñe ts'om tsiaa' catscaa t'maaⁿ xuee

jndā ndyee na tioyo' jom. Maluaa' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nntseixmaⁿya 'naaⁿ jo ndaā nn'aⁿ na m'aⁿ je'.

³¹ Xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ, nncwando'nnda' yuscu na tyotsa'ntjom nn'aⁿ ndyuaa jo ndo' na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñequiaaⁿ jnaaⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ je', ee jeeⁿ ndya' tquia jnaaⁿ na ñe'cañeeⁿ ñ'oomjndo'ts'om na tyotseineiⁿ Salomón. Ndo' ljuo m'aaⁿya je' na t'maⁿti cwiluiindyō, nchiiti Salomón, saā tiñecandyeyo' ñ'oom na mañequia.

³² Xuee na nncu'xeⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ na jndā tjā, nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ tsjoom Nínive, mandiñ'eeⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿ je' na quia nnc'oowjee. Ndo' nnt'uiityeⁿna' joona nc'e na yati l'a nn'aⁿ Nínive. Ee joo naⁿñeeⁿ lcwe' n'omna quia na tyoñequiaa Jonás ñ'oom' Ty'oots'om ndaana. Ndo' 'o je', ja jndā tyjā quii'ntaaⁿyo' na cwiluiit'maⁿndyotyā, nchiiti Jonás, saā nchaa' l'uu ñe'calcwe' n'om'yo'.

Ts'omnnom ts'aⁿ tseixmaⁿna' cha'cwijom lámpara
(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Tso Jesús:

—Tjaa'naⁿ ts'aⁿ na ntseicw'aa lámpara, jndā jo' nncw-jaa'ñeyom juuna' yuu na wanty'iuu' oo nacjee' costum. Maxjeⁿ nntseintyjaaⁿ juuna' yuu na ndye cha xuee nnc'ooquie' nn'aⁿ.

³⁴ La'xmaⁿ n'omnnom ts'aⁿ cha'cwijom lámpara cwentaa' cha'waañe ts'aⁿ. Xeⁿ na ya n'omnjom' quia jo' cha'waandyu'ñ'eⁿ m'aaⁿ na xueeñe. Saā xeⁿ tis'a n'omnjom' quia jo' cha'waandyu'ñ'eⁿ m'aaⁿ na jaaⁿñe.

³⁵ Quia jo' catsa' cwenta na juu na cwiluiñe naxuee cantyja 'naⁿ, tintseicwaqueⁿna' jo' najaaⁿñe.

³⁶ Xeⁿ cha'tso cantyja 'naⁿ matsei'xmaⁿ naxuee ndo' tjaa yuu candii' najaaⁿ, quia jo' nntseijomna' cantyja 'naⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueeñe chom ndaā nn'aⁿ.

Matseicanooⁿ Jesús jnaaⁿ nn'aⁿ fariseos
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Quia na jndā seineiⁿ Jesús, cwii ts'aⁿ fariseo tso nnoom na cjaⁿ, nlcwaaⁿaⁿ waa'. Jndā tueⁿeⁿ, tjaqueⁿeⁿ quii' w'aa ndo' ty'ewindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa.

³⁸ Juu fariseo'ñeeⁿ, jeeⁿ ticjaawee' ts'om quia nty'iaa' na ticandyuu' Jesús cwii tjoqcheⁿ na nlcwaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ costum-bre cwil'a joona.

³⁹ Tso Ta Jesús nnom:

—O nn'aⁿ fariseos, jeeⁿ cwilalju'yo' nacjoo watso ñ'eⁿ nquio saā n'omna' ndicwaⁿ cwajndii. Maluaa' matseijomna' naquii' n'om'yo' ee too'cheⁿ m'aaⁿ ñomtiuu chiuu ndaā nnty'uee'yo' 'naⁿ ñequio nt'omcheⁿ natia na cwil'a'yo'.

40 Ntjeiⁿndyo' 'o. Manquiu'yo' na Ty'oots'om seijndaa'ñê nacjoo' ts'aⁿ, mati seijndaa'ñê naquii' ts'om ts'aⁿ.

41 Cal'a'yo' naya ndyeñeeⁿ, quia jo' m'moⁿna' na lju' cwilui-indyo' naquii' n'om'yo'.

42 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ fariseos, meiiⁿ jeeⁿ cwilacandā'yo' na cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'oots'om hasta meiiⁿ cwe' ñequio tsojñom ts'oomjndya ñequio tso na ja, ndo' cha'tso nt'omcheⁿ nnom tso na cwicwa'yo', sãã tquia cwi'ndye'yo' na nl'a'yo' yuu na maty'iomyana' ñequio nc'iaa'yo'. Mati mei'chjoo ticajnda nquiu'yo' Ty'oots'om. Nmeiⁿ macaⁿna' na calacandā'yo' ndo' titsaawi'ntyje'yo' na cwiñe'quia'yo' diezmo cwentaa' Ty'oots'om.

43 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ fariseos, ee 'o cwilayuundaa'yo' ntsulã na cañoomticheⁿ naquii' lan'om. Ndo' jeeⁿ l'ue n'om'yo' na cala't'maaⁿndye nn'aⁿ 'o quia cwiwincwindyo' nataa cha canty'iaa nn'aⁿ.

44 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿyo' ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio 'o nn'aⁿ fariseos na cwil'a'ya'yo' na jeeⁿ yann'aⁿndyo' cwe' cha queⁿ nn'aⁿ cwentaa. Cantyja 'naⁿ 'o jndye nn'aⁿ wjaachuuñena' na mei'chjoo ticaliuna na tis'a cwil'ana. Matseijomna' 'o cha'na ndei'luaa na jndã tsu. Meiiⁿ cwico' nn'aⁿ nacjoona' sãã ticaliuna na ndei'luaa jo'."

45 T'o cwiindye naⁿñeeⁿ na ma'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Tso noom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ñ'oom na matsu' luaa', mati matseijnaaⁿna' jã.

46 Quia jo' tsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mati 'o nn'aⁿ na cwit'moⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés nnt'uiiwi'na' 'o na cwila'jndã'yo' na cala'candã nn'aⁿ ñ'oom na jeeⁿ jndei'na' cha'cwijom na cwity'iom'yo' xuu nn'aⁿ sãã ncjo'yo', nchaa' l'uu nntii' luee'yo'.

47 'Nnt'uiiwi'na' 'o ee cwil'a'xco'yo' ndei'luaa 'naaⁿ profetas na tyola'cwje welo'yo' tandyo xuee, cha canty'iaa nn'aⁿ na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo' naⁿñeeⁿ. Ndo' manquieeti welo'yo' na ñet'om quia ljo' jla'cwjeena naⁿñeeⁿ.

48 Ndo' na luaa' cwil'a'yo', cwilui'yuu' na cwilajomndyo' na luaa' l'ana. Ee joona jla'cwjeena naⁿñeeⁿ ndo' 'o je' cwil'a'xco'yo' ndei'luaa naⁿñeeⁿ.

49 'Jo' chii cantyja na jndo' ts'om Ty'oots'om, jo' na tsoom: "Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ njñooⁿya profetas ñequio apóstoles. Nt'omndye joona nla'cwjee nn'aⁿ, ndo' nt'omcheⁿ nlei'ntyjona."

50 Jo' chii, nn'aⁿ na m'aⁿ je' nnts'aa Ty'oots'om na chojnaⁿna nioom cha'tso profetas na tyola'cwjee nn'aⁿ xjeⁿ na jnaⁿcheⁿ tsjoomnancue.

51 Wjaac'oomna' na tioo nioom' Abel na seiquioo Caín hasta na macandã na tioo nioom' Zacarías, ts'aⁿ na jla'cuee' nn'aⁿ

quii'ntaaⁿ tio t'maⁿ ñequio ta wats'om. Nndye'yo' nntsjo_o, maxjeⁿ nntioomndye nn'aⁿ na m'aⁿ je'.

52 'Nnt'uiiwi'na' 'o nn'aⁿ na cwit'mo_o'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés. Ee jndā jla'cu'yo' ñ'oom na mañequiaana' na wjaat-seijndo'na' n'om nn'aⁿ. Mancjo'ti'yo' ticjoo' n'om'yo' na nla'noⁿ'yo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ tiñe'quia'yo' na nnc'ooliu nn'aⁿ na queeⁿ n'om na ñecala'noⁿ'na juuna'.

53 Jndā na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ ndaana, quia jo' nn'aⁿ na cwit'mo_o'n ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, to'na na t'maⁿ tyola'ncjoo'ndyena ñ'eⁿñê. To'na na tyola'lloo'na jom na jndye ñ'oom tyota'x'eena nnoom.

54 Tyoqueⁿ na cwenta xeⁿ nntsoom cwii ñ'oom na ñequiaana' na nt'uiina' jom.

12

Ma'moⁿ Jesús na tinc'o_o'ya na we waa cwilatiuuya

1 Yocheⁿ na luaa', jndye meiⁿ nn'aⁿ tjatjomndye hasta tyotei'caljoondye ntyjeena na tyeeⁿ m'aⁿna. To_o'oⁿ na tyot-seineiⁿjñeeⁿ ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê. Matsoom:

—Cal'a'yo' cwenta ñ'oom na cwit'mo_o'n fariseos, ee we waa cwila'tiuuna. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ wjaanty'eena' cha'na cwi-wicandi' ndaaljo' naquii' tsqueeⁿ tyoo'.

2 Tjaa'naⁿ cwii na cwe' wanty'iuu' waa na xocano_o'n ndo' tjaa'naⁿ meiⁿcwii na cwe' nty'iu na xocaliu nn'aⁿ.

3 Cwe' nc'e jo', cha'tso na ñejndu'yo' yuu najaaⁿñe, maxjeⁿ nleitquioo' ñ'oom'ñeeⁿ yuu na xuee. Ndo' ñ'oom na jndā jlaneiⁿ'yo' na ñemaaⁿ ñemaaⁿ naquii' l'aa na tā', maxjeⁿ nleic'uaana' ch'eⁿ.

Ñeeⁿ juu laxmaaⁿ na c'o_o'n na nquiaaya (Mt. 10:28-31)

4 'O nn'aⁿ na ya ñ'oom ja ñ'eⁿndyo', nndye'yo' nntsjo_o, tinc'om'yo' na nquia'yo' nn'aⁿ na cwila'cwjee nn'aⁿ ee tjaa ljo' cwii nddaa nlatina ñ'eⁿndyo'.

5 Ja m'mo_o'n ñeeⁿ na nnc'om'yo' na nquia'yo'. C'om'yo' na nquia'yo' naquii Ty'o_ots'om. Ee jom waa najneiⁿ na nncjoom'm 'o naquii' b'io quia na jndā tjeiiⁿeⁿ na cwi-tando'yo'. Mayuu' matsjo_o ndaa'yo', jom c'om'yo' na nquia'yo'.

6 'Om cantsaa nch'u ¿aa nchii ñewe tsjo'ñjeeⁿ cwileil'uandyeyo'? Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwiindye jooyo' tyootsuu' ts'om Ty'o_ots'om.

7 Majndeiticheⁿ 'o. Hasta ticwii cwii soonqueⁿ'yo', jndā tei'nchona'. Jo' chii tintyue'yo', ee 'o jndandyo'ti'yo' nchiiti cantsaa nch'u na jndyendye.

Catjei'yuu'ndyo cautyja 'naaⁿ Jesucristo
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 'Nndye'yo' nntsjo_o, meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji'yuu'ñe cautyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ, mati ja na cwiluiindy_o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncwji'yuu'ndyo na mawajnaⁿa tsaⁿñeeⁿ jo ndaa ángeles cwentaa' Ty'o_ots'om.

9 Saa juu ts'aⁿ na macwji'ñe cautyja 'naⁿya jo ndaa nn'aⁿ, mati ja nntsjo_o na ticwajnaⁿa tsaⁿñeeⁿ jo ndaa ángeles cwentaa' Ty'o_ots'om.

10 'Meiⁿcwiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matso cwii ñ'omntjeiⁿ nacjo ja na cwiluiindy_o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, Ty'o_ots'om nnda_o nntseit'maⁿ ts'oom tsaⁿñeeⁿ. Saa ts'aⁿ na nncju' ñ'omwiⁿ nacjo' Espíritu Santo, taxocatseit'maⁿ ts'om Ty'o_ots'om juu.

11 'Quia na nnc'oocho nn'aⁿ 'o jo ndaa nn'aⁿ na cwitu'xeⁿ ñ'oom naquii' lan'om nch'u, oo jo ndaa naⁿmaⁿ'iaaⁿ, xjeⁿñeeⁿ tinc'om'yo' ñ'omtiuu cwaaⁿ ñ'oom nla'lcwe'yo'

12 ee xjeⁿñeeⁿ nquii Espíritu Santo m'moo_n ndaa'yo' cwaaⁿ ñ'oom ndu'yo'.

Maquii'nn'aⁿna' ts'aⁿ na tyañe

13 Quia jo' cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye, tso:

—Ta, catsu' nnom ti'xi_o na cat_ooⁿ'oⁿ 'naⁿ na 'ndii tsotyaa_{yá}, nlo'ñ_o'ya na tseixmaⁿ'na' cwentaya.

14 T'o Jesús nnom, matsoom:

—'U re, ja nchii cwiluiindy_o na cu'xaⁿya ñ'oom 'naⁿ'yo' oo na cat_ooⁿ'a 'naⁿ'yo'.

15 Jnda_o jo' tsoom ndaa cha'tsonde nn'aⁿ:

—¿Aa jndo'yo'? Nmeiiⁿ quich'eena'. Queⁿndyo' cwenta na tilaqueeⁿ n'om'yo' 'naⁿ. Ee na wando' ts'aⁿ nchii manaⁿ'na' cwe' na jndye 'naaⁿ'aⁿ niom.

16 Quia jo' mati seineiiⁿ cwii ñ'oom na cwe' tjañoom', tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na ya tyuaaⁿ'aⁿ ndo' jeeⁿ ya tyowe' ntjoom'm.

17 Tyotseitioom naquii' ts'oom, matsoom: “Chiuu chiuu nnts'aayo ee tjaa'naⁿ yuu ya nntseiwaya 'naⁿ na tue'.”

18 Seineiⁿ cheⁿnqueⁿ, tsoom: “Ntyjii chiuu nnts'aa, nntseyuui'a nda' yuu na cwicañjom na cwiwe' ndo' nnts'aa nt'omcheⁿ na nt'maⁿti. Jo' jo' nntseiwa_o cha'tso na tue' ñequio nt'omcheⁿ 'naⁿya.

19 Ndo' nntsjo_ocheⁿnc_o no_o: Je' je' yuu'a, jndye 'naⁿya jnda seiwa na nleijndeiiina' jndye ndyu. Je' nncwajndya, nlcwaa'a ndo' nnc'ua. Nnc'o_o na neiⁿnc_o ts'o_o.”

20 Saa tso Ty'o_ots'om noom: “Ntjeiⁿndyu' 'u. Tsjom je' nnc'io' ndo' cha'tso 'naⁿ na jnda seiwe', ¿ñeeⁿ nljona' l'o?”

21 Maluaa' nntjom ts'aⁿ na tomti ñjom ts'om na matseit'ue 'naaⁿ. Saa jo nnom Ty'o_ots'om tseixmaⁿ na jñeeⁿñe.

Mach'ee Ty'oqots'om cwenta ntseinaaⁿ

(Mt. 6:25-34)

22 Ndo' tso Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê:

—Cwe' jo' na matsjoo ndaa'yo', tanc'om'yo' na jeeⁿ jndye m'aaⁿ n'om'yo' cantyja 'naⁿ na macaⁿna' 'o tsjoomnancue, yuu nlui' na nlcwa'yo' ndo' na nlcwee'yo'.

23 Ee t'maⁿti tseixmaⁿ na cwitando'yo' nchiiti nantquie na cwicwa'yo'. Ndo' cajndandyo'ti'yo' nchiiti lia'yo'.

24 Queⁿyo' cwenta candyaa, tiquinomyo', meiⁿ tiquila'weyo' ntjom na cwiwe', meiⁿ l'aa yuu na nla'weyo' nantquie tjaa'naⁿ, ndo' meiⁿ nda' 'naaⁿyo' tjaa'naⁿ saa Ty'oqots'om mateix'eeⁿ jooyo'. 'O cajndandyo'ti ntyjeeⁿ, nchiiti cwe' candyaa.

25 ¿Ñeeⁿ cwii 'o nndaⁿ nnts'aa na nleitcooñeti meiiⁿ ñe'chjoowi', cwe' na jeeⁿ jndye matseitiuu?

26 Quia jo' xeⁿ xondaⁿ nl'a'yo' meiⁿ ñechjoowi' luaa', cwe' ts'iaaⁿ na jeeⁿ jndye cwilatuu'yo' cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ na majndeiticheⁿ jo' xondaⁿ nl'a'yo'.

27 'Queⁿyo' cwenta chiuu waa na neiⁿncoo' ljaa' canchii'. Tiquil'ana' ts'iaaⁿ, meiⁿ tiquil'ana' canduu na nluii liaana'. Saa ndye'yo' nntsjo^o, meiⁿ nquii rey Salomón, xcwe xjeⁿ na tjacantyja na tyañê ticue'ntyjo na neiⁿncoo' liaⁿaⁿ cha'na neiⁿncoo' cwii ljaa' canchii'ñeeⁿ.

28 Xeⁿ luaa' waa na mach'ee Ty'oqots'om, na neiⁿncoo' ljaa' tscojndaⁿ, ndo' 'io cha nlcona', aa nchii majndeiticheⁿ ntyjeeⁿ chiuu nlcwee' 'o liaa, 'o nn'aⁿ na ticalayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ jom.

29 Nc'e jo' tanc'om'yo' na jaawa jaacue m'aaⁿ n'om'yo' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'. Tanc'om'yo' na jeeⁿ chjoo' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ'.

30 Ee ñenquii'cheⁿ nmeiⁿ cwil'uee nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Saa nquii Tsotye'yo', mantyjeeⁿ na tjoondyo' cha'tso nmeiⁿ'.

31 Jo' chii 'o, cal'ue'yo' cantyja na matsaⁿntjom Ty'oqots'om ndo' nto'ñoom'yo' cha'tso 'naⁿmeiⁿ'.

Naya 'naaⁿ ts'aⁿ na waa cañoom'luee

(Mt. 6:19-21)

32 'O nn'aⁿ tmaaⁿ chjoo cwentaya, tila'catyuendyo', ee cjaawee' ntyjii Tsotye'yo' na nlxamaⁿyo' cantyja na matsaⁿntjoom.

33 Candaⁿyo' 'naⁿyo' na niom ndo' cal'a'yo' naya ndyeñeeⁿ'. Xeⁿ luaa' nl'a'yo', cañoom'luee nlat'ue'yo' 'naⁿyo' yuu na xocandyue ee jo' jo' xocandaⁿ nncjaaquiee' tsaⁿcanch'ue meiⁿ candiu tixocala'ndaⁿyo' joona'.

34 Ee yuu na cwilawe'yo' naya 'naⁿyo', jo' jo' quit'maⁿ n'om'yo'.

C'omc'eendyo

35 Seineiⁿ Jesús chiuu nnts'aana' quia na nncwjee'nnaaⁿaⁿ. Tsoom:

—C'omc'eendyo' na cwime'i'ndo'yo' ja. C'om'yo' cha'na nn'aⁿ na m'aⁿ moso na ñequii'cheⁿ xuee chom lámpara 'naaⁿna.

36 Cwime'i'ndoo'na patrom 'naaⁿna na nncwjeeⁿeⁿ na tjaaⁿ yuu toco ts'aⁿ. Quia na m'maaⁿ'ndyoots'a, m'aⁿc'eendyena na nla'canaaⁿndyena.

37 Matseineiⁿñe patrom mosoom'm quia na nncwje'cañoom na nljeiiⁿ na ya cwenta cwil'ana. Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', nntseijndaa'ñê na nntseiñ'oom'ñê ljo' nlcwa'na. Ndo' nnts'aaⁿ na cwindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa na nndi'ntjoom ndaana.

38 Maxjeⁿ matio'naaⁿñena' moso'ñeeⁿ xeⁿ nljeiiⁿ na m'aⁿc'eendyena, meiiⁿ aa nncwjeeⁿeⁿ xcwe tsjom oo jaancoo.

39 Ndo' cala'noⁿ'yo' ñ'oomwaa, juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe naquii' w'aa, xeⁿ ntyjeeⁿ ljo' xjeⁿ nncwjee' tsaⁿcach'ue, quia jo' nnc'oomc'eeñê ndo' tixonquiaaⁿ na nncjaaquiee' tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' w'aa.

40 Mati 'o c'omc'eendyo', ee ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee majuuto xjeⁿ na ticalatiuu'yo' na nncwja, majo'to xjeⁿ'ñeeⁿ nncwja'cañooⁿ.

Moso na matseicanda ñequio moso na ticatseicanda
(Mt. 24:45-51)

41 Quia jo' tso Pedro nnoom:

—Aa ndi' Ta, ¿aa cwe' ndaa ja matsei'neiⁿ ñ'oom tjañoom'waa', oo aa mati ndaa cha'tsondye nn'aⁿ?

42 T'o Jesús, tsoom:

—¿'Ñeeⁿ juu jo' matseitiuu' na cwiluiiñe moso tqúiee na cjee matseinoⁿ ndo' na matseicanda? Tsaⁿ'ñeeⁿ nnty'iom patrom ts'iaaⁿ na cando' tsaⁿ'ñeeⁿ ntyje mosoñe na ñnequiaa nantquie na nlcwa' naⁿ'ñeeⁿ quia cwiwee' xjeⁿ.

43 Mañequiaana' na neiiⁿ moso'ñeeⁿ quia na nncwje'cañoom patrom 'naaⁿaⁿ na nljeii na ya mach'eeⁿ.

44 Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', l'o juu ñnequiaa patrom cha'tso 'naaⁿaⁿ na niom na cateix'ee joona'.

45 Saa xeⁿ mosotquiee'ñeeⁿ nntseitiom: “Tjoocheⁿ na nncwjee' patrom 'naⁿya.” Ndo' jo' na nntooⁿoⁿ na nncw-jaaⁿaⁿ cha'tso ntyjemosoñê, naⁿnom ndo' naⁿlcu. Nlcwa'jndoo'ñê, nnc'om ndo' ñeeⁿ.

46 Majuuto xuee na tic'oomc'eⁿ ndo' na taqueⁿtoom cwenta, nncwje'cañoom patrom 'naaⁿaⁿ, quia jo' cwajndii

nnchoom'm. Jnda jo' nncju'na' jom yuu na m'a^n nn'a^n na ticala'yu' ñ'e^n Ty'oqots'om.

47 'Ee moso'ñee^n mantyjee^n ljo' l'ue ts'om patrom 'naa^n'a^n na cats'aa^n saq tîcatseijndaa'ñê, mei^n tîcatseicanaq^n yuu na l'ue ts'om tsa^n'ñee^n, jo' chii jee^n jndye nnchoom'm.

48 Saq moso na seitjooñe cwe' ticatsei'no^n ljo' nnts'aa, meii^n na nnchuu' saq tijndye. Mei^ncwi'ñee^nche^n ts'a^n na t'ma^n ts'iaa^n maco'ñom, jndye nlca^n'na' na cats'aa^n. Ndo' ts'a^n na t'ma^n xuu jnda ty'iom ts'a^n juu, majndyeti nnom ññequiaa^n cwenta.

Matō^n'na' nn'a^n cantyja 'naa^n Jesús

(Mt. 10:34-36)

49 'Ja jndyoo na jndyocwjaa'ndyo chom quii'ntaa^n nn'a^n tsjoomnancue. Ndo' toom cwe' na cwiluii naljo'.

50 Waa cwii na jndei'na' na catjo^ya, na nnc'ioya. Ndo' jee^n matsei'ndaa'na' ntyjii hasta xuee na nntseicandaq'ñena' jo'.

51 Ticala'tiuu'yo' na jndyoo tsjoomnancue na caljoyaandye nn'a^n ñ'e^n nc'iaana. Ja jndyoo na jndyocwjaa'ndyo tia' nn'a^n.

52 Ee je' xuee na cwii wjaatina', nn'a^n na ñe'cwii w'aa nnto^n'ndyena, ndyeendye na^n'ñee^n nnc'omna nacjoo we, ndo' wendye na^n'ñee^n nnc'omna nacjoo ndyee.

53 Maxje^n nnto^n'ndye nn'a^n. Tsotye ts'a^n wja^n nacjoo' ti'jnaa^n, ndo' ti'jnaa^n wjaa nacjoom'm. Tsondyee ts'a^n wja^n nacjoo' nomjnaa^n ndo' nomjnaa^n wjaa nacjoom'm. Ndo' wja^n nacjoo' nomntsaa^n'a^n ndo' nomntsaa^n'a^n wjaa nacjoom'm.

'Naa^n na ma'mo^n'na' cantyja na macwiluii

(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54 Mati tso Jesús ndaq nn'a^n na jndyendye:

—Quia na cwinty'ia'yo' na cwicalui' nchquiu ntyja na ma-jaacue ñe'quiom', mantyja quindu'yo' na manncua', ndo' mayuu' na ljo'.

55 Ndo' quia na cwinty'ia'yo' na mana^n jndye ntyja na macalui' caxjuu tsoom'naa^n, quindu'yo': “Je' nleijmei^n”, ndo' mayuu' na ljo'.

56 O nn'a^n na cwe' cwil'a'ya'yo' na jee^n cwilacandaq'ndyo' cwe' cha canty'iaa nn'a^n, jee^n jndo' n'om'yo' na cwiliu'yo' cantyja na cwichuii' nnom tsjoomnancue ñequio tsjo'luee. Saq ¿chiiu na tileicala'no^n'yo' cantyja na mats'aaya quii'ntaa^n'yo' je'?

Caljoya n'oo^ya ñequio nn'a^n na jndoo jaa

(Mt. 5:25-26)

57 Tsotiche^n Jesús ndaana:

—¿Chiiu na ticatjei'yo' cwenta yuu waa na maty'iomyana'?

58 Quia na nlque^n ts'a^n na quio matseintja'ndyu' ñ'oom nacjo', yoche^n na ñjomndyo' nato na tsa'yo' na nntjomndyo'

wats'iaaⁿ, queⁿndyu' na cwaⁿ'ya' jom, cha tints'aana' na nleiñ'oomtscoo'ñê 'u ñ'eⁿ ñ'oom jo nnom jwe. Ndo' jwe'ñeeⁿ ññequiaaⁿ cwenta 'u luee sondaro. Ndo' joona nntuee'na' 'u w'aancjo.

⁵⁹ Nndi' nntsjoo, taxocalui' jo' jo' hasta na jnda tiom'nchaa'ndyu'.

13

Jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom na calcwe' ts'om ts'aⁿ

¹ Maxjeⁿ'ñeeⁿ tquie'cañom nn'aⁿ na jla'candiina Jesús na sa'ntjom Pilato na cwje nt'om nn'aⁿ galileos xcwe xjeⁿ na cwila'cwjeena quioo' na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'oqots'om. Seitjoom'na' nioomna ñequio nioom quioo'ñeeⁿ.

² T'o Jesús ndaana, matsoom:

—¿Aa cwila'tiuu'yo' na luaa' tjoomna ee na t'maⁿ'ti jnaaⁿna waa, nchiiti cha'tso nt'omcheⁿ nc'iaana ndyuuaa'ñeeⁿ?

³ Nndye'yo' nntsjoo, meiⁿchjoo nchii jo'. Ee mati xeⁿ ticalcwe' n'om'yo', cha'tsondyo' nntsuundyo' cha'xjeⁿ na tsuundyee joona.

⁴ Ndo' joo quin'oom nchoo' ndyee nn'aⁿ na tja quia na tiao w'aandyee nacjoona ndyoo' peila Siloé, ¿aa cwilatiuu'yo' na naⁿ'ñeeⁿ t'maⁿ'ti tyola'tjoondyena, nchiiti cha'tsondyee nn'aⁿ na tyom'aⁿ Jerusalén?

⁵ Nndye'yo' nntsjoo, meiⁿchjoo nchii jo', ee mati meiiⁿ 'o xeⁿ ticalcwe' n'om'yo', cha'tsondyo' maluaa' nntsuundyo' cha'xjeⁿ na tsuundyee joona.

Ts'oom higuera na tjaa'naⁿ ta coch'ee

⁶ Quia jo' seineiiⁿ ñ'oomwaa na tjañoom' na ma'moⁿ'na' na macaⁿ'na' na calcwe' n'om nn'aⁿ. Matsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tyomeintyjee' ts'oom higuera naquii' ntjoom'm. Ndo' tjacal'ueeⁿ taa' ts'oom'ñeeⁿ saa' tjaa ljo' ljeiiⁿ.

⁷ Jo' chii tsoom nnom ts'aⁿ na mach'ee cwenta ntjoom'm: “Canty'ia', ts'oom higuera waañe, jnda ndyee chu na mandyooqcal'ua' taa'na' ndo' tjaa ljo' coljeiya. Cwa c'ua' juuna' ee cwe' ts'iaaⁿ' matseityeeⁿ'ñena' nomtyuaa.”

⁸ Saa' t'o tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom, tso: “Ta, ca'ndii'ya' juuna' meiiⁿ cwe' chu waa hasta na jnda 'ñaaⁿ ndiocheⁿ x'eena' ndo' nntiogoⁿ ts'o to'.

⁹ Xeⁿ nnts'aana' ta, ya. Ndo' xeⁿ tjaa'naⁿ, quia ljo'cheⁿ c'ua' juuna'.”

Sein'maⁿ Jesús yuscu na tcom jndyew'ii naxeⁿ

¹⁰ Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ tyo'moⁿ Jesús naquii' wats'om chjoo.

11 Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii yuscu na jnda quin'oom nchoo' ndyee chu na tei'caljoo jndyew'ii naxeⁿ. Jeeⁿ ntyjō tyojaacaⁿ ndo' meiⁿchjoo tileicwintyjeeⁿeⁿ nayuu.

12 Quia na nty'iaa' Jesús tsaⁿñeeⁿ, t'maaⁿ juu, tsoom nnom: —'U nomxjō, je' jnda jndyaandyu' tycu na wi'.

13 Quia jo' tioom l'ōōⁿ nacjoo', mantya jliuu naxeⁿ. Ndo' tyotseit'maaⁿñe Ty'ōots'om.

14 Saa juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om'ñeeⁿ, seiw'eeⁿ na sein'maⁿ Jesús tsaⁿñeeⁿ xuee na cwita'jndyeena. Tsoom ndaa nn'aⁿ:

—Yom xuee wanaaⁿ na cal'a'yo' ts'iaaⁿ. Joo ncueemeiⁿ quio'yo' na nn'maaⁿyo', nchii xuee na cwita'jndyaaya.

15 Ndo' t'ō Jesús nnom, tsoom:

—'O nn'aⁿ na cwe' cwil'a'yo' na ndoo' na jeeⁿ cwilacandaⁿndyo', ¿aa meiⁿcwindyo' 'o tiquila'canaⁿyo' quioo'jndyo oo snom njmeiⁿyo' yuu na macwa'yo' ndo' na nntsaala'c'u'yo' ndaa juuyo' xuee na cwita'jndyaaya?

16 Ee yuscum'aaⁿ, na cwiluiñe tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham na jnda quin'oom nchoo' ndyee chu na maco'wi' Satanás jom, ¿aa ticaty'iomna' na nndyaañê nawii'waa' xuee na cwita'jndyaaya?

17 Yocheⁿ na matseineiⁿ ñ'oommeiⁿ, tioo na jeeⁿ jnaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na jndoo jom. Saa nn'aⁿ na jndyendye, s'aana' na jeeⁿ neiⁿna nc'e cha'tso ts'iaaⁿ na cajnda na tyoch'eeⁿ.

Cala'noōⁿ'a cantyja 'naaⁿ lqueeⁿ ts'oom mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

18 Jnda chii tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Juu na matsa'ntjom Ty'ōots'om, ¿ljo' ñ'eⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿna'?

19 Juuna' matseijomna' cha'na lqueeⁿ ts'oom mostaza na jeeⁿ cajnda. Seic'oom ts'aⁿ juuna' naquii' ntjoom'm. Tyuaa' tjawijndeina', tue'ntyjō na teit'maⁿna' hasta tyol'a cantsaa cantquiaayo' naquii' l'ona'.

Cala'noōⁿ'a cantyja 'naaⁿ ndaaljo'

(Mt. 13:33)

20 Ndo' tsonnaaⁿaⁿ ndaana:

—¿ljo' cwiicheⁿ na nntseijōōⁿa juu na matsa'ntjom Ty'ōots'om?

21 Juuna' matseijomna' cha'na ndaaljo' na tjaa'ñe cwii yuscu naquii' ndyee tsua' xjeⁿ jnda tyoo'. Ndo' seicandeiⁿna' cha'waa tsqueeⁿ tyoo'ñeeⁿ.

'Ndyoots'a na cantuu

(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Quia jo' tjawinom Jesús njoom nt'maⁿ ndo' njoom nch'u na tyo'mo^o ndaa nn'aⁿ yocheⁿ na tyocanjoom nato na wjaⁿ Jerusalén.

23 Cwii ts'aⁿ tax'ee nnoom, tso:

—Ta, ¿aa tijndye nn'aⁿ na nlui'n'maaⁿndye?

24 T'o^o, matsoom ndaana:

—'Ndyoots'a cantyja na matsa'ntjom Ty'o^ots'om, cantu-una'. Calajnda'yo' na ntsaaquie'yo' juuna'. Ee jndye nn'aⁿ na ñe'c'ooquie' jo' jo', saa xocanda^a nl'ana.

25 Ee quia na jnda teicantyja nquii ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ na nntseicu'tyeeⁿ 'ndyoots'a, quia jo' 'o na m'aⁿyo' ch'eⁿ nnto'yo' na ncwaⁿyo'. Nndu'yo': “Ta, catseicanaaⁿndyu' na ntsaquia^aâ.” Saa jom nnc'o^o ndyue'yo', nntsoom: “Tical-jeii yuu nn'aⁿ 'o.”

26 Quia jo' nnto'yo' na nndu'yo' nnoom: “Jâ tsuu, tyocwaa'â ñeⁿndyu' ndo' tyo'mo^o ndaayâ xcwe naquii' tsjoomyâ.”

27 Saa jom nnc'o^o, nntsoom: “Jnda tsjo^o ndaa'yo' na tical-jeii yuu nn'aⁿ 'o. Quindy^oyo' ñjaaⁿ, 'o nn'aⁿ na cwil'a'yo' natia.”

28 Jo' jo' nnc'om'yo' na nlaxua'yo' na matsei'ndaa'na' nquiu'yo' ndo' nntei'nquie'yo' ndei'n'om'yo' na maquina' 'o. Ee nnty'ia'yo' Abraham, Isaac, Jacob ndo' ñeeⁿ cha'tso profetas, na m'aⁿna yuu na matsa'ntjoom, saa 'o jnda 'ndiina' ch'eⁿ.

29 Quia ljo' nlquie nn'aⁿ na nnaⁿ ndiocheⁿ tsjoomnan-cue. Ñequio na neiiⁿ naⁿñeeⁿ nncwindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om na nlcwa'na.

30 Queⁿyo' cwenta, m'aⁿ nn'aⁿ je' na cwilatuu'yo' na maju'cjena' joona. Saa ndanquia nntseiwendyena' joona. Ndo' m'aⁿ nn'aⁿ je' na cwila'tiuu nquiee na t'maⁿ cwiluiindye, saa nncue'ntyjo^o na nncju'cjena' joona.

*Maty'ioo Jesús cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Jerusalén
(Mt. 23:37-39)*

31 Majuuti xuee'ñeeⁿ, tquie'cañom nt'om nn'aⁿ fariseos Jesús, jlueⁿ nnoom:

—Calui' ñjaaⁿ, cja' cwicheⁿ joo ee ñe'catseicuee' Herodes 'u.

32 Tsoom ndaana:

—Catsa'yo', candu'yo' nnom cajndye'ñeeⁿ: “Queⁿ cwenta, ja manncwjiit'yaya naⁿjndii naquii' n'om nn'aⁿ. Ndo' nntsein'maⁿtyaya nn'aⁿwii 'io cha luaa'. Ndo' tajndye cwii tjo^o na nntseicanda^andyo^o ts'iaaⁿ na jndyo^oya.”

33 Saa jndei'na' na je', 'io ndo' cha jojoty^a cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na mats'aaya, ee ticatsona' na nchii Jerusalén na nncue' cwii profeta.

34 'O nn'aⁿ Jerusalén na cwilacwje'yo' profetas ndo' majñoom' ljo' nn'aⁿ na majñooⁿya na m'aaⁿl'. Jndye ndii' ñentyjaa' ts'o^on na nntseitjoⁿya ntseinda' cha'xjeⁿ matseitjom caxtixqueie ntseinaaⁿ nacjee' ntsqueeⁿ. Saa 'u cwaaⁿ tquiaandyu'.

35 Queⁿyo' cwenta, Ty'o^ots'om ma'ñeeⁿ 'o. Taxoc'oom wats'om t'maⁿ 'naⁿyo'.

Quia jo' seineiiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, tsoom:

—Nndye'yo' nntsjo^o na taxocanty'ia'yo' ja hasta na nncue'ntyjo^o xuee na nndu'yo': “Matio'naa'ñena' nqueⁿ na mañoom ñequio xuee' Ta Ty'o^ots'om.”

14

Sein'maⁿ Jesús ts'aⁿ na ndii' tcoo'

1 Cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, tjatseijomñe Jesús waa' ts'aⁿ na cwiluitqueieñe cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ fariseos, na nlcwaaⁿaⁿ jo' jo'. Ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ fariseos na tyoqueⁿ cwenta ljo' nnts'aaⁿ.

2 Jo' jo' tjameintyjee' cwii ts'aⁿ na wii' jo' nnoom na ndii' tcoo'.

3 Ndo' tax'eeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio nn'aⁿ fariseos, tsoom:

—¿Aa maty'iomyana' na nntsein'maⁿ ts'aⁿ tsaⁿwii' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ, oo aa ticaty'iomna'?

4 Saa joona yacheⁿ jla'cheⁿna. Quia jo' to'ñoom ts'aⁿwii', sein'maaⁿ juu ndo' tsoom nnom:

—Ya xeⁿ na wja'to' wa'.

5 Jndaⁿ jo' tsoom ndaaⁿ fariseos'ñeeⁿ:

—¿Aa m'aaⁿ cwiindyoy' 'o na xocatseicjeeñe na nncwji' snom oo quio'jndyo tsmeiⁿl' na tju'na' ts'om tsue'tsjoom, meiiⁿ na juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ?

6 Saa ticat'o^ona 'ñom.

Nn'aⁿ na 'oo yuu na macoco ts'aⁿ

7 Ndo' naⁿñeeⁿ na tqueeⁿl' ts'aⁿ fariseo na nlcwa' ñ'eⁿñê, tqueⁿ Jesús cwenta ljo' l'ana. Jla'yuu ndaana ntsulã nacañoom'ticheⁿ nacañoom' meiⁿsa. Jo' chii seineiiⁿ ñ'oom tjañoom' ndaana.

8 Tsoom:

—Quia na maqueeⁿl' ts'aⁿ 'u na catseijomndyu' na macoco jnaaⁿ, tincja'cajmaⁿl' sulã nacañoom'ticheⁿ. Ee xeⁿ nntseijomna' tqueeⁿl'ñê cwiicheⁿ ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiiñe, nchiiti 'u,

9 quia jo' jom na tqueeⁿl'ñê 'o, nncjaantyjaaⁿaⁿ 'u, nntsoom njom': “U quiaa' na tsaⁿm'aaⁿ nncjom yuu na wacatyeeⁿl'.” Quia jo' nluí'jnaaⁿndyu' na nncja'cajmaⁿl' sulã na macanda.

10 Jo' chii, quia na maqueeⁿñe ts'aⁿ 'u, cja'cajmaⁿ sula na we'yandyo, cha quia na nncjaantyjaa' ts'aⁿ na tqueeⁿñe 'u, nntsoom njom': "U x'iaya, cwinoom' nacañoomcheⁿ." Quia jo' nntseit'maaⁿñena' 'u jo ndaa cha'tso nn'aⁿ na meindyuaandy nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿndyu'.

11 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiquioo Ty'o^ots'om juu. Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maju'ñecje, maxjeⁿ nntseiwendye Ty'o^ots'om tsaⁿñeeⁿ.

12 Mati tso Jesús nnom ts'aⁿ na tqueeⁿñe jom:

—Quia na maqueeⁿ nn'aⁿ na cala'jomndye na nlcwa'yo' na quiajmeiⁿ oo natmaaⁿ, tilqueeⁿ nc'ia', meiⁿ nn'aⁿ nncu', meiⁿ nn'aⁿ na jnda teitqui^oo', meiⁿ naⁿtya na m'aⁿ ndyoo'. ¿Ee aa nchii nncuee' xuee na majo'ti nl'a jona, cha nnjoom cha'xjeⁿ na sa' 'u?

13 Jo' chii quia na nntsa' nantquie na t'maⁿ na nlcwa' nn'aⁿ, queⁿ ndyeñeeⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na ticanda^o luee, nc'ee', ndo' nn'aⁿ na tileic'ooca' ñequio nn'aⁿ na nchjaaⁿ.

14 Quia jo' nnc'oom' na neiⁿ na luaa' nntsa'. Ee jona xocanda^o nl'ana na nnjoom ljo' na sa', sa^o 'u nnco'ñom' na nnjoom quia na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na ñel'a yuu na maty'iomyana'.

Nantquie t'maⁿ natmaaⁿ

15 Cwii ts'aⁿ na ñ'eⁿ meindyuaandyena nacañoom' meiⁿsa, quia na jndii na luaa', tso nnom Jesús:

—Ññequiaana' na neiⁿ ts'aⁿ na nntseijomñe nantquie t'maⁿ yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om.

16 T'o Jesús cwii ñ'oom na tjañoom'. Ma'moⁿna' na nchii cha'tsondye nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndye yuu na matsa'ntjom Ty'o^ots'om. Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, jom jnoom'm cwii nantquie t'maⁿ ndo' tqueeⁿñê jndye nn'aⁿ.

17 Quia na tueeⁿntyjo xjeⁿ na nlcwa'na natmaaⁿ jñoom mosoom'm na cjaacatso ndaa nn'aⁿ na maqueeⁿñe: "Aa ndye'yo', cjaaya, ee cha'tso jnda maya waa."

18 Sa^o cha'tsondye naⁿñeeⁿ cwii cwii nnom jla'cajñoom'ndyena. Tsaⁿ najndyee tso: "Catsa' cwii naya'ñeeⁿ na catsu' nnom patrom 'naⁿ na catseit'maⁿ ts'oom ja, ee jnda seijndaya cwii taⁿ tyuaa ndo' macaⁿna' na cjo^ocando^o ja juuna'."

19 Ndo' tso cwiicheⁿ ts'aⁿ nnom moso: "Ja jnda seijndaya 'om ljo quioo'ndyo na nl'a ts'iaaⁿ ndo' je' jo^ocanty'ia aa ndyaa' ya nl'ayo'. Jo' chii catsa' cwii naya'ñeeⁿ na catsu' nnoom na catseit'maⁿ ts'oom ja."

20 Ndo' cwiicheⁿ tso: “Cwe' xcondyo na tmaⁿco, jo' na xocandaa nncjo.”

21 Tjalcwe' moso tjatseicañeeⁿ patrom 'naaⁿa' cha'tso ñ'oommeiⁿ. Ndo' seilioo'ñe patrom. Tsoom nnom mosoom'm: “Catseityua', cja' jo ts'ua ndo' n'om nantaa naquii' tsjoom ndo' candyo'chu' ndyeñeeⁿ ñequio nn'aⁿ na ticandaa' luee, nc'ee', nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee' ñequio nn'aⁿ na nchjaaⁿ.”

22 Jndaⁿ chii seicandii moso'ñeeⁿ, tsoom: “Ta, jndaⁿ tuii cha'xjeⁿ na saⁿntjom' saa ndicwaⁿ wanaaⁿti.”

23 Quia jo' tso patrom nnoom: “Cja' jo n'om nato nt'maⁿ ñequio cha'tso nato cajneiⁿ. Catsa' na jndei'na' na ñequio nn'aⁿ cha na nntoo' w'aya.

24 Je' nndye'yo' nntsjo^o na meiⁿcwiindy^e nn'aⁿ na tquaaⁿndyojndyaaⁿ xocaljeii chiuu waa nantquie t'maⁿ na mandoo'a.”

Jeeⁿ jndyaa' na wjaantyjo ts'aⁿ naxeⁿ Cristo

25 T'maⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ ty'e ñ'eⁿ Jesús. Quia jo' taqueeⁿ, tsoom ndaana:

26 —Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nndyo ñ'eⁿndyo^o xeⁿ tic'oom na jndati ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo, nchiiti tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ, scoom'm, ntseinaaⁿ, ti'nquioom ñequio ndyencjoom, hasta cantyja na wando' nqueⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocandaa nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

27 Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nndyontyjo cantyja na mats'aa, xeⁿ tic'oom na cwiljoya ts'oom nawi' na matjoom cantyja naⁿya meiiⁿ cueeⁿeⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocandaa nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

28 Xeⁿ cwiindyo' 'o ñe'cats'aa w'aandy^e, ¿aa nchii nncjaacjoojndyee, nntseitiuuya chiuuxjeⁿ nlcaⁿna' cha ntyjii aa nleijndeiⁿ cwanti na maleiñ'oom hasta na nndaⁿ w'aa'ñeeⁿ?

29 Xeⁿ ticats'aaⁿ na ljo', jndaⁿ s'aaⁿ tsiaⁿtsjo' ndo' nljeiiⁿ na taticatquii nnts'aaⁿ, quia jo' cha'tso nn'aⁿ na nnty'iaa na ljo', nnto'na na nla'jnaaⁿna jom.

30 Nluena: “Tsaⁿm'aaⁿ toqⁿoⁿ cwii ts'iaaⁿ saa cwe' ts'iaaⁿ taⁿ. Títseicandaa'ñê.”

31 Mati cwii rey na tseixmaⁿ qui meiⁿ sondaro, ¿aa nts'aacheⁿna' na nncjaacatjomñê cwiicheⁿ rey na nndyocats'aa tia' nacjoom'm na matseixmaⁿ ntquiuu meiⁿ sondaro? ¿Aa chii nncjaacjoojñeeⁿ na nntseitiuuyaaⁿ, aa nndaⁿ nnts'aaⁿ?

32 Ndo' xeⁿ nnty'iaaⁿaⁿ na tixocandaa nnts'aaⁿ, quia jo' nntseicwanoom ñ'oom ñequio ts'aⁿ 'naaⁿa' na nntseity'ooñê na cwitsaaⁿ tia', cwii na ndicwaⁿ tquia ndyo tsaⁿñeeⁿ.

33 Jo' chii meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ 'o na ticaⁿndii cha'tso na matseixmaⁿ nquii, xocandaa nntseijomñê ñ'eⁿndyo.

Til'ue tsjaaⁿ xeⁿ na jnda₂ jlui' na chjeⁿ'na'

(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ Jeeⁿ l'ue tsjaaⁿ, saa₂ xeⁿ nlui' na chjeⁿ'na', ¿ljo' ñ'eⁿ cwii nleichjeⁿ'nnda'na'?

³⁵ Taxocwil'uena', meiⁿ quio tyuaa, meiⁿ ñ'eⁿ to'. Cwe' qui-ityeⁿ'quiee' nn'aⁿ joona'. Maluaa' matseijomna' 'o, m'aⁿ'yo' cha'cwijom tsjaaⁿ na til'ue xeⁿ tyootei'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ. 'Ñeeⁿ juu na niom lue' n'om lua'qui na nndii, candiia.

15

Cantyja 'naaⁿ catsmaⁿ na tsuuñe

(Mt. 18:10-14)

¹ Cha'tsondye nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobier-nom Roma ñequio nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om cantyja na nquiu nn'aⁿ fariseos, jla'candyoo'ndyena nam'aaⁿ Jesús na ndyena ñ'oom na nntseineiⁿ.

² Nn'aⁿ fariseos ñequio nn'aⁿ na cwit'moo₂ ljeii na tqueⁿ Moisés tyotio'ñ'oomna jom. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ ya ñ'oom jom ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondye nnom Ty'oots'om ndo' macwaaⁿ'aⁿ ñ'eⁿndyena.

³ Quia jo' seineiⁿ ñ'oom na tjañoom' nda₂ana, tsoom:

⁴ —Xeⁿ cwiindyoy' 'o m'aaⁿ cwii siaⁿnto canmaⁿ ntsmeiⁿ ndo' xeⁿ nntsuuñe cwii jooyo', ¿aa nchii n'ndiiaaⁿ ñequieen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' ñjeeⁿ quioo'ñeeⁿ yuu na cwicwa'yo' ndo' nncjaacal'ueeⁿ juu catsmaⁿ na tsuuñe hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ?

⁵ Xeⁿ jnda₂ ljeiiⁿ catsmaⁿ'ñeeⁿ, nlei'caljoom juuyo' xtyoom'm ñequio na neiⁿ'eⁿ.

⁶ Ndo' quia na nncueⁿ'eⁿ waⁿ'aⁿ, nntseitjoom nc'iaaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' waⁿ'aⁿ. Nntsoom nda₂ana: “C'ooⁿya na neiⁿ'ya, ee catsmaⁿ tsmaaⁿ'a na tsuuñe jnda₂ ljeiⁿnda'a juuyo'.”

⁷ Luaa nntsjo₂ ndye'yo', maluaa' na t'maⁿti neiⁿ' Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ'janaⁿ na cwilcwe' ts'om, nchiiti ñequieen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ñjeeⁿ ts'aⁿ na mamach'ee yuu na maty'iomyana' na ticaⁿ'na' na nlcwe' ts'om.

Tsjö'ñjeeⁿ na tsuu

⁸ 'Oo cal'uu na m'aaⁿ cwii yuscu na maleiñ'oom qui xjeⁿ s'om xuee, ndo' xeⁿ nntsuuñe cwii joona' naquii' w'aa, ¿aa nchii nntseicanaaⁿ'ñeⁿ chom, ndo' ya ya nlcaañe, tcutcuu nl'ueeⁿ juuna' hasta xjeⁿ na nljeiiⁿcheⁿ?

⁹ Ndo' xeⁿ jnda₂ ljeiiⁿ, nntseitjoom nc'iaaⁿ'aⁿ ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ ndyoo' waⁿ'aⁿ ndo' nntsoom nda₂ana: “C'ooⁿya na neiⁿ'ya, ee jnda₂ ljeiya tsjö'ñjeeⁿ na tsuu.”

10 Luaa nntsjoḡ nndye'yo', maluaa' jeeⁿ cwila'neiiⁿndye ángeles cwentaa' Ty'ḡots'om cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿjnaⁿ na cwilcwe' ts'om.

Seit'maⁿ ts'om ts'aⁿ jnaaⁿ

11 Seineiⁿticheⁿ Jesús, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ, tyom'aⁿ we ntseinaaⁿ na naⁿnom.

12 Juu tsaⁿchee tsoom nnom tsotyeeⁿ: “Ta, quiaa' 'naⁿ na tseixmaⁿya na nncō'ñḡ.” Quia jo' tḡⁿ tsotyeeⁿ 'naⁿ na niom, tquiaa nnoom.

13 Tyoowijndye xuee na tuii na ljo', seitjoom cha'tso 'naaⁿaⁿ, tjaaⁿ tquia cwiicheⁿ ndyuaa. Jo' jo' seicoḡⁿ cha'tso 'naaⁿaⁿ cwe' luaa'.

14 Jndaⁿ na ndyueñ^en seicatsoom, seijomna' jndyo cwii jndo' t'maⁿ tyuaa'ñeeⁿ. Jnaⁿna' na tco'wi'na' jom na tjaa'naⁿ ljo' cwii ya nleil'uee'ñê.

15 Quia jo' tjaaⁿ, tjaquiee'toom na nnts'aaⁿ ts'iaaⁿ moso 'naaⁿ cwii ts'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ. Jñom tsaⁿñeeⁿ jom na nnteix'eeⁿ calcu jo jndaḡ.

16 Jeeⁿ ñe'cwaaⁿaⁿ meiiⁿ cwe' nlcwa jndaḡ na cwicwa' calcu. Saḡ meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ tquiaa ljo' nlcwaaⁿaⁿ.

17 Quia jo' tjañjoom' ts'oom, seitioom: “Jndye moso m'aⁿ waa' tsotyḡ, hasta ma'ndiina' nantquie na cwicwa'na. Ndo' ja ñjaaⁿ m'aaⁿya, mañe'c'ioya na ñe'jndo'a.

18 Je' yuu' nluui'a ljoo, nncjḡlcwḡ'nnda'a m'aaⁿ tsotyaya, ndo' nntsjoḡ nnoom: Ta, jndaⁿ seitjoḡndyoⁿ nnom Ty'ḡots'om ndo' njom' 'u.

19 Tacatseixmaⁿya na nntsu' na jnda' ja. Catsa' cwe' cha'na cwii moso' ja.”

20 Quia jo' mana tjalcweeⁿeⁿ na m'aaⁿ tsotyeeⁿ.

'Tquia ndicwaⁿ wjaanoom, ljeii tsotyeeⁿ jom. Tioo na jeeⁿ jnda ntyjii ñeⁿñê. Jleinom, tjacatjomñe jom. Taxcweeñe ndo' t'uu ntsmaaⁿaⁿ.

21 Quia jo' tso jnaaⁿ nnoom: “Ta, jndaⁿ seitjoḡndyoⁿ nnom Ty'ḡots'om ndo' njom' 'u. Tacatseixmaⁿya na nntsu' na jnda' ja.”

22 Jndaⁿ tquiena na waa w'aa, tso tsotyeeⁿ ndaḡ mosoo': “Cwa queⁿndyo' quia'yo' liaa na yati, ndo' cala'cwe'yo' joona' jom. Ndo' catjaa'ndyo' tsei'x'ii ts'ḡḡⁿ cala'ñjom'yo' lcoom jom.

23 Ndo' mati tsaac'om'yo' quioo'jndyo chjoo na t'meiiⁿñe. Calacue'yo' juuyo'. Nlcwaa'a ndo' nl'aaya xuee.

24 Ee ti'jndaaya luaa, cha'cwijom jndaⁿ tueeⁿeⁿ ndo' wando'nnaaⁿaⁿ, tsuuñê ndo' teijndaa'ñennaⁿaⁿ.” Quia jo' to'na na tyola't'maaⁿndyena.

25 Saa jnaaⁿ tsa^{nt}quiee, tic'oomñe, jnda^a tja. Quia na jnda tyjee' ndyowindyoo' na waa w'aana, jndii na cwtijo' ndo' cam'aaⁿ jnoom.

26 Tcwaan cwii mosoona, tax'eeⁿ 'ndyoo ljo' cwiluii.

27 T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom: "Ti'ty'iu' jnda tyjeeⁿeⁿ jo' na seicuee' tsotye' quioo'jndyo chjoo na t'meiⁿñe ee ya tyjeeⁿeⁿ, tiweeⁿeⁿ."

28 Saa tsaⁿñeeⁿ seiw'eeⁿ, meiⁿ quii' w'aa ti'cjaaqueⁿeⁿ. Jo' chii jlui' tsotyeen ndo' s'aa ty'oo nnoom na cjaaqueⁿeⁿ.

29 Saa jom t'ooⁿ nnom tsotyeen, tsoom: "Queⁿ cwenta, tei-jndye ndyu mandi'ntjo^{nya} njom' meiⁿ tyootseiquie' ts'oo^{nya} yuu na matsa'ntjom' ja. Saa meiⁿcwii ndii' tyooñequiaa' meiⁿcwe' canch'ioo ndyua na nntseicua'a na nnc'oo^{nya} na nei^{nya} ñequio nci'aya.

30 Saa je' na tyjee' ti'jnda' luaa' na tjatseicooⁿ 'naⁿ ñequio lculjaa', jnda'jom quio'jndyo chjoo na t'meiⁿñe jnda seicue' cwentaaⁿaⁿ."

31 Ndo' t'o tsotyeen nnoom, tso: "U jndaaya, maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿndyo ndo' cha'tso 'na^{nya} 'u 'naⁿ."

32 Saa maty'iomna' na cal'aaya xuee ndo' c'oo^{nya} na nei^{nya} ee ti'ty'iu' luaa' cha'cwijom jnda tueeⁿeⁿ ndo' wando'nnaaⁿaⁿ, jnda tsuuñê saa teijndaa'ñennaⁿaⁿ."

16

Mosotquiee na seitjoñe

1 Mati seineiⁿ Jesús ndaa^a nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii tsa^{ntya} ndo' t'oom cwii mosotquiee 'naaⁿaⁿ. Jla'candii nn'aⁿ jom na cwe' matseicatsuuto tsaⁿñeeⁿ 'naaⁿaⁿ.

2 Quia jo' tqueeⁿñê juu, tsoom nnom: "¿Chiuu waayuu ñ'oom na mandii cantyja 'naⁿ? Quiaa' cwenta ts'iaaⁿ na mache' ee ma'ndiina' 'u na m'aaⁿ mosotquiee."

3 Quia jo' seitiuu mosotquiee naquii' ts'oom: "¿Chiuu nnts'aayo na cwii nncwantjoⁿ? Ee patrom 'na^{nya} macwjeeⁿeⁿ ja na m'aa^{nya} mosotquiee. Ee tijndo na nnts'aa ts'iaaⁿ jnda^a ndo' jnaaⁿa na cwe' ndaa^a nn'aⁿ nlcaaⁿa ljo' na macaⁿa ja.

4 Mantyjii chiuu nnts'aa cha nnto'ñoom nn'aⁿ ja l'aana xeⁿ jnda 'ndiina' ja na mosotquiee."

5 Quia jo' tqueeⁿñê cwii ndo' cwii nn'aⁿ na cho'jnaⁿ nnom patrom 'naaⁿaⁿ. Tax'eeⁿ nnom ts'aⁿ najndyee: "¿Cwanti t'maaⁿ chujnaⁿ nnom patrom 'na^{nya}?"

6 T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom, tso: "Ja chojnaⁿ cwii sia^{nto} ncjo seitye." Ndo' tsoom nnom: "Luua co'ñom' tsoom na teiljeii cwanti chujnaⁿ. Queⁿndyu', cajmaⁿ, catseiljei'xco' na ñe'wen'aaⁿ nchoo' qui ncjo chujnaⁿ."

7 Jnda jo' tax'eeⁿ nnom cwiicheⁿ, tsoom: "Ndo' 'u je', ¿cwanti chujnaⁿ?" T'o tsaⁿñeeⁿ nnoom: "Ja chojnaⁿ cwii siaⁿnto xuu lqueeⁿ trigo." Quia jo' tsoom nnom: "Luaa co'ñom' tsom na chuuna' cwanti chujnaⁿ. Catseiljei'xco' na ñe'ñequieen'aaⁿ xuu lqueeⁿ trigo chujnaⁿ."

8 Ndo' tjawee' ts'om tsaⁿtya na luaa' s'aa moso tiaa'ñeeⁿ, ee na jndo' ts'oom ts'iaaⁿ na s'aaⁿ. Ee nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaa, jndo'ti n'omna quii'ntaaⁿ nc'iaana, nchiiti nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ naxuee.

9 'Candyeyo' ntsjoo, cwil'uee'ndyo' 'naⁿyo' na niom tsjoomnancue na quio nla'jndyeendyo' nn'aⁿ na nljoya ñ'oom ñ'endyo'. Quia jo' quia na nntycwii 'naⁿyo' jo', m'aⁿ 'ñeeⁿ nnto'ñoom 'o jo nandye cañoom'luee.

10 'Ts'aⁿ na ya matseicandā ñ'oom na tit'maⁿ, mati ntseicanaāⁿ ñ'oom na t'maⁿ. Ndo' ts'aⁿ na titseicandā meiiⁿ ñ'oom na ti't'maⁿ tseixmaⁿna', majndeitiicheⁿ ti'xotseicanaāⁿ ñ'oom na t'maⁿ.

11 Saa xeⁿ 'o ticalacandā'yo' ñequio 'naⁿyo' na waa tsjoomnancuejnaⁿwaa, tjaa 'ñeeⁿ juu ññequiaa na nnto'ñoom'yo 'naⁿ na mayuu'cheⁿ na jnda matseixmaⁿ.

12 Ndo' xeⁿ 'o tis'a cwenta cwil'a'yo' ñequio 'naⁿ na nchii 'naⁿyo' joona', meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu na ññequiaa naya luee'yo' na nla'xmaⁿna' cwenta'yo'.

13 'Tjaa'naⁿ moso na ndāā nndi'ntjom nnom we patrom. Ee nnc'oom na ticuee' ts'oom cwii, ndo' cwiicheⁿ nncjaawee' ts'oom. Oo na nncjaañ'oomñê ñ'eⁿ cwii, saa cwiicheⁿ nntseijnāaⁿaⁿ. 'O xocandāā nndye'ntjom'yo' nnom Ty'oots'om ndo' mati ndāā s'om.

14 Nn'aⁿ fariseos na m'aⁿ jo' jo', tyondyena cha'tso ñ'oommeiⁿ na seineiⁿ Jesús. Ndo' tyola'jnaaⁿna jom, ee jeeⁿ cwila'candya' n'omna s'om.

15 Saa tsoom ndāāna:

—'O cwitjei'yandyo' cheⁿncjo'yo' jo ndāā nn'aⁿ saa Ty'oots'om wajnaⁿaⁿ naquii' n'om'yo'. Cha'tso nnom na jeeⁿ neiⁿncoo' nquiu nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena, Ty'oots'om jnoom'm nmeiⁿ.

Xocantycwii ñ'oom' Ty'oots'om

16 'Tyola'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na tqeⁿ Moisés, ñequio ñ'oom ndyuee profetas hasta quia na tyjee' Juan. Quia ljo'cheⁿ jnaⁿna' na cwiwineiⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ na matsā'ntjom Ty'oots'om nn'aⁿ. Ndo' je' je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ na ticwii cwii ts'aⁿ matseijndeiⁿ cha ndāā nncjaaquee'ñe cantyja 'naaⁿaⁿ.

17 'Tijndei'tina' na nntsuu tsjo'luee ñequio tsjoomnancue, nchiiti na titseicandaã'ñena' meiiⁿ ñe'cwii ljeii cachjoo na quio teiljeii ñ'oom' Ty'oots'om na matsa'ntjomna'.

Ticatsona' na nntyuii' ljeii cantyja na toco ts'aⁿ
(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

18 'Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ scuu' ndo' nncoco ñ'eⁿ cwicheⁿ yuscu, tsaⁿñeeⁿ mach'eena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ. Ndo' mati meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncoco ñ'eⁿ yuscu na jnda tyuii' ljeii 'naaⁿ ñ'eⁿ saa', mati tsaⁿñeeⁿ mach'eena' na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñ'eⁿ yuscu'ñeeⁿ.

Tsaⁿtya ñequio tsaⁿjñeeⁿ Lázaro

19 'Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na ñequi'cheⁿ tyocweⁿ liaa na jeeⁿ ya ndo' jndana' na tuiina' ñ'eⁿ tsaⁿ lino. Ndo' 'io ndii 'io tyocwaaⁿ'aⁿ nantquie na yaticheⁿ.

20 Jo 'ndyoots'a tiom waa' tsaⁿtya'ñeeⁿ tyowacatyeeⁿ cwii tsaⁿjñeeⁿ na jndyu Lázaro. Cha'waañê chom ntyje'.

21 Tyocantyjaa' ts'oom na nlcwaaⁿ'aⁿ meiiⁿ cwe' na cajndaã na cwiquiaa nacjee' meiⁿsa 'naaⁿ tsaⁿtya. Ndo' calue' tyonquiocatyueendyeyo' ntyje' na chom.

22 Tue'ntyjo xuee na tue' tsaⁿjñeeⁿ, ndo' ty'eñ'om ángeles añmaaⁿ'aⁿ paraíso na m'aaⁿ Abraham. Mati tue' tsaⁿtya ndo' tjacanty'iuu'ñê.

23 Tyom'aaⁿñê yuu na ñjomndye l'oo. Jlundaañê, nty'iaa'tquiaaⁿ na m'aaⁿ Lázaro nacañoom' Abraham.

24 Quia jo' seixuaⁿ, tsoom: "Tsotyaya, Abraham, c'oom' na wi' ts'om' ja. Cajñom' Lázaro na canchjeeñê nomts'ooⁿ naquii' ndaatioo cha nntseicanaⁿ'aⁿ tsaya. Ee jeeⁿ t'maⁿ wi' matjoⁿya naquii' chomwaa."

25 Saa tso Abraham nnoom: "Jndaaya, cjaañjoom' ts'om' cha'tso na ya na ñeto'ñom' xjeⁿ na ñetando', ndo' Lázaro wi' ñetjoom. Saa je' je' jom ljoow mawajñeeⁿ ndo' 'u je', wi' matjom'.

26 Ndo' nchii macanda cwe' jo'. Quii'ntaaⁿ já ñ'eⁿndyo' 'o waa cwii tsue'tsjoom na tjaa yuu cwintycwii na njoom, cha 'ñeeⁿ já na ñe'c'oo na m'aⁿ 'o, xocandaã nncwinom. Ndo' meiⁿ nn'aⁿ nam'aⁿ yuu jo' xocandaã nncwinom ntyjawaa."

27 Quia jo' matso tsaⁿtya: "Ta, mats'aa ty'oo njom', cwa cajñom' jom waa' tsotyá,

28 ee jo' jo' m'aⁿ 'om ti'ntyjo. Cjaanquiaaⁿ ñ'oom ndaana cha ticandyochuuna' joona ljooñe yuu na jeeⁿ wi'."

29 Saa tso Abraham nnoom: "Joonaa macwilei'ñ'omna ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas. Ñ'oommeiⁿ candyena."

30 Saa jom tsoom nnom Abraham: "Tiyuu' ta, xeⁿ cwii joo nn'aⁿ na jnda tjá wjaa na m'aⁿna, maxjeⁿ nlcwe' n'omna."

³¹ Ndo' t'õ Abraham nnoom: “Xeⁿ tiñe'candyena ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas, mati xocandyena ñ'oom 'ndyoo cwii ts'aⁿ meiiⁿ na nncwando'nnda' na jnda tue'.”

17

Waa na teincuu' na nntseiquioo jnaⁿ ts'aⁿ
(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Tso Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm:

—Tijoom jaawintyjee'na' na ñe'catseiquiaana' nn'aⁿ na cal'ana jnaⁿ, saa nnt'uiiwi'na' ts'aⁿ na jnaaⁿ juu nncjaachu-una' nn'aⁿ na mati nl'ana jnaⁿ.

² Yati xeⁿ cwityeⁿ cwii tsjo'suu xtyo' tsaⁿñeeⁿ ndo' catuee' nn'aⁿ jom ts'om ndaaluee nchiiti na nntseiquioona' cwii joo nn'aⁿ na tyoowijndaya cantyja na cwila'yu'.

³ Queⁿyo' cwenta cantyja 'naⁿyo'.

'Xeⁿ cwii nn'aⁿ na matseyiu' matseitjooñê njom', cwaⁿya' jom. Ndo' xeⁿ cwilcwe' ts'oom, catseit'maⁿ ts'om' jom.

⁴ Ndo' meiiⁿ matseitjooñê njom' ntquiee' ndii' na cwii xuee, ndo' cwii cwii ndii' nncjaacatsoom njom': “Catseit'maⁿ ts'om' ja, cwilcwe' ts'ooⁿ”, maxjeⁿ ñequii'cheⁿ catseit'maⁿ ts'om' jom.

Na matseyiu'ya ts'om ts'aⁿ, t'maⁿ najndeii matseixma'na'

⁵ Apóstoles jluena nnom Ta Jesús:

—Quiaa' na t'maⁿti nlayu'ya n'ooⁿya.

⁶ Tsoom ndaana:

—Meiiⁿ na jeeⁿ cachjoo cwilayu'ya n'om'yo' cwe' cha'na cachjoo cwii ts'om lqueeⁿ mostaza, ndaaⁿ ndu'yo' nnom ts'oom sicómorowaa': “Catyendyu' ndo' co'na' 'u ts'om ndaaluee.” Ndo' maxjeⁿ nntseicandana' ñ'omndyue'yo'.

Ts'aⁿ na mand'i'ntjom maca'na' na catseicanaqⁿ

⁷ 'Cal'uu cwiindyö' 'o m'aaⁿ mosoo' na matseindyaa oo na mach'ee cwenta quioo' jo jndaq, ndo' quia jnda tyjee' tsaⁿñeeⁿ na jnaⁿ jndaq, ¿aa mantyja nntsu' nnom: “Cwinoom' luaa, cajmaⁿ na nlcwa'?”

⁸ ¿Aa nchii najndyee nntsu' nnoom?: “Cwa catseijn-daa'ndyu' je', catseiñ'oom'ndyu' na nlcwaa'a. Xeⁿ jnda tcwaa'a ndo' jnda t'ua, quia ljo'cheⁿ nlcwa' ndo' nnc'ua'.”

⁹ ¿Aa nnts'aacheⁿna' na ñnequiaa' na quian'l'uaa' moso' nc'e na seicanaqⁿ ñ'oom na sa'ntjom' jom? Matseitiuu xocatsa' na ljo'.

¹⁰ Mati 'o, quia na jnda l'a'yo' cha'tso na matsa'ntjomna' na cal'a'yo', quia jo' candu'yo': “Jâ cwiluiindyö moso na tjaa yuu l'uendye. Ee cwe' tomti na laxmaa'yâ na cal'aayâ jnda ñel'aayâ.”

Sein'maⁿ Jesús qui ts'aⁿ na chuu tycu lepra

11 Quia jo' tjatjati Jesús na mawjaⁿ Jerusalén, teinoom tyen-coo' ts'ondaa Samaria ñequio ts'ondaa Galilea.

12 Cha'na tjaqueⁿeⁿ cwii tsjoom chjoo, jlui'nom qui nn'aⁿ na cho tycu lepra, tquia ty'emei'ntyjee'na.

13 Jndeiⁿ jla'xuaana, jluena:

—U Jesús na ma'moqⁿ ñ'oom' Ty'oqts'om ndaa nn'aⁿ, c'oom' na wi' ts'om' já.

14 Quia na nty'iaa' Jesús jooⁿa, tsoom ndaana:

—Catsala'ca'moⁿndyo' ndaa ntyee.

Ndo' yocheⁿ na cwi'oona, jliuna cwa jnda ljuu'ndyena tycu'ñeeⁿ.

15 Ndo' cwii tsaⁿñeeⁿ, quia na ljeiⁿ na jnda n'maaⁿ, tjal-cweeⁿeⁿ, c'uaa' ñom na matseit'maaⁿñe Ty'oqts'om.

16 Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom Jesús, tquiaaⁿ na quianl'uaa'. Ts'aⁿ samaritano tsaⁿñeeⁿ.

17 Quia jo' tso Jesús:

—¿Aa nchii quindy^e nn'aⁿ na ljuu'ndye? Ndo' nt'omcheⁿ ñjeeⁿ je' ¿yuu m'aⁿ?

18 Macanda juu tsaⁿm'aaⁿ na nchii ts'aⁿ judío, jndyot-seit'maaⁿñe Ty'oqts'om.

19 Quia jo' tso Jesús nnom:

—Quicantyja', cja'to'. Nc'e na matsei'yuya ts'om' ñ'eⁿndyo jnda n'maⁿ'.

*Luaa waa na nncwjee'cañoom na matsa'ntjom Ty'oqts'om
(Mt. 24:23-28, 36-41)*

20 Tyota'x'ee nn'aⁿ fariseos nnom Jesús cwaaⁿ nncwjee'cañoom juu na matsa'ntjom Ty'oqts'om. T'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Xocala'noⁿ'yo' aa jnda tue'ntyjo juuna' cwe' cwii 'naaⁿ na nleitquoo'.

21 Tjaa'ñeeⁿ nndaⁿ nntso: “Luaa' m'aaⁿ”, oo “La'ñeeⁿ m'aaⁿ na matsa'ntjoom”, ee jnda mamatsa'ntjom Ty'oqts'om naquii' n'om'yo'.

22 Tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm:

—Manncue'ntyjo xuee na nntseiqueeⁿna' n'om'yo' na ñe'canty'ia'nnda'yo' ja na cwiluiindy^o nquii na jnaⁿ cañoom'luee, saa taxocanty'ia'yo' ja.

23 Nluena ndaa'yo': “Luaa' jom”, oo “Luaa.” Saa tintsantyja'yo'. Meiⁿ tintsantyjo'yo'.

24 Ee cha'xjeⁿ na maco' tsueechom matseixueena' cwii ntyjaa' tsjo'luee xjeⁿ cwiicheⁿ ntyjaa'na', maluaa' nntseijomna' quia na ndyooⁿnda'a na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

25 Saa najndyee macaⁿna' na t'maⁿ nawi' catjoⁿ ndo' mati cal'a nn'aⁿ na m'aⁿ je' na ticuee' n'omna ja.

26 Cha'xjeⁿ na tyol'a nn'aⁿ xjeⁿ na tyom'aaⁿ Noé, maluaa' nntseijomna' nl'a nn'aⁿ xjeⁿ na manndyooⁿnda'a na cwilui-indy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

27 Ee quia ljo'cheⁿ tyocwa'na, tyowena. Tyo'uncona, tyoñequiana ndana na nnc'unco hasta xuee quia na tu^o Noé ts'om w'aandaa. Quia jo' jnaⁿna' na tua'nty'a, tja cha'tsondye naⁿñeeⁿ.

28 Ndo' majo'ti tuii quia na tyom'aaⁿ Lot, tyocwa'na, tyowena. Tyola'jndana, tyonda^aana. Tyonomna ntjom, tyol'ana l'aa.

29 Sa^a juu xuee na tjei' Ty'o^ots'om Lot tsjoom Sodoma, tua' ndaaluaa' chom ñequio ljo' sufraⁿ na jnaⁿna' tsjo'luee. Ndo' seicwjeena' cha'tso nn'aⁿ tsjoom' ñeeⁿ.

30 Maluaa' nnts'aana' xuee na nleitquioo'ndy^o ja na cwilui-indy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

31 'Majuu xuee'ñeeⁿ, ts'aⁿ na m'aaⁿ ch'eⁿ, tintseicandya' ts'oom 'naaⁿ'aⁿ na nncjaaqueⁿ'eⁿ naquii w'aa na nncwjeeⁿ'eⁿ joona'. Ndo' majo'ti ts'aⁿ na m'aaⁿ jo jnda^a tindyolcweeⁿ'eⁿ na nndyochoom 'naaⁿ'aⁿ.

32 Cjaañjoom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ' scuu' Lot.

33 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cwji'n'maaⁿñe cheⁿnquii, majo'to jo' nntsuuñe. Sa^a meiⁿquia ts'aⁿ na mañequiaañe na catjom ljo' na nntjom, tsaⁿ'ñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê.

34 'Candyeyo' nntsjo^o, juu teijaaⁿ'ñeeⁿ quia na nndyooⁿnda'a, we nn'aⁿ maⁿ' cjoo' jnduu, cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

35 We yolcu ñe'naaⁿ' cwitua, cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

36 We nn'aⁿ m'aⁿ jo jnda^a na cwil'a ts'iaaⁿ, cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wjaañ'oomna' jom na m'aaⁿya, ndo' cwiicheⁿ ma'ndiina'.

37 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê, ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Yuu cwii jom jo', Ta?

T'o^oⁿ ndyueena cwii ñ'oom na tjañoom' na ma'moⁿ'na' na maxjeⁿ nntu'xeⁿndye naⁿ'ñeeⁿ. Tsoom:

—Yuu na meindyuaa 'naⁿ to', jo' jo' nntjomndye cant'eiⁿ.

18

Yuscu na jnda ljoñe ndo' jwe

1 Mati seinei' Jesús cwiicheⁿ ñ'oom na tjañoom'. Ma'moⁿ'na' na ñe'quii'cheⁿ cala'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'o^ots'om, tincwin-tqueeⁿna.

2 Tsoom nda^aana:

—Tyom'aaⁿ cwii jwe cwii tsjoom. Juu tsaⁿ'ñeeⁿ meiⁿ Ty'o^ots'om tinquiaⁿ'aⁿ, meiⁿ nn'aⁿ tiquitseit'maaⁿñê.

³ Mati tyom'aaⁿ cwii yuscu tsjoom'ñeeⁿ na jnda ljoñe na tue' saa'. Juu yuscu'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ na tyocaa na m'aaⁿ jwe'ñeeⁿ na catseijndaa'ñe ñ'oom 'naaⁿaⁿ. Tyotsoom nnom: “Cwañom' ja ñ'oom cantu na s'aa ts'aⁿ nacjoya.”

⁴ Jndye xuee t'icatsein'oom'ñe jwe yuscu'ñeeⁿ, saa jnda jo' seitoom naquii' ts'oom: “Meiⁿ na tinquiaya Ty'o^ots'om ndo' meiiⁿ na ticatseit'maaⁿndyo nn'aⁿ,

⁵ saa cwe' ee na jeeⁿ matseilioo' yuscum'aaⁿ ja, nncwañom'to jom cwitjo^ocheⁿ nntycwii na t'maⁿ ts'ooⁿ ñ'eⁿñê.”

⁶ Tso Ta Jesús:

—Jwe'ñeeⁿ meiiⁿ na wi'ñe saa ¿aa cwiqueⁿyo' cwenta na tsoom na nncwañom'toom yuscu'ñeeⁿ?

⁷ Majndeiticheⁿ nquii Ty'o^ots'om, ¿aa nchii nncwañom'm nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê cwentaaⁿaⁿ, na cwilcwii'na jom naxuee ndo' natsjom? Xocats'aaⁿ na mayo ticatseiñ'oom'ñê joona.

⁸ Nndye'yo' nntsjo^o, jom mantya nntseiñ'oom'ñê. Saa quia na nndyo^oonda'a, ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿aa ndya' cwii nljei na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'yuya n'om ñ'eⁿ Ty'o^ots'om?

Ts'aⁿ fariseo ndo' tsaⁿquiñom s'om

⁹ Mati seinei' Jesús ñ'oom tjañoom'waa ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitjeii' cheⁿnquiee cwenta na jeeⁿ ya cwil'a, saa m'aⁿna na ticuee' n'omna nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Tsoom:

¹⁰ —Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ fariseo ndo' mati tyom'aaⁿ cwii tsaⁿquiñom s'om cwentaa' gobiernom. We naⁿñeeⁿ mañejuu xjeⁿ ty'ena wats'om t'maⁿ na nla'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om.

¹¹ Juu fariseo teintyjeeⁿeⁿ, luaa waa ñ'oom na tsoom nnom Ty'o^ots'om: “U Ta Ty'o^ots'om, mañequiaya na quianl'ua' na ticatseixmaⁿya cha'na nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cha'na nn'aⁿ na canty'uendye, nn'aⁿ na quil'a yuu na ticaty'iomyana', nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nc'iaa, mati meiiⁿ nchii cha' tsaⁿm'aaⁿ, tsaⁿquiñom s'om.

¹² Ja we ndii' matseicwejndo'ndyo na cwii smaⁿna, ndo' cha'tso na mawantjoⁿ mañequiaya diezmo.”

¹³ Saa juu tsaⁿquiñom s'om, tquia tjameintyjeeⁿeⁿ, meiⁿ na nlu'ndaⁿñê tsjo'luee. Macanda tyomeiiⁿeⁿ nda' tsei'jñaⁿ na tyotseinty'iaa'ñê, tsoom: “U Ty'o^ots'om, c'oom' na wi' ts'om' ja ts'aⁿjnaⁿ.”

¹⁴ Candye'yo' nntsjo^o, tsaⁿquiñoom s'om tjalcweeⁿeⁿ waⁿaⁿ na jnda seit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jom, nchiiti cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, maxjeⁿ nntseiⁿquioo Ty'o^ots'om juu. Ndo' ts'aⁿ na maju'cjeñe, maxjeⁿ nntseit'maaⁿñeeⁿ Ty'o^ots'om tsaⁿñeeⁿ.

*Matio'naaⁿñe Jesús yocanch'u
(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)*

15 Tqúiocho nn'aⁿ yocanch'u na m'aaⁿ Jesús na nntioom l'ooⁿ nacjoona. Ndo' quia na nty'iaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na luaa', jla'tia'na nn'aⁿ na tqúiocho yocanch'u'ñeeⁿ.

16 Quia jo' tqueeⁿñe Jesús yocanch'u ndo' tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ:
 —Ca'ndye'yo' na ññequio yocanch'u na m'aaⁿya, tila'ntycwi'yo' joona ee yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om, juuna' matseixmaⁿna' cwentaa nn'aⁿ na ntyjaandye ja cha'na quil'a yosanch'um'aⁿ.

17 Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaaⁿ'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ticantyjaa' ts'om na nntsá'ntjom Ty'oots'om juu cha'na ntyjaa' ts'om cwii yucachjoo, tsaⁿ'ñeeⁿ xocandaaⁿ nncjaaquiee'ñe jo' jo'.

Matseineiⁿ tsaⁿtya ñ'eⁿ Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

18 Cwii ts'aⁿ judío na cwiluiitquieñe tax'ee nnoom:

—'U Ta na ma'mooⁿ' ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ na ya ts'aⁿndyu', ¿chiiuu ya nnts'aa cha nndaya na ticantycwii na nncwa'ndo'a?

19 T'ó Jesús nnom:

—Matsu' na ja ya ts'aⁿndyo, macandá nquii Ty'oots'om cwiluiñê na ljo'.

20 'U mantyi' ñ'oom na matsa'ntjoom na matsona': "Tinc'oom'ya' ñ'eⁿ cwiiⁿcheⁿ ts'aⁿ. Tintseicue' ts'aⁿ. Tinch'uee' 'naaⁿ' ts'aⁿ. Tintseineiⁿ' cantu nacjoo' ts'aⁿ. Catseit'maaⁿndyu' tsotye' ñ'eⁿ tso'ndyo'."

21 Tso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—Cha'tso ñ'oommeiⁿ' matseicandá xjeⁿ na cachjoondyo.

22 Quia na jndii Jesús na luaa', tsoom nnom:

—Cwii waa na cwii matsei'tjoo'. Cajndaa' cha'tso na maleichu' ndo' quiaa' ndaaⁿ ndyeñeeⁿ'. Quia jo' nnc'oom' na tyandyu' cañoom'luee. Jndaⁿ jo' candyotseijomndyu' ñequiondyo.

23 Saa quia na jndii tsaⁿ'ñeeⁿ na luaa', seichjoo'na' ts'oom ee jeeⁿ tyañê.

24 Quia na nty'iaa' Jesús na jeeⁿ chjoo' ts'oom, tso:

—Jeeⁿ ndya' jndei'na' na ññe'quiandye naⁿtya na nntsá'ntjom Ty'oots'om joona.

25 Tijndei'tina' na nncwicandii'ñe quioo' camello tsue' x'ee tsei'nchquia nchiiti na nncjaaquiee' cwii tsaⁿtya ntyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

26 Ndo' nn'aⁿ na jndye ñ'oomwaa', tyolue:

—¿Quia jo' 'ñeeⁿ juu nndaⁿ nlui'n'maaⁿñe'?

27 Tso Jesús ndaaⁿ:

—Yuu na xocandaaⁿ nl'a nn'aⁿ, nquii Ty'oots'om nndaⁿ nnts'aaⁿ.

28 Tso Pedro:

—Canty'ia', já jnda 'ndyaayâ cha'tso 'naaⁿyâ na cwilajom-ndyô ñ'eⁿndyu'.

29 Tso Jesús ndaana:

—Mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ma'ndii waa' oo scuu', ntyjee, tsoyte, tsondyee, oo ntseinda n'e na matseijomñe cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'o^oots'om,

30 tsaⁿñeeⁿ jndyete nmeiⁿ nnc'oñoom tiempomeiiⁿ, ndo' xuee na cwii ndyotina' nnc'oom na ticantycwii na wanoom'm.

Matseicandiinnda' Jesús na nncueeⁿeⁿ

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31 Quia jo' tjei'ndyô Jesús nn'aⁿ canchoo'wendye. Tsoom ndaana:

—Queⁿ'yo' cwenta, je' macwitsaawaaya Jerusalén. Jo' jo' nntseicandaa'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'o^oots'om na jla'ljeii profetas cantyja 'naⁿya na cwiluiindyô ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

32 Ee ññe'quia nn'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿ gentiles, nla'jnaaⁿ na ja, cwajndii ñ'oom na nluena cjoya ndo' njñomna ndaajnaⁿ ja.

33 Mati nntjaa'na ja, ndo' xeⁿ jnda nla'cuee'na ja, saa xuee jnda ndyee nncwando'xcô.

34 Saa naⁿñeeⁿ tîcala'noⁿna ljo' cwit'mooⁿ ñ'oommeiⁿ ee tyootseicanooⁿ Ty'o^oots'om joonaa' ndaana. Jo' chii tîleicala'noⁿna.

Matsein'maⁿ Jesús cwii tsaⁿnchjaaⁿ

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

35 Luaa tuii. Quia na ty'ewindyoona tsjoom Jericó, jo' wacatyeeⁿ cwii tsaⁿnchjaaⁿ 'ndyoo nato, macaaⁿ ljo' tjo^oñê ndaa nn'aⁿ.

36 Quia na jñeeⁿ na jndyendye nn'aⁿ cawi'nom, tax'eeⁿ ljo' cwiluii.

37 Jluena nnoom:

—Jesús na jnaⁿ Nazaret jom luaa' mawinoom.

38 Quia jo' seixuaⁿ, tsoom:

—Jesús, 'u na cwiluiindyu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyow-icantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

39 Nn'aⁿ na 'oojndyee jla'tia'na jom, jluena catseicheeⁿ, saa jom yacheⁿ jndeiⁿ seixuaⁿ:

—'U na cwiluiindyu' tsjaaⁿ 'naaⁿ David na jndyow-icantyjoo', c'oom' na wi' ts'om' ja.

40 Quia jo' tjameintyjee' Jesús, sa'ntjoom na quioñ'omna tsaⁿñeeⁿ na m'aaⁿ. Quia tuee'cañoom tsaⁿñeeⁿ, tax'eeⁿ nnom, matsoom:

41 —¿Ljo' l'ue ts'om' na cats'aa ñ'eⁿndyu'?

T'õ tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, l'ue ts'õõⁿ na nleitquioya.

⁴² T'õ Jesús nnom:

—Cwitquio'. Nc'e na matsei'yuya ts'om' ñ'eⁿndyõ, jo' na jnda n'maⁿl.

⁴³ Mañoom' teitquoom'm. Tjantyjoõⁿ naxeⁿl Jesús, tyot-seit'maaⁿñê Ty'õõts'om. Ndo' mati nn'aⁿ na jndyendye, quia nty'iaana na luaa', tyola't'maaⁿndyena Ty'õõts'om.

19

Jesús ñ'eⁿ Zaqueo

¹ Quia na jnda tjaquiee' Jesús tsjoom Jericó, tjawinoom quii' tsjoom.

² Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsaⁿtya na jndyu Zaqueo. Tsaⁿñeeⁿ cwiluiitquieñê jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwito'ñoom s'om cwentaa' gobiernom.

³ Tyoqueñê na nncwajnaⁿl'aⁿ 'ñeeⁿ jo' na Jesús, saa tile-icandaⁿ ee jeeⁿ jndye nn'aⁿ ndo' na cat'aa'ñê.

⁴ Jo' chii jleinoom, tjañetyeeⁿ, tjawaaⁿ cwii ts'oom sicómoro na nnty'iaaⁿl'aⁿ Jesús ee na jo' jo' nncwinom tsaⁿñeeⁿ.

⁵ Quia na tue'cañoom Jesús jo' jo', jlundaⁿñê, tsoom nnom:

—Zaqueo, catseyyuaa', candyo'cue' ee xuee je' macaⁿna' na caljoo'ndyõ wa'.

⁶ Quia jo' seityuaaⁿl'aⁿ jndyocueeⁿ. Ñequio na neiiⁿeⁿ seiljoom Jesús waⁿl'aⁿ.

⁷ Saa quia na nty'iaa nn'aⁿ na luaa', cha'tsondyena tyola'ncjoo'ndyena, jluena:

—Cwa jndaa' tjaqueⁿeⁿ na nljoo'ñê waa' ts'aⁿ na mat-seitjooñe nnom Ty'õõts'om.

⁸ Ndo' teintyjee' Zaqueo, tsoom nnom Jesús:

—Aa ndi', Ta, xcwe 'naⁿya na niom manñequiaya ndaa ndyeñeeⁿl' ndo' xeⁿ na x'uaya 'naaⁿl' ts'aⁿ, je' manntseilcwaⁿl'a ñequiee ndii' cha'xjeⁿ na tjeii'a.

⁹ Tso Jesús nnoom:

—Xuee je' juu na macwji'n'maaⁿñê Ty'õõts'om nn'aⁿ, jnda tyjee'na' w'aawaa. Ee mati tsaⁿm'aaⁿ cwiluiiñê ts'aⁿ tsjaaⁿ Abraham.

¹⁰ Ee ja na cwiluiindyõ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee jndyocal'uaⁿ ndo' jndyocwji'n'maaⁿndyõ nn'aⁿ na cwitsuundye añmaaⁿ.

'Ndi' ts'aⁿ s'om luee mosoom'm

¹¹ Nn'aⁿ na tyondye ñ'oommeiⁿl' jla'tiuuna tyuaa' nleitquioo' cantyja na matsaⁿntjom Ty'õõts'om, ee manndyoo' m'aaⁿ Jesús tsjoom Jerusalén. Jo' chii, tsotyeeⁿ ñ'oom na tjañoom' ndaⁿana.

¹² Tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe. Tjaaⁿ tquia cwi-icheⁿ ndyuaa na nnc'o'ñoom ts'iaaⁿ na nntseixmaaⁿ rey, ndo' xeⁿ jndaⁿ nddyolcweeⁿeⁿ.

13 Cwii tjo^ocheⁿ na nncjaⁿ, tqueeⁿiñê qui nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnoom. T'maⁿ s'om teijndeiyyaaⁿ nnom cwii cwii tsaⁿiñeeⁿ. Tsoom ndaⁿana: “Cal'ueendyo' chiuu nl'a'yo' ts'iaaⁿ na nntantjom'yo' ñ'eⁿ joona' yocheⁿ na ja nncwja.”

14 Saaⁿ nn'aⁿ ndyuaa tsjom'm, jndooⁿna jom. Jo' jñoomna nn'aⁿ ndyuaa yuu na tjaaⁿ, ty'ecalue naⁿiñeeⁿ: “Jâ tical'ue n'ooⁿyaⁿ na tsaⁿm'aaⁿ nluiiñê rey cwentaaya.”

15 Jndaⁿ na to'ñom tsaⁿiñeeⁿ n'iaaⁿ na nnc'oom, jndyolcweeⁿeⁿ. Tqueeⁿiñê nn'aⁿ na tquiaaⁿ s'om 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ. Ee ñe'caljeiiⁿ cwanti jndaⁿ ta'ntjom cwii cwiindye naⁿiñeeⁿ.

16 Tyjee' tsaⁿ najndyee, tso nnoom: “Nmeiiⁿ s'om 'naⁿl, ta, qui ndii' cha'xjeⁿ na to'ñom jndaⁿ tantjoⁿ ñ'eⁿ juuna'.”

17 Quia jo' tsoom nnom: “Ya sa', 'u mosoya, meiiⁿ cachjoo na to'ñom' saaⁿ seicanda'. Jo' chii je' maquaⁿya 'u nnc'oom' ts'iaaⁿ, nntsaⁿ'ntjom' qui tsjoom.”

18 Ndo' tyjee' tsaⁿ na jndaⁿ we, tso nnoom: “Nmeiiⁿ s'om 'naⁿl, ta, 'om ndii' cha'xjeⁿ na to'ñom jndaⁿ tantjoⁿya ñ'eⁿ juuna'.”

19 Quia jo' majo'ti tsoom nnom: “Je' maquaⁿya 'u nnc'oom' ts'iaaⁿ, nntsaⁿ'ntjom' 'om tsjoom t'maⁿ.”

20 Tyjee' cwiicheⁿ ts'aⁿ, tso nnoom: “Luaa s'om 'naⁿl, ta, na seiwaⁿ naquii' payom.

21 Ee ja jeeⁿ nquiaya 'u na jeeⁿ jndaⁿ ñ'oom tseineiⁿ. Ee 'u maco'ñom' yuu na nchii cwenta', ndo' quitsei'we' yuu na nchii 'u jnom'.”

22 Quia jo' tsoom nnom: “'U moso 'naⁿya na tia matseitiuu', majuuti ñ'oom 'ndyo' nnts'aaya na nncu'xeⁿna' 'u. Xeⁿ ntyji' na ja ts'aⁿ na jeeⁿ jndaⁿ ñ'oom tseineiⁿ ndo' na maco'ñom' yuu na nchii cwentaya ndo' na quitseiwaya yuu na nchii nnc'o' jnooⁿa,

23 quia jo' çchiuu na tîcja'ca'ndii' s'om 'naⁿya banco yuu na nncwantjomna' cha quia na nddyo^onnda'a, nnc'o'ñom' s'om 'naⁿya mandiiñ'eeⁿ ts'iaaⁿndaⁿana?”

24 Ndo' tsoom ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacañom'm: “Catjei'yo' s'om 'naⁿya l'ooⁿ ndo' quia'yo' juuna' nnom tsaⁿm'aaⁿ na tantjom qui ndii'.”

25 T'ooⁿ naⁿiñeeⁿ, jluena: “Ta, çchiuu ndo' mamaleiñ'oom qui ndii' na laa'ti'?”

26 Candye'yo' nntsjo^o, meincwi'iñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maniom na maleichuu, nlo'ñomti. Saaⁿ ts'aⁿ na tjaa'naⁿ na cuaa l'ooⁿ, nlui'ñ'eⁿ cwanti na maleiñ'oom.

27 Mati joo nn'aⁿ na jndoo ja, na tical'ue n'om na nntsaⁿ'ntjoⁿya joo, quiocho'yo' joona ñjaaⁿñe ndo' ñequio na

ndoo'a catyje'yo' cantyo'na.

Tjaquiee' Jesús Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

28 Jnda seineiⁿ Jesús ñ'oomwaa', tjatjatyeeⁿ na nncueⁿeⁿ Jerusalén.

29 Ndo' quia na tjawiñoom'm tsjoom Betfagé ñequio tsjoom Betania ndyoo' yuu waa ta na jndyu Olivos, jñoom we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê na c'oona l'aa.

30 Tsoom ndaana:

—Catsa'yo' juu tsjoom chjoo na m'aaⁿ ndyeyu jo ndaa'yo', ndo' cha'na nntsaquie'yo' jo', nliu'yo' cwii snom chjoo na ñjom. Juu quioo'ñeeⁿ meiⁿcwii ndii' tyoowa'ljoo ts'aⁿ. Calacanaⁿ'yo', nquioñ'om'yo' juuyo' ñjaaⁿ.

31 Ndo' xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nncwax'ee ndaa'yo' chiuu na cwilacanaⁿ'yo' juuyo', luaa candu'yo' nnom: “Nquii Ta na matsa'ntjom já tjooñê juuyo'.”

32 Quia jo' ty'ena l'aa na jñoom joona ndo' jliuna cha'xjeⁿ na tsoom.

33 Yocheⁿ na cwila'canaⁿ'na snom, jlue nn'aⁿ na njmeiⁿ' juuyo':

—¿Chiuu na cwilacanaⁿ'yo' snomm'aaⁿ'?

34 Quia jo' t'oona:

—Nquii Ta tjooñê juuyo'.

35 Mana ty'eñ'omna snom'ñeeⁿ na m'aaⁿ Jesús. Jnda tioona liaana naxeⁿ'yo', tei'caljoona jom.

36 Yocheⁿ na mawjaawinoom, tyotsa' nn'aⁿ liaateincoo 'naaⁿ'na ts'om nato.

37 Quia na jnda 'oowindyoona tsjoom Jerusalén yuu na wjaacue nato ta na jndyu Olivos, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom'm, to'na na jndei tyola'xuaana. Tyola't'maaⁿ'ndyena Ty'oots'om cantyja cha'tso ts'iaaⁿ t'maⁿ na nty'iaana na tyoch'ee Jesús.

38 Jluena:

—Tsaⁿ'm'aaⁿ cwiluiñê Rey na matsa'ntjoom jaa. Macwje'cañoom ñequio xuee' nquii na tjacantyja cwiluii t'maⁿ'ñe. Jom catio'naaⁿ'ñe Ty'oots'om na m'aaⁿ cañoom'luee. Cwiljoya ts'oom ñequio nn'aⁿ. Catseit'maaⁿ'ñena' nqueⁿ na m'aaⁿ nandyeticheⁿ.

39 Nt'om nn'aⁿ fariseos na ñ'eeⁿ'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye jluena:

—U na ma'mooⁿ' ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ, catseitia' naⁿ'm'aⁿ' na cwila'jomndye ñ'om'.

40 T'oona ndaana, tsoom:

—Candyeyo' nntsjo, xeⁿ naⁿ'm'aⁿ nla'cheⁿ'na, quia jo' joo ljo' nla't'maaⁿ'ndyena' ja.

41 Quia tueⁿeⁿ nnom tsjoom'ñeeⁿ, ndo' quia nty'iaaⁿ'aⁿ ju-una', ty'ioom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

42 Tyotseineiiⁿ cha'cwijom ndaaⁿ na'ñeeⁿ, tsoom:

—Toom cwe' xuee je' cwila'noⁿ'yo' ljo' na macaⁿ'na' cha ndaaⁿ ljoya ts'om Ty'oⁿots'om ñ'eⁿndyo'. Saa je' cwe' wanty'iuu' m'aaⁿ'na' jo ndaaⁿ'yo'.

43 Ee nncue'ntyjo xuee na joo nn'aⁿ na jndoo 'o nl'ana tiomtsjo' ndiocheⁿ nnom tsjom'yo' na nncwañoom'na' jooa. Ndo' nntaⁿ'na 'o meiⁿnquia ntyja.

44 Nla'tyuii'ñ'eⁿ'na 'o ndo' nla'cwjeena nda'yo'. Ndo' nla'tyuii'na nia'ljo' tsjom'yo'. Meiⁿcwii tsjo' taxoca'ndyena nacjoo' x'iaa'na', cwe' n'e' na ticalañ'oom'ndyo' ja na jñom Ty'oⁿots'om cha ndaaⁿ nlui'n'maaⁿndyo'.

Macwji' Jesús nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

45 Jnda jo' tjaquiee' Jesús wats'om t'maⁿ, tooⁿ'oⁿ tjeii'eⁿ nn'aⁿ ch'eⁿ, joo nn'aⁿ na cwindaaⁿ ndo' nn'aⁿ na cwila'jnda jo' jo'.

46 Tsoom ndaana:

—Waa ljeii 'naaⁿ Ty'oⁿots'om na matsona': “W'aya cwiluiñena' w'aa yuu na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oⁿots'om.” Saa 'o cwil'a'yo' juuna' cha'cwijom tsue'tsjo' yuu na cwicatoo'ndye naⁿcanty'ue.

47 Ndo' ticwii xuee tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Saa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, tyol'uee'ndyena chiuu ya nl'ana na nla'cuee'na jom.

48 Saa meiⁿchjoo tileicaliuna chiuu ya nl'ana ee cha'tsondye nn'aⁿ tyocantyyaa' n'om ñ'oom na tyotseineiiⁿ ndaana.

20

Najndei na matseixmaⁿ Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

1 Tju'na' cwii xuee'ñeeⁿ na ma'moⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Mañequiaaⁿ ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'oⁿots'om nn'aⁿ, ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ tquie'cañom ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom.

2 Jlué naⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—Catsu' ndaayâ, ¿yuu ty'om' najndu' na mache' nmeiiⁿ? Ndo' ¿ñeeⁿ tquiaa na matseixmaⁿ na luaa'?

3 Quia jo' t'o Jesús ndaana:

—Mati ja mawax'a cwii ñ'oom ndaaⁿ'yo'. Cat'o'yo' nndii.

4 Na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ, ¿yuu jnaⁿ najneiⁿ? ¿Aa nam'aaⁿ Ty'o^oots'om oo aa cwe' ñ'om ndyuee nn'aⁿ?

5 Quia jo' tyola'neiⁿ cheⁿnquieena ñ'eⁿ nc'iaana, tyoluena: —Xeⁿ nl'uuya na m'aaⁿ Ty'o^oots'om jnaⁿna', quia jo' nntsoom: “¿Chiuu na t'icala'yuy'o' ñ'eⁿñê?”

6 Saa xeⁿ nl'uuya nam'aⁿ nn'aⁿ jnaⁿna', nla'cwjee nn'aⁿ jaa ñ'eⁿ ljo', ee cwilayu'yana na Juan cwiluiñê profeta.

7 Jo' chii t'o^oona nnoom:

—Jâ ticaliuuyâ yuu jnaⁿyuu najndeii Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ.

8 Quia jo' tso Jesús nda^ana:

—Meiⁿ ja, xocatsjoo ndaa'yoyo' ñeeⁿ mañequiaa najndo na mats'aa nmeiⁿ'.

Nn'aⁿ na tyol'a cwenta l'o^ontjom

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

9 Tooⁿ'oⁿ na tyotseineiⁿ ñ'oom tjañoom'waa ndaa nn'aⁿ, tsoom:

—Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ. Tcoom'm l'o^o uva tyuaaⁿaⁿ. Jnda jo' teijndeiiyaaⁿ joona' nn'aⁿ na nl'a ts'iaaⁿ jo' jo' ndo' jndye xuee tjaaⁿ cwiicheⁿ ntyja.

10 Quia na tue'ntyjo xjeⁿ na tquie ntjom'ñeeⁿ, jñoom cwii mosoom'm na m'aⁿ naⁿ'ñeeⁿ na ññe'quiaana na tseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ. Saa tyotjaa' naⁿ'ñeeⁿ juu, jñoomna juu na tjaa ljo' tjachuu.

11 Jo' chii jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ mosoom'm. Mati tsaⁿ'ñeeⁿ tyotjaa'na ndo' tyolajnaaⁿ'na juu, jnda chii jñoomna juu na tjaa ljo' tjachuu.

12 Jñomnaaⁿaⁿ cwiicheⁿ moso na jnda ndyee. Juu tsaⁿ'ñeeⁿ jla'quiee'ndyena, jnda chii tjeii'na juu naquii' ntjom'ñeeⁿ.

13 Quia jo' tso ts'aⁿ na ntjoom' jo': “¿Chiuu chiuu nnts'aayo? Luaa nnts'aa, njñooⁿ nquii ti'jndaa na jeeⁿ candya' ts'o^on. Nnts'aacheⁿndyo quia na nnty'iaana jom, nla't'maaⁿ'ndyena jom.”

14 Saa nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ tyuaaⁿaⁿ, quia na nty'iaana na nquii jnaaⁿ jo', tyoluena ndaa nc'iaana: “Luaa' ts'aⁿ na cwiljo ntjom l'o. Cwa nla'cuaa'a jom cha jaa nljo ntjom luaya.”

15 Jo' chii, tjeii'na jom nnom ntjom ndo' jla'cuee'na jom.

Tax'ee Jesús ndaa nn'aⁿ, tsoom:

—Nquii ts'aⁿ na ntjoom' jo', ¿ljo' nts'aaⁿ quio naⁿ'ñeeⁿ?

16 Nñoom ndo' nntseicwjeⁿ joona. Ndo' ññe'quiaaⁿ ntjom'naaⁿaⁿ ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

Jnda na jndyena na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ', jluena:

—Tijoom cwancuee' Ty'o^oots'om na caluii na luaa'.

17 Saa Jesús nquiee nty'iaaⁿaⁿ nda^ana. Tjeii'ⁿeⁿ cwii ñ'oom na seijoom'ñe cheⁿnqueⁿ na tsjo' na ya jom. Tsoom:

—Quia jo' ¿ljo' ñe'ca'moⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'o^oots'om na mawaa na matsona'?:

Majuu tsjo' na tîcwil'uee'ndye luañeⁿ na cwil'a tsiaⁿtsjo', jnda mameiⁿntyjee'na' nqui tsiaⁿtsjo'.

¹⁸ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tileicatsei'noⁿ cantyja 'naⁿya, maju'wi'na' juu cha'cwijom ts'aⁿ na toomñe na tiooñe nacjoo' tsjo'. Saa ts'aⁿ na tiñe'catseyiu' ñ'eⁿndyo, maxjeⁿ nlco'wi'na' jom. Nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tioo cwii tsjo' t'maⁿ nacjoo', na seituuujndaⁿna' juu.

Ñeeⁿ nnom ñe'quiaana ts'iaaⁿndaⁿna

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹ Nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwit'mo^o ljeii na tqueⁿ Moisés, mañejuu xjeⁿñeeⁿ tyola'jndaⁿ na nnt'uena Jesús, ee jla'noⁿna na nacjoo joona seineiⁿ ñ'oom na tjañoom'waa'. Saa nquiaana nn'aⁿ na jndyendye,

²⁰ jo' chii jñoomna nn'aⁿ na ty'equen cwenta ñ'oom na matseineiⁿ. Tyol'a naⁿñeeⁿ na ya nn'aⁿndyena, cha nnty'iaana aa nntseineiⁿ ñ'oom na quio majuutina' ndaa nla'quioona jom l'o gobiernom na cu'xeⁿ tsaⁿñeeⁿ jom.

²¹ Joo naⁿñeeⁿ ta'x'ee nnoom:

—'U Maestro na ma'mo^o ñ'oom' Ty'o^oots'om ndaa nn'aⁿ, nquiuuyâ na ndyeyu matsei'neiⁿ ndo' ya ma'mo^o meiⁿ tyooche' na cwe' jndaa' ñeeⁿ neiⁿ. Ñe'quii'cheⁿ ñ'oom na mayuu' ma'mo^o cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'o^oots'om.

²² Ndo' je' Ta, ñe'candyayâ, ¿aa matsona' na ñe'quiaayâ ts'iaaⁿndaayâ nnom César, oo aa ticatsaⁿntjomna'?

²³ Saa jom sei'no^o cwe' na ñe'c'omna cwenta jom. Tsoom ndaⁿna:

—¿Chiuu na ñe'cal'a'yo' na cat'uiina' ja?

²⁴ Cat'moⁿyo' cwii tsjo'ñjeeⁿ no^o. ¿Ñeeⁿ 'ndyoonnom luaa ndo' ñeeⁿ xuee' ljeiiwaa?

Jlue naⁿñeeⁿ:

—Nquii César, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

²⁵ Quia jo' tsoom ndaⁿna:

—Catiom'yo' ts'iaaⁿndaⁿyo' nnom César yuu na tseixmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ, ndo' quia'yo' cwentaa' Ty'o^oots'om yuu na tseixmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ.

²⁶ Tîcandaa nnc'omna jom ñ'eⁿ ñ'oom na matseineiⁿ. Yacheⁿ jla'cheⁿna na tjawee' n'omna ñ'oom na t'o^o.

Cwita'x'eena cantyja na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Jnda jo' tque'cañom nt'om nn'aⁿ saduceos nam'aaⁿ Jesús. Joona nn'aⁿ na cwilue na xocata'ndo'nnda' nn'aⁿ.

28 Ta'x'leena nnoom, jluena:

—'U Maestro na ma'moq̄n' ñ'oom' Ty'oq̄ts'om ndaa nn'a'n, 'ndii Moisés ñ'oom luayâyâ na matsona' xe'n nncue' cwii tsa'n's'a ndo' n'ljoñe scoom'm na tjaa'na'n ntseinda, quia jo' tyjee ts'oo'ñee'n cocoom ñ'e'n scuu' xioom. Nnc'om ntseinaa'n ñ'e'n yuscu'ñee'n cha nntseinoomñê na tjaa ntseinda xioom t'om.

29 Luaa tuii. Tyom'a'n ntquiee' na'n nom ñenquii ts'a'n ntseinda. Juu tsa'ntquiee tocoom ndo' tyuaa' tuee'n'e'n, tjaa ndana ñ'e'n scoom'm.

30 Jnda chii tsa'n na jnda we tocoom ñ'e'n scuu' xioom, ndo' mati jom tuee'n'e'n, tjaa ntseinaa'n ñ'e'n yuscu'ñee'n.

31 Quia jo' tsa'n na jnda ndyee tocoom ñ'e'n yuscu'ñee'n. Ndo' majo'ti cha'tso ntquiee'ndyena cwii ndo' cwiindyena to'ñoomna jom na scuuna ndo' tjana. Mei'ncwii ndana tjaa'na'n ñ'e'nñê.

32 Ndo' na cwiimacanda tue' yuscu'ñee'n.

33 Quia jo' quia na nnta'ndo'xco nn'a'n na jnda tja, ¿'ñee'n cwiindyee joona na saa'n'a'n? Ee cha'tso ntquiee'ndye na'ñee'n scuuna jom.

34 T'o Jesús ndaana, tsoom:

—Nn'a'n tsjoomnancue cwi'unco ndo' cwiñe'quia nda na cwi'unco.

35 Saa m'a'n nn'a'n na majnda majndaa'ya na la'xma'n na nnta'ndo'xcona na jnda tja. Ndo' la'xma'nna na nnc'omna tiempo na nncuaaxco tsjoomnancue. Na'ñee'n taxoc'uncona, mei'n na'nom, ndo' mei'n na'lcu.

36 Mei'n taxocwjennda'na ee nntseijomna' joona cha'na ángeles. Ndo' nc'e na cwicandaana na nnta'ndo'xcona, jo' chii matseijomna' na cwita'ndo'na cha'na wando' nquii Ty'oq̄ts'om.

37 Saa cantyja 'naa'n na nnta'ndo'xco nn'a'n na jnda tja, maquiti Moisés t'moq̄n na ljo' ñequio ñ'oom na seiljei'n cantyja 'naa'n ts'oom niroom zarza. Naquii' ñ'oom'ñee'n tsoom na Ta Ty'oq̄ts'om cwiluiiñê Ty'oq̄ts'om cwentaa' Abraham, Isaac, ndo' Jacob.

38 Ee jom nchii cwiluiiñê Ty'oq̄ts'om cwentaa l'oo, jom cwentaa nn'a'n na cwita'ndo'. Jo' chii maxje'n ma'moq̄nna' na cha'tso nn'a'n cwita'ndo'na cantyja 'naa'n'a'n.

39 Cwantindye nn'a'n na cwit'moq̄n ljeii na tqe'n Moisés t'oq̄na nnoom, jluena:

—'U Maestro na ma'moq̄n' ñ'oom' Ty'oq̄ts'om ndaa nn'a'n majo'ndyo ñ'oom matsu'.

40 Ndo' taticandaq̄' n'om nn'a'n saduceos na cwii nnta'x'leetina nnoom.

*¿'Ñee'n jnda cwiluiiñê Cristo?
(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)*

41 Tso Jesús ndaā cha'tso nn'a'n:

—¿Chiuu na cwilue nn'a'n na Cristo cwiluiñê tsjaa^n David na jndyowicantyjoo'?

42 Ee naquii' libro na chuu Salmos, maquiiiti David tsoom: Nquii Ta Ty'oōts'om tsoom nnom juu Ta na matsa'ntjom ja:

“Cajma^n ntyjaa'a ntyjaya yuu na matseit'maa^nñena' 'u,
43 hasta xje^n na jndā tsā'a nn'a^n na jndoo 'u na c'omna nacje
'na^n.”

44 Cwe' jo' mawax'aya ndaā'yo':

—¿Chiuu nnts'aayuuna' na cwiluiñe Cristo tsjaa^n David na jndyowicantyjoo' ee manquiiiti David matsoom na juu cwiluiñe Ta na matsa'ntjom jom?

*Matseitia' Jesús nn'a'n na cwit'moō^n ljeii na tque^n Moisés
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)*

45 Luaa ñ'oom na tsoom ndaā nn'a'n na cwila'jomndye ñ'e^nñê, ñequio na ndye cha'tsondye nn'a'n:

46 —Que'ndyo' cwenta na til'a'yo' cha'na cwil'a nn'a'n na cwit'moō^n ljeii na tque^n Moisés, ee joona jee^n neii'na na nnc'o'nomna na cwee'na liaa na jnda na tei'ncoo. Ndo' l'ue n'omna na nla't'maa'ndye nn'a'n joona na quia na^nñee^n na xma'ndyena ñequio na jndoo' jndye nn'a'n. Mati na nncwindyuaandyena yuu na matseit'maa^nñetina' joona naquii' lan'om. Ndo' na nncwindyuaandyena yuu na yati cwiwiñ'oom' na waa xuee.

47 Ndo' cwinty'uetye'nquiona 'naa^n yolcu na jndā ljondye na tjā noom. Juu xje^n na cwil'ana na ljo', jee^n teincoo ñ'oom cwila'nei'na nnom Ty'oōts'om cha tinōō^n na ljo' cwila'xma'na. T'ma'ti lco'wi'na' na^nñee^n nnts'aa Ty'oōts'om.

21

*Tsjō'ñjee^n na tquiaa yuscu nnom Ty'oōts'om
(Mr. 12:41-44)*

1 M'aa^n Jesús wats'om t'ma^n, ndo' jleinty'iaa^n'a^n na'tya na cwiñe'quia ofrendas cwentaa' Ty'oōts'om. Cwitioomna joona' ts'om castom.

2 Mati nty'iaa^n'a^n cwii yuscu na jndā ljoñe, na jee^n jñee^nñe. Tsa^nñee^n tjacjoom'm we tsjō'ñjee^n na ticajdana' jo' jo'.

3 Tso Jesús:

—Mayuu'che^n nndye'yo' nntsjoō, yuscum'aa^n na jndā ljoñe, ndo' jñee^nñê, sā t'maa'nti tquiaa^n cwentaa' Ty'oōts'om, nchiti na tquia cha'tsondye nt'omche^n.

4 Ee cha'tso na'm'a'n' cwe' na waljoo' tuee'na na cwiñe'quiana nnom Ty'oōts'om, sā yuscum'aa^n meii^n na jñee^nñê, tju'ñ'ee^n mandi cantyja na nlcwaa^n'a^n.

Matso Jesús na nntyuii' wats'om t'maⁿ

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Tyola'neiⁿ nt'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ wats'om t'maⁿ na jeeⁿ chjoomna' ñequio ljō' na neiⁿncoo' ndo' ñequio 'naⁿ na ya na cwiñe'quia nn'aⁿ.

⁶ Tsoom:

—Cha'tso na cwinty'ia'yo' nmeiⁿ!, manncue'ntyjō xuee na nntyuii'ñ'eⁿna!. Taxocaljoo' cwii tsjō' nacjoo' x'iaa'na!.

'Naaⁿ na nluii cwitjoocheⁿ na nntsuu

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Quia jo' ta'x'eena nnoom:

—'U Maestro na ma'mōōⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaaⁿ nn'aⁿ, ¿cwaaⁿ nluii na luaa'? Ndo' ¿cwaaⁿ cwii 'naaⁿ m'mōōⁿna' na jndā teinndyoo' nluii nmeiⁿ'?

⁸ Tsoom ndaāna:

—Queⁿ'yo' cwenta cha tinguio'nn'aⁿ nn'aⁿ 'o. Ee jndye nn'aⁿ nlquie'cañom na nlue na joona cwiluiindyena Cristo. Nluena: “Ja cwiluiindyō Cristo”, ndo' nluena: “Je' jndā tue'ntyjō xjeⁿ.” Saaⁿ 'o tilajomndyo' ñequio naⁿñeeⁿ.

⁹ Meiⁿ tila'catyuendyo' quia na cwindye'yo' na nndyocwje'cañoom ntia' ndo' cwila'wendye nn'aⁿ nacjoo gobier-nom 'naaⁿna. Ee jndei'na' na nmeiⁿ! cwinomjndyee, saaⁿ tyoowe'ntyjō xjeⁿ na nntsuu tsjoomnancue.

¹⁰ Ndo' tsotyeeⁿcheⁿ ndaāna:

—Nla'wendye nn'aⁿ cwii ndyuaa nacjoo nn'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa. Ndo' cwii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ nntseiweñē nacjoo' cwiicheⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ.

¹¹ Jndye joo jndeiⁿ nnts'eii ndo' nnc'oom jndo' nt'maⁿ ñequio ntycu na wjaatcuuñena!. Ndo' t'maⁿ nla'catyuendye nn'aⁿ na nnty'iaana jndye 'naaⁿ t'maⁿ na nleitquioo' tsjō'luee.

¹² 'Saaⁿ cwii tjōocheⁿ na nluii cha'tso nmeiⁿ!, nnt'ue nn'aⁿ 'o nawi' ndo' nlei'ntyjōna 'o ndo' mati nñe'quiana cwenta 'o ndaaⁿ nn'aⁿ naquii' lan'om nch'u ndo' nntioomna 'o laancjo. Ndo' nnc'oochona 'o jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitsaⁿntjom ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ t'maⁿ, cwe' cantyja 'naaⁿ xueya.

¹³ Quia na nntjom'yo' nmeiⁿ! nncju'naaⁿñena' na nnt-jei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya.

¹⁴ Cala'jndaa'ndyo'ya'yo' na tinc'oom' n'om'yo' cwaaⁿ ñ'oom na nnt'ō'yo' cha nncwañoom'na' 'o,

¹⁵ ee xjeⁿñeeⁿ nncō nncwjaa'ndyo' ñ'oom quii' ndyue'yo' ndo' nñequia na jndō' n'om'yo' hasta mei'cwiindyee joo nn'aⁿ na jndoo 'o xondaā nluena na til'ue ñ'oom na nndu'yo' meiⁿ na nluena na tiyuu'na!.

16 Mati lotye'yo', londyee'yo', ntyjee'yo', nn'aⁿ'yo', nn'aⁿ na ya ñ'oom 'o ñ'eⁿndye, ññe'quiiana cwenta 'o luee nn'aⁿ ndo' nt'omndyo' nla'cwjee naⁿñeeⁿ.

17 Cha'tsondye nn'aⁿ nnc'omna na ticuee' n'omna 'o cwe' nc'e na m'aⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ xueya.

18 Saa xoca'ndiya na nntsuundyo'. Hasta meiⁿ cwe' cwii soonqueⁿ'yo' xocatsuuna' ñ'eⁿndyo'.

19 Ndo' nc'e na tica'ndyenc'uaa'ndyo' nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

Nntyuii' tsjoom Jerusalén

20 'Saa quia na nnty'ia'yo' na cwitjaa'ndye sondaro tsei ndiocheⁿ Jerusalén, quia jo' cala'noⁿ'yo' na jndaⁿ tue'ntyjoⁿ xjeⁿ na nntyuii' tsjoom'ñeeⁿ.

21 Quia ljo' nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ondaa Judea, c'ooleinomna, c'oonna quii' ntsjo. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ quii' tsjoom'ñeeⁿ calui'na jo' jo'. Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ jo jndaⁿ tinc'oolcwe'na tsjoom'ñeeⁿ.

22 Ee quia jo' ncuee na cwitioomndye nn'aⁿ cantyja na wi'ndyena cha nntseicandaⁿ'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'oⁿots'om na jndaⁿ teiljeii.

23 Nty'iaandye yolcu na ndeiindye joo ncuee'ñeeⁿ ñequio yolcu na 'ndaandye nda. Ee nnquioo cwii nawi' t'maⁿ nacjoo nn'aⁿ tyuaawaa ndo' jeeⁿ t'maⁿ nawi' na nnt'uiina' jona.

24 Nncwjena ñ'eⁿ xjo ndo' nt'om nnc'oocho nn'aⁿ praso na ticwii cwii ndyuaa. Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos nlco'na tsjoom Jerusalén jndye xuee, hasta nncuee' xjeⁿ na jndaⁿ seijndaa'ñe Ty'oⁿots'om na nncjaawintyjee' na cwiluii na ljo'.

Luaa nnts'aana' quia na ndyonda' Jesús

(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

25 'T'maⁿ 'naaⁿ nleitquioo' nnty'iaa nn'aⁿ nnom ñe'quioom' ñ'eⁿ chi' ñ'eⁿ cancjoo. Ndo' nnom tsjoomnancue t'maⁿ nntsei'ndaa'na' n'om nn'aⁿ. Nntseiñ'eeⁿ'na' jona quia na ndyena na jeeⁿ c'uaa manquiuu' nmōⁿ ndaaluee, nntseicatyuena' jona.

26 Nnts'aana' na tajndei' n'omna nc'e na cwicatyuena ñequio na m'aaⁿ'ticheⁿ n'omna chiuu cwii wjaach'eetina' nnom tsjoomnancue. Ee nntseicwachuu'ñena' cha'tso 'naⁿ najndaⁿ na matseixmaⁿ tsjo'luee.

27 Quia ljo'cheⁿ nnty'iaana ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na macwjacañōōⁿnda'a tsjoomnancue. Ndyōō naquii' nchquiu ñequio najndei' na matseixmaⁿya ndo' ñequio na neiⁿncōo' nacaxuee na cwiluiit'maⁿndyo.

28 Quia na jndā jna^{na}' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ, c'omt'maa^{ndyo}' n'om'yo', c'om'c'eendyo' ee jndā teindyoo' na nluin'maa^{ndyo}'.

29 Mati seineiiⁿ ñ'oom na tjañoom' ndāāna, tsoom:

—Cala'no^{yo}' cantyja 'naaⁿ' ts'oom higuera ndo' cha'tso nt'omcheⁿ n'oom.

30 Quia cwinty'ia'yo' na jndā macwicalui' tscoo'na', cwila'no^{yo}' na jndā teindyoo' ncueesua'.

31 Mati quia na cwinty'ia'yo' na cwiluii cha'tso nmeiⁿ, cala'no^{yo}' na jndā teindyoo' m'aa^{na}' na nntsa^{ntjom} Ty'oots'om.

32 'Candyeyo' nntsjoo, mayuu'cheⁿ na xocwjeñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿje' hasta xjeⁿ na jndā seicandāāñena' cha'tso ñ'oommeiⁿ'.

33 Tsjol'uee ñ'eⁿ tsjoomnancue nntycwiiñ'e^{na}' sāj juu ñ'oom 'na^{ya} tijoom cwinom'na' juuna'.

34 'Cal'andyo' cwenta na tincjaachuna' 'o na ñoomñoom na nl'a'yo', oo na nnc'om'yo' na candyeyo', oo na nncuaa ñ'omtiuu 'na^{yo}' 'naⁿ na maca^{na}' 'o. Cha tints'aana' na tic'omc'eendyo' ndo' majndeiiito nncwjee'cañoom xuee'ñeeⁿ 'o.

35 Tintjom'yo' cha'cwijom na nnquioo cwii teinco' ee nnt'uiina' nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa nnom tsjoomnancue.

36 Jo' chii c'om'c'eendyo' cha'waa xuee na m'aⁿ'yo'. Ndo' calaty'oondyo' nnom Ty'oots'om cha nnc'oom jndei' n'om'yo' na ndāā nna^{ndyo}' nawi' na quia ndyo, ndo' ndāā nncwintyje'tye^{yo}' jo nooⁿ na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

37 Naxuee tyo'moⁿ Jesús ndāā nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Ndo' quia tmaaⁿ tyocaluee^{ne}, tyocaⁿ ta na jndyu Olivos.

38 Ndo' cha'tso nn'aⁿ cwitsjoom tyoquiena wats'om t'maⁿ na ndyena ñ'oom na ñequiaaⁿ.

22

Cwi'ma^{na} na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

1 Majndā jaawindyoo' nncuee' xuee pascua na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'.

2 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ndāā ntyee ñequio nn'aⁿ na cwi't'mooⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, cwe' nty'iu tyol'ueendyena chiuu ya cha ndāā nla'cuee'na Jesús, ee nquiaana nn'aⁿ na neiiⁿ jom.

3 Xjeⁿñeeⁿ tuō Satanás naquii' ts'om Judas, tsaⁿ na mati jndyu Iscariote. Jom cwii joo nn'aⁿ na canchoo'wendye.

4 Tjaaⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ndāā ntyee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ na

cwiluii wats'om. Tjatseijndaa'ñê chiuu ya nnts'aaⁿ na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena.

⁵ Ndo' na'ññeeⁿ jeeⁿ jla'neiiⁿndyena, tjoom' t'maⁿna na ññe'quiiana s'om nnoom.

⁶ Mati jom seijomñê na ljo'. Tyol'ueeⁿ cwaaⁿ nncju'naa'ññena' na ññequiaaⁿ cwenta Jesús lueena xjeⁿ na ticajndoo' nn'aⁿ.

Seijndaa'ñe Jesús na cuaa Cena

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷ Tue'ntyjo_o ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Ncuee'ññeeⁿ macaⁿna' na cala'cwjeena canmaⁿ cantyja 'naaⁿ ncuee pascua.

⁸ Ndo' jñom Jesús Pedro ñnequio Juan, tsoom nda_{aa}na:

—Catsa'yo', nlajndaa'ndyo' yuu na nlcwaa'a cantyja 'naaⁿ ncuee pascua.

⁹ Ta'x'leena nnoom:

—¿Yuu l'ue ts'om' na nlajndaa'ndyo'?

¹⁰ T'oo_oⁿ nda_{aa}na:

—Quia na jnda_{aa} saaquie'yo' naquii' tsjoomwa'ñeeⁿ, nntjom-ndyo' cwii tsaⁿs'a na ñ'loom tsjoo na ñjom ndaa. Catsaantyo'yo' naxeeⁿeⁿ hasta na nncueⁿeⁿ w'aa yuu na nncjaaqueⁿeⁿ.

¹¹ Jo' jo' candu'yo' nnom ts'aⁿ na waa' w'aa'ñeeⁿ: “Nquii ts'aⁿ na ma'mo_oⁿ nda_{aa}ya mawax'eeⁿ: ¿Yuu waa cuarto na nlcwaa'â cwentaa' xuee pascua ñnequio nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo'?”

¹² Quia jo' juu tsaⁿññeeⁿ m'moo_oⁿ nda_{aa}'yo' cwii cuarto t'maⁿ, w'aa nandye na maniomcanda_{aa}' naⁿ. Jo' jo' calajndaa'ndyo'ya'yo'.

¹³ Ty'ena ndo' jliuna cha'xjeⁿ na tsoom. Ndo' jla'jndaa'ndyena na nlcwa'na, nntquiina catsmaⁿ.

¹⁴ Quia na jnda_{aa} tmaaⁿ, tue'cañoom Jesús, tjacjom nacañoom' meiⁿsa ñnequio canchoo'we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê.

¹⁵ Tsoom nda_{aa}na:

—Jeeⁿ ntyjaa' ts'oo_oⁿya na nlcwaa'a nantquie pascuawaa ñ'eⁿndyo' cwii tjo_ocheⁿ na nnc'io.

¹⁶ Ee candye'yo' nntsjo_o, taxocwa'nnda'a juuna' hasta xjeⁿ na jnda_{aa} seicanda_{aa}'ññena' yuu na matsa_{aa}'ntjom Ty'oots'om.

¹⁷ Jnda_{aa} jo' to'ñoom cwii waso, jnda_{aa} chii tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om ndo' tsoom nda_{aa}na:

—Cato'ñoom'yo' wasowaa, calui' cjaana' cwii ndo' cwi-indyo', cwe'yo'.

¹⁸ Ee candye'yo' nntsjo_o, je' na cwii wjaatina', taxoc'ua ndaawinom hasta quia nncue'ntyjo_o xjeⁿ na nntsaa_{aa}'ntjom Ty'oots'om.

19 Ndo' to'ñoom tyoo', tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'ooots'om, jndaⁿ chii tyjeeⁿ juuna', tquiaaⁿ ndaana. Tsoom:

—Tyoo'waa cwiluiiñena' seii'a na mañequiaandyo na nnc'io. Luaa' nntsaal'a'yo' na cwicañjom n'om'yo' ja.

20 Jnda na tcwa'na tyoo'ñeeⁿ, majo'ti s'aaⁿ, to'ñoom waso. Tsoom:

—Juu ndaa winom na ñjom wasowaa tseixmaⁿna' ñ'oom xco na maquaⁿtyaⁿ ñequio nioom'a na nnquioo cwenta'yo'.

21 'Saa queⁿ'yo' cwenta, ñe'cwii meiⁿsa na cañom' meindyuaandyo ñequio ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja.

22 Ndo' ja na cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, mayuu'cheⁿ manntjoⁿ cha'xjeⁿ na jnda teijndaa' cantyja 'naⁿya, saa nnt'uiiwi'na' juu ts'aⁿ na mañequiaa cwenta ja.

23 Quia jo' to'na na tyota'x'eendyena ndaana, 'ñeeⁿ cwiindyee joona na nnts'aa na ljo'.

¿'Ñeeⁿ cwiluiit'maⁿñeti?

24 Mati jla'ñ'eeⁿ ndyueena 'ñeeⁿ cwiindyee joona na nnc'oom na t'maⁿñeti.

25 Saa jom tsoom ndaana:

—Nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ tsjoomnancuewaa ñequio nn'aⁿ na cwitsaⁿntjom, cwinchjeena nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaana, saa cwila'cajndy yo'ñeeⁿ joona nn'aⁿ na ya cwil'a.

26 Saa quii'ntaaⁿ 'o nchii luaa' nncuaa. Ee juu ts'aⁿ na cwiluiitquieñeti c'oom cha'na ts'aⁿ na cje tseixmaⁿ. Ndo' ts'aⁿ na matsaⁿntjom c'oom cha'na ts'aⁿ na mandi'ntjom.

27 Ee ¿'ñeeⁿ cwiluiit'maⁿñeti, aa juu ts'aⁿ na wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa, oo aa juu ts'aⁿ na mandi'ntjom jo' jo'? ¿Aa nchii maxjeⁿ juu ts'aⁿ na wacatyeeⁿ nacañoom' meiⁿsa? Saa queⁿ'yo' cwenta, ja m'aaⁿya quii'ntaaⁿ'yo' na mandi'ntjoⁿ.

28 'O ñequii'cheⁿ ñ'eⁿ'yo' ñ'eⁿndyoy cha'tsoti na maqueⁿna' xjeⁿ ja.

29 Jo' chii cha'xjeⁿ na tqueⁿtyeⁿ Tsotyaya ñ'oom na ja nntsaⁿntjoⁿ, malaa'ti' maquaⁿ na 'o nntsaⁿntjom'yo'.

30 Yuu na nntsaⁿntjoⁿ'ya, jo' nñequiaya na nlcwa'yo' ndo' nncwe'yo' ñ'eⁿndyoy cañoom' meiⁿsa 'naⁿya. Ndo' nncwindyuaandyo' ntio yuu na nntu'xeⁿ'yo' canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

Matseicandii Jesús na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

31 Tso ta Jesús:

—'U Simón, queⁿ cwenta, jnda tcaⁿ Satanás ñ'oom na nntseitei'ncweeⁿeⁿ 'o cha'na matseicueeñe ts'aⁿ lqueeⁿ trigo,

32 saa ja jnda ñes'aa ty'oo nnom Ty'ooots'om cantyja 'naⁿ cha tintseintycwiina' na matsel'yu'ya' ts'om'. Ndo' xeⁿ jnda

tco'ndyu'xcwe'nnda', quiaa' ñ'oom t'maⁿ ts'om ndaaⁿ nn'aⁿ
nmeiiⁿ na cwila'y^u'!

³³ T'ō Simón nnoom, matso:

—Ta, m'aa'nc'eendyo^o na nncjo^o w'aancjo ñ'e'ndyu'. Ndo'
tints'aa meiiⁿ na nnc'io^o ñ'e'ndyu'!

³⁴ Tso Jesús nnoom:

—Aa ndi', Pedro, njom' matsjoo^o, cwii tjoocheⁿ na nntseix-
uaa caxtijndyo je'je'cheⁿ, saa^o 'u xjeⁿñeeⁿ jnda^o ndyee ndii'
macwji'ndyu' na ticwajnaⁿ ja.

Nntseicandaq'ñena' ljeii na mawaa

³⁵ Tso Jesús ndaana:

—Quia na jñooⁿya 'o na saanquia'yo' ñ'oom 'naⁿya, tsjoo^o na
tícatsañ'om'yo' tsjo'ñjeeⁿ, meiⁿ chetsja', meiⁿ lloom, ¿aa waa na
seitjooⁿna' 'o?

Jluena nnoom:

—Meiⁿcwii tjaa'naⁿ.

³⁶ Tsotyeeⁿcheⁿ ndaana:

—Saa^o je', 'ñeeⁿ juu na maleiñ'oom 'naⁿ na cwicañjom s'om,
cjaañ'oom juuna' ndo' mati chetsja'. Ndo' 'ñeeⁿ juu na tjaa'naⁿ
xjo espada, cajndaq^o liaatco 'naaⁿ, chii c'oom xjoo'.

³⁷ Ee candye'yo' nntsjo^o, maxjeⁿ jndei'na' na
catseicandaq'ñena' ljeii na mawaa cantyja 'naⁿya na
matsona': “Tjeii'na cwenta na ljo'y^u wi'ñé cha'xjeⁿ nn'aⁿ
na wi'ndye.”

³⁸ Jluena nnoom:

—Ta, canty'ia', luaa mawaa we xjo espadas.

T'ooⁿ ndaana, tsoom:

—Malei'tyeⁿ luaa'.

Matseineiⁿ Jesús nnom Ty'oots'om

(Mt. 26:36; Mr. 14:32-42)

³⁹ Quia jo' jlueeⁿeⁿ w'aa yuu na tcwa'na, tjaaⁿ ta na jndyu
Olivos yuu na maxjeⁿ quicaⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwila'jomndye
ñ'oom'm, mandi'ntyjona naxeeⁿeⁿ.

⁴⁰ Quia na tquiena jo' jo', tsoom ndaana:

—Calanei'yo' nnom Ty'oots'om cha juu na ñeque'na' xjeⁿ 'o
tincwantjomna' 'o.

⁴¹ Ndo' teiñooⁿ nacañoomna, tjaaⁿ cha'na tquia na nncju'
ts'aⁿ cwii tsjo'. Tcoom'm xtyeeⁿ ndo' seineiiⁿ nnom
Ty'oots'om.

⁴² Tsoom:

—Tsotyaya, xeⁿ 'u l'ue ts'om', catseicandyaandyu' ja
nawi'waa. Saa^o ticaluii ljo' na l'ue ts'ooⁿ ja, caluii ljo' na
l'ue ts'om' nncu'.

⁴³ Ndo' xjeⁿñeeⁿ tyje'cañoom cwii ángel nacañom'm na jnaⁿ
cañoom'luee na tyoñequiaa najneiⁿ.

44 Yocheⁿ na tyotsei'ndaa'na' ts'oom, tyoqueⁿñetyeeⁿ na tyot-seineiⁿ nnom Ty'o^oots'om ñequio cha'waa najneiⁿ. Ndo' ndaat-meiiⁿeⁿ tyotseijomna' cha'na t'maⁿ ndaateiⁿ niom', ñecwii ndii' cwi'iuuna' xjeⁿ nomtyuaacheⁿ.

45 Quia na jndā teicantytjaaⁿ na seineiiⁿ nnom Ty'o^oots'om, tjantytjaaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê ndo' ljeiiⁿ na cwindana. Ee tîcanaⁿndyena na jeeⁿ chjoo' n'omna.

46 Tsoom ndāana:

—¿Chiuu na cwinda'yo'? Quicantytja'yo', calaneiⁿ'yo' nnom Ty'o^oots'om cha juu na ñe'queⁿna' xjeⁿ 'o, tincjaachuuna' 'o.

T'uena Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

47 Ndicwaⁿ matseineiⁿ Jesús ndo' tquie'cañom nn'aⁿ na jndyendye. Jo ndāa naⁿñeeⁿ wjaajndyee Judas, cwii joo nn'aⁿ na canchoo'we. Seicandyoo'ñê nacañoom' Jesús na nnc'om ntsmaⁿ'.

48 Tso Jesús nnoom:

—'U Judas, ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ¿aa ma'tioo' cwenta ja luee nn'aⁿ ñequio na ma'ua' ntsmaaⁿ'a?

49 Ndo' nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, quia na nty'iaana chiuu wjaach'eena', jluena nnoom:

—Ta, ¿aa mañejom nntuāā'a xjo?

50 Ndo' cwii joona mañoom' seiquiee'ñe mosoo' tyee na cwiluiitquieñe. Tyjee tsua'qui tsaⁿ'ñeeⁿ ntyjaya.

51 Quia jo' tso Jesús ndāana:

—Maya, ca'ndye'yo'.

Ndo' tyenquioom'm tsua'qui tsaⁿ'ñeeⁿ, sein'maaⁿ juu.

52 Ndo' nn'aⁿ na tquio nacjoom'm, joo ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ cwentaa' wats'om, ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' tsjoom, tsoom ndāa naⁿñeeⁿ:

—Jnda'jom ñequio ncjo espadas ndo' ñ'eⁿ n'oom nch'io na tquio'yo' nacjoya. Ndo' na tquioc'om'yo' cwii tsaⁿcanch'ue.

53 'Io ndii' 'io tyom'aa'ya quii'ntaaⁿ'yo' naquii' wats'om t'maⁿ meiⁿ tîcat'ue'yo' ja. Sāā je' je' jndā tue'ntyjō na juu na jaa'ñe maqueⁿna' xjeⁿ.

Macwji'ñe Pedro cantytja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

54 Jndā na t'ue naⁿñeeⁿ jom, ty'eñ'omna jom waa' tyee na cwiluiitquieñe. Ndo' Pedro tjantytjooⁿ tquiacheⁿ tquia.

55 Jo' jo' jla'ntjoomndye nn'aⁿ chom tach'eⁿ, tyomeindyuaandyena ndiocheⁿ nacañoom' chom. Ndo' mati Pedro tjacjom quii'ntaaⁿna.

⁵⁶ Cwii yuscu na mandi'ntjom ljeii jom na wacatyeeⁿ 'ndyoo chom, jeeⁿ nquiee nty'iaa' nnoom ndo' tso:

—Mati tsa^m'aaⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ tsa^m'aaⁿ'!

⁵⁷ Saa jom tjei'ñê, tsoom:

—Jeeⁿ 'u yuscu ticwajnaⁿ'a tsa^m'aaⁿ'!

⁵⁸ Tyoowiquiuu' ljeii cwiicheⁿ ts'aⁿ jom, tso nnoom:

—'U, maxjeⁿ cwiindy e jona.

Saa t'ooⁿ:

—Ñchii jo' ja.

⁵⁹ Jnda tjawiquiuu'ticheⁿ, cha'na cwii hora, cwiicheⁿ ts'aⁿ tyotseijndeiⁿ 'ndyoo, tso:

—Tsa^m'aaⁿ, mayuu'cheⁿ ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿ tsa^m'aaⁿ' ee ts'aⁿ ts'ondaa Galilea jom.

⁶⁰ T'õ Pedro nnom:

—Ja re, meiⁿchjoo ticaljeii ñ'oom na matsu'!

Ndicwaⁿ matseineiⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ndo' seixuaa caxtijndyo.

⁶¹ Quia jo' taqueⁿ Ta Jesús ndyeyu jo ndo' na m'aaⁿ Pedro ndo' nty'iaa' nnoom. Ndo' mañoom' tjañjoom' ts'oom ñ'oom na jnda tso nnoom: “Cwii tjocheⁿ na nntseixuaa caxtijndyo je'je'cheⁿ saa xjeⁿ'ñeeⁿ 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' ñ'e'ndyo.”

⁶² Quia jo' mana jlui' Pedro quii'ntaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ. Jeeⁿcheⁿ ndya' tyoty'oom na jnda ntyjeeⁿ.

Cwila'jnaaⁿ'na Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Nn'aⁿ na tyol'a cwenta Jesús, tyola'jnaaⁿ'na ndo' tyotjaa'na jom.

⁶⁴ Mati tyola'tyeⁿ'na liaa nnoom, tyotmeiiⁿ'na nda' nnoom ndo' tyoluena:

—Cjaawee' 'ndyo' 'ñeeⁿ juu macwja' 'u.

⁶⁵ Ndo' jndye ñ'oom ticuee' ts'om tyoluena nacjoom'm.

'Ooqueⁿ'na Jesús luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Quia na jnda teixuee, tjomndye ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ wats'om t'maⁿ ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqeeⁿ Moisés. Ty'eñ'omna Jesús na m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena n'iaaⁿ ndaa nn'aⁿ judíos. Jlu e naⁿ'ñeeⁿ nnoom:

⁶⁷ —Catsu' ndaayâ, ¿aa 'u cwiluiindyu' Cristo?

Jom t'ooⁿ ndaana:

—Meiiⁿ xeⁿ na nntsjoõ ndaa'yo', saa xocala'yu'yo'.

⁶⁸ Ndo' meiiⁿ xeⁿ na cwax'aya ndaa'yo', 'o xocat'o'yo' 'ndyo, xocalacandyaandyo' ja.

⁶⁹ Saa je' xuee na cwii wjaana', ja na cwiluiindyõ ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee nncjocajmaⁿ ntyjaa' Ty'ooots'om ntyjaya

yuu na matseit'maaⁿñetina' ja. Jo' jo' nntseijomndyo ñ'eⁿñê cha'tso najndei na matseixmaaⁿ.

⁷⁰ Cha'tsondyena ta'x'eena:

—Quia jo' ¿aa 'u cwiluiindyu' Jnda Ty'o_ots'om?

T'o_oⁿ ndaana:

—Mancjo'ti'yo' jnda macwindu'yo'.

⁷¹ Quia jo' jluena:

—¿Ljo' cwii macaⁿtina' na nlui'yuu' nacjoom'm? Ee mancjo_otyaa jnda jndyaaya ñ'oom ñ'om.

23

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jo' jo', tei'cantyjana, ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Pilato.

² To'na na tyoñequiana jnaaⁿaⁿ. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿl' jnda jliuuyâ na matsei'naⁿaⁿ n'om nn'aⁿ ndyuaayâ. Ee quitsoom na ticwanaaⁿ na ñe'quiaayâ ts'iaaⁿndaayâ nnom César. Ndo' manquityeeⁿ matsoom na cwiluiñê Cristo ndo' rey jom.

³ Quia jo' ta'x'ee Pilato nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwiluiindyu' rey na catsa_{nt}jom nn'aⁿ judíos?

T'o Jesús nnom:

—Maxjeⁿ jo' ja, cha'xjeⁿ na matsu'.

⁴ Ndo' tso Pilato ndaa ntyee na cwiluiitquiendye ndaa ntyee ñequio nn'aⁿ na jndyendye:

—Ja meiⁿcwii jnaaⁿl' tsaⁿs'am'aaⁿl' ticaljeiya.

⁵ Saa naⁿñeeⁿ jla'jndei' ndyueena, jluena:

—Ñ'oom na ma'mooⁿ matseijmei'na' nn'aⁿ cha'waa ts'ondaa Judea. Tyoch'eeⁿ na ljo' ts'ondaa Galilea, ndo' mati ñjaaⁿ.

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ Herodes

⁶ Jnda na jndii Pilato ñ'oom cantyja 'naaⁿl' Galilea, tax'eeⁿ:

—¿Aa ts'aⁿ ts'ondaa Galilea tsaⁿs'am'aaⁿl'?

⁷ Quia na ljeiijndaa'ñê na jnaⁿ Jesús ts'ondaa Galilea yuu na matsa_{nt}jom Herodes, quia jo' seicwanoom Jesús na m'aaⁿ Herodes'ñeeⁿ na tsaⁿl'ñeeⁿ cu'xeeⁿ Jesús. Ee tyjee' tsaⁿl'ñeeⁿ Jerusalén quia jo'.

⁸ Ndo' jeeⁿ neiiⁿeⁿ quia na nty'iaaⁿaⁿ Jesús ee jaach'ee xuee na jeeⁿ ñe'cwajnaⁿaⁿ juu ndo' na jndye ñ'oom jnda jñeeⁿ cantyja 'naaⁿl'. Jo' jeeⁿ queeⁿ ts'oom na nnty'iaaⁿaⁿ na nnts'aa Jesús cwii ts'iaaⁿ na xocandaa nnts'aa na cwe' cwii ts'aⁿ.

⁹ Ndo' jndye ñ'oom tyowax'eeⁿ, saa meiⁿcwii ñ'oom tic'o Jesús.

10 Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tq^{ue}n Moisés, mati ty'ena na m'aaⁿ. Tyoque^{ya} n'omna na tyoñequiana jnaaⁿ Jesús.

11 Ndo' mati Herodes ñequio sondaro 'naaⁿ'aⁿ, cwe' tyon-cona Jesús ndo' tyola'jnaaⁿ'na jom. Jla'cweena jom cwii liaa na jnda, jnda_̄ chii jla'cwanomnnda'na jom na m'aaⁿ Pilato.

12 Juu xuee'ñeeⁿ ljoyaañe Pilato ñ'eⁿ Herodes, ee ñet'omntiaa'ndyena.

Cwiwijndaa'tyeⁿ na cue' Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

13 Quia jo' seitjom Pilato ntyee na cwiluiitquiendye ndaa_̄ ntyee ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ n'iaaⁿ ñequio nn'aⁿ na jndyendye.

14 Tsoom ndaa_̄na:

—'O tq^{uio}ñ'om'yo' tsaⁿs'am'aaⁿ na cwindu'yo' matseijmeiⁱ'eⁿ nn'aⁿ judíos. Saa_̄ queⁿ'yo' cwenta, jo ndaa_̄ cha'tsondyo' jnda_̄ tcaaⁿ'a ñ'oom nnoom, ndo' meiⁿcwii jnaaⁿ'aⁿ ticaljei na cha'tso ñ'oom na cwiqueⁿ'yo' nacjoom'm.

15 Meiⁿ Herodes ticaljei jnaaⁿ'aⁿ, jo' na seicwanomnnda' tsaⁿ'ñeeⁿ jom na m'aaⁿ'ya. Queⁿ'yo' cwenta, meiⁿcwii tyoot-seitjooⁿñê na matsa_̄'ntjomna' na cueeⁿ'eⁿ.

16 Jo' chii nnchuu'l'ñeeⁿ xeⁿ jnda_̄ nntseicandyaandyo_̄ jom.

17 Ndo' waa costumbre na jndei'na' na catseicandyaañe Pilato cwii praso jo ndaa_̄ nn'aⁿ xcwe na waa xuee.

18 Saa_̄ cha'tso nn'aⁿ na jndyendye, ñe'cwii ñ'oom jla'xuaana, jluena:

—Quindyoo' luaa' ñjaaⁿñe ndo' catseicandyaandyu' Barrabás.

19 Tsaⁿ'ñeeⁿ tuee'na jom w'aancjo ee teijndaa' jnaaⁿ'aⁿ na seiweñê nacjoo' gobiernom. Ndo' seicueⁿ'eⁿ ts'aⁿ.

20 Ndo' Pilato nc'e na ñe'catseicandyaañê Jesús, seineiⁿnaaⁿ'aⁿ ndaa_̄ nn'aⁿ.

21 Saa_̄ joo naⁿ'ñeeⁿ jndeiiti jla'xuaannda'na, jluena:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

22 Tsoom ndaa_̄na na jnda_̄ ndyee ndii':

—¿Ljo' jeeⁿcheⁿ tis'a s'aaⁿ? Meiⁿcwii jnaaⁿ'aⁿ ticaljeiya na matsa_̄'ntjomna' na cueeⁿ'eⁿ. Jo' chii nnchuu' jñeeⁿ, xeⁿ jnda_̄ nntseicandyaandyo_̄ jom.

23 Saa_̄ naⁿ'ñeeⁿ jndeiⁱ' ndyueena, jndeiⁱ tyola'xuaana, tyotaⁿna na cañoom ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ na tyoluena ñequio ntyee na cwiluiitquiendye ndaa_̄ ntyee jnaⁿ'jndeiina'.

24 Jo' chii Pilato tq^{uia}añetoom ñ'oom na caluii cha'xeⁿ na cwitaⁿna.

25 Seicandyaañê ts'aⁿ na tyotaⁿna na m'aaⁿ w'aancjo, meiiⁿ na tyotseiweñe nacjoo' gobiernom ndo' seicuee' ts'aⁿ. Ndo' tquiaaⁿ Jesús lueena na cal'ana chiuu na l'ue n'omna.

Cwity'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

26 Xjeⁿ na ty'eñ'om sondaro Jesús na nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ, t'uena cwii ts'aⁿ na jnaⁿ jndaā, ts'aⁿ tsjoom Cirene na jndyu Simón. Jla'cachuuna jom ts'oom'naaⁿ tyo-jaantyjoōⁿ naxe^{n!} Jesús ñ'eⁿ juuna'.

27 Ndo' cwii tmaa^{n!} t'maⁿ nn'aⁿ ty'entyjo naxe^{n!} Jesús, ndii ñ'eeⁿ yolcu na jeeⁿ cwityuee ndo' cwila'xuaa na mat-sei'ndaa'na' n'om na cwinty'iaa na luaa' matjoom.

28 Saa taqueⁿ Jesús, tsoom:

—O yolcu Jerusalén, tandyuee'yo' cantyja 'naⁿ ja luaa, catyuee'yo' cantyja 'na^{n!} ncjo'yo' ñ'eⁿ nda'yo'.

29 Ee que^{n!}yo' cwenta, manncue'ntyjo xuee na nlue nn'aⁿ: “Jeeⁿ teijnoom yolcu na tileic'om nda, na tîcandeiindye, meiⁿ tjaa yo'ndaa jla'cantei'.”

30 Ncuae'ñeeⁿ nnto' nn'aⁿ na nluena ndaa ntsjo: “Catquiaandyo' nacjooyâ”, ndo' nluena ndaa nta: “Cala'cata'yo' já.”

31 Ee xeⁿ nmeiiⁿ macwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo ja na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿya, cwanti na t'maⁿti nawi' nntjoom na^{n!}ñeeⁿ na waa jnaaⁿna.

32 Ndo' mati ty'e chona we nn'aⁿ na wi'ndye na nnty'ioomna n'om'naaⁿ.

33 Quia na tquiena cwii joo na jndyu Ta Tsei'xqueⁿ Ts'oo, ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ jo' jo' ñequio na^{n!}ñeeⁿ na wi'ndye, cwii tsa^{n!}ñeeⁿ ntyjaa^{n!}aⁿ ntyjaya ndo' cwiicheⁿ tsa^{n!}ñeeⁿ ntyjaa^{n!}aⁿ ntyjatymaa^{n!}.

34 Tsoom:

—Tsotyaya, catseit'maⁿ ts'om' jona, ee ticala'nōⁿna ljo' cwil'ana ñ'eⁿndyo.

Ndo' tyo'oo sondaro x'iaa na nnty'iaana ñ'eeⁿ nleijnoom' cwii cwii lia^{n!}aⁿ.

35 Jo' jo' jndye nn'aⁿ na cwe' ty'ecanty'iaa na luaa'. Saa naⁿmaⁿn'iaaⁿ jeeⁿ ticuee' n'omna jom, tyoluena:

—Jeeⁿ ya tjei'n'maaⁿñê nt'omcheⁿ nn'aⁿ, je' cwji'n'maaⁿñe cheⁿnqueⁿ xeⁿ mayuu' cwiluiiñê nquii Cristo tsaⁿ na tjei'ñe Ty'oqots'om na catsaⁿntjom.

36 Mati tyola'jnaa^{n!} sondaro Jesús. Ty'entyjaa'na na nñe'quiiana winom na taⁿ na nnc'om.

37 Jluena:

—Xeⁿ 'u cwiluiindy' Rey na catsaⁿntjom' nn'aⁿ judíos, cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu'.

38 Ndo' jo ndyeyu ts'om xqueen ty'ioomna ljeii ñ'oom griego, latyeⁿ, ñ'eⁿ hebreo. Matsona': "Luaañe Rey cwentaa nn'aⁿ judíos."

39 Cwii joo naⁿñeeⁿ na wi'ndye na ñoom ñ'eⁿñê, seijnaaⁿ jom. Tso:

—¿Aa nchii Cristo cwiluiindyu'? Cwa cwji'n'maaⁿndyu' cheⁿnncu' ndo' mati jâ.

40 Saa t'o cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ, seitiaaⁿaⁿ x'iaaⁿaⁿ, tsoom:

—Cwa tinquia' Ty'o^ots'om. Ndo' 'u jnda t'uiityeⁿna' na maxjeⁿ nnc'io'. ¿Aa ticando' mañejo'ti matjom' cha'xjeⁿ matjom jom?

41 Ndo' wendyo jaa nmeiiⁿ mayuu'cheⁿ maty'iomyaana' na catjo^onya na luaa ee cwitio^ondyo cantyja na ñel'aaya. Saa juu Tam'aaⁿ meiⁿcwii nawi' t'cats'aaⁿ.

42 Quia jo' tsoom nnom Jesús:

—'U Ta, cjaañjoom' ts'om' ja quia na nndyo' na nntsã'ntjom'.

43 Tso Jesús nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Mayuu'cheⁿ matsjo^o njom', xuee je' nnc'oom' ñ'eⁿndyo jo paraíso yuu na m'aaⁿ nquii Ty'o^ots'om.

Tquiaañe Jesús na tueeⁿeⁿ

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

44 Xjeⁿ na tuee' quiajmeiⁿ!, teijaaⁿ cha'waa tsjoomnancue hasta na ndyee na matmaaⁿ.

45 Ee na teijaaⁿ ñe'quiom!. Ndo' juu liaa tco na ntyjaty'io naquii' wats'om t'maⁿ ty'ioo'xcwena'.

46 Quia jo' jndei seixuaa Jesús, tsoom:

—Tsotyaya, ma'ndiya cantyja na wando'a naquii' l'o'.

Jnda tsoom na luaa', mana tueeⁿeⁿ.

47 Quia na nty'iaa' tyo na matsã'ntjom sondaro chiuu waa na tuii, seit'maaⁿñê Ty'o^ots'om, tsoom:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿm'aaⁿ matseixmaaⁿ ts'aⁿ na lju' cwiluiñe.

48 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na tjomndye na nty'iaa na ljo' tuii, quia ty'elcwee'na l'aana, tyotmeiiⁿna nda' ndei'candyaana na cwit'mo^ona na matsei'ndaa'na' nquiuna.

49 Ndo' cha'tso nn'aⁿ na ta'jnaaⁿna Jesús ñequio yolcu na ty'entyjo naxeeⁿeⁿ na jnaⁿ Galilea, tyonty'iaa tqiiana na luaa' tjom Jesús.

'Oocaty'iuuna Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

50 Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu José na jnaⁿ tsjoom Ari-matea ts'ondaa Judea. Tsaⁿñeeⁿ cwii joo nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos. Jom ya ts'aⁿñê ndo' mach'eeⁿ na maty'iomyaana'.

51 Mati tyomeinom'm juu na nntsa'ntjom Ty'oots'om. Tícatseijomñê ñ'oom na t'maⁿ nt'omcheⁿ nc'iaaⁿaⁿ na cue' Jesús.

52 Tjaaⁿ na m'aaⁿ Pilato ndo' tcaaⁿ ts'oo Jesús.

53 Jndaⁿ chii tjacatyjeeñê juu. Seityjooñê liaa sávana tsaⁿ lino ndo' tjaa'ñê juu naquii' tsue'tsjò' na tuiiya. Jo' jo' meiⁿcwii tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ cojaaquiee'.

54 Juu xuee'ñeeⁿ, maxuee na cwila'jndaa'ndye nn'aⁿ na nnta'jndyeena xuee sábadò. Ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ majaawee'ya xjeⁿ cantyja 'naa'na'.

55 Yolcu na tqurio ñ'eⁿñê na jnaⁿna Galilea, ty'enty'iaana tsei'tsuua, tqueⁿna cwenta chiuu waa na tjacanty'iuu'ñê.

56 Jndaⁿ jo' ty'elcwee'na Jerusalén, ty'ela'jndaa'ndyena nasei cachi ndo' ncheⁿ. Ndo' ta'jndyeena juu xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ cha'xjeⁿ matsa'ntjom ljeii naqui.

24

Cantyja na tando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

1 Cwitsjoomya xuee najndyee smanaⁿ, ty'ena yuu waa tsei'tsuua. Ty'echona nasei cachi na jndaⁿ jla'jndaa'ndyena.

2 Jndaⁿ na tquiena jliuna na jndaⁿ teindyò tsjò' na taⁿ 'ndyoo tsue'tsjò'.

3 Quia na ty'equie'na jo' jo', taticaliona sei'ts'o 'naaⁿ Ta Jesús.

4 Xcwe na matseiñ'eeⁿ'ñena' jooona na cwicatyuena, ndo' teitquioo'ndye we nn'aⁿ nacañoomna na jeeⁿ canchii', caxuee liaa.

5 Jeeⁿ ndya' tyuena, jla'ntyjanquioondyena nqueⁿna nomtyuaa. Jlue naⁿ'ñeeⁿ ndaana:

—¿Chiuu quii'ntaaⁿ l'oo cwil'ue'yo' ts'aⁿ na wando'?

6 Tac'oomñê ñjaaⁿ, jndaⁿ wando'xcoom. Cjaañjoomⁿ n'om'yo' ñ'oom na seineiiⁿ ndaa'yo' quia na ndi m'aaⁿ ts'ondaa Galilea.

7 Tsoom na nqueⁿ na cwiluiñê ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ññe'quia nn'aⁿ cwenta jom luee nn'aⁿjnaⁿ. Ndo' naⁿ'ñeeⁿ nnty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Saaⁿ xuee jndaⁿ ndyee ncwando'xcoom.

8 Quia jo' tjañjoomⁿ n'omna ñ'oom na tyotseineiiⁿ.

9 Jnaⁿna yuu na waa tsei'tsuua, ty'elcwee'na ndo' jla'candiina nn'aⁿ canchoo'cwii ñequio cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ chiuu waa na tuii.

10 María Magdalena, ñ'eⁿ Juana, ñ'eⁿ María tsondyee Jacobo, ñ'eeⁿ nt'omcheⁿ yolcu na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyena, jooona jla'candiina nn'aⁿ canchoo'cwii ñ'oom'ñeeⁿ.

11 Saaⁿ apóstoles ndoo' nquiuna cwe' ñ'omnco jo'. Tícala'yu'na.

12 Saa Pedro teicantyjaaⁿ, jleinoom, tjaaⁿ yuu waa tsei'tsuuaa. Quia na nty'iaaⁿ naquii' tsei'tsuuaa, cwe' liaa canchii' ljeiiⁿ. Ndo' tjalcwe'nnaaⁿ waⁿaⁿ, jaawa jaacue tyom'aaⁿ ts'oom cha'tso na jndaⁿ tuii.

Ñjomndye we nn'aⁿ nato Emaús
(Mr. 16:12-13)

13 Majuuti xuee'ñeeⁿ we nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús cwi'oona cwii tsjoom chjoo na jndyu Emaús na m'aaⁿ na' canchoo'cwii kilómetros na tquiana' ñ'eⁿ Jerusalén.

14 Ndo' cheⁿnquieena cantyja cha'tso na nmeiiⁿ tuii.

15 Yocheⁿ na luaa' jeeⁿ cwila'neiⁿna, manquiti Jesús tue'ntyjooⁿ joona. Ñe'cwi tjaaⁿ ñ'eⁿndyena.

16 Saa tícata'jnaaⁿna jom ee s'aana' n'omndaⁿana cha'cwijom na titquioona.

17 Tsoom ndaⁿana:

—¿Ljo' ñ'oom jeeⁿ cwilaneiⁿyo' na tsa'yo' nato? Quia jo' ty'emeintyjeeⁿna na chjoo' n'omna.

18 Ndo' cwiindye joona na jndyu Cleofas t'oⁿ nnoom, tso:

—¿Aa 'u cwii ts'aⁿ na cwe' tyje'ya Jerusalén, jo' chii ticaljei' chiuu waa na tuii wja mawena'?

19 Quia jo' t'oⁿ ndaⁿana:

—¿Ljo' tuii?

Joona t'oⁿna nnoom:

—Aa, waa na tuii cantyja 'naaⁿ Jesús, ts'aⁿ tsjoom Nazaret na tyotseixmaⁿ profeta. T'maⁿ najneiⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ ñequio ñ'oom na tyotseineiiⁿ jo ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ ndo' jo nnom Ty'oqots'om.

20 Saa nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee ñequio naⁿmaⁿniaaⁿ cwentaayâ tquiana cwenta jom na cat'uiiⁿtyeeⁿna' jom na cueeⁿeⁿ, ndo' ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.

21 Ndo' já jeeⁿ ñentyjaa' n'oⁿnyâ na jom nluiiñê nquii na nntseicandyaañe nn'aⁿ Israel. Ndo' waa cwiicheⁿ, je' jndaⁿ ndyee xuee na tuii na nmeiiⁿ.

22 Ndo' nchii macandâ jo', mati joo yolcu na ñ'eeⁿ tmaaⁿ na laxmaaⁿyâ, tquiñoñ'omna ñ'oom na jeeⁿ seiñ'eeⁿna' já. Ee mateincooquiuu' ty'ena yuu waa tsei'tsuuaⁿaⁿ,

23 saa taticaliuna sei'ts'o 'naaⁿaⁿ. Tquiolcweeⁿna, tyoluena na mati tco'na' ángeles ndaⁿana na jlue yo'ñeeⁿ ndaⁿana na jom wanoom'm.

24 Jo' chii ty'e nt'om nc'iaayâ yuu waa tsei'tsuua ndo' jliuna na mayuu' cha'xjeⁿ na jlue yolcu'ñeeⁿ. Saa maxjeⁿ tícantly'iaana nquii Jesús.

25 Quia jo' tso Jesús ndaⁿana:

—'O nn'aⁿ na tileicala'n^on^{yo}' maxjeⁿ tiqueⁿyo' cwenta ndo' ticjoo' n'om'yo' na nlayu'yo' cha'tso ñ'oom na tyolue profetas.

²⁶ Aa nchii maxjeⁿ matsona' na nquii Cristo catjoom cha'tso nawi'meiⁿ cwitjoocheⁿ na nntseit'maaⁿñena' jom.

²⁷ Quia jo' tyo'mooⁿ naquii' ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om cha'tso ñ'oom na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ. Toon^on ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' tcuu ty'oomna' hasta xjeⁿ ljeii na tqueⁿ cha'tso profetas.

²⁸ Quia na ty'ewindyoona tsjoom chjoo yuu na cwi'oona, quia jo' s'aaⁿ na ndoo' wjaatyeeⁿcheⁿ.

²⁹ Saa jooa l'ana na jndei'na' na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena. Jluena:

—Caljoo'ndyu' ñ'eⁿndyô ee je' jnda tmaaⁿ ndo' manleincqoⁿ.

Jo' chii tjaqueⁿeⁿ naquii' w'aa na nljoo'ñê.

³⁰ Ndo' quia na tjacjom nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿndyena, to'ñoom tyoo', tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna', tyjeeⁿ ndo' tquiaaⁿ juuna' ndaana.

³¹ Ndo' xjeⁿñeeⁿ s'aana' jooa cha'cwijom ts'aⁿ na ya teitquioo'nnda' ndo' ta'jnaaⁿna na manquii Jesús jo'. Saa jom mana tsuñê jo ndaana.

³² Tyoluena ndaa ntyjeena:

—Aa tiyuu' s'aana' jnda'jom teiiⁿ n'o^oya yocheⁿ na matseineiⁿ ndaaya xjeⁿ na ñjomndyo nato quia na seicanooⁿ chiuu ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii.

³³ Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ teicantyjana, ty'elcwee'na Jerusalén. Jliuna nn'aⁿ na canchoo'cwii ñe'naaⁿ m'aⁿ naⁿñeeⁿ ñequio nt'omcheⁿ nc'iaana.

³⁴ Quia jo' jlue naⁿñeeⁿ ndaana:

—Jeeⁿ sa, mayuu'cheⁿ jnda mawando'xco Ta Jesús, ee jnda teitquioo'ñê nnom Simón.

³⁵ Quia jo' jooa tyola'neiⁿna chiuu waa na tuui quia na m'aⁿna nato ndo' chiuu waa na ta'jnaaⁿna jom quia na tyjeeⁿ tyoo'.

Teitquioo'ñe Jesús ndaa nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Yocheⁿ na cwila'neiⁿna ñ'oommeiⁿ, teitquioo' meintyjee' Jesús xcwe quii'ntaaⁿna. Tquiaaⁿ na xmaⁿndyena. Tsoom:

—C'om'yo' na tjaañomtiuu quii' n'om'yo'.

³⁷ Saa jooa nioom tyuena, ee jla'tiuuna na cwe' ncwaaⁿaⁿ jo' cwinty'iaana.

³⁸ Ndo' tsoom ndaana:

—¿Chiuu na jeeⁿ matsei'ndaa'na' nquiu'yo' ndo' na luaa' m'aaⁿ n'om'yo'?

39 Cauty'ia'yo' l'oōya ñ'eⁿ nc'aya na manncotyā luaa. Ndo' nquio'yo' ja, ee ncwaaⁿ ts'aⁿ tjaa'naⁿ sei' cachuuna', meiⁿ ndei' cha'na cwinty'ia'yo' na chō ja.

40 Jndā tsoom na luaa', t'moōⁿ l'oōⁿ ndo' nc'eeⁿ.

41 Saā ndicwaⁿ cwe' matseitsaⁿ tona' joona na jeeⁿ neiiⁿ na, jeeⁿ cjaawee' n'omna, hasta tileicalayu'na na jom. Quia jo' tsoom ndāana:

—¿Aa cwilei'ñ'om'yo' na ya nlcwa' ts'aⁿ?

42 Jo' chii tquiana cwii taⁿ catscaa jneiiⁿ ñequio tscuu na ñjom tsiom'.

43 To'ñoom ndo' tcwaaⁿ aⁿ ñequio na jndoo'na.

44 Ndo' tsoom ndāana:

—Cha'tso ñ'oom na teiljeii cantyja 'naⁿya naquii' ñ'oom na tqueⁿ Moisés ñequio profetas, ndo' mati naquii' salmos, ñ'oom'ñeeⁿ tyo'moōⁿ ya ndaā'yo' quia na ndicwaⁿ m'aaⁿ ya ñ'eⁿ ndyo'. Joona' wjaatseicandāāñena', ndo' je' macwiluii cha'xjeⁿ na tsjoō.

45 Quia jo'cheⁿ tquiaa Jesús na nla'nōⁿ na ñ'oom' Ty'ōots'om na teiljeiina'.

46 Tsoom ndāana:

—Ñ'oom' Ty'ōots'om na teiljeii, matsona' na nquii na cwiluiiñe Cristo, jndei'na' na nntjoom nawil' t'maⁿ, ndo' xuee na jndā ndyee nncwando'xcoom na tueeⁿ eⁿ.

47 Ñequio xuee' jom ññe'quia nn'aⁿ ñ'oom na calcwe' n'om nn'aⁿ jnaaⁿ na cha na nntseit'maⁿ ts'om Ty'ōots'om joona. Ñ'oommeiiⁿ nnaⁿ na' Jerusalén, nncjaanty'eena' xjeⁿ cha'waa tsjoomnancue.

48 Ndo' 'o la'xmaⁿ yo' na catjei'yuu'ndyo' ñ'oommeiiⁿ.

49 Queⁿ yo' cwenta, ja njñoōⁿ ya nquii Espíritu Santo na jndā tso Tsotyaya na ññequiaaⁿ ndaā'yo'. Jo' chii, caljoo'ndyo' tsjoom Jerusalén hasta na nnto'ñoom'yo' juu na nnaⁿ nandye na ññequiaa najndā'yo'.

Tjawa Jesús cañoom'luee

(Mr. 16:19-20)

50 Quia jo' jlui'na tsjoom'ñeeⁿ. Tjachom joona nndyoo' tsjoom Betania. Seintyjoōⁿ l'oōⁿ nacjoona, tio'naaⁿ ñê joona.

51 Majuu xjeⁿ na matio'naaⁿ ñê joona toⁿ na' jom ñ'eⁿ ndyena. Tjañ'oomna' jom nandye cañoom'luee.

52 Ndo' joona, quia jndā jla't'maaⁿ ndyena jom, ty'elcwee'na Jerusalén na jeeⁿ cheⁿ ndya' neiiⁿ na.

53 Ñ'e'quii'cheⁿ tyom'aⁿ na wats'om t'maⁿ na ty-ola't'maaⁿ ndyena Ty'ōots'om. Mantyjati luaa'ndyo.

Ñ'oom cantyja 'naa' Jesucristo na seiljeii Juan

Juu na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om tuiiñê na ts'a' jom

¹ Xjeⁿ na to' Ty'oots'om na tqueeⁿ cha'tso, juu na cwiluiiñe ñ'oom'm maxjeⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' cha'tso na cwiluiiñê mati juu candaa'ñ'eⁿ cwiluiiñe.

² Juu na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿñê xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna'.

³ Cha'tso na maniom na tqueⁿ Ty'oots'om, ñ'eeⁿ quia tqueⁿna joona'. Cwii cwii nnom na maniom, ñequi'cheⁿ na ñ'eeⁿ na tqueⁿna jo'.

⁴ Tseixmaⁿ cheⁿnqueⁿ na ticantycwii na wanoom'm. Juu jo' na matseixmaaⁿ matseijomna' cha'cwijom chom na matseix-ueeñena' ndaa nn'aⁿ.

⁵ Juu naxuee na matseixmaaⁿ, matseicanooⁿna' cha'tso na cwi'oo nacjoo' Ty'oots'om. Saa cha'tso joo jo' tîcandaa nlqueⁿna' xjeⁿ 'naa'na' jom.

⁶ Tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jñom Ty'oots'om na m'aⁿ nn'aⁿ judíos. Juan jndyu tsaⁿñeeⁿ.

⁷ Jñoom na ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ jom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naa' Cristo na cwiluiiñe naxueeñe, tyoch'eeⁿ na ljo' cha cha'tsondye nn'aⁿ ñ'eⁿ Cristo nla'yu'na.

⁸ Nchii nqueⁿ cwiluiiñê naxueeñe saa jñoom na nncwji'yuu'ñê cantyja 'naa' juu na cwiluiiñe naxueeñe.

⁹ Cristo cwiluiiñê naxueeñe na mayuu'cheⁿ, tuiiñê tsjoom-nancue. Jom mañequiaaⁿ naxuee nnom ticwii cwii ts'aⁿ.

¹⁰ Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om, tyom'aaⁿñe tsjoomnancue, saa meiiⁿ na jom tqueeⁿ juuna', maxjeⁿ tîcala'noⁿ nn'aⁿ ñ'eeⁿ cwiluiiñê.

¹¹ Tyje'cañoom nn'aⁿ judíos na mañecwii ndyuaana ñ'eⁿñê, saa tîcato'ñoomna jom.

¹² Saa nt'omndye joona to'ñoomna jom, ndo' tyola'yu'na ñ'eⁿñê. Ndaa joona tquiaaⁿ na cwila'xmaⁿna ntseinda Ty'oots'om.

¹³ Nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ cha'xjeⁿ na cwiluiindyenda nn'aⁿ. Meiⁿ nchii cwiluiindyena ntseinaaⁿ ee na queeⁿya ts'om cwii ts'aⁿ. Tomti maqueⁿna' joona ntseinaaⁿ ee nqueⁿ l'ue ts'oom.

¹⁴ Nquii na cwiluiiñe ñ'oom' Ty'oots'om tuiiñe na ts'aⁿ, tyom'aaⁿñe quii'ntaaⁿna. Candaa'ya m'aaⁿ na candya' ts'om nn'aⁿ, ndo' cwiluiiñe na mayuu'. Nty'iaandaayâ quia

seit'maaⁿñe Ty'oots'om juu. Quia tui na ljo' saaliuuyâ na ñenquii cwiluiiñe Jnda Ty'oots'om.

15 Juan'ñeeⁿ tyocwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ juu quia seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ ndaa nn'aⁿ. Tsoom:

—Nquiu'yo' na jnda ñetsjoõ na 'io cha nleitquioo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaa'nyo' na meiⁿchjoo tic'oom'na' ja ñ'eⁿñê, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjoocheⁿ na nluiindyõ. Manquii ts'aⁿ na mandyowindyoo' luaa' jo'.

16 Jom candaã'ñ'eⁿ naya matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ jo' matio'naaⁿñe Ty'oots'om cha'tsondyõ. Cwii nnom na jnda to'ñooⁿya na matio'naaⁿñê jaa, jnda mañoomcheⁿ na cwito'ñooⁿya.

17 L'o Moisés tquiaa Ty'oots'om ljeii na matsa'ntjomna'. Saa cantyja 'naaⁿ Jesucristo cwiliuuya na candya' ts'om Ty'oots'om jaa ndo' na cwiluiiñê ñ'oom na mayuu'.

18 Tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na jnda nty'iaa' Ty'oots'om. Macanda nquii Jnaaⁿ na ñecwiiñe, juu jnda t'moⁿ ndaaya chiuu cwiluiiñê.

Ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan tsaⁿ na tyotseits'oomñe nn'aⁿ

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

19 Nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye Jerusalén jñoomna ntyee cwentaana na m'aaⁿ Juan ñequio nt'om levitas na cwindye'ntjom naquii' wats'om. Ty'ioomna ts'iaaⁿ ntyee'ñeeⁿ na cata'x'ee naⁿñeeⁿ nnom Juan 'ñeeⁿ cwiluiiñê.

20 Jom ndyeyu tjei'yuu'ñê, tsoom:

—Ja nchii Cristo cwiluiindyõ.

21 Jo' chii ta'x'leetina nnoom:

—¿Aa profeta Elías 'u?

Jom t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

Ta'x'eennda'na nnoom:

—Quia jo', ¿aa cwiluiindyu' profeta'ñeeⁿ na matso Moisés na ñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om ndaaya?

Saa t'ooⁿ:

—Nchii jo' ja.

22 Jo' chii jluena nnoom:

—¿Quia jo' 'ñeeⁿ cwiluiindyu'? Catsu' cha ya nnt'ooyâ ndaa nn'aⁿ na jñoom jâ. ¿Chiuu matsu' cheⁿncu' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ'?

23 Luua ñ'oom na seilcweeⁿeⁿ ndaa naⁿñeeⁿ. Matsoom:

—Ja mats'aa cha'xjeⁿ na tso profeta Isaías quia tsoom: “M'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseiwe jndyee' jo ndo' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Calajndaa'ndyo' na nquii na tjacantyya na cwiluiit'maⁿñe nntsa'ntjom 'o.”

24 Nn'aⁿ na la'xmaⁿ tmaaⁿ fariseos jñoomna naⁿñeeⁿ.

25 Ndo' ta'x'eendyeti naⁿñeeⁿ nnoom. Jluena:

—Matsu' na 'u meiⁿ nchii Cristo cwiluiindyū', meiⁿ Elías, meiⁿ nquii profeta na tso Moisés na ñnequiaa ñ'oom' Ty'oōts'om ndaaya, quia jo' ¿chiiu na matseits'oomndyū' nn'aⁿ?

²⁶ Ndo' t'ō Juan ndaana. Tsoom:

—Ja matseits'oomndyō nn'aⁿ ñequio ndaatioo, saa quii'ntaaⁿ'yo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na ticala'nōⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ.

²⁷ Majom na nnts'aaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oōts'om quia na jnda 'ndiina' ja, ee maxjeⁿ m'aaⁿ cwii tjoōcheⁿ na nluindyō. Ja meiⁿ cwe' na nndi'ntjōⁿya nnoom til'uendyō.

²⁸ Luaa' tuii cwii joo na jndyū Betábara, jo ntyja na macalui ñe'quiom' xndyaa' jndaa Jordán yuu na tyotseits'oomñe Juan nn'aⁿ.

Jesús cwiluiñe catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oōts'om

²⁹ Xuee na jnda we na tuii na luaa', nty'iaa' Juan na ndyowindyoo' Jesús na m'aaⁿ. Matsoom ndaa já na m'aaⁿya ñ'eⁿñê jo' jo':

—Queⁿ'yo' cwenta, luaa' ts'aⁿ na cwiluiñe catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oōts'om na juu matseicanduu' jnaaⁿ nn'aⁿ.

³⁰ Mañejuu ts'aⁿ na jnda ñetsjōya ndaaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ na 'io cha nleitquioo'ñe cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na t'manti cwiluiñe, nchiiti ja. Ee m'aaⁿ cwii tjoōcheⁿ na nluindyō.

³¹ Xjeⁿ na tō'a na matseits'oomndyō nn'aⁿ ñequio ndaatioo, meiⁿ ticatsei'nōⁿ'a na jom ts'iaⁿ'aⁿ na nntseicanoom'm jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa mats'aa ts'iaaⁿmeiⁿ cha catseica'mōⁿ'na' ndaa nn'aⁿ Israel na ljo' cwiluiñê.

³² Ndo' Juan tjei'yuu'ñetyeeⁿ ndaayâ. Matsoom:

—Nty'ianōōⁿ na jnaⁿ Espíritu Santo cañoom'luee. Jndyocue cha'cwijom catu', ljoo'ñe ñ'eⁿñê.

³³ Xjeⁿñeeⁿ meiⁿ tīcatsei'nōⁿ'a 'ñeeⁿ juu na nluñe nquii na nntseicanduu' jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa tjañjoom' ts'ōōⁿ quia jñom Ty'oōts'om ja na catseits'oomndyō nn'aⁿ, tsoom nōōⁿ: “Nnty'ia'njom' na nndyocue Espíritu nacjoo' cwii ts'aⁿ, ndo' nljoo'ñe ñ'eⁿñê. Juu tsaⁿñeeⁿ jnda ty'ioⁿya ts'iaaⁿ jom na nntseits'oomñe nn'aⁿ ñ'eⁿ Espíritu Santo.”

³⁴ Ndo' jnda nty'ianōōⁿya na tuii na ljo' ñ'eⁿñê. Jo' chii macwji'yuu'ndyō na jom cwiluiñê Jnda Ty'oōts'om.

Nn'aⁿ na t'maⁿjndyee Jesús na cala'jomndyena ñ'eⁿñê

³⁵ Cwiicheⁿ xuee meintyjee'nnda' Juan ñequio wendyô já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'oom na mañequiaaⁿ.

³⁶ Ndo' quia nty'iaaⁿ'aⁿ Jesús na mawjaawinom jo' jo', matsoom ndaayâ:

—Canty'ia'yo', luaa' ts'aⁿ na cwiluiñe catsmaⁿ tsmeiⁿ Ty'oōts'om.

³⁷ Ndo' wendyô jâ na cwila'jomndyô ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia na jndyaayâ ñ'oomwaa', saantyjooyâ naxeⁿl Jesús.

³⁸ Taqueⁿ Jesús ndo' nty'iaaⁿ'aⁿ na cwitsaantyjooyâ naxeeⁿ'eⁿ. Tax'eeñê ndaayâ, tsoom:

—¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

Ndo' l'uuyâ nnoom:

—Rabí, ¿cwaaⁿ w'aa nncja'meintyje' je'? Ñ'oom rabí matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om.

³⁹ Matsoom ndaayâ:

—Quio'yo' mana nnty'ia'yo'.

Quia jo' saayâ ñ'eⁿñê w'aa na tjameintyjeeⁿ'eⁿ. Ndo' cha'na ñequiee na matmaaⁿ na squiaayâ ñ'eⁿñê. Ljoo'ndyô ñ'eⁿñê hasta na jnda teincooⁿl.

⁴⁰ Ja Juan ñequio Andrés, tyjee Simón Pedro, jâ jndyaayâ ñ'oom na tso Juan'ñeeⁿ, ndo' saantyjooyâ naxeⁿl Jesús.

⁴¹ Juu Andrés'ñeeⁿ tjacal'ueeⁿ xioom Simón. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyâ juu na cwiluiñe Mesías. (Ñ'oomwaa' matsona' Cristo, nquii na tqueⁿ Ty'oots'om na cwji'n'maa'ñe nn'aⁿ.)

⁴² Quia jo' tjañ'oom Andrés xioom na m'aaⁿ Jesús. Nty'iaa' Jesús juu, ndo' matsoom:

—'U re, Simón, jnda Jonás 'u. Je' nntseicajndyuya 'u Cefas. (Ñ'oomwaa' matsona' Pedro.)

Ma'maⁿ Jesús Felipe ñequio Natanael

⁴³ Cwiicheⁿ xuee seijndaa'ñe Jesús na nncjaⁿ ts'onⁿdaa Galilea. Quia ljo'cheⁿ teincwiñê ñ'eⁿ Felipe. Matsoom nnom:

—Candyo'tseijomndyu' ñ'eⁿndyô ts'iaaⁿ na mats'aa.

⁴⁴ Juu Felipe'ñeeⁿ mañe'cwii tsjom'm ñequio Andrés ñ'eⁿ Pedro. Joonaa nn'aⁿ tsjoom Betsaida.

⁴⁵ Ndo' tjacal'ue Felipe Natanael. Matsoom nnom:

—Jnda jliuuyâ nquii na cantyja 'naaⁿl seiljeii Moisés nacjoo' libro na chuuna' ñ'oom' Ty'oots'om na matsa'ntjomna'. Ndo' mati nt'omcheⁿ profetas tyola'ljeiina cantyja 'naaⁿl tsaⁿm'aaⁿl. Majuu Jesús jo', ts'aⁿ tsjoom Nazaret, na cwilue nn'aⁿ na jnda José juu.

⁴⁶ Tso Natanael:

—Ndo' ntyjii na cwe' Nazaret xocwitquioo'ñe cwii ts'aⁿ na t'maⁿ nnteijneiⁿ nn'aⁿ.

T'ô Felipe nnoom, matso:

—Candyo' sa. Nnty'ia'njom' jom.

⁴⁷ Nty'iaa' Jesús na ndyocwje'cañoom Natanael jom. Matsoom:

—Canty'ia'yo' tsaⁿm'aaⁿl tiquinquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ. Jom mayuu'cheⁿ cwiluiñê ts'aⁿ Israel.

⁴⁸ Tax'eeñe Natanael nnoom:

—¿Chiuu ljei'yu' Ta na ljo' matseixma^{ny}a?

T'ō Jesús, matsoom nnom:

—Cwii tjoōcheⁿ na nncjaacwaⁿ Felipe 'u, nty'iaya 'u quia m'aaⁿ wa' x'ee ts'oom higuera 'naⁿ.

⁴⁹ Ndo' t'ō Natanael, matsoom:

—'U ts'aⁿ na ma'mōōⁿ ñ'oom naya ndāā nn'aⁿ, 'u maxjeⁿ cwiluiindyū' Jnda Ty'ōōts'om. 'U cwiluiindyū' rey cwentaa jā nn'aⁿ Israel.

⁵⁰ T'ō Jesús:

—¿Aa cwe' nc'e na tsjoōya na nty'iaya 'u x'ee ts'oom higuera 'naⁿ, aa cwe' jo' na matseyū' ñ'eⁿndyō? Maxjeⁿ maniom na jndati la'xmaⁿna' cantyja 'na^{ny}a na quia wja'nty'ia'.

⁵¹ Ndo' matsotyeeⁿ nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoōya ndāā'yo'. 'O nnty'ia'yo' na nnaaⁿ cañoom'luee. Ndo' nnty'ia'yo' na nnquiocue ángeles na m'aaⁿ ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaa^{ny}a na m'aaⁿ Ty'ōōts'om, ndo' na nnc'oowannda'na.

2

Toco ts'aⁿ tsjoom Caná ts'ōndaa Galilea

¹ Xuee jndā ndyee na tuii na luaa' toco cwii ts'aⁿ tsjoom Caná, ts'ōndaa Galilea. Ndo' seijomñe tsondyee Jesús.

² Ndo' joo nn'aⁿ na t'unco t'maⁿna Jesús ñequio jā nn'aⁿ na cwila'jomndyō ñ'eⁿñê na mati calajomndyō ñ'eⁿndyena na cwi'uncona.

³ Jndā na ntquie' winom, tsondyee Jesús tso nnoom:

—Ticwijndeii winom.

⁴ T'ō Jesús nnom, matsoom:

—Naⁿ, ¿ljo' nntsa' ja? Tyoowe'ntyjō xjeⁿ na nnts'aa cwii nnom na tixocandāā nluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa.

⁵ Matso tsoñeeⁿ ndāā nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo':

—Cal'a'yo' cha'tso na nntsā'ntjoom 'o.

⁶ Maniom ñ'oom na cwiquāāⁿ jaa nn'aⁿ judíos na cwindyuu'a ñequio na cwitmaa^{ny}a 'naⁿ. W'aa yuu na toco tsaⁿñeeⁿ meintyjee' yom ljoō t'maⁿ na tuiina' ñ'eⁿ ljo', na quiwil'uee'ndyena na cwila'candāā'ndyena costumbre'ñeeⁿ. Cwiwijndeii cwii cwii tsjoo'ñeeⁿ cha'na ñequiee hasta yom xjo lata ndaa.

⁷ Seineiⁿ Jesús ndāā nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo'. Matsoom:

—Calacato'yo' ljoomeiⁿ ñequio ndaatioo.

Ndo' jla'catoo' naⁿñeeⁿ joona' hasta too' cwijomna'.

⁸ Jndā jo' matsoom ndāāna:

—Je' catjei'yo' chjoowi' juuna'. Catsaañ'om'yo' na m'aaⁿ ts'aⁿ na matsā'ntjom nn'aⁿ na cwila'ñ'oom'ndyee nantquie.

Jo' chii ty'eñ'omna juuna' na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

⁹ Ndo' juu ts'aⁿ na matsa'ntjom naⁿñeeⁿ t'uu chjoowi' ndaa-tioo na jnda seicwaqueⁿ Jesús na winom. Ticaljeii tsaⁿñeeⁿ yuu jnaⁿna' saa nn'aⁿ na cwindye'ntjom jo' jo' nquiucheⁿna yuu tjeii'na juuna'. Quia jo' tcwaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na macoco.

¹⁰ Matsoom nnom:

—Ticwii cwii joo na ñetjo na t'unco nn'aⁿ, najndyee tyoñe'quia nn'aⁿ winom na yaticheⁿ na nncwe nc'iaana. Ndo' quia na jnda mawjaacjoo naⁿñeeⁿ na cwiwena, quia jo' cwiñe'quiiana winom na ticue'ntyjo na yana'. Saa 'u je', jnda seiljo' winom na yaticheⁿ na quia je'cheⁿ nleil'uena'.

¹¹ M'aaⁿ Jesús Caná ts'ondaa Galilea quia s'aañeeⁿ ts'iaaⁿ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Ndo' na luaa' s'aaⁿ t'mooⁿ na t'maⁿ cwiluiñê. Manc'e jo' na jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê, jnaⁿna' na cwilayuuâ ñ'eⁿñê.

¹² Jnda na tuii na luaa', quia jo' jâ nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ, saayâ Capernaum ñ'eⁿñê, ñequio tsoñeeⁿ ñequio ntyjeeⁿ. Ndo' ljoo'ndyô jo' jo' cwantindyoo xuee.

Tjei' Jesús nn'aⁿ quii' wats'om t'maⁿ Jerusalén

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Juu xjeⁿñeeⁿ jnda wjaawindyoo' nncuee' ncuee pascua quia jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaá canmaⁿ. Jo' chii saayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

¹⁴ Tach'eeⁿ wats'om t'maⁿ, jo' jo' ljeiiⁿ nn'aⁿ na cwindaa quioondyo ñ'eⁿ canmaⁿ ñ'eⁿ cantu'. Ndo' mati meindyuaandye nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om 'naaⁿ nn'aⁿ na cwi'ooquie' wats'om.

¹⁵ Ndo' jnda na nty'iaaⁿna' na luaa', quia jo' s'aaⁿ l'uaa tsja'jneiⁿ, jnda chii jleintyjoⁿ naⁿñeeⁿ. Tjeiiⁿeⁿ cha'tsondye jona ch'eeⁿ tach'eⁿ wats'om'ñeeⁿ. Mati canmaⁿ ñ'eⁿ quioondyo. Ndo' seicantqueeⁿ meiⁿsa na cwilei'cho nn'aⁿ na cwila'jndyoondye s'om jo' jo'. Seiquiaⁿ s'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

¹⁶ Ndo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwindaa cantu' matsoom:

—Catjei'yo' quioo'm'aⁿ ñjaaⁿñe. Tacal'a'yo' na waa' Tsotyaya na matseijomna' cha'na ts'ua.

¹⁷ Quia jo' jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ tjañjoom' n'ooⁿyâ ñ'oom na mawaa cjoo' libro Salmos. Matsona': “Nla'cuee' nn'aⁿ ja jnaaⁿ na queeⁿ ts'ooⁿya na nleil'uee'ndyena waa' Ty'oots'om cha'xjeⁿ na matsa'ntjomna'.”

¹⁸ Ndo' ta'x'ee nn'aⁿ judíos nnoom, jlueña:

—¿Cwaaⁿ ts'iaaⁿ nnts'a' na tixocaluii juuna' na cwe' ts'aⁿ nnts'aa na m'moⁿna' ndaayâ na waa najndeii na matseixmaⁿ na nmeiiⁿ mache'?

¹⁹ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Calatyui'yo' wats'omwaañe ndo' ñe'ndyee xuee nnt-seiwannda'a juuna'.

²⁰ Ndo' t'oo nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ:

—Wen'aaⁿ nchoo' yom ntyu tjacaa na tuii wats'omwaañe, ndo' 'u je' ¿aa cwe' ñe'ndyee xuee nntseiwe' juuna'?

²¹ Saa seijoom'ñe na juu seiⁿeⁿ cwiluiiñena' wats'om.

²² Jo' chii jnda na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ, ja nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ tjañjoom' n'ooⁿyâ na ljo' tsoom. Ndo' jlayuu'â ñ'oom na seineiⁿ ndo' mati ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii.

Ntyjii Jesús chiuu waa naquii' ts'om ts'aⁿ

²³ Yocheⁿ na tyom'aaⁿ Jesús Jerusalén na tyowaa xuee Pascua quia jaa nn'aⁿ judíos cwila'wjaaya canmaⁿ, nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' tyonty'iaana jndye nnom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ na tixocandaa nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Jo' chii jndyendyena tyola'yuna na cwiluiiñe Cristo.

²⁴ Saa tñquiaañe ñ'eⁿndyena, ee ntyjeeⁿ chiuu n'omna.

²⁵ Meiⁿ ticaⁿna' na cwji'yuu'ñe ts'aⁿ nnoom cantyja ljo' la'xmaⁿ nn'aⁿ, ee maxjeⁿ mantyjeeⁿ chiuu n'omna.

3

Tyjee'cañoom Nicodemo Jesús

¹ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na tyoluiitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Tsaⁿñeeⁿ tyotseijomñe ñ'oom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Jom jñoom Nicodemo.

² Jñoom na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Matsoom nnom:

—Maestro, manquiuyuâ na 'u cwiluiindyⁿ ts'aⁿ na jñom Ty'oots'om na ca'moⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaayâ. Ee xocandaa nntsa' ts'iaaⁿmeiⁿ xeⁿ nchii Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿndyⁿ'.

³ Jesús t'ooⁿ, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^o njom', xeⁿ ticaluiixcoñe ts'aⁿ tixocandaa nntseijomñe cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om.

⁴ Ndo' tax'eeñe Nicodemo nnoom, matso:

—¿Chiuu nnts'aa ts'aⁿ na nluuiñennaaⁿaⁿ na jnda tquieñe? Ee tixocandaa nncjaaquiee'nnaaⁿaⁿ tsiatsjaaⁿ tsoñeeⁿ ndo' na nluuiñennaaⁿaⁿ.

⁵ Jesús t'ooⁿ, matsoom nnom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya njom'. Xeⁿ ticaluiiñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ndaatioo ndo' ñequio Espíritu, tixocandaa nncjaaquiee'ñe cantyja na matsaⁿntjom Ty'oots'om.

⁶ Nc'e na nn'aⁿ jaa, jo' chii mati ndaaya mann'aⁿ joona. Maluaa' matseijomna' ts'aⁿ na tuiiñe cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo. Tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om.

7 Tinn̄tseiñ'eeñ'ēna' ts'om' juu ñ'oom na matsjoōya: “Maxjeñ jndei'na' na caluiindyoxco'yo'.”

8 Ndi' na c'uaa cam'aañ jndye, sā tileicantyjo' yuu jna'na', meiñ yuu wjaana'. Malaa'ti' matseijomna' na tileicala'noñ nn'añ chiuu waa na tuiñe ts'añ cantyja 'naañ Espíritu.

9 T'o Nicodemo, tsonnaañ'añ:

—Maxjeñ ticatsei'noñ'a.

10 Matso Jesús:

—Aa ljo', ndo' 'u t'mañ cwiluiindyu' na ma'mooñ ndāñ nn'añ Israel. Jo' chii ticatseitiuuya na tileicatsei'noñ ñ'oommeiñ.

11 Ñ'oom na mayuu'cheñ matsjoōya njom'. Matseinañya cantyja na mantyjiiya, ndo' macwji'yuu'ndyo ljo' na jnda nty'ianooñ, sā 'o tiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeñ.

12 Jnda mamatseinañya ndāñ nn'añ cantyja 'naañ 'nañ na niom tsjoomnancue cha cala'noñ'yo', sā tiñe'calayu'yo' ñ'oom'ñeeñ. Quia jo', ¿chuu ya nnts'aa cha na nlayu'yo' ñ'oom na mañequia cantyja 'naañ cañoom'luee?

13 'Ee tjaa'nañ ts'añ na jnda tjawa cañoom'luee cha nndāñ nntseicandii nn'añ chiuu macañ'na' na cal'ana na nlco'xcwena' ntyjii Ty'ooots'om ñ'eñdyena. Macandā ja na cwiluiindyō ts'añ na jnaañya cañoom'luee ntyjiiya.

14 Quia ñet'om nn'añ judíos jo ndo' ndyuaa yuu na tjaa nn'añ c'om, quia jo' ty'iom Moisés cwii xjo na tuiina' cha'na catsuu cjo' cwii ts'oom. Maluaa' matseijomna' na nnty'ioom nn'añ ja ts'oom'naañ na cwiluiindyō ts'añ na jnaañya cañoom'luee.

15 Luaa' nluui cha meiñcwiñ'ñeeñcheñ ts'añ na matseyu' ñ'eñdyō nntseixmañ na ticantycwii na nncwando'.

Ty'ooots'om m'aañ na candya' ts'oom nn'añ

16 'Nc'e Ty'ooots'om t'mañ waa na m'aañ na candya' ts'oom nn'añ tsjoomnancue, jo' chii Ja na ñennco na cwiluiindyō Jnaañ tquiaañ na tuiindyō cha ticwii cwii ts'añ na nntseyu' ñ'eñdyō tixocatsuñe. M'aañ na ticantycwii na wando'.

17 Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'ooots'om nchii jñoom ja quii'ntaañ nn'añ cha na cat'uiiya joona cantyja jnaañna. Jom jñoom ja cha nndāñ nluin'mañndyena.

18 'Meiñcwiñ'ñeeñcheñ ts'añ na nntseyu' ñequio ja, ticat'uii Ty'ooots'om juu cantyja 'naañ jnaañ'. Sāñ meiñquia ts'añ na tiñe'catseyu', je' mamat'uiina' juu cantyja jnaañ, ee na tiñe'catseyu' ñ'eñdyō na macandā ja cwiluiindyō Jnaañ.

19 Jnda mamat'uiina' nn'añ na tyoolayu' ee ja na cwiluiindyō naxuee jnda tyācanooñya joona, sāñ neiñtina' na cwila'jomndyena cantyja 'naañ na jooñe, ee cwil'ana yuu na ticatsantjomna'.

20 Ee ticwii cwii ts'aⁿ na mach'ee natia, jeeⁿ jnoom'm ja na cwiluiindyō naxueeñe. Tsaⁿñeeⁿ tiñe'catseijomñê ñ'eⁿndyo ja, ee jeeⁿ nquiaⁿl'aⁿ na nntseicanooⁿya natia na mach'eeⁿ.

21 Saa juu ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana', tsaⁿñeeⁿ matseijomñê ñ'eⁿndyo ja na cwiluiindyō naxueeñe. Ndo' na ljo' cwiwitquioo'ya na cha'tso na mach'eeⁿ, mach'eeⁿ nc'e Ty'oots'om m'aaⁿ ñ'eⁿñê.

Matseineiⁿti Juan cantyja 'naaⁿ Jesús

22 Jnda jo' jlui' Jesús Jerusalén ndo' jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿ ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, mati jluii'â ñ'eⁿñê. Tyoma'nqooⁿyâ ñ'eⁿñê ts'ondaa Judea. Tyom'aaⁿyâ jo' jo' cwantindyō xuee. Ndo' jndye nn'aⁿ tquie'cañom jom na nleits'oomndye.

23 Mati Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ cwii joo na jndyu Enón, manndyoo' Salim, ee majndye ndaatoo m'aaⁿ jo'. Ndo' tyo'oo nn'aⁿ na tyotseits'oomñê jooa.

24 Ee xjeⁿñeeⁿ tyooju' Herodes jom w'aancjo.

25 Quia jo' nt'om nn'aⁿ judíos na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa jom, jla'ñ'eeⁿ ndyueena ñequio nc'iaana nn'aⁿ judíos na cwe' tquieya. Ee cwila'ntja'ndye naⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyena cwaaⁿ cwii nnom na jndati tseixmaⁿ na cwiwits'oomndye nn'aⁿ. ¿Aa cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mañequiaa Juan, oo, aa cantyja 'naaⁿ Jesús?

26 Quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa Juan ty'entyjaa'na jom. Jluena nnoom:

—U ta na ma'mqooⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om ndaayâ, juu ts'aⁿ na tyocañ'eⁿ ñ'eⁿndyu' xndyaa' jndaa Jordán, nquii na tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ ndaayâ, canty'ia', cwiwits'oomndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿl'aⁿ, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ.

27 Juan t'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Tjaa na nndaq nnts'aa ts'aⁿ xeⁿ nchii Ty'oots'om matseijn-daa'ñê ljo' nntseixmaⁿ ts'aⁿ.

28 Mancjo'yo' nquiu'yo' na ñetsjoo cantyja 'naⁿya, ja nchii Cristo cwiluiindyō. Ty'oots'om ty'ioom ts'iaaⁿ ja na catseijndo'a n'om nn'aⁿ na cala'jndaa'ndyena naquii' n'omna na cala'ljona Cristo.

29 'O cwila'nqoⁿ'yo' ñ'oom na tjañoom' na juu tsaⁿs'a na maco'ñom yuscu na macoco ñ'eⁿñê, masaa' yuscu'ñeeⁿ jom. Saa juu ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ tsaⁿs'a'ñeeⁿ, nchii m'aaⁿ na lioo' na maco'ñom x'iaa' yuscu'ñeeⁿ. Nchii jo'. Cwiqiuo na neiⁿ na mandiiñe ñ'oom na matseineiⁿ x'iaa'. Maluaa' matseijomna' na matseicandaq'ñena' na neiⁿya cantyja 'naaⁿ Jesús.

³⁰ Jo' chii jeeⁿ xcwe na jom cjaaluiit'maⁿñetyeeⁿ saā ja catse-icjetina'.

Luaa nquii na jnaⁿ cañoom'luee

³¹ Tsoti Juan:

—Nc'e tsaⁿm'aaⁿ jnaaⁿ cañoom'luee, t'maⁿti cwiluiiñê, nchiiti cha'tsondye nn'aⁿ. Ja na cwe' ts'aⁿ ja, matseixmaⁿya cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue ndo' matseinaⁿya cantyja 'naaⁿna'. Saā nquii tsaⁿm'aaⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee, cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ na cha'tso.

³² Ndo' macwji'yuu'ñê cantyja na jnda nty'iaaⁿaⁿ ñequio na jnda jñeeⁿ, saā tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu ñe'co'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê.

³³ Juu ts'aⁿ na maco'ñom ñ'oom na macwji'yuu'ñê, matseijomñe tsaⁿñeeⁿ na Ty'oqots'om cwiluiiñe na mayuu'.

³⁴ Ee nquii na jñom Ty'oqots'om jo ndaa nn'aⁿ, ñ'oom'm matseineiⁿ, ee candaā'ya mañequiaaⁿ Espíritu na cwiluiiñe naquii' ts'om.

³⁵ Nquii Ty'oqots'om na cwiluiiñê Tsotyaaⁿya m'aaⁿ na candya' ts'oom Jnaaⁿ. Ndo' naquii' l'o jnda tqueeⁿ cha'tsoti na maniom.

³⁶ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñequio Jnda Ty'oqots'om, matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿl. Saā 'ñeeⁿ juu na ticatseiñ'oom'ñe na nntseyu' ñequio Jnaaⁿ, tsaⁿñeeⁿ xocandaa' na nncwando' añmaaⁿl. Tyeⁿ waa na matseiw'ii Ty'oqots'om juu.

4

Jesús ñequio yuscu ts'ondaa Samaria

¹ Nn'aⁿ na cwiluiindyey tmaaⁿl nn'aⁿ fariseos tyondyena na majndyendyeyeti nn'aⁿ teits'oomndyey cantyja 'naaⁿ Jesús, nchiiti cantyja 'naaⁿ Juan.

² Saā na mayuu'cheⁿ nquii Jesús t'icatseits'oomñê nn'aⁿ. Macanda jā nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, jā l'aayâ ts'iaaⁿñeeⁿ.

³ Jo' chii quia na jñeeⁿ na luaa' cwilue fariseos'ñeeⁿ, jlueeⁿeⁿ ts'ondaa Judea ñ'eⁿndyô na nntsaayâ Galilea.

⁴ Ndo' na cwitsaayâ jo' jo' majndaa' na nncwinooⁿya ts'ondaa Samaria.

⁵ Jo' chii squiaayâ cwii tsjoom na jndyu Sicar ts'ondaa Samaria. Tsjoom'ñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿna' yuu waa tyuaa na jndaa' José nnom tsotyeeⁿ Jacob.

⁶ Jo' jo' tyowaa tsui' na s'aa Jacob. Ndo' Jesús, na teijñaⁿaⁿ na jñoom nato, tjacjom nacañoom' tsui'ñeeⁿ. Ndo' jnda tuee' quiajmeiⁿl.

⁷ Xjeⁿñeeⁿ tyje'cañoom cwii yuscu Samaria jo' jo' na nncwji' ndaatioo. Matsoom nnom:

—Quiaa' ndaatioo nnc'ua.

⁸ Ndo' jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, xjeⁿñeeⁿ jnda saayâ quii' tsjoom. Saalajndaayâ na nlcwaa'â ñ'eⁿñê.

⁹ Matso yuscu Samaria nnoom:

—¿Chiuu na macaⁿ ndaatioo nooⁿ, ee 'u cwiluiindy^u ts'aⁿ judío ndo' ja cwiluiindy^o samaritana?

Luaa' tso yuscu'ñeeⁿ nc'e nn'aⁿ judíos tiquila'tjoom'ndyena ñequio nn'aⁿ samaritanos.

¹⁰ T'o Jesús nnom, tsoom:

—Xeⁿ cwe' matsei'noⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ naya na ñe'cats'aa Ty'oqts'om 'u, ndo' xeⁿ matsei'noⁿ 'ñeeⁿ cwiluiindy^o na macaⁿa ndaatioo njom', nntseity'oondy^u nooⁿ na cateijndeiya 'u, ndo' ja jnda tquiaya cwii na matseijomna' ndaatioo na ñequiaana' na ticantycwii na wando'.

¹¹ Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ta, tjaa'naⁿ 'naⁿ c'oom' na nncwji' ndaatioo, ndo' tsui'waa, jeeⁿ njoomna'. Quia jo' ¿yuu nnc'oom'yu' ndaatioo'ñeeⁿ na nntseixmaⁿya na ticantycwii na wando'a?

¹² ¿Aa nnts'aacheⁿna' na mache' na 'u cwiluiit'maⁿndy^uti' nchiiti weloo welooya Jacob? Ee jom tyo'om ndaa tsui'waa, mati ntsein^an ñequio quioo' ntsmeiiⁿeⁿ, ndo' tquiaaⁿ juuna' ndaa jâ.

¹³ T'o Jesús nnom, matsoom:

—Cha'tso nn'aⁿ na cwiwe ndaatioomeiiⁿ nndyo na ñe'cwennⁿda'na.

¹⁴ Saa nn'aⁿ na cwiwena ndaa na mañequia tixocats'aana' na ñecwetina ee nnts'aana' naquii' n'omna cha'cwijom ndaa na cwilei'woona' ts'om xo' na ticantquiee'na' na nnts'aana' na tjoom cantycwii na nnta'ndo'na.

¹⁵ Ndo' yuscu'ñeeⁿ matso:

—Jeeⁿ 'u Ta quiaa' ndaatioowaa' cha na tacandyo na ñe'c'uatya, meiⁿ tantseicachjuundy^o na ñequii'cheⁿ na candyocwjii'a juuna'.

¹⁶ Matso Jesús nnom:

—Cja', cwaaⁿ sa', ndo' jnda jo' quio'yo' ñjaaⁿ.

¹⁷ T'o yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ja tjaa'naⁿ s'aya.

Matso Jesús nnom:

—Majo'ndyo ñ'oom na mats^u na 'u tjaa'naⁿ sa'.

¹⁸ Ee jnda ñet'oom 'om sa' ndo' juu ts'aⁿ na m'aaⁿ ñ'eⁿndy^u je', nchii sa' jom. Cantyja na luaa' waa, mayuu' ñ'oom tsu'.

¹⁹ Jnda na jndii yuscu'ñeeⁿ ñ'oomwaa', tsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, matsei'noⁿa na 'u cwiluiindy^u profeta.

20 Weloo weloo já nn'aⁿ samaritanos tyola't'maaⁿndyena Ty'o_ots'om sjowaa. Saa 'o nn'aⁿ judíos cwindu'yo' wats'om t'maⁿ 'naⁿyo' Jerusalén jo' jo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

21 Matso Jesús nnom yuscu'ñeeⁿ:

—'U yuscu, catseyu' ñ'oom na matsjoo njom' na manncue'ntyjo xjeⁿ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ Tsotyaya meiⁿquiyuucheⁿ, nchii cwe' sjowaa oo Jerusalén.

22 'O nn'aⁿ Samaria jeeⁿ cachjoo cwila'n_oⁿyo' cantyja 'naaⁿ Ty'o_ots'om, ndo' cwe' cwila't'maaⁿndyo'to'yo' jom. Saa já nn'aⁿ judíos cwila'n_oⁿyayâ 'ñeeⁿ cwila't'maaⁿndyô. Ee cantyja 'naaⁿyâ jo' na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

23 Saa manncue'ntyjo xjeⁿ, ndo' je' mamawe'ntyjo na joo nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ na cwila't'maaⁿndye Tsotyaya, macaⁿna' na cala't'maaⁿndyena jom cantyja 'naaⁿ Espíritu na cwiluiñê ndo' ñequio na mayoona. Ee l'ue ts'om Tsotyaya na luaa' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

24 Ty'o_ots'om cwiluiñê Espíritu. Jo' chii joo nn'aⁿ na ñe'cala't'maaⁿndye jom, macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ Espíritu Santo, ndo' ñequio na mayoona.

25 Matso yuscu'ñeeⁿ nnoom:

—Ja ntyjii na nncwje'cañoom Mesías, manqueⁿ na cwiluiñê Cristo. Jom quia na nncwjeeⁿeⁿ, nntseinchoom'm cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaaya.

26 Matso Jesús nnom:

—Mannc_o na matseinaⁿya ñ'eⁿndyu' cwiluiindy_o nqueⁿ.

27 Majuu xjeⁿñeeⁿ já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê squie'cañ_oⁿyâ joona. Ticjawee' n'ooⁿyâ na matseineiⁿ ñ'eⁿ cwii yuscu, saa meiiⁿ na ljo' tjaa'naⁿ na ta'x'aaⁿyâ 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ: “¿Ljo' l'ue ts'om'?” oo na l'uuyâ nnom Ta Jesús: “¿Cwaaⁿ ñ'oom matseineiⁿ ñequio yuscum'aaⁿ?”

28 Ndo' 'ndii yuscu'ñeeⁿ tsjoo 'naaⁿaⁿ, tjalcweeⁿeⁿ tsjoom. Tjacsom ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo':

29 —Quio'yo' na nntsaacanty'ia'yo' cwii tsaⁿs'a na jnda tso no_oⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jnda ñes'aa. M'aaⁿ ts'o_oⁿ na juu cwiluiñê Mesías.

30 Ndo' jlui' naⁿñeeⁿ tsjoomna, ty'ena yuu na m'aaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús.

31 Yocheⁿ na tyooquiena, já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê l'uuyâ nnoom:

—'U Maestro, cwa sa, cwa'.

32 Saa matsoom ndaayâ:

—Ja mañ'oⁿ cwii na nlcwaa'a na 'o ticaliu'yo'.

33 Quia jo' já na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ jlanaaⁿ cheⁿncjooⁿyâ ndaaⁿ nc'iaayâ. L'uuyâ:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na jndyoñ'oom cwii ts'aⁿ na nl-cwaaⁿaⁿ?

³⁴ Saa matso Jesús ndaayâ:

—Luua waa na matseijomna' nantquie 'naⁿya, na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja, hasta na jndâ jndâa' ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

³⁵ 'O waa ñ'oom tjañoom' na cwindu'yo' na ñequiee chi' cwii tjoo ndo' nntyjeendye nn'aⁿ. Saa ja matsjoo ndâa'yo': Caleity'iom ndâa'yo', ndo' canty'ia'yo' ndiocheⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ cha'cwijom ntjom na jndâ tmaⁿ na nncwantjom ts'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Matseijomna' joona na jndâ tue'ntyjo xjeⁿ na ntyjeeñe ts'aⁿ.

³⁶ Juu ts'aⁿ na matyjee ntjom na jndâ tue' waa na mawan-tjoom ee matseitjoom nn'aⁿ na nndaana na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' na luua' waa, juu ts'aⁿ na manom' ntjom ñecwiixjeⁿ na ñnequiaana' na neiiⁿeⁿ cha'xjeⁿ juu ts'aⁿ na matyjee ntjom.

³⁷ Ee juu ñ'oom na cwilue nn'aⁿ na cwii ts'aⁿ manom' saa cwiicheⁿ ts'aⁿ matyjeeñe, ñ'oom na mayuu' jo'.

³⁸ Na majñooⁿya 'o naquii' ts'iaaⁿ 'naⁿya matseijomna' cha'cwijom na cwitsacatyjeendyo' yuu na nchii ncjo'yo' jla'catoyo' ts'iaaⁿ. Nt'omcheⁿ nn'aⁿ jndâ jla'nchu'na na nncuaa ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om naquii' n'om nn'aⁿ ndo' 'o jndâ macwitsaquei'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ.

³⁹ Ndo' jndyendye nn'aⁿ samaritanos tsjoom'ñeeⁿ tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús, cwe' nc'e ñ'oom 'ndyoo yuscu'ñeeⁿ na tjei'yuu'ñe ndaana na matso: “Jndâ t'mooⁿ nooⁿ cha'tso na tijo'ndyo na jndâ ñes'aa.”

⁴⁰ Jndâ na tquie'cañom nn'aⁿ samaritanos'ñeeⁿ yuu na m'aaⁿ Jesús, tyotaⁿna nnoom na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena, ndo' ljoo'ñê tsjoomna we xuee.

⁴¹ Ndo' quia tyondyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, jndyendyetina tyola'yu'na.

⁴² Ndo' tyoluena nnom yuscu'ñeeⁿ:

—Je' tachii macandâ cwe' ñ'oom na tsu', jo' chii cwilayuu'â. Ee mancjootyayâ jndâ jndyaayâ ñ'oom 'ñom. Je' cwila'nooⁿâ na jom mayuu'cheⁿ cwiluiñê Cristo na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ tsjoomnancue.

Sein'maⁿ Jesús jnda ts'aⁿ na cwiluiit'maⁿñe

⁴³ Ndo' quia na jndâ teinom we xuee'ñeeⁿ jlui' Jesús jo' jo'. Saalcwaa'â ñ'eⁿñê Galilea.

⁴⁴ Ee manquityeeⁿ tjei'yuu'ñê na ticala't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii profeta na mañe'cwii ndyuuaⁿaⁿ ñ'eⁿndyena.

⁴⁵ Ndo' quia na squiaayâ Galilea ñ'eⁿñê nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo' jeeⁿ neiiⁿna jom, jla'ljona jom. Ee mati joona ty'ena Jerusalén

quia tuee' ncuue Pascua, ndo' nty'iaana cha'tso 'naa' t'ma' na tyoch'ee' jo' jo'.

⁴⁶ Jnda' jo' saanndaa'â ñ'e'ñê Caná ts'ondaa Galilea, yuu na seicwaquee' ndaa na s'aana' winom. Ndo' tsjoom Capernaum tyom'aa' cwii ts'a' na cwiluiit'ma'ñe cantyja 'naa' gobiernom. Tyochjoo, jnda tsa'ñee', m'aa' na wii'.

⁴⁷ Quia na jndii tsa'ñee' na jnda squiaayâ Galilea ñ'e' Jesús na jnaa'yâ Judea, tja tsa'ñee' na m'aa'yâ. S'aa ty'oo nnoom na cja' waa', na catsein'maa' tyochjoo jnda, ee juu mañe'cue'.

⁴⁸ Ndo' matso Jesús nnom:

—'O maxje' tixocala'yu'yo' na waa najndo xe' ticanty'ia'nda'yo' na nnts'aa yuu na xocanda' na nlui na cwe' ts'a' nnts'aa.

⁴⁹ Nquii ts'a' na cwiluiit'ma'ñe ñ'e' gobiernom t'õ 'ndyoo Jesús. Tso:

—Jee' 'u Ta, maje'ndyo cja' w'aya, cwii tyoowe' ti'jndaaya.

⁵⁰ Tso Jesús nnom tsa'ñee':

—Cja' ee maxje' nlco'yana' tyochjoo jnda'.

Ndo' juu tsa's'a'ñee' seiyoom'm ñ'oom na tso Jesús. Tjal-cwee'e' wa'a'.

⁵¹ Ndo' yoch'e' na mawjaawe'e' Capernaum, tquiocatjom-ndye mosoom'm. Jla'candiina jom, jluena:

—Jnda' wjaaco'yana' tyochjoo jnda'.

⁵² Tax'ee' ndaa' na'ñee' ljo' xje' jna'na' na tjaco'yana' jnaa'. Ndo' t'õ na'ñee' nnoom:

—Wjache' chjooti na teinom na quiajmei' 'ndii tycu na matseicona' jom.

⁵³ Quia jo' tsotye tyochjoo'ñee' sei'noo'õ' na mañejuu xje'ñee' tso Jesús nnoom na nlco'yana' tyochjoo jnaa'. Ndo' seiyoom'm ñ'e' Jesús, mati cha'tsondye nn'a' wa'a'.

⁵⁴ Luaa' ts'iaa' na jnda' we na s'aa Jesús na tue'e' Galilea na jnaa' Judea, na juu ts'iaa'ñee' tixocaluii na cwe' mei'nquia ts'a' nnts'aa.

5

Sein'ma' Jesús ts'a' yuu waa peila

¹ Jnda' na tuii nmei', saayâ Jerusalén ñ'e' Jesús ee tyowaa xuee na jaa nn'a' judíos cwila't'maa'ndyo.

² Nnom tsjoom Jerusalén tyowaa cwii 'ndyoots'a t'ma' na jla'cajndyuna 'Ndyoots'a Canma'. Manndyoo' juuna' tyowaa cwii peila t'ma' na ñequio ñ'oom hebreo jndyuna' Betesda. Ndioche' peila'ñee' niom 'om l'aa na cwe' wanaa'to.

³ Naquii' l'aa'ñee' tyoma' cwii tmaa' nn'a'wii, ñ'e' nn'a' na nchjaa', ñ'e' nn'a' na tileic'ooca', ñequio nn'a' na jnda' teintjei' luee, nc'ee'. Tyomeindoo'na na nleiwo' ndaatoo na ñjom peila'ñee'.

4 Ee tquiacheⁿ tquia mandyocue cwii ángel na matseitsja ndaatoo'ñeeⁿ. Ndo' quia na jndā tuui na ljo', juu ts'aⁿ najndyee na nncuo jo' jo', nn'maⁿ meiⁿquia tycu na matjom.

5 Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsa^{ns}'a na jndā ntquiuu nchoo' quii nchoo' ñeeⁿ chu na wii'.

6 Nty'iaa' Jesús juu na waa. Ndo' nc'e na ntyjeeⁿ na jndā teijndye xuee na matjom na luaa', matsoom nnom:

—¿Aa ñe'can'maⁿ'?

7 Ndo' t'ō ts'aⁿ na wii' nnoom. Matso:

—Ta, tjaa 'ñeeⁿ nnchjeeñe ja quii' ndaa quia na cwitsjana', ee yocheⁿ na matseijndō, cwiicheⁿ ts'aⁿ jndā teinom' ja.

8 Ndo' matso Jesús nnom:

—Quicantyja', catseilcwiindyū' tsue' ndo' cja'ca'.

9 Mañoom' tco'yana' tsaⁿ'ñeeⁿ, n'maaⁿ. Jndā jo' seilcwiñê tsuee 'naaⁿ'aⁿ, tōōⁿ'ōⁿ na tjacaⁿ. Ndo' xuee'ñeeⁿ xuee na jaa nn'aⁿ judíos cwita'jndyaaya.

10 Cwe' jo' nt'om nn'aⁿ judíos tyoluena nnom juu ts'aⁿ na jndā n'maⁿ:

—Je' xuee na cwita'jndyaaya. Ljeii na matsa'ntjomna' tinquiaana' na wanaaⁿ na nncja'ñ'oom' tsue'.

11 T'ō tsaⁿ'ñeeⁿ ndaana:

—Nquii ts'aⁿ na sein'maⁿ ja matso nōōⁿ na catseilcwiindyō tsuee 'naⁿya ndo' cjoñ'ōⁿya juuna'.

12 Ta'x'ee naⁿ'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—¿Ñeeⁿ juu tsaⁿ'ñeeⁿ na matso njom' na catseilcwiindyū' tsue' ndo' cja'ca'?

13 Saa juu ts'aⁿ na jndā n'maⁿ ticaljeiiⁿ 'ñeeⁿ sein'maⁿ jom. Ee nc'e jndye nn'aⁿ tyom'aⁿ jo' jo', jo' chii teindyōō Jesús.

14 Jndanquia ljeii Jesús tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom nnom:

—Je' queⁿ cwenta, jndā n'maⁿ, cja'meintyje' na matseitjōōndyū' nnom Ty'ōōts'om cha tintjom' cwii na cwajndi- iticheⁿ.

15 Ndo' tsa^{ns}'a'ñeeⁿ tjacatsoom ndaa nn'aⁿ judíos na quii Jesús sein'maⁿ jom.

16 Cwe' nc'e jo' tyol'uee nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na cat'uiina' Jesús. Tyoo' n'omna na nla'cuee'na jom, ee tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ meiiⁿ xuee na cwita'jndyeena.

17 Saa Jesús t'ōōⁿ ndaana, tsoom:

—Tsotyaya ñequii'cheⁿ mach'eeⁿ ts'iaaⁿ, ndo' mati ja.

18 Jnaaⁿ ñ'oomwaa' nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ tyoo'ti n'omna na nla'cuee'na jom. Ee cantyja na cwitjeii'na cwenta nchii macandā na seitjōōñê cantyja 'naaⁿ xuee na cwita'jndyeena, saa mati nquiuna na seitjōōñê na tsoom na Ty'ōōts'om cwiluiñê Tsotyeeⁿ, ee na laa'ti' mach'eeⁿ na ñe'cwii cwiluiñê ñ'eⁿñe.

Waa najndei na matseixmaⁿ Jnda Ty'ooots'om

¹⁹ Quia jo' matso Jesús ndaa naⁿñeeⁿ:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseinaⁿya ndaa'yo'. Ja na cwilui-indyo Jnda Ty'ooots'om, ticalatiuu'yo' na ñequii' cantyja na l'ue ts'oqⁿ nnts'aa. Ja ñequii'cheⁿ cantyja na manty'ia na mach'ee Tsotyā, jo' na mats'aa. Ee ja na cwiluiindyo Jnaaⁿ, ñequii'cheⁿ mats'aa cha'xjeⁿ na manty'iaya na mach'eeⁿ.

²⁰ Ee Tsotyāya m'aaⁿ na candya' ts'oom ja na cwilui-indyo Jnaaⁿ. Ma'moqⁿ noqⁿ cha'tso na mach'eeⁿ. Ndo' m'moⁿtyeeⁿcheⁿ ts'iaaⁿ na t'maⁿti na cats'aa cha cats'aana' na cjaawee'ticheⁿ n'om'yo'.

²¹ Ee cha'xjeⁿ nquii Tsotyāya mañequiaaⁿ na cwitando' l'oo, mati ja na cwiluiindyo Jnaaⁿ meiⁿquia ts'aⁿ na l'ue ts'oqⁿ mañequia na tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

²² Tsotyāya meiⁿcwii ts'aⁿ ticu'xeeⁿ. Saa l'oqⁿ ja na cwilui-indyo Jnaaⁿ jnda tquiaaⁿ cha'waati na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ.

²³ Ee l'ue ts'oom na ñecwii xjeⁿ cala't'maaⁿndye nn'aⁿ ja na cwiluiindyo Jnaaⁿ, cha'xjeⁿ cwila't'maaⁿndyena jom. Saa meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tiñe'catseit'maaⁿñe ja na cwilui-indyo Jnaaⁿ meiⁿ Tsotyāya ticatseit'maaⁿñe tsaⁿñeeⁿ.

²⁴ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoqⁿ ndaa'yo'. Ñ'eeⁿ juu na mandii ñ'oom 'ndyo ndo' matseyu' ñequio nqueⁿ na jñoom ja, juu tsaⁿñeeⁿ matseixmaⁿ na ticantycwii na wando', meiⁿ ticatu'xeⁿñe cantyja jnaaⁿ!. Ñeseixmaⁿ na ts'oo juu saa je' matseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

²⁵ Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoqⁿ ndaa'yo'. Nncue'ntyjo xjeⁿ ndo' je' mawe'ntyjona' quia na nndye nn'aⁿ na jnda tja jndye ja na cwiluiindyo Jnda Ty'ooots'om. Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyo ñnequia na nnta'ndo'na.

²⁶ Ee cha'xjeⁿ nquii Tsotyāya matseixmaaⁿ na wanoom'm cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, malaa'ti' jnda tquiaaⁿ noqⁿ na cwilui-indyo Jnaaⁿ, na matseixmaⁿya na wando'a cantyja 'naⁿ nncq.

²⁷ Ndo' jnda tquiaaⁿ najndei na matseixmaaⁿ na ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ cantyja jnaaⁿna, nc'e cwiluiindyo ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee.

²⁸ Tacal'a'yo' na jeeⁿ cwijaawee' n'om'yo' na luaa' tsjoq ee nncue'ntyjo xjeⁿ na cha'tso l'oo na too'ndye ndei'luaa, nndyena jndyeya.

²⁹ Joo nn'aⁿ na jnda ñel'a na maty'iomyana', nntando'xcona na ticantycwii na cwita'ndo'na. Saa joo nn'aⁿ na tyoolaxmaⁿ na maty'iomyana', nntando'nnda'na na nnt'uiityeⁿna' jona.

Waa najndei na matseixmaⁿ Jesús

³⁰ 'Tjaa na nndaq nnts'aa cantyja na matseixmaⁿ nncq. Cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'ooots'om ts'oqⁿya, jo' na macu'xaⁿ.

Ndo' macu'xá^{ny}a cha'xjeⁿ na maty'iomyana'. Ee nchii mal'uee'ndyo na nluui yuu na l'ue ts'oqⁿ nncq. Mal'uee'ndyo na nnts'aa yuu na l'ue ts'om Tsotyá na jñom ja quii'ntaa^{ny}o'.

31 Xeⁿ macwji'yuu'ndyo cantyja 'na^{ny}a, ticajnda ñ'oom'ñeeⁿ.

32 Saa m'aaⁿ cwiicheⁿ na macwji'yuu'ñe cantyja 'na^{ny}a, majuu Juan. Ndo' ntyjiyaya na juu ñ'oom'ñeeⁿ tseixma^{na}' na mayuu'.

33 Mancjo'yo' jñom'yo' nn'aⁿ na m'aaⁿ ndo' ñ'oom na tjei'yuu'ñe cantyja 'na^{ny}a, ñ'oom na mayuu' juuna'.

34 Saa ja ticantyyaa' ts'oqⁿ ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'na^{ny}a. Luaa' matsjoo cha nndaá nncwji'n'maa^{ny}dyo 'o.

35 Juan'ñeeⁿ tyoseixmaaⁿ cha'cwijom lámpara na matseixueena' jo ndaa nn'aⁿ. Ndo' 'o xjeⁿ na ñet'oom t'om'yo' na nei^{ny}yo' ee nquiu'yo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cha'cwijom seixueeñaⁿ naquii' n'om'yo'.

36 Saa waa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'na^{ny}a na t'ma^{nti} cwiluiiñaⁿ, nchiiti ñ'oom na tjei'yuu'ñe Juan. Joo ts'iaaⁿ na tquiaa Tsotyaya na catseicandaa^{ny}dyo na mats'aa, joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'na^{ny}a na nqueⁿ jñoom ja.

37 Ndo' nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaa^{ny}o' macwji'yuu'ñe cantyja 'na^{ny}a naquii' ñ'oom'm. 'O meiⁿjom ndii' tyoondye'yo' jñeeⁿeⁿ, meiⁿ na nnty'ia'yo' chiuu waaⁿ.

38 Meiⁿ ñ'oom'm tic'oomna' naquii' n'om'yo', ee 'o tiñe'cala'yuy'yo' ñequio ja na jñoom.

39 Tcuu tcuu cwila'na^{ny}yo' ñ'oom' Ty'oqts'om na teiljei teiyo ee cwila'tiuu'yo' cwe' na cwil'a'yo' na ljo', jo' na nda'yo' na ticantycwii na cwitando'yo' jo nnoom. Ndo' joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'na^{ny}a.

40 Saa tiñe'cala'jomndyo' cantyja 'na^{ny}a cha nndaá nlxma^{ny}yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

41 'Ja ticantyyaa' ts'oqⁿ na nla't'maa^{ny}ndye nn'aⁿ ja.

42 Ee matsei'nq^{na} cantyja 'na^{ny}yo' na juu na m'aaⁿ Ty'oqts'om na candya' ts'oom nn'aⁿ, ticala'xma^{ny}yo' jo'.

43 M'aa^{ny}a quii'ntaa^{ny}yo' ñequio xuee' Tsotyaya, saa 'o ticala'ljo'yo' ja. Saa xeⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ nncwjee' ñequio xuee' nquii, maxjeⁿ nla'ljo'yo' juu.

44 'O cwil'ue'yo' na nla't'maa^{ny}ndye nc'ia'yo' 'o, saa tical'ue'yo' na ntseit'maa^{ny}ñe nquii Ty'oqts'om 'o. Ndo' na luaa' cwil'a'yo', tixocandaa nla'yuy'yo' ñ'e^{ny}dyo.

45 Saa ticala'tiuu'yo' na manncotyá nntsjoq jna^{ny}yo' nnom Tsotyá. M'aaⁿ cwiicheⁿ na mañequiaa jna^{ny}yo', manquiiti Moisés, tsaⁿ na jeeⁿ cwicantyyaa' n'om'yo'.

46 Xeⁿ cwila'yuy'yo' ñequio Moisés, quia jo' mati nla'yuy'yo' ñ'e^{ny}dyo, ee seiljeiⁿ cantyja 'na^{ny}a.

47 Saa xeⁿ 'o tiñe'cala'yu'yo' ñ'oom na seiljeiⁿ, quia jo' ¿chiiu ya nla'yo' na nla'yu'yo' ñ'oom na matseinaⁿ?

6

Tquiaa Jesús na tcwa' 'om meiⁿ nn'aⁿ
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

1 Jnda teinom na nmeiⁿl, teity'ioo'â ndaaluee Galilea ñ'eⁿ Jesús na mati jndyu juuna' Tiberias.

2 Ndo' cwii tmaaⁿl nn'aⁿ na jndyendye ty'entyjona naxeeⁿeⁿ ee jnda nty'iaandaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ na tyotsein'maaⁿ nn'aⁿwii.

3 Quia jo' já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, saawaayâ cwii sjo' ñ'eⁿñê. Jo' jo' saawindyuaandyô.

4 Ndo' quia ljo' manndyoo' nncuee' xuee pascua na jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaaya canmaⁿ.

5 Ndo' Jesús jleity'iom nnoom, manty'iaaⁿaⁿ jnda manquioquie cwii tmaaⁿl nn'aⁿ na jndyendye. Quia jo' matsoom nnom Felipe:

—¿Yuu nla'jndaaya nantquie cha ndaaⁿ nlcwa' cha'tsondye naⁿm'aⁿl?

6 Luaa' matsoom cha nleitquioo' chiiu m'aaⁿl ts'om Felipe. Ee nqueⁿ mantyjiicheeⁿ ljo' nnts'aaⁿ.

7 T'o Felipe nnoom, matso:

—Meiⁿ xeⁿ we siaⁿnto s'om denarios na nlacatsuuya na nla'jndaaya ntyoo', saa maxjeⁿ xocwijndeii juuna' na nlcwa' cwii cwii joona meiⁿ ñe'chjoowi'.

8 Cwii ncjoondyô nn'aⁿ na cwindyaayâ ñ'oom na mañequiaaⁿ, tsaⁿ na jndyu Andrés, tyjee Simón Pedro, matso nnom Jesús:

9 —Ñjaaⁿ m'aaⁿ cwii tyochjoo na maleiñ'oom 'om taⁿl tyoo' na tuina' ñequio jndaatyoo' lqueeⁿ cebada ñ'eⁿ we catscaa chjoo na jnda jneiiⁿ saa ¿cwaⁿ nndaⁿl nmeiⁿl na jndyendye nn'aⁿ?

10 T'o Jesús, matsoom ndaayâ:

—Candu'yo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwindyuaandyena.

Ndo' jo' jo' jndye jnda nch'u niom. Quia jo' teindyuaandyen naⁿaⁿ, ndo' tuee' cha'na 'om meiⁿndye naⁿnom.

11 Quia jo' to'ñom Jesús ntyoo'ñeeⁿ. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ cantyja 'naaⁿ joona'. Jnda jo' tyoc'oom joona' ndaaⁿ já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê. Ndo' já t'ooⁿyâ joona' ndaaⁿ nn'aⁿ na meindyuaandyen. Ndo' malaa'ti' s'aaⁿ ñequio calcaa nch'u, cwanti na ñe'catquiina na cwii cwiindyena.

12 Jnda na tjacjoona, quia jo' ndaaⁿ já na cwila'jomndyô ñ'eⁿñê tsoom:

—Cala'tjom'yo' ntaⁿl cajndaⁿ na 'ndiina' cha tints'aana' na cwe' nlei'ndaa'na'.

13 Ndo' jlatjoo^{nyâ} ntaⁿ ntyoo' na 'ndiina' na tcwa' naⁿñeeⁿ na tuiina' ñ'eⁿ jndaatyoo' cebada. Jla'catoo^â canchoo'we tsquiee ñ'eⁿ joona'.

14 Ndo' naⁿñeeⁿ, jnda na nty'iaana ts'iaaⁿñeeⁿ na s'aaⁿ na ma'mo^{na} na waa najndeii na cwiluiñê, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ cwiluiñê nquii profeta na mawaa ljeii na matsona' na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om.

15 Ndo' sei'noⁿ Jesús na mawaa xjeⁿ na nnquioc'om naⁿñeeⁿ jom ndo' ñequio najndeina' na nlque^{na} jom na nluiñê rey. Cwe' jo' cwiicheⁿ cwii ndii' tjannaaⁿaⁿ na ñenqueⁿ jo sjo.

Tjaca Jesús nnom ndaaluee
(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

16 Ndo' quia na tuee' na jnda tmaaⁿ, já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, saacuaayâ, squiaayâ 'ndyoo ndaaluee.

17 Jo' jo' tuoo^{yâ} cwii w'aandaa, na nncwity'ioo^â ndaaluee na nntsquiaayâ Capernaum. Ndo' quia tuee' na teijaaⁿ, ticando' na nncwje'cañoom já.

18 Ndo' nc'e na jndeii tío jndye tyotseiwena' ndaaluee'ñeeⁿ.

19 Jo' chii ñe'om oo yom kilómetros jnda tjaca w'aandaa'ñeeⁿ na cwicantyaandyô n'oom pala'. Xjeⁿñeeⁿ nty'iaayâ na mandyocaa Jesús nnom ndaaluee na matseicandyoo'ñê na m'aa^{nyâ}. Jeeⁿ ndya' jla'catyuendyô.

20 Tsoom ndaayâ:

—Mannco luaañe, tilacatuendyo'.

21 Jeeⁿ ndya' neii^{nyâ} s'aana' na to'ño^{nyâ} jom ts'om w'aandaa. Ndo' mantyjacheⁿ tue'cañoom juuna' yuu na cwitsaayâ.

Cwil'uee nn'aⁿ Jesús

22 Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee, nn'aⁿ na jndyendye na ljoo'ndye xndyaa' ndaaluee yuu na tquiaa Jesús na tcwa'na, tyoque^{na} cwenta na ñe'cwii w'aandaa chjoo ñetuaa. Tjañjoom' n'omna na t'cuooⁿ juuna' ñequiondyô já nn'aⁿ na cwila'jomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

23 Saa nt'omcheⁿ l'aandaa nch'u na jnaⁿ Tiberias, tque'cañomna' yuu na tcwa' naⁿñeeⁿ ntyoo'ñeeⁿ na jnda tquiaa Ta Jesús na quianl'uaa' Tsotyeeⁿ.

24 Quia jo' tuo naⁿñeeⁿ l'aandaa nch'u'ñeeⁿ. Ty'ena tquiena Capernaum na ty'ecal'ueena Jesús. Ee jla'noⁿna na tac'oomñê yuu na tquiaaⁿ na tcwa'na, meiⁿ já nn'aⁿ na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Jesús cwiluiñê tyoo' na cwita'ndo' nn'aⁿ

25 Ndo' quia na jnda jliuna Jesús cwiicheⁿ xndyaa' ndaaluee, tyoluena nnoom:

—Maestro, ¿ljo' xjeⁿ jndyo' luaa?

26 T'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo ndaa'yo'. 'O cwil'ue'ya'yo' ja nchii nc'e na nty'ia'yo' ts'iaaⁿ na s'aa na tixocanda^a nts'aa cwe' meiⁿquia ts'aⁿ saa cwe' nc'e na tcwa'yo' tyoo' na tquiaana' na tjacjo'yo'.

27 'O cwijoo' n'om'yo' na nleijndaa' nantquie, ndo' joona' 'naⁿ na cwilei'ndaa'. Saa ticaty'iomna' na cwil'a'yo' na ljo'. Calajnda'yo' na nliu'yo' cwii na cha'cwijom nantquie na cantyja 'naaⁿ juu jo' nla'xmaⁿ'yo' na ticantycwii na cwitandoyo'. Ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ñequia juu na matseijomna' nantquie naquii' n'om'yo' ee Tsotyaya Ty'oots'om ma'mooⁿ na jnda tqueeⁿ ja ts'iaaⁿmeiⁿ.

28 Quia jo' nt'omndyena jluena nnoom:

—¿Ljo' macaⁿna' na cal'aayâ cha na nncjaawee' ntyjii Ty'oots'om jâ?

29 T'ō Jesús ndaana, matsoom:

—Luaa waa na l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' na cala'yu'yo' ñequio ja na jñoom.

30 Jo' chii t'ooⁿ nnoom:

—¿Cwaaⁿ cwii nnom na nntsa' nnty'iaayâ na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa cha m'moⁿna' ndaayâ na waa na cwiluiindyū' ndo' cha na nla'yuu'â ñ'eⁿndyu'?

31 Nquiee weloo welooya tyocwa'na maná quia tyom'aⁿna ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, cha'xjeⁿ na matso ljeii ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii: “Tquiaa Ty'oots'om tyoo' na jnaⁿ cañoom'luee na tcwa'na.”

32 T'ō Jesús ndaana, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo'. Juu maná na tquiaa Moisés nchii cwiluiñena' tyoo' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om. Saa nquii Tsotyaya mañequiaaⁿ juu na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee na matseijomna' juu cha'na tyoo'.

33 Juu na cwiluiñe tyoo' na mañequiaa Ty'oots'om, cañoom'luee jnaⁿ jndyocue. Juu mañequiaa na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

34 Quia jo' tyoluena nnoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ñenquii'cheⁿ quiaa' tyoo'meiⁿ ndaayâ.

35 Ndo' t'ō Jesús ndaana, matsoom:

—Ja cwiluiindyō tyoo' na mañequiaya na la'xmaⁿ nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na. 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'oo, matseijomna' juu cha'cwijom ts'aⁿ na jnda tjacjo' na macwa'. Ndo' 'ñeeⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyō nquioo na teiiⁿ naquii' ts'om cha'na quia ma'uu ts'aⁿ ndaa.

36 Saa cha'na ñ'oom na jndā tsjooya ndaa'yo', meiiⁿ na jndā nty'ia'ndaa'yo' ts'iaaⁿ na mats'aa, maxjeⁿ ticala'yu'yo'.

37 Cha'tso nn'aⁿ na mañequiaa Tsotyaya l'oo, nntioondyena l'oo. Ndo' ñ'eeⁿ juu ts'aⁿ na nntioñe l'ooⁿ tijoom nnts'aa na tico'ñōⁿ juu.

38 Ee ja na jnaaⁿya caáoom'luee nchii na jndyoo na cats'aa ljo' na l'ue ts'ooⁿ. Saa jndyoo na cats'aaya yuu na l'ue ts'om nqueⁿ na jñoom ja.

39 Ndo' Tsotyaya na jñoom ja luaa waa na l'ue ts'oom na cats'aa, na cha'tsondye nn'aⁿ na jndā tquiaaⁿ l'ooⁿ, meiⁿcwiindyē joona ticatsuuñe añmaaⁿ. Ndo' xuee na macandā ñ'equia na nnta'ndo'xco cha'tsondye joona.

40 Ee Tsotyaya l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ na cwinty'iaa ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyō nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo'na. Ndo' xuee na macandā ja ñ'equia na nnta'ndo'xco joo nn'aⁿ na jndā tja.

41 Jndā na tso Jesús ñ'oomwaa', tyola'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñ'oom na tsoom: “Ja cwiluiindyō tyoo' na jnaaⁿya cañoom'luee.”

42 Ee tyoluena:

—Jesús'm'aaⁿ! ¿aa nchii jnda José jom? Cwita'jnaaⁿ'a tsotyeeⁿ, tsoñeeⁿ. ¿Chiuu na tsoom na jnaaⁿ cañoom'luee, jndyocueeⁿ?

43 T'ō Jesús, matsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—Tala'ncjoo'ndyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'.

44 Ee tjaa'naⁿ cwii ts'aⁿ na nndaā nntioñe l'oo xeⁿ nchii Tsotyā na jñoom ja nnts'aaⁿ na cats'aa tsaⁿñeeⁿ na ljo'. Ndo' xuee na macandā ja nnts'aa na nncwando'xco tsaⁿñeeⁿ.

45 Ee profetas, waa ñ'oom na jla'ljeiina na matsona': “M'moⁿ Ty'oots'om ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ.” Luaa' ñ'e'catsona' na ticwii cwii ts'aⁿ na jndā jndii ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om ndo' jndā sei'noⁿ juuna', tsaⁿñeeⁿ nntioñe l'ooⁿ.

46 'Ñ'oomwaa' tica'moⁿna' na jndā nty'iaa' ts'aⁿ Tsotyaya Ty'oots'om. Macandā ja na jñoom quii'ntaaⁿ'yo', ja jndā nty'ianooⁿ'ya jom.

47 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'eⁿndyō juu matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ.

48 Ja cwiluiindyō tyoo' na mañequiaya na cwita'ndo' nn'aⁿ.

49 Weloo weloo'yo' tcwa'na maná jo ndyuaa yuu na tjaa nn'aⁿ c'om, ndo' tjana.

50 Ja cwiluiindyō tyoo' na jnaaⁿya cañoom'luee. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa', tixocatsuuñe.

51 Ja na jnaaⁿya cañoom'luee cwiluiindyō tyoo' na mañequiaya na cwita'ndo' nn'aⁿ. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa' tyoo'waa mamatseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

Ndo' juu tyoo' na mañequiaya cha na nnta'ndo'na jo nnom Ty'oqts'om, seii'a cwiluiiñe Jo'.

52 Ñ'oomwaa' s'aana' na jla'ncjoo'ndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ ñequio nc'iaana. Tyoluena:

—Manquiuuya na xocanda^a ñnequiaa tsa^m'aaⁿ' seiiⁿ'eⁿ na nntquia^a.

53 Quia jo' tsoticheⁿ Jesús nda^ana:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo ndaa'yo', xeⁿ ticatquie'yo' seii' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee ndo' na cwe'yo' nioom'a, ticala'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na tando' añmaaⁿ.

54 Nquii ts'aⁿ na jnda^a tquii seii'a ndo' jnda^a t'uu nioom'a tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'. Ndo' xuee na macanda nnts'aaya na nncwando'xcoom.

55 Ee seii'a matseixmaⁿ'na' nantquie na tjacantyja naya ndo' nioom'a matseixmaⁿ'na' juu na nnc'uu ts'aⁿ na tjacantyja naya.

56 Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na maquii seii'a ndo' ma'uu nioom'a, tyeⁿ matseitjoom'na' tsaⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿndyo^o, ndo' tyeⁿ matseitjoom'na' ja ñ'eⁿñê.

57 Nquii Tsotyaya na jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo', jom wanoom'm ndo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ mati wando'a. Maluaa' matseijomna' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maquii seii'a, nncwando' añmaaⁿ' cantyja 'na'ya.

58 Matsein^a'ya cantyja 'naaⁿ' nquii na cwiluiiñe tyoo' na jnaⁿ cañoom'luee. Tyoo'waa titseixmaⁿ'na' cha'na maná na tcwa' weloo welo'yo' ndo' tjana. Sa^a ticatseijomna' cantyja 'na'ya cha'na maná'ñeeⁿ. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nlcwa' tyoo' na matseixmaⁿ'ya, tijoom nncue', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ na wando'.

59 Ñ'oommeiⁿ' seineiⁿ Jesús yocheⁿ na tyo'mooⁿ nda^a nn'aⁿ quii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos tsjoom Capernaum.

Ñ'oom na ticantycwii na wando' añmaaⁿ' ts'aⁿ.

60 Majndye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, quia jndyena ñ'oomwaa' jluena:

—Jeeⁿ jndei'na' ñ'oom na matseineiⁿ, tixocanda^a nlajom-ndyo juuna'.

61 Ntyjii Jesús naquii' ts'oom na cwila'ncjoo'ndye naⁿ'ñeeⁿ cantyja ñ'oom na seineiⁿ nda^ana. Jo' chii tsoom nda^ana:

—¿Aa cwila'lcwe' ñ'oommeiⁿ' o?

62 Quia jo' c'oom'yaya n'om'yo' chiuu nnts'aana' 'o quia nnty'ia'nda^a'yo' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nncjowaannda'a nandye yuu na ñet'ooⁿ'jndyaa^a.

63 Macanda^a nquii Espiritu mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ jo nnom Ty'oqts'om. Nchii cantyja 'naaⁿ seiina na la'xmaⁿ'na na ljo'. Ñ'oom na mañequiaya cwiluiiñena' cantyja 'naaⁿ' Espiritu ndo' nc'e juuna' jo' na wando' ts'aⁿ.

64 Saa ndicwaⁿ ñ'eeⁿndyo' na ticalayu'yo' ñ'eⁿndyo.

Luaa' matsoom ndaana ee cantyⁿjati na toⁿo'na na mañequiaaⁿ ñ'oom, mantyjeeⁿ ñ'eeⁿ joo na ticala'yu' ñ'eⁿñê, ndo' ñ'eeⁿ juu na ññequiaa cwenta jom.

65 Matsotyeeⁿcheⁿ:

—Cwe' nc'e jo' na jnda tsjoo ndaa'yo' macanda nnda ntseijomñe ts'aⁿ ñ'eⁿndyo quia mañequiaa Tsotyaya na caluii na ljo'.

66 Ndo' nc'e ñ'oomwaa', majndye nn'aⁿ na tyondyejndyeena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, ty'elcwee'na. Taticala'jomndyetina ñ'eⁿñê.

67 Jo' na tax'eeñê ndaa' jâ nn'aⁿ na canchoo'we na t'maaⁿ na cala'jomndyô ñ'eⁿñê, matsoom:

—Ndo' 'o je' ¿aa mati nntoⁿndyo' ñ'eⁿndyo?

68 Simón Pedro t'oⁿ, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ticatsona' na nla'jomndyô ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, ee ñ'oom na matseineiⁿ mañequiaana' na ticantycwii na cwi-tandoo'â.

69 Ndo' jâ jnda macwila'yuu'â ndo' jnda macwila'noⁿâ na 'u cwiluiindyⁿ' Cristo, Jnda Ty'oⁿots'om na wando'.

70 T'o Jesús, matsoom ndaa'yâ:

—Ja tjeii'a 'o na canchoo'wendyⁿo'. Ndo' cwii 'o m'aaññe cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii.

71 Luaa' matsoom na ma'mooⁿ Judas Iscariote, jnda Simón. Ee tsaⁿñeeⁿ ññequiaa cwenta jom. Mati juu cwii jâ na canchoo'wendyô.

7

Tiñecala'yu' ntyjee Jesús ñ'eⁿñê

1 Jnda tuii na nmeiiⁿ tyoma'noⁿyâ ts'ondaa Galilea ñ'eⁿ Jesús. Ee jnaaⁿ na tyoqueⁿndye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa' nn'aⁿ judíos na ñe'cala'cuee'na jom, jo' chii tiñe'cjaⁿ Judea.

2 Ndo' jaawindyoo' na nncuee' ncuee na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos quia na quil'ana xeⁿnquie' ncwaⁿ na cwijaañjoom' n'omna chiuu ñet'om weloo weloona ndyu'ñeeⁿcheⁿ.

3 Ndo' na manncuee' xuee'ñeeⁿ tyolue ntyjeeⁿ nnoom:

—Cwa sa, calui' ñjaaññe. Cja' Judea cha nn'aⁿ na m'aⁿ la'ñeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na mañequiaa' mati nnty'iaana ts'iaaⁿ na mache'.

4 Ee ts'aⁿ na matseicantyyaa' ts'om na cala'yu' nn'aⁿ ñ'eⁿñê, ticatsona' na nljoo'ñe jo jnda. Quiaandyu' na caliu cha'tso nn'aⁿ ts'iaaⁿ na mache'.

5 Nmeiiⁿ jluena nnoom ee meiⁿ joona tícala'yu'na ñ'eⁿñê.

6 Quia jo' matsoom ndaana:

—Tyoowe'ntyjo xjeⁿ na ca'moo^{ny}a ndaa nn'aⁿ na cwilui-itquiendye na cwiluiindyō nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Saa 'o meiⁿquia xjeⁿ na ñe'conom'yo', tjaa'naⁿ na teincuu'.

⁷ Joo nn'aⁿ tsjoomnancue tijndona 'o. Saa cantyja 'naⁿ ja luaaⁿñe, ñequii'cheⁿ m'aⁿna na jndona ja, cwe' nc'e na macwji'yuu'ndyō cantyja 'naaⁿ natia na cwil'ana.

⁸ Tsa'yo' na ñencjo'yo' xueewaa', ja tjoōcheⁿ na nncjo xuee. Ee tjoōcheⁿ na nntseica'moⁿndyō na cwiluiindyō nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

⁹ Ndo' jndā na tsoom na luaa' ndaana, ljoo'ñetyeeⁿ we ndyee xuee Galilea.

Tja Jesús na tuee' xuee xeⁿnquie' ncwaⁿ'

¹⁰ Ndo' jndā na ty'e ntyjeeⁿ na tuee' xuee, quia jo' mati jom tjantyjoōⁿ, saa tîtseica'moⁿñê ndaa nn'aⁿ. Tjaaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tical'ue ts'om na caliu nn'aⁿ na m'aaⁿ.

¹¹ Ndo' nn'aⁿ judíos na ticuee' n'omna jom jeeⁿ tyol'ueena jom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tquio ncuee. Tyota'x'eena, tyoluena:

—¿Yuu m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ?

¹² Ndo' t'maⁿ waa na ticatjoom' na jla'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyja 'naaⁿaⁿ. Ee cwantindye joona tyolue: “Ya ts'aⁿñe tsaⁿm'aaⁿ!” Saa nt'omcheⁿ tyolue: “Tiyuu', ee manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ.”

¹³ Saa cwe' nc'e na nquiaana nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye ndaana, jo' na ticala'neiⁿndyeyuna cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹⁴ Jndā na tuee' xcwe ncuee, tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ndo' jo' jo' tyo'mooⁿ ndaa nn'aⁿ.

¹⁵ Saa tileicala'noⁿ nn'aⁿ judíos na cwiluiitquiendye. Tyoluena:

—Nchaa' l'uu na tja tsaⁿm'aaⁿ scwela. Quia jo' ¿chiiu na jeeⁿ ya matseitjoom'm ñ'oom?

¹⁶ T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Nchii nncō matseijndaa'ndyō ñ'oom na ma'moo^{ny}a. Nqueⁿ na jñoom ja seijndaa'ñê chiiu catsjoōya.

¹⁷ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cats'aa cantyja na matsaⁿntjom Ty'oōts'om, juu nntsei'noⁿ aa Ty'oōts'om seijndaa'ñe ñ'oom na ma'moo^{ny}a, oo aa cwe' ñ'oom na seitiuu nncō na mañequiaya.

¹⁸ Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na macwji' ñ'oom cantyja 'naaⁿ nquii, matseijndeiⁿ tsaⁿñeeⁿ na caluii'tmaⁿñê ndaa nc'iaaⁿaⁿ. Saa ts'aⁿ na matseijndeiⁿ na catseit'maaⁿñena' nquii na jñom jom, tsaⁿñeeⁿ cwiluiiñê na mayom'm. Tiquinquiu'nn'aaⁿ.

¹⁹ 'Moisés seiljeiⁿ ñ'oom na tqueⁿ Ty'oōts'om ndaa'yo' na matsaⁿntjomna'. Saa meiiⁿ na ljo', meiⁿcwiindyō' 'o tyoola'candaⁿndyō' juuna'. Ee xeⁿ cwila'canda'yo' juuna' xoqueⁿndyō' na nlacue'yo' ja.

20 Nn'aⁿ na jndyendye t'ooⁿna nnoom, jluena:

—U tsaⁿjndii matseixmaⁿl. ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ maqueⁿñe na nntse-icuee^l 'u?

21 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Xuee na cwita^ljndyaaya sein^lmaⁿya ts'aⁿ na leicjaciaa, ndo^l s'aana^l na tjoom^l ticala^lnoⁿ'yo^l.

22 Saa cala^lnoⁿ'yo^l ñ'oom na nntsjo^o. Tso Moisés na cal'a^lyo^l costumbre yonom nda^l'yo^l na 'ndaandye. Ndo^l cwila^lcandaa^lndyo^l ñ'oom^lñeeⁿ meiiⁿ xuee na cwita^ljndyaaya. Saa nchii jom seicatooⁿ'oⁿ costumbre^lñeeⁿ. Nquiee weloo welooya jla^lcatoo^l'na juuna^l.

23 Nquiu^l'yo^l na mañequiaa ljeii na tq^{uee}ⁿ na wanaaⁿ na cwil'a^l'yo^l costumbre^lñeeⁿ meiⁿ xuee na cwita^ljndyaaya. Ndo^l na luaa^l waa, chiuu na cwila^l'wjee^l'yo^l ja nc'e na juu xuee na cwita^ljndyaaya sein^lmaⁿya cwii ts'aⁿ na wii^l.

24 Jo^l chii tintjei^l'yo^l cwenta na cwe^l tomti cantyja na cwi-witquio^l. Catjei^l'yo^l cwenta cantyja na maty^l'iomyana^l.

Jesús ¿aa Cristo cwiluiñê?

25 Quia jo^l nt^l'om nn'aⁿ Jerusalén tyota^l'x'eena ndaa nc^l'iaana:

—¿Aa nchii tsaⁿs'am^l'aaⁿl ts'aⁿ na cwil^l'uee naⁿmaⁿ'iaaⁿ na nla^l'cuee^l'na?

26 Saa canty^l'ia^l'yo^l ñequio na jndoo^l jndye nn'aⁿ matseineiⁿ, meiⁿ tjaa ljo^l coluena nnoom. ¿Aa nnts'aacheⁿ'na^l na cwila^l'tiuu naⁿmaⁿ'iaaⁿ cwentaaya na tsaⁿ'm'aaⁿl mayuu^l'cheⁿ cwiluiñê Cristo?

27 Saa nqueⁿ quia nncwjeeⁿ'eⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu nntsei^lnoⁿ'l yuu jna^l'yom. Saa tsaⁿ'm'aaⁿl manquiuuyaaya yuu jnaaⁿ.

28 Jnda^l jndii Jesús na jluena ñ'oomwaa^l, seiweeⁿ jñeeⁿ'eⁿ. Matsoom:

—Mach^l'eena^l na cwita^l'jna^l'yo^l ja ndo^l manquiu^l'ya^l'yo^l yuu ts'aⁿ ja. Saa nchii na jndyoo^o cantyja 'naⁿ nnc^o. Nqueⁿ na jñoom ja quii^l'ntaa^l'yo^l cwiluiñê na mayom^l'm, saa jom ticata^l'na^l'yo^l.

29 Saa ja mawajnaⁿ'a jom, ee jnaaⁿya jo nnoom, ndo^l manquityeeⁿ jñoom ja quii^l'ntaa^l'yo^l.

30 Cwe^l nc'e na tsoom ñ'oomwaa^l, tyoqueⁿndye naⁿmaⁿ'iaaⁿ na nnt'uena jom. Saa nc'e na tyoowe^l'ntyjo na ntyjii Ty'ooots^l'om na nncwinoom nawil t'maⁿ, jo^l chii meiⁿ'cwiindyena t'icat^l'uii jom.

31 Ndo^l jndyendye nn'aⁿ na tyom^l'aⁿna jo^l jo^l, jla^l'yu^l'na ñ'eⁿñê. Ndo^l tyoluena ndaa nc^l'iaana:

—Quia nncwjee^l nquii Cristo, ¿aa nnts'aacheⁿ'na^l jndyeti ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ na tixocandaa na nluii na cwe^l ts'aⁿ nnts'aa nchiiti na mach^l'ee tsaⁿ'm'aaⁿl?

Ty'ecat'uena Jesús

32 Nn'aⁿ tmaaⁿl fariseos tyondyena na nmeiiⁿl ñ'oom tyola'neiⁿ nn'aⁿ na jndyendye cantyja 'naaⁿl Jesús. Jo' chii jla'jomndyena ñequio ntyee na cwiluitquiendye ndaa ncl'iaana nn'aⁿ judíos. Jñoomna nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om na c'oocat'ue naⁿñeeⁿ jom.

33 Matso Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye:

—Chjootindyó cwii m'aaⁿtya ñ'eⁿndyo'. Ndo' ndanquia nncjolcwa'nnda'a na m'aaⁿ nqueⁿ na jñoom ja na m'aⁿyo'.

34 Quia ljo'cheⁿ nl'ue'yo' ja saaⁿ taxocaliu'yo' ja. Ndo' yuu na nnc'oqⁿya, 'o xocandaaⁿ nntsquie'cañom'yo'.

35 Quia jo' nt'om nn'aaⁿya nn'aⁿ judíos tyoluena ndaa ncl'iaana:

—¿Yuu nncjaayuu tsaⁿm'aaⁿl na xocandaaⁿ nliuuya jom? ¿Aa nnc'oomñê quii'ntaaⁿ ncl'iaaya nn'aⁿ judíos na jnda t'oom'ndye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ griegos, cha ndaaⁿ m'moqⁿ ndaana?

36 ¿Ljo' ñe'catso ñ'oom na matseineiⁿl luaa' na nl'uaaya jom saaⁿ xocaliuuya jom? Ndo' na matsoom yuu na wjaⁿ jaa xocandaaⁿ nntsquiaⁿcañooⁿya jom.

Candaa na cwiñe'quiana' na cwita'ndo' nn'aⁿ

37 Xuee na cwintycwii ncuee cwil'ana na t'maⁿti xuee juuna' na cwila't'maaⁿndyena. Juu xuee'ñeeⁿ tjameintyjee' Jesús, seiweeⁿ jñeeⁿeⁿ. Tsoom:

—Ñeeⁿ juu na matseiqueeⁿna' ts'om na ñec'oomñe nacje 'naaⁿl Ty'oqots'om, candyontyjoⁿ naxaⁿl'a, ndo' catseyiu' ñ'eⁿndyo.

38 Nnts'aana' ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'oqots'om na jnda teiljeii. Juu ts'aⁿ na matseyiu' ñ'eⁿndyo, nnaaⁿl quii' ts'oom cha'cwijom candaa na cwiñe'quia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ.

39 Luaa' matsoom na ma'moqⁿ cantyja 'naaⁿl Espíritu Santo na juu nnto'ñoom nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê. Ee xjeⁿñeeⁿl tjoocheⁿ na ñnequiaa Ty'oqots'om juu naquii' n'om nn'aⁿ, ee tyoowe'ntyjoⁿ xjeⁿ na nntseit'maaⁿñê Jesús.

Tiñecwii na cwilue nn'aⁿ cantyja 'naaⁿl Jesús

40 Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye quia tyondyena ñ'oommeiⁿl, tyoluena:

—Mayuu'cheⁿ tsaⁿs'am'aaⁿl cwiluiñê nquii ts'aⁿ na waa ñ'oom na nncwje'cañoom tsjoomnancue na ñnequiaa ñ'oom' Ty'oqots'om ndaaya.

41 Ndo' jlue nt'omcheⁿ:

—Tsaⁿm'aaⁿl cwiluiñê Cristo.

Ndo' nt'om jlue:

—Chiuu sa 'o, juu Cristo ticatsona' na nnaaⁿ Galilea.

42 Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona' na juu Cristo cwiluiñê tsjaa' David na jndyowicantyjoo'. Ndo' mati jom ts'a'n tsjoom chjoo Belén yuu na jna' David.

43 Ñ'oomwaa' to'na' nn'a'n cantyja 'naa' Jesús.

44 Ee cwantindye jona ñe'cat'uena jom, saꞗ mei'cwii ts'a'n t'icat'uui jom.

Na'ma'n'iaa' ticala'yu'na na Jesús cwiluiñê Cristo

45 Quia jo' nquiee nn'a'n na cwil'a cwenta wats'om ty'elcwee'na na m'a'n ntyee na cwiluitquiendye ñequio nn'a'n tmaa' fariseos. Tax'ee na'ñee' ndaꞗ nn'a na cwil'a cwenta wats'om:

—¿Chiuu na t'iquio'ñ'om'yo' jom?

46 T'oo na'ñee' na cwil'a cwenta wats'om, jluena:

—Mei'jom ndii' tyoondyaꞗyâ na nntseinei' cwii ts'a'n cha'na na matseinei' tsa'm'aa'.

47 Quia jo' fariseos'ñee' t'oon na'ñee', jluena:

—¿Aa cha' mati 'o manquiun'na'na'?

48 Tjaa'na' cwii ts'a'n na matseixma' n'iaa' oo cwii fariseo na matseyu' ñ'e'ñê.

49 Saꞗ na'm'a' na cje cwil'a, ticala'no'na ljeii na matsa'ntjom Ty'oots'om. Jona la'xma'na na catsuundyena.

50 T'o Nicodemo, tsa' na tyje'cañoom na m'aa' Jesús cwii teijaa'. Jom macañ'ee' ñ'e' na'ma'n'iaa'ñee'.

51 Tsoom:

—Ñ'oom na matsa'ntjom Ty'oots'om na teiljeiina' na cwileiñ'oo'ya, manquiuyu na matsona' na ticaty'iomyana' na nntu'xaa'ya cwii ts'a'n cwii tjoche' na nndyaꞗya jnaa', ndo' na nliuuya ljo' s'aa.

52 T'oo na'ñee' nnoom, jluena:

—¿Aa maxje' mati 'u ts'a'n na jna' Galilea? Tcuu tcuu catsei'na' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, quia jo' nljei' tjaa'na' cwii profeta na nna' Galilea.

Jnoꞗ' na seitjooñe cwii yuscu

53 Ndo' cwii ndo' cwiindyena ty'ena w'aana.

8

1 Saꞗ Jesús tjaa' ta na jndyu Olivos.

2 Ndo' teincoo cwiiche' xuee, lcwee'n'e', tjaquiee'nnaa'na' wats'om t'ma'. Ndo' jndyendye nn'a'n tquie'cañomna jom. Quia na jnda' tjacjom, tyo'moo' ndaꞗa.

3 Ndo' juu xje'ñee' joo nn'a'n na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés na matsa'ntjomna' ñequio nn'a'n tmaa' fariseos tquioñ'omna cwii yuscu na m'aa'. Yuscu'ñee' jliuna juu xcwe na matseitjooñe na m'aa' ñ'e' cwii tsa's'a. Tquioque'na juu xcwe quii'ntaa'na.

⁴ Ndo' jluena nnom Jesús:

—'U na ma'moꝝⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oꝝts'om, jliuuyâ yuscum'aaⁿ xcwe na matseitjoꝝñê ñ'eⁿ cwii tsaⁿs'a.

⁵ Ndo' naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés matsa'ntjomna' na catuaa'a ljo' cjoo yolcu na cwil'a na luaa'. Saa 'u je', ¿chiiu matsu'?

⁶ Luaa' jluena nnoom cwe' ee cwil'ueena na cat'uiina' jom. Saa jom je', seintquie'ñê, seiljeiⁿ nomtyuaa ñequio nomts'oꝝⁿ.

⁷ Ndo' cwe' nc'e na tic'oowintyjee'na na cwita'x'eena ñ'oomwaa' nnoom, teintyjee'yuañê. Matsoom ndaana:

—'Ñeeⁿ cwiindyoy' 'o na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ, juu cju'jndyee tsjo' nacjoo' yuscum'aaⁿ!

⁸ Jnda jo' seintquie'ñennaⁿ'aⁿ nomtyuaa, seiljeiityeeⁿ.

⁹ Saa quia jndye naⁿñeeⁿ ñ'oomwaa', jnaⁿna' na maco'tiana' nquiuna. Quia jo' to'na na cwii ndo' cwiindyena jlui'na jo' jo'. Nn'aⁿ na tquiendye jlui'jndyeeena, jnda jo' nn'aⁿ na cjeti m'aⁿ. Na macanda 'ndiina' nquii Jesús ñequio yuscu'ñeeⁿ na meintyjee' jo nnoom.

¹⁰ Jnda jo' teintyjee'yuu Jesús, ndo' cwe' nc'e meiⁿcwiindyee naⁿñeeⁿ tac'oomndyena, macanda juu yuscu'ñeeⁿ cwii m'aaⁿ, jo' chii tsoom nnom:

—'U yuscu, ¿yuu m'aⁿ nn'aⁿ na tquiocalue jnaⁿ? ¿Aa meiⁿncwii ts'aⁿ ticatseijndaa'ñe jnaⁿ'?

¹¹ T'o nnoom, matso:

—Mayuu' Ta, meiⁿcwii ts'aⁿ tjaljo' s'aa.

Matso Jesús nnom:

—Meiⁿ ja ticats'aaya na cat'uiina' 'u. Cja'to', tantsa'nnda' jnaⁿ.

Jesús cwiluiñê naxuee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ

¹² Ndo' seineiⁿnnda' Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ. Matsoom:

—Ja cwiluiindyoy naxueeñe na mañequia naxuee jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿndyoy, nntseixmaⁿ naxuee na mañequia na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Tijoom nntseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ najaaⁿ.

¹³ Quia jo' nn'aⁿ fariseos jluena nnoom:

—'U macwji'yuu'ndyuy' che'nncu' cantyja 'naⁿ! Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿ tiyuu' joona'.

¹⁴ T'o Jesús ndaana:

—Meiⁿ na macwji'yuu'ndyoy cantyja 'naⁿya, saa ñ'oom na mayuu' juuna', nc'e ntyjiiya yuu jnaaⁿya, ndo' ntyjiiya yuu joyoy. Saa 'o ticaliu'yo' yuu jnaaⁿya, meiⁿ yuu na jo.

¹⁵ 'O cwilajndaa'ndyoy' jnaaⁿ nn'aⁿ cantyjati na jndo' n'om nn'aⁿ saa ja meiⁿcwii ts'aⁿ ticat'uiya juu cantyja jnaaⁿ!

16 Saa quia nncue'ntyjō xjeⁿ na nncu'xaⁿ, nncu'xaⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyana'. Ee nchii m'aaⁿya na ñenco na nnts'aa ts'iaaⁿñeeⁿ. Nquii Tsotyā na jñoom ja, m'aaⁿñē ñ'eⁿndyō.

17 Naquii' ñ'oom na saⁿntjom Ty'oōts'om na teiljeina' na cwileiñ'om'yo', waa ñ'oom na matsona': "Quia na cwitjoom' ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye we nn'aⁿ, maxjeⁿ cwicalui'yuu' ñ'oom'ñeeⁿ."

18 Jo' chii nc'e na luaa' matsona', ja cwiluiindyō cwii ts'aⁿ na macwji'yuu'ndyō cantyja 'naⁿya, ndo' Tsotyāya cwiluiñē cwiicheⁿ na jndaⁿ we.

19 Quia jo' tax'eena nnoom:

—¿Yuu m'aaⁿ Tsotye'?

T'o Jesús matsoom:

—'O ticala'nōⁿ'yo' cantyja 'naⁿya meiⁿ cantyja 'naaⁿ' Tsotyāya. Ee xeⁿ cwila'nōⁿ'yo' cantyja 'naⁿya mati nla'nōⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' jom.

20 Ñ'oommeiiⁿ seineiⁿ Jesús yocheⁿ na tyo'mōōⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, yuu cwituee' nn'aⁿ s'om cwentaa' Ty'oōts'om. Ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ t'icat'uii jom, ee tyoowe'ntyjō xjeⁿ na nntjoom nawi' t'maⁿ.

"Yuu na jō xondaq nntsquie'yo"

21 Cwiicheⁿ cwii ndii' matso Jesús ndaāna:

—Ja majō, ndo' 'o nl'ue'yo' ja, saa ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ ndo' nncwje'yo'. Ndo' yuu na jō 'o xocandaq nntsquie'cañom'yo'.

22 Cwe' nc'e ñ'oomwaa', jlue nn'aⁿ judíos:

—¿Aa nnts'aacheⁿna' na nntseicuee'ñe cheⁿnqueⁿ, na matsoom yuu na mawjaⁿ jaa xocandaq nntsquie'cañōōⁿ'ya?

23 Jo' chii t'oōⁿ ndaāna, tsoom:

—'O ticalaxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' cañoom'luee saa ja tseixmaⁿ'ya jo'. 'O laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancuewaañe, saa ja nchii jo' tseixmaⁿ'ya.

24 Cwe' nc'e ñ'oomwaa' jo' na tsjōōya ndaa'yo' na ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo' ndo' nncwje'yo'. Ee xeⁿ ticalayu'yo' na ja cwiluiindyō nquii na jñom Ty'oōts'om, quia jo' meiⁿchiuucheⁿ ndicwaⁿ cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo' quia na nncwje'yo'.

25 Quia jo' tax'eennda'na nnoom, jlueⁿ:

—'U je', ¿ñeeⁿ cwiluiindyu'?

Matso Jesús ndaāna:

—Majo' cha'xjeⁿ na jndaⁿ ñetsjōō ndaa'yo' xjeⁿ na tō'a na mañequiaya ñ'oom naya.

26 Nqueⁿ na jñoom ja cwiluiiñê na mayom'm. Jndye ñ'oom tsoom nqoⁿ na catsjooya ndaa'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ matseiteincqo'a joo ñ'oom'ñeeⁿ ndaa nn'aⁿ. Saa jndye niom na ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo' na macaⁿna' na cu'xaⁿya.

27 Saa naⁿñeeⁿ tícala'noⁿna na ma'mooⁿ ndaana na Ty'oots'om cwiluiiñe Tsotyeeⁿ.

28 Quia jo' matsoom ndaana:

—Ja cwiluiindyō nquii ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Quia na jnda jla'we'yo' ja na nlacue'yo', quia ljo'cheⁿ nla'noⁿ'yo' na jo' cwiluiindyō, ndo' nncjaantyjoō' n'om'yo' na tjaa'naⁿ cwii na mats'aa cantyja na matseixmaⁿ nncō. Cantyjati na t'moⁿ Tsotyā nqoⁿ, ntyjati jo'ndyo na mats'aa.

29 Ndo' Tsotyā na jñoom ja m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo. Tica'ñeeⁿ ja na ñencō, ee ñequii'cheⁿ mats'aa yuu na cjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo.

30 Jnda na seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ, jndye nn'aⁿ jla'yu' ñ'eⁿñê.

Ñ'oom na mayuu' nntseicandyaañena' 'o

31 Ndo' matso Jesús ndaa nn'aⁿ judíos na jnda macwila'yu' ñ'eⁿñê:

—Xeⁿ cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' ñequio ñ'oom naya quia jo' mayuu'cheⁿ na cwiluiindyō' nn'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'oom na mañequiaya.

32 Ndo' nla'noⁿ'yo' cwaaⁿ ñ'oom tseixmaⁿna' ñ'oom na mayuu', ndo' juu ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ nntseicandyaañena' 'o.

33 Joo naⁿñeeⁿ t'oqona nnoom, jluena:

—Jâ cwiluiindyō tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoō'. Meiⁿjom ndii' tyoom'aaⁿyâ moso ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ. ¿Chiuu na matsu' na nnc'oqⁿcandyaa'ndyō na m'aaⁿyâ nacje 'naaⁿ cwiicheⁿ?

34 T'o Jesús ndaa naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo'. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseitjoōñe nnom Ty'oots'om m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ jnaⁿ.

35 Ndo' ts'aⁿ na cwe' moso m'aaⁿ nndaā nnts'aana' na tixocaljoo'ñetyeⁿ na m'aaⁿ patrom 'naaⁿ, saā nquii jnda patrom ñenquiicheⁿ m'aaⁿ.

36 Ja na cwiluiindyō Jnda Ty'oots'om, ja nntseicandyaandyō 'o. Macwe' nc'e jo' nnc'om'yo' na candaā'ya na jnda jndyaandyō'.

37 Mantyjiiya na 'o cwiluiindyō' tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoō', saā cwiqueⁿndyo' na nlacue'yo' ja jnaaⁿ na tileicjo ñ'oom 'naⁿya naquii' n'om'yo'.

38 Ljo' na jnda ñenty'iaya na ñet'oqⁿya ñequio Tsotyā, jo' matseinaⁿya ndaa'yo'. Saa 'o je', cantyja na jnda ñejndye'yo' ñ'oom 'ndyoo tsoty'e'yo', jo' cwil'a'yo'.

39 T'oo naⁿñeeⁿ nnoom, Jluena:

—Abraham cwiluiñê tsotyaya.

Matso Jesús ndaana:

—Xeⁿ 'o na mayuu'cheⁿ cwiluiindy^o ntseinda Abraham na jndyowicanty^o, quia jo' n^l'a'yo' cha'xjeⁿ s'aaⁿ.

40 Saa je' cwijoo' n'om'yo' na ñe'calacue'yo' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na matseina^{ny}a ñ'oom na mayuu' ndaa'yo'. Ndo' joo ñ'oom'ñeeⁿ ñequii'cheⁿ ñ'oom na jndiia 'ndyoo Ty'oots'om. Nquii Abraham tîcats'aaⁿ cha'na ñe'cal'a' o' ñ'eⁿndy^o.

41 'O cwil'a'yo' cha'xjeⁿ na mach'ee nquii tsotyeyo'.

Jluena nnoom:

—Jâ nchii na tuiindyô na tijndaa' tsotyayâ. Jâ la'xmaa^{ny}â na ñecwii tsotyayâ, nquii Ty'oots'om.

42 T'o Jesús ndaana, matsoom:

—Xeⁿ na mayuu'cheⁿ Ty'oots'om cwiluiñê tsotyeyo', quia jo' mati nnc'om'yo' na jnda nquii'yo' ja ee jnaa^{ny}a na m'aaⁿ ndo' jndyoo^{ya} na m'aⁿ'yo'. Nchii jndyoo cantyja 'naⁿ nnc^o, nqueⁿ jñoom ja.

43 ¿Chiuu na tileicala'n^o'yo' ñ'oom na matseinaⁿ? Maxjeⁿ cwitjom'yo' na nmeiiⁿ nc'e na tiñe'calañ'oom'ndy^o ja.

44 'O laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tsotyeyo', juu tsaⁿjndii. Yuu na l'ue ts'om jom, jo' ñe'calacandaa'ndy^o. Jom cwiluiñê na matseicwjeⁿ nn'aⁿ cantyjati xjeⁿ na tuii tsjoomnancue. Jom tjaa'naⁿ ñ'oom na mayuu' catseixmaaⁿ, ee tjaa'naⁿ ñ'oom na mayuu' naquii' ts'oom. Quia matseineiⁿ cantu, matseineiⁿ cantyjati na matseixmaaⁿ, cwe' nc'e tsaⁿcantu jom, ndo' cwiluiñê tsotyeyo' cha'tso ñ'oom na cantu.

45 Saa ja meiiⁿ na matseina^{ny}a ñ'oom na mayuu' maxjeⁿ tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndy^o.

46 Tjaa 'ñeeⁿ cwiindy^o 'o ndaaⁿ nncju' jnaⁿ nacjoya. Ñ'oom na matsjoo ndaa'yo' cwiluiñena' ñ'oom na mayuu', quia jo' ¿chiuu na tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndy^o?

47 Meicwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿñe cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om mandii ñ'oom 'ñom. Saa cwe' nc'e na ticaluiindy^o cantyja 'naaⁿ'aⁿ, jo' chii tiñe'candyeyo'.

Mam'aaⁿ Jesús cwii tjocheⁿ na nnc'oom Abraham

48 Quia jo' t'oo nn'aⁿ judíos nnoom. Jluena:

—Jeeⁿ xcwe cwil'uuyâ na 'u cwiluiindy^u ts'aⁿ Samaria. Mati m'aaⁿ tsaⁿjndii quii' ts'om' jo' na matseintjeiⁿ'na' 'u.

49 Jesús t'ooⁿ ndaana. Matsoom:

—Ja tic'oom tsaⁿjndii quii' ts'ooⁿ. Ja Tsotyaya matseit'maaⁿndy^o, saa 'o cwilajnaⁿ'yo' ja.

⁵⁰ Saa nchii mal'uee'ndyo na calat'maa'ndyo' ja. M'aa'n cwiiche'n na mach'ee na nluuit'maa'ndyo, ndo' manquii nncu'xe'n aa cwiluii na ljo'.

⁵¹ Ñ'oom na mayuu'che'n na matsjoo ndaa'yo'. Mei'ncwi'ñee'che'n ts'a'n na matseiñ'oom'ñe ñ'oom 'na'ya, tijoom nntsuuñe.

⁵² T'oq nn'a'n judíos, jluena:

—Je' manquiujndaa'ndyo na matsei'xma'n' tsa'jndii quii' ts'om'. Tue' Abraham, ndo' mati profetas. Saa 'u matsu': “Xee'n m'aa'n 'ñee'n juu na matseiñ'oom'ñe ñ'oom 'na'n, tijoom cue'.”

⁵³ Chaa l'uu na cwiluiit'ma'ndyu'ti', nchiiti weloo welooya Abraham tsa'n na teiyo tue' ndo' mati jnda tja profetas. ¿Ñee'n juu mache' che'nncu' na cwiluiindyu'?

⁵⁴ T'o Jesús, matsoom:

—Xe'n ñequii'che'n na matseit'maa'ndyo che'nncq, maxje'n cwe' ts'iaa'ndyo. Juu Tsotyaya cwiluiñê na matseit'maa'ñê ja, nque'n na cwiluiñê Ty'oqots'om na cwila't'maa'ndyo'.

⁵⁵ Mei'n ticata'jnaa'yo' jom. Ja mayuu' mawajna'a jom, ndo' xe'n nntsjoq na ticwajna'a jom, quia jo' nnts'aa che'nncq na cantundyq cha'xje'n 'o. Saa mayuu'che'n mawajna'a jom, ndo' matseicandaa'ndyo ñ'oom'm.

⁵⁶ Tioo na neii'n' ts'om weloo'yo' Abraham tsa'n na ñet'oom teiyo na sei'nqoo'n' na nncuee' xje'n na nluindyq na ts'a'n ja. Nty'iaa'n'a'n jo', ndo' tquiaana' na jee'n neii'e'n cantyja 'naa'n na ljo'.

⁵⁷ Ndo' jlue nn'a'n judíos nnoom:

—Nchaa l'uu mayuu' na jnda nty'ia' Abraham ee 'u mei'n cwe' wen'aa'n nchoo' nqui chu' tyoowee'.

⁵⁸ T'o Jesús ndaa na'ñee'n, matsoom:

—Ñ'oom na mayuu'che'n matsjoo ndaa'yo', cwii tjoqche'n na nluiiñe Abraham, saa ja maxje'n mam'aa'ya.

⁵⁹ Quia jo' jla'xcwiina ljo' na njñomna jom. Mei'n tique'nna cwenta teiñoo'n xcwe quii'ntaa'na. Mana jluee'n'e'n wats'om t'ma'n 'naa'na.

9

Sein'ma'n Jesús tsa'nchjaa'n'

¹ Já nn'a'n na canchoo'we na t'ma'n Jesús na calajomndyo ñ'e'ñê tyoma'nqoo'yâ ñ'e'ñê. Yochen na saawi'nqoo'yâ cwii joo, nty'iaayâ cwii tsa'n's'a xje'n na tuiiñe na nchjaa'n'.

² Ndo' tax'aayâ nnoom, l'uuyâ:

—U Maestro, ¿ñee'n juu seitjoqñe nnom Ty'oqots'om, jo' na tuiiñe tsa'm'aa'n' na nchjaa'n'a'n? ¿Aa nque'n oo aa nn'a'n na nda jom?

³ T'ō Jesús ndaayâ, matsoom:

—Meiⁿ nchii jnaa^{nl} nquii na tuiiñe na nchjaa^{nl}, meiⁿ nchii jnaaⁿ nn'aⁿ na nda juu. Luaa' tjom cha cantyja 'naa^{nl} ca'mō^{na} na nquii Ty'ōots'om waa najndeii na matseixmaaⁿ.

⁴ Tseixma^{ya} na cats'aaya ts'iaaⁿ 'naa^{nl} nqueⁿ na jñoom ja yocheⁿ na ndicwaⁿ wando'a. Ee quia nncue'ntyjō xjeⁿ na nncwjaaya, quia jo' xondaā n'aatyaaya ts'iaaⁿ 'naa^{nl}aⁿ.

⁵ Yocheⁿ na m'aa^{ya} quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, cwiluiindyō chom na mañequiaa naxuee jo ndaana.

⁶ Jnda na tsoom na luaa', tjoom'm ndaajna^{nl} nomtyuaa. S'aaⁿ tsoo' ñequio juuna', jnda jo' ty'oomñê tsoo'ñeeⁿ lua'nnom tsaⁿnchjaa^{nl}.

⁷ Ndo' tsoom nnom:

—Cja' peila na jndyu Siloé, cama^{nl} n'omnjom'. Ñ'oom Siloé matsona' jñom ts'aⁿ x'iaa^{nl}aⁿ.

Ndo' tja tsa^{nl}ñeeⁿ, tmaaⁿ nnoom. Ndo' quia jndyolcweeⁿeⁿ xuee manty'iaa^{nl}aⁿ.

⁸ Ndo' nn'aⁿ na ndyoo' m'aⁿ yuu na mac'eeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñenty'iaana jom na ñetcaaⁿ ljo' tjoñê, ta'x'eena ndaa nty-jeena:

—¿Aa nchii luaa' tsaⁿnchjaa^{nl} na tacatyeeⁿ na tcaⁿ ljo' tjoñê?

⁹ Nt'omndye joona jluena:

—Majom luaa'.

Saa nt'omcheⁿ jlue:

—Nchii jom, cwe' na jeeⁿ tseijomna'.

Saa nqueⁿ matsoom:

—Maja luaa.

¹⁰ Jo' na ta'x'eena nnoom, jluena:

—¿Chiuu tuiiyuu na ya teitquio' je'?

¹¹ T'ōōⁿ ndaana, tsoom:

—Juu ts'aⁿ na jndyu Jesús s'aaⁿ tsoo', ty'oomñê juuna' lua'noōⁿ. Jnda jo' matso na cjoya Siloé na cjocamaaⁿ noōⁿ. Ndo' tjo jo', tmaaⁿ noōⁿ, ndo' je' xuee manty'iaa.

¹² Quia jo' ta'x'eetina nnoom, jluena:

—¿Ndo' juu tsa^{nl}ñeeⁿ, yuu m'aaⁿ?

T'ōōⁿ ndaana:

—Ticaljeiia.

Fariseos ñe'caliuna chiuu tuii na n'maⁿ tsaⁿnchjaa^{nl}

¹³ Quia jo' ty'eñ'omna juu ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaa^{nl} jo ndaa nn'aⁿ judíos na la'xmaⁿ tmaa^{nl} fariseos.

¹⁴ Ee xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ quia s'aa Jesús tsoo' na s'aaⁿ na ya manty'iaa' tsa^{nl}ñeeⁿ.

¹⁵ Ndo' mati nn'aⁿ fariseos'ñeeⁿ tyota'x'eena nnoom. Tyoluená:

—¿Chiuu tuiiyuu na ya manty'ia'?

T'ooⁿ ndaa naⁿñeeⁿ, tsoom:

—Juu tsaⁿñeeⁿ ty'oomñê tsoo' lua'nooⁿ, jndaⁿ chii tmaaⁿya lua'nooⁿ, ndo' je' ya manty'iaa.

¹⁶ Saa nt'om fariseos'ñeeⁿ tyoluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ nchii m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om, ee ticatseit'maaⁿñê xuee na cwita'jndyaaya.

Ndo' nt'om nc'iaana jlue:

—Ts'aⁿ na tseixmaⁿ jnaⁿ tixocandaⁿ nnts'aaⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ cha'na luaa'.

Ndo' laa'ti' tîcwijom ñ'oom na jla'neiⁿna.

¹⁷ Jo' chii ta'x'eennda'na nnom ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Jluena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿ljo' matsu' cantyja 'naaⁿaⁿ na s'aaⁿ na ya manty'ia'?

T'ooⁿ, matsoom:

—Tsaⁿñeeⁿ cwiluiñê profeta.

¹⁸ Saa nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ maxjeⁿ tiñe'cala'yu'na na ñet'oom na nchjaaⁿaⁿ ndo' je' jndaⁿ ljoya manty'iaaⁿaⁿ. Jo' chii tqueeⁿndyena nn'aⁿ na nda jom.

¹⁹ Ndo' ta'x'eena ndaa naⁿñeeⁿ, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ!, ¿aa nda'yo' jom? Chiuu cwindu'yo', ¿aa mayuu' na tuiñê na nchjaaⁿaⁿ?

²⁰ Ndo' t'ooⁿ nn'aⁿ na nda jom. Jluena:

—Manquiuyâ na ndaayâ jom, ndo' manquiuyâ na tuiñê na nchjaaⁿaⁿ.

²¹ Saa cantyja chiuu tuiyuu na ya manty'iaaⁿaⁿ je', jo' ticaliyuyâ. Meiⁿ ticaliyuyâ 'ñeeⁿ s'aa na ya manty'iaaⁿaⁿ. Saa jndaⁿ tue'ntyjoⁿ choom'm. Jo' chii cata'x'ee'yo' 'ñom chiuu waa. Manquityeeⁿ nntsoom chiuu tui.

²² Luaa' ñ'oom t'ooⁿ joo nn'aⁿ na nda jom, ee nquiaana nn'aⁿ na cwiluitquiendye ndaa nn'aaⁿna. Ee jndaⁿ jla'jomndyena xeⁿ na nncwji'yuu'ñe meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na Jesús cwiluiñê Cristo, tixonquiiana na wanaaⁿ na nntseijomñe tsaⁿñeeⁿ xjeⁿ na cwitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿndyena Ty'ooots'om.

²³ Cwe' na luaa' waa, jo' na jlue nn'aⁿ na nda jom: “Jndaⁿ tue'ntyjoⁿ ñoom'm. Cata'x'ee'yo' 'ñom.”

²⁴ Quia jo' jndaⁿ we ndii' tqueeⁿ nn'aⁿ judíos juu tsaⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Tyoluena nnoom:

—Ñequio na ndo' Ty'ooots'om catseineiⁿ ñ'oom na mayuu'cheⁿ. Já cwila'nooⁿâ na juu tsaⁿs'am'aaⁿ matseixmaaⁿ jnaⁿ.

²⁵ Ndo' t'ooⁿ ndaana, matsoom:

—Ticaljeiyya, aa jom ts'aⁿ na matseixmaⁿ jnaⁿ. Ñe'cwii waa na matsei'noⁿa, meiiⁿ na ñet'ooⁿ na nchjaⁿya, saa je' ya manty'iaa.

26 Quia jo' ta'x'eennda'na nnoom. Jluena:

—¿Ljo' s'aa' 'u? ¿Chiuu s'aayom na ya manty'ia'?

27 T'ooⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, matsoom:

—Majndaⁿ tsjooyaⁿ ndaaⁿ'yo', saaⁿ ticalañ'oom'ndyo'. Ndo' je' ¿chiuu na ñe'candy'e'nnda'yo'? ¿Aa mati 'o ñe'calajomndyo' ñ'oom na mañequiaaⁿ?

28 Ndo' jla'jnaaⁿ naⁿñeeⁿ ts'aⁿ na ñet'oom na nchjaaⁿ. Jluena:

—'U cwiluiindyⁿ ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom'm, saaⁿ já cwilajomndyô ñ'oom na tyoñequiaa Moisés.

29 Já manquiuyayâ na seineiⁿ Ty'oⁿots'om nnom Moisés, saaⁿ tsaⁿm'aaⁿ meiⁿ cwe' ticaliuuyâ yuu jnaⁿyom.

30 T'oⁿ tsaⁿñeeⁿ ndaana, matsoom:

—Jeeⁿcheⁿ ndya' cjaawee' ts'oⁿ na luaa', na 'o ticaliu'yo' yuu jnaⁿyom, ndo' jndaⁿ tquiaaⁿ na ya manty'iaaya.

31 Cha'tsondyo manquiuyaya na Ty'oⁿots'om xocañeeⁿ ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na laxmaⁿ jnaⁿ. Saaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseit'maaⁿñe jom ndo' na mach'ee yuu na l'ue ts'oom, tsaⁿñeeⁿ ñeeⁿ ñ'oom 'ndyoo.

32 Cantyjati xuee na jnaⁿ tsjoomnancue, meiⁿjom ndii' tyoondye nn'aⁿ na ñet'oom cwii ts'aⁿ na s'aa na ya manty'iaa' cwii ts'aⁿ na tuiiñe na nchjaaⁿ.

33 Xeⁿ nchii Ty'oⁿots'om m'aaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿm'aaⁿ, tjaa na nndaⁿ nnts'aaⁿ.

34 T'oⁿona nnoom, jluena:

—'U cha'tso na cha'tso cantyja na tuiindyⁿ matsei'xmaⁿ jnaⁿ. Ndo' ¿aa matseijndu' na m'moⁿ ndaaⁿ já?

Quia jo' tjeii'na jom wats'om chjoo 'naaⁿna yuu cwitjomndyena.

La'xmaⁿna cha'na nn'aⁿ nchjaaⁿ jo nnom Ty'oⁿots'om

35 Jndii Jesús na tjeii'na tsaⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Quia ljeiiⁿ juu, matsoom nnom:

—¿Aa matseyiu' ñequio Jnda Ty'oⁿots'om?

36 T'oⁿ tsaⁿñeeⁿ, matsoom:

—Jeeⁿ 'u Ta, ¿cwaaⁿ ts'aⁿ jom cha ya nntseyiu'a ñ'eⁿñê?

37 Matso Jesús nnoom:

—Majndaⁿ nty'ia' jom. Mannco na matseinaⁿya njom' cwiluiindyⁿ nqueⁿ.

38 Quia jo'cheⁿ matsoom:

—'U Ta, matseyiu'a ñ'eⁿndyu'.

Ndo' seit'maaⁿñê Jesús.

39 Ndo' Jesús matsotyeeⁿcheⁿ:

—Ja jndyoo tsjoomnancuewaañe na nntoⁿ'a nn'aⁿ. Nquiee nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na cwila'noⁿ'na chiuu waa cantyja 'naaⁿ Ty'oⁿots'om nnts'aa na nnc'omna cha'cwijom ts'aⁿ na nchjaaⁿ. Ndo' joo nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na m'aⁿna

na nchjaaⁿna cantyja 'naaⁿl Ty'ooots'om, jooa nñequiaya na canda^a'ya nla'nōⁿna cantyja 'naaⁿl'aⁿ.

40 Nndyoo' meintyjee' cwantindye nn'aⁿ tmaaⁿl fariseos, ndo' jndyena na luaa' tso Jesús. Quia jo' ta'x'eenaa nnoom, jluena:

—¿Aa mati jâ mach'eenaa' na nchjaaⁿya?

41 T'o Jesús nda^aana, matsoom:

—Xeⁿ na je' laxmaⁿ'yo' cha'na nn'aⁿ na ticala'nōⁿl cantyja 'naaⁿl Ty'ooots'om quia jo' tjaa'naⁿ jnaⁿ na cwilaxmaⁿ'yo'. Saa n'c'e na cwindu'yo' na 'o laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na canda^a'ya cwila'nōⁿl cantyja 'naaⁿl Ty'ooots'om, jo' chii cwilaxmaⁿ'yo' na cho'nqueⁿ'yo' jnaⁿ'yo'.

10

Ñ'oom na tjañoom' cantyja 'naaⁿl tiom canmaaⁿ

1 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ na matsjoo nda^a'yo', juu ts'aⁿ na nchii 'ndyoots'a tiom wjaaquee' yuu na ñjomndye canmaⁿ, saa cwicheⁿ joo wjaawaaⁿ juu tiom'ñeeⁿ na nncwincjeeⁿ'eⁿ juuna', tsaⁿ'ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿcanch'ue ndo' tsaⁿ na mawincje' tiom.

2 Saa nquii ts'aⁿ na cwiluiiñê na mateix'ee canmaⁿ, xcwe 'ndyoots'a tiom nncjaaqueⁿ'eⁿ.

3 Ts'aⁿ na mach'ee cwenta 'ndyoots'a tiom'ñeeⁿ, matseicanaaⁿ'ñee na nncwinoom. Ndo' joo canmaⁿ'ñeeⁿ na mateix'eeⁿ cwital'jnaaⁿ'yo' jñeeⁿ'eⁿ. Macwjeeⁿ'eⁿ ncueeyo', wjaachom jooyo'.

4 Ndo' quia na jnda tjeiiⁿ'eⁿ cha'tso canmaⁿ na mach'eeⁿ cwenta, wjaajñeeⁿ jo nda^a'yo', 'oontyjoyo' naxeeⁿ'eⁿ ee cwital'jnaaⁿ'yo' jñeeⁿ'eⁿ.

5 Cwii ts'aⁿ na ticatal'jnaaⁿ'yo' na nchii ty'oyo', xoc'oontyjoyo' naxeⁿl, hasta nlei'nomyo' juu. Ee ticatal'jnaaⁿ'yo' jndyee' cwicheⁿ ts'aⁿ na nchii ty'oyo'.

6 Luaa' ñ'oom na cwe' tjañoom' na seineiⁿ Jesús nda^aana. Saa ticala'nōⁿna ljo' ñe'catsona'.

Jesús cwiluiiñê ts'aⁿ na canda^a'ya mateix'ee canmaaⁿ

7 Ndo' seineiⁿticheⁿ Jesús nda^a naⁿ'ñeeⁿ. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoo nda^a'yo', ja cwiluiindyoo 'ndyoots'a tiom na cwi'ooquie' canmaⁿ.

8 Cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tquiocalue na cwiluiindyee na nntei'x'ee canmaⁿ cwii tjocheⁿ na jndyoo, joo naⁿ'ñeeⁿ la'xmaⁿna naⁿcanty'ue ndo' nn'aⁿ na cwiwincje' tiom. Saa joo canmaⁿ na mayuu'cheⁿ cwiluiindyee cwentaya tñquandyena cantyja 'naaⁿ naⁿ'ñeeⁿ.

⁹ Ja 'ndyoots'a tiom cwiluiindyō. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nncjaaquiee' cantyja 'naⁿya, tsaⁿñeeⁿ nlui'n'maaⁿñê. Nntseijomna' jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na maljeiyo' na nlcwa' na macalui'yo' tiom'ñeeⁿ ndo' na macwjee'nnda'yo'.

¹⁰ 'Tsaⁿcanch'ue ñequii'cheⁿ na macwjeeⁿeⁿ na nnch'ueeⁿ nntseicueⁿeⁿ ndo' na nntsei'naⁿaⁿ. Ja jndyōō na ñnequia na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ, ndo' cha na candaⁿya na nla'xmaⁿna juu jo'.

¹¹ Ja cwiluiindyō ts'aⁿ na candaⁿya mateix'ee canmaⁿ. Juu ts'aⁿ na candaⁿya na mateix'ee canmaⁿ ntsmeiⁿ!, mañequiaañe na cue' cwentaayo'.

¹² Saa juu tsaⁿntjom na nchii cwiluiiñê ty'oyo' ee cwe' mach'eeⁿ cwenta jooyo', noom'm na ndyocwjee'cañoom lobo. Quia jo' ma'ñeeⁿ canmaⁿñeeⁿ, maleinoom. Ndo' juu lobo'ñeeⁿ mantyo' ndo' mat'uii jooyo'.

¹³ Maleinom tsaⁿñeeⁿ ee cwe' tsaⁿntjom jom, jo' chii tica-jnda ntyjeeⁿ canmaⁿñeeⁿ.

¹⁴⁻¹⁵ 'Ja cwiluiindyō ts'aⁿ na candaⁿya mateix'aya canmaⁿ. Ndo' cha'xeⁿ wajnaaⁿ! Tsotyā ja, mati ja mawajnaⁿa jom. Maluaa' matseijomna' na wajnaⁿa canmaⁿ ntsmaaⁿa, ndo' quioo' ntsmaaⁿa cwitajnaaⁿyo' ja. Ndo' mañequiaandyō na c'io' cwentaa canmaⁿ ntsmaaⁿa.

¹⁶ Mati mam'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena canmaⁿ ntsmaaⁿa na tic'omna tmaaⁿwaa. Mati joona cwiluiindyō na cjocachōōya, ndo' nnquiontyjona na nncwaⁿya joona. Ndo' nncuaa na ñe'cwii tmaaⁿ!, ndo' ñe'cwii ts'aⁿ na nnteix'ee joona.

¹⁷ 'Nquii Tsotyā jeeⁿ candya' ts'oom ja, ee mañequiaandyō na c'io' cwentaa nn'aⁿ na cwiluiindyē canmaⁿ ntsmaaⁿa cha ñnequiaaⁿ na nncwando'nnda'a.

¹⁸ Tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ juu na nndaⁿ nntseicuee' ja na nchii ñ'oomya. Manncoⁿtyā mañequiaandyō na ljo' catjoⁿ. Waa najndo' na cwiluiindyō na cats'aa na ljo', ndo' mati waa na jndo' na nncwando'xcō. Luaa' ñ'oom na saⁿntjom Tsotyāya na catseixmaⁿya.

¹⁹ Jnda' na jndye nn'aⁿ judíos ñ'oommeiⁿ! s'aana' na ticatjoom'nnda' na jla'neiⁿna cantyja 'naaⁿaⁿ.

²⁰ Ee jndyendye joona jluea:

—Tsaⁿjndii matseixmaaⁿ, ndo' jnda' teintjeiⁿñê. ¿Chiuu na cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ?

²¹ Saa nt'omndye joona jlue:

—Nchaa l'uu ñ'oommeiⁿ! la'xmaⁿna' ñ'oom na nntseineiⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ! tsaⁿjndii. ¿Aa nnts'aacheⁿna' cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ! tsaⁿjndii nndaⁿ nnts'aa na nnty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿ!?

Tĩnquiandye nn'aⁿ judíos cantyja 'naaⁿ Jesús

22 Tsjoom Jerusalén tuee' xuee quia cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ judíos na cwijaañjoom' n'omna xjeⁿ na tiooxconnda' weloo weloona cwenta wats'om t'maⁿ l'õ Ty'õõts'om.

23 Ndo' xcwe ncueesua' quia tuee' xuee'ñeeⁿ. Jesús m'aaⁿ wats'om t'maⁿ 'naaⁿna. Manoom naquii' cwii w'aa cwentaa' wats'om'ñeeⁿ na cwe' wanaaⁿ ndiocheⁿ na s'aa Salomón.

24 Quia jo' nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos tjaa'ndyena tsei Jesús. Ta'x'eena nnoom jluena:

—¿Cwanti yo na maleichu' jâ na matseiñ'eeⁿndyu' jâ? Xeⁿ na mayuu' cwiluiindyu' Cristo, ntyjaju catsu' ndaaⁿyâ.

25 Matso Jesús ndaaⁿna:

—Jndaⁿ tsjoo na ljo' ndaaⁿ'yo', saa maxjeⁿ tĩcalayu'yo'. Majoo ts'iaaⁿ na mats'aa ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyã, joona' cwitjei'yuu'ndyena' cantyja 'naⁿya.

26 Saa 'o tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyoⁿ cwe' nc'e nchii cwiluiindyoy' canmaⁿ ntsmaaⁿ'a.

27 Ee nn'aⁿ na cwiluiindyey canmaⁿ ntsmaaⁿ'a cwindyena jndyeya, ndo' ja mawajnaⁿ'a joona, ndo' joona cwinquiontyjona naxãⁿ'a.

28 Ja mañequia na ticantycwii na cwita'ndo'na, meiⁿ tajom catsuundyena. Ndo' tjaa meiⁿcwii ts'aⁿ na nndaãⁿ nncwji' joona l'õõ.

29 Ee nquii Tsotyã na tquiaaⁿ joona l'õõ, jom cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ na cha'tso, ndo' meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu nndaãⁿ nncwji' joona l'õõⁿ.

30 Ja ñequio Tsotyã ñe'cwii cwiluiindyoy ñ'eⁿñê.

31 Jndaⁿ na jndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na luaa' ñ'oom tso Jesús, jla'xcwiinnda'na ljo' na nntuee'na nacjoom'm.

32 Quia jo' tsoom ndaaⁿna:

—Majndye ts'iaaⁿ na ya jndaⁿ s'aaya jo ndaaⁿ'yo' ñequio najndeii na matseixmaⁿ Tsotyãya. ¿Cwaaⁿ cwii juuna' na mach'eena' na ñe'cajñom'yo' ljo' ja?

33 Ndo' t'õõ judíos'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—Nchii ñe'cajñõõⁿyâ ljo' 'u cwe' cwii ts'iaaⁿ na ya mache'. Nl'aayâ na luaa' 'u ee matsei'jnaⁿ Ty'õõts'om. Ee 'u cwe' ts'aⁿ 'u, saaⁿ mache' na cwiluiindyu' Ty'õõts'om.

34 Jesús t'õõⁿ ndaaⁿna, tsoom:

—Naquii' ljeii ñ'oom' Ty'õõts'om na cwileiñ'om'yo', manquiu'yo' na nquii Ty'õõts'om matsoom: “Ndaãⁿ 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ matsjooⁿ na matseijomna' 'o cha'na nncõ.”

35 Matsoticheⁿ Jesús:

—Tso Ty'ooqts'om ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos na matseijomna' jooⁿa cha'na nqueⁿ. Ndo' manquiuyu na tixocats'aana' na cwe' cantu ñ'oom na tsoom.

³⁶ Jo' chii tixcwe na cwindu'yo' na matseijnaaⁿa jom nc'e na tsjoo na cwiluiindyō Jnaaⁿ. Ee nqueⁿ ty'ioom ts'iaaⁿ ja, ndo' sa'ntjoom ja na candyoc'ooⁿndyō quii'ntaaⁿ 'o nn'aⁿ tsjoomnancue.

³⁷ Jo' chii xeⁿ nchii ts'iaaⁿ 'naaⁿ Tsotyā mats'aa, ticalayu'yo' ñ'eⁿndyō.

³⁸ Saa nc'e na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ, jo' chii calayu'yo' cantyja 'naaⁿ mañejoo ts'iaaⁿñeeⁿ meiiⁿ na tiñe'calayu'yo' ñ'eⁿndyō ja. Ee cantyja 'naaⁿ jooⁿa' nliu'yo' ndo' nla'nqoⁿ'yo' na nquii Tsotyā ñe'cwii cwiluiiñê ñ'eⁿndyō, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindyō ñ'eⁿñê.

³⁹ Quia jo' cwiiⁿcheⁿ cwii ndii' jla'jndaa'ndyena na nnt'uena jom, saa tícandaa' l'ana, tjaaⁿ.

⁴⁰ Quia jo' tei'ty'ioonndaa'â jndaa Jordán ñ'eⁿ Jesús yuu ñet'oomjndyee Juan na tyotseits'oomñê nn'aⁿ. Ndo' majndyee xuee ñet'ooⁿyâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús.

⁴¹ Ndo' jndyee nn'aⁿ tqwie'cañom na m'aaⁿyâ na ñe'candyena ñ'oom na tyoñequiaaⁿ. Tyoluena ndaa nc'iaana:

—Juan meiⁿcwii ts'iaaⁿ tyooch'eeⁿ na xocandaa nluina' na cwe' ts'aⁿ nnts'aa. Saa cha'tso ñ'oom na tyoñequiaaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿm'aaⁿ, ñequii'cheⁿ na mayuu' jooⁿa'.

⁴² Ndo' majndyee nn'aⁿ tyola'yu' ñ'eⁿ Jesús jo' jo'.

11

Na tue' Lázaro

¹ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ wii' na jndyu Lázaro. Juu tsaⁿñeeⁿ tyom'aaⁿ tsjoom Betania ñequio María ñequio xjoom Marta.

² Majuu María, xjo Lázaro'ñeeⁿ, tsaⁿ na tu'nquio ncheⁿ nc'ee Jesús, ndo' ñequio sooxqueeⁿ tyuee'ñê nc'ee.

³ Ndo' joo yolcu'ñeeⁿ jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ Jesús. Jluena:

—U Ta, juu ts'aⁿ na jeeⁿ candya' ts'om', weeⁿeⁿ.

⁴ Jnda na jndii Jesús ñ'oomwaa', matsoom:

—Tycuwaa' nchii macandā na cwe' nntseicuee'na' jom. Matjoom na luaa' cha caluiit'maaⁿñe Ty'ooqts'om cantyja 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ.

⁵ Jeeⁿ wi' ts'om Jesús Marta ñequio tyjee tsaⁿñeeⁿ ñequio nquii Lázaro.

⁶ Jnda na jñeeⁿ na wii' Lázaro'ñeeⁿ, ljoo'ñetyeeⁿ we xuee jo' jo' yuu na m'aaⁿ.

⁷ Jnda teinom we xuee'ñeeⁿ, jâ nn'aⁿ na t'maaⁿ na calajomndyō ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, matsoom ndaayâ:

—Tsaanndaa'a Judea.

⁸ Jo' chii l'uuyâ nnoom:

—U ta na ma'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaayâ, tyoowijndye xuee na jla'jndaa'ndye nn'aⁿ judíos na njñomna ljo' 'u, ndo' ¿aa jo' wja'nnda'?

⁹ T'o Jesús ndaayâ, matsoom:

—Ndicwaⁿ waa xjeⁿ na nnts'aatyâ ts'iaaⁿ cwii tjocheⁿ na nnt'ue nn'aⁿ judíos ja. Ndo' na luaa' waa matseijomna' cha'cwijom na cwii xuee na candaa'ya canchoo'we horas na nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ. Quia naxuee manom ts'aⁿ, xocwity'ueeⁿ, ee ya tquoom'm nc'e na manty'iaa' ñe'quoom' tsjoomnan-cuewaañe.

¹⁰ Saa tixocandaa nnts'aa ts'aⁿ ts'iaaⁿ natsjom. Xeⁿ nnts'aaⁿ na ljo' nncwity'ueeⁿ, ee tjaa'naⁿ naxuee c'oom ñ'eⁿñê.

¹¹ Jnda tsoom na luaa' ndaayâ, tsotyeeⁿcheⁿ:

—Juu ti'x'iaaya Lázaro watsom, saa jo na nntseilcwiya jom.

¹² Quia jo' t'ooyâ, l'uuyâ:

—Jeeⁿ 'u Ta, xeⁿ na cwe' watsom, maxjeⁿ nlco'yana' jom.

¹³ Seineiⁿ Jesús ñ'oomwaa' ee na m'aaⁿ ts'ooñe Lázaro, saa jâ jlatiuuyâ na ma'mooⁿ na watsoo tsaⁿñeeⁿ.

¹⁴ Quia jo' tsondyeyoom ndaayâ:

—Jnda tue' Lázaro.

¹⁵ Ndo' neiⁿya na tic'ooⁿya jo' jo' quia na tueeⁿeⁿ cha na nlayu'yo'. Je' cjaaya na m'aaⁿ.

¹⁶ Tomás, tsaⁿ na cwilacajndyuuyâ catyeⁿnquiee, juu cwii jâ nn'aⁿ na canchoo'wendyô na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê, matso ti'ñeeⁿ ndaayâ:

—Mati cjaaya cha mañejom cwjaaya ñ'eⁿñê.

Tseixmaⁿ Jesús na cwita'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja

¹⁷ Quia jo' saayâ, squiaayâ Betania. Jnda na squiaayâ jo' jo' tyolue nn'aⁿ nnom Jesús na jnda ñequiee xuee na ndii' Lázaro tsei'tsuaa.

¹⁸ Tsjoom'ñeeⁿ cha'na we kilómetros waljoo' xcwe na tquia m'aaⁿna' ñ'eⁿ Jerusalén.

¹⁹ Ndo' majndye nn'aⁿ judíos jnda tquie'cañom Marta ñequio María. Tquiola'jomndyena na cwiñe'quiiana na t'maⁿ n'om naⁿñeeⁿ na tue' Lázaro.

²⁰ Jnda na jndii Marta na jnda wjaawindyoo'â ñ'eⁿ Jesús, jlueeⁿeⁿ na jndyocatjomñê juu yuu na m'aaⁿyâ. Saa María ljoo'ñê na waa w'aa.

²¹ Matso Marta nnom Jesús:

—U Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿ, tîcue' ñetyjo.

²² Saa meiiⁿ na jnda tueeⁿeⁿ ntyjiyaya na mei'cwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nlcaⁿ nnom Ty'oots'om, nñequiaaⁿ.

²³ T'o Jesús, matsoom nnom:

—Ncwando'nnda' ti'ty'iu' meiiⁿ na jndā tueeⁿeⁿ.

²⁴ T'ō Marta nnoom, matso:

—Ntyjiiya na nncwando'nnda' ñetyjō xuee na macanda quia na nntseinlcwi Ty'ōots'om nn'aⁿ na jndā tja.

²⁵ Matso Jesús nnom:

—Ja cwiluiindyō na mañequia na cwita'ndo'xco nn'aⁿ, ndo' ja mañequia na ticantycwii na mawando' ts'aⁿ. 'Ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'eⁿndyō, meiiⁿ na cue', maxjeⁿ nncwando'xco.

²⁶ Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyō, ticantycwii na nncwando', ndo' meiⁿ tijoom nntsuuñe. ¿Aa matseyu' na ljo'?

²⁷ Matsoom nnom Jesús:

—Mayuu' Ta, matseyu'a na 'u cwiluiindyu' Cristo, Jnda Ty'ōots'om. Ma'u jo' na tseixmaⁿ na nncwje'cañoom' tsjoom-nancue.

Seichjoo'na' ts'om Jesús, ty'ioom

²⁸ Jndā na tso Marta na luaa', quia jo' tjaaⁿ, tjacwaaⁿ tyjeeⁿ María. Ñemaaⁿ matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Jndā tyjee' nquii Maestro ndo' maqueeⁿñê 'u.

²⁹ Quia na jndii María na ljo', seityuaaⁿaⁿ, jndyocatjomñê Jesús yuu na m'aaⁿyâ.

³⁰ Ee xjeⁿñeeⁿ tyootsaaquiaââ qui' tsjoom ñ'eⁿ Jesús. Ndi m'aaⁿyâ ñ'eⁿñê yuu na tjacatjomñê Marta jâ.

³¹ Ndo' joo nn'aⁿ judíos na cwila'jomndye ñ'eⁿ María na cwiñe'quia na t'maⁿ ts'oom, quia nty'iaana na seityuaaⁿaⁿ, teicantyyaaⁿ, jlueeⁿeⁿ qui' w'aa, ty'entyjona naxeeⁿeⁿ. Ee jla'tiuuna na wjaacaty'ioom yuu waa tsei'tsuua.

³² Quia na tueⁿeⁿ na m'aaⁿyâ ñ'eⁿ Jesús, tcoom'm xtyeeⁿ jo nc'ee. Matsoom nnom:

—Jeeⁿ 'u Ta, toom cwe' m'aaⁿ ñjaaⁿñe, quia jo' tîcúe' ñetyjō.

³³ Nty'iaa' Jesús na jeeⁿ maty'ioo María, ndo' jeeⁿ cwityuee nn'aⁿ judíos na tquiontyjō naxeeⁿeⁿ. Quia jo' jeeⁿ seichjoo'na' ts'om Jesús, ndo' sei'ndaa'na ntyjeeⁿ.

³⁴ Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿Yuu cwijom ty'iu'yo' jom?

Jluena nnoom:

—Ta, candyo' canty'ia'.

³⁵ Ndo' Jesús ty'ioom.

³⁶ Quia jo' joo nn'aⁿ judíos jlue:

—Queⁿ'yo' cwenta na jeeⁿ wi' ts'oom ti'ts'oo.

³⁷ Saa cwantindyee joona jluena:

—Tsaⁿs'am'aaⁿ s'aaⁿ na ya nty'iaa' tsaⁿnchjaaⁿ!. ¿Aa nchii mati nndaā nnts'aaⁿ na tîcúe' Lázaro?

Tquiaa Jesús na ta'ndo'xco Lázaro

38 Sei'ndaa'nnda'na' ntyjii Jesús. Saayâ ñ'eñê yuu na waa tsue'tsjõ' na tuii tsei'tsuaa juuna'. Cwita' tsjõ' ndyoots'aa'na'.

39 Tso Jesús ndaana:

—Quindyõ'yo' tsjõ'waa.

Juu Marta, xjo ts'oo, matsoom:

—Jee'n 'u Ta, je' jnda teic'eeñê ee jnda jndaã' ñequiee xuee na tuee'n'e'n.

40 Matso Jesús nnom:

—¿Aa nchii jnda tsjõõ njom', xe'n nntseyiu' nnty'ia'njom' na nntseit'maa'n'ñena' Ty'õõts'om'?

41 Quia ljo'che'n tei'ndyõõna tsjõ' yuu na tjaa'ndyena ts'oo. Ndo' jlundaãñê, matsoom:

—Jee'n quianl'ua' 'u Tsotyaya na mandí' ñ'oom 'ndyõya.

42 Ee mantyjiiya na ñequi'che'n mandí' ñ'oom na matseina'ya njom'. Saa cwe' nc'e nn'a'n na jndyendye na m'a'nna na cañomya jo' chii tsjõõya ñ'oomwaa' cha cala'yu'na na 'u jñom' ja.

43 Ndo' quia na jnda tsoom na luaa', seiwee'n jñee'n'e'n, tsoom:

—Lázaro, calui'!

44 Ndo' juu ts'oo Lázaro, jluee'n'e'n na chu'tyjoo liaa na tintmei' nc'ee'n ndo' l'õõ'n. Ndo' ta' nnoom payom. Matso Jesús ndaa' na'ñee'n:

—Calacanõ'yo' liaamei'n' cha ndaa' nncja'n.

Jla'jndaa'ndye nn'a'n judíos na nnt'uena Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

45 Ndo' majndye nn'a'n judíos'ñee'n quia na nty'iaana na luaa' s'aa Jesús, jla'yu'na ñ'eñê.

46 Saa nt'omndye joona ty'entyjaa'na nn'a'n fariseos. Tyoluena chiuu nty'iaana na s'aa Jesús.

47 Jo' chii tjomndye nquiee ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'a'n fariseos ñequio nt'omche'n nc'iaana na m'a'n'iaa'n. Tyoluena ndaa' nc'iaana:

—¿Chiuu nl'aayõõ? Ee teijndye ts'iaa'n t'ma'n mach'ee tsa'n'm'aa'n' na tixocaluii na cwe' ts'a'n nnts'aa.

48 Ndo' xe'n cwe' n'ndyaatõõ na ncjaach'eetyee'n na luaa', quia jo' cha'tso nn'a'n nla'yu' ñ'eñê. Ndo' na ljo' nquiee na'ma'n'iaa'n nn'a'n romanos nla'tyuii'na wats'om 'naa'n jaa nn'a'n judíos ñequio ndaandyuaa 'naa'ya.

49 Caifás jndyu cwiindye joo na'ñee'n na luaa' tso. Juu cwiluiitquieñê chu'ñee'n ndaa' ntyee cwentaa jaa nn'a'n judíos. Matsoom ndaa' na'ñee'n:

—'O mei'n'chjoo ticala'nõ'nyo'!

50 Mei'n' ticaliu'yo' na yati xe'n na cue' cwii tsa'n's'a cwentaa cha'tsondye nn'a'n ndyuaaya, cha tints'aa gobiernom na cwjaaya na cha'tsondyõ.

51 Saa nchii cantyja na jndɔ' ts'om nqueⁿ na luaa' ñ'oom tjeiiⁿeⁿ. Jom nc'e na cwiluiñê tye na cwiluiit'maⁿñê ndaa jaa nn'aⁿ judíos chu'ñeeⁿ, jo' chii seijndo' Ty'oots'om ts'oom na nncue' Jesús cwentaa nn'aⁿ judíos.

52 Ndo' nchii macandá cwe' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, mati nntjoom na ljo' cha cha'tsondye nn'aⁿ na meiⁿquiayuucheⁿ na m'aⁿ na quit'maⁿ n'om jom nntseitjom Ty'oots'om joona cantyja 'naaⁿaⁿ.

53 Jo' chii nc'e na luaa' tso Caifás, cantyjati xuee'ñeeⁿ jnaⁿna' na jla'jomndye naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ na nla'cuee'na Jesús.

54 Cwe' nc'e jo', tîconom xcweyaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos. Jo' chii jluii'â ts'ondaa Judea ñ'eⁿñê, saayâ cwii tsjoom chjoo na jndyu Efraín. Tsjoom'ñeeⁿ candyoo' m'aaⁿna' ñequio ndyuaa na tjaa nn'aⁿ c'oom. T'ooⁿyâ ñ'eⁿñê jo' jo' cwantindyo xuee.

55 Ndo' jndá jaawindyoo' na nncuee' xuee pascua na jaa nn'aⁿ judíos cwilacwjaaya canmaⁿ. Cwii tjocheⁿ na nncuee' xuee pascua'ñeeⁿ, jndyendye nn'aⁿ jlui'na njoomna, ty'ena Jerusalén cha nndaá nntjei'ljuu'ndyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila't'maaⁿndyo Ty'oots'om.

56 Joo nn'aⁿ na ty'e xuee tyoll'ueena Jesús. Yocheⁿ na tyom'aⁿna wats'om, tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Chiuu m'aaⁿ n'om'yo', aa nnts'aacheⁿna' na ticañoom ncuee'?

57 Ntyee na cwiluiitquiendye ndaa jaa nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos tqueⁿna ñ'oom na jndei'na'. Saⁿntjomna xeⁿ m'aaⁿ meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ntyjii yuu m'aaⁿ Jesús, catseicandii tsaⁿñeeⁿ joona, cha na nndaá nnt'uena jom.

12

Tu'nquio María ncheⁿ cjoo' nc'ee Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

1 Yom xuee cwii tjo na nla'tyeⁿ nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwila'cwjeena canmaⁿ, ndo' squiaayâ tsjoom Betania ñ'eⁿ Jesús. Squiaayâ na m'aaⁿ Lázaro, tsaⁿ na tquiaaⁿ na wando' xco jndá na tue'.

2 Tyola't'maaⁿndyena Jesús jo' jo'. Jla'jndaa'ndyena cwii nantquie na tcwaa'â. Marta tyondi'ntjoom ndaayâ ndo' juu Lázaro'ñeeⁿ tacatyeeⁿ ñ'eⁿndyô na meindyuaandyô nacañoom' mei'na ñ'eⁿ Jesús.

3 Ndo' juu María maleiñ'oom cwii tsua' xjo ncheⁿ na ñequiicheⁿ nardo. Juuna' jeeⁿ jndana'. Tu'nquiom ncheⁿñeeⁿ nc'ee Jesús, jndá jo' tyowee'ñê nc'ee ñequio sooxqueeⁿ. Na s'aaⁿ na ljo' tju'na' jndye cachi cha'waa quii' w'aa.

⁴ Mañ'eⁿ Judas Iscariote, jnda Simón, juu mawaa xjeⁿ na ñnequiaa cwenta Jesús. Tsaⁿñeeⁿ cwii já na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê.

⁵ Matso:

—Cwa nchii na teil'ua ncheⁿwaa' na cwii ndyee siaⁿnto s'om denario. Ñequio s'om'ñeeⁿ nndaꞗ nnteijndei ts'aⁿ ndyeñeeⁿ.

⁶ Saa nchii tsoom na luaa' nc'e na jeeⁿ wi' ts'oom ndyeñeeⁿ saa ee na jeeⁿ canch'ueñe ndo' nc'e na jom maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwileil'uee'ndyô na cha'tsondyô, ndo' xjeⁿto jom macwjeeⁿeⁿ s'om jo' jo'.

⁷ Saa matso Jesús:

—Ca'ndii' yuscum'aaⁿ na luaa' mach'eeⁿ. Matseijndaa'ñê cantyja 'naaⁿ xuee na nncjaanty'iuu'ndyô.

⁸ Ee ndyeñeeⁿ ñequii'cheⁿ na m'aⁿna ñ'eⁿndyo', saa ja nchii ñequii'cheⁿ na nnc'ooⁿya ñ'eⁿndyo'.

Jla'jndaa'ndye ntyee na nla'cuee'na Lázaro

⁹ Jo' chii quia na jndye nn'aⁿ na jndyendye na jo' jo' m'aaⁿ Jesús, tquie'cañomna na m'aaⁿyâ. Ee nchii macanda nc'e na ñe'canty'iaana Jesús, saa mati ñe'canty'iaana Lázaro, ts'aⁿ na tue' na tquiaa Jesús na tando'xco.

¹⁰ Cwe' nc'e jo', ntyee na cwiluitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos, mati jla'jndaa'ndyena na nla'cuee'na Lázaro.

¹¹ Ee cwe' cantyja 'naaⁿ jom majndye nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ toⁿndye cantyja 'naaⁿ ntyee, jla'yuna ñ'eⁿ Jesús.

Jla't'maa'ndye nn'aⁿ Jesús quia squiaayâ Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹² Teincoo cwiicheⁿ xuee nn'aⁿ na jndyendye na tquo ncuee, jndyena na manndyoo' na nntsquiaayâ Jerusalén ñ'eⁿ Jesús.

¹³ Jo' chii ty'echona njom, ty'ecatjomndyena já ñ'eⁿñê. Ty-ola'xuaana tyoluena:

—Caluiit'maⁿñe Ty'o^ots'om. Catio'naaⁿñê nquii ts'aⁿ na mandyo ñequio xuee' nquii na cwiluiñe Rey cwentaa jaa nn'aⁿ Israel.

¹⁴ Ndo' ljeii Jesús cwii snom chjoo. Tjaljoom juuyo'. Ndo' na ljo' s'aaⁿ seicandañ'ñena' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiyo teiljeii.

¹⁵ Matsona':

'O nn'aⁿ tsjoom Jerusalén, tila'catyuendyo'.

Canty'ia'yo' macwjee'cañoom nqueⁿ na cwiluiñe Rey cwenta' 'o, na waljoom snom.

¹⁶ Já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê tícala'n^oñâ ñ'oommeiⁿ najndyee. Saa ndanquia quia na jnda seit'maaⁿñe Ty'o^ots'om jom, tjañjoom' n'o^oyâ na teiljeii ñ'oommeiⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ, ndo' maxjeⁿ tuii na ljo'.

17 M'aⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ judíos quia t'maⁿ Jesús Lázarō na ñejndii' quii' tsei'tsuaa. Jnda na tquiaaⁿ na wando'xco Lázarō'ñeeⁿ, quia jo' tyotjeii'yuu'ndye naⁿ'ñeeⁿ chiuu nty'iaana na tuii.

18 Macwe' juu ts'iaaⁿ'ñeeⁿ na s'aa Jesús na tixocandaa nluui na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, jo' na ty'ecatjomndye nn'aⁿ na jndyendye jom quia jnda jndyena na ljo' s'aaⁿ.

19 Saa joo fariseos'ñeeⁿ tyoluena ndaa nc'iaana:

—¿Aa jndo'yo' je'? Maxjeⁿ tjaa na ndaaⁿ nl'aaya. Cha'tsondye nn'aⁿ cwilajomndye ñ'eⁿ'ñê.

Nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego cwil'ueena Jesús

20 Ndo' tyom'aⁿ cwantindye nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na ty'e ncuee quia cwila'cwjee nn'aⁿ judíos canmaⁿ.

21 Tque'cañom naⁿ'ñeeⁿ Felipe. Jom ts'aⁿ tsjoom Bet-saida, ts'ondaa Galilea. Nn'aⁿ griegos'ñeeⁿ ty'ecataⁿ na cwii naya'ñeeⁿ nnoom, jluena:

—Aa re sa, l'ue n'ooⁿyaⁿ na nlanaaⁿyaⁿ ñ'eⁿ Jesús.

22 Quia jo' tja Felipe, matsoom na ljo' nnom Andrés, ndo' wendye jona ty'ecaluena na ljo' nnom Jesús.

23 Tso Jesús ndaana:

—Ja cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee. Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na t'maⁿ nlco'wi'na' ja, ndo' cantyja 'naaⁿ jo' Ty'oots'om nntseit'maaⁿ'ñê ja.

24 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjooya ndaa'yo', cwii lqueeⁿ na cwiquioo, xeⁿ ticjaaquiee'na' quii' ts'o yuu na nntseijomna' cha'cwijom na nncue'na', cwiljona' na ñenquiina'. Saa xeⁿ nnom' ts'aⁿ juuna' quii' ts'o yuu na matseijomna' na nncue'na', quia jo' majndye nncue' nnts'aana'.

25 'Ñeeⁿ juu na matseicandya' ts'om cantyja na matseijn-daa'ñe nquii na nncwando', jnaaⁿ jo' nntsuuñe. Saa juu ts'aⁿ na mach'ee na jndoo' cantyja na wjaam'aaⁿ, ndaa' tsaⁿ'ñeeⁿ na ticantycwii na nncwanoom'm.

26 'Ñeeⁿ juu ts'aⁿ na ñe'candi'ntjom nooⁿ, candyontyjoō naxaⁿ'a. Ndo' yuu na nnc'ooⁿya majo' jo' nnc'oom ts'aⁿ na mandi'ntjom nooⁿ. Ndo' 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na nndi'ntjom nooⁿ nntseit'maaⁿ'ñê Tsotyaya tsaⁿ'ñeeⁿ.

Matseineiⁿ Jesús na nla'cuee' nn'aⁿ jom

27 'Je' mamatsei'ndaa'na' ts'ooⁿ, ndo' ¿chuu nntsjoō cantyja 'naaⁿ jo'? ¿Aa nntsjoō: “Tsotyaya, cwji'n'maaⁿndyu' ja juu xjeⁿ na nntjoⁿya nawi'waañe”? Saa xocatsjoō na ljo' ee jnda jndyoo cha na nnc'io cwentaa nn'aⁿ.

28 'U Tsotyaya, quiaa' na catseit'maaⁿ'ñena' 'u.

Xjeⁿ'ñeeⁿ teic'uaa jndyee' Tsotyeeⁿ cañoom'luee. T'ō:

—Jndā tquia na matseit'maaⁿñēna' ja ndo' wjaat-seit'maaⁿñētina' ja.

²⁹ Nn'aⁿ na jndyendye na meintyjee' nacañoomyâ jo' jo', jndyena na ljo'. Jluena ndāā ntyjeena na seixuaa tsuee. Sāā nt'om nn'aⁿ jlue:

—Cwii ángel seineiⁿ nnoom.

³⁰ Tso Jesús ndāāna:

—Jndye'yo' na teic'uaa na seineiⁿ cha cateijndeina' 'o, nchii cha cateijndeina' ja.

³¹ Ee jndā tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeⁿna' nn'aⁿ tsjoom-nancue. Ndo' mati nntyuii' na matseixmaⁿ tsaⁿjndii na matsāⁿntjom quii' n'om nn'aⁿ.

³² Ndo' quia na jndā jla'we nn'aⁿ ja na nla'cuee'na ja, quia jo' nnts'aa na nntseitjomna' nn'aⁿ cantyja 'naⁿya.

³³ Ñ'oomwaa' matsoom cha ca'moⁿna' cwaaⁿ cwii nnom na nntjoom na nncueeⁿeⁿ.

³⁴ T'ooⁿ nn'aⁿ na jndyendye, jluena:

—Majndā macwindyaāya na matso ñ'oom na sāⁿntjom Ty'oōts'om na teiljeiina' na juu Cristo xocantycwii na m'aaⁿñê. Quia jo' ¿chiiu na matsu' na matsona' na nla'we nn'aⁿ juu na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee na nla'cuee'na juu? ¿Ñeeⁿ juu luaa' na matsu' na cwiluiiñe ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee?

³⁵ Quia jo' matso Jesús ndāāna:

—Ja na cwiluiindyō naxuee quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿtyāya quii'ntaaⁿyo'. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' cantyja 'naⁿya yocheⁿ na cwii m'aaⁿtyāya ñ'eⁿndyo', cha tincwinom' natia 'o. Ee ts'aⁿ na m'aaⁿñe nacje 'naaⁿ natia, ticaljeii yuu wjaañ'oomna' juu.

³⁶ Yocheⁿ na m'aaⁿya na mañequia naxuee quii' n'om'yo', calayu'yo' ñequiondyō ja na cwiluiindyō naxueeñe. Ee na nl'a'yo' na ljo' nlxmaⁿyo' cantyja 'naaⁿ Ty'oōts'om na nqueⁿ cwiluiiñê naxueeñe.

Jndā na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, tjaaⁿ yuu na xocaliu naⁿñeeⁿ jom.

Tiñe'calayu' nn'aⁿ jndíos ñ'eⁿ Jesús

³⁷ Meiiⁿ jndye ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ jo ndāāna na tixocaluii na cwe' ts'aⁿ nnts'aa, sāā tiñe'cala'yu'na ñ'eⁿñê.

³⁸ Luaa' tuii cha catseicandaāñēna' ñ'oom na tyotseiljeii profeta Isaías, matso:

Ta, ¿ñeeⁿ juu na matseyiu' ñ'oom na cwiñe'quiaayâ?

Ndo' tsotyeeⁿ cwiicheⁿ ñ'oom:

¿Ñeeⁿ juu na jndā t'moⁿ Ty'oōts'om nnom najndeii na matseixmaaⁿ?

39 T'moⁿ Isaías chiuu waa na tileicandaa nla'yu' nn'aⁿ judíos, ee waa cwiicheⁿ ñ'oom na matsoom:

40 Cha'xjeⁿ tileicanty'iaa' ts'aⁿ na nchjaaⁿl, maluaa' s'aa Ty'o^ots'om quii' n'omna, ndo' tquiaaⁿ na jla'quie' n'omna jo nnoom.

Nmeiiⁿ tuii cha tixocaliuna chiuu l'ue ts'oom ñ'eⁿndyena, meiⁿ na nla'noⁿna quii' n'omna.

Ee xeⁿ nnc'ooliuna chiuu l'ue ts'oom ndo' nla'noⁿna, maxjeⁿ nlcwe' n'omna ndo' nncwji'n'maaⁿñê joona.

41 Seineiⁿ Isaías ñ'oommeiⁿl quia na tco'na' nnoom na seit'maaⁿñe Ty'o^ots'om Jesús, ndo' seineiiⁿ cantyja 'naaⁿl juu.

42 Saa meiiⁿ na luaa' tso Isaías, majndyendye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jo ndaa nn'aⁿ judíos, tyola'yu'na ñ'eⁿ Jesús. Saa jnaaⁿ na nquiaana nn'aⁿ tmaaⁿl fariseos, jo' chii ticatjei'yuu'ndyena na ljo'. Ee xeⁿ nl'ana na ljo' tixonquia fariseos'ñeeⁿ na wanaaⁿ na nla'jomndyena xjeⁿ na cwi'oona wats'om.

43 Ee joona neiiⁿtina na calue nc'iaana na ya cwil'ana, nchiiti na ntyjaa' n'omna na catso Ty'o^ots'om na ya ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena.

Ñ'oom na mañequiaa Jesús macu'xe'na' nn'aⁿ

44 Jndeiⁿl seineiⁿ Jesús. Matsoom:

—Ñeeⁿ juu na matseyu' ñ'eⁿndyo, nchii macanda ñequio ja matseyu' tsaⁿñeeⁿ. Mati matseyu' ñequio nquii Tsotyā na jñom ja quii'ntaaⁿyo'.

45 Ndo' ñeeⁿ juu na manty'iaa' ja, mati manty'iaa' tsaⁿñeeⁿ nquii na jñom ja quii'ntaaⁿyo'.

46 Ja na cwiluiindyō naxuee, jndyōō tsjoomnancue, cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo nncwji'na' juu naquii' natia.

47 Saa xeⁿ cwe' na mandii ts'aⁿ ñ'oom na mañequiaya, meiⁿ ticatseinda joona', nchii ja tseixmaⁿya na nncu'xaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee nchii ty'iom Tsotyā ts'iaaⁿ ja na nncu'xaⁿya nn'aⁿ, ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cwji'n'maaⁿndyo joona.

48 Ñeeⁿ juu na ticuee' ts'om ja, meiⁿ tico'ñom ñ'oom na mañequiaya, waa cwii na nncu'xe'na' tsaⁿñeeⁿ. Ee xuee na macanda majooti ñ'oom na jnda seināⁿya, joona' nntu'xe'na' jom.

49 Ticalatiuu'yo' na cwe' na jndeiⁿl 'ndyō nncō ñ'oommeiⁿl na matseināⁿ. Nquii Tsotyā na jñom ja, nqueⁿ sa'ntjoom na nmeiiⁿl catseināⁿya ndo' na ca'mōōⁿya joona' ndaaⁿyo'.

50 Ndo' ntyjiya ñ'oom na matsa'ntjoom mañequiaana' na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando'. Jo' chii matseināⁿya cha'xjeⁿ ñ'oom na jnda tsoom nōōⁿ.

13

Tmaⁿ Jesús nc'ee' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê

1 Cantyjati na jnaⁿna' na t'maⁿ Jesús já na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, t'mo^o na jeeⁿ candya' ts'oom já. Ntyjeeⁿ na jnda jaawe'ntyjô xjeⁿ na nlueeⁿeⁿ tsjoomnancuewaañe na nncjaalcwe'nnaaⁿaⁿ na m'aaⁿ Tsotyeeⁿ. Jo' chii quia ma-jaawe'ntyjô xjeⁿ na nlatya^a jaa nn'aⁿ judíos xuee pascua quia cwilacwja^aya canmaⁿ, t'moⁿtyeeⁿ na jeeⁿ t'maⁿ waa na candya' ts'oom já.

2 Cwicwaa'â ñ'eⁿ Jesús natmaaⁿ. Xjeⁿñeeⁿ jnda seijndo' tsaⁿjndii ts'om x'iaayâ Judas Iscariote, jnda Simón, na quiaa tsaⁿñeeⁿ cwenta jom.

3 Ndo' jom majndaa'ya ntyjeeⁿ na l'o^o jnda tquiaa Tsotyeeⁿ na meiⁿcwii tintjoom na nchii ñ'oom' nquii. Mantyjeeⁿ na jnaaⁿ na m'aaⁿ Ty'loots'om, ndo' na majo' wjaalcweeⁿeⁿ.

4 Teicantyjaaⁿ yocheⁿ na cwicwaa'â natmaaⁿ. Tjeiiⁿeⁿ liaatco na cweⁿ, to'ñoom cwii liaa na cwityuee' lu^aayâ, seityeeⁿ juuna' tsiaⁿaⁿ.

5 Jnda jo' tioom ndaatoo ts'om 'naⁿ na cwicandyuu'â. To^oⁿ na maaaaⁿ nc'aa'â na t'maaⁿ na calajomndyô ñ'eⁿñê, jnda chii mawee'ñê nc'aa'â ñequio liaa'ñeeⁿ.

6 Ndo' quia na tue'cañoom yuu na wacatyeeⁿ Simón Pedro, matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—Ta, ¿aa mmaⁿ nc'aya?

7 T'o^o nnom, matsoom:

—Ts'iaaⁿ na mats'aa tileicatsei'noⁿ na maje'ndyo, saa ndaquiacheⁿ nntsei'noⁿ.

8 Matso Pedro nnoom:

—Xoya na mmaⁿ nc'aya.

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Xeⁿ ticamaaⁿya nc'e' ticatseixmaⁿ cantyja 'naⁿya.

9 Matso Simón Pedro nnoom:

—Xeⁿ luaa'waa Ta, nchii macanda nc'a. Mati camaⁿ l'ooya ñequio xquaaⁿya.

10 Matso Jesús nnom:

—Cwii ts'aⁿ na jnda jnda^a, ticaⁿna' na nntmaⁿñe na cha'waañe ee jnda lju'ñe, manda nc'ee macaⁿna' na nntmaⁿ. 'O laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo' saa ticha'tsondyo'.

11 Ee ntyjeeⁿ 'ñeeⁿ juu ññequiaa cwenta jom luee ntyee. Macwe'jo' na matsoom: “Saa ticha'tsondyo' laxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo'.”

12 Quia na jnda tmaaⁿ nc'aa'â, ndo' tcweennaaⁿaⁿ liaatco 'naaⁿaⁿ, jnda jo' tjacjoonnaaⁿaⁿ nacañoom' meiⁿsa. Matsoom ndaayâ:

—¿Aa cwila'noⁿ'yo' cantyja na s'aaya 'o?

13 'O cwilacajndyu'yo' ja Maestro ndo' na cwiluiindyō na matsa'ntjō'ya 'o. Ndo' maty'iomyana' na ljo' cwindu'yo', ee maxjeⁿ jo' ja.

14 Ndo' na jnda tmaa'ya nc'ee'yo' na cwiluiindyō na matsa'ntjō'ya 'o ndo' na ma'moō'ya ñ'oom naya 'naa'ⁿ Ty'oōts'om ndaa'yo', mati 'o matsona' na nntue'ndyo'cje'yo' na nndye'ntjom'yo' ndaa' nc'iaa'yo'.

15 Ee jnda s'aaya cwii nnom na ma'moⁿ'na' ndaa'yo' cha mati cal'a'yo' ñequio nt'omcheⁿ cha'xjeⁿ jnda s'aaya 'o.

16 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoōya ndaa'yo', juu ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaluiit'mañe cha'na nquii ts'aⁿ na matsa'ntjom juu. Mati ts'aⁿ na mawjaa ts'iaaⁿ na jñom ts'aⁿ juu, ticaluiit'mañeti cha'xjeⁿ nquii ts'aⁿ na jñom juu.

17 Xeⁿ cwila'noⁿ'yo' ñ'oommeiⁿ ndo' cwil'a'yo' na ljo', nntio'naañe Ty'oōts'om 'o.

18 'Nchii matsjoō ñ'oomwaa' cantyja 'na'yo' na cha'tsondyo'. Mantyjiiya chiuu n'om' 'o na jnda tjeii'ndyo. Ee maxjeⁿ maca'na' na catseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeii. Matsona': "Manquii na macwa' ñ'e'ndyo malcwe' nacjōya."

19 Je' matsjoōya ñ'oomwaa' ndaa'yo' cwii tjoōcheⁿ na nluii na ljo', cha quia na nntseicandaa'ñena' nlayu'yo' na ja cwiluiindyō manquii na jnda tsjoō ndaa'yo'.

20 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoō ndaa'yo'. 'Ñeeⁿ juu na matseiljo ts'aⁿ na majñoo'ya, ja matseiljo tsaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' 'ñeeⁿ juu na matseiljo ja, matseiljo tsaⁿ'ñeeⁿ nqueⁿ na jñoom ja.

Matso Jesús na ñnequiaa Judas cwenta jom

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

21 Jnda na tso Jesús ñ'oomwaa', sei'ndaa'na' ntyjeeⁿ, ndo' ndyeyu tjei'yuu'ñe ndaa'yâ. Tsoom:

—Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoō ndaa'yo', cwiindyō 'o ñnequiaa cwenta ja.

22 Quia jo' jâ nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'e'ñê tyonty'iaa ntyjaayâ ndaayâ. Ee ticala'noō'â 'ñeeⁿ cwiindyō jâ na matsoom na luaa' nnts'aa.

23 Xjeⁿ'ñeeⁿ ja Juan na jeeⁿ candya' ts'om Jesús, mawacatyā nacañom'm na cwicwaa'â.

24 Ndo' Simón Pedro s'oō l'oōⁿ noōⁿ na cwax'a' 'ndyoo Jesús cwaaⁿ cwiindyō jâ na ñnequiaa cwenta jom.

25 Jo' chii seintyjōndyō jo ndo' jndya Jesús, tax'aya nnoom, tsjoō:

—Aa ndi' Ta, ¿'ñeeⁿ cwii jâ na nnts'aa na ljo'?

26 T'oōⁿ noōⁿ, tsoom:

—Majuu ts'aⁿ na nnom ñnequiaa cwii taⁿ tyoo' xjeⁿ na jnda seicanda'a juuna'.

Ndo' quia na jnda seicanaⁿaⁿ tyoo'ñeeⁿ tquiaaⁿ juuna' nnom Judas Iscariote, jnda Simón.

²⁷ Ndo' Judas, jnda na to'ñoom taⁿ tyoo'ñeeⁿ, mana tu Satanás quii' ts'oom. Ndo' tso Jesús nnoom:

—Queⁿndyu' ts'iaaⁿ na nntsa'.

²⁸ Saa meiⁿcwiindyō jā na meindyuaandyō nacañoom' meiⁿsa ñ'eⁿñê ticala'nooⁿâ chiuu na luaa' ñ'oom tsoom.

²⁹ Ndo' ee na manquiuyā na Judas maleiñ'oom tjaⁿche na ñjom s'om na cwiwil'uee'ndyō, jo' chii nt'omndyō jā jla'tiuuyā na ñ'e'catso Jesús nnoom na catseijnaaⁿ ljo'tindyo na macaⁿna' na nleil'uee'ndyō na waa xuee, oo quiaaⁿ cwantindyo ndaa ndyeñeeⁿl.

³⁰ Ndo' jnda na tcwa' Judas tyoo'ñeeⁿ, mañoom' jlueeⁿeⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ jnda teijaaⁿ.

Ñ'oom xco na matsa'ntjomna'

³¹ Jnda na jlui' Judas quii'ntaaⁿyâ, matso Jesús ndaayâ:

—Je' ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, manntseit'maaⁿñena' ja. Ndo' cantyja 'naaⁿ ljo' na manntjoⁿya nntseit'maaⁿñena' Ty'oqts'om.

³² Ndo' xeⁿ nntseit'maaⁿñena' jom cantyja na manntjoⁿ, quia jo' mati cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñê ja na cwiluiindyō ts'aⁿ na jnaⁿ cañoom'luee, ndo' tyuaa' nnts'aaⁿ na ljo'.

³³ 'O ntseindaaya na jeeⁿ wi' ts'oqⁿya, chjootindyo cwii m'aaⁿya ñ'eⁿndyo'. Nl'ue'yo' ja, ndo' cha'xjeⁿ tsjoqⁿya ndaa nc'iaa'yo' nn'aⁿ judíos, je' mati matsjoq ndaa' 'o: 'O xocandaa nntskie'cañom'yo' yuu na nncjo.

³⁴ Cwii ñ'oom xco na matsa'ntjomna' mañequiaya ndaa'yo', na c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'. Cha'xjeⁿ na m'aaⁿya na candya' ts'oqⁿya 'o, malaa'ti' c'om' 'o na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

³⁵ Na nl'a'yo' na ljo' nla'noⁿl cha'tsondye nn'aⁿ na 'o cwiluiindyō' nn'aⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿndyō, xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

Matso Jesús na nncwji'ñe Pedro

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Tax'eeñe Simón Pedro nnoom. Matso:

—Ta, ¿yuu wja'yu'?

T'o Jesús, matsoom nnom:

—Cantyja na nntjoⁿ je' 'u xocandaa nntseijomndyu', saa mati 'u nncue'ntyjo nntjom' na ljo'.

³⁷ Matso Pedro nnoom:

—Ta, ¿chiuu na xocandaa nntseijomndyō je' ljo' na nntjom'? Tints'aa meiiⁿ quio jo' c'io.

³⁸ T'o Jesús, matsoom nnom: 'U matsei'tiuu' na ñequiaandyu' na nnc'io' cantyja 'naⁿya. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjoq njom', cwii tjoqcheⁿ na nntseixuaa

caxtijndyo na jaawixuee, saa 'u jnda ndyee ndii' macwji'ndyu' cantyja 'naⁿya.

14

Jesús cwiluiñê nato

¹ Tiñe'quiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' n'om'yo'. Cala'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' mati cala'yu'yo' ñ'eⁿndyo ja.

² Naquii' waa' Tsotyaya jndye joo niom yuu na nnc'om nn'aⁿ. Xeⁿ nchii na luaa' waa, jnda tsjoo ndaa'yo'. Mannco na nntseijndaa'ndyo joona' na nleil'uee'ndyo'.

³ Ndo' na jō na nntseijndaa'ndyo yuu na nnc'om'yo', ndyolcwa'nda'a na nncjochō 'o yuu na m'aaⁿya, cha yuu na mac'aⁿya, majo' nnc'om'yo'.

⁴ Ndo' 'o manquiu'yo' yuu na majō ndo' mati cwita'jnaⁿ'yo' nato.

⁵ Matso Tomás nnoom:

—'U Ta, ticaliuuyâ yuu wja', jo' chii ¿chiiu ya na nla'nōⁿâ yuu waa nato'ñeeⁿ?

⁶ T'ō Jesús, matsoom nnom:

—Ja cwiluiindyō nato, ndo' ñ'oom na mayuu', ndo' na ti-joom cwintycwii na wando' ts'aⁿ. Ñequii'cheⁿ cantyja 'naⁿ ja jo' na ndaa' nncuee' ts'aⁿ na m'aaⁿ Tsotyaya.

⁷ Xeⁿ na cwila'nōⁿ'yo' 'ñeeⁿ cwiluiindyō, quia jo' mati nla'nōⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Tsotyā. Na je' na cwii wjaatina' nc'e na cwita'jnaⁿ'yo' ja, mati cwita'jnaⁿ'yo' jom, ndo' jnda nty'ia'ndaⁿ'yo' jom.

⁸ Matso Felipe nnoom:

—Ta, quiaa' na nnty'iaandaⁿyâ Tsotye', quialjo'cheⁿ nljōya n'ōⁿyâ.

⁹ T'ō Jesús nnom:

—Chiiu sa 'u Felipe, jaach'ee xuee m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', ¿aa maxjeⁿ ticwajnaⁿ' ja? Ts'aⁿ na jnda nty'iaa' ja, mati jnda nty'iaaⁿ'aⁿ Tsotyā. ¿Chiiu na matsu': "Quiaa' na nnty'iaandaⁿyâ Tsotye'?"

¹⁰ ¿Aa ticatseyu' na ljo'yu cwiluiindyō ñequio Tsotyaya, ndo' jom ljo'yu cwiluiñê ñ'eⁿndyo ja? Ñ'oom na matseinaⁿya ndaa'yo', nchii matseinaⁿya joona' cantyja 'naaⁿ' na jndo' ts'ōⁿ nncō. Nquii Tsotyā na ñequii'cheⁿ m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo, nqueⁿ mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ cantyja 'naⁿya.

¹¹ Cala'yu'yo' na ljo'yu cwiluiindyō ñequio Tsotyā, ndo' Tsotyaya ljo'yu cwiluiñê ñ'eⁿndyo ja. Xeⁿ tileicala'yu'yo' na ljo', saa quiandyo' na nla'yu'yo' ñ'eⁿndyo cantyja 'naaⁿ mañejoo ts'iaaⁿ'meiiⁿ na mats'aa.

¹² Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjōō ndaa'yo', 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿndyo, mañejoo ts'iaaⁿ na mats'aa nnts'aaⁿ.

Hasta jndaticheⁿ ts'iaaⁿ nnts'aaⁿ, nc'e na majō na m'aaⁿ Tsotyaya.

¹³ Ndo' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ñ'oom na nntaⁿ'yo' nnom Tsotyā ñequio xueya, jo' jo' ññequia cha na catseit'maaⁿ'ñena' jom cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō Jnaaⁿ.

¹⁴ Cha'tso na cwitaⁿ'yo' ñequio xueya, jo' jo' nnts'aa.

Njñom Jesús Espíritu Santo

¹⁵ 'Xeⁿ m'aⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' ja, quia jo' cala'candaⁿ'yo' ñ'oom na matsaⁿ'ntjōⁿ.

¹⁶ Ndo' ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyaya na ññequiaaⁿ cwiicheⁿ na nnteiñdeii 'o, nquii Espíritu na cwiluiñe na mayuu' na ññequii'cheⁿ nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'.

¹⁷ Nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue xocandaⁿ nnto'ñoomna jom, ee tyoonty'iaana jom, meiⁿ ticata'jnaaⁿ'na jom. Saa 'o cwita'jnaⁿ'yo' jom, ee m'aaⁿ'ñê naquii' n'om'yo', ndo' ññequii'cheⁿ nnc'oomñê ñ'eⁿndyo'.

¹⁸ Tixoca'ndiya 'o na macanda, maxjeⁿ nncwjannda'a na m'aⁿ'yo'.

¹⁹ Mawaa xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, ndo' jnda jo' taxo-canty'iaana ja. Saa ñ'eⁿndyo' 'o ññequii'cheⁿ na nnc'ooⁿ'ya, ee nc'e na nncwando'xco, jo' chii mati 'o nlaxmaⁿ'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

²⁰ Quia na jnda tue'ntyjō xjeⁿ'ñeeⁿ nla'noⁿ'yo' na m'aaⁿ'ya ñ'eⁿ Tsotyā, ndo' 'o m'aⁿ'yo' ñ'eⁿndyo, ndo' ja m'aaⁿ'ya ñ'eⁿndyo'.

²¹ 'Ñeeⁿ juu na matseiljo ñ'oom na matsaⁿ'ntjōⁿ ndo' matseicanda joona', tsaⁿ'ñeeⁿ jnda ntyjeeⁿ ja. Ndo' 'ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja, nquii Tsotyaya candya' ts'oom juu. Ndo' mati ja candya' ts'ooⁿ'ya juu, ndo' m'mooⁿ'ya cantyja 'naⁿ'ya nnom.

²² Tsaⁿ na jndyu Judas, saa nchii Judas Iscariote, matso:

—Ta, ¿chiiu na cwe' ndaa jā m'moⁿ' cantyja 'naⁿ' saa ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue xocatsa' na ljo'?

²³ T'o Jesús nnom, matsoom:

—'Ñeeⁿ juu na jnda ntyjii ja maxjeⁿ nntseiñ'oom'ñe ñ'oom na maquaⁿ. Nnc'oom Tsotyā na candya' ts'oom tsaⁿ'ñeeⁿ, ndo' nntsquiañañoⁿ'yâ juu. Nnc'ooⁿ'yâ ñ'eⁿñe.

²⁴ 'Ñeeⁿ juu na ticajnda ntyjii ja, tsaⁿ'ñeeⁿ tiñe'catseicanaⁿ ñ'oom na mañequiaya. Ndo' ñ'oom na matseinaⁿ ndaaⁿ'yo' nchii ñ'oom 'ndyo nncōya. Matseixmaⁿ'na' ñ'oom 'ndyoo Tsotyaya ee jom jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo'.

²⁵ 'Ñ'oommeiⁿ' matseinaⁿ ndaaⁿ'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ m'aaⁿndyo ñ'eⁿndyo'.

²⁶ Saa ja nlcaaⁿ'a nnom Tsotyaya na njñoom Espíritu Santo na nnteiñdeii 'o. Juu m'moⁿ'ti ñ'oom ndaaⁿ'yo' na macaⁿ'na' na

nliu'yo'. Ndo' nnts'aa na nncjaañjoom' n'om'yo' cha'tso ñ'oom na jnda ñetsjoō ndaa'yo'.

²⁷ 'Ja tjaa'naⁿ ñomtiu tseixmaⁿya. Mañequiaya na cala'xmaⁿyo' juuna' naquii' n'om'yo'. Juu na mañequia na cwicanda'yo' t'maⁿti tseixmaⁿna', nchiiti juu na tjaa ñomtiu c'om nn'aⁿ na mañequiaa tsjoomnancue. Tiñe'quiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' n'om'yo' ljo' cwii nntjom'yo' meiⁿ tila'catyuendyo'.

²⁸ Jnda jndye'yo' na tsjoō ndaa'yo', majo, saa nndyonnda'a na m'aⁿyo'. Xeⁿ na mayuu' jnda nqiu'yo' ja, quia jo' ññequiaana' na nei'yo' meiⁿ na tsjoō na majo ee na m'aaⁿ Tsotyaya jo. Jom t'maⁿti cwiluiñê, nchiiti ja.

²⁹ Ndo' je' cwitjoōcheⁿ na nlui na ljo' matsjoōya ndaa'yo', cha quia na jnda tue'ntyjo juuna' quia jo' nla'yu'yo'.

³⁰ Tajndye cwimatseinaⁿtyaya ñ'eⁿndyo', ee mandyo nquii na cwiluiitquieñe quii' n'om nn'aⁿ tsjoomnancuewaañe. Saa tjaa meiⁿcwii na matseixmaⁿya na juu jo' nndaā nleil'uee'ñe na cat'uiina' ja.

³¹ Saa cha nnc'ooliu nn'aⁿ tsjoomnancue na m'aaⁿya na candya' ts'oōⁿya Tsotyā, ndo' na matseicandaāⁿndyo cha'tso na matsaⁿntjoom ja, mañequiaandyo na nnc'io. Quicantya'yo', cjaaya, caluii'a ñjaaⁿñe.

15

Jesús cwiluiñê ts'oō ntjom na mayuu'cheⁿ

¹ 'Ja cwiluiindyō ts'oō ntjom na mayuu' ndo' Tsotyaya cwiluiñê ts'aⁿ na mateix'ee juuna'.

² Matyjeeⁿ meiⁿnquia l'o ts'oō'ñeeⁿ na tyool'ana' tā. Saa ticwii l'o ts'oō'ñeeⁿ na cwil'ana' tā, matyjeeⁿ nqueⁿna' cha majndyeti tā cal'ana'.

³ Mati joo ñ'oom na ma'moōⁿ ndaa'yo' maqueⁿlju'na' n'om'yo' cha ya nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naⁿya.

⁴ Jo' chii caljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naⁿya, cha'xeⁿ macwiljoo'ndyotyāⁿya ñ'eⁿndyo'. Ee cha'xeⁿ ts'o ts'oō xondaā nnts'aa cheⁿnquiina' tā xeⁿ tical'uiina' nquii ts'oō, majo'ti cantyja 'naⁿyo', meiⁿ xocats'aana' na nncue' tā nl'a'yo' xeⁿ ticaljoo'ndyo' cantyja 'naⁿya.

⁵ 'Ja cwiluiindyō x'ee ts'oō, ndo' 'o cwiluiindyō' l'o ts'oō. Ñeeⁿ cwii 'o na tyeⁿ matseijomñe cantyja 'naⁿya, ndo' na cwiljoo'ndyo ñ'eⁿñe, tsaⁿñeeⁿ jndye cha'cwijom tā nncue' cantyja 'naaⁿaⁿ. Saa xeⁿ na nntoⁿñe cantyja 'naⁿya, tjaa'naⁿ ljo' cwii nndaā nnts'aa.

⁶ Ñeeⁿ juu na ticaljoo'ñe cantyja 'naⁿya, nntquie'na' juu cha'xeⁿ cwityeⁿnquie' l'o ts'oō, ndo' jo' jo' cwicaaⁿna'. Jnda chii cwicajñeeⁿ nn'aⁿ l'oō'ñeeⁿ, cwitioomna joona' quii' chom.

7 'Xeⁿ cwila'jomndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, meiⁿ ticat-suu' n'om'yo' ñ'oom na mañequiaya, quia jo' cataⁿ'yo' nnom Ty'oqots'om cha'tso na l'ue n'om'yo', ndo' ññequiaaⁿ.

8 Luaa waa na matseit'maaⁿñena' Tsotyaya, na cantyja 'naⁿ'yo' jndye tã nncue'. Ee laa'ti' m'moⁿ'na' na mayuu'cheⁿ cwila'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwila'jomndyo' ñequio ñ'oom na mañequia.

9 Cha'xeⁿ juu Tsotyaya candya' ts'oom ja, mati ja candya' ts'oqⁿ'ya 'o. Jo' chii caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja na m'aaⁿya na candya' ts'oqⁿ'ya 'o.

10 Ja matseicandaa'ndyo ñ'oom na matsa'ntjom Tsotyā, ndo' cwiljoo'ndyo cantyja na candya' ts'oom ja. Ñequi'cheⁿ cala'canda'yo' ñ'oom na matsa'ntjoⁿ'ya 'o, ee na nl'a'yo' na ljo', nljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja na candya' ts'oqⁿ'ya 'o.

11 'Ñ'oommeiⁿ matseinaⁿ'ya ndaa'yo' cha nla'xmaⁿ'yo' na neiⁿ'yo' ñ'eⁿndyo ndo' cha candaa'ya nnc'om'yo' na neiⁿ'yo'. Hasta quiaana' na waljoo'cheⁿ na neiⁿ'yo' na cwila'candaa'ndyo' yuu na matsa'ntjoⁿ'ya.

12 Luaa waa ñ'oom na matsa'ntjoⁿ: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo', cha'xeⁿ m'aaⁿya na candya' ts'oqⁿ'ya 'o.

13 Tjaa'naⁿ cwii na t'manti na ma'moⁿ'na' na wi' ts'om ts'aⁿ nc'iaa' cha'na juu ts'aⁿ na ññequiaañe na cue' cwentaa nc'iaa'.

14 'O cwiluiindyo' nc'iaya xeⁿ cwila'candaa'ndyo' na matsa'ntjoⁿ'ya 'o.

15 Je' tacatsjootyaya na 'o cwiluiindyo' moso. Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ moso ticaljeiⁿ ljo' matseijndaa'ñe patrom 'naa'aⁿ. Je' matsjooya na 'o cwiluiindyo' nn'aⁿ na ya ñ'oom ñ'eⁿndyo ee jnda tquiaya na caliu'yo' cha'tso ñ'oom na jnda jndiia' ndyoo Tsotyaya.

16 'O nchii tjeii'ndyo' na nla'xmaⁿ'yo' cantyja 'naⁿya, nncq tjeii'ndyo 'o, ndo' jnda ty'ioⁿ'ya ts'iaaⁿ 'o na catsa'yo' ndo' cal'a'yo' yuu na ñenquii'cheⁿ nntseit'maaⁿñena' Ty'oqots'om. Ee na ljo' nl'a'yo' meiⁿquia ñ'oom na ntaⁿ'yo' nnom Tsotyā ñequio xueya, jom ññequiaaⁿ.

17 Luaa ñ'oom na matsa'ntjoⁿ'ya 'o: C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo'.

Ticuee' n'om nn'aⁿ Jesús

18 'Quia ticuee' n'om nn'aⁿ tsjoomnancue 'o, cala'noⁿ'yo' na ja tyuaa'ti t'omna na ticuee' n'omna.

19 Xeⁿ cwila'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, nn'aⁿ cwentaa'na' nnc'omna na neiiⁿna 'o cha'xeⁿ na neiiⁿna nc'iaana, saã nc'e jnda tjeii'a 'o quii'ntaaⁿ, jo' chii ticala'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ndo' jo' na jndoo nn'aⁿ 'o.

20 Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jnda ñetsjoõ ndaa'yo', na juu ts'a'n na m'aa'n moso ticaluii'tmaññê cha'xje'n nquii ts'a'n na matsa'ntjom jom. Nc'e na cwita'wi' nn'a'n ja, mati nnta'wi'na 'o. Ndo' xe'n cwila'candaã'ndyena ñ'oom na mañequiaya, quia jo' mati nla'candaã'ndyena ñ'oom na ññe'quia'yo'.

21 Cha'tso nmei'n' nl'ana 'o cwe' nc'e na la'xma'n'yo' cwen-taya ee ticata'jnaa'n'na nque'n na jñoom ja quii'ntaa'n'na.

22 'Xe'n nchii na jndyotseina'ya ndaana, quia jo' tixocwijn-daa' na la'xma'n'na jna'n. Saa' je' tixocandaã' nluena na ticaliuna na cwila'tjoõndyena nnoom.

23 Ee 'ñee'n juu na jndoo' ja, mati jndoo' tsa'ñee'n nque'n na cwiluiiñê Tsotyã.

24 Tijoom ñes'aa cwiiche'n ts'a'n ts'iaa'n quii'ntaa'n nn'a'n cha'xje'n ts'iaa'n na mats'aa. Xe'n na nchii ts'iaa'nmei'n' mats'aa, quia jo' tixocwijndaa' na cwila'tjoõndyena nnoom, saa' je' meii'n na jnda ñenty'iaana ts'iaa'n na mats'aa cantyjati xje'n na to'a, m'a'n'na na jndoo'na ja ndo' mati nque'n na cwiluiiñê Tsotyã.

25 Saa' luaa' waa cha catseicandaã'ñena' ñ'oom na teiljeii naquii' ljeii na cwilei'ñ'omna na matsa'ntjomna', na mat-sona': "Jndoo'na ja meii'n tjaa'na'n cwii nnom cantyja 'na'ya na matseijndaa'ñena' na nl'ana na ljo'."

26 'Ja nlcaa'n'a nnom Tsotyã na cajñoom Espíritu na cwiluiiñe na mayuu' naquii' n'om'yo'. Quia na jnda tyjee'n'e'n nncwji'yuu'ñê cantyja 'na'ya.

27 Ndo' mati 'o nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'na'ya, ee m'a'n'yo' ñ'e'ndyo xje'n na to'jndyaa' ts'iaa'nmeii'n.

16

¹ Matso Jesús:

—Ñ'oommei'n' jnda seinã'n cantyja 'na'ya ndaa'yo' cha tint-seiquiaana' 'o.

² Ee nntjeii' nn'a'n judíos 'o naquii' lan'om 'naa'n'na. Ndo' manncue'ntyjo xje'n na mei'nquiandyo ts'a'n na nntseicuee' cwii 'o nntseitiuutoom na mandi'ntjoom nnom Ty'oqots'om na ljo' nnts'aa'n.

³ Nmeii'n' nl'ana cwe' nc'e ticala'nq'n'na cantyja 'naa'n' Tsotyã, mei'n cantyja 'na'n ja.

⁴ Saa' jnda tsjoõya ñ'oommei'n' ndaa'yo' cha quia na nncue'ntyjo xje'nñee'n nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na jnda tsjoõ ndaa'yo'.

Ts'iaa'n na nnts'aa Espíritu Santo

'Tícatsjoõ ñ'oommei'n' ndaa'yo' quia na to'jndyaa' ts'iaa'n na maleiñ'o'ya nc'e m'aa'ya ñ'e'ndyo'.

5 Saa je' majolcwa'a na m'aaⁿ nqueⁿ na jñoom ja quii'ntaaⁿ'yo', ndo' meiⁿcwii 'o tyoowaxe' nqooⁿ yuu jō.

6 Saa cwe' ee na tsjoo ñ'oommeiⁿ ndaaⁿ'yo', jo' na jeeⁿ ndya' chjoo' n'om'yo'.

7 Saa ñ'oom na mayuu' matsjooⁿya ndaaⁿ'yo', maxjeⁿ nntei-jndeitina' 'o xeⁿ jōya. Ee xeⁿ ticjō, nqueⁿ na nnteiineiⁿ 'o ndo' na ñnequiaⁿ na t'maⁿ n'om'yo' tixocwjee'cañoom 'o. Ndo' na nncjō, njñooⁿya jom na ñoom na m'aⁿ'yo'.

8 Ee quia na jnda tyjee'cañoom, nnts'aaⁿ na nlco'tiana' nquiu nn'aⁿ na la'xmaⁿna jnaⁿ ndo' na cala'noⁿ'na na c'omna cantyja na maty'iomyaⁿ' ndo' na nncu'xeⁿ Ty'oqots'om jōona.

9 M'mooⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ jnaⁿ cwe' nc'e na tiñe'cala'yuna ñ'e'ndyo.

10 Ndo' m'mooⁿ chiuu waa na maty'iomyaⁿ' na c'omna nc'e jō na m'aaⁿ Tsotyā ndo' taxocanty'iaatina ja.

11 M'mooⁿ chiuu na nncu'xeⁿ Ty'oqots'om nn'aⁿ ee na jnda tu'xeⁿñe nquii na cwiluiitquieñe tsjoomnancuewaañe.

12 'Ndo' niom jndye nt'omcheⁿ ñ'oom na macaⁿ'na' na catjooⁿya ndaaⁿ'yo', saa tileicala'noⁿ'yo' joo ñ'oom'ñeeⁿ je'.

13 Saa quia na nncwjee'cañoom juu Espíritu na cwiluiiñe na mayuu', juu nncjaa'moⁿ ndaaⁿ'yo' cha'tso ñ'oom na mayuu' ee nchii nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nquii, nntseineiⁿ ticwii cwii ñ'oom na mandii na matseineiⁿ Ty'oqots'om. Ndo' m'moⁿ ndaaⁿ'yo' 'naⁿ na quia nluui.

14 Juu nntseit'maaⁿñe ja, ee nnc'o'ñom cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiiya 'o, ndo' m'moⁿ jōona' ndaaⁿ'yo'.

15 Cha'tso na matseixmaⁿ cwentaa' Tsotyaya macwentaya jōona'. Cwe' nc'e jo' na tsjoo na nnc'o'ñom juu Espíritu cha'tso ñ'oom na ñe'catseicandiiya 'o ndo' m'moⁿ jōona' ndaaⁿ'yo'.

Juu na chjoo' n'om'yo' nntseicwaqueⁿna' na neiⁿ'yo'

16 'Chjootindyo cwii ñ'aⁿtyā ñ'e'ndyo', ndo' jnda jo' taxocanty'ia'yo' ja. Ndo' ndanquia chjootindyo cwii nnty'ia'ti'yo' ja, cwe' nc'e nncjō na m'aaⁿ Tsotyā.

17 Jnda tsoom ñ'oommeiⁿ cwantindyô jâ nn'aⁿ na cwila'jomndyô ñ'e'ñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ l'uuyâ ndaa ntyaayâ:

—¿Chiuu ñeca'moⁿ ñ'oomwaa' na matseineiⁿ ndaayâ, na chjootindyo cwii ñ'eⁿtyeeⁿ ñ'e'ndyo, ndo' xeⁿ jndacheⁿ taxocanty'iaa'ya jom, ndo' ndanquia jo' chjootindyo cwii nnty'iannda'a jom? Ndo' na tsoom cwe' nc'e na wjaⁿ na m'aaⁿ Tsotyeeⁿ.

18 L'uutyayâ:

—Juu ñ'oomwaa' na chjootindyo na tsoom, ¿ljo' ñe'ca'moⁿ'na'? Ticala'noqoⁿ'â ñ'oom na matseineiⁿ.

19 Ndo' sei'nqⁿ Jesús na ñe'cata'x'leendyo^tya^ayâ ñ'oomwaa' nnoom. Quia jo' matsoom nda^ayâ:

—¿Aa cwita'xe'yo' ndaa ntyjee'yo' cantyja ñ'oommeiⁿ na matsjo^o na chjootindyo meiⁿ taxocanty'ia'yo' ja, ndo' ndanquiacheⁿ na chjootindyo quia jo' nnty'ia'nnda'yo' ja?

20 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^oya ndaa'yo', joo nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, ñequio na neiiⁿna nnty'iaana ljo' nntjoⁿ. 'Naⁿ na nntjoⁿ nnts'aana' na 'o nntyuee'yo' na matseichjoo'na' n'om'yo', saa juu na chjoo' n'om'yo', xeⁿ jndacheⁿ nntseicwaqueⁿna' na nnc'oom'yo' na neiⁿyo'.

21 Manqui'u'yo' cwii yuscu quia manntseincuii, maquiina' juu, cwe' ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nntseincuii. Saa quia na jnda tuiiñe yu'ndaa, cwitsuu' ts'oom na tquiina' jom, ee m'aaⁿ na neiiⁿeⁿ na jnda tuiiñe yu'ndaa.

22 Maluaa' matseijomna' 'o. Je' m'aⁿyo' na chjoo' n'om'yo', saa quia na nnty'iannda'a 'o, quia ljo'cheⁿ ñequiaana' na neiⁿyo'. Ndo' xjeⁿñeeⁿ meiⁿcwii' ts'aⁿ xocanda^a nncwji' na neiⁿyo'.

23 'Juu xuee'ñeeⁿ, taxocaⁿna' na nnta'xe'ti'yo' ñ'oom no^o. Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matsjo^o ndaa'yo', cha'tso na ntaⁿyo' nnom Tsotyaya cha catseit'maaⁿñena' ja, jo' ñequiaaⁿ na nda'yo'.

24 Hasta xjeⁿ je'cheⁿ tyooaⁿna' na candu'yo' na catseit'maaⁿñena' ja joo ñ'oom na nntaⁿyo' nnoom. Saa je' cal'a'yo' na ljo' quia jo' nnto'ñoom'yo' ñ'oom na cwilatyo'ondyo', cha ñequiaana' na canda^aya na neiⁿyo'.

Jnda jnaⁿdyo ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue

25 'Jnda sein^an ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' na cwe' tjañoom'. Saa manncue'ntyjo xjeⁿ na taxocatsein^an ndaa'yo' ñ'oom na cwe' wjaañoom', ee nntsein^an ndaa'yo' ñ'oom na ndyeyu cantyja 'naaⁿ Tsoty^a.

26 Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ, nntaⁿyo' nnoom ñequio xueya cha catseit'maaⁿñena' ja. Ndo' quia ljo'cheⁿ meiⁿ taxocaⁿna' na nntseity'oondyo nnom jom na ñequiaaⁿ ñ'oom na cwitaⁿyo',

27 ee manquiiti Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, nc'e na jnda nqui'u'yo' ja ndo' jnda macwilayu'yo' na jnaaⁿya na m'aaⁿ.

28 Ja jnaaⁿya na m'aaⁿ, tyja'cañooⁿya tsjoomnancuewaa. Ndo' je' je' ma'ndiya juuna' na manncj^olcw^a'a na m'aaⁿ.

29 Quia jo' jâ nn'aⁿ na cwilajomndyo ñ'eⁿñê l'uuyâ:

—Je' ndyeyu matsei'neiⁿ, nchii cwe' ñ'oom na wjaañoom'.

30 Je' macwila'no^oâ na 'u cha'tso ntyji' meiⁿ ticaⁿna' na nnta'x'aatyayâ njom'. Jo' chii cwilayu^u'â na mayuu' na jnaⁿ na m'aaⁿ Ty'o^ots'om.

31 T'õ Jesús ndaayâ, matsoom:

—Je' cwila'tiuu'yo' na cwilayu'yo'.

32 Saã manncue'ntyjõ xjeⁿ, ndo' je' cwiwe'ntyjõna' na nnt'oom'ndyo'. Cwii ndo' cwiindyõ' nntsa'yo' na waa w'a'yo' ndo' n'ndye'yo' ja na ñenco. Saã tiñenco m'aaⁿya, ee nquii Tsotyaya m'aaⁿñê ñ'eⁿndyo.

33 Jnda seinãⁿya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cha cantyja na cwila-jomndyo' ñ'eⁿndyo meiⁿcwii ñomtiu tanc'oom. Ñequii' nawi' nntjom'yo' na m'aⁿyo' tsjoomnancue, saã c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo', ee jnda jnaⁿndyo ñequio juu na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

17

Mateijndei Ty'oõts'om nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿ Jesús

1 Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ, jlundaãñê cañoom'luee. Matsoom:

—Tsotyaya, jnda tue'ntyjõ na nluii cha'tso na teijndaa' cantyja 'naⁿya. Je' catseit'maaⁿndyu' ja na cwiluiindyõ Jnda', cha mati ja nntseit'maaⁿndyo 'u.

2 Ee 'u jnda tqeⁿ na waa na jndo na matseixmaⁿya jo ndaa cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na ticwii cwii ts'aⁿ na mañequiaa' l'oõya na ññequiaya na tseixmaⁿ na ticantycwii na wando'.

3 Luaa waa na nntseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando' añaⁿaaⁿ, na catsei'nõõⁿõⁿ na ñenncu'cheⁿ cwiluiindyu' Ty'oõts'om na mayuu' ndo' mati na ja Jesús cwiluiindyõ Cristo na jñom' ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

4 'Ja jnda seit'maaⁿndyo 'u quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' majnda mamañequiaandyõ na c'io cwentaa nn'aⁿ, mañejuu ts'iaaⁿñeeⁿ na tquiaa' nõõⁿ na cats'aa.

5 Ndo' je' je' 'u Tsotyaya, catseit'maaⁿndyu' ja cha'xjeⁿ na cwiluiit'maⁿndyu' yuu na m'aaⁿ, na juu jo' matseixmaⁿya ñ'eⁿndyu' cwii tjõõcheⁿ na nncuaa tsjoomnancue.

6 'Ndaã nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na tquiaa' joona l'oõ, jnda t'mõõⁿya chiuu cwiluiindyu'. Tyom'aⁿna cwenta', ndo' tquiaa' na cwila'xmaⁿna cwentaya. Joona cwila'wena ñ'oom naya 'naⁿ ndo' cwila'candãna juuna'.

7 Ndo' macwila'nõⁿna na cha'tso na cwicandã mats'aa, ñenncu' tquiaa' na matseixmaⁿya na ljo'.

8 Ee ñ'oom na tsu' nõõⁿya, jnda tquia joona' ndaãna. Ndo' joona jnda to'ñoomna ñ'oom'ñeeⁿ. Cwila'nõⁿna na mayuu'cheⁿ jnaaⁿya na m'aaⁿ, ndo' cwila'yuna na 'u jñom' ja quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

9 'Macaⁿa naya njom' cantyja 'naaⁿna, nchii cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue. Ja macaⁿa na cateijndei' joo na jnda tquiaa' l'oõya, ee cwila'xmaⁿna cwenta'.

10 Cha'tsondye jooa na la'xmaⁿna cwentaya, mati la'xmaⁿna cwenta'. Ndo' jooa na la'xmaⁿna cwenta', mati la'xmaⁿna cwentaya, ndo' matseit'maaⁿñena' ja cantyja 'naaⁿna.

11 'Je' taxoc'ooⁿtya tsjoomnancue, saa joo na^m'aⁿ cwiljooⁿndyena juuna', ee ja jonlcwā'a na m'aaⁿl'. 'U Tsotyaya na lju' cwiluiindyu', catsa' cwenta na^m'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo ñequio juu najndei na matsei'xmaⁿl' cha nnts'aana' ñe'cwii nla'xmaⁿna cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwilaxmaaⁿya.

12 Yocheⁿ na tyom'aaⁿya naquiiⁿntaaⁿ na^m'aⁿ na jnda tquiaa' l'oo, tyots'aa cwenta jooa ñequio najndei na matsei'xmaⁿl' nncu'. Ndo' meiⁿcwiindyena tícatsuuñe, macanda tsuuñe juu ts'aⁿ na matseixmaⁿ na catsuuñe, cha na catseicandañena' ñ'om' na teiljei.

13 'Saa je' na nncjolcwā'a na m'aaⁿl'. Ndo' matseinaⁿya ñ'oommeiⁿ yocheⁿ na ndi m'aaⁿya tsjoomnancuewaañe, cha juu na m'aaⁿya na neiⁿya, candañe' nla'xmaⁿna juuna'.

14 Jnda tquiaya ñ'oom naya 'naⁿl' ndaana, saa nn'aⁿ tsjoomnancue ticuee' n'om jooa ee ticala'xmaⁿna cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancue, cha'xjeⁿ ja meiⁿ ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿna'.

15 Nchii macaⁿ'a na cwji' jooa tsjoomnancue, saa na cwañom' jooa ljo' na ñe'cats'aa tsaⁿjndii ñ'eⁿndyena.

16 Jooa ticalaxmaⁿna cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancue cha'xjeⁿ ja meiⁿ ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿna'.

17 Queⁿl' jooa na cwiluiindyena na lju' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'. Juuna' cwiluiiñena' na mayuu'.

18 Cha'xjeⁿ na jñom' ja na jndyoo tsjoomnancue, mati majñooⁿya jooa na c'oocatjei'yuuⁿndyena ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue.

19 Ee nc'e jooa maquaⁿ cheⁿnncō na lju' ts'ooⁿ jo njom' cha mati nlqueⁿlju'na' n'omna nc'e ñ'oom na mayuu'.

20 'Ndo' nchii macanda macaⁿ'a cantyja 'naaⁿ joo na^m'aⁿl'. Mati macaⁿ'a na cateijndei' joo nn'aⁿ na quia nla'yuu' ñ'eⁿndyo nc'e ñ'oom na quia nntjei'yuuⁿndyena

21 cha ñe'cwii nla'xmaⁿna, cha'xjeⁿ 'u Tsotyaya ñe'cwii cwiluiindyu' ñ'eⁿndyo, ndo' ja ñe'cwii cwiluiindyō ñ'eⁿndyu'. Ee na ljo' mati jooa ndaa nla'xmaⁿna na ñe'cwii cwiluiindyena ñequiondyō jaa. Quia jo' nla'yuu' nn'aⁿ tsjoomnancue na 'u jñom' ja.

22 Juu na tquiaa' na matseit'maaⁿñena' ja, mati tquiaya jo' na cala'xmaⁿna, cha na ñe'cwii cala'xmaⁿna cha'xjeⁿ jaa ñe'cwii cwila'xmaaⁿya.

23 Ja m'aaⁿya ñ'eⁿndye jooa, ndo' 'u m'aaⁿl' ñ'eⁿndyo ja cha nnts'aana' na ñe'cwii cwila'xmaⁿna. Ndo' na ljo' nla'noⁿl' nn'aⁿ

na 'u jñom' ja, ndo' na candya' ts'om' jooona cha'xjeⁿ na candya' ts'om' ja.

²⁴ 'U Tsotyaya m'aaⁿ na candya' ts'om' ja cwii tjocheⁿ na tqueⁿ tsjoomnancue. L'ue ts'o^o na na^maⁿ na jnda tquiaa' l'o^oya, c'omna yuu na m'aaⁿya ñ'eⁿndyu'. Ee quia ljo'cheⁿ ndaaⁿ juu na matseit'maaⁿñena' ja na tquiaa' na matseixmaⁿya.

²⁵ Tsotyaya 'u na cwiluiindyu' na maty'iomyaⁿna', nn'aⁿ na la'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue ticala'noⁿna cantyja 'naⁿ, saa ja mawajnaⁿa 'u ndo' na^maⁿ cwila'noⁿna na 'u jñom' ja.

²⁶ Jnda t'mo^oya cantyja 'naⁿ ndaana, ndo' m'mo^otyaya jo' ndaana. Luaa' nnts'aa cha juu na m'aaⁿ na candya' ts'om' ja, mati nlaxmaⁿna juuna'. Ndo' mati nnc'o^oya ñ'eⁿndye jooona.

18

'Ooñ'omna Jesús na praso

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

¹ Jnda na seineiⁿ Jesús ñ'oommeiⁿ nnom Ty'o^ots'om, mana jlueeⁿeⁿ jo' jo' ñ'eⁿndyô ja na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. Tei'ty'io^oâ tsjo' Cedrón. Squiaayâ cwii joo yuu waa cwii ntjom, jo' jo' santyo^oyâ na tjaqueⁿeⁿ.

² Ndo' Judas, juu x'iaayâ na tquiaa cwenta jom, mati mantyjii jo' jo', ee majndye ndii' ñesaayâ jo' jo' ñ'eⁿ Jesús.

³ Quia jo' Judas'ñeeⁿ, to'ñoom cwii tmaaⁿ sondaro ñ'eⁿ nt'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaa ntyee na cwiluiitquiendye, ndo' mañ'eeⁿ nt'om nn'aⁿ tmaaⁿ fariseos. Tjachom naⁿñeeⁿ jo' jo'. Ty'echona lioochom ndo' chom nlca ñ'eⁿ l'o^o ts'iaaⁿ ntia'.

⁴ Ndo' Jesús, nc'e na mantyjeeⁿ cha'tso na mawaa xjeⁿ na nntjoom, tjacatjomñê naⁿñeeⁿ. Tax'eeⁿ ndaana, matsoom:

—¿'Ñeeⁿ juu cwil'ue'yo'?

⁵ T'o^ona, jluena:

—Cwil'uaayâ Jesús na jnaⁿ Nazaret.

Matsoom:

—Maja luaa jo'.

Ndo' mati Judas na tquiaa cwenta jom, mañ'eⁿ ñequio naⁿñeeⁿ.

⁶ Ndo' quia tso Jesús: “Maja luaa jo'”, seilcwe'ntya'na' jooona hasta xjeⁿ nomtyuaacheⁿ tquiaandyena.

⁷ Quia jo' tax'eeñenda' Jesús ndaana:

—¿'Ñeeⁿ juu cwil'ue'yo'?

Ndo' jooona t'o^onda'na nnoom:

—Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

⁸ T'o Jesús ndaana:

—Jndā tsjooya, maja luaa jo'. Jo' chii xeⁿ ja cwil'ue'yo', ca'ndye'yo' naⁿm'aⁿ na nnc'oona.

⁹ Luaa' tuii cha catseicandaāñena' ñ'oom na tsoom quia seineiⁿ nnom Tsotyeeⁿ. Tsoom: “Nn'aⁿ na jndā tquiaa' l'oo^ya, meiⁿcwiindy^e joona títseicatsuy^a.”

¹⁰ Quia jo' Simón Pedro tjei'ñoomñê xjo na maleiñ'oom. Seiquiee'ñê ts'aⁿ na jndyu Malco. Tyjeeⁿ tsua'qui tsaⁿñeeⁿ ntyjaya. Juu tsaⁿñeeⁿ mosoo' tyee na cwiluiitquieñe.

¹¹ Matso Jesús nnom Pedro:

—Cwja'ndyu'nnda' xjo' quii' tjaⁿwaa'na'. ¿Aa matseitiuu' na ticaty'iomyana' na catjōⁿya nawi' t'maⁿ na seijndaa'ñe Tsotyaya na nntjōⁿ?

Ty'eñ'omna Jesús na m'aaⁿ tyee na cwiluiitquieñe

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Quia jo' sondaro'ñeeⁿ ñequio capeitaⁿ na cwiluiitquieñe ndāāna ñequio naⁿñeeⁿ na cwindye'ntjom ndāā ntyee na cwiluiitquiendye ndāā nn'aⁿ judíos, t'uena Jesús, jla'tyeⁿna jom.

¹³ Ty'eñ'omjndyeena jom na m'aaⁿ Anás, xeeⁿ tyee na jndyu Caifás na cwiluiitquieñe chu'ñeeⁿ.

¹⁴ Majuu Caifás'ñeeⁿ jndā seijnōōⁿoⁿ n'om nc'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ na yaticheⁿ na cwii ts'aⁿ cue' cwentaa cha'tsondye joona.

Macwji'ñe Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Wendyô já, nguii Simón Pedro ñ'eⁿ ja Juan saantyooyá nanqueⁿ naⁿñeeⁿ. Juu tyee na cwiluiitquieñe mawajnaⁿaⁿ ja. Macwe' jo' tjoquia'a tach'eⁿ waa' tyee'ñeeⁿ xjeⁿ na ty'eñ'omna Jesús jo' jo'.

¹⁶ Saa Pedro tjawintyjeeⁿeⁿ ndyoots'a tatiom. Jo' chii ja na mawajnaaⁿ tyee na cwiluiitquieñe, jluii'a ch'eⁿ, seināⁿ nnom yuscu na mach'ee cwentā 'ndyoots'a'ñeeⁿ. Ndo' juu tquiaa ñ'oom' na jndyoquiee' Pedro tach'eⁿ w'aa.

¹⁷ Ndo' tax'ee yuscu'ñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii 'u cwii joona na matseijomñe ñ'oom na mañequiaa tsaⁿm'aaⁿ?

T'ō Pedro matsoom:

—Nchii jo' ja.

¹⁸ Ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom w'aa'ñeeⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwil'a cwentā wats'om, jndā jla'cw'aana ñoom. Meintyjee'na na cwila'windyena, ee jeeⁿ teiⁿ. Ndo' mati meintyjee' Pedro quii'ntaaⁿna, matseiwiñê ñ'eⁿndyena.

Mawax'ee tyee na cwiluiitquieñe ñ'oom nnom Jesús

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

19 Ndo' nquii tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyee, tax'eeñe nnom Jesús 'ñeeⁿ já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ, ndo' mati chiuu waa ñ'oom na tyoñequiaaⁿ.

20 T'o Jesús matsoom:

—Ñequi'cheⁿ ñequio na jndoo' nn'aⁿ tyotseinaⁿya. Ndo' na tyo'mooⁿya ndaa nn'aⁿ judíos naquii' lan'om 'naaⁿna ñequio wats'om t'maⁿ yuu na cwitjomndyena. Meiⁿcwii ñ'oom tyootseinaⁿ na cwe' ñe'we ndyee ts'aⁿ ndii.

21 Na mawaxe' nooⁿ, ¿chiuu na ticwaxe' ndaa nn'aⁿ na jnda ñejndyena ñ'oom na mañequiaya ljo' ñetsjo^o? Naⁿ'ñeeⁿ nquiuujndaa'ndyena ñ'oom na ñet'mooⁿ.

22 Ndo' quia na jnda tso Jesús ñ'oomwaa', cwii naⁿ'ñeeⁿ na cwil'a cwenta wats'om na tyom'aⁿ jo' jo' tquiaa tsaⁿ'ñeeⁿ nda' watmeiⁿ jom. Tso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—¿Aa laa'ti' maw'o' 'ndyoo nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa ntyee cwentaaya?

23 T'o Jesús, matsoom:

—Xeⁿ tia ñ'oom na matsjo^o, cwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ ñ'omtia'ñeeⁿ, saa xeⁿ ñ'oom na maty'iomyana' matseinaⁿ, tis'a na macwja' ja.

24 Quia jo' seicwanom Anás Jesús na ndi chu'tyeⁿñê l'o Caifás, tyee na cwiluiitquieñe ndaa nn'aⁿ judíos.

Macwji'ñenda' Pedro cantyja 'naaⁿ Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

25 Yocheⁿ na meintyjee' Pedro 'ndyoo chom na matseiwiñê, ta'x'eena nnoom:

—Ndo' 'u je', ¿aa nchii macwii nquiee naⁿ'ñeeⁿ na cwilajomndyo' ñ'eⁿñê?

Saa jom tjei'ñê, tsoom:

—Nchii jo' ja.

26 Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ tyee na cwiluiitquieñe ndaa ntyee. Juu tsaⁿ'ñeeⁿ mann'aaⁿ'aⁿ ts'aⁿ na tyee Pedro tsua'qui. Matso tsaⁿ'ñeeⁿ nnom Pedro:

—¿Aa nchii nty'iaya 'u na ñ'eⁿ ñ'eⁿñê yuu waa ntjom?

27 Saa Pedro tjei'ñennaⁿ'aⁿ. Ndo' mañoom' seixuaa caxti-jndyo.

Nn'aⁿ judíos tioona cwenta Jesús l'o Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

28 Quia jo' ty'eñ'om nn'aⁿ judíos Jesús, jnaⁿna waa' Caifás, tqiiena w'aa yuu na mac'eⁿ gobiernom. Ndo' ndicwaⁿ cwit-sjoom xjeⁿ'ñeeⁿ. Saa tic'ooquie' nn'aⁿ judíos naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ gobiernom cha tints'aana' na tilju' laxmaⁿna, ee xeⁿ na ljo' tixonquiaana' na wanaaⁿ na nla'jomndyena xuee na cwitquiina catsmaⁿ chjoo.

29 Jo' chii jlui' Pilato quii' w'aa'ñeeⁿ tjatseineiiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.
Tsoom:

—¿Ljo' ñ'oom cwiqueⁿyo' nacjoo' tsaⁿs'am'aaⁿ?

30 Jooⁿa t'oona nnoom:

—Xeⁿ nchii ts'aⁿ na tia ts'aⁿñe jom, xonquiooñ'oⁿya jom na m'aaⁿ!

31 Ndo' tso Pilato ndaaⁿ judíos'ñeeⁿ:

—Ncjo'yo' catsaañ'om'yo' jom. Catu'xeⁿyo' jom cantyja 'naaⁿ ljeii 'naⁿyo' na waa.

T'oⁿ naⁿñeeⁿ nnoom:

—Tjaa'naⁿ najndaaya na nlacuaa'â ts'aⁿ.

32 Luaa' tuii cha catseicandaⁿñena' ñ'oom na seineiⁿ Jesús na t'mooⁿ cwaaⁿ cwii nnom na nntseicuee'na' jom.

33 Ndo' tjaquiee'nnda' Pilato quii' wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Tax'eeñeⁿ nnom Jesús:

—¿Aa 'u cwiluiindyⁿ Rey cwentaa nn'aⁿ judíos?

34 T'oⁿ Jesús, matsoom nnom:

—¿Aa luaa' matsu' ee na matsei'noⁿ cheⁿnncu'? Oo, ¿aa m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilue na ljo' cantyja 'naⁿya njom'?

35 T'oⁿ Pilato, matsoom:

—Ja nchii ts'aⁿ judío ja. Manquiee nn'aⁿ ndyua' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ ntyee 'naⁿyo', jooⁿa tquiana cwenta 'u l'ooya. ¿Ljo' sa'?

36 T'oⁿ Jesús nnoom:

—Juu na cwiluiindyⁿ na catsa'ntjoⁿya, nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancuewaañe na matseixmaⁿna'. Ee xeⁿ cwiluiiñena' na ljo', quia jo' nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿndyo nl'ana tia' cha na tiñequiaa ts'aⁿ cwenta ja luee nn'aⁿya nn'aⁿ judíos, saaⁿ nchii cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue tseixmaⁿya na catsa'ntjoⁿ.

37 Ndo' tax'ee Pilato nnoom:

—Quia jo', ¿Aa cwiluiindyⁿ rey?

T'oⁿ Jesús, matsoom nnom:

—Maxjeⁿ jo' cwiluiindyⁿ. Macwe' jo' na tuiindyⁿ na jndyoo tsjoomnancue, cha cwji'yuu'ndyo ñ'oom na mayuu'. Ticwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'oom na mayuu'ñeeⁿ, tsaⁿñeeⁿ mandii ñ'oom na mañequiaya.

38 Tax'eeñe Pilato nnom Jesús:

—¿Ljo' jo' na cwiluiiñena' na mayuu'?

Teijndaa'tyeⁿ na cue' Jesús

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Ndo' jndaⁿ na tso Pilato na luaa', jlui'nnaaⁿaⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ judíos. Tsoom ndaana:

—Tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ tsaⁿm'aaⁿ!

39 Saaⁿ mawaa costumbre quii'ntaaⁿyo' na catseican-dyaandyⁿ cwii praso na nntioo juu luee'yo' xuee na cwitquie'yo' catsmaⁿ chjoo. Quia jo' ¿aa l'ue n'om'yo' na

nantseicandyaandyo juu rey na matseixmaⁿ na catsaⁿntjom 'o?

⁴⁰ Ndo' jla'xuaana, jluena:

—Nchii tsaⁿm'aaⁿ!. Catseicandyaandyu' Barrabás.

Luaa' ñ'oom taⁿ naⁿñeeⁿ. Ndo' juu Barrabás'ñeeⁿ, tsaⁿcanch'ue jo'.

19

¹ Quia jo' saⁿntjom Pilato na catjaa' sondaro Jesús.

² Ndo' sondaro'ñeeⁿ l'ana tsei nioom, jndaⁿ chii tioomna juuna' xqueⁿ Jesús, ndo' jla'cweena jom cwii liaatco colo catsioo'.

³ Ndo' ty'entyjaa' nt'om sondaro'ñeeⁿ jom. Cwe' tyoncona, jluena:

—Caluit'maⁿndyu' 'u Rey na cwiluiindy' na catsaⁿntjom' nn'aⁿ judíos.

Ndo' tyotmeiiⁿ na nda' watmeiⁿ nnoom.

⁴ Jndaⁿ jo' jlui'nnda' Pilato jo ndaⁿana. Matsoom:

—Canty'ia'yo', macwji'a jom jo ndaⁿyo' cha queⁿ'yo' cwenta meiⁿcwii jnaⁿ ticatseixmaaⁿ.

⁵ Xjeⁿñeeⁿ jlui' Jesús jo ndaⁿana na ñjom tsei nioom xqueⁿ, ndo' cweⁿ liaatco colo catsioo'. Tso Pilato ndaⁿana:

—Luaañe tsaⁿs'am'aaⁿ.

⁶ Ndo' ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om, quia nty'iaana Jesús, jla'xuaana:

—Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

T'õ Pilato ndaⁿana, matsoom:

—Ncjo'yo' cato'ñoom'yo' jom ndo' caty'iom'yo' jom ts'oom'naaⁿ ee jndaⁿ ljeiya na meiⁿcwii jnaⁿ ticatseixmaaⁿ.

⁷ T'õõnnda' nn'aⁿ judíos nnoom, jluena:

—Mawaa ljeii na cwileiñ'õõⁿyâ, ndo' cantyja 'naaⁿ juuna' matsaⁿntjomna' na cueeⁿ'eⁿ ee na tsoom na Jnda Ty'õõts'om cwiluiñê.

⁸ Jndaⁿ na jndii Pilato ñ'oommeiⁿ, seicaty'uetina' jom.

⁹ Ndo' tjaquiee'nnaaⁿ'aⁿ wats'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Tax'eeñê 'ndyoo Jesús:

—¿U yuu jnaⁿ'yu'?

Saa Jesús meiⁿcwii ñ'oom tíc'õõⁿ.

¹⁰ Jo' chii matso Pilato nnoom:

—¿Chiuu na tic'õ' 'ndyõ? Ja waa na jndõ na nntseicandyaandyõ 'u, oo na nnty'ioⁿ'ya 'u ts'oom'naaⁿ.

¹¹ T'õ Jesús, matsoom:

—Xeⁿ nchii Ty'õõts'om tquiaa na jndu' tjaa meiⁿcwii na ndaⁿ nntsa' ñ'eⁿndyõ. Macwe' jo' juu ts'aⁿ na tio ja l'õ' mat'maⁿ'ti jnaaⁿ mawaa.

12 Quia na jndii Pilato ñ'oomwaa', seijneiⁿ na nntseican-dyaañê Jesús. Saꞗ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaꞗ nn'aⁿ judíos jla'xuaana:

—Xeⁿ nntseicandyaandyu' tsa^mm'aaⁿl, tiñe'catseix'iaa'ndyu' ñequio César, tsa^mmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ, ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'caluiiñe rey cha'na tsa^mm'aaⁿl, mawjaa nacjoo' César.

13 Ndo' jndaꞗ na jndii Pilato ñ'oommeiⁿl, tjeiiⁿeⁿ Jesús jo ndaꞗana. Tjajjom ntio 'naaⁿaⁿ cwii joo na jndyu Nataa Ljo' yuu quicu'xeeⁿ ñ'oom. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gabata.

14 Ndo' juu xuee'ñeeⁿ, xuee na cwilajndaa'ndyo jaa nn'aⁿ judíos na nntquiꞗaya catsmaⁿ chjoo. Tuii na luaa' cha'na quiajmeiⁿl. Quia jo' matso Pilato ndaꞗ nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ:

—Canty'ia'yo', luaañe rey na tseixmaⁿ na nntsaꞗ'ntjom 'o.

15 Saꞗ naⁿñeeⁿ jla'xuaana:

—Catseicue' jom. Catseicue' jom. Caty'iom' jom ts'oom'naaⁿ.

Matso Pilato ndaꞗana:

—Nquii rey na nntsaꞗ'ntjom 'o, ¿aa maxjeⁿ caty'ioꞗ'ya jom ts'oom'naaⁿ?

Ntyee na cwiluiitquiendye t'oꞗna, jluena:

—Jâ tjaa'naⁿ cwiicheⁿ rey na catsaꞗ'ntjom já, macandaꞗ nquii César.

16 Quia jo'cheⁿ tquiaa Pilato Jesús ndaꞗ naⁿñeeⁿ na caty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' mana ty'eñ'omna jom.

Ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naaⁿ

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

17 Quia jo' tjachuu Jesús ts'oom'naaⁿ cwentaaⁿaⁿ cwii joo na jndyuna' Tsei'xqueⁿ Ts'oo. Ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos jndyuna' Gólgota.

18 Ndo' jo' jo' ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ. Ndo' mati ty'ioomna cwiicheⁿ we ts'aⁿ noom'naaⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ ñoom ts'oom'naaⁿ na cwii ntyjaaⁿaⁿ, ndo' m'aaⁿñê xcwe.

19 Ndo' saꞗ'ntjom Pilato na teiljeii cwii ñ'oom na ty'iom sondaro xqueⁿ ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ matsona': “Luaa Jesús, ts'aⁿ Nazaret na cwiluiiñe rey na matsaꞗ'ntjom nn'aⁿ judíos.”

20 Jndye nn'aⁿ judíos jla'naaⁿna ljeiiwaa', ee yuu na ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ manndyoo' nnom tsjoom. Juu ñ'oom'ñeeⁿ teiljeiina' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ romanos, ndo' nn'aⁿ griegos.

21 Quia jo' jla'neiⁿ ntyee na cwiluiitquiendye cwentaa nn'aⁿ judíos nnom Pilato. Jluena:

—Tintseiljei' na tsa^m'aaⁿ cwiluiiñê rey na nntsa'ntjoom jâ. Luaa catseiljei': "Tsa^m'aaⁿ matsoom: Ja cwiluiindyô Rey na catsa'ntjoⁿya nn'aⁿ judíos."

²² T'ô Pilato ndaana, matsoom:

—Cantya na jnda seiljeiya, mantyjati jo'ndyo.

²³ Jnda na ty'ioom sondaro Jesús ts'oom'naaⁿ, quia jo' ñequieendye joona to'ñoomna cwii cwii liaⁿ'aⁿ. Mati to'ñoomna liaatco 'naaⁿ'aⁿ na tuiina' na tjaa yuu ñjoom'na'.

²⁴ Jluena ndaa nc'iaana:

—Ticajndii'ndyo juuna', x'iaa nncjaaya na nnty'iaaya 'ñeeⁿ cwii jaa nncwantjom juuna'.

Luaa' l'ana cha catseicandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Tquiaa cwii cwii liaya ndaa nc'iaana, ndo' ty'ena x'iaa na ta'ntjomna liaya." Nc'e na luaa' matso ljeii'ñee, jo' chii l'a sondaro na ljo'.

²⁵ Ndo' macañoom' ts'oom'naaⁿ na ñoom Jesús meintyjee' tsoñeeⁿ. Mati jo' jo' m'aaⁿ María tyjee tsoñeeⁿ, scuu' Cleofas, ñequio María Magdalena.

²⁶ Jnda na nty'iaa' Jesús na jo' jo' meintyjee' tsoñeeⁿ na cañom ja na jeeⁿ candya' ts'oom, soom nom:

—'U naⁿ, tsa^m'aaⁿ nntseixmaaⁿ ti'jnda'.

²⁷ Jnda jo' matso Jesús nooⁿ:

—Luaañe tso'ndyo'.

Ndo' majuu xjeⁿ'ñeeⁿ to'ñon'ya tsoñeeⁿ. Teix'aya juu cha'cwijom cwii ts'aⁿ w'aya.

Na tue' Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ Jnda tuii na luaa', ntyjii Jesús na jnda jndaa' cha'tso cantya 'naaⁿ'aⁿ. Jo' chii cha na nntseicandaa'ñena' cha'tso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, matsoom:

—Ñe'c'ua ndaa.

²⁹ Ndo' jo' jo' waa cwii xuaa na cwicañjom winom na tą. Quia jo' nchjeendye sondaro'ñeeⁿ cwii 'naⁿ na ya maw'ana' winom'ñeeⁿ. Chii tioona juuna' nom cwii ts'oom hisopo, jnda chii ty'ioomna juuna' ndyoo Jesús.

³⁰ Ndo' jnda na tjawe'na' 'ñom, matsoom:

—Jnda seicandaa'ñena' cha'tso cantya 'naⁿ'ya. Jnda chii seintyanquioñê xqueeⁿ.

Tioom cantya na wanoom'm l'ô Ty'oots'om.

Seicjooñe cwii sondaro tsei'ntsquiee' Jesús

³¹ Xuee na cwila'tyeⁿ nn'aⁿ judíos xuee pascua quia ty'ioomna Jesús ts'oom'naaⁿ. Nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, tical'ue n'omna na ñom ndyee naⁿ'ñeeⁿ noom'naaⁿ xuee na cwita'jndyeena. Ee juu xuee'ñeeⁿ jeeⁿ t'maⁿ xuee tseixmaⁿ'na' quia cwila'cuee'na catsmaⁿ chjoo.

Jo' chii ty'ecataⁿna nnom Pilato na catsa'ntjoom na catom ndei'nc'ee' naⁿñeeⁿ cha catseyuuaa'na' na nncwjena, ndo' cha tyuua' nntaa'ndyena naⁿñeeⁿ noom'naaⁿ.

32 Jo' chii sondaro'ñeeⁿ ty'ecatonna ndei'nc'ee' ts'aⁿ na-jndyee, ndo' majo'ti l'ana cwiicheⁿ tsaⁿñeeⁿ na ty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ cwiicheⁿ ntyjaa' Jesús.

33 Saa quia na ty'entyjaa'na Jesús, jliuna na jnda tueeⁿeⁿ. Tatícatonna ndei'nc'eeⁿ.

34 Saa meiiⁿ na ljo' cwii sondaro'ñeeⁿ tjaa'ñe lantsa tsei'ntsqueeⁿeⁿ. Mañoom' jlui' niom' ñequio ndaa.

35 Ja nty'ia na ljo' tuii, ndo' macwji'yuu'ndyo. Cala'nōⁿ'yo' na mayu'a ñ'oom matseinaⁿ cha mati nndaⁿ nla'yuyoyo'.

36 Ee nmeiiⁿ tuii cha na catseicandaⁿñena' ñ'oom' Ty'oōts'om na teiyo teiljeiina' nacjoo' libro Salmos. Matsona': "Meiⁿcwii tseiⁿ'eⁿ tícatom."

37 Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeiina' na matsona': "Nnty'iaana nquii ts'aⁿ na jla'cjoondyena tsei'ntsquiee'."

Tjacanty'iuu'ñe Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

38 Jnda teinom nmeiⁿ, José ts'aⁿ na jnaⁿ Arimatea, tjacaaⁿ nnom Pilato na ñnequiaa tsaⁿñeeⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Jesús. José'ñeeⁿ matseijomñê ñ'oom na mañequiaa Jesús saa cwe' nty'iu ee nquiaⁿ'aⁿ nn'aⁿ judíos. Pilato tquiaaⁿ ñ'oom'm. Jo' chii José tjaaⁿ, tjac'oom sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

39 Ñ'eⁿ Nicodemo, tsaⁿ na tja na m'aaⁿ Jesús cwii teijaaⁿ. Jom tjañ'oom cha'na ntquiuu nchoo' nqui kilos ncheⁿ na tjoom'na' mirra ñequio áloes na nnty'oomndyena juuna' sei'ts'o 'naaⁿ Jesús.

40 Quia jo' to'ñoomna ts'oo Jesús, ty'oomndyena ncheⁿ cachi'ñeeⁿ liaa na jndyuna' lino. Jnda chii jla'tyjoondyena liaa'ñeeⁿ jom. Ee luaa' waa costumbre 'naaⁿ nn'aⁿ judíos na cwity'iuuna l'oo.

41 Yuu na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ waa cwii ntjom. Naquii' ntjom'ñeeⁿ waa cwii tsei'tsuua xco, na mei'jom ndii' tyoojaanty'iuu'ñe ts'oo.

42 Ndo' nc'e na mawaa xjeⁿ na nnc'ooquie' nn'aⁿ judíos xuee sauro', jo' chii jo' jo' ty'ecatjaa'ndyena ts'oo Jesús. Ee tsei'tsuua'ñeeⁿ ndyoo' waana' yuu na ty'ioom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ.

20

Tquiaa Ty'oōts'om na wando'xco Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

1 Jaancoo xuee neiⁿnco', xuee najndyee smaⁿna, tyjee'cañoom María Magdalena tsei'tsuaa'ñeeⁿ, ndicwaⁿ jaaⁿcheⁿ. Nty'iaaⁿ'aⁿ na jndā teindyō tsjō' na ñejñoom 'ndyoo juuna'.

2 Quia jo' jleinoom, tjaaⁿ yuu na m'aaⁿ ja na jeeⁿ candya' ts'om Jesús ñ'eⁿ Simón Pedro. Matsoom ndaayâ:

—Jndā tjeii'na sei'ts'o 'naaⁿ! Ta Jesús tsei'tsuaa, meiⁿ ticaliu-uyâ yuu tqueⁿna juuna'.

3 Quia jo' ja ñequio Pedro saayâ, squiaayâ yuu waa tsei'tsuaa.

4 Ñe'cwi saayâ, jleinoōnyâ, saā jndeitti jleinoōⁿ, nchiiti Pedro. Jo' chii ja tuajndyaaya yuu waa tsei'tsuaa.

5 Seintyanquiondyō, nty'iaya liaa na ñechu'tyjoōñe Jesús meindyuaana' naquii' tsei'tsuaa, saā tícjoquia'a.

6 Ndo' quia na tuee'cañoom Simón Pedro jo' jo', na cwijndyontyjoōⁿ naxaⁿ'a, jom tjaqueⁿ'eⁿ hasta naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. Mati nty'iaaⁿ'aⁿ joo liaa'ñeeⁿ na ñechu'tyjoōñe Jesús meindyuaana' jo' jo'.

7 Ndo' juu liaa na ñetā' xqueⁿ Jesús ljeiiⁿ na ticwacatyeeⁿ'na' ñequio nt'omcheⁿ liaa na ñechu'tyjoōñê. Wacatyeeⁿ'na' na ñenquiina', chi'lcwiina'.

8 Quia jo' mati ja na matseijomndyō ñ'eⁿ Jesús, tjoquia'a naquii'cheⁿ tsei'tsuaa. Nty'iaya na ljo' waa, ndo' quia ljo'cheⁿ seiyu'a. Ee meiiⁿ na ja tuajndyaā jo' jo', saā tícjoquia'a na mandíñoom'.

9 Ee xjeⁿ'ñeeⁿ ndicwaⁿ tjoōcheⁿ nla'nōōⁿ'â ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeii na matsona' maxjeⁿ nñequiaa Ty'oōts'om na nncwando'xco Jesús xeⁿ jndā tue'.

10 Quia jo' wendyō jā na cwilajomndyō ñ'eⁿñê jluii'â tsei'tsuaa. Saalcwaa'â na waa w'aayâ.

Teitquioo'ñe Jesús nnom María Magdalena

(Mr. 16:9-11)

11 Saā María meintyjee'cheeⁿ nacañoom' tsei'tsuaa, maty'ioom. Yocheⁿ na maty'ioom jo' jo', seintyanquioñe na nty'iaaⁿ'aⁿ naquii'cheⁿ tsei'tsuaa.

12 Jo' jo' nty'iaaⁿ'aⁿ we ángeles, jeeⁿ canchii' liaa cwee'na. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ wacatyeeⁿ jo yuu na ñet'oom xqueⁿ Jesús, ndo' x'iaaⁿ'aⁿ wacatyeeⁿ jo yuu ñet'om nc'ee Jesús.

13 Ndo' ta'x'leena nnoom:

—¿Chiuu 'u ts'aⁿ na maty'ioo'?

Tsoom ndaana:

—Jndā ty'eñ'omna nqueⁿ na cwiluiiñê na matsa'ntjoom ja, meiⁿ ticaljeiia yuu ty'equeⁿna jom.

14 Jndā ncue na tsoom na luaa', quia jo' teiqueeⁿ, nty'iaaⁿ'aⁿ na meintyjee' Jesús jo' jo', saā ticwajnaⁿ'aⁿ na nquii Jesús jo'.

15 Tso Jesús nnoom:

—U yuscu, ¿chiiu na jeeⁿ maty'ioo'? ¿Ñeeⁿ juu mal'ue'?

Ndoo' ntyjeeⁿ ts'aⁿ na mach'ee cwenta ntjom'ñeeⁿ juu Jesús.
Jo' chii matsoom nnom:

—Aa ndi' ta, xeⁿ 'u tjañ'oom' jom, catsu' nooⁿ yuu tja'queⁿ
jom, quia jo' nncjoc'oⁿya jom.

16 Quia jo' matso Jesús:

—María.

Jnda na ñeeⁿ na tjei' Jesús xueⁿeⁿ, quia jo' teiqueeⁿ. T'ooⁿ
ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom:

—Raboni.

Ñ'oom'ñeeⁿ matsona' ts'aⁿ na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oⁿots'om
ndaⁿ nc'iaa'.

17 Matso Jesús nnoom:

—Tint'uii'tyeⁿ ja, ee tyoocjowaa na m'aaⁿ Tsotyaya. Saa
cja' na m'aⁿ ti'nc'iaaya na cwiteijndeina ja, catseicandii' na
majowaa na m'aaⁿ Tsotyaya na mati cwiluiiñê Tsotype'yo', na
m'aaⁿ Ty'oⁿots'omya ndo' Ty'oⁿots'om cwenta'yo'.

18 Quia jo' tja María Magdalena, tjatseicañeeⁿ jâ na cwila-
jomndyô ñ'eⁿ Jesús. Juu María t'mooⁿ ndaayâ ñ'oom na jnda
seineiⁿ Jesús nnoom, ndo' na jnda nty'iaaⁿ'aⁿ juu.

*Teitquioo'ñe Jesús ndaa jâ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñ'eⁿñê
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)*

19 Ndo' mañeejuu tmaaⁿ xuee neiⁿnc'o'ñeeⁿ, jâ nn'aⁿ na t'maⁿ
Jesús tjomndyô na ñ'eⁿnaaⁿ. Jla'cata'tyaaⁿyâ ndyueel'a nc'e
na nquiaayâ nc'iaaya nn'aⁿ judíos. Xjeⁿ'ñeeⁿ tyjee'cañoom na
m'aaⁿyâ, teintyjeeⁿeⁿ xcwe quii'ntaaⁿyâ. Matsoom:

—C'oom'yo' na tjaa ñomtiuu.

20 Ndo' jnda tsoom na luaa', t'mooⁿ l'ooⁿ ñequio
tsei'ntsqueeⁿeⁿ ndaayâ. Ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿyâ na
nty'iaanndaa'â jom.

21 Ndo' tsoom ndaayâ:

—Quiaa Ty'oⁿots'om na tjaa ñomtiuu laxmaⁿ'yo'. Cha'xjeⁿ
jnda jñoom ja ñequio ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ malaa'ti' majñooⁿya
'o.

22 Ndo' quia na jnda tsoom na luaa', tjoom'm jndye ndaayâ.
Tsoom:

—Cato'ñoom'yo' Espíritu Santo.

23 Ñeeⁿ joo na cwilat'maⁿ n'om'yo' jnaaⁿ, mati Ty'oⁿots'om
matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna. Saa 'ñeeⁿ joo na ticalacan-
dyaandyo' cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ, maxjeⁿ tyeⁿ jnda t'uii jnaaⁿna
joona.

Nty'iaa' Tomás na mawando'xco Jesús

²⁴ Xjeⁿ na jndyojndyee Jesús, juu Tomás, cwii já na cwilajomndyô ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ tic'oomñê, jom tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿnquiee.

²⁵ Jo' chii nt'omndyô já l'uuyâ nnom Tomás:

—Jnda nty'iaayâ nquii Jesús.

Saa t'ooⁿ ndaayâ:

—Ja xeⁿ ticanty'ianooⁿ 'naaⁿ yuu na tjaa clavos n'oml'ooⁿ, ndo' na nncwjaa'ndyo nnomts'oo yuu na jla'cjoondye clavos, ndo' xeⁿ ticantquieendyo jnda'ts'oo tsei'ntsqueeⁿeⁿ maxjeⁿ xocatseyu'a na wando'xoom.

²⁶ Jnda ñeeⁿ xuee na tuii na luaa' quia jo' já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê tyom'aaⁿndaa'â w'aa'ñeeⁿ, ndo' quia ljo'cheⁿ mati ñ'eⁿ Tomás. Ndo' tyjee'cañoom Jesús naquii' ntaaⁿyâ na ndi ta' ndyueel'a. Tsonnaaⁿaⁿ ndaayâ:

—C'om'yo' na tjaa ñomtiuu.

²⁷ Mañoom' matsoom nnom Tomás:

—Caty'iom' nnomts'o' ts'om ts'ooⁿya, ndo' canty'ia' l'ooⁿya. Ndo' cwjaa'ndyu' jnda'ts'o' tsei'ntsquieeya. Tantsa' na tiñe'catseyu'.

²⁸ T'o Tomás nnoom, tso:

—Jeeⁿ 'u Ta, 'u cwiluiindy' Ty'ooots'omya ndo' nquii na matsa'ntjom ja.

²⁹ Matso Jesús nnoom:

—'U Tomás, cwe' na je' jnda nty'ia'njom' ja, jo' na matseyu'. Matio'naa'ñe Ty'ooots'om nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿndyo meii' tyoonty'iaandaana ja.

Jndaa' ts'iaaⁿ na teiljeii librowaañe

³⁰ Já nn'aⁿ na t'maⁿ Jesús na calajomndyô ñ'eⁿñê jndoo'ndaayâ na jndye nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ s'aaⁿ na tixocaluii na cwe' meii'quia ts'aⁿ nnts'aa. Joonaa' ticwiljeii nacjoo' librowaa.

³¹ Saa nmeiiⁿ matseiljeiya cha na calayu'yo' na juu Jesús cwiluiñê Cristo, ndo' Jnda Ty'ooots'om. Matseiljeiya nmeiiⁿ cha cantyja na cwilayu'yo' ñ'eⁿñê nnto'ñoom'yo' na ticanty-cwii na cwitando'yo'.

21

Teitquioo'ñe Jesús ndaqa ntquiee'ndyô já

¹ Jnda tuii nmeiⁿ, Jesús seica'moⁿñennaaⁿaⁿ ndaqa já nn'aⁿ na cwilajomndyô ñ'eⁿñê. S'aaⁿ na ljo'yocheⁿ na m'aaⁿyâ xndyaa' ndaaluae Tiberias. Luaa waa na seica'moⁿñê ndaayâ.

² Ñe'naaⁿ m'aaⁿ Simón Pedro ñequio Tomás tsaⁿ na cwil'uuyâ catyeⁿnquiee, ñequio Natanael na jnaⁿ Caná ts'ondaa Galilea, ñequio wendyô já ntseinda Zebedeo ñequio nt'omcheⁿ nc'iaayâ na t'maⁿ Jesús na cala'jomndyô ñ'eⁿñê.

³ Tso Simón Pedro ndaayâ:

Jocwjiia catscaa.

L'uuyâ nnoom:

—Cwitsaayâ ñ'eⁿndyu'.

Quia jo' saayâ, tuooyâ ts'om w'aandaa. Saa juu tsjom'ñeeⁿ meiⁿcwii catscaa tîcatjeii'â.

⁴ Ndo' jndâ wjaawixuee, quia jo' tyjee'cañoom Jesús já. Meintyjeeⁿeⁿ 'ndyoo ndaaluee, saa tîcala'nooⁿ'â na manqueⁿ jo'.

⁵ Quia jo' tax'eeñê ndaayâ:

—O tyjanōⁿ, ¿aa jndâ tjei'yo' calcaa?

T'ooyâ nnoom:

—Tjaa'naⁿ.

⁶ Matsoom ndaayâ:

—Catue'yo' tsqui' 'na'yo' ntyjaa' w'aandaa ntyjaya, quia ljo'cheⁿ nliu'yo' calcaa.

Ndo' tuaa'â juuna' jo' jo', jndâ jo' tileicandaa nntjeii'â juuna' cwe' ee jeeⁿcheⁿ ndya' jndye calcaa chuuna'.

⁷ Quia jo' ja na jeeⁿ wi' ts'om Jesús, tsjooya nnom Pedro:

—Juu Ta Jesús luaa'.

Quia jñeeⁿ na ljo' tsjoo, tcweeⁿ liaa maseta, ee jndâ tjeii'ⁿeⁿ juuna' na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ. Jndâ jo' tju'ñê ts'om ndaaluee, mana tueⁿ'eⁿ tyuaatcwii.

⁸ Ndo' nt'omndyô já tquiⁿtyjooyâ cha'na wen'aaⁿ nchoo' nqui nc'aa ñ'eⁿ w'aandaa chjoo, chii squiaayâ tyuaatcwii. Ndo' saantyaandyô tsqui' na too' ñjom calcaa.

⁹ Quia na jndâ squiaayâ tyuaatcwii, nty'iaayâ ñoom na cwico, ndo' ljo catscaa ñ'eⁿ tyoo' cjoo ñoom'ñeeⁿ, cwineii'na'.

¹⁰ Matso Jesús ndaayâ:

—Quiocho'yo' nt'om calcaa na jndâ tjei'yo' je'.

¹¹ Quia jo' tuo Simón Pedro ts'om w'aandaa chjoo. Jndyoñ'oom tsqui' tyuaatcwii na too'na' ñjom calcaa nt'maⁿ. Tue'ntyjo jooyoo' cwii siaⁿnto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' ndyeeyo'. Ndo' meiiⁿ na jeeⁿ ndya' jndye calcaa'ñeeⁿ, saa tîcaty'ioo' tsqui'.

¹² Matso Jesús ndaayâ:

—Quio'yo' nlcwa'yo'.

Saa meiⁿcwiindyô já na cwilajomndyô ñ'eⁿñê, tic'oom na t'maⁿ ts'om na nncwax'ee nnoom, ¿'Ñeeⁿ 'u? Ee manquiuyayâ na manquii Ta Jesús jo'.

¹³ Quia jo' seicandyoo'ñe Jesús nacañoomyâ. To'ñoom tyoo' ñ'eⁿ catscaa. Tquiaaⁿ joona' ndaayâ.

¹⁴ Cantyjati na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom na tueeⁿ'eⁿ, luaa' jndâ ndyee ndii' na seica'moⁿñê ndaa já na cwilajomndyô ñ'eⁿñê ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ.

Ñ'oom na sq'ntjom Jesús Simón Pedro

15 Ndo' quia na jnda tcwaa'â tax'ee Jesús 'ndyoo Simón Pedro. Tsoom:

—'U Simón jnda Jonás, ¿aa ja jndati ntyji' nchiiti ts'iaaⁿmeiⁿ na mache'?

T'ooⁿ, matsoom:

—Mayuu' Ta, ntyji' na 'u wi' ts'ooⁿya.

Matso Jesús nnoom ñ'oom na wjaañoom':

—Quiaa' na nlcwa' canmaⁿ nch'u cwentaya.

16 Jnda we ndii' tax'eennaaⁿaⁿ nnom Pedro:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa mayuu' na jndati ntyji' ja?

T'o Pedro:

—Mayuu' Ta, ntyji' na wi' ts'ooⁿya 'u.

Tsonnda' Jesús ñ'oom na wjaañoom':

—Cateixe' canmaⁿ cwentaya.

17 Na jnda ndyee ndii' tax'eeñê nnom Pedro. Tsoom:

—'U Simón, jnda Jonás, ¿aa wi' ts'om' ja?

Seichjoo'na' ts'om Pedro na jnda ndyee ndii' mawax'eeñê Jesús: “¿Aa wi' ts'om' ja?” Quia jo' t'ooⁿ, tsoom:

—Ta, cha'tso matsei'noⁿ!. Ndo' manty'ia'nchaa'ndyu' na wi' ts'ooⁿya 'u.

Matso Jesús nnoom:

—Cateixe' canmaⁿ cwentaya.

18 Ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseicandiiya 'u. Quia ñet'oom' na xcwe ts'aⁿndyu', seijndaa'ndyu' na nntsa' meiⁿljo'cheⁿ na l'ue ts'om', ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na nntseitsaaⁿñe 'u yuu na ñe'cja'. Saa quia na jnda teinc'uaa'ndyu' nntseiliuu' l'o' ndo' nntseityeⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ 'u na nncjaañ'oom 'u yuu na tiñe'cja'.

19 Luaa' ñ'oom na tso Jesús na ma'mooⁿ ljo' cwii nnom na nnts'aana' na nncue' Pedro, na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' Ty'oots'om. Quia na jnda seineiiⁿ ñ'oommeiⁿ, matsoom:

—'U candyo'ntyjo' naxaⁿa.

Ñ'oom na seineiⁿ Jesús cantyja 'naaⁿ Juan

20 Teiqueⁿ Pedro ndo' nty'iaaⁿaⁿ na jontyjo ja na candya' ts'om Jesús ja, ndo' maja na seintyjondyo jo ndo' jñaaⁿ quia na tcwaa'â teijaaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê juu xjeⁿ na tax'aya 'ñom: “Ta, ¿ñeeⁿ juu ts'aⁿ na ñnequiaa cwenta 'u?”

21 Ndo' quia nty'iaa' Pedro na jontyjo, tax'eeñê 'ndyoo Jesús. Tsoom:

—Ta, ndo' tsaⁿm'aaⁿ je', ¿ljo' cwii nnom na nntjoom?

22 T'o Jesús nnoom:

—Xeⁿ l'ue ts'ooⁿ na ñec'oom hasta quia nndyoonda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u? 'U candyo'ntyjo' naxaⁿa.

23 Quia jo' t'om ñ'oom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' na tso Jesús na xoc'ioya. Saa nchii matsoom na xoc'io. Tomti tsoom:

“Xeⁿ l'ue ts'ooⁿ na ñec'oom hasta quia nndyo^oonnda'a, ¿ljo' mach'eena' 'u, Pedro?”

²⁴ Maja luaa jo'. Maja matseiljeiya ñ'oommeiⁿ!. Ndo' joo ñ'oom na macwji'yuu'ndyo, ñ'oom na mayuu' jo', nchii cwe' na maqui^u'nn'aⁿya.

²⁵ Ndo' jndye nt'omcheⁿ ts'iaaⁿ maniom na s'aa Jesús. M'aaⁿ ts'ooⁿ xeⁿ nleiljeii cwii ndo' cwii joona', mach'eena' ntyjii na xocwijndeii tsjoomnancue libros na nluii na nleiljeii joo jo'. Mantyjati luaa'ndyo.

Ts'iaaⁿ na l'a Apóstoles

Ñ'oomtyeⁿ na nndyo Espíritu Santo

1-2 'U ta Teófilo, tsom na seiljeijndyaa na seicwanoⁿ na m'aaⁿ seicandiiya 'u cantyja cha'tso na tyoch'ee Jesús ndo' na tyo'mooⁿ hasta xuee na tjawaaⁿ cañoom'luee. Cwii tjoocheⁿ na nncjaawaaⁿ tjeii'ñê apóstoles. Ndo' cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo t'mooⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ chiuu nl'ana.

3 Jndaⁿ na tueeⁿeⁿ, tando'nnaaⁿ'aⁿ, teitquioo'ñê ndaana ñequio jndye nnom na t'moⁿ'na' na wando'xcoom. Wen'aaⁿ xuee tyom'aaⁿ na nty'iaana jom. Ndo' seineiiⁿ ndaana cantyja 'naaⁿ na matsaⁿ'ntjom Ty'oots'om.

4 Yocheⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyena saⁿ'ntjoom na ticalui'na tsjoom Jerusalén. Tsoom ndaana:

—Cwindo'yo' hasta xeⁿ jndaⁿ seicandaⁿ'ñena' ñ'oom na tqeⁿ'tyeⁿ Tsotyaya na tsoom na nndyo Espíritu Santo cha'xeⁿ jndaⁿ ñejndye'yo' na tsjoⁿ ndaa'yo'.

5 Ee Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatioo, saaⁿ 'o tajndye xuee ndo' njñom Ty'oots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'.

Cantyja na tjawa Jesús cañoom'luee

6 Quia na tyom'aⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús ta'x'eena nnoom, jluna:

—Ta, ¿aa je' na nntsa' na catsaⁿ'ntjomndyennda' nn'aⁿ Israel?

7 Tsoom ndaana:

—Tsotyaya waa najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na matseijn-daa'ñê cwaaⁿ xuee oo ljo' xjeⁿ ntyjeeⁿ na nluii cwii cwii nnom na matseijn-daa'ñê.

8 Saaⁿ quia na jndaⁿ jndyo Espíritu Santo naquii' n'om'yo', quia jo' ññequiaaⁿ na n'laxmaⁿ'yo' najndeiⁿ na cwiluiiñê. Ndo' nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿ ja naquii' tsjoom Jerusalén, ñ'eⁿ cha'waa ts'ondaⁿ Judea ñ'eⁿ ndyuaa Samaria, ndo' hasta cha'waa nnom tsjoomnancue.

9 Jndaⁿ na tsoom na luaa' jndoo'cheⁿ na tjawaaⁿ. Ndo' jndyo cwii nchquiu, mana seicu'na' na cwinty'iaana jom.

10 Nquiee cwinty'iaana jo nandye tsjo'luee xjeⁿ na mawjaaⁿ, ndo' mats'iaa jo' teitquioo'ndye we yonom nacañoomna na jeeⁿ canchii' liaa cwee'.

11 Jlue naⁿñeeⁿ ndaana:

—'O nn'aⁿ Galilea, ¿chiuu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' jo nandye tsjo'luee? Jesús^m'aaⁿ na jnaaⁿ jo ndaa'yo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ tjaaⁿ. Ndo' cha'xeⁿ na tjawaaⁿ maluaa' ndyonnaaⁿ'aⁿ.

Matías nntseinoomñê cantyja na 'ndiina' Judas

12 Quia jo' ty'elcwee'na Jerusalén na ñet'omna ta na jndyu Olivos. Juu ta'ñeeⁿ tquia m'aa^{na}' ñequio tsjoom Jerusalén cha'na tquia na wanaaⁿ na nntseicaañe ts'aⁿ judío xuee na cwita'jndyeena.

13 Jnda na ty'equie'na quii' tsjoom, tquiena yuu waa w'aa. Ty'ewana cuarto nandye w'aa yuu cwic'ee^{nyana}. Ndo' ñ'eⁿ Pedro ñequio Jacobo, Juan, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, Jacobo jnda Alfeo, Simón ts'aⁿ na cwilue nn'aⁿ cananista ndo' ñ'eⁿ Judas tyjee Jacobo.

14 Cha'tsondyena ñecwii jla'jomndyena na 'io ndi 'io tyolaneiⁿna nnom Ty'oqots'om. Mati jla'jomndye nt'om yolcu, ndo' ñ'eeⁿ ti'ntyjee Jesús ñ'eⁿ tsoñeeⁿ María.

15 Cwii xuee'ñeeⁿ teicantya Pedro quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yua'. Joo naⁿñeeⁿ cha'na cwii siaⁿto waljoo' ntquiundyena.

16 Matsoom ndaana:

—'O nn'a^{ny}a na cwilayu'yo', jndei'na' na seicandañena' ñ'oom na seiljeii David cantyja 'naaⁿ Judas cha'xjeⁿ tso Espíritu Santo nnoom cantyja 'naaⁿ Judas'ñeeⁿ tsaⁿ na tjaca'moⁿ Jesús ndaaⁿ nn'aⁿ na t'ue jom.

17 Judas'ñeeⁿ tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyô já ndo' ñeseijomñê ts'iaaⁿ na cwilaxmaa^{nyâ}.

18 Ñequio s'om na tantjoom cantyja natia na s'aaⁿ, tioml'uaaⁿ cwii taⁿ tyuaa. Jo' jo' tiooñê meintyjee' xqueeⁿ, t'ioo'ñexcweeⁿ. Jlui' cha'tso tsiaⁿaⁿ.

19 Ndo' cha'tso nn'aⁿ Jerusalén nquiuna na luaa' s'aaⁿ. Quia jo' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿna jla'cajndyuna tyuaa'ñeeⁿ Acéldama. Ñ'oomwaa' matsona' Tyuaa Niom'.

20 Ee waa ñ'oom nacjoo' libro Salmos na matsona':

Caljo waⁿaⁿ na ñeⁿnquiina'.

Tinc'om nn'aⁿ juuna'.

Mati matsona':

Cwiicheⁿ ts'aⁿ coñom ts'iaaⁿ na ñeseixmaaⁿ.

21 'Quia jo' cwii ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cha'waati xuee na tyocañ'aa^{nyâ} ñ'eⁿ nquii Ta Jesús na tjawa tjacueeⁿ tyomanoom naquii' njoom,

22 ts'aⁿ na maxjeⁿ ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyô cantyjati xuee na teits'oomñe Jesús s'aa Juan hasta xuee quia na tjawaaⁿ. Macaⁿna' na nntseijomñê tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿndyô na nntjei'yuu'ndyô na jnda tando'xco Jesús.

23 Quia jo' tyot'mooⁿna we ts'aⁿ, José ñequio Matías. José'ñeeⁿ mati cwila'cajndyuna jom Barsabás, ndo' xqueⁿ xueⁿeⁿ Justo.

24-25 Tyolaneiⁿna nnom Ty'oqots'om, tyoluena:

—'U Ta na mawa'naⁿ naquii' n'om cha'tsondye nn'aⁿ, ca'moⁿ cwaaⁿ cwii na wendye na^m'aⁿ na nncwjii'ndyu' na nntseijomñe ñequio nn'aⁿ na ma'ljñoom' ts'iaaⁿ 'naⁿ'. Nntseinoomñe tsaⁿñeeⁿ ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Judas na jnda tjei'ñe, ndo' jnda tja yuu tseixmaⁿ na nncjaa cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ'.

²⁶ Quia jo' ty'ena x'iaa cha m'moⁿ'na' 'ñeeⁿ nleijnoom' ts'iaaⁿ'ñeeⁿ. Ndo' teijnoom' Matías. Jo' chii ty'oomna' jom ts'iaaⁿ cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na m'aⁿ canchoo'cwii apóstoles.

2

Jndyo Espíritu Santo

¹ Quia na tuee' xuee Pentecostés, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñe'cwii tmaaⁿ tjomndyena.

² Mats'ia jo' jnaⁿ na teic'uaa jo nandye cañoom'luee cha'cwijom quia na jndei mandyo jndye. Ndo' s'aana' na c'uaa cha'waa naquii' w'aa yuu na meindyuaandyena.

³ Teitquioo' nty'iaana nacjoo cha'tsondyena ntyjo cha'cwijom ntsaachom.

⁴ Ndo' cha'tsondyena t'omna na too' Espíritu Santo cha'waañ'eⁿ naquii' n'omna. Tquiaaⁿ na la'xmaⁿna cantyja najneiⁿ. Ndo' jnaⁿ'na' na jla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna.

⁵ Joo ncuee'ñeeⁿ m'aⁿya nn'aⁿ judíos naquii' tsjoom Jerusalén na jeeⁿ queeⁿ n'om ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Naⁿ'ñeeⁿ jnaⁿ'na cha'waa nnom tsjoomnancue.

⁶ Quia na teic'uaa na luaa', quia jo' ty'ecanty'iaana. Meiⁿ leicala'noⁿ'na ee cha'tsondyena tyondyena na tyola'neiⁿ naⁿ'ñeeⁿ cwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ nquieena.

⁷ Jeeⁿ ndya' tyueneiⁿ'na, ndo' tyom'aaⁿ n'omna. Tyoluena ndaa ntyjeena:

—Cha'tsondye na^m'aⁿ na cwila'neiⁿna ñequii'cheⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Galilea joona,

⁸ quia jo' ¿chiiu waayuu na cwindyaaya na ya cwila'neiⁿna cwii cwii nnom ñ'oom na cwilanaaⁿ'ya xjeⁿ na tquiowi-jndaaya?

⁹ Ee jaa tiñe'cwii ndyuaa jnaaⁿya. Nt'omndyo jnaaⁿ ndyuaa Partia, nt'omndyo Media, Elam ñ'eⁿ Mesopotamia, ts'ondaa Judea ñ'eⁿ Capadocia, mati Ponto ñ'eⁿ ndyuaa Asia.

¹⁰ Ndo' nt'omndyo jaa jnaaⁿya ndyuaa Frigia ñ'eⁿ Panfilia, Egipto ñ'eⁿ nt'omcheⁿ l'ondaa África na manndyoo' Cirene. Ndo' nt'omndyo jnaaⁿya tsjoom Roma, na tuiindyō nn'aⁿ judíos ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ nchii tuiindyena nn'aⁿ tsjaaⁿ jaa, saa macwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om cha'xjeⁿ na jaa nn'aⁿ judíos cwilat'maaⁿndyō jom.

11 Ndo' nt'omndyō jaa jnaaⁿya Creta ñ'eⁿ Arabia. Saa cha'tsondyō cwindyaā na ya cwila'neiⁿ naⁿm'aaⁿl ñ'oomya. Cwiluena cantyja na jeeⁿ t'maⁿ mach'ee Ty'oots'om.

12 Cha'tsondye naⁿñeeⁿ na jnaⁿ cwii cwii joo, jeeⁿ ndya' tyojaawee' n'omna ndo' seiñ'eeⁿna' joona. Tyoluena ndaā nc'iaana:

—¿Ljo' ñeca'moⁿna' na luaa' cwiluii?

13 Saa nt'omcheⁿ cwe' tyonco, tyolue:

—Naⁿm'aⁿl jndā jndyeena.

Ñ'oom na tso Pedro ndaā nn'aⁿ

14 Quia jo' Pedro teintyjeeⁿeⁿ ñequio canchoo'cwii apóstoles. Jndeī seineī, toom ndaā nn'aⁿ:

—'O nn'aⁿya ntyjañ'oⁿya nn'aⁿ judíos ñequiondyo' 'o na tsjom'yo' ñjaaⁿ Jerusalén, queⁿ'yo' cwenta ndo' candye'yo' ñ'oom na nntsjō.

15 Ee naⁿm'aⁿl nchii na candyeena cha'xjeⁿ na cwila'tiuu'yo', ee je' quia tuee'cheⁿ na ñjeeⁿ na cwitsjoom.

16 Saa juu na cwinty'ia'yo' na cwiluii matseicandaāñena' ñ'oom na tyoñequiaā profeta Joel, toom:

17 Ncuee na macandā, matso Ty'oots'om,

njñooⁿya Espíritu na cwiluiindyō naquii' n'om jndye nn'aⁿ.

Nda'yo' na naⁿnom ñequio nda'yo' na naⁿlcu nla'neiⁿna ñ'oom na nntsjō ndāana.

Naⁿnom na titquiendye waa na nlco'na' ndāana na nnty'iaana.

Ndo' naⁿnom na tquiendye ndaa nntsoona.

18 Ncueeñeeⁿ njñooⁿya Espíritu na cwiluiindyō naquii' n'om nn'aⁿ na cwindye'ntjom nooⁿ meiiⁿ naⁿnom ndo' meiiⁿ naⁿlcu.

Ññequia naⁿñeeⁿ ñ'oom na nntsjō ndāana.

19 Ndo' nnts'aaya na nleitquioo' jndye nnom 'naaⁿ jo nandye tsjo'luee na nla'catyuendye nn'aⁿ quia na nnty'iaana.

Ndo' nnts'aaya 'naaⁿ na nleitquioo' jo nacje nnom tsjoomnancue,

cha'na niom' ñequio chom ñequio ndioom.

20 Ñe'quioom' nntseicwaqueⁿna' na jooⁿñe nnom,

ndo' chi' nntseicwaqueⁿna' cha'cwijom niom'.

Nmeiⁿl nluui cwii tjoocⁿ na nncuee' xuee cantyja 'naⁿ ja na cwiluiindyō na matsa'ntjoⁿ.

Juu xueeñeeⁿ t'maⁿ'ticheⁿ matseixmaⁿna' na nleitquioo' najndeī na matseixmaⁿya.

21 Saa cwii cwii ts'aⁿ na nncwji' xueya na cwiluiindyō na matsa'ntjoⁿ, juu tsaⁿñeeⁿ nluuin'maaⁿñe."

Luaa' ñ'oom na tso Ty'oots'om ñequio 'ndyoo Joel.

22 Tsoti Pedro:

—'O nn'a^{na}ya Israel, candyeya'yo' na nntsjo_o cantyja 'naa^{na} Jesús tsa^{na} na jna^{na} Nazaret. Tquioo' na nquii Ty'oots'om jñom jom ee jndye nnom ts'iaa^{na} t'ma^{na} s'aa^{na} quii'ntaa^{na}'yo' na nchii na nnda_q nnluii na cwe' ts'a^{na} nnts'aa, mei^{na} xocjaantyjo_o' n'om nn'a^{na} chiuu tuiiyuu. Ndo' 'o manquiu'yo' na ljo' ee cantyja najndeii na matseixma^{na} nquii Ty'oots'om, jo' na tyoch'ee Jesús 'naa^{na} t'ma^{na} quii'ntaa^{na}'yo'.

²³ Maxje^{na} teiyo ntyjii Ty'oots'om na nnc'oom Jesús luee'yo' ee seijndaa'ñê na tuii na ljo'. Jo' na tio'yo' Jesús luee nn'a^{na} romanos. 'O l'a'yo' na ty'ioomna jom ts'oom'naa^{na} na jlacuee'na jom.

²⁴ Saa Ty'oots'om tquiaa na tando'xcoom na tuee^{na}en. Se-icandyaañe jom na ñet'omts'ooñê ee tijoom jndaa caljoo'ñê nacje 'naa^{na} na cwiwje nn'a^{na}.

²⁵ Seinei^{na} rey David na ndoo' matseinei^{na} nquii Jesús. Matsoom:

Manty'iaya Ty'oots'om na ñequii'che^{na} m'aa^{na}ñê jo no_o'ya. Nc'e na m'aa^{na}ñê ñ'e^{na}ndyo, jo' chii xocju'cjena' ja.

²⁶ Jo' na jee^{na} nei^{na}nc_o ts'oo^{na}'ya, ndo' ñequio na nei^{na}ya mataya.

Ndo' cwe' nc'e meindo_o'nty'iaandy_o, jo' na mach'eena' na mawajndyaya.

²⁷ Ee xonquiaa' na nljoo'ndyo tsei'tsuaa mei^{na} xonquiaa' na nnto'ndyo ee cwiluiindy_o na lju' ts'oo^{na} na mandi'ntjo^{na}'ya njom'.

²⁸ 'U t'mo^{na} no_o'ya nato cantyja na nncwando'xco ts'a^{na}.

Ndo' na nnc'oo^{na}'ya ñ'e^{na}ndyu' nnts'aana' na nei'tyaya. Luaa' ñ'oom na seinei^{na} David.

²⁹ Tsoti Pedro:

—'O nn'a^{na}ya, ndyeyu nntsjo_o ndye'yo' na tue' welooya David na ñet'oom teiyo. Ty'ecat'iuuna jom, ndo' tsei'tsua^{na}'a^{na} ndicwa^{na} waana' tsjoom ñjaa^{na} hasta xuee je'.

³⁰ Jom tyoluiiñê profeta, ndo' ntyjiiyaa^{na} na tso Ty'oots'om ñ'oomtye^{na} nnoom na nluiiñe Cristo quii'ntaa^{na} nn'a^{na} tsjaa^{na} 'naa^{na}'a^{na} na nndyowicantyjo_o' ndo' juu tsa^{na}'ñee^{na} nncjaacjoo ntio na ñetacatyee^{na}.

³¹ Ndo' cha'cwijom na nnty'iaa' nnoom najnda_q tuiina', jo' na tsoom na xocaljoo'ñe añmaa^{na} yuu na cwiljoo'ndye añmaa^{na} nn'a^{na} na jnda_q tja_q ndo' mei^{na} seii' xocatoo'.

³² Ñ'oommei^{na} seinei^{na} cantyja 'naa^{na} Jesús. Ndo' cha'tsondyô cwitjei'yuu'ndyô na mayuu' na tquiaa Ty'oots'om na tando'xco juu.

³³ Je' m'aa^{na} ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya yuu na matseit'maa^{na}'ñena' jom. Jo' na jnda_q jñom Tsotyee^{na} Espíritu Santo naquii' n'om nn'a^{na} cha'xje^{na} ñ'oomtye^{na} na tque^{na} ndo' na cwiluii cha'tso na cwinty'ia'yo' je' ndo' na cwindye'yo'.

34 Ee nchii nquii David tja cañoom'luee. Jo' chii ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ Jesús seneiiⁿ. Ee tso David:

Seineiⁿ Ta Ty'o^oots'om nnom Ta na matsaⁿntjom ja.

Matsoom nnom:

“Cajmaⁿ jo ntyjaa' ts'o^ooya ntyjaya

35 hasta xjeⁿ na jndaⁿ tsá'a nn'aⁿ na jndoo 'u cjee' nc'e'.”

36 Tsoti Pedro:

—Quia jo' cha'tsondyo' 'o nn'aⁿ Israel cala'noⁿyo' na mayuu' na juu Jesús na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tqueⁿ Ty'o^oots'om na Ta jom na matsaⁿntjoom jaa ndo' na Cristo jom na macwji'n'maaⁿñê jaa.

37 Ndo' quia jndye nn'aⁿ Israel na luaa', jeeⁿ sei'ndaa'na' nquiuna. Jluena nnom Pedro ñequio ndaaⁿ nt'omcheⁿ apóstoles:

—'O nn'aaⁿya, ¿chiiu macaⁿna' na cal'aayâ?

38 Quia jo' t'o Pedro ndaana:

—Ticwiindyo' 'o calcwe' n'om'yo' ndo' cwits'oomndyo' ñequio xuee' Jesucristo, cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^oots'om jnaⁿyo'. Quia jo' nnto'ñoom'yo' Espíritu Santo naquii' n'om'yo'.

39 Ee ñ'oomtyeⁿwaa' tseixmaⁿna' cwenta' 'o ñ'eⁿ nda'yo', ndo' cwentaa cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ na tquia, ndo' mati ticwii cwii ts'aⁿ na ma'maⁿ Ta Ty'o^oots'om cwentaaya.

40 Pedro jndye nt'omcheⁿ ñ'oom tyocwji'yuu'ñetyeeⁿ ndaana. Ndo' tyotseijndoⁿtyeeⁿ n'omna. Tsoom:

—Catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ je' na quie' n'om cha ndaaⁿ nlui'n'maaⁿndyo'.

41 Quia jo' nn'aⁿ na jla'y^u' ñ'oom na tsoom teits'oomndyena. Juu xuee'ñeeⁿ, cha'na ndyee mei'ndyena jla'y^u'na.

42 Tyoqueⁿndyena na tyondyena ñ'oom na tyot'mo^o apóstoles'ñeeⁿ. Tjoom' tyom'aⁿna ñequio naⁿñeeⁿ. Tyotjomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom n'omna Jesús. Ndo' tyola'neiⁿna nnom Ty'o^oots'om.

Luaa tyom'aⁿ nn'aⁿ na tyola'y^u'jndyee

43 Cha'tsondye nn'aⁿ tyotseitsaⁿ'na' joona ee na tyonty'iaana jndye ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyol'a apóstoles na xocandaⁿ nluii na cwe' na jndaⁿ nquieena meiⁿ xocjaantyo^o' n'om nn'aⁿ 'naaⁿ na tuii.

44 Cha'tsondye nn'aⁿ na jndaⁿ jla'y^u', ñe'cwii n'omna. Ndo' cha'tso 'naⁿ na tyowil'uee'ndyena tjom na 'naaⁿna joona'.

45 Tyondaana ndyuaana ñequio nt'omcheⁿ 'naaⁿna na waa. Ndo' s'om na tyoto'ñoomna tyotoⁿ'na joona', tyoñequiana ndaaⁿ nn'aⁿ na tyotseitjoona' joo.

46 'Io ndi 'io tyotjomndyena wats'om t'maⁿ. Mati naquii' laana tyola'jomndyena na tyotyjena tyoo' na tyocañjom

n'omna Jesús. Tyocwa'na ñequio na neiiⁿna ndo' na xcwee' n'omna.

⁴⁷ Tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om ndo' cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyotjeii'ya jona. Ndo' 'io ndi 'io tyocwji'n'maaⁿñeticheⁿ Ty'oots'om nn'aⁿ. Jo' chii tjawit'manti tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

3

Tco'yana' cwii ts'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee

¹ Cwii xuee Pedro ñ'eⁿ Juan ljo'yu ty'ena wats'om t'maⁿ na ndyee na matmaaⁿ xjeⁿ na cwi'oola'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oots'om.

² Ndo' jo' jo' m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na tuiiⁿ na ntjeiⁿ nc'ee. Juu tsaⁿñeeⁿ 'io ndi 'io tyo'ooñ'om nn'aⁿ jom wats'om t'maⁿ, tyoⁿqueⁿna jom 'ndyoots'a na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo' cha nndaⁿ ncaaⁿ ljo' na matseitjoona' jom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwi'ooquie' jo' jo'.

³ Quia na nty'iaaⁿaⁿ Pedro ñ'eⁿ Juan na macwi'ooquie'na naquii' wats'om'ñeeⁿ tcaaⁿ s'om ndaⁿana.

⁴ Ndo' nty'iaa' Pedro ñequio Juan jom. Tso Pedro nnoom:

—Aa re sa, canty'ia' ndaⁿyâ.

⁵ Quia jo' nty'iaaⁿaⁿ ndaⁿana ee seitioom waa na ñnequiana na nnc'o'ñoom.

⁶ Saa matso Pedro nnoom:

—Ja meiⁿ s'om xuee meiⁿ s'om cajaan' tjaⁿ'naⁿ na maleiñ'oⁿya, saa cantyja na maleiñ'oⁿtya ñnequiaya na nnc'o'ñom'. Ñequio xuee' Jesucristo, tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret, quicantya' ndo' cja'ca'.

⁷ Jndaⁿ chii t'uui Pedro ts'oⁿ ntyjaya seiwe tsaⁿñeeⁿ jom. Mañoom' tco'yana' nda'nc'eeⁿ ñequio candyo'nc'eeⁿ.

⁸ Jo' na ñejomto teicantyjaaⁿ. Teintyjeeⁿeⁿ ndo' toⁿoⁿ na tjacaⁿ. Tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ ñ'eⁿndyena. Tyojaacaⁿ ndo' tyowantyjaaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿñê Ty'oots'om.

⁹ Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na too'ndye naquii' wats'om tyonty'iaana na tyojaacaⁿ ndo' tyotseit'maaⁿñê Ty'oots'om.

¹⁰ Ee tajnaaⁿna na jom ts'aⁿ na ñetacatyeeⁿ 'ndyoots'a wats'om t'maⁿñeeⁿ na jndyuna' Jeeⁿ Neiⁿncoo'. Majom na tyocaaⁿ ljo' na matseitjoona' jom ndaaⁿ nn'aⁿ. Jo' na jeeⁿ tyotseitsaⁿ'na' jona ndo' jeeⁿ tjawee' n'omna na jndaⁿ tco'yana' nc'eeⁿ.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro leiroo' wats'om t'maⁿ

¹¹ Wats'om'ñeeⁿ waa cwii leiroo'na' na jndyuna' Salomón. Jo' jo' tquiontyjaa' cha'tsondye nn'aⁿ na cwityueneiiⁿna. Ee ts'aⁿ na tco'yana' nc'ee jo' jo' tiñe'ca'ñeeⁿ Pedro ñequio Juan.

¹² Quia na nty'iaa' Pedro na cha'tsondye nn'aⁿ jndaⁿ jla'candyoo'ndyena, matsoom ndaⁿana:

—'O re nn'aⁿya Israel, ¿chiuu na jeeⁿ matseitsaⁿ'na' 'o? ¿Chiuu na jeeⁿ cwinty'ia'yo' ndaayâ na chacwijom cwila'tiuu'yo' na cwe' na jndaâ ncjooyâ oo cwe' nc'e na jeeⁿ cwila't'maaⁿndyô Ty'oots'om jo' na majaacaa tsaⁿm'aaⁿ? Meiⁿchjoo nchiijo'.

13 Ee nquii Ty'oots'om na tyotseit'maaⁿñe welooya Abraham na ñet'oom teiyo, na tyotseit'maaⁿñe welooya Isaac, ndo' welooya Jacob, ndo' tyola't'maaⁿndye nt'omcheⁿ welooya na jndyowi'cantyjoo', jom seit'maaⁿñê Jnaaⁿ Jesús, na jla'quioo'yo' luee naⁿmaⁿn'iaaⁿ cha cue'. Ndo' meiiⁿ Pilato ñe'catseicandyaañe jom, saâ tâtancue'yo'. Sa'yo' nacjoom'm meiiⁿ juu ñe'catseicandyaañe jom.

14 'O nchii taⁿ'yo' na ndyaañe nquii na cwiluiñe na lju' ts'om ndo' na tyoch'ee yuu na maty'iomyana'. 'O taⁿ'yo'yo' na ndyaañe ts'aⁿ na ñeseicwjee nn'aⁿ.

15 Jla'cue'yo' nqueⁿ na mañequiaaⁿ na cwitando' nn'aⁿ. Saâ Ty'oots'om tquiaa na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ ndo' jâ cwitjei'yuu'ndyô na ljo'.

16 Nc'e na cwilayu'ya cwii n'ooⁿyâ ñ'eⁿ xuee' Jesús, jo' na tquiaana' najndaⁿ nc'ee tsaⁿm'aaⁿ na cwinty'ia'yo' ndo' na cwita'jnaⁿ'yo'. Ee nc'e juu na cwilayuu'yâ n'ooⁿyâ ñequio Jesús, jo' na cha'tsondyo' cwinty'ia'yo' na candaâ' tco'yana' tsaⁿm'aaⁿ.

17 'Ndo' ntyjiiya, 'o nn'aⁿya, na tîcala'noⁿ'yo' ljo' l'a'yo' ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naⁿ'yo' jla'cue'yo' Jesús.

18 Saâ laa'ti' waa na seicandaâ'ñe Ty'oots'om ñ'oom na seineiiⁿ ñequio ndyuee profetas na maxjeⁿ nncue' Cristo tsaⁿ na jñoom.

19 Jo' chii calcwe' n'om'yo' ndo' cata'ndyo'xcwe'yo' nnom Ty'oots'om cha nntseicanoom'm jnaⁿ'yo' ndo' na ñnequiaaⁿ na ntseixcona' cantyja na cwitsaam'aⁿ'yo' joo nnoom.

20 Ndo' na ljo' njñomnaaⁿ'aⁿ Jesucristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿñe 'o, ee teiyo seijndaa'ñê na luaa' nnts'aaⁿ.

21 Saâ macaⁿ'na' na caljoo'ñe Jesucristo cañoom'luee hasta quia na jndaⁿ seicandaâ'ñena' cha'tso ñ'oom na seineiiⁿ ñequio ndyuee profetas na tyoñequia ñ'oom'm tandyo xuee.

22 Ee tyotso Moisés ndaâ welooya na ñet'om teiyo: “Nquii Ta Ty'oots'om njñoom cwii nn'aⁿ'yo' na m'aⁿ'yo' na ñnequiaa ñ'oom'm cha'xjeⁿ na jñoom ja. Queⁿ'yo' cwenta cha'tso ñ'oom na nntseineiⁿ tsaⁿñeeⁿ ndaâ'yo'.

23 Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na tiqueⁿ cwenta ñ'oom na nntso tsaⁿñeeⁿ nncwji'ndyona' juu quii'ntaaⁿ nn'aⁿ Israel.”

24 Tsoti Pedro:

—Cha'tsondye profetas cha'na Samuel ñequio nn'aⁿ na cwiñet'om jndaⁿ na tue' tsaⁿñeeⁿ, tyoluena na nluii cha'xjeⁿ na cwiluii je'.

25 Ñequio ndyuee profetas tquiaa Ty'oots'om ñ'oomtyeⁿ ndo' 'o laxmaⁿ'yo' na nnda'yo' naya na cwit'mooⁿ joona' ndo' cha'xjeⁿ ñ'oom na seijndaa'ñetyeⁿ Ty'oots'om ndaaⁿ welooya na ñet'om teiyo quia tsoom nnom welooya Abraham: “Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naⁿ na nncjaawi'cantyjoo' nluiñe ts'aⁿ na njñooⁿya na m'aⁿ'yo'. Ndo' nc'e juu nntio'naaⁿndyo cha'tsondye nn'aⁿ tsjoomnancue.”

26 Jo' chii quia na s'aa Ty'oots'om na ta'ndo'xco Jnaaⁿ na tue', najndyee tio'naaⁿñê 'o na jñoom juu na m'aⁿ'yo' cha tincwiindyo' 'o nlcwe' n'om'yo' natia na cwil'a'yo'.

4

Pedro ñ'eⁿ Juan jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ

1 Pedro ñ'eⁿ Juan xcwe na cwila'neiⁿna ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' tquie ntyee na m'aⁿna ñequio ts'aⁿ na matsaⁿ'ntjom nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om t'maⁿ. Mati nt'om nn'aⁿ judíos na laxmaⁿna tmaaⁿ saduceos tquiena.

2 Jndaⁿ teilioo naⁿñeeⁿ ee Pedro ñ'eⁿ Juan cwit'mooⁿna ndaaⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ mawando'xco Jesús, jo' chii mati nn'aⁿ na jndaⁿ tjaⁿ maxjeⁿ ntando'xcona.

3 Quia jo' t'ue naⁿñeeⁿ joona. Ndo' cwe' nc'e na jndaⁿ tmaaⁿ, jo' chii tiomya naⁿñeeⁿ joona w'aancjo hasta quia nneiⁿncoo cwiicheⁿ xuee.

4 Saaⁿ nn'aⁿ na tyondye ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñe'quiana, jndyendye naⁿñeeⁿ jla'yu'na. Ndo' cha'tsoñ'eⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' tue'ntyjo cha'na 'om meiⁿndyena na cwe' naⁿnom.

5 Teincoo cwiicheⁿ xuee naquii' Jerusalén tjomndye nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ cwentaa nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na cwilui-itquiendye, ñequio nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

6 Ñ'eⁿ Anás, tyee na cwiluiitquieñe, ñequio Caifás, ñ'eⁿ Juan ñequio Alejandro, ndo' ñ'eeⁿ cha'tsondye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nn'aaⁿna ntyee na cwiluiitquiendye.

7 Tqueeⁿndyena Pedro ñ'eⁿ Juan ndo' tsã'na naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jluena:

—¿Ñeeⁿ tquiaa na jndaⁿ'yo', ndo' 'ñeeⁿ ts'aⁿ xuee' cwilei'ñ'om'yo' na luaa' cwil'a'yo'?

8 Ndo' Pedro too' quii' ts'loom m'aaⁿ Espíritu Santo, matsoom ndaaⁿna:

—'O re nn'aⁿ na m'aⁿ'yo' n'iaaⁿ ñequio 'o nn'aⁿ na cwilui-itquiendyo' joo ndaaⁿ jaa nn'aⁿ Israel,

9 na cwita'x'ee'yo' ndaaⁿyâ cantyja naya na tuii ñ'eⁿ ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee, ¿aa ñe'candy'e'yo' chiuu tuiiyuu na jndaⁿ tco'yana' jom?

10 Xeⁿ na ljo', quia jo' cha'tsondyo' 'o ñequio cha'tsondye nn'aⁿ Israel cala'noⁿ'yo' chiuu waa. Nquii Jesucristo, ts'aⁿ

na jnaⁿ Nazaret na ty'iom'yo' ts'oom'naaⁿ, tquiaa Ty'o^oots'om na tando'xoom jnda na tueeⁿeⁿ. Ñequio xuee' jom jo' na jnda n'maⁿ tsaⁿs'am'aaⁿ na cwinty'ia'yo' na meintyjeeⁿeⁿ jo ndaaⁿyo'.

11 Juu Jesús cwiluiine tsjo' na 'o na cwiluiitquiendyo' jo ndaaya jnda tquie'yo'. Saa jnda tacatyeeⁿtyeⁿ tsjo'ñeeⁿ nquii tsiaⁿtsjo' yuu na t'maⁿti matseixmaⁿna' na cha'tso ljo'.

12 Tjaa'naⁿ ñeeⁿ cwiicheⁿ na ndaa nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ macanda nquii Jesús. Ee cha'waa nnom tsjoomnancue tjaa'naⁿ xuee' cwiicheⁿ na tqueⁿ Ty'o^oots'om na juu ndaa nncwji'n'maaⁿñe jaa.

13 Jnda na nty'iaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ na tinquiaa' Pedro ñ'eⁿ Juan, ndo' jla'noⁿna na tyoola'naaⁿ naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na nquiuna, ee cwe' nn'aⁿ meiⁿquiandye joona, quia jo' jeeⁿ tyotseitsaⁿna' joona, ndo' tjañjoom' n'omna na tyocañ'eeⁿ naⁿñeeⁿ ñ'eⁿ Jesús.

14 Ndo' majndeiti quia na nty'iaana nacañoom naⁿñeeⁿ meintyjee' ts'aⁿ na jnda tco'yana', jo' chii seicu'ñ'eⁿna' na nluena ñ'oom nacjoo naⁿñeeⁿ.

15 Quia jo' tjeii'yana naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna. Jnda chii tyola'neiⁿ cheⁿnquieena.

16 Tyoluena:

—¿Chiuu nl'aayoo ñequio ti'm'aⁿ? Ee cha'tsondye nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Jerusalén manquiuyana na jnda l'a naⁿm'aⁿ cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na xocanda nnts'aa na cwe' na jndei nquii ts'aⁿ ndo' jaa xonda nluuya na tiyuu' na ljo'.

17 Jo' chii yati cal'uuya ndaa naⁿm'aⁿ ñequio na jndei'na' meiⁿcwii nnom ts'aⁿ tala'neiⁿtina ñ'oom cantya 'naaⁿ Jesús, cha tant'omti ñ'oommeiⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

18 Quia jo' t'maⁿna naⁿñeeⁿ. Saⁿntjomna na meiⁿcwii ñ'oom tala'neiⁿti naⁿñeeⁿ, tant'mooⁿna ñequio xuee' Jesús.

19 Saa Pedro ñequio Juan, jluena:

—Ncjo'yo' calatiuu'ya'yo' aa maty'iomna' jo nnom Ty'o^oots'om na calacandaayâ ñ'oom na cwindu' 'o, nchii ñ'oom na matso jom.

20 Ee já tijoom jndaa ca'ndyaayâ na nlanayâ ljo' na ñenty'iaayâ na tyoch'ee Jesús ndo' na tyondyaayâ na tyotseineiⁿ.

21 Saa joo naⁿmaⁿn'iaaⁿ jndeiⁿti ñ'oom tyoluena ndaa naⁿñeeⁿ. Jnda chii jñoomna naⁿñeeⁿ, ee tileicaliuna chiuu ya nnta'wi'na naⁿñeeⁿ ee nquiaana nn'aⁿ quii' tsjoom, ee cha'tsondye nn'aⁿ tyolat'maaⁿndyena Ty'o^oots'om cantya na nty'iaana na tco'yana' ts'aⁿ na ñet'oom na ntjeiⁿ nc'ee.

22 Ee tsaⁿs'a'ñeeⁿ, na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ s'aa Ty'o^oots'om na tco'yana' jom, jnda teinom wen'aaⁿ choom'm.

Nn'aⁿ na cwila'yu' ñe'cwii t'maⁿ jla'neiⁿna nnom Ty'oots'om

²³ Pedro ñ'eⁿ Juan, jnda na jndyaandyena, ty'ena na m'aⁿ nc'iaana. Jla'candiina naⁿ ñeeⁿ cha'tso ñ'oom na tyolue ntyee na cwiluitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluitquiendye quii' tsjoom.

²⁴ Ndo' joo naⁿ ñeeⁿ, quia na jndyena ñ'oom'ñeeⁿ, ñe'cwii t'maⁿ jla'neiⁿna nnom Ty'oots'om, jluena:

—'U Ta Ty'oots'om, macanda 'U na mayuu'cheⁿ na matsa'ntjom'. 'U tqueⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue, ñequio ndaaluee, ndo' ñequio cha'tso na niom.

²⁵ Ñequio Espíritu Santo seijndo' ts'om moso' David. Jo' na seiljeiⁿ ñ'oom na tsu'. Tsoom:

¿Chiuu na cwila'wjee nn'aⁿ na nchii judíos?

Ndo' ¿chiuu na cwila'tiuu nn'aⁿ judíos cwii na cwe' ts'iaaⁿndyo?

²⁶ Nn'aⁿ tsjoomnancue na cwitsa'ntjom jla'wendyena.

Ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ jla'jomndyena.

Ñe'cwii ty'ena nacjoo' nquii Ty'oots'om, ñequio Cristo tsaⁿ na jñoom.

²⁷ Jlueti naⁿ ñeeⁿ nnom Ty'oots'om:

—Mayuu' ñ'oom'ñeeⁿ na tso David ee Herodes ñequio Poncio Pilato jla'jomndyena naquii' tsjoomwaa ñequio nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos. Ty'ena nacjoo' Jnda' na lju' tseixmaaⁿ ndo' na majndaa' ts'iaⁿaⁿ na tqueⁿ jom.

²⁸ Tandyo xuee seijndaa'ndyu' ljo' nl'ana. Ndo' majo' jnda l'ana je'.

²⁹ Ndo' je' je' 'u Ta, queⁿ cwenta ñ'oom wi' na jndei'na' na cwiluena ndaayâ, ndo' cateijndei' jâ na cwindya'ntjooⁿyâ njom' na calanaaⁿyâ ñ'oom naya 'naⁿ ñequio na t'maⁿ n'oⁿyâ.

³⁰ Ndo' catseintyjo' ts'o' nacjoo nn'aⁿwii. Catsein'maⁿ jooa. Catsa' 'naaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na xocjaantyyoo' n'om nn'aⁿ chiuu tuiyuu. Nmeiⁿ catsa' ee cwilcwii'â xuee' Jnda' Jesús na lju' tseixmaⁿ.

³¹ Jnda na jla'neiⁿna nnom Ty'oots'om tei'ncwii' w'aa yuu na cwitjomndyena. Ndo' jooa too' m'aaⁿ Espíritu Santo naquii' n'omna. Ndo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om ñequio na t'maⁿ n'omna.

Cha'tso 'naⁿ tjom na 'naaⁿna jooa'

³² Cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' tyom'aⁿna na ñe'cwii n'omna, ndo' ñe'cwii tyola'tiuuna. Meiⁿcwiindyee jooa ticatso na joo 'naⁿ na maleiñ'oom macanda juu 'naaⁿ jo', ee cha'tso 'naⁿ na tyoleichona tyol'ana na tjom na 'naaⁿna jooa'.

³³ Ndo' nquiee apóstoles tyotjeii'yuu'ndyena ñequio najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na jnda mawando'xco Ta Jesús. Ndo' t'maⁿ tio'naaⁿ ñe Ty'oots'om jooa.

34 Ndo' quii'ntaaⁿ cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu' tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ c'oom na matseitjoona' juu ee nn'aⁿ na niom ndyuaa ndo' niom l'aa tyondaana joona' ndo' cantyjati s'om na to'ñoomna na ndaana joona' tquioñ'omna.

35 Tquiana s'om'ñeeⁿ ndaa apóstoles. Ndo' na'ñeeⁿ tyoñequiana joona' nnom ticwii cwii ts'aⁿ na matseitjoona' 'naⁿ na maca'na' juu.

36 Quii'ntaa'na tyom'aaⁿ ts'aⁿ na jndyu José. Jom ts'aⁿ tsjaaⁿ Leví na jndyowicantyjoo', tuiñê tyuaaxeⁿncwe Chipre. Apóstoles tqueⁿna xueeⁿeⁿ Bernabé. Ñ'oomwaa' matsona' ts'aⁿ na mañequiaa na t'maⁿ ts'om x'iaa'.

37 Jom waa tyuaaⁿaⁿ. Jnaaⁿ juuna', jnda chii jndyoñ'oom s'om na to'ñoom, tquiaaⁿ s'om'ñeeⁿ ndaa apóstoles.

5

Seitjoñe Ananías ñ'eⁿ Safira

1 Saa cwii tsaⁿs'a na jndyu Ananías ñequio scoom'm Safira ndaana cwii tyuaana.

2 Ananías'ñeeⁿ seitjoⁿ cantyja na jnaaⁿ juuna', ndo' mati ntyjii scoom'm na ljo'. Jndyochom meiⁿ ndyee s'om'ñeeⁿ tquiaaⁿ joona' ndaa apóstoles.

3 Quia jo' matso Pedro nnoom:

—U re Ananías, ¿chiiu na tquiaandyu' na seicattoo' Satanás naquii' ts'om' na tsu' cantu nnom Espíritu Santo na seitjoⁿ s'om cantyja na jndaⁿ tyua'?

4 Yocheⁿ na tyoojndaⁿ juuna' tseixmaⁿna' cwenta'. Ndo' mati meiiⁿ na jnda jndaⁿ juuna' wanaaⁿ na nntsa' yuu na l'ue ts'om' ñequio s'om'ñeeⁿ. 'U je' ¿chiiu na luaa' seitiuu' naquii' ts'om'? Ee nchii ndaa nn'aⁿ sa' cantu, nnom nquii Ty'oⁿots'om waa jnaⁿ!

5 Jnda na jndii Ananías ñ'oommeiⁿ cwe' tioñetoom na ts'oo jom. Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na nquiuna na luaa' tuii, jeeⁿ ndya' nioom tyuena.

6 Teicantya naⁿnom na titquiendye. Jla'tyjoondyena liaa jom. Jnda chii tjeii'na jom, mana ty'ecat'iuuna jom.

7 Jnda teinom cha'na ndyee hora na tuii na ljo' ndo' tyjee' scuu' Ananías. Meiⁿchjoo ticaljeiiⁿ aa waa ljo' tuii.

8 Quia jo' Pedro matsoom nnom tsaⁿ'ñeeⁿ:

—Catsu' noⁿ, ¿aa mayuu' na laa'ti'ndyo ndaa'yo' tyuaa'yo'?

Ndo' matso tsaⁿ'ñeeⁿ nnoom:

—Mayuu' na laa'ti'.

9 Matso Pedro nnoom:

—Chiiu na jla'tjom'yo' ñ'oom na tquio'nn'aⁿyo' Espíritu na cwiluiñe Ty'oⁿots'om. Aa ndi', je' cwiquie nn'aⁿ na ty'ecat'iuu sa'. Mati 'u maje'ndyo nnc'oocat'iuuna 'u.

10 Mantyjacheⁿ cwe' tíoñetoom jo nc'ee Pedro, mana tueeⁿeⁿ. Quia na ty'equie' naⁿnom na titquiendye jliuna na jndā tueeⁿeⁿ. Mati tjei'na jom, ty'ecat'iuuna jom nacañoom' saaⁿl^an.

11 Quia jo', tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ t'maⁿ seicaty'uena' ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tyondye na luaa' tuii.

Ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyol'a apóstoles

12 Nn'aⁿ na cwiluiindyena apóstoles jndye nnom 'naaⁿ l'ana ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na xondaā nluui na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ. Ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jndā cwila'yu' tjoom' t'maⁿna na tyotjomndyena wats'om t'maⁿ na jndyu leiroo'na' Salomón.

13 Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ nquiaana na nla'jomndyena, meiiⁿ na ljo' tyotjeii'yana nn'aⁿ na cwila'yu'.

14 Ndo' tjawijjyendyetei nn'aⁿ na tyola'yu' ñequio Ta Jesús, naⁿnom ndo' naⁿlcu.

15 Tyotsa'na nn'aⁿwii ndyuee nantaa, cjoo' nduu ndo' cjoo' luee, cha quia na wjaawinom Pedro nnquioo ncwaaⁿl'aⁿ nacjoo cwantindye jona cha nn'maaⁿna.

16 Mati nn'aⁿ na m'aⁿ njoom na ndyoo' Jerusalén tquiochona nn'aⁿwii ñ'eⁿ nn'aⁿ na tyoleichuu jndyetei. Ndo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ n'maaⁿna.

Naⁿmaⁿn'iaaⁿ tyota'wi'na Pedro ñ'eⁿ Juan

17 Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio tmaaⁿl nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê na jndyu saduceos, jlawendyena nacjoo apóstoles ee jeeⁿ lioona naⁿñeeⁿ.

18 Jo' chii t'uena naⁿñeeⁿ. Tioomna joo w'aancjo.

19 Saa teijaaⁿ tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'oots'om. Seicanaaⁿñê ndyueel'a w'aancjo. Tjeiiⁿeⁿ naⁿñeeⁿ ch'eⁿ.

20 Matsoom ndaāna:

—Catsa'yo' wats'om t'maⁿ. Calanei'yo' ndāā nn'aⁿ ñ'oomwaa' cantyja 'naaⁿl na nncwando' añmaaⁿl ts'aⁿ.

21 Jndā na jndyena ñ'oomwaa' ty'ena. Ndo' cwitsjoom ty'equie'na wats'om t'maⁿ. Tyot'moōⁿna ndāā nn'aⁿ.

Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, jndā na tjomndyena ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyena naⁿmaⁿn'iaaⁿ ndāā nn'aⁿ Israel, saⁿntjomna na cjaacandyoo'ndye apóstoles na tioomna w'aancjo.

22 Saa quia na jndā tqwie sondaro 'ndyoots'a w'aancjo jliuna na tac'om naⁿñeeⁿ jo' jo'. Jo' chii ty'elcwee'na. Ty'ela'candiina na tac'om naⁿñeeⁿ.

23 Jluena:

—Quia na squiaayâ 'ndyoots'a w'aancjo tyeⁿ tã'na'ndo' m'aⁿ sondaro na cwil'a cwenta, saã quia na jla'canaaⁿndyô jo' jliuuyâ tjaa'ñeeⁿ c'oom.

24 Ndo' tyee na cwiluitquieñe ñequio ts'aⁿ na matsa'ntjom nn'aⁿ na cwil'a cwenta wats'om t'maⁿ ñequio nt'omcheⁿ ntyee na cwiluitquiendye, quia na jndyena na luaa', tyom'aaⁿ n'omna chiuu ya nluui cha nleicheⁿ ñ'oomwaa'.

25 Ndo' mañejuu xjeⁿñeeⁿ tyjee'cañoom cwii ts'aⁿ, seicandii jooa, matso:

—Nn'aⁿ na tiom'yo' w'aancjo, naquii' wats'om t'maⁿ mein-tyjee'na je'. Cwit'mooⁿna ndaa nn'aⁿ.

26 Quia jo' ts'aⁿ na matsa'ntjom tjaaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ 'naaⁿaⁿ. Ty'ecachona naⁿñeeⁿ saã nchii ñequio na jndei'na' ee nquiaana xeⁿ nn'aⁿ na cwindye ñ'oom'ñeeⁿ njñom ljo' jooa.

27 Ndo' quia na jnda tquiennda'na yuu cwitjomndye naⁿman'iaaⁿ, tqiana cwenta praso ndaa naⁿñeeⁿ. Ndo' tyee na cwiluitquieñe, seilcwii'ñê ndaa praso'ñeeⁿ.

28 Matsoom:

—Mandy'e'yo' na tyol'uuyâ ndaa'yo' ñequio ñ'oom na jndei'na' na tant'moⁿyo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Saã 'o je' cha'waa naquii' Jerusalén jnda manquiu nn'aⁿ ñ'oom na cwit'moⁿyo' ndaana. Mati cwindu'yo' na já chooyâ jnaⁿ na tue' Jesús.

29 Quia jo' Pedro ñequio nt'omcheⁿ apóstoles, t'oona, jluena:

—Jndei'tina' na calacandaayâ ñ'oom na matso Ty'oots'om nchiiti ñ'oom na cwilue nn'aⁿ.

30 Manqueⁿ na tyola't'maaⁿndye welooya na ñet'om teiyo, tqiaaⁿ na wando'xco Jesús na jla'cue'yo' na ty'iom'yo' nacjoo' ts'oom'naaⁿ.

31 Seit'maaⁿñê juu. Tqueeⁿ juu ntyjaa' ts'oⁿ ntyjaya. Tqueeⁿ juu na cwiluit'maaⁿñe ndo' na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ cha calcwe' n'om nn'aⁿ Israel ndo' na nntseit'maⁿ ts'om jnaaⁿna.

32 Já cwitjei'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, ndo' majo'ti mach'ee Espíritu Santo, nquii na mañequiaa Ty'oots'om naquii' n'om nn'aⁿ na cwila'canda ñ'oom na matsoom.

33 Jnda na jndye naⁿmaⁿn'iaaⁿ ñ'oommeiⁿ jeeⁿ ndya' lioona hasta ñe'cala'cwjeena naⁿñeeⁿ.

34 Saã teicantya cwiindyee jooa, ts'aⁿ na jndyu Gamaliel. Jom ts'aⁿ tmaaⁿ fariseos ndo' ma'mooⁿ chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, cha'tsondye nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿaⁿ. Teintyjeeⁿeⁿ ndo' sa'ntjoom na calui'ya apóstoles ch'eⁿ chjoowi' taⁿndyo.

35 Tsoom ndaa nc'iaaⁿaⁿ:

—'O ntyjaññoⁿ nn'aⁿ Israel, cal'a'yo' cwenta ljo' na cwilatiuu'yo' na ñe'cal'a'yo' ñ'eⁿ naⁿnomm'aⁿ!

³⁶ Ee cjañjoom' n'om'yo' jaach'eeeti xuee tyom'aaⁿ Teudas. Tyotsoom na jom ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiiñe, ndo' cha'na ñequiee siaⁿnto naⁿnom jla'jomndyena ñ'eⁿñê. Saa jla'cuee' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'eⁿñê t'oom'ndyena. Mana ntycwii cantyja 'naaⁿaⁿ.

³⁷ Jnda teinom na ljo', xcwe na cwiwiljeiixco ncuee nn'aⁿ, mati seis'añe Judas ts'aⁿ Galileo. Ndo' jndye nn'aⁿ jla'jomndyena ñ'eⁿñê. Saa mati jla'cuee' nn'aⁿ jom, ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na tyola'jomndye ñ'eⁿñê majo'ti t'oom'ndyena.

³⁸ Jo' chii matseijndo'a n'om'yo', ca'ndye'yo' ti'm'aⁿ!. Cajndoo' nquieena, ee xeⁿ ñ'oommeiⁿ! ñequio ts'iaaⁿmeiⁿ! cwila'xmaⁿna' cwe' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ quia jo' nncjaandyue cheⁿnquieena'.

³⁹ Saa xeⁿ cwila'xmaⁿna' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, quia jo' ti-joom candaa na nlatyui'yo' joona'. Nleitquioo'to na cwitsa'yo' nacjoo' Ty'oots'om.

⁴⁰ Ndo' jla'jomndye nc'iaa' Gamaliel ñ'oom na tsoom ndaana. Jo' chii tqueeⁿnda'na apóstoles. Cwe' tyotjaa'na naⁿñeeⁿ. Ndo' ñequio na jndei'na' tyoluena na tant'mooⁿ naⁿñeeⁿ ñ'oom ñequio xuee' Jesús. Jnda chii jñoomna naⁿñeeⁿ.

⁴¹ Ndo' naⁿñeeⁿ je', jlui'na quii'ntaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ ñequio na neiiⁿna na tquiaa Ty'oots'om na cwila'xmaⁿna na co'wi'na' joona nc'e na cwitjei'yuu'ndyena ñ'oom ñequio xuee' Jesús.

⁴² Ndo' 'io ndi 'io tíc'oomeintyjee'na na tyot'mooⁿna naquii' wats'om t'maⁿ ndo' mati l'aa nn'aⁿ. Tyot'mooⁿna ndo' tyola'neiⁿna ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús na cwiluiiñe Cristo.

6

Tjeii'ndyena ntquiee' nn'aⁿ na nndye'ntjom naquii'ntaaⁿna

¹ Majoo ncuee'ñeeⁿ tjawijndyendye nn'aⁿ na cwila'yu'. Saa we ndi'ndyena. Nt'omndyena nn'aⁿ judíos na cwila'neiⁿ griego ndo' nt'om nc'iaana cwila'neiⁿ hebreo. Ndo' naⁿñeeⁿ na cwila'neiⁿna griego to'na na jla'ncjoo'ndyena nacjoo' nn'aⁿ na cwilayu' na cwila'neiⁿ hebreo. Ee cha'tso yolcu na cwila'yu' na jnda tjā noom ticwii xuee cwito'ñoomna nantquie. Saa joo yolcu na cwila'neiⁿ griego tijndyeti cwito'ñoomna cha'xjeⁿ cwito'ñoom nc'iaana na cwila'neiⁿ hebreo. Jo' na to'na na jla'ncjoo'ndyena.

² Jo' chii canchoo'we apóstoles jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na cwila'yu'. Jluena ndaa naⁿñeeⁿ:

—Ticatsa'ntjomna' na n'ndyaayâ na cwiñe'quiaayâ ñ'oom' Ty'oots'om na njndoo'â cantyja 'naaⁿ nantquie.

3 Jo' chii 'o nn'aa'nyá, catjeii'ndyo' ntquiee' tsa'ns'a quii'ntaa'nyo' na waa ñ'oom ya cantyja 'naa'na, na too' m'aa' Espíritu Santo naquii' n'omna, ndo' na jndó' n'omna. Jooná nnt'ioo'nyá ts'iaa' na njndoo'na cantyja 'naa' nantquie na nnto'ñoom yolcu na jndá tja noom.

4 Saá já ñecwitco nlanáa'nyá nnom Ty'oóts'om ndo' na ññequiaayá ñ'oom'm ndáa nn'a'.

5 Ndo' cha'tso nn'a' na cwila'yu' jla'jomndyena na ljo'. Jo' tjeii'ndyena Esteban, ts'a' na matseyu'ya ts'om ndo' too' naquii' ts'oom m'aa' Espíritu Santo. Ndo' mati Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón ñequio Parmenas. Mati tjeii'ndyena Nicolás, ts'a' tsjoom Antioquía. Jom nchii ts'a' judío saá jaach'ee xuee matseijomñê ñ'oom na cwila't'maa'ndye nn'a' judíos.

6 Jndá na tjeii'ndyena na'ñee' chii tquiochona joo na m'a' apóstoles. Ndo' joona jla'nei'na nnom Ty'oóts'om cantyja 'naa' na'ñee'. Jndá chii tioona lueena nacjoo na'ñee' na cwito'ñoom ts'iaa'.

7 Ndo' ñ'oom' Ty'oóts'om jndyeti tjanty'eena'. Ndo' ty'ewijndyendyeti nn'a' na cwila'yu' naquii' Jerusalén hasta mati jndye ntyee cantyja 'naa' nn'a' judíos tyola'yu'ya cwii n'om.

Cwita'wi'na Esteban

8 Esteban t'ma' najndei Ty'oóts'om tyotseixmaa'. Jndye 'naa' s'aa' quii'ntaa' nn'a' ñequio ts'iaa' t'ma' na xocandáa nluu na cwe' najndei nquii ts'a'.

9 Tyowaa cwii wats'om cwentaa nn'a' judíos na jndyu tmaa' nn'a' m'a'candyaa'ndye. Na'ñee' jna'na tsjoom Cirene ñequio tsjoom Alejandría ndo' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Asia. Nt'omndye na'ñee' tó'na tjawa ñ'oom na tyola'nei'na ñ'e' Esteban.

10 Saá tileicana'ndyena na nncwinom'na jom ñ'oom na matseinei' ee jom matseinei' ñequio na jndó'ya ts'oom nc'e matseixmaa' Espíritu Santo.

11 Quia jo' cwe' nt'iu tyotsá'ntjomna nn'a' na calue cantu nacjoo' Esteban, na jndá jndyena na tyotseinei' ñ'oom tia nacjoo' Moisés ndo' nacjoo' Ty'oóts'om.

12 Jndá na jlue na'ñee' cantu jee' seijmei'na' nn'a' quii' tsjoom ñequio nn'a' na cwiluiitquiendye ñequio nn'a' na cwit'moo' ljeii na tque' Moisés. Ndo' ty'ena nacjoo' Esteban. T'uena jom. Ty'eñ'omna jom jo ndáa na'ma'n'iaa'.

13 Ndo' tquee'ndyena nt'omche' nn'a' na calue cantu nacjoom'm. Tyolue na'ñee':

—Tsa's'am'aa' ñequii'che' matseinei' ñ'oom tia nacjoo' wats'om t'ma' na matseixma'na' cwentaa' Ty'oóts'om ndo' nacjoo' ljeii na tque' Moisés.

14 Ee jnda jndyaayâ na tyotsoom na Jesús na jnaⁿ Nazaret nntseyuyui' wats'omwaañe ndo' nntseichuii' costumbre na tquiaa Moisés ndaaya.

15 Ndo' cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ na meindyuaandye nty'iaana Esteban. Jliuna seichuii'na' nnoom, s'aana' cha'cwijom nnom ángel.

7

Ñ'oom na seilcwe' Esteban ndaa nn'aⁿ na t'ue jom

1 Quia jo' tyee na cwiluitquieñe tax'eeⁿ nnom Esteban, matsoom:

—¿Aa mayuu' na ljo' tsu'?

2 T'õ Esteban matsoom:

—'O ta na cwiluitquiendyo' ñequio 'o nn'aⁿya, candye'yo' ñ'oom na nntsjoõ. Nquii Taya Ty'õots'om na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñê, jom seica'moⁿñê nnom welooya Abraham quia na tyom'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ ndyuaa Mesopotamia cwii tjoõcheⁿ na nnc'oom tsjoom Harán.

3 Tsoom nnom: “Calui' ñjaaⁿñe ndyuaa tsjom'. Ca'ndii' nn'aⁿ, cja' ndyuaa yuu na m'õõⁿya njom'.”

4 Quia jo' jlueeⁿeⁿ ndyuaa tsjom'm, ndyuaa Caldea. Tjaaⁿ ndyuaa Harán, tyom'aaⁿñê jo' jo'. Ndo' jnda na tue' tsotyeeⁿ, jndyoñ'oom Ty'õots'om jom ndyuaameiiⁿ yuu na m'aⁿyo' je'.

5 Saa tñquiaa Ty'õots'om na nnaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿñe meiⁿ cwe' yuu na nncwintyjeeⁿeⁿ. Saa tyeⁿ 'ndii Ty'õots'om ñ'oom nnoom na maxjeⁿ nnaaⁿaⁿ ndyuaameiiⁿ. Nncuaana' cwentaa nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ jom xeⁿ jnda tueeⁿeⁿ meiiⁿ xjeⁿñeeⁿ tjaa'naⁿ ntseinaaⁿ.

6 Tso Ty'õots'om na joo nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham cwicheⁿ ndyuaa na nnc'omna na nchii ndyuaana. Tyeⁿ nndye'ntjomna ndaaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ ndo' wi' nntjoomna nl'a naⁿñeeⁿ cwii ñequiee siaⁿnto ntyu.

7 Ndo' tso Ty'õots'om nnoom: “Ja nncu'xaⁿ nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ yuu na nndye'ntjomtyeⁿ nn'aⁿ na nluindyena tsjaaⁿ 'naⁿ na wjaawicantyjoo', jnda chii nluina jo' jo'. Tyuaawaañe nnc'omna nlat'maaⁿndyena ja.”

8 Tqueⁿtyeⁿ Ty'õots'om ñ'oom nnom Abraham na cats'aaⁿ 'naaⁿ tjaaⁿ yu'ndaa na nluiiñe na tsaⁿs'a. Jo' chii quia na tuiñe jnaaⁿ Isaac, s'aaⁿ na ljo' juu jnda na jndaⁿ ñeeⁿ xuee na tuiñe. Majo'ti s'aa Isaac ñequio jnaaⁿ Jacob. Ndo' Jacob ñecwii xjeⁿ s'aaⁿ ñequio canchoo'we ntseinaaⁿ na yonom, nn'aⁿ na cwiluiindyee weloo jaa na canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

9 'Saa joo ntseinda Jacob, jo' welooya na ñet'om teiyo, jeeⁿ taa' n'omna tyjeena José. Ndaana jom ndaaⁿ nn'aⁿ na ty'eñ'om jom ndyuaa Egipto. Saa Ty'õots'om tyom'aaⁿ ñ'eñê ndyuaa'ñeeⁿ.

10 Seicandyaañe jom naquii' cha'tso nawi' na tyotjoom. Tquiaa na jndo' ts'oom ndo' s'aa na neii' ts'om Faraón jom. Faraón'ñeeⁿ cwiluiñê tsa^mmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ ndyuaa Egipto, ndo' jom ty'oom ts'iaaⁿ José na catsaⁿntjom tsaⁿñeeⁿ cha'waa ndyuaa Egipto hasta mati catsaⁿntjom naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

11 'Xjeⁿñeeⁿ jnaⁿna' na jndyo cwii jndo' t'maⁿ cha'waa ndyuaa Egipto ñequio ndyuaa Canaán. T'maⁿ nawi' tyotjoom nn'aⁿ. Ndo' welooya taticaliuna ljo' na nlcwa'na.

12 Saa jnda na jndii Jacob na niom nantquie ndyuaa Egipto, jñoom ntseinaaⁿ welooya najndyee ty'ena jo' jo'.

13 Jnda chii ty'ennda'na na jnda we. Jo' na secaño^on José na tyjeena jom. Ndo' tsa^mmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ tajnaⁿaⁿ na nn'aaⁿ José naⁿñeeⁿ.

14 Ndanquia seijndaa'ñe José na quiona ñequio tsotyena Jacob ñequio cha'tso nn'aⁿ w'aana. Jona jnda^a' ndyeen'aaⁿ nchoo' qui nchoo' 'omndyena.

15 Quia jo' tja Jacob ndyuaa Egipto. Jo' jo' m'aaⁿ ndo' tueeⁿeⁿ ndo' mati jo' jo' tja ntseinaaⁿ, joo welooya na ñet'om teiyo.

16 Jnda chii ty'eñ'omlcwe' ntseinda Jacob sei'ts'o 'naaⁿaⁿ tsjoom Siquem ndyuaa yuu na jnaⁿna. Jo' jo' tjacant'iuu'ñê naquii' tsei'tsuaa na seijnda Abraham ñequio s'om xuee ndaa ntseinda Hamor.

17 Tsoti Esteban:

—Welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om teiyo, tyom'aⁿtina ndyuaa Egipto. Ndo' yocheⁿ na tjatseicanda^a'ñena' ñ'oom na tso Ty'o^oots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ, yacheⁿ tjawijndyendyena.

18 Jndye nn'aⁿ ñet'om ts'iaaⁿ t'maⁿ ndyuaa Egipto. Ndo' tuee'ntyjo na tjaquiee' cwii ts'aⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ na ticaljeii cantyja 'naaⁿ ts'oo José.

19 Cwajndii s'aaⁿ. Tco'weeⁿeⁿ welooya. Saⁿntjoom na ca'ndyetona yo'ndaa ndana na cwjeto.

20 Joo ncuee'ñeeⁿ tuiiñe Moisés. Tjawee' ts'om Ty'o^oots'om yu'ndaa. Tyom'aaⁿñê waa' tsotyeeⁿ cha'na ndyee chi' na teix'etina jom.

21 Jnda chii 'ndyena jom na cueeⁿeⁿ saa majuuto yuscu jnda tsa^mmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ ljeii jom. S'aa cha'na jnda jom.

22 Jo' chii tyotsei'naⁿaⁿ cha'tso na jndo' n'om nn'aⁿ ndyuaa Egipto. T'oom na jndo' ts'oom na tyotseineiⁿ ndo' na tyoch'eeⁿ.

23 'Ndo' Moisés, quia na tuee' cha'na wen'aaⁿ choom'm s'aana' ts'oom na ñe'cjaacanoom'm nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê ntseindacantyjo Israel.

24 Tjaaⁿ ndo' nty'iaaⁿ'aⁿ na maco'wi' cwii ts'aⁿ Egipto cwii ts'aⁿ tsjaaⁿ na tuiñê. Jo' chii tjacwañom'm tsaⁿ'ñeeⁿ. Tjeii'ñê juu nawi' na matjom. Seicueⁿ'eⁿ ts'aⁿ Egipto.

25 Ee seitioom na nla'noⁿ'i nn'aaⁿ'aⁿ nn'aⁿ Israel na Ty'oots'om nntseicandyaañe joona ñequio l'o jom, saa tícala'noⁿ'na.

26 Ndo' cwiicheⁿ xuee ljeiiⁿ we nn'aⁿ Israel na cwilanjajandye. Ndo' na l'ue ts'oom na caljoyaandyena, jo' chii tsoom ndaana: “O re mann'aaⁿndyo'. ¿Chiuu na cwilanjajandyo?”

27 Quia jo' juu ts'aⁿ na mal'ue tia' ñ'eⁿ x'iaa', ntqueeⁿ Moisés. Matsoom nnom: “¿Ñeeⁿ juu tqueⁿ 'u na nntsaⁿ'ntjom' já, ndo' na nncu'xeⁿ' já?”

28 ¿Aa ñe'catseicue' ja, cha'na seicue' ts'aⁿ Egipto wja?”

29 Jnda na jndii Moisés ñ'oomwaa', jleinoom. Tjaaⁿ ndyuaa Madián. Mana ljoo'ñeyaaⁿ jo' jo'. Ndo' jo' jo' tocoom, tuiindyee we ntseinaaⁿ naⁿnom.

30 Quia na jnda teinom wen'aaⁿ ntyu na m'aaⁿ jo' jo' seijomna' na m'aaⁿ cwii joo quii' jnda na nndyoo' sjo Sinaí ndo' teitquioo'ñe cwii ángel nnoom naquii' nntsaachom na cwico tsa' ts'oq n'ioom.

31 T'maⁿ seitsaⁿ'na' jom na nty'iaaⁿ'aⁿ na ljo'. Ndo' seicandyoo'ñe na nnty'iaa'yaaⁿ ndo' jñeeⁿ na matseineiⁿ Ta Ty'oots'om.

32 Matso: “Ja cwiluiindyō Ty'oots'om cwentaa' welo' Abraham tsaⁿ na ñet'oom teiyoticheⁿ, ñ'eⁿ Isaac, ñ'eⁿ Jacob.” Quia na jndii Moisés na ljo', teiñê na macaty'ueeⁿ. Meiⁿ tí'oomt'maaⁿ'ñê ts'oom na nnty'iaaⁿ'aⁿ.

33 Ndo' matso Ty'oots'om nnoom: “Cwji' lcom' na ñjom' ee yujo' yuu na meintyje' matseixmaⁿ'na' tyuaa na lju' ee ñjaaⁿ tyje'cañooⁿ'ya.

34 Ja jnda nty'iaayaya na cwita'wi' nn'aⁿ ndyuaa Egipto nn'aⁿ'ya nn'aⁿ Israel ndo' jnda jndiia na cwitcweena. Ndo' jnda jndyocuaⁿ'ya na nntseicandyandyō joona. Jo' chii majñooⁿ'ya 'u na cja'lwe' ndyuaa Egipto.”

35 Tsoticheⁿ Esteban:

—Moisés'ñeeⁿ, ñel'a nn'aⁿ Israel na ticuee' n'omna jom. Jluena nnoom: “¿Ñeeⁿ tqueⁿ 'u na nntsaⁿ'ntjom' já ndo' na nncu'xeⁿ' já?” Saa majuutoom ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿ jom na catsaⁿ'ntjoom joona ndo' cantyja 'naaⁿ' na ndyaandyena nawi' na tyom'aⁿ'na. Luaa' s'aa Ty'oots'om xjeⁿ na teitquioo'ñe ángel nnoom naquii' tsa' ts'oq nioom na cwico.

36 Majuu Moisés'ñeeⁿ tjeiiⁿ'eⁿ welooya nn'aⁿ Israel na ñet'om ndyuaa Egipto. Jndye 'naaⁿ t'maⁿ tyoch'eeⁿ ndyuaa'ñeeⁿ na tjaa 'ñeeⁿ juu ndaⁿ' nnts'aa na cwe' na jndei nquii. Mati

tyoch'eeⁿ ts'iaaⁿ t'maⁿ quia na tei'nomna Ndaaluae Wee ndo' quia na tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom wen'aaⁿ ntyu.

³⁷ Manqueⁿ na tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ Israel: “Ty'o^ots'om nlqueeⁿ cwii nn'aⁿyo' na ñeⁿequiaa ñ'oom'm ndaaⁿyo' cha'xjeⁿ na tqueeⁿ ja.”

³⁸ Majom na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena quia na tyotjomndyena ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom. Jo' jo' seineiⁿ ángel ñ'eⁿñê sjo Sinaí. Jndaⁿ chii jom seineiiⁿ ndaaⁿ welooya nn'aⁿ Israel. Jom to'ñoom ñ'oom na mañequiaana' na tseixmaⁿ ts'aⁿ na wando' añmaaⁿ na jndyoteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ jaa.

³⁹ Saaⁿ welooya tiñe'calacandana ñ'oom na tsoom ndaana. Tiñe'calañ'oom'ndyena jom ndo' l'ana na ñe'c'oolcwee'na ndyuaa Egipto.

⁴⁰ Yocheⁿ na tyom'aaⁿ xqueⁿ sjo Sinaí jluena nnom Aarón: “Catsa' 'naⁿ na nlat'maaⁿndyoⁿ na nnc'oojndyena' jo ndaaya na nntsaalcwaa'a Egipto ee ticaliuuya ljo' tjom Moisés ts'aⁿ na tjei' jaa jo' jo'.”

⁴¹ Ndo' l'ana cwii 'naⁿ cha'cwijom quioo'jndyo chjoo. Ndo' nnom juuna' tyola'cwjeena quioo' na tyola't'maaⁿndyena na l'ana xuee. Jeeⁿ neiiⁿna ñequio juuna', ndo' cwe' 'naⁿ na l'a nquieena.

⁴² Jo' chii 'ndii Ty'o^ots'om joona. 'Ndiitoom na calat'maaⁿndyeta na meiiⁿ cwe' cancjuu na m'aⁿ tsjo'luee. Ee naquii' libro na teiljeii ñ'oom ndyuee profetas, matsona':

'O nn'aⁿ Israel, ζaa nqoⁿya tyoñequia'yo' quioo' na tyolacwje'yo' wen'aaⁿ ntyu'ñeeⁿ na tyom'aⁿyo' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom?

⁴³ Nchii jo' l'a'yo' ee ñejleiñ'om'yo' w'aaliaa na ndii' juu na tyolat'maaⁿndyo' na jndyu Moloc.

Ndo' ñejleiñ'om'yo' caxjuu cwentaa' juu na tyolat'maaⁿndyo' na jndyu Renfán.

Ñequii'cheⁿ 'naⁿ na ñel'a' ncjo'yo' ñejlat'maaⁿndyo'.

Jo' chii je' nncwjiia 'o ndyuaa tsjom'yo', nntsa'yo' hasta cwiicheⁿ na ntyjaa' tsjoom Babilonia.

⁴⁴ Tsoti Esteban:

—Juu ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom, tyoleiñ'om welooya w'aaliaa yuu tyolawena ljo' lcaa' na chuu' ljeii na tqueeⁿ Ty'o^ots'om na matsaⁿntjomna'. W'aaliaa'ñeeⁿ tuiina' cha'xjeⁿ na saⁿntjom Ty'o^ots'om Moisés na cats'aaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na jndaⁿ t'mooⁿ nnom.

⁴⁵ Juuna' tquioñ'om ndacantyjo welooya quia na jndyochuu Josué joona ndyuaameiiⁿñe, ndyuaa na seijndaa'ñe Ty'o^ots'om na nndaana. Jo' chii tjeiiⁿeⁿ nn'aⁿ na ñet'om ndyuaameiiⁿñe cha ljoo'ndye welooya juuna'. Ndo' ljooñe tyoleiñ'omtina w'aaliaa'ñeeⁿ hasta quia na tyom'aaⁿ David.

46 Tjawee' ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿ David. Ñe'cats'aaⁿ w'aa yuu na nnc'oom Ty'oots'om na tyotseit'maaⁿñe weloom'm Jacob tsaⁿ na ñet'oom teiyocheⁿ.

47 Saa jnaaⁿ Salomón juu s'aa w'aa'ñeeⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

48 Saa nquii Ty'oots'om na m'aaⁿ na ndyeticheⁿ, nchii cwe' naquii' l'aa na cwil'a nn'aⁿ mac'eeⁿ. Ee luaa' tyotso profeta. Seineiⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na seijnogⁿoⁿ ts'om. Matsoom:

49 Cañoom'luee matseixmaⁿna' ndio 'naⁿya yuu na mawacatyāⁿ na matsaⁿntjoⁿya.

Ndo' tsjoomnancue matseixmaⁿna' cwe' cha'na 'naⁿ yuu na cwiquie' nc'a.

Nc'e na ljo', ¿cwaaⁿ w'aa na nl'a'yo' cwentaya?

Ndo' ¿yuu waa cwii joo na ya na nncwajndyaya?

50 ¿Aa nchii nncō s'aa cañoom'luee ñ'eⁿ tsjoomnancue?

51 Tsoti Esteban:

—'O maxjeⁿ quie' n'om'yo'. Matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na tyoolat'maaⁿndye Ty'oots'om ee tiñe'candyeyo' meiⁿ tiñe'calacandaⁿyo'. Ñequii' na cwitsa'yo' nacjoo' Espíritu Santo. Cha'na tyol'a welo'yo' na ñet'om teiyo majo'ti cwil'a' 'o.

52 Welo'yo' na ñet'om teiyo, ¿Aa tyom'aaⁿ ñeeⁿ na tyoñequiaa ñ'oom' Ty'oots'om na tícata'wi'na juu? Maxjeⁿ tjaa'naⁿ. Jla'cwjee welo'yo' nn'aⁿ na tyola'candii na ndyo nquii Cristo na cwiluiñe na maty'iomyana'. Ndo' 'o je' jndaⁿ tquia'yo' cwenta jom ndo' jndaⁿ jla'cue'yo' jom.

53 Mancjo'to'yo' na to'ñoom'yo' ljeii na tqueⁿ Moisés na tquia ángeles. Saa ticalacandaⁿyo' juuna'.

Jla'cuee'na Esteban

54 Jndaⁿ na jndye nañeeⁿ ñ'oommeiⁿ jla'jmeiⁿndyena. Tyoteinquiena ndei'n'omna na jeeⁿ lioona Esteban.

55 Saa jom na too' naquii' ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo, jlundaañe nty'iaaⁿaⁿ cañoom'luee. Nty'iaaⁿaⁿ na neiⁿcoo' caxuee yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om ndo' nty'iaaⁿaⁿ Jesús na meintyjee' jo ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya.

56 Ndo' matsoom:

—Canty'ia'yo'. Manty'iaya na jndaⁿ jnaaⁿ cañoom'luee, ndo' nquii Jesús na jnaⁿ jo' jo', meintyjee' ntyjaa' Ty'oots'om ntyjaya.

57 Quia jo' jndei tyolaxuaana na jmeiⁿndyena. Jlacu'na lua'quina ndo' ñejom ty'enomna nacjoom'm.

58 Ndo' jndei ty'entquieena jom nnom tsjoom. Jndaⁿ chii nn'aⁿ na tyolue na waa jnaaⁿaⁿ tjeii'na liaa na teincoo na cwee'na. Tsaⁿna jona', ndo' cwii ts'aⁿ na titquieñe na jndyu

Saulo jom s'aaⁿ cwenta joona'. Jndā chii tyotmeiiⁿna ljo'
Esteban.

⁵⁹ Ndo' yocheⁿ na cwitmeiiⁿna ljo' jom, seineiiⁿ nnom
Ty'o^oots'om, matsoom:

—Ta Jesús, coñom' añmaⁿ 'naⁿya.

⁶⁰ Jndā chii tcoom'm xtyeeⁿ. Jndeiⁿ seixuaⁿ, matsoom:

—Ta, tincwjaa'ndyu' cwenta jnaaⁿna na cwila'cuee'na ja.

Jndā tsoom na luaa' mana tueeⁿeⁿ.

8

¹ Ndo' tyom'aaⁿ Saulo jo' jo', seijomñê na jla'cuee' nn'aⁿ
Esteban.

Tyoco'wi' Saulo nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om

Majuu xuee na jlacuee'na Esteban jnaⁿna' cwajndii ty-
ontyjo nn'aⁿ Jerusalén tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om
cwentaaⁿaⁿ jo' jo'. Jo' chii cha'tsondyena tyot'oom'ndyena
cha'waa ts'ondaa Judea ñequio ts'ondaa Samaria. Macanda
nquiee apóstoles tîcat'oom'ndyena.

² Nt'om naⁿnom na jeeⁿ xcwee' n'om ñ'eⁿ Ty'o^oots'om
ty'ecat'iuuna Esteban. Jeeⁿ tyotyueena na jnda nquiuⁿna jom.

³ Ndo' Saulo cwajndii tyoco'weeⁿeⁿ tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji'
Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyojaaqueⁿeⁿ meiⁿ quii' l'aa ndo'
ñequio na jndei'na' tyocwjeeⁿeⁿ naⁿnom ndo' naⁿlcu. Tyocjaa-
chom joona. Tyotioom joona w'aancjo.

Tyoñe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya ndyuua Samaria

⁴ Sāa naⁿñeeⁿ na t'oom'ndye tyoma'nomna. Meiⁿyuucheⁿ
na tquiena tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'o^oots'om ndaā nn'aⁿ.

⁵ Cwii joona, ts'aⁿ na jndyu Felipe, tjacueeⁿ cwii tsjoom
ts'ondaa Samaria. Tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ! Cristo ndaā
nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ.

⁶ Cha'tsondye nn'aⁿ jeeⁿ ya tqueⁿna cwenta ñ'oom na tyot-
seineiⁿ ndo' nty'iaana 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'eeⁿ na xocandā
nnts'aa na cwe' najndeiⁿ nquii ts'aⁿ.

⁷ Jndye nn'aⁿ na tyoleichuu jndyeta n'maaⁿna s'aaⁿ. Quia
na jlui' jndyeta'ñeeⁿ quii' n'omna jndeiⁿ jla'xuaana'. Ndo'
jndye nn'aⁿ na ntjeiⁿ nc'ee' ndo' ntjeiⁿ luee tco'yana' joona s'aa
Felipe.

⁸ Nc'e na ljo', jndye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyom'aⁿna na jeeⁿ
neiiⁿna.

⁹ Jndā jaach'ee xuee m'aaⁿ cwii ts'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na calua'ñe
na jndyu Simón. Tyonquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ ts'ondaa Samaria, na
tyotsoom ndaāna na jom jeeⁿ t'maⁿ tseixmaaⁿ.

¹⁰ Cha'tsondye nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindy^e meiiⁿ
nn'aⁿ na cje laxmaⁿ jeeⁿ tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyot-
seineiⁿ. Tyoluena:

—Simónm'aaⁿ, juu najndei na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om, t'maⁿ matseixmaaⁿ jo'.

11 Nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ ee teiyo manquiu'nn'aaⁿ joona ñequio ts'iaaⁿ calua' na mach'eeⁿ.

12 Saa quia na jnda jla'yu'na ñ'oom na tyotseineiⁿ Felipe cantyja na matsa'ntjom Ty'o^oots'om ndo' cantyja 'naaⁿ xuee' Jesucristo, quia jo' naⁿnom ndo' naⁿlcu teits'oomndyena.

13 Ndo' manquiti Simón seiyo^oom'm ndo' teits'oomñê. Ndo' ñequiicheⁿ na ñ'eⁿñ'eeⁿ ñ'eⁿ Felipe. Jeeⁿ tyocjaawee' ts'oom 'naaⁿ t'maⁿ na tyoch'ee Felipe na xocanda^a nnts'aa na cwe' najndei nquii ts'aⁿ meiⁿ xocjaantyjoo' ts'om ts'aⁿ chiuu tuiyuu.

14 Ndo' Jerusalén m'aⁿ apóstoles, jnda na jndyena na mati nn'aⁿ ts'ondaa Samaria macwila'yu'na ñ'oom' Ty'o^oots'om, jo' chii jñoomna we x'iaana, Pedro ñ'eⁿ Juan, na c'oo naⁿñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuaa Samaria.

15 Ndo' jnda na tquie naⁿñeeⁿ jo' jo', tyola'neiⁿna nnom Ty'o^oots'om. Taⁿna nnoom na quiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'om naⁿñeeⁿ.

16 Ee meiⁿcwiindye naⁿñeeⁿ tyooto'ñoomna Espíritu Santo, macanda na jnda teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

17 Quia jo' Pedro ñ'eⁿ Juan tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ. Mana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna.

18 Jnda na nty'iaa' Simón na joo nn'aⁿ na jñom Ty'o^oots'om tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ, to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna, quia jo' seiqueeⁿna' ts'oom na mati jom ñ'e'cats'aaⁿ na ljo'. Jo' chii tsoom nda^aana na s'om nñequiaaⁿ.

19 Matsoom:

—Quia'yo' na ntseixmaⁿya najndei na cwilaxmaⁿyo' cha mati ja meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntio^o l'oo nacjoo' maxjeⁿ nnc'oñom Espíritu Santo naquii' ts'om.

20 Saa matso Pedro nnoom:

—S'om 'naⁿ catsuuna' ñ'eⁿndyu', 'u matsei'tiuu' na cwe' ñequio s'om nnc'oñom' naya na mañequiaa Ty'o^oots'om na cwicandaa nn'aⁿ na cwe'yu.

21 'U ticatsona' na nntseijomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om na cwil'aayâ ee tiyuu' na xcwee' ts'om' jo nnoom.

22 Calcwe' ts'om' jnaⁿ luaa', ndo' catseity'o^ondyu' nnom Ty'o^oots'om nts'aacheⁿndyo ndya' nntseit'maⁿ ts'oom 'u na luaa' m'aaⁿ ts'om'.

23 Ee manty'iaya juu jnaⁿ matseijomna' cha'cwijom 'naⁿ ja na nnc'uu ts'aⁿ ndo' cha'cwijom l'uaancjo na chu'tyeⁿndyu'.

24 Quia jo' tso Simón nda^aana:

—Cataⁿyo' nnom Ty'o^oots'om na meiⁿcwii ticatjoⁿya cha'na cwindu'yo'.

25 Pedro ñ'eⁿ Juan jla'neiⁿna ñ'oom' Ty'o_oots'om ndo' tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ Jesús. Jnda_o chii jnaⁿna tsjoom'ñeeⁿ ndyuaa Samaria na nnc'oolcwee'na Jerusalén. Jndye njoom nch'u tyo'oowi'nomna ndyuaa'ñeeⁿ. Tyoñequiana ñ'oom naya nda_o nn'aⁿ.

Felipe ñequio ts'aⁿ ndyuaa Etiopía

26 Ndo' seineiⁿ ángel 'naaⁿ Ty'o_oots'om nnom Felipe. Tso: "Cja' nato Jerusalén na wjaana' tsjoom Gaza jo ntyja na macalui' caxjuu tsoom'naaⁿ." Juu nato'ñeeⁿ mawinomna' ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

27 Quia jo' teicantyyaaⁿ tjaaⁿ. Ndo' nato'ñeeⁿ teincwiñê ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuaa Etiopía. Tsaⁿñeeⁿ tsaⁿs'a eu-nuco na mandí'ntjom nnom Candace tsaⁿscu na matsa_o'ntjom ndyuaa Etiopía. Tyom'aaⁿ ts'iaaⁿ na tyotseiweeⁿ s'om naquii' wats'iaaⁿ 'naaⁿ tsaⁿscu'ñeeⁿ. Tjatseit'maaⁿñê Ty'o_oots'om Jerusalén.

28 Ndo' je' majaalcweeⁿeⁿ. Ñjoom ts'om tornom 'naaⁿaⁿ. Matsei'naⁿaⁿ tsom na chuu' ñ'oom' Ty'o_oots'om na seiljeii Isaías.

29 Ndo' tso Espíritu nnom Felipe:

—Catseicandyoo'ndyu' nacañoom' tornomwaa'. Catseijom-ndyu' ñ'eⁿ ts'aⁿ na maleiñ'oom juuna'.

30 Quia jo' tjantyyaa' Felipe tsaⁿñeeⁿ. Jñeeⁿ na matsei'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'oom' Ty'o_oots'om na seiljeii Isaías. Tax'eeñê nnom, matsoom:

—¿Aa matsei'noⁿ ñ'oom na matsei'naⁿ?

31 Matso tsaⁿñeeⁿ nnoom:

—¿Chiuu nnts'aayo na nntsei'noⁿa ee tjaa 'ñeeⁿ juu m'moⁿ noⁿ?

Ndo' tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ na cjawa Felipe tornom 'naaⁿaⁿ na nncwacatyeeⁿ na cañoom'm.

32 Luaa matso ñ'oom' Ty'o_oots'om na matsei'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ: Quia na wjaañ'oom ts'aⁿ catsmaⁿ na nntseicueⁿeⁿ juuyo' meiⁿchjoo ticatseixuaayo'.

Mati cha'na catsmaⁿ chjoo quia na matyjee ts'aⁿ som'm ñemaaⁿ 'ñom, malaa'ti' tjaa ljo' tso ts'aⁿ na cwiluiñe catsmaⁿ cwentaa' Ty'o_oots'om meiiⁿ na wi' tyotjoom.

33 Jla'jnaaⁿ nn'aⁿ jom meiⁿ tícatu'xeⁿyana ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ.

Ndo' 'ñeeⁿ juu nda_o nntseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿaⁿ na tjawicantyyoo',

maxjeⁿ tjaa'naⁿ ee tyuaa' jla'cuae'na jom.

34 Quia jo' tax'ee ts'aⁿ Etiopía nnom Felipe, matsoom:

—Cwii naya'ñeeⁿ, catsu'ya' nqoⁿ, ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oommeii'ñe ¿aa matseineiiⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ oo aa cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ?

³⁵ Quia jo' Felipe tōoⁿōⁿ na tyotseineiiⁿ cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ na teiljeii naquii' ñ'oom' Ty'ōots'om na sei'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Tyotseineiiⁿ nnom tsaⁿñeeⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesús.

³⁶ Ndo' yocheⁿ na cwioona nato, tquiena cwii joo yuu waa ndaatioo. Quia jo' matso ts'aⁿ Etiopía nnoom:

—Canty'ia', ñjaaⁿ waa ndaatioo. ¿Aa waa na nntseicu'na' na nnleits'oomndyo?

³⁷ Quia jo' matso Felipe nnoom:

—Xeⁿ matsei'yu' ñequio na xcwee' ts'om' nndaā nleits'oomndyu'.

T'ō tsaⁿñeeⁿ matsoom:

—Matseyu'a na Jesucristo cwiluiñê Jnda Ty'ōots'om.

³⁸ Quia jo' ts'aⁿ Etiopía sa'ntjoom na cjaameintyjee' tornom. Jnda chii wendyena tquiocuenta, ty'ecuona quii' ndaatioo, mana seits'oomñe Felipe jom.

³⁹ Jnda na jlui'na quii' ndaatioo, nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'ōots'om tjañ'oom Felipe. Ndo' ts'aⁿ Etiopía'ñeeⁿ taticanty'iaa'tyeeⁿ Felipe, saā tjaaⁿ nato na mawjaⁿ ñequio na neiiⁿ ts'oom.

⁴⁰ Ndo' Felipe je', teitquioo'ñê tsjoom Azoto, ndo' jndye njoom tyomanoom tyoñequiaaⁿ ñ'oom naya hasta tuee'nnaaⁿ'aⁿ tsjoom Cesarea.

9

Lcwe' ts'om Saulo jnaaⁿ'aⁿ

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Ndo' Saulo ticando' nncjaameintyjeeⁿeⁿ na matseicaty'ueeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio Ta Jesús. Ndicwaⁿ macantyjaa'ñê na nntseicwjeⁿ joona. Jo' chii tjaaⁿ na m'aaⁿ tyee na cwiluitquieñe.

² Tcaaⁿ ljeii nnom juu na nncjaañ'oom tsjoom Damasco na m'aⁿ nn'aⁿ judíos lan'om 'naaⁿna. Ljeii'ñeeⁿ tquiaana' najneiⁿ na nncjaacwjaaⁿ naⁿnom ndo' naⁿlcu nn'aⁿ na m'aⁿ natoo' Jesús, na nncjaachom joona praso Jerusalén.

³ Njoom nato na jnda jaawinoom'm tsjoom Damasco ndo' mats'ia jo' tioo cwii chom ndiocheⁿ nacañom'm na jnaⁿna' cañoom'luee.

⁴ Ndo' tíoñê nomtyuaa ndo' jñeeⁿ na seineiⁿ ts'aⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Saulo, ¿chiiu na jeeⁿ mantyjo' ja?

⁵ Ndo' t'ōoⁿ:

—¿'Ñeeⁿ 'u Ta?

Matso nnoom:

—Ja Jesús ts'aⁿ na mantyojo'.

⁶ Ndo' Saulo cwiteiñê na macaty'ueeⁿ. Matsoom:

—¿Chiuu l'ue ts'om' Ta na cats'aa?

Quia jo' matso Jesús nnoom:

—Quicantyja', cja'quie' quii' tsjoom. Jo' jo' nntso ts'aⁿ njom' ljo' macaⁿna' na nntsa'.

⁷ Ndo' naⁿnom na cwi'oo ñ'eⁿ Saulo, s'aana' na jeeⁿ tyuena ee jndyena na seineiⁿ ts'aⁿ saꝥ titquioo'ñe.

⁸ Quia jo' teicantyja Saulo nomtyuaa. Sein'meiiⁿeⁿ lua'nnoom saꝥ tileicanty'iaaⁿaⁿ. Jo' chii t'uena ts'oꝥⁿ ty'eñ'omna jom tsjoom Damasco.

⁹ Jo' jo' tyom'aaⁿ cwii ndyee xuee na tileicanty'iaaⁿaⁿ, ndo' t'icwaaⁿaⁿ meiⁿ na nnc'om ndaa tjaa'naⁿ.

¹⁰ Tsjoom'ñeeⁿ tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyu' na jndyu Ananías. Tsaⁿñeeⁿ tco'na' nty'iaaⁿaⁿ Ta Jesús. Seineiⁿ matso:

—Ananías.

T'oꝥⁿ, matsoom:

—Luua ja Ta.

¹¹ Quia jo' matso Ta Jesús nnoom:

—Quicantyja' cja' nataa na jndyuna' na Ndyeyu tja. Waa' Judas cal'ue' ts'aⁿ na jndyu Saulo, ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tarso. Tsaⁿñeeⁿ mamatseineiⁿ noꝥⁿ.

¹² Ndo' jndꝥ tco'na' nty'iaaⁿaⁿ na 'u Ananías jndꝥ jndyo'quie' na m'aaⁿ ndo' jndyo'catioo' l'o' nacjoom'm cha nndaꝥ nnty'iaa'nnaaⁿaⁿ.

¹³ Jndꝥ na jndii Ananías na luua', tsoom:

—Jndye ñ'oom jndꝥ mandiiya, Ta, na cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿm'aaⁿ cwanti nawi' mach'eeⁿ nn'aⁿ cwenta' na m'aⁿ Jerusalén.

¹⁴ Ndo' je' ñjaaⁿ jndꝥ tyjeeⁿeⁿ ñequio ljeii na tquia ntyee na cwiluiitquiendye na mañequiaana' najneiⁿ cha na cha'tso nn'aⁿ na cwilcwii' xue' nncjaachom joona na chu'tyeⁿndyena na nntioom joona w'aancjo.

¹⁵ Saꝥ matso Jesús nnoom:

—Cja' ee jndꝥ tjeii'ndyo jom na nntseineiⁿ cantyja 'naⁿya jo ndꝥ nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom joona, ndo' mati ndꝥ nn'aⁿ Israel.

¹⁶ Ndo' nnts'aa na nncjaaljeiiⁿ na maxjeⁿ jndye nawi' macaⁿna' na nncwinoom cantyja na matseyoom'm ñ'eⁿndyo.

¹⁷ Quia jo' tja Ananías w'aa na m'aaⁿ Saulo'ñeeⁿ. Jndꝥ na tjaqueⁿeⁿ, tioom l'oꝥⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Matsoom:

—'U re nn'aⁿya Saulo, nquii Ta Jesús na teitquioo'ñê njom' nato na jndyo', jñoom ja na m'aaⁿ. L'ue ts'oom na nnty'ia'nnda' ndo' na too' nntseixmaⁿ Espíritu Santo naquii' ts'om'.

18 Mañoom' tquiaa cha'cwijom lua'tsja n'om nnom Saulo. Jnda na nty'iaa'nnaa'n. Quia jo' teicantyaa'n, teits'oomñê.

19 Jnda chii tcwaa'n'a'ndo' tquiaannda'na' najnei'n. Ljoo'ñê cwantindyo xuee ñequio nn'a'na cwilayu' tsjoom Damasco.

Saulo mañequiaa' ñ'oom' Ty'oots'om Damasco

20 Mantya toq'o'n na tyoñequiaa' ñ'oom quii' lan'om 'naa'nn'a' judíos na nguii Jesús cwiluiñê Jnda Ty'oots'om.

21 Ndo' cha'tso nn'a'na tyondye ñ'oom na tyoñequiaa' seitsa'na' jona. Tyoluena:

—¿Aa nchii tsa'm'aa' ts'a'na tyoma'nom Jerusalén na tyoco'wee'n'nn'a'na cwilcwii' xuee' Jesús? Ndo' ¿aa nchii mati jnda jñoom ñjaa'na nncjaachom nn'a'na cwilayu' na chu'tye'ndye jo ndaa ntyee na cwiluiitquiendye?

22 Ndo' Saulo tjana'jndeityee'na tyoñequiaa' ñ'oom' Ty'oots'om. Tyo'moo'na mayuu' na Jesús cwiluiñê Cristo. Jo' na tjatseiñ'ee'ñena' nn'a'na judíos na m'a'na Damasco.

Jlui'n'maa'ñe Saulo luee nn'a'na judíos

23 Jnda jaach'ee xuee na ma'mo' Saulo ndo' jnda chii tjoom' ñ'oom t'ma'nn'a'na judíos na nlacuee'na jom.

24 Saa jñee'na ljo'. Ndo' na'ñee'na naxuee ndo' natsjom tyondoona jom ndyueel'a tatiom nnom tsjoomna na nlacuee'na jom.

25 Saa nn'a'na cwilayu' teijndeina jom natsjom. Tuoo'ns'om cwii tsquiee l'oo. Jlac'o'na jom mantana na waa na ndye 'ndyoo tatiom nnom tsjoom. Chii tjacuee'na cwiiche'na na ntyja, mana tjaa'na.

Saulo tyoñequiaa' ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Jerusalén

26 Quia na jnda tue'n'na Jerusalén ñe'catseijomñê ñ'e'nn'a'na cwilayu', saa cha'tsondye na'ñee'na nquiaana jom ee tiñe'calayu'na na ts'a'na matseyu' jom.

27 Saa tjañ'oom Bernabé jom na m'a'na apóstoles. Tso tsa'ñee'na ndaa na'ñee'na chiuu waa na nty'iaa' Saulo Ta Jesús na njoom nato, ndo' na seinei'na Ta Jesús nnoom ndo' chiuu waa na mei'chjoo tinquia'na na tyoñequiaa' ñ'oom ñequio xuee' Jesús Damasco.

28 Ndo' ljoo'ñe Saulo Jerusalén na ñ'ee' ñ'e'na'ñee'na.

29 Mei'chjoo ti'maa' ts'oom na tyoñequiaa' ñ'oom cantya 'naa' Ta Jesús. Tyotseinei' ñ'e'nn'a'na judíos na cwila'nei' ñ'oom griego, saa jona tyol'ueena chiuu ya nl'ana na nlacuee'na jom.

30 Saa jnda na jndye nn'a'na cwilayu' na ljo', ty'eñ'omna jom Cesarea, ndo' jo'jo' jla'cwanomtina jom tsjoom Tarso.

31 Quia jo' ntmaa'nn'a'na macwji' Ty'oots'om cwen-taa'na na m'a'na cha'waa ts'ondaa Judea ñequio Galilea ñequio

Samaria ya tyom'a^{na}. Tjaa na cwit'uiitina' jooona l'a nn'aⁿ ndo' ty'enajndana. Tyom'a^{na} na nquiaana Ty'oots'om ndo' ñequio na tyoteijndeii Espiritu Santo tjawijndyendyetina.

Cantyja na n'maⁿ Eneas

³² Pedro tyomanoom tyojaacanoom'm nn'aⁿ na cwilayu'. Mati tsjoom Lida tjacanoom'm nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om.

³³ Jo' jo' ljeiiⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Eneas. Jnda ñeeⁿ chu na ljo tsaⁿñeeⁿ cjo' jnduu na wii' na ntjeiⁿ nc'ee.

³⁴ Matso Pedro nnom:

—'U re Eneas, Jesucristo matsein'maaⁿ 'u. Quicantyja'. Tseijndaa'ndyu'ya' jndu'.

Quia jo' mantyja teicantyja tsaⁿñeeⁿ. Jnda na tco'yana' jom.

³⁵ Ndo' cha'tso nn'aⁿ tsjoom Lida ñequio ndyuuaa su Sarón tyonty'iaana tsaⁿñeeⁿ ndo' lcwe' n'omna, jlayu'na ñequio Ta Jesús.

Tando'nnda' Dorcas na tueeⁿeⁿ

³⁶ Tsjoom Jope tyom'aaⁿ cwii tsaⁿscu na matseyiu' na jndyu Tabita. Ñequio ñ'oom griego cwiluena jom Dorcas. Tsaⁿñeeⁿ ñequii'cheⁿ na ya tyoch'eeⁿ ndo' tyoteijneiⁿ ndyeñeeⁿl'.

³⁷ Ncuaeñeeⁿ teiweeⁿeⁿ ndo' tueeⁿeⁿ. Jnda tueeⁿeⁿ chii jla-candaⁿna jom, ndo' tqueⁿna jom w'aa na nda we teicantyyoo'.

³⁸ Tsjoom Jope'ñeeⁿ manndyoo' m'aaⁿna' ñequio tsjoom Lida. Ndo' nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Jope'ñeeⁿ jndyena na tsjoom Lida m'aaⁿ Pedro. Jo' chii jñoomna we tsaⁿs'a na c'oocataⁿna nnom Pedro na ntyjantyja cjaⁿ na m'aⁿna.

³⁹ Ndo' tjañ'eⁿ Pedro ñ'eⁿndyena. Ndo' jnda na tueⁿeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na meindoo' jom chii ty'eñ'omna jom w'aa na jnda we teicantyyoo'. Cha'tso yolcu na jnda ljondye na tja noom tjaa'ndyena tsei jom. Tyotyueena ndo' tyot'mooⁿna nchuee ñequio cotom na tyoch'ee Dorcas xjeⁿ na ñetanoom'm.

⁴⁰ Saⁿ Pedro jñoom cha'tso naⁿñeeⁿ ch'eⁿ. Jnda chii tcoom'm xtyeeⁿ, seineiⁿ nnom Ty'oots'om. Jnda jo' taqueeⁿ jo ndo' yuu m'aaⁿ ts'oo, nty'iaaⁿ'aⁿ juu. Matsoom:

—Tabita, quicantyja'.

Quia jo' tsaⁿñeeⁿ sein'meiⁿeⁿ lua'nnom. Nty'iaaⁿ'aⁿ Pedro, mana tacatyeeⁿ.

⁴¹ Ndo' Pedro t'ueeⁿ ts'o tsaⁿñeeⁿ seiweeⁿ juu. Jnda chii t'maaⁿ yolcu na jnda ljondye ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu'. T'moⁿ Pedro yuscu'ñeeⁿ ndaⁿna na mawando'.

⁴² Cha'tso nn'aⁿ tsjoom Jope jndyena na luaa' tuii, ndo' jndyendyena tyolayu'na ñequio Ta Jesús.

⁴³ Ndo' Pedro majndye xuee ljoo'ñê tsjoom'ñeeⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Simón ts'aⁿ na matseitoo'ñe ntjaⁿ.

10

Pedro ñequio Cornelio

1 Tsjoom Cesarea tyom'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na jndyu Cornelio. Tsaⁿñeeⁿ ts'aⁿ na matsaⁿ'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Italiano.

2 Tsaⁿñeeⁿ jeeⁿ xcwee' ts'oom tyotseit'maaⁿñê Ty'oots'om ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿ'aⁿ. M'aaⁿ na nquiaⁿ'aⁿ Ty'oots'om. Mati jndye waa na tyoteijneiⁿ nn'aⁿ judíos na jñeeⁿ'ndye. Ndo' ñequii'cheⁿ tyotseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

3 Cwii xuee cha'na na ndyee na matmaaⁿ tco'na' ángel cwentaa' Ty'oots'om nnoom. Ndo'yaaⁿ na jndyoquiee' ángel'ñeeⁿ na m'aaⁿ. Matso nnoom:

—Aa ndi', Cornelio.

4 Ndo' jom cwe' nty'iaa'toom ángel na jeeⁿ nioom ty'ueeⁿ hasta seiqueeⁿñena' jom. Jndaⁿ chii matsoom:

—¿Ljo' nntsa' Ta?

T'ō ángel nnoom matso:

—Mandii Ty'oots'om na matsei'neiⁿ nnoom. Ndo' maqueeⁿ cwenta na mateijndei' ndyeñeeⁿ ndo' macañjom ts'oom 'u.

5 Jo'chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na c'ooqueeⁿ'ndyena Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

6 Tsaⁿñeeⁿ nntsoom ljo' catsa'. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcayoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatōō' ntjaⁿ. Nndyoo' 'ndyoo ndaaluee waa waa' tsaⁿñeeⁿ.

7 Ndo' Cornelio quia na jnda tja ángel na seineiⁿ ñ'eⁿñê tcwaaⁿ we mosoom'm ndo' cwii sondaro. Sondaro'ñeeⁿ matseit'maaⁿñê Ty'oots'om ndo' mandiantjoom nnom Cornelio.

8 Cornelio tsoñ'eeⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ chiuu waa na tco'na na nty'iaaⁿ'aⁿ. Jndaⁿ chii jñoom naⁿñeeⁿ tsjoom Jope.

9 Ndo' cwiicheⁿ xuee manjomndye naⁿñeeⁿ nato. Cha'na manndyoo' quiajmeiⁿ 'oowindyoona tsjoom Jope. Majuu xjeⁿñeeⁿ tjawa Pedro xqueⁿ w'aa yuu su na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om.

10 M'aaⁿ jo' jo' ndo' tyjee' na ñe'jnoom'm, saaⁿ yocheⁿ na cwila'ñ'oom'ndyena na nlcwaaⁿ'aⁿ waa na tco'na' nty'iaaⁿ'aⁿ.

11 Nty'iaaⁿ'aⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Jndyocue cwii 'naⁿ cha'cwijom cwii liaa tsca'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿ'cheⁿ.

12 Liaa'ñeeⁿ ñjom cha'tso nnom quioo' na cwi'ooca' ñequio quioo' na cwi'ootscoō'ndye ñequio cantsaa.

13 Ndo' jndii Pedro na teic'uaa, seineiⁿ, matso:

—Quicantyja' Pedro. Catseicue' quioo' na nlqui'.

14 Ndo' t'ō Pedro, matsoom:

—Xoquiaⁿ Ta. Ee meiⁿ'jom tyooquiaⁿ cwii nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿ'na' jo njom' nncu'.

15 Teic'uaannda', matso nnoom:

—'Naⁿ na jnda tqueⁿ Ty'oots'om na lju' tseixma^{na}, 'u tintsu' na cwe' na cwantindyo juuna'.

16 Ndyee ndii' teic'uaa seineiⁿ. Jnda chii juu 'naⁿñeeⁿ tjal-cwe'nnda'na' cañoom'luee.

17 Ndo' xcwe na m'aaⁿl ts'om Pedro ljo' ñe'ca'moⁿ 'naaⁿ na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ, ndo' nn'aⁿ na jñom Cornelio jnda tquiena tsjoom'ñeeⁿ, na tax'eendyena yuu waa waa' Simón na cwe' mac'eⁿya Pedro.

18 Jnda na tquiena 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ, jluena:

—¿Aa ljoo m'aaⁿ Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro?

19 Xjeⁿñeeⁿ ndicwaⁿ m'aaⁿl ts'om Pedro cantyja na tco'na' nty'iaaⁿaⁿ ndo' matso Espíritu Santo nnoom:

—Ndyee naⁿnom cwil'uee 'u.

20 Jo' chii quicantya', cja'cue'. Cja' ñ'eⁿndyena. Tinc'oom' ñomtiuu' ee ja jñooⁿya joona.

21 Quia jo' Pedro tjacueeⁿ na m'aⁿna. Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ na cwil'ue'yo'. ¿Aa waa na nl'a'yo' ja?

22 Jluena nnoom:

—Jâ tquiooyâ ts'iaaⁿ 'naaⁿl ts'aⁿ na jndyu Cornelio, ts'aⁿ na matsãⁿntjom cwii tmaaⁿl sondaro. Jom ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana' ndo' na matseit'maaⁿñê Ty'oots'om. Cha'tsondye nn'aⁿ judíos ya ñ'oom cwilaneiⁿna cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' jnda nquiuna jom. Cwii ángel cwentaa' Ty'oots'om tso nnoom na catseicañeeⁿ 'u na cja' waⁿaⁿ ndo' na ññeeⁿ ñ'oom na nntseineiⁿ.

23 Quia jo' seiñ'oom'ñe Pedro joona na caljoo'ndyena jo' jo'. Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee tjaaⁿ ñ'eⁿndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ tsjoom Jope na cwilayu' ty'ena ñ'eⁿñê.

24 Cwiicheⁿ xuee tquiena tsjoom Cesarea. Mameindoo' Cornelio joona. Jnda seitjoom nn'aaⁿaⁿ ñequio nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye.

25 Jom jlui'noom naquii' waⁿaⁿ quia na ljeiiⁿ na jnda tyjee'cañoom Pedro, tjacatjomñê juu. Tcoom'm xtyeeⁿ jo nnom na seit'maaⁿñê juu.

26 Saa seiwe tsaⁿñeeⁿ jom. Matso nnoom:

—Quicantya' sa, ee mats'aⁿ ja cha'na 'u.

27 Ndo' yocheⁿ na cwila'neiⁿna 'ooquie'na naquii' w'aa. Jo' jo' ljeii Pedro cwa jndye nn'aⁿ jnda tjomndye.

28 Quia jo' matsoom ndaana:

—'O nquiuy'yo' juu ljeii na cwileiñ'ooⁿyâ matsona' na ticaty'iomyana' na cwii ts'aⁿ judío nncjaantya' meiⁿnquia ts'aⁿ na nchii ts'aⁿ judío oo meiⁿ na nncjaaqueⁿeⁿ quii' waa'. Saa Ty'oots'om jnda t'mooⁿ nooⁿ na meiⁿcwii ts'aⁿ tantsjoo na cwe' cwantindyo juu oo na tilju' tseixmaⁿ.

29 Jo' chii quia na tqueⁿyo' ja tjaa na seitsaaⁿndyo, maxjeⁿ jndyoo. Saa je' ñecaljeiya chiuu na tqueⁿyo' ja.

30 Ndo' t'õ Cornelio matsoom:

—Xuee je' jnda ñequiee xuee maxjeⁿmeiiⁿ tyom'aaⁿya naquii' w'aya. Matseicwejndo'ndyo ndo' matseinaⁿya nnom Ty'õots'om cha'na quil'a' 'o nn'aⁿ judíos na ticwii xuee na ndyee na matmaaⁿ. Juu xjeⁿñeeⁿ teitquioo'ñe cwii ts'aⁿ nõõⁿ na jeeⁿ caxuee liaa'.

31 Matso tsaⁿñeeⁿ nõõⁿ: “U re Cornelio, mandii Ty'õots'om ñ'oom na matsei'neiⁿ nnoom ndo' macañjom ts'oom na mateijndeⁿi' nn'aⁿ ljo' na matseitjõona' joona.

32 Jo' chii cajñom' nn'aⁿ na c'oona tsjoom Jope na nnc'ooqueeⁿndyena Simón ts'aⁿ na mati jndyu Pedro. Jom cwe' mac'eⁿyaaⁿ waa' tcayoom'm Simón ts'aⁿ na matseicatõõ'ñe ntjaⁿ, ts'aⁿ na waa waa' 'ndyoo ndaaluee.”

33 Jo' chii mantyja jñõõⁿ nn'aⁿ na c'ooc'omna 'u. Ndo' 'u quianl'ua' na jndyo'. Je' je' cha'tsondyõ ljoo m'aaⁿyâ jo nnom Ty'õots'om na ndyaayâ cha'tso na l'ue ts'oom na nntsu' ndaayâ.

Ñ'oom na seineiⁿ Pedro waa' Cornelio

34 Quia jo' to' Pedro na matseineiⁿ, matsoom ndaãna:

—Je' quia matsei'noⁿchaⁿya, na mayuu' Ty'õots'om tiquich'eeⁿ na cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na candya' ts'oom.

35 Ee meiⁿquia ndyuaa na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye jom ndo' na cwil'a yuu na maty'iomyana' maxjeⁿ macjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyena.

36 Tyoñequiaaⁿ ñ'oom'm ndaã jâ nn'aⁿ Israel. Tyotse-icañeeⁿ jâ ñ'oom naya na mañequiaana' na meiⁿcwii ñ'omtiuu tic'oom naquii' n'õõⁿyâ nc'e Jesucristo tsaⁿ na cwiluiiñe na matsã'ntjom cha'tsondye nn'aⁿ.

37 'O manquiu'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ Jesús. Jnda teinom na tyotseineiⁿ Juan ñ'oom na nleits'oomndye nn'aⁿ, to' Jesús tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaã nn'aⁿ ts'õndaa Galilea ndo' t'oom'na' cha'waa ts'õndaa Judea.

38 Cantyja 'naaⁿ Jesús'ñeeⁿ na jnaⁿ Nazaret, tquiaa Ty'õots'om na jom matseixmaaⁿ najndeiⁿ Espíritu Santo. Tyomanoom, tyoch'eeⁿ naya ndo' tyotsein'maaⁿ cha'tso nn'aⁿ na ñenchje tsaⁿjndii ee maxjeⁿ ñ'eⁿñ'eⁿ Ty'õots'om ñ'eⁿñê.

39 Jâ cwitjei'yuundyõ cantyja 'naaⁿ cha'tso na tyoch'eeⁿ ts'õndaa Judea, ndo' mati naquii' tsjoom Jerusalén. Jla'cuee' naⁿñeeⁿ jom na ty'ioomna jom cjoo' ts'oom'naaⁿ,

40 saa xuee jnda ndyee na tueeⁿeⁿ s'aa Ty'õots'om na tando'xcoom, ndo' na teitquioo'ñennaⁿaⁿ ndaã jâ.

41 Ticwitquioo'ñê ndaa cha'tsondye nn'aⁿ, macanda ndaa já. Ee jnda tjeii'ñe Ty'o_ots'om já na cwilaxmaaⁿyâ na catjei'yuu'ndyô cantyja 'naaⁿ Jesús ndaa nn'aⁿ. Já tyocwaa'â ndo' tyowaayâ ñ'eⁿñê jnda na tando'xcoom.

42 Sa'ntjom Ty'o_ots'om já na ñnequiaayâ ñ'oom ndaa nn'aⁿ ndo' na catjei'yuu'ndyô na tqueeⁿ Jesús na cu'xeⁿ nn'aⁿ na ta'ndo' ñequio nn'aⁿ na jnda tja.

43 Mati profetas tyola'neiⁿna cantyja 'naaⁿ Jesús. Tyoluena na cha'tsondye nn'aⁿ na nlayu' ñ'eⁿñê maxjeⁿ nntseit'maⁿ ts'om Ty'o_ots'om jnaaⁿna nc'e xuee' jom.

Nn'aⁿ na nchii judíos cwito'ñoomna Espíritu Santo

44 Ndicwaⁿ matseineiⁿ Pedro ndaana ndo' to'ñoom naⁿñeeⁿ Espíritu Santo naquii' n'om.

45 Ndo' nn'aⁿ judíos na cwilayu' na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pedro jeeⁿ seiñ'eeⁿñena' joona na mati nn'aⁿ na nchii judíos to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'om.

46 Ee nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jndyena na xuii' ñ'oom jla'neiⁿ naⁿñeeⁿ na lcwii'na Ty'o_ots'om.

47 Jo' chii matso Pedro:

—Aa tiyuu' tjaa 'ñeeⁿ nntso na ticwits'oomndye naⁿm'aⁿ ee jnda to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna majo'ti cha'xjeⁿ to'ñooⁿ jaa jom naquii' n'ooⁿya.

48 Quia jo' seijndaa'ñê na cwits'oomndye naⁿñeeⁿ ñequio xuee' Jesucristo. Jnda chii taⁿ naⁿñeeⁿ nnoom na caljoo'ñê ñ'eⁿndyena cwantindyó xuee.

11

Tso Pedro chiuu s'aaⁿ

1 Nquiee apóstoles ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaa Judea, jndyena na mati nn'aⁿ na nchii judíos jnda to'ñoomna ñ'oom' Ty'o_ots'om.

2 Saa jnda na tjalcwe' Pedro Jerusalén, nt'om nn'aⁿ judíos na cwilayu' jla'tia'na jom.

3 Tyoluena nnoom:

—¿Chiuu na tja' na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos ndo' chiuu na tcwa' ñ'eⁿndyena?

4 Quia jo' Pedro to_on'ooⁿ na tcuu tcuu tsoom ndaana cha'tso na tuii.

5 Tsoom:

—Tyom'aaⁿya tsjoom Jope. Yocheⁿ na matseinaⁿya nnom Ty'o_ots'om waa na tco'na' nooⁿya. Nty'iaya cwii 'na' cha'cwijom cwii liaa tsca'ndyu' tmeiⁿ na chu'tyeⁿ ñequiee nquina'. Cañoom'luee jnaⁿna', tioona' xjeⁿ yuu na m'aaⁿya.

⁶ Quia na nty'iaayaya ljo' njom, jo' na ndoo'a na njom quioo' xiom' ñequio quioo' jndaā ndo' quioo' na cwi'ootscoo'ndye ñequio cantsaa.

⁷ Ndo' jndii na seineiⁿ Ty'ooots'om nooⁿ, matsoom: "Quicantya' Pedro. Catseicue' quioo' nlqui'."

⁸ Saa tsjoo: "Xoquia Ta, ee ja tijoom ñetquiaa meiⁿnquia nnom na cwe' cwantindyo oo na tilju' tseixmaⁿna'."

⁹ Na jnda we t'onnda' Ty'ooots'om na m'aaⁿ cañoom'luee, matsoom nooⁿya: "Naⁿ na jnda tquaaⁿya na lju' tseixmaⁿna' 'u tintsu' na cwajndiina'."

¹⁰ Cwii ndyee ndii' seineiⁿ Ty'ooots'om. Jnda chii cha'waa juuna' tjalcwe'nnda'na' cañoom'luee.

¹¹ Majuu xjeⁿñeeⁿ tyjee' ndyee ts'aⁿ w'aa yuu na tyom'aaⁿyaya. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ tsjoom Cesarea na jñom ts'aⁿ jooa na quioal'ueena ja.

¹² Ndo' tso Espíritu nooⁿ na cjo ñ'eⁿndyena na meiⁿcwii ñomtiuu tic'ooⁿ. Mati yom nn'aaⁿya nmeiiⁿ na cwilayu' ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿndyo. Cha'tsondyô saquiaaⁿâ naquii' waa' tsaⁿñeeⁿ.

¹³ Ndo' tso tsaⁿñeeⁿ ndaayâ na nty'iaaⁿaⁿ cwii ángel na meintyjee' quii' waⁿaⁿ. Matso nnoom: "Cajñom' nn'aⁿ na c'oona Jope na nnc'ooc'omna Simón tsaⁿ na mati jndyu Pedro.

¹⁴ Jom nntsoom njom' chiuu waa na nntsa' cha nlui'n'maaⁿndyu' nncu' ndo' mati cha'tso nn'aⁿ wa'."

¹⁵ Ndo' quia jnda to'a na matseinaⁿya ndaana to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ na to'ñoⁿ jaa jom xuee'ñeeⁿcheⁿ.

¹⁶ Xjeⁿñeeⁿ tjañjoom' ts'ooⁿ ñ'oom na seineiⁿ Ta Jesús na matsoom: "Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ ñequio ndaatioo saa 'o xuii' na nleits'oomndyo'. Ee njñom Ty'ooots'om Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Luaa' waa na nleits'oomndyo'."

¹⁷ Quia jo' mañecwii xjeⁿ tquiaa Ty'ooots'om na to'ñoomna Espíritu Santo naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ na to'ñoⁿ jaa jom quia na jlayuu'a ñequio Ta Jesucristo. Quia jo' ¿ñeeⁿ cwiluiindyō ja na nntseitsaaⁿndyo Ty'ooots'om?

¹⁸ Nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Jerusalén quia na jndyena ñ'oommeiⁿ jla'cheⁿna. Tyolat'maaⁿndyena Ty'ooots'om. Ty-oluena:

—Cwa mati nn'aⁿ na nchii judíos mañequiaa Ty'ooots'om na ticantycwii na cwitando' añmaaⁿna quia cwilcwe' n'omna.

Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía

¹⁹ Jnda na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban jnaⁿna' na tyoco'wi'na' nn'aⁿ na cwilayu'. Jo' chii jndyendye naⁿñeeⁿ t'oom'ndyena, jleinomna. Nt'om ty'e hasta ndyuaa Fenicia ñequio

ndyuaaxeⁿncwe Chipre ñequio tsjoom Antioquía. Jo' jo' tyola'neiⁿna ñ'oom' Ty'oots'om saa ñequii'cheⁿ ndaa nc'iaana nn'aⁿ judíos,

20 quii'ntaaⁿna ñ'eeⁿndye nt'om nn'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Chipre ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Cirene. Naⁿñeeⁿ jnda na tquiena tsjoom Antioquía, mati tyola'neiⁿna ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Ta Jesús ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

21 Tyoteijndei Ty'oots'om joona. Jo' chii jndye nn'aⁿ lcwe' n'om, jlayu' ñequio Ta Jesús.

22 Ndo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ Jerusalén, jnda na jndyena na ljo', jñoomna Bernabé tsjoom Antioquía.

23 Jnda na tueⁿeⁿ nty'iaaⁿaⁿ na t'maⁿ matio'naaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na jnda jlayu'. Quia jo' s'aana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ. Ndo' cha'tsondyena tyotseijnooⁿoⁿ n'omna na ñ'cwii cala'tiuuna na caljoo'ndyetyeⁿna cantyja 'naaⁿ Ta Jesús.

24 Jeeⁿ ya ts'aⁿñe Bernabé, too' naquii ts'oom m'aaⁿ Espíritu Santo ndo' na matseyu'ya ts'oom. Jo' chii majndyendyeti nn'aⁿ tyolayu' ñequio Ta Jesús.

25 Jnda jo' tjaaⁿ tsjoom Tarso na tjacal'ueeⁿ Saulo.

26 Jnda na ljeiiⁿ tsaⁿñeeⁿ jndyoñ'oom juu Antioquía. Cha'waa cwii chu tyotjomndyena jo' jo' ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ. Jndye nn'aⁿ tyot'mooⁿna ndaa. Ndo' nn'aⁿ tsjoom Antioquíaⁿñeeⁿ, joona najndyee jla'cajndyuuna cristianos joo nn'aⁿ na cwilayu' ñequio Cristo.

27 Ncuaeⁿñeeⁿ nt'om nn'aⁿ na tyoñe'quia ñ'oom' Ty'oots'om jlui'na Jerusalén, ty'ena Antioquía.

28 Cwiindyey joona, ts'aⁿ na jndyu Agabo, teicantyyaaⁿ ndo' nc'e na seijndo' Espíritu ts'oom tsoom na cwajndii nleijndo' cha'waa ndyuaaⁿñeeⁿ. Ndo' ñ'oom na tsoom seicandaaⁿñena' quia tyom'aaⁿ Claudio tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

29 Jo' chii nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía jla'jndaa'ndyena na nl'ana naya tsjo'ñjeeⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ ndyuaa Judea nc'e na matseitjoona' naⁿñeeⁿ. Cwii cwii ts'aⁿ nnteijneiⁿ cantyjati na ndaaⁿ nnts'aaⁿ.

30 Luaa' tyol'ana. Ndo' tsjo'ñjeeⁿ na tyola'tjomna tquiiana joona' l'o Bernabé ñ'eⁿ Saulo. Ty'echo naⁿñeeⁿ s'om'ñeeⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwilayu' ts'ondaa Judea.

12

Tue' Jacobo ndo' na tyocanjom Pedro w'aancjo

1 Ncuee'ñeeⁿ nquii rey Herodes, cwajndii tyoco'weeⁿeⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ.

2 Sa'ntjoom na cue' Jacobo xio Juan ñ'eⁿ xjo espada.

3 Ndo' quia na nty'iaaⁿaⁿ na tjawee' n'om nn'aⁿ judíos na tue' Jacobo mati t'ueeⁿ Pedro. Luaa' tuii xcwe ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'naⁿ ndaaljo' tjaquiee'.

4 Ndo' jndā na t'ueeⁿ Pedro tjoom'm tsaⁿñeeⁿ w'aancjo. Tquiaaⁿ cwenta tsaⁿñeeⁿ luee quin'oom nchoo' cwii sondaro na jom jom ndii' ñequiee ñequieendye naⁿñeeⁿ na cal'ana cwenta tsaⁿñeeⁿ. Ee seitioom xeⁿ jndā teinom ncuee pascua nncwjeeⁿeⁿ juu na nntu'xeⁿñe joo ndāa nn'aⁿ.

5 Jo' chii tyol'ana cwenta tsaⁿñeeⁿ naquii' w'aancjo, saa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ tic'oomeintyjee'na na tyola'neiⁿna nnom Ty'o^ots'om na cateijneiⁿ tsaⁿñeeⁿ.

Ty'o^ots'om tjei'n'maaⁿñê Pedro

6 Ndo' Pedro, majuu tsjom'ñeeⁿ na nneiⁿncoo nncwji' Herodes jom jo ndāa nn'aⁿ, watsom quii'ntaaⁿ we sondaro na chu'tyeⁿñê we l'uaancjo. Ndo' nt'om sondaro m'aⁿ 'ndyoots'a na cwil'a cwenta.

7 Mats'ia jo' tyjee' cwii ángel cwentaa' Ta Ty'o^ots'om ndo' teixueeⁿ naquii' w'aancjo. Ángel'ñeeⁿ tii' l'o^on tsei'ntsquiee' Pedro, seilcweeⁿ juu. Matsoom nnom:

—Maje' maje'ndyo quicantyja'.

Quia jo' mana tquiaa l'uaancjo na chu'tyeⁿ l'o Pedro.

8 Tso ángel'ñeeⁿ nnoom:

—Cwe' lia' ndo' cañjom' lcom'.

Jndā s'aaⁿ na ljo' tso ángel nnoom:

—Cwe' liaatco 'naⁿ ndo' candyo'ntyjo' naxaⁿa.

9 Jlui' Pedro, tjantjooⁿ naxeⁿ ángel, saa ticaljeiiⁿ aa mayuu'cheⁿ na jndyaañê s'aa ángel. Ndoo' s'aana' ntyjeeⁿ na cwe' tsoom'm ndaa.

10 Tei'nomna yuu m'aaⁿ sondaro najndyee. Jndā chii yuu m'aaⁿ sondaro na jndā we. Mana tquiena 'ndyoots'a xjo yuu na nlu' ts'aⁿ na nncuooⁿ nataa quii' tsjoom. 'Ndyoots'a'ñeeⁿ jnaaⁿ cheⁿnquiina'. Jo' chii tei'nomna. Ty'ena cwii nataa, mana 'ndii' ángel jom na ñeⁿnqueⁿ.

11 Quia jo' sei'nq^o'yaaⁿ, matsoom:

—Cwa mayuu'cheⁿ na Ty'o^ots'om jñoom ángel 'naaⁿaⁿ na catseicandyaañe ja l'o Herodes ñequio luee nn'aⁿ judíos cha'tso na cwiqueⁿ n'omna na nl'ana ñ'eⁿndyo.

12 Jndā na ljeiiyaaⁿ na mayuu' na jndyaañê, tjaaⁿ waa' María tsondyee Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos. Ee jo' jo'

jndye nn'aⁿ jndā tjomndye na cwila'neiⁿ nnom Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ.

13 Tjo' Pedro 'ndyoots'a w'aa'ñeeⁿ. Cwii yuscu na mandíntjom na jndyu Rode tjacanty'iaa' 'ñeeⁿ cacjo'.

14 Tajnaⁿaⁿ na jndyee' Pedro, jo' na tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿeⁿ. Meiⁿ na nntseicanaaⁿñê 'ndyoots'a tîcatseicanaaⁿñê. Seityuaa'toom tjaaⁿ naquii' w'aa' tjatseicañeeⁿ nn'aⁿ cwa Pedro luaa' jndā tyjee', macjo' 'ndyoots'a.

15 Saa jluena nnoom:

—Jeeⁿcheⁿ ntjeiⁿ xqueⁿ!

Saa jom ñe'cwii ñ'oom matsoom na mayuu'cheⁿ na Pedro luaa'. Quia jo' jluena:

—Luaa' ángel na mach'ee cwenta jom. Cwe' na mach'eeyana' ntyji' na jom.

16 Yocheⁿ na luaa', tîcjaameiⁿntyjee' Pedro na macjo^ooⁿ 'ndyoots'a hasta quia na jlacanaaⁿndyena. Ndo' quia nty'iaana jom jeeⁿ seicaty'ueneiiⁿna' joona.

17 Saa s'o^oo' l'o^ooⁿ na calacheⁿna. Tsoom ndaana chiuu s'aa Ta Ty'o^oots'om na tjei' jom naquii' w'aancjo. Ndo' matsoom:

—Ñ'oomwaa' calacandii'yo' Jacobo ñequio nt'omcheⁿ nn'aaⁿya na cwilayu'.

Jndā jo' jlueeⁿeⁿ, tjaaⁿ cwiiⁿcheⁿ joo.

18 Jndā teixuee jeeⁿ ndyaa' tyolañ'eeⁿ ndyuee sondaro ee tîleicaliuna ljo' tuii ñequio Pedro.

19 Herodes tcuu tcuu tyol'ueeⁿ tsaⁿñeeⁿ saa tîcaljeiiⁿ juu, Jndā jo' chii tyowajndooñê sondaro ndo' saⁿntjoom na cwje naⁿñeeⁿ. Jndā jo' jlueeⁿeⁿ ndyuaa Judea. Tjaaⁿ Cesarea na nnc'oomñê jo' jo'.

Tue' Herodes

20 Herodes jeeⁿ lioom'm nn'aⁿ tsjoom Tiro ñequio tsjoom Sidón. Jo' chii joona jlajndaaⁿndyena na nnc'oona na m'aaⁿ. Saa ty'ecal'ueendye jndyeena ñ'oom nnom Blasto ts'aⁿ na wjaañoom'ñe nacañom'm. Tyol'ana ty'oo nnom tsaⁿñeeⁿ na cateijneiⁿ joona na cantycwii tia'ñeeⁿ na lioo' Herodes ñ'eⁿndyena ee nantquie na macaⁿna' joona cwinaⁿna' yuu na matsaⁿntjom tsaⁿñeeⁿ.

21 Quia jo' tqueⁿ Herodes cwii xuee ndo' quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ tcweeⁿ liaa na ya cantyja na matsaⁿntjoom ndo' tjawacatyeeⁿ sulā yuu na maxjeⁿ mawacatyeeⁿ quia na matseijndaaⁿñê ñ'oom. Jndā jo' tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndāā nn'aⁿ.

22 Quia jo' jlat'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Jlaxuaana, jluena:

—Luaa' cwii ty'o^oots'om matseineiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ.

23 Ndo' ángel cwentaa' nquii Ty'o^oots'om mañoom' s'aa na teiwii' Herodes ee tîcatseit'maaⁿñê Ty'o^oots'om. Tueeⁿeⁿ na tcwa' canti jom.

24 Saa ñ'oom' Ty'oots'om tjanty'eetina', tjawijndyendyeti nn'aⁿ tyolayu'.

25 Ndo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo, jnda na jndaa' ts'iaaⁿ na ty'ena Jerusalén, quia jo' ty'elcwee'na Antioquía. Ty'eñ'omna Juan ts'aⁿ na mati jndyu Marcos.

13

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwi'oonquiiana ñ'oom' Ty'oots'om

1 Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Antioquía, quii'ntaaⁿna tyom'aⁿ profetas ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tyot'mooⁿ. Joo naⁿñeeⁿ Bernabé ñ'eⁿ Simón, tsaⁿ na cwiluena negro juu, ndo' Lucio ts'aⁿ tsjoom Cirene ñ'eⁿ Manaén ndo' Saulo. Ndo' juu Manaén ñecwii ty'ewijndana ñ'eⁿ Herodes tsaⁿ na tyotsaⁿntjom ts'ondaa Galilea.

2 Cwii xuee na cwila't'maaⁿndye naⁿñeeⁿ Ty'oots'om, ndo' cwilacwe'jndo'ndyena, juu xjeⁿñeeⁿ tso Espíritu Santo ndaana:

—Catjeii'ndyo'yo' Bernabé ñ'eⁿ Saulo na nnc'oona ts'iaaⁿ na t'ioⁿya jooa.

3 Quia jo' jlacwejndo'ndyetina, ndo' tyola'neiⁿtina nnom Ty'oots'om. Jnda chii tioona lueena nacjoo naⁿñeeⁿ ndo' jñoomna joo na c'oo ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

Bernabé ñ'eⁿ Saulo cwiñe'quiiana ñ'oom Chipre

4 Jo' chii Bernabé ñ'eⁿ Saulo ty'ena yuu na jñom Espíritu Santo jooa. Ty'ecuena tsjoom Seleucia. Jo' jo' jnaⁿna ty'ena ñ'eⁿ w'aandaa na nlquiiana ndyuaaxeⁿncwe Chipre.

5 Ndo' jnda na tquiena tsjoom Salamina, quia jo' tyoñe'quiiana ñ'oom' Ty'oots'om naquii' lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Ndo' Juan, ts'aⁿ na mati jndyu Marcos, tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena na tyoteijneiⁿ jooa.

6 Teiⁿnomna cha'waa ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ. Tquiena hasta tsjoom Pafos. Jo' jo' jliuna cwii tsaⁿcalua', ts'aⁿ judío na tyoch'ee na profeta juu saa tiyuu' ñ'oom tyoñequiaa. Jndyu tsaⁿñeeⁿ Barjesús.

7 Tyocañ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ na tyotsaⁿntjom na jndyu Sergio Paulo ts'aⁿ na jeeⁿ jndq' ts'om. Ndo' Sergio'ñeeⁿ tqueeⁿñé Bernabé ñ'eⁿ Saulo ee ñe'cañeeⁿ ñ'oom' Ty'oots'om.

8 Tsaⁿcalua'ñeeⁿ waa cwiicheⁿ xueⁿeⁿ na jñoom Elimas. Jom ñe'catseitsaaⁿñé naⁿñeeⁿ na tacala'neiⁿna nnom ts'aⁿ na matsaⁿntjom ndo' seijneiⁿ na tintseñ'oom'ñe tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ naⁿñeeⁿ, ee tical'ue ts'oom na nntseyiu' juu.

9 Jo' chii Saulo na mati jndyu Pablo, cha'waañ'eⁿ naquii' ts'oom too' Espíritu Santo, nquiee nty'iaaⁿaⁿ tsaⁿcalua'ñeeⁿ.

10 Matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—'U ts'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ manqui^u'nn'aⁿl ndo' na jeeⁿ tia ts'aⁿndyu', 'u jnda ts'aⁿndii. 'U na jndoo' cha'tso nnom na ya, ¿Aa tixocja'meintyje' na matsei'cu' na nnc'ooquie' nn'aⁿ nato na yuu cantyja 'naaⁿl Ty'oots'om?

11 Na nmeiⁿl mache' m'aaⁿ Ty'oots'om nacjo'. Jo' chii nnc'oom' na nchjaⁿl. Ndo' cwantindy^o xuee taxocanty'ia' naxueeñe ñe'quoom'.

Ndo' mañoom' s'aana' cha'cwijom tioo nchquiuts'o nacjoom'm ndo' s'aana' ntyjeeⁿ najaaⁿñe. Tyol'ueeⁿ ts'aⁿ na nnt'uui ts'ooⁿ na wjaañ'oom jom ee na titquoom'm.

12 Ndo' ts'aⁿ na matsaⁿntjom, quia na nty'iaaⁿl'aⁿ na luaa' tuii seiyo^om'm ee jeeⁿ tjawee' ts'oom ñ'oom na cwit'mooⁿna cantyja 'naaⁿl Ta Ty'oots'om.

Pablo ñ'eⁿ Bernabé cwiñequiana ñ'oom' Ty'oots'om tsjoom Antioquía ndyuuaa Pisidia

13 Quia jo' Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê jlui'na tsjoom Pafos. Tuona w'aandaa. Ty'ena, tquiena tsjoom Perge ndyuuaa Panfilia. Jo' jo' 'ndii Juan joona, tjalcweeⁿl'eⁿ Jerusalén.

14 Jnda jo' jlui'na Perge, ty'ety'etina. Tquiena tsjoom Antioquía ndyuuaa Pisidia. Ndo' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ na ñ'eeⁿ ndo' ty'emeindyuaandyena.

15 Jnda jo' sei'naaⁿl ts'aⁿ ljeii na tqeeⁿ Moisés ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas, jnda chii nn'aⁿ na cwiluiitquiendye cantyja 'naaⁿl wats'om'ñ'eeⁿ jluena nnom Pablo ñ'eⁿ Bernabé:

—'O nn'aaⁿya xeⁿ waa na ñ'e'calajndo^o'yo' n'ooⁿyâ, candu'yo' ndyaa^{yâ}.

16 Jo' chii teicantyya Pablo, seintyyaaⁿ ts'ooⁿ na cala'cheⁿna. Matsoom:

—'O nn'aaⁿya tsjaaⁿ Israel ñ'eⁿ nt'omndyo' 'o na mati cwila't'maaⁿl'ndyo' Ty'oots'om, candye'yo' ñ'oom na nntsjo^o:

17 Nquii Ty'oots'om cwentaa jaa nn'aⁿ Israel tjeii'ñê welooya na ñet'om teiyo cwentaaⁿl'aⁿ. S'aaⁿ na teit'maⁿl tmaaⁿl joona yocheⁿ na tyom'aⁿyana ndyuuaa Egipto, ndo' jndaⁿquiacheⁿ ñequio najneiⁿ tañom'm joona, tjeiiⁿl'eⁿ joona ndyuuaa'ñ'eeⁿ.

18 Tyotsei^oquii ts'oom ñ'eⁿndyena cha'na wen'aaⁿ ntyu quia tyom'aⁿna ndyuuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

19 Jnda chii tquiaaⁿ na jndaana ndyuuaa Canaán ee seityueeⁿl'eⁿ ntquiee' ntmaaⁿl nn'aⁿ na ñet'om ndyuuaa'ñ'eeⁿ cha jo' jo' nnc'om joona.

20 Jnda jo' tqueeⁿ na tyotsaⁿntjom jwe joona cha'na cwii ñequiee siaⁿto waljoo' wen'aaⁿl'nchoo' qui ntyu. Tyotsaⁿntjom naⁿl'ñ'eeⁿ joona hasta na macanda^o cwii t'oom profeta Samuel.

21 Xjeⁿñeeⁿ tyotaⁿna nnom Ty'oots'om na ññequiaaⁿ cwii rey na nntsaⁿntjom jooa. Ndo' ty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ Saúl jnda Cis, tsjaaⁿ 'naaⁿ Benjamín, na tsaⁿñeeⁿ saⁿntjom jooa cwii wen'aaⁿ ntyu.

22 Jnda jo' tjeiiⁿeⁿ tsaⁿñeeⁿ ndo' ty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ David. Tyotsoom cantyja 'naaⁿ juu: “Juu David jnda Isaí, nts'aaⁿ cha'xjeⁿ cjaawee' ts'ooⁿ. Cha'tso na l'ue ts'ooⁿ nntseicanaaⁿ.”

23 Nquii David'ñeeⁿ, matsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ Jesús, tsaⁿ na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ Israel cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ.

24 Cwii tjoocheⁿ na nnto' Jesús ts'iaaⁿ na ty'iom Ty'oots'om jom tyom'aaⁿ Juan, tyoñequiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ Israel. Tyotsoom ndaana na calcwe' n'omna ndo' cwits'oomndyena.

25 Quia na jnda majaatseicandaⁿñe Juan ts'iaaⁿ na tyotseixmaaⁿ, tsoom: “O m'aaⁿ n'om'yo' na ja ts'aⁿ na ndyocwji'n'maaⁿñe 'o saaⁿ nchii jom ja. Jom manncwjeeⁿeⁿ ndo' t'maⁿ tseixmaaⁿ. Ja meiⁿ cwe' lcoom'm ticatseixmaⁿya na nntseicanaⁿa.”

26 Tsoti Pablo ndaana:

—'O nn'aaⁿya, nt'omndyoⁿ jaa cwiluiindyⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham ndo' nt'omndyo' 'o nchii jo' saaⁿ mati cwila't'maaⁿndyo' Ty'oots'om. Ndaaⁿ jaa na cha'tsondyo seicwanom Ty'oots'om ñ'oomwaa na ma'moⁿna' ndaaya chiuu cal'aaya cha nluin'maaⁿndyo.

27 Nn'aⁿ na m'aⁿ Jerusalén ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaana ticala'noⁿna ñeeⁿ cwiluiiñe Jesús. Ee meiⁿ ticwii cwii xuee na cwita'jndyeena cwila'naaⁿna ñ'oom na tyola'ljeii profetas saaⁿ ticala'noⁿna na matseineiⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ Jesús. Jo' na manquieetona tquiiana jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ tso ñ'oom'ñeeⁿ na nntjoom.

28 Meiⁿ ticatseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ ee meiⁿcwii jnaaⁿaⁿ tjaa'naⁿ, saaⁿ tyotaⁿna nnom Pilato na cueeⁿeⁿ.

29 Jnda na jlacandaⁿndyeñ'eⁿna cha'tso ñ'oom cha'xjeⁿ na matso ljeii 'naaⁿ Ty'oots'om na nntjom Jesús, tyjeendye nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ. Chii ty'ecat'iuuna jom quii' tsei'tsuua.

30 Saaⁿ s'aa Ty'oots'om na tando'xcoom. Je' tac'oomñe quii'ntaaⁿ l'oo.

31 Ndo' nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿñê na jnaⁿna Galilea na ty'ewana Jerusalén jndye xuee tyonty'iaatina jom jnda na wando'xcoom. Je' majooa cwitjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

32 'Jo' chii cwiñequiaayâ ñ'oom naya ndaaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tso Ty'oots'om ndaaⁿ welooya na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ.

33 Ndo' je' ndaā jaa nn'aⁿ tsjaaⁿ jooⁿa jndā seicandāāñê ñ'oom'ñeeⁿ ee wando'xco Jesús jndā na tue'. Teiyo teiljeii ñ'oom naquii' salmo jndā we na matsona': "U cwiluiindyū' ti'jndaaya ndo' xuee je' ma'mooⁿya ndaā nn'aⁿ na cwiluiindyō tsotye'."

34 Jndā t'moⁿ Ty'oōts'om na nnts'aaⁿ na nncwando'xco Jesús jndā na tueeⁿeⁿ, meiⁿ xocatoo' sei'ts'o 'naaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ matso salmo jndā we. Matsona': "Nntio'naaⁿndyō 'o cha'xjeⁿ ñ'om na tsjoo nnom David na nnts'aa."

35 Mati teiljeii ñ'oom naquii' cwiicheⁿ salmo na ndoo' matseineiⁿ nquii Jesús. Matsona': "U xonquiaa' na nnto'ndyō ee na cwiluiindyō ti'jnda' na lju' ts'ooⁿya jo njom'."

36 David, tsaⁿ na seiljeii ñ'oom'ñeeⁿ ñejndi'ntjoom ndaā nn'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'oōts'om. Jndā chii tueeⁿeⁿ. Ty'ecat'iuu nn'aⁿ jom yuu tjacant'iuu'ndye weloom'm na ñet'om teiyocheⁿ ndo' to'ñê.

37 Saā Jesús tīcatoo'ñê. S'aa Ty'oōts'om na tando'xcoom.

38 Jo' chii 'o nn'aaⁿya, cala'noⁿ'yo' ñ'oom na cwiñequiaayâ ndaā'yo', ee cantyja 'naaⁿ' jom jo' na matseit'maⁿ ts'om Ty'oōts'om jnaⁿ'yo'.

39 Cantyja 'naaⁿ' ljeii na tqeeⁿ Moisés xocalui'n'maaⁿñe ts'aⁿ. Saā cantyja 'naaⁿ' Jesús meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na nntseyiu' ñ'eⁿñê nlui'n'maaⁿñe.

40 Jo' chii queⁿ' queⁿ'yo' cwenta cha tintjom'yo' cha'xjeⁿ matso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

41 Tyoluena:

Queⁿ'yo' cwenta 'o nn'aⁿ na ticuee' n'om'yo' ñ'oom na mayuu'. Catseicaty'uena' 'o. Ndo' na nntsuundyō'.

Ee ncuee na cwitando'yo' ja Ty'oōts'om nnts'aa ts'iaaⁿ t'maⁿ na nntseicaty'uena' 'o,

na xocala'yū'yo' ñ'eⁿndyō meiiⁿ na nntso ts'aⁿ ndaā'yo' na cal'a'yo' na ljo'.

42 Jndā na seineiⁿ Pablo jlueeⁿeⁿ naquii' wats'om'ñeeⁿ ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Ndo' nn'aⁿ na nchii judíos tyoll'ana ty'oo ndaā naⁿ'ñeeⁿ na cala'nei'tina ñ'oom'ñeeⁿ ndaāna cwiicheⁿ xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos.

43 Quia na jndā t'oom'ndye nn'aⁿ na tyotjomndye wats'om'ñeeⁿ jndye nn'aⁿ ty'elajomndyena ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ñ'eeⁿ nn'aⁿ judíos ndo' ñ'eeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos saā ñequio na xcwee' n'omna cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'oōts'om cha'xjeⁿ nn'aⁿ judíos. Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolajndo'na n'om naⁿ'ñeeⁿ na tyeⁿ c'omna na quit'maⁿ n'omna Ty'oōts'om ee jom matseixmaaⁿ nya.

44 Quia na tue'ntyjonnda' xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos manndyo ndyuendye nn'aⁿ quii' tsjoom tjomndyena na nndyena ñ'oom' Ty'oöts'om.

45 Saa nn'aⁿ judíos, quia na nty'iaana na jndyendye nn'aⁿ jnda tjomndye, tyola'taa' n'omna. Tyoluena na tiyuu' ñ'oom na tyotseineiⁿ Pablo ndo' tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

46 Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolaneiⁿna ñequio na t'maⁿya n'omna. Jluena:

—Matsa'ntjomna' na nleineiⁿjndyee ñ'oom' Ty'oöts'om ndaa' 'o nn'aⁿ judíos, saa tiñe'cato'ñoom'yo' juuna'. Cwil'a'yo' cha'cwijom ticalaxmaⁿ'yo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'. Jo' chii je' ñequiaayâ ñ'oom nayawaa ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

47 Ee luaa sa'ntjom Ta Ty'oöts'om já, tsoom: Ja jnda tquaaⁿya 'o na nlaxmaⁿ'yo' cha'cwijom chom na nnt-seixueeñena' ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

Hasta cha'waa nnom tsjoomnancue ñequia'yo' ñ'oom ndaa nn'aⁿ cantyja na nlui'n'maaⁿndyena.

48 Quia na jndye nn'aⁿ na nchii judíos ñ'oomwaa' tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿ' n'omna. Tyolat'maaⁿndyena ñ'oom' Ty'oöts'om. Ndo' jlayu' cha'tsondye nn'aⁿ na maxjeⁿ ntyjii Ty'oöts'om na nnto'ñoomna na ticantycwii na nntando'na.

49 Ndo' t'oom' ñ'oom' Ta Ty'oöts'om cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ.

50 Saa nn'aⁿ judíos tyolajndo'na n'om naⁿlcu na t'maⁿ cwilaxmaⁿ ndo' na cwilacandā cantyja na cwi'oo wats'om 'naaⁿna. Mati tyolajndo'na n'om naⁿnom na cwiluiitquiendye tsjoom Antioquí'a'ñeeⁿ. Jo' na jla'jomndye nn'aⁿ na tyota'wi'na Pablo ñ'eⁿ Bernabé hasta tjeii'na naⁿ'ñeeⁿ ndyuaana.

51 Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé jla'teincwii'na nc'ee'na chii tquiaa ts'ojndaa na chuu' na t'moⁿna' na tis'a l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Jnda chii ty'ena tsjoom Iconio.

52 Saa nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Antioquí'a'ñeeⁿ neiiⁿna ndo' too' naquii' n'omna m'aaⁿ Espíritu Santo.

14

Cwiñequiana ñ'oom' Ty'oöts'om tsjoom Iconio

1 Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé majo'ti l'ana tsjoom Iconio. Ty'equie'na naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyoñequiana ñ'oom' Ty'oöts'om. Jeeⁿ ya tyola'neiⁿna. Jo' chii jndyendye nn'aⁿ judíos jlayu' ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

2 Saa nn'aⁿ judíos na tyoolayu' tyola'ndaa'na n'om nn'aⁿ na nchii judíos. Tyol'ana na calancjoo'ndye naⁿ'ñeeⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwilayu'.

3 Jo' chii Pablo ñ'eⁿ Bernabé majndye xuee ljoo'ndyena tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' ñequio na t'maⁿya n'omna tyoñequiana

ñ'oom cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om ee nquiuna na ñ'eⁿñ'eeⁿ ñ'eⁿndyena. Ndo' jom t'm^ooⁿ na mayuu' ñ'oom na tyoñequiana ee s'aaⁿ na tyol'ana 'naaⁿ t'maⁿ na xocanda^a nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ meiⁿ xocatsei'n^oⁿ ts'aⁿ chiuu tuiiyuu.

⁴ Saa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ toⁿ'na' jona. Ee nt'omndyena tyola'jomndyena ñequio nn'aⁿ judíos ndo' nt'omcheⁿ tyola'jomndye ñequio apóstoles.

⁵ Quia jo' nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii jo' jla'jomndyena ñequio naⁿmaⁿn'iaaⁿ tsjoomna na tyol'ueendyena chiuu nnta'wi'na naⁿñ'eeⁿ ndo' na njñomna ljo'.

⁶ Saa Pablo ñ'eⁿ Bernabé jndyena na ljo'. Jo' chii jleinomna. Ty'ena tsjoom Listra ñequio tsjoom Derbe, jo' jo' ndyuaa Licaonia. Ndo' ty'ena ndyuaa na mat'uiina' ñ'eⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

⁷ Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^oots'om.

Nn'aⁿ tsjoom Listra cwijñomna ljo' Pablo

⁸ Tsjoom Listra tyowacatyeeⁿ cwii tsaⁿs'a na tileicjaacaa ee maxjeⁿ ntjeiⁿ nc'eeⁿ tuiiñê. Mei'jom ndii' tyoojaacaⁿ.

⁹ Jndii tsaⁿñ'eeⁿ na seineiⁿ Pablo. Ndo' nquiee nty'iaaⁿ'aⁿ juu, ee sei'n^ooⁿ'oⁿ na tseixmaⁿ tsaⁿñ'eeⁿ na matseyu'ya ts'om na nlco'yana' juu.

¹⁰ Quia jo' jndeii seineiiⁿ, matsoom:

—Quintyja', cwintyje'.

Quia jo' mañoom' teintyjee', to' tjacaa.

¹¹ Ndo' nn'aⁿ ndyuaa Licaonia, quia na nty'iaana na luaa' s'aa Pablo, to'na tyola'xuaana ñequio ñ'oomna. Tyoluena:

—Cwa we nty'o^o cha'na nn'aⁿ jnda^a tquiecañomna jaa.

¹² Jo' chii jluena na Bernabé ty'o^o Júpiter jom, ndo' Pablo je' jluena na jom ty'o^o Mercurio ee jom mañequiaaⁿ ñ'oom ndaana.

¹³ Nnom tsjoom meintyjee' wats'om cwentaa' ty'o^o Júpiter. Ndo' tyee cwentaa' Júpiter'ñeeⁿ jndyochom quioo'ndyo na ta'njoom' l'uaaljaa' cantyo'yo' hasta 'ndyoots'atoom' tsjoom ee jom ñequio nn'aⁿ quii' tsjoom ñ'e'cala'cwjeena quioo'ñeeⁿ na nla't'maaⁿndyena Bernabé ñ'eⁿ Pablo.

¹⁴ Saa apóstoles, quia na nty'iaana na luaa' nl'a nn'aⁿ, to'na tyojndii'ndyena liaana na matsei'ndaa'na' nquiuna na luaa' cwil'a naⁿñ'eeⁿ. Jndeii ty'equie'na quii'ntaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁵ Tyolaxuaana tyoluena:

—Chiuu sa 'o nn'aⁿ na luaa' ñ'e'cal'a'yo'. Mann'aⁿ já cha'na 'o. Tquioñ'o^o'yâ ñ'oom naya na nndye'yo' cha ca'ndye'yo' nmeiⁿ na cwe' ts'iaaⁿndyo. Calat'maaⁿndyo' nquii Ty'o^oots'om na wando' ee jom tqueeⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' cha'tso nnom na cwilaxmaⁿ'na'.

16 Ncúee na ñejndyowaana' ñe'ndiitoom na cal'a cha'tso nn'aⁿ meiⁿljo'cheⁿ na l'ue n'omna.

17 Saa tíca'ñeeⁿ na ticwji'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ nqueⁿ, ee mach'eeⁿ naya cha'tsondye nn'aⁿ. Mañequiaaⁿ ndaaluaa' na cwinaⁿna' tsjo'luee. Ndo' mach'eeⁿ na cwiquie ntjom. Mach'eeⁿ na cwijaacjooya ñ'eⁿ nantquie na mañequiaaⁿ ndo' mach'eena' na neiiⁿya.

18 Saa meiiⁿ na jluena ñ'oommeiⁿ jeeⁿ nc'uaa' tjawitsaaⁿ na ñe'calacwjee nn'aⁿ quioo' jo ndaana na nlat'maaⁿndye naⁿñeeⁿ jooa.

19 Juu xjeⁿñeeⁿ tquiecañom nn'aⁿ judíos na jnaⁿ tsjoom Antioquía ñequio Iconio. L'ana na ñe'cwii ñ'oom t'maⁿna ñequio nn'aⁿ tsjoom Listra. Jo' chii tyojñomna ljo' Pablo. Jnda chii ty'eñ'omtscoo'ndyena jom nnom tsjoom ee jla'tiuuna na jnda tueeⁿeⁿ.

20 Saa nn'aⁿ na cwilayu' ty'ecwintyjee'na ndiocheⁿ nacañom'm. Quia jo' teicantyyaaⁿ, tjaquie'nnaaⁿaⁿ quii' tsjoom. Ndo' teincoo cwiicheⁿ xuee jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ñ'eⁿ Bernabé tsjoom Derbe.

21 Tyoñequiana ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, ndo' jndye nn'aⁿ jlayu'. Jnda chii ty'elcwee'nnda'na Listra ñequio Iconio ñequio Antioquía.

22 Njoom'ñeeⁿ tyoteijndeitina nn'aⁿ na cwilayu' na c'omt'maaⁿndyeti naⁿñeeⁿ n'omna. Tyola'jndo'na n'om naⁿñeeⁿ na cwintyjee'tyeⁿna na cwilayu'na. Ndo' tyoluena:

—Maxjeⁿ cwilaxmaaⁿya na jndye nawi' nntjooⁿya na cwit-saaquiaa'a cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'ooots'om.

23 Mati tjeii'ndyena nn'aⁿ na nntioona ts'iaaⁿ na nlui-itquiendye cwentaa' cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyola'neiⁿna nnoom Ty'ooots'om ndo' tyola'cwejndo'ndyena. Ndo' tioona naⁿñeeⁿ l'ooⁿ ee na ñ'eⁿ jom jnda jlayu'na.

Cwi'oolcwee'nnda'na tsjoom Antioquía ndyuaa Siria

24 Jnda jo' tei'nomna ndyuaa Pisidia, tquiena ndyuaa Panfilia.

25 Jo' jo' tyoñequiana ñ'oom tsjoom Perge. Jnda chii ty'ena tsjoom Atalia.

26 Tsjoom'ñeeⁿ tuona w'aandaa. Ty'elcwee'nnda'na tsjoom Antioquía yuu na jnaⁿna jnda na tioo nn'aⁿ jooa l'o Ty'ooots'om ndo' je' jnda jlacandana ts'iaaⁿñeeⁿ.

27 Ndo' jnda na tquiena Antioquía jla'tjomna nn'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaaⁿaⁿ. Tyoluena ndaa naⁿñeeⁿ cha'tso na tyoteijndei Ty'ooots'om na tyol'ana ndo' na mati s'aaⁿ na cwilayu' nn'aⁿ na nchii judíos.

28 Jndye xuee ljoo'ndyena ñequio nn'aⁿ na cwilayu' jo' jo'.

15

Tjomndye nn'a'n na cwilayu' tsjoom Jerusalén

¹ Xjeⁿñeeⁿ nt'om nn'a'n jnaⁿ na ts'ondaa Judea, tqiuocuena Antioquía. Tyot'mooⁿ na ndaa nn'a'n na cwilayu' jo' jo'. Tyoluena na jndei'na' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre cha'xjeⁿ ñ'oom na saⁿntjom Moisés na cal'a nn'a'n judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. Ee xeⁿ ticalacandā naⁿñeeⁿ jo', jluena na xocalui'n'maaⁿndye naⁿñeeⁿ.

² Ndo' Pablo ñ'eⁿ Bernabé tyolañ'eeⁿ ndyueena ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ na tquie Antioquía. Tyoluena na tiyuu' na macaⁿna' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre'ñeeⁿ. Jndā chii teijndaa' na wendye jona ñequio nt'omcheⁿ nn'a'n na cwilayu' nnc'oona Jerusalén. Nnc'oontyaa'na nquie apóstoles ñequio nn'a'n na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'a'n na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿa'na tsjoom'ñeeⁿ. Jo ndaa naⁿñeeⁿ nleijndaa' ñ'oomwaa'.

³ Quia jo' tmaaⁿ nn'a'n na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿa'na tsjoom Antioquía ty'ioomna ts'iaaⁿ naⁿñeeⁿ. Jo' chii ty'ena. Teinomna ndyuua Fenicia ñequio Samaria. Tyolacandiina nn'a'n na cwilayu' jo' jo' na mati nn'a'n na nchii judíos macwilcwe' n'om, macwilayu'na. Ndo' quia na jndye naⁿñeeⁿ na ljo', cha'tsondyena tquiaana' na jeeⁿ neiiⁿna.

⁴ Quia tuee' Pablo ñ'eⁿ Bernabé Jerusalén, cha'waa tmaaⁿ nn'a'n na cwilayu' jo' jo' ñequio nn'a'n na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿna ñequio apóstoles to'ñoomna naⁿñeeⁿ ñequio na neiiⁿna. Quia jo' naⁿñeeⁿ tyoluena cha'tso na jndā s'aa Ty'oots'om ñ'eⁿndyena.

⁵ Saā nt'om nn'a'n na cwilayu' na cwilaxmaⁿ tmaaⁿ nn'a'n judíos na jndyu fariseos teicantjanya. Tyoluena:

—Jndei'na' na cal'a naⁿñeeⁿ costumbre na cwil'aa jaa nn'a'n judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom ndo' cal'uuya ndaāna na calacandaaⁿndyena cha'tso ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁶ Ndo' apóstoles ñequio nn'a'n na cwiluiitquiendye tjomndyena na m'maⁿna ñ'oomwaa'.

⁷ Mayo tyol'uee'ndyena chiuu nl'ayoona na nlajndaa'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ. Jndā chii teicantya Pedro. Tsoom ndaāna:

—'O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' manquiuy'yo' na jaach'ee xuee tjeii'ñe Ty'oots'om ja quii'ntaaⁿyo' na nñequiaya ñ'oom naya chiuu na nlui'n'maaⁿndye nn'a'n na nchii judíos cha nlayu'na.

⁸ Ee nqueⁿ mantyjeeⁿ chiuu cwila'xmaⁿ nn'a'n naquii' n'om. Ndo' jndā t'mooⁿ na mati maco'ñoom nn'a'n na nchii judíos laxmaⁿ ee tquiaaⁿ Espíritu Santo na nnc'oomñe naquii' n'omna cha'xjeⁿ tquiaaⁿ juu na nnc'oomñe naquiii' n'ooⁿ jaa.

9 Meiⁿ tiquich'eeⁿ na we waa ñ'eⁿndye jooⁿa ndo' ñ'eⁿndyo^o jaa ee seiljoom'm n'omna nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿñê.

10 Quia jo' je' je' çhiuu na ñe'cal'a'yo' xjeⁿ Ty'o^oots'om? 'O cwil'a'yo' na jndei'na' na joo nn'aⁿ na cwilayu' na nchii judíos calacandana ñ'oom na matsa'ntjomna' jaa nn'aⁿ judíos na juuna' matseijomna' cwii xuu, ndo' xuu'ñeeⁿ meiⁿ welooya na ñet'om teiyo tîcanaⁿndyena meiⁿ jaa.

11 Saa tiyuu' na ljo' macaⁿna' ee cwilayuu'a na macanda juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesús na cwe' yu jo' na cwilui'n'maaⁿndyo jaa ndo' mati jooⁿa.

12 Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye jla'cheⁿna. Tyoqueⁿna cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ Bernabé ñequio Pablo cantyja 'naaⁿl' ts'iaaⁿ t'maⁿ ñequio 'naaⁿ na tyol'ana quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na xocandaa nluina' na cwe' najndei nquii ts'aⁿ.

13 Jnda' na jla'neiⁿ naⁿñeeⁿ quia jo' t'o Jacobo, matsoom:

—O re nn'aⁿya na cwilayu'yo' candye'yo' ñ'oom na nntsjo^o.

14 Juu Simón Pedro jnda' tsoom ndaaya chiuu waa na jnaⁿjndyeena' na tio'naaⁿñe Ty'o^oots'om nn'aⁿ na nchii judíos na macwjii'ñê nn'aⁿ quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ na nlxamaⁿ tmaaⁿl' cwentaaⁿaⁿ.

15 Juu ñ'oomwaa' ljo'yu tseixmaⁿna' ñequio ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

16 Luaa matsona':

Quia na jnda' tuui cha'tso nmeiⁿl,

nnc'o^onnnda'a na wi' ts'o^oya tsjaaⁿ 'naaⁿl' David na jndyow-icantjoo'.

Matseijndaa'ndyo na cwii jooⁿa nntsaj'ntjom.

17 Luaa' matseijndaa'ndyo cha mati nn'aⁿ na nchii judíos nl'ueena ja na cwiluiindy^o na matsa'ntjoⁿya.

Cha'tsondye naⁿñeeⁿ na quia nlxamaⁿ cwentaya nl'ueena ja.

18 Ñ'oom'ñeeⁿ tsotina':

Luaa' ñ'oom na teiyo t'moⁿ Ty'o^oots'om ndaaya ñequio ts'iaaⁿmeiiⁿ na mach'eeⁿ.

19 Tsoti Jacobo:

—Nc'e ñ'oom'ñeeⁿ, jo' chii matseitiuuya cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na cwilcwe' n'om na cwilayu', meiⁿ ticatsona' na nlacachuuya xuu jooⁿa joo ñ'oom na matsa'ntjomna' jaa.

20 Malei'tyeⁿ xeⁿ cwe' nlaljeiia ñ'oom na nlacwanooⁿya na m'aⁿna na tacwa'na nantquie na jnda' tsaj' nn'aⁿ jo ndaa' naⁿ na cwila't'maaⁿndyena na nchii Ty'o^oots'om. Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nc'iaana. Tantquiina seii quioo' na cwe' cwi'u^oo cantyo'. Ndo' tantquiina niom'.

21 Ee teiyo maxjeⁿ cwit'mooⁿ nn'aⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Ndo' cha'tso njoom cwila'naaⁿ nn'aⁿ judíos ñ'oom'ñeeⁿ naquii' lan'om 'naaⁿna ticwii cwii xuee na cwita'jndyeena.

Carta na tja na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

22 Quia jo' apóstoles ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio cha'waa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén t'maⁿna na ya na nntjeii'ndyena nn'aⁿ quii'ntaaⁿna na nnc'oo tsjoom Antioquía ñequio Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Ty'ioomna ts'iaaⁿñeeⁿ Judas ts'aⁿ na jnda we xuee' Barsabás, ñequio Silas. Naⁿnomm'aⁿ cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿna.

23 Ndo' jla'cwanomna cwii carta ñequio naⁿñeeⁿ. Carta'ñeeⁿ matsona':

“Jâ apóstoles ñequiondyo já nn'aⁿ na cwiluiitquiendyô quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén, cwilacwanooⁿyâ cartawaa na m'aⁿ'o nn'aⁿ na nchii judíos na m'aⁿ'yo' tsjoom Antioquía ñequio ndyuua Siria ñ'eⁿ Cilicia. Cwil'uuyâ na xmaⁿndyo' 'o nn'aaⁿya na cwilayu'yo'.

24 Já jnda jndyaayâ na ljo jnaⁿ nt'om nn'aⁿ na ty'e na m'aⁿ'yo' ndo' tyolañ'eeⁿndyena 'o ñ'eⁿ ñ'oom na tyoluena. Tyola'ndaa'na n'om'yo' ñequio ñ'oom'ñeeⁿ. Saa nchii já l'uuyâ na caluena na ljo'.

25 Jo' chii já tjomndyô ndo' ñe'cwii jnda t'maaⁿyâ na ya na nntjeii'ndyô nt'om nn'aⁿ quii'ntaaⁿyâ na nnc'oona na m'aⁿ'yo' ñequio Bernabé ñ'eⁿ Pablo, nquiee nn'aaⁿya na jeeⁿ jnda nquiuuya.

26 Ee naⁿm'aⁿ ti'maaⁿ n'omna meiⁿ cwjena na m'aⁿna cantyja 'naaⁿ Taya Jesucristo.

27 Jo' chii cwijñooⁿyâ Judas ñequio Silas na m'aⁿ'yo'. Joonalue jndaa'ndyena ndaaⁿ'yo' ñ'oom na cwil'uuyâ.

28 Ee nquii Espíritu Santo jnda t'mooⁿ ndaayâ na tilacachutyaaⁿyâ xuu 'o, macanda nmeiiⁿ laxmaⁿ'yo' na calacandaⁿ'yo':

29 Tacwa'yo' nantquie na jnda tsaⁿ nn'aⁿ jo ndaaⁿ 'na' na cwe' nn'aⁿ l'a. Tantquie'yo' niom' meiiⁿ sei quioo' na cwe' cwi'uoo cantyo'. Ndo' meiⁿ tanc'om'yo' na cwe' nnc'om'ya'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ. Xeⁿ cwilacandaⁿ'yo' nmeiⁿ quia jo' malei'tyeⁿ, ya cwil'a'yo'. Macanda ñ'oommeiiⁿ cwil'uuyâ ndaaⁿ'yo'. Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'.”

30 Quia jo' jlui' Judas ñ'eⁿ Silas. Ty'ena tsjoom Antioquía ñ'eⁿ Pablo ñ'eⁿ Bernabé. Quia na tquiena jo' jo' jla'tjomna nn'aⁿ na cwilayu' ndo' tquiana carta na cwileiñ'omna ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

31 Ndo' jnda na jla'naaⁿ naⁿñeeⁿ juuna' tquiaana' na neiiⁿna, ty'omt'maaⁿndyena n'omna.

32 Ndo' Judas ñequio Silas, mati cwiluiindyena profetas. Jo' chii jndye ñ'oom tyola'neiⁿna ndaaⁿ naⁿñeeⁿ, tquiana na t'maⁿ n'om naⁿñeeⁿ ndo' ty'enajndana na cwilayu'na.

33 Judas ñ'eⁿ Silas tyom'a^{na} na jo' jo' cwantindyo xuee. Xjeⁿ na macwi'oolcwee'na Jerusalén yuu m'aⁿ nn'aⁿ na jñoom joona, nn'aⁿ na cwilayu' tsjoom Antioquía tío joona l'ō Ty'ōōts'om na c'oona na tjaa ñomtiuu c'omna.

34 Saa Silas seitoom na nljoo'ñetyeeⁿ jo' jo'.

35 Mati Pablo ñ'eⁿ Bernabé ljoo'ndyena. Joona ñequio jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tyot'moō^{na} na ndo' tyoñequiana ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'ōōts'om ndaa nn'aⁿ.

Pablo na nda we ndii' wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'ōōts'om

36 Jnda na teinom cwanti xuee na ñet'omna jo' jo', tso Pablo nnom Bernabé:

—Cwa nntsaalcwaa'nndaa'a nntsacanty'iaaya chiuu cwi'oom'aⁿ nn'aa^{na} na cwilayu' cwii cwii tsjoom yuu na tyoñequiaaya ñ'oom 'naaⁿ Ta Ty'ōōts'om.

37 Ndo' Bernabé l'ue ts'oom na nncjaañ'eⁿ Juan ñ'eⁿndyena, ts'aⁿ na nda we xuee' Marcos.

38 Saa Pablo tiljoya ts'oom na nncjaa tsaⁿñeeⁿ ee 'ñeeⁿ joona ndyuaa Panfilia ts'iaaⁿ na ty'ena.

39 Jo' chii Pablo ñequio Bernabé ticjaañjoom' t'ma^{na} hasta toⁿndyena. Bernabé tjañ'oom Marcos. Tuona ts'om w'aandaa. Ty'ena ndyuaaxe^{ncwe} Chipre.

40 Saa Pablo, tjeii'ñê Silas. Cwii tjoocheⁿ na nnc'oona tío nn'aⁿ na cwilayu' joona l'ō Ty'ōōts'om na catio'naaⁿñê joona. Jnda chii ty'ena.

41 Tyowi'nomna ndyuaa Siria ñequio Cilicia. Tyotei'jndeina na ty'enajnda ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōōts'om cwen-taaⁿaⁿ.

16

Pablo ñequio Silas ty'eñ'omna Timoteo

1 Quia jo' Pablo ñ'eⁿ Silas tquiena tsjoom Derbe. Jnda chii ty'ena tsjoom Listra. Jo' jo' tajnaaⁿ na cwii ts'aⁿ na matseyu' na jndyu Timoteo. Jom jnda yuscu ts'aⁿ judía na matseyu' saa tsotyeeⁿ nchii ts'aⁿ judío juu.

2 Nn'aⁿ na cwilayu' na m'aⁿ tsjoom Listra ñ'eⁿ tsjoom Iconio tyotjeii'yana Timoteo.

3 L'ue ts'om Pablo na nncjaañ'eⁿ Timoteo ñ'eⁿñê. Jo' chii seijndaa'ñê na tuii ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ costumbre na cwil'a nn'aⁿ judíos ñequio yo'ndaa na naⁿnom. S'aaⁿ na ljo' cha nn'aⁿ judíos na m'aⁿ ndyuaa na cwi'oona til'ana na tila'ñoom'ndyena ñ'oom na cwiñequiana ee nquiu naⁿñeeⁿ na Timoteo nchii ts'aⁿ judío tsotyeeⁿ.

4 Pablo ñequio Silas ñ'eⁿ Timoteo tyoma'nomna. Ndo' ticwii cwii tsjoom yuu na tyoquiena tyola'candiina nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na jla'jndaa'ndye apóstoles ñequio nn'aⁿ

na cwiluitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o_ots'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Jerusalén.

⁵ Jo' chii cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o_ots'om cwentaaⁿaⁿ tyo'oonajndana na cwila'yuy'a n'omna ndo' 'io ndii 'io ty'ewijndyendyetina.

Tco'na' nnom Pablo cwii ts'aⁿ ndyuaa Macedonia

⁶ Pablo ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿñê, seicu' Espíritu Santo na nnc'oola'neiⁿna ñ'oom' Ty'o_ots'om ndyuaa Asia. Jo' chii tei'nomna ndyuaa Frigia ñequio ndyuaa Galacia.

⁷ Quia na tquiena tyeⁿncoo ndyuaa Misia jla'tiuuna na nnc'ooquie'na ndyuaa Bitinia saa tinquiaa Espíritu Santo na nnc'oona jo'.

⁸ Jo' chii cwe' tei'nomna ndyuaa Misia. Ty'ecuena hasta tquiena tsjoom Troas, ndyoo' 'ndyoo ndaaluee.

⁹ Jo' jo' waa na tco'na' nty'iaa' Pablo natsjom. Nty'iaaⁿaⁿ meintyjee' cwii tsaⁿs'a ts'aⁿ ndyuaa Macedonia. S'aa tsaⁿñeeⁿ ty'oo nnoom, tso: “Cwinoom' ntyjawaa ndyuaa Macedonia. Candyo'tei'jnde' jâ.”

¹⁰ Jnda na nty'iaa' Pablo na tco'na' nnoom, mantya jla'jndaa'ndyô na nncwit'ioq'â ndaaluee nntsaayâ ndyuaa Macedonia. Ee jla'nqoⁿâ na majñom Ty'o_ots'om jâ na nntsaanquiaayâ ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ.

Tyjee' Pablo ñ'eⁿ Silas tsjoom Filipos

¹¹ Jo' chii tuoyâ ts'om w'aandaa tsjoom Troas. Saandyeyuyâ squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Samotracia. Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ squiaayâ tsjoom Neápolis.

¹² Jo' jluii'â ñ'eⁿ w'aandaa, saayâ squiaayâ tsjoom Filipos. Tsjoom'ñeeⁿ m'aaⁿna' nacje 'naaⁿ nn'aⁿ romanos ndo' t'maⁿti matseixmaⁿna' na cha'tso njoom cha'waa ndyuaa Macedonia. Tsjoom Filipos'ñeeⁿ ljoo'ndyoyaayâ cwantindyo xuee.

¹³ Xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos jluii'â nnom tsjoom 'ndyoo jndaa. Ee jla'tiuuyâ aa nchii nliuuyâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'o_ots'om, nlajomndyô ñ'eⁿndyena. Jo' jo' jliuuyâ nt'om yolcu. Saacwindyuaandyô jlanaayâ ñ'oom' Ty'o_ots'om ndaa naⁿñeeⁿ.

¹⁴ Quii'ntaaⁿ yolcu'ñeeⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na jndyu Lidia. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Tiatira na majndaa liaa ya, liaa colo catsioo'. Jom ts'aⁿ na matseit'maaⁿñê Ty'o_ots'om. S'aa Ta Ty'o_ots'om naquii' ts'oom na ya tqueeⁿ cwenta ñ'oom na tyoñeeⁿ na seineiⁿ Pablo.

¹⁵ Ndo' teits'oomñê ñ'eⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ. Jnda chii seity'ooñê ndaayâ, tsoom:

—Xeⁿ cwinty'ia'yo' na matseicandaya na matseyu'a ñequio Ta Jesús cwa caljoo'ndyo' w'aya.

Ndo' s'aaⁿ na caljoo'ndyô waⁿaⁿ.

Pablo ñ'eⁿ Silas ñjomndyena w'aancjo tsjoom Filipos

16 Cwii xuee'ñeeⁿ saayâ yuu cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom Ty'oo^ts'om ndo' tjomndyô cwii yuscuchjoo na macjawee' 'ndyoo nc'e na m'aaⁿ jndyetia naquii' ts'om. Tsaⁿ'ñeeⁿ m'aaⁿtyeeⁿ luee nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿaⁿ. T'maaⁿ s'om cwiquioo luee naⁿ'ñeeⁿ nc'e na macjawee' 'ñom.

17 To^on'qⁿ na tyojaantyjo^on nanquaaⁿ'â ñ'eⁿ Pablo. Tacwaxua 'ñom, tyotsoom:

—Naⁿnomm'aⁿ cwindye'ntjomna nnom Ty'oo^ts'om na m'aaⁿ nandyeticeⁿ. Cwila'candiina 'o cantyja nato na cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ.

18 Jndye xuee tyoch'ee yuscuchjoo'ñeeⁿ na ljo'. Jo' chii seilioo'ñe Pablo, taqueeⁿ seineiiⁿ nnom jndyetia na m'aaⁿ naquii' ts'om yuscuchjoo'ñeeⁿ. Tsoom:

—'U jndyetia, ñequio xuee' Jesucristo matsa'ntjoⁿya, calui' naquii' ts'om yuscuchjoom'aaⁿ.

Ndo' mantyjacheⁿ jlui' jndyetia'ñeeⁿ.

19 Ndo' nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ juu, quia na nty'iaana na jndaⁿ jlui' jndyetia'ñeeⁿ naquii' ts'oom jla'noⁿna na jndaⁿ tsuundyena s'om na cwiquioo lueena cantyja na macjawee' 'ñom. Jo' chii t'uena Pablo ñ'eⁿ Silas. Ty'echona naⁿ'ñeeⁿ jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ naquii' ts'ua t'maⁿ.

20 Quia na tquiena ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ jluena:

—Nn'aⁿ judíos m'aⁿ, cwitjaa'ndyena tia' nn'aⁿ tsjoomya.

21 Ee cwit'mooⁿna ñ'oom na jaa na cwilaxmaaⁿya nn'aⁿ romanos, ticaty'iomna' na nnto'ñooⁿya meiⁿ na nl'aaya chiuu na cwiluena.

22 Quia jo' jla'wendye nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ nacjoo' Pablo ñ'eⁿ Silas ndo' naⁿmaⁿ'iaaⁿ saⁿ'ntjomna na calui' liaa naⁿ'ñeeⁿ ndo' cacho'na n'oomjneiⁿ.

23 Jndye tjaa'na naⁿ'ñeeⁿ. Jndaⁿ chii tioomna joo w'aancjo. Jluena nnom ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na ya ya cats'aaⁿ cwenta jona.

24 Ndo' tsaⁿ'ñeeⁿ, jndaⁿ na jñeeⁿ ñ'oomwaa' tjaa'ñê naⁿ'ñeeⁿ w'aancjo naquii'cheⁿ ndo' seityeeⁿ jona na tyeⁿ ñjoom' nc'ee'na ts'oom tscaa'.

25 Ndo' Pablo ñ'eⁿ Silas, cha'na xcwe tsjom toⁿna tyola'neiⁿna nnom Ty'oo^ts'om, tyotana luantsa, ndo' praso na too'ndye ñ'eⁿndyena naquii' w'aancjo, tyondyeendye naⁿ'ñeeⁿ.

26 Ndo' mats'ia jo' jndeiⁿ s'eii, teincwii' tsiaⁿ'tsjo' w'aancjo. Xjeⁿ'ñeeⁿ cha'tso ndyueel'a w'aancjo'ñeeⁿ jnaaⁿ cheⁿnquieena' ndo' mati l'uaancjo na ñjoom cha'tso praso jnaⁿ'na'.

27 Ndo' juu ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo lcweeⁿ, nty'iaaⁿ'aⁿ na meiⁿnaaⁿ ndyueel'a w'aancjo. Jo' chii tjeii'ñê

espada 'naaⁿ'aⁿ na nntseicuee'ñe cheⁿnqueⁿ ee seitoom na jnda jleinom prašo.

²⁸ Saa Pablo jndei seixuaⁿ nnom tsaⁿ'ñeeⁿ tsoom:

—Aa ndi' re, tintseicuee'ndyu' ee cha'tsondyô ndi m'aaⁿya.

²⁹ Quia jo' tcaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ chom. Jndei tjaqueⁿ'eⁿ naquii' w'aancjo. Cwiteiñê na ty'ueeⁿ. Cwe' seiquiooñetoom jo nnom Pablo ñ'eⁿ Silas.

³⁰ Jnda chii tjeiiⁿ'eⁿ joona ch'eⁿ. Matsoom ndaana:

—'O ta, ¿ljo' macaⁿ'na' na cats'aaya cha nluiⁿ'maaⁿndyo?

³¹ Jluena nnoom:

—Catseyu' ñequio Ta Jesucristo, quia jo' nluiⁿ'maaⁿndyu' 'u ndo' mati nn'aⁿ wa'.

³² Quia jo' tyola'neiⁿ'na ñ'oom' Ty'oots'om nnom tsaⁿ'ñeeⁿ ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿ'aⁿ.

³³ Juu xjeⁿ'ñeeⁿ na ndicwaⁿ jaaⁿ'cheⁿ tjachom joona ndo' tmaaⁿ yuu na tqeiee'ndyena na cho'na. Jnda chii teits'oomñê ndo' mati cha'tso nn'aⁿ waⁿ'aⁿ.

³⁴ Jnda jo' tjañ'oom Pablo ñequio Silas waⁿ'aⁿ, tquiaaⁿ na tcwa'na. Jom ndo' ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿ'aⁿ neiiⁿ'na na jnda macwilayu'na ñequio Ty'oots'om.

³⁵ Quia na jnda teixuee, naⁿmaⁿ'iaaⁿ jñoomna policia na m'aaⁿ tsaⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo na candyaañe Pablo ñ'eⁿ Silas.

³⁶ Jo' chii ts'aⁿ na mach'ee cwenta w'aancjo seicañeeⁿ Pablo, matsoom nnom:

—Naⁿmaⁿ'iaaⁿ jnda jla'cwanomna ñ'oom na ndyaandyo'. Wanaaⁿ na nlui'yo'. Catsa'yo', meiⁿcwii ñomtiuu tac'om'yo'.

³⁷ Saa Pablo matsoom ndaa policia:

—Jâ cwilaxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ' tsjoom Roma. Saa meiiⁿ na ljo' tjaa'na jâ na jndoo' cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ na tyoowijndaa' aa waa na jla'tjoondyô. Jnda chii tiomna jâ w'aancjo. Nmeiiⁿ l'ana jâ meiiⁿ na meiⁿchjoo ticatsona' na nl'ana na ljo' nn'aⁿ romanos. Ndo' je' ¿aa cwe' nt'iu nntjeiiⁿ'na jâ? Xoya na ljo'. Nqueena quiocatjeiiⁿ'na jâ.

³⁸ Quia jo' policia'ñeeⁿ ty'elacandiina naⁿmaⁿ'iaaⁿ'ñeeⁿ ñ'oommeiⁿ'. Ndo' naⁿ'ñeeⁿ quia jndyena na Pablo ñequio Silas cwilaxmaⁿ'na nn'aⁿ romanos, jeeⁿ tyuena.

³⁹ Jo' chii naⁿmaⁿ'iaaⁿ ty'ecataⁿ'na ñ'oom t'maⁿ ts'om ndaa naⁿ'ñeeⁿ. Jnda chii tjeiiⁿ'na joo w'aancjo. Jla'ty'oondyena na calui' naⁿ'ñeeⁿ tsjoomna.

⁴⁰ Quia jo' jluiⁿ'na w'aancjo, ty'ena waa' Lidia. Jo' jo' tyola'neiⁿ'na ñequio nn'aⁿ na cwila'yu'. Tyoñe'quiana na t'maⁿ n'om naⁿ'ñeeⁿ. Jnda jo' jluiⁿ'na tsjoom Filipos'ñeeⁿ.

¹ Pablo ñ'eⁿ Silas ty'ena tei'nomna tsjoom Anfípolis ñ'eⁿ tsjoom Apolonia. Jndā chii tquiena tsjoom Tesalónica yuu waa cwii wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos.

² Ndyee smaⁿ na tyom'aⁿ na tsjoom'ñeeⁿ. Ñequii' quia xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos, Pablo s'aaⁿ cha'xeⁿ quich'eeⁿ. Tjat-seijomñê ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ na cwitjomndyena wats'om 'naaⁿ na. Tyotseineiⁿ ndāana.

³ T'mooⁿ na juu ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiyo teiljeii matsona' na maxjeⁿ jndei'na' na cwajndii nntjom Cristo. Nnty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, maxjeⁿ nncueeⁿ'eⁿ jndā chii nncwando'xcoom. Tsoti Pablo:

—Jndyocwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ Jesús ndaa'yo', jom cwiluiñê Cristo.

⁴ Quia jo' nt'om nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jla'y^u'na, jla'jomndyena ñequio Pablo ñ'eⁿ Silas. Mati nn'aⁿ na nchii judíos na cwila't'maaⁿ'ndye Ty'o^oots'om jndyendyena jla'y^u'na. Mati jndye yolcu na cwiluiitquiendye jla'y^u'na.

⁵ Saā joo nn'aⁿ judíos na tyoola'y^u' jeeⁿ ndya' taa' n'omna nn'aⁿ na cwila'y^u' ñ'oom na mañequiaa Pablo. Jo' chii jla'tjomna cwii tmaaⁿ' nn'aⁿ na wi'ndye. Jndā chii jla'jmeiⁿ' na nn'aⁿ tsjoomna. Ndo' ty'ena waa' ts'aⁿ na jndyu Jasón. Ty'equie'na w'aa'ñeeⁿ ñequio na jndei'na' na cwil'ueena Pablo ñequio Silas ee ñe'catsa'na naⁿñeeⁿ jo ndaā nn'aⁿ tsjoomna.

⁶ Saā tîcaliuna naⁿñeeⁿ, jo' chii ty'eñ'omna Jasón ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u'. Ñequio na jndei'na' ty'echona naⁿñeeⁿ jo ndaā naⁿmaⁿ'naⁿ'iaaⁿ tsjoomna. Jndeiⁿ tyolaxuaana, jluena:

—Joo naⁿnom na cwila'ñ'eeⁿ'ndyena nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue, mati ñjaaⁿ jndā tquiena.

⁷ Ndo' Jasónm'aaⁿ jndā seiljoom jona waⁿ'aⁿ. Ndo' cha'tso naⁿm'aⁿ' cwil'ana na tjaa yuu l'ue ñ'oom na maqueⁿ tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, ee cwiluena cwiicheⁿ ts'aⁿ m'aaⁿ na matsa'ntjom na jndyu Jesús.

⁸ Ndo' naⁿmaⁿ'naⁿ'iaaⁿ ñequio nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, quia jndyena ñ'oommeiⁿ' jla'jmeiⁿ'ndyena.

⁹ Saā Jasón ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u', jndā na tiomna s'om, quia jo' jla'candyaandyena naⁿñeeⁿ jona.

Pablo ñ'eⁿ Silas cwiñequiana ñ'oom' Ty'o^oots'om tsjoom Berea

¹⁰ Jndā na teijaaⁿ xuee'ñeeⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u' mañoom' jñoomna Pablo ñ'eⁿ Silas na c'oo naⁿñeeⁿ tsjoom Berea. Quia na jndā tquiena tsjoom'ñeeⁿ ty'ena wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos.

¹¹ Nn'aⁿ judíos tsjoom Berea'ñeeⁿ ya nn'aⁿndyetina nchiiti nc'iaana na m'aⁿ tsjoom Tesalónica. Ñequio na xcwee' n'omna tyoqueⁿ na cwenta ñ'oom na tyolue naⁿñeeⁿ. Ndo' 'io ndi 'io

tyola'naaⁿna ñ'oom' Ty'oots'om na teiyo teiljeii na tyol'ueena aa mayuu' ñ'oom na cwilue naⁿñeeⁿ ndaana.

12 Jo' chii jndyendye nn'aⁿ judíos jla'yu'na. Mati nn'aⁿ na cwilaneiⁿ ñ'oom griego, jndye yolcu na t'maⁿti cwiluitquiendye ndo' mati naⁿnom na cwilaneiⁿ griego jndyendyena jla'yu'na.

13 Saa nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Tesalónica jndyena na mañequiaa Pablo ñ'oom' Ty'oots'om ndaa nn'aⁿ Berea. Jo' chii ty'ena tsjoom'ñeeⁿ, ty'ela'jmeiⁿna naⁿñeeⁿ.

14 Jo' chii nn'aⁿ na cwila'yu' jla'tyuaa'na jñoomna Pablo na cjaⁿ 'ndyoo ndaaluee. Saa Silas ñequio Timoteo ljoo'ndyena Berea'ñeeⁿ.

15 Nn'aⁿ na ty'ela'jomndye ñ'eⁿ Pablo ty'eca'ndyena jom tsjoom Atenas. Jndaⁿ chii ty'elcwee'na tsjoomna Berea. Ty'eñ'omna ñ'oom na seintyaañe Pablo ndaana na cat-seityuaa' Silas ñ'eⁿ Timoteo na nnc'oontyjona naxeeⁿeⁿ. Tila'yoo'ndyena.

Pablo matseineiⁿ ndaa nn'aⁿ tsjoom Atenas

16 Yocheⁿ na meindoo' Pablo joona tsjoom Atenas seiloo'ñê na nty'iaaⁿl'aⁿ na cha'waa quii' tsjoom'ñeeⁿ too' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a.

17 Jo' chii tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ judíos naquii' wats'om 'naaⁿna ñequio ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitjomndye jo' jo' na cwila't'maaⁿndye Ty'oots'om. Mati 'io ndi 'io tyotseineiⁿ ndaa nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ua t'maⁿ.

18 Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ naquii' tsjoom'ñeeⁿ na cwila'jomndye ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ epicúreos ndo' tyom'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilajomndye ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ estoicos. To' naⁿñeeⁿ na cwila'neiⁿna ñ'eⁿ Pablo. Nt'omndye joona jlueña:

—¿Ljo' ñ'oom matseineiⁿ tsaⁿm'aaⁿ na jeeⁿ jndye ñ'oom ntyjeeⁿ?

Ndo' nt'omndyena jlueña:

—Ndoo' ntyjii matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ nty'oots'om xcondye.

Luaa' jlueña ee tyotseineiⁿ Pablo ndaana cantyja 'naaⁿ Jesús ndo' cantyja na nncwando'xco ts'aⁿ xeⁿ jndaⁿ tue'.

19 Quia jo' ty'eñ'omna jom cwii joo na jndyu Areópago yuu cwitjomndye nn'aⁿ na cwi'oocandye ñ'oom. Jluena nnoom:

—Cwa catsu' ndaayâ chiuu waa ñ'oom xco na ma'mooⁿ ndaa nn'aⁿ.

20 Ee tijoom ñejndyaayâ ñ'oom na mañequiaa', jeeⁿ xuii' juuna'. Jo' chii ñe'caliuuyâ chiuu cwit'mooⁿ ñ'oommeiⁿ'.

21 Ee nn'aⁿ tsjoom Atenas ñequio nn'aⁿ na jnaⁿ nt'omcheⁿ njoom na cwic'eeⁿya tsjoom'ñeeⁿ jeeⁿ ntyjaa' n'omna na

ñe'candyena ndo' ñe'cala'neiⁿna meiⁿnquia nnom ñ'oom na xcoti.

²² Quia jo' tjameintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ yuu cwiwi-
jndaa' ñ'oom. Tsoom:

—'O re nn'aⁿ tsjoom Atenas, ndiocheⁿ na manty'iaya, jnda
ljeiya na 'o jeeⁿ cwila't'maaⁿndyo'.

²³ Ee quia na tjo^tseicaandyo^o quii' tsjom'yo', jndye joo
nty'iaya yuu cwila't'maaⁿndyo'. Jo' ljeiya cwii tio na
chuna' ljeii: "Tiowaa' cwentaa' Ty'o^oots'om na ticata'jnaaⁿa."
Majuu Ty'o^oots'om na cwe' cwila't'maaⁿndyo'to'yo' meiⁿ
ticata'jnaaⁿyo' jom, majom na matseinaⁿya ndaa'yo' cantyja
'naaⁿaⁿ.

²⁴ Jom s'aaⁿ tsjoomnancue ñequio cha'tso 'naⁿ na niom
nnomna'. Cwiluiñê na matsaⁿntjoom cha'waa cañoom'luee
ñequio tsjoomnancue. Jo' chii ticaⁿna' w'aa na nl'a nn'aⁿ yuu
na nnc'oomñê.

²⁵ Meiⁿ ticaⁿna' nn'aⁿ na nntei'x'ee jom ee tjaa'naⁿ ljo' na
matsei'tjo^ona' jom. Ee nqueⁿ mañequiaaⁿ na cha'tsondyo^o cwi-
tando^oa, cwitjaaya jndye ñequio cha'tsoti 'naⁿ na macaⁿna'
jaa.

²⁶ Ñequio ñe'cwii ts'aⁿ s'aaⁿ tsjaaⁿ jaa nn'aⁿ tsjoomnancue
meiⁿ na meinch'o^o ndyuua na m'aaⁿya ee nqueⁿ s'aaⁿ na jnda
t'oom'ndyo^o cha'waa nnom tsjoomnancue. Ndo' seijndaa'ñê
cwaaⁿ xjeⁿ nncue'ntyjo^o na nnc'oom ts'aⁿ ndo' yuu na cwii cwii
joo.

²⁷ Luaa' s'aaⁿ cha cha'tsondyo^o jaa cal'ua^aya jom,
cal'aanc'uaa'ndyo^o na calacandyoo'ndyo^o na nnta'jnaaⁿa
jom, meiⁿ na mayuu' titquia m'aaⁿ ñequio cwii cwiindyo^o.

²⁸ Ee cantyja 'naaⁿ jom cwitandoo^oa, cwima'noo^oya ndo'
cwic'aaⁿya cha'xjeⁿ tyolue nt'om nn'aⁿyo' na jndo' n'om.
Tyoluena: "Jaa laxmaaⁿya ntseinda Ty'o^oots'om."

²⁹ Jo' chii nc'e na cwilaxmaaⁿya ntseinda Ty'o^oots'om
ticaty'iomna' na nlajoom'ndyo^o jom cwe' cwii 'naⁿ na tuina'
ñequio s'om cajaan, oo s'om xuee, oo ljo' na cwil'a nn'aⁿ cwe'
cantyja na cwila'tiuu cheⁿnquieena.

³⁰ Ncuee na jnda teinom, Ty'o^oots'om seiquii ts'oom ñequio
nn'aⁿ cantyja na tijndo' n'omna, saa je' je' cha'tso nn'aⁿ
meiⁿyuucheⁿ joo na m'aⁿna matsaⁿntjoom na calcwe' n'omna.

³¹ Ee jnda seijndaa'ñê xuee na nncu'xeeⁿ jaa nn'aⁿ tsjoom-
nancue cantyja na maty'iomyana'. Jnda tqueeⁿ na nquii Jesús
nncu'xeⁿ jaa. Ndo' jnda t'moo^ona mayuu' na nluii na ljo' ndaa
cha'tso nn'aⁿ ee s'aaⁿ na tando'xco juu jnda na tue'.

³² Ndo' nn'aⁿ tsjoom Atenas quia jndyena na matseineiⁿ
Pablo cantyja na nntando'xco nn'aⁿ na jnda tja, cwantindye
jona cwe' tyoncona. Saa nt'omndye jona tyoluena:

—'Io cha luaa' nndya^ayaayâ ñ'oomwaa'.

³³ Quia jo' jlui' Pablo quii'ntaaⁿna.

³⁴ Saa cwantindyē nn'aⁿ jla'jomndyena ñequio Pablo ndo' jla'yu'na, mandiñ'eⁿ Dionisio. Jom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe Areópago yuu cwiwijndaa' ñ'oom. Mati yuscu na jndyu Dámaris ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ jla'yu'na.

18

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om tsjoom Corinto

¹ Jnda tuii na nmeiiⁿ jlui' Pablo Atenas, tjaaⁿ tsjoom Corinto.

² Jo' jo' ljeiiⁿ cwii ts'aⁿ judío na jndyu Aquila. Tsaⁿñeeⁿ tuiiñē ndyuaa Ponto. Nmeiiⁿndyo ñejnaaⁿ ndyuaa Italia ñequio scoom'm Priscila. Saa jlui'na jo' jo' ee Claudio, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma na matsaⁿ'ntjom ndyuaa Italia tqueⁿ ñ'oom na calui' cha'tso nn'aⁿ judíos tsjoom'ñeeⁿ. Jo' na tja Aquila ñequio scoom'm jlui'na jo' jo', ty'ena tsjoom Corinto. Tja-cando' Pablo joona.

³ Ndo' na ñe'cwii ts'iaaⁿ 'naaⁿna ñ'eⁿ Pablo na cwil'ana l'aaliaa, jo' chii ljoo'ñē ñ'eⁿndyena. Ñe'naaⁿ tyoll'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

⁴ Ticwii cwii xuee na cwita'jndyee nn'aⁿ judíos tyocaa Pablo wats'om 'naaⁿ naⁿñeeⁿ. Tyotseineiⁿ ndaana ñequio ndaa nn'aⁿ na nchii judíos ee na l'ue ts'oom na nla'yu'na ñ'eⁿ Cristo.

⁵ Silas ñequio Timoteo jnda tquiena na m'aaⁿ Pablo na jnaⁿna ndyuaa Macedonia. Quia jo' Pablo, macandaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oqots'om na tyoqueⁿñē. Tyocwji'yuu'ñē ndaa nn'aⁿ judíos na Jesús cwiluiiñē Cristo tsaⁿ na meindoo'na na ndyocwji'n'maaⁿñe joona.

⁶ Saa joona ty'ena nacjoom'm, tyola'jmeiⁿndyena nnoom. Jo' chii seitei'ncweeⁿeⁿ liaⁿ'aⁿ ndaana na ma'mooⁿ na nts'ooⁿ joona, je' nncjaⁿ cwiicheⁿ ntyja. Matsoom ndaana:

—Je' meiiⁿ na nntsuundyoy' saa jnaⁿ ncjo'yo' nchii jnaⁿ ja. Na je' xuee na cwii wjaana' nncjoⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii laxmaⁿna nn'aⁿ judíos.

⁷ Quia jo' jlueeⁿeⁿ quii' wats'om'ñeeⁿ, tjaaⁿ waa' ts'aⁿ na jndyu Justo, tsaⁿ na matsei'tmaaⁿñe Ty'oqots'om. Waa' tsaⁿñeeⁿ ñe'cwii t'uii' ñequio wats'om'ñeeⁿ.

⁸ Tyom'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Crispo na cwiluiitquieñe cantyja 'naaⁿ wats'om'ñeeⁿ. Jom ñequio cha'tso nn'aⁿ waⁿ'aⁿ jla'yu'na ñequio Ta Jesús. Ndo' jndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto, quia na jndyena ñ'oom na tyoñequiaa Pablo, jla'yu'na ndo' teits'oomndyena.

⁹ Pablo waa na tco'na' nnoom cwii teijaaⁿ. Jñeeⁿ na seineiⁿ Ta Jesús. Matso nnoom:

—Tinty'ue'. Tincjaameintyje' na matsei'neiⁿ ñ'oom 'naⁿya. Tintseicheⁿ.

10 Ee ja m'aa^{ny}a ñ'e^{ndy}u' ndo' mei^{cwii} ts'aⁿ tixocats'aa wi' ñ'e^{ndy}u'. Ee ja jndye nn'aⁿ m'aⁿ tsjoomwaañe quia nla'xmaⁿ cwentaya.

11 Jo' chii ljoo'ñe Pablo tsjoom Corinto cwii chu waljoo' xcwe na tyo'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa na^{ñee}.

12 Jndaⁿ chii t'oom Galión gobiernom tsjoom Corinto na matsa^{ntjoom} cha'waa ndyuaa Acaya. Quia jo' nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ñe'cwii jla'jomndyena na jla'wendyena nacjoo' Pablo. Ty'eñ'omna jom wats'iaaⁿ.

13 Ty'enquiana jnaaⁿaⁿ nnom gobiernom. Jluena:

—Tsa^m'aaⁿ matseijnooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na xuii' calat'maa^{ndyena} Ty'oots'om, tachii cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqeⁿ Moisés.

14 Xjeⁿ na manntseineiⁿ Pablo, seityuaa'ti Galión. Tso tsa^{ñee}ⁿ ndaa nn'aⁿ judíos:

—O nn'aⁿ judíos, xeⁿ waa ljo' mach'ee tsa^m'aaⁿ oo xeⁿ t'maⁿ jnaaⁿaⁿ waa quia jo' maty'iomna' na nntseicachjuundyö na nndii ñ'oom na cwindu'yo'.

15 Saa 'o cwe' jnaaⁿ ñ'oom na mañequiaa tsa^m'aaⁿ ndo' xuee' ts'aⁿ na maleiñ'oom, jo' cwilancjoo'ndyo', ndo' cwe' cantyja 'naaⁿ ljeii na cwileiñ'om' 'o nn'aⁿ judíos nchii ljeii cantyja 'naaⁿ wats'iaaⁿ. Jo' chii cajndo'to' ncjo'yo', ee ja tiñe'cu'xa^{ny}a ñ'oommeiⁿ.

16 Ndo' tjeiiⁿeⁿ na^{ñee}ⁿ naquii' wats'iaaⁿ.

17 Quia jo' cha'tso nn'aⁿ na tyoolayu' na nchii judíos t'uena Sóstenes, ts'aⁿ na cwiluiitquieñe wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotjaa'na jom tach'eⁿ wats'iaaⁿ. Saa Galión ticatseiñ'oom'ñe na^{ñee}ⁿ.

Tjalcwe' Pablo Antioquía, jndaⁿ chii wjaanquiaaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na jndaⁿ ndyee ndii'

18 Pablo, jndyeti xuee tyoljoo'ñetyeeⁿ Corinto. Jndaⁿ jo' tsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' na mawjaⁿ. Jndaⁿ chii mana tjaaⁿ. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila ty'ena ñ'eⁿñê. Tquiena tsjoom Cencrea. Jo' jo' teinqui' xqueeⁿ na ma'moⁿna' na matseicanda^{ñe} ñ'oom na jndaⁿ tsoom nnom Ty'oots'om na nnts'aaⁿ. Jndaⁿ jo' tuona w'aandaa na wjaana' ndyuaa Siria.

19 Tquiena tsjoom Éfeso. Priscila ñ'eⁿ Aquila ljoo'ndyena jo' jo'. Pablo tjaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tjaqueⁿeⁿ tyotseineiⁿ ndaa na^{ñee}ⁿ.

20 Ndo' na^{ñee}ⁿ tyol'ana ty'oo nnoom na majndyeti xuee caljoo'ñe ñ'e^{ndyena}, saa ticwancueⁿeⁿ.

21 Jndaⁿ chii t'maaⁿ joona na mawjaⁿ. Tsoom ndaaⁿ:

—Jndeina' na jo' Jerusalén na manndyoo' na nncuee' xuee saa xeⁿ Ty'oots'om l'ue ts'oom nndyonda'a na m'aⁿyo'.

Jndaⁿ jo' jlueeⁿeⁿ Éfeso ñ'eⁿ w'aandaa.

22 Ndo' quia na jnda tueⁿeⁿ tsjoom Cesarea, tjawaaⁿ Jerusalén yuu na tjanquiaaⁿ na xmaⁿndye tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ. Jnda chii jlueeⁿeⁿ jo' tueⁿeⁿ tsjoom Antioquia.

23 Ndo' quia na jnda teinom cwantindyo xuee na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ jlueeⁿeⁿ jo' jo'. Tcuu tcuu tyomanoom ndyuua Galacia ñequio ndyuua Frigia, ndo' ñ'oom na tyoñequiaaⁿ, tquiaana' na ty'enajnda^ti cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu'.

Apolos mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om tsjoom Éfeso

24 Tsjoom Éfeso tuee' cwii ts'aⁿ judío na jndyu Apolos, ts'aⁿ tsjoom Alejandría. Jom ts'aⁿ na mawajnaaⁿya ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiyo teiljeii, ndo' jeeⁿ ya matseineiⁿ cantyja 'naaⁿna'.

25 Jnda ñet'mooⁿ nn'aⁿ nnoom cantyja 'naaⁿ natoo' nquii na nndyocwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Jo' chii ñequio na ntyjaa' ts'oom tyotseineiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Xcwe tyo'mooⁿ cha'waa na ntyjiityeeⁿ cantyja 'naaⁿ na nndyocwji'n'maaⁿñe Jesús nn'aⁿ, saa cantyja 'naaⁿ na nleits'oomndye nn'aⁿ, macanda ntyjeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoñequia Juan.

26 To^oqⁿ na tyotseineiⁿ naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Meiⁿchjoo tî'maaⁿ ts'oom. Ndo' Priscila ñ'eⁿ Aquila, quia na jndyena ñ'oom na seineiⁿ, quia jo' ty'eñ'omna jom w'aana. T'mooⁿtina nnoom cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'o^ots'om.

27 Ndo' quia s'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ ndyuua Acaya, quia jo' nn'aⁿ na cwila'yu' tyoluena na ya. Tyola'ljeiina ñ'oom na tjañ'oom na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' ndyuua'ñeeⁿ na cala'ljo naⁿñeeⁿ jom. Naⁿñeeⁿ jnda jla'yu'na nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om. Jo' chii quia na tuee' Apolos na m'aⁿna t'maⁿ tyoteijndeii tsaⁿñeeⁿ joona.

28 Ndo' tyo'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ judíos chiuu waa na tixcwe cwila'yu'na. Ndo' na jeeⁿ jnda ñ'oom tyotseineiⁿ tîcandaⁿ nluena na tiyuu'. Ee ñequio ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiyo teiljeii tyo'mooⁿ ndaana na Jesús tseixmaⁿ Cristo tsaⁿ na meindoo'na na nndyocwji'n'maaⁿñe joona.

19

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om tsjoom Éfeso

1 Yocheⁿ na m'aaⁿ Apolos tsjoom Corinto ndyuua Acaya, Pablo tyomanoom njoom nch'u quii' ntsjo. Jnda chii tueⁿeⁿ tsjoom Éfeso yuu na ljeiⁿ cwanti nn'aⁿ na jla'jomndye ñ'oom na tyoñequiaa Juan.

2 Matsoom ndaaⁿ naⁿñeeⁿ:

—¿Aa tjaquiee' Espíritu Santo naquiii' n'om'yo' quia na jlayu'yo'?

Jluena nnoom:

—Tjaa'n^a. Meiⁿchjoo tyoondyaayâ aa m'aaⁿ Espíritu Santo.

³ Quia jo' matsoom ndaana:

—¿Cwaan ñ'oom t'mo^oⁿ nn'aⁿ ndaa'yo' na teits'oomndyo'?

Jluena nnoom:

—Aa já cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyo'mo^oⁿ Juan, jo' na teits'oomndyô.

⁴ Quia jo' tsoom ndaana:

—Juan tyotseits'oomñê nn'aⁿ quia na tyolcwe' n'omna. Ndo' tyotsoom ndaa naⁿñeeⁿ na cala'yu'na ñequio Jesús tsaⁿ na nndyontyjo naxeeⁿeⁿ. Juu tseixmaⁿ Cristo.

⁵ Ndo' jnda na jndyena ñ'oommeiⁿ quia jo' teits'oomndyena ñequio xuee' Ta Jesús.

⁶ Ndo' quia na jnda tio Pablo l'o^oⁿ nacjoona quia jo' tjaquiee' Espíritu Santo naquii' n'omna. Mana to'na tyola'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na nchii ñ'oom na maxjeⁿ cwila'neiⁿna. Tyoñe'quiana ñ'oom na t'mo^oⁿ Ty'o^ots'om ndaana.

⁷ Naⁿnom'ñeeⁿ cha'na canchoo'wendyena.

⁸ Cha'na ndyee chi' tyom'aaⁿñe Pablo tsjoom Éfeso ndo' ñequii'cheⁿ tyocaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Tyotseineiⁿ ndaa naⁿñeeⁿ ñequio na t'maⁿ ts'oom. Tyoqueⁿñê tyo'mo^oⁿ ndaana cantyja na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om na mal'uee'ñê na nla'yu'na.

⁹ Saa cwantindye naⁿñeeⁿ tyola'quie' n'omna, tiñe'cala'yu'na. Ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na jnda tjomndye tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'o^ots'om. Quia jo' Pablo ñeeⁿ joona, tjachom nn'aⁿ na cwila'yu' w'aa scwela cwentaa' ts'aⁿ na jndyu Tirano. Jo' jo' ticwii xuee tyo'mo^oⁿ ndaana.

¹⁰ We chu tyo'mo^oⁿ ndaa nn'aⁿ hasta cha'tsondye nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ ndyuaa Asia jndyena ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Ta Jesús.

¹¹ S'aa Ty'o^ots'om na tyoch'ee Pablo 'naaⁿ t'maⁿ na xocandaⁿ nnts'aa na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ.

¹² Ee liaa ñequio payom 'naaⁿ nn'aⁿwii, jnda na ty'ioom nn'aⁿ joona' Pablo, n'maaⁿ naⁿwii'ñeeⁿ. Mati nn'aⁿ na m'aⁿ jndyeta naquii' n'om tjei'na' jndyeta'ñeeⁿ.

¹³ Nt'om nn'aⁿ judíos na calua'ndye tyoma'nomna, tyotjeii'na jndyeta naquii' n'om nn'aⁿ. Jnda chii jla'tiuuna na nntjeii'na jndyeta ñequio xuee' Ta Jesús. Jo' chii cwii cwiindyena tyoluena ndaa jndyeta:

—Matsaⁿntjona na calui'yo' ñequio xuee' Jesús, tsaⁿ na matseineiⁿ Pablo cantyja 'naaⁿ.

14 Maljo' tyol'a cha'tso ntquiee' ntseinda cwii ts'aⁿ judío na jndyu Esceva. Tsaⁿñeeⁿ tyee na cwiluiitquieñe.

15 Sāa t'o jndyeta, matsoom ndāana:

—Jesús mawajnaⁿa, ndo' mati Pablo, sāa 'o je' ¿ñeeⁿ cwilui-indyo'?

16 Ndo' juu tsa^{ns}'añeeⁿ na maleiñ'oom jndyeta, tjuñê nacjoona. Jnaaⁿ joona. Cwajndii s'aaⁿ hasta 'ñeeⁿ joona na ñecantsei'ndyena ndo' tquiee'ndyena. Jndei jluina naquii' w'aa na jlei'nomna jom.

17 Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ na nchii judíos na tyom'aⁿ tsjoom Éfeso'ñeeⁿ jliuna na ljo' tuii. Jo' chii cha'tsondyena tyuena, ndo' tyola't'maaⁿndyena xuee' Ta Jesús.

18 Mati nn'aⁿ na jnda jla'yu' jndyendyena tquionquiana jnaaⁿna, tjei'yuu'ndyena ljo' ñel'ana na ticatsa'ntjomna'.

19 Jndye nn'aⁿ na ñet'om na calua'ndye, tquiochona nom 'naaⁿna na quio cwil'ana ts'iaaⁿñeeⁿ. Jla'cona joona' jo ndāa cha'tso nn'aⁿ. Ndo' quia na tjeii'na cwenta cwanti na jnda nom'ñeeⁿ jliuna na jdana' wen'aaⁿ nchoo' qui meiⁿ s'om xuee'.

20 Maxjeⁿ tjawit'maaⁿ ñ'oom 'naaⁿ Ta Ty'ōots'om. Tjawi-jndyendyeta nn'aⁿ tyola'yu'.

21 Jndañquia seitiuu Pablo na nncjaawinoom ndyuaa Macedonia ñequio ndyuaa Acaya. Jnda chii nncjaⁿ tsjoom Jerusalén. Xeⁿ jnda tjaaⁿ Jerusalén maxjeⁿ jndei'na' na cjaⁿ tsjoom Roma.

22 Quia jo' we nn'aⁿ na cwitei'jndei jom, juu Timoteo ñequio Erasto, jñoom joona, ty'eñetina ndyuaa Macedonia, sāa nqueⁿ ljoo'ñetyeeⁿ ndyuaa Asia.

Jla'jmei'ndye nn'aⁿ tsjoom Éfeso

23 Ncuae'ñeeⁿ jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom s'aana' tsjoom Éfeso na tyot-seineiⁿ Pablo cantyja 'naaⁿ natoo' Ty'ōots'om.

24 Ee jo' jo' tyom'aaⁿ cwii tsa^{ns}'a na jndyu Demetrio na tyotseindo s'om. Ñequio s'om xuee tyoch'eeⁿ na jlu'i'tsjaaⁿ wats'om cwentaa' ndyoo Diana. T'maaⁿ tantjoom ñequio nc'iaaⁿ'aⁿ na tyol'ana ts'iaaⁿñeeⁿ.

25 Seitjoom naⁿñeeⁿ ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na majo' ts'iaaⁿ cwil'a. Matsoom ndāana:

—'O re nn'aⁿya manquiu'yo' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿwaa jeeⁿya cwitantjooⁿya.

26 Sāa cwindye'yo' ndo' cwinty'ia'yo' na manom Pablo. Matsoom ts'iaaⁿ na cwil'a nn'aⁿ ñequio lueena, tiyuu' na Ty'ōots'om joona'. Ndo' nchii macanda nn'aⁿ tsjoom ñjaaⁿ Éfeso sāa manntycwii ndyuaa Asia jnda s'aaⁿ na cwiñequiandyee nn'aⁿ ñequio ñ'oomwaa' na matseineiⁿ.

27 Jo' na jeeⁿ teincuu' ee ts'iaaⁿ na cwil'aaya jaach'eeetona' na cwe' ts'iaaⁿndyo. Ndo' mati wats'om t'maⁿ na ndii' Diana, ndyoō na nquiu cha'tso nn'aⁿ na t'maⁿti ñ'oom tseixmaⁿ, jaach'eeetona' tjaa ñeeⁿ cwitjoōñe wats'om'ñeeⁿ. Je' nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa ndyuaa Asia ñequio cha'waa tsjoomnancue cwila't'maaⁿndyena juu saā cwe' ts'iaaⁿ na mach'ee Pablo nntycwii na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom juu nquiuna.

28 Quia jndyena ñ'oommeiⁿ jeeⁿcheⁿ ndya' jla'wjeena. Jndei tyola'xuaana, tyoluena:

—Nquii Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso, jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom.

29 Quia jo' cwe' seiñ'eeⁿtona' nn'aⁿ cha'waa naquii' tsjoom'ñeeⁿ. Mantya t'uena Gayo ñequio Aristarco, nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿ Pablo na jnaⁿ ndyuaa Macedonia. Ty'echona naⁿñeeⁿ, ty'equie'na naquii' w'aa yuu cwitjomndye nn'aⁿ quia na waa jomta.

30 Pablo ñe'cjaaqueⁿeⁿ w'aa'ñeeⁿ saā tinquia nn'aⁿ na cwila'yu' na nncjaⁿ.

31 Mati cwanti nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ ndāā nn'aⁿ ndyuaa Asia na ya ñ'oom ñ'eⁿ Pablo, jla'cwanomna ñ'oom na m'aaⁿ na tincjaaqueⁿeⁿ w'aa'ñeeⁿ.

32 Nn'aⁿ na jnda tjomndye naquii' w'aa'ñeeⁿ nchii na nndi' ljo' cwiluena, cwe' c'uaato m'aⁿna. Nt'omndye naⁿñeeⁿ cwii ñ'oom cwila'xuaana, ndo' nt'omndyena cwiicheⁿ ñ'oom cwila'xuaana. Ee majndyendyetina ticaliuna ljo ts'iaaⁿ na tjomndyena.

33 Saā nn'aⁿ judíos l'ana na cjaatseineiⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Alejandro ndāā nn'aⁿ. Ee nt'om nn'aⁿ majnda jluena nnoom ljo' ts'iaaⁿ na tjomndyena. Jo' chii seiweeⁿ ts'ooⁿ na cala'cheⁿ nn'aⁿ ee na ñe'catseineiⁿ ñ'oom ndāāna ñ'oom na ncwañoom'na' nn'aⁿ judíos.

34 Saā quia na tqeⁿna cwenta na jom ts'aⁿ judío, cha'tsondyena jla'tjoom'na jndyeena. Cha'na cwii we hora ñe'cwii tyola'xuaana, tyoluena:

—Jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom tseixmaⁿ Diana cwentaa jaa nn'aⁿ Éfeso.

35 Quia jo' tsaⁿtseiljeii tsjoom'ñeeⁿ, quia na jnda jndaā s'aaⁿ na seicheⁿ joona, tsoom:

—O nn'aⁿ Éfeso, nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue manquiuna na jaa nn'aⁿ tsjoomwaa teijnoomya na nntei'x'aaya wats'oom' ndyoō Diana na nquiuuya na t'maⁿti ñ'oom tseixmaⁿ. Mati cwitei'x'aaya tsjo' na tuina' cha'xjeⁿ nqueⁿ na jnaⁿna' cañoom'luee jndyocuena' na m'aaⁿya.

36 Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ nntso na tiyuu' na ljo'. Jo' chii cala'cheⁿndyo'. Tacal'a'yo' na ñoomñoom ljo' nl'a'yo'.

³⁷ Ee ti'm'aⁿ na tquio'cho'yo' ñjaaⁿ chaa' l'uu jndā nty'ueena 'naⁿ na tseixmaⁿ ndyoo Diana na cwila't'maaⁿndyō, meiⁿ tyooluena ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm.

³⁸ Jo' chii Demetrio ñequio nn'aⁿ na ñ'cwii ts'iaaⁿ cwil'ana ñ'eⁿñê, xeⁿ waa ñ'oom na ñ'queⁿna nacjoo' ts'aⁿ quia jo' c'oona na m'aaⁿ jwe. Ee na m'aaⁿ jom cwiwijndaa' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ nacjoo nc'iaana.

³⁹ Ndo' xeⁿ waa cwiicheⁿ ñ'oom na l'ue n'om'yo' na nleijn-daa', nleijndaa'na' quia na nncuaa jomta.

⁴⁰ Ee teincuu' na luaa' cwil'a'yo' xuee je' ee nndaā nntso gobiernom na cwilawendyō nacjoom'm ee xeⁿ nncwax'eeⁿ ndāya tjaa'naⁿ ljo' ñ'oom ya nnt'ooya nnoom.

⁴¹ Quia na jndā seineiiⁿ ñ'oomwaa', tsoom na cat'oom'ndyena.

20

Tja Pablo ndyuaa Macedonia ñ'eⁿ ndyuaa Grecia

¹ Jndā na teicheⁿ tia' t'maⁿñeeⁿ, Pablo tqueeⁿeⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Tyotseineiⁿ ndāana ñ'oom na ñ'equiaana' na t'maⁿ n'omna. Ndo' t'maⁿndye ntyjeena. Jndā chii jlueeⁿeⁿ tjaaⁿ ndyuaa Macedonia.

² Tyomanoom cha'waa ndyuaa'ñeeⁿ. Tyotseineiⁿ ndāa nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'oom na tquiaatina' na t'maⁿ n'omna. Jndā chii tjaaⁿ, tueⁿeⁿ ndyuaa Grecia.

³ Ndyee chi' t'oomñê jo' jo'. Jndā chii manncuooⁿ w'aandaa na wjaⁿ ndyuaa Siria, ndo' ljeiiⁿ ñ'oom na cwindoo nn'aⁿ judíos jom. Jo' chii seitoom na nomtyuaa nncjaalcweeⁿeⁿ, nncwinomnaaⁿaⁿ ndyuaa Macedonia.

⁴ Tyom'aⁿ nt'om nn'aⁿ na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿñê. Tyocañ'eⁿ Sópater ts'aⁿ tsjoom Berea. Mati ñ'eⁿ Aristarco ñequio Segundo, joona nn'aⁿ tsjoom Tesalónica. Ndo' tyoñ'eⁿ Gayo ts'aⁿ tsjoom Derbe. Tyoñ'eⁿ Timoteo. Mati Tíquico ñequio Trófimo nn'aⁿ ndyuaa Asia tyocañ'eeⁿna ñ'eⁿ Pablo.

⁵ Joo naⁿñeeⁿ ty'eñetina. Tquiena tsjoom Troas. Jo' jo' tyomei'ndoo'na Pablo ñ'eⁿ ja Lucas.

⁶ Já tyom'aaⁿyâ tsjoom Filipos ncuee na cwicwa' nn'aⁿ judíos tyoo' na tjaa'naⁿ ndaaljo' tjaquiee'. Quia na jndā teinom ncuee'ñeeⁿ tuooⁿyâ w'aandaa. Saayâ squiaacañooⁿyâ naⁿñeeⁿ tsjoom Troas xuee jndā 'om. Jo' jo' ljoo'ndyō cwii ntquiee' xuee.

Tyotseineiⁿ Pablo ndāa nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Troas

⁷ Xuee najndyee smaⁿna, nn'aⁿ na cwila'yu' tjomndyena na nl'ana xeⁿntaⁿ tyoo' na nlcwa'na na cwicañjom n'omna Jesús. Ndo' tyotseineiⁿ Pablo ndāana. Na nneiⁿncoo cwiicheⁿ xuee

mawjaⁿ, jo' chii tyotseineiⁿ tyotseineiⁿ ndaana hasta tuee' xcwe tsjom.

8 Jeeⁿ jndye ncjocandi na niom chom cuarto nandye yuu tyom'aⁿna.

9 Ndo' cwii tsaⁿs'a na titquieñe na jndyu Eutico wacatyeeⁿ mantana cuarto'ñeeⁿ na jnda ndyee na teicantyjoo'na'. Tyjee' na ñe'catsom ee teincoo ñ'oom tyoñequiaa Pablo. Jo' chii jnaⁿjndeiⁿ tsaⁿtsjom ñ'eⁿñê. Mana tíoñê xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Ty'ela'we nn'aⁿ jom, jnda tueeⁿeⁿ.

10 Quia jo' Pablo tjacueeⁿ. Tcoom'm xtyeeⁿ nacañoom' tsaⁿñeeⁿ, taxcweñê juu. Matsoom ndaa nn'aⁿ na cwila'y^u':

—C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo'. Mawando'nnda' tsaⁿm'aaⁿ.

11 Jnda tsoom na ljo' tjawannaⁿaⁿ naquii' w'aa. Tyoch'eeⁿ xeⁿntaⁿ tyoo' tcwa'na na tyocañjom n'omna Jesús. Jnda chii tyotseineiⁿtyeeⁿ hasta na tjawixueecheⁿ. Jnda jo' mana tjaaⁿ.

12 Ndo' tsaⁿs'a'ñeeⁿ na titquieñe nchii cwe' cwantindyo tquaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na wando'nnaaⁿaⁿ.

Tjanty'iaa' Pablo nn'aⁿ tsjoom Troas ñ'eⁿ Mileto

13 Já saañetyaayâ ñ'eⁿ w'aandaa hasta tsjoom Asón. Jnda t'maaⁿyâ na jo' jo' nleincwindyô ñ'eⁿ Pablo ee jom nomtyuaa wjaⁿ.

14 Jnda na teincwindyô tsjoom Asón ñe'cwi saayâ ñ'eⁿ w'aandaa. Squiaayâ tsjoom Mitilene.

15 Jluil'â jo' jo' ndo' cwiicheⁿ xuee tei'nooⁿyâ ndyuaaxeⁿncwe na jndyu Quío. Cwiicheⁿ xuee squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Samos. Jnda chii saayâ ta'jndyaayâ ndyuaa Trogilio. Cwiicheⁿ xuee saatyayâ squiaayâ tsjoom Mileto.

16 Ee jnda seitiuu Pablo na ticjaameintyjeeⁿeⁿ tsjoom Éfeso ndyuaa Asia ee ntyjeeⁿ xeⁿ nncwinoom jo' jo' nntseyoo'na' jom ndo' matseyuaaⁿaⁿ cha xeⁿ na aa ndaa mam'aaⁿ Jerusalén ndo' nncuee' xuee Pentecostés.

Seineiⁿ Pablo ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye wats'om tsjoom Éfeso

17 M'aaⁿyâ tsjoom Mileto'ñeeⁿ ndo' jñoom nn'aⁿ na nnc'ooqueeⁿndyena nn'aⁿ Éfeso na cwiluiitquiendye naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na cwila'y^u' tsjoom'ñeeⁿ.

18 Ndo' jnda na tquie'cañom naⁿñeeⁿ, matsoom ndaana:

—'O manquiuy^o' chiuu tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿyo' cantyjati xuee na tyajjndyaaya ndyuaa Asiawaa.

19 Tyondi'ntjoⁿya nnom Ta Ty'oots'om ñequio na tyoju'ndyocjaya. Ndo' tyot'iooya na jnda ntyjiya ndo' wi' tyotjoⁿya na tyondoo nn'aⁿ judíos ja.

20 Saa tícjomeintyjaa'a na tyotseinaⁿya ndaa'yo' na tyotsjoo cha'tso ñ'oom na mateijndeiina' 'o. Tyo'mooⁿ ndaa'yo' quia na tyotjomndyo' ndo' mati naquii' l'a'yo'.

21 Cha'tsondyo' tyocwji'yuu'ndyo ndaa'yo', meiiⁿ nn'aⁿ judíos meiiⁿ nchii nn'aⁿ judíos. Tsjoo na calcwe' n'om'yo' nnom Ty'ooots'om ndo' cala'yuy'yo' ñequio Taya Jesucristo.

22 Ndo' je', majo Jerusalén ee luaa' matsa'ntjom Espiritu Santo ja, meiⁿ ticaljeiia ljo' nntjony'ya la'ñeⁿ.

23 Macanda ntyjii ticwii cwii tsjoom na mawinooⁿya ma'moⁿ Espiritu Santo nooⁿ na maxjeⁿ nnta'wi' nn'aⁿ ja la'ñeⁿ ndo' nntuee'na ja w'aancjo.

24 Saa tjaa na coch'eena' ja na ljo' catjoⁿ meiⁿ ticajnda ntyjii meiiⁿ xeⁿ na nlacuee' nn'aⁿ ja. Ñe'cwii ntyjaa' ts'ooⁿya na ñequio na neiⁿya nntseicandaⁿndyo ts'iaaⁿ na tquiaa Ta Jesús nooⁿ na nncwji'yuu'ndyo ñ'oom naya cantyja na wi' ts'om Ty'ooots'om nn'aⁿ. Ee jo' na macwji'n'maa'ñeⁿ nn'aⁿ na cwila'yuy'.

25 'Ndo' je' je' canty'ia'yo', cha'tsondyo' na tyoñequiaya ñ'oom ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na matsa'ntjom Ty'ooots'om, ntyjii na taxocanty'ia'nnda'yo' ja.

26 Jo' chii xuee je' macwji'yuu'ndyo ndaa'yo' na meiiⁿ na nntsuuñe cwii ts'aⁿ saa ja tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwii cachooⁿya ndaa'yo'.

27 Ee cha'tso ñ'oom na l'ue ts'om Ty'ooots'om na catsjoo ndaa'yo' jnda tsjoo. Meiⁿcwii ñ'oom tíc'at'iuu'ndyo ndaa'yo'.

28 Quia jo' cal'a'ndyo'cheⁿncjo'yo' cwenta ndo' mati cha'tso nn'aⁿ na cwila'yuy', ee jnda ty'iom Espiritu Santo ts'iaaⁿ 'o na catei'x'e'yo' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaⁿaⁿ na tue' Jesús cwentaana.

29 Ee ntyjii quia na tac'ooⁿndyo ñ'eⁿndyo', nlquie nn'aⁿ naquii' ntaaⁿyo' na nla'ndaa'na n'om'yo' na cwilayu'yo' cha'na cwitjoom canmaⁿ. Ee quia na cwiquie lowo quii'ntaaⁿyo' cwila'cwjee lowo'ñeeⁿ jooyo'.

30 Hasta quii'ntaaⁿ ncjo'yo' nnto' nt'om nc'iaa'yo' nnt'mooⁿna ndaa'yo' saa taxcwe cha'xeⁿ ñ'oom na mayuu'. Laa'ti' nnt'mooⁿna cha nt'omndyo' 'o ñequio nc'iaa'yo' na mati cwila'yuy' n'lajomndyo' ñ'eⁿndyena.

31 Jo' chii c'omc'eendyo', ndo' cjaañjoom' n'om'yo' cwii ndyee chu naxuee ndo' natsjom tícjomeintyjaa'a na tyoteijn-deityaya 'o cha nntsaala'noⁿti'yo' ñ'oom' Ty'ooots'om. Ñes'aa na ljo' ñequio na tyot'iooⁿya na jnda ntyjiiya.

32 'Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya ma'ndiya 'o ñequio l'o Ty'ooots'om ñequio juu ñ'oom naya na matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ juuna' nntsaanajnda'yo' ndo' tjom nnto'ñoom'yo' naya na

mañequiaaⁿ ndaā cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindy e wentaⁿaⁿ.

³³ Ja tyootseiqueeⁿ ts'ooⁿ meiⁿ s'om xuee, meiⁿ s'om cajaan, meiⁿ liaa' ts'aⁿ.

³⁴ 'O nquiuy^o' nncō tyots'aa ts'iaaⁿ ñequio l'oō na tyowan-tyjoⁿ 'naⁿ na tyocanna' ja ñequio nn'aⁿ na ñeñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo.

³⁵ Cantyja na tyots'aa ñequii'cheⁿ tyo'mooⁿya ndaa'yo' na ts'iaaⁿ cal'a'yo' cha nndā nntei'jndei'yo' nn'aⁿ na matsei'tjoona'. Cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na tyotseineiⁿ Ta Jesús. Tyotsoom: “Mat'maⁿti matio'naaⁿñena' ts'aⁿ na mañequiaa nchiiti ts'aⁿ na maco'ñom.”

³⁶ Quia na jndā seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿ, quia jo' tcoom'm xtyeeⁿ. Ndo' ñequio cha'tsondye naⁿñeeⁿ tyola'neiⁿna nnom Ty'oots'om.

³⁷ Cha'tsondyena tyotyueena, tyota'xcweendyena Pablo, ndo' tyot'uena ts'ooⁿ.

³⁸ Ee jeeⁿ jndā nquiuna na tsoom ndāana na taxocanty'iaannda'na jom. Jndā chii ty'eca'ndyena jom yuu waa w'aandaa.

21

Tja Pablo Jerusalén

¹ Jndā toⁿndyô ñequio naⁿñeeⁿ, tuoōyâ w'aandaa, saandyeyuuyâ, squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe Cos. Cwiicheⁿ xuee saatyayâ hasta tsjoom Rodas. Jluui'â jo' jo' saayâ squiaayâ tsjoom Pátara.

² Jo' jo' jliuuyâ cwii w'aandaa na ncwit'iona' na wjaana' ndyuaa Fenicia. Jo' chii tuoōyâ juuna', mana saayâ.

³ Quia na jndā teitquioo' ndyuaaxeⁿncwe Chipre, 'ndyaayâ ndyuaaⁿñeeⁿ jo' ntyja tymaaⁿ. Saayâ, squiaayâ tsjoom Tiro ndyuaa Siria. Jo' jo' jluui'â w'aandaa ee tsjoom'ñeeⁿ tjamein-tyjee'na' na nlui' canchuu na ñjom ts'omna'.

⁴ Tyol'uaayâ nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ ndo' quia jliuuyâ joona ljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii ntquiee' xuee. Joona jndā t'moⁿ Espíritu Santo ndāana ljo' nntjom Pablo, jo' chii tyoluena nnoom na tincjaⁿ Jerusalén.

⁵ Jndā na teinom ntquiee' xuee na ljoo'ndyô tsjoom'ñeeⁿ, cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' ñequio lcuuna, ndana ty'eca'ndyena jâ nnom tsjoom. Squiaayâ su ts'otei' 'ndyoo ndaaluee. Jo' jo' taa'â cantyaayâ jlanaaⁿyâ nnom Ty'oots'om.

⁶ Jndā jo' t'maⁿndyô ntyjaayâ ndo' tyota'xcweendyô. Jndā chii tuoōyâ ts'om w'aandaa. Ndo' naⁿñeeⁿ ty'elcwee'na l'aana.

⁷ Jluui'â tsjoom Tiro'ñeeⁿ, saayâ squiaayâ tsjoom Tolemada. Jo' jo' jluui'â w'aandaa. Saanquiaayâ na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom'ñeeⁿ ndo' ljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii xuee.

⁸ Teincoo cwiicheⁿ xuee jluii'â tsjoom'ñeeⁿ, saayâ squiaayâ tsjoom Cesarea. Squiaayâ waa' Felipe ts'aⁿ na quijaan-quiaa ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Jom cwii joo nn'aⁿ na ntquiee'ndye na tyoty'ioom nn'aⁿ ts'iaaⁿ jona na ndye'ntjomna naquii' tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ Jerusalem. Jo' ljoo'ndyô na m'aaⁿ jom.

⁹ M'aⁿ ñequiee yolcu ntseinaaⁿ na tyooma'co. Jona tyoñequiana ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁰ Cwantindyo xuee na m'aaⁿyâ jo' jo' ndo' tyjee' cwii ts'aⁿ na jndy Agabo na jnaⁿ ts'ondaa Judea. Jom profeta.

¹¹ Na m'aaⁿ jâ tyjeeⁿeⁿ. Seityeeⁿ nc'eeⁿ l'ooⁿ ñequio 'naⁿ na chu'tyeⁿ tsiaa' Pablo. Matsoom:

—Luua matso Espíritu Santo na nl'a nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalem. Malaa'ti' nla'tyeⁿna ts'aⁿ na 'naaⁿ 'naⁿwaa ndo' nntioona jom luee nn'aⁿ na nchii nn'aⁿ judíos.

¹² Quia na jndyaayâ ñ'oommeiⁿ!, jâ ndo' mati nn'aⁿ na cwila'y^u' tsjoom Cesarea'ñeeⁿ tyola'ty'oondyô nnom Pablo na ticjaⁿ Jerusalem.

¹³ Saⁿ matsoom:

—¿Chiuu na cwityuee'yo'? Na nmeiiⁿ cwil'a'yo' yacheⁿ nñe'quia'yo' na chjoo' ts'ooⁿya. Ee ja mañequiaandyô ljo'cheⁿ na ñe'cal'a nn'aⁿ Jerusalem ñ'eⁿndyô. Meiiⁿ na nlatyeⁿna ja oo meiiⁿ na nlacuee'na ja cantyja 'naaⁿ xuee' Ta Jesús maxjeⁿ ñecuaato.

¹⁴ Tîcandaa nl'aayâ nlalcwaa'â jom na wjaⁿ Jerusalem. Jo' chii 'ndyaatqoyâ, ndo' l'uuyâ:

—Cats'aa Ta Ty'oots'om yuu na l'ue ts'oom ñ'eⁿ Pablo.

¹⁵ Jndaⁿ jo' mana jla'jndaa'ndyô saawaayâ Jerusalem.

¹⁶ Ndo' cwantindye nn'aⁿ na cwila'y^u' tsjoom Cesarea ty'eñ'eeⁿna ñ'eⁿndyô. Squiaayâ na m'aaⁿ Mnasón. Jom ts'aⁿ na jnaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Chipre ndo' jaach'ee xuee na matseyoom'm. Waa' jom ljoo'ndyô.

Pablo tjacanoom'm Jacobo

¹⁷ Quia na jnda squiaayâ Jerusalem, nn'aⁿ na cwila'y^u' to'ñoomna jâ ñequio na neiiⁿna.

¹⁸ Teincoo cwiicheⁿ xuee saayâ ñ'eⁿ Pablo na m'aaⁿ Jacobo. Jo' jo' jndaⁿ tjomndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii'ntaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿna.

¹⁹ Pablo tquiaaⁿ na xmaⁿndye naⁿñeeⁿ. Jndaⁿ chii tcuu tcuu tyotseineiiⁿ cha'tso na tyoteijndeiⁿ Ty'oots'om jom ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

²⁰ Ndo' jona jndaⁿ na jndyena na tyotseineiiⁿ tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Tyoluena nnoom:

—Mayuu' re nn'aaⁿya saaⁿ mantyi' cwanti meiⁿ nn'aⁿ judíos jndā jla'yⁿna tsjoom ñjaaⁿ, ndo' cha'tsondyena cwiluena na jndei'na' na catseicandā ts'aⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

²¹ Saaⁿ jndā jndyena cantyja 'naⁿ na 'u xuii' ma'mooⁿ ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ judíos na cwic'eeⁿ nt'omcheⁿ njoom naquii' ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Jndā jndyena na matsu' na tacalan'oom'ndye naⁿñeeⁿ ñ'oom na tqueⁿ Moisés. Mati jndā jndyena na matseijndo' n'om naⁿñeeⁿ na tacal'ana costumbre na cwil'aaya ñequio yo'ndaa na naⁿnom, meiⁿ tacalacandaaⁿndyena nt'omcheⁿ costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo.

²² Quia jo' ¿chiiuu ya nl'aayooya? Ee nn'aaⁿya na cwila'yⁿna m'aⁿ tsjoomwaa, maxjeⁿ nntjomndyena quia na jndā jndyena na mam'aaⁿndyu'.

²³ Cwa sa luaa catsa' cha'xjeⁿ na nl'uuyâ njom'. Quii'ntaaⁿyaⁿ m'aⁿ ñequiee naⁿnom na jndei'na' na cala'candaaⁿndyena cwii ñ'oomtyeⁿ na jndā tqueⁿna nnom Ty'oots'om.

²⁴ Catseijomndyu' ñ'eⁿndyena, na nlqueⁿ lju'na' 'o nnom Ty'oots'om. Ndo' catiom'l'ua' cantyja na maca'na' 'o na nlqueⁿlju'na' 'o. Quia na jndā t'ioo' ñ'oom 'naaⁿna quia jo' ya nnteinqui' nqueⁿna. Luaa' catsa' cha nla'noⁿ cha'tso nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na jndā jndyena cantyja 'naⁿ. Nliuna na mati 'u matseicandaaⁿndyu' ljeii na tqueⁿ Moisés.

²⁵ Saaⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'yⁿna nchii nn'aⁿ judíos, jndā jla'cwanooⁿyaⁿ ljeii na m'aⁿna na tanc'oom' n'omna cantyja 'naaⁿ costumbre 'naaⁿ jâ nn'aⁿ judíos. Macandā t'maaⁿyaⁿ na tacwa'na nantquie na jndā tsa' nn'aⁿ ndaaⁿ 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nla'. Tantquiina niom' meiⁿ seii quioo' na cwe' cwi'uoo cantyo'. Ndo' tanc'omna na cwe' nnc'omyana ñ'eⁿ nci'aaana.

T'uena nawi' Pablo naquii' wats'om t'maⁿ

²⁶ Quia jo' Pablo seijomñê ñequio ñequiee naⁿnom'ñeeⁿ. Tein-coo cwicheⁿ xuee s'aaⁿ ts'iaaⁿ na tqueⁿ lju'na' joona jo nnom Ty'oots'om. Jndā chii tjaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ. Tjat-seicañeeⁿ ntyee cwaaⁿ xuee na nla'candaaⁿndyena ñ'oom na waa ndaana ndo' na ññequiana quioo' na nncwje cwentaa' Ty'oots'om.

²⁷ Quia na wjaacandaaⁿ ntquiee' xuee'ñeeⁿ cantyja na nla'candaaⁿndyena, nt'om nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuaa Asia nty'iaana Pablo naquii' wats'om t'maⁿ. Jo' chii tyola'jmeiⁿna cha'tso nn'aⁿ ndo' t'uena Pablo.

²⁸ Jeeⁿ jndeiⁿ tyola'xuaana jluna:

—'O re nn'aaⁿya Israel catei'jndei'yo' jâ ee luaa ts'aⁿ na ñetonom cha'tso njoom. Tyotseineiⁿ ñ'oom nacjoo cha'tsondyo ñequio nacjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés, ndo' nacjoo'

wats'om t'maⁿwaa. Ndo' nchii macandā luaa', mati jndā jndy-ochom nt'om nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'maⁿwaa. Jo' na jndā seits'iaaⁿñê juuna' na matseixmaⁿna' cwentaa' Ty'ooots'om.

²⁹ Luaa' tyoluena ee cwe' na nty'iaana Pablo naquii' tsjoom ñequio ts'aⁿ na nchii judío na jndyu Trófimo, jom ts'aⁿ Éfeso, jo' chii jla'tiuuna na tjañ'oom Pablo tsaⁿñeeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ.

³⁰ Quia jo' cha'tso nn'aⁿ quii' tsjoom jla'jmeiⁿndyena. Maje' maje'ndyo jla'tjomndyena. T'uena Pablo, ty'eñ'omtscoo'ndyena jom, tjeii'na jom tach'eⁿ wats'om t'maⁿ. Jndā jo' ntyja ntyja jla'cu'na ndyueel'a juuna'.

³¹ Manla'cuee'na jom saā majuu xjeⁿñeeⁿ tuee' ñ'oom na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndāā sondaro na cha'tsondye nn'aⁿ quii' tsjoom Jerusalén cwila'jmeiⁿndyena.

³² Jo' chii tsaⁿñeeⁿ mantya tjachom sondaro ñequio capeitaⁿ na cwiſā'ntjom cwii cwii siaⁿnto sondaro'ñeeⁿ. Jndei ty'ena yuu m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿndye. Quia na nty'iaa naⁿñeeⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ, quia jo' mañoom' ndyena na cwitjaa'na Pablo.

³³ Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndāā sondaro, quia na jndā tyjee'cañoom, sa'ntjoom sondaro na cat'uena Pablo, cala'tyeⁿna tsaⁿñeeⁿ ñequio we l'uaancjo. Jndā chii tax'eeⁿ ñeeⁿ ts'aⁿ Pablo ndo' ljo' s'aa tsaⁿñeeⁿ.

³⁴ Saā nn'aⁿ na cwila'jmeiⁿndye tiñe'cwii ñ'oom tyola'xuaana. Cwe' c'uaato ndyueena. Ndo' na luaa' tileicaljeiiⁿ ñ'oom na mayuu'. Yati sa'ntjoom sondaro na c'ooñ'omna Pablo w'aa yuu na cwic'eeⁿna.

³⁵ Quia na jndā tquiena tioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaquee' naquii' w'aa'ñeeⁿ jla'wena Pablo ee manchjena' jom na cwajndii cwil'a nn'aⁿ na jndyendye.

³⁶ Ee cha'tsondye naⁿñeeⁿ ty'entyjona. Tacwaxua ndyueena, tyoluena:

—Calacue'yo' jom.

Pablo macaaⁿ na nntseineiⁿ ndāā nn'aⁿ

³⁷ Mannc'ooñ'om sondaro Pablo naquii' w'aa ndo' tsoom nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndāā sondaro:

—¿Aa wanaaⁿ na nntsjoō cwii ñ'oom njom'?

Matso tsaⁿñeeⁿ:

—¿Aa 'naⁿ ñ'oom griego?

³⁸ Quia jo' aa nchii ts'aⁿ egipto 'u na nmeiⁿndyo ñeseiweñe nacjoo' gobiernom na seitjoom cwii ñequiee meiⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye na tjachom joona ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'oom.

³⁹ Ndo' t'o Pablo nnom tyo na cwiluiitquieñe:

—Ja ts'aⁿ judío. Ja tuiindyo tsjoom Tarso, tsjoom t'maⁿ na matsaⁿntjom ndyuaa Cilicia. Saa mats'aaya ty'oo njom' quiaa' ñ'om' na nntseinaⁿ ndaa nn'aⁿ.

⁴ Tquiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom'm. Quia jo' teintyjee' Pablo cjoo' ntioo' yuu na jaawa ts'aⁿ na wjaaqueie' naquii' w'aa'ñeeⁿ. Seiweeⁿ ts'o^on ndaa nn'aⁿ na waa na nntsoom. Quia jo' jla'cheⁿna, seineiⁿ ndaana ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo.

22

¹ Matsoom:

—O ta ñequio 'o re nn'aⁿya, candye'yo' nntseinaⁿya ndaa'yo' cantyja 'na'ya.

² Quia na jndyena na seineiⁿ ndaana ñequio ñ'oomna ñ'oom hebreo, jla'cheⁿna, tyoqueⁿtina cwenta.

³ Matsoom ndaana:

—Ja ts'aⁿ judío. Tuiindyo tsjoom Tarso ndyuaa Cilicia, saa tjowijndoya tsjoom Jerusalénwaa na tyotsei'naⁿya na tyo'moⁿ maestro Gamaliel no^on. Jom tcuu tyo'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na tyoleiñ'om welooya na ñet'om teiyo. Ñequio na xcwee' ts'o^on'ya mandi'ntjoⁿ nnom Ty'o^ots'om majo'ti cha'xjeⁿ na xcwee' n'om' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnoom.

⁴ Ja ñetco'wi'a nn'aⁿ na m'aⁿ nattoo' Jesús, hasta s'a na tja joona. Tyowjaya naⁿnom ndo' na n'lcu, tyoti^ooⁿya joona w'aancjo.

⁵ Nquii tyee na cwiluitquieñe ñequio cha'tso nn'aⁿ na cwiluitquiendye ndaa'yo' manquiuna na to'ñoⁿ carta lueena na nncjoñ'oⁿya na m'aⁿ nn'aaⁿya nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom Damasco. Tjocachooⁿya nn'aⁿ na cwila'y^u' na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na ñnequiona w'aancjo ñjaaⁿñe Jerusalén na nntioomna cantyja na cwila'y^u'na ñ'eⁿ Jesús.

*Pablo matseineiⁿ cantyja na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ
(Hch. 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ Tsoti Pablo:

—Xcwe na wa'njo^on nato na jo Damasco na manndyoo' nncuaya, ndo' cha'na quiajmeiⁿ ñejomto tioo chom ndiocheⁿ nacañomya. Jnaⁿna' cañoom'luee ndo' jeeⁿ ndya' xueena'.

⁷ Quia jo' tioondyo nomtyuaa ndo' jndiia na matseineiⁿ ts'aⁿ no^on, matso: “Aa ndi' Saulo, ¿chiiu na maco'wi' ja?”

⁸ Ndo' t'oya: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Quia jo' tso no^on: “Ja Jesús ts'aⁿ Nazaret na maco'wi'.”

⁹ Ndo' nn'aⁿ na ñeeⁿ ñ'eⁿndyo nty'iaana chom'ñeeⁿ ndo' tyuena, saa tîcandyena ñ'oom na seineiⁿ ts'aⁿ ñ'eⁿndyo.

¹⁰ Ndo' tsjo^oya: “¿Chiiu nnts'aayo Ta?” Quia jo' matsoom no^on: “Quicantyja', cja' quii' tsjoom Damasco. Jo' jo' nndi' cha'tso ts'iaaⁿ na matsaⁿntjomya na nntsa'.”

11 Seinchjaaⁿna' ja na jeeⁿ ndya' xuee chom'ñeeⁿ. Jo' chii nn'aⁿ na ñ'eeⁿ ñ'eⁿndyo cwe' ts'o^o ty'et'uena chii tuaya Damasco.

12 'Jo' jo' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jndyu Ananías. Jom ñequio na xcwee' ts'oom matseicanaaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés. Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ tyotjeii'yana jom.

13 Tueⁿeⁿ na m'aaⁿya. Matsoom no^o: “'U re nn'aⁿya Saulo canty'ia'nnda'.” Ndo' majuu xjeⁿñeeⁿ teitquionnda'a, mana teitquioo'ñê nty'ia.

14 Tsotyeeⁿ no^o: “Nquii Ty'o^ots'om cwentaa welooya na ñet'om teiyo majnda seijndaa'ñê na 'u njei' chiuu waa na l'ue ts'oom. 'U nnty'ia' nquii Jnaaⁿ tsaⁿ na tja jnaⁿ tseixmaⁿ, ndo' na nndi' ñ'oom na nntseineiⁿ njom'.

15 Ee nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿaⁿ ndaa cha'tso nn'aⁿ. Nntsu' ndaana cantyja na jnda nty'ia' jom ndo' na jnda jndi' ñ'oom na seineiⁿ njom'.

16 Quia jo' ¿jo' meindo' je'? Quicantyja' ndo' cwits'oomndyu'. Caⁿ nnom Ta Jesús na catseiljoom'm 'u jnaⁿ na matsei'xmaⁿ.”

Matseineiⁿ Pablo na jñom Ty'o^ots'om jom na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos

17 Tsoti Pablo:

—Quia na jnda jndyoolcwa'a ñjaaⁿñe Jerusalén waa na tco'na' no^o naquii' wats'om t'maⁿ xcwe na matseinaⁿya nnom Ty'o^ots'om.

18 Nty'iaya Jesús. Matsoom no^o: “Catseityua' calui' quii' tsjoomwaa ee xocandye nn'aⁿ ñ'oom na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya.”

19 Quia jo' tsjo^o nnoom: “Nquieena, Ta, nquiuna na ja tyojoquia'a naquii' cha'tso lan'om 'naaⁿna. Nquiuna na tyocwjaa'a nn'aⁿ na cwila'yuu' ñ'eⁿndyu' ndo' tyotio^oya joona w'aancjo.

20 Ndo' quia na jla'cuee' nn'aⁿ Esteban, ts'aⁿ na tyocwji'yuu'ñe cantyja 'naⁿ, ja ñ'aⁿya. Seijomndyo na cal'ana na ljo' jom, ndo' tyots'aa cwenta liaa naⁿñeeⁿ xjeⁿ na jla'cuee'na jom.”

21 Saa matso Ta Jesús no^o: “Cja', ee tquia majñoo^oya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.”

Pablo m'aaⁿ l'o ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro

22 Tyotqueⁿ nn'aⁿ cwenta ñ'oom na tyotseineiⁿ Pablo, saa quia na tsoom ñ'oomwaa' taticandyetina. To'na tyolaxuaana. Tyoluena ndaa sondaro:

—Calacue'yo' tsaⁿm'aaⁿ ee tacatseixmaaⁿ na nncwanoom'm.

23 Jndei tyola'xuaana. Tjeii'na liaana, tyola'caandyena joona' na jeeⁿ ndya' lioona. Ndo' tyotju'ndyeendyena ts'ojndaꝯ na ticuee' n'omna.

24 Jo' chii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndꝯꝯ sondaro sa'ntjoom na c'ooñ'om naⁿñeeⁿ Pablo naquii' w'aa yuu cwic'eeⁿna. Matsoom:

—Catja'yo' tsa^mm'aaⁿl cha nntsoom ljo' s'aaⁿ ee ñe'caljeiia chiuu na jeeⁿ jla'xuaa nn'aⁿ nacjoom'm.

25 Quia jo' jla'tyeⁿna jom na nntjaa'na jom. Saꝯ tsoom nnom capeitaⁿ na meintjee' jo' jo':

—¿Aa wanaaⁿ na nntja'yo' ts'aⁿ meiiⁿ na matseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma ndo' tyoowijndaa' jnaaⁿaⁿ?

26 Ndo' capeitaⁿñeeⁿ quia na jñeeⁿ ñ'oomwaa' tjaaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndꝯꝯ cha'tso sondaro. Matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Catsa' cwenta na luaa' ñe'catsa' ñ'eⁿ tsa^mm'aaⁿl ee tseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma.

27 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndꝯꝯ sondaro tjaaⁿ na m'aaⁿ Pablo. Matsoom:

—Catsu' nꝯꝯⁿ ¿aa ts'aⁿ tsjoom Roma matsei'xmaⁿl?

Ndo' t'ꝯꝯⁿ matsoom:

—Mayuu' na jo' ja.

28 Quia jo' tso ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndꝯꝯ sondaro:

—Ja t'maaⁿl s'om tquiaya chii tseixmaⁿya ts'aⁿ tsjoom Roma.

Matso Pablo nnom:

—Saꝯ ja cantyja na tuiindyꝯ tseixmaⁿya jo'.

29 Jo' chii sondaro na manntjaa' Pablo mana 'ndyena jom, tei'ndyona nacañom'm. Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndꝯꝯna quia na jñeeⁿ na ts'aⁿ tsjoom Roma matseixmaⁿ Pablo ty'ueeⁿ ee nqueⁿ sa'ntjoom na cwityeⁿñe tsaⁿñeeⁿ.

Pablo m'aaⁿ jo ndꝯꝯ naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos

30 Saꝯ juu tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndꝯꝯ sondaro ñe'caljeiiⁿ chiuu na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos ñ'oom nacjoo' Pablo. Jo' chii teincoo cwiicheⁿ xuee sa'ntjoom na catjomndye ntyee na cwiluiitquiendye ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Jndaꝯ chii seicanaaⁿaⁿ l'uaancjo na chu'tyeⁿñe Pablo, tjañ'oom tsaⁿñeeⁿ jo ndꝯꝯ naⁿmaⁿn'iaaⁿñeeⁿ.

23

1 Pablo nty'iaaⁿaⁿ ndꝯꝯ naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ judíos. Matsoom ndꝯꝯna:

—Ja ntyjii, 'o re nn'aⁿya, cha'tso xuee na jndaꝯ jndyowana' ñequii'cheⁿ mats'aaya cantyja na matsei'nꝯⁿa na maty'iomna' jo nnom Ty'oꝯts'om.

² Quia jo' tyee na cwiluiitquieñe, tsaⁿ na jndyu Ananías, saⁿntjoom nn'aⁿ na meintyjee' nacañoom' Pablo na catmeiⁿ'na nda' 'ndyoo tsaⁿ'ñeeⁿ.

³ Ndo' jo' matso Pablo nnom tyee'ñeeⁿ:

—Ty'ooⁿts'om nlco'weeⁿ'eⁿ 'u ee 'u ts'aⁿ na we waa mache'. 'U matsei'xmaⁿ' na nncu'xeⁿ' ja cha'xjeⁿ na matso ljeii na tqueⁿ Moisés saⁿ matsu' na catjaa' nn'aⁿ ja meiiⁿ ljeii'ñeeⁿ matsona' na ticwanaaⁿ.

⁴ Ndo' nn'aⁿ na meintyjee' jo' jo' tyoluena nnom Pablo:

—¿Chiuu na matsei'neiⁿ' ñ'oom na matseijnaaⁿ'na' tyee na cwiluiitquieñe na mandi'ntjom nnom Ty'ooⁿts'om?

⁵ Matso Pablo:

“O re nn'aⁿya, ticaljeiⁿya na jom tyee na cwiluiitquieñe. Ee mayuu' ñ'oom' Ty'ooⁿts'om na maxjeⁿ waa na jndaⁿ teiljeiina' matsona' na tintseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na matseijnaaⁿ'na' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ nn'aⁿ tsjom'm.”

⁶ Pablo ntyjeeⁿ na we ndii' naⁿmaⁿ'naaⁿ na matseineiⁿ ndaaⁿ. Nt'omndye jona cwilaxmaⁿ'na tmaaⁿ' nn'aⁿ judíos na jndyu saduceos. Ndo' nt'omndye jona cwilaxmaⁿ'na tmaaⁿ' fariseos. Jo' chii jndeiⁿ seineiⁿ', tsoom:

—O re nn'aⁿya ja tseixmaⁿ'ya fariseo. Mati tsotyⁿ majo' jom. Saⁿ 'o cwitu'xeⁿ'yo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndaⁿ tja.

⁷ Quia na jndaⁿ tsoom na nmeiⁿ', jla'ntja'ndye nn'aⁿ fariseos ñ'eⁿ saduceos. Taticatjoom' jla'neiⁿ'na.

⁸ Ee nn'aⁿ saduceos cwiluena xocatando'nnda' nn'aⁿ na jndaⁿ tja, meiⁿ ángel meiⁿ espíritu, tjaa'naⁿ. Saⁿ nn'aⁿ fariseos cwilayu'na na m'aⁿ ángel, ndo' na m'aaⁿ espíritu ndo' na nntando'nnda' nn'aⁿ na jndaⁿ tja.

⁹ Quia jo' cha'tsondye nn'aⁿ na tjomndye tacwaxua ndyueena na tyolantja'ndyena. Ndo' nt'om nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés na laxmaⁿ nn'aⁿ fariseos tei'cantyjana, jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ' tjaa jnaaⁿ'aⁿ coliuuyâ. Ndo' xeⁿ mayuu' na seineiⁿ cwii espíritu oo cwii ángel nnoom, quia jo' tantsaaya nacjoo' Ty'ooⁿts'om.

¹⁰ Jeeⁿ cwajndii tyolantja'ndyena hasta ty'ue ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro. Nty'iaaⁿ'aⁿ maxjeⁿ nla'cuaeⁿ'na Pablo. Jo' chii saⁿntjoom na c'oocatjeii'ndye sondaro tsaⁿ'ñeeⁿ naquii' luee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye, c'ooñ'omnnda'na jom naquii' w'aa yuu cwic'eeⁿ'na.

¹¹ Quia na jndaⁿ teijaaⁿ teitquioo'ñe Ta Jesús nnom Pablo, matsó nnoom:

—C'om't'maaⁿ'ndyu' ts'om', ee cha'na jndaⁿ tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya naquii' tsjoom Jerusalénwaa, malaa'ti' nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naⁿya tsjoom Roma.

Cantyja na cwiwijndaa' chiuu nla'cuee'na Pablo

12 Teincoo cwiicheⁿ xuee nt'om nn'aⁿ judíos jla'jomndyena. Tqueⁿtyeⁿna cwii ñ'oom na w'ii nacjoona na tacwa'na tacwena ndaa hasta xeⁿ jnda jla'cuee'na Pablo.

13 Teinom wen'aaⁿ ts'aⁿ na tqueⁿtyeⁿ ñ'oomwaa' cjoo'.

14 Ty'e naⁿñeeⁿ na m'aⁿ ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ judíos. Jluena ndaa naⁿñeeⁿ:

—Jâ jnda tquaⁿtyaaⁿyâ ñ'oom na w'ii nacjooyâ na tacwaa'â hasta cue'jndyee Pablo nl'aayâ.

15 Ndo' je' je' 'o ñequio cha'tso naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿ jaa nn'aⁿ judíos, cataⁿ'yo' nnom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro na 'io catseicwanoom tsaⁿñeeⁿ na m'aⁿ'yo'. Cal'a'yo' na ndoo' na tcuuti ñe'cata'x'eendyo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Ndo' jâ m'aaⁿc'eendyo' na nlacuaa'â jom cwii tjocheⁿ na nlquie'ñ'omna jom na m'aⁿ'yo'.

16 Saa tyochjoo jnda yuscu tyjee Pablo jndii na ljo' nl'ana. Jo' chii tjaaⁿ w'aa yuu cwic'eeⁿ sondaro. Tjaqueⁿeⁿ seicañeeⁿ Pablo na ljo'.

17 Quia jo' Pablo t'maaⁿ cwii capeitaⁿ. Matsoom nnom:

—Cja'ñ'oom'ya' tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa'yo' ee waa ñ'oom na nntsoom nnom tsaⁿñeeⁿ.

18 Quia jo' capeitaⁿñeeⁿ tjañ'oom tyochjoo yuu na m'aaⁿ nquii ts'aⁿ na cwiluiitquieñeti ndaana. Matsoom:

—Nquii praso Pablo t'maaⁿ ja. Tcaaⁿ na candyoñ'oⁿ tyochjoom'aaⁿ na m'aaⁿ, ee waa na nntsoom njom'.

19 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana t'ueeⁿ ts'o tyochjoo, tjañ'oom juu yuu na ñe'wendyena. Tax'eeñeⁿ nnom, matsoom:

—¿Cwaaⁿ ñ'oom na ñe'catsu' nooⁿ?

20 Quia jo' matso tyochjoo'ñeeⁿ:

—Nn'aⁿ judíos jnda t'maⁿna na ntaⁿna njom' na 'io nntseicwanom' Pablo na m'aⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ 'naaⁿna. Nl'ana na ndoo' ñe'cata'x'eeti naⁿmaⁿn'iaaⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

21 Saa 'u tintseyu' na ljo' ee joona teinom wen'aaⁿndyena na m'aⁿc'eendyena na nla'cuee'na jom. Jnda ta'wi'ndyechenⁿquieena na tacwa'na ndo' tacwena hasta xjeⁿ na nla'cuee'cheⁿna jom. Je' macanda cwii meindoo'na xeⁿ chiuu nntsu' 'u.

22 Ndo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro seicoom'm'ndyoo tyochjoo'ñeeⁿ na tintseineiⁿ nnom meiⁿcwii ts'aⁿ na jnda seicandii jom ñ'oomwaa'. Jnda chii jñoom tyochjoo'ñeeⁿ.

Cwilacwanomna Pablo na m'aaⁿ gobiernom Félix

23 Quia jo' ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaa sondaro t'maaⁿ we capeitaⁿ. Saⁿntjoom na cala'jndaa'ndyena we siaⁿnto sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ñequio ndyeeⁿ'aaⁿ nchoo' qui sondaro

na ntyjondye catso ndo' we siaⁿto sondaro na cwileicho ncjo lantsa. Saⁿntjoom na ñjeeⁿ na teijaaⁿ nlui' naⁿñeeⁿ na nnc'oona tsjoom Cesarea.

24 Mati tsoom na calajndaa'ndyena quioo' na nncjaawa'ljoo Pablo, ndo' ya ya cal'ana cwenta jom cha mati ya nncueⁿeⁿ na m'aaⁿ Félix ts'aⁿ na m'aaⁿ gobiernom.

25 Ndo' seiljeiⁿ cwii carta na 'ooñ'omna na m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

26 Matsona': "Ja Claudio Lisias matseicwan^o na xmaⁿndyu' 'u ta gobiernom Félix.

27 Tsaⁿs'am'aaⁿ t'ue nn'aⁿ judíos jom ndo' mawaa na nla'cuee'na jom. Sa^a quia na jndiia na jom matseixmaaⁿ ts'aⁿ tsjoom Roma jo' na saayâ ñ'eⁿ sondaro 'naⁿya. Tjeii'ndyo jom luee naⁿñeeⁿ.

28 Ee l'ue ts'ooⁿ na nleijndaa'ya chiuu na cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jo' chii yati tjoñ'oⁿ jom jo ndaa^a naⁿmaⁿñiaaⁿ 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

29 Ndo' ljeiya na cwe' cwiqueⁿtona ñ'oom nacjoom'm cantyja 'naaⁿ ljeii na cwileiñ'om nquieena. Sa^a nchaa l'uu waa ljo' s'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

30 Sa^a jndiia na cwindoo nn'aⁿ jom. Jo' chii matseicwan^oya jom na m'aaⁿ. Ndo' mati matsjoo ndaa^a nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom nacjoom'm na c'oona na m'aaⁿ na cala'jndaa'ndyeyana ñ'oom'ñeeⁿ. Cwe' la'ti' waa na matsjoo."

31 Ndo' sondaro'ñeeⁿ jla'candana ñ'oom na saⁿntjom ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaana. Ty'eñ'omna Pablo natsjom hasta na tquiena tsjoom Antípatris.

32 Teincoo cwiicheⁿ xuee sondaro na cwi'ooca' nc'ee' ty'elcwee'na w'aa yuu cwic'eeⁿna. Ndo' sondaro na ntyjondye catso ty'eca'ndyena Pablo.

33 Jnda na tquiena Cesarea, tquiana carta na ñ'omna nnom gobiernom ndo' tioona cwenta Pablo l'ooⁿ.

34 Quia sei'naaⁿ gobiernom carta'ñeeⁿ, ta'x'eeⁿ 'ndyoo Pablo cwaaⁿ ts'ondaa jnaⁿ. Ndo' ljeiiⁿ na jnaⁿ tsaⁿñeeⁿ ts'ondaa Cilicia.

35 Jo' chii matsoom nnom tsaⁿñeeⁿ:

—Quiejndyee nn'aⁿ na cwiqueⁿ ñ'oom cjo' quia jo' nndiia ñ'oom 'ndyo' ndo' nleijndaa'ya.

Ndo' saⁿntjoom na cal'a sondaro cwenta tsaⁿñeeⁿ naquii' wats'iaaⁿ na jndo' Herodes na tuii.

24

Pablo matseineiiⁿ cantyja 'naaⁿ nqueⁿ jo nnom Félix

1 Xuee jnda 'om tjacue Ananías tsjoom Cesarea. Jom tyee na cwiluiitquieñe. Mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye

quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos tsjoom Jerusalén ty'ena ñ'eⁿñê. Jnda na tquiena Cesarea ty'entyjaa'na gobiernom na ññe'quiiana jnaaⁿ Pablo. Mati Tértulo, ts'aⁿ na 'naaⁿ'ti na nntseitjoom' ñ'oom, tjañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena.

² Quia jo' tqueeⁿñe gobiernom Pablo. Jnda chii to' Tértulo tyoñequiaaⁿ jnaaⁿ Pablo. Tsoom nom gobiernom:

—Cwe' cantyja na jndō' ts'om' 'u ta Félix cwic'aaⁿyâ na tjaa'naⁿ ntia' quii'ntaaⁿyâ. Ndo' t'maⁿ waa na matsei'jndaa'ndyu'ti' naquii' njoommeiiⁿ.

³ Jo' chii jâ cwila't'maaⁿndyô 'u. Ndo' ñequiii'cheⁿ cwil'uuyâ na quianl'ua' cha'tso naya na mache'.

⁴ Saa ticaⁿ'na' na jeeⁿ jndye ñ'oom nla'cachjuuyâ 'u. Macaⁿ'a cwii naya'ñeeⁿ njom' na catseit'maⁿ ts'om' na nndi' ljo' nl'uuyâ meiiⁿ na tyo.

⁵ Jâ jnda jliuuyâ Pablom'aaⁿ jeeⁿcheⁿ ndya' tia ljo' mach'eeⁿ. Tia' macwjaa'ñê jâ nn'aⁿ judíos cha'waa tsjoomnancue. Ndo' majuityeeⁿ cwiluiiñê xqueⁿ ñ'oom quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yū' ñ'eⁿ ts'aⁿ na jnaⁿ tsjoom Nazaret.

⁶ Ñe'cjaachom nn'aⁿ na nchii judíos naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿyâ. Ndo' na luaa' nnts'aaⁿ nntseits'iaaⁿñê juuna'. Jo' chii jâ t'uaayâ jom na ñe'catu'xaaⁿyâ jom ñequio ljeii na tqueⁿ Moisés na cwileiñ'ooⁿyâ.

⁷ Saa tjacatii'ñe nquii Claudio Lisias, tsaⁿ na cwilui-itquieñe ndaaⁿ sondarō. Ndo' ñequio na jndei'na' tjacwjii'ñê Pablom'aaⁿ luaayâ.

⁸ Tsoom na jâ nn'aⁿ na cwiquaaⁿyâ ñ'oom nacjoo' tsaⁿm'aaⁿ quiōoyâ na m'aaⁿ'. Quia jo' 'u nndaⁿ nncwax'e' nom tsaⁿm'aaⁿ ndo' nljei' na mayuu' cha'tso ñ'oom na cwiquaaⁿyâ nacjoom'm.

⁹ Ndo' mati nn'aⁿ judíos na ñ'eeⁿna ñ'eⁿ Tértulo jla'jomndyena. Jluena na mayuu' na luaa' waa.

¹⁰ Quia jo' gobiernom s'oo l'ooⁿ na catseineiⁿ Pablo. Jo' chii t'ō Pablo matsoom:

—Ntyjiyaya 'u ta na jndye ndyu macu'xeⁿ ndyuaa njoomyâ. Jo' chii t'maⁿya ts'ooⁿya na nnc'oya 'ndyo'.

¹¹ Ja cwe' jnda'ti canchoo'we xuee na tjowaa Jerusalén na tjocatseit'maaⁿndyō Ty'oots'om, ndo' 'u ta nndaⁿ nljei' na mayuu' na ljo'.

¹² Ja meiⁿcwii tîcatseintja'ndyō ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿ ticwjaa'ndyō tia' nn'aⁿ naquii' wats'om t'maⁿ meiⁿ naquii' lan'om nch'u oo meiⁿquia joo naquii' tsjoom.

¹³ Jo' chii naⁿm'aaⁿ xocalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoya.

¹⁴ Saa xonquiu'nn'aⁿya 'u ta. Ja maxjeⁿ matseit'maaⁿndyō Ty'oots'om na tyola't'maaⁿndye weloya na ñet'om teiyo. M'aaⁿya na matseijomndyō majuu nato xco na cwilue

na^m'aⁿ na tachii jo'ndyo. Saa tiyuu' na tachii jo'ndyo ee matseyu'a cha'tso ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio cha'tso ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

15 Ja ljo'waayu ntyjaa'ya ts'ooⁿya cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na ntyjaa'ya n'om na^m'aⁿ. Ntyjaa'ya ts'ooⁿya na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja nnta'ndo'nnda' meiiⁿ laxmaⁿna nn'aⁿ na jnda jlui'ya oo meiiⁿ nn'aⁿ na waa jnaaⁿ.

16 Jo' chii maqueⁿndyo na ñequiicheⁿ nnc'ooⁿya na tico'tiana' ntyjiiya jo nnom Ty'o^ots'om ndo' ticatseitjo^ondyo meiiⁿ nnom jom meiiⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ.

17 Je' jnda s'aa xuee na tacoca ndyuaa tsjomya Jerusalén. Jo' chii tjolcwa'a na ñe'quiaya cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' mati na nnts'aaya naya nn'aⁿ ndyuaaya.

18 Majo' mats'aaya naquii' wats'om t'maⁿ. Jnda tqueⁿlju'ndyo cha'xjeⁿ costumbre na cwil'aayâ nnom Ty'o^ots'om. Nchii na jeeⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ ñ'eⁿndyo ndo' meiiⁿ nchii c'uaa ndyueena na cwila'ntja'ndyena. Saa jnda na tqueⁿlju'ndyo cwanti nn'aⁿ judíos na jnaⁿ ndyuaa Asia jliuna ja jo' jo'.

19 Maty'iomna' na nquiee naⁿñeeⁿ quicaluena njom' xeⁿ na mayuu' waa ñ'oom na cwituee'na nacjoya.

20 Oo xeⁿ tinquio naⁿñeeⁿ quia jo' calue na^m'aⁿ ljo' waa na tis'a jliuna na s'aaya quia na tyom'aaⁿya jo ndaaⁿ naⁿman'iaaⁿ cwentaa ja nn'aⁿ judíos.

21 Macanda cwii waa na c'uaa seinⁿya quii'ntaaⁿ naⁿñeeⁿ. Tsjooya ndaana: “Meintyja'a jo ndaaⁿ'yo' xuee je' na cwitu'xeⁿ'yo' ja cwe' nc'e na matseyu'a na nta'ndo'nnda' nn'aⁿ xeⁿ jnda tja.”

22 Ndo' Félix mantyjiitcuuñê chiuu waa ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndyena cantyja 'naaⁿ Cristo. Jo' chii ticatsein'oom'ñê nn'aⁿ na tquionquia jnaaⁿ Pablo. Matsoom:

—Quia na nncwjee' nquii Lisias, tsaⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ sondaro, nncwax'atya ñ'om cha nljeijndaa'ndyo ñ'oom na cwindu'yo'.

23 Ndo' jo' sa'ntjom Félix capeitaⁿ na cal'ana cwenta Pablo na cwe' nnc'oomjnaⁿyaaⁿ ndo' nchii na nla'cu'na na nnquio-cajndoo' nc'iaaⁿ'aⁿ jom.

24 Tyoowijndyecheⁿ xuee matyjee'nnda' Félix ndi ñ'eⁿ scoom'm Drusila, ts'aⁿ judía. Tqueeⁿñê Pablo na ndyena nntseineiⁿ cantyja na nntseyu' ts'aⁿ ñequio Jesucristo.

25 Quia jo' Pablo tyotseineiⁿ na cats'aa ts'aⁿ cantyja na maty'iomyana' ndo' na tiñequiaañe ts'aⁿ na nnts'aaⁿ yuu na tis'a. Mati tyotseineiⁿ na maxjeⁿ nncuee' xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ. Quia na jndii Félix ñ'oommeiⁿ, ty'ueeⁿ. Mana tsoom nnom Pablo:

—Cja'nnda' je'. Nnty'iaa cwaaⁿ na nncju'naaⁿñena' ja, nlqueeⁿndyōnnda'a 'u.

²⁶ Mati macantyyaa' ts'om Félix na nntso Pablo nnoom aa xoquiñoom s'om cha nntseicandyaañê tsaⁿñeeⁿ. Jo' chii jndye ndii' tyoqueeⁿñê Pablo na tyola'neiⁿna.

²⁷ Jnda teinom we chu na m'aaⁿ Pablo jo' jo' teijndyooñe gobiernom Félix, toñom Porcio Festo. Ndo' cwe' na jeeⁿ l'ue ts'om Félix na cala'tiuu nn'aⁿ judíos na jom ya ts'aⁿñê, 'ñeeⁿ Pablo na ndicwaⁿ m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ na prašo.

25

Pablo matseinei' jo nnom Festo

¹ Jndaⁿ ndyee xuee na mam'aaⁿ Festo ts'iaaⁿ quia jo' jlueeⁿeⁿ Cesarea tjaaⁿ Jerusalén.

² Ndo' ntyee na cwiluitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos ty'enquiana jnaaⁿ Pablo nnom tsaⁿñeeⁿ.

³ Tyotaⁿna na cats'aaⁿ cwii naya'ñeeⁿ na cjaacandyooñe Pablo. Taⁿna na ljo' ee jnda jla'tiuuna na nndoona tsaⁿñeeⁿ nato na nla'cuee'na juu.

⁴ Saaⁿ Festo tinquiaaⁿ ñ'oom'm. Tsoom ndaana:

—Pablo maxjeⁿ m'aaⁿ prašo Cesarea ndo' ja tajndye cwii tjoō na nncjōlcwā'a jo' jo'.

⁵ Jo' chii 'o nn'aⁿ na cwiluitquiendyo' ts'yo' Cesarea ñ'eⁿndyo. Jo' jo' ñe'quia'yo' jnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ xeⁿ waa ljo' s'aaⁿ.

⁶ Ñe'ñeeⁿ ñe'qui xuee ljoo'ñe Festo Jerusalén. Jnda chii tjalcweeⁿeⁿ Cesarea. Teincoo cwiicheⁿ xuee tjawacatyeeⁿ yuu na maxjeⁿ quiwacatyeeⁿ na m'aaⁿ gobiernom. Saⁿntjoom na quioñ'omna Pablo.

⁷ Quia na jnda tyjee' Pablo, mam'aⁿ nn'aⁿ judíos na tquiona Cesarea na jnaⁿna Jerusalén. Ty'ela'candyoo'ndyena nacañom'm. Ndo' t'maⁿ jnaaⁿaⁿ tyol'ana saaⁿ ticalui'yuu' ñ'oom na cwiluena nacjoom'm.

⁸ Quia jo' tso Pablo na tiyuu' ñ'oom na cwiluena. Tsoom:

—Ja mei'chjoo tjaa na cotseitjoōndyo meiⁿ na cjoo' ljeii na tqueⁿ Moisés na cwileiñ'ōōⁿ jā nn'aⁿ judíos, meiⁿ na cjoo' wats'om t'maⁿ, meiⁿ nnom tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma.

⁹ Saaⁿ Festo l'ue ts'oom na c'om nn'aⁿ judíos na ya ñ'oom ñ'eⁿñê. Jo' chii tsoom nnom Pablo:

—¿Aa ñe'cja' Jerusalén na jo' jo' nleijndaa'ya ñ'oom 'naⁿ na nncu'xaⁿya 'u?

¹⁰ Matso Pablo nnoom:

—Je' mameintyyaa'a jo njom' 'u ta yuu na maty'iomna' na nntu'xeⁿndyo ee 'u waa na matsei'xmaⁿ cantyya 'naaⁿ

tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ee nn'aⁿ judíos tjaa na cotseitjo^ondyo ndaana ndo' mantyjji'ya' na ljo'.

¹¹Ja nñequiaandyo na nnc'io^o xeⁿ waa ljo' s'aa na maty'iomna' na c'io^o na nntio^oya jnaⁿya. Saa tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ naⁿm'aⁿ nacjoya. Jo' chii ticwanaaⁿ na nñequiaa ts'aⁿ ja lueena. Ja macaⁿa na nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncu'xeⁿ ja.

¹²Quia jo' seineiⁿ Festo ñequio naⁿtquie. Jndaⁿ chii tsoom nnom Pablo:

—Jndaⁿ tcaⁿl' ñ'oom na tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma nncu'xeⁿ 'u. Jo' chii maxjeⁿ wja' na m'aaⁿ jom.

Matseineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿl' Pablo nnom Agripa

¹³Jndaⁿ teinom cwantindyo xuee ndo' tuee' Agripa tsjoom Cesarea ñequio tyjeeⁿ Berenice. Ty'enquiana na xmaⁿñe Festo. Agripa'ñeeⁿ cwiluiiñê tsaⁿ na matsaⁿntjom nn'aⁿ judíos.

¹⁴Jndye xuee ljooⁿndyena jo' jo'. Jo' chii seineiⁿ Festo cantyja 'naaⁿl' Pablo nnom Agripa'ñeeⁿ. Matsoom:

—Ljoo m'aaⁿ cwii tsaⁿs'a na 'ndii Félix na praso juu.

¹⁵Quia na tjoya Jerusalén, ntyee na cwiluiitquiendye ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaaⁿ nn'aⁿ judíos tyoñe'quiiana jnaaⁿaⁿ no^oya. Tyotaⁿna na catsaⁿntjo^oya na cueeⁿeⁿ.

¹⁶Saa tsjoo^o ndaana na tiquil'a nn'aⁿ romanos na cwe' nncue'to ts'aⁿ. Najndyee nntjomndye nn'aⁿ wats'iaaⁿ nluena ljo' s'aa ts'aⁿ. Ndo' mati nquii ts'aⁿ nntsoom ljo' s'aaⁿ.

¹⁷Jo' chii quia na jndaⁿ tquie naⁿñeeⁿ ñjaaⁿ t'icatseyooⁿndyo. Teincoo cwiicheⁿ xuee mana tjowa'catyaⁿya yuu na maxjeⁿ quiwa'catyaⁿya na m'aaⁿya ts'iaaⁿ. Saⁿntjo^o na cjaacandyooⁿñe Pablo.

¹⁸Seitiuuya aa nchii t'maⁿ jnaaⁿaⁿ. Saa quia na jlue naⁿñeeⁿ jnaaⁿaⁿ sei'no^oa tiyuu' na waa ljo' s'aaⁿ.

¹⁹Macandaⁿ cwila'ncjooⁿndyena ñ'eⁿñê cantyja ñ'oom na cwila't'maaⁿndyena ndo' cantyja 'naaⁿl' Jesús. Ee jndaⁿ tue' tsaⁿñeeⁿ saa Pablo matsoom na mawando'xco tsaⁿñeeⁿ.

²⁰Saa ja ticaljeii chiuu nnts'aayo na nntseijndaaⁿndyo ñ'oom'ñeeⁿ. Jo' chii tax'aya 'ndyoo Pablo aa ya na wjaⁿ Jerusalén na jo' jo' nncu'xaⁿya jom cantyja 'naaⁿl' ñ'oom'ñeeⁿ.

²¹Saa jom tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncu'xeⁿ jom. Jo' chii saⁿntjo^oya na caljoo'ñê na praso jom hasta xjeⁿ na ndaaⁿ njno^oya jom na m'aaⁿ tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿñeeⁿ.

²²Quia jo' matso Agripa nnom Festo:

—Mati ja ñe'candiya na nntseineiⁿ.

Matso Festo nnoom:

—'Iocheⁿ nndi' nntseineiⁿ.

²³Teincoo, quia ljo' Agripa ñequio Berenice tcwee'na liaa na jeeⁿ ndya' ya. Ty'ena na m'aaⁿ Festo. Ty'equei'na naquii' w'aa

ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa sondaro ndo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' tsjoom. Quia jo' sa'ntjom Festo na c'oo'omna Pablo.

²⁴ Ndo' matso Festo:

—'U ta Agripa ñequio 'o na m'aⁿ'yo' ñjaaⁿ, macwinty'ia'yo' tsaⁿs'am'aaⁿl. Cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ Jerusalén ndo' mati nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ Cesarea cwiqueⁿna ñ'oom nacjoom'm. Jndei' ndyueena cwiluena na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ.

²⁵ Saa ja jnda ljeiya na tjaa ljo' mach'eeⁿ na tseixmaaⁿ na cueeⁿeⁿ. Ndo' jnda tcaaⁿ na nquii Augusto, tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma, nncu'xeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ jom. Jo' chii jnda seitiuuya na nntseicwanõⁿya jom na m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

²⁶ Saa tjaa'naⁿ jnaaⁿ'aⁿ na majndaa' na nntseiljeiya na m'aaⁿ ta tsaⁿmaⁿ'ts'iaaⁿ t'maⁿ'ñeeⁿ. Jo' na jnda jndyoñ'oⁿya jom jo ndaa'yo', ndo' majndeiticheⁿ jo njom' 'u ta Agripa. L'ue ts'oõⁿya na nncwaxe' nnoom. Aa nchii nleijndaa' jnaaⁿ'aⁿ na nntseiljeiya.

²⁷ Ee ja matsjoo cwe' ts'iaaⁿndyo na nntseicwanõⁿya cwii praso ndo' ticatsjooⁿya chiuu waa jnaaⁿ'aⁿ.

26

Pablo ma'mooⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ nnom Agripa

¹ Quia jo' matso Agripa nnom Pablo:

—Wanaaⁿ na catseineiⁿl cantyja 'naⁿ'l.

Seintyja Pablo ts'oõⁿ. Toõⁿ'õⁿ na tyotseineiⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

² Matsoom:

—Mañequiaana' na neiⁿya, 'u rey Agripa, na nndi' ñ'oom 'ndyo nncõ xuee je'. Nntsjoõⁿya cantyja na ntyjiiya na meiⁿchjoo tiyuu' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ judíos nacjoya.

³ Ee 'u mantyjil'ya' cha'tso costumbre na cwil'aa jâ nn'aⁿ judíos ñequio cha'tso ñ'oom na tileicatjoom' m'maaⁿya. Jo' chii mats'aa ty'oo njom' na c'oom' na t'maⁿ ts'om' na nndi' ñ'oom na nntsjoõ.

Chiuu tyom'aaⁿ Pablo cwii tjoõcheⁿ na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ

⁴ Tsoti Pablo:

—Cha'tsondye ncl'iaaya nn'aⁿ judíos manquiuyana chiuu na ñet'oõⁿya quii'ntaaⁿna xjeⁿ na cachjoondyo ndyuuaa tsjomya ndo' mati na ñet'oõⁿya tsjoom Jerusalén.

⁵ Toom cwe' nla'tiuuna na nntjei'yuu'ndyena na mats'aⁿ fariseo ja ee jnda jaach'ee xuee manquiuna na ljo'. Manquiuna na mats'aa cha'na cwil'a nn'aⁿ fariseo'ñeeⁿ na cwila'candatina chiuu na t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁶ Je' m'aaⁿya ljoõ na nntu'xeⁿndyo cwe' ee ntyjiiyaya naquii' ts'oõⁿya na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja. Ee luaa' ñ'oom

na tso Ty'oots'om ndaa welooyâ na ñet'om teiyo na nnts'aaⁿ.
Ja ntyjaa'ya ts'ooⁿya na nncue'ntyjo ñ'oom'ñeeⁿ.

⁷ Ndo' cha'tso na canchoo'we ntmaaⁿ nc'iaayâ nn'aⁿ Israel
majo'ti ntyjaa'ya n'omna na nnta'ndo'nnda' nn'aⁿ na jnda tja.
Jo' na tic'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om
ñequio na xcwee' n'omna. Ndo' ja, nc'e na maluaa' ntyjaa'ya
ts'ooⁿya, 'u ta Agripa, jo' na jnda tqueⁿ nt'om nc'iaaya nn'aⁿ
judíos ñ'oom nacjoya.

⁸ Ticatsona' na cwila'tiuu'yo' na tiyuu' na matseilcwinnda'
Ty'oots'om nn'aⁿ xeⁿ jnda tja.

Ñetco'wi' Pablo nn'aⁿ na cwilayu'

⁹ Tsoti Pablo:

—Nncō tyotseitiuuya na maxjeⁿ jndei'na' na nlcōo'wi'a
nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿ Jesús tsaⁿ na jnaⁿ Nazaret.

¹⁰ Ndo' mayuu' na tcoo'wi'a nn'aⁿ naquii' tsjoom Jerusalén.
Jndye nn'aⁿ na la'xma' cwentaa' Ty'oots'om tiōoⁿya w'aancjo
ñ'oom ndyuee ntyee na cwiluiitquiendye. Ndo' mati seijom-
ndyo na tja naⁿñeeⁿ.

¹¹ Jndye ndii' tyoco'wi'a nn'aⁿ cha'tso lan'om 'naaⁿ nn'aⁿ
judíos. Tyol'uee'ndyo chiuu nnts'aa cha catjeii'ndye nn'aⁿ
cantyja na cwila'yu'. Mayuu'cheⁿ na seijmeiⁿ'na' ja hasta mati
nt'omcheⁿ njoom na tquia tjo na tyoco'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu'.

Matseinei'nnda' Pablo na nlcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹² Tsoti Pablo:

—Majo' ts'iaaⁿ na tjo tsjoom Damasco ñequio ljeii na tquia
ntyee na cwiluiitquiendye na mañequiaana' na jndoya ee
ty'oomna ts'iaaⁿñeeⁿ ja.

¹³ 'U ta, wa'njooⁿya nato, ndo' cha'na quiajmeiⁿ nty'iaya
chom na jnaⁿ'na' cañoom'luee na xueetina' nchiiti ñe'quoom'.
Seixueena' ndiocheⁿ yuu m'aaⁿya ñequio nn'aⁿ na ñ'eeⁿ
ñ'eⁿndyo.

¹⁴ Cha'tsondyô tquiaandyô nomtyyuaa, ndo' jndiia na
seineiⁿ ts'aⁿ nooⁿ ñequio ñ'oom hebreo. Matso: “Aa ndi' Saulo,
¿chiuu na maco'wi' ja? 'U maco'wi'ndyu' cheⁿnncu' cha'na
matjom quioo'jndyo na mameiⁿ ntsio' nnom ts'oom tã na ñ'eⁿ
matseityuaa' ts'aⁿ juuyo'.”

¹⁵ Quia jo' tsjoo: “¿Ñeeⁿ 'u Ta?” Ndo' matsoom nooⁿ: “Ja
Jesús tsaⁿ na maco'wi'.

¹⁶ Saã quicantja', cwintyje', ee ja jnda teitquioo'ndyo njom'
na nnt'ioⁿ ts'iaaⁿ 'u na nndi'ntjom' nooⁿ. Nncwji'yuu'ndyu'
ljo' na jnda nty'ia' je' ndo' mati na quia nnty'ia'ti' ja.

¹⁷ Nncwañooⁿ'a 'u ljo' na ñe'cal'a nn'aⁿ judíos ñequio nn'aⁿ
na nchii judíos. Ee majñooⁿya 'u na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

18 'U nntei'jndei' naⁿñeeⁿ na nla'nqⁿna cha tacal'ana yuu na tia ee jo' matseijomna' cha'cwijom mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na jooⁿñe. Saa nl'ana yuu na l'ue ts'om Ty'o^ots'om ee jo' matseijomna' cha'na mac'eⁿ ts'aⁿ yuu na xueeñe. Ndo' nnc'oomeintyjee'na na m'aⁿna nacje 'naaⁿ Satanás, nnc'omna nacje 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Cantyja na nla'yu'na ñ'eⁿndy^o jo' na nntseit'maⁿ ts'o^onya jnaaⁿna ndo' maxjeⁿ matjom nndaana cha'xjeⁿ cwicandaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda lju' naquii' n'om."

Pablo matseicanaqⁿ ñ'oom na tso Jesús nnoom

19 Tsoti Pablo:

—Jo' chii seicandaya, 'u rey Agripa, ñ'oom na tso Jesús quia na teitquioo'ñê no^on.

20 Najndyee seināⁿya ndaa nn'aⁿ tsjoom Damasco. Tsjo^o na calcwe' n'omna jnaaⁿna, c'oontyjoⁿ naxeⁿ Ty'o^ots'om. Mati tsjo^o na cal'ana yuu na maty'iomyana' cha ca'moⁿna' na mayuu' na jnda lcwe' n'omna. Jnda jo' majo'ti seināⁿya ndaa nn'aⁿ Jerusalén ñequio cha'waa ts'oⁿdaa Judea. Mati seināⁿya ndaa nn'aⁿ na nchii judíos.

21 Cwe' jnaaⁿ na tyotseināⁿya ñ'oommeiⁿ jo' na t'ue nn'aⁿ judíos ja naquii' wats'om t'maⁿ na nla'cuae'na ja.

22 Saa mateijndeiⁿ Ty'o^ots'om ja. Jo' chii hasta je' ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom ndaa cha'tso nn'aⁿ meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindy^e ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na tjaa ljo' coluiindy^e. Ñ'oom na matseināⁿya meiⁿchjoo tjaa na matseicwaljoo'a ntyjati cha'xjeⁿ ñ'oom na tyoñequiaa Moisés ñequio profetas na jluena chiuu waa na quia nluii.

23 Naⁿñeeⁿ tyoluena na maxjeⁿ wi' nntjom Cristo, nquii na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ. Nncuaeⁿeⁿ ndo' nncwando'xcoom. Jom ts'oo najndyee na nncwando'xco na cha'tso nn'aⁿ na jnda tja. Cantyja na nncwando'xcoom m'moⁿna' ndaa jâ nn'aⁿ judíos ndo' ndaa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na nchii judíos na nquii Cristo, tsaⁿ na nncwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ, jnda jndyo.

Pablo mal'uee'ñê chiuu nndaq nnts'aaⁿ na nntseyiu' Agripa

24 Xcwe na matseineiⁿ Pablo ñ'oommeiiⁿ ndo' majndeiito t'o Festo. Jndeiⁿ seineiⁿ matsoom:

—Xqueⁿ 'u Pablo, matseintjei'na', cwe' na jeeⁿ jndye sei'naⁿ, jo' na luaa' matjom'.

25 Saa tso Pablo:

—'U ta, ja tjaa'naⁿ na matsei'ndaa'na' xquaaⁿ. Matseitiuuyaya naquii' xquaaⁿ ndo' matseināⁿya ñ'oom na mayuu'.

26 Luaa m'aaⁿ Agripa, ts'aⁿ na matsaⁿntjom. Jom tcuu ntyjeeⁿ ñ'oommeiⁿ. Jo' chii ja ñequio na t'maⁿ ts'o^on matseināⁿya jo nnoom ee ntyjiia na jom cha'tso ñ'oommeiⁿ mantyjeeⁿ cantyja na jnda tuii, ee nchii na tuii jo' na cwe' wanty'iuu'.

27 ¹U ta Agripa, ¿aa matsei'yu' ñ'oom na tyola'ljeii profetas? Ja ntyjii na matsei'yu' ñ'oom na tyolue naⁿñeeⁿ.

28 Matso Agripa nnoom:

—'U cwaaⁿti matsei'tiuu' na cwe' chjoowi' ñ'oom na jndaⁿ tsu' luaa', manntseyu'ya ja ñequio Cristo.

29 Matso Pablo nnom:

—Meiiⁿ na jndye oo meiiⁿ na tijndye ñ'oom na jndaⁿ jndi' tsjoo ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwindye na matseinaⁿya, toom cwe' na nnts'aa Ty'oots'om na nc'om'yo' cha'na m'aaⁿ ja cwe' na nchii na chu'tyeⁿndyo' cha'na chu'tyeⁿndyo ja, saaⁿ na nlayu'yo' cha'xeⁿ na matseyu'a.

30 Jndaⁿ seineiⁿ Pablo ñ'oommeiⁿ teintyjee' rey'ñeeⁿ ñequio gobiernom, ñ'eⁿ Berenice, ñequio cha'tso nn'aⁿ na meindyuaandye ñ'eⁿndyena.

31 Jlui'na ch'eⁿ. Tyola'neiⁿ ntyjeena ndaana. Jluena:

—Tjaa ljo' s'aa tsaⁿm'aaⁿ na tseixmaaⁿ na nncueeⁿeⁿ oo na nljoo'ñê w'aancjo.

32 Tso Agripa nnom Festo:

—Nndaⁿ na ndyaañe tsaⁿm'aaⁿ xeⁿ nchii na tcaaⁿ na nncu'xeⁿ nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma jom.

27

Pablo cwilacwanomna jom tsjoom Roma

1 Jla'tiuuna na njñoomna Pablo ndyuaa Italia. Jo' chii tioona cwenta jom ñequio nt'omcheⁿ praso l'õ capeitaⁿ na jndyu Julio, ts'aⁿ na matsa'ntjom cwii tmaaⁿ sondaro na jndyuna' Augusto. Ndo' ja Lucas, tjoñ'aⁿ ñ'eⁿ Pablo.

2 Saacuõõyâ w'aandaa. Ndo' tjañ'eⁿ Aristarco ñ'eⁿndyô. Jom ts'aⁿ tsjoom Tesalónica ndyuaa Macedonia. Ndo' w'aandaa'ñeeⁿ jnaⁿna' tsjoom Adramitio na wjaana' njoom na m'aⁿ 'ndyoo ndaaluae ndyuaa Asia. Jndaⁿ tuõõyâ, mana saayâ.

3 Cwiicheⁿ xuee squiaayâ tsjoom Sidón. Ndo' Pablo, s'aa Julio na wi' ts'om jom. Tquiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom' na nnc-jaacando'yaaⁿ nn'aⁿ na ya ñ'oom jom ñ'eⁿndye ndo' na nntei'x'eeyana jom.

4 Jndaⁿ chii saacuõõnndaa'â w'aandaa. Jnaaⁿyâ tsjoom Sidón. Saanquiandyô nandyee' ndyuaaxeⁿncwe Chipre ee jo' jo' tijndeiti maqui'caljoo jndye sta w'aandaa cantyja na tsaayâ.

5 Saawi'noõnyâ ñ'eⁿ w'aandaa nacjee' ndyuaa Cilicia ñequio ndyuaa Panfilia. Squiaayâ tsjoom Mira ndyuaa Licia.

6 Jo' jo' ljeii capeitaⁿ w'aandaa na jnaⁿna' tsjoom Alejandría na wjaana' ndyuaa Italia. Tsoom na jo' cuõõyâ. Jo' chii tuõõyâ juuna'.

⁷ Jndye xuee nioom tyotsaayâ. Nc'uaa' chii saacatsquiaayâ ndyeyu yuu na waa tsjoom Gnido. Ndo' na taleicandaa nntsaandyeyuuyâ na ndicwaⁿ maqui'caljoo jndye sta w'aandaa, jo' chii saanquiandyô tei'nqooⁿyâ ndyuaa Salmón, saawi'nqooⁿyâ nacjee' ndyuaaxeⁿncwe Creta.

⁸ Jeeⁿ ndyaa' nc'uaa' saawi'nqooⁿyâ nacañoom'wi' tyuaa'ñeeⁿ. Chii squiaayâ cwii joo na nndyoo' tsjoom Lasea na jndyuna' Buenos Puertos yuu na tjaquiee'ndii'ñe ndaaluee.

⁹ Jndye xuee t'qooⁿyâ nato ñ'eⁿ w'aandaa nc'e na tis'a m'aaⁿ jndye. Ndo' je' jnda tue'ntyjo ncuee na teincuu' na cwii nncjaati w'aandaa ee jnda macwitsaaquiaâⁿâ ncueesua'. Jo' chii Pablo seijnqooⁿoⁿ n'om nn'aⁿ.

¹⁰ Matsoom:

—Luua matsei'noⁿa 'o re, xeⁿ nntsaatyaaⁿ nntjooⁿya nata', ndo' t'maⁿ nntsuundyô. Nchii macanda canchuu ñequio w'aandaa, saâ mati ncjooya nncwjaaya.

¹¹ Saâ capeitaⁿ seiyoomb'm ñ'oom na tso ts'aⁿ na maleiñ'oom w'aandaa ñequio ts'aⁿ na 'naaⁿ juuna'. Ñ'oom na tso Pablo tîcatseiñ'oom'ñê.

¹² W'aandaa'ñeeⁿ meintyjee'na' yuu na maxjeⁿ cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Saâ ticuee'cheⁿ na ya na jo' jo' nncwintyjee'na' naquii' ncueesua'. Ndo' majndyendyetina cwiluena na tsaatsaatyayâ. Jluena aa nchii nnts'aana' na nntsquiaañooⁿyâ yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa tsjoom Fenice majuu ndyuaaxeⁿncwe Creta. Ee jo' jo' ya nljoo'ndyô ncueesua' ee tijndeii mawinom jndye.

Jndeiî tîoo jndye ts'om ndaaluee

¹³ Jndyo jndye tijndeii tijndeii. Tjantquiena' w'aandaa jo ntyja na cwitsaayâ. Jo' chii jla'tiuuna na ya na nntsaayâ. Quia jo' xjo na majaacue quii' ndaaluee cha nncwintyjee'cheⁿ w'aandaa, jla'wena juuna'. Chii saayâ saawi'nqooⁿyâ cañoom'wi' tyuaaxeⁿncwe Creta.

¹⁴ Tyoowijndye na saayâ ndo' tei'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa. Majuu ndyuaaxeⁿncwe Creta jnaⁿna' jondo' cantyja na cwicalui' cancjuu ntquiee'.

¹⁵ Jndye'ñeeⁿ tjomñe w'aandaa. Tyotseilcwe'na' juuna'. Jo' chii 'ndyaatooⁿyâ, cjaañ'oomto jndye juuna' yuu na ñe'cjaañ'oomna'.

¹⁶ Tei'nqooⁿyâ cwii ndyuaaxeⁿncwe chjoo na jndyu Clauda. Jo' jo' ticuee'cheⁿ na jeeⁿcheⁿ jndeiî m'aaⁿ jndye. Tyolajndaayâ ndo' juu xuljoo na tsaacantyjaandyô, nc'uaa' chii jndaâ tuaâⁿâ juuna' ts'om w'aandaa.

¹⁷ Jnda tuaâⁿâ xuljoo ts'om w'aandaa jla'tyeⁿna w'aandaa ñequio l'uaa cha tintyuii'na'. Nquiaana xeⁿ nncjaac'oo' w'aandaa cwii joo na jndyuna' Sirte yuu na jndye tei' ñjom.

Jo' chii to'ñoomna liaa ntmeiⁿ na macwjaa'ñena' jndye ee ñe'cala'xjeeⁿndyena na jndei mantquie jndye w'aandaa. Jnda jo' ndyetonatjantquie jndye juuna'.

18 Teincoo cwiicheⁿ xuee ndicwaⁿ jndei maqui'caljoo jndye w'aandaa. Jo' chii to'na tyotjeii'na canchuu ts'omna'. Tyotuee'na joona' ts'om ndaaluae cha na nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

19 Ndo' xuee jnda ndyee cha'tso l'oq ts'iaaⁿ cwentaa' w'aandaa ncjooyâ tyotjeii'â joona' ñequio luaayâ, tyotuaâ'â joona' ts'om ndaaluae.

20 Jndye xuee taticanty'iaayâ ñe'quoom' meiⁿ cancjuu. Ndo' jeeⁿ ndya' jndei tyoqui'caljoo jndye t'maⁿ w'aandaa hasta tyolatuuayâ tjaa chiuu cwii ya, maxjeⁿ nncwjaayâ.

21 Jnda jaach'ee xuee tacocwaa'â. Jo' chii teintyjee' Pablo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ. Matsoom:

—'O re, yati xeⁿ cwe' jndye'yo' ñ'oom na tsjoo xjeⁿ na m'aaⁿya Creta na tinguooya. Quia jo' xocatjooⁿya na nmeiⁿ!, ndo' meiⁿ canchuu xocatsuuna'.

22 Saa je' matsjoo c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee meiⁿcwiindyococwjaayâ macanda nquii w'aandaa nntsuuna'.

23 Ee ja matseixmaⁿya cwentaa' Ty'oots'om ndo' mandiantjoⁿya nnoom. Tsjom teincoo je' jñoom cwii ángel cwentaaⁿaⁿ na m'aaⁿya.

24 Matso ángel'ñeeⁿ noqⁿ: “Tinc'oom' 'u Pablo na nquia' ee maxjeⁿ nncue' na m'aaⁿ tsaⁿmanⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoom Roma. Ndo' cantyja 'naⁿ 'u cha'tso nn'aⁿ na quio ñ'eⁿ!, Ty'oots'om nnts'aa na ticwjena.”

25 Jo' chii 'o re c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ee ja matseyu'ua na nnts'aa Ty'oots'om cha'xjeⁿ na tso ángel noqⁿ.

26 Saa nncjaaju'yuuna' jaa cwii ndyuaaxeⁿcwewe.

27 Teinom cha'na quin'oom xuee na tyotsaayâ chii squiaayâ ndaaluae Adria. Lomañjaaⁿ maju' jndye w'aandaa na wjaana'. Cha'na xcwe tsjom ndo' jla'noⁿ nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa na manndyoo' nntsquiaayâ yuu m'aaⁿ tyuaa.

28 Tuee'na 'naⁿ na nnty'iaana cwanti njoom naquii' ndaatioo ndo' jliuna njoom cha'na ntquiuu nc'aa. Ty'ety'etina chii jliuna njoom cha'na quin'oom nc'aa.

29 Nquiaana na nncui'ljoo w'aandaa ljō'. Jo' chii tuee'na ñequiee xjo quii' ndaaluae na ñjoomna' jo ts'aaⁿ w'aandaa na nl'ana' na nncjaawintyjee'cheⁿna'. Jnda jo' ñequio na chjoo' n'omna cwii tyomeindo'tina na nleixuee.

30 Jnda jo' nn'aⁿ na cwileiñ'om w'aandaa jla'tiuuna na nlei'nomna. Jo' chii ty'ena sta w'aandaa. Cwe' l'ayana na

ndoo' cwituee'na ncjo naquii' ndaaluee na nl'ana' na nncjaameintyje'cheⁿ w'aandaa. Saā tiyuu', ee xuljoo cwituee'na quii' ndaaluee na nlei'nomna.

³¹ Saā Pablo matsoom nnom capeitaⁿ ñequio sondaro 'naaⁿ:
—Xeⁿ na^m'aⁿl' ticaljoo'ndye ts'om w'aandaa quia jo' 'o xocandaā nluin'n'maaⁿndyo' ñjaaⁿ.

³² Jo' chii tyjee sondaro ts'uaa na chu'tyeⁿ xuljoo. Mana 'ndyena na tjawjaana'.

³³ Quia na jaawindyoo' nleixuee seineiⁿ Pablo ndāā nn'aⁿ na cwa'na. Matsoom:

—Je' jndā quin'oom xuee na m'aⁿ'yo' na chjoo' n'om'yo', tyoocwa'yo', ndo' tyoonda'yo'.

³⁴ Jo' chii mats'aa ty'oo ndāā'yo' na nlcwa'yo' cha nnc'omjndei' n'om'yo' ee meiⁿcwiindyoo' xocwje'yo'. Cha'tsondyo' nluin'n'maaⁿndyo'.

³⁵ Jndā tsoom na luaa' to'ñoom tyoo'. Tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om jo ndāā cha'tso naⁿñeeⁿ. Jndā jo' tyjeeⁿ juuna', toqⁿoⁿ na macwaaⁿ'aⁿ.

³⁶ Ndo' na luaa' s'aaⁿ cha'tsondyena ty'omt'maaⁿ'ndyena n'omna. Mati joona to'na tcwa'na.

³⁷ Na cha'tsondyô na m'aaⁿyâ ts'om w'aandaa, we siaⁿnto waljoo' ndyeeⁿ'aaⁿ nchoo' nqui nchoo' yomndyô.

³⁸ Jndā na tjacjoona na tcwa'na, quia jo' tyotioomna canchuu lqueeⁿ trigo ts'om ndaaluee cha nntseixjeeⁿñena' na jaa' w'aandaa.

Tjac'oo' w'aandaa ndo' na tei'ndaa'na'

³⁹ Quia na jndā teixuee, nn'aⁿ na cwilei'ñ'om w'aandaa tîcata'naaⁿ'na ndyuaa'ñeeⁿ. Saā jliuna cwii joo yuu na tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluee yuu ñequii' ts'otei'. Jla'tiuuna ya xeⁿ nndaā nl'ana na nncjaaquiee' w'aandaa jo' jo'.

⁴⁰ Quia jo' ncjo na tuee'na ts'om ndaaluee na nncjaawintyjee'cheⁿ w'aandaa, tyjena l'uaa na ñjoomna'. 'Ndyena ncjo'ñeeⁿ ts'om ndaaluee. Ndo' jla'canaⁿ'na n'oom pala' na jla'tyeⁿ'na ee joona' cwileil'uee'ndyena na wjaantquiena' w'aandaa. Ndo' jla'ntyjana liaa jo sta w'aandaa na macwjaajaa'ñena' jndye cha wjaantquiena' w'aandaa. Jndā chii to' w'aandaa na wjaana' jo yuu tjaquiee'ndii' na m'aaⁿ ndaaluee.

⁴¹ Saā squiaayâ cwii joo yuu cwitjom we tsei' ndaa. Mana tjac'oo' sta w'aandaa naquii' tei' yuu na cañjeiiⁿ m'aaⁿ ndaa. Mana taticandaā nntjeii'ndyena juuna'. Ndo' ts'aaⁿ'na' jnaⁿ'na' na tjatyuii' s'aa nmoⁿ t'maⁿ.

⁴² Quia jo' jla'tiuu sondaro na nla'cwjeena p̄aso cha tinc'oota'ljoo' naⁿñeeⁿ na mana nlei'nomna.

⁴³ Saā capeitaⁿ ñe'cwañom'm Pablo. Jo' chii tinquiaaⁿ na nla'cwjee sondaro p̄aso. Ndo' p̄aso na 'naaⁿ na nnta'ljoo'

sá'ntjoom na joona najndyee catuee'ndyena ts'om ndaaluee, c'oota'ljoo'na cha nlquiena tyuaatcwii.

⁴⁴ Ndo' nt'omcheⁿ c'oontyjondye cjoo' lcaa' oo cjoo' lcaa'ntaⁿ na tyuui' w'aandaa. Jo' na cha'tsondyô ya squiaayâ tyuaatcwii.

28

'Naaⁿ na tyoch'ee Pablo na tyom'aaⁿ ndyuaaxeⁿncwe Malta

¹ Jnda na jlui'n'maaⁿndyô nawi'ñeeⁿ chii jliuyâ na Malta jndyu ndyuaaxeⁿncwe yuu squiaayâ.

² Nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ l'ana na ya nn'aⁿndyena ñ'eⁿndyô. Jla'canaaⁿndyena chom. Jluena na calawiindyô, ee jeeⁿ teiⁿndo' jnda macwiwa'.

³ Pablo seixcweeⁿ cwii saã' n'oom teincwe. Ndo' quia na tioom joona' naquii' chom jlui'nom cwii catsuu na maleino-myô' chom. Mana t'uiyo' ts'ooⁿ tyeⁿ.

⁴ Ndo' nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ quia na ntyiaana na tiñe'ca'ndiyo' ts'ooⁿ tyola'neiⁿ cheⁿnquieena ndaaⁿ nc'iaana. Jluena:

—Tsaⁿm'aaⁿ! ¿aa nchii maxjeⁿ ts'aⁿ na ñeseicwjee nn'aⁿ jom? Ee meiiⁿ na jlui'n'maaⁿñê ts'om ndaaluee saã je' maxjeⁿ nntioom cantyja na tis'a ñes'aaⁿ nncueeⁿeⁿ.

⁵ Saã Pablo seitei'ncweeⁿeⁿ ts'ooⁿ. Mana tiooñeyo' naquii' chom. Tjaa na teinioom'm.

⁶ Naⁿñeeⁿ tyomeindoo'na, jla'tiuuna na nncwjaa'ñena' tcoo' Pablo oo na mats'ia jo' cwe' nnguiooñetoom mana nncueeⁿeⁿ. Saã jnda tjawiquiuu' na meindoo'na, cwinty'iaana na tjaa na teinioom'm, jo' chii cwiicheⁿ ljo jla'tiuuna. Jluena na jom cwii ty'oots'om.

⁷ Ndyoo' yuu tyolawindyô waa tyuaa cwentaa' ts'aⁿ na cwiluitquieñeti tyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ. Publio jndyu tsaⁿñeeⁿ. Tsoom na caljoo'ndyoyaayâ waⁿaⁿ. Quia jo' ljoo'ndyô jo' jo' cwii ndyee xuee. Seiñ'oom'ñê já tquiaaⁿ na tcwaa'â.

⁸ Ndo' seijomna' na wii' tsotyeeⁿ. Matseiconá' juu ndo' mateii' ndaaniom'. Tjantyjaa' Pablo tsaⁿñeeⁿ. Seineiiⁿ nnom Ty'oots'om. Jnda chii tioom l'ooⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ, sein'maaⁿ juu.

⁹ Jnda tuii na luaa', nt'omcheⁿ nn'aⁿwii ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ ty'entyjaa'na Pablo, ndo' n'maaⁿna.

¹⁰ Jndye naya l'a naⁿñeeⁿ já. Ndo' quia na saacuoyâ w'aandaa na macwitsaayâ, tquiiana cha'tso 'naⁿ na nleil'uee'ndyô yocheⁿ na cwitsaayâ.

Na tuee' Pablo tsjoom Roma

11 Jndā teinom ndyee chi' na squiaayâ ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ ndo' saacuoyâ w'aandaa'ñeeⁿ. Juuna' jnaⁿna' tsjoom Alejandría, saā tjameintyjee'yana' ndyuaaxeⁿncwe'ñeeⁿ cha'waa ncueesua'. Juuna' ñoom 'ndyoonnom Cástor ñequio Pólux.

12 Saayâ squiaayâ tsjoom Siracusa yuu na cwi'oomeintyjee' l'aandaa. Jo' jo' ljoo'ndyoyayâ cwii ndyee xuee.

13 Jluui'â jo' jo'. Saasaatyaayâ saawi'nqoyâ cañoom'wi' ndyuaa hasta xjeⁿ na squiaayâ tsjoom Regio. Teincoo cwicheⁿ xuee jndyo jndye na jnaⁿna' jo' ndo' cantyja na macalui' caxjuu ts'oom'naaⁿ. Tjantquie jndye'ñeeⁿ w'aandaa jo' cantyja na cwitsaayâ. Ndo' xuee jndā we squiaayâ tsjoom Puteoli. Jo' jo' jluui'â w'aandaa na macandā.

14 Tsjoom'ñeeⁿ jliuuyâ nt'om nn'aⁿ na cwila'yu'. Jluu naⁿñeeⁿ na caljoo'ndyô ñ'eⁿndyena cwii ntquiee' xuee. Jo' na ljoo'ndyô. Jndā chii saayâ tsjoom Roma.

15 Ndo' nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Roma, quia na jndyena na mañjomndyô nato, quia jo' nt'omndye joona tquiocatjomndyena já xjeⁿ tsjoom Foro de Apio ndo' nt'omndye joona tquiocatjomndye já cwii joo na jndyu Tres Tabernas. Jndā na nty'iaa' Pablo naⁿñeeⁿ tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oqots'om ndo' ty'oomt'maaⁿñê ts'oom.

16 Quia na jndā squiaayâ tsjoom Roma, capeitaⁿ tquiaaⁿ cwenta praso l'o ts'aⁿ na cwiluitquieñe cantyja 'naaⁿ sondaro. Saā Pablo tquiana na wandyo' nnc'oom ñequio cwii sondaro na nnts'aa cwenta jom.

Pablo mañequiaaⁿ ñ'oom' Ty'oqots'om tsjoom Roma

17 Jndā ndyee xuee na squiaayâ, tqueeⁿ Pablo nn'aⁿ na cwiluitquiendye naquii' lan'om cwentaa nn'aⁿ judíos tsjoom'ñeeⁿ. Quia na jndā tjomndyena seineiⁿ ndaana. Matsoom:

—O nn'aⁿya meiⁿchjoo tjaa ljo' s'aaya nacjoo nc'iaaya nn'aⁿ judíos, meiⁿ nacjoo' costumbre 'naaⁿ welooya na ñet'om teiyo. Saā meiiⁿ na ljo' t'uena ja na praso tsjoom Jerusalén. Tioona ja luee nn'aⁿ romanos.

18 Ndo' naⁿñeeⁿ taⁿna na catsjoo nncq chiuu waa. Jndā jndyena ñ'oom'ñeeⁿ ñe'cala'candyaandyena ja ee jla'nqⁿna tjaa ljo' s'aa na tseixmaⁿ na c'iq.

19 Saā tical'ue n'om nn'aⁿ judíos na ljo'. Jo' na jndei'na' s'aa ty'oo na nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ tsjoomwaañe nncu'xeeⁿ ja. Saā ja nchii na maquaⁿya ñ'oom nacjoo nn'aⁿ ndyuaa tsjomya na jndyoo ñjaaⁿ.

20 Tqueeⁿndyô 'o na nnty'iaaya 'o ndo' na nntseinaⁿya ñ'eⁿndyo'. Ee cantyja 'naaⁿ na matseyu'a na jndā jndyo nqueⁿ na ntyjaa' n'oqⁿ jaa nn'aⁿ judíos na nncwji'n'maaⁿñe jaa, jo' na chu'tyeⁿndyô ñequio l'uaancjomeiiⁿñe.

21 Quia jo' jluena nnoom:

—Jâ mei^cwii carta tyoocwjee' na m'aa^{yâ} na nna^{na}' ts'ondaa Judea na matseinei^{na}' cantyja 'naⁿ. Ndo' mati ncl'iaaya nn'aⁿ judíos na cwiquie ñjaaⁿ tjaa'naⁿ ñ'oom cotuee'na najo'.

22 Saa ñe'candyaayaayâ chiuu waa na matsei'noⁿ' cantyja 'naaⁿ' ñ'oom xco na cwilayu'yo' ee manquiuuyâ na cha'tso nn'aⁿ cwiluena na tis'a ñ'oom'ñeeⁿ.

23 Jo' chii jla'jndaa'ndyena cwaaⁿ cwii xuee na nntjom-ndyennda'na. Quia na tue'ntyjo xuee'ñeeⁿ jndyendye nn'aⁿ tjomndye yuu mac'eⁿ Pablo. Cwitsjoom to^o'n'qⁿ' tyotseineiⁿ' ndaana hasta xjeⁿ na tmaaⁿ'cheⁿ. Tyotseineiⁿ' cantyja na matsaⁿ'ntjom Ty'o^o'ts'om. L'ue ts'oom na nla'noⁿ'na cantyja 'naaⁿ' Jesús. Jo' chii tjac'oomna' na seineiⁿ' cantyja 'naaⁿ' ljeii na tqueⁿ Moisés ndo' cantyja 'naaⁿ' ñ'oom na tyola'ljeii profetas.

24 Nt'om naⁿ'ñeeⁿ jla'yu'na ñ'oom na seineiⁿ', ndo' nt'om naⁿ'ñeeⁿ ticala'yu'na.

25 Ticatjoom' jla'tiuuna ñ'oom na jndyena. Jo' chii t'oom'ndyena. Saa tsojndyee Pablo cwii ñ'oom ndaana. Matsoom:

—Mayuu' ñ'oom na seijndo' Espíritu Santo ts'om profeta Isaías. Juu ñ'oom'ñeeⁿ seineiⁿ' ndaaⁿ welooya na ñet'om teiyo.

26 Matsoom:

Cja' na m'aⁿ na^m'aⁿ'. Catsu' ndaana:

Luaa matseicandii Ty'o^o'ts'om 'o:

'O mayuu' ndyeyo' saa xocala'noⁿ'yo'.

Ndo' mayuu' na nnty'ia'ndaⁿ'yo' saa xoqueⁿ'yo' cwenta.

27 Ee jndā teiquie' n'om'yo'.

Jndā s'aana' ñ'eⁿ'ndyo' cha'cwijom na candaa'yo'.

Ndo' jndā s'aana' cha'cwijom na nchjaaⁿ'yo'.

Jeeⁿ cachjoo cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Ty'o^o'ts'om.

Jo' na matseijomna' 'o na ndoo' nchjaaⁿ'yo' ndo' na candaa'yo'.

Jo' chii xolcwe' n'om'yo' ndo' na luaa' waa xocatseit'maⁿ ts'o^o'ya jnaⁿ'yo'.

28 Tsoti Pablo:

—Saa cala'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' ñ'oom naya 'naaⁿ' Ty'o^o'ts'om na macwji'n'maaⁿ'ñê nn'aⁿ. Na je' xuee na cwii wjaana', nncjaa ñ'oomwaa na m'aⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Joona ndyena juuna'.

29 Jndā na tso Pablo ñ'oomwaa' mana t'oom'ndye nn'aⁿ judíos. Jndye ñ'oom cwityola'neiⁿ cheⁿ'nquieena ndaa ncl'iaana.

³⁰ Candaa' we chu ljoo'ñe Pablo cwii w'aa na cwe' ty-
otioml'uaaⁿ na tyom'aaⁿyaaⁿ. Ndo' neiiⁿ' ts'oom cha'tso nn'aⁿ
na tyo'oocajndoo' jom.

³¹ Tyoñequiaaⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ' na matsaⁿntjom
Ty'o^oots'om ndo' tyo'm^ooⁿ cantyja 'naaⁿ' Ta Jesucristo. T'maⁿ
waa na tju'naaⁿñena' na tyotseineiiⁿ. Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ
seitsaaⁿ'ñe jom.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Roma

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Roma

¹ Ja Pablo cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo. Jom ty'ioom ts'iaaⁿ ja na matseixma^{ny}a ts'aⁿ na majñom Ty'oōts'om jo ndaaⁿ nn'aⁿ na ñequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ cantyja na macwji'n'maaⁿñê jona.

² Matseicwanom Ty'oōts'om ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ. Tandyo xuee t'moōⁿ na ljo' nnts'aaⁿ ñequio ñ'omndyuee profetas. Jla'ljeiina ñ'oom'ñeeⁿ na lju' la'xmaⁿ'na'.

³ Juu ñ'oom naya'ñeeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿ' Jnaaⁿ, nquii Ta Jesucristo. Cantyja na ts'aⁿ jom, tuiiñê tsjaaⁿ 'naaⁿ' rey David na jndyowicantyjoo'.

⁴ Jndaⁿ chii t'moⁿ Espíritu Santo na Jnda Ty'oōts'om juu ndo' waa najndei. Teitquioo' naljo' ee jndaⁿ na tue' tando'xco quii'ntaaⁿ l'oo.

⁵ Ndo' cantyja 'naaⁿ' jom macandaya naya na matseixmaⁿ Ty'oōts'om na majñoom ja ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ jo ndaaⁿ nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Ee l'ue ts'oom na meiⁿquiayuucheⁿ caliu nn'aⁿ na t'maⁿ waa na jndaⁿ s'aaⁿ, cha cala'yu'ya n'omna ndo' cala'candana jo nnoom.

⁶ Mati mañ'oomna' 'o, ee maqueeⁿñê 'o na cala'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Jesucristo.

⁷ Matseicwanōⁿ cartawaa na m'aⁿ' cha'tsondyo' 'o na can-dya' ts'om Ty'oōts'om na m'aⁿ'yo' Roma, na maqueeⁿñê na cwiluiindyo' cwentaaⁿ'aⁿ. Nquii Tsotyaa^{ya} Ty'oōts'om ñequio Ta Jesucristo quiana na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana ñequio naya na laxmaⁿ'na.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Roma

⁸ Najndyee nc'e Jesucristo, mañequiaya na quianl'uaa' Ty'oōts'omya cantyja 'naⁿ'yo'. Ee meiⁿyuucheⁿ na mawaya, ya ñ'oom cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja na cwila'yu'ya ñ'om'yo' ñ'eⁿñê.

⁹ Manoom'm na mayu'a na ticjomeintyja^{aa}'a na macaⁿ'a nnoom na cateijneiⁿ 'o. M'aa^{ny}a na xcwee' ts'oō^{ny}a na mandi'ntjo^{ny}a nnoom. Ndo' ñequii'cheⁿ matseina^{ny}a ndaaⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ' Jnaaⁿ Jesucristo.

¹⁰ Ñequii'cheⁿ na macaⁿ'a nnom Ty'oōts'om cha xeⁿ na jom l'ue ts'oom nncue'ntyjo na ndaaⁿ nncjocando^o'a 'o.

¹¹ Ee ntyjaa'ya ts'oō^{ny}a na nncuaⁿ'cañoo^{ny}a na nnteijndeiya 'o ñequio ñ'oom' Ty'oōts'om cha nntsana'jnda'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

12 Luaa' l'ue ts'oꝝn cha juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eñê ñequio juu na matseyiyu'ya ts'oꝝnya tjoom' nnteijndeina' 'o ndo' nnteijndeina' ja.

13 'O nn'a'nya na cwila'yuyoy' ñ'eñ Ty'oꝝts'om, l'ue ts'oꝝn na caliu'yo' na jndye ndii' tyotseijndaa'ndyꝝ na nncua'cañoo'nya 'o, saa ñeseicu'na' ja. Luaa' waa na ñetque' ts'oꝝn, cha cantyja 'naa' ts'iaa' na nnts'aaya majndyeti nn'a' nntioondye l'oꝝn, ndo' mati 'o nntsaala'no'ti'yo' cantyja 'naa'a' cha'xje' quiluii quii'ntaa' nt'omche' nn'a' na nchii judíos.

14 Ee matseijomna' ja cha'cwijom cwii ts'a' na t'ma' chu-jna', tseixma'nya na ljo' ndaa' nn'a' na cwila'nei' ñ'oom griego, ndo' mati ndaa' mei'quia nn'a' na tjachuii' ñ'oom na cwila'nei'. Oo ndaa' nn'a' na jndo' n'om cantyja 'naa' ljeii, ndo' mati ndaa' nn'a' na ticata'jnaa' ljeii.

15 Jo' chii jee' quee' ts'oꝝnya na mati ññequiaya ñ'oom na macwji'n'maa'ñe Ty'oꝝts'om nn'a' ndaa' 'o quia na nncuaya na m'a'nyo' Roma.

Waa najndeii ñ'oom naya

16 Tijnaa'a cantyja 'naa' ñ'oom naya 'naa' Ty'oꝝts'om, ee juuna' cwiluiiñena' najnei' na macwji'n'maa'ñe mei'cwi'ñee'che' ts'a' na matseyiyu' ñ'oom naya'ñee'. Najndyee mach'ee' na ljo' ñequio nn'a' judíos ndo' mati ñequio mei'quia nn'a'.

17 Juu ñ'oom naya'ñee' matseicandiina' chiuu mach'ee Ty'oꝝts'om na maquee' jaa na tjaa jna' laxmaa'nya jo nnoom nc'e na cwila'yuyoy' n'oꝝnya ñ'eñ Jesucristo. Ee waa ñ'oom'm na teiljeii na matsona' na ljo': "Nquii ts'a' na maque' Ty'oꝝts'om na tjaa jna' tseixma', catseyiyu'ya ts'om tsa'ñee' ñ'eñê."

Cha'tsondye nn'a' jnda jla'tjoondyena

18 Ee xje' cañoom'lueeche' matseicanoo' Ty'oꝝts'om na matseiw'ee' nacjoo nn'a' na cwil'a cha'tso nnom na cwajndii ñequio natia. Na nmeii' cwil'ana, cwila'lcwe'na nt'om nn'a' na ñe'caliu ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa'a'.

19 Ee naquii' n'omna maxje' manquiuyana ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa' Ty'oꝝts'om ee manquiityee' jnda t'moo' chiuu matseixmaa' ndaa'na.

20 Ee ljo' na titquioo' na matseixma' Ty'oꝝts'om nndaa' nncwajnaa' ts'a' jo' quia na manty'iaa' cha'tso na s'aa'. Ee xje' na tuiiche' tsjoomnancue cwiwitquioo'ya na jom cwilui-iñê Ty'oꝝts'om ndo' cha'waa xuee waa na jnei'. Jo' chii nn'a' natia ljo' cwil'a xocandaa' nluena na tjaa'na' jna' cachona, mei' xocandaa' nta'ñoom'ndyena.

21 Ee meii' na cwila'no'na cantyja 'naa' Ty'oꝝts'om saa maxje' ticala't'maa'ndyena jom cha'xje' na maca'na'. Mei'

na quianl'uaaⁿaⁿ tiñe'nquiána. Ndo' joo ñ'oom na tyom'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ chiuu cwiluiñê jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo joona'. Jo' chii s'aana' ntjeiⁿ naquii' n'omna, ndo' na ljo' cwiljo na jaaⁿñe naquii' n'omna.

22 Meiiⁿ na cwiluena na la'xmaⁿna nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, saa cwinooⁿ na cwe' ntjeiⁿndyeta.

23 'Ndyena na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om na ticanty-cwii na wando' na m'aaⁿ yuu na jeeⁿ neiⁿncoo'. To'yoona na cwila't'maaⁿndyena ndyueendaⁿ nn'aⁿ na cwintycwii na ta'ndo', ñequio cantsaa ñequio quioo' na cwi'ooca' ñequio quioo' na tjaa'naⁿ nc'ee'.

24 Jo' chii 'ndiito Ty'oots'om na cal'atona meiⁿquia na ntjeiⁿ na ñe'cal'ana na cwajndii na queeⁿ n'om seiina na cantyja 'naaⁿ joona' ñel'ana cwii na jeeⁿ jnaaⁿ ñequio ntyjeena.

25 Tícala'yuna ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om. Yache'n jla'yuna ñ'oom na cwe' cantu. Ee tyola't'maaⁿndyena 'naⁿ na s'aaⁿ nchii nqueⁿ na s'aaⁿ cha'tso nnom. Ndo' matsona' na ñequii'cheⁿ cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom cha'waati xuee. Cal'a cha'tsondye nn'aⁿ naljo'.

26 Macwe' nc'e jo' chii 'ndiito Ty'oots'om joona na cal'ana ljo' na mach'eena' nquiuna na ñe'cal'ana. Hasta yolcu tquiandyé ndaaⁿ ntyjelcu ndo' nchii ljo' teincoondyena.

27 Ndo' mati naⁿnom nchii macandaⁿ cwe' ñequio yolcu tyom'aⁿna. Seijmeiⁿtina' joona na queeⁿ n'omna nc'iaana. Tyom'aⁿna meiiⁿ ñ'eⁿ ntyjenomna, ndo' nchii ljo' teincoondyena, cwii na jnaaⁿticheⁿ. Ndo' na ljo' l'ana, tyota'wi'ndye cheⁿnquieena, tiomndyena ñequio seiina na ntjeiⁿ ljo' ñel'ana.

28 Ndo' nc'e na l'ayana na tsuu' n'omna Ty'oots'om, jo' chii mati 'ndiitoom na cal'atona meiⁿljo'cheⁿ natia na ñe'cal'ana.

29 M'aⁿna na cwil'ana cha'tso nnom na ticaty'iomyana'. Cha'na ts'aⁿ na cwe' m'aaⁿya ñ'eⁿ x'iaa', oo ts'aⁿ na ntjeiⁿ ljo' mach'ee ñ'eⁿ x'iaa' oo ts'aⁿ na matseiqueeⁿ ts'om 'naaⁿ x'iaa', ts'aⁿ na ticatseiñ'oom'ñe yuu na maty'iomyana', ts'aⁿ na taⁿ ts'om x'iaa', ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ, ts'aⁿ na matseintja'ñe ñequio x'iaa', ts'aⁿ na manquiu'nn'aⁿ x'iaa', ts'aⁿ na matsei'ndaa' ts'om x'iaa', ts'aⁿ na cwe' matseineiⁿto chiuu waa ñ'oom na mandii cantyja 'naaⁿ x'iaa',

30 ts'aⁿ na matioñ'oom x'iaa', ts'aⁿ na ticuee' ts'om Ty'oots'om, ts'aⁿ na wi'ñe ñequio x'iaa', ts'aⁿ na sañe scuñe, ts'aⁿ na matseiwendyeñe cheⁿnquii, ts'aⁿ na matseijndaa'ñexco natia, ts'aⁿ na ticatseit'maaⁿñe nn'aⁿ na nda juu,

31 ts'aⁿ na tiñequiaañe na nntseiⁿnoⁿ yuu na ya oo yuu na tia, ts'aⁿ na meiiⁿ na ñ'oom 'ndyoo saa xocatseicanda, ts'aⁿ

na ticajnda ntyjii ljo' cwitjoom nc'iaa', ts'aⁿ na tixocatseit'maⁿ ts'om x'iaa', ts'aⁿ na tic'oom na wi' ts'om nn'aⁿ,

³² joona manquiujndaa'ndyena na jnda seijndaa'ñe Ty'o^oots'om na nntsuundye nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwil'a, saa meiiⁿ na ljo', wjaana' na 'ool'ana na ljo', ndo' yacheⁿ ya nquiuna quia na cwinty'iaana na majo'ti cwil'a nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

2

Xcwe macu'xeⁿ Ty'o^oots'om nn'aⁿ

1 Cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, catsei'n^o na tjaa'naⁿ yuu cowañoom'na' 'u, nts'o^oona' ñeeⁿ cwiluiindy^u, maco'wi'ndy^u cheⁿnncu' quia na jeeⁿ mats^u' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ jeeⁿ tiann'aⁿndye ndo' majo'to ljo' na cwil'ana mache' 'u.

2 Ee manquiuyaaya quia na nt'uiityeⁿ Ty'o^oots'om nn'aⁿ na cwil'a na nmeiiⁿ, nncu'xeeⁿ joona cantyjati na mayuu' na l'ana.

3 'U na matseitiuu' na cats'aaⁿ na cat'uiina' nn'aⁿ na cwil'a na nmeiiⁿ, ¿aa ndya' matseitiuu' na tixocat'uiina' 'u ndo' ljo'waayu mache' cha'xjeⁿ naⁿñeeⁿ?

4 Cwa ndya' canda^a ts'om' na ntso' na cajnda ntyjeeⁿ ñ'eⁿndy^u'. Jom na jeeⁿ t'maⁿ ts'oom ñ'eⁿndy^u', ndo' waljoo'cheⁿ na wi' ts'oom 'u. ¿Aa ticatsei'n^o na luaa' mach'eeⁿ cha cjaañ'oomna' 'u na calcwe' ts'om' jnaⁿ'?

5 Saa 'u nchii jo' ñe'catsa', 'u maxjeⁿ quie' ts'om', tiñe'calcwe' ts'om'. Maty'iomna' cantyja 'naⁿ na matseit'ue'ya' na cat'uiina' 'u. Ee nncue'ntyj^o xuee na nncu'xeⁿ Ty'o^oots'om cha'tso nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana'.

6 Maquialjo'cheⁿ manquiityeeⁿ ññequiaaⁿ na ticwii cwii ts'aⁿ nncwantjom cantyjati na jnda ñes'aa.

7 Nda^a joo nn'aⁿ na cwijoo' n'om na cwil'a yuu na maty'iomyana' na cantyja 'naaⁿ jo' cwil'uee na nl'a yuu na matseit'maa'ñena' jom, ññequiaaⁿ na nla'xmaⁿna na ticanty-cwii na cwita'ndo' añmaaⁿna.

8 Saa t'maⁿ waa na nntseiw'eeⁿ nn'aⁿ na ticatuee'ndyecje nnoom, na cwi'oo nacjoo' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿaⁿ, na cwil'a cha'tso nnom natia.

9 Jeeⁿ t'maⁿ nawi' nntseiquioom nacjoo cha'tsondye nn'aⁿ na cwil'a natia ndo' t'maⁿ nntsei'ndaa'na' nquiuna. Najndyee nntjoom nn'aⁿ judíos na ljo', ndo' majo'ti nntjoom nn'aⁿ na nchii judíos.

10 Saa cha'tso nn'aⁿ na cwil'a yuu na ya, tjoom' nntseit'maaⁿñe Ty'o^oots'om joona, nnts'aaⁿ na nluiit'maⁿndyena ndo' ññequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'omna jo nnoom. Najndyee nnts'aaⁿ na ljo' ñequio nn'aⁿ judíos, ndo' mati nn'aⁿ na nchii judíos.

11 Ee Ty'ooots'om nchii na nncjaañ'oom'ñê ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ, saa cwiicheⁿ tineiiⁿeⁿ.

12 Cha'tso nn'aⁿ na nchii judíos na la'xmaⁿ jnaⁿ na tyoondye chiuu matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, maxjeⁿ nntsuundyena nc'e na jnda jla'tjoondyena cantyja 'naaⁿ'na' meiiⁿ tyoondyena juuna'. Ndo' cha'tso nn'aⁿ judíos na m'aⁿ nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na la'xmaⁿ jnaⁿ, majuuna' nnt'uiityeⁿ'na' joona.

13 Ee cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om, nchii nn'aⁿ na cwe' cwindye chiuu matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ maqueeⁿ joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ'na, macandá nn'aⁿ na cwil'a chiuu na matsa'ntjomna'.

14 Saa nn'aⁿ na nchii judíos na ticuaa ljeii lueena na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés, saa cwil'ana cha'xjeⁿ na ma'moⁿ'na' ndo' na ljo' nquieena laxmaⁿ'na' cha'cwijom ljeii na maqueⁿ'na' xjeⁿ joona.

15 Ee cantyja na cwil'a naⁿ'ñeeⁿ cwit'mooⁿ'na na juu ljeii'ñeeⁿ teiljeiina' naquii' n'omna ee juu na m'aaⁿ' n'omna ma'moⁿ'na' na ljo'. Juu jo' macwji'yuu'ñena' na manquiuna quia cwil'ana yuu na ya, ndo' yuu na tia.

16 Ee maxjeⁿ nleitquioo' na ljo' juu xuee na nncu'xeⁿ Ty'ooots'om cha'tso na cwe' wanty'iuu' tyol'ana. Maty'ioom ts'iaaⁿ Jesucristo na cu'xeeⁿ nn'aⁿ cantyja na jla'tjoondyena cha'xjeⁿ ma'moⁿ' ñ'oom naya na mañequiaya ndaaⁿ nn'aⁿ.

Nn'aⁿ judíos ndo' ljeii na tqueⁿ Moisés

17 'U je' na cwiluiindyu' ts'aⁿ judío. 'U quit'maⁿ ts'om' ljeii na tqueⁿ Moisés, ndo' macwji's'andyu' cheⁿnncu' na tseixmaⁿ' cwentaa' Ty'ooots'om.

18 Jndaa'ya ntyji' chiuu l'ue ts'oom. Ndo' ma'moⁿ ljeii'ñeeⁿ njom' cwaaⁿ na yati nncwjii'ndyu'.

19 Jndaa'ya ntyji' na ndaaⁿ nntsa' na nncja'chuundyu' nn'aⁿ na laxmaⁿ na nchjaaⁿ, ndo' na cwiluiindyu' chom na matseix-ueeñena' ndaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ' na jaaⁿ'ñe.

20 'U matseitiuu' na jeeⁿ 'naⁿ na m'moⁿ' ndaaⁿ nn'aⁿ na tijndo' n'om cantyja 'naaⁿ' Ty'ooots'om ndo' na cwiluiindyu' cha'cwijom maestro 'naaⁿ nn'aⁿ na tijndye nquiu cantyja 'naaⁿ'na' ee ñequio ljeii na matsa'ntjomna' na maleiñ'oom', waa ñ'oom na matsona' chiuu na nluui ndo' tseixmaⁿ'na' ñ'oom na mayuu'.

21 'U na ma'mooⁿ' ndaaⁿ nt'omcheⁿ, ¿chiuu na tiñe'ca'moⁿ' njom' nncu'? Xeⁿ ma'mooⁿ' na tinch'uee ts'aⁿ, ¿chiuu na mach'uee'?

22 Xeⁿ ma'mooⁿ' na tinc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, quia jo' ¿chiuu na majo' mache'? 'U na jndo' 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ

l'a, quia jo' ¿chiiu na mach'uee' 'naⁿ na cwiñequia nn'aⁿ ndaa joona'?

²³ Matseis'andyu' na maleiñ'oom' ljeii na tquiaa Ty'o^oots'om nnom Moisés, saa quia matsei'tjo^ondyu' jo nnom juuna', ¿aa nchii maju'cje' Ty'o^oots'om?

²⁴ Ndo' na luaa', jeeⁿ xcwe ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii na matsona': "Nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena cwitio'ñ'oomna Ty'o^oots'om nc'e natia na cwil'a' 'o nn'aⁿ judíos."

²⁵ Naaⁿ na cwiluii ntjaaⁿ yo'ndaa naⁿnom nda nn'aⁿ judíos jnda tseixmaⁿna' xeⁿ matseicanda' ljeii na tquiaa Ty'o^oots'om nnom Moisés. Saa xeⁿ matsei'tjo^ondyu' nnom ljeii'ñeeⁿ maty'iomna' cantyja 'naⁿl cha'cwijom na ticaluii 'naaⁿñeeⁿ 'u.

²⁶ Ndo' ts'aⁿ na quich'ee cha'xjeⁿ matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ meiiⁿ tyooluii 'naaⁿñeeⁿ juu, naljo' mach'ee tsaⁿñeeⁿ matseijndaa'ñena' cantyja 'naaⁿaⁿ na cha'cwijom jnda' tuii 'naaⁿñeeⁿ juu meiiⁿ ticaluii.

²⁷ Juu ts'aⁿ na tyooluii 'naaⁿñeeⁿ, saa mach'ee chiiu t'maⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, nñequiaa jnaⁿl 'u ts'aⁿ judío ee meiiⁿ na waa ljeii'ñeeⁿ l'o', saa tyootseicanda' juuna' ndo' 'u ts'aⁿ na jnda' tuii 'naaⁿ tjaaⁿl.

²⁸ Ee nchii cwe' tsjaaⁿ na tuiiñe ts'aⁿ, jo' na cwiluiiñe judío, meiiⁿ nchii cwe' 'naaⁿ na cwil'ana ndana na naⁿnom.

²⁹ Cwiwitquioo' na cwiluiiñe ts'aⁿ cwii judío quia na m'aaⁿ na xcwee' ts'om jo nnom Ty'o^oots'om. Juu 'naaⁿ na cwiluii tjaaⁿl ts'aⁿ matseicandaⁿñena' quia nquii Espíritu Santo maqueⁿ xcoom naquii' ts'om ts'aⁿ. Ts'aⁿ na luaa' matseixmaⁿ, mal'ueeⁿ yuu na nncjaawee' ntyjii Ty'o^oots'om ñ'eⁿñê, tints'aa meiiⁿ nn'aⁿ ticjaawee' nquiuna ñ'eⁿñê.

3

¹ Quia jo' ¿aa waa yuu mateijndeitina' ts'aⁿ nc'e cwiluiiñê ts'aⁿ judío oo aa jndati cwiluiiñê nc'e na tuii 'naaⁿ tjaaⁿaⁿ?

² Mayuu' na ljo'. Ndo' jndye nnom niom na cwit'mo^ona' na ljo'. Najndyee nc'e na tquiaa Ty'o^oots'om ñ'oom'm ndaana.

³ Saa je' je', xeⁿ na nt'omndye naⁿñeeⁿ ticala'yuy'a n'omna, ¿aa jo' chii mati jom taxotseicanaⁿñeeⁿ ñ'oom' ñ'om?

⁴ Majndaa'ya na nchii ljo' ee jom mach'eeⁿ cantyja na maty'iomyana' meiiⁿ na cha'tso nn'aⁿ cwiluiindyena na cantundyena. Ee ñ'oom'm na teilejii matsona':

Ñequio ñ'om'ndyo' nleitquioo' na cwiluiindyu' na maty'iomyana'.

Meiⁿ xoca'moⁿna' na matsei'tjo^ondyu' quia cwilue nn'aⁿ na tixcwe mache'.

⁵ Saa xeⁿ joo na ticaty'iomyana' na cwil'aaya cwit'mo^ona' na Ty'o^oots'om cwiluiiñê na maty'iomyana', ¿chiiu

nl'uuyoo^oya? ¿Aa nnts'aacheⁿna' na tixcwe ljo' mach'eeⁿ quia na matseijndaa'ñê na nntiooⁿya jnaaⁿya? Matseinchu'a ñ'oommeiiⁿ cha'xjeⁿ na cwila'nchu' nn'aⁿ ñ'oom.

⁶ Saa meiⁿchjoo nchii ljo', ee xeⁿ Ty'o^oots'om tixcwe ljo' mach'eeⁿ quia jo' ¿chiiu nnts'aayom na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue?

⁷ Saa xeⁿ juu na cantu na matseixmaⁿya matseit'maaⁿñena' Ty'o^oots'om na cwiluiiñê na mayom'm, quia jo' ¿chiiu na macu'xeⁿna' ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ jnaⁿ?

⁸ Xeⁿ na luaa' waa quia jo' chiiu tical'aayaaya natia cha cantyja 'naaⁿ jo' cats'aana' yuu na ya, cha'xjeⁿ cantu na cwila'neiⁿ nt'om nn'aⁿ na cwilue na ljo' cwil'uuyâ. Maxjeⁿ maty'iomyana' na cat'uiityeⁿ Ty'o^oots'om naⁿñeeⁿ na nmeiiⁿ cwiluena.

Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na tyootseitjooñe

⁹ Quia jo' jaa nn'aⁿ judíos, ¿aa waa cwii nnom na mach'eeⁿna' na yati cantyja 'naaⁿya jo nnom Ty'o^oots'om, nchiiti nn'aⁿ na nchii judíos? Meiⁿchjoo nchii jo', ee jndā macwil'uuya na cha'tso nn'aⁿ m'aⁿna nacje 'naaⁿ jnaⁿ, meiiⁿ nn'aⁿ judíos, ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹⁰ Cha'xjeⁿ ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii na matsona': Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ juu c'oom na mach'ee na maty'iomyana'.

¹¹ Meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ c'oom na matsei'nq^o cantyja 'naaⁿ Ty'o^oots'om.

Tjaa 'neeⁿ juu na mal'ue jom.

¹² Cha'tsondyena jndā macwila'jomndyena nato na tis'a.

Tjaa yuu nddaā na nleil'uee'ñê joona.

Meiⁿcwiindy^e joona tic'oom na mach'ee yuu na ya, meiⁿcwii, meiⁿcwii.

¹³ Cantyja na cwila'neiⁿna ñ'oom cwajndii, matseijomna' joona cha'cwijom cwii tsei'tsuaa na ticatā' na maju'na' jndye c'ee.

Jeeⁿ yoo' ndyueena ñ'eⁿ cantu.

Ñ'oom wi' na cwila'neiⁿna matseijomna' cha'cwijom ndaa ndyuee canduu na wjeena'.

¹⁴ Ñequii'cheⁿ cwila'neiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo nc'iaana.

Ñ'oom na cwila'ndaa'na' naⁿñeeⁿ.

¹⁵ Cwii ñ'oom na tit'maⁿ saa nla'cuee'na x'iaana.

¹⁶ Meiⁿyuucheⁿ na cwiquiena, cwila'ndaa'na n'om nn'aⁿ, ndo' cwe' nc'e jnaaⁿ joona maco'wi'na' naⁿñeeⁿ.

¹⁷ Ndo' ticaliuna chiiu waa na nnc'oom ts'aⁿ na tjaa tia' ñ'eⁿ nn'aⁿ.

¹⁸ Meiⁿ cwe' tic'oom' n'omna na nnc'omna na nquiaana Ty'o^oots'om.

19 Jaa manquiuyaa na tquiaa Ty'oots'om ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés ndaa jaa nn'aⁿ judíos. S'aaⁿ na ljo' cha catseicheⁿna' meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na ñe'catso na tjaa jnaaⁿ!. Ee cantyja 'naaⁿ juuna' matseijndaa'ñê na cha'tsondye nn'aⁿ la'xmaⁿna jnaⁿ.

20 Ee nchii nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ! jo nnom Ty'oots'om nc'e na mach'ee yuu na matsa'ntjom ljeii'ñeeⁿ. Ee juuna' ts'iaaⁿna' tomti na matseijndaa'ñena' na cwiluiindyoo nn'aⁿjnaⁿ jo nnoom.

Nlui'n'maa'ñe ts'aⁿ nc'e na matseyu'ya ts'om

21 Saa je' jnda t'moⁿ Ty'oots'om chiuu ya yuu na tseixmaⁿ ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ! jo nnoom, taxocwil'ue meiiⁿ na ñe'tseicanda ts'aⁿ ljeii na tquiaaⁿ nnom Moisés ñequio nt'om ñ'oom na tandyo xuee jla'ljeii profetas, cwit'moⁿna' na ljo'.

22 Je' tomti matsa' Ty'oots'om nn'aⁿ na meiⁿcwii jnaⁿ tacola'xmaⁿna, quia na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo. Meiⁿ tyooch'eeⁿ na cwe' ñejndaa' nn'aⁿ na matseiñ'oom'ñê.

23 Ee cha'tsondyeñ'eⁿ nn'aⁿ tjom la'xmaⁿna jnaⁿ, ndo' meiⁿcwii ticuaa cantyja 'naaⁿna na nlquiena jo nnom Ty'oots'om na nncwji'n'maa'ñê añaⁿna.

24 Saa nc'e naya na matseixmaaⁿ na cwe'yu cwicandaaya, jo' chii maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ laxmaⁿna jo nnoom. Mach'eeⁿ na ljo' nc'e tioml'ua Jesucristo jnaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ.

25 Tqueⁿ Ty'oots'om jom na cueeⁿeⁿ cwentaa jnaaⁿ jaa cha meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿñê matseicanduu'na' jnaaⁿ! tsaⁿñeeⁿ. Laa'ti' seijndaa'ñe Ty'oots'om cha ca'moⁿna' na mach'eeⁿ yuu na maty'iomyana'. Ee teiyoticheⁿ cwii tjoⁿcheⁿ na nncue'ntyjo xjeⁿ na nncue' Cristo, nc'e na m'aaⁿ nioomcheeⁿ, ticwjaa'ñê cwenta jnaaⁿ nn'aⁿ.

26 Maluaa' ma'moⁿna' je', na Ty'oots'om xcwe mach'eeⁿ quia na mañequiaaⁿ na caliu nn'aⁿ na matsaaⁿ!aⁿ joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna jo nnoom, nc'e na cwila'yuyaa n'omna ñequio Jesús.

27 ¿Yuu waa je' na ndaa nntseis'añe cheⁿnguii ts'aⁿ? Tquia jnda tquie'na' jo'. ¿Chiuu na ljo'? ¿Aa ee cwila'candaⁿndyo ljo' na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés? Meiⁿchjoo nchii jo', tomti ee na cwila'yuyaa cwii n'oⁿya ñequio Jesucristo.

28 Quia jo' cwiwitquiooⁿndyeyu na maqueⁿ Ty'oots'om ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ jo nnoom nc'e na matseyu'ya ts'om, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta aa matseicanda chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ oo aa tyootseicanda juuna'.

29 Ndo' Ty'ooṭs'om je', ¿aa ñequicheⁿ m'aañê cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ judíos? ¿Aa nchii mati ñequio nn'aⁿ na nchii judíos? Mayuu' na ljo'.

30 Ee ñecwii Ty'ooṭs'om m'aaⁿ na juu matsa' nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwii cola'xmaⁿ ee na cwila'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo. Ticwjaa'ñê cwenta aa jndaⁿ tuii 'naaⁿ tjaaⁿ ts'aⁿ oo aa tyooluii.

31 Quia jo', ¿aa nc'e na cwila'yuya n'ooⁿya ñ'eⁿ Jesucristo jo' chii mach'eena' na tjaa yuu cwil'ue ljeii na tqueⁿ Moisés? Meiⁿchjoo nchii jo', ee mañequio na cwila'yuya cwii n'ooⁿya ñ'eⁿ Jesucristo cwitjei'yuu'ndyo na l'ue ljeii'ñeeⁿ.

4

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ Abraham

1 Ndo' na luaa' waa, ¿cwaaⁿ cwii nnom na jndaⁿ tue'ntyjo s'aa weloo welooya Abraham cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'?

2 Ee xeⁿ mayuu' tqueⁿ Ty'ooṭs'om jom na tjaa jnaⁿ cwicat-seixmaaⁿ cwe' ee cwii nnom na s'aaⁿ, nndaⁿ nntseis'añe cheⁿnqueⁿ, saa nchii cantyja 'naaⁿ Ty'ooṭs'om na nluii na ljo'.

3 Ee ¿ljo' matso ljeii 'naaⁿ Ty'ooṭs'om cantyja 'naaⁿaⁿ? Matsona': "Tyotseyu'ya ts'om Abraham ñequio Ty'ooṭs'om, ndo' na s'aaⁿ naljo', Ty'ooṭs'om tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ."

4 Quia na mach'ee ts'aⁿ ts'iaaⁿ, s'om na nnjoml'uañê, nchii cwe' na macanaaⁿaⁿ jo', macoñoom ee jndaⁿ tantjoom.

5 Saa nchii cantyja ljo' na mach'ee ts'aⁿ, jo' chii maqueⁿ Ty'ooṭs'om juu na cwiluiiñe na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ. Maqueeⁿ nn'aⁿjnaⁿ na tjaa jnaⁿ cwicalaxmaⁿna nc'e na cwilayu'ya n'omna ñ'eⁿ Cristo.

6 Nquii David, seineiiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. Tsoom na t'maⁿ mañequiaana' na neiiⁿ cwii ts'aⁿjnaⁿ quia maqueⁿ Ty'ooṭs'om jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta cantyja na mach'ee.

7 Tsoom:

Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na cha'tso jnaaⁿna jndaⁿ seit'maⁿ ts'om Ty'ooṭs'om,

ndo' jndaⁿ seicanoom'm joona'.

8 Jeeⁿ neiiⁿ ts'aⁿ na tajom catso Ty'ooṭs'om na chujnanti nnoom.

9 Quia jo' juu na luaa' matsona' nnc'om ts'aⁿ na neiiⁿeⁿ ¿aa cwe' tomti ncjoo nn'aⁿ judíos cwicandaaya jo' oo aa mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ? Ee jndaⁿ l'uuya quia na seiyu'ya ts'om Abraham ñ'eⁿ Ty'ooṭs'om, xjeⁿñeeⁿ tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ.

10 ¿Ljo' xjeⁿ tqueⁿ Ty'ooṭs'om jom na ljo'? ¿Aa quia jndaⁿ na s'aañe cheⁿnqueⁿ 'naaⁿ na seicatooⁿoⁿ na cwil'aa jaa nn'aⁿ

judíos ndaaya na naⁿnom, oo aa xjeⁿ na tyooch'eeⁿ na ljo'? Tuii na ljo' xjeⁿ na tyooch'eeⁿ 'naaⁿñeeⁿ.

11 Jndañquia chii saⁿntjom Ty'o^oots'om jom na cats'aañe cheⁿnqueⁿ 'naaⁿ tjaaⁿaⁿ. Juu 'naaⁿñeeⁿ ma'moⁿna' na jnda tqueⁿ Ty'o^oots'om jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ jo nnom nc'e na matseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe. Quia ljo'cheⁿ tso Ty'o^oots'om nnoom na nntseixmaaⁿ tsotye cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñ'eⁿñe meiiⁿ ticaluui 'naaⁿ joona. Ndo' nc'e na cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿñe, jo' na maqueⁿ joona na ticala'xmaⁿna jnaⁿ.

12 Mayuu' cwiluiiñe Abraham tsotye nn'aⁿ na jnda tuii 'naaⁿ ntjaaⁿna, saⁿ nchii macanda cwiluiiñe na ljo' ndaa nn'aⁿ na jnda tuii 'naaⁿ ntjaaⁿ xeⁿ nchii mati ndaa nn'aⁿ na majo'ti cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^oots'om cha'xjeⁿ na s'aaⁿ cwi^tjo^ocheⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ nqueⁿ.

Seicandaa'ñe Ty'o^oots'om ñ'oom'm nnon Abraham nc'e na tyotseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿñe

13 Ee nnom Abraham ñequio tsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ na jndyow-icantyjoo' tso Ty'o^oots'om ñ'oom na nnts'aaⁿ na nndaana tsjoomnancue. Nchii cwe' nc'e na seicandaa'ñe Abraham ljeii na matsaⁿntjomna', jo' na tso Ty'o^oots'om na nnts'aaⁿ na ljo', saⁿ nc'e seiyu'ya ts'om ñ'eⁿñe, jo' na tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ.

14 Ee xeⁿ na mayuu' na joo nn'aⁿ na cwila'canda ljeii na tquiaa Ty'o^oots'om nnom Moisés nndaana tsjoomnancue, quia jo' cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila'yuy'ya n'omna, ndo' mati juu ñ'oom na tsoom nnom Abraham na nnts'aaⁿ jnda tyuui'na'.

15 Ee ljeii na tquiaa Ty'o^oots'om nnom Moisés, matseijn-daa'ñena' na nnt'ueeⁿ nn'aⁿ. Macanda xeⁿ ticuaa ljeii'ñeeⁿ ndaana, quia jo' xocatsona' na cwila'tjo^ondyena nnomna'.

16 Jo' chii ñ'oom na tju' Ty'o^oots'om nacjoom'm na nnts'aaⁿ ñequio Abraham waana' jo ndaa nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿaⁿ na jndyow-icantyjoo'. Ñ'oom na tsoom na nnts'aaⁿ na ljo', cwiluiiñena' cwii naya na cwe'yu jnaaⁿaⁿ ee na seiyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe. Jo' chii ñ'oom'ñeeⁿ nchii macanda cwentaa nn'aⁿ na cwi'oontyjo chiuu matsaⁿntjom ljeii, xeⁿ nchii mati cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuy'ya n'omna cha'xjeⁿ na tyotseyiyu' cwii ts'om jom. Luaa' waa na maqueⁿna' Abraham na cwiluiiñe tsotyaaya na cha'tsondyo

17 Jo' nnom Ty'o^oots'om na ñ'eⁿ seiyoom'm. Mañejuuti na mañequiaa na cwi^tando'xco l'oo, ndo' mach'ee na cuaa 'na' na tijoom ñetuaa. Luaa' matseicandaa'ñena' cha'xjeⁿ matso ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Ja maquiaⁿya 'u na cwilui-indyu' tsotye cha'tsondye nn'aⁿ."

18 Ndo' meiiⁿ na tjaa'naⁿ cwii nnom na m'moⁿna' na juu ñ'oom na tso Ty'o^ots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ nntseicanda^añena', sa^a tyotseyoom'm ndo' tyocantyjaa' ts'oom na nluii cha'xjeⁿ na tso nnoom. Ndo' na ljo' tue'ntyj^o na cwiluiiñê tsotye jndyendye nn'aⁿ cha'xjeⁿ ñ'oom na tso Ty'o^ots'om nnoom: "Maluaa' nncue'ntyj^o na jndye nncjaawicantyjo^o tsjaaⁿ 'naⁿ."

19 Meiiⁿ na manndyoo' nnda^a cwii sianto chuu' Abraham, ndo' ntyjeeⁿ na manndyoo' na nncwjena ñequio scoom'm Sara ndo' jeeⁿ jnda^a tquiendyena na nnc'oomya ndana, sa^a maxjeⁿ ticantycwii na tyotseyu'ya cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

20 Tícats'aana' na we waa nnc'oom' ts'om Abraham meiⁿ na n'ñeeⁿ na ntyjaa' ts'oom ñ'oom na tso Ty'o^ots'om na nnts'aa. Yacheⁿ tyotseyu'ya ts'oom ndo' tyocantyjaa' ts'oom juu ndo' tyotseit'maaⁿñê juu,

21 ee majnda^aya ntyjeeⁿ na Ty'o^ots'om waa najndeiⁱ na nntseicanda^añe ñ'oom'ndyoo.

22 Ndo' nc'e na tyotseyu'ya ts'oom, jo' chii tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na cwiluiiñê na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.

23 Ndo' juu ñ'oom na teiljeii na tqueⁿ Ty'o^ots'om juu na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na tyotseyu'ya ts'om, nchii macanda waana' cantyja 'naaⁿ Abraham.

24 Mati teiljeiina' cwentaa jaa. Ee na cwila'yuu'ya n'o^onya ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, jo' chii mati jaa maw'ana' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿya, ee na cwila'yuu'a ñ'eⁿ nqueⁿ na s'aaⁿ na tando'xco Jesús jnda^a na tue', nquii na cwiluiiñe na matsa^antjom jaa,

25 manquiti tsaⁿ na tquia nn'aⁿ cwenta na cue' cwentaa' jnaaⁿya ndo' na tquiaaⁿ na tando'xco cha nncwji'n'maaⁿñe jaa.

5

Tjaa jnaⁿ cwicola'xmaaⁿya

1 Jo' chii nc'e na jnda^a tqueⁿna' na cwiluiindy^o nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicolaxmaaⁿya nc'e na cwila'yuu'ya n'o^onya ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, jnda^a ljoya ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿndy^o nc'e nquii Jesucristo na cwiluiiñe na matsa^antjom jaa.

2 Macantyja 'naaⁿ jom, jo' na macwjaa'ñena' jaa naquii' nayawaañe na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ, na cwila'yuu'ya n'om ñ'eⁿñê. Ndo' tyeⁿ m'aaⁿya naquii' ñ'oomwaa' ndo' mañequiaana' na jeeⁿ neiiⁿya, ee ntyjaa'ya n'o^onya na nla'jomndy^o na matseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om.

3 Ndo' nchii macandá jo', mati mañequiaana' na neii'nya naquii' nawi' na cwi'tjoo'nya. Ee nquiuuya na joo nawi'ñee' 'oon'omna' jaa na c'oo'nya na t'ma' n'oo'.

4 Ndo' juu na m'aa'nya na t'ma' n'oo'nya mach'eena' na cwina'ndyo quia cwiwinoo'nya nawi', ndo' juu na cwina'ndyo mañequiaana' na tye' cwicantyjaa' n'oo'nya Ty'oots'om.

5 Ndo' juu na cwicantyjaa'ya n'oo'nya Ty'oots'om, tacats'aana' nquiuuya na cwe' ts'iaa'ndyo jo', ee jnda seicattoo' Ty'oots'om naquii' n'oo'nya ñequio juu na candya' ts'oom jaa ee jnda tquiaa' Espiritu Santo naquii' n'oo'nya.

6 Juu xje' na ñet'oo'nya na tjaa chiuuya na nl'aaya na nnt-jei'n'maa'ndyo che'ncjoo, majuuto xje'ñee' tquiaa'ne Cristo na cuee'le' cwentaa jaa nn'a' na tia nn'a'ndyo.

7 Jee' jndei'na' na ñequiaa'ne ts'a' na cue' cwentaa' x'iaa' meii' cwiluii'ne tsa'ñee' ts'a' na mach'ee na maty'iomyana'. Saa' ndaa' nnts'aana' na m'aa' cwii' ts'a' na nljoya ts'om na cue' cwentaa' cwii' ts'a' na mayuu'che' ya ts'a'ñe.

8 Saa' Ty'oots'om ma'moo' na candya' ts'oom jaa, ee xje' na ndicwa' cwiluiindy' nn'a'jna' jñoom Cristo na cue' cwentaa'ya.

9 Je' je' na jnda tue' Cristo, jnda tqe'na' jaa na tjaa jna' cwicola'xmaa'ya jo' nnom Ty'oots'om, jo' chii cantyja 'naa' Cristo, majndaa'ya na taxocat'uiina' jaa quia na nncu'xe' Ty'oots'om nn'a' xuee na macandá.

10 Ee xe' juu xje' na ñet'oo' nndiaa'ndyo ñ'e' Ty'oots'om tqee'na' jaa na cwiljoya ts'oom ñ'e'ndyo nc'e na tue' Jnaa', majndeitiche' je' na nlui'n'maa'ndyo nc'e na wanoom'm.

11 Ndo' nchii macandá jo', xe' nchii mati mañequiaana' na jee' neii'nya na matseitjoom'na' jaa ñ'e' Ty'oots'om nc'e Taya Jesucristo jo' na cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'e'ndyo.

Xuii' cantyja 'naa' Adán ñequio Cristo

12 Luaa waa cantyja 'naa' ñ'oomwaa'. Jnaa' cwii' ts'a', jo' na jndyoquiee' jna' tsjoomnancue' ndo' jnaa' jna'ñee' jo' na cwiwje' nn'a' ndo' na cwiwje' nn'a', luaa' ty'oomna' cha'tsondye' nn'a' ee cha'tsondyena laxma'na jna'.

13 Cwi'tjooche' na nncuaa' ljeii' na matsa'ntjomna', maxje' cwila'tjoondye' nn'a' jo' nnom Ty'oots'om, saa' t'icatsoom na waa' jnaa' ts'a' quia na tjaa'na' ljeii' na maque'na' xje'.

14 Saa' meii' na ljo', xje' na t'oomche' Adán hasta xje' na t'oom Moisés, maxje' tyowje' nn'a' na tyola'tjoondyena meii' na nchii tyola'tjoondyena nnom cwii' ñ'oom na jnda sa'ntjom Ty'oots'om, cha'xje' s'aa' Adán, juu na cwiluii'ne cwii' na matseijomna' nquii' na quia ndyo.

15 Juu na seitjoo'ne Adán, mei'chjoo' titseijomna' ñequio juu naya na mañequiaa' Ty'oots'om na cwito'ñoo'ya. Ee cwe' na

seitjooñe cwii ts'aⁿ, jo' na cwiwje nn'aⁿ, saa juu naya na cwe'yu na mañequiaa Ty'o^oots'om na cwito'n^ooⁿ cantyja 'naaⁿ ñecwii ts'aⁿ, majuu Jesucristo, juuna' jndati tseixmaⁿna' ndo' mañ'omna' jndyendye nn'aⁿ.

16 Juu na seitjooñe Adán, meiⁿchjoo ticatseijomna' ñequio na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^oots'om añmaaⁿya. Ee cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ ñecwii ts'aⁿ mat'uiityeⁿna' cha'tsondye nn'aⁿ. Saa cantyja 'naaⁿ juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^oots'om nn'aⁿ, cwe'yu matsaaⁿqⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna jo nnoom meiiⁿ na jndye nnom jnda jla'tjoondyena.

17 Ee xeⁿ cantyja na seitjooñe Adán, teijndaa' na maxjeⁿ nncwje cha'tso nn'aⁿ, majndeitiicheⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om na cwe'yu, maqueⁿna' nn'aⁿ na cwilaljo Jesucristo na tjaa jnaⁿ cwila'xmaⁿna jo nnom Ty'o^oots'om. Cantyja 'naaⁿ juu jndyendye nn'aⁿ nluiixcondyena.

18 Ee cha'xeⁿ juu na seitjooñe Adán seijndaa'ñena' na mat'uiina' cha'tsondye nn'aⁿ, maluaa' cantyja 'naaⁿ juu na seicandaa'ñe Jesucristo, maqueⁿna' jndye nn'aⁿ na cwiluiindyena nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ.

19 Ñe'ca'moⁿna' cwe' nc'e na títseicandā Adán jo nnom Ty'o^oots'om jo' na s'aana' na cha'tsondye nn'aⁿ la'xmaⁿna jnaⁿ, maluaa' matseijomna' cantyja 'naaⁿ Cristo seicanaqⁿ jo nnom Ty'o^oots'om, jo' na jndyendye nn'aⁿ maqueⁿ Ty'o^oots'om na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿna jo nnoom.

20 Saa quia na teitquioo' ljeii na tqeⁿ Moisés seicanto'tina' jnaaⁿ nn'aⁿ, ndo' jnda na tjawijndyeti jnaaⁿ nn'aⁿ, Ty'o^oots'om seicwaljoo'tyeeⁿ na ya ts'aⁿñê ñequio nn'aⁿ.

21 Ndo' cha'xeⁿ juu jnaⁿ waa najndeii na tseixmaⁿna' na cwje nn'aⁿ, malaa'ti' juu naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om na maqueⁿna' jaa na tjaa jnaⁿ la'xmaaⁿya waaticheⁿ najndeii na matseixmaⁿna' na ñequiaana' na ticantycwii na cwitandoo'a nc'e nquii Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

6

L'oo jaa cantyja 'naaⁿ jnaⁿ saa cwitandoo'a nc'e Cristo

1 ¿Quia jo' ¿chiiuu nl'uuyoo cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ? ¿Aa tsal'aatyaaⁿ jnaⁿ cha na nnto'ñooⁿtyaa naya na matseixmaaⁿ?

2 Tijoom jndaa. Ee juu ts'aⁿ na jnda tue' xocandaa nntsa'ntjomti natia jom. Ndo' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Cristo cwiluiindyō l'oo jo nnom jnaⁿ. Jo' chii ¿chiiuu nluiiyuu na nl'aatyaaⁿ natia?

3 ¿Aa ticala'n^olyo' quia na teits'oomndyō, tjaa'ñena' jaa cantyja na tue' Cristo Jesús?

4 Ee quia na teits'oomndyo tjoom' tjacanty'iuu'ndyo ñequio Cristo jo' na tque'na' na l'oo jaa, cha na nnts'aana' na la'xmaa'ya nn'a' na cwita'ndo'xco cha'xje' na tando'xco Cristo cantyja 'naa' juu na t'ma' najndeii na matseixma' Tsoyaaya Ty'oots'om.

5 Ndo' xe' seitjoom'na jaa ñ'e'ñê cantyja na tuee'e', mati matseitjoom'na' jaa ñ'e'ñê cantyja na tando'xcoom.

6 Manquiuyuua juu na ñeja'xmaa'ya na tyoll'aaya jna', ty'ioomna' jo' ts'oom'naa' ñ'e' Cristo, cha juu na mach'eena' na cwila'tjoondyo nnom Ty'oots'om, catyuii' najndeii na matseixma'na' na ndyaandyo na cwindya'ntjoo'ya nnom jna' cha'xje' mand'i'ntjomtye' cwii ts'a' nnom ts'a' na seijnda jom.

7 Ee ts'a' na jnda' tue' jnda' jndyaañê na maque' jna' xje' jom.

8 Ndo' nc'e na cwila'jomndyo ñ'e' Cristo na tuee'e', mati cwila'yuu'a na nntandoo'a ñ'e'ñê.

9 Ee manquiuyuua na Cristo cwii ndii' na jnda' tando'xcoom na tuee'e', tacuaa cwii xuee na nncue'nnaa'a' ee juu na mach'ee na cwiwje nn'a' tatjaa'na' ljo' cwiya ndaa' nnts'aana' ñ'e'ñê.

10 Quia na tue' Cristo, ñejom ndii' tuee'e' cwentaa' jnaa' nn'a', mei' taca'na' na cue'nnaa'a'. Ndo' je' na wanoom'm, wanoom'm cwentaa' Ty'oots'om.

11 Jo' chii mati 'o, c'oom'ya n'om'yo' na mayuu'che' na jnda' tja'yo' cantyja 'naa' jna', ndo' na tando'yo' cantyja 'naa' Ty'oots'om ee na matseitjoom'na' 'o ñequio Cristo Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

12 Jo' chii tañequiandyo' na nna'jndeii jna' na nntsa'ntjomna' seii'yo' na cwiwje, na nlque'na' xje' 'o na nla'canda'ndyo' chiuu l'ue ts'omna'.

13 Mei' tintio'yo' seii'yo' l'o jna', na nleil'uena' cha'na l'ots'iaa' na ñ'e' nluii yuu na ticaty'iomyana'. Je' je' quiandyo' che'ncjo'yo' l'o Ty'oots'om cha'xje' nn'a' na tando'xco na tja, ndo' catio'yo' seii'yo' l'oo' na nleil'uena' cha'na l'ots'iaa' na ñ'e' nluii yuu na maty'iomyana'.

14 Ee ticatsona' na nlque' jna' xje' 'o, ee nchii m'a'yo' nacje 'naa' ljeii na tque' Moisés, 'o m'a'yo' nacje 'naa' naya na matseixma' Ty'oots'om.

Matseijomna' jaa cha'cwijom ts'a' na teijndañê

15 Quia jo' ¿chiuu nncuaa? ¿Aa nc'e na tic'oo'ya xje' 'naa' ljeii'ñee', jo' chii nla'tjoondyotyaa' nnom Ty'oots'om? ¿Aa nl'aa na ljo' nc'e na cwicandaaya naya na matseixmaa'? Jee' tic'oom'na' jo'.

16 'O manquiujndaa'ndyo' quia mañequiaañê ts'a' na ndi'ntjomtye' nnom cwiiche' na nntseicanaa' ljo' na

matsa'ntjom, cwiluiiñe tsa'ñee' ts'a' na tye' mandi'ntjom nnom patrom 'naa' ndo' jndei'na' na catseicanaa' ljo' na matsa'ntjom tsa'ñee'. Jo' chii xe' mandi'ntjom ts'a' nnom jna', wjaan'omna' juu na nntsuuñe, oo aa nntseicanaa' nnom Ty'oots'om, na cantyja 'naa' jo' nnc'oom cha'xje' na ma'mo'na'.

17 Saa jee' ndya' quianl'uaa' Ty'oots'om, na 'o meii' na tye' ñejndye'ntjom'yo' nnom jna', saa je' ñequio na xcwee'ya n'om'yo' cwila'ñ'oom'ndyo' ñ'oom na t'mo'o' nn'a' ndaa'yo' cantyja 'naa'a'.

18 Ndo' je' na jnda' seicandyaañê 'o nnom jna', jo' chii cwiluiindy'o' nn'a' na cwindye'ntjomtye' cantyja na maty'iomyana'.

19 Matseinā' ñ'oommei' ndaa'yo' cha'xje' ñ'oom na cwila'nei' nn'a' nc'e 'o ticala'no'ya'yo' joona'. Quia jo' cha'xje' na jnda' tquia'ñ'e'yo' seii'yo' na ñejndye'ntjom'tye'yo' nnom jna' ñequio ndaa' cha'tso nnom natia, ndo' na ñel'a'yo' yuu na matso ljeii' na matsa'ntjomna' na tal'a'yo', maluaa' je' quiandyo'ñ'e'yo' na ndye'ntjom'yo' cha'xje' na maty'iomyana' na cantyja 'naa' jo' xcwe nc'om'yo' jo nnom Ty'oots'om.

20 Xje' na ñejndye'ntjom'tye'yo' nnom jna', tîc'oom' n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na ya.

21 Ndo' na luaa' tyol'a'yo', ¿yuu waa na teijndeiina' 'o? Je' cantyja na nmeii' ñel'a'yo', yache' mach'eena' jnaa'yo', ee joona' 'oochona' 'o na nntsuundy'o'.

22 Saa je' je' jnda' jndyaandyo' na ñejndye'ntjom'tye'yo' nnom jna', ndo' jnda' saaquiee'ndyo' na cwindye'ntjom'tye'yo' nnom Ty'oots'om, ndo' cantyja 'naa' jo' waa naya 'na'yo' na maque'ñju'na' 'o jo nnoom, ndo' na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na nntando'yo'.

23 Ee nquii jna' matiomi'l'uana' jaa na cwiwjaaya, saa naya na cwicandaaya nnom Ty'oots'om mañequiaana' na ticantycwii na cwita'ndo'a nc'e Jesucristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa.

7

Matseijomna' jaa cha'cwijom ts'a' na jnda' toco

1 'O nn'a'ya na cwila'yu'yo' ñ'e' Cristo, manquiu'yo' chiuu waa na matsa'ntjom ljeii' na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés, na juu ljeii'ñee' taxoque'tina' xje' ts'a' na jnda' tue'.

2 Ee matseijomna' cha'xje' cwii yuscu na jnda' toco, matseitye' ljeii' jom ñequio saa'a'yoche' na wando'. Saa xe' nncue' quia jo' cwindyaañê l'o ljeii' 'naa'na.

³ Jo' chii xeⁿ ndicwaⁿ wando' saaⁿ'aⁿ ndo' nnc'ooⁿ 'ndyoo cwiicheⁿ tsaⁿ's'a quia jo' matsona' na jom yuscu na cwe' m'aaⁿ'ya ñ'eⁿ tsaⁿ's'a'ñeeⁿ. Saaⁿ xeⁿ na jndaⁿ tue' saaⁿ'aⁿ quia jo' wanaaⁿ na nncoconnaaⁿ'aⁿ ndo' xocatsona' na cwe' m'aaⁿ'yaaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

⁴ Jo' chii 'o nn'aⁿ'ya na cwila'y[']yo', mati 'o cwiluiindy[']l'oo cantyja 'naaⁿ' ljeii na matsa[']ntjomna' na tqueⁿ Moisés n'e ts'oom'naaⁿ ty'ioom nn'aⁿ Cristo, cha na ndaaⁿ nla'xmaⁿ'yo' cwentaa' cwiicheⁿ, manqueⁿ na wando'xcoom jndaⁿ na tueeⁿ'eⁿ. Maluaa' waa cha ndaaⁿ nleil'uee'ñê 'o.

⁵ Ee quia na ñet'ooⁿ'ya xjeⁿ 'naaⁿ' na teincoondyo na nn'aⁿ jnaⁿ jaa, ljeii'ñeeⁿ tyotseilcwii'ñena' ndaaⁿya na cwil'aaya cha'tso nnom natia na queeⁿ ts'om seii'a, jo' na tjachuuna' jaa na nntsuundy['].

⁶ Saaⁿ je' je' jndaⁿ tjaⁿ'ya cantyja 'naaⁿ' ljeii na ñetqueⁿ'na' xjeⁿ jaa, jo' chii je' mam'aⁿ'candyaandy['] na nndya[']ntjooⁿ'ya nnom Ty'oots'om n'e cwitandoo[']xcooya na m'aaⁿ'ya nacje 'naaⁿ' Espíritu, tachii cantyja 'naaⁿ' ñ'oom tquiee na ñesa[']ntjom.

Jnaⁿ ñe'queⁿ'na' xjeⁿ 'naaⁿ'na' ja

⁷ Quia jo' ¿chiiu nl'uuyoo[']ya je' cantyja 'naaⁿ' ljeii na tqueⁿ Moisés, aa jnaⁿ matseixmaⁿ'na'? Meiⁿ'chjoo nchii jo' ee xeⁿ nchii juuna', xocatsei'noⁿ'a na ticatsa[']ntjomna' na matseiqueeⁿ ts'ooⁿ 'naaⁿ' cwiicheⁿ ts'aⁿ hasta quia ljeiya na tso ljeii'ñeeⁿ: "Tintseiqueeⁿ ts'om' 'naaⁿ' x'ia".

⁸ Saaⁿ juu ljeii'ñeeⁿ teil'uee'ñe jnaⁿ na s'aana' na tyotseiqueeⁿ'na' ts'ooⁿ jndye nnom natia. Ee yuu na ticuaa ljeii'ñeeⁿ m'aaⁿ ts'ooñe jnaⁿ.

⁹ Tyowaa xjeⁿ na tícaljeii chiiu matsa[']ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, xjeⁿ'ñeeⁿ tícatsei'ndaa'na' ntyjiiya na ñeseitjoondyo nnomna', saaⁿ quia na sei'noⁿ'a chiiu matsa[']ntjomna', quia jo' ljeiya na wando' jnaⁿ, na wjaañ'oomna' ja na ntsuundy['].

¹⁰ Ndo' juu ljeii'ñeeⁿ na ts'iaaⁿ'na' na ññequiaana' na nndaya na ticantycwii na wando'a, teijndaa'yuu na nntsuundy['] cantyja 'naaⁿ'na'.

¹¹ Ee juu jnaⁿ teil'uee'ñena' ljeii'ñeeⁿ na tquiu'nn'aⁿ'na' ja ndo' tqueⁿ'na' na nntsuundy['].

¹² Jo' chii nquii ljeii'ñeeⁿ lju' cwiluiiñena' cantyja 'naaⁿ'na', ndo' ñ'oom na matsa[']ntjom cwiluiiñena' na lju', mati xcwe ndo' jeeⁿ yana'.

¹³ Quia jo' ¿aa ñe'catsona' na ljeii na cwiluiiñe na yana' tjañ'oomna' ja na nntsuundy[']? Meiⁿ'chjoo nchii ljo'. Juu jnaⁿ na waana' quii' ts'ooⁿ, seijndaa'ñena' na nntsuundy['] ndo' t'moⁿ jndaa'ñena' na jnaⁿ jo', juu jo' teil'uee'ñena' cwii na jeeⁿ ya ndo' laa'ti waa na juu ñ'oom na matsa[']ntjomna' t'moⁿ'na' na jeeⁿ tia tseixmaⁿ jnaⁿ.

14 Manquiuuya na tquiaa Espíritu ljeii na matsa'ntjomna'. Saa nc'e na ts'aⁿ ja matseijomna' cantyja 'na^{ny}a na cwilui-indyo ts'aⁿ na seijnda jnaⁿ, na tyeⁿ mandi'ntjo^{ny}a nnomna'.

15 Tileicatsei'no^{na} a chiuu na matjo^{ny}a na tileicats'aaya ljo' na ñe'cats'aa, yacheⁿ mats'aayo^ya majo'to ljo' na jeeⁿ jndoya.

16 Saa quia na mats'aa yuu na tiñe'cats'aa, matsei'no^{na} a na jeeⁿ ya juu ljeii na matsa'ntjomna'.

17 Ndo' na ljo', ma'mo^{na} na nchii nncō mats'aa. Juu jnaⁿ na m'aaⁿ naquii' ts'oōⁿ mach'eena' na ljo'.

18 Ndo' ntyjiiya nc'e na ts'aⁿ ja, tjaa'naⁿ cwii na matseixma^{ny}a na nts'aa yuu na ya. L'ue ts'oōⁿ na nnts'aa yuu na ya saa leicanda^y nnts'aa.

19 Juu na ya na ñe'cats'aa, ticats'aa jo', ñequii'cheⁿ natia na tiñe'cats'aa, juu jo' mats'aa.

20 Quia jo' xeⁿ juu na tiñe'cats'aa mats'aa, nchii manncotyā mats'aa jo'. Juu jnaⁿ na m'aaⁿ quii' ts'oōⁿ, juuna' mach'eena' na ljo'.

21 Jo' chii luua waa na maljeiya cantyja 'na^{ny}a. Quia na matseijndo na nnts'aa yuu na ya na l'ue ts'oōⁿ, yacheⁿ maljeiya na m'aaⁿ natia naquii' ts'oōⁿ.

22 Ee nncō jeeⁿ nei'ncoo' ntyjii ljeii 'naaⁿ Ty'oōts'om na tquiaaⁿ nnom Moisés,

23 saa maquaⁿ cwenta naquii' seii'a m'aaⁿ cwii na matseiwēne nacjoo' juu na m'aaⁿ ts'oōⁿ na ma'mo^{na} na cats'aa, majuu jnaⁿ na matsa'ntjomna' seii'a, na maleiñ'oomna' ja prašo.

24 Jeeⁿ ndya' nty'iaa'ndyo. ¿Ñeeⁿ nnda^y nntseicandyaañe ja ñequio seii'a na wjaañ'oomna' ja na nntsuundyō?

25 Jeeⁿ ndya' quianl'uaa' Ty'oōts'om na macanda^y jom nnda^y nncwji'n'maaⁿñe ja nc'e Taya Jesucristo. Je' je' matsei'no^{na} na tseixma^{ny}a na cju'ndyo cja^y jo nnom ljeii 'naaⁿ Ty'oōts'om na matsa'ntjomna'. Saa cantyja 'naaⁿ na ts'aⁿ jnaⁿ ja ndicwaⁿ m'aa^{ny}a nacje 'naaⁿ jnaⁿ.

8

C'oō^{ny}a cha'xjeⁿ matsa'ntjom Espíritu cwiluiñe Ty'oōts'om

1 Jo chii jaa nn'aⁿ na cwilajomndyo ñequio Jesucristo, ticat'uii Ty'oōts'om jaa cantyja 'naaⁿ jnaa^{ny}a. Luua' waa nc'e na cwil'aaya yuu na l'ue ts'om Espíritu Santo, nchii yuu na l'ue n'oōⁿ ncjōō.

2 Ee juu ljeii na matsa'ntjomna' cantyja 'naaⁿ Espíritu na mañequiaa na wando'a jo nnom Ty'oōts'om nc'e na matseijomndyo ñequio Cristo Jesús, ljeii'ñeeⁿ jnda seicandyaañena' ja jo nnom ljeii na ma'mo^{na} na matseixma^{ny}a jnaⁿ na cantyja 'naaⁿ jo' nntsuundyō.

³ Ee ljeii na tqueⁿ Moisés, tîcandaa nlqueⁿna' na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya ee tjaa'naⁿ najndeii na matseixmaⁿna' cha nla'candaaya juuna' ee la'xmaaⁿya nn'aⁿ na cwila'tjoondye. Saa yuu na tîcandaa nnts'aa juuna', nquii Ty'ooots'om jnda s'aaⁿ. Ee jñoom Jnaaⁿ na ts'aⁿ cha'na jaa nmeiiⁿ, na juu nncue' cwentaa jnaaⁿya. Ndo' na ljo' seijndaañê na cwintycwii najndeii na matseixmaⁿ jnaⁿ na c'oonya nacje 'naaⁿna'.

⁴ Luaa' s'aaⁿ cha nndaⁿ nla'candaaya ljo' na matsa'ntjom ljeiiñeeⁿ. Ee jaa tac'oⁿtyaaya cantyja 'naaⁿ natia na cwila'queeⁿ n'oonya. Jaa cwitsaam'aaⁿya nacje 'naaⁿ na l'ue ts'om Espíritu Santo.

⁵ Nn'aⁿ na cwiñe'quiandye na cwil'a yuu na l'ue ts'om seii macandā tomti jo' cwijoo' n'omna. Saa nn'aⁿ na cwil'a ljo' na l'ue ts'om Espíritu Santo macandā cwijoo' n'omna ljo' na l'ue ts'om Ty'ooots'om.

⁶ Quia na macandā tomti nnc'oom' ts'om ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ ljo' na l'ue ts'om seiiⁿeⁿ, wjaañ'omna' jom na nntsuuñê. Saa quia na nnc'oom' ts'om ts'aⁿ ljo' na l'ue ts'om Espíritu Santo wjaañ'omna' jom na ticantycwii na nncwanoom'm ndo' tjaa ljo' chjoo' ts'oom.

⁷ Saa nn'aⁿ na cwiñequiandye cantyja 'naaⁿ jnaⁿ, m'aⁿwjeena nacjoo' Ty'ooots'om, ee tiñe'catuee'ndyecjena jo nnom ljeii na matsa'ntjomna', meiⁿ xondaⁿ nl'ana.

⁸ Jo' chii nn'aⁿ na 'oom'aⁿ cantyja 'naaⁿ jnaⁿ, xocandaⁿ nl'ana yuu na cjaawee' ntyjii Ty'ooots'om.

⁹ Saa 'o tac'om'yo' cantyja 'naaⁿ na teincoondyo' na nn'aⁿ, 'o tsaam'aⁿyo' nacje 'naaⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'ooots'om, xeⁿ na mayuu'cheⁿ Espíritu na cwiluiiñê m'aaⁿñe naquii' n'om'yo'. Ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ Espíritu na cwiluiiñe Cristo tyooluiiñe cwentaaⁿaⁿ.

¹⁰ Ndo' xeⁿ Cristo wanoom'm naquii' n'om'yo' meiiⁿ na mayuu' seii'yo' m'aⁿl'oondyena' nc'e jnaⁿ, nquii espíritu na la'xmaⁿyo' m'aaⁿ na wando' ee jnda seicandyaañe Ty'ooots'om 'o cantyja 'naaⁿ jnaⁿyo'.

¹¹ Ndo' xeⁿ Ty'ooots'om na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo m'aaⁿ Espíritu na cwiluiiñê naquii' n'om'yo', majom ñequiaaⁿ na nnta'ndo'nnda' seii'yo' ñequio mañejuuti Espíritu na cwiluiiñê m'aaⁿñe naquii' n'om'yo'.

¹² Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoyo', waa cwii na jeeⁿ matsona' na cal'aaya, saa nchii nl'aya yuu na l'ue n'oonya ncjoo.

¹³ Ee xeⁿ na cwiñequiandyo' joo na teincoondyo' ñequio seii'yo' nntsuundyo', saa xeⁿ ñequio Espíritu Santo cwil'a'yo' na joo na teincoondyo' ñequio seii'yo' cwjena', quia jo' nlui'n'maaⁿndyo'.

14 Cha'tsondye nn'aⁿ na 'oontyjo ljo' na ma'moⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om, naⁿñeeⁿ cwiluiindyena ntseinaaⁿ.

15 'O nchii to'ñoom'yo' cwii espíritu na nnts'aayuuna' nquiu'yo' na ndicwaⁿ la'xmaⁿ'yo' moso nda^q joo na l'ue n'om seii'yo', na jo' jo' cwiicheⁿ cwiindii' nnc'om'yo' na nquia'yo' na nnt'uii Ty'o^ots'om 'o. 'O jnda to'ñoom'yo' Espíritu Santo na macjwaa'ñe 'o na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ. Jom mach'eeⁿ na cwil'uuya: "Ta Tsotyaaya."

16 Manquiti Espíritu Santo macwji'yuu'ñê nnom espíritu na laxmaaⁿya na matsoom na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'o^ots'om.

17 Ndo' na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ, mati la'xmaaⁿya na ndaaya cha'tso na jnda seijndaa'ñê na ndaa nn'aⁿ na cwiluiindyey' ntseinaaⁿ, mañejuuti na ndaa' Cristo, mati jo' ndaaya xeⁿ cwilajomndyoy' nawi' na tjatjoom cha ndanquia nlajomndyoy' na cwiluiit'maⁿñê.

18 Ee ntyjiyaya na nawi' na tsatjooⁿya je', meiⁿchjoo xocat-seijomna' ñequio na nntseit'maaⁿñena' jaa xuee na macand^q.

19 Cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om ñequio na ntyjaa' n'omna meiⁿndooⁿnty'iaandyey' xuee quia na m'mooⁿ 'ñeeⁿ joo cwiluiindyey' na nntseinaaⁿ.

20 Ee cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om tei'ndaa'na' sa^q nchii tjoomna' na luaa' ee na l'ue n'om nquieena', tjoomna' na ljo' ee luaa' l'ue ts'oom. Sa^q maxjeⁿ ntyjaa'ya n'omna' na nncue'ntyjyoy' cwii xuee na nlco'yannda'na',

21 na nncue'ntyjyoy' xjeⁿ na nndyaandyey' joona' na tyeⁿ m'aⁿna' nacje 'naaⁿ na cwiwi'ndaa'na' ndo' cwiwjena', cha nla'jomndyey' joona' ñequio juu na cwindyaandyey' ntseinaaⁿ, cwii na jeeⁿ ndya' jnda tseixmaⁿna'.

22 Manquiuuya na cha'tso na tqueⁿ Ty'o^ots'om hasta xjeⁿ je'cheⁿ jeeⁿ cwitcweena' nawi' cwitjoom joona' cha'xjeⁿ maquiina' yuscu na matseincuii.

23 Ndo' nchii macand^q joo na tqueeⁿ cwitjoomna' na wi', mati jaa na jnda to'ñooⁿya Espíritu Santo, cwii na cwe' tyuaa'ya na xeⁿ jnda nnto'ñooⁿñ'aaⁿ na jnda seijndaa'ñê na ndaaya, jaa t'maⁿ wi' cwitjooⁿya yocheⁿ na cwimeiⁿndoo^o'a na nncwjaa'ñe Ty'o^ots'om jaa na cwiluiindyoy' ntseinaaⁿ, cha na nda^q nndyaandyey' seii'a.

24 Nc'e na luaa' waa na cwicantyyaa' n'ooⁿya, jo' chii na cwilui'n'maaⁿndyoy', sa^q quia jnda nty'iaa' ts'aⁿ cwii na macantyyaa' ts'oom, tacatsona' na ntyjaa'ti ts'oom ee cwii na mamantyyaa' ts'aⁿ, ticatsona' na ntyjaa'ti ts'oom.

25 Sa^q xeⁿ ljo' na meiⁿndoo^o'a na nnty'iaaaya ndicwaⁿ tyoonty'iaaaya jo', macaⁿna' na c'oⁿt'maaⁿndyoy' n'ooⁿya yocheⁿ na meiⁿndoo^o'a juuna'.

26 Maluaa' mach'ee Espíritu, mateijneiⁿ jaa yuu na tixcwe

cwil'uuya. Ee jaa ti'naa^{ny}a nlanaa^{ny}a nnom Ty'ooots'om cha'xjeⁿ na maca^{na}!, jo' chii manquiti Espíritu Santo matseity'ooñeⁿ nnom Ty'ooots'om ñequio na cwicom ts'oom cwentaa^ya ñequio ñ'oom na tileicatso ts'aⁿ.

27 Ndo' Ty'ooots'om tcuu mal'ueeⁿ chiuu waa naquii' ts'om ts'aⁿ, jo' chii ntyjeeⁿ ñ'oom na matseity'ooñeⁿ Espíritu nnoom cwentaaⁿ na cwiluiindy^e cwentaa^{na}, ee juu matseity'ooñeⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

Nndaq nnaⁿñe ts'aⁿ nc'e Jesucristo

28 Ee manquiuuya nn'aⁿ na jnda nquiu Ty'ooots'om, cha'tso nnom na cwiwi'nomna cwitei'jndeiiina' joona, nquiee nn'aⁿ na maqueeⁿñê cha'xjeⁿ na l'ue ts'om nqueⁿ.

29 Ty'ooots'om ntyjeeⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaⁿ cwentaa^{na} cwitjoocheⁿ na nluindyena. Ndo' teiyo tqeeⁿ na catseijonna' joona cha'xjeⁿ na Jnaaⁿ Jesucristo cha na juu nluitquieñe quii'ntaaⁿ cha'tsondye ntseinaaⁿ.

30 Ndo' nn'aⁿ na tqeeⁿ na cwiluiindy^e cwentaa^{na}, maqueeⁿñê joona. Ndo' joo nn'aⁿ na maqueeⁿñê, maqueeⁿ joona na tjaa jnaⁿ cwicola'xma^{na}, ndo' na tjaa jnaⁿ cwicola'xma^{na}, nñequiaaⁿ na nluut'ma^{ndyena} ñ'eⁿñê.

31 Quia jo' ¿jo' cwii ya nl'uuya cantyja 'naaⁿ! ñ'oommeiⁿ? Xeⁿ Ty'ooots'om m'aaⁿ cantyja 'naa^{ny}a, ¿ñeeⁿ nleichuu xjeⁿ 'naaⁿ! jaa?

32 Ee Ty'ooots'om tícwañom'm Jnaaⁿ, tquiaaⁿ na tue' juu cwentaa^ya. Ndo' na luaa' s'aaⁿ, ma'mo^{na}! na mati nñequiaaⁿ na nnto'ñoo^{ny}a cha'tso nnom na maca^{na}! jaa cha'xjeⁿ mañequiaaⁿ na tseixmaⁿ Jnaaⁿ.

33 ¿Ñeeⁿ juu nndaq nncju' jnaⁿ cjoo nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om cwentaa^{na}? Tjaa 'ñeeⁿ juu ee manquityeeⁿ jnda tqeeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaa^{ny}a jo nnoom.

34 Ndo' na ljo' ¿ñeeⁿ joo nntuee' jnaⁿ nacjoona? ¿Aa nnts'aa Cristo? Xocats'aaⁿ ee nqueⁿ tquiaañê na tueeⁿeⁿ cwentaa^ya ndo' tando'xcoom jnda na tueeⁿeⁿ. Je' wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'ooots'om ntyjaya na macaaⁿ ñ'oom 'naa^{ny}a nnom.

35 ¿Aa waa cwii nnom nawi' na nndaq nnts'aana' na nntseitsaaⁿñena' na Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa? Nawi' na cwitjoo^{ny}a, ¿aa nndaq nnts'aana' oo na cwintyjo nn'aⁿ jaa nc'e na m'aa^{ny}a cantyja 'naa^{na}, ndo' na matsei'tjoo^{na} na nlcwaa'a, oo na matsei'tjoo^{na} liaaya? Oo, ¿cwii nnom na jeeⁿ teincuu' na cwitjoo^{ny}a oo na cwila'jndaa^{ndyena} nn'aⁿ na nla'cwjeena jaa? Maxjeⁿ tjaa'naⁿ meiⁿcwii nnom na nndaq nntseitsaaⁿñena' na m'aaⁿ Cristo na candya' ts'oom jaa.

36 Ee ñ'oom na teiljeii naquii' libro Salmos, matsona': Nc'e na cwiluiindy^o nn'aⁿ cwentaa', jo' chii meinchaa' xuee na ñe'cala'cwjee nn'aⁿ já.

Cwil'ana ñ'eⁿndyô cha'na cwitzoom canmaⁿ na jnda₂ teijndaa'
na nncwje.

37 Saa₂ meiiⁿ na luaa' waa cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ,
waljoo'cheⁿ na tsanandyo₂ nmeiⁿ, nc'e Cristo m'aaⁿ na can-
dya' ts'oom jaa.

38 Ee ntyjiiya tjaa meiⁿcwii na ndaa₂ nntoⁿ'na' jaa na m'aaⁿ
Ty'o₂ots'om na candya' ts'oom jaa. Cantyja na cwiwja₂,
cantyja na cwitzandoo'a, meiⁿ ángeles, meiⁿ ljo' na t'maⁿ waa
najnda₂, meiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ n'iaaⁿ la'xmaⁿ, meiⁿ ljo'cheⁿ na
matseicaty'uena' jaa na maje', ndo' meiⁿ ljo' na wjaach'eena'
jaa 'io cha,

39 meiⁿ ljo' na m'aⁿ nandye, meiⁿ ljo' na niom yuu na njoomti
ts'om ndaaluae, meiⁿ ljo' na s'aa Ty'o₂ots'om. Meiⁿcwii na
cha'tso nmeiⁿ, xocandaa₂ nntoⁿ'na' jaa na t'moo₂ na m'aaⁿ
na candya' ts'oom jaa nc'e Cristo Jesús na cwiluiiñê na
catsa₂'ntjoom jaa.

9

Tjeii'ñe Ty'o₂ots'om nn'aⁿ Israel na nla'xmaⁿna cwentaaⁿaⁿ

1 Ja Pablo, nc'e na matseyu'a ñ'eⁿ Jesucristo, matseina₂'nya
ñ'oom na mayuu', nchii cwe' cantu. Juu na m'aaⁿ ts'o₂oⁿ,
ma'moⁿ Espiritu Santo na mayuu' jo'.

2 Ee t'maⁿ waa na matseichjoo'na' ts'o₂oⁿ ndo'
matsei'ndaa'na ntyjiiya cantyja 'naaⁿ nn'aⁿya nn'aⁿ judíos
na ti'ñe'calayu' ñ'eⁿ Cristo,

3 ee cwiljoya ts'o₂oⁿ meiiⁿ na catoⁿ'na' ja ñ'eⁿ Cristo, ndo'
meiiⁿ nncju'wi'na' añmaaⁿya xeⁿ na cantyja 'naaⁿ jo' nnteijn-
deina' nn'aⁿya na mañe'cwii tsjaaⁿ cwiluiindyô ñ'eⁿndyena.

4 Joonaa cwiluiindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ nquii Israel na
jndyowicantyjoo'. Tjaa'ñe Ty'o₂ots'om joonaa na ntseinaaⁿ.
Juu na tseixmaaⁿ na caxueñê tyom'aaⁿ quii'ntaaⁿna quia
na tyocañ'eeⁿ ñ'eⁿndyena. Tquiaaⁿ ljeii nnom Moisés na
matsa₂'ntjomna' chiuu nnc'omna. Seijndaa'ñê chiuu l'ue
ts'oom na nla't'maaⁿndyena jom naquii' wats'om, ndo' jndye
nnom nt'omcheⁿ ñ'oom tsoom ndaa₂na na nnts'aaⁿ.

5 Cwiluiindyena ndacantyjo welooya ndo' cantyja 'naaⁿ
tsjaaⁿ 'naaⁿ joonaa tuiiñe Cristo na ts'aⁿ jom, na cha'tso na
cha'tso cantyja 'naaⁿaⁿ cwiluiiñê Ty'o₂ots'om. Ñequii'cheⁿ na
cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom. Amén.

6 Ndo' meiⁿ nchii ñ'oom na tso Ty'o₂ots'om ndaa₂ nn'aⁿ Is-
rael na nnts'aaⁿ, tîcatseicandaa'ñena'. Luaa' waa ee nn'aⁿ na
jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, ticha'tsondyena na
mayuu'cheⁿ cwiluiindyena nn'aⁿ Israel.

7 Ee ticha'tsondye ntseindacantyjo Abraham mayuu'cheⁿ na cwiluiindyena ntseinaaⁿ, ee tso Ty'o_ots'om nnoom: “Ntseindacantyjo ti'jnda' Isaac, jooa nncwjaa'ñena' na nluindyena tsjaaⁿ 'naⁿ.”

8 Ñ'oommeiⁿ cwiñe'quiána' na caliuuya na nchii cwe'cantyja 'naaⁿ tsjaaⁿ na cwiluiindyene nn'aⁿ, jo' na macwjaa'ñena' na cwiluiindyena ntseinda Ty'o_ots'om. Tomti cwiluiindyena ntseinaaⁿ nc'e ñ'oom na tsoom ndaaⁿ nn'aⁿ Israel na nnts'aaⁿ.

9 Ee tso Ty'o_ots'om nnom Abraham chiuu na nnts'aaⁿ, luaa matsona': “Tiepmomeiiⁿ nddyoonnda'a na m'aⁿyo', ndo' nquii scu' Sara nnleñ'oom cwii tyochjoo nda'yo'.”

10 Ndo' nchii macandá luaa' waa na ma'moⁿna' chiuu na maqueⁿ Ty'o_ots'om nn'aⁿ na ntseinaaⁿ. Ee we ntseinda Rebeca ñecwii tsotyena majuu Isaac na cwiluiñe welooya.

11-13 Ee cwtijo_ocheⁿ na nluindyene catyeⁿnquiee'ñeeⁿ, meiⁿ na l'ana na tis'a oo ljo' na ya, ndo' tso Ty'o_ots'om nnom Rebeca: “Juu tsaⁿ na nluñejndyee nndi'ntjoom nnom tyjeeⁿ.” Ñ'oomwaa' matseiljoyuna' ñequio ñ'oom'm na teiljeii na matsona': “T'o_onya na wi' ts'o_onya Jacob ndo' s'aaya na ticuee' ts'o_onya Esaú.” Luaa' ma'moⁿna' na Ty'o_ots'om wanaaⁿ na nncwjiñe nn'aⁿ na nluindyene cwentaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ na l'ue ts'oom, joo nn'aⁿ na macwaaⁿ na nluindyena cwentaaⁿ'aⁿ. Meiⁿ ticwjaa'ñe cwentaa' ljo' cwii nnom na cwil'ana.

14 Ndo' na luaa' waa, ¿chiuu ya nl'uu? ¿Aa ticwixcwe ljo' mach'ee Ty'o_ots'om? Jeeⁿ tic'oom'na'.

15 Ee tsoom nnom Moisés: “Ñeeⁿ juu na matseitiuuya na nnteijndeiya maxjeⁿ nnteijndeiya tsaⁿ'ñeeⁿ, ndo' 'ñeeⁿ juu na matseitiuuya na nnc'o_onya na wi' ts'o_onya maxjeⁿ jo' nnts'aaya.”

16 Jo' chii Ty'o_ots'om nchii macwjeeⁿe ts'aⁿ na nntseixmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ cwe' ee na l'ue ts'om nquii, oo cwe' nc'e na jeeⁿ matseijndei ts'aⁿ na nncjaawee' ts'oom ñ'e'ñe. Jom macwjeeⁿe ts'aⁿ na nluñe cwentaaⁿ'aⁿ ee na wi' ts'oom juu.

17 Ee naquii' ñ'oom'm na teiljeii matsona' chiuu tsoom nnom rey ndyuaa Egipto. Tsoom: “Ja tquiaya na cwiluiindyurey, cha cantyja 'naⁿ nleitquioo' na jndoya ndo' cha nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue caliuna chiuu t'maⁿ tseixmaⁿ xueya.”

18 Ndo' na luaa' waa, 'ñeeⁿ juu na l'ue ts'oom na nnc'oom na wi' ts'oom maxjeⁿ jo' nnts'aaⁿ, ndo' 'ñeeⁿ juu na nnts'aaⁿ na nntseiquie' ts'om, maxjeⁿ jo' nluui.

19 Nndaá nnts'aana' na m'aaⁿ ts'aⁿ na nntso nooⁿ: “Xeⁿ na luaa' waa quia jo' ¿chiuu na matseincjoo'ñe Ty'o_ots'om ljo' cwil'a nn'aⁿ? Ee tjaa'naⁿ ts'aⁿ ndaaá nncjaa nacjoo' ljo' na l'ue ts'oom.”

20 'U na cwe' ts'aⁿ 'u, ¿ljo' ts'iaaⁿ na ñe'catseincjoo'ndyu' nacjoo' Ty'o^ots'om? ¿Aa maty'iomna' na xuaa na tuii ñ'eⁿ ts'ocachu nntsona' nnom ts'aⁿ na s'aa juuna': “¿Chiuu ts'iaaⁿ na luaa' sa' ja?”

21 Ee ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ ñ'eⁿ ts'ocachu, nqueⁿ ntyjeeⁿ ljo' ts'iaaⁿ na ñe'cats'aaⁿ ñ'eⁿ joona'. Mañ'eⁿ ts'o'ñeeⁿ nnts'aaⁿ cwii xuaa na yaticheⁿ oo cwii na cwe' cwantindyo.

22 Ndo' nquii Ty'o^ots'om ¿ljo' mach'eeⁿ xeⁿ seijndaa'ñê na m'mooⁿ na matseiw'eeⁿ nn'aⁿ na cwila'tjoondyena nnoom, ndo' nnts'aaⁿ na nleitquioo' juu najndei na cwiluiiñê? Jndyocaa xuee na tintycwii na mach'eeⁿ na wjaanioomñe ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ na nnt'ueeⁿ joona nc'e na ticalcwe' n'omna jnaaⁿna, na la'xmaⁿna na nntsuundyena.

23 S'aaⁿ na luaa' cha cantyja 'naaⁿ jaa nleitquioo' na juu na cwiluii'tma'ñê, jeeⁿ t'ma' tseixmaⁿna', jaa na cwitjoocheⁿ na ncuaa cha'tso, ty'oom na wi' ts'oom na seijndaa'ñê na nla'jomndyo na matseit'maaⁿñena' jom.

24 Ty'o^ots'om tqueeⁿñê jaa na la'xmaaⁿ cwentaaⁿaⁿ. Nt'omndyo jaa tjeii'ñê quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos ndo' nt'om tjeii'ñê quii'ntaaⁿ nn'aⁿ gentiles.

25 Cha'xjeⁿ na matso ñ'oom naquii' libro na seiljeii' Oseas: Nn'aⁿ na nchii laxmaⁿ nn'aⁿya, je' nntsjo^o ndaⁿna na mann'aⁿya joona. Ndo' nn'aⁿ na ñet'om na tjaa 'ñeeⁿ wi' ts'om joo, je' la'xmaⁿna nn'aⁿ na wi' ts'o^oya joona.

26 Matsoticheⁿ ljeii'ñeeⁿ: “O na nchii cwiluiindyoy' nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaya”, nañ'ñeeⁿ nntseicajndyu'na' na cwiluiindyena ntseinda Ty'o^ots'om na wando'.

27 Mati seineiⁿ Isaías cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, tsoom: “Nn'aⁿ na wjaawicantyjoo' nn'aⁿ Israel, meiiⁿ na nleijndyendyena cha'na jndye tei' ndyoo ndaaluee, saⁿ cwe' cwantindyeyo joona nlui'n'maaⁿndyena.”

28 Ndo' tjatsoticheⁿna': “Ta Ty'o^ots'om maxjeⁿ nntseicandaⁿñê ñ'om ñ'om ñequio nn'aⁿ tsjoomnancue, na nncu'xeeⁿ joona cha'xjeⁿ na matsona' ndo' jndei m'aaⁿ na nnts'aaⁿ na ljo'.”

29 Cha'xjeⁿ na jndaⁿ tso Isaías: Nquii Ty'o^ots'om na matsⁿntjoom cañoom'luee, xeⁿ nchii 'ñeeⁿ cwantindyo tsjaaⁿ jaa nn'aⁿ judíos, maxjeⁿ jndaⁿ ljoo'ndyo cha'xjeⁿ tjoom nn'aⁿ tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra.

Luua mañ'oomna' nn'aⁿ judíos cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya

30 ¿Chiuu nl'uuyoo je' cantyja 'naaⁿ ñ'oommei'? Joo nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena tqueⁿ Ty'o^ots'om joona na tjaa

jnaⁿ cwicola'xmaⁿna, nc'e na cwila'yuy'a n'omna ñ'eñê. Ndo' majootona na nchii ñel'ueena na nlui'n'maaⁿndyena.

31 Ndo' nn'aⁿ Israel je', na tyoqueⁿndyena na nla'candaⁿndyena chiuu t'maⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés cha queⁿna' jona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna, tîcandaⁿ nla'candaⁿ juuna'.

32 ¿Ndo' chiuu na luaa' tjoomna? Luaa' tjoomna ee tyocantyjaⁿya n'omna na nlui'n'maaⁿndyena nc'e na tyola'candaⁿndyena ljo' na matsaⁿntjom ljeii na tqeⁿ Moisés, ee nchii tyola'yuy'a n'omna ñ'eñê Ty'oⁿots'om. Ndo' nc'e naljo', jo' chii matseijoomⁿna' cantyja 'naaⁿna na jndaⁿ tei'ty'uiina "Tsjo' na cwiwi'ty'uii nn'aⁿ"

33 ee waa ñ'oom cantyja 'naaⁿaⁿ naquii' ñ'oom' Ty'oⁿots'om na teiljeii na matsona':

Ja maquiaⁿya tsaⁿ na nluiñe tsjo' na nquiee nn'aⁿ tsjoom Sión nncwity'uiina cantyja 'naaⁿaⁿ,

jom nluiñê tsjo'ty'a na cantyja 'naaⁿaⁿ nntseiquiaana' nn'aⁿ, saa ts'aⁿ na nntseyu' ñ'eñê, xocats'aana' ntyjeeⁿ ndoo' cwe' ts'iaaⁿndyo na matseyoom'm.

10

1 'O nn'aⁿya na cwila'yuy'o', macaⁿa nnom Ty'oⁿots'om na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ Israel ndo' ntyjaaⁿya ts'oⁿya na nlui na ljo'.

2 Ee macwji'yuuⁿndyo cantyja 'naaⁿna na cwijoo' n'omna na nluiit'mañe Ty'oⁿots'om cantyja 'naaⁿna. Saa ticwixcwe na cwindye'ntjomna nnoom cha'xeⁿ na l'ue ts'oom.

3 Ee tîcala'nqⁿna chiuu waa na maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ jo nnoom. Jona cwil'ueeⁿndye cheⁿnquieena chiuu ya na nlqueⁿna' jona na ljo'. Tîcatueeⁿndyecjena cha'xeⁿ na seijndaa'ñê na maqueeⁿ nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ laxmaⁿ jo nnoom.

4 Ee juu ljeii na tquiaa Ty'oⁿots'om nnom Moisés, cwintycwii najndei na matseixmaⁿna' quia na matseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo. Jo' chii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eñê, maqueeⁿna' tsaⁿñeeⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.

5 Ee cantyja 'naaⁿ na nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ jo nnom ljeii na matsaⁿntjomna', luaa seiljeii Moisés: "Juu ts'aⁿ na matseicandaⁿ ñ'oom na matsaⁿntjomna', maxjeⁿ c'oom nacje 'naaⁿna'."

6 Saa juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ na nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na matseyu'ya ts'om ñ'eñê, luaa matsona': "Tinc'oom' ts'om': ¿Ñeeⁿ nncjaawa cañoom'luee na juu nndyofñ'oom Cristo?"

7 Oo meiⁿ tintsu': 'Ñeeⁿ nncjaacue yuu na m'aⁿ añmaaⁿ l'oo"
cha na nndyoñ'oomlcwe' jom.

8 ¿Ljo' matso ñ'oomwaa'?: 'Matsona': "Juu ñ'oom'
Ty'oots'om candyoo' nacañom' waana', mati naquii' 'ndyo'
ndo' naquii' ts'om'." Majuu ñ'oomwaa' na cwiñe'quiaayâ na
c'oom ts'aⁿ na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Cristo.

9 Xeⁿ na macwji'yuu'ndyu' na Jesús cwiluiñê na
matsã'ntjoom 'u, ndo' ñequio na xcwee' ts'om' matseyu'
na tquiaa Ty'oots'om na tando'xcoom jndã na tueeⁿeⁿ, quia
jo' nlui'n'maaⁿndyu'.

10 Ee quia ñequio cha'waa ts'om ts'aⁿ matseyoom'm ñ'eⁿ
Ty'oots'om, jo' na maqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaaⁿ.
Ndo' ñequio 'ñom macwji'yuu'ñê na cwilui'n'maaⁿñe nc'e Jesu-
cristo.

11 Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': "Xocats'aana'
na cwe' ts'iaaⁿndyo na seiyu' ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om."

12 Ee jo nnoom meiiⁿ nn'aⁿ judíos, oo meiiⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ,
jom ñecwii xjeⁿ ntyjeeⁿ ñ'eⁿndye joona. Ee manquiti na
cwiluiñê na matsã'ntjom, cwiluiñê na matsã'ntjoom cha'tso
nn'aⁿ. Ndo' ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwilcwii'na xueⁿeⁿ,
candaã'ya mañequiaaⁿ na macaⁿna' joona.

13 Cha'xjeⁿ tso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii: "Nlui'n'maaⁿñe
meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na malcwii' xuee' nquii na cwiluiñê na
matsã'ntjom jaa."

14 Saa ¿chiiu nl'ayoona na nlcwii'na jom na cwji'n'maaⁿñê
joona xeⁿ na tyoola'yuna ñ'eⁿñê? ¿Ndo' chiiu nl'ayoona na
nla'yuna ñ'eⁿñê xeⁿ tyoondyena cantyja 'naaⁿaⁿ? Ndo' ¿chiiu
nl'ayoona na ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ xeⁿ tjaa 'ñeeⁿ ñequiaa
ñ'oom'm ndaãna?

15 Ndo' ¿chiiu nluiyuu na nnc'oonquia nn'aⁿ ñ'oom'm ndaa
nt'omcheⁿ xeⁿ na tjaa 'ñeeⁿ majñom naⁿñeeⁿ? Cha'xjeⁿ matso
ñ'oom'm na teiljeii: "Jeeⁿ neiⁿncoo' quia cwiquie'cañom nn'aⁿ
na cwiñequia ñ'oom naya."

16 Saa ticha'tsondye nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om
cwilañ'oom'ndyena juuna'. Ma'moⁿna' na ljo' ee tso Isaías:
"Jeeⁿ 'u Ta, tijndye nn'aⁿ cwila'yua' ñ'oom na cwiñequiaayâ."

17 Jo' chii cwe' nc'e na mandii ts'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ
Cristo, jo' na mawee'na' na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'oots'om.

18 Saa mawax'a: ¿Aa nnts'aacheⁿna' na tyoondye nn'aⁿ
Israel ñ'oom' Ty'oots'om? Maxjeⁿ jndã jndyena juuna', ee
luaa matso ñ'oom'm na teiljeii:

Jndã teineiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om meiⁿyuucheⁿ na m'aⁿ nn'aⁿ
tsjoomnancue,

ee tcuu tcuu cwii cwii ndyuaa jndã tja ñ'oom'm.

19 Mawax'atya: ¿Aa ndya' nnts'aacheⁿna' na nn'aⁿ Israel ticala'n^ona na luaa' nnts'aa Ty'o^ots'om? Maxjeⁿ jla'n^ona ee Moisés najndyee tsoom ñ'oom 'ndyoo Ty'o^ots'om:

Ja nnts'aaya na nla'xueena quia na nntseñ'oom'ndyo nn'aⁿ na nchii tsjaaⁿ joona.

Ndo' nnts'aa na nla'lloo'ndyena cwe' jnaaⁿ nc'e nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿna cantyja 'naⁿya.

20 Tícatseewee ts'om Isaías quia na tsoom ñ'oom 'ndyoo Ty'o^ots'om:

Nn'aⁿ na tical'uee ja joona jliuna ja.

Ndo' ndaaⁿ nn'aⁿ na tícata'x'e ja, seica'm^ondyoo ndaana.

21 Saaⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel seineiⁿ Isaías ñ'oom 'ndyoo Ty'o^ots'om: “Tyoojomeintyja^a na matseiliuuya l'o^oya ndaaⁿ'yo' na ñe'cateijndeiya 'o. Saaⁿ 'o jeeⁿ quie' n'om'yo' ndo' cwila'wendyo' nacjoya.”

11

Nn'aⁿ Israel na cwicalui'n'maaⁿndye

1 Ñ'oomwaa ñe'cwax'a, ¿aa jndaⁿ tyeⁿnquie' Ty'o^ots'om nn'aaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel? Tyooch'eeⁿ na ljo', ee mati ja luaañe cwii joona. Tuiindy^o na jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham ñ'eⁿ jndacantyjoom Benjamín.

2 Xocats'aana' na cwii ndii' s'aa Ty'o^ots'om na jnda ntyjeeⁿ nn'aⁿ Israel ndo' je' tal'uendyena ntyjeeⁿ. ¿Aa ticaliu'yo' ñ'oom'm na teiljeii na seineiⁿ Elías xjeⁿ na matseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ jnaaⁿ nc'iaaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel? Tsoom:

3 “Jeeⁿ 'u Ta, jndaⁿ jla'cwjeena nc'iaaya profetas ndo' jnda jla'tyuii'na ndio yuu na ñe'jla't'maaⁿndye nn'aⁿ 'u. Je' ñenc^o cwima'ndiina', ndo' mati ñe'cala'cuee'na ja.”

4 Saaⁿ t'o Ty'o^ots'om nnoom, tso: “Tiñencu' cwima'ndiina', ee m'aⁿ ntquiee' meiⁿ nn'aⁿ na jndaⁿ tjeii'ndyo^o cwentaya na tyoota' cantye jo nnom ty'o^o Baal.”

5 Ndo' majo'ti je', nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, ma'ndiina' cwii tmaaⁿ chjoo na macwjii'ñe cwentaaⁿaⁿ.

6 Ndo' xeⁿ cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, jo' na cwicalui'n'maaⁿndyena, quia jo' nchii cwiluii na ljo' nc'e chiuu na cwil'a nquieena. Ee xeⁿ naljo', juu naya na matseixmaaⁿ na cwe' yu, tixocatseixmaⁿna' naya.

7 Luaa waa ñ'oomwaa'. Majndyendyeti nn'aⁿ Israel tícato'ñoomna naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na tyol'ueena, macandaⁿ nt'omndye joona na tjeii'ñe Ty'o^ots'om to'ñoomna jo'. Saaⁿ nt'omndye joona s'aana' na quie' n'omna.

8 Tjaa chiuu xuii' cha'na matso Isaías: “Na Ty'o^ots'om tquiaaⁿ na tjoomna, s'aana' cha'na ts'aⁿ na ñe'catsoo cha meiiⁿ”

na niom n'om ndaana saa titquioona, ndo' meiiⁿ na niom lua'quina saa ticandyena ndo' luaa' cwitjoomna hasta xjeⁿ je'cheⁿ.”

⁹ Mati seineiⁿ David cantyja 'naaⁿna, tsoom:
Majoo nantquie na cwicwa'na catseicwaqueⁿna' teiⁿnco' na nntseityuu'na' jooa,
ndo' mañequio jooa' cwi'ty'uiina
cha na catioomndyena natia na cwil'ana.

¹⁰ Cats'aana' ñ'eⁿndyena cha'cwijom nn'aⁿ na 'oowinchjaaⁿ na tileicanty'iaa.

Cats'aana' na ñequii'cheⁿ catseijomna' jooa cha'cwijom ts'aⁿ na jaa' xuu' na jnda'jom ntyjō wjaa.

Waa chiuu ya na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na nchii judíos

¹¹ Quia jo' ¿chiuu waa na cala'nōōⁿa na luaa' waa? ¿Aa ñe'catsona' na ticjaañjoom' l'a nn'aⁿ judíos, jo' cha wjaachuuna' jooa na nntsuundyena? Jeeⁿ nchii jo'. Nc'e na jla'tjōōndyena na ticala'yu'na ñ'eⁿ Ty'oōts'om, jo' chii tju'naaⁿñeyuuna' na nlui'n'maaⁿndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ na tachii judíos. Tuii na luaa' cha mati catseiqueeⁿna' n'omna na nla'xmaⁿna cha'na nn'aⁿ na cwiluiindyē cwentaa' Ty'oōts'om.

¹² Xeⁿ juu na jla'tjōōndye nn'aⁿ judíos mañequiaana' na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ tsjoomnancue ndo' juu na ticjaa-cañjoom' na l'ana seijndaa'ñena' na waa naya 'naaⁿ nn'aⁿ na nchii tsjaaⁿ jooa, quia jo' juu xjeⁿ na nnc'ooquie'nnda'na cantyja 'naaⁿ Ty'oōts'om, cwanti t'maⁿti naya nntseixmaⁿna'.

¹³ Nc'e na maty'iom Ty'oōts'om ts'iaaⁿ ja jo ndaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ na cwiluiindyō', macwjii'a cwenta na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ juuna'.

¹⁴ Queeⁿ ts'oōⁿya na cats'aana' na ticjaawee' n'om nn'aⁿya na ñe'cwii tsjaaⁿ quio tuiindyō na macandā 'o cwicalui'n'maaⁿndyo' ndo' catseiqueeⁿna' n'omna na mati jooa cwji'n'maaⁿñe Ty'oōts'om.

¹⁵ Ee xeⁿ cantyja 'naaⁿ na 'ndiina' nn'aⁿ judíos, tju'naaⁿñena' na joo nn'aⁿ tsjoomnancue nljōyaandyena jo nnom Ty'oōts'om, c'oom' n'om'yo' chiuu nnts'aana' quia na jnda tju'na' na cwiluiindyennda'na cwentaaⁿaⁿ. Na nluii na luaa', nntseijomna' cantyja 'naaⁿna cha'cwijom ts'aⁿ na wando'xco na jnda tue'.

¹⁶ Ee xeⁿ juu tsqueeⁿtyoo' na cwineiiⁿjndyee cwiluiiñena' na lju'na', ma'mōⁿna' na mati cha'waa tsqueeⁿñeeⁿ lju'na'. Ndo' mati nch'ioo' ts'oom, xeⁿ maqueⁿ lju'na' jooa', mati chatso l'ō ts'oom jnda tqueⁿlju'na'.

¹⁷ Saa xeⁿ nt'om l'ō ts'oom olivo xiom', jnda jndii'na' ndo' 'u je' na matseijomna' 'u cha'na ts'oom olivo jndaā, jnda ñjoom'ndyu' quii'ntaaⁿ l'ō ts'oom olivo xiom', ndo' na ljo'

macwjaa'ñena' 'u cantyja 'naa' nch'ioo' ts'oom'ñee' ndo' ndaa' juuna' mañequiaana' na wjaanajndu'.

18 Saa tinc'oom' ts'om' na 'u cwiluiit'ma'ndyu'ti' nchiiti l'o' nquii ts'oom. Ee xe' na nnts'aana' na ljo' ntyji', cjaañjoom' ts'om' na nchii 'u cwiluiindyu' nch'ioo' ts'oom na mañequiaa' na jnda' l'ona', nch'ioo'na' cwiñequia na jnda' l'ona'.

19 Nnts'aache'na' na nntsu': "Mayuu' na ljo', saa nc'e na jndii' l'o' ts'oom olivo'ñee', jo' chii ñjoom'ndyo ja."

20 Mayuu' na ljo'. Jndii'ñena' joona nc'e na ticala'yuya' n'omna, ndo' 'u tye' mei'ntyje' na matseyu'ya ts'om'. Jo' chii tintseis'andyu' ndo' tintseiscundyu', yati c'oom' na nquia'.

21 Ee xe' t'icatseit'ma' ts'om Ty'o'ots'om l'o' nquii ts'oom'ñee', majndeitiche' cwe' 'u.

22 Canty'ia' chiuu t'ma' ts'om Ty'o'ots'om ndo' mati jee' ñecwii ñ'oom jom. Cantyja na ñecwii ñ'oom jom, jo' na seiquiaana' na'ñee'. Saa ñequiondyu' 'u yats'a'ñê. Que'ndyu' na nntsa' yuu na l'ue ts'oom ee xe' tjaa jo' mati 'u nntseiquioona'.

23 Mati nn'a' judíos na tiñe'cala'yua' ñ'e' Jesucristo, xe' nncue'ntyjo' na nla'yua'na ñ'e'ñê, nnda' nnts'aa Ty'o'ots'om na nntseicañjoom'nnaa'a' joona, ee waa na jnei' na nnda' nntseicañjoom'nnaa'a' joona.

24 Ee 'u na nchii ts'a' judío cwiluiindyu', xe' na matseijomna' 'u cha'na ts'oom olivo jnda', saa jnda' ñjoom'ndyu' ts'oom olivo xiom', meii' na tiquiluii na ljo', majndeitiche' cantyja 'naa' nn'a' judíos, tijndeina' na ñjoom'ndyennda'na manquiti ts'oom olivo xiom' na la'xma'na.

Na cwii macanda' nlui'n'maa'ndye nn'a' Israel

25 'O nn'a'ya na cwila'yua'yo', l'ue ts'o'oya' na caliu'yo' ñ'oomwaa na wanty'iuu' waana', cha tints'aana' ndoo' nquiu'yo' na jee' jndo' n'om'yo'. Nt'om nn'a' judíos cwila'quie' n'omna cantyja 'naa' Jesucristo hasta xje' na nntseicanda'ñena' lojoo nn'a' na cwila'yua' ñ'e' jom na nchii cwiluiindyena tsjaa' nn'a' judíos.

26 Quia na jnda' tuii nmei', cha'tsondye nn'a' judíos nlui'n'maa'ndyena cha'xje' na matso ñ'oom' Ty'o'ots'om na seiljeii Isaías:

Naquii' tsjoom Sión nna' tsa' na nntseicandyaañe' nn'a' ndo' nn'a' na jndyowicantyyoo' tsjaa' 'naa' Jacob nnquindyo' natia na la'xma'na.

27 Quia na nntseicanduu'a' jnaa'na quia jo' nntseicanda'ñena' ñ'oom na t'ma'ntyaa'ya ñ'e'ndyena.

28 Nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maa'ñe Ty'o'ots'om nn'a', jo' na m'a'ntiaa'ndye nn'a' judíos ñ'e'ñê, ndo' na luaa' s'aana', tju'naa'ñena' na cwitsaaquiee'ndyo' 'o. Saa ndicwa' m'aa'

na wi' ts'oom jooa na tjeii'ñê weloona na nluindyey cwentaaⁿaⁿ.

²⁹ Ee quia na jndā tquiaa Ty'oōts'om cwii nnom na macandaa' ts'aⁿ ndo' na maqueeⁿñê juu na nntseixmaⁿ cwentaaⁿaⁿ taxocatseichueeⁿeⁿ jo'.

³⁰ Ee cha'xjeⁿ na ñet'om'yo' na ñejla'quie' n'om'yo' nnom Ty'oōts'om, je' mañ'oom na wi' ts'oom 'o, saa je' je' nn'aⁿ judíos cwila'quie' n'omna nnoom.

³¹ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naaⁿna. Je' cwila'quie' n'omna cha ndanquia nnc'oom Ty'oōts'om na wi' ts'oom jooa, cha'xjeⁿ je' m'aaⁿ na wi' ts'oom 'o.

³² Ee s'aa Ty'oōts'om na cha'tsondyo la'xmaaⁿya na tyoola'candaā'ndyo jo nnoom, cha na cha'tsondyo nnc'oom na wi' ts'oom.

³³ Joo na maqueⁿna' Ty'oōts'om na tyañe, jeeⁿ jnda laxmaⁿna', jeeⁿ jndo' ts'oom, cha'tso matsei'nooⁿoⁿ. Tjaa 'ñeeⁿ nntseinchu'tcuuñe chiuu matseijndaa'ñê, tjaa 'ñeeⁿ nndaā nntsei'noⁿ ljo' na mach'eeⁿ.

³⁴ Cha'na teiljeii ñ'oom na tso Isaías: “¿Ñeeⁿ cwii jaa nmeiiñe nndaā nntseinoⁿ chiuu m'aaⁿ ts'om nqueⁿ na matsa'ntjoom? ¿Aa m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na jeeⁿcheⁿ jndo' ts'om cha na nndaā nntseijndo' ts'oom?”

³⁵ ¿Ñeeⁿ teijndeiiindyey jom cha je' macaⁿna' na catseil-cweeⁿeⁿ jo' nnom juu?”

³⁶ Ee cha'tsoñ'eⁿ niom nc'e jom, ndo' tseixmaⁿñ'eeⁿ jo'. Jo' chii macandā jom caluiit'maⁿñê cha'waati xuee. Amén.

12

Maqueⁿ lju'na' ts'aⁿ jo nnom Ty'oōts'om

¹ Macwe' jo' 'o nn'aⁿya na cwila'yuy'yo', nc'e na m'aaⁿ Ty'oōts'om na jeeⁿ wi' ts'oom jaa, macaⁿa ndaa'yoy' yocheⁿ na cwitsaam'aⁿti'yoy' na ññequiandyoy'ñ'eⁿyoy' na nla'xmaⁿyoy' cha'cwijom quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ judíos, cwii nnom na lju', na cjaawee' ts'oom. Na nl'a'yoy' na ljo' jeeⁿ xcwe nla't'maaⁿndyoy' jom.

² Tanc'om'yo' na mati 'o cwil'a'yoy' ljo' na cwinty'ia'yoy' na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancue, cala'chui'yoy' cantyja na cwila'tiuu'yoy' cha na luaa' ntseixcona' cha'tso cantyja na cwitsaam'aⁿyoy'. Ee na nl'a'yoy' naljo' nncue'ntyjō na nla'noⁿyoy' chiuu waa na l'ue ts'om Ty'oōts'om ñ'eⁿndyoy', na juu jo' tjacantyja naya tseixmaⁿ, ndo' cjaawee' ts'oom ndo' candaā' tseixmaⁿna'.

³ Nc'e ts'iaaⁿ na jndā tquiaa Ty'oōts'om na matseixmaⁿya, jo' na matsjooya ndaa'yoy', meⁿcwiindyoy' 'o tincwinom' na nnc'oom' ts'om cantyja 'naaⁿ nquii cha'xjeⁿ na matsona' na

nncwjeiiⁿeⁿ cwenta chiuu matseixmaaⁿ. Cwii ndo' cwiindyo' cwji'ya cwenta cwanti na jnda tquiaa Ty'o^oots'om nnom na matseixmaⁿ na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿñê.

4 Ts'aⁿ ñecwiiñê saã jndye tjaacañjoom'ñê, ndo' cwii cwii joo na tjacañjoom'ñê tiljo'yu ts'iaaⁿna' ñ'eⁿ nc'iaana'.

5 Maluaa' waa na matseijomna' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a, meiiⁿ na jndyendyo saã matseijoom'na' cantyja 'naaⁿya na ñe'cwii sei' cwiluiindy^o cantyja 'naaⁿl Cristo. Ndo' ts'iaaⁿ na mañequiaa Ty'o^oots'om na cal'aaya cwentaaⁿaⁿ tjachuii'na' na cwii cwiindy^o.

6 Ts'iaaⁿ na mañequiaa Ty'o^oots'om na cal'aaya, tiñecwii xjeⁿ jooa'. Nqueⁿ matseijndaa'ñê cwaaⁿ ts'iaaⁿ nntseixmaⁿ cwii cwiindy^o. Saã macaⁿna' na calacandaa'ndyo cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na mañequiaaⁿ. Xeⁿ na jnda tquiaaⁿ na 'naaⁿl ts'aⁿ na ndaaⁿ nntseiteincoo' ñ'oom'm ndaaⁿ nn'aⁿ, cwa catseicandaa'ñe tsaⁿñeeⁿ juuna'.

7 Ndo' xeⁿ mañequiaaⁿ na macandaa' ts'aⁿ na candi'ntjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', cats'aa ts'iaaⁿñeeⁿ ñequio na xcwee' ts'om. Ndo' juu ts'aⁿ na macandaa' na ma'moⁿ ndaaⁿ nc'iaa', queⁿñe ts'iaaⁿñeeⁿ.

8 Ts'aⁿ na macandaa' na mañequiaa na t'maⁿ n'om nn'aⁿ, ts'iaaⁿñeeⁿ cats'aa. Ndo' juu ts'aⁿ na niom s'om l'o tintseinty-cwii' na nnteijndeiⁿ nc'iaa' 'naⁿ na matsei'tjoona' jooa. Ts'aⁿ na 'naaⁿl na nluiitqueiñe cats'aa naljo' ñequio na mach'eeñe cwenta. Ndo' ts'aⁿ na mateijndeiⁿ nn'aⁿ na nty'iaandye cats'aa naljo' ñequio na neiiⁿ.

Ñ'oomeiiⁿ laxmaaⁿya na calacandaa'ndyo

9 C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ñequio na mayo'cheⁿyo', nchii cwe' cwil'a'ya'yo'. Catseiqueeⁿna' n'om'yo' cha'tso yuu na ya, saã yuu na tia c'om'yo' na jndoo'yo'.

10 C'om'yo' na jnda nqui'yo' nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ ñeⁿnquii ts'aⁿ ntseinda 'o, ñequii'cheⁿ cal'a'yo' na jooa t'maⁿti calui-indye, ñecuaa meiiⁿ 'o tjaa ñeeⁿ catseit'maaⁿñe.

11 Tila'nchqueeⁿndyo' ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'o^oots'om na la'xmaⁿyo'. Cjoo' n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Jesucristo.

12 C'om'yo' na neiⁿyo' cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'o^oots'om na ññequiaaⁿ na nda'yo'. Quia maju'wi'na' 'o, c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo'. Ndo' ñequii'cheⁿ calaneiⁿyo' nnoom.

13 Quia matseitjoona' 'naⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ cwentaaⁿaⁿ, quia'yo' cantyja na cwileiñ'om'yo' na nnteijndeiina' naⁿñeeⁿ. Catei'x'ee'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na cwe' cwiquieya na m'aⁿyo'.

14 Quia matseitaa' ts'om ts'a'n 'o, nchii mati nlcwe' 'o ñ'oom wi' cjoo' tsa'n'ñee'n. 'O cata'nyo' na Ty'oots'om catio'naa'ñê juu.

15 Quia cwinty'ia'yo' na neii'n ncl'iaa'yo' na cwila'yu', mati 'o c'om'yo' na nei'nyo' ñ'e'ndyena. Saa quia cwitjoomna na matseichjoo'na' n'omna, mati 'o c'om'yo' na chjoo' n'om'yo' ñ'e'ndyena.

16 Tjoom' c'om'yo' ñ'e'n ncl'iaa'yo'. Tinc'om'yo' na s'andyo' ndo' lcundyo'. Catsañ'oomndyo' ñequio nn'a'n na nty'iaandye, tints'aana' nquiu'yo' na cwe' 'o jndo'ti n'om'yo'.

17 Natia na nnts'aa ts'a'n 'o, til'a'yo' na nnjoom. Ñequii'che'n cala'jnda'yo' na cha'tso na cwil'a'yo' nla'xma'nyo' na ya nn'a'ndyo' jo ndaa cha'tso nn'a'n.

18 'O tacala'ntja'ndyo' ñequio nn'a'n. 'O cha'tso na ndaa nl'a'yo' ñequii'che'n cal'a'yo' yuu na ya cha tincju'naa'ñena' na nl'uee'ndye nn'a'n tia' ñ'e'ndyo'.

19 'O nn'a'ya na jee'n wi' ts'oo'ya, til'a'yo' na canjoom. Quiandyo' na nquii Ty'oots'om nnts'aa'n na nnjoom, xe'n naljo' l'ue ts'oom. Ee waa ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Matso Ty'oots'om: Nncō nnts'aa na nnjoom. Ja nnts'aa na nntioomndye nn'a'n na cwila'tjoo'ndye noo'n."

20 Ndo' mati waa cwiiche'n ñ'oom na teiljeii na matsona': "Juu ts'a'n na jndoo' 'u, xe'n na ñejnoom'm, quiaa' na nlcwaa'n'a'n. Xe'n na ñec'om ndaa, quiaa' ndaa na nnc'om ee na nntsa' na luaa', nnts'aana' na jnaa'n'a'n chiuu waa na mach'ee'n ñ'e'ndyu'."

21 Tiñe'quiaandyu' na joo na ticatsa'ntjomna' nna'ndyena' ñ'e'ndyu'. Catsa' yuu na ya cha cana'ndyu' nacjoo' joo na ticatsa'ntjomna'.

13

Calan'oo'ndyo ñ'oom ntyuee na'ma'n'iaa'n

1 Cwii cwiindyo' 'o cju'ñecje ndaa na'ma'n'iaa'n, ee nn'a'n na m'a'n n'iaa'n, Ty'oots'om maquee'n joona ts'iaa'n'ñee'n. Tjaa'na'n cwii ts'a'n na m'aa'n ts'iaa'n na nchii jom tquee'n juu.

2 Quia jo' 'ñee'n juu na wjaa nacjoo na'ma'n'iaa'n, maw-jaa tsa'n'ñee'n nacjoo' na seijndaa'ñe nquii Ty'oots'om. Ndo' maxje'n nnt'uiina' jom na nntioomñê na ljo' mach'ee'n.

3 Jo' chii ts'a'n na mach'ee yuu na tia m'aa'n na nquia'n'a'n na'ma'n'iaa'n. Saa ts'a'n na mach'ee yuu na cwitsa'ntjom n'iaa'n, ya m'aa'n, tyoocaty'uee'n na'ñee'n. Jo' chii catsa' yuu na cwitsa'ntjomna 'u, quia ljo'che'n taxoc'oom' ts'om' aa nla'wjeena 'u. Maxje'n nnc'omna na neii'na 'u.

4 Ee na'ma'n'iaa'n la'xma'na na cwindye'ntjomna nnom Ty'oots'om cha catei'jndeina 'u. Saa xe'n mache' na til'uee ljeii na cwilein'omna, quia jo' c'oom' na nquia' joona, ee

ticwe' ts'iaaⁿndyo na la'xmaⁿna sayo ee cwiluiindyena na cwindye'ntjomna nnom Ty'oots'om na cwita'wi'na nn'aⁿ na cwil'a yuu na tia.

⁵ Quia jo' we ndii' macaⁿna' na cala'canda'yo' jo ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ. Najndyee nc'e na tical'ue n'om'yo' na cat'uii ljeii na cwileñ'omna 'o. Ndo' na jnda we nc'e na nquiu'yo' naquii' n'om'yo' na matsona' na cal'a'yo' na ljo'.

⁶ Macwe' jo' na cwitiom'yo' ts'iaaⁿndaa'yo', ee nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ, ñequio ts'iaaⁿmeiⁿ! cwita'ntjomna cha nl'ana ts'iaaⁿ na maqueⁿ Ty'oots'om joona.

⁷ Nnom cwii cwii ts'aⁿ na waa na matseixmaⁿ na nntseit'maaⁿndyu' juu, catsa' naljo' ñ'eⁿñe. Quia macaⁿna' na nntiom'yo' ndaa naⁿmaⁿn'iaaⁿ, cation'yo', cha'na ts'iaaⁿ nnom tyuaa. Cala'canda'yo' nnom ljeii na cwiqueⁿ naⁿmaⁿn'iaaⁿ, ndo' cala't'maaⁿndyo' cha'tsondye joona na matsona' na cala't'maaⁿndyo'.

⁸ Meiⁿncwii ts'aⁿ tincho'jnaⁿyo' nnom. C'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' ee juuna' matseijomna' cha'cwijom na cho'jnaⁿyo'. Juu ts'aⁿ na m'aaⁿ na wi' ts'om x'iaa', matseicañaⁿ chiuu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés,

⁹ ee ljeii'ñeeⁿ matsa'ntjomna': "Tinc'om'ya' ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ, tintseicue' ts'aⁿ, tinch'uee' 'naaⁿ ts'aⁿ, tintseiqueeⁿ ts'om' 'naaⁿ ts'aⁿ." Ee cha'tso ñ'oommeiⁿ ñequio nt'omcheⁿ na sa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, cwila'x'iaa'ndye joona' ñequio ñ'oomwaa na matsona': "C'oom' na jnda ntyji' tyjets'aⁿndyu' cha'xjeⁿ na wi' ts'omndyu' cheⁿncu'."

¹⁰ Ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na jnda ntyjii tyjets'aⁿñe, xocats'aa na wi'ñe ñ'eⁿ tsaⁿñeeⁿ. Ee ts'aⁿ na jnda ntyjii ntyjenn'aⁿñe, matseicandañ'eeⁿ ljeii na tquiaa Ty'oots'om nnom Moisés.

¹¹ Cala'noⁿyo' naljo' ndo' c'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ tiempo na m'aaⁿya je'. Matseijomna' cantyja 'naⁿyo' cha'cwijom na cwinda'yo'. Jo' chii calcwi'yo' ee je' mandyoo'ti m'aaⁿna' na nlui'n'maaⁿndyo, nchiiti quia jlayuu'jndyaa ñ'oom'm.

¹² Juu na cwitsaam'aaⁿya matseijomna' cha'cwijom nat-sjom, juuna' wjaawinomna'. Wjaawindyoo'ti xuee quia na nlui'n'maaⁿndyo. Jo' chii ca'ndyaa na cwilajomndyo ts'iaaⁿ na laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ najaaⁿ. Cal'uee'ndyo l'o ts'iaaⁿ ya na laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ naxuee.

¹³ C'ooⁿya cha'xjeⁿ na macaⁿna' na cats'aa ts'aⁿ quia naxuee. Nchii c'ooⁿya na cwicwa'jndoo'ndyo meiⁿ nchii na cwicandyaaya. Nchii c'ooⁿ ñequio nn'aⁿ na cwe' luaa'ndyo ñequio nt'omcheⁿ nnom natia la'xmaⁿ. Tac'ooⁿya na cwila'ntja'ndyo ñequio nn'aⁿ meiⁿ tala'taa' n'ooⁿya joona.

¹⁴ Saa 'o wandyo' cal'a'yo', 'o cwee'yo' Jesucristo cha'xjeⁿ

macwee ts'aⁿ liaa. Tañe'quiandyo' na joo na neiⁿncō nquiū nn'aⁿ na matseixmaⁿ tsjoomnancue nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' 'o.

14

Tintio'ñ'oom' cwii nn'aⁿ na matseyiu'

¹ Cato'ñoom'yo' meiiⁿ ts'aⁿ na ticuee' na matseyiu'ya ts'om, saā nchii na nnto'yo' na nla'ñ'eeⁿndyue'yo' ñ'eⁿñê.

² Cal'uu, m'aⁿ nn'aⁿ nquiū na wanaaⁿ na nlcwa' ts'aⁿ cha'tso nnom 'naⁿ, saā m'aⁿ nt'omcheⁿ na ticuee' na cwilayu'ya n'om ñ'eⁿ Ty'oōts'om, jooa cwe' tscō cwicwa'na.

³ Luaa macaⁿna': Juu ts'aⁿ na ntyjii na meiⁿquia nantquie wanaaⁿ na nlcwa', tints'aa na ticuee' ts'om ts'aⁿ na cwe' jndaa' ljo' macwa'. Ndo' mati 'u ts'aⁿ na cwe' jndaa' ljo' macwa' tincwjaa'ndyu' cwenta cwe' na cha'tso nnom macwa' x'ia', ee maco'ñom Ty'oōts'om jom.

⁴ ¿Ñeeⁿ cwiluiindyū' na matsei'ncjoo'ndyu' ljo' mach'ee cwiicheⁿ x'ia' na matseyiu'? Ee nquiū na matsa'ntjom jom nntso na aa xcwe aa tixcwe mach'eeⁿ. Nljoñeya tsaⁿñeeⁿ ee waa najndeii na matseixmaⁿ Jesús na matsa'ntjom jom.

⁵ M'aⁿ nn'aⁿ na cwitjeii'na cwenta na waa cwii xuee na t'maⁿti tseixmaⁿna' ndo' m'aⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'tiuu na meiⁿquia xuee ñecwii xjeⁿ. Saā cwii cwii ts'aⁿ c'oom'tyeⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ ñ'oom'waa'.

⁶ Ts'aⁿ na maqueⁿ na t'maⁿti cwii xuee, mach'eeⁿ na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom. Ndo' ts'aⁿ na mach'ee na ñe'cwii xjeⁿ tseixmaⁿna', mach'ee na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom juu. Ndo' ts'aⁿ na macwa' cha'tso nnom nantquie, macwaaⁿaⁿ jooa' ee na matseit'maaⁿñê Nquii na matsa'ntjom jom, ndo' mañequiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oōts'om. Mati ts'aⁿ na cwe' jndaa' nantquie na macwa' mach'eeⁿ na ljo' ee na matseit'maaⁿñê Ty'oōts'om ndo' mañequiaaⁿ na quianl'uaa'.

⁷ Ee tjaa 'ñeeⁿ jaa c'oom na wando' cwe' ee na l'ue ts'om nquiū, ndo' tjaa 'ñeeⁿ jaa c'oom na nncue' ee na l'ue ts'om nquiū.

⁸ Cantyja na tandoo'a, tandoo'a cwe' ee Jesucristo, ndo' cantyja na cwiwjaaya, ncvwjaaya cantyja 'naaⁿ jom. Jo' chii aa na tandoo'a oo aa na nncwjaaya, maxjeⁿ m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ jom.

⁹ Manc'e jo' na tueeⁿeⁿ ndo' tando'xcoom cha na nntseixmaaⁿ na matsa'ntjoom jaa cha queⁿna' jom na cwiluiiñê na matsa'ntjoom nn'aⁿ na jnda' tjā ndo' cwentaa nn'aⁿ na ta'ndo'.

10 Saa 'u je', ¿chiiu na xjento 'u ñe'cu'xe' cwii nn'a' na matseyu' oo chiiu na m'aa' na ticuee' ts'om' jom? Ee cha'tsondyo nncwinoo' jo nnom Cristo na nncu'xee' jaa.

11 Ee mawaa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona':
Ja wando'a, matso nquii Ty'oots'om,
nc'e naljo' jo' chii cha'tsondye nn'a' nnta'na cantyena jo
nqo'ya,
ndo' nla't'maa'ndyena Ty'oots'om ñequio na jndoo'
cha'tsondye nn'a'.

12 Luaa waa cantyja 'naa' ñ'oom'ñee', cwii cwiindyo ñnequiaaya cwenta nnoom cantyja 'naa'ya.

Tintsa' na nntseilcwe'na' x'ia' na matseyu'

13 Jo' chii tacatsona' na nntio'ñ'oo'ya cwii ndo' cwii nc'iaaya. 'O cala'jnda'yo' na til'a'yo' cwii nnom na jnaa' jo' nntseicwachuu'ñena' juu ndo' nnts'aana' na nntseitjo'ñe.

14 Nc'e na matseixma'ya ts'a' na matseyu'a ñ'e' Jesucristo, jo' chii m'aa'tye' ts'oo' na tjaa'na' cwii nnom 'na' na tilju' matseixma'na'. Saa xe' na m'aa' ts'a' na matseituu na niom 'na' na tilju', cantyja 'naa' nquii ts'a'ñee' mach'een' na tilju'na'.

15 Ee xe' cwe' cantyja 'naa' ljo' na macwa' matsei'ndaa'na' ntyjii cwii nn'a' na matseyu' ndo' na luaa' mache', tic'oom' na jnda ntyji' jom. Jo' chii tantsa' cwii na ya ntyji' macwa' nntsei'ndaa'na' cwii nn'a' na tue' Cristo cwentaa'na'.

16 Tiñe'quia'yo' na nncju'naa'ñena' na nlanei' nn'a' ñ'oom na tijo'ndyo nacjo'yo' ljo' na 'o nquiu'yo' na ya.

17 Ee juu na matsa'ntjom Ty'oots'om, nchii tomti waana' na nleijndaa' ljo' na wanaa' na nntquiaaya oo na nncwaaya. Matsa'ntjoom jaa cha cantyja 'naa' Espiritu Santo ndaa' nl'aaya yuu na maty'iomyana'. Ndo' mati na nnc'oo'ya na neii'ya ndo' na mei'cwii ñomtiiu tic'oo'ya jo nnoom.

18 Ts'a' na luaa' mandi'ntjom nnom Cristo, cwijaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'e'ñe', ndo' mati neii' nn'a' jom.

19 Cwe' nc'e jo' tsantyyooya mei'nquia nnom na ndaa' nl'aaya na tical'uaa' ndia' ñequio nn'aa'ya na cwila'yu'. Ee na nl'aaya na ljo' nnteijndeindyo ntyjaa' na nntsanajndaaya na cwila'yuu'a.

20 Jo' chii tintseyui' ts'iaa' 'naa' Ty'oots'om na cwe' jndaa' cwii nnom nantquie na macwa'. Mayuu' cha'tso nnom nantquie lju' la'xma'na', saa tia matseixma' xe' cantyja 'naa' cwii nnom na macwa' matsei'ndaa'na' ntyjii cwii x'ia' na matseyu'ya ts'oom ñ'e' Ty'oots'om.

21 Yati na tinlqui' sei', tinc'ua' winom ndo' tintsa' cwii nnom na cantyja 'naa' jo' nntseilcwe'tya'na' cwii x'ia' na matseyu',

oo na nntseiquioona' jom na nnts'aaⁿ jnaⁿ oo na nnts'aana' na tityeⁿ matseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oo^{ts}'om.

²² Juu na matseyiyu' cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, matsaⁿntjomna' na c'oom'tyeⁿ cantyja 'naaⁿna' jo nnom Ty'oo^{ts}'om. Ee jeeⁿ neiiⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ ts'om na xcwe mach'ee cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ na tjaa meiiⁿcwii na maco'tia'na' ntyjii.

²³ Sa^a ts'aⁿ na tijndaa'ya ntyjii aa mayuu' na ya na nlcwa' ts'aⁿ cwii nnom nantquie ndo' xeⁿ nlcwaaⁿ'aⁿ jo', nnts'aayuuna' jnaaⁿ'aⁿ waa, ee cha'tso ljo' na mach'ee ts'aⁿ ndo' ticaljeiyaaⁿ aa mayuu' na ya jo', maxjeⁿ jnaⁿ jo' mach'eena'.

15

Cal'aaya cha'tso na cateijndeiindyō ntyjaa

¹ Jaa na tyeⁿ la'xmaaⁿya na cwila'yuy'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'oo^{ts}'om cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, joo nn'aⁿ na tityeⁿ cwila'yuna' cantyja 'naaⁿ jo', laxmaaⁿya na cachoo^{ya} na cateijndei jooⁿa, nchii macandaⁿ cwijndoo'a cantyja 'naaⁿ ncjoo^{ya}.

² Cwii cwiindyō cal'aaya yuu na nncjaawee' n'om nc'iaaya, cha nnteijndeiina' jooⁿa, ndo' cha na nnc'oonajndana na cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oo^{ts}'om.

³ Ee meiⁿ nquii Cristo tīcats'aaⁿ yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ. Jom tjoom cha'xjeⁿ waa ljeii naquii' libro Salmos na matsona': "Ñ'oomwi' na tyotuee' nn'a nacjo', mati ty'oomna' ja."

⁴ Ee cha'tso ñ'oom' Ty'oo^{ts}'om na teiljeii tandyo xuee, teiljeiina' cha ca'moⁿna' ndaaya chiuu na c'ooⁿya jo nnoom. Teiljeiina' cha cantyja 'naaⁿ jooⁿa' nnda^a nntsaantyjooya cantyja 'naaⁿ'aⁿ na ñecwii n'ooⁿya ndo' na nnc'oo^{nt}'maaⁿndyo n'ooⁿya na nntyjaa' n'ooⁿya na nluii cha'tso chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ.

⁵ Nquii Ty'oo^{ts}'om na mañequiaaⁿ ndaaya na cwicantyyaa' n'ooⁿya jom, cateijneiⁿ 'o na ya c'om'yo' ñequio nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Cristo Jesús,

⁶ cha na cha'tsondyo'ñ'eⁿ'yo' ñequio ñecwii jndyee'yo' na nla't'maaⁿndyo' Ty'oo^{ts}'om Tsotye nquii Ta Jesucristo.

Cwindye nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñ'oom naya

⁷ Jo' chii cato'ñoom'yo' nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ Cristo maco'ñoom 'o, cha na nluii't'mañe Ty'oo^{ts}'om.

⁸ Luaa matsjoo ndaa'yo', Cristo jñoom na jndyondi'ntjoom ndaaⁿ nn'aⁿ judíos cha na nntseicanda^a'ñê ñ'oom na tso Ty'oo^{ts}'om ndaaⁿ welooya na nnts'aaⁿ ndo' mati cha m'moⁿ'na' na mayom'm.

9 Mati jndyo Cristo cha nn'aⁿ na nchii judíos nnda^a nla't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om na m'aaⁿ na wi' ts'oom joona. Ee matso ñ'oom'm na teiljeii:

Maxjeⁿ nntseit'maaⁿndyo 'u quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

Nntaya luantsa na nntseit'maaⁿñena' 'u.

10 Ndo' cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii matsona':

'O nn'aⁿ na nchii judíos, c'om'yo' na neiⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'o^ots'om na cwiluiindy^e cwentaaⁿaⁿ.

11 Mati mawaa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na matsona':

Cha'tsondyo' 'o nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindy^e,

cala't'maaⁿndyo' Ta Ty'o^ots'om.

12 Ndo' mati teiljeii ñ'oom na tso Isaías:

Nch'ioo' Isaí ndei' ts'oom'ndaa,

jom nntseiwena' na nntsa^antjoom nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindy^e.

Joona nla'cantyjaa' n'omna jom.

13 Nquii Ty'o^ots'om mañequiaaⁿ na cwicantyyaa' n'o^ony^a. Macaⁿa na ññequiaaⁿ na nla'xmaⁿñ'eⁿ'yo' na neiⁿ'yo' jo nnoom, ndo' na nnc'om'yo' na tjañomtiuu m'aⁿ'yo' nc'e na cwilayu'yo' ñ'eⁿñê, cha cantyya 'naaⁿ Espíritu Santo nntseicwaljoo'tina' na laxmaⁿ'yo' na cwicantyyaa' n'om'yo' jom.

14 Cantyya 'naaⁿ 'o nn'aⁿya na cwila'y^u'yo', matsei'n^o'na na cwila'xmaⁿ'yo' cha'tso nnom na nnteijndeina' nc'iaa'yo'. Ndo' mati cwila'n^o'ya'yo' cantyya 'naaⁿ ñ'oom na cwilayuu'a, hasta mati ndaa^a nnt'm^o'nyo' joona' ndaa^a nc'iaa'yo'.

15 Saa^a ti'maaⁿ ts'o^ony^a na matseiljeiya cartawaa na m'aⁿ 'o nn'aⁿya na cwila'y^u'yo' cha tintsuu' n'om'yo' joona'. Mats'aa naljo' nc'e cha'cwijom cwii xuu na maju'na' nacjoya na cats'aaya. Mats'aa na ljo' ee naya na mañequiaa Ty'o^ots'om na matseixmaⁿ.

16 Ndo' naljo', majo' na tqueeⁿ ja na mandi'ntj^o'ny^a nnom Jesucristo quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos. Mañequiaa ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ na cwila'ljo Jesucristo naquii' n'om, cha ññequiaa joona nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ mañequiaa ts'aⁿ cwii ofrenda na nnc'o'ñoom, ee nquii Espíritu Santo jnda^a tqueⁿ ljoom'm joona.

17 Nc'e na matseyu'a ñ'eⁿ Cristo Jesús, mañequiaana' na neiⁿ'ya na laa'ti' waa na mandi'ntj^o'ny^a nnom Ty'o^ots'om.

18 Ticats'aana' ntyjii na nncwji'a cwenta cwanti ya ts'iaaⁿ na nl'a nt'omcheⁿ, macand^a ntyjiiya na Ty'o^ots'om ñeteil'uee'ñê ja na nncwantj^o'ny^a nn'aⁿ na nchii judíos cwentaaⁿaⁿ, cha nla'canda^andyena jo nnoom. Ñetantj^o'ny^a joona ñequio ñ'om'ndy^oya, ndo' ñequio ljo' na ñenty'iaana chiuu waa na tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿna.

19 Ndo' na luaa' waa, jndā seicandaa'ndyo na mañequia ñ'oom naya na macwji'n'maañe Cristo nn'aⁿ, tyots'aa na ljo' Jerusalén ñequio cha'tso ntyja hasta tue'ñoomna' ndyuaa Ilírico.

20 Luaa' waa na tyotseijndo na tyoñequiaya ñ'oom ndaa nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ' na cwilui'n'maa'ndyena, tyots'aa ts'iaaⁿ yuu na tijoom ñejndye nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ' Cristo, cha nchii ts'iaaⁿ na jndā to' nt'omcheⁿ nntseicañjoⁿa.

21 Ee waa ñ'oom 'ndyoo Isaías na teiljeii cantyja 'naaⁿ' Cristo, tsoom:

Nn'aⁿ na tijoom ñenty'iaa jom nndyena cantyja 'naaⁿ'a.

Ndo' joo nn'aⁿ na tijoom ñejndye cantyja 'naaⁿ'aⁿ, nla'noⁿ'na.

Ñe'cjaa Pablo Roma

22 Nc'e ts'iaaⁿmeiⁿ', jndye xuee tyotseicu'na' ja na nncuacañooⁿya 'o na m'aⁿ'yo' Roma.

23 Saa je' ticaⁿ'na' na ñequii'cheⁿ nñ'aⁿ ñjaaⁿ. Ndo' nc'e na majndye ndyu matseiqueeⁿ'na' ts'ooⁿya na ñe'cjocandoⁿ'a 'o,

24 jo' chii na matseitiuuya na nncwinooⁿya na m'aⁿ'yo' quia na nncjoya ndyuaa España, ndo' xeⁿ jndā tquiaana' na neiⁿya na mam'aa'tjooⁿya cwantindyo xuee, quia jo' mancjo'ti'yo' nnteijndei'yo' na nncjo ncjotyā.

25 Saa jōjndyaaya Jerusalén, ee jōn'ōⁿya cwii na nnteijndei'ina' nn'aⁿya nn'aⁿ judíos na cwila'yu' na m'aⁿ jo' jo'.

26 Ee nn'aaⁿya na m'aⁿ ndyuaa Macedonia ñequio Acaya jndā jla'tjomna tsjo'ñjeeⁿ na nla'cwanomna na matei'jndeiina' nn'aaⁿya na cwila'yu' na jeeⁿ jñeeⁿ'ndye na m'aⁿ Jerusalén.

27 Ee jla'tiuuna na nl'a naya'ñeeⁿ nn'aⁿ jndíos na cwilayu', ndo' maty'iomna' na ljo' cal'ana ee cha'cwijom na cho'jnaⁿ'na ndaaⁿ naⁿ'ñeeⁿ, ee cwicandaana na cwicalui'n'maa'ndyena nc'e nn'aⁿ judíos. Jo' chii matsona' na catei'jndeiina naⁿ'ñeeⁿ'naⁿ na macaⁿ'na'.

28 Ndo' quia na jndā seicandaa'ndyo ts'iaaⁿmeiⁿ', ndo' xeⁿ jndā ljo' tsjo'ñjeeⁿ'ñeeⁿ lueena, quia ljo' nncwinooⁿya na m'aⁿ'yo' na jō ndyuaa España.

29 Ee ntyjiiyaya quia na nncuaya na m'aⁿ'yo', jeeⁿ ya nntio'naaⁿ'ñe Cristo 'o na ñequiaya ñ'oom'm ndaaⁿ'yo'.

30 'O nn'aⁿ na cwila'yu'yo', nc'e Taya Jesucristo ndo' cantyja 'naaⁿ' na mañequiaa Espíritu Santo na wi' n'ooⁿya nc'iaaya, macaⁿ'na' na queⁿ'ndyo' na calajomndyo' ñ'eⁿ'ndyo' na nlanaaⁿya nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'ya.

31 Cataⁿ'yo' nnoom na nlui'n'maa'ndyo luee joo nn'aⁿ na m'aⁿ ts'ōndaa Judea na tiñe'cala'yu'. Ndo' mati joo nn'aⁿ cwentaⁿ'aⁿ na m'aⁿ Jerusalén nncjaawee' n'omna na nnto'ñoomna naya na jōñ'ōⁿ cwentaana.

32 Cha xeⁿ na Ty'oo^ts'om l'ue ts'om nncue'cañooⁿya 'o ñequio na neiⁿya, ndo' na nnty'iaaya 'o nnts'aana' jndaa'jom na nncwajndyaya.

33 Nquii Ty'oo^ts'om na mañequiaa na tjaa'naⁿ ñomtiuu cwic'ooⁿya jo nnoom, c'oomñê ñ'eⁿndyo' na cha'tsondyo'. Amén.

16

Mañequiaa Pablo na xmaⁿndye nn'aⁿ

1 Cal'a'yo' cwii naya'ñeeⁿ na cateijndei'yo' nomnn'aaⁿya Febe. Jom mandi'ntjoom quii'ntaaⁿ tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿaⁿ tsjoom Cencrea.

2 Cato'ñoom'yo' jom ñequio xuee' Nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa cha'xeⁿ na macaⁿna' na cal'aa jaa nn'aⁿ na cwilayu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'oo^ts'om. Ndo' cateijndei'yo' jom ñequio meiⁿnquia nnom na macaⁿna'. Ee jom jndye nn'aⁿ jnda ñeteijneiⁿ, ndo' mati ja.

3 Quia'yo' na xmaⁿñe Priscila ñ'eⁿ ti'Aquila. Joonaa cwila'jomndyena ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Cristo Jesús ñ'eⁿndyo'.

4 Ee seiteincuu'ñena' cantyja na m'aⁿna, cwe' cha calui'n'maaⁿndyo ja. Jo' chii cha'tso ntmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿaⁿ na nchii judíos cwiñequia na quianl'uaa' Ty'oo^ts'om cantyja 'naaⁿna, ndo' mati ja.

5 Mati quia'yo' na xmaⁿndye tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿaⁿ na cwitjomndye w'aana. Xmaⁿñe Epeneto, tsaⁿ na jeeⁿ jnda ntyjiiya. Jom ts'aⁿ najndyee na seiyu' ñ'eⁿ Cristo ndyuuaa Acaya.

6 Candu'yo' xmaⁿñe María. Jom jeeⁿ jndye ts'iaaⁿ na s'aaⁿ quii'ntaaⁿyo'.

7 Candu'yo' na xmaⁿndye nn'aⁿ na ñecwii tsjaaⁿ ñ'eⁿndyo juu Andrónico ñ'eⁿ Junias. Maljoyu ñet'ooⁿya w'aancjo ñ'eⁿndyena. Jnda nquiu apóstoles joona. Joonaa tyuaa'ti jla'yu'na ñ'eⁿ Cristo, nchiiti ja.

8 Candu'yo' nnom ti'x'iaaya Amplias xmaⁿñê. Ee na jnda ntyjeeⁿ Ta Jesús, mati na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya jom.

9 Ndo' xmaⁿñe Urbano. Jom matseijomñê ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Cristo ñ'eⁿndyo. Ndo' mati xmaⁿñe Estaquis, jom jeeⁿ wi' ts'ooⁿya.

10 Candu'yo' na xmaⁿñe Apeles. Cantyja na mach'eeⁿ jnda teitquioo' na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Cristo. Ndo' mati xmaⁿndye nn'aaⁿ! Aristóbulo.

11 Xmaⁿñe Herodión tsaⁿ na mañe'cwii tsjaaⁿ já ñ'eⁿñe. Ndo' xmaⁿndye nn'aaⁿ! Narciso na m'aⁿna cantyja 'naaⁿ! Jesucristo.

12 Xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Trifena ñ'eⁿ Trifosa na cwil'ana ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Ta Jesucristo. Ndo' xmaⁿñe nomnn'aⁿya Pérsida,

jom jeeⁿ jnda ntyjiiya. Jeeⁿ maqueⁿñê na mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Ta Jesús.

13 Xmaⁿñe Rufo. Jom jeeⁿ t'maⁿ matseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ! Ta Jesucristo. Ndo' mati xmaⁿñe tsoñeeⁿ. Juu jnda ntyjiiya cha'cwijom ntyjii na tsondyo nncō.

14 Mati cal'a'yo' cwii naya'ñeeⁿ na candu'yo' na xmaⁿñe Asíncrito, Flegonte, Hermas, Patrobas, Hermes ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ ñ'eⁿndyena.

15 Candu'yo' na xmaⁿñe Filólogo, Julia, Nereo, ñequio nomtyjeeⁿ, ñequio Olimpás, ñequio cha'tso nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyena.

16 Quia'yo' na xmaⁿndyo' ntyjee'yo' ñequio na xcwee' n'om'yo' na cwitaⁿ'yo' luee'yo'. Ticwii tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ ñ'eⁿ Cristo ndyuaameiiⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

17 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', mats'aa ty'oo ndaa'yo' na queⁿndyo' cwenta cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na cwil'a na cwitoⁿ'ndye nn'aⁿ tmaaⁿ! 'o, na cwil'ana na cwila'tjoōndye nc'iaa'yo' jo nnom Ty'oōts'om. Ee ñ'oom na cwit'moōⁿ naⁿñeeⁿ tixcwe m'aⁿna' ñ'eⁿ ñ'oom na jnda t'moōⁿyaⁿ ndaa'yo'. Catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ,

18 ee ticala'xmaⁿna nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom nquii Ta Jesucristo. Naⁿñeeⁿ ticatuee'ndyecjena cantyja 'naaⁿaⁿ. Macandā na cwijndoo'na ljo' na macaⁿna' nquieena. Cwila'neiⁿna ñ'oom ca'naaⁿ! na jeeⁿ neiⁿncoo' jona', sãã joo ñ'oomñeeⁿ cwinquo'nn'aⁿna' joo nn'aⁿ na ticuee' na cwila'noⁿ!

19 Sãã jnda t'om ñ'oom cantyja 'naⁿ'yo' na 'o cwitue'ndyo'cje'yo' nnom ñ'oom na xcwe. Jo' na mañequiaana' na jeeⁿ neiⁿya. Ndo' l'ue ts'oōⁿ na c'om'c'eendyo' na nl'a'yo' ljo' na majo'ndyo', nchii nl'a'yo'yo' yuu na tis'a.

20 Nquii Ty'oōts'om na mañequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'oōⁿya jo nnoom, mawaa xjeⁿ na nnts'aaⁿ na nntse-icachquiaañena' Satanás nacjee' nc'ee'yo'. Juu naya na tseixmaⁿ Jesucristo, c'omna' ñ'eⁿndyo'.

21 Timoteo na ñ'eⁿ cwil'aayâ ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Ty'oōts'om, matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Mati Lucio, Jasón, ndo' Sosípater, nn'aⁿ na mañecwii tsjaaⁿ ja ñ'eⁿndye cwilacwanomna na xmaⁿndyo'.

22 Maja Tercio matseicwanōⁿ na xmaⁿndyo' ñequio xuee' Ta Jesús. Cartawaañe matseiljeiya na matseicwanom Pablo na m'aⁿ'yo'.

23 Matseicwanom Gayo na xmaⁿndyo'. Ja Pablo m'aaⁿya waⁿaⁿ na mateix'eeⁿ ja. Ndo' mañjaaⁿ cwitjomndye nn'aⁿ na cwila'yu'. Ndo' mati Erasto matseicwanoom na xmaⁿndyo'.

Jom tsaⁿcoñom s'om tsjoomwaa. Mati juu nn'aⁿya Cuarto matseicwanoom na xmaⁿndyo'.

²⁴Ty'o^ots'om quiaaⁿ na c'oom naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o. Amén.

Pablo malcwii'nnaaⁿaⁿ Ty'o^ots'om

²⁵Ndo' je', cwila't'maaⁿndyo Ty'o^ots'om. Jom waa najneiⁿ na nnts'aaⁿ na nnc'om'jnda'ti'yo' cantyja 'naaⁿl' ñ'oom naya na mañequiaya na cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ ndo' nc'e ñ'oom na ma'mooⁿya cantyja 'naaⁿl' Jesucristo. Ndo' na luaa' waa, matseijomna' ñequio juu na cwe' wanty'iuu' tyom'aaⁿna' xjeⁿ cwitjoocheⁿ na ncuaa tsjoomnancue.

²⁶Saa je' je' cwiwitquioo' xcweyana' ndaaⁿ nn'aⁿ ee ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na tyola'neiⁿ profetas na tyondye'ntjom nnoom, cantyjati xjeⁿ na tyotsa'ntjom Nqueⁿ na ticantycwii na m'aaⁿ. Juu ñ'oom waanty'iuu'ñeeⁿ jnda seicanooⁿ cha nn'aⁿ meiⁿnquia ndyuaa ndaaⁿ nla'yua'na ndo' nla'candana jo nnoom.

²⁷Nnom nguii Ty'o^ots'om na ñecwiiñê, na tjacantyja na jndo' ts'oom, ñecwiitco caluii'tmaⁿñê nc'e Jesucristo. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Corinto

¹ Maja Pablo, cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ nc'e na l'ue ts'om Ty'oōts'om. Nquii nn'aaⁿya Sóstenes matseijomñê ñ'eⁿndyo na matseiljeiya cartawaañe.

² Matseicwanōⁿya juuna' ndaaⁿ 'o nn'aⁿ na cwiluiindyō' tmaaⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoom Corinto, 'o na maqueⁿñōōⁿ cwentaaⁿaⁿ nc'e Cristo Jesús, na jndaⁿ tqueeⁿñê na calajomndyo' ñ'eⁿñê, ndo' mati ñ'eⁿ nn'aⁿ meiⁿquiayuucheⁿ na cwilcwii'na xuee' Ta Jesucristo, na cwiluiñê na matsaⁿ'ntjoom joona ndo' mati jaa.

³ Nquii Tsotyāaya Ty'oōts'om ñequio Ta Jesucristo catio'naaⁿndyena 'o. Quiana na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaaⁿna.

Matio'naaⁿñe Ty'oōts'om nn'aⁿ nc'e Cristo

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequia na quianl'uaa' Ty'oōts'om cantyja 'naⁿ'yo' ee naya na matseixmaaⁿ na mañequiaaⁿ na cwito'ñoom'yo' cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

⁵ Ndo' nc'e na matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿñe, mañequiaa Ty'oōts'om na la'xmaⁿ'yo' cha'tso nnom na mateijndeina' 'o jo nnoom, cha'tso na cwicandaaⁿ na cwila'teinco'yo' ñ'oom'm ndaaⁿ nn'aⁿ ndo' ñequio na cwila'noⁿ'ya'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

⁶ Ndo' na luaa', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo teitquioo' na mayuu' juuna' cantyja 'naⁿ'yo'.

⁷ Ndo' na ljo', titseitjōona' 'o meiⁿcwii nnom na mañequiaa Ty'oōts'om cha cwicandaaⁿ cwil'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿyocheⁿ na cwimeinⁿdo'yo' na nncuee' xuee quia na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo.

⁸ Nquii Ty'oōts'om wjaañequiaaⁿ najndaⁿ'yo' na cwindye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnoom. Ndo' wjaach'eeⁿ na ljo' hasta na nncue'ntyjo xuee na nncwjee'nnda' Jesucristo na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ. Quia jo' nleitquioo' na tatjaa'naⁿ jnaⁿ cwicwila'xmaⁿ'yo'.

⁹ Ty'oōts'om ñequii'cheⁿ matseicañaaⁿ ñ'oom na jndaⁿ tjoom'm na cjoom'm, ndo' manquiiⁿtyeeⁿ jndaⁿ tqueeⁿñê 'o na calajomndyo' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo na cwiluiñe na matsaⁿ'ntjom jaa.

Nn'aⁿ tsjoom Corinto na cwila'yu' titjoom' m'aⁿna

10 'O nn'a^{na} na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, ñequio najndeii na cwiluiñê matseity'oondyo ndaa'yo' na c'om'yo' na tjoom' m'a^{na}yo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu', tanc'om'yo' na mei^{nto}' ñ'e^{na}ndyena. C'om'yo' na ñecwiixjeⁿ nquiu'yo' ñ'e^{na}ndyena.

11 Luaa' matsjoo ndaa'yo' 'o nn'a^{na} ee joo nn'a^{na} waa' Cloé jnda jluena noo^{na} na m'a^{na}ntiaa'ndyo' ñequio ntyjee'yo' na cwilayu'.

12 Luaa waa na ñe'catsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', ñ'ee^{na}ndyo' 'o na cwindu'yo': "Ja matseijomndyo cantyja 'naaⁿ Pablo"; nt'omndyo' 'o: "Ja ñ'eⁿ Apolos"; ndo' nt'omndyo': "Ja ñ'eⁿ Pedro"; ndo' nt'omndyo': "Ja ñ'eⁿ Cristo".

13 ¿Aa nts'aache^{na} na mat^o'ñe Cristo? Ndo' ja Pablo, ¿aa ty'ioom nn'aⁿ ja ts'oom'naaⁿ cwentala'yo'? Oo, ¿aa ñequio xueeya teits'oomndyo'?

14 Quianl'uaa' Ty'o^ots'om na macanda Crispo ñ'eⁿ Gayo na seits'oomndyo, tjaa'naⁿ nt'omndyo' 'o na seits'oomndyo,

15 cha tjaa ñ'eeⁿ ndaaⁿ nntso na ñequio xueeya seits'oomndyo jom.

16 Ndo' je' macjaañjoom' ts'o^o na mati seits'oomndyo Estéfanos ñequio nn'aⁿ wa^{na}. Meiⁿ tileicjaañjoom'ti ts'o^o aa m'aⁿ nt'omndyo' 'o na seits'oomndyo.

17 Ee nchii ty'iom Cristo ts'iaaⁿ ja na catseits'oomndyo nn'aⁿ. Jñoom ja na catseicandiiya nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñê añmaa^{na}, meiⁿ nchii nts'aaya ts'iaaⁿñ'eeⁿ ñequio ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ, ee xeⁿ naljo', juu ñ'oom cantyja 'naaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, tjaa'naⁿ najndeii na matseixma^{na}.

Cristo cwiluiñê najndeii Ty'o^ots'om ñequio na jndo' ts'om

18 Ndaaⁿ nn'aⁿ na cwi'ootsuundye añmaaⁿ, juu ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ, nquiuna ticajndana', saaⁿ jo ndaaⁿ jaa na matsaacalui'n'maa^{na}ndyo, tseixma^{na} ñ'oom najndeii cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

19 Cha'xjeⁿ matseicandii ñ'oom'm na teiljeii:

Nn'aⁿ na jeeⁿ jndye nquiu,

nnts'aa na catyuii' na jndo' n'omna,

ndo' juu na jeeⁿ cwila'noⁿna, nnts'aa na cwe' ts'iaaⁿndyo juu jo'.

20 Nc'e luaa' tso ljeii'ñeeⁿ, ¿yuu l'ueñe ts'aⁿ na jeeⁿ jndo' ts'om ndo' mati ts'aⁿ na jndye matsei'naaⁿ ndo' ñequio ts'aⁿ na jeeⁿ ya matseitjoom' ñ'oom? Ee jnda tqueⁿ Ty'o^ots'om cha'tso na jndo' n'om nn'aⁿ, cwe' ts'iaaⁿndyo jooⁿ.

21 Nc'e na jndo' ts'om Ty'o^ots'om, sei'no^o'oⁿ na nquiee nn'aⁿ tsjoomnancue tixocatal'naa^{na} na jom cantyja 'naaⁿ na jndo' n'omna, jo' chii majaawee' ts'oom na nncwji'n'maaⁿñê

añmaaⁿ nn'aⁿ cwe' cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm na cwiñequia nn'aⁿ, meiiⁿ cwitjeii'na cwenta na juuna' ñ'oom na ticajnda tseixmaⁿna'.

22 Nn'aⁿ judíos cwitaⁿna na nnty'iaandaana cwii ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocaluiina' na cwe' najndeii nquii ts'aⁿ cha nla'yuna. Saa nn'aⁿ na nchii judíos, jooa cwil'uee'ndyena ñ'oom na nntseijndo'tina' n'omna cha na nla'yuna,

23 saa já cwiñequiaayâ ñ'oom na ty'ioom nn'aⁿ Cristo ts'oom'naaⁿ. Ñ'oom'ñeeⁿ tia nquiu nn'aⁿ judíos ndo' nn'aⁿ na nchii judíos cwitjeii'na cwenta na jeeⁿ cje tseixmaⁿna'.

24 Ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ma'maⁿ Ty'oots'om, meiiⁿ nn'aⁿ judíos oo meiiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ tsjaaⁿ, macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' na cwiluiiñe na jndo' ts'oom.

25 Ee juu na ndoo' nquiu nn'aⁿ na tseixmaⁿna' na tixcwe mach'ee Ty'oots'om jndo'ti ts'oom na luaa' mach'eeⁿ, nchiiti juu na jndo' n'om nn'aⁿ, ndo' juu na cwitjeii'na cwenta na tijneiⁿ na tquiaaⁿ na luaa' tjom Cristo, juu jo' ma'moⁿna' na jndeityeeⁿ, nchiiti cha'tso najnda na la'xmaⁿ nn'aⁿ.

26 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo', queⁿyoyo' cwenta na ma'maⁿ Ty'oots'om 'o meiⁿ tijndyendyo' cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na la'xmaⁿyoyo' nn'aⁿ na jndo' n'om, tijndyendyo' cwiluiindyoyo' nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyeyo, tijndyendyo' tuiindyoyo' nda nn'aⁿ na tyandyeyo.

27 Ee macwjiñe Ty'oots'om nn'aⁿ cwentaaⁿna' na tijndo' n'om cha catseijnaaⁿna' nn'aⁿ na ndoo' nquiuna na jndo' n'om nquieena. Ndo' macwjiñê cwentaaⁿna' nn'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiindyeyo cha cantseijnaaⁿna' nn'aⁿ na waa na jnda la'xmaⁿ.

28 Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue macwjiñê nn'aⁿ cwentaaⁿna' na cje la'xmaⁿ, macwjiñê nn'aⁿ na ticuee' n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ, nn'aⁿ na cwitjeii' nt'omcheⁿ cwenta na tjaa yuu l'uendye. Nmeiiⁿ mach'eeⁿ cha' m'moⁿna' na joo nn'aⁿ na nquiu na t'maⁿ la'xmaⁿ ticjaaqueiee' cantyja 'naaⁿna.

29 Cha'tso nmeiⁿ mach'eeⁿ cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji's'añe tincwji'scuñe cheⁿnquii jo nnoom.

30 Manquityeeⁿ jnda s'aaⁿ na tjoom' cwiluiindyoyo' cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, ndo' cantyja 'naaⁿ jom cwicanda'yoyo' na jndo' n'om'yoyo', ndo' na m'aⁿyoyo' na tjaa jnaⁿ cwila'xmaⁿyoyo', ndo' na maqueⁿñooⁿ 'o na lju' n'om'yoyo' jo nnoom, ndo' na cwilui'n'maaⁿndyoyo'.

31 Cha'xjeⁿ na matseicandii ñ'oom'm na teiljeii: “Xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na ñe'catseis'aañe cheⁿnquii, cwji's'aaⁿ Ty'oots'om cantyja na mach'ee ñ'eⁿñê.”

Cristo jñoom ts'oom'naaⁿ

¹ Saa 'o nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo', quia tuacañoo^{ny}a 'o na ñequeiaya ñ'oom na mayuu' na ticaliu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om, nchii seinã^{ny}a ndaa'y^o' ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ meiⁿ nchii ñ'oom na jeeⁿ ca'naaⁿ na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jndye ñ'oom nquiu.

² Xjeⁿñeeⁿ tyeⁿ tyom'aaⁿ ts'ooⁿ na ñe'cwii ñ'oom na ñequeiaya ndaa'y^o', ndo' cantyja 'naaⁿ nquii Jesucristo, saa ñequii'cheⁿ cantyja 'naaⁿ na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ.

³ Ñet'oo^{ny}a quii'ntaa^{ny}'yo' na tijndo, tyoteindy^o na tyocat'ua na aa nncjaacañjoom' ts'iaaⁿ na nnts'aa.

⁴ Saa quia tyoñequeiaya ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa'y^o', nchii seinãⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om, tquioo' na nquii Espíritu ñequio najndeiⁿ na matseixmaaⁿ teil'uee'ñê ñ'oom'ñeeⁿ.

⁵ Luaa' tuii cha juu na cwila'y^u'ya n'om'yo' c'oomna' cantyja 'naaⁿ najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'ooots'om, nchii cwe'nc'e juu na jndo' n'om nn'aⁿ.

Nc'e Espíritu Santo, cwijaantyyoo' n'om nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om

⁶ Saa jo ndaa nn'aⁿ na queeⁿ n'om na cwila'y^u'ya n'om, cwilanaã^{ny}â ñ'oom na jndo n'oo^{ny}â, saa juuna' titseijomna' cha'na juu na jndo' n'om nn'aⁿ tsjoomnancue, meiⁿ nchii cha'na ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ na la'xmaⁿ n'iaaⁿ, na juu jo' wjaantycwii cantyja 'naaⁿna.

⁷ Ee já cwilanaã^{ny}â ñ'oom na jndo' ts'om Ty'ooots'om. Teiyoticheⁿ wanty'iuu' tyom'aaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ee tyoowe'ntyjo xjeⁿ na ntyjeeⁿ na caliu nn'aⁿ juuna'. Ee cwitjoocheⁿ na nlqueeⁿ tsjoomnancue saa jnda seijndaa'ñê na nnto'ñoo^{ny}a na nlu'i'n'maaⁿndyo.

⁸ Nquiee nn'aⁿ na cwiluiindy^e n'iaaⁿ tsjoomnancue t'icala'n^ona cantyja 'naaⁿ na luaa' seijndaa'ñê Ty'ooots'om. Ee xeⁿ jla'n^ona na Jesús cwiluiiñê nquii na matsa'ntjom yuu na tjacantyya na jeeⁿ neiⁿnc^{oo}', quia jo' t'ixocaty'ioomna jom ts'oom'naaⁿ.

⁹ Naⁿñeeⁿ tjoomna cha'xjeⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeiⁿ. Matsona':

Joo nn'aⁿ na jnda nquiu Ty'ooots'om,

jnda seijndaa'ñê jndye nnom cwentaana na tjacantyya na ya na meiⁿjom tyoonty'iaa nn'aⁿ.

Meiⁿ tyoondyena cantyja 'naaⁿ joo jo',

majndeiiticheⁿ na nnc'oom' n'omna chiuu la'xmaⁿna'.

¹⁰ Nquii Espíritu Santo t'mooⁿ ñ'oommeiⁿ ndaaya, ee jom mal'uetcuuñê cha'tso, hasta ñ'oom na t'maⁿti na matsei'n^o nquii Ty'ooots'om.

11 Cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ, ¿ñeeⁿ nntsei'noⁿ chiuu m'aaⁿ ts'om cwiicheⁿ ts'aⁿ? Macandā nquii ntyjii. Maluaa' waa cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om, macandā nquii Espíritu na cwiluiiñê ntyjii chiuu m'aaⁿ ts'oom.

12 Jaa tyooto'ñooⁿya juu na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ na tyoola'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om. Jaa cwito'ñooⁿya Espíritu na mañequiaaⁿ cha nndaā nla'nooⁿa cha'tso na cwe'yu na mañequiaaⁿ na cwicandaaya.

13 Quia cwilanaāⁿya cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na ma'moⁿ Espíritu ndaayâ, nqueⁿ na cwiluiiñê Ty'oots'om, nchii ñequio ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ cantyja na jndo' n'om nguiee. Ndo' na luaa', cwiwil'uee'ndyô ñ'oom na matseijndaa'ñe Espíritu na cwit'mooⁿya ndaa nn'aⁿ na la'xmaⁿna jom.

14 Saa ts'aⁿ na ticaluiiñe cwentaa' Ty'oots'om titseiñ'oom'ñe ñ'oom na matseijndaa'ñe Espíritu na cwiluiiñê ee ndoo' ntyjii tsaⁿñeeⁿ na cwe' ñ'oom na til'ue joona'. Ee mandā ts'aⁿ na matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu, juu nndaā nntsei'noⁿ.

15 Saa ts'aⁿ na matseixmaⁿ Espíritu nndaā nntsei'noⁿ ñ'oommeiⁿ, meiⁿ tjaa ñeeⁿ ts'aⁿ na wanaaⁿ na nntso na tixcwe mach'eeⁿ.

16 Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “¿Ñeeⁿ ts'aⁿ jnda sei'noⁿ chiuu na m'aaⁿ ts'om Nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa? ¿Ñeeⁿ ts'aⁿ nndaā nntseijndo' ts'oom?” Saa jaa laxmaaⁿya juu na m'aaⁿ ts'om Cristo.

3

Cwiluiindyô nn'aⁿ na cwila'x'iaa'ndye ñ'eⁿ Ty'oots'om

1 Cantyja 'naⁿya, 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', tîcandaā nntseinaⁿya ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa'yo' cha'xjeⁿ na ma'moⁿ ts'aⁿ juuna' ndaa nn'aⁿ na la'xmaⁿ Espíritu. Tcaⁿna' na nntseinaⁿya juuna' ndaa'yo' na cha'cwijom cwiluiindyô cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, cha'cwijom ndaa yonch'uu.

2 Ee yo'ndaa tileicandaā nntquiina sei'. Joona macandā ndaatsuu' tsondyena cwiwena. Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿ 'o. 'O tileicala'noⁿ'yo' ñ'oom' Ty'oots'om na jndeit'ina', ee tyooquiee n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Ndo' meiⁿ je' tileicala'noⁿ'yo' ñ'oom'm na jndeit'ina'.

3 'O ndicwaⁿ la'xmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue. Ee na cwila'taa' n'om'yo' nc'iaa'yo' ndo' cwila'ntja'ndyo' ñ'e'ndyena, ma'moⁿna' na tjaa na matseichuii'na' 'o ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿna'.

4 Ee quia cwiindyô 'o nntso: “Ja matseijomndyo cantyja 'naaⁿ Pablo”, ndo' cwiicheⁿ nntso: “Ja matseijomndyo

cantyja 'naaⁿl Apolos", ma'moⁿna' na la'xmaⁿ'yo' cha'xjeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

5 Ja Pablo ¿ñeeⁿ cwiluiindyō? Ndo' ¿ñeeⁿ cwiluiiñe Apolos? Ñequii'cheⁿ cwiluiindyō nn'aⁿ na cwindya'ntjooⁿyâ nnom Jesucristo na cantyja 'naaⁿyâ jla'yuyoy' ñ'eⁿñê. Cwii cwiindyō ñel'aayâ ts'iaaⁿ na tquiaaⁿ ndaayâ.

6 Ts'iaaⁿ na s'aa matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ na manom'. Ndo' ts'iaaⁿ na s'aa Apolos matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ na matseicandaa' ntjom. Saã nquii Ty'oōts'om mach'eeⁿ na tjaanajndei ts'iaaⁿñeeⁿ.

7 Ndo' na luaa', meiⁿ juu ts'aⁿ na manom' tit'maⁿ cwiluiiñe, meiⁿ ts'aⁿ na matseicandaa'. Nquii Ty'oōts'om t'maⁿ cwiluiiñe ee jom mach'eeⁿ na wjaanajndei ts'iaaⁿñeeⁿ.

8 Juu ts'aⁿ na manom' ñequio ts'aⁿ na matseicandaa', ñe'cwii xjeⁿ cwiluiindyena. Ndo' nquii Ty'oōts'om nntioml'uaaⁿ ts'aⁿ cantyjati na jnda ñejndi'ntjom nnoom.

9 Ee já cwe' cwila'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na cwilajomndyō ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'oōts'om, ndo' 'o la'xmaⁿ'yo' tyuaaⁿ'aⁿ, la'xmaⁿ'yo' cha'cwijom w'aa na mach'eeⁿ.

10 Cantyja 'naaⁿna', ja cwiluiindyō cha'cwijom luañetquiee na seijndaa'ñe Ty'oōts'om na maquaⁿ tsiaⁿtsjo' ndo' cwiicheⁿ ts'aⁿ matseicandaa'ñe w'aa nacjoo' juuna'. Saã cwii cwii ts'aⁿ queⁿñe cwenta cantyja 'naaⁿl ts'iaaⁿ na mach'ee.

11 Ee tjaa 'ñeeⁿ ts'aⁿ na nndaã nlqueⁿndyō cwiicheⁿ ts'iaaⁿtsjo' ñequio tsiaⁿtsjo' na waa, na juu jo' tseixmaⁿna' Jesucristo.

12 Saã tiñe'cwii nnom 'naⁿ na cwileil'uee'ndye nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ nacjoo' tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ. Ee ts'aⁿ na xcwee'ya ts'om na mandi'ntjom nnom Ty'oōts'om, matseijomna' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eⁿ s'om cajan, oo ñ'eⁿ s'om xuee, oo ñ'eⁿ ljo' na jeeⁿ jnda. Saã ts'aⁿ na tixcwee' ts'om na mandi'ntjom nnom Ty'oōts'om, matseijomna' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ cha'cwijom cwii w'aa na cwiluiina' ñ'eⁿ n'oom, oo ñ'eⁿ neiⁿjnda, oo ñ'eⁿ n'oomljooto'.

13 Juu xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'oōts'om nn'aⁿ, nleitquioo'ya chiuu tseixmaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee cwii cwii ts'aⁿ. Juu xuee'ñeeⁿ t'maⁿ chom nncuaa, jo' jo' m'moōⁿna' chiuu tseixmaⁿ ts'iaaⁿ na tyoch'ee cwii cwii ts'aⁿ.

14 Jo' chii xeⁿ tilco ts'iaaⁿ na tyoch'ee ts'aⁿ, waa naya na nlo'ñoom cantyja 'naaⁿl ts'iaaⁿ na jnda ñes'aaⁿ.

15 Saã xeⁿ nlco ts'iaaⁿñeeⁿ, nntsuuñe cantyja 'naaⁿl juuna'. Nqueⁿ nlui'n'maaⁿñê, saã cwe' ñetomti jo'. Ndo' na luaa' nntjom nntseijomna' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha'cwijom na nc'uaa' chii jluii'ñe naquii' chom.

16 ¿Aa ticaliu'yo' na 'o cwiluiindyó' waa' Ty'oots'om ndo' na m'aaⁿ Espiritu Santo naquii' n'om'yo'?

17 Xeⁿ na m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseyuyii' waa' Ty'oots'om, nntseyueeⁿeⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ee lju' cwiluiiñe juuna', ndo' mancjo'yo' cwiluiindyó' w'aa'ñeeⁿ.

18 Meiⁿcwiindyó' 'o tinquiu'nn'aⁿñe cheⁿnquii cantyja 'naaⁿñ'oomwaa'. Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ ts'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na matseituu na jndó' ts'om cha'xjeⁿ nquiee nn'aⁿ tsjoomanancue cwitjeii'na cwenta, c'oom juu cha'na ts'aⁿ na meiⁿchjoo tijndó' ts'om, cha mayuu'cheⁿ nntseixmaaⁿ ts'aⁿ na jndó' ts'om.

19 Ee juu na cwitjeii' nn'aⁿ tsjoomnancue cwenta na jndó' n'omna, Ty'oots'om macwjeeⁿeⁿ cwenta na ntjeiⁿ jo'. Ee waa ñ'oom'm na teiljeiina' na matsona': "Nnt'uii Ty'oots'om nn'aⁿ ñequio mañejuu na jndó' n'omna".

20 Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na matsona': "Nqueⁿ na cwiluiiñê na catsa'ntjoom jaa mantyjeeⁿ joo ñomtiiu 'naaⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ jndó' n'om, cwe' ts'iaaⁿ'ndyo jona'."

21 Nc'e na ljo', tintjei's'andyo' na majndaa' ts'aⁿ na cwila-jomndyo' ñ'eⁿñe. Ee cha'tso na matseijndaa'ñe Ty'oots'om la'xmaⁿ'na' cwenta'yo'.

22 Meiiⁿ nncó Pablo, oo nquii Apolos, oo nquii Pedro, cha'tsondyô cwiluiindyô na cwindya'ntjooⁿya ndaa'yo'. Ee cha'tso na s'aa Ty'oots'om m'aaⁿ'na' cwentaaya. Cantyja na cwitandoo'a tsjoomnancuewaañe matseixmaⁿ'na' naya 'naaⁿya ee na cwito'ñooⁿya na cwitandoo'a ñ'eⁿñê. Mati cantyja na cwiwjaaya matseixmaⁿ'na' naya 'naaⁿya, nc'e cantyja 'naaⁿ jo' cwitsaaquiaa'a cañoom'luee. Cha'tso na cwiwinooⁿya je' ñequio na quia wjaawe'cañoomna' cwila'xmaⁿ'na' na nnteijndeiiina' jaa.

23 Ndo' 'o m'aⁿ'yo' cwentaa' Cristo ndo' jom cwiluiiñê cwentaa' Ty'oots'om.

4

Ts'iaaⁿ na maty'iom Jesucristo apóstoles

1 Jo' chii catjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿya na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjom nom Cristo, ndo' na cwit'mooⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na wanty'iuu' tyom'aⁿ'na'.

2 Juu ts'aⁿ na waa cwii ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ, macaⁿ'na' na cwitquioo' cantyja 'naaⁿ'na' na cwiluiiñê ts'aⁿ na matseicanda.

3 Saa cantyja 'naⁿya, ticwjaa'ndyo cwenta chiuu waa na 'o cwitjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya oo chiuu nquii nt'omcheⁿ. Meiⁿ ticu'xaⁿ cheⁿnncó cantyja 'naⁿya.

4 Juu na m'aaⁿ ts'ooⁿ tica'moⁿna' aa waa na matseitjo^ondyo, saa meiiⁿ na ljo' tica'moⁿna' na tjaa jnaⁿya. Nquii Ty'o^ots'om nncu'xeeⁿ ja.

5 Nc'e na luaa', cwitjo^ocheⁿ na nncwjee'nnda' Ta Jesús, tintjei'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom ndaa'yo'. Ee xjeⁿñeeⁿ nnts'aaⁿ na nleitquioo'ya 'naⁿ na cwe' wanty'iuu' cwil'a nn'aⁿ ñequio joo 'naⁿ na cwila'jndaa'ndyena naquii' n'omna. Quia jo' ñnequiaa Ty'o^ots'om nnom cwii cwii ts'aⁿ cha'xjeⁿ na matsona'.

6 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo', matsein^aya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' cantyja 'naⁿya ñ'eⁿ Apolos cha nnteiⁿndeina' 'o, ndo' cha cantyja 'naaⁿyâ nntsaala'noⁿ'yo' na tincwinom'yo' ñ'oom na teiljeii, ndo' cha meiⁿcwii ts'aⁿ tincwji's'aaⁿ cwii ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^ots'om cha nnts'aana' na ticwentyjo 'naaⁿ cwiicheⁿ.

7 Ee çchiiu waa cantyja 'naⁿ na mach'eena' ntyji' na jndandyu'ti' nchiiti cwiicheⁿ? Ndo' çcwaaⁿ cwii nnom na matsei'xmaⁿ na nchii nquii Ty'o^ots'om mañequiaaⁿ na matsei'xmaⁿ jo'? Ndo' xeⁿ cwe' jnda' naya'ñeeⁿ, çchiiu na matseis'andyu' na cha'cwijom tiyuu' na jnda' juuna'?

8 Mach'eena' na nquii'yo' na la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na tyandye. Cha'cwijom tjaa meiⁿcwii na maca'tina' 'o. Cha'cwijom na cwiluiindyoyo' nn'aⁿ na cwitsa'ntjom, meiiⁿ na ticañ'aaⁿyâ. Toom cwe' na mayuu' cwiluiindyoyo' nn'aⁿ na cwitsa'ntjom cha mati jâ nla'jomndyô jo' ñ'eⁿndyo'.

9 Mach'eena' ntyjii na maqueⁿ Ty'o^ots'om jâ apóstoles na wanty'iaa'ndyotyayâ na cha'tsondye nn'aⁿ. Matseijomna' cantyja 'naaⁿyâ cha'cwijom nn'aⁿ na jnda' teijndaa' na nncwje na jndoo'cheⁿ nn'aⁿ ndo' nnty'iaa ángeles.

10 Cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na jâ na cwiñequiaayâ ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo la'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na ntjeiⁿndye saa 'o cwitjei' cheⁿncjo'yo' cwenta na la'xmaⁿ'yo' na jeeⁿ jndo' n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ. Cwitjei'yo' cwenta na tileicjaanjoom' cwil'aayâ saa 'o jeeⁿ cwijaanjoom' cwil'a'yo'. Cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ 'o saa jâ ticuee' n'omna.

11 Hasta xjeⁿ je', waa xjeⁿ na matseitjo^ona' na nntquiaayâ ndo' na nncwaaⁿyâ ñequio liaa na nlcwaa'â. Jndye ndii' cwicaçoo'â, ndo' meiⁿ tjaa'naⁿ w'aaya.

12 Cwiwijndyaayâ na cwil'aayâ ts'iaaⁿ. Quia cwitioo nn'aⁿ ñ'oomwi' cjooyâ, cwitaaⁿyâ na catio'naa'ñe Ty'o^ots'om joona. Quia cwileintyjoⁿa jâ, cwila'quii n'o^o'yâ.

13 Quia cwila'neiⁿ nn'aⁿ ñ'om taa' ts'om nacjooyâ, cwila'joom'na jâ cha'cwijom to' na niom nnom tsjoonnancue saa cwit'ooyâ ñequio ñ'oom ya. Hasta xjeⁿ je' cwil'a nn'aⁿ na cwila'xmaaⁿyâ cwii na jeeⁿ ts'iaaⁿ.

14 Nchii cwe' matseiljeiya ñ'oommei' cha catseijnaa'na 'o saꝓ cha na nntseijndo'na' n'om'yo' nc'e na cwiluiindy'o nntseindaaya na jee' wi' ts'oo'ya 'o.

15 Ee meii'na aa m'a' qui meii'nn'a'na cwit'moo'na cantyja 'naa' Cristo ndaa'yo', saꝓ tijndye lotye'yo' m'a'. Cantyja 'naa'na cwila'yuy'a n'om'yo' ñ'e' Ty'oots'om, ja cwiluiindy'o tsotye'yo' nc'e ñ'oom naya na macwji'n'maa'ñê nn'a'.

16 Jo' chii matseijndo'a n'om'yo', cal'a'yo' cha'xje' na quits'aaya.

17 Jo' chii majñoo'ya Timoteo na m'a'yo', cwiluiñê jndaaya na jee' matseicañaa'ndo' na jnda ntyjiiya jom, jom nnts'aa'na nncjaañjoom' n'om'yo' chiuu waa na jom'aa'na matseixma'ya cwentaa' Cristo Jesús cha'xje'na ma'moo'nda'nn'a' cwii cwii tmaa'nn'a'na macwjee'e' cwentaa'na'.

18 Ñ'ee'ndyo' 'o na cwilas'andyo' che'ncjo'yo' na cwindu'yo' na tixocjonty'iannda'a 'o.

19 Saꝓ tyuaa' nncjocandoo'a 'o xe' l'ue ts'om Ta Jesús, ndo' quia ljo'che'nljeiya chiuu n'om na'ñee'na luaa' cwil'ana, nljeiya chiuu tseixma' ñ'oom na cwila's'andyena.

20 Ee juu na ma'mo'na'na matseixma' ts'a'na matsa'ntjom Ty'oots'om jom, xocwitquoo' jo' cwe' nc'e ñ'oom na matseinei' ts'a', nleitquoo' jo' cantyja 'naa'na aa matseixmaa' najndei'na cwiluiñe Ty'oots'om.

21 ¿Chiuu nl'ue n'om'yo' na cats'aa? ¿Aa nncjocandoo'a 'o na nntseitia'a 'o, oo aa nnc'oo'ya na wi' ts'oo'ya 'o, ñequio na jee' jnda ntyjiiya 'o?

5

Catjei'yo' ts'a'na m'aa'ya ñ'e' cwiche' yuscu

1 Waa ñ'oom na cwiindy'o 'o mañ'oom tsondyee t'ma'ndo' na ljo' meii'nn'a'na tyoola't'maa'ndye Ty'oots'om tiquil'ana na luaa'.

2 Ndo' 'o cwitjei' che'ncjo'yo' cwentaa'na jee' cwila'candaa'ndyo' meii' tatiato nqui'yo' na luaa' waa. Matsona' na catjei'yo' tsa'ñee' qui'ntaa'yo' na luaa' mach'ee'.

3 Meii'na tic'oo'ndyo' ñ'e'ndyo', saꝓ cantyja 'naa' espíritu 'na'ya m'aa'ya ñ'e'ndyo', ñequio xuee' Ta Jesucristo jnda tu'xa'ya ts'a'na luaa' mach'ee'.

4 Quia cwitjomndyo' na nla't'maa'ndyo' Ty'oots'om ja nnc'oo'ya ñ'e'ndyo' cwe' cantyja 'naa' espíritu 'na'ya ndo' mati ñequio juu najndei'na matseixma' Ta Jesús nnc'oomna' ñ'e'ndyo'.

⁵ Ndo' na luaa', la'xmaⁿ'yo' na catio'yo' tsaⁿ'ñeeⁿ l'o Satanás cha cwi'ndaa' seiiⁿ'eⁿ saaⁿ nluin'naaⁿ'ñe espíritu 'naaⁿ'aⁿ quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús.

⁶ Tixcwe na cwtije'yo' cwenta na jeeⁿ cwila'candaⁿ'ndyo' jo nnom Ty'oots'om ndo' na cwiljoya n'om'yo' na luaa' waa quii'ntaaⁿ'yo'. ¿Aa ticaliu'yo' na meiiⁿ ñechjoowi' ndaaljo' matseicandeii'na' cha'waa tsqueeⁿ'tyoo'?

⁷ Jo' chii catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ cha'tsoñ'eⁿ na la'xmaⁿ'na' ndaaljo' tquie na matsei'ndaa'na' 'o cha nntseijomna' 'o tyoo' na tuiina' ñ'eⁿ tsqueeⁿ'tyoo' xco na tjaa ndaaljo' tjaquiee' na cwicwa' nn'aⁿ judíos xuee Pascua, na juu tyoo'ñeeⁿ cwiluiindyoy'. Ee Cristo cwiluiñê Catsmaⁿ chjoo cwentaaya cantyja 'naaⁿ xuee Pascua 'naaⁿya. Jla'cuee' nn'aⁿ jom ndo' tueeⁿ'eⁿ cwentaaya.

⁸ Jo' chii matsona' na calajomndyo xuee Pascua ñequio na xcwee' n'ooⁿ'ya ndo' na mayuu'a, na joo jo' la'xmaⁿ'na' cha'cwijom tyoo' na tjaa ndaaljo' tjaquiee'. Nchii nlajomndyo xuee Pascua'ñeeⁿ ñequio ndaaljo' tquie na tseixmaⁿ'na' na quie' n'ooⁿ'ya ndo' natia na cwil'aaya.

⁹ Ñequio cwiicheⁿ carta'ñeeⁿ tsjooⁿya na tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwe' m'aⁿ'ya ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

¹⁰ Saaⁿ ñ'eⁿ carta'ñeeⁿ nchii ñe'catsjooⁿya na catjei'ndyo'ñ'eⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ tsjoomnancue na cwe' m'aⁿ'yana ñequio nn'aⁿ oo na m'aⁿ'na na cwila'queeⁿ n'omna 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo na jeeⁿ ya cwinquio'nn'aⁿna nc'iaana cha ndaaⁿ ntjeii'na 'naaⁿ naⁿ'ñeeⁿ oo ñ'eⁿ joo nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ee xeⁿ tilajomndyo' ñequio nn'aⁿ na laxmaⁿ nmeiⁿ', nlcaⁿ'na' na calui'yo' tsjoomnancue.

¹¹ Ñ'oom na l'ue ts'ooⁿ na cala'n'oⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ carta'ñeeⁿ, ts'aⁿ na matso na matseyu' ñ'eⁿ Jesucristo, meiⁿ'chjoo tilajomndyo' ñ'eⁿ'ñê xeⁿ m'aaⁿ'yaaⁿ ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'ndyo', oo queeⁿ ts'oom 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, oo matseit'maaⁿ'ñê 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, oo cantuñê, oo tsaⁿ candii jom, oo mach'ueeⁿ. Meiⁿ na nlcwa' ñequio ts'aⁿ na matseixmaⁿ nmeiⁿ' til'a'yo'.

¹² Titseixmaⁿ'ya na nncu'xaⁿ'ya nn'aⁿ na tyoola'yu'. Ncjo'yo' la'xmaⁿ'yo' na nntu'xeⁿ'yo' nn'aⁿ na m'aⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

¹³ Nquii Ty'oots'om nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu'. Quia jo' catjei'yo' ts'aⁿ jnaⁿ'ñeeⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

6

Ticatyiomyana' na nlquaaⁿ'ya ñ'oom cjoon'nc'iaaya

¹ Quia cwiindyoy' 'o waa ñ'oom na malein'oomna' juu ñequio cwiicheⁿ x'iaa' na matseyu', ¿chiiu na cwiqueⁿ'yo' ñ'oom

tsaⁿñeeⁿ jo nnom jwe na nchii ts'aⁿ na matseyiu'? Cwa nchii ncjo'yo' na cwila'yuyoyo' ñ'eⁿ Ty'ooots'om nla'jndaa'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ.

² ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'aⁿ na cwiluiindyew cwentaa' Ty'ooots'om nntu'xeⁿna nn'aⁿ tsjoomancue? Ndo' nc'e na nntu'xeⁿyo' nn'aⁿ tsjoomnancue, ¿chiiu na tileicandaa nntu'xeⁿyo' ñ'oommeiⁿ na cwe' cwantindyo jooⁿ'?

³ ¿Aa ticaliu'yo' na nntu'xaqⁿya ángeles? Ndo' nc'e na ljo', majndeiticheⁿ nndaq nla'jndaa'ndyo' ñ'oom na mat'uiina' jaa yuu na ticjaañjoom' na cwil'aaya je'.

⁴ Jo' chii xeⁿ niom ñ'oom na maleichuuna' 'o ñequio nn'aⁿyo' na cwilayu', caty'iom'yo' ts'iaaⁿñeeⁿ nn'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na tit'maⁿ la'xmaⁿ na catu'xeⁿna ñ'oom 'naⁿyo'.

⁵ Matsjoo na luaa' cha catseijnaaⁿna' o'. ¿Aa nnts'aacheⁿna' na tjaa'naⁿ meiⁿñecwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na jndō' ts'om na nntseijndaa'ñê ñ'oom na maleichuuna' 'o'?

⁶ ¿Aa maxjeⁿ maty'iomyana' na cwiqueⁿyo' ñ'oom cjoo' cwiiⁿ nn'aⁿyo' na mati matseyiu'? Jo' chii cwitjomndyo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwitu'xeⁿ ñ'oom, meiiⁿ na jooⁿ nchii nn'aⁿ na cwila'yuyoyo'.

⁷ Juu na cwila'ntja'ndyo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yuyoyo' ma'moⁿna' na t'maⁿ waa na cwila'tjoondyo'. Yati caljoya n'om'yo' nawil' na cwil'ana' 'o, meiiⁿ na cwinty'ueena' 'naⁿyo'.

⁸ Saq 'o xuii' na cwil'a'yo', mancjoondyo' cwita'wi'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yuyoyo' hasta cwinty'uee'yo' 'naaⁿna.

⁹ ¿Aa ticaliu'yo' na joo nn'aⁿ na cwiñequiandyew cantyja 'naaⁿ natia ticalaxmaⁿna cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om? Tiñe'quio'nn'aⁿndyo' cheⁿncjo'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaañe. Nn'aⁿ na cwe' cwitjomndyeyana ñ'eⁿ nn'aⁿ na tyoo'uncona, tixocala'xmaⁿna cantyja na matsa'ntjom Ty'ooots'om, meiⁿ nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyew 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, meiⁿ nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ, meiⁿ naⁿnom na cwe' ñ'eⁿ ntyjenom m'aⁿ,

¹⁰ meiⁿ nn'aⁿ na cwinty'uee, meiⁿ nn'aⁿ na queeⁿ n'om 'naaⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, meiⁿ naⁿcandyee, meiⁿ nn'aⁿ na cwitioñ'oom nn'aⁿ, meiⁿ nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ ts'aⁿ cha nndaq ntjeii'na 'naaⁿaⁿ.

¹¹ Ñ'eeⁿndyo' 'o na ñe'jla'xmaⁿyo' nmeiⁿ cwitjoocheⁿ na nla'yuyoyoyo', saq je' jnda tmaⁿndyo', jnda tqueeⁿndyo Ty'ooots'om 'o, jnda tqueeⁿ 'o na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿyo' ñequio xuee' Ta Jesucristo ndo' cantyja 'naaⁿ nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'ooots'om cwentaa'ya.

Maqueⁿlju' Ty'ooots'om seii' ts'aⁿ

¹² Waa ñ'oom na cwilue nn'aⁿ: “Wanaaⁿ na nnts'aa meiⁿljo'cheⁿ na l'ue ts'ooⁿ”. Mayuu' na ljo', saq ticha'tso

mateijndeina' ts'aⁿ. Ñ'oom na mayuu' wanaaⁿ na nnts'aa yuu na l'ue ts'ooⁿ saa ticatsona' na cwii na mats'aa nlqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' ja.

13 Mati cwilue nn'aⁿ: “Juu nantquie tseixmaⁿna' cwentaa' tsiaa' ts'aⁿ, ndo' tsiaa' ts'aⁿ tseixmaⁿna' cwentaa nantquie.” Ñ'oom na mayuu' jo', saa we nnom nmeiⁿ nnts'aa Ty'oots'om na nndyuena'. Saa nchii tqueeⁿ seii' ts'aⁿ na cwe' luaa' nnc'oom ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, tqueeⁿ seii'a na laxmaⁿna' cwentaa' nqueⁿ na matsaⁿntjoom, ndo' jom m'aaⁿ cwentaa' seii'a.

14 Ndo' cha'xjeⁿ na tquiaaⁿ na wando'xco Jesús mati ñequiaaⁿ na nntando^oo'xc^oo^oya nc'e najndei na cwiluiñê.

15 ¿Aa ticaliu'yo' na juu seii'yo' laxmaⁿna' cwii taⁿ seii' Cristo? ¿Aa maty'iomna' na nntseitjooⁿa juuna' ñ'eⁿ cwii yuscu na cwe' luaa' m'aaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ? Meiⁿchjoo ticaty'iomna'

16 ¿Aa ticala'noⁿyo' quia na matseitjoom'ñe ts'aⁿ ñequio sculjaa', ñe'cwii sei' laxmaⁿna? Ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Wendye joona, ñe'cwii sei' la'xmaⁿna.”

17 Ndo' na luaa' waa, quia na matseijomñe ts'aⁿ ñequio Ta Jesús, ñe'cwii cwiluiñê tsaⁿñeeⁿ ñ'eⁿñê.

18 Cha'cwijom na jndei maleinom ts'aⁿ cha na ticat'uii cwii na teincuu' jom, maluaa' cal'a'yo' na tic'om'ya'yo' ñ'eⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa'. Ee nt'omcheⁿ jnaⁿ na mach'ee ts'aⁿ ticat'uiina' seiiⁿeⁿ, saa ts'aⁿ na matseitjoom'ñe ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa', matseicw'aa'ñê jnaⁿ seiiⁿeⁿ.

19 ¿Aa ticaliu'yo' na cwiluiñê seii'yo' wats'om cwentaa' Espíritu Santo na m'aaⁿ quii' n'om'yo' na jnda tquiaa Ty'oots'om na c'oom ñ'eⁿndyo'? Jo' chii ticalaxmaⁿyo' na ñequiandyo' na nl'a seii'yo' yuu na queeⁿ n'omna'.

20 Ee jnda seijnda Ty'oots'om 'o ñequio cwii na jeeⁿcheⁿ ndya' jnda. Jo' chii laxmaⁿyo' na cala't'maaⁿndyo' jom ñequio seii'yo' ñequio espíritu 'naⁿyo' ee na we ndii' joona' la'xmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ.

7

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na jnda t'unco

1 Ndo' je' maw'o ñ'oom na cwita'x'e'yo' nooⁿ nacjoo' carta na jla'cwanom'yo'. Ñecuaa meiiⁿ ticoco tsaⁿs'a,

2 saa jnaaⁿ na jeeⁿ cwe' luaa' cwic'eeⁿ nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana, jo' chii yati cwii cwii tsaⁿs'a cocoom ndo' mati cwii cwii tsaⁿscu c'oom saaⁿaⁿ.

3 Nquii tsaⁿs'a waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ scoom'm ndo' mati tsaⁿscu waa cwii nnom na matseixmaaⁿ na nnts'aaⁿ ñ'eⁿ saaⁿaⁿ. Wendyena quiandy ntyjeena ndaana na cala'candaⁿndyena ñ'oomwaa'.

4 Tsaⁿscu titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom saaⁿ'aⁿ ee saaⁿ'aⁿ tseixmaⁿ cwenta jom, meiⁿ tsaⁿs'a titseixmaaⁿ na nntseintycwii'ñê nnom scoom'm ee scoom'm tseixmaⁿ cwenta jom.

5 Cwe' jo' tintseintycwii'ñê ts'aⁿ nnom saaⁿ'aⁿ, nnom scoom'm saā ñequii'cheⁿ wanaaⁿ na nla'ljondyo' xeⁿ waa ñ'oom na jnda t'maⁿ'yo' na ñe'calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oōts'om. Saā nchii na jndye xuee, tints'aana' na tileicala'quii n'om'yo' ndo' na ljo' nnts'aa Satanás na nla'tjooḡndyo'.

6 Luaa' waa na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', saā tintjei'yo' cwenta na tseixmaⁿ'na' ñ'oom na matsa'ntjomna'.

7 Cantyja 'naⁿya toom cwe' cha'tso naⁿnom laxmaⁿ'na cha'na ja, saā tiñe'cwii xjeⁿ na mañequiaa Ty'oōts'om na laxmaaⁿya. Ee ñ'eeⁿ nn'aⁿ waa cwii nnom na la'xmaⁿ, ndo' nt'omcheⁿ cwiicheⁿ ljo la'xmaⁿ.

8 Ndaā joo naⁿnom na tyoo'unco ndo' mati joo yolcu na jnda ljondye, matsjoo na yati caljoo'ndyena na ñenquieena cha'na m'aaⁿ ja luaañe.

9 Saā xeⁿ tileicwiqiii n'omna na m'aⁿ ñenquieena, ñecuaa, c'uncona, ee yati na m'aaⁿ ts'aⁿ na we caⁿ, nchiiti na cwe' matseiqueeⁿ ts'oom na ñe'c'oom ñ'eⁿ ts'aⁿ.

10 Saā ndaā 'o na jnda tma'co'yo', luaa waa ñ'oom na matsa'ntjomna', nchii cwe' ñ'oom 'ndyo ja, ñ'oom 'ndyoo nquii Ta Jesús jo': juu scuu' ts'aⁿ ticatoⁿ'ñê ñequio saaⁿ'aⁿ.

11 Saā xeⁿ ma'ñeeⁿ saaⁿ'aⁿ, ticwanaaⁿ na ncoconaaⁿ'aⁿ, matsona' na caljoyaandyennda'na. Ndo' mati juu saaⁿ'aⁿ, tintseyuii' ljeii 'naaⁿna.

12 Ndaā nt'omndyo' 'o na jnda t'unco'yo', luaa matsjoo nncō, nchii matsa'ntjom Ta Jesús na caluii na ljo', xeⁿ na m'aaⁿ ts'aⁿ na matseyiu' saā scoom'm tyootseyiu' ndo' tsaⁿ'ñeeⁿ cwiljoya ts'om na m'aaⁿ ñ'eⁿ'ñê, tintoⁿ'ñê ñequio scoom'm.

13 Ndo' cwii yuscu na matseyiu', xeⁿ saaⁿ'aⁿ tyootseyiu', saā cwiljoya ts'om na cwiljoo'ñe ñ'eⁿ'ñê, tintseyueeⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ'ñe.

14 Ee maqueⁿndyoo Ty'oōts'om saa' yuscu na tyootseyiu' nc'e na cwiluiiñê saa' yuscu na matseyiu'. Ndo' mati maqueⁿ'ñooⁿ scuu' ts'aⁿ na tyootseyiu' nc'e saaⁿ'aⁿ tseixmaⁿ ts'aⁿ na matseyiu'. Ee xeⁿ nchii na luaa' waa, quia jo' nda jona nla'xmaⁿ cha'na nda nn'aⁿ na tyoola'yuu', saā na mayuu' maqueⁿ'na' nda jona cantyja 'naaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oōts'om.

15 Saā xeⁿ juu ts'aⁿ na tyootseyiu' ñe'catseyueeⁿ'eⁿ ljeii na tocoom ñ'eⁿ saaⁿ'aⁿ oo scoom'm, quia jo' ñecuaato na ca'ñeeⁿ. Quia na luaa' waa maxjeⁿ til'aaya na jndei'na' na caljoo'ñe ts'aⁿ. Ee Ty'oōts'om l'ue ts'oom na ticachōya tia' ñequio nn'aⁿ w'aaya.

16 Ee ¿chiiu ntyji'yu' 'u tsaⁿscu na matsei'yu' na jnda tma'co' na xocatsei'yu' sa' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om cantyja 'naⁿ? Ndo' mati 'u tsaⁿs'a na matsei'yu' na jnda tma'co', ¿chiiu ntyji'yu' na xocatseyu' scu' cantyja 'naⁿ?

Tilajndaqaya na nlachuii'a na tyolaxmaaⁿya

17 Ticwii cwiindyo' 'o, caljoya ts'om chiiu waa na jnda tquiia Ty'o^oots'om na matseixmaⁿ quia na t'maaⁿ juu. Luaa' waa ñ'oom na mañequiaaya ndaa nn'aⁿ cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ.

18 Quia na t'maaⁿ 'u, ¿aa jnda tuii 'naaⁿ sei' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yonom ndana? Tintseichui' na luaa' waa. Ndo' xeⁿ aa tyooluii 'naaⁿ sei' quia na t'maaⁿ 'u, tacaⁿna' na caluii na ljo'.

19 Ee ticateijndeiiina' ts'aⁿ xeⁿ na tuii 'naaⁿñeeⁿ tjaaⁿaⁿ meiiⁿ xeⁿ ticaluiiina'. Ñ'oom na jndati na catseicanda ts'aⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ty'o^oots'om.

20 Jo' chii meiⁿquia cwii nnom na matseixmaⁿ ts'aⁿ quia na t'maⁿ Ty'o^oots'om jom, jo' jo' caljoya ts'oom.

21 ¿Aa cwiluiindyu' ts'aⁿ na mandiantjomtyeⁿ quia na t'maaⁿ 'u? Tinc'oom' ts'om' na ljo', saa xeⁿ nncju'naaⁿñena' na ndyaandyu', cwa catsa' na ljo'.

22 Ee ts'aⁿ na m'aaⁿ na mandiantjomtyeⁿ quia na t'maⁿ Ty'o^oots'om jom na catseyoom'm ñ'eⁿ Ta Jesús, je' cwiluiiñe ts'aⁿ na jnda seicandyaa'ñê. Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ quia na t'maⁿ Cristo jom, je' cwiluiiñê ts'aⁿ na mandiantjomtyeⁿ nnoom.

23 Juu ñequio na seijnda Ty'o^oots'om 'o, jeeⁿ ndya' jnda jo'. Jo' chii tiñequiandyo' na laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaa nn'aⁿ.

24 Quia jo' 'o nn'aⁿya, cwii cwiindyo' caljoya ts'om chiiu waa na tyotseixmaⁿ xjeⁿ na t'maⁿ Ty'o^oots'om juu.

Nn'aⁿ na tyoonc'unco ndo' yolcu na jnda ljondye

25 Ñ'oom na cwita'x'ee'yo' nooⁿ cantyja 'naaⁿ yolcu na tyoo'unco, tjaa'naⁿ ñ'oom na matsa'ntjom Ta Jesús ja cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Saa nc'e na matseixmaⁿya ts'aⁿ na wi' ts'oom, ntyjii na ndaa nla'ñ'oom'ndyo' ñ'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'.

26 Cwe' nc'e jndye nnom quich'eena' tiempomeiiⁿ, jo' chii macwjii'a cwenta na yaticheⁿ caljoo'ñe ts'aⁿ cha'xjeⁿ na jnda teijnoom'm.

27 Xeⁿ m'aaⁿ scu', tintseityuii' ljeii na tma'co' jom. Saa xeⁿ tjaa'naⁿ scu', tical'ue' ts'aⁿ na nluiiñe scu'.

28 Saa xeⁿ aa mma'co', tjaa'naⁿ jnaⁿ naljo'. Ndo' mati cwii yuscundyua, tjaa jnaaⁿ xeⁿ ncoco. Ee jndye nnom

nawi' quich'eena' na nntjoom nn'aⁿ na nnc'unco ndo' ñe'cateijndeiya 'o na tincwinom'yo' jooⁿna'.

29 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo', luaa waa na ñe'catsjooⁿya: Jnda teitsioo' xuee na nncwjee'nnda' Cristo. Nc'e na ljo' joo nn'aⁿ na jnda t'unco, c'omna cha'cwijom tjaa'naⁿ lcuuna, tjaa'naⁿ s'aana.

30 Joo nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om, c'omna cha'xjeⁿ quia waa xuee. Ndo' joo nn'aⁿ na m'aⁿ ncuuee, c'omna cha'cwijom m'aⁿna na chjoo' n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwilajnda 'naⁿ c'omna cha'cwijom nchii 'naaⁿna jo'.

31 Ndo' joo nn'aⁿ na cwiwill'uee'ndye 'naⁿ na cwila'xmaⁿ cantyja 'naaⁿl' tsjoomnancuewaañe, matsona' na c'omna cha'cwijom na ticajnda nquiuna ljo' la'xmaⁿna', ee juu na matseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe mawjaantycwiina'.

32 Til'ue ts'oqⁿ na jndye ñomtiuu nc'om'yo', ee ts'aⁿ na tjaa'naⁿ scuu', m'aaⁿl' ts'oom chiuu nnc'oom jo nnom Ta Jesús, na nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿñe,

33 saā ts'aⁿ na m'aaⁿ scuu', m'aaⁿl' ts'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na macaⁿna' cha neiiⁿl' scoom'm ñ'eⁿñê.

34 Ndo' na luaa' waa, tiñecwii m'aaⁿl' ts'oom. Ñecwii xjeⁿ mat'uiina' cantyja 'naaⁿl' yuscu na tjaa'naⁿ saa' ñequio yuscu ndyua na tyoococo. Jooⁿna m'aaⁿl' n'omna cantyja 'naaⁿl' ts'iaaⁿ 'naaⁿl' Ta Jesús, na ñeⁿequiandyen'eⁿna na la't'maaⁿl'ndyena jom cantyja 'naaⁿ seiina ñequio espíritu 'naaⁿna. Saā yuscu na jnda mam'aaⁿ saa', m'aaⁿl' ts'oom cantyja 'naaⁿl' 'naⁿ na macaⁿna' ndo' ñequio chiuu na nnc'oom cha nncjaawee' ntyjii saaⁿ'aⁿ ñ'eⁿñê.

35 Nchii matsjoo ñ'oommeiⁿl' ndaa'yo' ee tical'ue ts'oqⁿ na nnc'unco'yo' saā cha na nnteijndeiina' 'o ndo' cha na xcwee' n'om'yo' na nndye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús.

36 Ñ'oom na jndu'yo' na m'aaⁿ cwiindyoyo' 'o na m'aaⁿ nomjnda na jnda jaawinom'na' na ndyuañe ndo' 'u na tso-tyeeⁿ jnda mamatseitiuu' na ya xeⁿ nncocotoom, maxjeⁿ ya na nluii na ljo'. Ee nchii jnaⁿl' na nntsa' na ljo'.

37 Saā xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na jnda seijndaa'ñe naquii' ts'om na xonquiaa na nncoco nomjnda, ee na manty'iaa' na ticaⁿna', ya cats'aa na ljo'.

38 Quia jo' ya mach'ee ts'aⁿ na maw'o ñomcaa' jnda, saā yati mach'ee juu ts'aⁿ na matseiljo nomjnda.

39 Yuscu na m'aaⁿ saa', mat'uiityeⁿna' juu ñ'eⁿñê yocheⁿ na wando' tsaⁿl'ñeeⁿ. Saā xeⁿ nncue' tsaⁿl'ñeeⁿ, wanaaⁿ na ncoconnaaⁿ'aⁿ ñ'eⁿl' mei'nquia ts'aⁿ na l'ue ts'oom, macanda ñequii'cheⁿ ñ'eⁿl' ts'aⁿ na matseyu'.

40 Saa matseitiuu yati mach'eeⁿ xeⁿ na nljoo'ñê na ñenqueⁿ. Luaa' m'aaⁿ ts'ooⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa' ndo' mantyjii na matseixmaⁿya Espiritu na cwiluiiñe Ty'ooots'om.

8

Nantquie na cwila't'maa'ndye nn'aⁿ 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a

1 Je' nnc'o^{ya} ñ'oom na cwita'xe'yo' cantyja 'naaⁿ seii quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ na cwila't'maa'ndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a. Ñ'oom na mayuu' na cha'tsondyo cwiluiindyoo nn'aⁿ na jndo' n'oo^{ya} cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', ndo' juu jo' wjan'oomna' jaa na c'oo^{ya} na s'andyo, lcundyoo. Saa juu na m'aa^{ya} na jnda nquiuyua nn'aⁿ, mateijndeina' na tsaanajndaaya na cwila'yuu'a.

2 Ts'aⁿ na matseitiuu na jndye waa na jndo' ts'om, tyoot-sei'noⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿna' na caljeii.

3 Saa nquii ts'aⁿ na jnda ntyjii ñequio Ty'ooots'om, mawajnaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

4 Cantyja 'naaⁿ aa wanaaⁿ na nntquie'yo' seii quioo' na cwi-wil'uee'ndye nn'aⁿ na cwila't'maa'ndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ l'a, cwila'nooⁿa na meiⁿcwii tjaa ljo' la'xmaⁿ joona' ee maxjeⁿ macanda nqueⁿ m'aaⁿ.

5 Ee cañoom'luee ñequio tsjoomnancue jndye nnom na maniom na cwila't'maa'ndye nn'aⁿ na cwiluena na t'maⁿ ñ'oom la'xmaⁿ, saa joona' nchii nquii Ty'ooots'om cwiluiindyena'. Ndo' na mayuu' na jndye 'naⁿ maniom na cwilue nn'aⁿ "Ta" ndaana', ndo' cwiuee'ndyecjena cantyja 'naaⁿ joona'.

6 Saa cantyja 'naaⁿ jaa nmeiiⁿ ñecwii Ty'ooots'om m'aaⁿ, ndo' jom cwiluiiñe Tsotyaa^{ya}. Cantyja 'naaⁿ jom cha'tso na maniom, jom tqueeⁿ jo', ndo' nc'e jom, jo' na m'aa^{ya}. Ndo' mati ñecwii m'aaⁿ na cwiluiiñe na matsaⁿntjom jaa, nquii Jesucristo. Cha'tsoti na maniom, cwim'aⁿna' nc'e nqueⁿ, mandii ñ'aaⁿ jaa.

7 Saa ticha'tsondye nn'aⁿ cwila'noⁿna na ljo' ee jnda ljeii'na' na cwila't'maa'ndyena cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, ndo' quia cwicwa'na nantquie'ñeeⁿ, cwiⁿtjeii'na cwenta na cwila't'maa'ndyena juuna'. Ndo' nc'e na tyoowijndo' n'omna cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ, jo' chii juu na m'aaⁿ n'omna tseixmaⁿna' cwii na jnda t'aa'na' na cwajndii.

8 Ee nchii cwe' aa macwa' ts'aⁿ nantquie'ñeeⁿ, oo, aa ticwaaⁿaⁿ joona', jo' na macjaawee' ntyjii Ty'ooots'om jom. Meiⁿ nchii na jeeⁿ ya nn'aⁿndyotyaaⁿ xeⁿ cwicwaa'a joona', oo nchii nn'aⁿ na tiann'aⁿndyotyaaⁿ xeⁿ ticwaa'a joona'.

9 Saa cal'andyo' cwenta na juu luua' na wanaaⁿ na c'om'yo', titseixmaⁿna' cwii na nnts'aana' na nntseitjooñe cwii nn'aⁿyo' na cachjoo matseyu'.

10 Ee xeⁿ 'u na ntyji' chiuu wanaaⁿ na nntsa', mawacatyenⁿ cwii joo yuu na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, ndo' cwii ts'aⁿ na tityeⁿ na matseyu' nty'iaaⁿaⁿ 'u jo', nndaⁿ nnts'aana' na mache' na luaa', nnc'omt'maaⁿñe ts'oom na mati lcwaaⁿaⁿ 'naⁿ na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ ty'o^oñeeⁿ.

11 Ndo' na luaa', juu na matsei'noⁿ na wanaaⁿ na ljo' mache', nntsei'ndaⁿ'na' juu nn'aⁿ na tityeⁿ matseyu', na mati tue' Cristo cwentaaⁿaⁿ.

12 Quia laa'ti' cwil'a'yo' ñequio joo nn'aⁿyo' na tit'maⁿ cwilayu'ya n'om, cwila't'jo^ondyo' ndaⁿana na cwila'ñ'eeⁿndyo' n'omna. Ndo' mati cwilaxmaⁿyo' jnaⁿ jo nnom Cristo.

13 Jo' chii xeⁿ cantyja 'naaⁿ na macwa'a cwii nnom nantque na cwiwil'ueeⁿndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye cwii na cwe' nn'aⁿ l'a, xeⁿ jnaaⁿ jo' matseitjo^oñe cwii nn'aⁿya na matseyu', quia jo' tajom cwinlcwaaⁿnda'a juuna' cha tintseilcwe'tya'na juu nn'aⁿya.

9

Ts'aⁿ na cwiluiñe apóstol, waa najndei na matseixmaaⁿ

1 Joo na wanaaⁿ na l'a apóstoles, mati ja tseixmaⁿ jo' ndo' chiuu waa na laxmaⁿna, mati jo' matseixmaⁿya. Jnda nty'ianooⁿya Jesús na cwiluiñe na matsaⁿ'ntjoom jaa, ndo' 'o cwiluiindy^o cwentaaⁿaⁿ nc'e ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿyo'.

2 Nndaⁿ nnts'aana' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ cwitjeii'na cwenta na ticaluiindy^o apóstol, saa jo ndaⁿ 'o matsona' na cwiluiindy^o na ljo' ee juu na cwila'yu'yo' ma'moⁿna' na ljo'.

3 Ndaⁿ joo nn'aⁿ na cwilue na nchii cwiluiindy^o apóstol, luaa waa ñ'oom na matseilcwa'a ndaⁿana.

4 Waa na matseixmaⁿya na wanaaⁿ na nnc'o'ñ^o na macaⁿna' na nlcwaa'a ndo' na nlcwaa'a,

5 ndo' mati wanaaⁿ na nnc'jaañ'eⁿ cwii yuscu na matseyu' quia jonquiaya ñ'oom naya cha'xjeⁿ cwil'a nt'omcheⁿ apóstoles, ñequio ntyjee nquii Ta Jesús ndo' mati Pedro.

6 Ndo' ¿aa m'aaⁿ n'om'yo' na cwe' macandaⁿ nquii Bernabé ñ'eⁿndyo ja na ticatsona' na nnteixe'yo' já?

7 Ee ¿ñeeⁿ sondaro na cwe' nquii matseicatsuu 'naⁿ na macaⁿna' juu na macaa ndia'? Ndo' ¿ñeeⁿ ts'aⁿ na manom' cwii ntjom l'o^o uva na tiquii taⁿ'na'? Ndo' ¿ñeeⁿ ts'aⁿ na mateix'e canmaⁿ na tic'uu ndaatsuuyo'?

8 Meiⁿ ticala'tiuu'yo' na cwe' tomti ñ'oom na m'aaⁿ n'om nn'aⁿ na macwjii'a. Ee ljeii na tquiaa Ty'o^ots'om nnom Moisés, majo'ti matsaⁿ'ntjomna'.

9 Ee naquii' libro'ñeeⁿ teiljeii: “Tintjaa'ndyo' bosa ndyuee quioo'ndyo yocheⁿ na cwil'a'yo' ts'iaaⁿ.” Saaⁿ meiiⁿ na ljo' teiljeii, nchii macandā ma'moⁿna' na cwe' cantyja 'naaⁿ quioo'ndyo ñjom ts'om Ty'o^ots'om.

10 Nc'e na m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naaⁿya, jo' chii teiljeii ñ'oomwaa'. Naya 'naaⁿya na teiljeiina', ee juu ts'aⁿ na matseindyaa tyuaa ñequio juu ts'aⁿ na macwja' lqueeⁿ, cwil'ana ts'iaaⁿmeiⁿ na ntyjaa' n'omna na nleil'uee'ndyena na cwiwe'.

11 Jo' chii nc'e na jndā jno^oñā tsjaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu naquii' ntaaⁿyo', ticwinom'na' na ñnequia'yo' na cwitaaⁿya ndaayo' chjoowi' 'naⁿyo' cha'cwijom cwii na jndā tue'.

12 Nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwit'mo^oñā ndaaⁿyo' cwil'ana na catei-jndei'yo' jona. Ndo' majndeiticheⁿ já wanaaⁿ na cateijn-dei'yo'.

Meiiⁿ na wanaaⁿ na ntaaⁿyā na cal'a'yo' na ljo', saaⁿ meiⁿjom ndii' tyool'uuyā. Ee cwila'quii n'o^oñyā naquii' na cwitjo^oñyā cha ticatseitsaaⁿñena' na ya tsandye'yo' ñ'oom' Ty'o^ots'om.

13 'O manquiu'yo' nquiee ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na cwindye'ntjom naquii' wats'om t'maⁿ cwitquiina seii quioo' na cwila'cwjeena na cwiñequia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om. Wanaaⁿ na cwitquiina sei'ñeeⁿ ee jo' jo' waa tio t'maⁿ yuu cwindye'ntjomna nnoom.

14 Ndo' cha'xjeⁿ cwicandaa naⁿñeeⁿ 'naⁿ na cwi-wil'uee'ndyena, maluaa' saⁿntjom Ta Jesús na joo nn'aⁿ na cwiñequia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ nnto'ñoomna ljo' na macaⁿna' jona nc'e ñ'oom'm na cwiñequiana.

15 Saaⁿ meiⁿjom ndii' tyoo^ocaⁿa na ñnequia'yo' ljo' na macaⁿna' ja, meiⁿ nchii matseiljeiya ñ'oomwaañe cha nnteijndei'yo' ja. Ee yati ntyjii meiiⁿ na aa nc'ioⁿ na tintsuu nayawaañe na cantyja 'naaⁿ jo' matseis'andyo.

16 Saaⁿ tyoo^ocwji's'andyo na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om ndaaⁿyo' ee ts'iaaⁿñeeⁿ matseixmaⁿya. Ndo' jeeⁿ nty'iaa'ndyo xeeⁿ ticatseicandaya juuna'.

17 Jo' chii xeⁿ mañequiaya ñ'oom nc'e na l'ue ts'o^oñ nnc^o, matsona' na nncwantjoⁿ, saaⁿ xeⁿ mats'aa na ljo' nc'e na maty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ ja, quia jo' cwe' matseicandaaⁿndyo ts'iaaⁿ na ty'ioom ja.

18 Quia jo' juu na mawantjoⁿ, na m'aaⁿya na neiⁿya na mañequia ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ na meiⁿcwii na chojnaⁿyo' no^oñ, na nchii nncwantjoⁿya 'naⁿ na macaⁿna' ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

19 Ja meiiⁿ nchii cwiluiindyo moso na mandi'ntjomtyeⁿ nnom patrom 'naaⁿ, saaⁿ jndā tqeⁿndyo cheⁿnnc^o na matseixmaⁿya na ljo' ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ. Mats'aa na ljo' cha majndyeti nn'aⁿ nncwantjoⁿ cwentaa' Cristo.

²⁰ Quia na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, mats'aa cha'na cwii joona na m'aⁿna nacje 'naaⁿ ljeii na tquiaa Moisés cha nncwantjōⁿya joona cwentaa' Cristo, meiiⁿ tic'ōōⁿya nacje 'naaⁿna'.

²¹ Ndo' jo ndaaⁿ nn'aⁿ na tic'omna nacje 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, mats'aa cha'na cwii nqueena cha nncwantjōⁿya joona, meiiⁿ na mayuu' m'aaⁿya nacje 'naaⁿ ljeii 'naaⁿ nquii Ty'oots'om nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Cristo.

²² Quia na m'aaⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ na cachjoo na cwila'yū'ya n'om, mati mats'aa na cachjoo matseyū'ya ts'ōōⁿ cha mati nncwantjōⁿya joona. Ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ mats'aa na matseixmaⁿya cha'xjeⁿ joona cha nt'omndye joona nlui'n'maaⁿndyena.

²³ Mats'aa cha'tso nmeiⁿ nc'e ñ'oom naya na cantyja 'naaⁿ jo' cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ cha mati nntseijomndyo ñequio naya na cwito'ñoom nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna'.

²⁴ 'O manquiū'jndaa'ndyo' quia cwitjomndye nn'aⁿ na nleinom, cha'tsondyena cwileinomna, saaⁿ macandā juu ts'aⁿ na nncuee'jndyee nla't'maaⁿndye nn'aⁿ juu. Quia jo' cala'jnda'yo' cha'xjeⁿ matseijndeiⁿ tsaⁿñeeⁿ. Cjoo'yaya n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'oots'om cha mati nntseit'maaⁿñê'o.

²⁵ Saaⁿ cjaañjoom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ na cwileinom, jndye nnom na cwila'ljondyena, ee cwicantyyaa' n'omna na nnta'ntjomna, meiiⁿ juu 'naⁿ na cwita'ntjomna tyuaa' cwiwi'ndaa'na'. Jo' chii mati jaa cjoo'yaya n'ōōⁿya na cwindya'ntjōōⁿtyaaⁿya nnom Ty'oots'om nc'e juu na nnto'ñōōⁿya na ñequiaaⁿ ndaaya tijoom cwi'ndaa'na'.

²⁶ Cantyja 'naⁿ ja luaa tyoots'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na cwe' maleinomto na tijndaa' yuu wjaayuu. Cantyja na mandi'ntjōⁿya nnoom, meiⁿ tyoots'aa cha' cwil'a nn'aⁿ na cwe' cwituee'to nnda' naquii' jndye.

²⁷ Nchii nmeiiⁿ mats'aa. Ja ñequio na jndei'na' maju'cja seii'a na catseicandana' na matsa'ntjōⁿya juuna', cha cwii na jnda' t'mōōⁿya ndaaⁿ nt'omcheⁿ ticwi'ndyona' ja na ticwil'uendyō naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Cristo.

10

Ticala't'maaⁿndyo mei'quia na cwe' nn'aⁿ l'a

¹ 'O nn'aⁿya na cwila'yū'yo', l'ue ts'ōōⁿ na cala'noⁿ'yo' quia jlui' welooya nn'aⁿ judíos Egipto, cha'tsondyena tyotseintyjo Ty'oots'om ncwaaⁿ nchquii nacjoona ndo' cha'tsondyena teinomna Ndaaluee Wee.

² Ndo' na luaa', cha'tsondyena teits'oomndyena na seitjoom'na' joona ñ'eⁿ Moisés quia na tyotseintyjonā' nchquii'ñeeⁿ cjoona ndo' na teinomna ndaaluee'ñeeⁿ.

3 Ndo' mati cha'tsondyena tyocwa'na maná na tquiaa Ty'oots'om na jna'na' cañoom'luee,

4 ndo' cha'tsondyena tyowena ndaatoo na tyocalui'na' quii' tsjo' na ñ'e'n ñ'e'na' ñ'e'ndyena. Nquii Cristo cwiluiñe tsjo'ñee'n.

5 Saq meii'n na luaa' tyom'a'na, maxje'n majndyendyetina ticjaawee' ntyjii Ty'oots'om ñ'e'ndyena ee tícal'ana yuu na l'ue ts'oom. Macwe' jo' jndyendyena tjana ndyuaa yuu tja nn'a'n c'oom.

6 Cha'tso nmei'n na tyotjoomna laxma'na' cwii na ma'mo'na' ndaaya na tila'quee'n n'oo'ya cwii cwii nnom natia cha'xje'n tyola'quee'n n'omna.

7 Jo' chii tila't'maa'ndyo' cwii na cwe' nn'a'n l'a cha'xje'n ñel'a nt'omndye joona ee tso ñ'oom na teiljeii: "Ty'ewindyuaandye nn'a'n na nlcwa' ndo' na nncwe, jnda jo' teicantjanya na l'ana cha'xje'n nn'a'n na tic'om nacje 'naa'n Ty'oots'om."

8 Mei'n tanc'oo'ya na cwe' luaa'ndyo ñ'e'n nt'omche'n nn'a'n cha'xje'n na tyol'a joona ee jnaa' jo' na s'aa Ty'oots'om na ñecwii xuee tja ntquiuu nchoo' ndyee mei'ndyena.

9 Mei'n tacal'aaya xje'n Cristo cha'xje'n ñel'a nt'omndye joona, ee jo' na tquii canduu joona ndo' tjana.

10 Mei'n tilancjoo'ndyo' nnom Ty'oots'om cha'xje'n ñel'a nt'omndye joona, ndo' jnaa' jo' na jñoom ángel na jndyotse-icwjee joona.

11 Cha'tso nmei'n na tyotjoom weloo welooya, laxma'na' cwii na ma'mo'ndyeyuna' ndaaya, ndo' teiljeii joona' quii' ñ'oom' Ty'oots'om cwii na matseijndo'na' n'oo'ya chiuu maca'na' na c'oo'ya ncueemei'n na macanda.

12 Jo' chii ts'a'n na matseitiuu na meintyjee'tye'n cantyja 'naa'n Ty'oots'om, cats'aañe cwenta na ticju'cjena' juu.

13 Ee joo na cwiwinom'yo' na maque'na' xje'n 'o cha cala'tjoondyo' nnom Ty'oots'om, ticachuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omche'n nn'a'n. Saq jom cwiluiñê na mayoom'm, mei'n tijoom quiaa' na juu na maque'na' xje'n 'o nncwinom'na' juuna' na xocandaq nna'ndyo' ndo' mati ñequeiaa' na ya nluii'ndyo' naquii' juuna'.

14 Jo' chii 'o nn'a'ya na jee'n wi' ts'oo'ya, cantyja 'naa'n na nla't'maa'ndyo' 'na'n na cwe' nn'a'n cwil'a, c'om'yo' cha'na ts'a'n na jndei maleinom na nquia'a'n na nnt'uii nawi' jom.

15 Matsjoo na ljo' ndaa'yo' ee ntyjiiya na 'o cwila'no'yo'. Jo' chii que'nyaya'yo' cwenta ñ'oom na matsjoo.

16 Ee cwiñequiaaya na quianl'uaa' Ty'oots'om xje'n na cwito'ño'ya waso, juu jo' ma'mo'na' na cwilajomndyo cantyja 'naa'n nioom' Cristo. Ndo' quia cwityjaaya tyoo' ma'mo'na' na cwilajomndyo cantyja 'naa'n sei'ne'n.

17 Ee meiiⁿ na jndyendyo saa ñe'cwii tyoo' cwicwaa'a ndo' nc'e na ljo' ñe'cwii sei' cwiluiindyö.

18 Cala'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' tmaaⁿ' nn'aⁿ' Israel. Nn'aⁿ' na cwitquiina sei' quioo' na cwitioona nacjoo' tio wats'om t'maⁿ, xjeⁿ'ñeeⁿ cwilajomndyena cantyja 'naaⁿ' quioo' na cwila'cwjeena.

19 Ndo' na matsjoo na luaa', tila'tiuu'yo' na ñe'catsjoo na juu 'naⁿ'ñeeⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye nn'aⁿ' waa najndei na matseixmaⁿ'na' meiⁿ nchii na ñe'catsjoo na juu sei' na cwiñequia naⁿ'ñeeⁿ nnom juuna' jndati matseixmaⁿ'na' ñequio meiⁿ'quia sei'.

20 Ñ'oom na matsjoo cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaa', joo nn'aⁿ' na tic'omna cantyja 'naaⁿ' Ty'oöts'om, quia cwila'cjweena quioo', nchii nnom jom cwiñequiana sei'ñeeⁿ, ndaa naⁿ'jndii cwiñequiana jona'.

21 Ee ticatsona' na nncwe'yo' na njom waso na cwiwe nn'aⁿ' na cwila'jomndye ñequio Cristo, ndo' mati nncwe'yo' cwii na matseixmaⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' naⁿ'jndii. Meiⁿ ticatsona' na nlcwa'yo' na cwila'jomndyo' ñequio Cristo, ndo' mati nlcwa'yo' cwii na matseixmaⁿ'na' cantyja 'naaⁿ' naⁿ'jndii.

22 ¿Aa ñe'cal'aaya na jaa jndaatyaa nchiiti jom ndo' jom jeeⁿ xueeⁿ jaa?

Ts'aⁿ na matseyu' cats'aa' cha'tso ñequio na wi' ts'oom ty-jenn'aⁿ'ñê

23 Waa ñ'oom na cwiluę nn'aⁿ': "Wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ' meiⁿ'quia na ñe'cats'aa." Ñ'oom na mayuu' jo', saa ticha'tso mateijndeiina' jom. Mayuu' wanaaⁿ na nnts'aa ts'aⁿ' ljo' na l'ue ts'oom, saa ticha'tso mateijndeiina' na nncjaanajneiⁿ jo nnom Ty'oöts'om.

24 Ee nchii ñequi'cheⁿ nc'oom' ts'om ts'aⁿ' cantyja 'naaⁿ' nqueⁿ. C'oom' ts'oom cantyja 'naaⁿ' nt'omcheⁿ nc'iaaⁿ'aⁿ' na cwila'yu', cwaaⁿ cwii na nnts'aaⁿ na nnteijndeiina' jona na nnc'oonajndana cantyja na cwila'yu'na.

25 Wanaaⁿ na nntquie'yo' cha'tso nnom sei' na cwileil'ua. Meiⁿ tinta'xe'yo' ¿aa cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ' sei'ñeeⁿ xjeⁿ' na cwila't'maaⁿ'ndyena cwii na cwe' nn'aⁿ' cwil'a? Ee na nliu'yo' na ljo' ndaa nnts'aana' na nntsei'ndaa'na' nqui'yo'.

26 Ee naquii' Salmos matsona': "Tsjoonnancue ñequio 'naⁿ' na matseixmaⁿ'na', cha'tso jo' 'naaⁿ' nquii Ta Ty'oöts'om."

27 Cwii ts'aⁿ' na nchii ts'aⁿ' na matseyu', xeⁿ maqueeⁿ'ñê cwii 'o waⁿ'aⁿ' na nlcwa' ñ'eⁿ'ñê, wanaaⁿ na nncja' xeⁿ aa l'ue ts'om'. Cwa' meiⁿ'quia na mañequiaa tsaⁿ'ñeeⁿ. Saa cha tintsei'ndaa'na' ntyji' tincwaxe' aa ts'iaaⁿ' sei'ñeeⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye nn'aⁿ' cwii na cwe' nn'aⁿ' l'a.

28 Saa xeⁿ nntso cwii ts'aⁿ njom': "Sei'waañe jnda tacatyeeⁿna' cwentaa' cwii na cwe' nn'aⁿ l'a", jo' chii 'u je' tinlqui' juuna'. Ee meiiⁿ na xocatsei'ndaa'na' 'u xeⁿ na nlqui' juuna' saa nntsei'ndaa'na' ts'om ts'aⁿ na t'moⁿ njom' ee m'aaⁿ ts'oom na ticatsona' na nlqui' juuna'.

29 Matseinaⁿ cantyja 'naaⁿ juu na m'aaⁿ ts'om tsaⁿñeeⁿ na seicandii 'u, nchii cantyja 'naaⁿ na m'aaⁿ ts'om' nncu'.

Saa ndaaⁿ nnts'aana' na nncwax'ee cwiindyo' 'o: "¿Chiuu na matsona' na ja catseiljondyoyo cwe' chiuu na m'aaⁿ ts'om cwiicheⁿ?"

30 Ee xeⁿ mañequiaya na quianl'uaa' Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ juu na macwa'a, quia jo' ¿yuu waa na nncju'naaⁿñena' na nntso ts'aⁿ na tixcwe mats'aa?"

31 Quia jo' na cwicwa'yo' ñequio na cwiwe'yo', ñequio meiⁿquia na cwil'a'yo', na cha'tso na cha'tso ñequii'cheⁿ cats'aana' na caluii'tmañeti Ty'ooots'om cantyja 'naaⁿ jo'.

32 Til'a'yo' cwii nnom na cantyja 'naaⁿ jo' nntseilcwe'na' ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Ta Jesús, meiiⁿ na ts'aⁿ judío, meiiⁿ nn'aⁿ na nchii judíos, ndo' meiiⁿ joo nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'ooots'om.

33 Malaa'ti' waa na quits'aaya, ee matseijndo na cha'tso cantyja 'naⁿya nncjaawee' n'om nn'aⁿ. Nchii mal'ueendyo na joo na mats'aa na cwe' ja cateijndeina', saa cateijndeina' na majndyeti nn'aⁿ nlui'n'maaⁿndyena.

11

1 Jo' chii cw'aa'ndyo' ja cantyja na mats'aaya ee ja jom'aaⁿya cha'xjeⁿ na tyoch'ee Cristo.

Luaa c'om yolcu quia cwitjomndye nn'aⁿ

2 Matseit'maaⁿndyo' 'o na ñequii'cheⁿ cwijaañjoom' n'om'yo' ja ndo' cwilawe'yo' ñ'oom na jnda tquaaⁿya ndaa'yo'

3 Saa l'ue ts'ooⁿ na nla'noⁿyo' na tseixmaⁿ Cristo xqueⁿ cwii cwii tsaⁿs'a ndo' juu tsaⁿs'a tseixmaaⁿ xqueⁿ scoom'm cha'xjeⁿ nquii Ty'ooots'om tseixmaaⁿ xqueⁿ Cristo.

4 Jo' chii xeⁿ matiom tsaⁿs'a 'naⁿ xqueⁿ quia matseineiⁿ nnoom oo quia mañequiaa ñ'oom'm, matseijnaaⁿ tsaⁿñeeⁿ Cristo na cwiluiiñe xqueeⁿ.

5 Saa xuii' cantyja 'naaⁿ cwii yuscu, xeⁿ ticata' xqueⁿ quia na matseineiⁿ nnom Ty'ooots'om oo quia na mañequiaa ñ'oom'm matseijnaaⁿaⁿ saaⁿaⁿ. Xeⁿ na ljo' mach'eeⁿ matseijomna' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'cwijom na jnda teinqui' caseii xqueeⁿ.

6 Ndo' xeⁿ tical'ue ts'om yuscu na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ, quia jo' cateinqui' xqueeⁿ. Saa nc'e na jeeⁿ t'maⁿ matseijnaaⁿna' jom na nnoⁿ soxqueeⁿ oo na nnteinqui' caseii, quia jo' cañjom 'naⁿ xqueeⁿ.

7 Saa tsa^{ns}'a je', ticaty'iomna' na ñjom 'naⁿ xqueeⁿ ee jluui'ñe Ty'oots'om ndo' tqueeⁿ na cantyja 'naaⁿ juu na caluiit'maaⁿñê saa wandyo' cantyja 'naaⁿ tsa^{ns}scu ee tsa^{ns}'a matseit'maaⁿñena' cantyja 'naaⁿaⁿ.

8 Ee quia na s'aa Ty'oots'om tsa^{ns}'a, nchii teil'uee'ñê tsa^{ns}scu na tuii na ljo', teil'uee'ñê tsa^{ns}'a na s'aaⁿ tsa^{ns}scu.

9 Meiⁿ nchii na s'aaⁿ tsa^{ns}'a cha cateijndeina' tsa^{ns}scu, s'aaⁿ tsa^{ns}scu cha cateijndeina' tsa^{ns}'a.

10 Manc'e na luaa' waa ndo' nc'e na cwiqueⁿ ángeles cwenta, jo' chii matsona' na cañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu cha m'moⁿ'na' na maju'ñecjeeⁿ nnom saaⁿaⁿ.

11 Saa cantyja 'naaⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yu', waa naya 'naaⁿ tsa^{ns}'a nc'e tsa^{ns}scu, ndo' mati waa naya 'naaⁿ tsa^{ns}scu nc'e tsa^{ns}'a.

12 Ee meiiⁿ na mayuu' najndyee s'aa Ty'oots'om tsa^{ns}scu ee tsa^{ns}'a, saa mati na mayuu' na m'aaⁿ tsa^{ns}'a ee tsa^{ns}scu, ndo' cha'tsoñ'eⁿ cwinaⁿ na m'aaⁿ Ty'oots'om.

13 C'oom'ya n'om'yo', ¿aa ndya' maty'iomyana' na ticañjom 'naⁿ xqueⁿ yuscu na nntseineiⁿ nnom Ty'oots'om?

14 Mati ma'moⁿ'yana' ndaaya na matseijnaaⁿ'na' tsa^{ns}'a quia na teincoo sooxqueeⁿ,

15 saa matseit'maaⁿñena' yuscu quia na cwiwiteincoo soxqueeⁿ, ee joona' tseixmaⁿ'na' cwii na matseicu'na' xqueeⁿ.

16 Saa xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticjaawee' ts'om ñ'oomwaa', macaⁿ'na' na catsei'nooⁿ'oⁿ na meiⁿ já meiⁿ nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ' na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ, tjaa'naⁿ cwicheⁿ nnom na cwil'aaya.

Tixcwe cwil'ana quia cwicwa'na Cena na tqueⁿ Jesucristo

17 Ñ'oom na matseiljeitya ndaa'yo' leicandaⁿ nntsjoⁿ na ya cwil'a'yo' ee mach'eena' quia cwitjomndyo' juu na cwil'a'yo' matseilcwe'na' 'o nchii na mateijndeina' 'o.

18 Ee najndyee jnda mandiiya quia cwitjomndyo' na nla't'maaⁿ'ndyo' Ty'oots'om, titjoom' m'aⁿ'yo', ndo' m'aaⁿ ts'ooⁿ na ljo'.

19 Ee maxjeⁿ nleitquioo'yuu na titjoom' m'aⁿ'yo' cha m'moⁿ'na' ñeeⁿ joo quii'ntaa'yo' m'aⁿ'na na xcwee' n'omna jo nnom Ty'oots'om.

20 Ndo' nc'e na titjoom' m'aⁿ'yo', jo' chii juu na cwicwa'yo', tiyuu' na tseixmaⁿ'na' nquii Cena na seijndaa'ñe Ta Jesús.

21 Ee quia cwicwa'yo' cwii cwiindyoy' matseityuaa'ti na ncwa' na jndyoñ'oom, meiⁿ tinquiaⁿ na nntseijomñe cwiicheⁿ x'iaaⁿ'aⁿ na matseyu', ndo' na ljo' nt'om joona ma'ndiina' na ñe'jndo' ndo' nt'om jnda jndyee.

22 ¿Chiuu 'o? ¿Aa maxjeⁿ tjaa'naⁿ l'a'yo' yuu na nleiñ'oom' na nlcwa'yo' ndo' na nncwe'yo'? ¿Aa maxjeⁿ ticuee' n'om'yo'

nc'iaa'yo' na mati cwiluiindye tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om? Ee na laa'ti' na cwil'a'yo' cwila'jnaⁿyo' joo nc'iaa'yo' na wanty'iaa m'aⁿ. ¿Aa cwila'tiuu'yo' na jeeⁿ xcwe na cwil'a'yo'? Leicandaꝯ nntsjoꝯ na ljo'.

Cantyja na seiwndaa'ñe Jesucristo na cuaa Cena
(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³ Ee nnom Ta Jesús to'ñoⁿya ñ'oom na t'mooⁿya ndaa'yo', na mañejuu teijaaⁿ na seiqiuoo Judas jom luee nn'aⁿ, to'ñoom tyoo'

²⁴ ndo' jnda na tquiaaⁿ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿna', tyjeeⁿ juuna'. Tsoom: “Cato'ñoom'yo' tyoo'waa, cwa'yo' juuna'. Seii'a cwiluiñena'. Mañequiaandyo na nnc'io cha nncwañoom'na' 'o. Ñequii'cheⁿ na luaa' nntsal'a'yo' cha cat'moⁿyo' na cwicañjom n'om'yo' ja.”

²⁵ Ndo' mati jnda na tcwa'na, to'ñoom waso, tsoom: “Juu wawaañe tseixmaⁿna' ñ'oomxco na maquaⁿya ñequio nioom'a. Cwii cwii ndii' na cwiwe'yo' juuna', cjaañjoom'tyeⁿ n'om'yo' ja.”

²⁶ Jo' chii ticwii cwii ndii' na cwicwa'yo' tyoo'waa ndo' na cwiwe'yo' na ñjom wasowaa, cwitsatjei'yuu'ndyo' ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja na tue' Ta Jesús, hasta quia na ndyonnaaⁿaⁿ.

Nchii cwe' nntseijomñeto ts'aⁿ quia cwicwa' nn'aⁿ Cena

²⁷ Jo' chii meiⁿquia ts'aⁿ na macwaaⁿaⁿ tyoo'waa oo ma'om na ñjom wasowaa na tic'oom'ya ts'oom na jnda tseixmaⁿna', waa jnaaⁿaⁿ nacjoo' seii' ndo' nioom' Ta Jesús.

²⁸ Nc'e na ljo', matsona' na cwii cwii ts'aⁿ cwitjoocheⁿ na nlcwaaⁿaⁿ tyoo'ñeeⁿ ndo' na nnc'om na ñjom waso'ñeeⁿ, c'oom'ya ts'oom na aa tjaa'naⁿ cwii nnom cantyja 'naaⁿaⁿ na matseicu'na' na nntseijomñê juu jo'.

²⁹ Ee ts'aⁿ na cwe' macwa'to ndo' cwe' ma'uuto meiⁿ ticw-jaa'ñê cwenta na la'xmaⁿna' seii' Ta Jesús, juu na macwaaⁿaⁿ ndo' ma'om, matseijndaa'ñena' na waa jnaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿna'.

³⁰ Macwe' jnaaⁿ na nmeiiⁿ cwil'a'yo', jo' chii majndyendyo' 'o wii'yo' ndo' tijnda'yo', hasta nt'om nc'iaa'yo' jnda tja.

³¹ Saꝯ xeⁿ ñequii'cheⁿ na cwiquaaⁿyaaya cwenta aa cwil'aaya yuu na maty'iomyana', quia jo' tixocaⁿna' na nnts'aa Ta Jesús xjeⁿ jaa,

³² ee quia mañequiaa Ta Jesús jaa, luaa' mach'eeⁿ cha ntsaala'nogoⁿa ndo' cha ticaⁿna' na nnt'ueeⁿ jaa cha'xeⁿ nnt'ueeⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

³³ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuu'yo', quia cwitjomndyo' na nlajomndyo' na nlcwa'yo' ndo' nncwe'yo' na cwicañjom n'om'yo' na tue' Ta Jesús, cwindo'yo' cwii ndo' cwii x'iaa'yo'.

34 Ndo' xeⁿ m'aaⁿ cwiindyoyo' 'o na ñe'jndoyo' cwa'jñeeⁿ na waa waⁿ'aⁿ cha' ticaⁿ'na' na nnt'uii Ty'o^ots'om jom na matseijomñê quia cwilajomndyo' Cena. Nt'omcheⁿ ñ'oom na cwita'x'ee'yo' no^oⁿ, cuajndyaa na m'aⁿ'yo' quia jo' nntseijndaa'ndyo' jooⁿ'a'.

12

Jndye nnom ts'iaaⁿ mañequiaa Espíritu Santo

1 'O nn'aⁿ'ya na cwila'yuyoyo', l'ue ts'o^oⁿ na caliu'yoyo' chiuu mach'ee Espíritu Santo na cwicandaaya cwii cwii nnom na l'ue ts'oom cha ndaaⁿ ndyaa'ntjooⁿ'ya nnom Ty'o^ots'om.

2 'O manquiujndaa'ndyo' cwitjoocheⁿ na cwila'yuyoyo', tyojaachuuna' 'o cha'cwijom na nchjaaⁿ'yo' na cwe' tyola't'maaⁿ'ndyoyo' joo na cwe' nn'aⁿ ñel'a na xondaⁿ nla'neiⁿ'na'.

3 Jo' chii matsjoo ndaa'yoyo', ts'aⁿ na matseixmaⁿ Espíritu Santo, xocatso na cju'wi'na' Jesús. Ndo' mati xocatso ts'aⁿ na cwiluiñe Jesús na matsa'ntjoom juu xeⁿ nchii m'aaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ nacje 'naaⁿ' Espíritu Santo.

4 Nquii Espíritu Santo jndye nnom mañequiaaⁿ na cwicandaaya cha cwicandaⁿ cwil'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'o^ots'om. Saa manquiiyeeⁿ mañequiaaⁿ na cwilaxmaaⁿ'ya joo jo'.

5 Jndye nnom niom na cwindyaa'ntjooⁿ'ya nnom Ta Jesús, saa manquii Espíritu matseijndaa'ñê cha'tso jooⁿ'a'.

6 Jndye nnom maniom na tjachuii' na cwiwil'ue cha cwicandaⁿ cwil'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ' Ty'o^ots'om. Saa nqueⁿ ñe'cwii cwiluiñê na mateijneiⁿ cwii cwiindyoyo' na cwil'aaya jooⁿ'a'.

7 Nnom cwii cwiindyoyo' mañequiaa Ty'o^ots'om cwii nnom na ma'moⁿ'na' na laxmaaⁿ'ya Espíritu cha nntei'jndeiina' nnc'iaaya na cwila'yuyoyo'.

8 Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na mañequiaaⁿ na cwiñe'quia ñ'oom' Ty'o^ots'om ñequio na jndoyo' n'om. Ndo' ñ'eeⁿ nt'omndye jooⁿ'a' manquii Espíritu mañequiaaⁿ na ndaaⁿ nla'neiⁿ'na' ñ'oom cha nla'noⁿ' nn'aⁿ chiuu l'ue ts'om Ty'o^ots'om na nnc'omna.

9 Ñ'eeⁿndye jooⁿ'a' na cautyja 'naaⁿ' Espíritu Santo la'xmaⁿ'na' na cwila'yuyoyo' n'omna, ndo' nt'omndye jooⁿ'a' cwicandaana na nla'n'maⁿ'na' nn'aⁿwii.

10 Nt'omndye jooⁿ'a' cwicandaana na ndaaⁿ n'ana ts'iaaⁿ t'maⁿ na ticaluina' cautyja 'naaⁿ' najndei nquii ts'aⁿ. Ndo' nt'om jooⁿ'a' cwicandaana na jeeⁿ ya cwiñequiana ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^ots'om ndaana. Nt'om jooⁿ'a' cautyja 'naaⁿ' Espíritu mañequiaa Ty'o^ots'om na ndaaⁿ ntjeii'na' cwent quia tiyuu' cwii ñ'oom na cwiñequia nn'aⁿ ndo' quia na mayuu' juuna'. Nt'om cwicandaⁿ cwila'neiⁿ nt'omcheⁿ nnom

ñ'oom ndo' wandyo' nn'aⁿ na mañequiaaⁿ na cwicandaa cwila'teincoo'na chiuu ma'moⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

11 Espíritu Santo ñecwii cwiluiñê. Manquiiyeeⁿ mañequiaaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿmeiⁿ ndaa nn'aⁿ cantyjati na l'ue ts'oom.

Luua matseijomna' na tjat'uii'ndyo ñ'eⁿ Cristo

12 Matseijomna' cantyja 'naaⁿ Cristo cha'cwijom ts'aⁿ na majndye tjat'uii' ndo' meiiⁿ jndyena' saa ñecwii ts'aⁿ tseixmaⁿ.

13 Ee cha'tsondyo meiiⁿ nn'aⁿ judíos jaa, meiiⁿ cwilui-indyo nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom griego, oo meiiⁿ nn'aⁿ na cwindya'ntjooⁿtyaaⁿya ndaa patrom 'naaⁿya, oo meiiⁿ nn'aⁿ na m'aaⁿya xjeⁿ 'naaⁿ ncjoo, cwii na jnda teits'oomndyo cwiluiindyo ñecwii seii' Cristo nc'e ñecwii cwiluiñê Espíritu, ndo' cha'tsondyo jnda to'ñoⁿya jom.

14 Ee seii' ts'aⁿ nchii ñe'cwii nnom tseixmaⁿ, jndye nnom tjacañjoom'ñê.

15 Xeⁿ cwe' nntso x'ee ts'aⁿ: “Nc'e na titseixmaⁿya ts'o ts'aⁿ jo' chii ticatseixmaⁿya cantyja 'naaⁿ seii' ts'aⁿ.”

16 Ndo' mati xeⁿ nntso tsua'qui ts'aⁿ: “Nc'e na nchii cwilui-indyo ts'omnnom ts'aⁿ, jo' chii ticat'uiindyo cantyja 'naaⁿ seii' ts'aⁿ.” Meiiⁿ na luua' nntso tsua'qui ts'aⁿ, saa tiyuu' na ljo'. Maxjeⁿ t'uii'na' ts'aⁿ.

17 Ee xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ n'omnnoom cwiluiñê, ¿chiuu nnts'aayom na ñeeⁿ? Ndo' mati xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñequii'cheⁿ lua'queeⁿ, ¿chiuu nnts'aayom na nncwjaaⁿ jndye?

18 Saa Ty'ooots'om jnda seinchoom'm ticwii cwii nnom nmeiⁿ naquii' seii' ts'aⁿ cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

19 Xeⁿ cha'waañe ts'aⁿ ñe'cwii nnom cwiluiñê, meiⁿchjoo ticandaa'ñe seii' ts'aⁿ.

20 Saa meiiⁿ na jndye nnom na tqueⁿ Ty'ooots'om na tjacat'uiiñe ts'aⁿ, maxjeⁿ ñ'eⁿ joo jo' candaⁿ cwiluiñe seii' ts'aⁿ.

21 Ts'omnnom ts'aⁿ tijoom ndaa nntsona' nnom ts'o ts'aⁿ: “Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'u.” Meiⁿ xqueⁿ ts'aⁿ tijoom ndaa nntsona' ndaa nc'ee ts'aⁿ: “Ja tjaa yuu l'uee'ndyo 'o.”

22 Saa jeeⁿ wandyo' waa cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa'. Ee mañ'eeⁿ yuu na ñjoom'ñe ts'aⁿ na cwitjeii'a cwenta na ndoo' nquiuuya na meiⁿ ticaⁿna' joona'. Saa jeeⁿ l'uena'.

23 Ndo' cwii cwii nnom seii'a na nquiuuya na tit'maⁿ la'xmaⁿna', cwil'aatyaa cwenta joona', ndo' cwii cwii nnom seii'a na tia nquiuuya na nleitquioo'na' ndaa nn'aⁿ, cwita'nty'iuu'ndyotyaa joona'

24 saa joo na tjacañjoom'ndyo yuu na titia nquiuuya na nnty'iaa nn'aⁿ joona' meiⁿ ticaⁿna' na nla'cuu'ndyo. Jo' chii cwiwitquioo' na Ty'ooots'om seicañjoom'm cha'waandyoñ'aaⁿ,

ndo' joo na cwila'cuu'ndyo, jooa' t'maⁿti mañequiaaⁿ na cwila'xmaⁿna'.

²⁵ Luaa' waa na s'aaⁿ na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ cha ticat-seituu ts'aⁿ na ya nnc'oomñe meiiⁿ ticañ'eⁿ cwii jooa'. Ee tqueeⁿ nmeiⁿ cha catei'jndeindyena' cwii cwii nnom seiia' na tjachuii'na'.

²⁶ Manc'e jo' chii quia wi' mach'eena' cwii joo na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, wi' mach'eena' cha'waañê. Ndo' quia ya cwii jooa', cha'waañê yaaⁿaⁿ.

²⁷ O cwiluiindyoy' seiia' Cristo, ee cwii cwiindyoy' matseixmaⁿ cwii cwii na tjacañjoom'ñê na matseicandaq'ñena' seiia'eⁿ.

²⁸ Maluaa' matseijomna' na jnda seijndaa'ñe Ty'ooots'om quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena seiia' Cristo. Najndyee tqueeⁿ apóstoles, nda we nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom na jnda t'mooⁿ ndaana, jnda ndyee nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, mati nn'aⁿ na nndaq nla' 'naaⁿ t'maⁿ na xocandaq nluina' cwe' najndei nquii ts'aⁿ, nda jo' nn'aⁿ na nndaq nla'n'maⁿna nn'aⁿwii, nda jo' nguiee na cwila'jndaa'ndye ñ'oom, nda jo' joo nn'aⁿ na mats'ia jo' nndaq nla'neiⁿna nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

²⁹ Ticha'tsondye cwiluiindyey apóstoles, meiⁿ nchii cha'tsondye cwiluiindyey profetas. Ticha'tsondye laxmaⁿ nn'aⁿ na cwit'mooⁿ chiuu ma'moⁿ ñ'oom'm. Meiⁿ nchii cha'tsondye cwil'a ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocandaq nluina' cwe' cantyja 'naaⁿ najndei na matseixmaⁿ nquii ts'aⁿ.

³⁰ Meiⁿ ticha'tsondye nndaq nla'n'maⁿ nn'aⁿwii. Mati ticha'tsondye nndaq nla'neiⁿ ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na macwixjeⁿ cwila'neiⁿ, meiⁿ nchii cha'tsondye nndaq nla'teincoo' ljo' cwit'mooⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

³¹ Jo' chii jo nnom Ty'ooots'om queⁿndyo' na nla'xmaⁿ'yo' nt'om ts'iaaⁿmeiⁿ na t'maⁿticheⁿ la'xmaⁿna'. Ndo' je' ñeca'mooⁿya ndaa'yo' cwii nnom na mañequiaaⁿ quii' n'ooya na cwiluii't'maⁿñeti juuna', nchiiti cha'tso nmeiⁿ'.

13

C'ooya na wi' n'ooⁿ nc'iaaya

¹ Xeⁿ nndaq nntseinaⁿya nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ, meiiⁿ ñ'oom na cwila'neiⁿ ángeles, saa tic'ooⁿ na wi' ts'ooⁿya nn'aⁿ, matseijomna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom na c'uaa tsom' na cwitjo' oo cha'cwijom ncjo cañjeeⁿ na cantseiiⁿ jndyena'.

² Ndo' xeⁿ nndaq nntseinaⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'ooots'om nooⁿ ndo' matsei'noⁿa cha'tso na wanty'iuu' na matseijn-daa'ñê na mandí'eeⁿ cha'tso na matsei'noⁿa, hasta nndaq

nquindyoo ntsjo nc'e na matseyu'ya ts'ooⁿ, saa xeⁿ tic'ooⁿya nawi' ts'ooⁿya nn'aⁿ, meiⁿchjoo tjayuu l'uendyo.

³ Ndo' xeⁿ cha'tso na maleiñ'oⁿ mañequia ndaa ndyeñeeⁿ ndo' meiiⁿ mañequiandyo na nla'cuee' nn'aⁿ ja ñequio chom, saa xeⁿ tic'ooⁿ na wi' ts'ooⁿ nn'aⁿ, tjaa yuu l'uendyo.

⁴ Juu ts'aⁿ na jnda ntyjii nn'aⁿ, ticatiom ts'om ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ, mal'ueeⁿ chiuu nnteijneiⁿ nn'aⁿ, titaa' ts'oom, titseis'añê titseiscuñê cantyja 'naaⁿaⁿ,

⁵ tintjeiⁿñe ñ'eⁿ nc'iaa', nchii ñequii'cheⁿ na m'aaⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ nquii, nchii ntyja ntyja matseiw'ii.

⁶ Juu na cwil'a nn'aⁿ na cwila'tjoondyena, tineiiⁿeⁿ, saa quia na majo'ndyo cwil'a nn'aⁿ, m'aaⁿ na neiⁿeⁿ.

⁷ Ts'aⁿ na jnda ntyjii x'iaa' matseiquii ts'oom cha'tso na matjoom, ñequio na macantyyaa' ts'oom ndo' ñequio na ticatiom ts'oom cantyja 'naaⁿ joona'.

⁸ Juu na m'aaⁿ ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa' tijoom cantycwiina'. Nncue'ntyjo xjeⁿ na tixocala'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na quia nluii, meiⁿ xocala'neiⁿna ñ'oom na tjachuii', meiⁿ xocaⁿna' ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ.

⁹ Ee ticandaa'ñ'eⁿ cwila'nooⁿâ ndo' mati quia nla'nooⁿñ'aayâ ñ'oom'm na cwiñequiaayâ,

¹⁰ saa quia nncwjee' juu na candaa'ñ'eⁿ quia jo' n'ndiina' nmeiⁿ na ticandaa' la'xmaⁿ.

¹¹ Quia ñet'ooⁿ na tyochjoo ja, tyotseinaⁿya, tyotseitiuuya ndo' ñet'oom' ts'ooⁿ cha'xjeⁿ cwii yucachjoo, saa quia na tue'ntyjo chuu'a 'ndi na ñet'ooⁿya cha'na joona.

¹² Ndo' maluaa' waa na matseijomna' cantyja 'naaⁿyâ, je' juu na cwila'nooⁿâ cantyja 'naaⁿ Ty'ooots'om, matseijomna' juuna' cha'cwijom na manty'iaa' ts'aⁿ nnon tsjo'jñom na jnda teitsa nnomna'. Saa juu na candaa'ñ'eⁿ quia na jnda tyjee'cañoom juuna' quia jo' candaa'ñ'eⁿ nntsei'noⁿa. Je' cwe' xeⁿntaⁿ xeⁿntaⁿ matsei'noⁿa saa quia ljo'cheⁿ nntsei'noⁿtcuundyo cha'xjeⁿ nquii Ty'ooots'om candaa'ñ'eⁿ mawajnaⁿa ja.

¹³ Niom ndyee nnom na waa ndo' waana': na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'ooots'om, na macantyyaa' ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ jom ndo' na m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jaa, saa t'maⁿti naquii' ntaaⁿ ndyee nmeiiⁿ, juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom nn'aⁿ.

14

Nn'aⁿ na nndaq nla'neiⁿ ñ'oom na tjachuii'

¹ Jo' chii cjoo' n'om'yo' na c'om'yo' na jnda nquii'yo' nn'aⁿ ndo' mati cantyyaa' n'om'yo' na nquii Espíritu Santo ñequiaaⁿ na nnda'yo' na nndaq nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooots'om, majndeiticheⁿ na nndaq ñequia'yo' ñ'oom'm.

² Ee ts'aⁿ na matseineiⁿ meiⁿnquia nt'omcheⁿ nnom ñ'oom cwe' tomti nnom Ty'oots'om matseineiⁿ, nchii ndaa nn'aⁿ nc'e tjaa ñeeⁿ juu na matsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. Cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo matseineiⁿ ñ'oom na wanty'iuu' m'aaⁿ'na', saa tjaa ñeeⁿ juu nntsei'noⁿ ñ'oom'ñeeⁿ.

³ Saa ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om, 'oonajnda nc'iaaⁿ'aⁿ na cwilayu' nc'e ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ ndo' cantyja 'naaⁿ na ljo' cwiñ'omt'maaⁿ'ndyena n'omna, ñ'oom'ñeeⁿ matseinjoom'na' joona.

⁴ Juu ts'aⁿ na ndaa nntseineiⁿ cwiicheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii', jaawijndei cheⁿnqueⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo saa juu ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ nquii Ty'oots'om nnom, ts'iaaⁿ'ñeeⁿ mach'eena' na 'oonajnda nn'aⁿ tmaaⁿ' cwentaaⁿ'aⁿ.

⁵ Ya ntyjii xeⁿ cha'tsondyo' ya nlaneiⁿ'yo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' saa neiⁿtyaya na ññe'quia'yo' ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om ndaa'yo' ee juuna' xcweti, nchiiti juu na matseineiⁿ ts'aⁿ meiⁿnquia nnom ñ'oom na tjachuii'. Macanda xeⁿ na matseiteincoo' ts'aⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cha joo nn'aⁿ tmaaⁿ' na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ nnc'oonajndana nc'e Espíritu Santo.

⁶ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwilayu'yo', meiⁿchjoo xocateijn-deiina' 'o na nncjocandoo'a 'o xeⁿ na matseinaⁿ cwe' ñ'oom na tjachuii', saa xeⁿ na nntseinaⁿya ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'oots'om nooⁿya, oo cwii ñ'oom na matsei'ñoⁿ'a cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm, oo cwii ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naaⁿ na quia nluii, oo cwii ñ'oom na m'mooⁿ ndaa'yo', nmeiⁿ' mayuu' nnteijndeiina' 'o.

⁷ 'Naⁿ na cwitjo' cha'na tmaaⁿ ñequio arpa, xeⁿ nchii tjachuii' jndyena', xotsei'ñoⁿ' ts'aⁿ cwaaⁿ cwii joona' macjo' ts'aⁿ.

⁸ Ndo' sondaro na mation jndye ntu, xeⁿ tijndaa' c'uaa jndye mach'eeⁿ, tixocala'c'eendye nc'iaaⁿ'aⁿ na nl'ana ndia'.

⁹ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naⁿ'yo', xeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿ'yo' tijndaa' joona' na cwindye nn'aⁿ, ¿chiiuuya na nla'noⁿ'na ljo' na cwindu'yo? Nntseijomna' cantyja 'naⁿ'yo' cha'cwijom ts'aⁿ cwe' matseixuaato quii' jndye.

¹⁰ Nnts'aacheⁿ'na' jndye nnom na tjachuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' cwii cwii joona' majndaa' ljo' ma'moⁿ'na'.

¹¹ Saa xeⁿ titsei'noⁿ'a ljo' ma'moⁿ ñ'oom na matseineiⁿ ts'aⁿ cwii ñ'oom'ñeeⁿ, nntseijomna' ja cha'cwijom ts'aⁿ cwiicheⁿ ndyuaa ndo' maljo'yu ntyjeeⁿ ñ'eⁿ ja.

¹² Jo' chii nc'e na cwila'queeⁿ n'om'yo' na ññequiaa Espíritu Santo na nlaxmaⁿ'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ, cjoo'ya n'om'yo' na jndye nnom ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ na nla'xmaⁿ'yo' na ññequiaana' na

nnc'oonajndann'aⁿ tmaaⁿl cwentaa' Ty'oots'om.

13 Jo' chii ts'aⁿ na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii', caⁿ nnom Ty'oots'om na nndaq̄ nntseiteincoom'm juuna'.

14 Ee xeⁿ matseinaⁿ nnom Ty'oots'om ñequio cwii nnom ñ'oom na tjachuii' na nchii ñ'oomya, na mayuu' matseinaⁿya ñequio espíritu 'naⁿya saq̄ tic'oom' ts'ooⁿ cantyja na mats'aa.

15 Quia jo' ¿chiiu macaⁿna' na cats'aa? Matsona' na catseinaⁿya cantyja 'naaⁿl espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na nla'noⁿya nn'aⁿ ljo' na matseinaⁿ. Macaⁿna' na cataya ñequio espíritu 'naⁿya ndo' mati ñequio na cwila'noⁿya nn'aⁿ ljo' na mataya.

16 Xeⁿ quia na matseineiⁿ ñ'oom na tjachuii' matseit'maaⁿndyu' Ty'oots'om, 'u mañequiaa' na quianl'uaaⁿaⁿ ñequio na xcwee'ya ts'om', saq̄ ts'aⁿ na ticatsei'noⁿl ñ'oom na matseineiⁿl, ¿chiiu nnts'aayuu na nntso Amén? ee cha ntyjii ñ'oom na matseineiⁿl.

17 Nnts'aacheⁿna' na 'u xcwe mañequiaa' na quianl'uaa' Ty'oots'om saq̄ ticateijndeina' tsaⁿñeeⁿ na nncjaanajneiⁿ na matseyoom'm.

18 Mañequia na quianl'uaa' Ty'oots'om na majndyeti ñ'oom na cwichuii' matseinaⁿya, nchiiti 'o,

19 saq̄ quia na m'aaⁿya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿl na macwji Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, yati ntyjii na cwe' ñe'om ñ'oom nntseinaⁿ na ya nla'noⁿl nn'aⁿ, nchiiti quii meiiⁿ ñ'oom ñequio ñ'oom na tjachuii'.

20 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', cantyja 'naaⁿl natia, cala'xmaⁿyo' cha'na yonch'u saq̄ cantyja 'naaⁿl na m'aaⁿl n'om'yo' ñ'oomwaa', cala'xmaⁿyo' cha'na nn'aⁿ na jnda tqiee n'om.

21 Ee naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Ñequio ñ'oom na cwichuii' na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuuaa nntseinaⁿya ndaq̄ nn'aⁿ tyuaawaa saq̄ meiiⁿ na luua' tixocala'ñ'oom'ndyena chiiu matsjoō”, luua' matso nqueⁿ na tseixmaaⁿ na catsaⁿlntjoom.

22 Quia na nndaq̄ nntseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxjeⁿ matseineiⁿ, juu jo' tseixmaⁿna' 'naaⁿ jo ndaq̄ nn'aⁿ na tyoola'yu'. Saq̄ juu na nndaq̄ nntseineiⁿ ts'aⁿ ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'oots'om nnoom tseixmaⁿna' 'naaⁿ jo ndaq̄ nn'aⁿ na cwila'yu', nchii cwentaa nn'aⁿ na tyoola'yu'.

23 Ee quia cwitjomndyo' na laxmaⁿyo' tmaaⁿl na macwji Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, ndo' xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneini'yo' ñ'oom na tjachuii', ndo' jo' jo' nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na quia mandiicheⁿ ñ'oom' Ty'oots'om oo ts'aⁿ na tyootseyu' jom, nntseitiuutoom na 'o jnda teintjeiⁿndyo'.

24 Saa xeⁿ cha'tsondyo' cwilaneiⁿ'yo' ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^ots'om ndaa'yo' ndo' xeⁿ juu xjeⁿ'ñeeⁿ nncjaquiee' cwii ts'aⁿ na tyootseyu' oo ts'aⁿ na quia mandiicheⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om, nlco'tiana' ntyjeeⁿ na waa jnaaⁿ'aⁿ ndo' nnc'oom' ts'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ nc'e ñ'oom na cwilaneiⁿ'yo'.

25 Ndo' na ljo' nleitquoo' cha'tso na wanty'iuu' na m'aaⁿ ts'oom. Quia jo' lcoom'm xtyeeⁿ na nntseit'maaⁿ'ñê Ty'o^ots'om ndo' nntsei'n^ooⁿ'oⁿ na mayuu'cheⁿ m'aaⁿ Ty'o^ots'om quii'ntaaⁿ'yo'.

Cha'tso candaq'ya caluii xjeⁿ na cwitjomndyena

26 Quia jo' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' quia cwitjomndyo' na cwila't'maaⁿ'ndyo' Ty'o^ots'om, nt'omndyo' 'o cata'yo' salmos, nt'omndyo' 'o cat'moⁿ'yo' ñ'oom na jnda t'moⁿ Ty'o^ots'om ndaa'yo', nt'omndyo' 'o ndaa nlaneiⁿ'yo' nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii' ñequio ñ'oom na maxjeⁿ cwilaneiⁿ'yo', ndo' nt'omcheⁿ nc'iaa'yo' cala'teincoo'na chiuu cwit'mo^on n'oom'ñeeⁿ. Saa cha'tso na cwil'a'yo' caluiina' na cateijndei-ina' na nnc'oonajnda nn'aⁿ na cwila'yu'.

27 Quia na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom na tjachuii', ñequii'cheⁿ ñe'we oo ndyeendyena na nla'neiⁿna. Cwii ndo' cwiindyena nla'neiⁿna ndo' mati ñ'eⁿ ts'aⁿ na nntseiteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ.

28 Ndo' xeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nndaq ntseiteincoo' ñ'oom'ñeeⁿ, yati na tint-seineiⁿ ñ'oom na tjachuii' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'. Cwe' naquii' ts'om nquii catseineiⁿ ñequio Ty'o^ots'om.

29 Ndo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^ots'om naquii' n'om, cala'neiⁿ meiiⁿ we oo ndyeendye jooⁿ ndo' nt'om nc'iaana queⁿ cwenta aa xcwe n'oom'ñeeⁿ.

30 Saa xeⁿ waa na m'moⁿ Ty'o^ots'om nnom cwiicheⁿ ts'aⁿ na wacatyeeⁿ jo' jo', quia jo' juu ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom quiaaⁿ na wanaaⁿ na nntseineiⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

31 Ndo' na luaa' cwii ndo' cwii ts'aⁿ nndaq nntseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^ots'om naquii' ts'om cha nnc'ooliu nn'aⁿ na cwila'yu' ndo' nnc'oola'n^otina.

32 Juu ts'iaaⁿ na mañequiaa ts'aⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'o^ots'om naquii' ts'oom, matsona' na joo nn'aⁿ na cwiñequiaa ñ'oom c'omna xjeⁿ 'naaⁿ x'iaana na tjom cwiñequiana ñ'oom.

33 Ee Ty'o^ots'om nchii cañ'eeⁿ cwiluiiñê, jom cwiluiiñê na tjoom' m'aⁿ nn'aⁿ ñequio nc'iaana.

Cha'xjeⁿ cwiwijndaa' quii'ntaaⁿ cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ cwentaaⁿ'aⁿ,

34 quia na cwitjomndye nn'aⁿ na nla't'maaⁿ'ndyena Ty'o^ots'om, matsona' na joo yolcu ñema'cheeⁿndyo c'omna ee

ticwanaaⁿ na nla'neiⁿna xjeⁿñeeⁿ. Macaⁿna' na c'omna nacje 'naaⁿ s'aana cha'xjeⁿ na matsaⁿntjom ljeii 'naaⁿ Ty'o^ots'om.

35 Xeⁿ waa ñ'oom na ñe'caliuna, quiejndyeena w'aana, quia jo' cata'x'ena ñ'oom'ñeeⁿ ndaa s'aana. Ee tixcwe na mawax'ee yuscu cwii ñ'oom quia cwitjomndye nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om.

36 C'oom' n'om'yo' na nchii quii'ntaaⁿ 'o jnaⁿjndyee ñ'oom' Ty'o^ots'om, meiⁿ nchii macanda ñencjo'yo' na jnda to'ñoom'yo' juuna'.

37 Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ cwiindyoyo' 'o na matseitiuu na cwiluiñe ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'o^ots'om oo na waa cwii nnom ts'iaaⁿ na mañequiaa Espíritu na matseixmaⁿ, catsel'nooⁿoⁿ na ñ'oomwaa' na matseiljeiya, ñ'oom na matsaⁿntjom Ta Jesús juuna'.

38 Saa xeⁿ titseiñ'oom'ñe ñ'oomwaa', tila'ñ'oom'ndyo' jom.

39 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu', cala'queeⁿ n'om'yo' na ndaa ñequia'yo' ñ'oom' Ty'o^ots'om. Meiⁿ ticala'cu'yo' nn'aⁿ na cwila'neiⁿ nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na tjachuii'.

40 Saa cha'tso cantyja na cwitjomndyo', caluina' cha'xjeⁿ na matsona' ndo' ñequio na xcweya m'aaⁿna'.

15

Cristo jnda mawando'xcoom

1 Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', matseil-cwii'ndyonda'a joo ñ'oom naya na jnda ñet'mooⁿya ndaa'yo'. Ñ'oom'ñeeⁿ jla'yu'yo' ndo' hasta xjeⁿ je'cheⁿ ndicwaⁿ tyeⁿ m'aⁿyo' cantyja 'naaⁿ juuna'.

2 Nc'e juu ñ'oom naya'ñeeⁿ cwilui'n'maaⁿndye añmaaⁿyo' xeⁿ cwiljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoñequiaya ndaa'yo', meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo na jla'yu'yo'.

3 Tyo'mooⁿ ndaa'yo' ñ'oom na to'ñooⁿya na t'manti tseixmaⁿna', na tue' Cristo cwentaa' jnaaⁿya cha'xjeⁿ cwit'mooⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii,

4 ndo' na ty'iuu nn'aⁿ jom, saa xuee na jnda ndyee tquiaa Ty'o^ots'om na tando'xcoom cha'xjeⁿ na matso ñ'oom'm na teiljeii,

5 ndo' teitquioo'ñê nnom Pedro nda jo' ndaa cha'tso apóstoles.

6 Jnda jo', teinoom' 'om siaⁿnto nn'aⁿ na cwila'yu', ñejom teitquioo'ñê ndaana na majndyendyeti naⁿñeeⁿ ndicwaⁿ cwita'ndo'na je' saa nt'om jnda tja.

7 Jnda jo' teitquioo'ñê nnom Jacobo ndo' jnda jo' teitquioo'ñê ndaa cha'tsondye apóstoles.

⁸ Ndo' na macandā mati teitquioo'ñê nooⁿ ja. Matseijomna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom cwii yu'ndaa na jndā teinom'na' xjeⁿ na nluiiñe.

⁹ Ee cha'tso nt'omcheⁿ apóstoles, t'maⁿti cwiluiindyena nchi-iti ja, meiⁿ ticatseixmaⁿya na nntseicajndyu'na' ja cwii apóstol ee tyoco'wi'a tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ.

¹⁰ Saa na matseixmaⁿya apóstol je', matseixmaⁿya jo' nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'oōts'om, meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo juuna', ee seijndotyaya naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ, nchiiti nt'omcheⁿ apóstoles, meiⁿ nchii cwiluii ts'iaaⁿñeeⁿ cwe' cantyja 'naⁿ nncō, saa cwiluii juuna' nc'e naya'ñeeⁿ na matseixmaaⁿ.

¹¹ Quia jo' tints'aa aa ja oo aa joona. Ñ'oomwa' ñ'oom na cwiñequiaayâ, ndo' juuna' ñ'oom na jndā jla'yuyoyo'.

Nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndā tja

¹² Cwiñequiaayâ ñ'oom na tando'xcoom jndā na tueeⁿeⁿ, quia jo' ¿chiiuu na ñ'eeⁿndyo' 'o na cwindu'yo' na taxocata'ndo'xco nn'aⁿ na jndā tja?

¹³ Ee xeⁿ tiyuu' na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jndā tja, quia jo' meiⁿ nquii Cristo tîcwando'xcoom.

¹⁴ Ee xeⁿ tîcwando'xcoom quia jo' juu ñ'oom na cwiñequiaayâ cwe' ts'iaaⁿndyo juuna' ndo' mati juu na cwila'yuyaya n'om'yo' cwe' ts'iaaⁿndyo.

¹⁵ Ee xeⁿ na mayuu' na ljo', quia jo' matseijndaa'ñena' cantyja 'naaⁿyâ na cwil'aayâ na cantuñe Ty'oōts'om ee jndā macwil'uuyâ na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo saa xeⁿ xocata'ndo'xco nn'aⁿ na jndā tja meiⁿ xocats'aana' na mayuu' na tando'xcoom.

¹⁶ Ee joo nn'aⁿ na jndā tja, xeⁿ xocata'ndo'xcona, quia jo' meiⁿ nquii Cristo tîcwando'xcoom,

¹⁷ ndo' xeⁿ tîcwando'xcoom cwe' ts'iaaⁿndyo juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eñê. Ndicwaⁿ cho' nqueⁿyo' jnaⁿyo'.

¹⁸ Ee xeⁿ luaa' waa mati nn'aⁿ na ñejla'yuyuyuy ñ'eñê na jndā tja, jndā tsuundyee.

¹⁹ Ee juu na cwicantyyaa' n'oōⁿya Cristo xeⁿ macandā xjeⁿ na cwitandōō'a je' mawañoom'na' jaa, wanty'iaa'ndyotyāya na cha'tsondyee nn'aⁿ.

²⁰ Saa ñ'oom na mayuu'cheⁿ na tquiaa Ty'oōts'om na wando'xco Cristo. Matseijomna' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'cwijom ntjom na cwiwe' jndyee ee quii'ntaaⁿ l'oo jom ts'aⁿ najndyee na tando'xco.

²¹ Cantyya 'naaⁿ cwii ts'aⁿ, jnaⁿna' na cwiwje nn'aⁿ tsjoomnancue. Mati cantyya 'naaⁿ cwii ts'aⁿ jnaⁿna' na cwita'ndo'xco nn'aⁿ.

22 Ndo' cha'xjeⁿ cantyja 'naaⁿ Adán cha'tsondye nn'aⁿ cwiwje, mati cantyja 'naaⁿ Cristo, cha'tsondye nn'aⁿ nnta'ndo'xcona.

23 Saa majndaa' na nluui na ljo': najndyee tando'xco Cristo, nda jo' quia na nncwjee'nnaaⁿaⁿ, nnta'ndo'xco nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyewentaaⁿaⁿ.

24 Quia jnda seityuii' Cristo cha'tsoñ'eⁿ na cwila'xmaⁿ na cwiqueⁿ xjeⁿ, ñequio cha'tso na cwitsantjom, quia jo' nntycwii cha'tsoñ'eⁿ. Nda jo' nquii na cwiluiiñê na matsa'ntjoom, ñnequiaaⁿ cwenta jo' l'o Tsotyeeⁿ Ta Ty'oots'om.

25 Ee tseixmaaⁿ na nntsa'ntjoom hasta xjeⁿ na jnda tju'cje Tsotyeeⁿ nacjee' nc'eeⁿ cha'tso na cwi'oo nacjoom'm.

26 Juu na macanda na nntseityueeⁿeⁿ na matseiweñe nacjoom'm, juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ.

27 Ee jnda tju'cje Ty'oots'om cha'tso nacjee' nc'ee Cristo, jo' chii quia na matsona' naljo', cwiwitquioo'ya na tic'oomna' nquii Ty'oots'om. Ee jom cha'tso jnda tqueeⁿ nacje 'naaⁿ Cristo.

28 Nquii Cristo cwiluiiñê Jnda Ty'oots'om. Quia jnda s'aaⁿ na cha'tso na niom cwitue'ndyecje jo' nnoom, quialjo' manquiiyeeⁿ nncju'ñecjeeⁿ nnom Ty'oots'om cha nntseixmaⁿ na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñê jo ndaa cha'tsoñ'eⁿ.

29 M'aⁿ nn'aⁿ na cwiwits'oomndye cwentaa nn'aⁿ na jnda tja. Saa xeⁿ na mayuu' tjaa'naⁿ na cwita'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja, quia jo' ¿ljo' ts'iaaⁿ na cwiwits'oomndyena cwentaa l'oo?

30 Ndo' xeⁿ ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja ¿chiiu na já cha'tso xjeⁿ m'aaⁿya na teincuu' waa na cwiitjooⁿya?

31 Ee 'io ndi 'io m'aaⁿya na teincuu' na ñe'catseicuee'na' ja. Ndo' na ljo', ñ'oom na mayuu' jo' cha'xjeⁿ mati na mayuu' na mañequiaana' na neiⁿya na cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwila'yuy' ñequio Jesucristo na nqueⁿ cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa.

32 Tsjoom Éfeso seijndoya cwii ts'oⁿ ñequio quioo' wje saa meiiⁿ na ljo' ¿yuu waa na mawantjoⁿ? Ee xeⁿ na mayuu' na ticata'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja yati call'aaya cha'xjeⁿ cwilue nn'aⁿ: “Cwa cwaa'a ndo' cwaaⁿya ee 'iocha luaa' nncwjaaya.”

33 Tiñe'quiandyoy' na ñe'nquiu'nn'aⁿna' 'o. Waa ñ'oom na matso ts'aⁿ: “Joo nn'aⁿ na tis'a la'xmaⁿ cwila'ndaa'na ts'iaaⁿ na ya na cwiluii.”

34 C'oom'nnda' n'om'yo' cha'xjeⁿ na matsona' na cal'a'yo'. Tsacwi'ntyje'yo' na cwil'a'yo' jnaⁿ ee m'aⁿ nt'omndyoy' 'o na ticalaxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om. Matsjoo na ljo' cha calui'jnaaⁿndyoy'.

Nmeiiⁿ nlaxmaⁿ seii nn'aⁿ na nnta'ndo'xco

35 Nnts'aacheⁿna' m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na nncwax'eeⁿ: “¿Chiuu nluiyuu na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja? ¿Chiuu mmaⁿl sei' na nla'xmaⁿna?”

36 Tijndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' nncwax'ee, ee tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ cha'cwijom nncue'na' cha nncwando' ntjom'ndaa.

37 Quia na wjaacanom' ts'aⁿ, nchii ts'oomtsjoo wjaacanoom'm, nnaⁿ wjacanoom'm oo tsjaaⁿ lqueeⁿ trigo oo cwicheⁿ nnom tsjaaⁿ.

38 Jnda na jnom' ts'aⁿ tsjaaⁿñeeⁿ, nquii Ty'oots'om mañequiaaⁿ chiuu mmaⁿna' cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom. Cwii cwii nnom tsjaaⁿ mañequiaaⁿ na nntseixmaⁿ juuna' cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

39 Cha'tso sei' tiñecwii xjeⁿ la'xmaⁿna'. Nn'aⁿ la'xmaⁿna cwii nnom sei', quioo' wandyo' seiiyo' ndo' cantsaa ñequio calcaa cwicheⁿ nnom sei' la'xmaⁿyo'.

40 Mati m'aⁿ cancjuu tsjo'luee ndo' m'aⁿ nt'om nnom na cwita'ndo' na tqeⁿ Ty'oots'om nnom tsjoomnancue, ndo' joo na m'aⁿ tsjo'luee cwichuii' na neiⁿncoo' joona' ñequio juu na neiⁿncoo' joo na m'aⁿ nnom tsjoomnancue.

41 Juu na caxueeñe ñe'quoom' cwichuii'na' ñequio na xuee chi' ñequio juu na caxueendye cancjuu, ndo' joo cancjuu cwichuii' na xueena' ñequio nt'omcheⁿ cancjuu.

42 Maluaa' waa na matseijomna' na cwichuii' na nla'xmaaⁿya quia na nntando'xcooya. Sei'ts'o na wjaanty'iuu'ñe ts'aⁿ tseixmaⁿna' cwii na nto' saa quia na nncwando'xcona', nntseixmaⁿna' cwii na tijoom cwii cue'.

43 Juu ts'oo na nncjanty'iuu' tseixmaⁿna' cwii na tal'ue saa jeeⁿ neiⁿncoo' tseixmaⁿna' quia na nncwando'xcoom. Quia na wjaanty'iuu'ñe ts'oo, meiⁿcwii tjaa na nndaⁿ nnts'aaⁿ, saa quia na nncwando'xcoom jeeⁿ t'maⁿ najneiⁿ.

44 Quia na wjaanty'iuu' sei'ts'o 'naaⁿl ts'aⁿ tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿl tyuaa, saa quia na nncwando'xcona' tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿl Espíritu Santo.

45 Maluaa' waa na ma'moⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, matsona': “Adán ts'aⁿ najndyee, tuiiñe ñ'eⁿ ts'o ndo' s'aaⁿ na tando'”, saa nquii Adán na macanda cwiluiiñe Espíritu, jom mañequiaaⁿ na cwita'ndo' nn'aⁿ.

46 Nchii juu cantyja 'naaⁿl Espíritu tyowaaⁿndyee, tyowaaⁿndyee cantyja 'naaⁿl tyuaa, jnda jo' chii tuua cantyja 'naaⁿl Espíritu.

47 Juu ts'aⁿ na t'oomjndyee s'aa Ty'oots'om juu ñ'eⁿ ts'o, tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl tyuaa. Saa nquii ts'aⁿ na jnda we cwiluiiñe na matsa'ntjoom, tseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿl cañoom'luee.

48 Seii'a nmeii'n la'xmaⁿna' cha'na ts'aⁿ na tuiiñejndyee ñequio ts'o. Saa seii'a na nlxamaaⁿya quia na nntandoo'xcooya nlxamaaⁿya cha'na seii' nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

49 Cha'xjeⁿ tyowaa Adán na s'aa Ty'oots'om maluaa' cwimaaⁿa. Mati xjeⁿ na nntandoo'xcooya mmaaⁿa cha'xjeⁿ waa Cristo na m'aaⁿ cañoom'luee.

50 'O nn'aⁿya, ñe'catsjooya ndaa'yo' sei' ñequio ndei' le-icandaa nntseijomna' joona' yuu na matsa'ntjom Ty'oots'om meiⁿ 'naⁿ na cwiwi'ndaa' xocandaa nntseijomna' joona' ñequio joo na ticantycwii na m'aⁿ.

51 Saa l'ue ts'ooⁿ na nla'noⁿyo' cwii ñ'oom na wanty'iuu' m'aⁿna'. Ticha'tsondyo nncwjaaya saa cha'tsondyo nntseichuiina'.

52 Jeeⁿ cjee na nluui na ljo' cha'na cwii ndii' na nntseitsja ts'aⁿ lua'nnom, xjeⁿ na nleic'uaa ndu na macandā. Ee maxjeⁿ nleic'uaa ndu ndo' nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tja na tajom cwjennda'na. Ndo' nntseichuii'na' jaa.

53 Ee jaa seii'a nmeiiⁿ na teincoondyo na wjaawi'ndaa'na' nlcwee'na' cwii na tijoom cwi'ndaa'. Jaa seii'a na nncue'na' nlcwaa'a cwii na tijoom ncue', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'.

54 Ee juu na laxmaaⁿya na cwiwi'ndaa'na', quia na jnda tcweena' juu na tijoom cwi'ndaa' ndo' juu seii'a na jaawe'na' quia na jnda tcweena' na tijoom cue', xjeⁿñeeⁿ nntse-icandaa'ñena' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': "Jnda seityuui' Ty'oots'om najndei na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ."

55 'Ū na mache' na cwiwje nn'aⁿ, ¿je' je' yuu waa na cwii nndaa ntsa' ñ'eⁿndyo? Meiⁿchjoo tjaa yuu cwii cuaa na ncwantjom'."

56 Juu jnaⁿ na laxmaaⁿya waa najndei na matseixmaⁿna', jo' chii cwiwjaaya. Ndo' juu ljeii na tqueⁿ Moisés waa najndei na matseixmaⁿna' na mañequiaana' na cat'uii jnaⁿ jaa.

57 Saa jndye na quianl'uaa' Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na cwinaⁿndyo nc'e nquii Ta Jesucristo na matsa'ntjom jaa.

58 Nc'e na luaa', 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, caljoo'ndyo'tyeⁿyo' ñequio Ty'oots'om, ñecwiitco titsawintyje'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom Ta Jesús ee manquiu'jndaa'ndyo' na jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyo juu ts'iaaⁿ nats'aⁿ nnoom.

16

Cwila'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na m'aⁿ Jerusalén

1 Cantyja 'naaⁿl ñ'oom na nla'tjom'yo' s'om na nl'a'yo' naya nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om na wi' m'aⁿna Jerusalén, luaa matseijndo'a n'om'yo'. Cal'a'yo' cha'xjeⁿ na tsjo^o na cal'a ntmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ ndyuaa Galacia.

2 Ticwii xueeneiⁿnc^o' cwii cwiindyo' 'o calat'ue'yo' cwanti na ñnequia'yo' cantyja na cwitantjom'yo'. Quia jo' quia na nncuaya quii'ntaaⁿ'yo' nchii s'om quia nlat'ue'cheⁿ'yo'.

3 Ndo' catjeii'ndyo' cwii oo we x'iaa'yo' na cwila'noⁿ'yo' na joona ya na nnc'ooñ'omna s'om'ñeeⁿ Jerusalén. Quia jo' quia na nncua^o na m'aⁿ'yo', nntseiljeiya cwii tsom na nnc'ooñ'omna.

4 Ndo' xeⁿ macaⁿna' na nncjo jo' jo', quia jo' nnc'oona ñ'eⁿndyo.

Ñe'cjaacando' Pablo nn'aⁿ na cwila'yu' Corinto

5 Nncjo na m'aⁿ'yo' xeⁿ jnda^o tjowino^o ts'o^ondaa Macedoⁿia ee maxjeⁿ matseijndaa'ndyo na jo' jojndyaa. Jnda^o jo' nncua^ocañooⁿya 'o.

6 Nnda^o nnts'aana' na nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo' meiiⁿ ñe'cwantindyo xuee oo cha'waa ncueeteiⁿ. Quia jo' 'o nnda^o nntsalacwanom'yo' ja nato quia na nncjo xeⁿ yuu cwijoyo.

7 Ee ticaljoya ts'o^o na cwe' cjee cjee m'aaⁿna' nncwinooⁿ na m'aⁿ'yo'. Ntyjaa'ya cwii ts'o^o na majndye xuee ndda^o nljoo'ndyo ñ'eⁿndyo', xeⁿ Ty'o^ots'om l'ue ts'oom.

8 Saa jnda^o seijndaa'ndyo na nljoo'ndyoty^o ñjaaⁿ tsjoom Éfeso hasta na jnda^o teinom xuee Pentecostés.

9 Ee jeeⁿ t'maⁿ maju'naaⁿñena' na mats'aa ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Jesús ndo' jeeⁿ ticwe' ts'iaaⁿ'ndyo meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na jndoo ja.

10 Nnda^o nnts'aana' na nncuee'cañoom Timoteo 'o. Xeⁿ na ljo', cala'lui'yo' jom cha nljeii'na' na ya nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'. Ee mati jom mañejuu ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ta Jesucristo mach'eeⁿ cha'xjeⁿ ja.

11 Jo' chii meiⁿcwiindyo' 'o tinc'om'yo' na tila'ñ'oom'ndyo' jom. Ñequio na xcwee' n'om'yo' cateijndei'yo' jom cha quia nlueeⁿeⁿ quii'ntaaⁿ'yo' quia jo' nndyolcweeⁿeⁿ ñequio na neiiⁿeⁿ. Meiⁿndo'a jom ñequio nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

12 Tyocaⁿ'a nnom nquii nn'aaⁿya Apolos na catseijomñe ñequio nn'aaⁿya na cwila'yu' na cwi'oocajndoo'na 'o. Saa na maje'ndyo ticats'aana' ts'oom na ñe'cjaⁿ. Majo' nncuee'cañoom 'o quia na ñnequiaana' na wanaaⁿ.

Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'

13 Queⁿl queⁿ'yo' cwenta chiuu cwii tsam'aⁿ'ti'yo'. C'om'tyeⁿ'yo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om.

Catsanajnda'yo' cantyja na cwila'yuyoyo' ñ'eñê cha'na nn'a'n na 'ooquiendye na ñe'cwii waa na cwil'a.

14 Cha'tso na cwil'a'yo', cat'mo'nyo' na wi' n'om' nc'iaa'yo'.

15 'O nn'a'ya, manquiu'yo' na cha'waa ts'oondaa Acaya, juu Estéfanos ñequio nn'a'n wa'n'a'n jla'yujndyeena ñ'e' Ty'oqots'om. Jooná cwijoo' n'omna na cwindye'ntjomna ndaa nn'a'n na cwila'yuy' ñ'eñê jo' jo'.

16 Macwe' jo' maca'n'a na catue'ndyo'cye'yo' ndaa nn'a'n na la'xma'n cha'na joona. Ndo' malaa'ti' cal'a'yo' ñequio cha'tso nn'a'n na cwilajomndye ñ'e'ndyena na cwiteijndeii ts'iaa'n'naa' Ty'oqots'om.

17 Jee'n nei'ya na jnda tyjee'cañoom Estéfanos ja, ñequio Fortunato ñequio Acaico. Cha'cwijom manty'iaya ncjo'yo' na manty'iaya joona, ee jnda jla'noomndyena cantyja 'na'ya cwii na leicandaq nl'a'yo' na tic'oomndyo'.

18 Na jnda tquiena na m'aa'ya, ñ'oom na jla'candiina ja tquiaana' na t'ma' ts'oq'n, majo'ti nnts'aana' ñ'e'ndyo' 'o quia na nlquienda'na na m'a'nyo'. Nn'a'n na cwindye'ntjomna cha'na joona matsona' na nla't'maa'ndye nn'a'n joo na'ñee'n.

19 Ntmaa'n' nn'a'n na macwji' Ty'oqots'om cwentaa'n'a'n na m'a'n ts'oondaa Asiawaa cwila'cwanomna na xma'ndyo'. Majuu nn'aa'ya Aquila ñequio scoom'm Priscila cwiluena na xma'ndyo' ndo' majo'ti cwilue nn'a'n tmaa'n' na cwitjomndye w'aana ñequio xuee' nque'n na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

20 Cha'tsondye nn'a'n na cwila'yuy' ñjaa'ñe cwila'cwanomna na xma'ndyo'. Nc'e na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'oqots'om, quia cwitjomndyo' ñ'e'n nc'iaa'yo' na tjoom' cwila'yuyoyo' ñ'e'ndyena, cata'nyo' lueena na cwiñe'quia'yo' na xma'ndyena.

21 Nncq Pablo na matseiljei xueya na matsjooya na xma'ndyo'.

22 Mei'cwi'ñee'che'n ts'a'n na ticajnda ntyjii nquii Ta Jesucristo, quiaa Ty'oqots'om na quioo ñ'oomwi' nacjoo' tsa'ñee'n. Quiaa'n na matyuaa' cwjee'nnda' nquii Ta Jesucristo.

23 Nquii Ta Jesucristo quiaa'n na c'oom naya na matseixmaa'n ñ'e'ndyo'.

24 Mañequiaana' na jee'n jnda ntyjiiya 'o nc'e jom. Mantyjati luaa'ndyo. Amén.

Carta na jnda we cwentaa nn'aⁿ tsjoom Corinto

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Corinto

¹ Mannco Pablo, cwiluiindyō apóstol, ts'aⁿ na maty'iom Jesucristo ts'iaaⁿ. Matseicwanoⁿya cartawaa ñequio Timoteo na m'aⁿl' o' tmaaⁿl' nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿl'yo' tsjoom Corinto ndo' mati ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñ'eⁿñê na m'aⁿ ts'ōndaa Acaya.

² Nquii Tsotyāya Ty'oōts'om ñequio Jesucristo na cwilui-ñê na matsa'ntjoom jaa, quiana na nnto'ñoom'yo' naya na laxmaⁿna ñequio na tjaañomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Matseiñjoom' Ty'oōts'om jaa na wi' na cwitjōoⁿya

³ Cwila't'maaⁿndyō Ty'oōts'om na m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa ndo' na matseiñjoom'm jaa. Jom cwiluiñê Tsotye Jesucristo na matsa'ntjom jaa.

⁴ Manquiiyeeⁿ mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyō n'oōⁿyâ nawi' na cwiwinōōⁿyâ. Luaa' mach'eeⁿ cha' nla'xmaaⁿyâ na ndaa ñequiaayâ na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na cwiwinom nawi'.

⁵ Ee na matcuuti na cwilajomndyō ñequio Cristo nawi' na teinoom, juu nawi'ñeeⁿ matseijndaa'ñena' na t'maⁿti mañequiaaⁿ na cwiñ'omt'maaⁿndyō n'oōⁿyâ.

⁶ Ndo' nc'e na ljo', quia matseijaa'ñena' nawi' na cwiwinōōⁿyâ, luaa' waa cha nntseiñjoom'na' 'o ndo' na nlui'n'maaⁿndyo' ee quia matseiñjoom' Ty'oōts'om jâ, mach'eeⁿ na ljo' cha mati nntseiñjoom'na' 'o nawi' na cwiwinom'yo' ndo' na nlui'n'maaⁿndyo' ndo' nc'e jo' ñequio na t'maⁿ n'om'yo' ndaa nla'quii n'om'yo' na cwitjom'yo' nawi' cha'xjeⁿ cwiwinōōⁿyâ.

⁷ Ee tyeⁿ waa na cwicantyjaa' n'oōⁿyâ jo nnom Ty'oōts'om cantyja 'naⁿyo', ee manquiuyaayâ quia maleichuwi'na' 'o cha'xjeⁿ na cwitjōōⁿyâ, mati mañequiaaⁿ na cwiñ'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' cha'xjeⁿ na mañequiaaⁿ na cwiñ'ōt'maaⁿndyō n'oōⁿyâ.

⁸ O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', l'ue n'oōⁿyâ na caliu'yo' cantyja 'naaⁿl' nawi' na tyotseijaa'ñena' nacjooyâ xjeⁿ na tyom'aaⁿyâ ndyuaa Asia. S'aana' na jeeⁿ jaa' juuna' hasta na ntycwii na m'aaⁿl' n'oōⁿyâ na nlui'n'maaⁿndyō naquii' nawi'ñeeⁿ, ndo' na ljo' jla'tiuuyâ maxjeⁿ nntseicwjetona' jâ.

⁹ S'aana' nquiuyâ na matseijomna' jâ cha'na nn'aⁿ na jnda teijndaa' na mañejom na cwje. Tuii na ljo' cha ca'mōⁿyana' ndaayâ na ñequii'cheⁿ c'oōⁿyâ na quit'maⁿ n'oōⁿyâ Ty'oōts'om

na mañequiaa na cwitando'xco nn'aⁿ na jnda tja, meiⁿ tanc'ooⁿyâ na ntyjaa' n'ooⁿyâ chiuu cwilaxmaaⁿ nncjooyâ.

¹⁰ Jnda seicandyaañê jâ nawi' t'maⁿñeeⁿ. Ndo' ndicwaⁿ matseicandyaañê jâ. Jo' chii jom ntyjaa'tyeⁿ n'ooⁿyâ na mati xuee na wjaatina' nntseicandyaañetyeeⁿ jâ,

¹¹ xeⁿ 'o cwiteijndei'yo' jâ na cwilaneiⁿ'yo' nnoom cantyja 'naaⁿyâ. Ee quia majndye nn'aⁿ cwitjeii'na ncueeyâ jo nnoom, nnts'aana' na majndyendyeti nn'aⁿ nñequiana na quianl'uaaⁿ'aⁿ na matio'naaⁿñê jâ.

Waa na seitsaaⁿñena' na tîcjaa Pablo Corinto

¹² Waa cwii nnom na mañequiaana' na neiiⁿyâ cantyja 'naaⁿ' juuna' na juu na m'aaⁿ'ya n'ooⁿyâ matsona' na cwit-saam'aaⁿyâ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ macaⁿ'na' na c'oom ts'aⁿ na jnda tqueⁿ Ty'oots'om na cwiluiiñe cwentaaⁿ'aⁿ na lju' ts'om ndo' mat'maⁿticheⁿ cwilaxmaaⁿ'yâ na ljo' jo ndaaⁿ 'yo' nc'e juu naya na matseixmaaⁿ, nchii cwe' na jndo' n'ooⁿ ncjooyâ.

¹³ Naquii' joo cartas na cwila'cwanooⁿ'yâ na m'aⁿ'yo' tomti cwit'mooⁿ joona' cha'xjeⁿ ñ'oom na cwiwiljeii nacjoona', ndo' cha'xjeⁿ na cwila'naⁿ'yo' ndo' na cwila'noⁿ'yo' ljo' cwila'candii joona'. Ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿ'ya na nncue'ntyjo na candaãⁿ nla'noⁿ'ya'yo' cantyja 'naaⁿyâ,

¹⁴ cha meiiⁿ na cwe' cwantindyo cwila'noⁿ'yo' cantyja 'naaⁿyâ je', saa juu xuee quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús na cwila't'maaⁿ'ndyo, 'o ndaaã nla't'maaⁿ'ndyo' jom cantyja 'naaⁿyâ cha'xjeⁿ jâ nla't'maaⁿ'ndyô jom cantyja 'naⁿ'yo'.

¹⁵ Nc'e na luaa' waa na ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿ'ya cantyja 'naⁿ'yo', seitiuuya na wendii' nncwinooⁿ na m'aⁿ'yo' na nty'iaaya 'o cha we ndii' nñequiaana' na neiⁿ'yo' na nty'ia'yo' ja,

¹⁶ ee seitiuuya na nty'iaaya 'o na mawinooⁿ'ya na majo ts'ondaa Macedonia, ndo' na nty'iannda'a 'o quia na nndyol-cwã'a na nnaaⁿ'ya jo' jo', ndo' na ljo' 'o ndaaã nnteijndei'yo' ja na jojotyã na nncuaⁿ ndyuaa Judea.

¹⁷ Ndo' na luaa' seijndaa'ndyo, ¿aa mach'eena' nquii'yo' na cwe' na s'aato na seijndaa'ndyo na luaa'? ¿Aa cwitjei'yo' cwenta na mats'aa cha'na mach'ee ts'aⁿ na m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue quia matsjoo "majo'ndyo" cwii ñ'oom saa ndanquia cwiwitquioo' na ma'moⁿ'na' na "nchii jo'", ndo' xeⁿ matsjoo na nchii jo' cwii ñ'oom, saa ndanquia ma'moⁿ'na' na majo'ndyo juuna'?

¹⁸ Saa macwji'yuu'ñe Ty'oots'om na nchii la'xmaaⁿ'yâ nn'aⁿ na mañejuu xjeⁿ cwil'uuyâ ndaaⁿ'yo' na waa na l'aayâ saa tical'aayâ.

¹⁹ Juu Silvano ñ'eⁿ Timoteo ñ'eeⁿna ñ'eⁿndyo na tyoñequiaayâ ñ'oom naya ndaaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Jesucristo

Jnda Ty'oots'om. Ñ'oom'ñeeⁿ nchii we ndii' tseixma^{na}, na waa xjeⁿ na majo'ndyo ndo' waa xjeⁿ na nchii jo'ndyo juuna'. Cantyja 'naaⁿ jom, ñequii'cheⁿ tseixmaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ñ'oom na mayuu'.

²⁰ Ee cantyja 'naaⁿ jom, cha'tso ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ, laxmaⁿ joona' na majo'ndyo nc'e Cristo. Ndo' na ljo', quia cwila't'maaⁿndyo Ty'oots'om, cwil'uuya Amén cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús.

²¹ Ee ñequii'cheⁿ mañequiaa Ty'oots'om na 'o ndo' já cwiljoo'ndyotyaa^{nya} cantyja 'naaⁿ Cristo ndo' jnda tqueeⁿ na cwiluiindyō na lju' n'oo^{nya}.

²² Ndo' cha m'mo^{na} na cwiluiindyō cwentaa^a, jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo quii' n'oo^{nya}, cwii na matseicandiina' na nnto'ñoo^{nya} cha'tso na matseijndaa'ñê.

²³ Maca^a nnom Ty'oots'om na cwiji'yuu'ñê cantyja 'na^{nya} na matseina^{nya} ñ'oom na mayuu'. Tícjo tsjom'yo' quia na seijndaa'ndyo na ncjo jo' ee na wi' ts'oo^{nya} 'o ee xeⁿ tjo na m'a^{nyo}' jnde'i'na na nntseitia'a 'o.

²⁴ Ee nchii ñe'quaa^{nyâ} xjeⁿ 'o cantyja na cwila'yu'yo' ee 'o xcweti waa na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om. Saaⁿ nc'e na ñe'cateijndeiyâ 'o na c'om'yo' na neiiⁿti n'om'yo'.

2

¹ Jo' chii seijndaa'ndyo na maxjeⁿ tícjo na m'a^{nyo}', tints'aa na nntseichjoo'na' n'om'yo'.

² Ee xeⁿ cantyja 'naaⁿ na ljo', nnts'aa na nntseichjoo'na' n'om'yo' ndo' na ljo' ntjom'yo', ¿ñeeⁿ ñnequiaa na nei^{nya}? Macanda 'o ee xeⁿ na maxjeⁿ tjo je' jnda s'aa cwii nnom na seichjoo'na' n'om'yo'.

³ Cwe' jo' na seiljeiya ñ'oom'ñeeⁿ na seicwano^{nya} na m'a^{nyo}' ee tiñe'cjonty'ia 'o na nl'a'yo' na chjoo' ts'ooⁿ ee matsona' na 'o ñnequia'yo' na nei^{nya}.

⁴ Ee sei'ndaa'na' ntyjiiya quia seiljeiya carta'ñeeⁿ, s'aana' na jeeⁿ jnda ntyjiiya hasta ty'iooya. Nchii seiljeiya juuna' na catseichjoo'na' n'om'yo' saaⁿ cha cala'n^{nyo}' na juu na jeeⁿ wi' ts'oo^{nya} 'o jeeⁿ t'maⁿ tseixma^{na}.

Cala't'maⁿ n'omna ts'aⁿ na seitjoõñe

⁵ Saaⁿ xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na s'aa na chjoo' n'om nn'aⁿ, nchii cwe' tomti ja na tquiaaⁿ na chjoo' ts'ooⁿ, s'aaⁿ na ljo' ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o, meiⁿ nchii cwe' na mawino^a na matsjooⁿ na ljo'.

⁶ Saaⁿ je' malei'tyeⁿ jnda tuii chiuu na majndyendyo'ti'yo' jla'jndaa'ndyo' na catioom cantyja na seitjoõñe.

⁷ Je' maca^{na} na cala't'maⁿ n'om'yo' jom ndo' quia'yo' na t'maⁿ ts'oom, tints'aana' na juu na m'aaⁿ na chjoo'

ts'oom na seitjooñê nncjan'oomna' jom na tacantjyaa' ts'oom Ty'oots'om.

⁸ Jo' chii macaⁿ'a ndaa'yo' na cat'moⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' jom.

⁹ Seiljeiya carta'ñeeⁿ na seicwanõⁿya na m'aⁿ'yo' cha nleitquioo' aa nla'canda'yo' ñ'oom na maquaⁿya ndaa'yo'.

¹⁰ Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwila't'maⁿ n'om'yo' mati ja matseit'maⁿ ts'oõⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ, ndo' meiⁿnguia 'ñeeⁿ na jnda seit'maⁿ ts'oõⁿ, jo nnom Cristo mats'aa na ljo' na cateijndeina' 'o,

¹¹ cha tincwantjom Satanás jaa ee manquiuuyaaya chiuu mayaaⁿ'aⁿ.

Waa na seitsaaⁿ'ñena' Pablo tsjoom Troas

¹² Quia na tjõ tsjoom Troas na ññequiaya ñ'oom cantyja 'naaⁿ Cristo ndaa nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, t'maⁿ tju'naaⁿ'ñena' na nndi'ntjõⁿya nnoom jo' jo',

¹³ saa meiiⁿ na ljo' tîleiquiaana' na ya ntyjii ee tîc'oomñe ti'nn'aaⁿya Tito. Nc'e na ljo', tsjõoya ndaa naⁿ'ñeeⁿ majõya, jluii'a na m'aⁿna, jndyõõndyeyuya ñjaaⁿ ts'õndaa Macedonia.

Cwicandaa cwitantjõõⁿya nc'e na m'aaⁿya nacje 'naaⁿ Cristo

¹⁴ Matseit'maaⁿndyõ Ty'oots'om na jeeⁿ quianl'uaaⁿ'aⁿ. Ee nc'e na m'aaⁿyâ nacje 'naaⁿ Cristo, jo' na meiⁿyuucheⁿ na cwitsaayâ, ñequii'cheⁿ nqueⁿ wjaachom jâ na cwicandaa na nnaⁿndyõ meiⁿljo'cheⁿ na cwitjõõⁿyâ. Jo' chii ñequii'cheⁿ mawil'uee'ñê jâ na 'oondye nn'aⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ. Juu ts'iaaⁿmeiiⁿ matseijomna' juuna' cha'cwijom na maju'na' jndye cachi ndaana.

¹⁵ Ee jaa nn'aⁿ na cwilayuu'a ñ'eⁿ Cristo matseijomna' cha'cwijom tsioom suu na mañequiaaⁿ nnom Ty'oots'om na cwit'oom'na' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwicalui'n'maaⁿndye ndo' mati nn'aⁿ na 'ootsuundyena.

¹⁶ Jo ndaa nn'aⁿ na 'ootsuundy laxmaaⁿya cha'cwijom cwii jndye na matseicwjeena' joona saa jo ndaa nn'aⁿ na cwilui'n'maaⁿndye laxmaaⁿya cha'cwijom cwii jndye na mañequiaana' na cwita'ndo' añaⁿna. Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ c'oom na cwe' cantyja 'naaⁿ nquii na nleinaaⁿ na nnts'aa ts'jaaⁿmeiⁿ'.

¹⁷ Ee m'aⁿ nn'aⁿ na cwit'mõõⁿ ñ'oom' Ty'oots'om cwe' cha ndaa nnta'ntjomna cantyja 'naaⁿ'na'. Saa jâ na cwiluiindyõ apóstoles, ñequio na xcwee'ya n'oõⁿyâ cwiñe'quiaayâ ñ'oom'm ndo' cwiluiindyõ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Cristo.

3

Ñ'oom na tijoom cachuii' na matseijndaa'ñe Ty'oots'om

1 Quia cwil'uuyâ na luaa', ¿aa m'aaⁿ n'om'yo' na cwitoo'nnda'â na cwila't'maaⁿndyo cheⁿncjooyâ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'aayâ? Oo ¿aa cwila'tiuu'yo' na macaⁿna' na nntsañ'ooⁿyâ cartas na cwilue nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jeeⁿ candaã' ts'iaaⁿ na cwil'aayâ? Oo ¿aa nntaaⁿyâ na quia'yo' carta na ndu'yo' na jeeⁿ candaã' ts'iaaⁿ cwil'aayâ? Nt'omcheⁿ nn'aⁿ luaa' cwil'ana.

2 Saã mancjo'ti'yo' cwiluiindyoy' cha'cwijom cwii tsom na teiljeiina' naquii' n'ooⁿyâ na ma'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwijaacañjoom' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om na cwiluii quii'ntaaⁿ'yo'. Nc'e cantyja 'naaⁿ juuna' nndaãⁿ nljeii ts'aⁿ chiuu waa ts'iaaⁿ na tyots'aa quii'ntaaⁿ'yo' ndo' nndaãⁿ ndii na jla'ljo'yo' Jesu-cristo.

3 Cwiwitquioo'ya na 'o laxmaⁿ'yo' cwii carta na nquii Cristo seiljeiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na jndaⁿ macwil'aayâ quii'ntaaⁿ'yo', na nchii teiljeii juuna' ñequio ndaantom, saã ñequio Espíritu Santo, meiⁿ nchii nacjoo' lcaa'ljo' saã teiljeiina' naquii' n'om'yo'.

4 Manquiuuyaayâ na luaa' waa ee cwicantyjaa' n'ooⁿyâ Ty'oots'om nc'e Cristo.

5 Meiⁿ nchii ncjooyâ waa cwii nnom na laxmaaⁿyâ na ndaaⁿ nl'uuyâ na jeeⁿ cwijaacañjoom' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na cwil'aayâ, nquii Ty'oots'om mañequiaaⁿ na cwijaacañjoom' cwil'aayâ juuna'.

6 Nqueⁿ jndaⁿ ty'ioom ts'iaaⁿ jâ na cwicandaãⁿ cwindyaⁿntjooⁿyâ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tijoom cachuii' na mañequiaana' na nluin'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Juu ñ'oom'ñeeⁿ waa najndeiina' na matseijndaa'ñena' na cwita'ndo'xco añmaaⁿ nn'aⁿ nc'e Espíritu Santo. Nchii maqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ mach'ee ljeii naqui. Ee ljeii'ñeeⁿ matseijndaa'ñena' na cwje nn'aⁿ.

7 Juu ljeii na tqueⁿ Moisés, teiljeiina' cjoo' lcaa' ljo'. Ñeseixmaⁿna' na caxueena' hasta tyoch'eena' na caxuee nnom Moisés, meiⁿ leicandaãⁿ nty'iaaⁿ nn'aⁿ Israel nnoom ndo' juu na caxuee nnoom cheⁿndyocheⁿ tjanduu'na'. Juu ljeii'ñeeⁿ na seijndaa'ñena' na cwiwje nn'aⁿ, tyjee'na' ñequio na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om,

8 nc'e na luaa' tyotseixmaⁿ juu na caxuee'ñeeⁿ, cwanti t'maⁿti tseixmaⁿ ñ'oom na tijoom cachuii' na cwito'ñooⁿya na matseijndaa'ñe Espíritu Santo.

9 Ee xeⁿ juu ñ'oom na seijndaa'ñena' na nnt'uiityeⁿna' nn'aⁿ tyotseixmaⁿna' na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om, quia jo' juu ñ'oom na maqueeⁿ jaa na tjaa jnaⁿ jlaxmaaⁿya, t'maⁿti na caxuee na tseixmaⁿna', nchiiti ñ'oom na tqueeⁿjñeeⁿ.

10 Meiiⁿ t'maⁿ na caxuee tyotseixmaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés,

saa juu ñ'oom na maqueⁿ Ty'oots'om jaa na tjaa jnaⁿ lax-maa^{ny}a, t'maⁿticheⁿ nacaxuee na tseixma^{na}'.

11 Jo' chii xeⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ na ticwiyo' meiiⁿ t'maⁿ tyotseixma^{na}' na caxuee na cwiluiiñe Ty'oots'om, saa je' juu ñ'oom na cwiljotyeⁿ t'maⁿticheⁿ na caxuee na cwiluiiñe tseixma^{na}'.

12 Nc'e juu ñ'oomxcowaa' mañequiaana' na cwicantyyaa' n'oo^{ny}â, jo' jo' na cwilanaa^{ny}â juuna' ndaa nn'aⁿ ñequio na t'ma^{ny}a n'oo^{ny}â.

13 Meiⁿ tiquil'aayâ cha'na tyoch'ee Moisés na tyotseicataaⁿ'aⁿ nnoom ñequio liaa cha juu na caxuee nnoom na ñeya tjantycwiina', titquioo' juuna' ndaa nn'aⁿ Israel.

14 Saa naⁿ'ñeeⁿ ticala'noⁿ'na na luaa tyoch'eeⁿ ee xjeⁿ je'cheⁿ quia cwila'naa^{na}'na ñ'oom tquiee'ñeeⁿ na tquiaa Moisés ndaana waa cwii na cha'cwijom liaa na matseicu'na' na nla'noⁿ'na na juu jo' macandaⁿ maquindyona' quia na matseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo.

15 Ee xjeⁿ je'cheⁿ, quia na cwila'naa^{na}'na ñ'oom na tyoñequiaa Moisés, ticala'noⁿ'na juuna'. Matseijomna' cha'cwijom na ta' na nla'noⁿ'na juuna'.

16 Saa quia cwilcwe' ts'om ts'aⁿ jnaaⁿ' na nntioñe l'o nquii na cwiluiiñe na matsaⁿ'ntjom, matseicanaaⁿ'ñena' na nntsei'noⁿ' ñ'oom'ñeeⁿ.

17 Ee manquii na cwiluiiñe na matsaⁿ'ntjom jaa, manquityeeⁿ cwiluiiñe Espíritu, ndo' meiⁿquiayuucheⁿ na m'aaⁿ Espíritu na cwiluiiñe, jo' cwindyaandye nn'aⁿ.

18 Jo' chii cha'tsondyo jaa nc'e na ticata' ndaaya ñequio cwii liaa, matseijomna' jaa cha'cwijom tsjoⁿ'nom na maju'na' na caxuee na cwiluiiñe Jesús na matsaⁿ'ntjoom jaa, ndo' 'io ndi 'io matseijomtina' jaa cha'na nqueⁿ na jaawijndyeti matseit'maaⁿ'ñena' jom na juu jo' cwina^{na}' cantyja 'naaⁿ' nqueⁿ na matsaⁿ'ntjoom jaa, na cwiluiiñe Espíritu.

4

Macanda Jesucristo cwiluiiñe na matsaⁿ'ntjoom

1 Jo' chii nc'e na m'aaⁿ Ty'oots'om na wi' ts'oom já na mañequiaaⁿ na cwilaxmaa^{ny}â ts'iaaⁿ'meiiⁿ na jeeⁿ cajndana', ticaⁿ'ndyaanc'uaaⁿ'ndyô na cwil'aayâ juuna'.

2 Ndo' meiⁿquia na jeeⁿ jnaaⁿ' na cwil'a nn'aⁿ na cwe' nty'iu, jnda tjeiⁿ'ndyô cantyja 'naa^{na}'. Meiⁿ tjaa'naⁿ cwii nnom na cwil'aayâ cha nñequiu'nn'a^{na}' nn'aⁿ. Meiⁿ tiquilachuii'â ljo' na ma'moⁿ' ñ'oom Ty'oots'om. Ñequii'cheⁿ cwilanaa^{ny}â ñ'oom na mayuu' ndo' nc'e na ljo' cwiñe'quiandyoñ'aa^{ny}â jo nnoom meiⁿljo'cheⁿ na m'aaⁿ' n'om nn'aⁿ cantyja 'naa^{ny}â.

³ Ee juu ñ'oom naya na cwiñe'quiaayâ, xeⁿ tseixma^{na}'cha'cwijom cwii 'naⁿ na matseicu'na' ndaana, macanda ndaa nn'aⁿ na 'ootsuundy tseixma^{na}' na ljo'.

⁴ Ee nn'aⁿ tsjoomnancue, cwe' nc'e na tyoola'yuna, jo' chii juu na cwiluiñe Ty'oots'om cwentaana matseicoom'm na nla'no^{na}, jo' na tileique^{na} cwenta na juu ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ Cristo na jeeⁿ cajnda tseixma^{na}' na jom jluii'ñe nquii Ty'oots'om.

⁵ Quia cwiñequiaayâ ñ'oom, nchii cwilanaa^{nyâ} chiuu laxmaaⁿ ncjooyâ, saa cwilanaa^{nyâ} na Jesucristo cwiluiñe na catsa'ntjoom ndo' na luaa', jâ cwiluiindyô na cwindya'ntjoo^{nyâ} ndaa'yo' nc'e na jnda nquiuuyâ Jesús.

⁶ Ee nquii Ty'oots'om na sa'ntjoom na cwixueeñe yuu na jaa^{ñe}, manquiiyeeⁿ jnda s'aaⁿ na seixueeñena' naquii' n'oo^{nyâ}, cha cantyja 'naaⁿ juu na caxuee'ñeeⁿ nnda nnta'jnaa^{ñâ} na t'maⁿ cwiluiñe nc'e mañejuu na xuee'ñeeⁿ matseixueeñena' nnom Jesucristo.

Jaa laxmaa^{nyâ} cha'cwijom ncuua ts'ocachu

⁷ Juu nayawaañe na jeeⁿ jndana', la'xmaa^{nyâ} juuna' naquii' seii'â na joo seii'â matseijomna' cha'cwijom ncuua ts'ocachu. Luaa' waa cha nleitquioo'ya na cwicanda^{aa} cwil'aayâ ts'iaaⁿmeiiⁿ nc'e Ty'oots'om mañequiaaⁿ na jndaayâ, meiⁿ nchii ncjooyâ waa na cwila'xmaa^{nyâ}.

⁸ Jo' chii meiⁿ na jndye nnom na ñe'catseic'oo^{na}' jâ, saa cwina^{ndyô}, meiⁿ niom na ñe'canchjena' jâ, saa ndicwaⁿ m'aa^{nyâ} na quit'maⁿ n'oo^{nyâ} Ty'oots'om.

⁹ Jndye nn'aⁿ cwintyjo jâ saa tyoo'ndii Ty'oots'om jâ. Cwitmeiiⁿndyena jâ nnom tyuaa, saa ndicwaⁿ m'aa^{tyaayâ}.

¹⁰ Mei^{nyuuche} na cwitsaayâ, ñequio seii'â nmeiiⁿ cwitjoo^{nyâ} na ñe'catseicwjeena' jâ cha'xeⁿ seicuee'na' Ta Jesús. Luaa' waa cha mati m'mo^{na}' na la'xmaa^{nyâ} juu na wando'xcoom.

¹¹ Ee yocheⁿ na cwitandoo^{'â}, 'io ndi 'io ñe'catseicwjeena' jâ nc'e na m'aa^{nyâ} cantyja 'naaⁿ Jesús, cha mati cantyja 'naa^{nyâ} ñequio seii'â nleitquioo' na la'xmaa^{nyâ} juu na wando'xcoom.

¹² Quia jo' meiⁿ wi' cwitjoo^{nyâ} na ñe'catseicwjeena' jâ saa cantyja 'naaⁿ jo', 'o la'xma^{nyo}' na cwitando'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om.

¹³ Naquii' ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': "Matseyu'a ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii macwji'yuu'ndyo cantyja 'naa^{na}." Mati jâ cwilayu'ya n'oo^{nyâ} ñ'eⁿñeⁿ ndo' cwilanaa^{nyâ} cantyja 'naaⁿ jo'.

¹⁴ Ee manquiuuyaayâ na nquii Ty'oots'om na tquiaaⁿ na tando'xco Jesús jnda na tue', nnts'aa na nntandoo'xcooyâ

ñ'eⁿñê, ndo' ñecwii tmaaⁿ nncjachom 'o ñ'eⁿndyo jâ yuu na m'aaⁿ.

¹⁵ Cha'tso nawi'meiiⁿ na cwiwinooⁿyâ ts'iaaⁿ'na' na catei-jndeiina' 'o, cha na majndye nn'aⁿ nnto'ñoomna naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, ndo' na ljo' jndye joona ñnequiana na quianl'uaaⁿ'a' cha catseit'maaⁿ'ñena' jom.

¹⁶ Jo' chii tica'ndyenc'uaa'ndyô ee meiiⁿ na jaaju'cjena' seii'â saa 'io ndi 'io cwiwiteiiⁿxco naquii' n'ooⁿyâ.

¹⁷ Ee joo nawi' na cwitjooⁿyâ je' ñequio seii'â, cwe' chjootindyo joona', tiyocheⁿ cwiwinooⁿyâ joona' ndo' cantyja 'naaⁿ jo' cwicandaaya cwii na tintycwii na matseit'maaⁿ'ñena' jaa na juu jo' t'maⁿ'ti ndo' jndati tseixmaⁿ'na', nchiiti cha'tso nmeiⁿ'.

¹⁸ Ee tiquitjaa'ndyô cwenta na wi' na tquiioo' na cwitjooⁿyâ. Cwiquaaⁿyâ cwenta joo 'naⁿ na tileicanty'iaaya, ee joo na cwinty'iaayâ, ticaljotyeⁿ'na', saa joo na titquioo' m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ.

5

Nnto'ñooⁿya seii'a na xco

¹ Seii'a nmeiiⁿ la'xmaⁿ'na' cha'cwijom cwii w'aa na cwe' cwantindyo chu waana'. Ndo' manquiuuya xeⁿ nntyuii' juuna' jndâ seijndaa'ñe Ty'oots'om w'aa na xcona' jo cañoom'luee na ticantycwii na waana', na nchii nn'aⁿ l'a juuna'.

² Ee mayuu' yocheⁿ na cwitandooⁿ'a ñequio seii'a nmeiiⁿñe, cwila'ncjoo'ndyo ee queeⁿ n'ooⁿ'ya na nnc'ooⁿ'ya w'aaxco na waana' cañoom'luee,

³ ee na nla'xmaaⁿ'ya juuna', nntseijomna' jaa cha'cwijom ts'aⁿ na cwee liaa', nchii cha'na ts'aⁿ na ñecasei'ñe.

⁴ Seii'a nmeiiⁿ na laxmaⁿ'na' cha'cwijom w'aa yuu na cwic'aaⁿ'ya, jaawi'ndaa'na', jo' cwilancjoo'ndyo ndo' matsei'ndaa'na' nquiuuya ee nchii cwe' na ñeca'ndyaaya seii'a na n'ndiina' jaa cha'cwijom ñecantsei'ndyo, saa nc'e na ñe'cwaⁿ'a seii'a na xcona', cha juu na laxmaaⁿ'ya na cwiwi'ndaa' ndo' na 'oowje cwitsuuñ'eⁿ'na' nc'e na laxmaaⁿ'ya na ticantycwii na cwitandooⁿ'a.

⁵ Nquii Ty'oots'om jndâ seijndaa'ñê na nluii na luaa', ndo' cha na m'moⁿ'na' na nntseicandaⁿ'ñê juuna', jndâ tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'ooⁿ'ya, cwii na ma'moⁿ'na' na cwiljotyeⁿ ñ'oom na jndâ toom.

⁶ Jo' chii cwiñ'omt'maaⁿ'ndyo n'ooⁿ'ya na yocheⁿ na ndicwaⁿ tandooⁿ'a ñequio seii'a nmeiiⁿ, tyoto'ñooⁿ'ya w'aaya, ñecatsona' na tic'ooⁿ'ya ñequio nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

⁷ Ee cwitsam'aaⁿ'tyaaya nc'e na cwila'yuy'a cwii n'ooⁿ'ya ñ'eⁿñê, nchii nc'e na cwinty'iaandaaya jom.

⁸ Saa m'aa^{ny}a na quit'maⁿ n'oo^{ny}a Ta Jesús ndo' nl'ueyaya n'oo^{ny}a na tacatando^otya^{ay}a ñequio seii'a nmeiiⁿ cha nnda^a nntando^o'a yuu na m'aaⁿ.

⁹ Jo' chii cha'tso na cha'tso na cwil'aaya, cwijoo' n'oo^{ny}a na ñequii'cheⁿ cal'aaya yuu na cwijaawee'ntyjeeⁿ, meiiⁿ na cwit-sam'aa^{ny}a^{ay}a ñ'eⁿ seii'a nmeiiⁿ, oo meiiⁿ na jnda 'ndya^{ay}a juuna'.

¹⁰ Ee cha'tsondyo nncwintyja^a'a jo nnom Cristo na nncu'xeeⁿ jaa, cha cwii cwiindyo nnto'ñoo^{ny}a cantyjati na jnda ñel'aa xjeⁿ na ñet'oo^{ny}a ñequio seii'a, aa na maty'iomyana' ndo' aa na tia.

Cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿndyo nc'e Cristo

¹¹ Nc'e na nntu'xeⁿdye nn'aⁿ, jo' chii cwijoo' n'oo^{ny}a na quiandye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Nquii Ty'oots'om ntyjiijn-daa'ñê chiuu n'oo^{ny}a ndo' ntyjaa' n'oo^{ny}a na mati 'o.

¹² Tinc'oom' n'om'yo' na ñe'calat'maaⁿndyo cheⁿncjooyâ ndaa'yo'. Já cwe' cwiñequiaayâ na wanaaⁿ na c'om'yo' na jnda nquii'yo' já, cha nnda^a nla'lcwe'yo' ñ'oom ndaa^a nn'aⁿ na cwilas'andye cantyja chiuu na cwiwitquioo', nchii cantyja chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ naquii' ts'om.

¹³ Ee meiiⁿ cwilue nn'aⁿ na jnda teintjeiⁿndyô, luaa' lax-maa^{ny}a nc'e Ty'oots'om, ndo' xeⁿ laxmaa^{ny}a ts'aⁿ na yaa', luaa' waa cha' cateijndeina' 'o.

¹⁴ Juu na m'aaⁿ Cristo na candya' ts'oom já cwiluiiñena' cwii na matsaⁿntjomna' ee nquiuuyaayâ na tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ, jo' chii cha'tsondyo cwiluiindyo l'oo.

¹⁵ Tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ cha joo nn'aⁿ na cwitando'na tic'omtina cantyja na l'ue n'om nquieena, saa catando'na cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na tueeⁿeⁿ ndo' tando'xcoom cwentaana.

¹⁶ Jo' chii je' tacotjeii'â cwenta chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue cwitjeii'na cwenta chiuu tseixmaⁿ cwii x'iaana. Tyowaa cwii tiempo maluaa' tyotjeii'â cwenta chiuu tseixmaⁿ Cristo saa je' tacoll'aayâ na ljo'.

¹⁷ Jo' chii ts'aⁿ na matseitjoom'na' juu ñequio Cristo, cwiluiiñe ts'aⁿ na jnda tuiiñe xco. Cha'tso na tijo'ndyo na ñeseixmaaⁿ jnda teinom, cha'tso cantyja 'naaⁿ'aⁿ laxmaⁿ xcona'.

¹⁸ Nquii Ty'oots'om mach'eeⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ!, majom maqueeⁿ jaa na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo nc'e Cristo ndo' maty'ioom ts'iaaⁿ jaa na quiandye nn'aⁿ na caljoya ts'oom ñ'eⁿndyena.

¹⁹ Luaa matsona': Cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿ nn'aⁿ nc'e Cristo, meiⁿ ticwjaa'ñê cwenta na la'xmaⁿna jnaⁿ, ndo' ty'ioom ts'iaaⁿ ndaa^{ay}â na ñequiaayâ ñ'oom ndaa^a nn'aⁿ na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyena.

²⁰ Je' cwiluiindyô nn'aⁿ na cwila'candii 'o ñ'oom na matseicwanom Cristo na m'aⁿ'yo'. Maty'iomna' na nquii Ty'oôts'om matseity'ooñê ndaa'yo' ñequio ñ'omndyuayâ. Jo' chii ñequio xuee' Cristo cwila'ty'oondyô ndaa'yo' na caljoya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oôts'om.

²¹ Cristo meiⁿcwii jnaⁿ tîcatseixmaaⁿ, saã nc'e na candya' ts'om Ty'oôts'om jaa, jo' na s'aa na matseixmaaⁿ jnaⁿ cha jaa na matseitjoom'na' ñ'eⁿñê nndaã nla'xmaaⁿya cantyja na maty'iomyana' cha'xjeⁿ na macaⁿna'.

6

¹ Nc'e na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwil'a ts'iaaⁿ ñ'eⁿ Ty'oôts'om, cwil'aayâ ty'oo ndaa'yo' na til'a'yo' na ticato'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

² Ee naquii' ñ'oom' Ty'oôts'om na teiljeii matsoom: Jndiia ñ'oom na tsu' nooⁿ juu xjeⁿ na tjawee' ts'oqⁿ ñ'eⁿndyu'. Teijndeiya 'u juu xuee na seijndaa'ndyô na nncwji'n'maaⁿndyô 'u.

Cala'noⁿ'yo' ñ'oomwaa' na tso Ty'oôts'om. Je' cwiwee' xjeⁿ na ñecateijneiⁿ 'o. Je' xcwe xjeⁿ na jeeⁿ ñ'e'cwji'n'maaⁿñê 'o.

³ Meiⁿcwii tiquil'aayaayâ cha catseilcwe'na' ts'om ts'aⁿ, tints'aana' na tia ñ'oom cwiwineiⁿ cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'aayâ.

⁴ Na cha'tso na cwil'aayâ cwijoo'ya n'oqⁿyâ na m'moⁿna' na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Ty'oôts'om, na jndye nnom nawi' na cwiwinooⁿyâ, m'aaⁿyâ na t'maⁿya n'oqⁿyâ, ñequio na matseitjoona' na nleil'uee'ndyô ndo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom najndei'na' na mat'uiina' jâ,

⁵ cwitjoqⁿyâ na cwicachoo'â cwil'a nn'aⁿ, ndo' na cwitioomna jâ l'aancjo. Quia waa tacwaxua ndyueena cjooyâ. Ndo' mati m'aaⁿyâ na jndei'na' na cwil'aayâ ts'iaaⁿ cha'na meiⁿquiandyo ts'aⁿ na m'aaⁿ moso. Ndo' na macwji'na' tsa'tsjom ndaayâ ndo' mati cwitjoqⁿyâ na matseitjoona' ljo' nntquiaayâ,

⁶ mati cwit'moqⁿyâ na cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Ty'oôts'om cantyja 'naaⁿ na lju' na cwitsaam'aaⁿyâ ndo' mati na cwila'noⁿ'â ñ'oom na mayuu' ndo' na m'aaⁿyâ na nioom' n'oqⁿyâ ñequio nn'aⁿ, ndo' na ya nn'aⁿndyô quio joona, ma'moⁿna' na ljo' nc'e m'aaⁿ Espíritu Santo ñ'eⁿndyô, ndo' cantyja 'naaⁿ na xcwee'ya n'oqⁿyâ na wi' n'oqⁿyâ nn'aⁿ,

⁷ ma'moⁿna' na ljo' nc'e xcwee' n'oqⁿya na cwiñequiaayâ ñ'oom na mayuu', cwiluii na ljo' ñequio najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ty'oôts'om. Ntyjaya ndo' ntyjatymaⁿ cwivil'uee'ndyô l'ots'iaaⁿ na maty'iomyana'.

⁸ Quia waa cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ jâ, quia waa ticuee' n'omna jâ. Quia waa cwiluena na ya nn'aⁿndyô, ndo' quia waa cwiluena na tia nn'aⁿndyô. Quia waa cwiluena na cantundyô meiiⁿ ñ'oom na mayuu' cwilanaaⁿyâ.

⁹ Waa xjeⁿ na cwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyô cha'cwijom la'xmaaⁿya nn'aⁿ na tjaa 'ñeeⁿ cwajnaaⁿ meiiⁿ jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwita'jnaaⁿna jâ. Waa xjeⁿ teincuu' m'aaⁿya na ñe'cala'cwjeena jâ saa ndicwaⁿ cwitandoo'a, cwicachoo'a saa tyoowjaayâ.

¹⁰ Meiiⁿ na maniom na matseichjoo'na' n'ooⁿyâ saa m'aaⁿyâ na neiiⁿyâ. Meiiⁿ na jneeⁿndyô saa cantyja 'naaⁿyâ maqueⁿna' jndye nn'aⁿ na tyandyena jo nnom Ty'ooots'om. Meiiⁿ na meiⁿchjoo tjaa na cwileiñ'ooⁿyâ, saa cha'tsoñ'eⁿ la'xmaⁿna' cwentaayâ.

¹¹ 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoy' na m'aⁿyo' tsjoom Corinto, tyoonquio'nn'aaⁿyâ 'o, ndyeyu cwilanaaⁿyâ ndaaⁿyo'. Tyoola'cuu'â ndaaⁿyo' chiuu m'aaⁿ n'ooⁿyâ ñ'eⁿndyô'.

¹² Meiⁿcwii tyooch'eeⁿna' na wandii' n'ooⁿyâ ñ'eⁿndyô'. Saa xeⁿ laxmaⁿyo' na wandii' n'om'yo' ñ'eⁿndyô quia jo' ncjo'yo' waa chiuu cantyja 'naⁿyo'.

¹³ Cha'xjeⁿ nquii tquie ts'aⁿ matseineiⁿ ndaaⁿ ntseinda, mats'aa ty'oo ndaaⁿyo', c'om'yo' na jnda nquiu'yo' ja cha'xjeⁿ jnda ntyjiya 'o.

Cwiluiindyo wa'ts'om 'naaⁿ Ty'ooots'om na wando'

¹⁴ Tilax'iaa'ndyô' ñequio nn'aⁿ na tyoolayu', ee xeⁿ luaa' cwil'a'yo' tixotseiljoyuna' 'o ñ'eⁿndyena. Ee nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana' xondaã nlajomndyena ñequio juu na matseixmaⁿ natia. Meiⁿ nn'aⁿ na cwila'jomndye ñequio na cwiluiñe naxuee xondaã nnla'x'iaa'ndye ñequio na tseixmaⁿ najaaⁿ.

¹⁵ Ee xotseitjoom'na Cristo ñequio Satanás. Ndo' mati ts'aⁿ na matseyu', xondaã nntseitjoom'na' jom ñequio cwii ts'aⁿ na tyootseyu'.

¹⁶ Nn'aⁿ na cwiluiindye waa' Ty'ooots'om, ¿aa ndaaⁿ nlei-jom ñ'oom joona ñequio nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na nchii jom cwiluiindyena'? Ee 'o cwiluiindyo' wats'om 'naaⁿ Ty'ooots'om na wando', cha'xjeⁿ tsoom:

Ja nnc'ooⁿ naquii' n'omna, ndo' nnconooⁿya quii'ntaaⁿna.

Ja nntseixmaⁿya Ty'ooots'om cwentaana,

ndo' joona nluiindyena tmaaⁿ cwentaya.

¹⁷ Ndo' na luaa' waa, mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljei na matso nqueⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa. Matsoom:

'O je', calui'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye.

Catjei'ndyo' cantyja ljo' laxmaⁿ na'ñeeⁿ.

Meiⁿ tant'ue'yo' 'naⁿ na tilju' tseixmaⁿ.

Xeⁿ nmei^{n!} nla'nda'yo' quia jo' nloñ^onya 'o.

18 Ndo' nntseixmaⁿya Tsotye'yo'.

Ndo' mati 'o nla'xma^{n!}yo' ntseindaaya na naⁿnom ndo' naⁿlcu. Nmei^{n!} ñ'oom na tso nqueⁿ na matseixmaaⁿ na catsaⁿntjoom jaa na tjacantyja na cwiluiñê najneiⁿ.

7

1 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'ooⁿya, nc'e na la'xmaaⁿya ñ'oommei^{n!} na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ, jo' chii macaⁿna' na cala'lju'ndyo cantyja 'naaⁿ cha'tso na matse-icw'aa'ñena' seii'a ñequio n'ooⁿya. Ndo' ñequio na nquiaaya na nc'oom na ticjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyo, candaⁿ quiandyoñ'aaⁿ cha'tso na l'ue ts'oom.

Neii^{n!} Pablo na joo nn'aⁿ Corinto tioo' n'omna ñ'eⁿñê

2 Cwa quiandyo' na nntseitjoom'nnda'na' jâ ñ'eⁿndyo'. Jâ meijom ndii' tyool'aayâ nawi'ndyô ñ'eⁿndyo'. Meiⁿ tyoola'tjoondyô nnom meiⁿcwiindyoy' 'o, meiⁿ na ñe'nquiog'nn'aa'yâ 'o.

3 Saaⁿ nchii luaa' matsjoo na matseitia'a 'o ee jnda ñetsjoo na m'aⁿyo' naquii' ts'ooⁿya meiiⁿ na nntandoo'â oo meiiⁿ na nncwjaayâ ñ'eⁿndyo'.

4 T'maⁿ waa na t'maⁿ ts'ooⁿya 'o ndo' jeeⁿ neiⁿya 'o. Quii'ntaaⁿ cha'tso nawi' na cwiwinooⁿyâ tileicantycwii na m'aaⁿya na neiⁿya.

5 Ee cantyjati na squiaayâ ts'ooⁿdaa Macedonia, tileiquiaana' na nnta'jndyaayâ ee lomañjaaⁿ jndye nnom na tyoco'wi'na' jâ, tyolawendye nn'aⁿ nacjooyâ ndo' macaty'uaya.

6 Saaⁿ nquii Ty'oots'om na mañequiaaⁿ na t'maⁿ n'om nn'aⁿ na m'aⁿ na chjoo' n'om, manquiiⁿtyeeⁿ tquiaaⁿ na t'maⁿ n'ooⁿya na tyjee'cañoom Tito jâ,

7 ee nchii macandaⁿ cwe' na tyje'cañoom jâ, saaⁿ mati nc'e na tquia'yo' na neiiⁿeⁿ na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyo'. Ee seicañeeⁿ na jeeⁿ ñe'canty'ia'yo' ja, ndo' na tia nquiuyoy' ljo' na tuii quii'ntaaⁿyo'. Mati tsoom na tyojoo' n'om'yo' na nla'canda'yo' ñ'oom na seijndo'a n'om'yo'. Ndo' quia na jndiia na ljo', t'maⁿti tioo na neiⁿya.

8 Ee meiiⁿ na juu carta'ñeeⁿ seichjoo'na' n'om'yo', saaⁿ tico'tiana' ntyjii na ljo' s'aa ee jnda ljeiya na cwe' chjootindyo s'aana' na tco'tiana' nquiuyoy',

9 saaⁿ je' neiⁿya na seicwanooⁿya juuna' meiⁿ nchii na seichjoo'na' n'om'yo' na tquiaana' na neiⁿya, tquiaana' na neiⁿya na 'o tioo' n'om'yo', na jo' jo' tjawee' ntyjii Ty'oots'om. Ndo' na luaa' tqiioo'ya na nchii s'aaya cwii nnom na seil-cwe'tya'na' 'o.

10 Ee quia na mañequiaa Ty'oots'om na matseichjoo'na' ts'om ts'aⁿ cwii na ticatsa'ntjomna' na mach'ee, luaa' mach'eeⁿ cha nlcwe' ts'om ts'aⁿ, cha nndaā nncwji'n'maañê juu. Ndo' na luaa' mach'eeⁿ meiⁿ xocatso tsa'ñeeⁿ na cwe' ts'iaaⁿndyo na lcwe' ts'om. Saa nn'aⁿ na tyoola'yu' meiiⁿ jnaⁿ na laxmaⁿna mach'eeⁿna' na chjoo' n'omna, maxjeⁿ tiñe'calcwe' n'omna. Ndo' cwe' jnaaⁿ jo' cwitsuundye añmaaⁿna.

11 Queⁿyo' cwenta juu na tyom'aⁿyo' na chjoo' n'om'yo' teil'uee'ñe Ty'oots'om. Juuna' s'aana' na tqueⁿndyo' na jla'jndaa'ndyo'. S'aana' na jla'lioo'ndyo' na luaa' s'aa tsa'ñeeⁿ ndo' t'om'yo' na nquia'yo' xeⁿ chiuu nnts'aa Ty'oots'om ñeⁿndyo'. Mati s'aana' na ñe'canty'ia'yo' ja ndo' tqueⁿtyeⁿyo' na cjameintyjeeⁿeⁿ natia na s'aaⁿ.

12 Quia jo' nchii cwe' tomti cantyja 'naaⁿ juu ts'aⁿ na seitjoñe, jo' na seiljeiya carta'ñeeⁿ, meiiⁿ nchii cwe' cantyja 'naaⁿ tsotyeeⁿ na jlui'jnaaⁿñe, saa seiljeiya juuna' cha' jo nnom Ty'oots'om nntseica'moⁿyana' na 'o jnda nquiu'yo' ja.

13 Ndo' na maljeiya na ljo', tquiaana' na ty'oⁿt'maaⁿndyo ts'oⁿ.

Majndeiticheⁿ quia na ljeiya na jla'ñ'oom'ndyo' Tito ts'iaaⁿ na tjaaⁿ na m'aⁿyo'. Ndo' na teijnde'yo' jom mati tquiaana' na neiⁿya nc'e s'aana' ntyjeeⁿ cha'cwijom na m'aaⁿ waⁿaⁿ.

14 Meiⁿ ticalui'jnaaⁿndyo quia na tjei's'aya 'o nnoom, na tsjooya na ntyjiyaya na 'o nla'candaā'ndyo' ñ'oom na nntsoom, ndo' cha'xeⁿ jlui'yuu' cha'tso ñ'oom na jnda tjei'yuu'ndyo ndaa'yo', mati cha'tso ñ'oom na jnda l'uuyâ nnoom cantyja 'naⁿyo', jnda jlui'yuu'na'.

15 Ndo' nc'e na luaa', jndati ntyjeeⁿ 'o na majaañjoom' ts'oom na tyola'candaā'ndyo' ñ'oom na tsoom ndaa'yo', na ñequio na tyotue'ndyo'cje'yo' ndo' na cwicatyue' neiⁿyo'.

16 Jeeⁿ ndyaa' neiⁿya na candaā'ya nndaā nnc'oⁿt'maaⁿndyo ts'oⁿya ñ'eⁿndyo'.

8

S'om na nnteijndeina' nc'iaana na cwilayu'

1 Ndo' je' 'o nn'aaⁿyâ na cwila'yu'yo', l'ue n'oⁿyâ na caliu'yo' cantyja 'naaⁿ naya na mach'ee Ty'oots'om ñequio nt-maaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿna ts'oⁿndaa Macedonia.

2 Ee joona meiiⁿ jndye nnom nawi' na jaa'na' na cwiwinomna, m'aⁿna na neiiⁿna, ndo' meiiⁿ na jeeⁿ nty'iaandyena saa ndoo' ntyjii ts'aⁿ na tyandyena na tinc'uaa' tquiana s'om na nnteijndeina nn'aⁿ na matseitjoona'.

3 Macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿna ee tquiiana ñequio na xcwee' n'omna, ndo' meiⁿ titomndyo tquiiana ee maxjeⁿ ljo' l'ue n'omna.

4 Jndye ty'oo tyol'ana ndaayâ na nnta'ncueeyâ na nla'jomndyena na nnteijndeiiina nn'aaⁿya na cwila'yu' Jerusalén.

5 Meiⁿ nchii l'ana cha'xjeⁿ na jla'tiuuyâ, ee tquiandye-jndyeena naquii' l'õ Ta Jesús na caluii ñ'eⁿndyena yuu na macaⁿna', ndâ jo' jluena ndaayâ na cal'uuyâ chiuu l'ue ts'om Ty'õots'om na cal'ana.

6 Nc'e na luaa' waa, l'aayâ ty'oo nnom Tito na catse-icandaa'ñê ts'iaaⁿ nayawaañe na to'jñeeⁿ quii'ntaaⁿ'yo' na cwila'tjom'yo' s'om'ñeeⁿ.

7 Ee 'o jndye nnom cwiwitquioo' na 'o ma'naⁿ'ti'yo' nchiiti nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu': 'O t'maⁿti waa na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'õots'om. 'O jndyendyo' ya cwit'mõⁿ'yo' ñ'oom'm ndaaⁿ nt'omcheⁿ. 'O xcweti cwila'nõⁿ'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ. 'O queeⁿti n'om'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnoom. 'O jnda nquiu'yo' ñ'eⁿndyô. Nc'e na nmeiⁿ la'xmaⁿ'yo', jo' chii matsona' na mati nncwinom'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwilayu' na t'maaⁿ'ti ññequia'yo' na nnteijndeiiina' nc'iaa'yo' na cwila'yu'.

8 Na matsjõõ ñ'oomwaa', nchii na matsa'ntjõⁿya 'o chiuu cal'a'yo'. Saaⁿ ñequii'cheⁿ l'ue ts'õõⁿ na caliu'yo' na nt'omcheⁿ nn'aⁿ queeⁿ n'omna na cwil'ana na ljo'. Ndo' na nla'jomndyo' m'mõⁿ'yana' na xcwee' n'om'yo' na jnda nquiu'yo' naⁿ'ñeeⁿ.

9 Ee macwila'nõⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo. Ee meiiⁿ ñet'oom na tjacantyja na tyañe cañoom'luee, saaⁿ nc'e na jeeⁿ candya' ts'oom 'o s'aañe cheⁿnqueⁿ na nty'iaa'ñeñ'eeⁿ. Ndo' na ljo' s'aaⁿ maqueeⁿ 'o na cwiluiindyoy' na tyandyoy' jo nnom Ty'õots'om.

10 Matsjõõ ndaaⁿ'yo' chiuu waa na m'aaⁿ ts'õõⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa' cha cateijndeiiina' 'o. Ee 'o machu'cheⁿ jla'tiuu'yo' na ñe'cateijndei'yo' nn'aⁿ Jerusalén ndo' xjeⁿ'ñeeⁿ jla'catõ'yo' na nla'tjom'yo' s'om.

11 Jo' chii cjoo' n'om'yo' na nla'candaaⁿ'ndyo' ñ'oomwaa', ee tyom'aⁿ'yo' na queeⁿ n'om'yo' na ññequia'yo' s'om na nnteijndeiiina' nn'aⁿ na cwila'yu' jo' jo', cha'xjeⁿ na s'aana' naquii' n'om'yo' quia jo', jo' quia'yo' cantyjati na cwileiñ'om'yo'.

12 Ee xeⁿ na mayuu' na l'ue ts'om ts'aⁿ na ññequiaa cwentaa' Ty'õots'om, jom maco'ñoom na maleiñ'oom ts'aⁿ, nchii macaaⁿ na ticuaa l'õ ts'aⁿ.

13 Meiⁿ nchii matsjõõ na cateijndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha na catseitjõõna' na cwileil'uee'ndyo'.

14 Maty'iomna' na tjoom' cateijndeii nn'aⁿ nc'iaana na cwila'yu'. Je' 'o na majndaa'ti m'aⁿyo' maxjeⁿ nndaā nnteijn-dei'yo' nn'aⁿ Jerusalén 'naⁿ na matseitjoona' jooa, cha cwi-icheⁿ ndii' quia na ndaa nliu jooa mati nndaā nnteijndeii na yuu na matseitjoona' 'o, ndo' na luaa' nl'a'yo', ñe'cwii xjeⁿ nnteijndeii na 'o ñ'eⁿndye jooa,

15 cha'xjeⁿ matso ñ'oom' Ty'oōts'om na teiljeii: "Ts'aⁿ na majndye maná tyocañeⁿl, tûtseicwaljoo'na', ndo' mati juu ts'aⁿ na tijndye tyocañeⁿl, tîcatseitjoona' jom."

Tito ñequio nn'aⁿ na cwiteijndeii jom

16 Mañequiaya na quianl'uaa' Ty'oōts'om cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿya Tito. Ee cha'xjeⁿ na m'aaⁿl ts'oōⁿ chiuu nnteijndeitya 'o, maluaa' m'aaⁿl ts'oom cantyja 'naⁿyo'.

17 Ee neiiⁿeⁿ quia tsjooya nnoom na cjaacanty'iaa'nnaaⁿaⁿ 'o. Ndo' nc'e na queeⁿ ts'oom na ñe'cateijneiⁿ 'o, jo' chii mawjaacando'nnaaⁿaⁿ 'o ee mati jom l'ue ts'oom na ljo'.

18 Ñ'eⁿ Tito cwijñooⁿyâ cwiicheⁿ nn'aaⁿya na matseyiu'. Quii'ntaaⁿ ntmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ waa ñ'oom na jeeⁿ ya mañequiaa tsaⁿñeeⁿ ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'oōts'om.

19 Ndo' nchii macandā na luaa' waa. Joo ntmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ ndyuaameiiñe, jnda ty'ioomna ts'iaaⁿ jom, na nncjaañ'eeⁿ ñ'eⁿndyô quia nntsaayâ Jerusalén na nntsaaca'ndyaayâ s'om na cwil'a'yo' naya naⁿñeeⁿ, na cantyja 'naaⁿl jo' matseit'maaⁿñena' Ty'oōts'om ndo' m'moⁿna' na ñe'cateijndeiiya naⁿñeeⁿ.

20 We ndyeendyô ñecwi nntsaayâ Jerusalén cha tjaa 'ñeeⁿ nntseitiuu na tis'a cwil'aayâ ñ'eⁿ s'om'ñeeⁿ.

21 Ee nchii macandā jo nnom Ty'oōts'om cwiqueⁿndyô na nl'aayâ yuu na maty'iomyana', saaⁿ mati jo ndaaⁿ nn'aⁿ.

22 Ñequiondye jooa cwila'cwanooⁿyâ cwiicheⁿ nn'aaⁿya na jndye nnom na mach'eeⁿ ma'moⁿna' ndaayâ na jeeⁿ queeⁿ ts'oom ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'oōts'om ndo' je' majndeiiiticheⁿ na luaa' ee cantyja 'naⁿyo' mañ'oom t'maaⁿñeⁿ ts'oom.

23 Xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na mawax'ee 'ñeeⁿ cwiluiiñe Tito, candu'yo' na cwiluiiñe x'iaya. Matseijomñeⁿ ñ'eⁿndyô na cwindye'ntjooⁿyâ ndaaⁿyo'. Ndo' xeⁿ cwita'x'ee nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ nt'omcheⁿ naⁿm'aⁿl candu'yo' na ntmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ cwijñoomna naⁿm'aⁿl ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ ndo' matseit'maaⁿñena' Cristo cantyja 'naaⁿna.

24 Jo' chii cat'moⁿndyeyu'yo' na mayuu'cheⁿ jnda nquiu'yo' naⁿm'aⁿl cha caliu ticwii cwii tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ. Ee na nl'a'yo' na ljo', cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' nliuna na ticantundyô na cwi'tjeii'â ñ'oom na jeeⁿ ya cwila'candaā'ndyô'.

9

Nla'tjomna s'om na nl'ana naya nc'iaana na cwila'yu'

¹ Cautyja 'naaⁿ na nla'tjom'yo' s'om na nl'a'yo' naya nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ, meiⁿ tacaⁿna' na nntseil-jeityaya ñ'oommeiⁿl'.

² Ntyjiiyaya na queeⁿ n'om'yo' na nntei'jndei'yo'. Jnda ñetjii's'aya 'o ndaaⁿ nn'aⁿ ñjaaⁿ ts'ondaa Macedonia na 'o na m'aⁿ'yo' ts'ondaa Acaya, machu' jla'jndaa'ndyo' na nntei'jndei'yo'. Ndo' majndye nn'aⁿ ts'ondaa Macedonia mati ñe'catei'jndeiina nc'e 'o jeeⁿ queeⁿ n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

³ Saaⁿ meiiⁿ na luaa', majñooⁿya naⁿm'aⁿl' na nnc'oona na m'aⁿ'yo' cha ticats'aana' na tiyuu' ñ'oom ya na jnda tsjooya cautyja 'naⁿ'yo', cha na c'omc'eendyo' cha'xjeⁿ na jnda tsjooⁿndaana.

⁴ Ee quia na nntsquiaaya na m'aⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ Macedonia na nnc'oo ñ'eⁿndyo, ndo' xeⁿ nleitquioo' na tic'omc'eendyo' ñequio s'om'ñeeⁿ, jeeⁿ t'maⁿ nlui'jnaaⁿ'ndyo, ndo' mati 'o.

⁵ Nc'e na ljo' matsona' na caⁿ'a ndaaⁿ nn'aaⁿya nmeiiⁿ na nnc'oojndyeena na m'aⁿ'yo' na nla'candaa'ndyo' s'ommeiⁿ na jnda jndu'yo' na ñnequia'yo'. Ndo' na luaa', joo s'ommeiⁿ cwiñequia'yo' jooⁿl' ñequio na xcwee' n'om'yo', nchii cwe' na jndeiⁿ ndyuaya.

⁶ Saaⁿ cjaañjoom'ya n'om'yo' ñ'oomwaa na cwe' tjañoomⁿ: Juu ts'aⁿ na tijndye tsjaaⁿ manom', tit'maⁿ nntseiwe. Saaⁿ ts'aⁿ na maya tsjaaⁿ manom', majndyeti nntseiwe.

⁷ Quia jo' cwii cwiindyo' 'o catseitiuu cwanti na ñnequiaa na nntei'jndeiⁿ ts'iaaⁿwaa'. Nchii ñnequiaa ñequio najndei'na' oo na tixcwee' ts'om, ee cjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om nn'aⁿ na cwiñequia 'naⁿ na waa luee ñequio na jnda nquiuna jom.

⁸ Ee jom candaaⁿya nndaⁿ ñnequiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'o hasta waljoo'cheⁿ na nleil'uee'ndyo', ndo' mati nndaⁿ nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ.

⁹ Cha'xjeⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona': Ty'o^ots'om ñequio na xcwee' ts'oom mateix'eeⁿ nn'aⁿ na nty'iaandye,

Cha'tso na maty'iomyana' na matseixmaaⁿ, m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'.

¹⁰ Jo' chii nqui Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ tsjaaⁿ na nnom' ts'aⁿ, ndo' na cwiwe' ntjom cha niom na lcwa' ts'aⁿ, ñnequiaaⁿ na nleil'uee'ndyo' ndo' nleijndyena' cha nndaⁿ nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na macaⁿna' jooⁿ.

¹¹ Ndo' na luaa', nleijndye 'naⁿ'yo' cha ñequio na xcwee' n'om'yo' nndaⁿ nntei'jndei'yo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Ndo' quia

na nntsañ'ooⁿyâ tsjo'ñjeeⁿ na cwiñequia'yo' nnts'aana' na joo nn'aⁿ na matseitjooⁿa' nñequiana na quianl'uaa' Ty'o^oots'om.

¹² Ndo' na ljo' nl'a'yo', nchii macandā na matseijndaa'ñena' ljo' na macaⁿna' naⁿñeeⁿ, mati nla't'maaⁿndyena Ty'o^oots'om na nluena na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naⁿyo'.

¹³ Joonā nla't'maaⁿndyena Ty'o^oots'om ee juu na cwiteijndei'yo' joona m'moⁿna' ndaana na cwilacandaāⁿndyo' chiuu cwit'mooⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Cristo. Ndo' mati nla't'maaⁿndyena jom na jeeⁿ xcwee' n'om'yo' na cwiteijndei'yo' joona ndo' mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'.

¹⁴ Ndo' nc'e na ljo', nnts'aana' na nla'neiⁿna nnom Ty'o^oots'om na catio'naaⁿñē 'o. Nnc'omna na jnda nquiuna 'o nc'e cantyja 'naaⁿ juu naya na matseixmaaⁿ, jo' na cwil'a'yo' naya joona.

¹⁵ Quial'uaa' Ty'o^oots'om ee jnda tquiaaⁿ cwii na jeeⁿ cajnda na cwicandaaya na tjaa'naⁿ ñ'oom na ndaaⁿ nlanāⁿya na nleixcwe na m'moⁿna' na ljo'.

10

Nc'e cwiluiñe Pablo apóstol, waa najndei na matseixmaaⁿ

¹ Ja Pablo, nc'e Cristo m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa ndo' t'maⁿ ts'oom ñ'eⁿndyo^o waa na mats'aa ty'oo ndaaⁿyo'. Ee waa ñ'oom quia na m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', jeeⁿ nioom ts'o^o saā quia na tquia m'aaⁿya ñ'eⁿndyo', jeeⁿ s'andyo.

² Macaⁿa cwii naya'ñeeⁿ ndaaⁿyo' quia na jnda tuannda'a na m'aⁿyo', nt'omndyo' 'o na cwindu'yo' na mats'aa cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tyoola'yu', til'a'yo' na nlcaⁿna' na nntseijndei' 'ndyo^o nacjo'yo'. Ee quia na jnda mam'aaⁿ quii'ntaaⁿyo' nliu'yo' na ti'maaⁿ ts'o^o na nntseijndei' 'ndyo^o nacjoo naⁿñeeⁿ.

³ Ee meiiⁿ na laxmaaⁿyâ cha'xjeⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ saā tiquila'jndaayâ cha'xjeⁿ cwil'a joona na cwila'jndaⁿna na cala'jomndye nn'aⁿ ñequio ñ'oom na cwiñequiana.

⁴ Ee l'o ts'iaaⁿ na cwiwil'uee'ndyô cha catyui' ts'iaaⁿtyeⁿ na matseijndaa'ñe tsaⁿjndii tila'xmaⁿna' cha'xjeⁿ joo na cwiwil'uee'ndye nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Juu najndei na cwiluiñe Ty'o^oots'om, tseixmaⁿna' l'o ts'iaaⁿ 'naaⁿyâ na nntseityui'na' najndei na matseixmaⁿ tsaⁿjndii.

⁵ Ñequio najndei na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om cwila'tyui'â cha'tso ñ'oom na jndo' n'om nn'aⁿ na cwi'oo nacjoom'm. Ndo' mati meiⁿquia na matseit'maaⁿñe cheⁿnquii ts'aⁿ, na juu jo' matseitsaaⁿñena' na nntsei'nōⁿ ts'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ. Cha'tso cantyja na matseitiuu ts'aⁿ, mats'aa na cju'cjena' juu jo' cantyja 'naaⁿ Cristo, cha catseicandaāⁿñe ts'aⁿ jo nnoom.

6 Ndo' quia na jnda macwila'candaꝓ'ndyo'ñ'e'nyo', m'a'nc'aayâ na nnta'wii'a mei'quia nn'a' na cwila'wendye nacjooyâ.

7 'O macanda cwe' ljo' na cwiwitquioo', jo' cwitjei'yo' cwenta. Mei'ñee'che' 'o na macwji' cwenta na m'aa'ñe cantyja 'naa' Cristo, matsona' na cwji'ya tsa'ñee' cwenta na mati jâ majo' la'xmaa'nyâ.

8 Mei' ticats'aana' na tia ntyjii na matseijndei' 'ndyo' naquii' ts'iaa' na matseixma'ya na ty'iom Ty'oots'om ja. Ee tquiaa' na matseixma'ya na ljo' cha nteijndeiina' na nntsanajnda'yo' cantyja 'naa'a', nchii cha nlco'wi'na' 'o.

9 Mei' ticatsona' na cwiindyo' 'o nnc'oom' ts'om na matseil-jeiya cartameii' cwe' cha catseicatyuena' juu.

10 Waa ñ'oom na cwilue nt'om nc'iaa'yo' na matseitein-cuu'ndyo' ndo' na jee' jnda' ñ'oom cho carta 'na'ya. Mati cwiluena quia mawâ na m'a'nyo' quia jo' cwiwitquioo' na ja ts'a' na mei' cwe' ti'naa'to mei' ti'na'ya na nntseichu'a ñ'oom.

11 Nquii ts'a' na luaa' m'aa' ts'om, catsei'noo'q' quia na jnda' mam'a'tjoo'la mati mañe'cwii xje' nnts'aa cha'xje' ñ'oom na teiljeii cjo' cartawaañe.

12 Tquie nn'a' quii'ntaa'nyo' na jee' nei'ncoo' ñ'oom cwila'nei'na ndaa'yo' cantyja 'naa' chiuu cwila'xma' nquieena. Jâ xocal'aayâ na ljo'. Laxma'na nn'a' na cwe' cwil'ato quia na cwitjeii' che'nquieena cwenta cantyja 'naa'na ñequio chiuu cwi'oom'a' nt'omche' nc'iaana.

13 Saa tixocwinoo'â na nla't'maa'ndyo' che'ncjooyâ cantyja 'naa' ts'iaa' na laxmaa'nyâ. Jâ ñequii'che' nlanaa'nyâ cantyjati na matseijndaa'ñe Ty'oots'om ee jom tquiaa' na squia'caño'nyâ 'o na m'a'nyo' tsjoom Corinto.

14 Jo' chii quia cwil'uuyâ na Ty'oots'om ty'ioom ts'iaa' jâ na cala'candiyyâ 'o cantyja 'naa' Cristo, tyoowinoo'â meii' na wanaa' na nla't'maa'ndyo' che'ncjooyâ. Ee majâ squia'caño'jndyaayâ 'o ñequio ñ'oom naya'ñee'.

15 Mei' tixocal'uuyâ na cwentaa jâ ts'iaa' na jnda' mach'ee cwiiche'. Jâ wandyo' cwil'aayâ. Cwicantyyaa' n'oo'nyâ na juu na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'e' Ty'oots'om, nleit'ma'tina' cha' cantyja 'naa' jo' nncjaawit'ma'ti ts'iaa' 'naa'a' na cwil'aayâ quii'ntaa'nyo', saa na nluii naljo' cha'xje' na matseijndaa'ñe.

16 Quia jo' ndaa' nntsañ'oo'nyâ ñ'oom naya 'naa'a' ndaa' nn'a' na tquiati m'a'na ñequio tsjom'yo' yuu na tyoondyena juuna'. Ee naljo' nntseitsaa'ñena' na l'uuyâ na ts'iaa' na mach'ee cwiiche' ts'a' tseixma'na' ts'iaa' na l'aa' jâ.

17 Jo' chii ts'a' na ñe'catseit'maa'ñe che'nquii, catseit'maa'ñe cantyja na mach'ee Ty'oots'om ñ'e'ñe.

18 Ee nchii matseit'maaⁿñena' ts'aⁿ quia na matseijndei cheⁿnquii na jeeⁿ cwijaacanjoom' cantyja 'naaⁿ'. Matseit'maaⁿñena' juu quia na macjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿñe.

11

M'aⁿ nn'aⁿ na tiyuu' na cwiluiindyena apóstoles

1 Toom cwe' na nnc'omt'maaⁿndyo' n'om'yo' ñ'eⁿndyo na nntsein^a cha'xjeⁿ ts'aⁿ na cwe' matseinei^{to}. Cwa, cal'a'yo' na ljo'.

2 Ee m'aaⁿya na xuaya 'o cha'xjeⁿ nquii Ty'o^ots'om m'aaⁿ na xueeⁿ 'o. Ee seijndaa'ndyo ñomca 'naⁿyo' ñequio nquii Cristo. Ndo' ñe'cati^ooya 'o l'o^o na nla'xmaⁿyo' cha'cwijom cwii yuscundyua na tyoom'aaⁿ ñ'eⁿ tsaⁿs'a.

3 Eva tquii'nn'aⁿ catsuu jom cantyja na jnd^o ts'omyo'. Mati macat'ua na joo ñomtiuu 'naⁿyo' nnquiu'nn'aⁿna' 'o, nnts'aana' na nla'tqui^ondyo' ñequio na xcwe c'oom ts'aⁿ na candya' ts'om Cristo.

4 Ee 'o cwiljoya n'om'yo' ñ'eⁿ nn'aⁿ na cwe' cwiquieya na m'aⁿyo' na cwila'neiⁿna ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ Jesús, tanchii nquii Jesús na tyoñequiaayâ ñ'oom' ndaa'yo'. Ndo' wandyo' espírtu na cwito'ñoom'yo', tanchii nquii Espírtu Santo na to'ñoom'yo'. Ñ'oom na cwiñequia naⁿñeeⁿ cantyja chiuu na nlui'n'maaⁿñe añmaaⁿ ts'aⁿ, wandyo' juuna' ñequio ñ'oom na tyoñequiaayâ ndaa'yo'.

5 Naⁿñeeⁿ na cwiquie'cañom 'o na cwiluena na joona cwiluiindyena apóstoles na tjacantyja, saa mei'chjoo ticats'aana' ntyjii na cjeti matseixmaⁿya ñ'eⁿndye joona.

6 Ee meiiⁿ na aa ti'naⁿya na ya nntseinchu'a ñ'oom cha'xjeⁿ joona, saa xcweya ñ'oom mantyjiiya cantyja 'naaⁿ Jesucristo ndo' juu jo' jnda t'mo^ondyeyuuyâ ndaa'yo' cantyjati cha'tso na tyoll'aayâ.

7 Tícwantjoⁿya na tyoñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om ndaa'yo', ndo' nc'e na ljo' ¿aa mach'eena' ndoo' nquiu'yo' na jeeⁿ seitjo^ondyo ndaa'yo' na tju'ndyocja cha nluiit'maⁿndyo' 'o?

8 Nt'omcheⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwen-taaⁿaⁿ tquiana s'om na tcaⁿna' ja. S'om'ñeeⁿ teil'uee'ndyo cha nnda^a ndi'ntjoⁿya ndaa'yo'.

9 Xjeⁿ na ñet'o^onya quii'ntaaⁿyo' ndo' na ñeseitjo^ona' ja, tícju'a xuu nacjo'yo'. Ee nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aaⁿ Macedonia tquiecanomna ja, tquiana s'om na seitjo^ona' ja. Na cha'tsoñ'eⁿ seijndo na tícati^o xuu nacjo'yo', ndo' ñecwitco na nnts'aⁿ na ljo'.

10 Cha'xjeⁿ ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿl Cristo m'aaⁿna' ñ'eⁿndyo, jo' chii meiⁿcwii ts'aⁿ ts'ondaa Acaya xonndaⁿ nnts'aa na nntseitsaaⁿñe na macwji's'andyo' na neiⁿya na mats'aa naljo'.

11 Ndo' na luaa' matsjoo, ¿aa nla'tiuuto'yo' na tiwi' ts'ooⁿya 'o? Mantyjiiⁿcheⁿ Ty'oots'om na wi' ts'ooⁿya 'o.

12 Saa xuee na cwiwjaatina' jots'aa cha'xjeⁿ jnda ñes'aa cha nntseitsaaⁿñena' na nntjeii's'andye cheⁿnquiee naⁿñeeⁿ na cwiluena na ljo'yu cwil'ana ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'oots'om cha'xjeⁿ na cwil'aayâ.

13 Ee naⁿm'aⁿl nchaal'uuyuu' na apóstoles joona, la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwe' cwinquo'nn'aⁿ. Joona cwe' cwil'ayana na cwiluiindyena nn'aⁿ na cwindyentjom nnom Cristo.

14 Meiⁿ ticats'aana' na jeeⁿ m'aaⁿl n'om'yo' na nmeiⁿl cwil'ana ee mati Satanás mach'eeyaaⁿ na cwiluiiñeⁿ cwii ángel na caxueeñe.

15 Nc'e na luaa' ts'oom, mati nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnoom, cwe' cwil'ayana na m'aⁿna cantyja na maty'iomyana', saa na macandaⁿ nnt'uiityeⁿna' joona cantyjati na jnda ñel'ana.

Nc'e na cwiluiiñe Pablo apóstol, jndye nawi' teinoom

16 Matsjoonnda'a tila'tiuu'yo' na ja ntjeiⁿndyo, saa xeⁿ na ljo' cwil'a'yo', quiandyo' na nntseinⁿ cha'na ts'aⁿ na ntjeiⁿñe cha nncju'naaⁿñena' na nncwji's'andyo cantyja 'naⁿya.

17 Ñ'oom na matsjoo, nchii ñ'oom na sa'ntjom Ta Jesús na catsjooya. Cwe' na matsjoo nnc^o ee mat'uiina' cantyja na macwji's'andyo.

18 Nc'e jndye nn'aⁿ m'aⁿ na cwitjeii's'andye cha'na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancue, mati ja nncwji's'andyo cantyja 'naⁿya.

19 Ndoon' nqui'yo' na jeeⁿ jndo' n'om'yo' ee na cwindye'yo' ñ'oom na cwiñequia naⁿntjeiⁿm'aⁿl.

20 Ee cwiljoya n'om'yo' quia cwil'a naⁿñeeⁿ na cwindye'ntjom'tyeⁿyo' ndaana, quia cwitjeii'na 'naⁿyo', ndo' quia cwitmeiⁿna nda'watmeiⁿ ndaa'yo'.

21 Meiiⁿ na jeeⁿ jnaaⁿa na nntsjoon na ljo', saa tileic'oⁿ t'maaⁿndyô n'ooⁿya na nl'aayâ cha'xjeⁿ cwil'a naⁿñeeⁿ.

Meiiⁿ na matseinⁿya cha'na ts'aⁿ na jnda teintjeiⁿñe, saa yuu na wanaaⁿ na cwila't'maaⁿndye naⁿñeeⁿ, mati wanaaⁿ na ljo' nnts'aa ja.

22 Joona, ¿aa cwiluiindyena nn'aⁿ hebreos? Mati ja majo' cwiluiindyo. ¿Aa nn'aⁿ na jndyowicantyjoo' tsjaaⁿ Israel joona? Mati majo' ja. ¿aa tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo' joona? Majo' ja.

23 Joona, ¿aa cwiluiindyena nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom Cristo? Ntyjii na matseinⁿ cha'na ts'aⁿ na ntjeiⁿñe, saa ja

t'maⁿti ts'iaaⁿñeeⁿ mats'aa, nchiiti joona. Majndyete ndii' jla'sei' nn'aⁿ ja jnaaⁿ na mañequiaya ñ'oom' Ty'oots'om. Jndyete ndii' tuee' nn'aⁿ ja w'aancjo nc'e na mandi'ntjōⁿya nnom Cristo. Ndo' jndye ndii' waa na teincuu' na nntse-icuee'na' ja.

24 'Om ndii' tyola'sei' nn'aⁿ judíos ja na cwii cwii ndii' na l'ana na ljo', ntquiuunchoo'nqui waljoo' ñjeiiⁿ ndii' tioona 'na' ja.

25 Ndyee ndii' tyotjaa' nn'aⁿ romanos ja ñ'eⁿ n'ooml'eii. Cwii ndii' tyotmeiiⁿ nn'aⁿ ljo' ja. Ndo' ndyee ndii' seijomna' na tyuii' w'aandaa xjeⁿ na wa'ñjōⁿya ts'om ndaaluee. Cwii ndii' tyowantyjo nnom ndaaluee meiⁿchaa' xuee ndo' meiⁿchaa' tsjom.

26 Na jndye joo manōōⁿya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, jndye ndii' maco'wi'na' ja na cwicwjee' jndaa. Ndo' mati teincuu' quia na matjomndyō naⁿcanty'ue. Quia waa nquiee nn'aⁿya nn'aⁿ judíos cwil'ana na teincuu' m'aaⁿya, ndo' quia waa majo'ti cwil'a nn'aⁿ na nchii judíos. Quiju'na' na waa na teincuu' cjoya naquii' njoom, ndo' mati jo ndo' jndaā. Quia waa teincuu' m'aaⁿna' na mawity'ioya ndaaluee, ndo' mati quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na cwila'yu'.

27 Quia waa na matseicwejnadyaaⁿndyōñ'aⁿ naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Quia waa maquiina' ja ndo' macwji'na' tsaⁿtsjom nōōⁿ. Majndye ndii' m'aaⁿya na tileicaljeiya ljo' na nlquiaāya ndo' na jaa' m'aaⁿna' na ñec'ua ndaa. Ndo' jndye ndii' mawejndo'a. Quia waa teiⁿ m'aaⁿya na matseitjōona' liaa na nlcwāya.

28 Ndo' wandyo' nmeiⁿ, 'io ndii' 'io jaawa jaacue na m'aaⁿ m'aaⁿ ts'ōōⁿ cantyja 'naaⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

29 Ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na tijndeii' ts'oom cantyja na matseyoom'm mati mach'eena' na tijndō cantyja na matseyu'a. Quia na cwinajndeii' jnaⁿ ñ'eⁿ cwii nn'aⁿya na matseyu', matjōⁿ na jnaaⁿa ndo' matseilioo'ndyō.

30 Xeⁿ macaⁿna' na nntseit'maaⁿndyō cheⁿnncō, nntseināⁿya cantyja 'naaⁿ joo na cwit'mōōⁿna' na ticwi'naⁿya.

31 Nquii Ty'oots'om na cwiluiiñê Tsotye Ta Jesucristo cwentaaⁿya, mantyjeeⁿ na matseināⁿya ñ'oom na mayuu'.

32 Quia ñet'ōōⁿya tsjoom Damasco, nquii Aretas tyom'aaⁿ gobiernom. Jom ty'ioom ts'iaaⁿ cwii ts'aⁿ Damasco na saⁿntjom na cat'ue sondaro ja xjeⁿ na jocaluii'a 'ndyoots'a nnom tsjoom'ñeeⁿ.

33 Saa jla'c'ōⁿ nn'aⁿ ja cwii mantana tatsiaⁿ nnom tsjoom na wa'njōōⁿya cwii tsquieel'ōō. Ndo' laa'ti' jlui'n'maaⁿndyō

naquii' l'ō tsaⁿmaⁿts'iaaⁿñeeⁿ.

12

'Naaⁿ na tco'na' nnom Pablo

¹ Tjaa'naⁿ naya 'naaⁿ ts'aⁿ na macwji's'añe cheⁿnquii, s̄aa nntseinaⁿtya cantyja 'naaⁿ joo na tco'na' nooⁿ ñ'eⁿ joo ñ'oom na t'moⁿ Ta Jesucristo nooⁿ.

² Wajnaⁿa cwii ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿ Cristo. Jndāa' canchoo'ñequiee chu na tjañ'oom Ty'oōts'om tsaⁿñeeⁿ cañoom'luee na jndā ndyee. Aa ndiñ'eⁿ seiiⁿeⁿ oo aa ticañ'eⁿ, jo' ticaljeii, Ty'oōts'om ntyjii.

³ Ntyjiiya na tja tsaⁿñeeⁿ jo' jo', ¿aa ndiñ'eⁿ seiiⁿeⁿ oo aa ticañ'eⁿ? jo' ticaljeii, Ty'oōts'om ntyjii,

⁴ s̄aa tjañ'oomna' tsaⁿñeeⁿ paraíso yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oōts'om. Jo' jo' jndii tsaⁿñeeⁿ ñ'oom na cwe' wanty'iuu' m'aaⁿna' na ticwanaaⁿ na nntseiteincoo' ts'aⁿ jooⁿa'.

⁵ Nndāa nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ cha'na tsaⁿñeeⁿ, s̄aa cantyja 'naⁿya tixotseit'maaⁿndyo, macandāa nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naaⁿ joo na cwit'mooⁿna' na ticwi'naⁿya.

⁶ Meiiⁿ xeⁿ na nntseit'maaⁿndyo cantyja 'naⁿya, tixocats'aana' na tseixmaⁿya cha'xjeⁿ ts'aⁿ na meiⁿ cwe' tijndo'to ts'om ee ñ'oom na mayuu' matseinaⁿ, s̄aa tixocats'aa na ljo', cha titseitiuu ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindyō, nchiiti cantyja na cwindyena na matseinaⁿ oo na mats'aa.

⁷ Joo nmeiⁿ na tco'na' nooⁿ na jeeⁿ t'maⁿ la'xmaⁿna', cha nntseicu'na' na nntseis'andyō na cwii nnom na nty'ia, n'e jo' jnaⁿna' na tyoquiina' ja cha'cwijom ndii' tsioom quii' seii' ts'aⁿ, luaa' s'aa Satanás cha co'wi'na' ja.

⁸ Ndyee ndii' tcaaⁿa nnom Ta Jesús na cwjeeⁿeⁿ juu nawi'ñeeⁿ.

⁹ S̄aa nqueⁿ tsoom nooⁿ: “Juu naya na matseixmaⁿya, macwiwijndeiiⁿa' cantyjati na macaⁿna' 'u, ee t'maⁿti cwiwitquiuo' juu najndo quia na mateijndeiiya ts'aⁿ yuu na tileicandāa nnts'aaⁿ.” Luaa' tsoom. Jo' chii m'aaⁿya na neiⁿya ndo' matseit'maaⁿndyo meiiⁿ na nquiu nn'aⁿ na cje mats'aa, cha juu najndeii na cwiluiñe Cristo nleitquiuo' na m'aaⁿna' ñ'eⁿndyo.

¹⁰ Jo' chii m'aaⁿya na neiⁿya meiiⁿ na cje mats'aa, meiiⁿ cwila'jnaaⁿ nn'aⁿ ja, meiiⁿ na matseitjooⁿa' na nleil'uee'ndyo, meiiⁿ cwintyjo nn'aⁿ ja, ñequio joo na wi' na mawinooⁿya n'e na cwiluiindyō cwentaa' Cristo. Ee quia na majucjena' ja, s̄aa cantyja 'naaⁿaⁿ m'aaⁿya najndo.

M'aaⁿ ts'om Pablo cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Corinto na cwila'yu'

11 Na nmeiiⁿ matseinaⁿya, maty'iomna' cantyja 'naⁿya na tseixmaⁿya ts'aⁿ na tijndo'to ts'om saa 'o cwil'a'yo' najndeidei'na' na catsjooya na ljo'. Ee matsona' na 'o ya ñ'oom nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿya. Ee meiiⁿ ja tit'maⁿ cwilui-indyo saa tjaa'naⁿ cwii nnom na tit'maⁿ tseixmaⁿya ñequio joo apóstoles na cwindu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiindy.

12 Quia na tyom'aaⁿya quii'ntaaⁿ'yo', tyom'aaⁿ niomchaⁿya xjeⁿ na teil'uee'ñe Ty'oots'om ja na tyoch'eeⁿ 'naaⁿ ñequio ts'iaaⁿ t'maⁿ na tixocaluiina' cantyja najndei nquii ts'aⁿ, niom ts'iaaⁿ na tuii na tquiaana' na tyojaawee' n'om'yo' ndo' cha'tso nmeiⁿ tyot'mooⁿndyeyuna' na cwiluiindy apóstol quii'ntaaⁿ'yo'.

13 Cantyja 'naⁿ'yo' ñequio nt'omche ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ, ñecwii xjeⁿ mats'aaya ñ'eⁿndyo' cha'xjeⁿ ñequio joona. Macanda tîcaⁿ'aⁿ na catei'xe'yo' ja. Calat'maⁿ n'om'yo' ja na mach'eenⁿ nquiu'yo' na cantyja 'naaⁿ' jo' seitjoondyo ndaaⁿ'yo'.

14 Je' matseijndaa'ndyo na nda ndyee ndii' na majocandoⁿ'nda'a 'o. Meiⁿ xocaⁿ'a na nntei'xe'yo' ja ee nchii mal'uaya 'naⁿ'yo', mal'uaya na 'o ncwantjoⁿ'ya ee matsona' na nquiee tquie nn'aⁿ nla'catsuundyena cwentaa ndana, nchii ndana nnteix'ee joona.

15 Ndo' ñequio na xcwee'ya ts'oqⁿ hasta meiiⁿ na nntseicat-suuya cha'tso na matseixmaⁿya, mati meiiⁿ cha'waa cantyja 'naⁿya cha na nnteiijndeiina' añmaaⁿ'yo'. Ndo' nnts'aa naljo' meiiⁿ 'o ticajnda nquiu'yo' ja saa ja t'maⁿ wi'ts'oqⁿ'ya 'o.

16 Tîcatioⁿ xuu 'o na catei'xe'yo' ja, saa nt'omndyo' 'o cwitjei'yo' cwenta na ta'ntjoⁿ'ya 'o ñequio cwii na tquiu'nn'aⁿ'na' 'o cha'cwijom tyuu'ndyo' ñ'eⁿ cwii teiⁿ'co'.

17 ¿Aa nnts'aacheⁿ'na' cwitjei'yo' cwenta na tquiu'nn'aⁿ'ya 'o ñequio cwii nn'aⁿ'ya na jñooⁿ'ya na m'aⁿ'yo'?

18 Tcaaⁿ'a nnom Tito na cjacanty'iaaⁿ'aⁿ 'o ndo' jñooⁿ'ya cwiicheⁿ nn'aaⁿya na matseyu' ñ'eⁿñê. ¿Aa nnts'aacheⁿ'na' na tquiu'nn'aⁿ Tito 'o? ¿Aa tiyuu' na wendyô ñecwii xjeⁿ m'aaⁿ' n'oqⁿ'yâ?

19 Nndaⁿ nnts'aana' na cwila'tiuu'yo' cwe' na jeeⁿ cwila'cajñoom'ndyô ndaaⁿ'yo' saa tiyuu' naljo'. Cantyja 'naaⁿ' ñ'oomwaa', wandyo' waana', ee ntyjii Ty'oots'om ñ'oom na cwilanaⁿ'yâ ndaaⁿ'yo' ndo' na cwila'xmaaⁿ'yâ cwentaa' Cristo. Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'oqⁿ'ya, cwil'aayâ na ljo' cha nnteiijndeiina' 'o na nntsanaajnda'yo'.

20 Ee macaty'uaⁿ xeⁿ na nncuaçañooⁿ'nda'a 'o ndaaⁿ nnts'aana' na xocaljeiya 'o cha'xjeⁿ na ntyjaa' ts'oqⁿ', meiⁿ 'o xocaliu'yo' ja cha'xjeⁿ na ntyjaa' n'om'yo'. Nquiaya na nljeiya na cwila'ntja'ndyo', na cwila'taa' n'om'yo' nc'iaa'yo',

cwilawjee'yo' jooona, cwitjei'ya'ndyo' cheⁿncjo'yo', ndo' cwilaneiⁿ'yo' cantu nacjoona, na cwitio'ñ'oom'yo' jooona, na cwitjei's'andyo', cwitjei'lcundyo' cheⁿncjo'yo' ndo' na tixcwe m'aⁿ'yo' cha'xjeⁿ matsona' na c'om'yo'.

²¹ Matseicaty'uena' ja quia na ncuãcañooⁿnda'a 'o, nquii Ty'oots'omya nnts'aaⁿ na nlui'jnaaⁿ'ndyo quii'ntaaⁿ'yo' ndo' na nntseity'ioona' ja cantyja 'naaⁿ jndyendyo' 'o na jaach'ee xuee cwila'tjoondyo' nnoom meiⁿ tyoolcwe' n'om'yo' jnaⁿ'yo', na tilju' tsaam'aⁿ'yo' jo nnoom, na ndicwaⁿ cwim'aⁿ'ya'yo' ñequio nn'aⁿ ndo' na cwila'queeⁿ n'om'yo' chiuu tseixmaⁿ tsjoomnancue.

13

Ñ'oom na macandã na matseijndo' Pablo n'omna

¹ Je' jnda ndyee ndii' na majocando^o'a 'o. Ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona' quia na m'aⁿ we ndyee nn'aⁿ na manquiujndaa'ndye cwii nnom na matsei'tjoõñe ts'aⁿ, maxjeⁿ nnt'uiityeⁿna' tsaⁿ'ñeeⁿ.

² Quia na ñet'ooⁿya ñ'eⁿndyo' na jnda we tsjooya na xoc'ooⁿya na t'maⁿ ts'ooⁿya ñequio nn'aⁿ na ndicwaⁿ cwila'tjoondye. Je' cwitjoocheⁿ na nncuãnda'a na m'aⁿ'yo', mañejuu ñ'oom'ñeeⁿ matsjoo tixoc'ooⁿ na t'maⁿ ts'ooⁿ ñequio naⁿ'ñeeⁿ,

³ ee 'o cwil'ue'yo' cwii na ma'moⁿna' quia matseinaⁿ'ya ndaa'yo', matseineiⁿ nquii Cristo. Ee quii'ntaaⁿ'yo' nchii cwiluiñê na tijneiⁿ na nnt'ueiiⁿ 'o. Nqueⁿ waa najneiⁿ quii'ntaaⁿ'yo'.

⁴ Ñ'oom na mayuu' na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ cha'cwijom ts'aⁿ na tijndei matseixmaⁿ, saã wanoom'm nc'e najndei na cwiluiñe Ty'oots'om, ndo' mati jã na cwila-jomndyô cantyja na tijndei ñeseixmaaⁿ, cha nc'e jo', mati nntandoo'â ñ'eⁿñê nc'e najndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om cha nnteijndeiina' 'o.

⁵ Catjei' cheⁿncjo'yo' cwenta aa xcwee' n'om'yo' jo nnom Ty'oots'om, cha nleitquioo' ¿aa cwila'yuy'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê? Queⁿ'ya'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ'yo'. Xeⁿ leiqueⁿ'yo' cwenta na m'aaⁿ Jesucristo quii' n'om'yo' quia jo' ¿aa chii ma'moⁿna' na cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwe' cwila'yuy'to?

⁶ Saã ntyjaa'ya cwii ts'ooⁿya na nla'noⁿ'yo' na jã nchii cwila'xmaaⁿyâ nn'aⁿ na cwe' cwila'yuy'to.

⁷ Cwitaayâ nnom Ty'oots'om na til'a'yo' 'naⁿ natia, nchii cwil'uuyâ naljo' cha nleitquioo' na jã jlui'yaayâ jo', cwil'uuyâ cha nl'a'yo' 'naⁿ na maty'ioomyana'. Tints'aa meiⁿ 'o cwitjei'yo' cwenta na tixcwe cwil'aayâ.

⁸ Ee xocandaa nntsaayâ nacjoo' ñ'oom na cwiluiiñena' na mayuu'. Ñequii'cheⁿ cwilajomndyô cantyja 'naaⁿ juuna'.

⁹ M'aaⁿyâ na neiiⁿyâ quia na laxmaaⁿyâ na tijndaayâ cha na m'moⁿna' na 'o laxmaⁿ'yo' na jnda'yo' cantyja 'naaⁿ Cristo. Ñecwitco cwitaaⁿyâ na nlaxmaⁿ'yo' na candaⁿ'ndyo' jo nnom Ty'o^ots'om.

¹⁰ Waa najndeii na matseixmaⁿ Cristo na juu jo' mañequiaaⁿ na matseixmaⁿya cha cateijndeiiⁿ 'o na nntsanajnda'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ, nchii cha na catseityuii'na' na cwiluiindyô' cwentaaⁿaⁿ. Matseiljeiya cartawaañe na nnto'ñoom'yo' cha quia na jnda tuaya quii'ntaaⁿ'yo', meiⁿ ticaⁿna' na nleil'uee'ndyo najndeii na matseixmaⁿya na cat'uiina' 'o.

Matseit'maaⁿñe Pablo Ty'o^ots'om

¹¹ Ñ'oom na macandâ, 'o nn'aⁿya, c'om'yo' na neiⁿ'yo'. Calajnda'yo' na nla'xmaⁿ'yo' na candaⁿ'ndyo' jo nnom Ty'o^ots'om. Quia'yo' na t'maⁿ n'om nc'iaa'yo'. C'om'yo' na ya nn'aⁿ'ndyo' ñequio joona na tjaa'naⁿ tia' cacho'yo' ñ'eⁿndyena. Quia jo' nquii Ty'o^ots'om na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa ndo' na mañequiaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'o^onyâ jo nnoom, nnc'oomñe ñ'eⁿndyo'.

¹² Cwii cwii x'iaa'yo' na matseiyu' cataⁿ'yo' ts'o^o na cwiñequia'yo' na xmaⁿñê nc'e na jnda nquii'yo' jom.

¹³ Cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om cwila'cwanomna na xmaⁿ'ndyo' 'o.

¹⁴ Juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo, ñequio juu na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom jaa, ñequio nquii Espíritu Santo na m'aaⁿ naquii' n'o^onyâ, ñequii'cheⁿ cala'xmaⁿ'yo' cha'tso nmeiⁿ!. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ ndyuua Galacia

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' ndyuua Galacia

¹ Ja Pablo cwiluiindyō apóstol na cjonquia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Nchii nn'aⁿ ty'ioom ts'iaaⁿmeiiⁿñe ja. Nquii Jesucristo ñequio tsotyeeⁿ Ta Ty'oōts'om tquiana na matseixmaⁿya juuna'. Jom tquiaaⁿ na tando'xco juu jndaⁿ na tue'.

² Ja ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndyō cwilaljeiia tsomwaañe na cwila'cwanōōⁿya juuna' na m'aⁿ 'lo ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿyo' ndyuua Galacia.

³ Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om ñequio Ta Jesucristo quiana na nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio na meiⁿcwiñ ñomtiuutic'om'yo' joo ndaaⁿ.

⁴ Nqueⁿ tquiaañe cheⁿnqueⁿ na cueeⁿeⁿ cwentaa jnaaⁿya cha'xjeⁿ na seijndaaⁿñe nquii Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om cha ndyaandyō natia na tseixmaⁿ tsjoomnancuewaañe.

⁵ Ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' Ty'oōts'om. Amén.

Tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ jo' nndaqⁿ nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ

⁶ Matsei'ndaa'na' ntyjiiya na cwitjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ Ty'oōts'om na jom tqueeⁿñê 'o ee Cristo m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom 'o ndo' je' yacheⁿ cwila'jomndyo' cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ juuna' ntyjaaⁿ n'om'yo' na nlui'n'maaⁿndyo'.

⁷ Saaⁿ nchii na mayuu' na waa cwiicheⁿ ñ'oom na cantyja 'naaⁿ jo' nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ. Cwe' na m'aⁿ nn'aⁿ na cwila'ñ'eeⁿndyena 'o ndo' ñe'cala'chuii'na ñ'oom na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo.

⁸ Ee meiiⁿ xeⁿ cwiiⁿ jâ nmeiiⁿ nñequiaayâ ñ'oom na tjachuii'na' cantyja na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, oo meiiⁿ cwii ángel na nnaaⁿ cañoom'luee, cju'wi' Ty'oōts'om tsaⁿñeeⁿ.

⁹ Jndaⁿ ñetsjōō ndo' je' matsjōō nnda'a: Xeⁿ nñequiaa ts'aⁿ ñ'oom ndaaⁿyo' cantyja na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ na tjachuii'na' ñequio ñ'oom na jndaⁿ to'ñoom'yo', cju'wi' Ty'oōts'om tsaⁿñeeⁿ.

¹⁰ Quia matsjōō ñ'oomwaa' ¿aa matsjōō naljo' ee l'ue ts'ōōⁿ na calue nn'aⁿ na jeeⁿ cwijaacanjoom' na mats'aa oo na nquii Ty'oōts'om nntsoom na ljo' cantyja 'naⁿya? Ee xeⁿ ndicwaⁿ matseijndoⁿ na cjawee' n'om nn'aⁿ ñ'eⁿndyō, tixotseixmaⁿya ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Cristo.

Ty'iom Ty'oōts'om ts'iaaⁿ Pablo

11 'O nn'a'nya na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Cristo, cala'noⁿ'yo' na juu ñ'oom na mañequia cantyja na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, nchii nn'a'na jla'jndaa'ndye juuna'.

12 Ee nchii nnom cwii ts'aⁿ to'ñoⁿya juuna' meiiⁿ nchii cwe' cwii ts'aⁿ t'moⁿ juuna' nooⁿ, manquiti Jesucristo t'mooⁿ juuna' nooⁿya.

13 Ee jnda ñejndye'yo' chiuu ts'ooⁿya xjeⁿ na tyotseijomndyo ñequio ñ'oom na laxmaaⁿ já nn'aⁿ judíos, na tyoco'wi'a nn'aⁿ na laxmaⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Tyoqueⁿya ts'ooⁿ na nntseityuii'a tmaaⁿñeeⁿ.

14 Naquii' ñ'oom'ñeeⁿ, tyowinoⁿ'a jndye ntyjanoⁿ na ljoyu tquiendyo, ee tyojoo'ti ts'ooⁿ na nntseicandaⁿ'ndyo ñ'oom tquie na jla'jndaa'ndye weloo welooya.

15 Saa cwitjoocheⁿ na nluiindyö, nc'e naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om tjeiiⁿñe ja. Ndo' quia na tuee' na ntyjeeⁿ na jnda tue'ntyjö xjeⁿ,

16 seijndaa'ñê na ljeiya chiuu cwiluiñe Jnaaⁿ cha nntseinaⁿ'ya ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos chiuu ya na nlui'n'maaⁿndyena. Ndo' quia tuii na ljo', tîcwax'aⁿ nnom meiⁿ'cwii ts'aⁿ cha na caljeiya cwaaⁿ ñ'oom na ñnequiaya.

17 Meiⁿ tîcjo Jerusalén na nty'ia apóstoles na teijndye xuee jñom Cristo joona ñequio ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ cwitjoocheⁿ na tjaa'ñê ja ts'iaaⁿñeeⁿ. Tjojndyaⁿ ndyuaa Arabia, ndo' jnda jo' tuannda'a Damasco.

18 Tjacaⁿ cwii ndyee chu ndo' tjo Jerusalén. Quia jo' tajnaⁿ'aⁿ Pedro. Tyom'aaⁿya ñ'eⁿñê cwii quin'oom xuee.

19 Saa tîcantlyiaya nt'omcheⁿ naⁿñeeⁿ na jñom Cristo ñequioñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ, ñenquii Jacobo, tyjee nquii Ta Jesús, nty'iaya.

20 Jo nnom Ty'oots'om, juu ñ'oom na matseiljeiya luaa', ñ'oom na mayuu' juuna'.

21 Jndanquia tjo ts'ondaa Siria ñequio ndyuaa Cilicia.

22 Saa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Cristo cwentaaⁿ'a na m'aⁿna ts'ondaa Judea, tîcata'jnaaⁿ'na ja.

23 Ñenquii'cheⁿ tyowic'uaa ñ'oom na tyondyena: “Juu tsaⁿñeeⁿ na tyotseijneiⁿ na tyoleintyjooⁿ já, je' nqueⁿ mañequiaaⁿ ñ'oom na jaach'ee xuee na ñe'catseityueeⁿ'eⁿ.”

24 Ndo' tyola't'maaⁿndyena Ty'oots'om cantyja 'na'ya.

2

Tjacanty'iaa' Pablo nt'omcheⁿ apóstoles

1 Jnda na tjacaⁿ cwii canchoo'ñequiee chu, tjonnda'a Jerusalén ñequio Bernabé. Mati tja Tito ñ'eⁿndyo.

² Tjo jo' ee jndā t'moⁿ Ty'oots'om nooⁿ na l'ue ts'oom na cjo. Jo' jlanaaⁿyā na ñencjoochaⁿyā ñequio nn'aⁿ na cwilui-itquiendye cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Tcuu tcuu t'mooⁿya ndaana ñ'oom na mañequiaya ndaaⁿ nn'aⁿ na chii judíos cha ndaaⁿ nlui'n'maaⁿndyena. S'aa na ljo' ee tical'ue ts'ooⁿ na juu ts'iaaⁿ na jndā ñes'aa ñequio ts'iaaⁿ na quia nnts'aa, nleitquioo' na cwe' tsiaaⁿndyo joona'.

³ Saa juu Tito na tyom'aaⁿ ñ'eⁿndyo, meiiⁿ na nchii ts'aⁿ judío jom, tjaa'naⁿ ñ'oom jlue naⁿñeeⁿ na jndei'na' na caluii ñ'eⁿñē cha'na cwil'aa já nn'aⁿ judíos ñequio ndaayā na naⁿnom.

⁴ T'uiina' ñ'oom'ñeeⁿ nc'e yuu na m'aaⁿyā ty'equie' nn'aⁿ na cwil'a cheⁿnquieena na cwiluiindyena nn'aⁿ na cwila'yu'. Saa joona cwe' ty'equena cwentā naya na la'xmaaⁿya na m'aⁿ candyaandyo jo nnom ljeii na matsaⁿntjomna' nc'e cwila'jomndyo ñequio Cristo Jesús. Ee l'ue n'omna na cwiicheⁿndii' candyaⁿntjooⁿtyaaⁿya nnom ljeii'ñeeⁿ.

⁵ Saa meiⁿ chjoowi' tícatur'ndyocjaayā ndaaⁿ naⁿñeeⁿ ee til'ue n'ooⁿyā na nnchuii' juu ñ'oom na xcweti ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ.

⁶ Saa joo naⁿñeeⁿ na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om Jerusalén, tjaa'naⁿ ñ'oom na jla'cwaljoo'tina na quiaaya ndaaⁿ nn'aⁿ. Meiⁿ tjaa na coch'eenā ja ljo' cwiluiindyena, ee nchii cantyja na cwiwitquioo' macwji' Ty'oots'om cwentā chiuu tseixmaⁿ ts'aⁿ.

⁷ Ee jla'noⁿna na nquii Ty'oots'om jndā ty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos, cha'xeⁿ jndā ty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ Pedro na mañequiaaⁿ juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ judíos.

⁸ Ee manquiti Ty'oots'om na jñoom Pedro na quiaa ñ'oom naya ndaaⁿ nn'aⁿ judíos, mati jñoom ja na quiaa ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

⁹ Nc'e na ljo' nquii Jacobo, Pedro ndo' Juan, na cwilui-itquiendye, jla'noⁿna na jndā ty'iom Ty'oots'om ts'iaaⁿñeeⁿ ja, ndo' ñequio na neiiⁿna cwii cwiindyo tyot'uaaⁿ ntyjaaya luaaya, joona ndo' já ñequio Bernabé. Na l'ana na ljo' t'mooⁿna na cwila'jomndyena na nl'aayā ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos yocheⁿ na cwil'a joona ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ judíos.

¹⁰ Ñe'cwii waa na taⁿna na cal'aayā, na cjañjoom' n'ooⁿyā nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Jerusalén na nty'iaandyē, ndo' jo' maqueⁿ ts'ooⁿ na mats'aa na ljo'.

Tsjoom Antioquía tixcwe s'aa Pedro

¹¹ Saa quia tja Pedro tsjoom Antioquía, nnoom tsjoo na tixcwe mach'eeⁿ, ee 'naⁿ na s'aaⁿ tcaⁿna' na candi'tiaaⁿaⁿ.

12 Ee xjeⁿ na tyooquie nt'om nn'aⁿ judíos na jñom Jacobo, tyocwa' Pedro ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na nchii judíos. Saa jnda na tquie naⁿñeeⁿ, tooⁿoⁿ na macwji'ñê ee nquiaⁿaⁿ nn'aⁿ na cwilue jndei'na' na caluii nacjoo' tjaaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ cwil'ana ndana na naⁿnom.

13 Ndo' na luaa' s'aaⁿ, mati nt'omcheⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'yu', jla'jomndyena ñ'eⁿ Pedro na tis'a na we waa na s'aaⁿ, hasta mati Bernabé seijomñe na tuii na luaa'.

14 Ndo' quia na tquiãaⁿ cwenta na juu na cwil'ana tixcwe m'aaⁿna' cha'xjeⁿ ma'moⁿ ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ, jo ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjooⁿ nom Pedro: “U je' na ts'aⁿ judío 'u, saa ljooñe mache' cha'cwijom nchii jo' 'u. Nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindyena, ¿chiiu na ñe'catsa' na c'omna cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos?”

Ñequii'cheⁿ cantyja na cwila'yu'ya n'om nn'aⁿ nlui'n'maaⁿndyena

15 'U ndo' ja tuiindyo nn'aⁿ judíos, nchii nn'aⁿ na cwila'tjoondye quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos cwiluiindye.

16 Saa meiiⁿ na luaa', manquiuu jndaa'ndyo na tjaa'naⁿ ts'aⁿ na nlqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cotseixmaaⁿ nc'e na matseicañaãⁿ ñ'oom na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés, ñequii'cheⁿ nc'e na matseyiu' ñ'eⁿ Cristo, jo' na nlui'n'maaⁿñe. Ee cha na nlqueⁿna' ts'aⁿ na m'aaⁿ cwentaa' Ty'oots'om, macaⁿna' na catseyiu'ya ts'om, ee tjaa meiiⁿcwii ts'aⁿ na nlqueⁿna' jom na tjaa jnaⁿ cotseixmaaⁿ nc'e na matseicañaãⁿ chiiu t'maⁿ ljeii na matsa'ntjomna' na tqueⁿ Moisés.

17 Jo' chii, xeⁿ yocheⁿ na cwijoo' n'ooⁿ na nlqueⁿna' jaa na cwiluiindyo nn'aⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿ nc'e na cwilayuu'a ñ'eⁿ Cristo, cwiwitquioo' na manncjootyãaⁿ cwiluiindyo nn'aⁿ na waa jnaaⁿ, ¿aa ñe'ca'moⁿna' na la'xmaaⁿya nn'aⁿ jnaⁿ nc'e jom? Tijoom jnda.

18 Ee xeⁿ waa cwii na matsetyuii'a ndo' ndanquia mats'aa xco juuna', mati matseijndaa'ñena' na mayuu' waa jnaⁿya.

19 Ja cantyja 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna', matseijomna' cantyja 'naⁿya cha'cwijom ts'oo, mañejuu ljeii'ñeeⁿ na tqueⁿna' ts'oo ja cha ndaaⁿ nncwando'a jo nom Ty'oots'om.

20 Ñe'naaⁿ jnda ty'ioomna' ja ts'oom'naaⁿ ñequio Cristo. Manc'e jo' maty'iomna' cantyja 'naⁿya nchii ja cwiluiindyo na wando'a, nquii Cristo wanoom'm naquii' ts'ooⁿ. Ndo' na wando'a na ts'aⁿ ja, wando'a ee na matseyiu'ya ts'ooⁿ ñequio Jnda Ty'oots'om na m'aaⁿ na candya' ts'oom ja ndo' na tquiaañe ncheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya.

21 Tiquits'aa na til'ue naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om ee xeⁿ ndaaⁿ nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ ee matseicañaãⁿ chiiu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ quia jo' cwe' ts'iaaⁿndyo na tue' Cristo.

3

Ty'oots'om maqueeⁿ ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ jo nnoom

¹ 'O nn'aⁿ na cwila'yuyoyo' na m'aⁿyoyo' ndyuaa Galacia, jeeⁿ ndya' ntjeiⁿ ljo' cwil'a'yo'. ¿Ñeeⁿ tju' tycu calua' cjo'yo' na tilacandaⁿndyo' ñ'oom na tseixmaⁿna' na mayuu'? Ee ñ'oom na tyoñequiaayâ ndaa'yo' s'aana' ndoo' nquiuyoyo' na nty'ia'ndaa'yo' na jñoom Jesucristo ts'oom'naaⁿ.

² Candu'yo' nndii. ¿Aa toñoom'yo' Espíritu Santo nc'e na jla'candaⁿndyo' chiuu matsaⁿntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, oo aa nc'e na jla'yuyaya n'om'yo' ñ'oom na tyondye'yo'?

³ ¿Aa maxjeⁿ ntjeiⁿ nqueⁿyo'? ¿Aa ndaaⁿ nts'aana' na cwila'tiuuyoyo' na cwe' najnda' ncjo'yo' na ndaaⁿ nla'candaⁿndyo' jo nnom Ty'oots'om yuu na jla'cato'jndyee'yo' ñ'eⁿ Espíritu?

⁴ ¿Aa cwe' ts'iaaⁿndyo cwii cwii nnom nawi' na teinom'yo'? Toom cwe' waa na teijndeina' 'o.

⁵ Quia mañequiaa Ty'oots'om na cwito'ñoom'yo' Espíritu ndo' mach'eeⁿ ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿyo' na tixocaluina' nc'e na jndei nqui ts'aⁿ, nchii mach'eeⁿ na ljo' ee na cwila'candaⁿndyo' chiuu matsaⁿntjom ljeii na tqueⁿ Moisés, saaⁿ nc'e na cwila'yuyoyo' ñ'oom na jndaⁿ macwindye'yo'.

⁶ Maluaa' matseijomna' cantyja 'naaⁿ Abraham. Tyot-seiyuyaya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' nc'e jo' tqueⁿ jom na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaaⁿ.

⁷ Jo' chii cala'noⁿyo' na cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuyaya n'om ñ'eⁿ Ty'oots'om, maqueeⁿ joona na cwiluiindyena tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham na jndyowicantyyoo'.

⁸ Ñ'oom'm na teiyo teiljeii, tyuaa' t'moⁿna' na nlqueeⁿ nn'aⁿ na nchii judíos joona na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna nc'e na cwila'yuyaya n'omna ñ'eⁿñê. Luaa ñ'oomya na seicañeeⁿ juu: “Nndio'naaⁿndyo nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa nc'e 'u.”

⁹ Quia jo' ljo'yuy matio'naaⁿñê nn'aⁿ na cwila'yuyaya n'om ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ seiyu' Abraham ñ'eⁿñê.

¹⁰ Nn'aⁿ na cwilacantyyaa' n'om na nlui'n'maaⁿndyena nc'e na quit'maⁿ n'omna ljeii na tqueⁿ Moisés m'aⁿna nacje 'naaⁿ ñ'oom na maco'wi'na' joona. Ee waa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matsona': “Cha'tsondye nn'aⁿ na tyoola'candañ'eⁿ ñ'oom na jndaⁿ teiljeii naquii' ljeii na tqueⁿ Moisés, m'aⁿna nacje 'naaⁿ ñ'oom na maco'wi'na' ts'aⁿ.”

¹¹ Cwiwitquioo'ya na tjaa ñeeⁿ maqueⁿna' juu na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaⁿ nc'e mach'ee chiuu macaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, ee ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii matsona': “Ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaⁿ jo nnom Ty'oots'om, macaⁿna' na catseyuyaya ts'om ñ'eⁿñê.”

12 Saa ljeii na tqueⁿ Moisés tica'moⁿna' na macaⁿna' na catseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, ee matsona': "Ts'aⁿ na matseicandā ljeii 'naaⁿ Moisés, c'oom na cje'naaⁿna'."

13 Seicandyaañe Cristo jaa juu ñ'oomwi' na seijndaañe ljeii na tqueⁿ Moisés na nnt'uiiwi'na' nn'aⁿ, ee t'uiiwi'na' jom cwentaaya nc'e ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii na matsona': "Meiⁿquia ts'aⁿ na cwila'ntyja nn'aⁿ cwii ts'oom, m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ nacje 'naaⁿ ñ'oomwi'."

14 Luaa' matsona' cha joo nn'aⁿ na ticaluiindyee nn'aⁿ judíos, cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús nndaā nla'xmaⁿna juu ñ'oom na tio'naaⁿñe Ty'o^oots'om Abraham, ndo' naljo', nc'e na cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^oots'om nndaā nnto'ñoomna Espíritu Santo na tsoom na ñnequiaaⁿ.

Ljeii na matsaⁿntjomna' ndo' ñ'oom na tso Ty'o^oots'om na nnts'aaⁿ

15 'O nn'aⁿya na cwila'yuy'yo', mantseinaⁿya ñ'oom ndaa'yoy' cantyja 'naaⁿ na matseijndaañe cwii ts'aⁿ ñ'oomtyeⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿna'. Quia na jnda s'aaⁿ xueⁿeⁿ cjoo' tsom'ñeeⁿ, ticwanaaⁿ na nntso cwiicheⁿ ts'aⁿ na ticaluii chiuu tso tsom'ñeeⁿ oo na nntseicwaljo'ti ts'aⁿ ñ'oom na tso juuna'.

16 Ndo' nnom Abraham tso Ty'o^oots'om chiuu nts'aaⁿ cantyja 'naaⁿ jnda tsaⁿñeeⁿ. Ñ'oom' Ty'o^oots'om na teiljeii tic'oomna' ntseinaaⁿ, na cha'cwijom jndye nn'aⁿ ee matsona': "Cantya 'naaⁿ jnda' nncu'", ndo' naljo', ma'moⁿna' ñecwii ts'aⁿ, manquii Cristo.

17 Luaa waa na ñe'catsjoo ndaa'yoy'. Ty'o^oots'om seijndaañe cwii ñ'oom na xocachui'na' ñequio Abraham. Tjaca ñequiee sianto waljoo' ntquiuu nchoo' nqui ndyu ndo' tyjee'cañoom ljeii na matsaⁿntjomna' na tquiaa Moisés. Saa juuna' tixocandaa nntseyuyui'na' najndeii na matseixmaⁿ ñ'oom na tso Ty'o^oots'om nnom Abraham na nnts'aaⁿ.

18 Saa xeⁿ ñequii'cheⁿ nc'e na matseicandaañe ts'aⁿ chiuu matsaⁿntjom ljeii na tqueⁿ Moisés cha nloñom na jnda tso Ty'o^oots'om na ñnequiaaⁿ quia jo' tixocatsona' na to'ñom ts'aⁿ juuna' nc'e ñ'oom na tsoom na ñnequiaaⁿ saa ñ'oom na mayuu' cwe' yu tquiaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ nnom Abraham.

19 Quia jo' juu ljeii na tqueⁿ Moisés ¿yuu l'uena'? Ts'iaaⁿna' nc'e jndye nnom na cwila'tjoondye nn'aⁿ, jo' chii jndanquia chii tquiaa Ty'o^oots'om juuna'. Teijndaa' na nncuaana' hasta xjeⁿ na tyjee' Nquii na cwiluiiñe tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham, nqueⁿ na tso Ty'o^oots'om nnoom chiuu nnts'aa. Ljeii'ñeeⁿ tyoñequia ángeles juuna', ndo' nquii Moisés ts'iaⁿna' na tyotseixmaaⁿ ts'aⁿ na tyom'aaⁿ xcwe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ ñequio jo' nnom Ty'o^oots'om.

20 Quia na ñecwii ts'aⁿ, ticaⁿna' ts'aⁿ na nnc'oom xcwe ee nquii Ty'o^oots'om ñequii cwiiñe.

Luaa ts'iaaⁿ ljeii na matsaⁿntjomna'

21 Ndo' na luaa', ¿aa ñe'catsona' na juu ljeii na matsaⁿntjomna' m'aaⁿna' nacjoo' ñ'oom na jnda tso Ty'o^ots'om na nnts'aaⁿ? Jeeⁿ tic'oom'na' ee xeⁿ waa cwii ljeii na ndaaⁿ nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ cwicatseixmaⁿ nc'e na matseicandaⁿña juuna', quia jo' juu na tjaa jnaⁿ catseixmaⁿ ts'aⁿ, nntseixmaaⁿ juuna' ee na matseicañaⁿ ljo' matsaⁿntjomna'.

22 Saa juu ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii matseijndaa'ña na cha'tsondye nn'aⁿ m'aⁿtyeⁿna nacje 'naaⁿ jnaⁿ. Luaa' waa cha cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuu' ñ'eⁿñê ndaaⁿ nnto'ñoomna ñ'oom na jnda tsoom na nnts'aaⁿ nc'e na cwila'yuu'ya n'omna ñ'eⁿ Jesucristo.

23 Cwii tjoocheⁿ na teitquioo' na cala'yuu'ya n'ooⁿya, tyeⁿ tyom'aaⁿya nacje 'naaⁿ ljeii na matsaⁿntjomna'. Majuu xjeⁿñeeⁿ tyom'aaⁿya na cwicantyjaa' n'ooⁿya na nleitquioo' na nlui'n'maaⁿndyoⁿ nc'e na cwila'yuu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Jesucristo.

24 Jo' chii juu ljeii'ñeeⁿ ts'iaaⁿna' na nnts'aana' cwenta jaa cha'cwijom na laxmaaⁿya yonch'u na m'moⁿna' ndaaⁿya hasta xjeⁿ na nndyo Cristo, cha nc'e na cwila'yuu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿñê nnts'aana' na tjaa jnaⁿ la'xmaaⁿya jo nnom Ty'o^ots'om.

25 Saa je' na tyjee' na cwila'yuu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, tic'o^otyaaⁿ nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ na tyoch'eena' cwenta jaa.

26 Je' cha'tsondyo' cwiluiindyo' ntseinda Ty'o^ots'om nc'e na cwila'yuu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

27 Ee cha'tsondyo' 'o na jnda teits'oomndyo' cantyja 'naaⁿaⁿ, cwiw'aa'ndyo' cantyja na matseixmaaⁿ cha'xjeⁿ na cwee ts'aⁿ liaa.

28 Nc'e na ljo', je' nchii cwe' judío matseixmaⁿ, meiⁿ nchii cwe' ts'aⁿ na tuiiñe cwiicheⁿ nnom tsjaaⁿ. Je' meiⁿ nchii tseixmaⁿ ts'aⁿ na seijnda cwii patrom, meiⁿnchii tseixmaⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ nquii, meiⁿ nchii tseixmaⁿ tsaⁿs'a oo tsaⁿscu 'u. 'O ñe'cwii cwilaxmaⁿyo' nc'e na cwila'jomndyo' ñequio Cristo Jesús.

29 Ndo' nc'e na cwiluiindyo' cwentaa' Cristo, quia jo' mati cwiluiindyo' tsjaaⁿ Abraham na jndyowicantyjoo' ndo' maxjeⁿ nnda'yo' naya na jnda tso Ty'o^ots'om na nnts'aaⁿ.

4

1 Luaa waa na ñe'catsjooⁿya cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa': Cwii tyochjoo meiiⁿ na matsona' na nlo'ñom 'naaⁿ tsotye na jnda tue', ndo' na luaa' tseixmaⁿ, tjaa'naⁿ na cwichuii' juu ñequio cwii moso na seijnda tsotye, meiiⁿ cha'tso 'naaⁿ tsotyeeⁿ la'xmaⁿna' 'naaⁿaⁿ.

² M'aⁿ nn'aⁿ na cwiteix'ee juu, ndo' na cwijndoo'na ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ hasta nncue'ntyjo chu na jnda seijndaa'ñe tsotyeeⁿ.

³ Mati maluaa' matseijomna' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a. Ee cwii tjocheⁿ na jndyaaya ñ'oom na catseyu' ts'aⁿ ñequio Cristo, tyom'aaⁿya nacje 'naaⁿ cha'tso nnom na quit'maⁿ n'om nn'aⁿ na cantyja 'naaⁿ joona' ntyjaa'ya n'omna na nlui'n'maaⁿndyena.

⁴ Saa quia na tue'tyjo xjeⁿ na ntyjii Ty'ooots'om, jñoom Jnaaⁿ. Tuiñe jnda cwii yuscu. Tyom'aaⁿ nacjee 'naaⁿ ljeii na matsa'ntjomna'.

⁵ Jñoom na nntseicandyaañe jaa na tyom'aaⁿya nacje 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ, cha ndaa nnc'oñom Ty'ooots'om jaa na nncwjaa'ñe na cwiluiindyō ntseinaaⁿ.

⁶ Ndo' cha na m'moⁿndyeyuna' na cwiluiindyō' ntseinaaⁿ jñoom Espíritu na tseixmaⁿ Jnaaⁿ naquii' n'om'yo' ndo' nqueⁿ mañequiaaⁿ na cwindu'yo': "Tsotyaya Ty'ooots'om."

⁷ Jo' na cwiluiindyū' jnaaⁿ, nchii cwe' ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom patrom. Ndo' nc'e na cwiluiindyū' jnaaⁿ, juu na ñnequiaaⁿ na nndaa' Cristo, mati 'u nnda'.

M'aaⁿ ts'om Pablo cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'yū'

⁸ Jach'ee xuee quia na tyoota'jnaⁿ'yo' Ty'ooots'om, tyondye'ntjom'tyeⁿ'yo' ndaa nty'oōn'om na tyolue nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom la'xmaⁿ, meiiⁿ tiyuu' na la'xmaⁿna' nqueⁿ.

⁹ Saa je' na cwita'jnaⁿ'yo' Ty'ooots'om, oo yati na nl'uuya na mawajnaⁿ'aⁿ 'o, ¿chiiu waayu na cwilcwe'nnda'yo' na ntyjaa' n'om'yo' na nlui'n'maaⁿndyo' cantyja 'naaⁿ 'naⁿ na tijdana' ndo' til'uena', na ndye'ntjom'tyeⁿnnda'yo' ndaana'?

¹⁰ O ndicwaⁿ na cwitjei'yo' cwenta na niom ncuee na t'mati laxmaⁿna', ndo' mati cantyja 'naaⁿ chi'ndaa ñequio nt'om ncuee na cwitjeii' nn'aⁿ cwenta na jeeⁿ t'maⁿ la'xmaⁿna', ndo' mati na cwitjom ndyu.

¹¹ Ndo' na nmeiiⁿ cwil'a'yo', jeeⁿ matseicaty'uena' ja na cwe' ts'iaaⁿndyo ts'iaaⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿ'yo'.

¹² O nn'aⁿya na cwila'yū'yo' ñ'eⁿ Cristo, macaⁿ'a ndaa'yo' na calcwe'yo' na ntyjaa' n'om'yo' ñ'oommeiⁿ cha'xjeⁿ m'aaⁿ candyaandyō cantyja 'naaⁿ joona'. Meiiⁿ na mayuu' tyoota'wi'yo' ja saa matseijomna' na ljo' cwil'a'yo'.

¹³ Manquiujndaa'ndyo' quia tjonquiajndyaa ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa'yo', t'oōⁿya na wii'a.

¹⁴ Ndo' juu tycu'ñeeⁿ na tjoⁿya, cwajndii tyoch'eena' ja, saa meiiⁿ na ljo', tîcal'a'yo' na ty'aa'yo' ja. 'O to'ñoom'yo' ja na cha'cwijom cwiluiindyō cwii ángel, cha'cwijom nquii Cristo Jesús ja.

¹⁵ Quia jo' ¿chiiu tuii na je' taneiⁿ'yo' ja cha'xjeⁿ quialjo'? Ee macwji'yū'ndyo cantyja 'naⁿ'yo' chiiu tyom'aaⁿ n'om'yo',

hasta meiiⁿ na n'omnda^ayo' nntjei'yo' na nntiom'yo' n'om nooⁿ.

16 ¿Aa mach'eeyuuna' nqui'yo' na jndoya 'o nc'e matseinaⁿya ñ'oom na mayuu' nda^ayo'?

17 Joo na^m'aⁿ na cwiñequiana ñ'oom nda^ayo', jeeⁿ queeⁿ n'omna na nla'jomndyo' ñ'eⁿndyena, sa^a tixcwe ee l'ue n'omna na nt^o'ndyo' ñ'eⁿndyô cha ñenquieena nla'ñ'oom'ndyo' jooa.

18 Ee ya na cwila'neiiⁿndye naⁿ'ñeeⁿ 'o, xeⁿ xcwee' n'omna ñ'eⁿndyo'. Ndo' majndeiticheⁿ quia na ticañ'aⁿya ñ'eⁿndyo'.

19 'O ntseindaaya cwiicheⁿ cwiindii' na maquiina' ja cantyja 'naⁿyo' cha'xjeⁿ na maquiina' cwii yuscu na matseincuii, maljo' na nntjoⁿ hasta xjeⁿ na nntseiluii'na' Cristo naquii' n'om'yo'.

20 Toom cwe' na ñ'aⁿya ñ'eⁿndyo' je' cha' nncju'naaⁿñena' na ñomquia'ti nntseinaⁿ nda^ayo', ee ñ'oom na mayuu'cheⁿ matseñ'eeⁿñena' ja cantyja 'naⁿyo'.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ Agar ñequio Sara

21 'O na l'ue n'om'yo' na ñe'c'om'yo' na cje 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, candu'yo' nooⁿ: ¿Aa tyoondye'yo' chiuu matso juuna'?

22 Matso ljeii'ñeeⁿ na t'om we ntseinda Abraham. Cwii tsaⁿ'ñeeⁿ tuiñe jnda tsaⁿscu na tyondi'ntjomtyeⁿ nda^ana, ndo' cwiicheⁿ tuiñe jnda scuu' nqueⁿ, Sara'ñeeⁿ titseixmaaⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ candyaañe.

23 Jnaaⁿ na seincuii yuscu na tyondi'ntjomtyeⁿ nda^ana, tuiñe cha'xjeⁿ cwiluiindyee meiⁿnquia yo'ndaa, sa^a jnaaⁿ na tuiñe jnda scuu' nqueⁿ, tuiñe nc'e ñ'oom na jnda tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ.

24 Ñ'oomwaa' tseixmaⁿna' ñ'oom tjañoom'. Ee we yolcu'ñeeⁿ la'xmaⁿna we ñ'oom na maxjeⁿ ntseicanda^añena'. Cwii ñ'oom'ñeeⁿ ma'moⁿna' Sjo Sinai, ndo' nn'aⁿ na m'aⁿ nacje'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ cwiluiindyena nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ.

25 Juu ñ'oom Agar ma'moⁿna' sjo Sinai na m'aaⁿna' ndyuaa Arabia, na juu sjo'ñeeⁿ matseijomna' cha'na Jerusalén na waa je', ee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cwindye'ntjomtyeⁿna nnom ljeii na tqueⁿ Moisés.

26 Sa^a juu tmaaⁿ nn'aⁿ Jerusalén na waa jo nandyee na la'xmaaⁿya, m'aaⁿ candyaañena', ticandi'ntjomna' nnom ljeii na tqueⁿ Moisés.

27 Ee mawaa ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeiina' na tyoñequiaa Isaías teiyo. Matsona':

'U yuscu na titsjaaⁿndyu' na tjaa'naⁿ ntseinda', jndei catseixua' na neiⁿ,

'u na ticaljei' chiuu nlquiina' ts'aⁿ na nntseincuii,
 jndei catseixua' na manco' na neiⁿ,
 ee jndyendyeti ntseinda yuscu na tyootseincuii
 nchiiti cha'tsondye tyjelcoom.

²⁸ 'O nn'a^{ny}a na cwila'y^u'yo', la'xmaa^{ny}a cha'na Isaac, ee
 mati jaa cwiluiindy^o ntseinda Ty'o^ots'om na tsoom nnom
 Abraham na nc'om.

²⁹ Saa cha'xjeⁿ juu jnda Abraham na tuiiñe cha'xjeⁿ
 meiⁿquia ts'aⁿ, tyoco'weeⁿeⁿ Isaac na tuiiñe nc'e Espíritu
 Santo, maluaa' waa je'.

³⁰ Saa ñ'oom na tso Ty'o^ots'om nnom Abraham na teiljeii,
 luaa matsona': "Caleintyjo' tsaⁿscu na mandí'ntjomtyeⁿ njom'
 ñequio jnaaⁿ, ee ticwanaaⁿ na nnc'o'ñoom 'naⁿ na waa, jnda
 scu' nncu' nnc'o'ñom."

³¹ Jo' chii 'o nn'a^{ny}a, tila'xmaa^{ny}a ntseinda yuscu na
 ñejndí'ntjomtyeⁿ. Laxmaa^{ny}a ntseinda yuscu na m'aaⁿ can-
 dyaañe.

5

Cwintyje'tyeⁿ'yo' naquii' na jnda seicandyaañe Cristo 'o

¹ Jnda tquiaa Cristo na cwiluiindy^o nn'aⁿ na
 m'aⁿ candyaandye jo nnom ljeii na matsa'ntjomna'.
 Caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ na laxmaⁿ'yo' naljo',
 tantue'ndyo'cje'nnda'yo' nacje 'naaⁿ ñ'oom na nleichuuna'
 'o na cwindye'ntjom'tyeⁿ'yo' nnomna'.

² Candye'yo' ñ'oom na matsjooya, xeⁿ cwiñequiandyo' na
 nluii 'naaⁿ ntjaaⁿ'yo' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos yo'ndaa
 ndana na naⁿnom, mach'eena' cantyja 'naⁿ'yo' na meiⁿchjoo
 ticajndañe Cristo.

³ Cwiicheⁿ cwii ndii' matsjoonnda'a meiⁿquiaa tsaⁿs'a
 na ññequiaa na nluii 'naaⁿñeeⁿ tjaaⁿ jndei'na' na
 catseindaa'ñ'eeⁿ ljo' na matsa'ntjom ljeii na tqueⁿ Moisés.

⁴ 'O na cwila'tiuu'yo' na tjaa jnaⁿ cwicola'xmaⁿ'yo' jo nnom
 Ty'o^ots'om nc'e na cwila'candaa'ndyo' chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ
 jnda seitqui^o'na' 'o cantyja 'naaⁿ Cristo. Ndo' jnda t^o'na' 'o
 ñequio na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom 'o.

⁵ Ee m'aa^{ny}a na cwicantyjaa' n'o^o'ya na maqueⁿ'na' jaa na
 tjaa jnaⁿ cwicola'xmaa^{ny}a nc'e nquii Espíritu ndo' cantyja
 'naaⁿ na cwila'y^u'ya n'o^o'ya.

⁶ Ndo' quia na m'aa^{ny}a cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, meiⁿ cwii
 ticajnda tseixmaⁿ'na' na aa tuui 'naaⁿ ntjaa^{ny}a oo aa tyooluii.
 Ñe'cwii waa na jnda tseixmaⁿ'na', na cwila'y^u'ya n'o^o'ya
 ñ'eⁿñeⁿ ndo' cantyja 'naaⁿ juu jo' m'aa^{ny}a na wi' n'o^o'ya nn'aⁿ.

⁷ 'O ya ñejla'jomndyo' cantyja 'naaⁿ Ty'o^ots'om. ¿Ñeeⁿ
 seitsaaⁿñe 'o na ticala'canda'yo' jo nnom ñ'oom na mayuu'?

⁸ Nchii Ty'oots'om s'aaⁿ naljo' ee jom maqueeⁿñê 'o.

⁹ Tintsuu' n'om'yo' ñ'oom na matsona': "Chjoowi' ndaaljo' matseicandeiñ'eⁿna' cha'waa tsqueeⁿtyoo'."

¹⁰ Cantyja 'naⁿ 'o, jo nnom nquii na cwiluiñe na matsaⁿntjom, quit'maⁿ ts'ooⁿ na tixocala'tiuu'yo' na waa cwiicheⁿ chiuu ya cha nla'xmaⁿyo' na tjaa jnaⁿyo' jo nnom Ty'oots'om. Ee nqueⁿ nncu'xeeⁿ ts'aⁿ na matseiñ'eeⁿñe 'o cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa', tjacwenta 'ñeeⁿ cwiluiñe tsaⁿñeeⁿ.

¹¹ 'O nn'aⁿya, cantyja 'naⁿ ja luaañe, xeⁿ ndicwaⁿ mañequiaya ñ'oom na macaⁿna' na caluii 'naaⁿ tjaaⁿ ts'aⁿ, xocantyoⁿ nn'aⁿ judíos ja. Ee xeⁿ mañequiaya ñ'oom'ñeeⁿ, quia jo' tixocala'líoo'ndyena ñequio ñ'oom na ty'oom nn'aⁿ Jesús ts'oom'naaⁿ.

¹² Toom cwe' joo nn'aⁿ na cwilañ'eeⁿndyena 'o ñequio ñ'oomwaa' nntyjeñ'eⁿna yuu na naⁿnom joona.

¹³ Ee 'o nn'aⁿya tqueeⁿñe Ty'oots'om na cala'xmaⁿyo' nn'aⁿ na jnda jndyaandyo'. Saa nchii na nleil'uee'ndyo' naya'ñeeⁿ na nla'jomndyo' ñequio na neiⁿncoo' na ntyjii seii' ts'aⁿ. 'O c'om'yo' na nnteijndeiindyo' ntyjee'yo' nc'e na m'aⁿyo' na wi' n'om'yo' joona.

¹⁴ Ee ljeii na tqueⁿ Moisés ñequio ñ'oomwaa matseicandañ'ena': "C'oom' na wi' ts'om' tyje ts'aⁿndyu' cha'xeⁿ na jnda ntyji' nncu'."

¹⁵ Ee xeⁿ cwityeⁿnquiendyo' cheⁿncjo'yo', cal'andyo' cwenta na nchii nla'tyui'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om quii'ntaaⁿyo'.

Natia na matseiqueeⁿna' ts'om ts'aⁿ

¹⁶ Luaa matsjoo ndaa'yo': C'om'yo' nacje 'naaⁿ Espíritu quia jo' tixola'canda'yo' chiuu queeⁿ ts'om seii'yo'.

¹⁷ Ee ljo' na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ m'aaⁿna' nacjoo' Espíritu, ndo' Espíritu wjaam'aaⁿ nacjoo' na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ. Ndo' we ndii' nmeiⁿ m'aⁿ ndiaa'ndye. Nc'e na luaa' waa, tixocandañ' nla'yo' ljo' na l'ue n'om'yo'.

¹⁸ Saa quia cwiñe'quiandyo' na wjaa'moⁿ Espíritu ndaa'yo' chiuu waa na cal'a'yo', quia jo' cwindyaandyo' cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés.

¹⁹ Cwiwitquioo'ya ljo' na cwil'a nn'aⁿ na teincoondye: m'aⁿna na cwe' luaa'ndyo ñequio nn'aⁿ, tilju' ljo' m'aaⁿ n'omna, wi'ndyena ñequio nn'aⁿ,

²⁰ cwila't'maaⁿndyena 'naⁿ na jnda l'a nn'aⁿ, ndo' cwil'ana ts'iaaⁿ calua', m'aⁿna na jndoono nc'iaana, xueena nn'aⁿ. Cwii ñ'oom tit'maⁿna', saa cwilawjeyayana, cwil'ana na cha'tso nn'aⁿ tixcwe m'aⁿ, mandañ' nquieena xcwe cwil'ana. Ñequii'cheⁿ na m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nquieena,

21 cwila'taa' n'omna nc'iaana, cwila'cwjeena nn'aⁿ, cwicandyena, cwicwa'caxii'ndyena, ndo' niom nt'omcheⁿ na matseijomna' nmei^m na cwil'ana. Matseijndo'a n'om'yo' cha'xjeⁿ jnda ñetsjoō ndaa'yo', nn'aⁿ na cwila'jomndye naquii' natiameiⁿ, tixocala'jomndyena cantyja na matsa'ntjom Ty'oots'om.

Nmeiiⁿ cwiwitquioo' mach'ee Espíritu Santo

22 Saā luaa waa ts'iaaⁿ Espíritu: mach'eeⁿ na m'aaⁿya na wi' n'oōⁿya nn'aⁿ, m'aaⁿya na neiiⁿya, m'aaⁿya na tjaa ñomtiuu c'oōⁿya jo nnom Ty'oots'om, m'aaⁿya na nioom'cheⁿ n'oōⁿya quia tixcwe ljo' cwil'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyo, m'aaⁿya na ya nn'aⁿndyo ñequio nn'aⁿ, mach'eeⁿ na cwiteijndeiya nn'aⁿ, cwila'candaⁿndyo ñ'oom ntyuaⁿya,

23 mach'eeⁿ na cje cwil'aaya jo ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' na cwiqueⁿndyo cheⁿncjoōya xjeⁿ joo na l'ue ts'om seiia na cal'aaya. Quia cwil'aaya nmeiⁿ juu ljeii na matsa'ntjomna' xocat'uiina' jaa.

24 Joo nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Cristo, nnom ts'oom'naaⁿ jnda ty'ioomna cha'tso na queeⁿ ts'om seiina ñequio na tijo'ndyo na l'ue ts'omna'.

25 Quia jo' cha'xjeⁿ na cwitandoo'a cantyja 'naaⁿ Espíritu, mati matsona' na ñequiaaya na ca'mooⁿ ndaaya chiuu waa na tsam'aaⁿtyaaya.

26 Ticatsona' na nla's'andyo nla'scundyo na nl'aaya na nla'lioq'a nn'aⁿ, meiⁿ na nnc'oōⁿya na taa' n'oōⁿya nt'omcheⁿ nc'iaaya.

6

Cateijndeindyō ntyjaā na cwila'yu'

1 'O nn'aⁿ na cwila'yu'yo', xeⁿ m'aaⁿ cwii nn'aⁿyo' na jnda tju'cje jnaⁿ juu, 'o na cwitsam'aⁿyo' cantyja 'naaⁿ Espíritu, laxmaⁿyo' na cateijndeiyō' jom na c'oomnaaⁿaⁿ nacje 'naaⁿ Cristo, saā cal'a'yo' naljo' ñequio na cwitue'ndyo'cje'yo'. Ndo' ticwiindyō' 'o cal'andyō' cwenta cantyja 'naⁿyo', tints'aana' na mati nncju'cje jnaⁿ 'o.

2 Cwii ndo' cwiindyō' cateijndeiyō' nn'aⁿyo' na cwila'yu' meiⁿquia na cwitjomna, ee na nl'a'yo' naljo' nla'canda'yo' ljeii na matsa'ntjomna'.

3 Ee xeⁿ na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ na t'maⁿ cwiluiñê meiiⁿ ticatseixmaaⁿ na ljo', manquiu'nn'aⁿñe cheⁿnqueⁿ.

4 Cwii cwiindyō' 'o queⁿñe cheⁿnquii' cwenta aa mach'ee cha'xjeⁿ na matsona', ee xeⁿ matseicandaⁿñe quia jo' ndaaⁿ nnc'oom na neiiⁿ cantyja 'naaⁿ, nchii ee macwji' cwenta na xcweti mach'ee, nchiiti cwiicheⁿ,

5 ee cwii cwiindyō' choōya xuu 'naaⁿya.

6 Joo nn'aⁿ na cwindye ñ'oom' Ty'oots'om na cwit'mooⁿ nn'aⁿ ndaana, matsona' ñnequiana 'naⁿ na macaⁿna' naⁿñeeⁿ.

7 Tiñe'quiandyo' na nnquiu'nn'aⁿna' 'o, tjaa ñeeⁿ juu na ndaa ntioñ'oom Ty'oots'om, ee meiⁿljo'cheⁿ na nnom' ts'aⁿ, majo' jo' nncue'.

8 Ee ts'aⁿ na ñnequiaañeñ'eⁿ cantyja na l'ue ts'om seii', majuu jo' nnts'aana' cha'cwijom cwiwe' ntjom, nntsei'ndaa'na jom ndo' nncueeⁿeⁿ. Saa xeⁿ mach'eeⁿ yuu na cjawee' ts'om Espíritu, ñnequiaaⁿ na nnlo'ñom tsaⁿñeeⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ.

9 Jo' chii tilanchqueeⁿndyo na nl'aaya yuu naya ee xeⁿ ti'ndyaanc'uaa'ndyo, nncue'ntyjo xjeⁿ na nnto'ñooⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

10 Ndo' nc'e na ljo', cwii cwii ndii' na mañequiaana' na nndaan nntei'jndeiya nn'aⁿ, cal'aaya na ljo', majndeiticheⁿ joo nn'aⁿ na cwila'yuya n'om.

Ñ'oom na cwimacandā na ma'moⁿ tsomwaa

11 Queⁿyo' cwenta na t'maⁿ ljeii matsa'a.

12 Joo naⁿñeeⁿ na cwila'jndana na quiandyo' na caluii 'naaⁿ ntjaaⁿyo' cwil'ana na luaa' ee l'ue n'omna na ljoyaandye nn'aⁿ judíos ñ'eⁿndyena saa xeⁿ nla'jomndyena cantyja 'naaⁿ ts'oom'naaⁿ na tue' Cristo, nntyjo naⁿñeeⁿ joona.

13 Ee meiiⁿ joo nn'aⁿ na cwila'jndana na caluii 'naaⁿ seii'yo' ticalacandana chiuu t'maⁿ ljeii'ñeeⁿ. Saa cwijoo' n'omna na quiandyo' na caluii naljo' cha nndaan nla's'andye na jnda tantjomna 'o.

14 Saa cantyja 'naⁿya, tijoom cwji's'andyo. Manda macwjii's'aya cantyja 'naaⁿ juu na tue' nquii Ta Jesucristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ, ee cantyja 'naaⁿ ts'oom'naaⁿ, juu na matseixmaⁿ tsjoomnancue, maqueⁿna' ts'oo cantyja 'naⁿya ndo' mati cwiluiindyō ts'oo cantyja 'naaⁿ juuna'.

15 Ee quia na macwjaa'ñena' ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús, ticajnda meiiⁿ na aa jnda tuii 'naaⁿ seiiⁿeⁿ oo aa tjaa'naⁿ. Juu na tuiiñexco ts'aⁿ, juu jo' cajnda.

16 Cha'tsondye nn'aⁿ na cwilajomndyena ñ'oomwaa', quiaa Ty'oots'om na meiⁿcwii ñomtiuu tic'omna jo nnoom ñequio juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom joona.

17 Na xuee je' na wjaa wjaatina', meiⁿcwii ts'aⁿ tintsein-tjaaⁿ ja cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ'. Ee cantsaaⁿ na choya cwit'mooⁿna' na cwiluiindyō ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom Ta Jesús.

18 'O nn'aⁿya na cwila'yuya'yo' ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa, macaⁿa na catio'naaⁿñê cha'tsondyo' 'o. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Éfeso

¹ Ja Pablo, ee na l'ue ts'om Ty'o^oots'om, cwiluiindy^o apóstol, ñ'oomwaa' ma'moⁿna' ts'aⁿ na majñom Cristo Jesús ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Matseicwanoⁿya cartawaa na m'aⁿyo' tsjoom Éfeso na la'xmaⁿyo' cwentaa' Ty'o^oots'om ndo' na cwila'y^u'yo' ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² Nquii Tsotyaa^ya Ty'o^oots'om na cwila't'maaⁿndy^o ñequio Jesucristo na cwiluiñê na matsaⁿntjoom jaa, quiana na nnto'ñoom'yo' juu naya na laxmaⁿna ñequio juu na tjañomtiuu c'oom ts'aⁿ jo ndaⁿna.

Matio'naaⁿñe Cristo jaa

³ Cwila't'maaⁿndy^o nquii Ty'o^oots'om na cwiluiñê tsoty^e Jesucristo na matseixmaaⁿ na matsaⁿntjoom jaa. Nc'e na matseitjoom'na' jaa ñequio Cristo, jo' xjeⁿ cañoom'lueecheⁿ nc'e Espíritu Santo matio'naaⁿñê jaa ñequio cwii cwii nnom na matseixmaaⁿ na m'aaⁿ cañoom'luee.

⁴ Cwitjoocheⁿ na tqueⁿ Ty'o^oots'om tsjoomnancue, jndaⁿ tjeii'ñê jaa na nntseitjoom'na' jaa ñequio Cristo. Luaa' s'aaⁿ cha nlqueⁿna' jaa na lju'ndy^o jo nnoom, ndo' na tjaa jnaⁿ cwicolaxmaaⁿya jo nnoom.

⁵ Ee na wi' ts'oom jaa jo' chii xjeⁿ na jndyeecheⁿ tjeii'ñê jaa na nluindy^o ntseinaaⁿ nc'e Jesucristo, ee luaa' tqueeⁿ ee na ljo' l'ue ts'oom na nluii.

⁶ Tuui na ljo' cha' cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' juu naya na matseixmaaⁿ, na cwe' yu tquiaaⁿ na la'xmaaⁿya nc'e nquii Jnaaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom.

⁷ Cantyja 'naaⁿ juu na jeeⁿ wi' ts'oom jaa, jo' na macwji'n'maaⁿñê jaa ee na tue' Jnaaⁿ, na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya.

⁸ Candaⁿya ma'moⁿ Ty'o^oots'om na wi' ts'oom jaa na matseijno^on'yo' n'ooⁿya ndo' mañequiaaⁿ na cwila'no^on'a.

⁹ Ndo' jndaⁿ t'mooⁿndaⁿya juu na l'ue ts'oom na wanty'iuu' tyom'aaⁿna', majuu cantyjati na jnaⁿ cha'tso na seijndaa'ñê na nncjaacandaⁿna'.

¹⁰ Juu ñ'oom wanty'iuu'ñeeⁿ ma'moⁿna' na quia nncue'ntyjo xjeⁿ nntseicandaⁿñeñ'eⁿna', matseijndaa'ñê na cha'tso na m'aⁿ cañoom'luee ñequio nnom tsjoomnancue nc'om joo jo' nacje 'naaⁿ Cristo.

¹¹ Nc'e na jndaⁿ seitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Cristo, teiyo tjeii'ñe Ty'o^oots'om jaa cha na nc'oomna' jaa na nndaaya cha'na na nndaⁿ jom, ndo' na nncuaa na ljo' matseiljo'yuna' ñequio

na jndā seijndaa'ñê na nnts'aaⁿ ndo' cwiluiina' cha'xjeⁿ na cjaawee' ts'oom.

12 Luaa' waa na mach'eeⁿ cha jâ nn'aⁿ judíos na ñentyjaa'jndyee n'oqⁿya Cristo, catseit'maaⁿñena' Ty'oqⁿts'om cantyja 'naaⁿyâ.

13 Ndo' mati 'o nn'aⁿ na nchii judíos quia na jndye'yo' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naaⁿ Cristo, majuu ñ'oomxco naya na macwji'n'maaⁿñena' 'o, jla'yu'yo' ñ'eⁿñê, jo' na jñoom sayo 'o ñequio Espíritu Santo na tsoom na nnto'ñoom'yo'.

14 Manquii Espíritu Santo na tjameiⁿntyjee' nnom ñ'oom na cwiljotyⁿ na maxjeⁿ nnto'ñooⁿya ljo' na ññequiaa Ty'oqⁿts'om ndāya quia na jndā seicandyaañeñ'eeⁿ nn'aⁿ na nla'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, cha na catseit'maaⁿñena' jom na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñê.

Quiaa Ty'oqⁿts'om na jndō' n'om nn'aⁿ na cwila'yu'

15 Cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ mati ja quia na mandiiya na cwila'yu'ya n'om'yo' ñequio Ta Jesús ndo' na m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' cha'tso nn'aⁿ na lju' n'om,

16 tyoocjomeiⁿntyjaa'a na mañequiaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naⁿ'yo' quia na matseināⁿya nnoom.

17 Ty'oqⁿts'om caxuee cwiluiñê, nqueⁿ na cwiluiñê Tsoty^e Jesucristo na matsaⁿntjoom jaa, macaⁿ'a nnoom na cantyja 'naaⁿ Espíritu quiaaⁿ na nla'nqⁿ'yo' ñ'oom na ma'mooⁿ ndāya ndo' yati ntsata'jnaⁿ'yo' jom.

18 Mati catseicanaaⁿñê naquii' nqueⁿ'yo' cha na ndāa nla'nqⁿ'yo' ljo' tseixmaⁿ ñ'oom na cwicantyjaa' n'om'yo' na cantyja 'naaⁿ juuna' maqueeⁿñê 'o, ndo' juu na mañequiaaⁿ na cwicandaa nn'aⁿ na laxmaⁿ cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ cajndana' ndo' jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ'na',

19 ndo' mati quiaaⁿ na caliuuya na jeeⁿcheⁿ ndya' t'maⁿ waa na jneiⁿ. Ñequio juu najndeii na matseixmaaⁿ nndāa nnteijneiⁿ jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿñê. Ndo' cantyja 'naaⁿ juu najneiⁿ luaa',

20 s'aaⁿ na tando'xco Cristo na tue', ndo' s'aaⁿ na tjacjoo ntyjaa' ts'oqⁿ ntyjaya la'ñeⁿ cañoom'luee,

21 tqueeⁿ juu na t'maⁿti cwiluiñe nchiiti cha'tso na cwilui-itquiendye ndo' mati jo ndāa cha'tso na cwitsaⁿntjom na m'aⁿ cañoom'luee ñequio cha'tso na waa najndā. Juu cwiluiit'maⁿñeti jo ndāa cha'tso na m'aⁿ je' ndo' mati 'io cha.

22 Mati s'aaⁿ na cha'tso nnom c'om nacje 'naaⁿ juu ndo' s'aaⁿ na juu cwiluiñe xqueⁿ ñ'oom jo nnom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqⁿts'om cwentaaⁿaⁿ,

23 ee tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqⁿts'om cwentaaⁿaⁿ cwiluiñena' seii' Cristo ndo' matseicandāaⁿñeñ'eⁿ'na' jom nc'e

juu tmaaⁿñeeⁿ ndo' cha'tso na niom, canda^a' laxmaⁿna' nc'e Cristo.

2

Cwilui'n'maaⁿndyo nc'e na jeeⁿ wi' ts'om Ty'o^ots'om jaa

¹ Mañejuu xjeⁿ na tquiaa Ty'o^ots'om na ta'ndo' xco Cristo tquiaaⁿ na 'o tando'yo' meiiⁿ na jo nnoom tyola'xmaⁿyo' l'oo nc'e natia ñequio jnaⁿ na ñeja'xmaⁿyo',

² mati 'o ñet'om'yo' naquii' natiameiⁿ, ñesantyjo'yo' ndo' ñel'a'yo' ljo' na cwil'a nn'aⁿ tsjoomnancuewaa, cha'xjeⁿ na l'ue ts'om juu espíritu na waa najndeii na m'aaⁿ naquii' jndye na maleichuu xjeⁿ 'naaⁿna' nn'aⁿ na tiñe'cal'a chiuu na l'ue ts'om Ty'o^ots'om.

³ Mati tiempo na jnda teinom ñeja'jomndyo naquii' cha'tso natiameiⁿ, ñel'aaya ljo' na queeⁿ n'om seii'a ndo' ñeja'canda^a'ndyo ñ'omtiuu 'naaⁿya. Ndo' na ljo' ñel'aaya, juu na matseiwiityeⁿ Ty'o^ots'om nn'aⁿ laxmaaⁿya na cat'uiina' jaa cha'xjeⁿ na nnt'uiina' nt'omcheⁿ.

⁴ Saa jeeⁿcheⁿ ndya' wi' ts'om Ty'o^ots'om jaa. T'maⁿ waa na candya' ts'oom ñ'eⁿndyo,

⁵ ee xjeⁿ na ñet'o^oⁿya na l'oo nc'e jnaaⁿya, xjeⁿñeeⁿ tquiaaⁿ na tando^o'xco^oya quia na tquiaaⁿ na tando'xco Cristo. Ndo' na ljo', nc'e naya na matseixmaaⁿ, jo' na cwiluii'n'maaⁿndyo'.

⁶ Ndo' na tyolaxmaaⁿya l'oo tquiaaⁿ na tando^o'xco^oya ñequio Cristo Jesús, ndo' s'aaⁿ na cwimeiⁿndyuaandyo ñ'eⁿñe cañoom'luee.

⁷ Luaa' s'aaⁿ cha xuee na cwiwjaana' m'moⁿna' na juu na m'aaⁿ na jnda ntyjeeⁿ jaa, jeeⁿ cajnda tseixmaⁿna' ñequio juu naya na matseixmaaⁿ nc'e Cristo Jesús.

⁸ Nc'e naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om na cwe' yu, jo' chii cwicaluii'n'maaⁿndyo' ee na cwila'yuy'a' n'om'yo' ñ'eⁿñê. Meiⁿ nchii laxmaⁿyo' na ljo' nc'e cwii na jnda l'a' ncjo'yo', laxmaⁿyo' naljo' nc'e mach'eeⁿ na cwicanda'yo' juuna'.

⁹ Nchii cwe' waa na jnda s'aa ts'aⁿ jo' na cwilui'n'maaⁿñê, cha nntseicu'na' na nntseis'añe cheⁿqueⁿ.

¹⁰ Ee cwiluiindy^o ts'iaaⁿ na mach'ee Ty'o^ots'om. Jnda tqueeⁿxcoom jaa cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús cha na cal'aaya cha'tso nnom na maty'iomyana' na ndyu'ñeeⁿcheⁿ seijn-daa'ñê na cal'aaya.

Cwiljoyaandyo ñ'eⁿ Ty'o^ots'om nc'e na tue' Cristo

¹¹ Jo' chii cjañjoom' n'om'yo' chiuu ñeja'xmaⁿyo' cwi^tjo^ocheⁿ na cwila'yuy'o'. 'O nchii tsjaaⁿ judío 'o ndo' nc'e naljo' jona na cwil'ana 'naaⁿ ntjaaⁿ yo'ndaa ndana na naⁿnom, cwiluena na 'o tila'xmaⁿyo' cwentaa' Ty'o^ots'om nc'e na tiquil'a'yo' naljo'.

12 Tiempo'ñeeⁿ nchii cantyja 'naaⁿl Cristo ñet'om'yo', ñet'om'ndyo'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ Israel, ee watoⁿl tyom'aⁿyo' cantyja 'naaⁿl ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe Ty'o^oots'om ñequiondye joona, ndo' mati ñ'oom na tsoom nda^aana na nnts'aaⁿ. Xjeⁿñeeⁿcheⁿ meiⁿ ticantyjaa' n'om'yo' jom, meiⁿ na nnc'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ.

13 Saa je' je' tjoom' m'aⁿyo' ñ'eⁿ Cristo Jesús. Jo' chii 'o na ñet'om'ndyo'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om jnda seicandyoo'ñena' 'o cantyja 'naaⁿaⁿ nc'e na tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cwenta'yo'.

14 Ee Cristo cwiluiiñê na cwiljoya n'o^oñ jâ nn'aⁿ judíos ñequio 'o na nchii jo' cwiluiindyoy'. Jom s'aaⁿ na ñecwii tmaaⁿl laxmaaⁿya na ñet'o^oñya na we tmaaⁿl jaa, ee seityueeⁿeⁿ juu na ñet'o^oñ na wjeendyo ntyjaa cwii na cha'cwijom tatiom na ñetoⁿna' jaa.

15 Ñ'oom na tqeⁿ Moisés jndye nnom tyoqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ. Saa cantyja na tue' Cristo seintycwiina' najndei na tyot-seixmaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ. S'aaⁿ na ntycwii jo' cha we ntmaaⁿlndyo nncwil'uee'ñê na nnts'aaⁿ cwii tmaaⁿl xco na tjoom' m'aaⁿya cantyja 'naaⁿaⁿ. Laa'ti' waa na seintycweeⁿ na ticuee' n'om nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿl nc'iaana.

16 Nc'e na tue' Cristo nacjoo' ts'oom'naaⁿ jo' na seintycwiiñ'eeⁿ na m'aⁿntiaa'ndye we ntmaaⁿl nn'aⁿ, s'aaⁿ na ñecwii tmaaⁿl joona, ljoyaandyena ñ'eⁿ Ty'o^oots'om.

17 Jndyo Cristo na jndyonquiaaⁿ ñ'oom xco na mach'eenal na cwintycwii tia' quii'ntaaⁿl 'o nn'aⁿ na tquia ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿl Ty'o^oots'om, ndo' mati quii'ntaaⁿl jâ nn'aⁿ judíos na candyoo'ti ñet'o^oñyâ cantyja 'naaⁿaⁿ.

18 Nc'e cantyja 'naaⁿl Cristo jo' na meiiⁿ we ntmaaⁿl jaa, wanaaⁿ na nntsaquiaa'a na m'aaⁿl Ty'o^oots'om, cwiluii na ljo' nc'e Espíritu Santo.

19 Jo' chii 'o nn'aⁿ gentiles tacola'xmaⁿyo' nn'aⁿ na cwe'cwiquieya cwii tyuaa na nchii jo' tuiindyoy'. Xeⁿ nchii je' je' mañecwii xjeⁿ cwiluiindyoy' ñequio tmaaⁿl na cwiluiiñe cwentaa' Ty'o^oots'om, cwiluiindyoy' nn'aⁿ na ñecwii w'aa 'o, ndo' ñequii 'ñeeⁿ ntseinda 'o.

20 'O cwiluiindyoy' cha'cwijom w'aa na jnaⁿna' nacjoo' ts'iaⁿtsjo', na tacatyeeⁿ nacjoo' ñ'oom na tyoñequia apóstoles ñequio profetas. Manquiiti Jesucristo cwiluiiñê tsjo' nqui w'aa'ñeeⁿ.

21 Cristo cwiluiiñê tsiaⁿtsjo'ñeeⁿ. Nacjoo' juuna' cha'waa w'aa'ñeeⁿ cwijom wjaacanda^ana' hasta na ncue'ntyjo na nluiiñena' cwii wats'om na lju' cwentaa' Ta Ty'o^oots'om.

22 Jo' chii cha'tsondyoy' 'o na seitjoom'na' ñ'eⁿ Cristo matseitjomna' 'o ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na cwiluiindyoy' cwii w'aa yuu na nnc'oomñe Ty'o^oots'om nc'e Espíritu Santo.

3

To'ñom Pablo ts'iaaⁿ na nnts'aaⁿ

¹ Jnaaⁿ ñ'oommeiⁿ!, jo' na ja Pablo m'aaⁿya praso cantyja 'naaⁿ! Cristo Jesús cha cateijndeina' 'o nn'aⁿ gentiles,

² Nc'e na jeeⁿ yañe Ty'oots'om, matsona' na manqui'u'yo' na tquiaaⁿ ts'iaaⁿwaa na cats'aaya juuna' naquii'ntaaⁿ'yo' cha na cateijndeina' 'o.

³ Ee t'moqⁿ noqⁿya ñ'oom na jeeⁿ wanty'iuu' ñetuaa chiuu jnda seijndaa'ñê, ndo' tquiaaⁿ na catsei'noⁿ'a juuna'. Chjoowi' ñ'oom'ñeeⁿ jnda seiljeiya na matseicwanoⁿya na m'aⁿ'yo'.

⁴ Quia nla'naⁿ'yo' juuna' quia jo' nla'noⁿ'yo' na matsei'noⁿ'a ñ'oom na wanty'iuu' ñetuaa cantyja 'naaⁿ! Cristo.

⁵ Juu na jeeⁿ wanty'iuu' ñetuaa tñquiaa Ty'oots'om na nliu nn'aⁿ na ñet'om teiyo juuna', cha'xjeⁿ je' ñequio Espíritu Santo jnda t'moqⁿ ndaaⁿ apóstoles na lju' n'om ñequio profetas.

⁶ Luaa waa ñ'oom na wanty'iuu' ñetuaana': Nn'aⁿ na nchii judíos joona, juu na nnts'aa Ty'oots'om na nndaa nn'aⁿ judíos, mati nnto'ñoomna. Matseitjoom'na' joona ñequio seii' Cristo, mati mañ'oomna' joona naquii' ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ cantyja 'naaⁿ! Cristo Jesús.

⁷ Macantyya 'naaⁿ ñ'oomwaa' jo' na s'aa Ty'oots'om na jn-daya na mañequiaya juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' tquiaaⁿ najndei na matseixmaaⁿ na ñ'eⁿ mats'aaya tsiaaⁿwaa'.

⁸ Quii'ntaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na tit'maⁿ cwiluiindy, cantyja 'naⁿya, ja tit'maⁿndyotyā, nchiiti joona. Saaⁿ meiiⁿ na ljo', noqⁿ ja tquiaaⁿ ts'iaaⁿ na catseicandi-ya nn'aⁿ na nchii judíos na cha'tso na matseixmaⁿ Cristo jeeⁿ cajndana' meiⁿ xocandaā nntsel'noⁿ' ts'aⁿ.

⁹ Ndo' ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cats'aaya na c'ooliu nn'aⁿ chiuu nncwji'n'maaⁿñê 'o nn'aⁿ na nchii tuiindy'o' judíos. Quia na jnaⁿjndyeecheⁿna' na s'aa Ty'oots'om cha'tsoti na maniom seijndaa'ñê na luaa' nncuaa, saaⁿ hasta quia je'cheⁿ matseicanooⁿ na ljo',

¹⁰ cha cantyja 'naaⁿ! juu tmaaⁿ! nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ cha'tsondye na cwiluiitquiendye na m'aⁿ cañoom'luee ñequio cha'tso na cwitsaⁿ'ntjom jo' jo', caliuna na jndye nnom na jndo' ts'om Ty'oots'om.

¹¹ Ty'oots'om s'aaⁿ cha'tso nmeiⁿ! cha'xjeⁿ nqueⁿ jnda seijndaa'ñê na ticantycwii na l'ue ts'oom na nncuaa, ndo' seicandaā'ñena' naljo' ee Taya Jesucristo.

¹² Ndo' nc'e na cwila'yuyā n'ooⁿ ñ'eⁿ Jesucristo ndo' cwicantyyaa' n'ooⁿya jom, jo' na matseicanaaⁿñena' na cwila'candyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'oots'om.

13 Jo' chii macaⁿa ndaaⁿ'yo' na tintsei'ndaaⁿ'na' nquiuⁿ'yo' nawi' na matjoⁿ'ya cantyja 'naⁿ'yo' ee na ljo', matseitⁿ'maaⁿ'ñenaⁿ' 'o.

Cristo candya' ts'oom jaa

14 Macwe' jo' na macoⁿ'a xtyaya jo nnom Tsotye Taya Jesu-cristo,

15 na cantyja 'naaⁿ' jom cha'tso yo na m'aⁿ cañoom'luee ñequio yo na m'aⁿ tsjoomnancue, cwilcwiiⁿ'na xueⁿ'eⁿ na cwiluiiñê Tsotyena.

16 Nquii Tsotyaaⁿ waa na jeeⁿ cajnda na tjaa ljo' cwii macaⁿ'na' na matseixmaaⁿ. Macaⁿ'a na cantyja 'naaⁿ' joona', naquii' n'omⁿ'yo' ññequiaaⁿ na nnaⁿ'ndyo' ndo' nla'xmaⁿ'yo' najndeii na cwiluiiñê nc'e Espíritu,

17 cha ndaaⁿ nnc'oomñe Cristo naquii' n'omⁿ'yo' nc'e na cwila'yⁿ'ya n'omⁿ'yo' ñ'eⁿñê cha caljotyeⁿ na m'aⁿ'yo' naquii' na m'aaⁿ Ty'oⁿots'om na wi' ts'om 'o, cha'xjeⁿ njoom ty'e nch'ioo' ts'oom.

18 Mati macaⁿ'a nnom Ty'oⁿots'om na cala'noⁿ'ya'yo' ñequio cha'tsonde nn'aⁿ na cwila'yⁿ' cwanti na t'maⁿ na m'aaⁿ Cristo na wi' ts'oom nn'aⁿ, ndo' na tco, ndo' na njoom, ndo' na ndye.

19 Juu na m'aaⁿ Cristo na wi' ts'oom 'o luaa, macaⁿ'a na cala'noⁿ'yo' na waljoo'cheⁿ na t'maⁿ'na', ndo' na luaa' nla'noⁿ'yo' jo' na nnc'omⁿ'yo' na chawaañ'eⁿ naquii' n'omⁿ'yo' m'aaⁿ'ñe Ty'oⁿots'om.

20 Catseitⁿ'maaⁿ'ñena' Ty'oⁿots'om na jom jndyeti ndaaⁿ nnts'aaⁿ nchii cwe' cha'xjeⁿ cwitaaⁿ jaa meiⁿ nchii cwe' cha na cwila'tiuutyaaⁿ ndo' na mateijneiⁿ jaa nc'e najndeii na matseixmaaⁿ m'aaⁿ'na' naquii' n'oⁿ'ya.

21 Jom catseitⁿ'maaⁿ'ñena' naquii' tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oⁿots'om cwentaaⁿ'aⁿ nc'e Cristo Jesús cha'tso ndyu ndo' cha'waati xuee na cwii wjaatina'. Amén.

4

Tjoom' m'aⁿ'yo' nc'e Espíritu Santo

1 Ja m'aaⁿ'ya w'aancjo jnaaⁿ na cwiluiindyⁿ ts'aⁿ na m'aaⁿ'ñe cantyja 'naaⁿ' Jesucristo, mats'aaya ty'oo ndaaⁿ'yo' na c'omⁿ'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na macaⁿ'na' na c'om nn'aⁿ na maqueeⁿ'ñe Ty'oⁿots'om cwentaaⁿ'aⁿ ee mancjo'yo' jo'.

2 C'omⁿ'yo' na nioom' n'omⁿ'yo' ndo' yann'aⁿ'ndyo', c'omⁿ'yo' na t'maⁿ n'omⁿ'yo', canaⁿ'ndyo' ñ'eⁿ nc'iaaⁿ'yo' ñequio na wi' n'omⁿ'ntyjee'yo'.

3 Ñequio na mateijndeii Espíritu Santo 'o, calajndaⁿ'yo' na ñecwii n'omⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ na cwila'yⁿ' nc'e na matseitjoomⁿ'na' 'o na ya m'aⁿ'yo' ñequionde joona.

4 'O nc'e Cristo ñecwii sei' cwiluiindy'o' ndo' ñecwii Espíritu Santo na m'aañê naquii' n'om'yo', cha'xjeⁿ jnda tqueeñê Ty'oöts'om 'o na ñecwii waa na cwicantyyaa' n'om'yo',

5 m'aaⁿ ñecwiiñê Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom, ndo' ñecwii na cwila'yuy'a n'oönya ñ'eñê, ndo' ñe'cwii na cwileits'oomndye nn'aⁿ cantyya 'naaⁿaⁿ,

6 ndo' m'aaⁿ ñecwii Ty'oöts'om na nqueⁿ cwiluiñê Tsotyaaⁿ na cha'tsondyo, jom cha'tso matsa'ntjoom ndo' mach'eeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ naquii' n'oönya ndo' m'aañê jo' jo'.

7 Cwii cwiindyo cantyyati na jnda jndaa' nnom Cristo na 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ, cantyyati jo' naya na macoñom.

8 Nc'e na luaa' jo' matso ñ'oom' Ty'oöts'om na teiljeii:
Quia na tjawaaⁿ cañoom'luee jnda na tando'xcoom na tueeⁿeⁿ,

tjachom cha'tso joo na ñet'om nacjoom'm,
ndo' ndaaⁿ nn'aⁿ tquiaaⁿ cwii cwii nnom na 'naaⁿna.

9 ¿Ljo' ñe'ca'moⁿna' na matsona' na tjawaaⁿ? Matsona' naljo' ee najndyee jndyocueeⁿ nnom tsjoomnancuewaañê.

10 Jom na jndyocueeⁿ majuutyeeⁿ tjawannaⁿaⁿ cañoom'luee cha na cha'tsoti na niom, candaa' ma'moⁿna' na m'aañê.

11 Ndo' manquityeeⁿ tquiaaⁿ na nt'om nn'aⁿ cwiluiindy'e apóstoles. Nt'om cwiluiindy'e nn'aⁿ na cwit'moöⁿ ñ'oom cantyya 'naaⁿaⁿ cha cala'yuy' nn'aⁿ. Nt'om cwiluiindy'e na cwiñe'quia ñ'oom xco na ya cantyya na nlui'n'maañê ts'aⁿ, ndo' nt'om cwiluiindy'e na cwitei'x'ee ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oöts'om cwentaaⁿaⁿ ndo' nt'omcheⁿ cwitoñoom na 'naaⁿ na cwit'moöⁿ ndaaⁿ nc'iaa.

12 Luaa' s'aa Cristo, jo' na ya tei'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ na nl'ana ts'iaaⁿ na macaⁿna' cha na nncjaawi-jndyeendye nn'aⁿ na nnc'om cantyya 'naaⁿaⁿ,

13 hasta xjeⁿ na nncue'ntyjo na cha'tsondyo tjoom' nnc'oönya na cwila'yuy'a n'oönya ñ'eñê ndo' na candaa'y'a na cwita'jnaaⁿa nquii Jnda Ty'oöts'om. Ndo' na ljo' nlaxmaaⁿya nn'aⁿ na jnda tquiee n'om na candaa' nntseijomna' jaa cantyya 'naaⁿ Cristo.

14 Quia jo' taxocatseijomnnda'na' jaa cha'na yocanch'u na tiyo yo cwila'chuii' chiuu waa na m'aaⁿ n'om. Meiⁿ taxonquiandyo na nleichuuna' jaa cantyya 'naaⁿ ñ'oom xco na cwe' cantu na cwiñe'quia nn'aⁿ na jeeⁿ jndo' n'om na joo ñ'oom'ñeeⁿ cwi'oochoondyena' nn'aⁿ nato na tixcwe.

15 Quia jo' nc'e na wi' n'oönya nn'aⁿ, calanaaⁿya ñ'oom na mayuu', matsona' na catsanajndaaya cantyya 'naaⁿ cha'tso nnom chiuu waa na m'aaⁿya nc'e na matseitjoom'na' jaa ñ'eⁿ Cristo na cwiluiñê xqueⁿ tmaaⁿ jaa na laxmaaⁿya seiiⁿeⁿ.

16 Ndo' cantyja 'naaⁿl Cristo, jaa na cwiluiindyō seiⁿeⁿ, matseijomna' cha'na tjacañjoom'ñe seiⁿl ts'aⁿ, ndo' juu jo' quia ya t'uii'na' ñequio cwii cwii nnom na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, quia jo' tjoom' m'aaⁿna', ndo' nc'e jo' ya wjanajndeii juuna'. Ndo' jaa na cwiluiindyō seiⁿeⁿ, nntsawijndaaya na wi' n'ooⁿya nn'aⁿ.

Cwiluiindyōxcoo na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Cristo

17 Jo' chii nc'e nquii Ta Jesús matsaⁿntjoom jaa, luaa ñ'oom na matsjoo ndaaⁿyo'. Tsacwi'ntyje'yo' na matseijomna' 'o cha'na nn'aⁿ na tyootioondye l'ō Ty'oots'om. Ee joona m'aⁿna ñomtiuu 'naaⁿna na cwe' ts'iaaⁿndyo joona'.

18 Ee juu na cwila'noⁿna matseijomna' cha'cwijom na jaa'ñe. Ee juu na wando' Ty'oots'om ticuaana' ñ'eⁿndyena ee ticala'noⁿna cantyja 'naaⁿaⁿ nc'e na quie' n'omna.

19 Jnda s'aana' na tajnaaⁿtona natia na cwil'ana, cwiñequiandyena nnom ljo' na queeⁿ ts'om seiina cha ñequio na neiiⁿna nndaⁿ nl'añ'eⁿna cha'tso nnom ljo' na ticaty'iomyana'.

20 Saa 'o nchii luaa' waa ñ'oom na tyot'mooⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿl Cristo ndaaⁿyo',

21 xeⁿ na mayuu' jndye'ya'yo' ñ'oom'm ndo' jla'noⁿyo' na ñ'oom na mayu'cheⁿ juuna',

22 quia jo' cantyja 'naaⁿl chiuu waa na ñet'om'jndyee'yo', catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿl natia na ñeseiqueeⁿ ts'om sei'yo' ee juu jo' tseixmaⁿna' cwii na jndaⁿ tei'ndaa'ñ'eⁿ na joo natia'ñeeⁿ cwinquoio'nn'aⁿna' ts'aⁿ.

23 Macaⁿna' na cala'xco'yo' cantyja 'naaⁿl espíritu 'na'yo' ñequio na m'aaⁿl n'om'yo',

24 ndo' na c'omxcondyo' cha'cwijom ts'aⁿ na macwee liaa xco na juu jo' cwiluiñena' cantyja na l'ue ts'om Ty'oots'om na cwiwitquioo' jo' quia na mach'ee ts'aⁿ na maty'iomyana' ndo' lju' wjaam'aaⁿ.

25 Jo' chii tacalaneiⁿyo' cantu, cwii ndo' cwiindyō catseineiⁿ ñ'oom na mayuu' ñ'eⁿ nc'iaa' ee cha'tsondyō cwiluiindyō cwii cwii nnom ljo' na tjacañjoom'ñe seiⁿl Cristo.

26 Quia matsei'w'ii' x'ia', tintseitjooⁿdyu'ti' nnoom na jndaⁿjom nntseicamaaⁿndyu' na tincja'cwaan'ya' jom.

27 Tiñenquia'yo' meiⁿcwii nnom na tsaⁿjndii nndaⁿ nnts'aaⁿ xjeⁿ 'o.

28 Ñeeⁿ 'o na ñex'uee, je' tanch'ueeti, je' cats'aayaaⁿ ts'iaaⁿ na yati cha nncuaa ljo' na nndaⁿ nnteijneiⁿ nt'omcheⁿ na matseitjooⁿna' joona.

29 Meiⁿcwii ñ'oomntjeiⁿ talaneiⁿyo', macandaⁿ calaneiⁿyo' ñ'oom naya na nnteijndeiiⁿna' ts'aⁿ na nncjaawijndeiiⁿtyeeⁿ, ndo' nn'aⁿ na ndye ñ'oom'ñeeⁿ nntio'naaⁿñena' joona.

30 Ndo' til'a'yo' cwii nnom na nntseichjoo'na' ts'om Espíritu Santo na cwiluiiñe Ty'oōts'om, nquii na ñequio juu ty'ioom sayo 'o, cha jndaa' ñeeⁿ 'o xuee quia na nnlui'n'maaⁿndyeñ'eⁿ nn'aⁿ.

31 Ca'ndye'yo' cha'tso nnom na cwil'a na matsei'ndaa'na' n'om'yo', cha'na nntseiw'ii ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, nntseilioo'ñe ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, c'uaa c'uaati ñom na matseijmei'ñê nnom x'iaaⁿ'aⁿ, maju' ts'aⁿ ñ'oom wi' nacjoo' x'iaaⁿ'aⁿ, ñequio chatso nnom ljo' na tis'a.

32 Cal'a'yo' na ya nn'aⁿndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo', c'oom na wi' n'om'yo' joona, cala't'maⁿ n'om'yo' nc'iaa'yo' cha'xjeⁿ mati matseit'maⁿ ts'om Ty'oōts'om 'o nc'e Cristo.

5

Luaa macaⁿna' na c'om ntseinda Ty'oōts'om

1 Nc'e na cwiluiindyoy' ntseinda Ty'oōts'om na m'aaⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom 'o, jo' na macaⁿ'a na caluii'ndyo' cha'xjeⁿ nqueⁿ.

2 C'om'yo' na jnda nquii'yo' meiⁿquia nn'aⁿ cha'xjeⁿ Cristo ty'oom na candya' ts'oom jaa, ndo' tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ cwentaaya. Ndo' na ljo' s'aaⁿ s'aana' ntyjii Ty'oōts'om ñ'eⁿñê cha'cwijom catsmaⁿ na cwila'cuee' nn'aⁿ judíos cha nntseit'maⁿ ts'oom joona jnaaⁿna. Manc'e jo' chii tío na jeeⁿ tjawee' ntyjii Ty'oōts'om ñ'eⁿñê cha'cwijom cwii jndye cachi.

3 Saa quii'ntaaⁿ 'o na cwiluiindyoy' nn'aⁿ cwentaa' Ty'oōts'om ticatsona' meiⁿ cwe' na nlaneiⁿ'yo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwe' nnc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ x'iaa' ndo' cha'tso nnom ñ'oomtia, oo aa queeⁿ ts'om ts'aⁿ na ñe'cwityañê.

4 Ticaty'iomna' na nlaneiⁿ'yo' meiⁿquia nnom ñ'oom ntjeiⁿ oo ñ'oom wi', oo ñ'omjnaaⁿ na cwila'neiⁿ nn'aⁿ. Nchii jo' na nl'a'yo'. 'O cjaañjoom' n'om'yo' cwii cwii nnom na cantyja 'naaⁿ joo jo' ññe'quia'yo' na quianl'uaa' Ty'oōts'om.

5 Ee manquiu'yo' na juu ts'aⁿ na cwe' nnc'oomya ñequio x'iaa' oo na nntseiqueeⁿ ts'om na ñe'cwityañe, jo' jo' matseijomna' cha'na quia na matseit'maaⁿñe ts'aⁿ cwii na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' na ljo' nntseicu'na' na nncjaaquiee' tsaⁿñeeⁿ cantyja na matsaⁿntjom Cristo ñ'eⁿ Ty'oōts'om.

6 Meiⁿcwii ts'aⁿ tinguio'nn'aⁿ'yo' na nndu'yo' ñ'oom ntjeiⁿ nnom, ee macwe' jnaaⁿ jo' juu na t'maⁿ nntseiw'ii Ty'oōts'om nnt'uiina' nn'aⁿ na tilañ'oom'ndyena chiuu na matseicañeeⁿ joona.

7 'O til'a'yo' cha'xjeⁿ na cwil'ana.

8 Ee 'o jnda ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe saa je' na jnda seitjoom'na' 'o ñequio Ta Jesucristo, c'om'yo' cantyja 'naaⁿ naxueeñe,

⁹ ee juu naxueeñe quia na matseixueeñena' naquii' ts'om ts'aⁿ, mach'eena' na yats'aⁿñê, xcwe mach'eeⁿ ndo' mayom'm ñ'oom na nntseineiⁿ.

¹⁰ Cala'jnda'yo' na nntsawi'naⁿ'yo' na nl'a'yo' cha'tso yuu na macjaawee' ntyjii Ta Jesús ñ'eⁿndyo'.

¹¹ Ticala'jomndyo' ñequio ljo' na tjaa yuu l'ue na cwil'a nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ' na jaaⁿñe. 'O cala'canooⁿ'yo' na tixcwe ljo' cwil'ana.

¹² Ee mach'eena' na jnaaⁿ' ts'aⁿ na nntseineiⁿ ljo' na cwe' nty'iu cwil'a naⁿñeeⁿ,

¹³ saa quia na jnda seicanooⁿ naxueeñe cha'tso ljo' na cwe' nty'iu cwiluii, quia jo' cwiwitquioo'ya. Ee juu naxuee matseicanooⁿ'na' cha'tsoñ'eⁿ ljo' na wanty'iuu' niom.

¹⁴ Cantyja 'naaⁿ' luaa', luaa matsona':

Calcwi' 'u na watsu',

quicantya' na wa' qui'ntaaⁿ l'oo

cha na ñequiaa Cristo na xuee nnc'oom'.

¹⁵ Cantyja 'naaⁿ' nmeiⁿ' cal'andyo' cwenta cantyja chiuu waa na tsam'aⁿ'yo'. Tinc'om'yo' na cwe' tijndo'to n'om'yo', 'o c'om'yo' na jndo'ya n'om'yo'.

¹⁶ Jo' chii queⁿndyo' na nl'a'yo' yuu na maty'iomyana'. Meiⁿ tila'catsuu'yo' xuee 'naⁿ'yo' na cwe' chutindyo, ee cwii cwii xuee jaawiwi'ti.

¹⁷ Til'a'yo' cwii nnom na cwe' nl'a'to'yo', cala'noⁿ'ya'yo' ljo' l'ue ts'om Ta Ty'oots'om na nl'a'yo'.

¹⁸ Tinc'om'yo' na candye'yo', ee na luaa' nl'a'yo' wjaachuna' 'o na nntsuundyoy', 'o c'om'yo' na too'ndyo' ñ'eⁿ Espíritu Santo.

¹⁹ Cala'na'yo' ñ'oom na cho salmos na nndye'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' ndo' cata'yo' cha'tso nnom na ya nnta ts'aⁿ na cwila't'maaⁿndyo' Ta Ty'oots'om ñequio na xcwee'ya n'om'yo'.

²⁰ Ñequii'cheⁿ quia'yo' na quian'l'uaa' Tsotyaaⁿ Ty'oots'om cantyja cha'tsoti na matio'ñaaⁿñê 'o ñequio xuee' Taya Jesu-cristo.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na t'unco.

²¹ Catue'ndyo' cje'yo' ndaa nc'iaa'yo' na cwila'yu' nc'e na t'maⁿñe Ty'oots'om nqui'yo'.

²² 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo' cal'a'yo' ljo' na l'ue n'omna cha'cwijom cwindye'ntjom'yo' nnom nqui' Ta Jesucristo.

²³ Ee tsaⁿs'a cwiluiiñê xqueⁿ scoom'm, cha'xjeⁿ Cristo cwiluiiñê xqueⁿ tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'na' ndo' na macwji'n'maaⁿñê tmaaⁿ'ñeeⁿ, ee cwiluiiñena' seiiⁿeⁿ,

²⁴ ndo' cha'xjeⁿ t'maaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' maju'ñecje nnom Cristo, maluaa' macaⁿna' na joo yolcu na jnda t'unco catuee'ndyecjena ndaa' s'aana.

²⁵ Naⁿnom na m'aⁿ lcuu c'omna na jnda nquiuna joo cha'xjeⁿ Cristo ty'oom na candya' ts'oom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ ndo' na tquiaañê na tueeⁿeⁿ cwentaana.

²⁶ Luaa' s'aaⁿ cha na nntseixmaⁿ tmaaⁿñeeⁿ cwentaa' Ty'oots'om ndo' tqueⁿ ljoom'm juuna' quia na teits'oomndyena ndo' ñequio na tyondyena ñ'oom'm,

²⁷ cha ñnequiaa cheⁿnqueⁿ tmaaⁿñeeⁿ nnoom na neiⁿncoo' caxuee tseixmaⁿna', na tjaa yuu na cwajndii cantyja 'naaⁿna' meiⁿ tjaa'naⁿ na cantseiiⁿna' meiⁿ tjaa cwiicheⁿ na nljei' na ticuaaya cantyja 'naaⁿna', na ñequii'cheⁿ tseixmaⁿna' cwentaa' Ty'oots'om ndo' candaã'ñ'eⁿ matseixmaⁿna' cwentaaⁿaⁿ.

²⁸ Maluaa' waa na matsona' na c'oom tsaⁿs'a na wi' ts'oom scoom'm cha'xjeⁿ jnda ntyjeeⁿ seiiⁿeⁿ. Ee ts'aⁿ na wi' ts'om scuu' ma'moⁿ na jnda ntyjiiñe cheⁿnquii.

²⁹ Ee tjaa 'ñeeⁿ quich'ee na jndoo'ñe cheⁿnquii. Macwaaⁿaⁿ nantquie cha nnc'oom na yaaⁿaⁿ. Ndo' cha'xjeⁿ Cristo mach'eeⁿ cwenta jaa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, maluaa' matseijomna' na cateix'ee ts'aⁿ scoom'm.

³⁰ Ee jaa tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, cwiluiindyō seii' Cristo na cha'waañê. Ndo' cwii cwiindyō matseijomna' cwii cwii nnom na matseicañjoom'na' jom.

³¹ “Jo' chii tsaⁿs'a n'ñeeⁿ tsotyeeⁿ tsoñeeⁿ cha na nntseitjoom'na' jom ñ'eⁿ scoom'm ndo' wendyena nla'xmaⁿna ñecwii ts'aⁿ.”

³² Jeeⁿ t'maⁿ matseixmaⁿ ñ'oomwaa' na jeeⁿ wanty'iuu' waana'. Saa ja matseijoom'ndyō ñ'oommeiⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

³³ Saa ñ'oom na macanda, cwii ndo' cwiindyō' 'o c'oom na jnda ntyjii scuu' cha'xjeⁿ na jnda ntyjiiñe cheⁿnquii ndo' mati 'o naⁿlcu cala'l'uee'ndyō' s'aa'yo'.

6

Luaa macaⁿna' na c'om nda nn'aⁿ na cwila'yu'

¹ 'O yonch'lu, nc'e na cwila'yu'yo' ñequio Jesucristo, laxmaⁿyo' na c'om'yo' na ndyaandyō' jo ndaa' nn'aⁿ na nda o' ee maty'iomyana' na nl'a'yo' naljo'.

² Ee ljeii najndyee na matsa'ntjomna' chuuna' ñ'oom na tso Ty'oots'om na nnts'aaⁿ. Matsona': “Catseit'maaⁿndyu' tsotyee' ñ'eⁿ tso'ndyō'

³ cha na nnc'oom' na neiⁿ ndo' tco xueechu' nnom tsjoom-nancuewaa'.”

4 Ndo' 'o je', na m'aⁿ nda'yo' til'a'yo' cwii nnom na nla'lioo'ndyena, 'o cala'quie'yo' joona ñequio ñ'oom na matseijndo'na' n'omna chiuu nnc'omna ndo' cat'moⁿ'yo' ndaana na candya' ts'om Ta Jesucristo joona.

Ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na teil'uandye na cwindye'ntjomtyeⁿ

5 'O nn'aⁿ na teijndandyo', c'om'yo' na ndyaandyo' ndaa patrom 'naⁿ'yo', catue'ndyo'cje'yo' ndaana ndo' ñequio na nquia'yo cala't'maaⁿ'ndyo' joona ñequio na xcwee' n'om'yo' cha'xjeⁿ nqui'u'yo' na cwindye'ntjom'yo' nnom nquii Cristo.

6 Nchii cwe' quia na jndoo'na jo' na cwiqueⁿ'ndyo' ts'iaaⁿ na cwil'a'yo'. 'O cal'a'yo' na ljo' ee na manqui'u'yo' na nnom nquii Cristo m'aⁿ'tyeⁿ'yo' moso, ndo' ñequio na xcwee' n'om'yo' cwil'a'yo' yuu na l'ue ts'om Ty'o^ots'om.

7 Ts'iaaⁿ na nl'a'yo', cal'a'yo' juuna' ñequio na tinc'uaa' n'om'yo', cha'xjeⁿ nnom nquii Ta Jesucristo na cwindye'ntjom'yo', nchii cwe' ndaa nn'aⁿ.

8 Ee manqui'u'yo' na cwii cwii ts'aⁿ, aa m'aaⁿ'tyeeⁿ moso oo aa m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ' nqueⁿ, saa Ta Jesús ññequiaaⁿ na nnc'o'ñom cantyjati na ya na ñes'aa.

9 Ndo' 'o je' patrom, majo'ti cal'a'yo' ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ'tyeⁿ moso 'naⁿ'yo' meiⁿ nchii na nndu'yo' cwii ñ'oom na ntseicaty'uena' joona. Ee cjañjoom' n'om'yo' na 'o ñ'eⁿ'ndye joona cañoom'luee m'aaⁿ Ta Jesús na matsa'ntjoom jaa. Ndo' jo nnom jom ñecwii xjeⁿ cwila'xmaaⁿya.

L'o ts'iaaⁿmeiiⁿ cwil'uee'ndyo

10 'O nn'aⁿya, Ta Jesús tjacantyja najndeii na matseixmaaⁿ. Cantyja 'naaⁿ' jo' c'oom' jndeii' n'om'yo' nc'e matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿ'ñê.

11 Cwil'uee'ndyo' cha'tso nnom l'o ts'iaaⁿ ndia' na jnda tquiaa Ty'o^ots'om ndaa'yo', cha na nndaⁿ nnaⁿ'ndyo' nacjoo' cha'tso nnom na manqui'u'nn'aⁿ tsaⁿ'jndii 'o.

12 Ee nchii cwe' ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ seii ñequio ndeii cwil'aaya tia'. Jaa m'aaⁿya nacjoo najnda na wi'ndye na titquioo' na m'aⁿ jo ndo' ljo'luee, joo na waa na jnda na cwiqueⁿ xjeⁿ, na cwitsa'ntjom, ndo' nt'omcheⁿ na cwitsa'ntjom tsjoomnancue jaaⁿwaañe.

13 Jo' chii cwil'uee'ndyo' cha'tsoñ'eⁿ l'o ts'iaaⁿ cwentaa ndia' na mañequiaa Ty'o^ots'om cha quia na nncue'ntyjo xuee na wi' nntjom'yo' nndaⁿ nnaⁿ'ndyo' ndo' na jnda jndaⁿ jnaⁿ'ndyo' tia', ndicwaⁿ meiⁿ'ntyje'tyeⁿ'yo'.

14 Cwintyje'tyeⁿ'yo' cwentaaⁿaⁿ na cwil'uee'ndyo' ñ'oom'm cha'xjeⁿ sondaro matseityeeⁿ xcweeⁿ'eⁿ ñequio tjaⁿ, cal'a'yo' na maty'iomyana' ee juuna' nncwañoom'na' 'o cha'xjeⁿ cotom xjo wañoom'na' sondaro.

15 Cha'xjeⁿ m'aaⁿc'eeñe sondaro na mañjoom lcoom'm na wjaⁿ tia', mati 'o ñequii'cheⁿ c'om'c'eendyo' na nntsanquia'yo' ñ'oom na ya na mañequiaana' na cwiljoya ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿ nn'aⁿ.

16 Tsaⁿjndii majoom'm ndo nacjo'yo' na too' chom. Cha'xjeⁿ tjaⁿ tmeiⁿ mawañoom'na' sondaro na tinc'oom ndo jom, maluaa' cwil'uee'ndyo' juu na cwilayu'ya n'om'yo' cha nlandu'yo' ndo na maju' tsaⁿjndii nacjo'yo'.

17 Juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ cwil'uee'ndyo' juuna' na nncwañoom'na' 'o cha'xjeⁿ tjaⁿxqueⁿ xjo' mawañoom'na' xqueⁿ sondaro ndo' mati cwil'uee'ndyo' ñ'oom'm cha'xjeⁿ xjo' espada na mañequiaa Espíritu Santo ndaa'yo'.

18 Tintsacwintyje'yo' na cwilanei'yo' nnom Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ na mañequiaa Espíritu Santo naquii' n'om'yo', ñequii'cheⁿ cala'ty'oondyo' ndo' cataⁿ'yo' nnoom, tincwintqueⁿ'yo', ñequii'cheⁿ na c'om'c'eendyo' na calanei'yo' nnoom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaaⁿ'aⁿ.

19 Mati calanei'yo' nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿya na cateijneiⁿ ja ñ'oom na nntseinaⁿya ndaaⁿ nn'aⁿ meiⁿ tintse-icaty'uena' ja na ñnequiaya na caliu nn'aⁿ chiuu waa ñ'oom na jeeⁿ wanty'iuu' waa na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ.

20 Jnda ty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ'aⁿ, ndo' cwe' jnaaⁿ jo' na m'aaⁿya w'aancjo, calanei'yo' nnoom na c'oⁿt'maaⁿndyo' ts'o^onⁿya na nntseinaⁿya juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ matsona' na cats'aa.

Ñ'oom na jaantycwii na matseiljeii Pablo cartawaañe

21 Ti'nn'aⁿya Tíquico, tsaⁿ na jeeⁿ jnda ntyjiya, jom jeeⁿ xcwee' ts'oom ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ta Jesús, jom ntseicañeeⁿ 'o chiuu waa na m'aaⁿya cha caliu'yo' ljo' mats'aaya.

22 Cwe' jo' na majñooⁿya jom na m'aⁿ'yo' na catseicañeeⁿ 'o chiuu waa na m'aaⁿya ñjaaⁿ cha na ñnequiaana' na t'maⁿ n'om'yo'.

23 'O nn'aⁿya na cwila'yuy'yo', nquii Ty'o^ots'om na cwiluiñe Tsotyaaⁿya ñequio Jesucristo na cwiluiñe na matsa'ntjoom jaa, quiana na nda'yo' na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaaⁿ na ndo' na cato'ñoom'yo' na m'aⁿna na wi' n'omna 'o ee cwila'yuy'yo' ñ'eⁿndyena,

24 juu naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om, quiaaⁿ juuna' ndaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ na ticala'chuii' na m'aⁿ na jnda nquiu Taya Jesucristo.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Filipos

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' tsjoom Filipos

¹ Maja Pablo ñequio Timoteo cwiluiindyô nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ nnom Jesucristo, cwilaljeiiyâ cartawaañe, cwilacwanooⁿnyâ juuna' na m'aⁿ 'o na cwila'yu'yo' tsjoom Filipos na cwila'jomndyo' ñ'eⁿ Cristo Jesús, ñequiondyo' 'o na cwijndo'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om ñequio 'o na cwindye'ntjom'yo' ndaaⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

² Nquii Tsotyaaⁿ Ty'oots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na candaⁿya nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ñequio juu na tjaa ñomtiuu c'oom ts'aⁿ jo ndaaⁿ.

Macaⁿ Pablo cwentaa nn'aⁿ na cwila'yu'

³ Cwii cwii ndii' na macjaañjoom' ts'ooⁿya 'o, nnom Ty'oots'omya, mañequiaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naⁿyo'.

⁴ Quia na matseinaⁿya nnoom, ñequio na neiⁿya macaⁿa na cateijneiⁿ 'o na cha'tsondyo'.

⁵ Ee cantyjati xuee najndyee hasta xjeⁿ je'cheⁿ, ñecwii cwila'jomndyô naquii' ts'iaaⁿ na cwiñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

⁶ Ee ntyjiiyaya na juu ts'iaaⁿ nayawaañe na to' Ty'oots'om naquii' n'om'yo', ñe'cwii tco nnts'aaⁿ na nncjaacandaⁿñ'eⁿna' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo.

⁷ Maxjeⁿ maty'iomyana' na luaa' m'aaⁿ ts'ooⁿya cantyja 'naaⁿ cha'tsondyo' ee na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o na cwila'jomndyo' ñ'eⁿndyô naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om, meiiⁿ na m'aaⁿya w'aancjo oo meiiⁿ na meiⁿntyjaaⁿa jo ndaaⁿ naⁿmaⁿ'iaaⁿ na mawaññoⁿa ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ oo na mañequiaya ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ cantyja na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

⁸ Ee mantyjiijndaa'ñe Ty'oots'om na jeeⁿ jnda ntyjiiya 'o nc'e juu na m'aaⁿ Jesucristo na jeeⁿ candya' ts'oom 'o cha'xjeⁿ na jeeⁿ wi' ts'om yuscu jnaaⁿ na 'ndaañe.

⁹ Macaⁿa nnom Ty'oots'om na nnc'om'ti'yo' na jnda nquii'yo' nc'iaa'yo', ñequio na jndo'ti n'om'yo' ndo' na nla'noⁿ'ti'yo' cha'tso,

¹⁰ cha ndaaⁿ nntjei'yo' cwenta cwaaⁿ cwii nnom na xcweti tseixmaⁿna'. Ee na ljo' ndaaⁿ nnc'om lju'ndyo' na cwitsam'aⁿ'ti'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, meiⁿ ticalaxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na cwila'tjoondye jo nnom Cristo xuee quia na nncw- jee'nnaaⁿaⁿ,

11 ndo' na luaa', nleil'uee'ñe Jesucristo joo na jnda jla'jomndyo' ñ'e'ñê na nntseijomna' joona' cha'cwijom cwii ntjom na cwiwe' na cantyja 'naa' joona' nntseit'maa'ñena' Ty'oots'om.

Yoche' na wa'ndo'a nndi'tjo'ya nnom Cristo

12 'O nn'a'nya na cwila'yuyoy', l'ue ts'oq' na cala'no'yo' na joo nawi'meii' na matjo'ya, mayuu'che' cwiteijndeina' na 'oonndye nn'a' ñ'oom naya na macwji'n'maa'ñe Ty'oots'om nn'a'.

13 Ee cha'tso nn'a' na m'a' wats'iaa' ñequio nt'omche' nn'a', manquiuyana na m'aa'ya w'aancjo nc'e na majontyjoya cantyja 'naa' Cristo.

14 Ndo' majndyeti nn'a' na cwila'yuy' na cwinty'iaana na m'aa'ya prašo, cwin'omt'maa'ndyena n'omna na ti'maa' n'omna cwilanei'na ñ'oom' Ty'oots'om ñequio na cwicantyyaa' n'omna Ta Jesús.

15 Ñ'oom na mayuu' na cwantindyey joona cwilanei'na ñ'oom'ñee' na taa' n'omna ja ndo' ñequio na ñe'cwinom'na ja, saa nt'omche' ñequio na xcwee' n'om cwil'ana ts'iaa'ñee'.

16 Saa nt'omndyena cwiñequiana ñ'oom'ñee' na ñequi'che' m'aa' n'omna cantyja 'naa' nquieena, tixcwee' n'omna ee cwila'tiuuna na cwil'ana na ljo', cha nnchjeetina' ja na m'aa'ya prašo,

17 saa nt'omndyena cwiñequiana ñ'oom'm ee na jnda nquiuna ja. Ee cwila'no'yana na ty'iom Ty'oots'om tis'aa' ja na nncwintyyaa'a jo ndaa' na'ma'n'iaa' tsjoomwaa'ñe. S'aa' na ljo' ee l'ue ts'oom na nncwji'yuu'ndyo' ñ'oom naya 'naa'a' ndaana.

18 Saa meii' na luaa' waa tjaa na coch'eenaa' ja, ee meii' na xcwee' n'omna oo na aa tixcwee' n'omna na cwiñequiana ñ'oom cantyja 'naa' Cristo, m'aa'ya na nei'ya na ljo'.

Ndo' nnc'oq'tyaya na nei'ya,

19 ee ntyjiiya na cha'tso nmeii' nntseijndaa'ñena' na nndyaandyo' w'aancjo nc'e na cwilanei'yo' nnom Ty'oots'om cantyja 'na'ya ndo' na mateijndei' nquii Espíritu na cwiluiiñe Jesucristo ja.

20 Ee ntyjaa'ya cwii ts'oq' na tixonquiaa Ty'oots'om na nnts'aa cwii na cantyja 'naa' jo' nlu'i'jnaa'ndyo, xe' nchii ñequio na t'ma'ya ts'oq' nnda' nntseina' ndaa' cha'tsondye nn'a' ndo' na maje' ndo' 'iocha luaa' nleitquioo' cantyja 'na'ya na tjacantyya na t'ma' cwiluiiñe Cristo, meii' na nncwando'tya oo meii' na nntseicuee'tona' ja.

21 Ee cantyja 'na'ya, meii' xe' nncwando'a, maxje' nnom Cristo nndi'ntjo'ya, ndo' xe' nla'cuee'na ja, majo' t'ma'ti naya 'na'ya.

22 Saa xeⁿ na aa nncwando'tya nndaā nnts'aatyā ts'iaaⁿ 'naaⁿ! Ta Jesús, jo' chii ticaljeii cwaaⁿ cwii na we joo nmeiⁿ! na nncwjii'ndyo.

23 Ee quii'ntaaⁿ we nmeiⁿ!, jeeⁿ jndei'na' cwaaⁿ cwii na nncwjii'ndyo nayati, ee xeⁿ nnc'iq nncjo na m'aaⁿ Cristo, na juu jo' jndati tseixmaⁿna' cantyja 'naⁿya,

24 saa cantyja 'naaⁿ! cwiicheⁿ luaa' macaⁿna' na nncwando'tya cha cateijndeiina' 'o.

25 Ndo' na mantyjiiyaya na ljo', matsei'noⁿa na nnc'oⁿtya cantyja 'naⁿ'yo' cha nnteijndeiina' 'o na nntsatsati'yo' cantyja 'naaⁿ! Cristo ndo' na t'maⁿti ñequiaana' na neiⁿ'yo' na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ jom.

26 Jo' chii na nnc'oⁿnda'a quii'ntaaⁿ'yo' cha juu na neiⁿ'yo' na cwiluiindyo' cwentaa' Jesucristo, nleit'maⁿtina'.

27 Luaa queⁿ'yo' cwentā: juu cantyja na cwitzam'aⁿ'yo', cjoo' n'om'yo' na matseijomna' juuna' ñequio ñ'oom naya cantyja 'naaⁿ! Cristo, quia jo' meiiⁿ na nncjo nnty'ia 'o oo meiiⁿ na aa ti'cjo, nndaā nndiia ñ'oom na cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' na ñe'cwii n'om'yo' na cwila'jnda'yo' na cha'tsondyo' cantyja 'naaⁿ! ñ'oom na cwila'yuu'a na la'xmaaⁿya nc'e juu ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'oⁿots'om nn'aⁿ,

28 na meiⁿ'cwii tintseicatyuena' 'o ljo' na nl'a nn'aⁿ na jndoona 'o. Na nl'a'yo' na ljo', nntseixmaⁿna' cwii 'naaⁿ ndaa joona na nntsuundyena, saa cantyja 'naⁿ'yo' tseixmaⁿna' cwii 'naaⁿ na ñequiaa Ty'oⁿots'om na nlui'n'maaⁿndyo'.

29 Ee nchii ñequii'cheⁿ cwicanda'yo' na cwila'yuyoyo' ñ'eⁿ Cristo, saa mati na lco'wi'na' 'o cantyja 'naaⁿaⁿ.

30 'O ndo' mati ja mañe'cwii waa na cwila'jndaⁿ'ya. 'O jnda nty'ia'ndaⁿ'yo' chiuu waa na seiⁿndoya ndo' je' macwindye'yo' na ndicwaⁿ matseijndo.

2

T'maⁿ tjuñecje Cristo mati t'maⁿ matseit'maaⁿñe Ty'oⁿots'om jom

1 Jo' chii xeⁿ mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na la'xmaⁿ'yo' cwentaa' Cristo, xeⁿ mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo' na m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, xeⁿ m'aaⁿ Espíritu quii' n'om'yo', ndo' xeⁿ m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' nt'omcheⁿ,

2 quia jo' quia'yo' na candaⁿ'ya na neiⁿ'ya na cha'tsondyo' c'om'yo' na ñe'cwii ñ'oom 'o, na ñe'cwii c'om'yo' na jnda nquiu'yo' ntyjee'yo', na ñe'cwii na m'aaⁿ n'om'yo' ndo' ñe'cwii ts'iaaⁿ cwil'a'yo'.

3 Meiⁿ'cwii til'a'yo' na watōⁿ m'aⁿ'yo' meiⁿ nchii na cwilas'andyo' cwilalcundyo'. Ñequii'cheⁿ cal'a'yo' na

cwítue'ndyo'cje'yo'. Cwii cwiindyó' cwji' cwenta na t'manti cwiluiñe x'iaa' nchiiti nquii.

⁴ Meí'ncwiindyó' 'o tinc'oom' ts'om na ñe'tomti chiuu waa na wjaawinom nquii. Mati c'oom' n'om'yo' chiuu nnteijndeina' nc'iaa'yo'.

⁵ Cwii cwiindyó' ñe'cwii c'oom' n'om'yo' cha'xjeⁿ tyom'aaⁿ ts'om Cristo Jesús,

⁶ ee jom:

Meiiⁿ na ñe'cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, saá ticatseijneiⁿ na ñecwii xjeⁿ cwiluiñê ñ'eⁿñe Jom.

⁷ Tjei'ndyoñe cheⁿnqueⁿ cantyja na matseixmaaⁿ, ndo' t'oom cha'na cwii moso, tuiñê cha'xjeⁿ jaa nn'aⁿ.

⁸ Ndo' na t'oomñê cha'na jaa nmeiiⁿ, tjucjeñe cheⁿnqueⁿ,

ndo' na seicandañê, jo' na tueeⁿeⁿ, cwii na seijnaaⁿna' na tueeⁿeⁿ cjoo' ts'oom'naaⁿ.

⁹ Ndo' nc'e na ljo', jo' chii t'maⁿ matseit'maaⁿñe Ty'oots'om jom.

Ndo' mati tqeⁿ na jndati tseixmaⁿ xueⁿeⁿ, nchiiti xuee' meí'quia ts'aⁿ,

¹⁰ cha cantyja 'naaⁿ xuee' Jesús

cha'tso joo na m'aⁿ cañoom'luee cata'na cantyena,

ndo' mati joo na m'aⁿ tsjoomnancue ñequio cha'tso joo na m'aⁿ tsjoom l'oo,

¹¹ ndo' cha'tsondyena catjei'yuu'ndyena na cwiluiñe Jesu-cristo na catsá'ntjoom

na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' Tsotyáaya Ty'oots'om.

Laxmaa'ya cha'cwijom chom na cwiwixuee ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue

¹² Jo' chii 'o nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, quia ñet'ooⁿya ñ'e'ndyo', jla'candañ'ndyo' chiuu ñetsjooya ndaa'yo', majndeiticheⁿ je' na tic'ooⁿndyo' ñ'e'ndyo' cala'canda'yo'. Cantyja na cwitsam'aⁿyo' ñequio na xcwee' n'om'yo' cat'moⁿyo' na cwiluiindyó' nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om,

¹³ ee manquiiyeeⁿ mach'eeⁿ na l'ue n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na ya ndo' mateijneiⁿ 'o na nla'canda'yo' yuu na l'ue ts'oom.

¹⁴ Cha'tso na cwil'a'yo', tila'ncjoo'ndyo' meíⁿ ticalañ'eeⁿ ndyue'yo' ñequio nc'iaa'yo' na cwila'yu'

¹⁵ cha tjaa ñeeⁿ juu nljeii na nntso waa na cwila'tjoondyo'. Calaxmaⁿyo' ntseinda Ty'oots'om na lju' m'aⁿyo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ natia laxmaⁿ na quie' n'om. Jo ndaa nañeeⁿ calaxmaⁿyo' cha'cwijom cancjuu na cwiwixuee jo nnom tsjoomnancuee na jaañe,

¹⁶ yocheⁿ na cwitsañ'om'yo' ñ'oom naya jo ndaa nn'aⁿ na mañequiaana' na cwita'ndo' añmaaⁿna. Ndo' na ljo' quia

na nncwjee'nnda' Cristo, nndaā nnc'ooⁿ na neiⁿya cantyja 'naⁿyo', na matseinooⁿnyana' na ticwe' ts'iaaⁿndyo ñes'aaya ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿyo'.

17 Ndo' meiiⁿ xeⁿ na aa nntseicuee'na' ja cha'cwijom quioo' na cwila'cuae' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'ooots'om cha na nntseicandaā'ñena' na cwiñequia'yo' nnoom nc'e na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê maxjeⁿ m'aaⁿya na neiⁿya ndo' matseineiⁿndyo ñequio cha'tsondyo'.

18 Mati c'om'yo' na neiⁿyo' ndo' calajomndyo' ñ'eⁿndyo na m'aaⁿya na neiⁿya.

Cantyja 'naaⁿ Timoteo ñequio Epafrodito

19 Macantyjaa' ts'ooⁿya jo nnom Ta Jesús na tyuaa' njñooⁿya Timoteo na m'aⁿyo' cha quia na nndyolcweeⁿeⁿ nndiiaa chiuu waa na m'aⁿyo'.

20 Ee ñenqueⁿ m'aaⁿ ts'oom cantyja 'naⁿyo' cha'xjeⁿ ja luaa na jaawa jaacue na m'aaⁿ ts'ooⁿ chiuu ya nnteijndeiina' 'o,

21 ee cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ macandā m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ na cwila'jndaa'ndye nquieena nchii chiuu waa na l'ue ts'om Jesucristo.

22 Saa 'o nquiu'ya'yo' chiuu wjaam'aaⁿ Timoteo ndo' chiuu waa na tyondi'ntjoom n'eⁿndyo, teijneiⁿ ja cha'cwijom mach'ee jnda ts'aⁿ ñequio tsotyē.

23 Jo' chii tyuaa'ti na nljeiya chiuu nntseijndaa'ñena' ñ'oom na maleiñ'oom ja, quia jo' njñooⁿya jom na m'aⁿyo',

24 saa mati quit'maⁿ ts'ooⁿ Nquii na matsā'ntjom ja na tyuaa' nncjo candoo'a 'o.

25 Saa maquaⁿ cwenta na macaⁿna' na catseicwanōⁿlcwā'la ti'nn'aaⁿya Epafrodito, jom na matseijomñê ts'iaaⁿ na mats'aa ndo' tseimaaⁿ sondaro cwentaa' Ta Jesús, jom na jñom'yo' na m'aaⁿya na cwiteijndei'yo' ja 'naⁿ na macaⁿna' ja.

26 Jeeⁿ l'ue ts'oom na nnty'iaa'nnaaⁿaⁿ cha'tsondyo' 'o ee matsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na jnda jndye'yo' na ñeteiweeⁿeⁿ.

27 Ee ñ'oom na mayuu' naljo' tjoom hasta mawaa xjeⁿ na ntseicuee'na' jom saa ty'oom Ty'ooots'om na wi' ts'om jom, ndo' nchii macandā jom, mati ja, titseicwaljoo'tina' na chjoo' ts'ooⁿ.

28 Jo' chii matyuaa'ti majñooⁿya jom na m'aⁿyo' cha na ññequiaana' na neiⁿyo' na nnty'ia'nnda'yo' jom ndo' cha tic'ooⁿya na chjoo' ts'ooⁿ.

29 Ñequio na neiⁿyo' cato'ñoom'nnda'yo' jom cha'na cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Ta Jesús ndo' ñequii'cheⁿ cala't'maaⁿndyo' nn'aⁿ na laxmaⁿ cha'na jom.

30 Ee mawaa mawaaxjeⁿ na nntseicuee'na' jom na mandi'ntjoom nnom Cristo. Tju'teincuu'ñena' jom na mateijneiⁿ ja ts'iaaⁿ na leicandaā nl'a' ncjo'yo'.

3

Cwii na mayuu'cheⁿ na jndana'

1 Ndo' je' je' 'o nn'aⁿya na cwila'y^uyo', quiaana' na neiⁿ'yo' na cwiluiindy^o cwentaa' Ta Jesús. Ticjomeintyja^aa na nntsjoonnda'a ñ'oom na jnda seiljeiya ndaa'y^o' ndo' matei-jndeiina' 'o.

2 Cal'andyo' cwenta cantyja 'naaⁿ na^m'aⁿ na cha'cwijom calue' jooⁿa natia na cwil'ana na cwityjena seiⁱ' ts'aⁿ,

3 ee jaa laxmaaⁿya nn'aⁿ na mayuu'cheⁿ tuii 'naaⁿ, jaa na cwila't'maaⁿndyo Ty'o^ots'om nc'e Espíritu Santo, na m'aaⁿya na neiiⁿya na laxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo Jesús meiⁿ ticantyjaa' n'o^onⁿya 'naaⁿ na tuii seiⁱ' ts'aⁿ.

4 Cantyja 'naⁿ ja luaa, wanaaⁿ na nntseicantyjaa' ts'o^onⁿ cha'na ts'iaaⁿwaa'. Xeⁿ aa m'aaⁿ ts'aⁿ na matseitiuu wanaaⁿ na matseicantyjaa' ts'om ts'iaaⁿmeiⁿ', majndeitiicheⁿ ja,

5 jnda ñeeⁿ xuee na tuiindy^o tuii 'naaⁿ tjaaⁿya. Ts'aⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ Israel ja, tmaaⁿ cwentaa' Benjamín, ts'aⁿ hebreo ja ndo' tsoty^a tsondy^o mann'aⁿ hebreos jooⁿa. Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés, ts'aⁿ tmaaⁿ fariseo ja.

6 Cantyja na tyojoo' ts'o^onⁿ naquii' ñ'oom cwilein'om nn'aⁿ judíos, tyontyjoya tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ na matseicandaa'ñe ts'aⁿ jo nnom ljeii na tqeⁿ Moisés, tjaa 'ñeeⁿ juu na nnda^a m'moⁿ na tyootseicandaa'ndyo jo nnom juuna'.

7 Saa cha'tso nmeiⁿ na tandyo xuee tjeii'a cwenta na tjacantyja na jnda laxmaⁿ'a', je' nc'e na m'aaⁿya cantyja 'naaⁿ Cristo macwjii'a cwenta na cwe' ts'iaaⁿndyo laxmaⁿ'a',

8 ndo' nchii macand^a luaa', tjaa'naⁿ cwiicheⁿ na jnda ntyjiiya quia na macwjii'a cwenta na tjacantyja naya tseixmaⁿ'a' na cwiluiindy^o cwentaa' Cristo Jesús na cwiluiiñê na matsaⁿntjoom ja. Nc'e jom, cha'tso na ñetjeii'a cwenta na jnda laxmaⁿ'a', je' macwjaa'ndyo cwenta na laxmaⁿ'a' cha'cwijom to' cha nnda^a nntseixmaⁿya cwentaaⁿ'aⁿ,

9 ndo' na nleitquioo' na matseitjoom'na' ja cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Nchii mal'u^aya na matseixmaⁿya ts'aⁿ na tjaa jnaaⁿ nc'e matseicandaa'ndyo ljeii na tqeⁿ Moisés saa nc'e na matseyu'ya ts'o^onⁿ ñ'eⁿ Cristo.

10 Ñe'catseiljeii'ndyo cantyja 'naaⁿ Cristo ndo' na nntseixmaⁿya juu najndei na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na s'aa na tando'xcoom, ndo' na nntseijomndyo ñequio joo nawi' na teinoom ndo' na nntseixmaⁿya cha'xjeⁿ na seixmaaⁿ xjeⁿ na tueeⁿ'eⁿ,

11 ee na ntyjaa' ts'o^onⁿ na ñ'aⁿ quia na nnta'ndo'xco nn'aⁿ na jnda tj^a.

Cala'jndaqaya cha nntantjoo'nya

12 Nchii ñe'catsjoo na jnda mamatseixma'nya cha'tso nmei' mei' nchii na candaa' matseixma'nya saa matseijndoya ts'oo' na macantjaaa' ts'oo' na ntseixma'nya joona' nc'e nquii Cristo tjei'jñee' ja.

13 'O nn'a'nya na cwila'yuyoyo', nchii matsjoo'ya na mamatseixma'nya juuna', saa luaa mats'aa, cwitsuu'yaya ts'oo' ljo' ñeseixma'nya jaach'ee xuee ndo' matseijndoyaya na nncua'ntyjoo'ya juu na waa jo nnoo',

14 cha nncuaqañoo'nya yuu na jnda t'mo' Ty'oots'om noo' ndo' na nnto'ñoo'nya naya na ñnequiaa nque' na ma'maa' jaa cantyja 'naa' Cristo Jesús.

15 Cha'tsondyo jaa na laxmaa'nya na candaa' cwila'yuyoya n'oo'ya matsona' na laa'ti' c'oom' n'oo'nya. Ndo' xe' waa cwiiche' nnom na m'aa' n'om'yo' cantyja 'naa' ñ'oomwaa', nntseijndo' Ty'oots'om n'om'yo' cantyja 'naa'na'.

16 Saa ñ'oom na mayuu'che', maca'na' na tjoom' c'oo'nya cantyja 'naa' ñ'oom na jnda to'ñoo'nya.

17 'O nn'a'nya na cwila'yuyoyo', cala'ljeii'ndyo' cha'xje' na mats'aa. Ndo' mati que'yo' cwenta cwaa' nc'iaa'yo' na cwila'ljeii'ndye cha'xje' na cwil'aayâ, caluii'ndyo' joona.

18 Jndye ndii' jnda ñetsjoo'ya ndaa'yo', ndo' ñequio na mat'ioo'ya matsjoo'nda'a, jndye nn'a' m'a' na jndoo ñ'oom cantyja 'naa' na tue' Cristo nacjoo' ts'oom'naa',

19 saa na macanda maxje' nntsuundyena. Ñequii'che' cwila't'maa'ndyena juu na l'ue n'om seiina. Matsona' na c'omna na jnaa'na cantyja 'naa'na' saa juu na matsona' na c'omna na jnaa'na, cwitjeii's'andyena cantyja 'naa'na'.

20 Saa jaa nmeii' la'xmaa'nya cantyja 'naa' cañoom'luee, juu jo' tseixma'na' tsjoomya, ndo' cwimeindo'nty'iaandyo na jo' jo' nna' nquii na macwji'n'maa'ñe jaa, juu Jesucristo.

21 Jom nntseichuee'e' sei'a na jee' cje tseixma'na' na nntseijomna' joona' cha'na sei'e' na xocwi'ndaa' na matseixmaa' jnda na wando'xcoom. Nnts'aa' na ljo' nc'e najndei' na tseixmaa' na nlquee' xje' cha'tso na niom.

4*C'oo' na neii'ya na m'aa'ya ñ'e' Ta Jesús*

1 Jo' chii 'o nn'a'nya na cwila'yuyoyo' na jee' wi' ts'oo'nya, ndo' na jee' ñe'canty'iaaya, 'o na jee' jnda ntyjiia, jee' nei'ya cantyja 'na'yo', na cwiluiindyoyo' cwii na tantjoo'ya, tye' caljoo'ndyo' cantyja 'naa' Ta Jesús.

2 Maca'a nnom Evodia ndo' mati nnom Síntique, nc'e na cwiluiindyena ntyjelcuna na cwila'yuyoyo' ñ'e' Ta Jesús, caljoy-aandyena ñ'e' ntyjeena.

3 Ndo' 'u ti'x'iaaya na tjoom' ñel'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, macaⁿa na cateijndei' yolcum'aⁿ, ee tyolajomndyena ñ'eⁿndyo na tjoom' tyoñequiaaya ñ'oom na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, mandin'eⁿ Clemente ñequio nt'omndye joona na ñel'ana ts'iaaⁿ ñ'eⁿndyo na jnda teiljeii ncueena naquii' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na laxmaⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'.

4 Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na neiⁿ'yo' na laxmaⁿ'yo' cwentaa' Ta Jesús. Matsjoonnda'a: C'om'yo' na neiⁿ'yo'.

5 Cal'a'yo' na cha'tsondye nn'aⁿ nnta'jnaaⁿna na 'o la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na yann'aⁿndyo'. Jnda teindyoo' na nncwjee'nnda' Ta Jesús.

6 Mei'nljo'cheⁿ na cwiwinom'yo', tiñequiandyo' na nntseiñ'eeⁿñena' 'o. Quia na cwilaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om, cha'tso jo' cataⁿ'yo' nnoom ndo' ñequio na quianl'uaaⁿ'aⁿ.

7 Na nl'a'yo' na ljo' ñequiaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo nnoom na juu jo' t'mati tseixmaⁿ'na' nchiiti na nndaq nntseiñ'oⁿ ts'aⁿ, ndo' juuna' nnts'aana' cwenta n'om'yo' ñequio joo ñomtiuu na m'aⁿ'yo' ee na matseitjoom'na' 'o ñ'eⁿ Cristo Jesús.

C'oom' n'om'yo' cha'tso na ya la'xmaⁿ'na'

8 Ñ'oom na macanda 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', c'oom'ya n'om'yo' cha'tso na cwiluiñ'ena' na mayuu', cha'tso na matseit'maaⁿñena' cwiicheⁿ ts'aⁿ, cha'tso na maty'iomyaⁿna', cha'tso na lju' tseixmaⁿ'na', cha'tso na cjaawee' nquiu nn'aⁿ, cha'tso na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'na'. Mei'nquia na ya laxmaⁿ'na' ndo' na matseixmaⁿ'na' na nntseiwendyena' ts'aⁿ, cha'tso nmeiⁿ c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿ'na'.

9 Cha'tso na jnda ñet'mooⁿya ndaa'yo' ñequio joo na jnda ñenty'ia'yo' na ñes'aa, na jnda ñejndye'yo' na ñeseinaⁿ, ñequii'cheⁿ jo' cal'a'yo', quia jo' nquii Ty'oots'om na mach'eeⁿ na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo jaa, nc'oomñê ñ'eⁿndyo'.

Nn'aⁿ na tyolayu' tsjoom Filipos tyoteijndeiina Pablo

10 Mañequiaa Ta Jesús na neiⁿya na cwijaañjoom'nnda' n'om'yo' ja. Nchii na matsjoo na jnda tsuu' n'om'yo' ja, cwe' na tícju'naaⁿñena' na nnteijndei'ti'yo' ja.

11 Nchii matsjoo na luaa' ee na matseitjoona' ja nc'e jnda ljeii'na' na cwiljoya ts'ooⁿ aa maleiñ'oⁿya oo aa tjaa'naⁿ.

12 Ee jnda ljeii'na' chiuu waa na m'aaⁿya ee quitjoⁿya na matseitjoona' ja, ndo' quia waa maya na maleiñ'oⁿ. Jnda sei'noⁿyaya na c'ooⁿya na neiⁿya mei'nquia na matjoⁿ, meiiⁿ na aa tcwaa'a, meiiⁿ ticwa'a, meiiⁿ na ma'ndiina' l'oo, oo meiiⁿ na matseitjoona'.

13 Cha'tso cwicandaq mats'aa nc'e najndei nquii Cristo.

14 Saa jeeⁿ xcwe l'a'yo' na teijndei'yo' cantyja na mat-seitjooⁿa' ja.

15 Quia na jluii'a ts'onⁿdaa Macedonia na to'a na mañequia ñ'oom naya na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^oots'om nn'aⁿ, macanda 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ'yo' Filipos jla'cwanom'yo' tsjo'ñjeeⁿ na teijndei'yo' ja na jndu'yo' na quianl'uaa' Ty'o^oots'om na teijndeiⁱ ñ'oom'ñeeⁿ 'o.

16 Ndo' mati quia tyom'aaⁿya Tesalónica nchii cwe' ñejom ndii' jla'cwanom'yo' tsjo'ñjeeⁿ na teijndei'yo' ja 'naⁿ na mat-seitjooⁿa' ja.

17 Saa nchii cwe' ñequii'cheⁿ na m'aaⁿl' ts'o^ooⁿ cantyja 'naaⁿl' s'om na maco'ñ^o. Ja l'ue ts'o^ooⁿ nleijndyetei naya 'naⁿ'yo' na cwileiwe jo nnom Ty'o^oots'om.

18 Jnda to'ñ^oya cha'tso na jla'cwanom'yo' hasta waljoo'cheⁿ jndye to'ñ^oya. Cantyja 'naaⁿl' joo s'om na jla'cwanom'yo' ñequio l'o Epafrodito, jeeⁿ tinc'uaa' l'a'yo'. Juu jo' matseijomna' cha'cwijom jndyee' tsioom suu na jeeⁿ cachi ntyjii Ty'o^oots'om,

19 Ndo' nquii Ty'o^oots'omya nc'e Cristo Jesús ññequiaaⁿ cha'tsoti na macaⁿ'na' 'o cantyjati na matseixmaaⁿ na tja-cantyja na tyañê.

20 Ñequii'cheⁿ caluiit'maⁿñe Ty'o^oots'om na nqueⁿ Tsotyaaⁿya. Caluii na ljo'.

Xmaⁿndyo' na cha'tsondyo'

21 Cantyja 'naⁿya candu'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwila'xmaⁿna tmaaⁿl' cwentaa' Ty'o^oots'om nc'e m'aⁿna cantyja 'naaⁿl' Jesucristo. Joo nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿl'jooñe ñ'eⁿndyo cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

22 Mati cha'tsondye nn'aⁿ na la'xmaⁿna tmaaⁿl' cwentaa' Ty'o^oots'om cwila'cwanomna na xmaⁿndyo', majndeiiticheⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomna nnom tsaⁿmats'iaaⁿt'maⁿ tsjoom Roma.

23 Juu naya na matseixmaⁿ Ta Jesucristo cwentaaya, c'oomna' ñ'eⁿ cha'tsondyo' 'o.

Carta na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoom Colosas

Nn'aⁿ na cwila'yu' Colosas to'ñoom carta

1-2 Ja Pablo cwiluiindyō apóstol na majñom Jesucristo na jonquia ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, matseixmaⁿya ts'iaaⁿmeiiⁿ ee na l'ue ts'om Ty'oōts'om. Wendyō ñequio ti'nn'aⁿya Timoteo cwilaljeiiyâ cartawaa na m'aⁿyo' tsjoom Colosas na cwila'yu'yo' ñequio Cristo ndo' na cwiluiindyō' cwentaa' Ty'oōts'om. Cwitaⁿyaⁿ na quiaa Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om naya na matseixmaaⁿ ndaaⁿyo' ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' jo nnoom.

Macaⁿ Pablo na catio'naaⁿñe Ty'oōts'om nn'aⁿ na cwila'yu'

3 Quia cwilanaaⁿyaⁿ nnom Ta Ty'oōts'om, ñequii'cheⁿ cwiñe'quiaayâ na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naⁿyo'. Jom cwiluiñê Tsotye nquii Ta Jesucristo cwentaaya.

4 Ee jnda macwindyaayâ na mati 'o cwiluiindyō' nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Jesucristo, ndo' na jnda nquiu'yo' cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindyē cwentaa' Ty'oōts'om.

5 Juu na m'aⁿyo' na wi' n'om' ntyjee'yo' mat'uiina' juu na cwicantyyaa' n'om'yo' na cwileiwena' cañoom'luee. Quia tyondye'yo' ñ'oom na mayuu' na macwji'n'maaⁿñe Ty'oōts'om nn'aⁿ, jo' tquiaana' na cwicantyyaa' n'om'yo'.

6 Ñ'oomwaa' na tquia nn'aⁿ ndaaⁿyo' wjaanty'eena' cha'waa tsjoomnancue ndo' mateijndeiina' nn'aⁿ. Ljo'yu mach'eena' cha'na s'aana' quii' n'om'yo' xjeⁿ na jndye'yo' na tyola'neiⁿ nn'aⁿ cantyja na candya' ts'om Ty'oōts'om nn'aⁿ ndo' jla'noⁿyo' na mayuu'cheⁿ na ljo' tseixmaaⁿ.

7 Juu Epafras tyo'moōⁿ ñ'oom nayawaañe ndaaⁿyo'. Tjom cwindya'ntjoōⁿyaⁿ nnom Cristo ñ'eⁿñê, ndo' jeeⁿ jnda nquiuuyâ jom. Mati jeeⁿ xcwee' ts'oom na mandi'ntjoom ndaaⁿyo'.

8 Nqueⁿ seicañeeⁿ jâ cantyja 'naⁿyo' ndo' cantyja na mañequiaa Espíritu Santo na wi' n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'yu'.

9 Manc'e jo', xjeⁿ na jndyaayâ cantyja 'naⁿyo', ñecwii tco cwilanaaⁿyaⁿ nnom Ty'oōts'om cwenta'yo'. Cwitaⁿyaⁿ nnoom na m'moōⁿ ndaaⁿyo' chiuu l'ue ts'oom ñ'eⁿndyo' ndo' na ññequiaaⁿ na jndo' n'om'yo' ndo' na nla'noⁿyo' ljo' l'ue ts'om Espíritu Santo.

10 Ndo' naljo' nndaⁿ nnc'om'yo' cha'xjeⁿ matsona' na c'om nn'aⁿ na laxmaⁿna' cwentaa' Ta Jesús, na ñequii'cheⁿ cwil'a'yo' yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ, na cha'tso nnom ts'iaaⁿ na ya

nleitquioo' cantyja 'naⁿ'yo' na cha'cwijom cwiwe' ntjom, na nncjaachuufetina' 'o na yati nnta'jnaⁿ'yo' Ty'o^oots'om.

11 Jom tjacantyja cwiluiiñê najneiⁿ. Cwitaⁿnyâ na cantyja 'naaⁿ' jo' nñequiaaⁿ na jnda'yo' cha ñequio na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na neiiⁿ' n'om'yo' nndaⁿ nnaⁿndyo' cha'tso nnom nawi' na cwiwinom'yo'.

12 Ndo' mati na nñe'quia'yo' na quianl'uaa' Tsotyaaⁿya Ty'o^oots'om. Ee na jnda' tqueeⁿ na la'xmaaⁿya na nnto'ñooⁿya cha'tso nnom na cwito'ñoom nn'aⁿ na macwjeeⁿ'eⁿ cwentaaⁿ'aⁿ na cwila'jomndyena cantyja na cwiluiiñê na matsa'ntjoom yuu na jeeⁿ caxuee.

13 Ndo' seicandyaañê jaa na ñet'o^onyⁿa nacje 'naaⁿ' najaaⁿñe. Ndo' jnda' tjaa'ñê jaa nacje 'naaⁿ' na matsa'ntjom Jnaaⁿ, nquii na jeeⁿ candya' ts'oom,

14 cantyja na tue' juu, jo' cwilui'n'maaⁿndyo, na matseit'maⁿ' ts'oom jnaaⁿya.

Ljoyaandy^e nn'aⁿ ñequio Ty'o^oots'om nc'e na tue' Cristo

15 Tixocandaⁿ nnty'iaa' ts'aⁿ Ty'o^oots'om saⁿ na nty'iaa nn'aⁿ Jnaaⁿ jla'noⁿ'na chiuu cwiluiiñê. Juu m'aaⁿ najndyee cwitjoocheⁿ na jl'ana cha'tso na niom.

16 Ñequio Cristo s'aa Ty'o^oots'om cha'tsoti na m'aⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue. Nt'om ya cwinty'iaandaⁿya ndo' ñ'eeⁿ' nt'om na tileicanty'iaaya, cha'na cantyja na cwitsa'ntjom ángeles, ndo' cha'na joo na cwiluiitquiendye na nchii nn'aⁿ joo. Ñ'eⁿ Cristo s'aaⁿ cha'tsoñ'eⁿ, cha catseit'maaⁿ'ñena' juu cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ'.

17 M'aaⁿ Cristo cwitjoocheⁿ na ncuⁿaa cha'tso nmeiⁿ' ndo' cantyja 'naaⁿ' jom teinchu' cha'tso na seijndaa'ñê.

18 Nqueⁿ cwiluiiñê xqueⁿ tmaaⁿ' jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ndo' cwiluiindy^o seiiⁿ'eⁿ. Cwitandoo'a nc'e jom, nqueⁿ na tquiaa jndyee Ty'o^oots'om na tando'xcoom quii'ntaaⁿ l'oo. Cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ' maqueⁿ'na' jom na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñê na cha'tso na cha'tso.

19 Ty'o^oots'om l'ueya ts'oom na catseixmaⁿ Cristo cha'tsoti na matseixmaaⁿ.

20 Ndo' mati nc'e Cristo l'ue ts'oom na nnc'omyaandy^e ñ'eⁿñê cha'tsoti na m'aⁿ, meiiⁿ' jaa nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' mati joo na m'aⁿ cañoom'luee nc'e na tue' Cristo nnom ts'oom'naaⁿ.

21 Na ñejndyowana', meiⁿ'toⁿ' ñet'om'yo' cantyja 'naaⁿ' Ty'o^oots'om, ndo' wjee'yo' jom xjeⁿ naquii' n'om'yo'cheⁿ nc'e natia na ñel'a'yo', saⁿ je' jnda' tqueeⁿ 'o na cwiljoya ts'oom ñ'eⁿndyo',

22 nc'e na wi' na teinom Cristo na tueeⁿen cantyja na ts'aⁿ jom. S'aaⁿ naljo' cha ndaaⁿ m'mooⁿ 'o nnom Tsotyeeⁿ na cwiluiindyoy' cwentaaⁿaⁿ na meiⁿcwii tacwajndiindyoy' ndo' tatjaaⁿnaⁿ jnaⁿyo'.

23 Saaⁿ cantyja 'naⁿyo' macaⁿna' na caljooⁿndyoy'tyeⁿyo' na cwila'yuy'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê cha'cwijom na njoom na wjaa nch'ioo' ts'oom. Tintjeiⁿndyoy' na ntyjaa' n'om'yo' ñ'oom naya na jndaⁿ jndye'yo' na mañequiaana' na cwilui'n'maaⁿndyoy'. Juu ñ'oomⁿñeeⁿ cwit'omna' cha'waa tsjoomnancue ndo' ja Pablo majuuna' mañequiaya ndaaⁿ nn'aⁿ.

Mandi'ntjom Pablo ndaaⁿ nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om

24 Waa nawi' na mawinooⁿya cwenta'yo', saa neiⁿya na ljo' matjoⁿ ee cantyja 'naaⁿ jo', ñequio seii'a matseicandaaⁿñena' juu nawi' na teinom Cristo cwentaaⁿnaⁿ tmaaⁿ 'naaⁿaⁿ, na juu jo' seiiⁿeⁿ tseixmaⁿna'.

25 Ee nc'e ts'iaaⁿ na jndaⁿ ty'iom Ty'oots'om ja, jo' na cwiluiindyoy' ts'aⁿ na mandi'ntjom ndaaⁿ nn'aⁿ na macwjeeⁿeⁿ cwentaaⁿaⁿ. Cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ seijndaaⁿñê na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ meiⁿquiayuucheⁿ, ndo' mati mateijndeina' 'o.

26 Jndye ndyu na jndaⁿ teinom, ñet'oomnty'iu juu ñ'oom nayaⁿñeeⁿ saaⁿ je' ma'moⁿ Ty'oots'om juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ.

27 Ee tjaawee' ts'oom na matseicañeeⁿ nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ na juu na jeeⁿ cajnda na tseixmaⁿ Cristo na matseit'maaⁿñena' jom, mati m'aaⁿ jo' cwenta' 'o. Juu ñ'oom wanty'iuuⁿñeeⁿ, luaa ma'moⁿna': Cristo m'aaⁿñê naquii n'om'yo', na juu jo' mañequiaana' na cwicantyjaa' n'om'yo' na nla'jomndyoy' na nluiit'maⁿñê.

28 Já cwilacandiiyâ cantyja 'naaⁿ Cristo. Cwilajndooⁿâ n'om nn'aⁿ ndo' mati ñequio ñ'oom na xcweti cwit'mooⁿyaⁿ ndaaⁿ cha'tso nn'aⁿ cha cantyja 'naaⁿ Cristo nnc'omna na candaaⁿndyena jo nnom Ty'oots'om.

29 Ee na luaa' waa ts'iaaⁿ na to'ñoⁿ, matseijndoya na mats'aa juuna' ñequio najndei na mañequiaa Cristo na matseixmaⁿya.

2

1 L'ue ts'ooⁿ na caliu'yo' na jeeⁿ t'maⁿ waa na matseijndoya cantyja 'naⁿyo', 'o ndo' mati nn'aⁿ na cwila'yuy' na m'aⁿna tsjoom Laodicea, ndo' mati cha'tsondye nn'aⁿ na ticata'jnaaⁿ ja,

2 matseijndoy' cha nnc'om t'maaⁿndye n'om, ndo' cha tjoomⁿ nc'om na wi' n'om nc'iaa na cwila'yuy', ndo' na jndyetyi na cwi'oola'noⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom wanty'iuu' na matseicandii Ty'oots'om na juuna' maquiiti Cristo cwiluiñena'.

³ Ee cantyja 'naaⁿ jom m'aⁿ nty'iu cha'tso na jndə' ts'om Ty'oo^ts'om na jeeⁿ jnda laxmaⁿna' ñequio joo na mantyjii^{che}n.

⁴ Matsjoo ñ'oomwaa' ndaa^{yo}' cha tiñe'quiandyo' na ñe'quiu'nn'aⁿna' 'o cwii ñ'oom na nla'neiⁿ nn'aⁿ ndaa^{yo}' na nncjaachuuñena' 'o.

⁵ Ee meiiⁿ na tic'oo^{nya} quii'ntaa^{yo}', saa naquii' ts'oo^{nya} cha'cwijom na ñ'a^{nya} ñ'e^{ndyo}' na jeeⁿ nei^{nya} na maquaⁿ cwenta na jeeⁿ xcwe cwil'a^{yo}' ndo' na cwila'yuya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oo^ts'om.

⁶ 'O jnda jla'ljo'yo' Cristo Jesús naquii' n'om'yo' na cwiluiiñe na matsa^{ntjoom} 'o. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' na cwila'jomndyo' ñ'eⁿñe.

⁷ C'om'tye^{yo}' cantyja 'naaⁿaⁿ cha'xjeⁿ tyeⁿ m'aⁿ nch'ioo' ts'oom quii' tyuaa. Ndo' catsana'jnda^{yo}' cantyja na cwila'yuya'yo' ñ'eⁿñe. Cal'a^{yo}' cha'xjeⁿ ñ'oom na t'moⁿ ts'aⁿ ndaa^{yo}'. Ndo' ñequii'cheⁿ quia^{yo}' na jeeⁿ quianl'uaa' Ty'oo^ts'om cha'tso nnom na matio'naaⁿñe 'o.

Nmeiiⁿ la'xmaa^{nya} nc'e na cwitandoo'xcooya ñ'eⁿ Cristo

⁸ Cal'andyo' cwenta na tiñequiandyo' na nla'jomndyo' ñequio nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ nt'omcheⁿ ñequio ñ'oom na m'aaⁿ n'omna, ñ'oom na matseiñ'eeⁿñena' nn'aⁿ ee nchii cantyja 'naaⁿ Cristo cwila'jomndyena, macanda cwi'oola'jomndye chiuu na nquiu nquiee ndo' ñequio natia najnda na cwitsa^{ntjom} tsjoomnancuewaañe.

⁹ Ee cha'tso na cwiluiiñe Ty'oo^ts'om canda^a'ñ'eⁿ tseixmaⁿ Cristo na tuiiñe na ts'aⁿ jom.

¹⁰ Cantyja 'naaⁿ jom maqueⁿna' 'o na canda^a'ndyo' jo nnom Ty'oo^ts'om ee cwila'jomndyo' ñ'eⁿ Cristo na cwiluiiñe na catsa^{ntjoom} cha'tsondyeñ'eⁿ na nchii nn'aⁿ cwiluiindy^e na waa najnda na cwitsa^{ntjom}.

¹¹ Ndo' mati 'o jnda tuii ñ'e^{ndyo}' cwii na matseijomna' cha'cwijom na cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yonom'ndaa ndana. Saa juu na s'aa Cristo ñ'e^{ndyo}', nchii cwe' cjo^o' seii' ts'aⁿ tuiina', jom macwji'n'maaⁿñe 'o cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na laxma^{yo}' na teincoondyo' na nn'aⁿjnaⁿ 'o. Luaa' ts'iaaⁿ na mach'ee Cristo.

¹² Quia na teits'oomndyo', tjacant'iuu'ndyo' ñequio Cristo. Ndo' mati cwitandoo'xco'yo' ñ'eⁿñe nc'e cwila'yuya'yo' na waa najndei na matseixmaⁿ Ty'oo^ts'om na tquiaaⁿ na tando'xco juu.

¹³ Ncuee na jnda teinom, ñejla'xma^{yo}' l'oo nc'e jna^{yo}' ndo' nc'e na tyooluii ñ'e^{ndyo}' cha'na cwil'a nn'aⁿ judíos yonom'ndaa ndana. Saa je' je' mañequiaa Ty'oo^ts'om na tjoom' cwitandoo'yo' ñequio Cristo na jnda seit'maⁿ ts'oom jna^{yo}'.

14 Juu na tyowaa na cho'jnaaⁿya nnom ljeii na matsa'ntjomna', na tyoqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' jaa, seicanduu' Ty'oqots'om. S'aaⁿ na mawinom ts'oom ee na ty'oom juuna' ts'oom'naaⁿ.

15 Cwe' nc'e na tue' Cristo cjoo' ts'oom'naaⁿ, jo' tju'cje Ty'oqots'om cha'tsondye joo na waa najnda na m'aⁿ jo nandye ndo' jlui'jnaaⁿndye joo jo ndaa cha'tso na s'aaⁿ. Tjachuu Cristo jooa nawi' ee na jnda tantjoom.

Cal'uaaya naya na niom cañoom'luee

16 Nc'e na luaa' s'aa Cristo, tiñequiandyo' na nntso cwii ts'aⁿ na tixcwe cwil'a'yo' cantyja 'naaⁿ na cwicwa'yo' oo na cwiwe'yo' oo ñ'oom cantyja 'naaⁿ cwii xuee na cwilue nn'aⁿ na jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ oo quia na m'aaⁿ chi'ndaa oo xuee na cwita'jndyeena.

17 Ee ñ'oommeiⁿ cwe' ncwaaⁿ juu na quia nndyo na manquii Cristo cwiluiiñe na canda'.

18 Tiñe'quiandyo' na nntjeii' na^maⁿ naya 'na'yo' na jeeⁿ jdana' na cwe' cwil'ayana na jeeⁿ niom' n'omna ndo' na cwila't'maaⁿndyena ángeles. Jooa cwitii'ndyena cantyja 'naaⁿ ñ'oom na tyoonty'iaana na cantyja 'naaⁿ jo' cwila's'andyena nc'e ñ'oom na m'aaⁿ n'om nquieena.

19 Joo na^maⁿ cwitjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ Cristo na cwiluiiñe xqueⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyeyeiⁿ. Nc'e na mateix'eeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa'aⁿ, 'oonajndana ndo' macwjaa'ñena' jooa cantyja 'naaⁿaⁿ cha'xjeⁿ tjat'uii cwii cwii nnom na tjacañjoom'ñe sei'ts'o 'naaⁿya cha'xjeⁿ na seijndaa'ñe Ty'oqots'om.

20 'O jnda tjá'yo' ñequio Cristo, jo' chii je' tic'om'yo' nacje 'naaⁿ ñ'oom na maqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿna cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue. Quia jo' ¿chiiu na ndicwaⁿ cwil'a'yo' cha'na nn'aⁿ tsjoomnancue, na cwilañ'oom'ndyo' ñ'oom na maqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ?

21 Cha'na ñ'oom na cwiluena: “Tiñe'quiui' luaa'. 'Naⁿwaa' ticwanaaⁿ na nlqui' meiⁿ tileiñ'oom'”.

22 Cha'tso ñ'oommeiⁿ na cwiqueⁿ jooa xjeⁿ nn'aⁿ, mat'uiina' 'naⁿ na cwintycwii na mawil'uee'ñe ts'aⁿ, ñequii'cheⁿ la'xmaⁿna' ñ'oom na cwiqueⁿ nn'aⁿ na matsa'ntjomna' ñequio ñ'oom na cwit'moqⁿ naⁿñeeⁿ ndaa nn'aⁿ.

23 Na mayuu' mach'eena' ndoo' ntyjii ts'aⁿ na jndo' ts'om ts'aⁿ na luaa' ñ'oom tseineiⁿ ee cwit'moqⁿna' na jeeⁿ matseit'maaⁿñe ndo' jeeⁿ maqueⁿ xjeⁿ sei', sa' ñ'oom'ñeeⁿ meiⁿchjoo ticateijndeina' juu na wjaa nacjoo joo na cwiqueⁿna' xjeⁿ juu na matsel'tjooñe nnom Ty'oqots'om.

3

1 Quia jo' nc'e na jnda macwitando'xco'yo' ñ'eⁿ Cristo, cal'ue'ya'yo' na nnto'ñoom'yo' 'naⁿ na niom cañoom'luee yuu na wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'o^oots'om ntyjaya.

2 C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom na matseixmaⁿ cañoom'luee, nchii 'naⁿ na matseixmaⁿ tsjoomnan-cue.

3 Ee laxmaⁿ'yo' l'oo ndo' juu na cwita'ndo'yo' je', wanty'iuu' m'aaⁿ'na' ñ'eⁿ Cristo nc'e m'aaⁿ ñ'eⁿ Ty'o^oots'om.

4 Je' cwitando'yo' jo nnom Ty'o^oots'om nc'e wando' Cristo. Quia nleitquioo'nê, mati 'o nleitquioo'ndyo' ñ'eⁿñê ndo' nla-jomndyo' na nluiit'maⁿñê.

Catjei'ndyo' ñequio cha'tso natia na ñejla'jomndyo'

5 Jo' chii cha'tso nmeiⁿ na cwiqueⁿ n'om'yo' cha'xjeⁿ cwiqueⁿ n'om nn'aⁿ na tyoolayu', queⁿ'yo' cwenta na l'oo laxmaⁿ'na', cha'na na nc'oomya ts'aⁿ ñ'eⁿ cwicheⁿ ts'aⁿ na nchii saaⁿ'aⁿ, nchii scoom'm, meiⁿ talajomndyo' ts'iaaⁿ na tilju' laxmaⁿ, meiⁿ tañequiandyo' ñequio joo na queeⁿ n'om seii'yo', meiⁿ tala'jomndyo' ñequio joo natia na l'ue n'om'yo', meiⁿ tila'queeⁿ n'om'yo' 'naaⁿ cwicheⁿ ts'aⁿ, na juu jo' ljo'yu jnaaⁿ ts'aⁿ cha'xjeⁿ na matseit'maaⁿñe cwii na nl'a nn'aⁿ.

6 Ee cwe' jnaaⁿ nmeiⁿ, juu na jeeⁿ cwaajndii matseiw'ii Ty'o^oots'om nnt'uiina' nn'aⁿ na cwilaquie' n'omna.

7 'O ndyu na teinom tyolaxmaⁿ'yo' natiameiⁿ,

8 saã je' je' tsacwintyje'yo' na cwil'a'yo' nmeiⁿ. Talawjee'yo' nn'aⁿ, talaqueeⁿ n'om'yo' nt'omcheⁿ, talataã' n'om'yo' nn'aⁿ, tala'jnaⁿ'yo' jona, talaneiⁿ'yo' ñ'oomwi'.

9 Talaneiⁿ'yo' cantu ndaa nc'iaa'yo' ee jnda tyuii' juu na tyolaxmaⁿ'yo' na cjee' xuee na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Jesucristo ñequio cwii cwii nnom na ñel'ajndyee'yo'.

10 Jnda seichuii'xco'na' o' cantyja na tsam'aⁿ'yo', cwii na laxmaⁿ'yo' nc'e na tuiindyoxco'yo', cha nluii'ndyo Ty'o^oots'om, nqueⁿ na s'aaⁿ jaa, cha na ya ndo' candaã' nla'n^ooⁿ'a cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

11 Je' ticwjaa'ñê cwenta ljo' cwiluiindyee nn'aⁿ, aa griego oo aa judío, aa jnda tuii oo aa tyooluii ñ'eⁿñe cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ judíos ñ'eⁿ yonom'ndaa ndana, aa ts'aⁿ na cwe' ñetyjee'ya oo ts'aⁿjndaã juu, aa moso na m'aaⁿtyeⁿ oo aa ts'aⁿ m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ. Ñ'oom na macwjaa'ñê cwenta na nquii Cristo tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñê ndo' na m'aaⁿ naquii' n'o^oya.

12 Jeeⁿ candya' ts'om Ty'o^oots'om 'o ndo' jnda tjeii'eⁿ 'o na cwiluiindyoy' nn'aaⁿ'aⁿ. Jo' chii c'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ ndo' na ya nn'aⁿndyo' ñequio cha'tsondyena. C'om'cje'yo' ndaa nn'aⁿ, c'om'yo' na cwentandyo' ñequio cha'tso nn'aⁿ, c'om'yo' na m'aaⁿ nioomcheⁿ n'om'yo'.

13 C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ñequio nc'iaa'yo'. Ndo' cala't'maⁿ n'om'yo' jooa quia cwila'tjooⁿdyena ndaa'yo'. Cal'a'yo' ñ'eⁿndyena cha'xjeⁿ s'aa Cristo na seit'maⁿ ts'oom 'o.

14 Ndo' cha'tso na cha'tso, c'om'yo' na candaⁿya m'aⁿyo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo', ee juu jo' matseitjoom'na' cha'tso ndo' candaⁿ tseixmaⁿna'.

15 Nc'e Cristo cwiljoya ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyo'. Quiandyo' na juu jo' nntsaⁿntjomna' 'o ee cantyja 'naaⁿna' t'maaⁿ 'o na nlaxmaⁿyo' ñecwii ts'aⁿ cwiluiindyoy'. Ndo' quia'yo' na quianl'uaaⁿaⁿ.

16 Cats'aana' na candaⁿya c'oom ñ'oom' Cristo naquii' n'om'yo', na cwit'moⁿyo' ndo' cwilajndo'yo' n'om nc'iaa'yo' na cwila'yu', na cwita'yo' salmos, luantsa ñequio nt'omcheⁿ na cwila't'maaⁿndyo' jom, ndo' naquii' n'om'yo' na quianl'uaa' Ty'o^ots'om.

17 Ndo' meiⁿnquia na cwil'a'yo' oo na cwilaneiⁿyo', cal'a'yo' cha'tso jo' ñequio xuee' Ta Jesús na cwiñequia'yo' na quianl'uaa' Tsotyaaⁿya Ty'o^ots'om nc'e jom.

Nmeiiⁿ matsona' na cal'aaya

18 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo', cala'candaⁿndyo' ndaⁿna, ee maxjeⁿ luaa' matsona' na cal'a yolcu na cwila'yu' ñequio Ta Jesús.

19 'O naⁿnom na m'aⁿ lcuu'yo', c'om'yo' na wi' n'om'yo' jooa. Tal'a'yo' na cwe' cwila'tia'to'yo' jooa.

20 'O nda nn'aⁿ, cala'candaⁿndyo' ñ'oom na cwiⁿsaⁿntjom tyendyee'yo' 'o. Ee jeeⁿ ya ntyjii Ta Jesús na cwil'a'yo' na ljo'.

21 'O naⁿnom na m'aⁿ nda'yo', tal'a'yo' ljo' na nlawjeena ñ'eⁿndyo' ee xeⁿ naljo' n'ndyena na ñe'cal'ana yuu na nc-jaawee' nquiu'yo' ñ'eⁿndyena.

22 'O na m'aⁿtyeⁿyo' moso ndaaⁿ patrom 'naⁿyo', cala'candaⁿndyo'ñ'eⁿyo' ndaⁿna. Nchii cwe' quia na cwiqueⁿna cwenta ljo' na cwil'a'yo' cha nnjaawee' n'omna ñ'eⁿndyo', ñequii'cheⁿ candye'ntjom'yo' ndaⁿna na xcwee' n'om'yo' nc'e na nquia'yo' Nqueⁿ na matsaⁿntjoom 'o.

23 Cha'tsoti na cwil'a'yo', caluiina' ñequio na xcwee'ya n'om'yo', cha'cwijom nnom nquii Ta Jesús cwindye'ntjom'yo', nchii cwe' ndaaⁿ nn'aⁿ.

24 Ee manquiu'ya'yo' na nñequiaa Ta Jesús na nnto'ñoom'yo' cwii na jeeⁿ jnda na nnda'yo'. Ee 'o nnom Cristo cwindye'ntjom'yo', jom cwiluiiñê patrom na tjacantyja na matsaⁿntjoom 'o.

25 Saaⁿ ts'aⁿ na matsei'tjooñe, nntioml'uaaⁿ juu ñequio mañejuuti natia na mach'ee tsaⁿñeeⁿ. Ee jom xocjaañ'oomñê ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ saaⁿ cwiicheⁿ ticuee' ts'oom.

4

¹ 'O patrom na m'aⁿ moso 'naⁿyo' na cwindye'ntjomtyeⁿna ndaa'yo', cal'a'yo' ñ'eⁿndyena ljo' na maty'iomyana' ee manquiu'ya'yo' cañoom'luee m'aaⁿ cwii na cwiluiiñe na matsa'ntjom 'o na ñequia'yo' cwenta nnoom.

Nmeiiⁿ ñ'oom na matseijndo' Pablo n'o^oya

² Ticwintqueⁿyo' na ñequii'cheⁿ cwilaneiⁿyo' nnom Ty'o^ots'om. C'oom'ya n'om'yo' na cwil'a'yo' na ljo'. Ndo' ñequii'cheⁿ quia'yo' na quianl'uaaⁿaⁿ.

³ Mati calaneiⁿyo' nnoom cantyja 'naaⁿyâ cha' nncju'naaⁿñena' na ñequiaayâ ñ'oom'm na cwe' wanty'iu m'aaⁿna' na cantyja 'naaⁿ juuna' m'aaⁿya w'aancjo.

⁴ Cataⁿyo' nnoom na xcwe ñequiaaya ñ'oom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ na matsona'.

⁵ Quia na m'aⁿyo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu', c'om'yo' na jndo'ya n'om'yo'. Ticwii cwii ndii' na maju'naaⁿñena' na nlaneiⁿyo' ndaana cantyja 'naaⁿ Cristo, cal'a'yo' na ljo'.

⁶ Ñ'oom na cwilaneiⁿyo', ñequii'cheⁿ cats'aana' na cjawee' nquiu nn'aⁿ, cha ya nla'n^oyo' cwaaⁿ ñ'oom nnt'o'yo' ndaana.

Matseicwanom Pablo na xmaⁿndye nn'aⁿ

⁷ Nquii ti'nn'aaⁿya Tíquico na jeeⁿ wi' ts'o^oya, nntseicañeeⁿ 'o cantyja 'naⁿya. Jeeⁿ xcwee' ts'oom na mateijneiⁿ ja na mandi'ntjoom nnom Ta Jesús.

⁸ Macwe' jo' majñ^oya jom na m'aⁿyo' na nntsoom ndaa'yo' chiuu waa na jom'aaⁿya ndo' na ñequiaaⁿ na jnda'yo' naquii' na cwilayu'yo'.

⁹ Mati ñequio jom mawjaa Onésimo, cwii ncjo'yo' na jeeⁿ wi' ts'o^oya jom na jeeⁿ xcwee' ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^ots'om. Wendye joona nluena ndaa'yo' cha'tso na cwiluii ljooñe.

¹⁰ Matseicwanom Aristarco na xmaⁿndyo'. M'aaⁿñê w'aancjo ñ'eⁿndyo. Mati Marcos tyjee Bernabé matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jnda jndye'yo' ñ'oom xeⁿ na aa nncue'cañoom 'o cato'ñoom'yo' jom na xcwee' n'om'yo'.

¹¹ Juu Jesús tsaⁿ na jnda we xuee' Justo, matsoom na xmaⁿndyo'. Quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos na cwila'yu' mandā ndyeendye joona cwiñequiana na t'maⁿ ts'o^o na cwiñequiaayâ ñ'oom na quiandye nn'aⁿ na nntsa'ntjom Ty'o^ots'om joona.

¹² Juu Epafras, cwii ncjo'yo', matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Cwiluiiñê ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Cristo Jesús. Ñequii'cheⁿ matseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naⁿyo' na nncwintyje'tyeⁿyo' jo nnom ndo' ñequio na xcwee' n'om'yo' na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'om.

13 Macwji'yuu'ndyo cantyja 'naaⁿ'aⁿ na jeeⁿ majoo' ts'oom, ñequii'cheⁿ matseineiⁿ nnom Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo', 'o ndo' mati nn'aⁿ tsjoom Laodicea ñequio tsjoom Hierápolis.

14 Nquii Lucas, tyonasei, matseicwanoom na xmaⁿndyo'. Jeeⁿ jnda ntyjiya ñ'eⁿñê. Ndo' mati tso Demas xmaⁿndyo'.

15 Candu'yo' na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu' na m'aⁿ Laodicea. Mati xmaⁿñe Ninfas ñequio tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na cwitjomndye waⁿ'aⁿ.

16 Quia na jnda jla'naⁿ'yo' cartawaañe, cala'cwanom'yo' juuna' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ Laodicea cha na nla'naaⁿna juuna', ndo' mati 'o cala'naⁿ'yo' carta na matseicwanomⁿya na m'aⁿ joona.

17 Ndo' candu'yo' nnom Arquipo na matsjoō queⁿñê na nntseicandañê ts'iaaⁿ na jnda ty'iom Ta Jesús jom.

18 Mannco Pablo ñequio ts'ooⁿya matseiljeiya na xmaⁿndyo'. Cjaañjoom' n'om'yo' na m'aaⁿya praso. Quiaa Ty'oots'om na nto'noom'yo' naya na matseixmaaⁿ. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Tesalónica

Matseiljeii Pablo cwii carta ñequio nc'iaaⁿaⁿ

¹ Ja Pablo matseiljeiya cartawaañe, ñequio Silvano ñ'eⁿ Timoteo, matseicwanom^{ny} juuna' ndaa' 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿyo' tsjoom Tesalónica, 'o na cwila'xma^{nyo}' cwentaa' Tsotyaaya Ty'oots'om ndo' mati Ta Jesucristo. Quiana na nnto'ñoom'yo' naya na cwila'xmaⁿna ndo' na nda'yo' na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Nn'aⁿ Tesalónica la'xmaⁿna na cwila'yuya n'omna

² Ñenquii'cheⁿ na cwiñe'quiaayâ na quianl'uaa' Ty'oots'om cantyja 'naⁿyo' na cha'tsondyo'. Cwijaañjoom' n'oo^{ny}â 'o quia na cwilanaa^{ny}â nnoom.

³ Tyootsuu' n'oo^{ny}â 'o jo nnom nquii Tsotyaaya na jeeⁿ xcwee' n'om'yo' na cwila'yuya n'om'yo'. Jo' chii jndye ts'iaaⁿ na ya cwileitquioo' na cwil'a'yo'. Ndo' jeeⁿ cwique^{ny}ya n'om'yo' na cwitei'jnde'yo' nc'iaa'yo' nc'e na wi' n'om'yo' joona. Ndo' tíca'ndye'nc'uaa'ndyo' na wi' na cwitjom'yo' nc'e na ntyjaa' n'om'yo' Ta Jesucristo.

⁴ 'O nn'aa^{ny}ya, Ty'oots'om m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o, ndo' manquiuuyaayâ na jnda tjeii'ñê 'o cwentaaⁿaⁿ.

⁵ Ee quia tyoñequiaayâ ñ'oom ndaa'yo' na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, nchii cwe' tomti teil'uena' nc'e ñ'oom na tyolanaa^{ny}â saa nc'e najndeii na matseixmaⁿ Espíritu Santo ndo' na tquiaana' na jla'nom'yo' na juu ñ'oom'ñeeⁿ ñ'oom na mayuu' jo'. Ndo' ñequio na tyol'uaayâ chiuu na nnteijndeina' 'o.

⁶ Jo' chii mati 'o macwitsantyjo'yo' cha'xjeⁿ na cwil'aayâ. Ndo' maluaa', macwitsantyjo'yo' naxeⁿ nquii Ta Jesucristo. Nc'e jo' na tquiaa Espíritu Santo na jeeⁿ nei^{ny}yo' meiiⁿ wi' ñel'a nn'aⁿ tsjom'yo' jnda na to'ñoom'yo' ñ'oom naya na tyoñequiaayâ ndaa'yo'.

⁷ Ndo' na luaa', tyolaxma^{nyo}' cwii na ma'momⁿna' ndaa nn'aⁿ ts'ondaa Macedonia ñequio Acaya chiuu na nnc'oom'aⁿna.

⁸ Ee na m'aⁿ 'o jnaⁿna' na tjanty'ee ñ'oom naya 'naaⁿ Ta Jesucristo. Ndo' je' tachii macanda ndyuaa'yo' Macedonia ñequio Acaya saa mati jndye joo jnda manquiu nn'aⁿ na cwila'yuya n'om'yo' ñequio Ty'oots'om. Jo' chii mei' taca'tina' na nl'uuyâ ñ'oom cantyja 'na^{nyo}' ndaa na ñ'eeⁿ.

⁹ Ee manquieeti naⁿñeeⁿ cwila'neiⁿna chiuu waa na saca-jndoo'â 'o ndo' na ya to'ñoom'yo' já. Mati cwila'neiⁿna chiuu waa na jnda 'ndye'yo' na tyola't'maaⁿndyo' 'naⁿ na cwe'

nn'aⁿ nl'a, ndo' je' naxeⁿl Ty'oo^ts'om macwitsantyjo'yo'. Je' jnda macwindye'ntjom'yo' nnom nqueⁿ na wanoom'm, na macanda jom cwiluiiñê Ty'oo^ts'om.

¹⁰ Mati cwila'neiⁿ naⁿñeeⁿ na cwimein'ndo'yo' na nncw-
jee'nnda' Jesús, Jnda Ty'oo^ts'om na nnaaⁿ cañoom'luee,
nquii na tquiaaⁿ na wando'xco jnda na tue', nquii na
macwji'n'maaⁿñe jaa na wi' na jeeⁿ cwajndii na quia nncw-
jee'cañoom.

2

Ts'iaaⁿ na s'aa Pablo Tesalónica

¹ 'O nn'aaⁿya na cwila'y^u'yo', mancjo'ti'yo' nquiu'yo' na
ticwe' ts'iaaⁿndyo na sacajndo^o'â 'o.

² 'O manquiu'ya'yo' na jeeⁿ t'maⁿ jla'jnaaⁿ nn'aⁿ tsjoom
Filipos jâ ndo' jla'sei'na jâ, sa^a meiiⁿ na luaa', xcwe xjeⁿ na
tjooⁿyâ nawi'waa', tquiaa Ty'oo^ts'om na t'maⁿ n'ooⁿyâ na
tquiaayâ ñ'oom ndaaⁿ'yo' cantyja na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ
nn'aⁿ.

³ Ee ñ'oom na cwiñequiaayâ cwiluiiñena' ñ'oom na mayuu',
nchii ñ'oom na tijndaa'ya nquiuuyâ, ndo' nchii cwe' na
ñe'cala'ntjaaⁿyâ nn'aⁿ, meiiⁿ nchii na cwinquio'nn'aaⁿyâ
nn'aⁿ.

⁴ Wandyo' waa cantyja 'naaⁿyâ, ee tjawee' ntyjii Ty'oo^ts'om
ñ'eⁿndyô ndo' ty'oom ts'iaaⁿ jâ na ñequeiaayâ ñ'oom na
macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ. Nchii cwil'aayâ ts'iaaⁿñeeⁿ
cha na nncjaawee' n'om nn'aⁿ ñ'eⁿndyô, sa^a cha nqueⁿ nnc-
jaawee' ts'oom, ee jom nlqueeⁿ cwenta chiuu n'ooⁿyâ.

⁵ 'O manquiu'ya'yo' na tijoom ñe'jla'ca'naaⁿndyô ndaaⁿ'yo',
meiiⁿ nchii tqui^o'nn'aaⁿyâ 'o na nntjeii'â tsjo'ñjeeⁿ luee'yo'.
Ty'oo^ts'om noom'm na ljo'.

⁶ Meii'jom ndii' tyool'uaayâ na nla't'maaⁿndye nn'aⁿ jâ,
meiiⁿ ndaaⁿ 'o meiiⁿ ndaaⁿ nt'omcheⁿ.

⁷ Jâ tyojndo^o'â 'o ñequio na jnda nquiuuyâ ñ'eⁿndyo'
cha'xjeⁿ cwii yuscu na jeeⁿ wi' ts'om ntseinda, ya cwenta
mach'ee joona.

⁸ T'maⁿ waa na jeeⁿ wi' n'ooⁿyâ 'o, nchii tomti neii'yâ na
tyoñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'oo^ts'om ndaaⁿ'yo' sa^a mati
chuu waa na tyom'aaⁿyâ quii'ntaaⁿ'yo'. Luaa' waa nc'e na
jeeⁿ jnda nquiuuyâ 'o.

⁹ 'O nn'aⁿya na cwila'y^u'yo' tyootsuu' n'om'yo' chiuu na ty-
ola'jndaayayâ na nnta'ntjooⁿyâ na tca'na' jâ. Naxuee natsjom
tyol'aayâ ts'iaaⁿ cha t'catiooyâ xuu nacjo'yo' na nntei'xe'yo'
jâ yocheⁿ na tyoñequiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'oo^ts'om
ndaaⁿ'yo'.

¹⁰ 'O nn'aaⁿya na cwila'y^u'yo', manquiu'yo' ndo'
mati mantyjii Ty'oo^ts'om chiuu ñet'ooⁿyâ quii'ntaaⁿ'yo'.

Tyola'candaã'ndyô jo nnoom na tyol'aayâ yuu na maty'iom yana' ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ xondaã ntso na jla'tjoondyô ndaa'yo'.

11 'O manquiu'yo' chiuu waa na ñet'oõnyâ quii'ntaaⁿ'yo' na tyom'aa^{nyâ} cha'cwijom mach'ee ts'aⁿ ñequio ntseinda,

12 tyolanaã^{nyâ} ñ'oom ndaa'yo' na tyoñequiaana' na t'maⁿ n'om'yo', tyola'jndoo'â n'om'yo' na c'om'yo' cha'xjeⁿ na matsona' na c'om nn'aⁿ na maqueeⁿñe Ty'oots'om na calajomndyena cantyja na matsãⁿtjoom ndo' ñequio na matseit'maaⁿñena' jom.

13 Quia tyondye'yo' ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om na tyoñequiaayâ ndaa'yo' mana to'ñoom'yo' juuna'. Jo' na cwiñe'quiaayâ na quian'l'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'naⁿ'yo'. Ee jla'noⁿ'yo' na ñ'oom' Ty'oots'om juuna' nchii ñ'oom na cwe' cwila'tiuu nn'aⁿ. Ndo' mayuu' na jo' juuna'. Jo' chii cwiwitquioo' ts'iaaⁿ na mach'eeⁿ naquii' n'om' 'o na cwila'yuu'yo' ñ'eⁿñê.

14 'O nn'aa^{nyâ}, ljo'waayu ñetjom'yo' cha'xjeⁿ ñetjoom ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ ndyuaa Judea. Ee nquiee nn'aⁿ tsjom'yo' ñeta'wi'na 'o cha'xjeⁿ tuii ndyuaa Judea, tyota'wi' nn'aⁿ judíos n'c'iaana na cwilayu' ñequio Cristo Jesús.

15 Nn'aⁿ judíos'ñeeⁿ jla'cuee'na Ta Jesús, cha'xjeⁿ weloona tyola'cwjeena profetas ndo' mati jleintyjo nn'aⁿ judíos já. Tiquil'ana yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena, ndo' m'aⁿna nacjoo cha'tsondye nn'aⁿ,

16 ee quia na ñe'calanaã^{nyâ} ñequio nn'aⁿ na tachii judíos cha mati nndaã nncwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om joona, tiñe'quiandyena na nl'aayâ na ljo', ndo' na cwil'ana na luaa', cwila'cwaljoo'tina jnaaⁿna jo nnoom. Sãã je' juu na jeeⁿ cwajndii na matseiw'eeⁿ nn'aⁿ mama t'uiina' joona.

Ñe'cjaacando'nnda' Pablo nn'aⁿ Tesalónica

17 'O nn'aa^{nyâ}, cantyjati xuee na tjei'na' já quii'ntaaⁿ'yo', meiiⁿ taconty'iaayâ 'o sãã ñequii'cheⁿ cwijaañjoom' n'oõ^{nyâ} 'o chiuu cwitsam'aⁿ'ti'yo'. Jo' chii jeeⁿ cwicantyjaa' n'oõ^{nyâ} na nntsaacajndooⁿnda'â 'o.

18 Jeeⁿ ñe'catsaayâ na m'aⁿ'yo', majndeiticheⁿ ja Pablo jndye ndii' s'aana' na ñe'cjõ sãã seitsaaⁿñe Satanás na nl'aayâ na ljo'.

19 ¿Ljo' jo' na ñnequiaana' na cwicantyjaa' n'oõ^{nyâ} jo nnom Ty'oots'om, ndo' na ñnequiaana' na nei^{nyâ} oo na nntantjoo^{nyâ} jo nnoom? ¿Aa nchii ma'o jo'? Ee ma'o cwiluiindy'o' cha'tso nmeiⁿ na nntseit'maaⁿñena' ja jo nnom Ta Jesucristo quia na ndyonnaaⁿ'aⁿ.

20 Nc'e 'o, jo' matseit'maaⁿñena' jâ ndo' mañequiaana' na neiiⁿyâ.

3

1 Quia tileicatsei^qiiti ts'ooⁿ na tjaa ñ'oom cantyja 'naⁿ'yo' seijndaa'ndyo na njoo'ndyo na ñeⁿncō tsjoom Atenas.

2 Jo' chii jñooⁿyâ juu nn'aaⁿya Timoteo na m'aⁿ'yo', jom cwiluiñê mosoo' Ty'o^oots'om. Matseijomñê ñ'eⁿndyô na cwiñe'quiaayâ ñ'oom naya 'naaⁿ' Cristo. Tjacanoom'm 'o na ñnequiaaⁿ na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na nnc'oom'jndeiⁱ n'om'yo' cantyja na jnda jla'yu'yo'.

3 Ee na l'ue n'ooⁿyâ na meⁿcwiindy^o' 'o tintseilcwe'na' ts'om cwe' nc'e na wi' na cwitjom'yo'. Ee manqui^u'yo' na maxjeⁿ mañequiaa Ty'o^oots'om na catjooⁿya nawi'meiⁿ'.

4 Ee quia tyom'aaⁿyâ ñ'eⁿndyo' t'mooⁿyâ ndaa'yo' na maxjeⁿ nncwinooⁿya nawi' ndo' jnda macwiluii naljo' cha'xjeⁿ na manqui^u'yo'.

5 Nc'e na tileicwiquiiti ts'ooⁿ, jo' chii jñooⁿya Timoteo na nc-jacwax'eeⁿ aa ndicwaⁿ cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om ee nquiaya xeⁿ na aa jnda s'aa tsaⁿjndii na jla'tjooⁿdyo' ndo' jo' nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo ts'iaaⁿ na ñel'aayâ quii'ntaaⁿ'yo'.

6 Saa je' jnda jndyolcweeⁿeⁿ na ñet'oom Tesalónica ndo' jeeⁿ ya ñ'oom jndyoñ'oom na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om ndo' na jnda nqui^u'yo' jâ. Tsoom na ñequiⁱ'cheⁿ cwijaañjoom' n'om'yo' jâ ñequio na jnda nqui^u'yo' ndo' jeeⁿ queeⁿ n'om'yo' na nnty'ia'yo' jâ cha'xjeⁿ ñe'canty'iaayâ 'o.

7 Jo' chii 'o nn'aⁿya, quii'ntaaⁿ cha'tso na matseijaa'ñena' nacjooyâ ñequio nawi' na cwiwinooⁿyâ t'maⁿ waa na mañequiaana' na t'maⁿ n'ooⁿyâ na cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'o^oots'om.

8 Ndo' na cwindyaayâ na cwiljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Ta Jesús, mach'eena' cantyja 'naaⁿyâ cha'cwijom na cwiluiindyoxcooyâ.

9 Meiiⁿ ncjooyâ tileicwijndaayâ na cwiñe'quiaayâ na quianl'uaa' Ty'o^oots'om cantyja 'naⁿ'yo'. Quianl'uaaⁿ'aⁿ na waljoo'cheⁿ na neiiⁿyâ jo nnoom cantyja 'naⁿ'yo'.

10 Naxuee natsjom cwitaaⁿyâ nnom Ty'o^oots'om na ñnequiaaⁿ na nnty'iaandaayâ 'o na nla'candaⁿndyotyayâ yuu na cwimatseitjooⁿ' na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê.

11 Cwitaⁿyâ na nquii Tsotyay^a Ty'o^oots'om ñequio Ta Jesu-cristo cateijndeiina jâ cha nndaⁿ nntsaacajndo^o'nndaⁿ'â 'o.

12 Mati cwitaⁿyâ na cateijndeiⁱ Ta Ty'o^oots'om na nnc-jaaquiendyo' na m'aⁿ'yo' na wi' n'om'yo' cwii cwii ntyjee'yo'.

Ndo' catseicwaljoo'tina' na wi' n'om'yo' cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ m'aaⁿ jâ na wi' n'ooⁿyâ 'o.

¹³ Quiaaⁿ na nleijndeiⁱ n'om'yo' cha nla'xmaⁿyo' na lju' n'om'yo' na canda^andyo' jo nnom Tsotyaa^a Ty'o^ots'om quia na nncwjee'nnda' Ta Jesús ñequio cha'tsondye nn'aⁿ cwen-taaⁿaⁿ.

4

Nmeiiⁿ cal'aaya cha nncjaawee' ts'om Ty'o^ots'om

¹ Ndo' je' 'o nn'aaⁿya ñequio xuee' Ta Jesús cwitaaⁿyâ ndaa^a'yo' ndo' cwitsaⁿntjooⁿyâ 'o na c'om'yo' cha'xjeⁿ na jnda^a t'mooⁿyâ na cal'a'yo' cha nncjaawee' ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyo'.

² Ndo' manqui^u'ya'yo' ñ'oom'ñeeⁿ na tquaaⁿtyaaⁿyâ ndaa^a'yo' ñequio najndeiⁱ na matseixmaⁿ Ta Jesús.

³ Ee luaa waa na l'ue ts'om Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyo' na calaxmaⁿyo' na lju' n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ meiⁿ tanc'om'ya'yo' ñequio nn'aⁿ na cwe' luaa',

⁴ ticwiⁱndyo' 'o nn'aaⁿya, cala'noⁿ'yo' na l'ue ts'om Ty'o^ots'om na c'om'yo' na yandyo' ñequio lcuu'yo', ndo' na cala't'maaⁿndyo' joona,

⁵ nchii nnc'oom tsaⁿs'a ñequio scoom'm na ncwinom'na' ljo' mach'eeⁿ na tia na matseitoom ñ'eⁿñe cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿl Ty'o^ots'om.

⁶ Meiⁿcwii tsaⁿs'a tintseitjooⁿñe nnom x'iaa' na nnc'oomya ñ'eⁿ scuu' tsaⁿñeeⁿ meiⁿ tinqui^u'nn'aⁿ cantyja 'naaⁿl ñ'oommeiⁿ ee jeeⁿ t'maⁿ na wi' nntseiquioo Ta Jesús nacjoo' ts'aⁿ na mach'ee cha'tso nmeiⁿ cha'xjeⁿ na jnda^a ñejla'candiⁱyâ 'o.

⁷ Ee nchii na tqueeⁿñe Ty'o^ots'om jaa na nlajomndyo cantyja 'naaⁿl natia, saa^a jom l'ue ts'oom na c'ooⁿya na lju' n'ooⁿya jo nnoom.

⁸ Cwe' jo' xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na ticuee' ts'om ñ'oommeiⁿ na cwit'mooⁿyâ ndaa^a'yo', catsei'noⁿl tsaⁿñeeⁿ na nchii cwe' ñ'oom na tqueⁿ nn'aⁿ mach'ee na til'ue. Juu mach'ee na til'ue ñ'oom na tqueⁿ nquii Ty'o^ots'om, na jom tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'ooⁿyâ.

⁹ Cantyja 'naaⁿl na c'om'yo' na wi' n'om ntyjee'yo' na cwila'y^ul, tacaⁿna' na cwinttseiljeiya ñ'oom'ñeeⁿ ee manqui-iti Ty'o^ots'om ma'mooⁿ ndaa^a'yo' na c'om'yo' na wi' n'om'yo' joona.

¹⁰ Ee 'o wi' n'om'yo' nn'aⁿ na cwila'y^ul na m'aⁿ ts'ondaa Macedonia. Saa^a cwitaaⁿyâ ndaa^a'yo' na c'om'yo' na mat'maⁿti na wi' n'om'yo' joona.

¹¹ Calajnda^a'yo' na tjoom' ñ'oom nnc'om'yo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'. Tacatii'ndyo' ñ'oom 'naaⁿna na ticatseixmaⁿna' na

nlajomndyo'. Cjoo' n'om'yo' na cal'a'yo' ts'iaa' na'nyo' cha'xje' ñ'oom na jnda tquaa'tyaa'yâ ndaa'yo',

12 ee na nl'a'yo' na ljo', nn'a' na tyoola'yu' nla't'maa'ndyena 'o mei' xotseitjoo'na' 'na' na nleil'uee'ndyo'.

Cantyja na ndyonnda' Ta Jesucristo

13 Ndo' je' 'o nn'a'ya, taca'ue n'oo'yâ na mati ticala'no'yo' chiuu nnts'aana' ñequio nn'a' na jnda tja' mei' tanc'om'yo' na chjoo' n'om'yo' cha'xje' nt'omche' nn'a' na tintyjaa' n'om Ty'oots'om.

14 Ndo' cha'xje' cwila'yuu'a na tue' Jesús ndo' na tando'xcoom, maluaa' cwila'yuu'a na cantyja 'naa' jom ñnequiaa Ty'oots'om na joo nn'a' na jnda tja' na ñejla'yu' ñ'e'ñê nnta'ndo'xcona.

15 Jo' chii cwil'uuyâ ndaa'yo' ñ'oom na t'mo' nquii na cwiluiñe na catsa'ntjom jaa na ndicwa' cwitandoo'a hasta xje' na ndyonnaa'a', xocwinoo'a nn'a' na jnda tja'.

16 Ee manquiti Jesús nnaa' cañoom'luee, jndei' ñ'oom na nntsa'ntjoom, ndo' ndyocuee', xje'ñee' nleic'uaa jndyee' ángel na cwiluiitquieñe ndo' mati ndu 'naa' Ty'oots'om. Quia jo' joo nn'a' na jnda tja' na ñejla'yu' ñ'e' Jesús, joona najndyee nnta'ndo'xcona.

17 Jnda jo' jaa na ndicwa' cwitandoo'a xje'ñee' ñe'naa' nncjaachuuna' jaa ñ'e'ndyena quii' nchquiu na nntjomndyo ñequio Ta Jesús quii' jndye ndo' nnc'oo'tyaa'ya ñ'e'ñê.

18 Jo' chii ñequio ñ'oommei' quia'yo' na t'ma' n'om nn'a'nyo' na cwila'yu'.

5

1 'O nn'aa'ya, cantyja 'naa' cwaa' xuee oo cwaa' xje' na ndyonnda' Ta Jesús, mei' tica'na' na nntseiljeiya.

2 Ee manquiu'ya'yo' nncue'ntyjo xuee na ndyonnda' Ta Jesús xje' na tic'om c'ee nn'a' na nluii na ljo'. Matseijomna' cha'na quia na macwjee' tsa'nch'ue.

3 Xcwe xje' quia cwilue nn'a': "Je' tjaa'na' tia', tjaa'na' na teincuu'", majuu xje'ñee' ñejomto nquioo nawi' t'ma' nacjoona cha'xje' quia na mana'na' na maquiina' yuscu na manntseincuii, mei' tjaa'na' na cwii nnda' ndyaandye nn'a' juu nawi'ñee'.

4 Sa'a 'o nn'a'ya, ticalaxma'yo' cantyja 'naa' na jaa'ñe, jo' chii juu xuee na nncwjee'nnda' Ta Jesús xocatseijomna' juuna' cantyja 'na'yo' cha'na quia na nncwjee' tsa'nch'ue waa' ts'a'.

5 Jaa la'xmaa'ya cantyja 'naa' naxuee. Tila'xmaa'ya cantyja 'naa' natsjom oo cantyja 'naa' najaa'ñe.

6 Jo' chii maty'iomna' na c'oo'nya na wando' n'oo'nya ndo' que'ndyochencjooya xje' cantyja 'naa'ya jo nnom Ty'oots'om. Ee ticatsona' na c'oo'nya cha'cwijom na cwindaa'ya cha'na nt'omche' nn'a' na tyoola'yu'.

7 Ee nn'a' na cwindaa', natsjom cwindana, ndo' nn'a' na cwicandyee, natsjom cwindyeena,

8 saa' nc'e na cwilaxmaa'ya cantyja 'naa' naxuee, cwa que'ndyochencjo' xje', cha'waati xuee c'oo'nya cha'na ts'a' na canda' xque'. Matsona' na cata'ñoom'ndyo che'ncjooya ñequio na cwilayu'ya n'oo'nya ñ'e' Ty'oots'om ndo' ñequio juu na m'aa'ya na wi' n'oo'ya nn'a' ñequio juu na ntyjaa' n'oo' na nncwji'n'maa'ñe Ty'oots'om añmaa'ya cha'xje' mawañoom' tja'xque'xjo xque' sondaro.

9 Ee nchii seijndaa'ñe Ty'oots'om na nnt'uiityee' jaa naquii' nawi' t'ma'. Saa' tquee' jaa na ndaaya na nluin'maa'ndyo nc'e nquii Ta Jesucristo.

10 Jom tuee'e' cwentaa'ya cha' tjoom' na nntandoo'a ñ'e'ñê quia na nndyonaa'a', meii' na ndicwa' tandoo'a ndo' meii' na aa' jnda' tjaaya.

11 Jo' chii cwii' ndo' cwiindyo' quia'yo' na t'ma' n'om ntyjee'yo' na nc'oonajndana cha'xje' na cwil'a'yo'.

Ñ'oom na matseijndo' Pablo n'omna

12 'O nn'a'ya, cwitaa'yâ na cala'tmaa'ndyo' nn'a' na cwil'a' ts'iaa' 'naa' Ty'oots'om quii'ntaa'yo' na cwijndoo'na ts'iaa' 'naa'a' ndo' na cwila'jndo'na n'om'yo'.

13 Maty'iomna' na cala't'maa'ndyo' na'ñee' ñequio na jnda' nquiu'yo' jona, ee jona jee' cwila'jndana naquii' ts'iaa'waa'. C'om'yo' na tjoom' ñ'oom ñequio nc'iaa'yo' na tjaa' ndia' cacho'yo' ñ'e'ndyena.

14 Ndo' cwila'jndei' ndyuayâ ndaa'yo' 'o nn'a'ya, na cala'tia'yo' nn'a'yo' na tiñe'cal'a' ts'iaa'. Quia'yo' na t'ma' n'om nn'a' na leic'om t'maa'ndye' n'om. Cateijndei'yo' nn'a' na tijndana na tila'yu'ya n'omna. C'om' nioomche' n'om'yo' ñequio cha'tsondye' nn'a'.

15 Xe' tis'a' cwil'a' nn'a' 'o, cal'andyo' cwentaa' na tinl'a'yo' wi' jona. 'O xuii' cal'a'yo', 'o ñequii'che' cal'a'yo' yuu na ya ñ'e' nn'a', meii' mancjo'ti'yo' oo' meii' ñ'e' meii' quia' ts'a'.

16 Ñequii'che' c'om'yo' na nei'nco' n'om'yo'.

17 Tintsawi'ntyje'yo' na cwilanei'yo' nnom Ty'oots'om.

18 Cha'tso na mach'eena' ñequiondyo' quia'yo' na quianl'uaa' Ty'oots'om ee luaa' l'ue' ts'oom ñ'e'ndyo' 'o na cwila'yu'yo' ñ'e' Cristo Jesús.

19 Tila'tsaa'ndyo' ts'iaa' na mach'ee Espíritu Santo quii'ntaa'yo'.

20 Joo ñ'oom na cwiñequia nn'aⁿ na ma'moⁿ Ty'o^oots'om ndaana, til'a'yo' na ticuee' n'om'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

21 Cha'tso ñ'oommeiⁿ catjei'yo' cwenta aa xcwe jooⁿna', ndo' ñ'oom na cwiwitquioo' na xcwe, caljoo'ndyo'tyeⁿyo' ñequio jooⁿna'.

22 Cala'tqui^oo'ndyo' ñequio cha'tso nnom natia.

23 Manquiiti Ty'o^oots'om, nqueⁿ na mañequiaaⁿ na tjaa ñomtiuu m'aaⁿ ts'aⁿ jo nnoom, jom queⁿñ^ooⁿ 'o na canda^andyo'. Cwañom'm cha'waa espíritu 'naⁿyo', ñequio añmaaⁿyo' ndo' seii'yo' cha caljoo' jooⁿna' na meiⁿcwii jnaⁿ tilaxmaⁿna' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa.

24 Nquii Ty'o^oots'om na macwaaⁿ 'o cwiluiñê na mayom'm, maxjeⁿ nntseicana^a cha'tso nmeiⁿ cantyja 'naⁿyo'.

Cwiñequiana na xmaⁿndye nn'aⁿ

25 'O nn'aaⁿya ñequii'cheⁿ calaneiⁿyo' cantyja 'naaⁿyâ nnom Ty'o^oots'om.

26 Quia'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aaⁿya na m'aⁿ ñ'eⁿndyo' na cwitaⁿyo' lueena.

27 Ñequio na jndeiⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿya na tquiaa Ta Jesucristo mati^ooya xuuwaañe nacjo'yo' na cala'naⁿyo' cartawaa na ndye cha'tsondye nn'aaⁿya na cwila'yu'.

28 Nquii Ta Jesucristo cwentaaya quiaaⁿ na nla'xmaⁿyo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na jndá we na seicwanom Pablo na m'aⁿ nn'aⁿ Tesalónica

Mañequiaa Pablo na xmaⁿndyena

1 Ñ'eⁿ Silvano ndo' ñ'eⁿ Timoteo, ja Pablo matseiljeiya cartawaañe na matseicwanoⁿya juuna' na m'aⁿ 'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿ'aⁿ tsjoom Tesalónica, na cwila'xmaⁿ'yo' cwentaa' Tsotyaaⁿya Ty'oo^ts'om ndo' Jesucristo na cwiluiiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa.

2 Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oo^ts'om ñequio Jesucristo, quiana na candaaⁿ'ya nto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿ'na ñequio na meiⁿ'cwii ñomtiuu tinc'om'yo' jo ndaaⁿ.

Quia na ndyonnda' Cristo nntu'xeⁿndye nn'aⁿ

3 'O nn'aⁿya, ñequii'cheⁿ macaⁿ'na' na ññequiaayâ na quianl'uaa' Ty'oo^ts'om cantyja 'naⁿ'yo', ndo' maty'iomyana' na cwil'aayâ na ljo' ee wjaawixcweti na cwila'yuyâ n'om'yo' ñ'eⁿñê ndo' nc'e cwii ndo' cwiindyoy' wi'ti n'om'yo' ntyjee'yo'.

4 Hasta quii'ntaaⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oo^ts'om cwentaaⁿ'aⁿ cwilanaaⁿ'yâ cantyja 'naⁿ'yo'. Cwitjei's'aayâ 'o na m'aⁿ niroom'cheⁿ n'om'yo' meiiⁿ na jndye nnom nawi' na cwiwinom'yo' ndo' na cwintyjo nn'aⁿ 'o saⁿ cwit'moⁿ'yo' na cwila'yuyâ n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oo^ts'om.

5 Nc'e na luaa' cwil'a'yo', ma'moⁿ'na' na jeeⁿ xcwe macwji' Ty'oo^ts'om cwenta cantyja 'naⁿ'yo'. Ee matsaaⁿ'aⁿ 'o na la'xmaⁿ'yo' na nntsaquiee'ndyoy' yuu na matsaⁿ'ntjoom. Nc'e na ljo', je' cwiwinom'yo' nawi'.

6 Ty'oo^ts'om mach'eeⁿ na maty'iomyana' na joo nn'aⁿ na cwita'wi' 'o je', nlco'weeⁿ'eⁿ joona.

7 Ndo' mati 'o na wi' na cwitjom'yo' ññequiaaⁿ na nnta'jndyaaⁿyâ ñ'eⁿndyoy' majuu xuee quia na nleitquioo'ñennda' Ta Jesús. Ee mats'ia jo' na nnaaⁿ cañoom'luee ndyocueeⁿ. Nleitquioo'ñê naquii' ntsaachom ñequio ángeles cwentaaⁿ'aⁿ na jeeⁿ jndá.

8 Nñoom na nnt'ueeⁿ nn'aⁿ na ticala'xmaⁿ'na cwentaa' Ty'oo^ts'om meiⁿ tical'añ'oomndyena ñ'oom na tseixmaⁿ Ta Jesús na macwji'n'maaⁿñê añmaaⁿ nn'aⁿ.

9 Naⁿ'ñeeⁿ tixocantycwii na nnt'uiityeⁿ'na' joona. Ndo' tquia nncwji'ndyona' joona ñequio yuu na nnc'oom Jesucristo na nluiit'maⁿñê ndo' ñequio najndeii na matseixmaaⁿ.

10 Nluui na ljo' juu xuee quia na nñoom na nla't'maa'ndye nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ jom, na cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yuyâ n'om'yo' ñ'eⁿñê

nncjaawee' n'omna, mati ñ'eⁿ 'o na jnda macwila'yu'yo' ñ'oom na tyoñequiaayâ cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹¹ Jo' chii ñequii'cheⁿ cwilanaaⁿnyâ nnom Ty'oots'om cantyja 'na'yo'. Cwitaanyâ nnom nqueⁿ na jnda tqueeⁿ 'o na cala'xmaⁿ'yo' cwentaaⁿ'aⁿ na ñequii'cheⁿ nncjaawee' ts'oom ñ'eⁿndyo'. Mati cwitaanyâ na ñnequiaaⁿ cantyja najneiⁿ naquii' n'om'yo' cha ndaa nla'canda'ndyo' cha'tso ñ'oom na ya na cwiqueⁿ n'om'yo', ndo' na nntseicandaⁿñena' cha'tso ts'iaaⁿ na ya na cwil'a'yo' nc'e na cwila'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê.

¹² Nc'e na luaa', nntseit'maaⁿñena' xuee' Ta Jesús cantyja 'na'yo', ndo' mati nntseit'maaⁿñê 'o nc'e naya na matseixmaⁿ nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyo' ndo' cantyja 'naaⁿ Ta Jesucristo.

2

Nleitquioo'ñe ts'aⁿ na wi'ñeti

¹ O nn'aa'nya, cantyja 'naaⁿ na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo cwentaaya ndo' na nntjomndyo' yuu na m'aaⁿ, cwitaanyâ ndaa'yo'

² na tilachui'yo' chiuu m'aaⁿ n'om'yo' ñ'oomwaa' meiⁿ tiñequiandyo' cantyja cwii nnom na quia nlui nntseicaty'uena' 'o oo cwii ñ'oom na mañequiaa ts'aⁿ cantyja 'naaⁿ jo' oo cwii carta na waa ñ'oom na jâ jla'cwanooⁿnyâ juuna' na matsona' na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncwjeeⁿeⁿ.

³ Meiⁿcwii tiñe'quiandyo' na nquiu'nn'aⁿ ñ'oomwaa' 'o ee cwitjoocheⁿ na nncue'ntyjo xuee'ñeeⁿ maxjeⁿ nla'wendye nn'aⁿ nacjoo' Ty'oots'om ndo' nleitquioo'ñe juu tsaⁿs'a na jeeⁿ tiaa', majndaa' na nntsuuñê nnts'aa Ty'oots'om.

⁴ Jom nncjaⁿ nacjoo cha'tso na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oots'om ñequio cha'tso nnom na cwila't'maaⁿndye nn'aⁿ. Jo' chii ncjaaqueⁿeⁿ naquii' wats'om t'maⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Nncwjeeⁿeⁿ ñ'oom na jom cwiluiiñê nquii Ty'oots'om ndo' cala't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

⁵ ¿Aa ticjaañjoom' n'om'yo' na jnda tsjooⁿya ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' quia na ñet'ooⁿya ñ'eⁿndyo'?

⁶ Ndo' macwila'noⁿya'yo' 'ñeeⁿ na matseitsaaⁿñeya tsaⁿñeeⁿ cha na ticwitquioo'ñe cwitjoocheⁿ na nncue'ntyjo xjeⁿ na ntyjii Ty'oots'om.

⁷ Ee juu ts'iaaⁿ natia na wanty'iuu' m'aⁿna' je' mach'eena' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, na maje'ndyo macanda macaⁿna' na nleindyoo nqueⁿ na matseitsaaⁿñê na nnc'oom tsaⁿñeeⁿ.

⁸ Quia ljo'cheⁿ nleitquioo'ñe juu tsaⁿñeeⁿ na waljoo'cheⁿ na tia ts'aⁿñê. Ndo' nquii Ta Jesús quia na nncwjeeⁿeⁿ ñequio najndeiⁿ na neiⁿncoo' nacaxuee na cwiluiiñê, nntseicueeⁿeⁿ tsaⁿñeeⁿ ñequio jndye 'ñom.

⁹ Juu tsaⁿñeeⁿ na wi^ñeti nñoom ñequio najndeii na matseixmaⁿ Satanás. Nnquiuⁿⁿ'aaⁿ nn'^an ñequio ts'iaaⁿ na nnts'aaⁿ ndo' ñequio jndye nnom 'naaⁿ na meiⁿjom tiqinty'iaa nn'^an.

¹⁰ Nntseineiⁿ cha'tso nnom ñ'oom na wi' na nñequiuⁿⁿ'aaⁿ nn'^an na jndaⁿ teijndaa' na nntsuundy^e. Ee joona tñquiandyena na nnquioo na jnda nquiuna ñ'oom na mayuu' na nncwjiⁿ'maaⁿñena' joona.

¹¹ Nc'e na luaa', 'ndii Ty'oqots'om na cwe' ñ'oom cantu nñe'quiuⁿⁿ'aaⁿna' joona ndo' nlaⁿ'yu'na ñ'oom na tiyuu',

¹² s'aaⁿ na luaa' cha nnt'uiitye^{na}' cha'tsondye nn'^an jnaaⁿ' na ti'cato'ñoomna ñ'oom na mayuu' ee neiⁿ'tina na nlaⁿanaⁿ.

Tjeii'ñe Ty'oqots'om 'o na nlui'n'maaⁿndyo'

¹³ 'O nn'^aaaⁿya na jeeⁿ candya' ts'om Ta Jesús, jeeⁿ maty'iomyana' na ñequii'cheⁿ nñequiaayâ na quial'uaa' Ty'oqots'om cantyja 'naⁿ'yo' ee cwitjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue tjeii'ñê 'o na nlui'n'maaⁿndyo'. Ndo' tqueⁿñooⁿ 'o cantyja 'naaⁿ'aⁿ nc'e Espíritu, ndo' teil'uee'ñê ñ'oom na mayuu' na jndaⁿ macwilaⁿ'yu'yo'.

¹⁴ Ee ñequio juu ñ'oom naya na tyoñequiaayâ ndaaⁿ'yo', jo' na tcwaaⁿ 'o cha nndaⁿ nlaⁿ'jomndyo' cantyja na cwiluiiⁿ'maⁿñe Jesucristo na cwiluiiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa.

¹⁵ Jo' chii 'o nn'^aaaⁿya, caljooⁿndyo'tyeⁿ'yo' ñequio ñ'oom na ñet'mooⁿyâ ndaaⁿ'yo' ñequio carta na jlaⁿ'cwanooⁿyâ na m'^aaaⁿ'yo', tintsuu' n'omⁿ'yo' joona'.

¹⁶ Nquii Jesucristo na cwiluiiñê na matsaⁿ'ntjoom jaa ndo' nquii Tsotyaaⁿya Ty'oqots'om na jom nc'e naya na matseixmaaⁿ m'^aaaⁿ na jeeⁿ wi' ts'oom jaa mañequiaaⁿ na ticantycwii na m'^aaaⁿya na t'maⁿ n'ooⁿya ñequio na cwicantyyaaⁿ'ya n'ooⁿya jom,

¹⁷ quiaaⁿ na nlaⁿ'xmaⁿ'yo' na t'maⁿ n'omⁿ'yo' ndo' na nnc'om' jndaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ cha cha'tso na cwilaneiⁿ'yo' ñequio na cwil'aⁿ'yo' nlaⁿ'xmaⁿ joona' na ya.

3

Cjaañjoom' n'omⁿ'yo' já jo nnom Ty'oqots'om

¹ 'O nn'^aaaⁿya, ñ'oom na macandaⁿ, calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oqots'om cantyja 'naaⁿyâ na tyuaa' nt'om ñ'oom cantyja 'naaⁿ Ta Jesús cha'tso joo, ndo' nnts'aana' na jnda nquiu nn'^an juuna' chaⁿ'xjeⁿ na tuii ñ'eⁿndyo' 'o.

² Ndo' mati cataⁿ'yo' na ndyaandyô ljo' na ñe'cal'a nn'^an na tia nn'^aandy^e ñ'eⁿndyô na quie' n'omna ee ticha'tso nn'^an cwilayuⁿ'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oqots'om.

3 Saa cwiluiñê na mayom'm ndo' nñequiaaⁿ na nntsaanajnda'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndo' na nncwañoom'm 'o ljo' ñe'cats'aa nquii tsaⁿjndii 'o.

4 Já cwicantyjaa' n'ooⁿyâ Ty'oots'om cantyja 'naⁿ'yo' ee 'o cwila'canda'yo' ñ'oom na ñet'mooⁿyâ ndaa'yo'. Ndo' nquiuuyâ na ntsal'a'ti'yo' cha'xjeⁿ na cwitsa'ntjooⁿyâ 'o.

5 Nqueⁿ na cwiluiñê na matsa'ntjoom, cateijneiⁿ 'o na nnc'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿ cha'xjeⁿ m'aaⁿ na candya' ts'oom jona, ndo' na nnc'om nioomcheⁿ n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo' cha'xjeⁿ tyom'aaⁿ jom quia na teinoom nawi' t'maⁿ.

Queⁿndyo na cal'aaya ts'iaaⁿ 'naaⁿya

6 'O nn'aaⁿya, ñequio xuee' Ta Jesucristo cwitsa'ntjooⁿyâ na catjei'ndyo' ñequio ts'aⁿ na matseyiu' na tiñe'cats'aa ts'iaaⁿ meiⁿ tiñe'tseijomñe ñequio ñ'oom na ñet'mooⁿya ndaa'yo'.

7 Saa 'o manquiu'yo' na matsona' na cal'a'yo' cha'na ñel'aayâ. Ee quia na ñet'ooⁿyâ quii'ntaaⁿ'yo', meiⁿjom ndii' tîcantly'ia'yo' na tîcal'aayâ ts'iaaⁿ.

8 Ee já tîcato'ñooⁿyâ naya luee'yo' na cwe'yu. Ñetqueⁿndyô na ñel'aayâ ts'iaaⁿ, ñetantjooⁿyâ 'naⁿ na ñetcaⁿ'na' já. Naxuee natsjom ñeja'l'ndaayâ cha ticatuaâ'â xuu nacjoo' meiⁿcwiindyô' 'o na nnteix'ee já.

9 Meiiⁿ na maty'iomna' na cataaⁿyâ ndaa'yo' ljo' na ñetcaⁿ'na' já saa tîcal'aayâ na ljo'. Ee ntyjaa' n'ooⁿyâ na cal'ooⁿndyo' cha'xjeⁿ na cwil'aayâ.

10 Ee quia ñet'ooⁿyâ quii'ntaaⁿ'yo' tquiaⁿtyaaⁿyâ ñ'oom ndaa'yo' juu ts'aⁿ na tiñe'cats'aa ts'iaaⁿ, meiⁿ ticatsona' na nlcwaaⁿ'aⁿ.

11 Saa cwindyaayâ na ñ'eeⁿ nt'omndyo' 'o na tiquil'a'yo' ts'iaaⁿ, cwe' cwiqueⁿndyo' na cwitii'ndyo' ljo' mach'eena' nt'omcheⁿ ntyjee'yo'.

12 Ndaa nn'aⁿ na nmeiiⁿ m'aⁿ, nc'e najndeiⁿ na matseixmaⁿ Ta Jesucristo, cwitsa'ntjooⁿyâ ndo' cwijñoom' ntyuaayâ 'o na cal'a'yo' ts'iaaⁿ na nntantjom'yo' 'naⁿ na macaⁿ'na' 'o.

13 Ndo' 'o, nn'aaⁿya, ticwintqueⁿ'yo' na cwil'a'yo' yuu na maty'iomyana'.

14 Queⁿ'yo' cwenta 'ñeeⁿ juu ts'aⁿ na tiñe'catseicanda ñ'oom na cwil'uuyâ ndaa'yo' nacjoo' cartawaañe. Ticala'quii'ndyo' ñ'eⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ cha nlcotiana' ntyjeeⁿ.

15 Saa tinc'om ndiaa'ndyo' ñ'eⁿñê, 'o cala'jndo'yo' ts'oom cha'xjeⁿ cwii ts'aⁿ na matseyiu'.

Ñ'oom na macanda

16 Nqueⁿ na matsa'ntjoom na tseixmaaⁿ na tjaa ñomtiuu c'oom ts'aⁿ jo nnoom quiaaⁿ na 'o tjaa ñomtiuu c'om'yo' na cha'waa xjeⁿ ñequio cha'tso na cwiwinom'yo'.

¹⁷ Ja Pablo, nnc̄ matseiljeiya xueya nacjoo' cartawaañe cha'xjeⁿ quits'aa cha'tso carta 'naⁿya.

¹⁸ Juu naya na matseixmaⁿ Jesucristo, c'oomna' ñequio cha'tsondyo'. Amén.

Carta najndyee na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Timoteo

Matseiljeii Pablo carta cwentaa' Timoteo

¹ Nnc̄o Pablo cwiluiindyō apóstol cwentaa' Jesucristo. Nquii Ty'oōts'om na cwiluiñê na macwji'n'maaⁿñê jaa sa'ntjoom na matseixmaⁿya na ljo' ñequio Ta Jesucristo na cantyja 'naaⁿ jom m'aaⁿya na cwicantyjaa' n'oōⁿya.

² Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanōⁿya na m'aaⁿ 'u Timoteo, na cwiluiindyū' jndaaya nc'e na matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿ Ty'oōts'om. Ntyjaa' ts'oōⁿ nquii Tsotyaaⁿya Ty'oōts'om ñequio Cristo Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa na ñequiana na nnc̄o'ñom' naya na la'xmaⁿna ñequio na m'aⁿna nawi' n'omna nn'aⁿ ndo' na meiⁿcwii ñomtiuu tinc'oom' jo ndaana.

Cats'aañe Timoteo cwenta ñ'oom na tiyuu'

³ Cha'xjeⁿ na tsjooⁿya njom' quia na jlui'a Macedonia na caljoo'ndyū' Éfeso na catsa'ntjom' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na ticat'moōⁿna ñ'oom na tiyuu',

⁴ tilqueⁿ cwenta ñ'oom na cwe' cuento laxmaⁿna' ñequio ñ'oom cantyja 'naaⁿ weloo nn'aⁿ na ñet'om teiyo ee ñ'oommeiⁿ cwil'ana' na cwe' cwila'ñ'eeⁿ ndyuee nn'aⁿ meiⁿ ticateijndeina' ts'aⁿ na nntseyu'ya ts'om' ñ'eⁿ Ty'oōts'om.

⁵ Ts'iaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na sa'ntjoⁿya na c'oōⁿya na wi' n'oōⁿya cwii ndo' cwii nn'aⁿ ñequio na lju' n'oōⁿya na m'aaⁿya n'oōⁿya ñequio na xcwee' n'oōⁿya na cwila'yū'ya n'oōⁿya ñ'eⁿ Ty'oōts'om.

⁶ Ñ'eeⁿ nn'aⁿ jnaaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na jnda tju'tya'na' jona cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu', ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿndyō cwila'jomndyena.

⁷ Ñe'calaxmaⁿna nn'aⁿ na cwit'moōⁿ ljeii 'naaⁿ Ty'oōts'om na matsa'ntjomna' meiiⁿ ticala'nōⁿna ljo' tseicandii ñ'oom na cwila'neiⁿna cantyja 'naaⁿna', meiⁿ ljo' na ma'mōⁿ ñ'oom na cwiñequiana ñequio na t'maⁿya n'omna.

⁸ Manquiūya na jeeⁿ l'ue ljeii na tqeⁿ Moisés xeⁿ mawil'uee'ñe ts'aⁿ juuna' cha'xjeⁿ na seijndaa'ñe Ty'oōts'om.

⁹ Macaⁿna' na cjaanjoom' n'oōⁿya na nchii teijndaa' ljeii na qui cwentaa nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana'. Teijndaa' juuna' cwentaa nn'aⁿ na quie' n'om, cwentaa nn'aⁿ na ticat-uee'ndyecje, cwentaa nn'aⁿ na tia cwil'a, nn'aⁿ na laxmaⁿ jnaⁿ, cwentaa nn'aⁿ na ticala't'maaⁿndye Ty'oōts'om oo cwi-icheⁿ nnom na matseit'maaⁿñe ts'aⁿ, teijndaa' juuna' cantyja

'naaⁿ nn'aⁿ na cwila'cwjee tye ndyeena ndo' mati cwentaa cha'tsondye nn'a na cwila'cwjee nn'aⁿ,

10 cwentaa nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñequio nn'aⁿ, cwentaa naⁿnom na m'aⁿ ñequio tyjenom, cwentaa nn'aⁿ na cwila'jnda ntyje nn'aⁿndyena, cwentaa nn'aⁿ na cwilaneiⁿ cantu, cwentaa nn'aⁿ na tyeⁿ cwiqueⁿ ñ'oom na nlacandā saā tiquil'a, ljeii'ñeeⁿ m'aⁿna' na mat'uiina' meiⁿquia na wjaana' nacjoo' ñ'oom na xcwe na cwit'moqⁿ nn'aⁿ.

11 Juu ñ'oom xcwewaa' ñecwii xjeⁿ matseicandiina' ñequio ñ'oom na jeeⁿ jnda'na' cantyja na cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Nquii Ty'oqts'om na tjacantya na t'maⁿ cwiluiiñê maty'ioom ts'iaaⁿ ja na mañequiaya ñ'oom'ñeeⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ.

Quian'l'uaa' Ty'oqts'om t'maⁿ wi' ts'oom Pablo

12 Mañequiaya na quian'l'uaa' Ta Jesucristo cwentaaya na mañequiaaⁿ najndei' ts'oqⁿ na maqueeⁿ cwenta na cwilui-indyo ts'aⁿ na matseicandā na macwjaa'ñê ja naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ.

13 Jaach'ee xuee tyotseinaⁿya ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm, ñetco'wi'a nn'aⁿ na cwila'yu' ñ'eⁿñê, ndo' tyotseijnaaⁿa jom. Saā ty'oom Ty'oqts'om na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo, ee xjeⁿ'ñeeⁿ meiⁿ tyootseyu'a meiⁿ t'icaljeii na tixcwe tyots'aa.

14 Juu naya na matseixmaⁿ Jesucristo, tquiaaⁿ na candaā'ya matseixmaⁿya juuna' ndo' t'moqⁿ na jeeⁿ wi' ts'oom ja ndo' jndaya na matseyu'ya ts'oqⁿ ñ'eⁿñê, joona' na cwila'xmaaⁿya nc'e na cwila'jomndyo ñ'eⁿñê.

15 Ñ'oomwaa ñ'oom na mayuu' juuna', ndo' matsona' na cha'tsondye nn'aⁿ cala'yu'na juuna': jndyo Cristo Jesús tsjoomnancue cha nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ jnaⁿ, quii'ntaaⁿ joona ja cwiluiindyo ts'aⁿ na t'maⁿti ñeseitjoondyo nnoom.

16 Luaa waa na ty'oom Ty'oqts'om na wi' ts'oom ñ'eⁿndyo cha cantyja 'naⁿya m'moⁿ Jesucristo na m'aaⁿ na niom'cheⁿ ts'oom. Ndo' cantyja 'naaⁿya waa na ma'moⁿna' chiuu nc'om nn'aⁿ na nla'yu' ñ'eⁿñê cha nnto'ñoomna na ticantycwii na cwita'ndo' añaⁿna.

17 Nc'e na luaa', cha'waati xuee cala't'maaⁿndyo nqueⁿ na ticantycwii na cwiluiiñê na matsa'ntjoom, nqueⁿ na wanoom'm ndo' na wanoom'm, nqueⁿ na leicandaā nty'iaa ts'aⁿ jom, na macandā nqueⁿ cwiluiiñê Ty'oqts'om ndo' na jndo' ts'oom.

18 'U jndaaya Timoteo, luaa ñ'oom na matsa'ntjoⁿya 'u. Ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oqts'om matseijomna' cha'cwijom tia'. C'oom' na ti'maaⁿ ts'om' na matseijndu' naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ. Catsa' na ljo' na matseyu'ya ts'om' ñ'eⁿñê ndo' ñequio na tico'tiana' ntyji' nc'e na matseicandā' cha'xjeⁿ

ñ'oom na ñejlue nn'aⁿ na cwila'y^u' cantyja 'naⁿ' quia na jla'neiⁿna ñ'oom na t'moⁿ Ty'o^ots'om naquii' n'omna.

¹⁹ Ñ'eeⁿ nn'aⁿ na tila'ñ'oomndye na maco'tiana' nquiuna, ndo' nc'e na ljo', juu na cwila'y^u'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, jnda tyuui'na'.

²⁰ Luaa' tseixmaⁿ Himeneo ñequio Alejandro. Jo' chii jnda tiogya joona l'o Satanás, cha cala'noⁿ'na na tantjeii'na ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Ty'o^ots'om.

2

Ma'moⁿ'na' chiuu calanaqⁿ'ya nnom Ty'o^ots'om

¹ Najndyee matseijndo'a ts'om' na maty'iomna' na cataaⁿ'ya nnom Ty'o^ots'om 'naⁿ na macaⁿ'na' jaa, ndo' calanaqⁿ'ya nnoom cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ. Quiaaya na quianl'uaaⁿ'aⁿ cantyja 'naaⁿ'na.

² Laxmaaⁿ'ya na cataaⁿ'ya nnoom cantyja 'naaⁿ' cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindy^e gobiernom, ñequio joo nn'aⁿ na laxmaⁿ' naⁿmaⁿ'naaⁿ' cha ndaaⁿ nnc'o^ony^a na ya m'aaⁿ'ya, tjaa'naⁿ' ndia', na xcwee' n'o^ony^a ñ'eⁿ Ty'o^ots'om ndo' tjaa'naⁿ' ñ'oom tia cwila'neiⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ'ya.

³ Maty'iomnyana' na luaa' cal'aaya. Ndo' nquii Ty'o^ots'om na macwji'n'maaⁿ'ñê jaa cjaawee' ts'oom na ljo',

⁴ ee l'ue ts'oom na cha'tsondye nn'aⁿ nlui'n'maaⁿ'ndyena ndo' na nnta'jnaaⁿ'na ñ'oom na mayuu'.

⁵ Ñecwii Ty'o^ots'om m'aaⁿ ndo' ñe'cwii m'aaⁿ na matseiljoy-aañe jom ñ'eⁿ nn'aⁿ, manquii Jesucristo na ts'aⁿ jom.

⁶ Ee tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ cha ntioom na cho'jnaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ cha ndaaⁿ nlui'n'maaⁿ'ndyena, teitquioo' na jo' quia na tue'ntyjo xjeⁿ.

⁷ Nc'e na luaa', ty'ioom ts'iaaⁿ ja na cwiluiindy^o ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ ndo' ts'aⁿ na majñoom ts'iaaⁿ'naaⁿ'aⁿ, na ca'mo^ony^a ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos ñ'oom na xcweti na cala'y^u'ya n'omna, ñ'oom na mayuu' matseinaⁿ, nchii cwe' cantu.

⁸ Meiⁿ'yuucheⁿ joo na cwitjomndye nn'aⁿ l'ue ts'o^o'na cala'neiⁿ' naⁿnom nnom Ty'o^ots'om na nlawena lueena ñequio na xcwee' n'omna. Tic'omna na wjeena nc'iaana, meiⁿ ticañjom n'omna ñ'oom na nquiuna ñequio nc'iaana.

⁹ Ndo' mati yolcu l'ue ts'o^o'na cwee'na liaa na cwe' na ya xjeⁿ na nchii jeeⁿ'cheⁿ tycwi' nchii liaa jnda. Cal'ana xjeⁿ cha'tso cantyja 'naaⁿ'na. Ticwinom'na' na nla'chjoomndyena soonqueⁿ'na, meiⁿ ticwinom'na' na nla'chjoomndyena ñ'eⁿ'na' na cwiluina' ñequio s'om cajaan oo ñequio ta' perla na jeeⁿ' jnda.

¹⁰ Saa yolcu na cwiñequiaandye na nntsa'ntjom Ty'oots'om joona, cal'ana cha'tso nnom ts'iaaⁿ na ya, ee macanda cantyja 'naaⁿ joo jo' ntjii Ty'oots'om cha'cwijom matseichjoomña'na' joona.

¹¹ Matsona' na candyecheⁿ yolcu ñ'oom na cwit'mooⁿ nn'aⁿ ndo' na catuee'ndyecjena:

¹² ee tyooñequiaya na nnt'mooⁿ yolcu quia na cwitjomndye nn'aⁿ meiⁿ na nlqueⁿna xjeⁿ tsaⁿs'a. L'ue ts'ooⁿ na cwe' candyecheⁿna.

¹³ Ee najndyee s'aa Ty'oots'om Adán, jnda chii s'aaⁿ Eva,

¹⁴ ndo' nchii Adán tquiu'nn'aⁿna', tquiu'nn'aⁿna' yuscuñeeⁿ, ndo' jnda na tquiu'nn'aⁿna' juu, jo' sei jndaa'ña'na' na waa jnaaⁿaⁿ.

¹⁵ Saa nlui'n'maaⁿndye yolcu xeⁿ cwila'candaⁿndye na mañequiaa Ty'oots'om na c'om ndana ndo' m'aⁿna na cwila'yuy'a n'omna ñ'eⁿñê, ñequio na m'aⁿna na jnda nquiuna nt'omcheⁿ ndo' na 'oom'aⁿna na lju' n'omna.

3

Nmeii' cal'a nn'aⁿ na cwijndoo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om

¹ Luaa ñ'oom na mayuu': xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na macantyyaa' ts'oom na nluitquieñê jo nnom tmaaⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ, jeeⁿ xcwe na macantyyaa' ts'oom.

² Jo' chii ts'aⁿ na jnda ty'oomna' na cwiluitquieñe quii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om, matsa'ntjomna' na tjaa'naⁿ ñ'oom cjoom'm. Ñecwii scoom'm m'aaⁿ. Ts'aⁿ na xcwe matseitiuu jom. Ts'aⁿ na maqueⁿñe cwenta ndo' na cwiluiñê ts'aⁿ na jnda nquiun'na'. Matsona' na ñequii'cheⁿ m'aaⁿc'eeñê na nnteix'eeⁿ nn'aⁿ na cwe' cwiquieya waⁿaⁿ, ndo' 'naⁿaⁿ na m'mooⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ,

³ ticatsona' na tsaⁿcandii jom, meiⁿ na nl'ueeⁿ ndia'. Macaⁿna' ts'aⁿ na yats'aⁿñe jom, ts'aⁿ na xiom'ñe ñequio nn'aⁿ, na tintseiqueeⁿ ts'oom s'om.

⁴ Maty'iomna' na ya maqueeⁿ xjeⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ, mati cwila'candaⁿndye ntseinaaⁿ nnoom, ndo' cwila't'maaⁿndyena jom,

⁵ ee xeⁿ ti'naⁿaⁿ na nlqueeⁿxjeⁿ nn'aⁿ waⁿaⁿ, tixocandaⁿ nnteix'eeⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ.

⁶ Nc'e na ljo', ts'aⁿ na nluitquieñe jo ndaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om ticatsona' na jom ts'aⁿ na nmeii'ndyo tioñe l'o Ty'oots'om, tints'aana' na nnc'oom' ts'oom na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiñê, ndo' na ljo' ntsei jndaa'ña'na' cantyja 'naaⁿaⁿ na waa jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ jnaⁿ na t'uiina' tsaⁿjndii.

7 Mati macaⁿna' na waa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tyoola'yu', cha ticalui'jnaaⁿñê ndo' na ncjaañ'oom tsaⁿjndii jom xjeⁿ 'naaⁿ'.

Nn'aⁿ na cwindye'ntjom, nmeiiⁿ matsona' calaxmaⁿna

8 Mati cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom quii' tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ, matsona' na macanda ñ'oom ya nquiu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna, ndo' cwila'canda^añdyena ñ'om ndyueena. Tinc'omna na nn'aⁿ candyee joona, meiⁿ tinc'omna na queeⁿ n'omna s'om na nchii jndyaa' 'naaⁿna.

9 Maty'iomna' cantyja 'naaⁿna na cwiljoo'ndyetyeⁿna ñequio ñ'oom na xcwe na cwila'yuu'a cantyja 'naaⁿ' Cristo na meiⁿcwii ñomtiuu cantyja 'naaⁿ'na'.

10 Najndyee macaⁿna' na nlqueⁿ nn'aⁿ cwenta aa cwila'canda^añdye naⁿñeeⁿ ndo' xeⁿ teitquioo' na ya cwil'ana, quia jo' ya nndye'ntjomna nnom tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ.

11 Mati matsona' lcuu naⁿñeeⁿ cuaa ñ'oom ya cantyja 'naaⁿna, nchii la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwila'tjom cantu, xcwe cantyja 'naaⁿna ndo' cwila'canda^añdyena cantyja 'naaⁿ cha'tso.

12 Matsona' na cwii tsaⁿs'a na mandi'ntjom, ñecwii scoom'm ndo' ya maqueeⁿ xjeⁿ ntseinaaⁿ ñequio cha'tsondye nn'aⁿ waⁿ'aⁿ.

13 Nn'aⁿ na cwindye'ntjom naquii' tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ, xeⁿ na ya cwil'ana ts'iaaⁿ'ñeeⁿ quia jo' nnquioo na jnda nquiu naⁿñeeⁿ joona. Ndo' mati ññequiaana' na ti'maaⁿ' n'omna na nntjei'yuu'ndyena na cwila'yu'ya n'omna ñequio Cristo Jesús.

Ñ'oom na mayuu' na ticala'nqⁿ' nn'aⁿ na cwilayuu'a

14 Ntyjaa' ts'o^oⁿ na tyuaa' nncjocando^o'a 'u, jo' chii matseil-jeiya ñ'oommeiiⁿ

15 cha xeⁿ na nntseitsaaⁿ'ñena' na nncjo, quia jo' mantyji'jndaa'ndyu' chiuu matsaⁿ'ntjomna' na nnc'oom' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' na la'xmaⁿna tmaaⁿ' cwentaa' Ty'o^ots'om na wando', na juu jo' cwiluiiñena' tax'ee w'aa ñ'oom na mayuu'.

16 Ñ'oom na mayuu', juu ñ'oom wanty'i^u' m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿ' na cwila't'maaⁿ'ndyo, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿ'na', matsona': Teitquioo'ñe Cristo tsjoomnancue na ts'aⁿ jom, cantyja 'naaⁿ' Espíritu teijndaa' na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, nty'iaa ángeles jom.

Nda^a nn'aⁿ jndye njoomnancue tyoñequia nn'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ'aⁿ,

nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue tyola'yu'na ñ'eⁿñê,

cañoom'luee to'ñom Ty'ooṭs'om jom.

4

Nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'yuu'a

¹ Ma'moⁿjndaa'ñe Espíritu Santo na ncuee na macanda nt'om nn'aⁿ nntjeii'ndye cantyja na matseyiyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Cristo, na nla'jomndyena ñequio jndye espíritu na cwinquo'nn'aⁿ, ndo' ñ'eⁿ ñ'oom na cwila'cwanom naⁿjndii.

² Nn'aⁿ na tixcwe 'oom'aⁿ na cantundyena nl'ana na luaa'. Nc'e natia na cwil'ana, juu na m'aaⁿ n'omna leica'moⁿna ndaḡa na tixcwe 'oom'aⁿna.

³ Cwilue naⁿñeeⁿ na ticwanaaⁿ na ncoco ts'aⁿ, ndo' na niom nantquie na cwitsaⁿntjomna na ticwanaaⁿ na nlcwa' ts'aⁿ, meiiⁿ na mañequiaa Ty'ooṭs'om joona' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a cwiwil'uee'ndyo joona' ndo' cwiñe'quiaaya na quianl'uaaⁿaⁿ, ndo' mati nn'aⁿ na cwita'jnaaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁴ Ee cha'tso na tqueeⁿ, ya laxmaⁿ joona', meiⁿ ticatsona' na c'ooⁿya na ticuee' n'ooⁿya joona' na ññequiaaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿna',

⁵ ee cantyja 'naaⁿ ñ'oom'm ñequio na cwilanaḡaⁿya nnoom, jo' na maqueⁿlju'na' joona'.

Ts'aⁿ na xcwe mandi'ntjom nnom Jesucristo

⁶ Xeⁿ na m'moⁿ ñ'oommeiⁿ ndaḡa nn'aⁿ na cwila'yuu', nntseixmaⁿ cwii mosoo' Jesucristo na candaḡa' wjaawijndu' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'yuu'a ñequio ñ'oom na xcweti m'aaⁿ na matseijomndyu'.

⁷ Tintseñ'oom'ndyu' ñ'oom na tiyuu'na' na cwe' ts'iaaⁿndyo na ticjaawee' ts'om Ty'ooṭs'om. Queⁿya ts'om' na matseit'maaⁿndyu' jom.

⁸ Waa na mateijndeiiina' ts'aⁿ quia na matseits'eiiñê na maleinoom. Saḡa t'maⁿti mateijndeiiina' jom quia na matseijneiⁿ na matseit'maaⁿñê Ty'ooṭs'om. Ee quia na cwila't'maaⁿndyo jom jndye mateijndeiiina' jaa cha'waa xuee na m'aaⁿya tsjoomnancue ndo' mati na nnc'ooⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

⁹ Ñ'oommeiⁿ jeeⁿ xcwe cwit'mooⁿna', jo' chii cha'tsondye nn'aⁿ macaⁿna' na cato'ñoomna joona'.

¹⁰ Ee jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a cwila'jndaḡaⁿya ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooṭs'om ndo' cwiñe'quiandyo na wi' cwiⁿtyooⁿya ee na m'aaⁿya na ntyjaa'tyeⁿ n'ooⁿya ñ'eⁿ nqueⁿ na wanoom'm. Cha'tsondye nn'aⁿ nndaḡa nluⁿñ'naaⁿndye cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' majndeiticheⁿ cwilui'n'maaⁿndye joo nn'aⁿ na cwila'yuu' ñ'eⁿñê.

11 Ca'moⁿ ñ'oommeiⁿ ndaa nn'aⁿ. Catsaⁿntjom' na cala'candaⁿndyena joona'.

12 Tiñequiaandyu' na ticuee' n'om nn'aⁿ 'u cwe' ee na titquiendyu'. Cantyja na matseineiⁿ, catseixmaⁿ cwii na m'moⁿna' ndaa nn'aⁿ na cwila'yu' chiuu na nnc'oom'aⁿna, ndo' mati cantyja chiuu na wjaam'aaⁿndyu' ndaa nn'aⁿ, ndo' cantyja na m'aaⁿ na wi' ts'om' joona, ndo' cantyja na matsei'yu'ya' ts'om' ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' cantyja na lju' nquiu nn'aⁿ cantyja 'naⁿ.

13 Cwitjoocheⁿ na nncuacanooⁿya na m'aaⁿ, queⁿndyu' na catsei'naⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na jnda teiljeii ndaa nn'aⁿ. Cwil'uee'ndyu' juuna' cha ñnequiaana' na t'maⁿ n'omna ndo' ca'moⁿ juuna' ndaana.

14 Joo najndeii na tseixmaⁿ Ty'oots'om na tquiaaⁿ na matseixmaⁿ cha ndaa nndi'ntjom' nnoom ya ya cwil'uee'ndyu' joona'. Ee jnda' joona' quia tioo nn'aⁿ na cwiluiitquiendye lueena nacjo' ndo' jla'neiⁿna ñ'oom cantyja 'naⁿ na t'moⁿ Ty'oots'om naquii' n'omna.

15 Ñequio na xcwee' ts'om' queⁿndyu' naquii' ñ'oommeiⁿ, cha jo ndaa cha'tsondye nn'aⁿ nleitquioo' na xcweti wjaam'aaⁿ.

16 Cats'aandyu' cwenta cantyja 'naⁿ ndo' cantyja ñ'oom na ma'mooⁿ. Ticwinchqueⁿ na mache' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Ee xeⁿ luaa' nlqueⁿndyu' nchii macanda nncu' nlui'n'maaⁿndyu' mati nn'aⁿ na cwindye ñ'oom na mañequiaa'.

5

Nmeiiⁿ cats'aa ts'aⁿ na mandi'ntjom quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'

¹ Cwii ts'aⁿ na jnda tquieñe, tintseitia' jom. Catseijndo' ts'oom cha'cwijom na cwiluiiñe tsotye'. Ndo' nn'aⁿ na cje m'aⁿ, catsa' ñ'eⁿndyena cha'cwijom na cwiluiindyena nt'iu' nncu'.

² Ndaa yolcu na jnda tquiendye, catseineiⁿ ñ'eⁿndyena na cha'na tso'ndyo'. Ndo' ñ'eⁿ yolcu na cje m'aⁿ, catsa' na cha'na nt'iu' nncu' saa ñequio na meiⁿcwii tjaa'naⁿ na matseituu' ñ'eⁿndyena.

³ Cal'uee'ndyu' chiuu nntei'jndei'yo' yolcu na jnda ljondye na mayuu'cheⁿ tjaa ñeeⁿ na ndaa nntei'x'ee joona.

⁴ Ee cwii yuscu na jnda ljoñe xeⁿ m'aⁿ ntseinaaⁿ oo ntseinda-cantyjoom macaⁿna' najndyee cala'noⁿ na ñeeⁿ na jndei'na' na joona catei'x'eena jom ee cha'cwijom chojnaⁿna nnoom na seiqueeⁿ joona. Jeeⁿ xcwe na nl'ana na ljo' ndo' cjaawee' ntyjii Ty'oots'om.

5 Juu yuscu na jnda ljoñe na tue' saa' ndo' na mayuu' tjaa'naⁿ nn'aa'naⁿ na nntei'x'ee jom, m'aa' tsa'ñeeⁿ na macandā nquii Ty'oots'om na macantyyaa' ts'oom. Jo' chii naxuee ndo' nat-sjom macaaⁿ nnom.

6 Saa yuscu na jnda ljoñe na mach'ee cantyya na neiⁿnco tsjoomnancuee, meiiⁿ na ndi wanoom'm, saa jo nnom Ty'oots'om matseijomna' jom cha'cwijom ts'oo.

7 Ñ'oommeiⁿ catsa'ntjom' nn'aⁿ na cwila'yu' na cala'candaā'ndyena jooa' cha xocuaa ñ'oom na tis'a cwil'ana.

8 Ee ts'aⁿ na tic'oom' ts'om cantyya 'naaⁿ nn'aaⁿ na tjaw-itquiōō', majndeiticheⁿ nn'aaⁿ nquii, tsa'ñeeⁿ macwji'ñê na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' na ljo' mach'eeⁿ wi'ñetyeeⁿ nchiiti ts'aⁿ na tyootseyu'.

9 Quia cwiwiljeii ncuee yolcu na jnda ljondye, macandā cala'ljei'yo' xuee' yuscu na jnda jndaā' ndyeeen'aaⁿ chuu' ndo' na macandā ñ'eⁿ saa' ñet'oom.

10 Maca'na' na waa ñ'oomya cantyya 'naa'naⁿ, na ya seiqueeⁿ ntseinaaⁿ, tyotseiljoom nn'aⁿ na cwe' tyoquieya wa'naⁿ, mati tyoju'ñe cjeeⁿ na tyondi'ntjoom ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu'ya n'om, ndo' tyoteijneiⁿ nn'aⁿ na wi' cwiwinom, ñequii'cheⁿ tyojoo'ya ts'oom na ñes'aaⁿ cha'tso nnom naya.

11 Saa yolcu na jnda ljondye na titquiendye, tintseiljei' ncueena, ee quia na wjaachuuna' jooa na neiⁿnco nquiuna na ñec'omnnda'na na we ca'na quia jo' ñe'c'unconnda'na. Ndo' jo' nntjeii'ndyena na macandā Cristo cwicantyyaa' n'omna.

12 Ndo' na luaa', matseijndaa'ñena' na cwila'tjoōndyena na tyoola'candāna na macandā Cristo m'a'na na quit'maⁿ n'omna.

13 Ndo' mati cwe' w'aa ndo' w'aa nc'iaana cwi'oona, ndo' na ljo', cwila'nchqueeⁿndyena. Ndo' nchii macandā jo', mati cantundyena, cwitii'ndyena ljo' cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cwila'neiⁿna ñ'oom na ticatsona' na nluena.

14 Nc'e na luaa' waa, jo' na l'ue ts'ōōⁿ na yolcu na jnda ljondye na cje m'a'na, c'unconnda'na, c'om ndana, cateix'eena w'aana meiⁿ tinguiana na wanaaⁿ na nla'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oom wi' nacjoo nn'aⁿ na cwila'yu'.

15 Ee ñ'eeⁿ yolcu na jnda ljondye na jnda tjeii'ndyena cantyya 'naaⁿ Cristo na cwilajomndyena cantyya ñaaⁿ Satanás.

16 Cwii tsaⁿscu na matseyu', xeⁿ quii'ntaaⁿ nn'aa'naⁿ na jnda teitquiōō' m'aⁿ yolcu na jnda ljondye, maca'na' na cateix'eeⁿ yolcu'ñeeⁿ cha tica'na' na joo nn'aⁿ tmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om cateix'eena yolcu'ñeeⁿ.

17 Nn'aⁿ na cwiluiitquiendye na ya cwilei'choondyena tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ, matsona' na canda^a cala't'maaⁿndye nn'aⁿ joona. Majndeitiicheⁿ nquieena na laxmaⁿna na cwiñequiana ñ'oom' Ty'o^ots'om ndo' na cwit'mooⁿna juuna'.

18 Ee waa ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona': "Tincwjaa'ndyu' bosa 'ndyoo quioo'jndyo na mach'ee ts'iaaⁿ." Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na matsona': "Naⁿntjom laxmaⁿna na nnto'ñoomna na cwitantjomna."

19 Quia na waa ñ'oom nacjoo' cwii ts'aⁿ na cwiluiitquieñe ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu', tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom'ñeeⁿ xeⁿ tjaa'naⁿ we oo ndyee ts'aⁿ na nncwji'yuu'ñe juuna'.

20 Saaⁿ nn'aⁿ na cwiluiitquiendye quii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, xeⁿ cwila'tjoondyena meiⁿ tiñe'ca'ndyena na ljo' cwil'ana, catseitia' joona jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' cha' catseicaty'uena' joona.

21 Jo nnom Ty'o^ots'om ñequio Ta Jesucristo, ndo' jo ndaaⁿ ángeles na cwiluiindye cwentaa' Ty'o^ots'om, catseicanda^andyu' ñ'oommeiⁿ, meiⁿ tintsaa' na wja'ñ'oomndyu' ñ'eⁿ cwii ts'aⁿ saaⁿ cwiicheⁿ tineiⁿ.

22 Tintseicjeendyu' na nndio' l'o' cjoo' cwii ts'aⁿ na nlui-itquieñe ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^ots'om, cha xeⁿ waa na matseitjoonê tixocats'aana' na nnt'uui jnaaⁿaⁿ 'u. 'U cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ cha'tso nnom natia.

23 Quia na wi' tsia', nchii ñequii'cheⁿ ndaatioo ma'ua'. Mati c'ua' chjoowi' winom.

24 Nt'om nn'aⁿ mañoom' cwiwitquioo' na cwila'tjoondye cwii tjoqcheⁿ na nnt'uiina' joona saaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ ndanquia cwiwitquioo' naljo' laxmaⁿna.

25 Ndo' maljo'yu waa cantyja 'naaⁿ ts'aⁿ na mach'ee yuu naya, mañoom' cwiwitquioo' na ya mach'eeⁿ, ndo' ts'iaaⁿ ya na cwil'a nn'aⁿ meiiⁿ titquioo'na', saaⁿ ndanquia nleitquioo'na'.

6

1 Cha'tsondye nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndaaⁿ patrom, matsona' na cala't'maaⁿndyena patrom 'naaⁿna ñequio na xcwee' n'omna cha tincju'naaⁿñena' na ñoomñoom ñ'oom nlaneiⁿ nn'aⁿ nacjoo' Ty'o^ots'om ndo' mati nacjoo' ñ'oom na cwit'mooⁿya.

2 Ndo' quia la'xmaⁿ patrom 'naaⁿna nn'aⁿ na cwila'yu', jeeⁿ matsona' na cala't'maaⁿndyena naⁿñeeⁿ ee na nn'aaⁿndyena nc'e na cwila'yu'na. Maty'iomna' na yati candye'ntjomna ndaaⁿ naⁿñeeⁿ. Ee ts'iaaⁿ 'naaⁿ naⁿñeeⁿ cwil'ana ndo' cwilui-indyena na nn'aaⁿndyena na wi' n'om ntyjeendyena nc'e

tjom na cwila'yu'na. Ca'moꝓⁿ ndo' quiaa' ñ'oommeiⁿ ndaa nn'aⁿ.

Caljoya n'ooⁿya cantyjati na mañequiaa Ty'oꝓts'om

³ Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na ñomquiati ñ'oom na ma'mooꝓⁿ na juu ñ'oom'ñeeⁿ titseijomna' ñequio ñ'oom na xcweti cantyja 'naaⁿ Ta Jesucristo na ticateijndeina' na wjaaquieñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ,

⁴ jom matseis'aañê saaⁿ mein'chjoo ticatsei'noꝓⁿoꝓⁿ, cwe' jndyeto matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na nquiu nn'aⁿ judíos ndo' matseintja'ñê ñ'eⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ n'oom'ñeeⁿ. Jo' na cwinaⁿna' na cwila'taa' n'om nn'aⁿ nc'iaana, ndo' m'aⁿna na jndoondye ntyjeena, cwila'jnaaⁿndyena, ndo' tiya m'aaⁿ n'omna cantyja 'naaⁿ nc'iaana,

⁵ jo' chii tileicantycwii na cwila'ntja'ndye nn'aⁿ na tajo'ndyo cwicwila'tiuuna, na tatícata'jnaaⁿna ñ'oom na mayuu'. Cwila'tiuuyoona na ñ'oom 'naaⁿ Ty'oꝓts'om na matseyu' ts'aⁿ cwiluiñena' cwii nnom na nleityañe ts'aⁿ.

⁶ Ñ'oom na mayuu' na ts'aⁿ na matseyu' ñequio Ty'oꝓts'om, cantyja 'naaⁿ jo' matseixmaⁿ cwii na jndati nchiiti na nleityañe ts'aⁿ tsjoomnancue. Saaⁿ macaⁿna' na caljoya ts'oom ñequio cha'tso na jnda jnaaⁿaⁿ nnom Ty'oꝓts'om.

⁷ Ee tjaa'naⁿ ljo' tquiochoꝓya tuiindyꝓ tsjoomnancue ndo' tjaa'naⁿ ljo' ya nntsaachꝓ,

⁸ xeⁿ niom na cwicwaa'a ndo' niom liaaya, maty'iomna' ñequio nmeiⁿ caljoya n'ooⁿya.

⁹ Ee nn'aⁿ na ñe'cwityandye, mat'uiina' joona cha'cwijom cwii teinco', na jndye nnom na ntjeiⁿ na matsei'ndaa'na' joona na matiomna' joona na nnt'uiiwi'na' na nntsuundyena.

¹⁰ Ee juu na matseicandya' ts'om ts'aⁿ s'om, tseixmaⁿna' x'ee cha'tso nnom natia. Ndo' m'aⁿ nn'aⁿ nc'e na queeⁿ n'omna s'om jnda maju'taa'ñena' joona cantyja na cwila'yu'ya cwii n'omna ñ'eⁿ Ty'oꝓts'om ndo' jndye nnom nawi' jnda ma-manchjena' joona.

Ts'aⁿ na matseyu' luaa macaⁿna' na queⁿya ts'om

¹¹ Saaⁿ 'u je' na cwiluiindyu' cwentaa' Ty'oꝓts'om, cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ nmeiiⁿ. Cja'ntyjo' cantyja 'naaⁿ cha'tso na maty'iomyana'. Quiaandyu'ñ'eⁿ cantyja 'naaⁿ Ty'oꝓts'om, na nntseyu'ya' ts'om' ñ'eⁿñê, na c'oom' na wi' ts'om' nn'aⁿ, meiiⁿ wi' matjom' saaⁿ ti'ndiinc'uaa'ndyu', c'oom nioom'cheⁿ ts'om' ñequio nn'aⁿ.

¹² Catseijndu' cha nla'yu' nn'aⁿ. Tyeⁿcaljoo'ndyu' cantyja na mañequiaa Ty'oꝓts'om na matseixmaⁿ na ticantycwii na wando' añaⁿ 'naⁿ ee macwe' jo' tqueeⁿñê 'u, ndo' na tjei'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ na matseyu'ya' ts'om' ndaa jndyendye nn'aⁿ.

13 Jesucristo ya ñ'oom tjei'yuu'ñê jo nnom Poncio Pilato. Jo' chii jo nnoom ñequio jo nnom Ty'oòts'om na mañequiaa na cwita'ndo' cha'tso, luaa ñ'oom na matsa'ntjoⁿya 'u Timoteo,

14 na catseicanda' ñ'oom na maquaⁿya njom', tintseichui' joona' cha ticaⁿna' na ndi'tia'. Catseicanda' joona' hasta xjeⁿ na nncwjee'nnda' Jesucristo.

15 Quia na ntyjii Ty'oòts'om na jnda tue'ntyjo xjeⁿ, nnts'aaⁿ na nntseicandaa'ñena' na luaa' ee macanda nqueⁿ cwiluiiñê na tjacantyja na matsa'ntjoom. Jom tseixmaaⁿ Rey ndaa cha'tsondye nn'aⁿ na tjacantyja na cwitsa'ntjom, jom cwiluiiñê na matsa'ntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom.

16 Mandā nqueⁿ m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ na tijoom cueeⁿeⁿ. M'aaⁿ yuu caxuee yuu na leicandaa nntseindyoo'ñe ts'aⁿ. Tjaa 'ñeeⁿ juu na jnda nty'iaa' jom meiⁿ xondaā nty'iaa' ts'aⁿ jom. Tseixmaaⁿ na ñequii'cheⁿ catseit'maaⁿñena' jom ndo' najndei na matsa'ntjoom. Amén.

17 Nn'aⁿ na tyandye, catsa'ntjom' na ticatjeii's'andyena meiⁿ tilacantyjaa' n'omna juu na tyandyena, ee tijndaa' aa nljotyeⁿna' lueena. Cantyjaa' n'omna nquii Ty'oòts'om na jeeⁿ candaā' mañequiaaⁿ cha'tso 'naⁿ na nnteijndeiina' jaa.

18 Catsa'ntjom' joona na cal'ana naya nn'aⁿ, jo' na nncuaa na tyandyena na majndye nnom na ya cwil'ana, na tic'omna na ntycwiina, 'naⁿ na niom lueena, catei'jndeiina nn'aⁿ.

19 Ee na nl'ana na ljo', nla'wena cwii nnom na tyandyena, na juuna' matseijomna' x'ee ñ'oom na nnc'ona' ñ'eⁿndyena 'io cha, ndo' na nla'xmaⁿna na ticantycwii na cwita'ndo'na.

Ñ'oom na macanda na maco'ñom Timoteo

20 'U Timoteo, cateixe' ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oòts'om na jnda to'ñom'. Tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na cwilue nn'aⁿ na cwe' cwila'ñ'eeⁿto ndyuee, na tileicwijndaa'. Meiⁿ tintseiñ'oom'ndyu' ñ'oom na wjaana' nacjoo' ñ'oom na mayuu' na cwilue nn'aⁿ na tjacantyja na yana' meiiⁿ na tiyuu' juuna'

21 ee ñ'eeⁿ nn'aⁿ na nmeiiⁿ laxmaⁿ ndo' na ljo', jnda tju'taaⁿñena' joona na cwilayu'ya n'omna.

Quiaa Ty'oòts'om na nnc'oñom' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na jnda we na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Timoteo

Pablo matseicwanoom ñ'oom na m'aaⁿ Timoteo

¹ Ja Pablo cwiluiindyō apóstol 'naaⁿ Jesucristo, Ty'ōots'om ty'oom tsiaaⁿwaañe ja nc'e na l'ue ts'oom, cha'xjeⁿ ñ'oom na jndaⁿ tsoom na mañequiaaⁿ na cwita'ndo' añaⁿ nn'aⁿ na cwilajomndyena ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanōⁿya juuna' na m'aaⁿ 'u jndaaya Timoteo na jeeⁿ wi' ts'ōōⁿya. L'ue ts'ōōⁿ na nquii Tsotyāaya Ty'ōots'om ndo' Ta Jesucristo cwentaaya nntio'naaⁿndyena 'u ñequio naya na la'xmaⁿna, ñequio na wi' n'omna 'u tjaañomtiuu c'oom' jo ndaana.

Cwji'yuuñe Timoteo cantyja 'naaⁿ Cristo

³ Naxuee ndo' natsjom quia na matseinaⁿya nnom Ty'ōots'om, ñequii'cheⁿ quijaañjoom' ts'ōōⁿya 'u. Mandi'ntjoⁿya nnoom ñequio na meiⁿcwii titia ntyjii cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiindyō.

⁴ Ñequii'cheⁿ macjaañjoom' ts'ōōⁿya na tiomna' ndaa n'om njom' quia na toⁿndyō ndo' jeeⁿ ñe'canty'iannda'a 'u cha ññequiaana' na neiⁿya.

⁵ Macjaañjoom' ts'ōōⁿ na jeeⁿ xcwe matsei'yu'ya' ts'om' ñ'eⁿ Ty'ōots'om. Najndyee tyotseyiu' tso'ndyō' tsaⁿtquiee Loida mati nquii tso'ndyō' Eunice ndo' mantyjijjndaa'ndyō na mati 'u.

⁶ Quia na tiōō l'ōōya nacjo', jnda' juu najndei na matseixmaⁿ Ty'ōots'om cha nndaā nndi'ntjom' nnoom. Cwil'uee'ndyu' juu naya'ñeeⁿ.

⁷ Nchii Ty'ōots'om mañequiaaⁿ na m'aaⁿya na nquiaaya. Jom mañequiaaⁿ na laxmaaⁿya najndei na matseixmaaⁿ ñequio na c'ōōⁿya na wi' n'ōōⁿya nn'aⁿ ndo' mati na queⁿndyō cheⁿncjōō xjeⁿ cantyja 'naaⁿya.

⁸ Ja wa'njōōⁿ w'aancjo, saā tinc'oom' na jnaⁿ na nncwji'yuu'ndyu' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê na matsā'ntjoom jaa, meiⁿ tinc'oom' na jnaⁿ cantyja 'naⁿya. Ñequio najndei na mañequiaa Ty'ōots'om, catseijomndyu' nawi' na cwiwinōōⁿya nc'e juu ñ'oom na cwiñequiaaya na macwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ.

⁹ Jndaⁿ tjei'n'maaⁿñê jaa ndo' maqueeⁿñê jaa na calaxmaaⁿya nn'aⁿ na maqueⁿñōōⁿ cwentaaⁿaⁿ nchii cwe' nc'e cwii nnom na jndaⁿ ñel'aaya, saā nc'e na luaa' jndaⁿ seijndaa'ñê ndo' na m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa nc'e cwilajomndyō ñ'eⁿ Cristo Jesús

ee cwii tjoqcheⁿ na ncuua tsjoomnancue, m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa.

¹⁰ Je' ma'mooⁿ na candya' ts'oom jaa na jnda jndyo nquii na macwji'n'maaⁿñe jaa, Jesucristo. Jom seityueeⁿeⁿ na jndei na matseixmaⁿ juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ. Cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom naya na cwiñequiaaya cwito'ñoom nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'na.

¹¹ Ty'oqots'om ty'ioom ts'iaaⁿ ja na ñnequiaya ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ ndo' na cwiluiindyō ts'aⁿ na majñoom ts'iaaⁿ 'naaⁿaⁿ na ca'mooⁿya juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ na nchii judíos.

¹² Nc'e na luaa' jo' chii mawinooⁿya nawi'meiⁿ, saa tic'ooⁿ na jnaaⁿa na ljo' ee mawajnaⁿa nqueⁿ na ntyjaa' ts'ooⁿ ndo' ntyjiindaa'ndyō na waa najndei na matseixmaaⁿ na mach'eeⁿ cwenta juu na m'aaⁿya na quit'maⁿ ts'ooⁿya jom hasta xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ.

¹³ Ñ'oom na xcweti na jnda jndi' na tyoñequiaya njom', queⁿ juuna' jo njom' cwii na ma'moⁿna' chiuu na ncjaam'aaⁿ na matsei'yuya' ts'om' ndo' na c'oom' na wi' ts'om' nn'aⁿ nc'e na cwilajomndyō ñ'eⁿ Cristo Jesús.

¹⁴ M'aaⁿ Espíritu Santo quii' n'ooⁿya, ñequio na mateijñeiⁿ jaa catsa' cwenta ñ'oom na jeeⁿ xcwe na mañequiaa Ty'oqots'om luaaya.

¹⁵ Cha'xjeⁿ na jnda jndi' cha'tsondye nn'aⁿ ndyuaa Asia jnda 'ndyena ja. Quii'ntaaⁿ joona ñ'eⁿ Figelo ñequio Hermógenes.

¹⁶ C'oom Ty'oqots'om nawil' ts'oom nn'aaⁿ Onesiforo ee jndye ndii' teijneiⁿ ja ndo' meiⁿ tíc'oom na jnaaⁿaⁿ na m'aaⁿya praso.

¹⁷ Ee quia na tyjeeⁿeⁿ ñjaaⁿ Roma tyoqueⁿñeⁿ na tyol'ueeⁿ ja hasta xjeⁿ na nljeii'cheⁿ ja.

¹⁸ Xuee quia na nncu'xeⁿ Ty'oqots'om nn'aⁿ quiaaⁿ na nnc'oom na wi' ts'oom juu. 'U ntyji' na jeeⁿ t'maⁿ teijneiⁿ já tsjoom Éfeso.

2

Sondaro 'naaⁿ Jesucristo na ya mandí'ntjom nnoom

¹ Quia jo' 'u jndaaya, c'oom'jndeiⁿ ts'om' cantyja 'naaⁿ naya na laxmaaⁿya nc'e na cwilajomndyō ñ'eⁿ Cristo Jesús.

² 'U jnda ñejndi' ñ'oom na tyoñequiaya ndaaⁿ jndyendye nn'aⁿ, ñ'oom'ñeeⁿ caty'iom' ts'iaaⁿ nn'aⁿ na cwicantyyaa' n'om Ty'oqots'om na nnt'mooⁿna joona' ndaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

³ 'U cwiluiindy' sondaro 'naaⁿ Jesucristo. Jo' chii catseiquii ts'om' nawil' na mawi'noom' ee na mandí'ntjom nnoom.

⁴ Tixocatii'ñe cwii sondaro ts'iaaⁿ na tseixmaⁿ tsjoomnancue, ee l'ue ts'oom na nquii ts'aⁿ na matsa'ntjom jom c'oom na ya ntyjii ñ'eñe.

5 Ndo' maljoyu cantyja 'naaⁿ cwii ts'aⁿ na maleinom na ñecwantjom, tixocwantjoom xeⁿ ticatseicañaⁿ ñ'oom na cwiqueⁿna nnoom.

6 Ndo' mati ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jndaⁿ tseixmaaⁿ na jom nleil'uee'ñe jñeeⁿ na cwiwe' ntjoom'm.

7 Yaya c'oom' ts'om' cantyja 'naaⁿ ndyee nnom ñ'oommeiⁿ na matsjo^o quia jo' nquii Ty'o^ots'om ñequiaⁿ na nntsei'noⁿ joona'.

8 Cjaañjoom' ts'om' cantyja 'naaⁿ Jesucristo. Tuiiñê tsjaaⁿ rey David na jndyowicantjoo', tando'xcoom jndaⁿ na tueeⁿeⁿ. Luaa' ñ'oom na mañequia ndaaⁿ nn'aⁿ na cantyja 'naaⁿ juuna' macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ.

9 Nc'e na mañequiaya ñ'oom nayawaañe jo' na wi' matjoⁿ, ndo' jnaaⁿ jo' na chu'tyeⁿndyo ñ'eⁿ l'uaancjo cha'xjeⁿ cwii ts'aⁿ na t'maⁿ jnaaⁿ, saaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om xocandaⁿ nla'tyeⁿ nn'aⁿ juuna'.

10 Jo' chii matseiquii ts'o^o cha'tso na matjoⁿ cha nntei-jndeiiina' nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿaⁿ cha mati nnto'ñoomna na macwji'n'maaⁿñê joona nc'e Cristo Jesús, juu jo' na jeeⁿ jdana' ndo' na ticantycwii na matseixmaⁿ ts'aⁿ juuna'.

11 Ñ'oomwaa jeeⁿ mayuu' juuna':
Xeⁿ la'xmaaⁿya l'oo cantyja 'naaⁿ Jesucristo mati nntando^o'a ñequioñê,

12 xeⁿ cwila'jomndyo nawi' na tjoom, mati nla'jomndyo cantyja na matsaⁿntjoom,
saaⁿ xeⁿ cwitjei'ndyo cantyja 'naaⁿaⁿ, mati nncwji'ñê cantyja 'naaⁿya.

13 Meiⁿ xeⁿ jaa tila'candaaya saaⁿ jom ñequii'cheⁿ na matseicañaⁿ,
ee tixocandaⁿ nncwji'ñe cheⁿnqueⁿ cantyja na matseixmaaⁿ.

Ts'aⁿ na cjaawee' ts'om Ty'o^ots'om juu

14 Catseilcwii'ndyu' ñ'oommeiiⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Ñequio na ndo' Ty'o^ots'om catsaⁿntjom' na tacala'ntja'ndyena na cwe' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na niom naquii' ntaaⁿ'yo' ee tjaa 'ñeeⁿ mateijndeiiina', ndo' yacheⁿ matseñ'eeⁿñena' nn'aⁿ na cwindye.

15 Catseijndu' naquii' ts'iaaⁿ na mache' cha nncjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyu', quia jo' xocats'aana' na tia ntyji' ee cwiluiindyu' mosoom'm na xcwe mandi'ntjom nnoom. Catsei'noⁿ chiuu ma'moⁿ ñ'oom na mayuu' ndo' xcwe ca'moⁿ juuna'.

16 Tintseijomndyu' ñ'oom na cwe' ts'iaaⁿndyo na cwila'neiⁿ nn'aⁿ na cwe' cwila'ñ'eeⁿto ndyuee. Ee naⁿñeeⁿ yacheⁿ wjaachuuna' joona na 'ool'atina natia.

17 Ndo' mati ñ'oom na cwit'moqⁿna wjaanty'eena' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha'cwijom cwii tycu. Maluaa' mach'eena' ñequio ñ'oom na ma'moⁿ Himeneo ñequio Fileto,

18 jooⁿa jndaⁿ toⁿndyena ñequio ñ'oom na mayuu', ee cwiluena na jndaⁿ teinom na nlcwinnda' nn'aⁿ na jndaⁿ tjaⁿ, ndo' na laa'ti' ñ'oom na cwiñequiana, matseyuyii'na' na cwila'yuy'a n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

19 Saaⁿ jndaⁿ tqeⁿtyeⁿ Ty'oⁿots'om ñ'oom na matseijomna' cha'na tsiaⁿtsjoⁿ, na teiljeiina': "Mawajnaaⁿya Ty'oⁿots'om cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiindy^e cwentaaⁿaⁿ", ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na matsona': "Cha'tsondye nn'aⁿ na cwilcwii'na xuee' Ty'oⁿots'om, catjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ natia."

20 Waa' cwii tsaⁿtya, jndye nnom 'naⁿ niom na cwiwil'ue. Nt'om jooⁿa' tuii ñequio s'om cajaanⁿ ndo' s'om xuee, saaⁿ nt'om tuiina' ñ'eⁿ n'oom oo ts'ocachu. Nt'om jooⁿa' cwiwil'uena' ts'iaaⁿ na ya saaⁿ nt'om jooⁿa' cwiwil'uena' ts'iaaⁿ na cwe' cwantindy^o.

21 Cha na ndaaⁿ nleil'uee'ñe Ty'oⁿots'om jaa cwii ts'iaaⁿ na jnda, macaⁿna' na cala'xmaaⁿya na lju' n'oⁿoⁿya, na cwitjei'ndyo cantyja 'naaⁿ natia, quia jo' ndaaⁿ nleil'uee'ñe jaa cwii ts'iaaⁿ na ya juuna'.

22 Tica'ndiindy^u' na wjaañ'oomna' 'u ñ'eⁿ natia na cwila'queeⁿ n'om nn'aⁿ na cje m'aⁿ. Catseijomndy^u' ñequio nn'aⁿ na 'oom'aⁿ cantyja na maty'iomyana', ñequio nn'aⁿ na cwila'yuy'a n'om ñ'eⁿ Ty'oⁿots'om, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ na wi' n'om ntyjee, ñequio nn'aⁿ na ya m'aⁿ ñ'eⁿ nt'omcheⁿ tjaa'naⁿ ndia' cachona.

23 Tintseijomndy^u' ñequio ñ'oom na cwe' cwila'ñ'eeⁿto ndyuee nn'aⁿ na tjaa ljo' mateijndeina' ee ntyji'ya' na cwe' jnaaⁿ jo' na cwila'ntja'ndye nn'aⁿ.

24 Ee ts'aⁿ na mandi'ntjom nnom Ty'oⁿots'om, ticatsona' na nntii'ñe ndia'. Jom matsona' na c'oom na ya ts'aⁿñe ñequio cha'tsondye nn'aⁿ, ndo' tseixmaaⁿ ts'aⁿ na 'naaⁿ m'moⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ, tintseitoom na ndioomndye nn'aⁿ na cwila'tjoⁿondye nnoom.

25 Nn'aⁿ na cwila'wendye nacjoom'm macaⁿna' na m'moⁿ ndaaⁿ ñequio na nioom' ts'oom na ntyjaa' ts'oom na nnts'aa Ty'oⁿots'om na nlcwe' n'omna ndo' na nla'n^ona ñ'oom na mayuu',

26 cha nntseijndoⁿ'na' n'omna ndo' na nndyaandyena cantyja 'naaⁿ juu teinco' na seijndaa'ñe tsaⁿjndii na maleichom jooⁿa praso na cwil'ana yuu na l'ue ts'oom.

3

Luaa nnc'om nn'aⁿ ncuee na macanda

1 Catsei'nq̄oⁿⁱ na ncuue na macandā wi'ti nntjoom nn'aⁿ.

2 Ee quia ljo'cheⁿ nnc'om nn'aⁿ na cwila'neiiⁿndye cheⁿnquieena. Neiiⁿna s'om. Cwila't'maaⁿndye cheⁿnquieena. Cwila's'andyena, cwila'lcundyena. Cwit'mq̄oⁿna na ticuee' n'omna nquii Ty'oq̄ots'om. Xola'candāna ñ'oom na cwilue lotyena, londyeena. L'ona cwe' na wi' n'om naⁿñeeⁿ joona. Xocala't'maaⁿndyena ñ'oom na cwila'yū' nn'aⁿ ñequio Ty'oq̄ots'om.

3 Tixoc'omna na wi' n'omna nc'iaana, l'ona meiiⁿ wi' cwitjoom naⁿñeeⁿ. Cwila'tjomna cantu, tixoqueⁿndye cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna. Jeeⁿ wi'ndyena ñequio nn'aⁿ, macwi'oona nacjoo' cha'tso na la'xmaⁿ na ya.

4 Cwil'ueena yuu na nlco'wi'na' nc'iaana nc'e cwe' ljoljo na ya m'aⁿna ñ'eⁿ naⁿñeeⁿ. M'aⁿna na ti'maaⁿ n'omna. Cwitjeii'yandye cheⁿnquieena. Cwil'ueena yuu na tomti na ñequiaana' na neiiⁿ nquieena nchii yuu na l'ue ts'om Ty'oq̄ots'om.

5 Cwil'ana na ndoo' jeeⁿ cwila't'maaⁿndyena saā cantyja na cwil'ana macwji'na' na waa najndeii ñ'oom na cwila'jomndyena.

Tintseiquii'ndyu' ñequio nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwil'a.

6 Naⁿñeeⁿ laxmaⁿna nn'aⁿ na cwiquie l'aa nn'aⁿ, ndo' cwinquoo'nn'aⁿna yolcu na jeeⁿ cwila'tjoq̄ondye, na joona m'aⁿna xjeⁿ 'naaⁿ na queeⁿ n'omna,

7 ñe'quii'cheⁿ ñe'candye yolcuñeeⁿ meiⁿnquia ñ'oom na cwit'mq̄oⁿ nn'aⁿ saā tileicala'nq̄oⁿna cwaaⁿ ñ'oom na mayuu'.

8 Ndo' cha'xjeⁿ naⁿcalua' Janes ñequio Jambres jla'wendyena nacjoo' Moisés, mati naⁿm'aⁿ cwilawendyena nacjoo' ñ'oom na mayuu', la'xmaⁿna nn'aⁿ na ntjeiⁿ nqueⁿ, ndo' joona cantyja na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oq̄ots'om, macwji'ndyona' joona.

9 Saā nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwinquio'nn'aⁿ xocwiyo na luaa' cwil'ana ee cha'xjeⁿ jla'nq̄oⁿ nn'aⁿ na joo we naⁿñeeⁿ na tyola'wendyena nacjoo' Moisés tyom'aⁿna na ntjeiⁿ nqueⁿna, mati cha'tso nn'aⁿ nnc'ooliu na majo'ti laxmaⁿ naⁿm'aⁿ.

Ñ'oom na macandā na maqueⁿtyeⁿ Pablo nom Timoteo

10 Saā mawajnaⁿya' chiuu tseixmaⁿ ñ'oom na ma'mq̄oⁿ, ntyji' chiuu waa ts'iaaⁿ na teijnoomya, ñequio na matseyu'ya cwii ts'oq̄oⁿya, ndo' na m'aaⁿ nioomcheⁿ ts'oq̄oⁿ, ntyji' chiuu waa na jnda ntyjiiya Ty'oq̄ots'om, ndo' na wi'ts'oq̄oⁿya nn'aⁿ, ndo' mati na tica'ndiinc'uaa'ndyo,

11 mantyi' na tyontyjo nn'aⁿ ja ndo' nawi' na tyowinq̄oⁿ. Mantyi' chiuu tjooⁿ tsjoom Antioquía, Iconio ndo' Listra, ta'wi' nn'aⁿ ja jo' jo'. Saā seicandyaañe Ty'oq̄ots'om ja cantyja 'naaⁿ cha'tso nmeiⁿ.

12 Ee ñ'oom na mayuu' na cha'tsondye nn'aⁿ na ñe'c'omna na xcwee' n'omna cantyja 'naaⁿl Cristo Jesús, maxjeⁿ wi' ncwinomna.

13 Ee nn'aⁿ na wi'ndye ndo' nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ, yacheⁿ cwajndiiti ñeiquio'nn'aⁿndye ntyjeena.

14 Saa 'u je' c'om'tyeⁿ cantyja 'naaⁿl cha'tso na jnda sei'naⁿl ndo' na matsei'noⁿl na mayuu'na', ee mawajnaⁿya' 'ñeeⁿ joona na t'mooⁿna juuna' njom'.

15 Ee xjeⁿ na cachjoondyu'cheⁿ tajnaⁿl ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeiina' tandyo xuee. Juuna' matseijndo'na' ts'om' ndo' mañequiaana' na nlui'n'maaⁿndyu' nc'e na matsei'yuya' ts'om' ñeiquio Cristo Jesús.

16 Cha'tso ljeii 'naaⁿl Ty'o^ots'om teiljeiina' jndye ñ'oom' nqueⁿ ndo' ts'iaaⁿna' na ma'moⁿna' nnom ts'aⁿ, ndo' na nntseitia'na' ts'aⁿ quia tixcwe wjaam'aaⁿ, ndo' na nlco'xcwena' ts'aⁿ, mati na m'moⁿna' nnom ts'aⁿ na c'oom cantyja na maty'iomyana',

17 cha ts'aⁿ na cwiluiiñe cwentaa' Ty'o^ots'om canda^aya' m'aaⁿ c'eeñe na nnts'aaⁿ cwii cwii nnom ts'iaaⁿ na ya.

4

1 Jo nnom nguii Ty'o^ots'om ñeiquio nnom Jesucristo na nncwjee'cañoom na cwiluiiñe rey na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na nndita'ndo' ndo' nn'aⁿ na jnda tja, mat'ioⁿya ts'iaaⁿmeiiⁿ 'u,

2 na catseineiⁿl ñ'oom naya 'naaⁿl Ty'o^ots'om ndaa^a nn'aⁿ. C'omc'eendyu' na nntsa' ts'iaaⁿwaa' meiiⁿ naaⁿ ticanaaⁿndyu', cwil'ueeⁿndyu' juuna' cha ñe'quiandye nn'aⁿ, cha nntseitia'na' ts'aⁿ na tixcwe m'aaⁿ, ndo' na ñeiquiaana' na t'maⁿ ts'om ts'aⁿ ndo' na m'moⁿl ndaa^a nn'aⁿ ñeiquio na nioom'cheⁿ ts'om'.

3 Ee nncue'ntyjo xjeⁿ na taxola'ñ'oom'ndye nn'aⁿ ñ'oom na xcweti ma'moⁿna' saa ñ'oom na ñe'candyen nqueena nl'uee nquiiana nn'aⁿ na nt'mooⁿ ñ'oom'ñeeⁿ ndaana.

4 Tañe'candyena ñ'oom na mayuu', cwe' ñ'oom na cwila'jndaa'ndye che'nqueena jo' ñe'candyena.

5 Saa 'u je', tintseiñ'eeⁿñena' 'u, caljoya ts'om' meiiⁿ wi' na matjom', cjoo' ts'om na mañequiaa' ñ'oom naya na cantyja 'naaⁿl jo' cwilui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Catseicanda^andyu' ts'iaaⁿ na matseixmaⁿl.

6 Mawjaawindyoo' xjeⁿ na nla'cuee' nn'aⁿ ja, cha'cwijom cwila'cuee'na quioo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, mawaa mawaa xjeⁿ na nnc'io.

7 Ja jnda ñeseijndoyaya naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'o^ots'om. Jnda seicanda^andyo cantyja na maca'na' na cats'aaya. T'icatseijtjooya na matseyu'ya cwii ts'o^onya ñ'e'ñe.

⁸ Je' macandā cwimeinndo'a na nco'ñō^{ny}a juu na nnt-seit'maaⁿñēna' ja nc'e na matseijomndyō cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana' na nquii Ta Jesús nñequiaaⁿ juuna' nōō^{ny}a, jom cwiluiñê jwe na xcwe macu'xeeⁿ, meiⁿ nchii macandā nen-ncō nñequiaaⁿ na nndaya juu naya'ñēeⁿ sãã mati nñequiaaⁿ jo' ndãã cha'tso nn'aⁿ na cwimeinndoo'na na nncwjee' nnaaⁿaⁿ.

Matseicandii Pablo Timoteo cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwita'jnaaⁿna

⁹ Catseijndu' na cjee nncwje'cañoom' ja,

¹⁰ ee Demas jndā 'ñēeⁿ ja, tjaaⁿ Tesalónica, neiiⁿtyeⁿ 'naⁿ na tseixmaⁿ tsjoomnancue. Crescente tjaaⁿ ndaandyuaa Galacia ndo' Tito tjaaⁿ ndaandyuaa Dalmacia.

¹¹ Macandā Lucas ndicwaⁿ m'aaⁿ ñ'eⁿndyō. Quia nndyō' candyo'ñ'oom' Marcos ee t'maⁿ nndaã nnteijneiⁿ ja ts'iaaⁿ na waa.

¹² Ndo' Tíquico jñōō^{ny}a jom tsjoom Efeso.

¹³ Quia na nndyō' candyo'ñ'oom' liaatco 'na^{ny}a na 'ndiya waa' Carpo tsjoom Troas. Mati candyo'chu' libro 'na^{ny}a majndeiticheⁿ nom 'na^{ny}a na chu'lcwiina'.

¹⁴ Alejandro, tsaⁿ na macwja' ncjo jeeⁿ t'maⁿ nawi' s'aaⁿ ja. Sãã nquii Ta Ty'oots'om nnts'aaⁿ na nnjoom na ljo' s'aaⁿ.

¹⁵ Mati 'u re, cats'aandyu' cwenta ñ'eⁿñê ee matseijneiⁿ na wjaⁿ nacjoo' ñ'oom naya na cwit'mōō^{ny}a.

¹⁶ Najndyee na tjōmeintyjaa'a jo ndãã naⁿman'iaaⁿ ñjaaⁿ na ntseinchu'a ñ'oom na waa nacjoya, tjaa 'ñēeⁿ na seijomñē ñ'eⁿndyō. Cha'tsondyena 'ndyena ja. Ntyjaa' ts'ōōⁿ na ticw-jaa'ñē Ty'oots'om jnaaⁿna na luaa' l'ana.

¹⁷ Sãã teijndei Ta Jesús ja, tquiaaⁿ najndō cha na jo ndãã cha'tsondye nn'aⁿ na tyoola'yu' jndā tquiaya ñ'oom cantyja 'naaⁿ na macwji'n'maaⁿñē Ty'oots'om añmaaⁿ nn'aⁿ. Laa'ti' waa na seicandyaañē Ta Jesús ja nawi' na mawaa xjeⁿna nnt'uiityeⁿna' ja,

¹⁸ ndo' nntseicandyaañetyeeⁿ ja cha'tso nnom nawi' ndo' nnts'aaⁿ cwenta ja na nntseijomndyō cantyja 'naaⁿ na matsã'ntjoom cañoom'luee. Ñecwii tco caluiit'maⁿñê. Amén.

Mañequiaaⁿ na xmaⁿndye nn'aⁿ

¹⁹ Xmaⁿñē nomnn'aa^{ny}a Prisca ñequio saaⁿaⁿ Aquila, mati nn'aⁿ waa' Onesíforo.

²⁰ Ljoo'ñē Erasto Corinto, ndo' 'ndiya Trófimo tsjoom Mileto na weeⁿeⁿ.

²¹ Xeeⁿ nndaã nntsa' candyo cwii tjoōcheⁿ na nntsaquiaa'a ncueeteiⁿ. Juu Eubulo, Pudente, Lino, ñequio Claudia ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwilayu' ñjaaⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿndyū'.

22 Ta Jesucristo c'oomñê ñ'e'ndyu'. Ndo' Ty'ooṽs'om
catio'naa'ñê cha'tsondyo' 'o. Mantyjati luaa'.

Carta na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Tito

Xmaⁿñe Tito

¹Ja Pablo cwiluiindyō mosoo' Ty'ōots'om, ndo' mati apóstol 'naaⁿ Jesucristo cha joo nn'aⁿ na jnda tjeii'ñê na cwila'yu'ya n'om nnta'jnaaⁿ na ñ'oom na mayuu' na wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntseijomñe ñ'eⁿ Ty'ōots'om,

²na cantyja 'naaⁿ jo' cwicantyjaa' n'ōōⁿya na nndaaya na ticantycwii na cwitandōō'a. Nquii Ty'ōots'om na tijoom ññequiu'nn'aaⁿ tqueⁿtyeeⁿ ñ'oom'm na nlxaxmaaⁿya na ljo' cwitjōocheⁿ na nluii tsjoomnancue.

³Ndo' quia tue'ntyjō xjeⁿ, t'mōōⁿ ñ'oom naya 'naaⁿaⁿ, cwiluii naljo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mañequia nc'e nquii Ty'ōots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa saⁿntjoom na cats'aa ts'iaaⁿwaa'.

⁴Matseiljeiya cartawaañe na matseicwanōⁿya na m'aaⁿ 'u Tito, cwiluiindyū' jndaaya na mayuu'cheⁿ nc'e mañejuu na cwila'yu'ya n'ōōⁿya, na ntyjaa' ts'ōōⁿya nquii Tsotyāaya Ty'ōots'om ñequio Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa, candaāⁿya ññequiana na nncō'ñom' naya na la'xmaⁿna.

Ts'iaaⁿ na nnts'aa Tito ndyuaaxeⁿncwe Creta

⁵Quia na 'ndiya 'u ndyuaaxencwe Creta, s'aa naljo' na nntseijndaa'ndyu' ts'iaaⁿ na ticwityuaa'a na nntseijndaa'ndyō na quia nncjacandaāⁿ jo', ndo' na nleijndaa' nn'aⁿ na nlui-itquiendye ndāā nn'aⁿ cwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ.

⁶Macaⁿna' na cwii ts'aⁿ na nluiitquieñe quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yu' c'oom na tjaa'naⁿ ñ'oom cjoom'm, na ñe'cwii scoom'm, ndo' cwila'yu' ntseinaaⁿ na tjaa'naⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿna na ti'ya 'oom'aⁿna oo na tiñe'la'ndāna nnom tsotyena.

⁷Ee ts'aⁿ na matseixmaⁿ na cando' ts'iaaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ, ts'iaaⁿmeiⁿ chuu xqueeⁿ. Jo' chii matsona' na jeeⁿ xcwe c'oom jo ndāā nn'aⁿ. Ticatsona' na ts'aⁿ na jeeⁿ s'añe, jmeiⁿñe, nchii tsaⁿuu, nchii tsaⁿmal'ue tia', nchii queeⁿ ts'om s'om na nchii jndyaa' 'naaⁿ.

⁸Matsona' na catseixmaⁿ ts'aⁿ na matseñ'oom'ñe nn'aⁿ na cwiñequia ñ'oom' Ty'ōots'om na cwe' cwiquieya waa', ts'aⁿ na neiiⁿ cha'tso na ya laxmaⁿ, na tseixmaⁿ na jndō' ts'om, na wjaam'aaⁿ cantyja 'naaⁿ na maty'iomyana', na xcwee' ts'om jo nnom Ty'ōots'om ndo' na maqueⁿñe cheⁿnquii xjeⁿ.

⁹Macaⁿna na caljoo'ñetyeeⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' na jnda t'mōōⁿ nn'aⁿ nnoom, cha mati nndaā nntseijnoōⁿōⁿ

n'om nt'omcheⁿ nn'aⁿ ñequio ñ'oom na jeeⁿ xcwe ndo' na ñequiandy^e nn'aⁿ na cwí'oo nacjoo' ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁰ Ee jndye nn'aⁿ m'aⁿ na tiñ'e'catuee'ndyecje, majndei-iticheⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na cwí'lue najndei'na' na caluii 'naaⁿ ntjaaⁿ naⁿnom, jndye ñ'oom na cwe' cwíla'nei'tona' na cwin-quoio'nn'aⁿna' nn'aⁿ.

¹¹ Macaⁿna' na catseicheⁿ jooⁿa ee cwíla'ndaa'na n'om nn'aⁿ hasta cha'waañ'eⁿ na cwíi w'aa nn'aⁿ. Ee cwí't'mooⁿna ñ'oom na mei'chjoo ticaty'iomyaⁿa' cwe' ee na ñ'e'cata'ntjomna.

¹² Cwíi nquiee nn'aⁿ ndyuaa xeⁿncwe Creta na tyoñequiaa ñ'oom tioñ'oom nn'aⁿ ndyuaaⁿaⁿ, tsoom: "Nn'aⁿ ndyuaa Creta, cwe' nn'aⁿ cantundye, tia nn'aⁿndye, cwe' ñecwa'to, ntqueeⁿna."

¹³ Ndo' ñ'oom na tsoom cantyja 'naaⁿ naⁿñeeⁿ, mayuu' jo'. Jo' chii jndeiⁱ ñ'oom catsu' ndaⁿna, cha xcwe nnc'omna cantyja na cwíla'yuy'a n'omna.

¹⁴ Ndo' mati cha tila'ñ'oom'ndye naⁿñeeⁿ cuento na cwe' cwíla'jndaa'ndye cheⁿnquiee nn'aⁿ judíos, meiⁿ ñ'oom na cwíqueⁿ nn'aⁿ na ticuee' n'om ñ'oom na mayuu'.

¹⁵ Nn'aⁿ na laxmaⁿ na lju' n'om, cha'tso na m'aaⁿ n'omna laxmaⁿna' na lju'. Saaⁿ joo na m'aaⁿ quii' nqueⁿ nn'aⁿ na tyoolayu' ñequio joo na m'aaⁿ n'omna, tilju' laxmaⁿ jo'.

¹⁶ Ee meiiⁿ na cwíluena na cwíta'jnaaⁿna Ty'oots'om, saaⁿ joo na cwí'l'ana cwí't'mooⁿna' na tiyuu'. Laxmaⁿna nn'aⁿ na tiann'aⁿndye, nn'aⁿ na cwílawendye nacjoo' Ty'oots'om, meiⁿcwíi leicandaⁿ n'l'ana yuu na ya.

2

Ñ'oom na xcweya m'aa'na'

¹ Saaⁿ 'u je', ñ'oom na mañequiaa', ñequii'cheⁿ catseijomna' ñequio ñ'oom na jeeⁿ xcwe na cwí't'mooⁿyâ cantyja 'naaⁿ Ty'oots'om.

² Naⁿnom na tquiendye, ca'moⁿ ndaⁿna na c'omna na xcwe cwí'l'ana, c'omna na macandá ñ'oom ya nquiu nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna, nn'aⁿ na xcwe m'aⁿ na cwíla'yuy'a n'om, m'aⁿna na jnda nquiuna nc'iaana na cwíla'yuy', ndo' na cwíla'quii n'omna nawi' na cwiwinomna.

³ Ndaⁿ yolcu na tquiendye, catsu' na cal'ana yuu na mat-seit'maaⁿñena' Ty'oots'om. Tala'nei'na cantu nacjoo ntyjel-cuna, meiⁿ nchii na cwícandyena. Calaxmaⁿna cwíi na ma'moⁿna' ndaⁿ nt'omcheⁿ,

⁴ cat'mooⁿna ndaⁿ ntyjelcuna na titquiendye na c'om na wí n'om s'aa ñ'eⁿ nda,

⁵ ndo' cal'a cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna, na lju' m'aⁿna jo nnom Ty'oots'om, ya cwítei'x'eena l'aana, ya

nn'aⁿndyena ñequio cha'tso, na cwila'canda^andyena jo nda^as'aana, cha cantyja 'naaⁿna tala'neiⁿ nn'aⁿ ñ'oomwi' nacjoo' ñ'oom' Ty'o^ots'om.

6 Nda^a naⁿnom na titquiendye catsu' na cal'a cheⁿnquieena xjeⁿ cantyja 'naaⁿna,

7 ndo' 'u cha'tso cantyja 'naⁿ, catseixmaⁿ cwii na ma'moⁿna' nda^ana chiuu na c'omna ee na xcwe na wja'm'aaⁿ. Catsa' naljo' ñequio na xcwee' ts'om',

8 xcwe catseineiⁿ cha xonquiaana' na nlue nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na matsei'neiⁿ. Ee naljo' nn'aⁿ na ñe'c'oo nacjooya nntseijnaaⁿna' joona, xocanda^a nliuna ñ'oomwi' na nluena nacjooya.

9 Nda^a nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ, catsu' na catuee'ndyecjena nda^a patrom 'naaⁿna. Cala'candana na nncjaawee' nqui patrom 'naaⁿna joona meiⁿ nchii nnc'oot'o^ona ljo' cwilue naⁿñeeⁿ.

10 Meiⁿ tinty'ueena, cat'mo^ona na cwila'canda^ana nda^a naⁿñeeⁿ, cha cantyja 'naaⁿna nleitquoo' na jeeⁿ neiⁿncoo' tseixmaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ nquii Ty'o^ots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa.

11 Ee juu naya na matseixmaⁿ Ty'o^ots'om na cantyja 'naaⁿ jo' cwicalui'n'maaⁿndye nn'aⁿ cwiwitquoo'na' nda^a cha'tso nn'aⁿ,

12 juu naya'ñeeⁿ ma'moⁿna' nda^aya na catjei'ndyo cantyja 'naaⁿ cha'tso natia laxmaⁿ, ñequio cha'tso na queeⁿ n'om seiⁱa, na quaⁿ cheⁿncjoo xjeⁿ cha nnc'o^onya quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cwii na nncjaawee' ntyjii Ty'o^ots'om,

13 yocheⁿ na cwimeiⁿndo^o'a na nntseicanda^añena' ñ'oom na jnda^a toom na nnts'aaⁿ na nncwjee'nnda' Ty'o^ots'om Jesu-cristo nquii na tjacantyja t'maⁿ cwiluiñe na macwji'n'maaⁿñê jaa.

14 Nqueⁿ tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya cha na nncwji'n'maaⁿñê jaa quii' cha'tso nnom natia, ndo' cha na canda^añ'eⁿ nntseiljoom'm naquii' n'o^onya, na nlqueeⁿ jaa na cwilaxmaaⁿya cwentaⁿaⁿ, na queeⁿ n'o^onya na nl'aaya yuu na ya.

15 Ñ'oommeiⁿ ca'moⁿ nda^a nn'aⁿ. Ñequio joona' catseijndo' n'omna, ndo' quia na macaⁿna' na catseitia' joona, catsa' na ljo' ñequio najndeiⁿ na matseixmaⁿ. Tiñequiaa' na nnts'aa ts'aⁿ na ticuee' ts'oom 'u.

3

Nmeiiⁿ cal'aaya

1 Catseilcwii'ndyu' nda^ana na catuee'ndyecjena nnom gobiernom ñequio nt'omcheⁿ naⁿman'iaaⁿ, calacanda^andyena ndo' c'omc'eendyena na nl'ana yuu naya.

² Meiⁿcwiindyena tala'neiⁿna ñ'oomwi' nacjoo' x'iaana. Calaxmaⁿna nn'aⁿ na tjatia' cachona ñequio nt'omcheⁿ, ya nn'aⁿndyena ñequio cha'tso. Cat'mooⁿna na nioom' n'omna ñequio cha'tsondye nn'aⁿ.

³ Ee xuee na ñejndyowana' mati jaa ñet'ooⁿya na ntjeiⁿ ljo' ñel'aaya, na quie' n'ooⁿya jo nnom Ty'oots'om. Tyolaxmaaⁿya nn'aⁿ na jndā tsuundye. Tyondya'ntjoⁿtyaaⁿ ndaa cha'tso nnom na queeⁿ n'om seii'a ñequio na jeeⁿ neinco nquiuyya. Tyolajomndyo ñequio natia. Tyolataa' n'ooⁿya, jndoo nn'aⁿ jaa ndo' jndooⁿya joona.

⁴ Saa nquii Ty'oots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa, t'mooⁿ na jeeⁿ ya mach'eeⁿ ndo' na candya' ts'oom nn'aⁿ,

⁵ tjei'n'maaⁿñê jaa, nchii nc'e na ñel'aaya yuu na maty'iomyana', saa nc'e na wi' ts'oom jaa. Tjei'n'maaⁿñê jaa na seiljoom'm jaa na tuiindyoxcoo cha cantyja 'naaⁿ Espíritu n'laxmaaⁿya nn'aⁿ na cwita'ndo' xco.

⁶ Cantyja 'naaⁿ Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa, candaⁿya jndā tquiaa Ty'oots'om Espíritu Santo quii' n'ooⁿya,

⁷ cha na nndaⁿ nnto'ñooⁿya juu na ntyjaa'ya n'ooⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a nc'e na jndā jndyaandyo jnaaⁿya nc'e naya na matseixmaaⁿ.

⁸ Ñ'oomwaa' ñ'oom na mayuu' juuna', tintseitsaaⁿndyu' na matseineiⁿ joona' ndaa nn'aⁿ na cwila'yu'. Cjoo' n'omna na nl'ana cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ee jeeⁿ ya na nluii naljo' ndo' cwitei'jndeiina' cha'tsondye nn'aⁿ.

⁹ Saa cwji'ndyu' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwila'ñ'eeⁿ ndyuee nn'aⁿ, ñ'oom na cwilaneiⁿna cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ñet'om teiyo, ñ'oom na cañ'eeⁿ cantyja 'naaⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés na cantyja 'naaⁿ jo' cwila'ntja'ndyena, ee nmeiⁿ jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿndyo, ticateijndeiina' nn'aⁿ.

¹⁰ Xeⁿ na m'aaⁿ ñ'eeⁿ juu quii' ntaaⁿyo' na mach'ee na cwitoⁿndye nn'aⁿ tmaaⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaⁿaⁿ, cwaⁿ tsaⁿñeeⁿ cwii oo we ndii', saa xeⁿ titseiñ'oom'ñê 'u, tañequiaa' na nntseijomñê quia cwitjomndyo',

¹¹ ee macaⁿna' na catsei'noⁿ na tixcwe m'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ jo nnom Ty'oots'om ndo' tseixmaaⁿ jnaⁿ, ndo' juuna' matseijn-daa'ñena' na nnt'uiina' jom.

Nmeiiⁿ cats'aa Tito

¹² Quia na njñooⁿya Artemas oo Tíquico na m'aaⁿ, queⁿndyu' na nncja'ndo' ja tsjoom Nicópolis, ee jndā seijndaa'ndyo na nnc'ooⁿya jo' jo' ncuee na teiⁿ.

¹³ Ndo' cateijndei' Apolos ñ'eⁿ ti'Zenas, tsaⁿ na matsei'noⁿ ljeii na tqeⁿ Moisés. Catsa' cwanti na nndaⁿ nntsa' na nnteijndei' joona na nnc'oonquiana ñ'oom' Ty'oots'om, cha meiⁿcwii ticatseitjoona' joona.

14 Mati catsu' ndaa nn'aaⁿya na cwila'yu' na queⁿndyena na cal'ana cha'tso nnom na maty'iomyana' cha nnda^a nntei'jndeina nn'aⁿ na matseitjoona' joo. Cal'ana na ljo' cha nlaxmaⁿna nn'aⁿ na ya nn'aⁿndye.

Xmaⁿndyo' Ty'o^ots'om catio'naaⁿñe 'o

15 Cha'tsondye nn'aⁿ na m'aⁿ ñ'eⁿndy^o cwiluena na xmaⁿndyu'. Mati 'u catsu' na xmaⁿndye nn'aⁿ na wi' n'om jaa na tjoom' cwila'yu'ya n'o^oya. Ty'o^ots'om catio'naaⁿñê cha'tsondyo'. Amén.

Carta na seicwanom Pablo na m'aaⁿ Filemón

Pablo matseiljeiⁿ carta cwentaa' Filemón

¹ Ja Pablo na m'aaⁿya w'aancjo nc'e Cristo Jesús, ñequio ti'nn'aⁿya Timoteo matseiljeiya cartawaa na matseicwanom na m'aaⁿ Filemón, 'u na matsei'jomndyu' ts'iaaⁿ 'naaⁿ nquen.

² Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwitjomndye wa', mati xmaⁿñe nomnn'aaⁿya Apia ñequio Arquipo na mati matseijomñê na cwilajndaayâ naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om.

³ Nquii Tsotyaaⁿya Ty'o^oots'om ñequio Ta Jesucristo quiana na candaⁿya nnto'ñoom'yo' naya na la'xmaⁿna ndo' mati na meiⁿ cwii ñomtiuu tic'om'yo' jo ndaⁿna.

Matseyiyu'ya ts'om Filemón ndo' wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ

⁴ Ñequii'cheⁿ mañequiaya na quial'uaa' Ty'o^oots'omya na mañjom ts'o^on'ya 'u na matseinaⁿya nnoom.

⁵ Ee jnda jndiⁿya na jeeⁿ jnda ntyji' Ta Jesús ndo' matseyiyu'ya ts'om' ñ'eⁿñê ndo' na wi' ts'om' cha'tsondye nn'aⁿ na jnda tqeⁿlju' Ty'o^oots'om n'om.

⁶ Macaⁿa nnom Ty'o^oots'om na cha'xjeⁿ matseijomndyu' na cwila'yuyⁿya cwii n'o^on'ya, na nncue'ntyjo xjeⁿ na candaⁿ nntseinoⁿ cha'tso na matio'naaⁿñe Ty'o^oots'om jaa nc'e Cristo Jesús.

⁷ 'U nn'aⁿya, juu na m'aaⁿ na jnda ntyji' nn'aⁿ mañequiaana' na neiⁿya ndo' quian'ua' na cantyja 'naaⁿ juuna', nn'aⁿ na cwilayu', cwiñ'omt'maaⁿndye n'om.

Pablo macaaⁿ naya cantyja 'naaⁿ Onésimo

⁸ Nc'e na cwiluiindy^o apóstol 'naaⁿ Cristo ja, jo' chii wanaaⁿ na nntsjo^o yuu na ntyjii na maty'iomyana' na catsa',

⁹ saaⁿ xcweti ntyjii na nlcaaⁿa cwii ñ'omwi' ts'om nc'e na wi' n'o^on' ntyjaa. Ee manncotquia Pablo je' m'aaⁿya praso nc'e na tseixmaⁿya cwentaa' Cristo Jesús,

¹⁰ macaⁿa cwii naya'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ juu ti'jndaaya Onésimo, na tuiñexcoom ñjaaⁿñe yuu na m'aaⁿya w'aancjo.

¹¹ Ñet'oomna' ndoo' ntyji' na til'ueñê, saaⁿ je' jnda cwiluiñê cantyja 'naⁿ ndo' mati ja.

¹² Matseilcwa'a jom na m'aaⁿ. Je' coñom'nnda' jom cha'cwijom ntyji' na nnco'ñom' nnc^o.

¹³ Ja ya ntyjii xeⁿ na ljoo'ñê ñjaaⁿñe ñ'eⁿndyo cha ndi'ntjoom no^on' yocheⁿ na m'aaⁿya praso nc'e na mañequiaya ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^oots'om.

¹⁴ Saa tiñe'cats'aa na ljo' na nchii ñ'om'ndyo', ee juu naya na nntsa' ja nntsa' juuna' nc'e na l'ue ts'om', nchii cwe' na jndei' 'ndyo.

¹⁵ Nndaa nnts'aana' na tquiaa Ty'oots'om na jleinoom 'u cwantindyo xuee cha quia na nlo'ñom'nnda' jom, tajom cwii cato'ndyo' ñ'eñê.

¹⁶ Ee je' tachii maco'ñom' cwe' cwii moso na ndi'ntjomtye'n njom'. Jom cwiluiñê cwii nn'aa'ya na wi' n'oo'ya. Mayuu' ja jnda ntyjiiya ñ'eñê ndo' majndeiitiche'n 'u je' nnc'oom' na wi' ts'om' jom, cwii ndii' nc'e na ts'a'n jom cha'na jaa ndo' jnda we nc'e na cwiluiñê cwii nn'aa'ya na m'aa'ñê cwentaa' Ta Jesucristo.

¹⁷ Jo' chii xe'n ntyji' na tjoom' cwilayuu'a, co'ñom' jom cha'xje'n ntyji' maco'ñom' ja.

¹⁸ Ndo' xe'n waa cwii nata' na s'aa'n, oo xe'n chujnaa'n njom', cwjaa'ndyu' na nnc'o chojna'n.

¹⁹ Maja Pablo, matseiljeiya xueeya, ja nndioo'n, mei'n na ticatsjooya njom' na chujna'n' noo'n na cwiluiindyu' cwentaa' Ty'oots'om.

²⁰ Jo' chii 'u re nn'a'ya na matseyu', tints'a' na tiñe'quiaa' naya na maca'a. Nc'e na cwiluiindyo' tjom na cwilayu'a ñequio Cristo, quiaa' na t'ma' ts'oo'n.

²¹ Matseiljeiya cartawaa na matseicwanoo'ya na m'aa'n ee ntyjiiyaya na nntseicanda' ñ'oom na maca'a, ndo' na t'ma'tiche'n nntsa' nchii cwe' tomti na maca'a.

²² Ndo' cwiiche'n na maca'a njom', catseijndaa'ndyu' cwii cuarto wa' yuu na nnc'oo'ya, ee ntyjaa' ts'oo'ya na nncuañaño'nnda'a 'o nc'e na cwilanei'yo' nnom Ty'oots'om cantyja 'na'ya.

Xma'ñe Filemón

²³ Matseicwanom Epafras na xma'ndyu'. M'aa'n praso ñjaa'ñe ñ'e'ndyo' nc'e na laxmaa'ya cwentaa' Cristo Jesús.

²⁴ Mati Marcos, Aristarco, Demas ñequio Lucas, nn'aa'ya na cwila'jomndye ñ'e'ndyo' ts'iaa'n 'naa'n' Ty'oots'om.

²⁵ Quiaa Ta Jesucristo na candaa' nnto'ñoom'yo' naya na matseixmaa'n.

Carta na to'ñoom nn'aⁿ hebreos

Tquiaa Ty'oqts'om ñ'oom'm nom Jnaaⁿ na quiaa juuna' ndaaya

¹ Ncuee na ñejndyowa jndye ndii' ndo' jndye nom ñ'oom teil'uee'ñe Ty'oqts'om na tyotseineiiⁿ ndaaⁿ weloo welooya ñequio ñ'oom ndyuee profetas na tyola'neiⁿna chiuu na quia nluui.

² Saaⁿ je' ncuee na macanda, jndaⁿ mamatseineiiⁿ ndaaya ñequio ñ'oom 'ndyoo Jnaaⁿ. Cha'tsoti na niom, ñ'eⁿ juu quia tqueeⁿ joona', ndo' seijndaa'ñê na cha'tso joo jo' calaxmaⁿna' cwentaa' juu.

³ Ty'oqts'om t'maⁿ cwiluiñê, ndo' juu na neiⁿncoo' na caxuee na cwiluiñê, maljo' cwiluiñe Jnaaⁿ. Cha'xjeⁿ na matseixmaⁿ Ty'oqts'om, maluaa' t'maⁿ matseixmaⁿ Jnaaⁿ. Manquiiyeeⁿ t'maⁿ ñ'oom matseixmaaⁿ, jo' na waa waati tsjoomnancue ñequio cha'tso na niom cañoom'luee. Cantyja na tueeⁿeⁿ teijndaa' na matseilju' Ty'oqts'om cha'tso jnaaⁿya. Jndaⁿ na teinom na tueeⁿeⁿ quia jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oqts'om ntyjaya cañoom'luee.

T'maⁿti cwiluiñe Jnda Ty'oqts'om nchiiti ángeles

⁴ Nquii Jnda Ty'oqts'om t'maⁿti ñ'oom tseixmaaⁿ nchiiti ángeles, ee jndaⁿ tqueeⁿna' jom na t'maⁿti ts'iaaⁿ tseixmaaⁿ, nchiiti joona.

⁵ Ee tijoom ñetso Ty'oqts'om nom cwii ángel:

'U cwiluiindyu' Jndaaya;

je' majndaa' na cwiluiindyo tsotye'!

Meiⁿ cwii ndii' tîquitso Ty'oqts'om cantyja 'naaⁿ! cwii ángel:

Ja nntseixmaⁿya tsotyeen

ndo' juu nntseixmaⁿ jndaaya.

⁶ Ndo' quia na t'moⁿ Ty'oqts'om Jnaaⁿ na ñequiicheⁿ tuiñe ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, tsoom:

Cha'tsondye ángeles 'naaⁿ! Ty'oqts'om cala't'maaⁿndyena juu.

⁷ Saaⁿ luaa ñ'oom tso Ty'oqts'om cantyja 'naaⁿ ángeles:

Mats'aa na cjeendyena cha'na jndye.

Jona cwindye'ntjomna nooⁿ ndo' matseijomna' jona cha'na ntsaachom.

⁸ Nmeiⁿ! tsoom cantyja 'naaⁿ! ángeles, saaⁿ nom Jnaaⁿ tsoom:

'U Ty'oqts'om, juu cantyja na matsaⁿntjom',

m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'

juu jo' m'aaⁿna' cantyja na maty'iomyana'.

⁹ 'U neiⁿ! na cwil'a nn'aⁿ yuu na ya, ndo' jeeⁿ jndo' natia na cwil'ana,

Nc'e na ljo', nquii Ty'oots'om na matseit'maaⁿndyu', jnda tjeiiⁿeⁿ 'U,

ndo' mañequiaaⁿ na neiⁿ'ti'cheⁿ 'u, nchiiti nc'ia'.

¹⁰ Mati matso Ty'oots'om:

'U Ta, quia na jnaⁿjndyeecheⁿ cha'tso, 'U tqueⁿ tsjoomanancue;

manncu'ti' tqueⁿ ljo'luee.

¹¹ Cha'tso nmeiⁿ nntsuuna', saa 'u m'aaⁿ ndo' m'aaⁿndyu'.

Nleindyoo jona' cha'na liaa.

¹² Nntseilcwiindyuu' jona' cha'xjeⁿ mach'ee ts'aⁿ ñ'eⁿ cwii liaa, nntseijndyoondyu' jona' cha'xjeⁿ ts'aⁿ nntseijndyooñê liaⁿaⁿ.

Saa 'u ñecwiixjeⁿ:

ticantycwii xuee chu'.

¹³ Saa meiⁿjom ndii' tyootso Ty'oots'om nnom cwii ángel:

Cajmaⁿ ñjaaⁿñe jo ntyjaa' ts'oo ntyjaya

hasta xjeⁿ na nntsaa'a nn'aⁿ na jndoo 'u na la'xmaⁿna ts'oom na ntyjo nc'e'.

¹⁴ Ee cha'tso ángeles cwiluiindyena na cwindye'ntjomna nnom Ty'oots'om na majñoom jona na cateijndeina nn'aⁿ na cwicandaa na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿna.

2

Na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ, jeeⁿ t'maⁿ tseixmaⁿna'

¹ Nc'e na jeeⁿ t'maⁿ cwiluiiñe Cristo, jo' chii macaⁿna' na jaa nn'aⁿ na cwila'yuu'a ñ'eⁿ Ty'oots'om quaⁿtyaaⁿcheⁿ cwenta ñ'oom na cwindyaaya, tints'aana' na n'ndyaaya jona'.

² Ljeii na matsaⁿntjomna' na tquiaa Ty'oots'om tandyo xuee ñequio luee ángeles, tyeⁿ tyoqueⁿna' xjeⁿ nn'aⁿ, ndo' cha'xjeⁿ na maty'iomyana' tyot'uiina' nn'aⁿ na waa jnaⁿ tyolaxmaⁿ ndo' tyola'tjoondyena nnom juuna'.

³ Nc'e na luaa' waa, ¿chiuu nl'aa na nndyaandyo xeⁿ tila'ñ'ooⁿndyo juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ juuna'? Juu jo' tyotseicandii jndyee nquii Ta Jesús cantyja 'naaⁿna', ndo' nn'aⁿ na tyondye na seineiiⁿ, tyot'mooⁿna juuna' ndaayá.

⁴ Ndo' mati tjei'yuu'ñe Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ ñ'oom'ñeeⁿ na s'aaⁿ 'naaⁿ quii'ntaaⁿ nn'aⁿ, ñequio nt'omcheⁿ nnom na jeeⁿ tyojaawee' n'omna, ñequio ts'iaaⁿ na tixocaluiina' cantyja 'naaⁿ najndeii nquii ts'aⁿ, ñequio cwii nnom ts'iaaⁿ na cwicandaa na mach'ee Espíritu Santo cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom.

Tuiiñe Jesucristo na matseixmaaⁿ cha'na jaa nmeiiⁿ

⁵ Juu tsjoomnancue na quia ncuua na cwilanaaⁿya cantyja 'naaⁿna', nchii tju'cje Ty'oots'om juuna' nacje 'naaⁿ ángeles.

⁶ Ee waa ñ'oom naquii' libro Salmos na seineiⁿ David nnom Ty'o^oots'om. Tsoom:

¿Ljo'to cwiluiindyena nn'aⁿ tsjoomnancue na jeeⁿ m'aaⁿ ts'om' joona?

Ndo' ¿ljo' cwiluiindyena na mache' cwentajoona?

⁷ Cwe' cwantindyo xuee tqueⁿ joona na ticue'ntyjo na t'maⁿ cwiluiindyena ñequio ángeles.

Saa matseiwe'ndye' joona na matseit't'maaⁿndyu' joona,

⁸ cha'tsoti na tqueⁿ, tju'cje' joona' nacje 'naaⁿ ts'aⁿ.

Ndo' na tju'jeeⁿ cha'tsoti tjaa'naⁿ na 'ñeeⁿ na quia nnc'omna' nacje 'naaⁿ ts'aⁿ. Saa meiⁿ na luaa' tsoom, tyoonty'iaaya cha'tsoti na m'aⁿna' nacjee 'naaⁿ ts'aⁿ.

⁹ Saa cwinty'iaaya Jesús, na cwe' cwantindyo xuee na tqueⁿ Ty'o^oots'om na ticuee'ntyjo na t'maⁿ cwiluiiñê cha'na ángeles, je' canda^a'ya matseit'maaⁿñena' jom nc'e na teinoom nawil' na tueeⁿeⁿ, cha cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'o^oots'om, tueeⁿeⁿ cwentaa cha'tsondyena nn'aⁿ.

¹⁰ Cha'tsoti na m'aⁿ, m'aⁿ nc'e na tqueⁿ Ty'o^oots'om ndo' laxmaⁿ cwentaaⁿaⁿ. Jom l'ue tsoom na cha'tsondyena nn'aⁿ na cwiluiindyena ntseinaaⁿ, cala'jomndyena na matseit'maaⁿñena' jom. Nc'e na ljo', seijndaa'ñê na tqiina' Jesús cha nntseixmaⁿ na canda^a'ñe, nquii na macwji'n'maaⁿñe nn'aⁿ.

¹¹ Ee jaa nn'aⁿ na la'xmaaⁿya na lju' n'o^oⁿya ñecwii Tsotyaaⁿya ñequio nquii na maqueⁿ jaa na lju' n'o^oⁿya. Nc'e na ljo' tijnaaⁿ Jnda Ty'o^oots'om na nntseicajñoom jaa ntyjee nqueⁿ.

¹² Ee naquii' libro Salmos teiljeii ñ'oom na tsoom:

'U Tsotyaya, nntseinaⁿya cantyja 'naⁿ ndaaⁿ cha'tso ndyentyjo na cwila'yu' ñ'eⁿndyo.

Ñequio luantsa nntseit'maaⁿndyo 'u ñ'eⁿndye joona yuu na cwitjomndyena.

¹³ Ndo' waa cwiicheⁿ ñ'oom na teiljeii na tsoom:

Ñequii'cheⁿ nntseicantyyaa'tyeⁿ ts'o^oⁿya Ty'o^oots'om.

Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom:

Luua ja ñequio ntseindaaya na jnda tquiaa Ty'o^oots'om l'o^o.

¹⁴ Ndo' cha'xjeⁿ ntseinda we ts'aⁿ laxmaⁿna mañecwii sei' ñequio niom' mati tyotseixmaⁿ Jesús sei' ñequio niom' cha'xjeⁿ laxmaⁿ nn'aⁿ cha cantyja na nncueeⁿeⁿ nnda^a nntseityueeⁿeⁿ najndeii na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ, manquii tsaⁿjndii jo'.

¹⁵ Ndo' na luaa', jnda seicandyaañê cha'tsondyena nn'aⁿ na cha'waa xuee chuuna na la'xmaⁿna cha'cwijom moso na mandi'ntjomtyeⁿ na m'aⁿna na nquiaana na nncwjena.

¹⁶ Ee ñ'oom na mayuu' tachii cwe' ángeles na jndyoteijneiⁿ, saa jndyoteijneiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Abraham na jndyoteincoo'.

17 Ndo' cha na nluii na ljo', tcaⁿna' na ñecwii xjeⁿ tseixmaaⁿ ñequio ntyjeeⁿ, cha jo nnom Ty'ooots'om nntseixmaaⁿ cwii tyee na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñê, na matseicanaãⁿ ndo' na m'aaⁿ na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ cha nndaã nntseit'maⁿ ts'om Ty'ooots'om nn'aⁿ jnaⁿ na laxmaⁿna nc'e na tueeⁿeⁿ cwen-taãna.

18 Ee cha'xjeⁿ na tjoom nawi' ndo' tyocantyjaa'ñena' na cat-seitjooñê, jo' chii je' nndaã nnteijneiⁿ nn'aⁿ na maqueⁿna' xjeⁿ joona na nla'tjoondyena.

3

Jesús t'maⁿti cwiluiiñê, nchiiti Moisés

1 Jo' chii, 'o nn'aⁿya na jnda tjei'ndyo Ty'ooots'om 'o, na jnda tqueeⁿñê 'o na la'xmaⁿ'yo' nn'aaⁿaⁿ, c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿl Cristo Jesús, na cwiluiiñê apóstol ndo' mati tyee na tjacantyja cantyja 'naaⁿ'yo' na cwila'yuyoyo' ñ'eñê.

2 Tyotseicanaãⁿ nnom Ty'ooots'om na ty'iom ts'iaaⁿ jom cha'xjeⁿ tyotseicanda Moisés quii' waa' Ty'ooots'om.

3 Saa Jesús t'maⁿti tseixmaaⁿ na nluiit'maⁿñê nchiiti Moisés cha'xjeⁿ ts'aⁿ na mach'ee w'aa cwiluiit'maⁿñetyeⁿ nchiiti w'aa na s'aaⁿ.

4 Cwii cwii w'aa majndaa' ts'aⁿ na s'aa juuna', saa cha'tso na niom, Ty'ooots'om s'aa joo jo'.

5 Tyotseixmaⁿ Moisés moso quii' waa' Ty'ooots'om. Tyotseicanaãⁿ ts'iaaⁿ na ty'iom jom. Ts'iaaⁿ na tyoch'eeⁿ tyocwji'yuuñê ndaa naⁿñeeⁿ ñ'oom na secandii jom.

6 Saa Cristo na cwiluiiñê jnda Ty'ooots'om, matseicanaãⁿ quii' waa' Ty'ooots'om. Jaa laxmaaⁿya w'aañeeⁿ xeⁿ tica'ndyaa nc'uaa'ndyoo na m'aaⁿya na jom quit'maⁿ n'ooⁿ ndo' na cwicantyjaa'tyeⁿ n'ooⁿya jom.

Waa na nnta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'ooots'om

7 Jo' chii cha'xjeⁿ matso Espíritu Santo naquii' ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii:

Xuee je', xeⁿ cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'ooots'om,

8 tala'quie' n'om'yo' cha'xjeⁿ ñel'a nn'aⁿ'yo' nn'aⁿ Israel, na tyola'wendyena nacjoo' Ty'ooots'om ndo' tyoqueⁿna xjeⁿ jom quia na tyom'aⁿna ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

9 Jo' jo' weloo welo'yo' tyoqueⁿna xjeⁿ 'naaⁿna ja meiiⁿ wenn'aaⁿ ndyu tyonty'iaana ts'iaaⁿ t'maⁿ na tyots'aaya quii'ntaaⁿna,

10 macwe' jo' seiw'iiaa naⁿñeeⁿ.

Ndo' tsjooya:

“Naⁿm'aⁿñê naquii'cheⁿ cwila'tjoondyena nooⁿ.”

Tîcanyjaa' n'omna ja.

Meiⁿ tiñe'cala'noⁿna' chiuu waa na l'ue ts'ooⁿ na c'omna.”

11 Ndo' tiq̄ō ñ'oom wi' cjoona nc'e na jeeⁿ seiw'iia ya joona na tijoom nnc'ooquiee'ndyena yuu na seijndaa'ndyō na nnta'jndyeena.

12 Jo' chii 'o nn'a^{nya}, cal'andyo' cwenta na tjaa meiⁿ cwiindyoy' 'o na nntseixmaⁿ jnaⁿ na ticatseyu' ñ'eⁿ nquii Ty'oots'om na wando'.

13 'O je' 'io ndi 'io quia'yo' na t'maⁿ n'om nc'iaa'yo' yocheⁿ na ndicwaⁿ wanaaⁿ na matseineiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii cantyja 'naa^m'na', cha tjaa 'ñeeⁿ juu quii'ntaaⁿ'yo' na nñequiu'nn'aⁿ jnaⁿ juu na mati nntsei quie' ts'om.

14 Ee cha nndaā nlxmaa^{nya} cwentaa' Cristo, macaⁿ'na' na caljoo'ndyotyaa^{nya} cantyja 'naaⁿ'a' cha'xjeⁿ quia na toō'a na cwicantyjaa' n'oo^{nya} jom hasta na macanda.

15 Cha'xjeⁿ ñ'oom na matsona':

Xeⁿ xuee je' cwindye'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Ty'oots'om, talaquie' n'om'yo' cha'xjeⁿ l'a nn'aⁿ Israel quia tyola'wendyena nacjoom'm.

16 ¿Cwaaⁿ nn'aⁿ na tyola'wendye jnda na jndyena jndyee' Ty'oots'om? Manquieeti nn'aⁿ na tjei' Moisés ndyuua Egipto.

17 Mawax'atya, ¿'ñee naⁿ'ñeeⁿ na tyotseyw'eeⁿ joona wenn'aaⁿ ndyu? Ñequio joo na tyolaxmaⁿ jnaⁿ na tja ndyuua yuu tjaa nn'aⁿ c'om.

18 Ndo' ¿'ñeeⁿ naⁿ'ñeeⁿ na tso Ty'oots'om ñ'oomtyeⁿ na w'iina' na tijoom xuee nnc'ooquiee'ndye yuu na nñequiaaⁿ na nnta'jndyeena? Tsoom na ljo' ndaa joo nn'aⁿ na ticalacandaā'ndye.

19 Ndo' na luaa' waa, ma'moⁿtyeⁿnquiona' ndaaya nc'e na ticala'yu' naⁿ'ñeeⁿ, jo' na seicu'na' na nnc'ooquie'na ndyuua'ñeeⁿ.

4

Waa na nta'jndyee nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om

1 Jo' chii ndicwaⁿ waa ñ'oom na tso Ty'oots'om na wanaaⁿ na nntsaquiaā'a na nnta'jndyaāya na m'aaⁿ. Jo' chii cal'aaya cwenta na tintseicu'na' na nt'omndyo' 'o taxocandaā nla jom-ndyo' cantyja 'naa^m' jo'.

2 Ee je' macwindyaāya ñ'oom naya 'naa^m' Ty'oots'om cha'na joo nn'aⁿ Israel. Saā tjaa'naⁿ na teijndei ñ'oom'ñeeⁿ joona, ee ticala'yu'ya n'omna quia tyondyena juuna'.

3 Saā jaa na cwila'yu'u'a nntsaquiaā'a yuu na nnta'jndyaāya cha'xjeⁿ jnda tso Ty'oots'om:

Xjeⁿ na w'iia ya joona tsjōō

na tijoom ñequia na nnc'ooquiee'ndyena yuu na tsjōō na nnta'jndyeena.

Waa cwii taⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii na matseineiⁿna' cantyja 'naaⁿ xuee na jndā ntquiee':

Xjeⁿ na tq^{uee} tsjoomnancue tjacandāa' ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

⁴ Saa waa cwiicheⁿ taⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii cantyja 'naaⁿ xuee na jndā ntquiee'. Matsona':

Xuee jndā yom tjacandāa' cha'tso ts'iaaⁿ na s'aa Ty'oots'om.

Xuee jndā ntquiee' tacaⁿna' na nnts'aatyeeⁿ ts'iaaⁿ, tajñeeⁿ.

⁵ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ juu ñ'oom'ñeeⁿ. Matsona':

Tijoom xuee ññequia na nnc'ooquie'na ndyuaa yuu na mats'aa naya na nnta'jndyeena cantyja 'naⁿya.

⁶ Ndicwaⁿ wanaaⁿ na nt'om nn'aⁿ nnc'ooquiee'ndyena yuu na nnta'jndyeena ee nn'aⁿ na tyondye jndyee ñ'oom na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om nn'aⁿ tíc'ooquiee'ndyena jo' jo' nc'e na tyola'tjooⁿdyena.

⁷ Nc'e naljo' ma'moⁿxco Ty'oots'om cwiicheⁿ xuee na matseicajndyuna' xuee je'. Tjacaajndyee ndyu quia jo' ññequio 'ndyoo David seineiiⁿ ñ'oom'm na jndā teiljeii:

Xuee je' xeⁿ nndye'yo' jñeeⁿeⁿ, tilaquie' n'om'yo'.

⁸ Ee xeⁿ jndāa tquiaa Josué yuu na nnta'jndyee nn'aⁿ Israel, tixocatseineiⁿ Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ cwiicheⁿ xuee.

⁹ Jo' chii nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om ndicwaⁿ waa na nnta'jndyeena cantyja 'naaⁿaⁿ,

¹⁰ ee ts'aⁿ na nncjaquiee' yuu na mawajndyee Ty'oots'om, nncwajndyee cantyja na mach'ee cha'xjeⁿ nqueⁿ tajñeeⁿ ts'iaaⁿ na s'aaⁿ.

¹¹ Jo' chii matsona' na calajndaaya na nntsaquiaa'a yuu na nnta'jndyaaya cha tjameiⁿcwii ts'aⁿ na nntseijomna' na tintseyoom'm cha'na nn'aⁿ Israel.

¹² Ee juu ñ'oom' Ty'oots'om wando'na' ndo' waa najndeei na matseixmaⁿna'. Taaticheⁿ juuna' nchiiti cwii xjo na we ntyja taa. Mawindi' juuna' na matooⁿñena' añaⁿ ts'aⁿ ññequio espíritu 'naaⁿ ts'aⁿ. Matseicanooⁿna' ñ'oom na ñjoomticheⁿ na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ ndo' macu'xeⁿna' ñomtiuu na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ.

¹³ Na cha'tso na jndā tq^{uee} Ty'oots'om, tjaa meiⁿcwii na nndaāa nncwanty'iu jo nnoom, ee cha'tsoñ'eⁿ m'aⁿ xueena' jo nnom nqueⁿ na ññequiandyo cwentā.

Jesús cwiluiñê tyee na tjacantyja na cwiluiit'mañê

¹⁴ Nquii Jesús Jnda Ty'oots'om cwiluiñê tyee na tjacantyja cwentāaya. Jndā tjaqueⁿeⁿ cañoom'luee, jo' chii macaⁿna' na caljoo'ndyotyaaⁿya cantyja 'naaⁿ na cwila'yuyā n'ooⁿya ñ'eⁿñê.

15 Ee m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa cha'tso na tijo'ndyo na la'xmaa^{nya}. Ee teinoom cha'tso na mach'ena' xjeⁿ jaa na cwila'tjo^ondyo^o nnom Ty'o^ots'om, saa meiⁿcwii tîcatseitjo^oñê.

16 Jo' chii ñequio na t'ma^{nya} n'o^onya calacandyoo'ndyo tio 'naaⁿ Tsotyaa^{ya} Ty'o^ots'om cha nnto'ñ'o^onya na wi' ts'oom jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ na nnteijndeina' jaa quia na macaⁿna'.

5

1 Cwitjeii'ndye nn'aⁿ cwii ts'aⁿ na nluiñe tyee na tjacantyja cwiluiit'maⁿñe quii'ntaaⁿna. Cwity'iomna ts'iaaⁿ jom na meiⁿntyjeeⁿeⁿ jo nnom Ty'o^ots'om cwentaana, na ññequiaa tsaⁿñeeⁿ 'naⁿ na cwiñequiana nnoom ñequio quioo' na cwila'cwjeena na cwila't'maaⁿndyena jom.

2 Ndo' nc'e juu tyee'ñeeⁿ ñecwiixjeⁿ matseitjo^oñe cha'xjeⁿ joona, jo' chii ndaa^o nc'oom na wi' ts'oom nc'iaaⁿaⁿ na le-icala'noⁿna chiuu waa na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om nc'e mati jom cwiluiñe ts'aⁿ na matseitjo^oñe,

3 ndo' nc'e na matseixmaaⁿ na ljo', jo' chii matseicueⁿeⁿ quioo' na mañequiaaⁿ nnom Ty'o^ots'om cwentaa jnaaⁿaⁿ cha'xjeⁿ mati cwentaa nn'aⁿ tmaaⁿ na matseixmaaⁿ.

4 Meiⁿ tjaa 'ñeeⁿ juu na cwe' l'ue cheⁿnquii ts'om na caluiit'maⁿñe na nnc'oom ts'iaaⁿ tyee'ñeeⁿ. Maxjeⁿ nquii Ty'o^ots'om nnty'ioom ts'iaaⁿñeeⁿ juu cha'xjeⁿ na ty'ioom ju-una' Aarón.

5 Maluaa' waa cantyja 'naaⁿ Cristo, nchii ty'iomñe cheⁿnqueⁿ ts'iaaⁿ na cwiluiiñê tyee na tjacantyja, nquii Ty'o^ots'om seit'maaⁿñe jom na catseixmaaⁿ ts'iaaⁿñeeⁿ, ee manquiiⁿtyeeⁿ tsoom:

'U cwiluiindyu' jndaaya.

Xuee je' majndaa' na cwiluiindy^o tsotye'.

6 Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom'm na teiljeii na matsoom:

'U ñequii'cheⁿ na cwiluiindyu' tyee

cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

7 Xjeⁿ na tando' Cristo nnom tsjomnancue jndei tyotseineiⁿ nnom Ty'o^ots'om, hasta tyoquiaa ndaannoom na tyoch'eeⁿ ty'oo nnom nquii na waa najndei na matseixmaⁿ na tintse-icuee'na' jom na tyuaa', ndo' nc'e na tyotseicaña^o, jo' chii jndii Ty'o^ots'om ñ'oom 'ñom.

8 Ndo' nc'e na luaa', meiiⁿ na cwiluiiñe Cristo Jnda Ty'o^ots'om saa ljeiiⁿ na tcaⁿna' na catseicanda^oñê jo nnom,

9 ndo' cwii na jnda tqueⁿna' na cwiluiiñê na canda^oñê, seiⁿndaa'ñena' na cha'tso nn'aⁿ na cwila'canda^ondye joo nnoom, mañequiaaⁿ na la'xmaⁿna na ticantycwii na cwicalui'n'maaⁿndyena

10 ee tqueⁿ Ty'oots'om jom tyee na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñe, cha'na ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ juu tyee Melquisedec.

Waa na teincuu' xeⁿ macwji'ñe ts'aⁿ na matseyoom'm

11 Jndye ñ'oom niom na matsona' na catsjooya ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿ tyee'ñeeⁿ saa mach'eena' na jndei'na' na nntseiteincoo'a juuna' ndaa'yo' ee 'o jeeⁿ nc'uaa' cwila'noⁿyo'.

12 Jaach'ee xuee cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, jo' chii matsona' na je' cwiluiindyoy' nn'aⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oom' Ty'oots'om ndaa nt'omcheⁿ, saa 'o ndicwaⁿ macaⁿna' na catseineiⁿxco ts'aⁿ ndaa'yo' ñ'oom'm na tijndei'tina' na nntsei'noⁿ ts'aⁿ, 'o ndaatsuu macaⁿna' nchii nantquie na candaa'.

13 Ndo' nn'aⁿ na cwe' ndaatsuu macaⁿna' joo, matseijomna' jooona cha'cwijom yo'ndaa na ndicwaⁿ cwintei', ti'naaⁿ naⁿñeeⁿ na ntjeii'na cwenta cantyja 'naaⁿ ñ'oom na jndei'tina'.

14 Saa nantquie na candaa', tseixmaⁿ juuna' cwentaa nn'aⁿ na candaa' cwila'noⁿ ñ'oom' Ty'oots'om. M'aaⁿna' cwentaa nn'aⁿ na ya cwitjeii' cwenta yuu na maty'iomzana' ndo' yuu na ticat'iomzana'.

6

1 Jo' chii tsatsatyaaya naquii' ñ'oom' Ty'oots'om cha nla'xmaaⁿya nn'aⁿ na jnda tquiee n'om. Ca'ndyaaya cwii ntyja ñ'oom na cwe' we'yandyo na cwit'mooⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ Cristo, nchii macanda tomti nlanaaⁿya ñ'oom na calcwe' ts'om ts'aⁿ jnaaⁿaⁿ, ndo' mati ñ'oom na cwji'ñe ts'aⁿ cantyja na mach'eeⁿ na titseicantyyaa' ts'oom na cantyja 'naaⁿ jo' nluin'naaⁿñê, ndo' ñ'oom na macaⁿna' na catseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'oots'om,

2 ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwiwits'oomndye nn'aⁿ, ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwitioo nn'aⁿ lueena nacjoo' x'iaana quia cwitaⁿ nn'aⁿ na cwil'uee'ñe Ty'oots'om juu, ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na cwitando'xco nn'aⁿ na jnda tja ndo' ñ'oom cantyja 'naaⁿ na ticantycwii na nnt'uiiwi'na' nn'aⁿ na nncu'xeⁿ Ty'oots'om.

3 Ndo' xeⁿ nñequiaa Ty'oots'om na nnt'mooⁿya ndaa'yo' ñ'oom na nnteijndeiina' na nntseiquieeña' n'om'yo' cantyja 'naaⁿaⁿ, maxjeⁿ nl'aayâ.

4 Ee nn'aⁿ na cwila'jomndye cantyja 'naaⁿ nquii na cwiluiiñe naxuee ndo' jnda jliuna na juu na mañequiaa Ty'oots'om na cwicandaana, jeeⁿ ya juu jo' ndo' cwito'ñoomna Espíritu Santo,

5 ndo' jnda jliuna na jeeⁿ ya ñ'oom' Ty'o_ots'om ndo' najndeii na cwiluiiñê cha'waa ndyu ndo' ndyu na cwindyona',

6 ndo' jnda na tajnaaⁿ na cha'tso nmeiⁿl, xeⁿ cwitjeii'ndyena cantyja 'naaⁿl Ty'o_ots'om, xonda_{aa} nlcwe'nnda' n'omna, ee na luaa' l'ana cwity'ioomxcona Jnda Ty'o_ots'om ts'oom'naaⁿ na cwilui'jnaaⁿñê ndaa_{aa} cha'tso nn'aⁿ.

7 Nn'aⁿ na luaa' la'xmaⁿ, matseijomna' jooⁿa cha'na tyuaa na ya cwiwicandi' ndaaluaa' na cwiquioo cjoo'na', xeⁿ ya cwiwe' ntjom na nleil'uee'ñe ts'aⁿ na tyoch'ee ts'iaaⁿ, ma'moⁿna' na matio'ñaaⁿñe Ty'o_ots'om tyuaa'ñeeⁿ,

8 saa_{aa} xeⁿ cwe' n'oomnioom ñequio l'o_oonioom cwi'oom tyuaa'ñeeⁿ, cwiwitquioo' na maju'wi' Ty'o_ots'om tyuaa'ñeeⁿ ndo' na macanda njñom ts'aⁿ chom juuna'.

Mateijndei ñ'oom' Ty'o_ots'om na cwiljoo'ndyotyaaⁿya

9 Saa_{aa} 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' n'o_onyâ, meiiⁿ na luaa' waa ñ'oom na cwil'uuyâ ndaa_{aa}'yo', jndaa'ya nquiuyâ na titseijomna' 'o cha'na tyuaa na til'uena'. Niom na cwit'mo_ona' na m'aⁿ'yo' nato na macwji'n'maaⁿñe Ty'o_ots'om nn'aⁿ.

10 Ee Ty'o_ots'om cwiluiiñê na maty'iomyana', meiⁿ xocat-suu' ts'oom na jnda nquiuy'yo' jom na ñeteijndei'yo' nn'aⁿ na cwila'yui' ñ'eⁿñê ndo' ndicwaⁿ cwil'a'yo' na ljo'.

11 L'ue n'o_onyâ na cwii cwiindyoy' 'o hasta xuee na macanda ñequii'cheⁿ nnt'moⁿ'yo' na m'aⁿ'yo' na wi' n'om' ntyjee'yo' na cwila'yui' cha nnda'yo' juu na cwicantyyaa' n'om'yo' nnom Ty'o_ots'om.

12 Til'ue n'o_onyâ na nnc'om'yo' na ntqueⁿ'yo' saa calajnda'yo' na nluii'ndyo'tyeⁿ'yo' cha'xjeⁿ tyol'a nn'aⁿ na tyoñ'omt'maaⁿndyena n'omna na nnto'ñoomna cha'tso na jnda tso Ty'o_ots'om na nñequiaaⁿ ndaa_{aa}na.

13 Quia na tso Ty'o_ots'om ñ'oom nnom Abraham waa na nnts'aaⁿ, tjaa' ñeeⁿ cwiicheⁿ na t'maⁿ'ti cwiluiiñê cha'na jom na cantyja 'naaⁿl xuee' juu ndaa_{aa} nntseityeⁿ'tyeeⁿ ñ'oom'm. Jo' chii tqueⁿ'tyeⁿñe cheⁿnqueⁿ ñ'oom'm nnom tsaⁿñeeⁿ.

14 Tsoom nnom: "Na mayuu'cheⁿ t'maⁿ nntio'naaⁿndyo 'u ndo' nnts'aa na nleijndyendye nn'aⁿ tsjaaⁿ 'naⁿ na nncjawin-tyjoo'."

15 Tyom'aaⁿ Abraham na jeeⁿ t'maⁿ ts'oom na ñeteinom'm na nluii na ljo', ndo' jnaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ na tso Ty'o_ots'om nnoom.

16 Quia na ntyjaa' ts'om ts'aⁿ na cala'yui' nn'aⁿ na nnt-seicanda_{aa}'ñê ñ'oom na jnda tsoom nnom cwii x'iaaⁿ'aⁿ na nnts'aaⁿ, malcweeⁿ'eⁿ nquii Ty'o_ots'om na queⁿya cwenta na nchii cantu matseineiⁿ. Ndo' na ljo' mach'eeⁿ, meiⁿ'chjoo xonquiaana' na nntseineiⁿ'ti ts'aⁿ cantyja 'naaⁿl ñ'oom'ñeeⁿ.

17 Jo' chii l'ue ts'om Ty'o_ots'om na nleitquioo'ya ndaa_{aa} nn'aⁿ na manto'ñoomna juu na nndaana na jnda tsoom

na nnto'ñoomna, ee na nntseicandaa'ñê ñ'oom na jnda tqueⁿtyeeⁿ, meiⁿ xocatseichueeⁿeⁿ ñ'oom na jnda tsoom. Jo' chii cha na m'moⁿna' na mayuu' juu ñ'oom'ñeeⁿ, seityeⁿñê cheⁿnqueⁿ ñ'oomtyeⁿ nacjoom'm.

18 Cantyja 'naaⁿ we nnom ñ'oommeiiⁿñê na xocwijndy-oonna' meiⁿ xonquiu'nn'aⁿ Ty'o^oots'om cantyja 'naaⁿ joona', jaa cwito'ñooⁿya cwii na mañequiaana' na t'maⁿ n'o^ooⁿya na xot-seichuii'na' nc'e cwila'quit'maⁿ n'o^ooⁿya juu na cwicantyjaa' n'o^ooⁿya jom.

19 Ndo' juu na m'aaⁿya na cwicantyjaa' n'o^ooⁿya jom, matseixmaⁿna' cwii na tyeⁿ matseiljona' añmaaⁿya cantyja 'naaⁿaⁿ. Juu jo' meiⁿ tixocatyuii'na', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿna'. Macjaquiee'na' naxeⁿ liaa na ntjya quii' wats'om cañoom'luee,

20 yuu na jnda tjaquiee' Jesús cantyja 'naaⁿya. Ndo' na luaa', maqueⁿna' jom na cwiluiiñê tyeⁿ na tjacantjya cantyja 'naaⁿya, na mañecwii ts'iaaⁿ matseixmaaⁿ cha'xjeⁿ ñeseixmaⁿ Melquisedec.

7

Jesús matseixmaaⁿ ts'iaaⁿ tyeⁿ cha'xjeⁿ Melquisedec

1 Nquii Melquisedec tyom'aaⁿ rey ndaaⁿ nn'aⁿ tsjoom Salem ndo' mati tyotseixmaaⁿ tyeⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om na m'aaⁿ na ndyeticheⁿ. Quia na jndyolcwe' Abraham jnda na tantjoom tia' ñ'eⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na cwitsaⁿntjom, tjacatjomñê Melquisedec jom, tcaⁿ tsaⁿñeeⁿ na catio'naaⁿñê Ty'o^oots'om jom.

2 Ndo' cha'tso 'naⁿ na tjei' Abraham luee nn'aⁿ ñ'eⁿ na s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo cantyja 'naaⁿ joo jo' nnom Melquisedec. Xuee' Melquisedec ma'moⁿna' na cwiluiiñê ts'aⁿ na matsaⁿntjom cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ndo' xuee' tsjoom Salem ma'moⁿna' na tjaa tia' nn'aⁿ tsjoom'ñee, jo' ma'moⁿna' na tyoluiiñê ts'aⁿ na ya matsaⁿntjoom naⁿñeeⁿ na tjaa tia' cachona.

3 Tijndaa' meiⁿ tsotyeeⁿ, meiⁿ tsoñeeⁿ, meiⁿ cwaaⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ na tuiiñê. Tijndaa' cwaaⁿ na tuiiñê, meiⁿ cwaaⁿ na tueeⁿeⁿ. Ndo' na ljo' ñequii'cheⁿ matseijomna' jom cha'na nquii Jnda Ty'o^oots'om, ñequii'cheⁿ matseixmaaⁿ tyeⁿ.

4 C'oom' n'om'yo' na jeeⁿ t'maⁿ tyoluiiñê Melquisedec na nquii weloo welooya Abraham, cha'tso na tjeiiⁿeⁿ luee nn'aⁿ na ñequio s'aaⁿ tia', tquiaaⁿ diezmo nnom.

5 Cantyja 'naaⁿ ljeii na tqueⁿ Moisés, nquiee ntyee na cwilui-indye tsjaaⁿ Leví na jndyowicantyjoo', matsaⁿntjom ljeii'ñeeⁿ na quia nn'aⁿ judíos diezmo ndaaⁿ, meiiⁿ na nn'aaⁿndyena ndo' mati cwiluiindye ntyee'ñeeⁿ tsjaaⁿ 'naaⁿ Abraham.

⁶ Saa juu Melquisedec, meiⁿ nchii cwiluiiñê tsjaaⁿ Leví jom, to'ñoom cwenta diezmo l'o Abraham, tsaⁿ na jnda tso Ty'oots'om nnom chiuu nnts'aaⁿ. Ndo' tcaⁿ Melquisedec na catio'naaⁿñe Ty'oots'om Abraham.

⁷ Ee ñ'oom na mayuu' ts'aⁿ na t'maⁿti cwiluiiñe matio'naaⁿñê ts'aⁿ na cjeti tseixmaⁿ.

⁸ Cantyja 'naaⁿ na waa quii'ntaaⁿ nn'aⁿ judíos, nn'aⁿ na cwito'ñoom diezmo, joona nn'aⁿ na cwiwje, saa ñ'oom' Ty'oots'om na jnda teiljeii matseinei'na' cantyja 'naaⁿ Melquisedec na cha'cwijom na ndicwaⁿ wanoom'm.

⁹ Jo' chii ndaaⁿ nntso ts'aⁿ na joo ntyee na la'xmaⁿna tsjaaⁿ Leví na je' cwito'ñoomna diezmo, mati tquiana diezmo cantyja 'naaⁿna nnom Melquisedec nc'e nquii Abraham.

¹⁰ Ee quia na tquiaa Abraham diezmo nnom Melquisedec xjeⁿ na tjacatjomñe tsaⁿñeⁿ jom, meiiⁿ na tyooluiiñe Leví saa cantyja na macwji' Ty'oots'om cwenta, nc'e nquii Abraham, jo' maty'iomna' na tquiaa Leví diezmo.

¹¹ To'ñoom nn'aⁿ Israel ljeii na matsa'ntjomna' cantyja 'naaⁿ ntyee tsjaaⁿ Leví na joona tsjaaⁿ Aarón na jndyowicantyyoo'. Quia jo' ts'iaaⁿ na ñel'a ntyee'ñeeⁿ, xeⁿ ndaaⁿ nlqueⁿna' ts'aⁿ na candaⁿñe jo nnom Ty'oots'om, maxjeⁿ taxocaⁿna' na nnc'oom cwiicheⁿ tyee na nchii cha'na ts'iaaⁿ na ñeseixmaⁿ Aarón saa nlcaⁿna' cwii tyee na nntseixmaⁿ ts'iaaⁿ cha'na juu na ñeseixmaⁿ Melquisedec.

¹² Ee quia na cwileijndyoo ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ ntyee, mati macaⁿna' na nleijndyoo ljeii na matseijndaa'ñena' ts'iaaⁿ na cwil'ana.

¹³ Ndo' nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa na cantyja 'naaⁿ matseineiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii, jom tuiiñê tsjaaⁿ cwiicheⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ Israel, ndo' cantyja 'naaⁿ tmaaⁿñeeⁿ, tjaa meiⁿ ncwii ts'aⁿ na jnda ñet'oom tyee.

¹⁴ Ee maxjeⁿ majndaa'ya na nquii na cwiluiiñe na matsa'ntjom jaa, tuiiñe tsjaaⁿ tmaaⁿ Judá, ndo' quia seineiⁿ Moisés cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ ntyee, ticwjaa'ñê ñ'oom cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿñeeⁿ.

¹⁵ Ndo' majndaa'ya na ljo' quia cwiwitquioo' na juu tyee cantyja 'naaⁿya matseijomna' jom cha'na Melquisedec,

¹⁶ na nchii ñeseixmaaⁿ tyee nc'e na mawaa ljeii na matseijndaa'ñena' cwaaⁿ tsjaaⁿ nn'aⁿ nla'xmaⁿna ntyee, saa nc'e na waa najndeii na wando' na tijoom catyuii'.

¹⁷ Ee matso Ty'oots'om na ljo' cantyja 'naaⁿ Cristo: 'U ñequii'cheⁿ matseixmaⁿ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.

¹⁸ Jo' chii ñ'oom na teijndaa'jndyee na tyotsa'ntjomna', 'ndiina', nc'e na tijndeina' na nlui'n'maaⁿñe ts'aⁿ cantyja 'naaⁿna', ticwil'uena'.

19 Ee ljeii na tqueⁿ Moisés meiⁿ cwii ts'aⁿ tîqueⁿ na' na candaa'ñe jo nnom Ty'oots'om. Saa waa cwiicheⁿ na matseinoomñe juuna' na la'xmaaⁿ ya cwii na candaa'ti na mañequiaana' na cwicantyjaa' n'ooⁿ ya na cantyja 'naaⁿ juu jo' matseicandyoo'ñena' jaa na m'aaⁿ Ty'oots'om.

20 Ndo' t'mooⁿ na mayuu' na ljo' nc'e ñ'oomtyeⁿ na seineiiⁿ. Nt'omcheⁿ ntyee na ñet'om, quia na t'omna ts'iaaⁿ, tjaa'naⁿ ñ'oomtyeⁿ tuaa cantyja 'naaⁿna.

21 Saa cantyja 'naaⁿ Ta Jesús ty'iomna' ts'iaaⁿ tyee jom ñequio ñ'oomtyeⁿ ee matso ñ'oom' Ty'oots'om na teiljeii:

Nquii na matsa'ntjom seineiiⁿ ñ'oomtyeⁿ

meiⁿ xotseichueiiⁿ eⁿ na seitioom:

“U ñequii'cheⁿ nntseixmaⁿ ts'iaaⁿ tyee cha'xjeⁿ ts'iaaⁿ na tyotseixmaⁿ Melquisedec.”

22 Nc'e juu ñ'oomtyeⁿ waa', ma'moⁿ ndyeyuna' na Jesús waa ñ'oom na candaa'ti cantyja 'naaⁿ aⁿ, nchiiti juu na tyowaa-jndyee.

23 Jeeⁿ jndyendye ntyee na tyom'aⁿ najndyee, ee leicaljoo'ndye ts'iaaⁿ ñeeⁿ nc'e na tyowjena,

24 saa nc'e na ticue' Jesús, jo' chii tjaa'naⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ tjaquiee' ts'iaaⁿ tyee na matseixmaaⁿ.

25 Jo' chii candaa'ya nndaⁿ nncwji'n'maaⁿ ñê cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'candyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ aⁿ, ee ticantycwii na wanoom'm ndo' na macaaⁿ nnom cantyja 'naaⁿna.

26 Jo' chii candaa'ya cwiluiiñe Jesús tyee na tjacantyja na macaⁿ na' jaa. Jom lju' ts'oom, tyootseitjooñê, juu na cwajndii tjaa'naⁿ na t'aa'na' jom, tiquich'eeⁿ cha'na cwil'a nn'aⁿ jnaⁿ, je' matseit'maaⁿ ñena' jom nandyeti cañoom'luee.

27 Meiⁿ ticaⁿ na' na cats'aaⁿ cha'na tyol'a nt'omcheⁿ ntyee na tjacantyja tyoluiit'maⁿ ndye, na 'io ndii 'io tyola'cwjeena quioo' na tyoñequiana jooyo' nnom Ty'oots'om, najndyee cwentaa jnaaⁿ nquieena ndo' nda jo' mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ. Saa xuii' na s'aa Jesús, ñejomndii' tquiaañe cheⁿ nqueⁿ na tueeⁿ eⁿ, cwii na macanda.

28 Ljeii na tqueⁿ Moisés tqueⁿ na' nn'aⁿ ts'iaaⁿ ntyee na ticandaa' la'xmaⁿ na. Saa ñ'oom na ndanquia tqueⁿ tyee Ty'oots'om maty'iomna' ts'iaaⁿ nquii Jnaaⁿ na tjaa yuu nty-cwii na tseixmaaⁿ na candaa'ñê.

8

Jesús cwiluiiñê na matioom'ñê ñ'oom cwentaaya

1 Cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa na matseinaⁿ cantyja 'naaⁿ ntyee, luua ñ'oom na t'maⁿ ti tseixmaⁿ na' na cha'tso. Cristo

matseixmaaⁿ tyee na tjacantyja na cwiluiit'maⁿñê cwen-
taaya. Jndā tjaaⁿ cañoom'lueecheⁿ. Je' mawacatyeeⁿ ntyjaa'
ts'o Ty'oōts'om ntyjaya na macwiluiit'maⁿñê,

² na mamandi'ntjoom naquii' yuu na tjacantyja na lju'
tseixmaⁿna', juu na s'aa nquii Ty'oōts'om, nchii nn'aⁿ l'a jo'.

³ Cwii cwii tyee na tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñe
cwity'ioomna ts'iaaⁿ jom na nntseicueⁿeⁿ quioo' ndo' na
ñequiaaⁿ jooyo' nnom Ty'oōts'om cwenta nn'aⁿ. Nc'e na
luaa', mati tcaⁿna' na waa na ñequiaa Jesucristo.

⁴ Xeⁿ na ndi m'aaⁿ tsjoomnancue, meiⁿ xoc'oomna' jom
na nntseixmaaⁿ tyee, ee m'aⁿ ntyee ljoōñe na cwinequia
quioo' nnom Ty'oōts'om cha'xjeⁿ matseijndaa'ñe ljeii na tqueⁿ
Moisés.

⁵ Wats'om yuu na cwindye'ntjom ntyee'ñeeⁿ, cwe'
tseixmaⁿna' ncwaaⁿ na jlui'tsjaaⁿ juu na waa cañoom'luee.
Nquiuuyaaya na cwe' ncwaaⁿ jo' ee quia to' Moisés na
nnts'aaⁿ wats'omliaa, matso Ty'oōts'om nnoom: “Queⁿ queⁿ
cwenta na catsa' juuna' cha'xjeⁿ na t'moōⁿya njom' quia
t'oom' sjo Sinaí.”

⁶ Saa nquii tyee na tjacantyja cwentaaya, mach'eeⁿ ts'iaaⁿ
yuu na xcweti cwiwit'maaⁿ, matseitjoom nn'aⁿ ñequio
Ty'oōts'om nc'e cwii ñ'oomtyeⁿ na xcwetina', na cajndati
ñ'oom chuuna' na tso Ty'oōts'om na nntseicanaaⁿ.

⁷ Juu ñ'oomtyeⁿ na seijndaa'ñe jndyee Ty'oōts'om, xeⁿ
tqueⁿna' na candaa'ndye nn'aⁿ, quia jo' tícaⁿna' cwiicheⁿ
ñ'oom.

⁸ Saa ljeii Ty'oōts'om na juu ñ'oom'ñeeⁿ tíqueⁿna' nn'aⁿ na
candaa'ndye jo nnoom, jo' chii tsoom:
Matso nquii Ta: Mancue'ntyjo xjeⁿ
na nlquaaⁿxcō ñ'oomtyeⁿ ñequio nn'aⁿ Israel ndo' ñequio nn'aⁿ
Judá.

⁹ Juu ñ'oom'ñeeⁿ tixotseijomna' ñequio ñ'oomtyeⁿ na seijn-
daa'ndyo ñequio weloona,

quia na t'uiya lueena

na tjeii'a jona ndyuaa Egipto;

saa nc'e na tícala'candaa'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ,

jo' chii 'ndiya jona, luaa' matso nqueⁿ na matsa'ntjoom.

¹⁰ Juu ñ'oomtyeⁿ na nntseijndaa'ndyo ñequio nn'aⁿ Israel
quia na nncue'ntyjo xjeⁿ,

luaa nntseixmaⁿna' matso nquii na matsa'ntjom:

Ñ'oom 'naⁿya na matsa'ntjomna', nncwjaa'ndyo jona'
naquii' nqueⁿna,

ndo' nntseiljeiya jona' naquii' n'omna.

Ja nntseixmaⁿya Ty'oōts'om cwentaana

ndo' jona nla'xmaⁿna nn'aⁿya.

11 Quia ljo'cheⁿ tixocaⁿna' na ca'moⁿ cwii cwii ts'aⁿ ndaa
nc'iaa',
oo ndaa nn'aaⁿaⁿ oo ndaa nt'omcheⁿ,
cha nnta'jnaaⁿna nqueⁿ na cwiluiiñe na matsa'ntjoom,
ee xjeⁿñeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ nnta'jnaaⁿna ja,
meiiⁿ ts'aⁿ na tit'maⁿ cwiluiiñe, meiiⁿ ts'aⁿ na tjacantyja na
matsa'ntjom.

12 Ndo' natia na cwil'ana nntseit'maⁿ ts'oⁿ
ndo' xocañjomti ts'oⁿya jnaaⁿna.

13 Quia na matseineiⁿ Ty'oⁿots'om cantyja 'naaⁿ cwii
ñ'oomtyeⁿ xco, ma'moⁿna' na jnda tquieeñe ñ'oom na tyowaa
jndyee ndo' juu na jnda tquiee tseixmaⁿna', mawaa xjeⁿ na
nntsuuna'.

9

Wats'om tsjoomnancue ndo' wats'om cañoom'luee

1 Juu ñ'oomtyeⁿ na tqueⁿjndyee Ty'oⁿots'om ñequio nn'aⁿ Is-
rael, jndaa' seijndaa'ñena' chiuu nla't'maaⁿndyena jom ndo'
na nl'ana cwii w'aaliaa.

2 Juu cuarto na cwe' we'yandyo cantyja 'naaⁿ w'aaliaa'ñeeⁿ
tyomeintyjee' xjo na tyocantyjo chom ndo' ñ'eⁿ cwii meiⁿsa
yuu na tyocantyjo ntyoo'. Cuarto'ñeeⁿ jndyuna' Cuarto Lju'.

3 Naxeⁿ liaa na ntyja na jnda we, tyowaa cwiiⁿcheⁿ cuarto
na jndyuna' na Lju'ticheⁿ Tseixmaⁿ.

4 Naquii' cuarto'ñeeⁿ tyowaa tio s'om cajaⁿ yuu tyola'co
ntyee suu ndo' cwii castom na tcween'eⁿna' s'om cajaⁿ. Ts'om
castom'ñeeⁿ tyowaa cwii xuaa na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaⁿ na
too'cheⁿ ñjom maná ndo' mati ñ'eⁿ ts'oom l'eii 'naaⁿ Aarón
na jndei'na' ndo' ñjom lcaa' ljo' na chona' ljeii ñ'oomtyeⁿ na
seijndaa'ñe Ty'oⁿots'om ñ'eⁿndyena.

5 Nacjoo' castom'ñeeⁿ tyocantyjo we querubines na tuii
ñequio s'om cajaⁿ. Joonaa' cwit'moⁿna' na m'aaⁿ Ty'oⁿots'om
ñequio nn'aⁿ. Ndyeyu nacjoo' tscaa' na ta' ndyoo castom'ñeeⁿ,
tjom lquii querubines'ñeeⁿ yuu cwiñequia ntyee niom quioo'
na jnda jla'cwjeena cha catseit'maⁿ ts'om Ty'oⁿots'om jaa nn'aⁿ
Israel. Jndye ñ'oom maniom na cwit'moⁿ cwii cwii nmeiⁿ,
saã ticaⁿna' na nlanãã'yâ cantyja 'naaⁿ joona' na maje'ndyo.

6 Quia na jnda teijndaa' cha'tso nmeiⁿ, nquiee ntyee 'io ndi
'io tyo'ooquie'na cuarto na we'yandyo na tyol'ana ts'iaaⁿ na
la'xmaⁿna.

7 Saã cuarto na jnda we, macanda tyojaaqueie' nquii
tyee na tjacantyja cwiluiit'maⁿñe, ndo' ñejom ndii' na cwii
cwii chu. Tyojaachom niom quioo' na cwila'cwjee nn'aⁿ
na cwila't'maaⁿndyena Ty'oⁿots'om. Niom'ñeeⁿ tyoñequiaaⁿ
cwentaa' jnaaⁿ nqueⁿ ndo' mati cwentaa' jnaaⁿ nn'aⁿ.

⁸ Ndo' na luaa' tuaa, ma'moⁿ Espíritu Santo na yocheⁿ na tyowaa wats'om liaa'ñeeⁿ, ticwanaaⁿ na nncjaquiee' meiⁿquia ts'aⁿ cuarto na lju'ticheⁿ tseixmaⁿna'.

⁹ Cha'tso nmeiⁿ la'xmaⁿna' cwii na ma'moⁿna' ndaaya ncuue meiiⁿñe, ee 'naⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ñequio quioo' na tyola'cwjeena na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om, ts'iaaⁿñeeⁿ tícandaa nlqueⁿna' jooa na la'xmaⁿna na candaaⁿndyena jonnom Ty'oots'om.

¹⁰ Ñ'oom'ñeeⁿ cwe' t'uiina' cantyja 'naⁿ na cwicwa'na ndo' na cwiwena ñequio nt'omcheⁿ nnom na maqueⁿlju'na' jooa. Saa cwe' tomti la'xmaⁿna' cwii na matsaⁿntjomna' chiuu na nc'omna, ndo' joo ñ'oommeiⁿ ñequiⁿ'cheⁿ tyowaa najndana' hasta xjeⁿ na seichuii' Ty'oots'om chiuu nla't'maaⁿndye nn'aⁿ jom.

Nioom' Cristo

¹¹ Saa jnda jndyo Cristo na cwiluiiñe tye na tjacantyja cantyja 'naaⁿ cha'tso naya na maniom. Juu wats'om yuu na mandi'ntjoom, yati ndo' candaaⁿti tseixmaⁿna', meiⁿ nchii nn'aⁿ 'a juuna' ee nchii tseixmaⁿna' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

¹² Jnda tjaqueⁿen yuu na lju'ticheⁿ wats'om cañoom'luee, saa nchii cha na ññequiaaⁿ nioom canch'ioo ñequio nioom quioo'ndyo nch'u, jom tquiaaⁿ nioom' nqueⁿ, meiⁿ ticaⁿna' na nnts'aannaaⁿaⁿ na ljo' ndo' nc'e jo', seijndaa'ñe na la'xmaaⁿya na ticatycwii na cwicalui'n'maaⁿndyo.

¹³ Ñ'oom na mayuu' quia tyolacandaaⁿndye ntyee nioom quioo'ndyo ñequio nioom canch'ioo nacjoo nn'aⁿ ñequio tsjaa' na tcoñe casondyecu, tyowaa najndei na tyola'xmaⁿ ts'iaaⁿmeiⁿ na tqueⁿ lju'na' nn'aⁿ cha nddaa nla't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

¹⁴ Ndo' nc'e na luaa' waa, juu nioom' Cristo mat'maⁿti waa najndei na matseixmaⁿna', ee cantyja 'naaⁿ najndei na matseixmaⁿ Espíritu Santo na ticantycwii na m'aaⁿ, Cristo tquiaañe cheⁿnqueⁿ nnom Ty'oots'om na seijomna' jom cha'na quioo' na candaaⁿñe ndo' nioom' jom matseilju'na' na m'aaⁿtyeⁿ n'oⁿya cantyja 'naaⁿ joo ts'iaaⁿ na wjaachuuna' jaa na nncwjaaya cha nddaa ndyaⁿntjooⁿya nnom Ty'oots'om na wando'.

¹⁵ Nc'e na luaa', tquiaañe Cristo na tueeⁿen cha cantyja 'naaⁿ cwii ñ'oom xco na matseijndaa'ñe nddaa nntseitjoom nn'aⁿ ñequio Ty'oots'om, ndo' na ljo' nddaa nntseit'maⁿ ts'oom nn'aⁿ jnaaⁿna na ñel'ana quia tyom'aⁿna nacje 'naaⁿ ñ'oomtyeⁿ na tyowaajndyee ndo' cha joo nn'aⁿ na ma'maⁿ Ty'oots'om nddaa nnto'ñoomna juu naya na tijoom ntycwii na jnda tsoom na ññequiaaⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ.

16 Quia matseiljeii ts'aⁿ tsom na matseijndaa'ñena' cwii na l'ue ts'om, ñ'oom na chuu tsom'ñeeⁿ, tjaa'naⁿ najndeiiina' yocheⁿ na ndicwaⁿ wando' tsaⁿ'ñeeⁿ.

17 Ee tsom na seiljeii ts'aⁿ na ma'moⁿ'na' chiuu waa na matseijndaa'ñe, tjaa'naⁿ najndeii tsom'ñeeⁿ yocheⁿ na wando' tsaⁿ'ñeeⁿ, xeⁿ jndā tueeⁿ'eⁿ quia jo' waa najndeii na matseixmaⁿ'na'.

18 Nc'e na ljo', ñ'oom na teijndaa' najndyee mati tqueⁿtyeⁿ'na' cwe' ñ'eⁿ nioom quioo'.

19 Ee quia na jndā sei'naaⁿ' Moisés cha'tso ljeii na matsā'ntjomna' ndāā nn'aⁿ Israel, quia jo' seityeeⁿ soo wee cwii ts'oom hisopo, seicanaⁿ'aⁿ soo'ñeeⁿ quii' nioom catsondyench'u ñequio nioom canch'ioo na tjoom'na' ñ'eⁿ ndaatoo, jndā jo' seicandaāñê niom'ñeeⁿ tsom na chuu ljeii'ñeeⁿ ndo' mati nn'aⁿ Israel.

20 Ndo' tsoom ndāāna: “Cantyja 'naaⁿ' niom'waa ma'moⁿ'na' na cwiljotypeⁿ ñ'oom na matsā'ntjomna' na matseijndaa'ñe Ty'oōts'om ñ'eⁿndyo'.”

21 Ndo' mati seicandaāñê niom'ñeeⁿ wats'omliaa ñequio cha'tso 'naⁿ na cwiwil'ue jo' jo' na cwila't'maaⁿ'ndyena Ty'oōts'om.

22 Cantyja 'naaⁿ' ljeii na matsā'ntjomna', mandyo na cha'tsoti 'naⁿ maqueⁿlju'na' ñequio niom', ndo' xeⁿ ticwe' niom', ticatseit'maⁿ ts'om Ty'oōts'om jnaaⁿ nn'aⁿ.

Tquiaañe Cristo na tueeⁿ'eⁿ, jo' na matseiljoom'm jnaaⁿ'ya

23 Ndo' na luaa', jo' chii tcaⁿ'na' na cwe' nioom quioo' cha queⁿlju'na' joo 'naⁿ na teil'ue quii' wats'omliaa na joona' jlui'tsjaaⁿ'na' joo 'naⁿ na niom cañoom'luee, sāā joo 'naⁿ'ñeeⁿ tcaⁿ'na' na cue' cwii na candaā'ti.

24 Ee Cristo, nchii tjaqueⁿ'eⁿ wats'om na ñell'a nn'aⁿ, cwii na cwe' jlui'tsjaaⁿ'na' wats'om na mayuu'cheⁿ na waa cañoom'luee. Jom tjaqueⁿ'eⁿ cañoom'luee yuu na matioom'ñê ñ'oom 'naaⁿ'ya jo nnom Ty'oōts'om.

25 Nchii tjaqueⁿ'eⁿ cañoom'luee na jndye ndii' na nncueeⁿ'eⁿ cwentaa nn'aⁿ, cha'xjeⁿ quich'ee tyee na cwiluiitquieñe jo ndāā nn'aⁿ judíos na chu ndo' chu mawjaaqueⁿ'eⁿ cuarto na macandā na lju' tseixmaⁿ'na' na ññequiaaⁿ nioom quioo'.

26 Ee xeⁿ na ljo' tcaⁿ'na', quia jo' jndye ndii' xjeⁿ na tqueⁿ Ty'oōts'om tsjoomnancue, nlcaⁿ'na' na cue' Cristo. Sāā ncueemeiiⁿ na mawjaantycwii cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue, ñejomndii' teitquioo'ñe Cristo, na tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ na nntseicanoom'm jnaaⁿ nn'aⁿ.

27 Ndo' cha'xjeⁿ na majndaa' na ñejom ndii' nncwjaāya na cha'tsondyo, ndo' jndā jo' nncu'xeⁿ Ty'oōts'om jaa,

28 maluaa' ñejomndii' na tquiaañe Cristo na tueeⁿeⁿ cha nntseinoom'm jnaaⁿ jndyendye nn'aⁿ. Ndā jo' nleitquioo'ñê na nnda we, nchii cwe' na nntseijndaa'ñê cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ nn'aⁿ, saā na nncwji'n'maañê nn'aⁿ na cwicantyjaa' n'om jom.

10

Ñejom tue' Cristo cwentaa cha'tsondye nn'aⁿ

1 Juu ljeii na tqeⁿ Moisés matseijomna' juuna' cwe' cwii ncwaaⁿ joo naya na tseixmaⁿ Cristo na quia nnto'ñiooⁿya, nchii tseixmaⁿna' cwii na nlqueⁿna' ts'aⁿ na candaā'ñe jo nnom Ty'oots'om. Nc'e na luaa', juu ljeii'ñeeⁿ tijoom candaā nlqueⁿna' na candaā' la'xmaⁿ nn'aⁿ na chu ndo' chu cwilacandyoo'ndyena na m'aaⁿ Ty'oots'om.

2 Ee cantyja 'naaⁿ ljeii'ñeeⁿ, xeⁿ waa na nndaā nlqueⁿna' ts'aⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaaⁿ, quia jo' jnda 'ndye nn'aⁿ Israel na cwila'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona.

3 Saā nc'e na chu ndo' chu ñejla'cwjeena quioo' cha catseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaⁿ na laxmaⁿna, na luaa' ñel'ana yacheⁿ s'aana' na tjañjoom' n'omna na ndicwaⁿ laxmaⁿna jnaⁿ,

4 ee tijoom jndaa nlju'ñe ts'aⁿ jnaaⁿaⁿ cwe' ee na cwiquioo nioom quioondyo ñequio canch'ioo.

5 Macwe' jo' quia jndyo Cristo tsjoomnancue, tsoom nnom Ty'oots'om:

Tileiquiaana' na nljoya ntyji' na cwe' quioo' cwila'cwjee nn'aⁿ, ñequio 'naⁿ na cwiñe'quiana na cwila't'maaⁿndyena 'u.

Jo' chii tquiaa' na ts'aⁿ ja cha nnc'iq cwentaa nn'aⁿ cha nntseit'maⁿ ts'om' jnaⁿ na la'xmaⁿna.

6 Tineiⁿ na cwila'cona quioo' ñequio nt'omcheⁿ na cwil'ana naya 'U cha nndaā nntseit'maⁿ ts'om' jnaaⁿna.

7 Jo' chii tsjoo:

“Llua ja Ta, waa ñ'oom na teiljeii cantyja 'naⁿya na matsona': 'U Ty'oots'om, jnda jndyo na nnts'aaya yuu na l'ue' ts'om', cha'xeⁿ ñ'oom na teiljeii cantyja 'naⁿya nacjoo' libro.”

8 Najndyee tso Cristo na tineiiⁿ Ty'oots'om quioo' na cwila'cwjeena na cwila'cona nnom tio, ñequio nt'omcheⁿ nnom na cwil'ana naya jom meiiⁿ juu ljeii na matsā'ntjomna' ñequio najndei'na' matsona' na cal'ana naljo'.

9 Jnda jo' tsoom: “Jnda jndyo na nnts'aa yuu na l'ue ts'om'.” Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' na matseityueeⁿeⁿ ñ'oom na cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' cha nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿna ndo' macwjaa'ñê ñ'oom xco na jnda we na ñejom ndii' nncue' Cristo cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ.

¹⁰ Jnda tqueⁿ Ty'oots'om jaa na lju' n'ooⁿya nc'e s'aa Jesucristo cantyja na l'ue ts'oom, na tquiaañe cheⁿnqueⁿ na tueeⁿ'eⁿ cwentaaya, ñejom tuii na ljo' cwentaa cha'tsondyoñ'aaⁿ.

¹¹ Ntyee cwentaa nn'aⁿ judíos na ñet'om nacje 'naaⁿ ñ'oom najndyee na tacatyeeⁿtyeⁿ, 'io ndi 'io mañe'joo mañe'joo ts'iaaⁿ tyol'ana na tyola'cwjeena quioo' cha nntseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joona. Saa tijoom candaⁿ na nntseicanduu' Ty'oots'om jnaaⁿ nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ jo'.

¹² Saa Cristo ñejom ndii' tquiaañê nnom Ty'oots'om na cueeⁿ'eⁿ cha ndaaⁿ nlu'ndyo cantyja 'naaⁿ jnaaⁿya. Jnda jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oots'om ntyjaya yuu na matseit'maaⁿñena' jom.

¹³ Je' meinom'm hasta xjeⁿ na nntsa' Ty'oots'om nn'aⁿ na jndoo jom na nntseijomna' naⁿñeeⁿ cha'cwijom ts'oom na ntyjo nc'eeⁿ,

¹⁴ ee ñejom ndii' na tquiaañê na tueeⁿ'eⁿ, ndo' nc'e na ljo', juu na candaⁿ na maqueⁿna' na lju' n'om nn'aⁿ na cwicantyyaa' n'omna jom, ticantycwiina'.

¹⁵ Ndo' mati nquii Espíritu Santo macwji'yuu'ñê na ljo' ndaaya, na tsoom:

¹⁶ Nqueⁿ na matsa'ntjoom tsoom:

“Luaa ñ'oom na nlquaⁿxco ñ'eⁿ nn'aⁿ Israel jnda na tjacaa jndye ntyu.

Nlquaⁿya ñ'oom na matsa'ntjomna' quii' n'omna, ndo' nntseiljeiya joona' naquii' nqueⁿna.”

¹⁷ Jnda jo' tsotyeeⁿcheⁿ:

Meiⁿ xocjaañjoom'ti ts'ooⁿya jnaaⁿna ñequio natia na cwil'ana.

¹⁸ Jo' chii quia jnda seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaaⁿ nn'aⁿ, tacaⁿtina' na cwicheⁿ nncue'nnda'.

Calacandyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'oots'om

¹⁹ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoyo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, cwiñ'ooⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya na ndyeyu macwitsaaquiaⁿya yuu na tseixmaⁿ na lju'ticheⁿ na m'aaⁿ. Ee nioom' Jesucristo mañequiaana' na wanaaⁿ na call'aaya na ljo'.

²⁰ Cwitsquiaaya jo' jo' cantyja 'naaⁿ nato xco. Juuna' mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Cristo seijn-daa'ñê natowaa' quia na tjaa'ñe ts'aⁿ lantsa tsei'ntsqueeⁿ'eⁿ. Na luaa' tjoom matseijomna' cha'cwijom quia na t'ioo' liaa tco na ñentyja yuu na tyowjaaquiee' tyee cuarto na macanda na lju'ticheⁿ.

²¹ Jesús cwiluiiñê tyee cwentaaya na tjacantyya na cwiluiit'maⁿñê na matsa'ntjoom nn'aⁿ na cwiluiindyee cwentaa' Ty'oots'om.

²² Jo' chii jndei'na' na cala'candyoo'ndyo na m'aaⁿ Ty'oots'om ñequio na xcwee'ya n'ooⁿya, ñequio na candaⁿya

na cwila'yu'ya n'ooⁿya ñ'eⁿñê, ee jnda seiljoom'm jaa naquii' n'ooⁿya cha tinc'ooⁿya na maco'tiana' nquiuuya na nntsaantyjaa'a jom, na jnda tmaaⁿ jaa na cha'waandyo ñequio cwii na matseijomna' ndaatoo lju'.

23 Caljoo'ndyotyaaⁿya ñequio ñ'oom na cwicantyjaa' n'ooⁿya. Til'aaya na we waa cantyja 'naaⁿ'na'. Ee ñ'oom na jnda tso Ty'oots'om ndaaya na nnts'aaⁿ, maxjeⁿ nntseicandaa'ñê.

24 Mati la'xmaaⁿya na cateijndeiya nn'aaⁿya na cwila'yu' cha na cantyja 'naaⁿ' jo' nntseiqueeⁿ'na' n'omna na mati nnc'omna na wi' n'omna nc'iaana, ndo' na cal'ana yuu na ya.

25 Tacal'aaya na ticala'jomndyo quia cwtjomndye nn'aⁿ na cwila'yu'. M'aⁿ nn'aⁿ na cwil'a na ljo' saa jaa quiaaya na t'maⁿ n'om cha'tsondye nn'aⁿ na cwila'yu'. Majndeiiticheⁿ je' na cwinty'iaaya na wjaawindyoo' na nncwjee'nnda' nquii Ta Jesús.

26 Ee xeⁿ cwil'aayaaya na nla'tjoondyo nnom Ty'oots'om ndo' macwita'jnaaⁿ'a ñ'oom na mayuu', tjaa'naⁿ cwiicheⁿ nnom na nnc'o juuna' ñequiondyo cantyja 'naaⁿ' jnaⁿ na cwil'aatyaaⁿ.

27 Xeⁿ cwil'aaya na ljo', macandā meiⁿndoo'na' na nncu'xeⁿ Ty'oots'om jaa, ee waa cwii na matseicaty'uena' ee ncuua chom na jeeⁿ w'ii na nnt'uiina' nn'aⁿ na cw'oo nacjoom'm.

28 Tyowaa na teiyo na meiⁿquia ts'aⁿ na tiñe'catseicandā ñ'oom na tqueⁿ Moisés, cwe' ñequio ñ'oom 'ndyoo meiiⁿ ñe'we ndyee ts'aⁿ na ntyjii na ljo' mach'ee tsaⁿ'ñeeⁿ, seijndaa'ñena' na cueeⁿ'eⁿ. Maxjeⁿ tjaa 'ñeeⁿ nnc'oom na wi' ts'om tsaⁿ'ñeeⁿ.

29 Nc'e na luaa' waa, c'oom'ya n'om'yo' cwanti na wi'ti nntjom cwii ts'aⁿ na matseyu' na mach'eeya jnaaⁿ'. Cha'cwijom macandyueeⁿ Jnda Ty'oots'om. Mach'eeⁿ na ticuee' ts'oom na juu nioom' Jesús na maqueⁿtyeⁿ'na' ñ'oom xco na matseijndaa'ñê, s'aaⁿ na cwe' cwantindyo niom'ñeeⁿ ndo' juuna' maqueⁿ'na' jom na tseixmaaⁿ cwentaa' Ty'oots'om. Matseijnaaⁿ' tsaⁿ'ñeeⁿ nquii Espíritu na cwiluiñe Ty'oots'om na jom jeeⁿ wi' ts'oom juu.

30 Ee manquiuuya na tso Ty'oots'om: “Ja tseixmaⁿya na nntioom nn'aⁿ nooⁿya cantyja na cwila'tjoondyena. Cha'tso na nnjoom, nncō nnts'aa na nntioomna.” Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na tsoom: “Nquii Ta Ty'oots'om nncu'xeeⁿ nn'aaⁿ'aⁿ cantyja na jnda jla'tjoondyena nnoom.”

31 Jeeⁿ cwajndii nlco'wi'na' ts'aⁿ na nncju'na' juu l'o Ty'oots'om na wando'.

32 Cjaañjoom'ya n'om'yo' ncuee na ñejndyocaana', quia na to'yo' na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, tyola'quiiyaya n'om'yo' na jeeⁿ wi' tyotjom'yo' na la'xmaⁿ'yo' cwentaaⁿ'aⁿ.

33 Ñ'eeⁿndyo 'o na tyocalui'jnaaⁿndyo' l'a nn'aⁿ ndo' na tyota'wi'na 'o jo ndaa nt'omcheⁿ, ndo' nt'omndyo' 'o tyoteijn-dei'yo' nn'aⁿyo' na cwila'y^u' na teinomna nawi'ñeeⁿ.

34 Mati t'om'yo' na wi' n'om'yo' nn'aⁿyo' na cwila'y^u' na too'ndyena w'aaⁿcjo, teijndei'yo' joona 'naⁿ na ñetcaⁿna'. Ndo' quia tjeii' nn'aⁿ 'naⁿyo' nc'e na cwila'y^u'yo', tyom'aⁿyo' na neiⁿ'yo' meiiⁿ na tjom'yo' na ljo'. Ee cwila'noⁿ'yo' na cañoom'luee waa cwii nnom na jndati tseixmaⁿna', na tixon-tycwiina'.

35 Jo' chii nc'e na nmeiⁿ' jnda teinom'yo', tica'ndyenc'uaa'ndyo' na cwicantyyaa' n'om'yo' Ty'o^ots'om, ee juuna' matseijndaa'ñena' na nnto'ñoom'yo' cwii na jeeⁿ jnda tseixmaⁿ.

36 Macaⁿna' na cala'quii n'om'yo' nawi' na cwiwinom'yo'. Ee na nl'a'yo' na ljo', nla'jomndyo' ñequio na l'ue ts'om Ty'o^ots'om ndo' na nnda^a ññequiaaⁿ na nnto'ñoom'yo' cha'tso na jnda toom na nnts'aaⁿ.

37 Ee waa ñ'oom'm na teiljeii cantyya 'naaⁿ' Cristo na matsona':

Nqueⁿ na waa ñ'oom na nncwjeeⁿeⁿ,
mawaa mawaa xjeⁿ na nncwjee'cañoom.
Tayo mancwjeeⁿeⁿ.

38 Ts'aⁿ na maquaⁿ na tjaa jnaⁿ tseixmaⁿ,
nnc'oom cantyya 'naⁿya nc'e na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿndyo;
saa xeⁿ l'cwe'ntyaaⁿ'aⁿ cantyya 'naⁿya,
xoc'o^oya na neiⁿ'ya jom.

39 Saa jaa ticala'xmaaⁿya cha'na nn'aⁿ na cwitjeii'l'cwee'ndye na cantyya 'naaⁿ' jo' cwitsuundye. Jaa la'xmaaⁿya nn'aⁿ na cwila'y^u'ya n'o^oya ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, ndo' na ljo' maqueeⁿ jaa na cwicalui'n'maaⁿndyo.

11

Matsona' na catseyu'ya ts'om ts'aⁿ ñ'eⁿ Ty'o^ots'om

1 Ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, majndaa'ya ntyjii na nlo'ñom ljo' na macantyyaa' ts'om jo nnoom. Ndo' mati maniom 'naⁿ meiiⁿ na tyoonty'iaa nda^aya.

2 Nc'e na tyola'y^u'ya n'om weloo nn'aⁿ Israel, jo' chii tjawee' ntyjii Ty'o^ots'om ñ'eⁿndyena.

3 Cantyya na cwila'y^u'ya n'o^o ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, cwila'no^o'a na tqueeⁿ tsjoomnancue ñequio tsjo'luee. Ndo' teil'uee'ñê 'naⁿ na xocanda^a nty'iaa' ts'aⁿ joona' na tqueeⁿ 'naⁿ na niom na cwinty'iaaya je'.

4 Abel tyotseyu'ya ts'oom. Nc'e na ljo' xcweti seit'maaⁿñê juu, nchiiti Caín. Ndo' nc'e na ljo' tyotseixmaaⁿ, tso Ty'o^ots'om na tjaa jnaaⁿ'aⁿ ndo' 'naⁿ na tyoñequiaaⁿ tjawee' ts'om. Ndo'

na tyotseyiyu'ya ts'oom, meiiⁿ na jnda_̄ tueeⁿeⁿ ndicwaⁿ matseijnooⁿoⁿ n'ooⁿya.

⁵ Mati Enoc tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o_oots'om. Wanoom'm quia na tjañ'oom jom cañoom'luee, ticueeⁿeⁿ. Taticaliu nn'aⁿ jom, ndo' cwitjoocheⁿ na nncjaañ'oom jom, ñ'oom' Ty'o_oots'om na teiljeii matsona' na tjaawee' ntyjii ñ'eⁿñê.

⁶ Xocjaawee' ntyjii Ty'o_oots'om ñ'eⁿ ts'aⁿ xeⁿ ticatseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿñê, ee cha na nntseicandyoo'ñena' ts'aⁿ ñ'eⁿñê, macaⁿna' na catseyiyu' na m'aaⁿ ndo' na t'maⁿ naya nnts'aaⁿ juu na xcweti mal'ue jom.

⁷ Nquii Noé, nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o_oots'om, quia na seicandii jom na nluii cwii na tijoom ñenty'iaa nn'aⁿ na tuii, seicanda_̄ñê ndo' s'aaⁿ w'aandaa cha nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ waⁿaⁿ. Ndo' nc'e na tyotseyiyoom'm, t'mooⁿ na nn'aⁿ tsjoomnancue la'xmaⁿ jnaⁿ sa_̄ nqueⁿ jlui'n'maaⁿñê nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿñê.

⁸ Mati Abraham tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o_oots'om. Jo' chii quia na t'maⁿ jom, seicañaaⁿ. Jluueⁿeⁿ tsjom'm na wjaⁿ ndyuaa na macanaaⁿaⁿ. Tjaaⁿ meiⁿ ticaljeiiⁿ yuu wjaayom.

⁹ Ndo' nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom, ñeseijomna' jom na tyom'aaⁿ tyuaa'ñeeⁿ cha'na ts'aⁿ na cwe' tyjee'ya, ndo' juuna' tyuaa na macanaaⁿaⁿ na tquiaa Ty'o_oots'om. Cwe' l'aaliaa tyom'aaⁿ jo' jo' ndo' majo'ti Isaac ñ'eⁿ Jacob na mañejuu ñ'oom tsoom na nndaana na nnts'aaⁿ.

¹⁰ Ee tyomeindoo'nty'iaañe Abraham na nncjaⁿ yuu waa tsjoom na jeeⁿ tyeⁿ tsiaⁿtsjo' ñ'eⁿ tuiina' na seijndaa'ñe nquii Ty'o_oots'om ndo' ñenqueⁿ s'aaⁿ juuna'.

¹¹ Mati nc'e na tyotseyiyu'ya ts'om Sara, meiiⁿ na jnda_̄ teinoom' xjeⁿ na nc'oom jnaaⁿ, ndo' mati nquii Abraham jnda_̄ tquieñeñ'eeⁿ, ty'oom Sara najneiⁿ na nnc'oom jnaaⁿ nc'e na tyotseyiyoom'm na tixotseitjooñe Ty'o_oots'om na nntseicanda_̄ñê ñ'oom na tso nnoom na nnts'aa.

¹² Nc'e na jeeⁿ ndya' tquieñe Abraham matseijomna' jom cha'cwijom cwii ts'oo. Sa_̄ meiiⁿ na ljo', tue'ntyjo na jndyendye nda ntseindacantyjoom cha'na jndyendye canjuu na m'aⁿ tsjo'luee, oo cha'na tei' ndyoo ndaluee, cwii na xocanda_̄ nncuncho ts'aⁿ.

¹³ Cha'tsondye naⁿm'aⁿl' tjana meiⁿ tîcato'ñoomna na jnda_̄ tso Ty'o_oots'om nda_̄na na nndaana, sa_̄ nc'e na tyola'yuyana n'omna, nty'iaatquiana jooⁿa' na jnda_̄ tso Ty'o_oots'om na nndaana ndo' tyom'aⁿna na neiⁿna ee jla'noⁿyana na la'xmaⁿna nn'aⁿ na cwe' m'aⁿyana ljooñe, cwe' cwiwino-myana tsjoomnancue.

¹⁴ Ndo' nn'aⁿ na cwilue na ljo', cwit'mooⁿndyeyuna na cwil'ueena cwii joo na tseixmaⁿna' tsjoomna.

15 Ee xeⁿ cwe' na tyeⁿ ñjom n'omna ndyuaa yuu na jnaⁿna, tijndeina' na nnc'oolcwee'na jo' jo'.

16 Saa tyola'queeⁿ n'omna na lquiena cwii joo na yati yuu na m'aaⁿ Ty'oots'om. Jo' chii tijnaaⁿaⁿ na cwiluena na cwiluiñê Ty'oots'om cwentaana, ee jndaⁿ sejindaⁿaⁿñê cwii tsjoom yuu na nnc'omna.

17 Tue'ntyjo na ñe'caljeii Ty'oots'om chiuu ts'om Abraham ñ'eⁿñê. Jo' chii nc'e na matseyu'ya ts'oom ñ'eⁿñe, tjañ'oom jnaaⁿ na ñecwiiñe na nnts'aaⁿ ñ'eⁿñe cha'xjeⁿ cwila'cwjee nn'aⁿ quioo' na cwila't'maaⁿndyena Ty'oots'om. Ljoya ts'oom na s'aaⁿ naljo' ee ntyjii jndaa'ñê na jndaⁿ tso Ty'oots'om nnoom chiuu nnts'aa.

18 Ñ'oom na jndaⁿ tso nnoom: “Cantyja 'naaⁿ Isaac jeeⁿ ndya' jndyendye nda ntseindacantyjo' nnc'om.”

19 Ee sei'nōⁿ Abraham meiiⁿ na cue' Isaac, saa waa na-jndei na matseixmaⁿ Ty'oots'om na nncwando'xco juu. Ndo' cantyja na seicandaⁿñê, maty'iomna' na to'ñomnaaⁿaⁿ jnaaⁿ, cha'cwijom na tue' tsaⁿñeeⁿ, jndaⁿ chii tando'nnda'.

20 Mati tyotseyu'ya ts'om Isaac ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ndo' tio'naaⁿñe ntseinaaⁿ Jacob ñ'eⁿ Esaú cantyja 'naaⁿ ndyu na wjaa wjaatina'.

21 Mati Jacob tyotseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om ee quia na mawaa xjeⁿ na nncueeⁿeⁿ, seit'maaⁿñê Ty'oots'om xjeⁿ na tio'naaⁿñê we ntseinda José cwe' ts'ooml'eii cwintyjee'ñê.

22 Mati José tyotseyu'ya cwii ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om. Quia na mancueeⁿeⁿ seineiiⁿ ndaaⁿ nn'aaⁿaⁿ nn'aⁿ Israel na nncwji'lcwe' Ty'oots'om jona ndyuaa Egipto. Ndo' sa'ntjoom quia na nlui na ljo', c'oochona ndei' sei'ts'o 'naaⁿaⁿ.

23 Ndo' mati nn'aⁿ na ndana Moisés tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om. Jo' chii jndaⁿ na tuiñê, tany'iuuna jom ndyee chi', ee tqeⁿna cwenta nchii cwe' meiⁿquia ts'aⁿ ndana, meiⁿ tícatyuena na sa'ntjom rey na cwje cha'tsondye yo'ndaa na naⁿnom.

24 Ndo' mati nquii Moisés tyotseyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om. Ee quia na jndaⁿ tue'ntyjo choom'm tatinquiaañê na nlue nn'aⁿ na jom tsoñeeⁿ yuscu jnda Faraón'ñeeⁿ.

25 Ee tjawee'ti ts'oom na matseijomñê ñequio nn'aⁿ na cwiluiindyew' cwentaa' Ty'oots'om meiiⁿ wi' tyotjoomna, nchiiti na nntseijomñê cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na cwila'neiiⁿndye nn'aⁿ.

26 Ee sei'nōⁿōⁿ na jndati tseixmaⁿna' quia cwicalui'jnaaⁿñe ts'aⁿ nc'e na matseixmaⁿ cwentaa' Cristo, nchiiti na jnda la'xmaⁿ s'om cajaan' ñequio nt'omcheⁿ na jeeⁿ cajnda na tyoniom Egipto quia jo'. Jom tyoqueⁿtyeeⁿ cwenta juu na jndati na nncō'ñoom na ñequiaa Ty'oots'om nnoom.

27 Ndo' nc'e na tyotseyiyu'ya ts'om Moisés, jlueeⁿeⁿ ndyuaa Egipto, meiⁿ tinquiaⁿ'aⁿ na matseiw'ii tyo na matsaⁿ'ntjom ndyuaa'ñeeⁿ jom, tî'ndiinc'uaa'ñê ee nty'iaaⁿ'aⁿ nquii na nñequiaa naya na nnaaⁿ'aⁿ.

28 Nc'e na tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, tqueeⁿ xuee Pascua ndo' santjoom na cala'candaⁿandye nn'aⁿ Israel niom' we ntyja ndyueel'a laana cha tintseicuee' ángel meiⁿcwii tsaⁿ's'a na tuiiñejndyee w'aa'ñeeⁿ nda nn'aⁿ Israel.

29 Nc'e na tyola'yuy'ya n'om nn'aⁿ Israel ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, jo' chii teinomna Ndaaluae Wee na s'aana' cha'cwijom tyuaatcwii. Saⁿ nn'aⁿ Egipto quia na l'ana na ljo', seitjomn-nda'na' ndaa, mana tjaⁿ.

30 Macantya 'naaⁿ' na tyola'yuy'ya n'om nn'aⁿ Israel, jo' chii taniaⁿ'ljo' tsjoom Jericó tquiaana' jo ndaⁿana jndaⁿ na tyowint-coomndyena ndiocheⁿ tsjoom'ñeeⁿ ntquiee' xuee.

31 Mati sculjaa' Rahab tyotseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Nc'e na teijneiⁿ nn'aⁿ Israel na ty'equeⁿ cwenta chiuu waa tsjoom'ñeeⁿ, jo' chii ticueeⁿ'eⁿ quia tjaⁿ nn'aⁿ tsjoom'm na tyoola'yuy'.

32 Ndo' cwaaⁿ nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jotseinaⁿ'tya cantya 'naaⁿ' na cwila'yuy'ya n'om ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Ee tileicju'naaⁿ'ñena' na nntseinaⁿ'ya cantya 'naaⁿ' Gedeón, Barac, Sansón, Jefe, David, Samuel, ndo' ñequio joo profetas.

33 Ee na tyola'yuy'ya n'om naⁿ'ñeeⁿ ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, jo' chii tyola'tyuii'na n'iaaⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa, tju'cjena' naⁿ'ñeeⁿ nacje 'naaⁿ nn'aⁿ Israel. Nt'omndye joona tyotsaⁿ'ntjomna nn'aⁿ ndyuaa'ñeeⁿ cantya na maty'iomyana'. Nt'omndye joona na tyola'yuy'na ñ'eⁿ Ty'o^oots'om jndaana na seicandaⁿ'ñê ñ'oom'm na jndaⁿ tsoom na nnts'aaⁿ. Ndo' juu Daniel na tyotseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, jndyaañê na tîcatquii liom jom quia tuee' nn'aⁿ jom ts'om tsue'w'aa quioo'ñeeⁿ,

34 ndo' nt'omndye joona nc'e na tyola'yuy'ya n'omna, jo' chii tîcwjena quia tiom nn'aⁿ joona ntom' na waljoo'cheⁿ na jmeiⁿ' chom, jlui'n'maaⁿndyena. Nt'omndye joona jndyaandyena quia teijndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ joona ñequio xjo. Ndo' nt'omndye naⁿ'ñeeⁿ na ñeteiwiina s'aana' na tco'yana' joona nc'e na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^oots'om. Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ jndaana na jeeⁿ jndaⁿ quia tyowaa ndia', hasta jleintyona meiⁿ'cheⁿ sondaro nc'e na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ'ñê.

35 Nt'om yolcu nc'e na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'o^oots'om, tando'nnda' nn'aaⁿna na jndaⁿ tjaⁿ.

Saⁿ nt'om nn'aⁿ na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ'ñê, l'a nn'aⁿ na tjanioomndyena ñequio na cwajndii tyoquiina' joona. L'ona meiiⁿ tyolue naⁿ'ñeeⁿ ndaⁿana na ndyaandyena xeⁿ nntjeii'ndyena cantya 'naaⁿ'aⁿ. Ee jla'nqⁿ'na meiiⁿ na nncw-

jena, saꞥ ntyjaa' n'omna na nlcwinnda'na na xcweti na nnta'ndo'na ñ'eñê.

³⁶ Ndo' nt'om nn'aⁿ jeeⁿ tyolajnaaⁿ nn'aⁿ joona na quit'maⁿ n'omna Ty'oots'om, nt'om tyola'sei'yaya nn'aⁿ jnaaⁿ na tyolayu'ya n'omna ñ'eⁿ jom, ñ'eeⁿndyena na tyochu'tyeⁿdye l'uaancjo ndo' ñ'eeⁿndyena na tyotioom nn'aⁿ joona l'aancjo.

³⁷ Ndo' nt'om nn'aⁿ na tyola'yuy'ya n'omna, tyola'cwjee nn'aⁿ joona ñ'eⁿ ljo'. Nt'om joona toⁿndyexcwena l'a nn'aⁿ ñ'eⁿ xjo sierra, oo ñ'eⁿ xjo espada. Nt'omndye joona cwe' ntjaⁿ canmaⁿ ñequio ntjaⁿ canch'ioo tyocwee'na. Tyom'aⁿna na nty'iaandyen'eⁿna, wl' tyotjoomna ndo' cwajndii tyol'a nn'aⁿ ñ'eⁿndyena.

³⁸ Nn'aⁿ tsjoomnancue meiⁿchjoo ticala'xmaⁿna na nnc'om naⁿñeeⁿ quii'ntaaⁿna, cwe' jnaaⁿ jo' joona meiⁿ cwe' tijndaa' yuu nnc'omna, aa quii' ntsjo, aa ndyuaa yuu tjaa nn'aⁿ c'om, aa quii' lue'ljo' ñequio lue'ndyuaa.

³⁹ Cha'tsondye naⁿm'aⁿ na tyola'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om jndaa' na tjawee' ntyjeeⁿ ñ'eⁿndyena. Saꞥ tîcandaana ñ'oom na jndaⁿ tsoom ndaꞥana na nnts'aaⁿ,

⁴⁰ ee waa cwii na yati na jndaⁿ seijndaa'ñe Ty'oots'om na nla'xmaaⁿya cha ñequii'cheⁿ nla'xmaⁿna na candaꞥ'ndyena ñ'eⁿndyo.

12

Canty'iaatyaaⁿ nnom Jesús

¹ Jeeⁿ t'maⁿ tmaaⁿ naⁿñeeⁿ na jndaⁿ t'mooⁿndyena na cwila'yuy'ya n'omna ñ'eⁿ Ty'oots'om. Jo' chii catjei'ndyo cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom na matseitsaaⁿñena' na tsantyooya cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' mati cantyja 'naaⁿ jnaⁿ na maju'tya'na' jaa. Ñequio na t'maⁿya n'ooⁿya cjoo' n'ooⁿya na nntsantyooya naxeⁿ Jesucristo.

² Ñequii'cheⁿ canty'iaatyaaⁿya nnom Jesús ee cantyja 'naaⁿ jom cwinaⁿ na cwila'yuy'ya n'ooⁿya ñ'eⁿ Ty'oots'om ndo' juu jo' nntseicandaꞥ'ñena' cantyja 'naaⁿ jom. Cwajndii tjoom na ty'ioom nn'aⁿ jom ts'oom'naaⁿ, saꞥ ticwjaa'ñê cwenta na seijnaaⁿna' jom na tueeⁿeⁿ jo' ee ntyjiicheeⁿ xeⁿ jndaⁿ teinom nawl'ñeeⁿ, nnc'oom na neiiⁿeⁿ. Jndaⁿ jo' tjawacatyeeⁿ ntyjaa' tio 'naaⁿ Ty'oots'om ntyjaya.

³ Jo' chii c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿ na s'aa Jesús na tyotseiquii ts'oom ñequio nn'aⁿ jnaⁿ na tyo'oo nacjoom'm cha tila'nchqueeⁿndyo' meiⁿ ticantycwii na t'maⁿ n'om'yo' na wi' na cwiwinom'yo'.

⁴ Ee meiⁿ na cwila'jndaⁿ'yo' nacjoo jnaⁿ, saꞥ tyootjom'yo' na nla'cwjee nn'aⁿ 'o.

⁵ ¿Aa jndā tsuu' n'om'yo' ñ'oom na matseijndo' Ty'oōts'om n'om'yo' na cwiluiindyō' ntseinaa'? Ee naquii' n'oom'm na teiljeii matsona':

'U jndaaya, tintiom ts'om' quia macwja' Ty'oōts'om 'u, tintycwii na t'maⁿ ts'om' quia matseitaaⁿ'aⁿ 'u.

⁶ Ee matseijnōōⁿōⁿ n'om nn'aⁿ na wi' ts'oom, ndo' ts'aⁿ na macwjaa'ñê cwentaaⁿ'aⁿ na cwiluiñê jnaaⁿ, matseiseiiⁿ'eⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ.

Luaa' ñ'oom tso Ty'oōts'om.

⁷ Jo' chii cala'quii n'om'yo' quia matseiseiiⁿ'eⁿ 'o ee na nl'a'yo' naljo' m'mōⁿ'na' na macwjaa'ñê na 'o cwiluiindyō' ntseinaaⁿ, ¿aa m'aaⁿ 'ñeeⁿ tiqui'maⁿ jnda?

⁸ Ee xeⁿ tiqui'maⁿ Ty'oōts'om 'o cha'xjeⁿ quich'eeⁿ ñequio nt'omcheⁿ ntseinaaⁿ, ma'mōⁿ'na' na nchii ntseinaaⁿ 'o, la'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na tijndaa' tsotyena.

⁹ Ee quia ñet'ōōⁿya na nch'uundyō, tyo'maⁿ lotyaaya jaa saā tyotue'ndyocjāā ndāana. Ndo' na luaa', chiuuti nntue'ndyocjāā jo nnom Tsotyāaya na m'aaⁿ cañoom'luee cha nntandoō'a cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

¹⁰ Nquiee lotyaaya cantyjati na jla'noⁿ'na tyo'maⁿ'na jaa quia na tcaⁿ'na', ndo' mati nquii Ty'oōts'om ma'maaⁿ jaa cha nlco'yana' jaa ndo' na nlqueⁿ'na' na lju' n'ōōⁿ cha'xjeⁿ nqueⁿ.

¹¹ Ñ'oom na mayuu' ticjaawee' n'ōōⁿya quia matseiseiiⁿ'eⁿ jaa, wi' nquiuuya, saā xeⁿ cwila'noōⁿ'a chiuu waa na ñeca'mōōⁿ ndāaya, nntantyoōⁿya na ya m'aaⁿya jo nnoom.

Teincuu' na nts'ōō ts'aⁿ na macwaⁿ Ty'oōts'om jom

¹² Jo' chii yuu na teijndyaa luee'yo' ñequio ndei'cantye'yo', c'om'yo' na jndā'yo'.

¹³ Calajnda'yo' na nnc'om'yo' nato yuu cha juu ts'aⁿ na jnda t'uōō x'ee ndāā nlco'xcwena' jom, meiⁿ ticwinioom'm.

¹⁴ Cjoo' n'om'yo' na tinc'om'ndiaa'ndyo' ñequio meiⁿcwii ts'aⁿ. Mati c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnom Ty'oōts'om, ee ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ na lju' ts'om, tixocuee' na m'aaⁿ.

¹⁵ Queⁿ'ndyo'ya'yo' cwenta na tjaa 'ñeeⁿ 'o na titseijomñe cantyja 'naaⁿ' naya na matseixmaⁿ Ty'oōts'om, tints'aana' na nntseijomna' tsaⁿ'ñeeⁿ cwii ts'ōō na jana' na matsei'ndaa'na' nn'aⁿ xeⁿ nleil'uee'ndyena juuna', hasta ndāā nncwjena.

¹⁶ Meiⁿcwiindyō' 'o tinc'oom'ñe ñequio cwiiⁿcheⁿ ts'aⁿ na cwe' luaa' meiⁿ ticats'aa ts'aⁿ na ticajnda ntyjeeⁿ joo naya na seijndaa'ñe Ty'oōts'om cha'xjeⁿ s'aa Esaú, ee na jom tuiiñejñeeⁿ, jo' chii we ndii' 'naaⁿ' tsotyeeⁿ nnaaⁿ'aⁿ saā cwe' cwii nantquie ñ'eⁿ seijndyoōñe juu naya'ñeeⁿ.

¹⁷ Ndo' manquiu'yo' na ndanquia quia na tcaⁿ na catio'naaⁿ'ñe tsotyeeⁿ jom, tīcatseyu' tsotyeeⁿ. Taticatseichuii' tsotyeeⁿ ñ'oom na tso meiiⁿ na jeeⁿ tyot'ioom.

18 'O tyootjom'yo' cha'na tjoom nn'aⁿ Israel. Joonā ty'entyjaa'na sjo Sinaí quia tquiaa Ty'oots'om ljeii naqui ndaana. Juu sjoñeeⁿ tyowaa chom na tyo'oowandii'ndye. Quia waa cwe' na jooñe, quia waa jaaⁿ ntom ndo' jndei tyom'aaⁿ jndye,

19 meiⁿ tyoondye'yo' jndyee' ntu na tyondye nañeeⁿ meiⁿ jndyee' nquii Ty'oots'om. Quia na jndye nañeeⁿ jñeeⁿeⁿ, l'ana ty'oo na tintseineiⁿtyeeⁿ ndaana.

20 Ee tileicalañ'oom'ndyena ñ'oom na sa'ntjom Ty'oots'om, na tsoom: “Meiⁿ ts'aⁿ ndo' meiⁿ qui^{oo}', xeⁿ nnto' na nnc-jaawa sjowaañe, cala'cwje'yo' joo ñ'eⁿ ljo' oo ñ'eⁿ lantsa.”

21 Juu na teitquioo' ndaana, jeeⁿ cwajndii seicaty'uenā hasta tso nquii Moisés: “Cwiteindyō na jeeⁿ macaty'ua.”

22 Saā 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Sjo Sión, tsjoom' nquii Ty'oots'om na wando', juu Jerusalén na m'aaⁿna' cañoom'luee, ndo' m'aⁿ meiⁿ meiⁿcheⁿ ángeles na cwila'jomndyena na cwila't'maaⁿndyena jom,

23 Cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaa' Ty'oots'om na jnda teiljeii ncueena libro cañoom'luee. 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ nqueⁿ na cwiluiñê na macu'xeeⁿ cha'tsondye nn'aⁿ, cwila'candyoo'ndyo' na m'aⁿ espíritu na laxmaⁿ nn'aⁿ na jnda tqueeⁿ na tjaa jnaⁿ la'xmaⁿna.

24 'O cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Jesús na seijndaañê ñ'oomtyeⁿ xco, 'o cwila'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ niom' na maqueⁿlju'na' jaa, na juuna' yati waa ñ'oom cantyja 'naaⁿna', nchiiti niom' Abel na tcwe'.

25 Jo' chii cal'andyo' cwenta na nchii na ticalañ'oom'ndyo' nqueⁿ na matseineiⁿ ndaaya. Ee xeⁿ tîcandyaandye nañeeⁿ na jndyena na seineiⁿ Ty'oots'om ndaana xjeⁿ ljoocheⁿ tsjoom-nancue, majndeiticheⁿ jaa na cwindyaa na matseineiⁿ nqueⁿ na m'aaⁿ cañoom'lueecheⁿ, tixocandyaandyō.

26 Xjeñeeⁿcheⁿ jndyee' Ty'oots'om s'aana' na teincwii' tyuaa saā je' matsoom: “Cwiicheⁿ cwii ndii' nchii cwe' nntseit-eincwii'a tyuaa, mati tsjo'luee.”

27 Ñ'oomñeeⁿ “cwiicheⁿ cwii ndii'” ma'moⁿna' na nquiñooⁿ tsjoomnancue ñequio tsjo'luee na tqueeⁿ cha nljoo'ndyetyeⁿ cha'tso na maqueeⁿ na tixocateincwii'na'.

28 Juu na matsa'ntjom Ty'oots'om na cwila'jomndyo, tjaa'na' cwii nnom na nntseiteincwii'na' juuna'. Cwa quiaaya na quianl'uaaⁿaⁿ cantyja 'naaⁿ jo' ndo' cala't'maaⁿndyo jom ñequio na xcwee' n'ooⁿya ndo' mati ñequio na jnda nquiuuya.

29 Ee nquii Ty'oots'om na cwila't'maaⁿndyo, cwiluiñê chom na matseindyueñena' cha'tso.

13

Nmeiiⁿ nncjaawee' ntyjii Ty'ooots'om ñ'eⁿndyo

¹ Ñequii'cheⁿ c'om'yo' na wi' n'om'yo' nc'iaa'yo' na cwila'yu' nc'e cwiluiindyoy' na nn'aaⁿndyo'.

² Tintsuu' n'om'yo' na nntei'xe'yo' nn'aⁿ na cwila'yu' na cwe' cwiquieya na m'aⁿyo'. Ee nt'om nn'aⁿ na jnda ñel'a na ljo', maángeles jnda ñetei'x'eena, meiiⁿ ticaliuna na ljo'.

³ Cjaañjoom' n'om'yo' nn'aⁿyo' na cwila'yu' na m'aⁿna w'aancjo. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿna na cha'cwijom ncjo'yo' m'aⁿyo' jo' jo' ñ'eⁿndyena, mati cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na wi' cwiwinomna na cha'cwijom nncjo'yo' wi' cwiwinom'yo'.

⁴ Cala'canda'yo' cantyja na tma'co'yo'. Nquii tsaⁿs'a c'oom na macanda ñequio scoom'm. Nquii yuscu macanda c'oom ñequio saaⁿaⁿ. Quia jo' m'aⁿ lju'na jo nnom Ty'ooots'om cantyja na m'aⁿna na we ca'na. Ee nncu'xeeⁿ joo nn'aⁿ na cwe' cwim'aⁿya ñequio nc'iaa.

⁵ Tila'queeⁿ n'om'yo' s'om. Caljoya n'om'yo' cwanti na cwileiñ'om'ti'yo'. Ee manquiiti Ty'ooots'om jnda tsoom: "Tijoom nntseitjoo na ññequiaya na macaⁿna' 'u. Tijoom 'ndiya 'u."

⁶ Manc'e na luaa' cwiñ'ooⁿt'maaⁿndyo n'ooⁿya na cwila'jomndyo na cwil'uuya ñ'oom na tso juu ts'aⁿ na seiljeii Salmos. Tsoom: Nquii Ta Ty'ooots'om mateijneiⁿ ja.

Jo' chii tixocaty'ua ljo' cwii nnom na nnda^a nnts'aa ts'aⁿ ñ'eⁿndyo.

⁷ Cjaañjoom' n'om'yo' nquiee nn'aⁿ na ñetuiitquiendye na tyot'mooⁿna ñ'oom' Ty'ooots'om ndaa'yo'. C'oom' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ na tyola'canda^andyena ndo' cala'yu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê cha'xjeⁿ tyol'a joona.

⁸ Jesucristo ñecwii xjeⁿ cwiluiñê xuee wja, je' ndo' cha'tsoti ndyu.

⁹ Tiñequiandyoy' na nt'omcheⁿ nnom ñ'oom na ñomquiiana' na cwiñequia nn'aⁿ na nnc'oochoondyena' 'o xjeⁿ 'naaⁿna'. Ee xcweti na nntsanajnda^aya cantyja 'naaⁿ naya na matseixmaⁿ Ty'ooots'om, nchii cwe' aa cwicwaa'a oo aa ticwaa'a cwii nnom nantquie, ee joo jo' meiⁿ ticateijndeina' nn'aⁿ jo nnoom.

¹⁰ 'O manquiuyoy' naquii' wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos waa tio yuu na cwindye'ntjom ntyee. Cwicwa'na cantyja 'naaⁿ jo', sa^a jaa xuii', cwila't'maaⁿndyo cantyja na jñoom Cristo ts'oom'naaⁿ, juuna' tseixmaⁿna' tio cwentaaya, ndo' nquiee ntyee'ñeeⁿ, tila'xmaⁿna na nlcwa'na cantyja 'naaⁿna'.

¹¹ Juu tyee na tyoluiitquieñe na tyoch'ee ts'iaaⁿ wats'om 'naaⁿ nn'aⁿ judíos, tyojaachom nioom quioo' na jnda seicwjeⁿ. Tyojaaqueⁿeⁿ ñ'eⁿ juuna' naquii' cuarto na tjacantyja

na lju' tseixmaⁿ, cha ndaa nntseit'maⁿ ts'om Ty'o^ots'om jnaaⁿ cha'tsondye nn'aⁿ judíos. Saa jo ndo' nnom tsjoom tyola'coñ'eⁿna joo quioo'ñeeⁿ.

12 Jo' chii mati Jesús tquiaañê na jla'cuae' nn'aⁿ jom jo ndo' nnom tsjoom Jerusalén. Tioo nioom'm jo' jo' cha queⁿlju'na' jaa jo nnom Ty'o^ots'om.

13 Manc'e jo' catsaaya na m'aaⁿ Jesús nnom tsjoom na cwila'jomndyo juu na jlui'jnaaⁿñê.

14 Saa jaa na m'aaⁿya tsjoomnancuewaañe, tjaa'naⁿ cwii tsjoom na m'aaⁿtyeⁿna' yuu ya nnc'o^ontyaaⁿya. Jaa cwil'uaatcuundyo juu tsjoom na quia nncwjee'.

15 Jo' chii ñequii'cheⁿ la'xmaaⁿya na cala't'maaⁿndyo Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ Jesucristo, cwii na jeeⁿ cjaawee' ntyjeeⁿ na nl'uuya: Caluiit'maⁿndyu'.

16 Tintsuu' n'om'yo' na nl'a'yo' naya nt'omcheⁿ nn'aⁿ. Catei-jndei'yo' nt'om nc'iaa'yo' 'naⁿ na matsei'tjoona' jona. Ee na mach'ee ts'aⁿ nmeiⁿ jndati ntyjii Ty'o^ots'om, nchiiti quia matseicuae' ts'aⁿ quioo' na matsei'maaⁿñe jom.

17 Cala'canda^andyo' ndaa nn'aⁿ na cwiluiitquiendye jo ndaa'yo'. Cala'ñ'oom'ndyo' na cwitsa'ntjomna ee cwiqueⁿna cwenta cantyja 'naaⁿyo' ndo' ñequiana cwenta nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿ ts'iaaⁿ na cwil'ana. Na nla'canda^andyo' jo ndaana nquioo na neiiⁿna ts'iaaⁿ na cwil'ana, nchii na nnc'omna na chjoo' n'omna.

18 Calanei'yo' nnom Ty'o^ots'om cantyja 'naaⁿyâ. M'aaⁿyâ na titia nquiuyâ jo nnoom ndo' l'ue n'o^onyâ na ñequii'cheⁿ cal'aayâ cha'tso cha'xeⁿ na maty'iomyana'.

19 Cataⁿyo' nnom Ty'o^ots'om na ñequiaaⁿ na tyuaa' ndaa nncjocando^o'nnda'a 'o.

Naya na macaⁿ ts'aⁿ na seiljeii cartawaañe

20 Nquii Ty'o^ots'om na mañequiaaⁿ na meiⁿcwii ñomtiuu tic'o^onyâ jo nnoom, na tquiaaⁿ na tando'xco Ta Jesucristo, nqueⁿ na cwiluiinê na mateix'eeⁿ canmaⁿ ntsmeiiⁿeⁿ na tqueⁿtyeeⁿ ñ'oomxco ñ'eⁿ nioom'm,

21 quiaaⁿ cha'tso na macaⁿna' 'o cha nla'xmaⁿyo' na canda^andyo' jo nnoom na nl'a'yo' yuu na l'ue ts'oom. Cats'aaⁿ ñequiondyô yuu na l'ue ts'oom nc'e Jesucristo. Ñequii'cheⁿ catsei'maaⁿñena' jom. Caluii na ljo'.

22 'O nn'aⁿya na cwilayu'yo', macaⁿa na candye'yo' ñ'oommeiⁿ na mañequiaana' na t'maⁿ n'om'yo'. Ee chjoowi' ñ'oomwaañe na matseicwan^onyâ na m'aⁿyo', titco juuna'.

23 Caliu'yo' na m'aaⁿcandyaañe juu nn'aⁿya Timoteo. Xeⁿ nleityuaaⁿaⁿ na nncwjee'cañoom ja, nntsaaya ñe'cwi ñ'eⁿñê quia na jocando^o'a 'o.

24 Candu'yo' na xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwilui-itquiendye tmaaⁿl na cwitjomndyo'. Mati xmaⁿndye cha'tso nn'aⁿ na cwiluiindye cwentaa' Ty'oo^ts'om jo' jo'. Joo nn'aⁿ ndyuaa Italia na cwila'yu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.

25 Quiaa Ty'oo^ts'om na candaa' na nto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ.

Carta na seiljei Santiago

Xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'y^u' na jleinom

¹ Ja Santiago na cwiluiindy_o mosoo' Ty'oots'om ndo' Ta Jesucristo. Matseicwanoⁿya na xmaⁿndyo' 'o nn'aⁿ na canchoo'we ntmaaⁿl jaa nn'aⁿ Israel na jnda' t'oom'ndyo' cha'waa tsjoomnancue.

M'aaⁿc'eeñe Ty'oots'om na nntseijnooⁿoⁿ ts'om ts'aⁿ

² 'O nn'aⁿya na cwila'y^u'yo', matsona' na c'om'yo' na neiⁿ'yo' cantyja 'naaⁿl cwii cwii nnom nawi' na cwiwinom'yo'.

³ Ee manqui^u'yo' quia maqueⁿna' xjeⁿ juu na cwila'y^u'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om, matseijndaa'ñena' na nnc'om' niom'cheⁿ n'om'yo'.

⁴ Ndo' quiandyo' na juu na m'aaⁿ niomcheⁿ n'om'yo', cats'aana' na canda^a'ndyo' jo nnom Ty'oots'om cha nla'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ na wjaaquieendye cantyja na cwila'y^u' na meiⁿncwii titseitjoona' 'o.

⁵ Xeⁿ m'aaⁿ cwiindy^o' 'o na matseitjoona' na jndo' ts'om, caⁿ juuna' nnom Ty'oots'om, ee jom nchii cwe' xjeⁿ ññequiaaⁿ ndaa^a'yo' meiⁿ tiquitseitiaaⁿ'aⁿ ts'aⁿ na macaⁿ.

⁶ Ndo' quia cwitaⁿ'yo' nnoom, cal'a'yo' naljo' na cwila'y^u'ya cwii n'om'yo' ñ'eⁿñê tinc'om'yo' na we waa m'aaⁿl n'om'yo', ee ts'aⁿ na luaa' m'aaⁿl ts'om, matseijomna' juu cha'cwijom nmoⁿ ndaaluee, na lomañjaaⁿ maleiñ'oomñe jndye juuna'.

⁷ Ts'aⁿ na laa'ti' m'aaⁿl ts'om tintseitiuu na ññequiaa Ty'oots'om ñ'oom na macaⁿ.

⁸ Ee jom xuee je' matseitioom cwii nnom, saa' 'io jnda' xuii' na m'aaⁿl ts'oom, jo' chii tiñe'cwii nnom na wjaam'aaⁿ.

Cantyja 'naaⁿl ts'aⁿ na nty'iaa'ñe ndo' ts'aⁿ na tyañe

⁹ Nn'aaⁿya na nty'iaa'ñe macaⁿna' na c'oom na neiiⁿ'eⁿ na matseiwendye Ty'oots'om jom.

¹⁰ Ndo' tsaⁿtya na matseyu' macaⁿna' na c'oom na neiiⁿ'eⁿ xeⁿ na maju'cje Ty'oots'om jom. Ee tsaⁿtya matseijomna' jom cha'na ljaa' 'naaⁿl tscojnda^a na tiyo ntyjana'.

¹¹ Ee quia na nlui' ñe'quioom' ndo' xeⁿ jnda' teijmeiⁿ'ya, nlcaaⁿ tscojnda^a ndo' mati ljaa' 'naaⁿna' cwiquiaa, mana cwintycwii na jeeⁿ neiⁿncoo'na'. Maluaa' matseijomna' cwii tsaⁿtya, cwintycwiiñe naquii' cha'tso ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ.

Canañe ts'aⁿ quia na ñe'cats'aana' xjeⁿ jom

¹² Mañequiaana' na neiiⁿ' ts'aⁿ quia na cwinañe na maqueⁿna' xjeⁿ juu ndo' ticats'aa jnaⁿ. Ee quia na jnda' jnaⁿñe nncol'ñom na ticantycwii na nncwando' ee jnda' tso

Ty'oqots'om na ñnequiaaⁿ jo'. Matseijomna' juuna' cha'cwijom corona na nnto'ñoom nn'aⁿ na wi' n'om jom.

13 Quia na mach'eena' ts'om ts'aⁿ na ñe'cats'aaⁿ cwii nnom natia, tintseitoom na Ty'oqots'om mach'ee na ljo' ee jom tyooch'eena' ntyjeeⁿ na ñe'cats'aaⁿ natia, meiⁿ titseijndaa'ñe na cats'aa ts'aⁿ naljo'.

14 Saa mach'eena' xjeⁿ ts'aⁿ quia na mañequiaañê nnom juu natia na matseiqueeⁿ ts'oom, ndo' juu na matseiqueeⁿ ts'oom mawjaañ'oomna' jom xjeⁿ 'naaⁿna'.

15 Ndo' quia na jnda jnda s'aa ñ'omtiuu 'ñaanⁿ ts'aⁿ na cats'aaⁿ yuu na l'ue ts'omna', quia jo' mana wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñê.

16 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo' na jeeⁿ wi' ts'oqⁿya 'o, tañequiandyo' na ñnequiunna'aⁿna' 'o na nla'tiuyuoyo' na nquii Ty'oqots'om mach'eeⁿ na cwila'tjoondyo nnoom.

17 Nquii Tsotyaaⁿya Ty'oqots'om na m'aaⁿ nandye mañequiaaⁿ cha'tso nnom na cwito'ñooⁿya na jeeⁿ ya laxmaⁿna' ndo' candaⁿna'. Jom ñecwii xjeⁿ cwiluiñê, meiⁿ tyootseichuiñê cha'xjeⁿ cwichuii' ncwaⁿ'.

18 Nqueⁿ nc'e na l'ue ts'oom, tqueeⁿ jaa na tuiindyoxcoo quia jla'yuu'a ñ'oom'm na cwiluiñena' na mayuu'. S'aaⁿ na ljo' cha nlqueⁿna' jaa cha'cwijom ntjom na cwiwe'jndyee quii'ntaaⁿ cha'tso na jnda tqueeⁿ.

Calacandaⁿndyo cha'tso na matsa'ntjom ñ'oom' Ty'oqots'om

19 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoyo' na wi' ts'oqⁿya, ticwiindyoyo' catseiqueeⁿna' ts'om na candiia ñ'oom' Ty'oqots'om. Tinc'oom na jeeⁿ cjee 'ndyoo na ndoo' mantyjii ljo' ma'moⁿna'. Meiⁿ nchii na nntseiteincuu'ñe na nntseiw'ii x'iaa'.

20 Ee quia na matseiw'ii ts'aⁿ x'iaaⁿna', tyooch'eeⁿ yuu na maty'iomyana' na l'ue ts'om Ty'oqots'om na cal'aaya.

21 Cwe' nc'e jo', cha'tso na cwajndii na la'xmaⁿ nn'aⁿ ñequio cha'tso na waljoo'cheⁿ na tia na cwil'ana, catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ'. Ndo' ñequio na cwitue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ty'oqots'om, cala'ljo'yo' ñ'oom'm na jnda jnoom'm naquii' n'om'yo', na cantyja 'naaⁿ juuna' nndaⁿ nluin'maaⁿndyo'.

22 Saa tjaa yuu mateijndeina' na cwe' mandii ts'aⁿ ñ'oom naya, xeⁿ nchii macaⁿna' na nnts'aaⁿ ljo' na matsona', ee xeⁿ tical'a'yo' naljo' cwinquio'nn'aⁿndyo' che'ncjo'yo'.

23 Ee ts'aⁿ na cwe' tomti mandii ñ'oom'ñeeⁿ ndo' ticats'aa ljo' na matsona' matseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'na ts'aⁿ na manty'iaa' nnom ñ'eⁿ tsjo'jnom.

24 Tsaⁿñeeⁿ ntyjeeⁿ chiuu waaⁿ xjeⁿ na manty'iaaⁿaⁿ tsjo'jnom, saa quia na n'ñeeⁿ na manty'iaaⁿaⁿ juuna' mana cwitsuu' ts'oom chiuu waaⁿ.

25 Saa tsaⁿ na tyeⁿ ñjom ts'om ñ'oom na mandii, ndo' maqueⁿya cwenta chiuu xcwe matsaⁿntjom ljeii na matseicandyaañena' jaa ndo' tyeⁿ meiⁿntyjee' na matseicandaⁿ chiuu matsaⁿntjomna', tsaⁿñeeⁿ nnc'oom na neiiⁿeⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso na mach'eeⁿ.

26 Xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na matseitiuu na macandaⁿ juu jeeⁿ xcwe mach'ee saa ticats'aa xjeⁿ tsa, quia jo' manquiuⁿnn'aⁿñe cheⁿnquii, ndo' ñ'oom na matseitiuu jo' tjaa yuu l'uena'.

27 Jo nnom Ty'oqots'om, ñ'oom na xcweti ndo' lju' tseixmaⁿ na cwila'yuu'a, luaa matsona': Cateijndei ts'aⁿ ndyeñeeⁿ na jndaⁿ tjā tyendyee, ndo' yolcu na jndaⁿ ljondye na tjā s'aa, cateijndei ts'aⁿ jona nawi' na cwitjoomna ndo' tintseiquii'ñe ñequio natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

2

Tical'a'yo' na cwe' jndaa' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyo'

1 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoy' ñequio Ta Jesucristo, jom tja-cantyja na cwiluiit'maⁿñê. L'ue ts'oom na til'a'yo' na cwe' jndaa' nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyo'.

2 Nnts'aana' na wjaaqueie' cwii ts'aⁿ yuu na cwitjomndyo' na ndii' tseix'ii s'om cajan' ts'o ndo' cwee liaa na ya. Ndo' mati wjaaqueie' cwii ts'aⁿ na cwee liaa na cwantindyo,

3 saa 'o nla'ñ'oom'ndyo'ti'yo' ts'aⁿ na cwee liaa na ya, ndo' ndu'yo' nnoom: “Cajmaⁿ l'joo yuu na yati”, saa nnom ts'aⁿ na jñeeⁿñe nndu'yo': “Luaa' cwintyje’”, oo “Luaa' cajmaⁿ nomtyuaa’”,

4 ndo' na luaa' cwil'a'yo' cwit'moⁿ cheⁿncjo'yo' na cwe' jndaa' 'ñeeⁿ na cwiluiit'maⁿñeti quii'ntaaⁿyo', ndo' naljo' ma'moⁿna' na tis'a cwila'tiuu'yo', tixcwe cwitjei'yo' cwenta.

5 'O nn'aⁿya na cwila'yuyoy' na jeeⁿ wi' ts'oqⁿya, candye'yo' ñ'oomwaa: Nn'aⁿ tsjoomnancue na nty'iaandye, jndaⁿ tjei' Ty'oqots'om jona na laxmaⁿna na tyandyena nc'e na cwila'yuyoya n'omna ñ'eⁿñê, nc'e na candya' n'omna jom, nnto'ñoomna cantyja na matsaⁿntjoom cha'xjeⁿ na jndaⁿ tqueeⁿ na nnts'aaⁿ.

6 Saa 'o je', yacheⁿ cwil'a'yo' na catseijnaaⁿna' ndyeñeeⁿ ndo' ¿aa nchii manaⁿtya cwinchjeena 'o? Ndo' jona cwilei'cho xjeⁿnaaⁿna 'o jo ndaaⁿnaⁿmaⁿiaaⁿ.

7 Ndo' aa chii majoo naⁿtya cwila'neiⁿna ñ'oomntjeiⁿ nacjoo' xuee nqueⁿ na jeeⁿ jnda tseixmaⁿna' na cantyja 'naaⁿ juu jo' matseicajndyuna' 'o.

8 Waa ljeii na tjacantyja na matsa'ntjomna'. Luaa matsona': "C'oom' na wi' ts'om' x'ia' cha'xjeⁿ na jnda ntyji' ñequio nncu'." Xeⁿ na mayuu'cheⁿ cwila'canda'yo' ljeii'ñeeⁿ, quia jo' ya cwil'a'yo'.

9 Saa xeⁿ cwe' jndaa' 'ñeeⁿ na cwila't'maa'ndyo'ti'yo', mach'eena' na waa jna'nyo' ee cwila'tjoondyo' jo nnom ljeii 'naa' Ty'oots'om na matsa'ntjomna'.

10 Ee xeⁿ matseicanda'ñe ts'aⁿ cha'tso ljeii'ñeeⁿ, saa matseitjoone cantyja 'naa' cwii joona', matseijndaa'ñena' na waa jnaa'aⁿ jo ndaa cha'tso ljeii'ñeeⁿ.

11 Ee nquii Ty'oots'om na tso: "Tinc'oom'ya' ñequio cwiicheⁿ ts'aⁿ", majom matsoom: "Tintseicue' ts'aⁿ." Jo' chii xeⁿ na tyooche' na cwe' m'aa'nyo' ñ'eⁿ cwiicheⁿ ts'aⁿ, saa nntseicue' ts'aⁿ, maxjeⁿ jnda seitjoondyu' nnom cha'waa ljeii'ñeeⁿ.

12 Jo' chii maca'na' na cal'andyo' cwenta ñ'oom na cwila'nei'nyo', ndo' ljo' na cwil'a'yo', cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na maxjeⁿ nquiu na mei'chiuucheⁿ nleijndaa' ñ'oom 'naa' nnts'aa ljeii na matseicandyaañena' jaa.

13 Ndo' nn'aⁿ na t'c'om na jnda nquiu nc'iaa, quia na nntu'xe'ndye nn'aⁿ, tjaa'na'ñeeⁿ nnc'oom na wi' ts'om joona. Saa nn'aⁿ na t'om na wi' n'om nc'iaa, na'ñeeⁿ nlui'yana quia na nntu'xe'ndye nn'aⁿ.

Cal'aaya yuu na maty'iommyana' nc'e na cwilayuu'a

14 'O nn'a'nyo' na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'oonya, ¿yuu l'ue na nntso ts'aⁿ na matseyiu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'oots'om, saa tjaa na mach'eeⁿ na ma'mo'na' na ljo'? Na luaa' ts'oom, ¿aa ndaa nlui'n'maa'ñê?

15 Cal'uu, xeⁿ m'aa' cwii nn'aa'nyo' na tsa's'a oo tsa'scu na matseitjoona' liaana ndo' nantquie na nlcwa'na na ticwii xuee,

16 ndo' cwiindyo' 'o nntso ndaana: "Catsa'to'yo'." Ty'oots'om catio'naa'ñê 'o na nlcwee'yo' liaa ndo' na nlcwa'cjaajo'yo', saa xeⁿ tinquaa' ljo' na maca'na' joona, ¿yuu nnteijndei ñ'oom na luaa' tsu' ndaana?

17 Maluaa' cantyja 'naa' ñ'oom na matseyiu'ya ts'om' ñ'e'ñê xeⁿ tjaa'na' ts'iaa' coch'eena' ñ'e'ndyu' quia jo' ma'mo'na' na ticwando'na' naquii' ts'om'.

18 Nnts'aache'na' na cwiindyo' 'o nntso: "U matseyiu'ya ts'om' ñ'e' Ty'oots'om ndo' ja mats'aa yuu na maty'iommyana'." Xeⁿ na ljo', ca'mo'na' na matseyiu'ya ts'om' ñ'e'ñê mei' tyoowitquiao' ñequio na mache', ndo' ja ñequio ljo' na mats'aaya m'mo'nyo' na matseyiu'ya ts'oonya ñ'e'ñê.

19 'U matseyiu' na ñecwii Ty'oots'om m'aa', ya na ljo' mache', mati na'ndii maluaa' cwila'yu'na ndo' cwhiteindyena na nquiana.

20 Tintsa' na cwe' ntjeiⁿndyu'to', queⁿ'ya' cwenta. Na cwe' na nntso ts'aⁿ na matseyiyu'ya ts'oom ñ'eⁿ Ty'o^ots'om, saa cantyja na mach'eeⁿ tyoowitquioo' na mayuu' na ljo', quia jo' juu na matseyiyu'ya ts'om', matseixmaⁿ'na' ts'oo.

21 Cjaañjoom' n'om'yo' ljo' na s'aa welooya Abraham, jo' na tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na tacatseixmaaⁿ jnaⁿ ee na tquiaaⁿ ti'jnaaⁿ Isaac na cue' cwentaa' Ty'o^ots'om.

22 Queⁿ cwenta ñ'oomwaa' cantyja 'naaⁿ Abraham, cantyja na s'aaⁿ ma'moⁿ'na' na tyotseyiyu'ya ts'oom ndo' juu jo' matseicandaⁿ'ña' cantyja na luaa' s'aaⁿ.

23 Ndo' na luaa' s'aaⁿ seicandaⁿ'ña' ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii na matsona': "Tyotseyiyu'ya ts'om Abraham ñequio Ty'o^ots'om, jo' na tqueⁿ'na' jom na tjaa jnaⁿ cwicotseixmaaⁿ, ndo' seicajndyuna' jom ts'aⁿ na jeeⁿ ya ñ'oom juu ñequio Ty'o^ots'om."

24 Ndo' na ljo', ¿aa cwiqueⁿ'yo' cwenta? Nchii tomti maco'ñom Ty'o^ots'om ts'aⁿ cwe' cantyja na matseyiyu'ya ts'om ñ'eⁿñê saa mati cantyja na mach'ee.

25 Majo'ti tuii ñequio sculjaa' na jndyu Rahab, tqueⁿ Ty'o^ots'om jom na tacatseixmaaⁿ jnaⁿ nc'e ljo' na s'aaⁿ, na tquiaaⁿ waⁿ'aⁿ na ljoo'ndye nn'aⁿ na ty'equeⁿ cwenta chiuu m'aⁿ nn'aⁿ tsjom'm, ndo' jñoom joona cwiicheⁿ nato.

26 Ee cha'xjeⁿ cha'waa seii' ts'aⁿ xeⁿ ticuaa espíritu 'naaⁿ'na', maxjeⁿ ts'oo juuna', majo'ti matseijomna' na matseyiyu'ya ts'om ts'aⁿ, ts'oo juuna' xeⁿ ticañ'eⁿ na mach'ee ts'aⁿ.

3

Cantyja 'naaⁿ tsaⁿ ts'aⁿ

1 Tinc'om'yo' na jeeⁿ jndyendo' na ñe'cat'moⁿ'yo' ndaa nn'aⁿ, ee manquiuyu'yo' na jaa na cwit'mo^o'ya majaa'ti m'aaⁿ'na' nacjooya quia na nleijndaa' jnaaⁿya ñ'eⁿ nn'aⁿ.

2 Cha'tsondyo jndye nnom niom na ticjaacanjoom' na cwil'aaya, saa xeⁿ m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na maqueⁿñe xjeⁿ cha'tso na matseineiⁿ, tsaⁿ'ñeeⁿ matseixmaaⁿ ts'aⁿ na yañe jom, ee maqueⁿñe cheⁿnqueⁿ xjeⁿ cantyja 'naaⁿ'aⁿ.

3 Cwitjaa'ndyo xjo frenom naquii' 'ndyoo caso cha ñnequiaañeyo' cantyja na cwitsa'ntjooⁿya. Ndo' na luaa' cwil'aaya ndaa nlquaⁿ'ya xjeⁿ cha'waañeyo'.

4 Mati queⁿ'yo' cwenta cantyja 'naaⁿ w'aandaa, meiiⁿ na jeeⁿ t'maⁿ'na' ndo' jeeⁿ jndei jndye na mantquie juuna', ndo' ts'oom pala' na ñequio wjaañ'oom ts'aⁿ juuna' jeeⁿ cachjoona', saa ndaa nncjaañ'oom ts'aⁿ w'aandaa'ñeeⁿ meinyuucheⁿ na l'ue ts'om ts'aⁿ.

5 Maluaa' mach'eena' ñequio tsaⁿ ts'aⁿ na matseixmaⁿ'na' cwii na tjacañjoom'ñe ts'aⁿ, meiiⁿ na jeeⁿ cachjoona' saa

teinom'na' na jndye ljo' nndaā nnts'aana'. Cwii chom cachjoo saa nndaā nntseicona' cwii jndaā t'maⁿ.

⁶ Ndo' tsaā ts'aⁿ tseixmaⁿna' ntsaachom. Juuna' too'cheⁿna' ñequio cha'tso nnom natia ndo' waa najndei na matseixmaⁿna' na matsei'ndaa'na' cha'waa cantyja na wjaam'aaⁿ ts'aⁿ. Juuna' nndaā nncju'na' na nlei'ndaa'ñ'eⁿ chiuu ya na m'aaⁿ ts'aⁿ, ee chom b'io matseic'uaa juuna'.

⁷ Ts'aⁿ nndaā nntseixiom'm cha'tso quioo', cha'na: quioo' quii'jndaā na wjee, cantsaa, canduu, ndo' quioo' na m'aⁿ ts'om ndaaluee, ndo' maxjeⁿ macwila'xiom' nn'aⁿ quioo'm'aⁿl.

⁸ Saa tsaā ts'aⁿ meiⁿcwii ts'aⁿ xocandaā nntseixiom' juuna', ee juuna' matseixmaⁿna' cwii natia na xondaā nts'aa ts'aⁿ xjeⁿ.

⁹ Ñequio juuna' cwila't'maaⁿndyo Tsotyaaaya Ty'oots'om ndo' mañ'eⁿ juuna' cwituaā'a ñ'oomwi' nacjoo nn'aⁿ na s'aaⁿ na tuiindyē cha'xjeⁿ na waa nqueⁿ.

¹⁰ Ñequio 'ndyoo ts'aⁿ matseit'maaⁿñê Ty'oots'om ndo' mañequio juuna' majoom'm n'oomwi' nacjoo' ts'aⁿ. 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'oōⁿya, meiⁿchjoo ticaty'iomyana' na luaa' cwiluii.

¹¹ ¿Aa nndaā nnts'aana' cwii xo' na cwinaaⁿ ndaatiooya majo' jo' cwinaaⁿ ndaatioo na ja?

¹² 'O nn'aⁿya na cwila'yuy'o' na jeeⁿ wi' ts'oōⁿya, cwii ts'oom higuera xocandaā nnaⁿl tã aceitunas juuna', meiⁿ ts'oō tãuva xonnaⁿl tã higos juuna'.

Na m'aaⁿ Ty'oots'om cwinaⁿ na jndo' ts'om ts'aⁿ

¹³ Xeⁿ na m'aaⁿ cwii ts'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na jndo' ts'om, ndo' t'maⁿ matsei'nōⁿl, ca'mōōⁿ na ljo' ñequio na c'oom na yats'aⁿñê, c'oom na nioom' ts'oom ee jo' na m'mōⁿna' na jndo' ts'oom.

¹⁴ Saa xeⁿ quii' n'om'yo' laxmaⁿyo' cwii na matsei'ndaa'na' 'o cha'cwijom cwii na ja jnaaⁿ na jeeⁿ xuee'yo' ndo' jeeⁿ cwila'jnda'yo' na nluii t'maⁿndyo', quia jo' tintjei'yo' cwenta na jndo' n'om'yo', ee na cwilaxmaⁿyo' na ljo' maty'iomna' na cantundyo' ndo' cwitjei'ndyo' ñequio ñ'oom na mayuu'.

¹⁵ Ee ts'aⁿ na luaa' waa na jndo' ts'om nchii na m'aaⁿ Ty'oots'om cwinaⁿna', m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿl tsjoomnancue, tseixmaⁿna' na jndo' n'om nn'aⁿ, laxmaⁿna' cwentaa' tsaⁿjndii.

¹⁶ Ee yuu na m'aⁿ nn'aⁿ na taaⁿ n'om nc'iaa, ndo' jeeⁿ xueena, jo' jo' cwe' cañ'eeⁿlto m'aⁿna, ndo' niom cha'tso nnom natia.

¹⁷ Saa juu na jndo' n'om nn'aⁿ na mañequiaa Ty'oots'om, m'aⁿ nn'aⁿ na lju' n'omna jo nnoom ndo' ndaaⁿ nn'aⁿ, m'aⁿna na tjaa'naⁿ tia' cachona, m'aⁿna na yann'aⁿndye

ñequio nc'iaana, ndyaandyena, wi' n'omna nt'omcheⁿ nn'aⁿ, cwil'ana yuu na ya, jndaa' m'aaⁿ n'omna chiuu cwi'oom'aⁿna, ndo' xcwee' n'omna ljo' cwil'ana.

¹⁸ Ndo' nn'aⁿ na cwita'ya nc'iaa na cho tia', na luaa' cwil'ana cwinomna cwii na nnts'aana' cha'cwijom cwiwe' ntjom ndo' cantyja 'naaⁿ naljo', jndye ncue' nnts'aana' na maty'iomyana'.

4

Tacatseix'iaa'ñe ts'aⁿ na matseyiu' ñequio tsjoomnancue

¹ ¿Yuu cwinaⁿ ndia', ndo' yuu cwinaⁿ na cwila'ntja'ndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo'? Cwinaⁿ jooa' naquii' n'om'yo' nc'e natia na queeⁿ n'om seii'yo'.

² 'O tjoondyo' cwii nnom, saa tileicuaana' luee'yo', jo' na nla'cue'yo' ts'aⁿ, ndo' queeⁿ n'om'yo' na nncuaa cwii nnom 'naⁿ luee'yo', saa tileicuaana', jo' na cwinqⁿ'yo' mana matsei-wena' tia'. Tileicuaa ljo' na l'ue n'om'yo' ee na tyootaⁿ'yo' nnom Ty'oqts'om.

³ Ndo' xeⁿ na cwitaⁿ'yo' saa tileicato'ñoom'yo', mach'eena' na ljo' ee tixcwe cwitaⁿ'yo', ee 'o ñe'quiom 'naⁿ luee'yo' cha na nla'catsuu'yo' jooa' yuu na queeⁿ n'om seii'yo'.

⁴ Nty'iaandyo' 'o nn'aⁿ na tixcwe cwil'a'yo'. ¿Aa ticaliu'yo' na ts'aⁿ na m'aaⁿ na ya ñ'oom juu ñequio tsjoomnancue mach'eena' na jnoom'm Ty'oqts'om?

⁵ Manc'e jo' chii luaa tso ñ'oom' Ty'oqts'om na teiljeii: "Nquii Espíritu na jnda tquiaa Ty'oqts'om na c'oomñê quii' n'oqⁿya na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, candaa'ya waa na xueeⁿ jaa."

⁶ Saa Ty'oqts'om mateijndeiiyeeⁿ jaa ñequio naya na matseixmaaⁿ. Ee cha'na matso ñ'oom'm na teiljeii: "Ty'oqts'om m'aaⁿ nacjoo nn'aⁿ na cwilas'andye, cwila'lcundye, saa mateijneiⁿ nn'aⁿ na cwituee'ndyecje."

⁷ Jo' chii catue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ty'oqts'om cha nnaⁿndyo' ñequio tsaⁿjndii ndo' nleinoom 'o.

⁸ Cala'candyoo'ndyo' na m'aaⁿ Ty'oqts'om quia jo' nntse-icandyoo'ñê na m'aⁿ'yo'. 'O na laxmaⁿ'yo' jnaⁿ, calalju'yo' luee'yo' ndo' 'o na ñe'c'om'yo' na wi' n'om'yo' Ty'oqts'om ndo' mañejuu xjeⁿ mati cwila'candya' n'om'yo' tsjoomnancue, na luaa' laxmaⁿ'yo', calalju'yo' n'om'yo'.

⁹ Co'tiana' nquiu'yo', catyuee'yo' ndo' cata'tio'yo' na cwila'tjoondyo'. Na cwinco'yo' na neiⁿnc'o n'om'yo', catseicwaqueⁿna' jo' na chjoo' n'om'yo' na cwila'tjoondyo'.

¹⁰ Catue'ndyo'cje'yo' jo nnom Ta Ty'oqts'om cha na jom nnts'aaⁿ na nntseiwendyena' 'o.

Tantu'xaaⁿya nn'aaⁿya na cwila'yu'

11 'O nn'a^{nya}, tintio'ñ'oom'yo' ntyjee'yo'. Ee ts'aⁿ na nntio'ñ'oom oo matseijndaa'ñe jnaaⁿ x'iaa', wjaⁿ nacjoo' ljo' na ma'moⁿ ljeii, ndo' matseijndaa'ñe ljo' tis'a matseixmaⁿ ljeii. Ee xeⁿ na 'u matseijndaa'ndyu' na tijo'ndyo ljo' matso ljeii quia jo' mach'eena' na 'u cwiluiindyu' ts'aⁿ na matseijndaa'ñe ljo' tijo'ndyo matseineiⁿ ljeii, nchii cwiluiindyu' ts'aⁿ na matseicandaa'ñe ljo' na matsona'.

12 Ee ñecwii m'aaⁿ na tquiaa ljeii na matsa'ntjomna' ndo' manquiiyeeⁿ tseixmaaⁿ na nncu'xeeⁿ na aa cwila'tjoondye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿna' ndo' manquiiyeeⁿ nndaq̄ nncwji'n'maaⁿñê oo nncu'xeeⁿ 'u. Saa 'u je', ¿ljo' cwiluiindyu' na jeeⁿ ñe'cu'xeⁿ x'ia'?

Ticatseit'maa'ñe cheⁿnquii ts'aⁿ cantyja chiuu nnts'aaⁿ

13 Candye'yo' ñ'oom na matsjoo luaa, 'o nn'aⁿ na quindu'yo': “Iocha luaa', nntsaaya tsjoomwaa oo tsjoomwaa', jo' jo' nnc'o^onya cwii chu na nla'jndaa ndo' nndaq̄ na nntantjooⁿ s'om.”

14 Ndo' meiⁿ cwe' ticaliu'to'yo' aa cwintando'yo' 'iochati. 'O matseijomna' cha'na nchquiuts'o na chjoowi'taⁿndyo na cwiwitquioo'na' xeⁿ jnda mana cwitsuna'.

15 'O luaa macaⁿna' nndu'yo': “Xeⁿ Ty'o^ots'om l'ue ts'oom na ndicwaⁿ tandoo'tyaaya, quia jo' nl'aaya nmeiiⁿ oo nt'omcheⁿ.”

16 Saa 'o nchaa l'uu ljo' cwindu'yo', 'o ndicwaⁿ cwilanein'yo' ñ'ooms'a, ñ'oomscu, ndo' cha'tso ñ'oom na macwji's'añe oo na macwji'scuñe ts'aⁿ tia laxmaⁿna'.

17 Jo' chii meiⁿquia ts'aⁿ na mantyjii na cats'aa yuu na maty'iomyana', ndo' ticats'aa, maxjeⁿ jnaⁿ tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

5

Waa na nnt'uiina' naⁿtya

1 ¡Candye'yo' ñ'oommeiiⁿ 'o naⁿtya! ¡Catyuee'yo' ndo' cala'xua'yo' cantyja na cwajndii nntjom'yo' na nlco'wi'na' 'o!

2 Ee 'naⁿ na tyandyo', jnda tei'ndaa'na', ndo' lia'yo' na jndati jnda tcwa' canty'ua.

3 S'om cajaan' ndo' s'om xuee 'naⁿyo' jnda t'oom ntsaana', ndo' joo tsaa'ñeeⁿ nntjei'yuu'ndyena' na tia na cwil'a'yo', ndo' nla'tyuii'ñ'eⁿna' 'o cha'xeⁿ mach'ee chom. Ñejla't'ue'yo' 'naⁿyo' na ñ'eⁿ cwileityandyo' cwentaa' ndyumeiiⁿñe.

4 S'om na t'aciatom'l'ua'yo' nn'aⁿ na ñel'a ts'iaaⁿ 'naⁿyo' cwiñequiana' jnaⁿyo' na tis'a cwil'a'yo'. Ndo' Ta Ty'o^ots'om jnda jñeeⁿ ñ'omndyuee na nntjoom'yo' na ñel'a ts'iaaⁿ 'naⁿyo'.

5 Nnom tyuaawaa jeeⁿ neiⁿncoo' m'aⁿyo' ndo' cwil'a'yo' cha'xeⁿ na 'o l'ue n'om'yo', cwila'ca'meiiⁿndyo' cha'cwijom quioo' na nntseicuee' ts'aⁿ. Ndo' jnda tue'ntyjo xuee na nncwje'yo'.

⁶ Cwil'a'yo' na cat'uiityeⁿ w'aancjo nn'aⁿ na tjaa jnaaⁿ hasta cwil'a'yo' na cwjena, ee na tjaa'naⁿ ljo' ya nnda^a nl'ana ñ'eⁿndyo'.

C'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ndo' calaneiⁿyo' nnom Ty'oqts'om.

⁷ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' hasta na nncwjee'nnda' Ta Jesucristo. Cha'xjeⁿ na t'maⁿ ts'om cwii ts'aⁿ na mach'ee ts'iaaⁿ jnda^a, na xjeⁿ na tyjee'cheⁿ ndaalua' hasta xjeⁿ na nnmaⁿcheⁿ na meiⁿnom'm na nlquie ntjoom'm.

⁸ Mati 'o c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' ndo' cwintyje'tyeⁿyo', ee mandyoo' nncwjee'nnda' Ta Jesucristo.

⁹ 'O nn'aⁿya, tila'ncjoo'ndyo' che'ncjo'yo' nacjoo nc'iaa'yo' cha ticaⁿna' na nncu'xeⁿ Ty'oqts'om 'o ee nqueⁿ cwiluiiñê na macu'xeeⁿ nn'aⁿ, ndo' mam'aaⁿc'eeñê na nnts'aaⁿ naljo'.

¹⁰ 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', c'om't'maaⁿndyo' n'om'yo' cha'xjeⁿ nguiee profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oqts'om na jeeⁿ wi' tyotjoom.

¹¹ Jaa manquiuyuaya na neiⁿnco n'om nn'aⁿ na cwinaⁿndye nawi' na cwitjoom. 'O manquiuyoy' chiuu jnaⁿñe Job nawi' na tyotjoom ndo' manquiuyoy' chiuu s'aa Ty'oqts'om ñ'eⁿñê na cwimacanda, ee Ty'oqts'om matsei'nqooⁿoⁿ ljo' cwitjooⁿya ndo' m'aaⁿ na wi' ts'oom jaa.

¹² Ñ'oom na macaⁿtyaya ndaa^ayo' 'o nn'aⁿya, na tilcwi'yo' meiⁿ cañoom'luee, meiⁿ tyuaa ndo' meiⁿcwii nnom 'naⁿ, macanda candu'yo' na mayuu' ñ'oom na nquiuyoy' na mayuu' ndo' ñ'oom na nquiuyoy' na tiyuu', candu'yo' na tiyuu' jo' cha na tint'uii Ty'oqts'om 'o cantyja 'naaⁿ jnaⁿyo'.

¹³ Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyoy' 'o na manchje nawi' juu, catseineiⁿ nnom Ty'oqts'om. Ndo' xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na neiⁿnco ts'om cata luantsa.

¹⁴ Xeⁿ m'aaⁿ cwiindyoy' 'o na wii', queeⁿñe nn'aⁿ na cwilui-itquiendye nnom tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oqts'om cwentaaⁿaⁿ cha na cala'neiⁿ naⁿñeeⁿ nnom Ty'oqts'om cwentaaⁿaⁿ, ndo' caty'oomndyena seitye nacjoom'm ñequio xuee' Ta Ty'oqts'om.

¹⁵ Quia na cwilaneiⁿyo' nnom Ty'oqts'om ñequio na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿñê, nntsein'maaⁿ ts'aⁿ na wii', ndo' xeⁿ na seitjooñe tsaⁿñeeⁿ nnoom nntseit'maⁿ ts'oom juu.

¹⁶ Jo' chii ticwiindyoy' 'o catjei'yuu'ndyo' jnaⁿyo' ndaa nc'iaa'yo', cha na nn'maaⁿyo'. Ee ts'aⁿ na cwiluiiñe cantyja na maty'iomyana', quia matseineiⁿ nnom Ty'oqts'om ñequio na jndaya ntyjii, jndye waa na nnts'aana'.

17 Profeta Elías tyotseixmaaⁿ cha'xjeⁿ jaa nmeiiⁿ, sāa quia na seineiiⁿ nnom Ty'oōts'om ñequio na seicantyjaa'ya ts'oom na tcaaⁿ na ticua', ndyee chu waljoo' xcwe taticua'.

18 Jndā jo' tcaⁿnnaaⁿ'aⁿ na cua', quia jo' s'aa Ty'oōts'om na jnaⁿnnda'na' na tyowa' ndo' tue' ntjom.

19 'O nn'aⁿya, xeⁿ ma'ndii cwiindyoy' 'o ñ'oom na mayuu', ndo' cwii x'iaaⁿ'aⁿ mach'ee na calcwe'nnaaⁿ'aⁿ,

20 caliu'yo', ts'aⁿ na nnts'aa na calcwe' ts'aⁿjnaⁿ nato na tijo'ndyo', macwji'n'maaⁿñê tsaⁿñeeⁿ na nntsuuñe añmaaⁿ', ndo' mach'eeⁿ na jndye jnaaⁿ' tsaⁿñeeⁿ matseit'maⁿ ts'om Ty'oōts'om.

Carta najndyee na seiljeii Pedro

Pedro seicwanoom carta na m'aⁿ nn'aⁿ na t'oom'ndye

1 Maja Pedro na cwiluiindyō apóstol, ts'aⁿ na majñom Jesucristo ts'iaaⁿ 'naaⁿ'aⁿ matseiljeiya ñ'oomwaa na matseicwanōⁿya juuna' ndaa' 'o na jnda t'oom'ndyo', na m'aⁿ'yo' l'ōndaa Ponto, Galacia, Capadocia, Asia ñ'eⁿ Bitinia,

2 ndaa' 'o na jaach'ee xuee tjeii'ñe Tsotyaaⁿya Ty'oots'om 'o na laxmaⁿ'yo' cwentaaⁿ'aⁿ cha'xjeⁿ na seijndaa'ñê. Cantyja 'naaⁿ Espíritu Santo tqueⁿñōōⁿ 'o na nlaxmaⁿ'yo' na calacandaⁿ'yo' jo noom ndo' na nlaxmaⁿ'yo' na lju' n'om'yo' ñequio nioom' Jesucristo. Quiaa Ty'oots'om na candaⁿ'ya nnto'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ ñequio na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo nnoom.

Cwicantyyaa' n'ōōⁿya na nntandōō'nnda'a

3 Catseit'maaⁿ'ñena' nquii Ty'oots'om na cwiluiñê Tsotye Ta Jesucristo cwentaaⁿya. Jom nc'e na jeeⁿ wi' ts'oom jaa jnda s'aaⁿ na cwiluiindyōxcōō nc'e na tando'xco Jesucristo. Cantyja 'naaⁿ jo' m'aaⁿya na cwicantyyaa' n'ōōⁿya na nndaaya na nntandōō'a.

4 Cantyja 'naaⁿ Jesucristo nnts'aa Ty'oots'om na nnto'ñoom'yo' juu na nnda'yo' na cwileiwe cañoom'luee na lju' tseixmaⁿ'na' na tijoom cwi'ndaa' meiⁿ xoc'uaana' cha'na ljaa'.

5 Nc'e na cwilayu'ya n'om'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om mawañoom'm 'o ñequio najndei na matseixmaaⁿ. Nnts'aaⁿ na ljo' hasta ncuee na macanda quia na nleitquioo' na nncwji'n'maaⁿ'ñê 'o.

6 Nc'e na manquiu'yo' na macwji'n'maaⁿ'ñê 'o, t'maⁿ cwiquioo na neiⁿ'yo', meiⁿ mach'eena' maniom jndye nnom nawi' na cwiwinom'yo' je'. Saa tiyo macaⁿ'na' na nntjom'yo' nmeiⁿ, ntyja nncwinomna'.

7 Juu na cwila'yuya n'om'yo' matseijomna' juuna' cha'cwijom s'om cajaⁿ, juuna' macaⁿ'na' na nncwinom'yo' nawi' cha nleitquioo' cwanti na jdana'. Juu na matseyu'ya ts'om ts'aⁿ na ya nncwinomna' nawi', jndati tseixmaⁿ jo' nchiiti s'om cajaⁿ na cwintycwiina'. Ndo' naljo', juu na cwila'yuya n'om'yo', jnda teitquioo' na ya jlui'yo', quia na nncwjee'nnda' Jesucristo, nluii't'maⁿ'ndyo' cantyja 'naaⁿ juu jo'.

8 'O meiⁿ tyoonty'ia'yo' jom, saa candya' n'om'yo' ñ'eⁿ'ñê. Meiⁿ na nchii cwinty'ia'ndaⁿ'yo' jom, saa nc'e na jom quit'maⁿ n'om'yo', mañequiaana' na t'maⁿ waa na neiⁿ'yo'.

Meiⁿ tileicaliu'yo' cwaaⁿ ñ'oom na nndu'yo' na neiⁿ'yo'. Ndo' juu na neiⁿ'yo' matseit'maaⁿñena' Ty'oots'om.

⁹ Ee nc'e na cwila'yuy'yo' ñ'eⁿ Jesucristo, cwito'ñoom'yo' na macwji'n'maaⁿñe Ty'oots'om añmaⁿ 'naⁿ'yo'.

¹⁰ Ncúee na teinom nquiee profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'oots'om cantyja 'naaⁿ' na quia nluui, tyola'naaⁿna ñ'oom'm ndo' tcuu tcuu ñe'cala'nqⁿ'na cantyja 'naaⁿ' na nncwji'n'maaⁿñê nn'aⁿ, ndo' nc'e naya na matseixmaaⁿ ñejlaneiⁿ'na cantyja 'naaⁿ'na'.

¹¹ Nquii Espíritu na matseixmaⁿ Cristo na tyom'aaⁿ quiiⁿ n'omna, tyuaa' t'mo^oⁿ ndaaⁿ naⁿñeeⁿ nawi' na ntjom Cristo ndo' na ndaquia nntseit'maaⁿñena' juu. Tcuu tcuu tyol'ueena 'ñeeⁿ ts'aⁿ tsaⁿñeeⁿ na t'mo^oⁿ Espíritu ndaana ndo' cwaaⁿ xjeⁿ nncwjee'.

¹² Naⁿñeeⁿ t'mo^oⁿ Ty'oots'om ndaana na tixocaluiiñe Cristo xjeⁿ na cwita'ndo' nquieena. T'mo^oⁿ ndaana na nnc'oom juu xjeⁿ na m'aaⁿ jaa. Jo' chii ndyumeiiⁿñe, ñequio na matei-jndei Espíritu Santo na jñom Ty'oots'om, cwiñe'quia nn'aⁿ ñ'oom naya ndaaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Jesucristo. Jeeⁿ cajnda ñ'oom nayawaañe hasta matseiqueeⁿ'na' n'om ángeles na ñe'cala'nqⁿ'na juuna'.

Ty'oots'om maqueeⁿñê na c'ooⁿ na lju' n'ooⁿ

¹³ Queⁿ'tyeⁿ'yo' cantyja na cwila'tiuu'yo'. Cal'a' cheⁿncjo'yo' xjeⁿ na ñe'cwii n'om'yo'. C'om'yo' na ñe'cwii waa na quit'maⁿ n'om'yo' cantyja naya na nnts'aa Ty'oots'om 'o quia na nndy-onnda' Ta Jesucristo.

¹⁴ Nc'e na cwiluiindy' ntseinda Ty'oots'om na cwila'candaⁿ'ndyo', catjei'ndyo' cantyja 'naaⁿ joo ts'iaaⁿ na ñejla'jomndyo' cwitjoocheⁿ na ta'jnaⁿ'yo' jom.

¹⁵ Nquii Ty'oots'om na t'maaⁿ 'o cwiluiiñê na lju' ts'oom. Jo' chii mati 'o c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnoom cantyja cha'tsoti na cwitsam'aⁿ'yo'.

¹⁶ Ee teiyo teiljeii ñ'oom' Ty'oots'om na matsona': "Nc'e na ja cwiluiindy' na lju' ts'ooⁿ'ya, mati 'o c'om'yo' na lju' n'om'yo'."

¹⁷ Nc'e na cwilwi'yo' Tsotyeyo' na nqueⁿ xocats'aaⁿ na neiiⁿ'eⁿ cwii ts'aⁿ saaⁿ cwiicheⁿ tineiiⁿ'eⁿ, jo' chii c'om'yo' na nquia'yo' jom yocheⁿ na m'aⁿ'yo' ljooñe cha'cwijom nn'aⁿ na cwe' cwiqeya.

¹⁸ Juu na ñet'om'yo' cwitjoocheⁿ na jla'yuy'yo' ñ'eⁿ Ty'oots'om na jeeⁿ cwe' ts'iaaⁿ'ndyo' jo', tjei'ñ'maaⁿñê 'o cantyja 'naaⁿ'na', joo jo' t'mo^oⁿ welo'yo' ndaaⁿ'yo'. Manquiu'jndaa'ndyo' na juu na tjei'n'maaⁿñê 'o, nchii ñjoml'ua juuna' ñequio 'naⁿ na cwindyue, cha'na s'om cajaan' oo s'om xuee,

19 'o ñjoml'uandyo' ñequio nioom' Cristo na jeeⁿ ndya' jnda, na tquaañe cheⁿnqueⁿ na jla'cuee'na jom cha'cwijom cwii catsmaⁿ na cwiñe'quia nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndyena Ty'o^ots'om, na meiⁿcwii ticatseixmaaⁿ na ticandaa'ñê, cha'cwijom catsmaⁿ na canchii'ñeñ'eⁿ.

20 Cwitjoocheⁿ na nlqueⁿ Ty'o^ots'om tsjoomnancue, saa jnda tqueeⁿ na nntjom Cristo na ljo'. Saa hasta ndyumeiiⁿ tquaa Ty'o^ots'om na teitquioo'ñê cha nnteijndeina' 'o.

21 Je' cantyja 'naaⁿ Jesucristo m'aⁿ'yo' na cwila'yuyoy' ñ'eⁿ Ty'o^ots'om. Manquiiyeeⁿ tquaaⁿ na tando'xco juu jnda na tue', ndo' seit'maaⁿñê juu. Ndo' nc'e na ljo' cwila'yuya n'om'yo' ñ'eñê, ndo' cwicantyyaa' n'om'yo' jom.

22 Ndo' je', nc'e na cwito'ñoom'yo' ñ'oom na mayuu', jo' na lju' añmaaⁿ'yo' cha xcwee' n'om'yo' cwil'a'yo' na cwilawi' n'om'yo' nn'aⁿ'yo' na cwila'yuy'. Ndo' matsona' na c'om'yo' na wi' n'om'yo' cwii ndo' cwiindyoy' ñequio na lju' n'om'yo' ndo' ñequio cha'waa na jnda'yo'.

23 Ee jnda tuiixcondyoy' cwe' nchii cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na cwiwje. 'O jnda tuiixcondyoy' cantyja 'naaⁿ ñ'oom' Ty'o^ots'om na wando', cwii na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ.

24 Ee ñ'oom' Ty'o^ots'om na seiljeii Isaías, matsona':
Cha'tsondye nn'aⁿ matseijomna' joona cha'cwijom tso
jnda.

Ndo' juu na t'maⁿ na cwiluiindyena matseijomna' juuna'
cha'cwijom ljaa' tso jnda.

Saa quia na cwicaaⁿ tso jnda, cwiquiaa ljaa'na',

25 saa ñ'oom' Ty'o^ots'om ticantycwii na m'aaⁿna'.

Ndo' juu ñ'oom'ñeeⁿ na tyoñequia nn'aⁿ ndaa'yo' tseixmaⁿna'
ñ'oom na nlui'n'maaⁿndye añmaaⁿ nn'aⁿ.

2

1 Nc'e na luaa', catjei'ndyoy' cantyja 'naaⁿ cwii cwii nnom natia, cha'tso na maquiu'nn'aⁿna', cha'tso na we waa na mach'ee ts'aⁿ, cha'tso na cwila'taa' n'om nn'aⁿ nc'iaana, cha'tso na cwitio'ñ'oom nn'aⁿ nt'omcheⁿ.

2 Cha'xjeⁿ yo'ndaa na 'ndaandye cwil'ueena ndaatsuu' tsondyeena, cjooy' n'om'yo' na call'ueyoy' ndaatsuu ñequii' cantyja 'naaⁿ Espíritu, cha cantyja 'naaⁿ jo' nntsanajnda'yo' na laxmaⁿ'yo' nn'aⁿ na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om,

3 xeⁿ na aa mayuu'cheⁿ jnda cwiqueⁿ'yo' cwenta na jeeⁿ ya cwiluiñe nqueⁿ na matsa'ntjoom 'o.

Cristo cwiluiñe tsjoy' na wando'

4 Jo' chii cala'candyoo'ndyoy' jo nnom nqueⁿ na cwiluiñe tsjoy' na wando', nqueⁿ na tjeii' nn'aⁿ cwenta na xocwil'ueñê, saa tjei' Ty'o^ots'om jom na l'ueñê ndo' jnda ntyjii jom.

⁵ Ndo' mati 'o, na cwiluiindy'o ljo' na cwita'ndo', quiandy'o na mawil'uee'ñe Ty'ooots'om 'o na cwiluiindy'o wats'om yuu na m'aaⁿ Espíritu, cwiluiindy'o cwii tmaaⁿ ntyee na lju' n'om, na cantyja 'naaⁿ Jesucristo cwila't'maaⁿndyo' Ty'ooots'om, ts'iaaⁿ cantyja 'naaⁿ Espíritu na jeeⁿ cwijaawee' ts'oom.

⁶ Ee naquii' ñ'oom' Ty'ooots'om na teiljeii matsona':
Quii' tsjoom Sión maquaⁿya cwii tsjo' na tseixmaⁿna' tsjo'
nquii tsiaⁿtsjo' w'aa.

Matso Ty'ooots'om:

Ja tjeii'a jom cwentaya ndo' jeeⁿ ndya' jnda cwiluiiñê;
Meiⁿñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na matseyu' ñ'eⁿñê,
tijoom xuee nnts'aana' na cwe' ts'iaaⁿndyo na ñentyjaa' ts'om
jom.

⁷ Cantyja 'naⁿ 'o na cwila'yu'yo' ñ'eⁿ nqueⁿ na cwiluiiñê
tsjo'waa, jeeⁿ jnda cwiluiiñê saa cantyja 'naaⁿ joo nn'aⁿ
na ticalayu' ñ'eⁿñê, matseicandaa'ñena' na matso ñ'oom'
Ty'ooots'om na teiljeii:

Juu tsjo' na tquiee' luañê na cwil'a w'aa,
tseixmaⁿna' tsjo' nqui tsiaⁿtsjo'.

⁸ Ndo' mati waa cwiicheⁿ ñ'oom na matseineiⁿna' cantyja
'naaⁿaⁿ:

Jom matseijomna' cha'cwijom cwii tsjo' ty'a, cwii tsjo' na
matseiquiaana' nn'aⁿ.

Tquiaandyena ee tilañ'oom'ndyena ñ'oom cantyja naaⁿaⁿ ee
luaa' teijnomna.

Nn'aⁿ na cwiluiindy'e cwentaa' Ty'ooots'om

⁹ Saa 'o cwiluiindy'o tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooots'om
cwentaaⁿaⁿ, cwii tmaaⁿ ntyee na cwindye'ntjom'yo' nnom
nqueⁿ na tjacantyja cwiluiiñê na matsa'ntjoom, cwiluiindy'o
nn'aⁿ cwii tsjoomnancue na lju' ts'om, cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na
m'aⁿyo' cwentaaⁿaⁿ, nmeiiⁿ laxmaⁿyo' cha nntjei'yuu'ndyo'
na jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ mach'eeⁿ ñ'eⁿndyo', nqueⁿ na t'maaⁿ 'o
na calui'yo' naquii' najaaⁿ ndo' na nlajomndyo' ñequio na
neiⁿncoo' naxuee na cwiluiiñê.

¹⁰ Ñet'om'yo' na tilaxmaⁿyo' tmaaⁿ cwentaa' Ty'ooots'om,
saa je' je' cwila'xmaⁿyo' juuna'. Jaach'eeti xuee tícaliu'yo' na
candya' ts'oom 'o, saa je' je' cwiliu'yo' na ljo' jom ñ'eⁿndyo'.

Xcwe c'om'yo' cha nndaq ndye'ntjom'yo' nnom Ty'ooots'om.

¹¹ 'O nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'oqⁿya, nc'e na cwiluiindy'o
cha'cwijom nn'aⁿ na cwe' cwiquieya, ndo' cwe' cwiwinom'yo'
tsjoomnancue, macaⁿa ndaa'yo' na tañequiandyo' na joo na
l'ue n'om seii'yo' na nnc'oochona' 'o xjeⁿ 'naaⁿna'.

¹² Xcwe c'om'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ
Ty'ooots'om, ee na nl'a'yo' na ljo' meiiⁿ na tia ñ'oom
cwilaneiⁿna naco'yo' na cha'cwijom tiann'aⁿndyo', nlqueⁿna

cwenta naya na cwil'a'yo' ndo' xuee quia na ñnequiana cwenta nnom Ty'oots'om, nla't'maaⁿndyena jom cantyja 'naⁿ'yo'.

13 Ndo' cwe' nc'e na cwiluiindyoy' cwentaa' nquii Ta Jesús, jo' chii catue'ndyoc'je'yo' ndaa cha'tso nn'aⁿ na m'aⁿ n'iaaⁿ. Najndyee nnom nquii tsaⁿmaⁿts'iaaⁿt'maⁿ,

14 ndo' mati ndaa nn'aⁿ na matsaaⁿqⁿ nacje 'naaⁿ'aⁿ na cwic'eeⁿ n'iaaⁿ. Ee joona cwito'ñoomna ñ'oom na catu'xeⁿna nn'aⁿ na cwil'a natia. Ndo' mati cwila't'maaⁿndyena nn'aⁿ na cwil'a yuu na maty'iomyana'.

15 Ee l'ue ts'om Ty'oots'om na cal'a'yo' yuu na maty'iomyana' cha cantyja 'naaⁿ' jo' nntseicheⁿna' nn'aⁿ na tijndo' n'om na ntjeiⁿ ljo' cwil'a.

16 'O cwiluiindyoy' nn'aⁿ na jnda seicandyaañe Ty'oots'om naquii' natia. Saa ticala'tiuu'yo' na ljo' s'aaⁿ ñ'eⁿndyoy' cha nncju'naaⁿñena' na nl'a'ti'yo' na ticaty'iomyana'. Cal'a'yo' cha'xjeⁿ na macaⁿna' na cal'a nn'aⁿ na cwiluiindyey moso jo nnoom.

17 C'om'yo' na cwila't'maaⁿndyoy' cwii cwii ts'aⁿ cantyjati na matsona'. Mati c'om'yo' na jnda nquiu'yo' nn'aⁿ na cwila'yu'. Cala't'maaⁿndyoy' Ty'oots'om ñequio na jnda nquiu'yo' jom. Mati tsaⁿmaⁿts'iaaⁿ t'maⁿ, cala't'maaⁿndyoy' jom.

Juu na tjom Cristo na wi' t'maⁿ, luua ma'moⁿna'.

18 'O na tyeⁿ m'aⁿ'yo' moso ndaa patrom 'naⁿ'yo', catue'ndyoc'je'yo' ndaa joona meiiⁿ aa ya nn'aⁿndyena oo aa tiann'aⁿndyena.

19 Ee jeeⁿ ya cantyja 'naaⁿ' ts'aⁿ quia mañequiaañe na ñecuaa na ticaty'iomyana' ljo' matjoom ee ntyjeeⁿ xcwe m'aaⁿ jo nnom Ty'oots'om.

20 Ee xeⁿ cwila'sei'na 'o nc'e cwii nnom na tia na jnda l'a'yo', ¿yuu waa naya 'naⁿ'yo' meiiⁿ na m'aⁿ'yo' na cwiljoya n'om'yo' na cwicacho'yo'? Saa xeⁿ cwila'quii n'om'yo' quia na cwicacho'yo' jnaaⁿ' na l'a'yo' yuu na ya, luua' jeeⁿ xcwe jo nnom Ty'oots'om.

21 T'maⁿ Ty'oots'om 'o na caljoya n'om'yo' meiiⁿ na nntjom'yo' nmeiⁿ', ee teinom Cristo na wi't'maⁿ, cwii na nluii'ndyoy' jom na ntsantjyo'yo' 'naaⁿ nc'eeⁿ.

22 Ee meiⁿcwii t'icatseitjooñê meiⁿ t'iquinquiu'nn'aaⁿ.

23 Quia na jla'jnaaⁿ' nn'aⁿ jom, t'itseilcweeⁿeⁿ ñ'oom jnaaⁿ' ndaana. Quia na ta'wi'na jom, saa t'ico'weeⁿeⁿ joona, cwe' ndiiñetoom ñequio l'o Ty'oots'om na xcwe macu'xeⁿ.

24 Ñequio seiⁿeⁿ tjachom jnaaⁿya nacjoo' ts'oom'naaⁿ cha nla'xmaaⁿya l'oo jo nnom jnaⁿ ndo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ nc'ooⁿya cha'xjeⁿ na maty'iomyana'.

25 Ee cwitjoocheⁿ na tajnaⁿ'yo' Cristo, ñeseijomna' 'o cha'na canmaⁿ na jnda tsuundyeyoo', saa je' na jnda lcwe'yo' cantyja

'naaⁿ Cristo, mach'eeⁿ cwenta añmaaⁿyo' cha'xjeⁿ mateix'ee sto quioo'ñeeⁿ ndo' na mawañoom'm 'o.

3

Luaa matsona' na c'om nn'aⁿ na jnda tunco

¹ 'O yolcu na m'aⁿ s'aa'yo', mala'ti' catue'ndyo'cje'yo' ndaana cha 'ñeeⁿ jooa na tyoola'yu' ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oo^ts'om, nc'oola'noⁿna na mayuu' juuna' nc'e na cwiqueⁿna' cwenta chiuu m'aⁿyo' joo ndaana meiiⁿ tyoondy'yo' ndaana,

² ee na cwiqueⁿna cwenta na xcwe tsam'aⁿyo' jo ndaana ñequio na cwila't'maaⁿndyo'.

³ Juu na cwilatycwi'ndyo' cantyja 'naⁿyo' til'a'yo' cwe' ñequio 'naⁿ na cwiwitquioo' cha'na cwila'tycwi'yo' soonqueⁿyo', 'naⁿ na tuiina' ñequio s'om cajaan oo liaa na jeeⁿ chjoom.

⁴ 'O calaxmaⁿyo' na tycwi'ndyo' naquii' n'om'yo', na juu na neiⁿncoo'ndyo' xocantycwiina', na nleitquioo' jo' laxmaⁿyo' quia na ya nn'aⁿndyo' meiⁿ titsei'ndaa'na' 'o ljo' na cwitjom'yo'.

⁵ Ee yolcu na tyom'aⁿ na tandyo xuee na tyoluiindy na lju' n'om, maluaa' tyola'xmaⁿna, tyocantyyaa' n'omna Ty'oo^ts'om ndo' tyotuee'ndyecjena ndaa' s'aana.

⁶ Maluaa' tyotseixmaⁿ Sara. Tyotseicandaa'ñê nnom Abraham, ndo' tsoom nnom saaⁿaⁿ Ta.

⁷ Ndo' mati 'o naⁿnom na m'aⁿ lcuu'yo', c'oom'ya n'om'yo' cantyja 'naaⁿna, cala't'maaⁿndyo' jooa na ticwe'ntyjo na jdana cha'na 'o, saã mati nc'e juu naya na matseixmaⁿ Ty'oo^ts'om na ñecwii xjeⁿ mañequiaaⁿ na laxmaⁿna na ticantycwii na cwita'ndo'na cha'xjeⁿ 'o. Luaa' cal'a'yo' cha tintseicu'na' na ñeeⁿ ñ'oom na cwitaⁿyo' nnoom.

Cwitjoom nn'aⁿ nawi' na cwil'ana na maty'iomyana'

⁸ Ndo' cha'tsondyo' c'om'yo' ñequio nn'aⁿ na cwila'yu' na ñecwii cwila'tiuu'yo' na jnda nquiu'yo' jooa. C'om'yo' na wi' n'om'yo' cha'cwijom ñenquii ts'aⁿ ntseinda 'o. Cal'a'yo' na jndati nquiu'yo' nt'omcheⁿ ñequio na nty'iaandyo' ñ'eⁿndyena.

⁹ Ts'aⁿ natia mach'ee 'o, tilalcwe'yo' nawi' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ. Xeⁿ na matseijnaaⁿaⁿ 'o, 'o tila'jnaⁿyo' jom. 'O cwiicheⁿ ljo cal'a'yo', cataⁿyo' na catio'naaⁿñe Ty'oo^ts'om ts'aⁿ na nmeiiⁿ mach'ee, ee jnda seijndaa'ñê na 'o nnto'ñoom'yo' na nntio'ñaaⁿñê 'o.

¹⁰ Ee waa ñ'oom' Ty'oo^ts'om na teiljeii na matsona': Mei'quia ts'aⁿ na ñe'c'oom na ya quii'ntaaⁿ nc'iaa', xeⁿ ntyjaa' ts'om na cha'tso xuee na wando' nnc'oom na neiiⁿ, quia jo' cats'aañe cheⁿnquii xjeⁿ tsa.

Tantseineiⁿ ñ'oom na tia, meiⁿ tañe'quiaañe na nntseineiⁿ cantu.

11 Cwji'ñê cantyja 'naaⁿl natia, cats'aaⁿ yuu na ya, cal'ueeⁿ na caljoyaandye nn'aⁿ ñ'eⁿ nc'iaana.

Queⁿñê na cats'aaⁿ naljo'.

12 Ee maqueⁿ Ty'oöts'om cwenta nn'aⁿ na cwiluiindyewen-taaⁿaⁿ,

ndo' mañeeⁿ ñ'oom na cwilaneiⁿna nnoom, saä nn'aⁿ na cwil'a natia, m'aaⁿ nacjoo naⁿñeeⁿ.

13 Ee xeⁿ ñequii'cheⁿ cwil'a'yo' na ya, ¿ñeeⁿ nndaä nnts'aa nawi'ñe ñ'eⁿndyo'?

14 Saä meiiⁿ xeⁿ cwiwinom'yo' nawi' na jnda l'a'yo' naya, matio'naaⁿñe Ty'oöts'om 'o. Meiⁿ ncwii ts'aⁿ tinc'om'yo' na nquia'yo' juu, tila'catyuendyo'.

15 'O naquii' n'om'yo' cala't'maaⁿndyo Cristo na cwiluiñê na matsa'ntjoom 'o. Ñequii'cheⁿ c'omc'eendyo' na nt'o'yo' nnom ts'aⁿ na mawax'ee chiuu waa na cwicantyyaa' n'om'yo' jom,

16 c'om'yo' cha'xjeⁿ na macaⁿna' cha meiⁿcwii ñomtiuu tacandii' nquiu'yo' cha joo nn'aⁿ na tia cwilaneiⁿna cantyja chiuu cwitsaam'aⁿyo' na cwilayu'yo' ñ'eⁿ Cristo, nc'omna na jnaaⁿna cantyja 'naaⁿl ñ'oom na cwilaneiⁿna.

17 Ee xeⁿ na l'ue ts'om Ty'oöts'om, yati na co'wi'na' ts'aⁿ nc'e mach'ee yuu naya, nchiiti na co'wi'na' juu na mach'ee natia.

18 Cristo ñejom tjoom nawi' nc'e jnaaⁿ jaa, tacaⁿna' na cue'nnaaⁿaⁿ. Jom na ticatseixmaaⁿ jnaⁿ tueeⁿeⁿ cwentaa jaa nn'aⁿ jnaⁿ, cha nndaä nncwjaa'ñê jaa cwentaa' Ty'oöts'om. Cantyja 'naaⁿl seiiⁿeⁿ tueeⁿeⁿ, saä nc'e espíritu 'naaⁿaⁿ tando'xcoom.

19 Ndo' cantyja 'naaⁿl espíritu na tseixmaaⁿ, tjanquiaaⁿ ñ'oom ndaaⁿ espíritu 'naaⁿ l'oo na m'aⁿ jnaⁿ,

20 na jona xuee'ñeeⁿcheⁿ ñejla'tjoöndyena yocheⁿ na tyom'aaⁿ Noé. Xjeⁿñeeⁿ tyomeiⁿndooⁿnty'iaañe Ty'oöts'om na calcwe' n'omna' yocheⁿ na tjaluii w'aandaa, na cantyja 'naaⁿl juuna' ñe'ñeeⁿ ts'aⁿ jlui'n'maaⁿñe naquii' ndaatioo'ñeeⁿ.

21 Ndaatioo'ñeeⁿ matseijomna' juu ndaa na cwiwits'oomndyo, na cantyja 'naaⁿl jo' laxmaaⁿya nn'aⁿ na cwilui'n'maaⁿndyo je'. Na cwiwits'oomñe ts'aⁿ tica'moⁿna' cantyja 'naaⁿl na nlu'ñê, cantyja 'naaⁿl juuna' ma'moⁿna' na macaⁿ ts'aⁿ na tic'oom na m'aaⁿl m'aaⁿl ts'oom jo nnom Ty'oöts'om ndo' na tseixmaⁿ ts'aⁿ na cwilui'n'maaⁿñe nc'e na tando'xco Jesucristo.

22 Tjalcweeⁿeⁿ cañoom'luee ndo' wacatyeeⁿ ntyjaa' ts'o Ty'oöts'om ntyjaya yuu cwitueeⁿndyecje cha'tso ángeles ñequio nt'omcheⁿ nnom na cwiluiitquiendye ndo' m'aⁿ nt'omcheⁿ na waa na jnda la'xmaⁿ.

4

Candyā'ntjoo'ya cautyjati naya na cwicandaaya nnom Ty'oots'om

¹ Jo' chii, cha'xjeⁿ na tco'wi'na' Cristo ñequio seiiⁿleⁿ, mati 'o la'xmaⁿ'yo' na ññequiandyo' na co'wi'na' 'o, ee ts'aⁿ na maco'wi'na' juu ñequio seii', jnda ty'ioo'ñê na ñê'queⁿ jnaⁿ xjeⁿ jom,

² cha cautyjati xuee na wañoom'm nnc'oom cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'oots'om, nchii cha'xjeⁿ na queeⁿ ts'om seii' ts'aⁿ.

³ Tco xuee na ñel'a'yo' cha'xjeⁿ cwil'a nn'aⁿ na tic'om nacje 'naaⁿ Ty'oots'om, ñel'a'yo' natia na cwil'a naⁿñeeⁿ, tyom'aⁿ'yo' na queeⁿ n'om'yo' nt'omcheⁿ, ñejla'xmaⁿ'yo' nn'aⁿ candyee, tyocwa'jndoo'ndyo' ndo' tyowe'yo', ndo' tyola't'maaⁿ'ndyo' joo na cwe' nn'aⁿ l'a.

⁴ Saa je' nc'e na ticalajomndyo'ti'yo' ñequio na mawinom'na' natia na cwil'a naⁿñeeⁿ, jo' matseñ'eeⁿñena' jona ndo' tia ñ'oom cwilaneiⁿna cautyja 'naⁿ'yo'.

⁵ Saa ncue'ntyjo xjeⁿ na nlcaⁿ'na' na ññequiana cwenta nnom Nqueⁿ na m'aaⁿc'eeñê na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ na cwita'ndo' ndo' nn'aⁿ na jnda tja.

⁶ Jo' chii ndaa l'oo jnda teineiⁿ ñ'oom' Ty'oots'om cha cha'xjeⁿ jom wanoom'm, mati nndaⁿ nnta'ndo'na meiiⁿ jnda tu'xeⁿ'ndyena cha'xjeⁿ cwitu'xeⁿ'ndye cha'tso nn'aⁿ.

⁷ Jnda wjaawindyoo' na nntycwii cha'tso. Nc'e na ljo' catjei'ya'yo' cwenta chiuu cwitsam'aⁿ'yo', ndo' calaneiⁿ'yo' nnom Ty'oots'om ñequio na xcwee' n'om'yo'.

⁸ Ndo' na t'maⁿti c'om'yo' na xcwe na m'aⁿ'yo' na jnda nquiu'yo' nc'iaa'yo' na cwilayu' ee quia na m'aaⁿ ts'aⁿ na jnda ntyjeeⁿ x'iaaⁿ'aⁿ, matseit'maⁿya ts'oom ts'aⁿ na matseitjooñe nnoom.

⁹ Cateix'ee'yo' nn'aⁿ na cwe' cwiquieya l'a'yo', meiⁿ tila'ncjoo'ndyo' ñ'eⁿ'ndyena.

¹⁰ Cwii cwiindyoo' cwicanda'yo' cwii nnom na ndaaⁿ nl'a'yo' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om. Cha'xjeⁿ mach'ee cwii ts'aⁿ na matqⁿ ts'iaaⁿ, jo' cwil'uee'ndyo'ya'yo' jndye nnom naya na matseixmaⁿ Ty'oots'om.

¹¹ Xeⁿ macandaa' ts'aⁿ na catseineiⁿ, ñ'oom na mañequiaaⁿ cats'aana' cha'cwijom nquii Ty'oots'om matseineiⁿ. Xeⁿ macandaa' ts'aⁿ na mateijneiⁿ nn'aⁿ, cats'aaⁿ naljo' ñequio najndeiⁿ na matseixmaaⁿ na mañequiaa Ty'oots'om. Cha'tso na cwil'a'yo' cal'a'yo' juuna' cha caluiit'maⁿñê Ty'oots'om nc'e Jesucristo, ee jom tseixmaaⁿ na caluiit'maⁿñê, ticantycwii najndeiⁿ na matseixmaaⁿ. Amén.

Xeⁿ cwita'wi' nn'aⁿ 'o, nmeiiⁿ cal'a'yo'

12 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', tints'aana' na tileicala'nqⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' juu na wi' na cwiwinom'yo' na juuna' matseijomna' cha'cwijom mawinom ts'aⁿ quii' chom, tinc'oom' n'om'yo' na juu jo' t'maⁿ waa na cwichuii'na' ñequio na cwitjoom nt'omcheⁿ nn'aⁿ.

13 Nchii jo' na nl'a'yo'. 'O c'om'yo' na neiⁿ'yo' na cwitjom'yo' na ljo' ee cantyja 'naaⁿ' jo' cwilajomndyo' na tco'wi'na' Cristo cha mati candaa' na neiⁿ'yo' quia na nleitquioo'ñê na nluiit'maⁿñê.

14 Xeⁿ na cwitio'ñ'oom nn'aⁿ 'o ee na cwiluiindyoy' cwentaa' Cristo matio'naaⁿñê Ty'oqots'om 'o. Mach'eeⁿ na ljo' ee nquii Espíritu na cwiluiiñê m'aaⁿ naquiii' n'om'yo'. Mayuu' na cwilaneiⁿna ñ'oom ntjeiⁿ nacjoo' Cristo saa cwiluiit'maⁿñê cantyja 'naⁿ'yo'.

15 Xeⁿ na m'aaⁿ cwiindyoy' 'o na wi' matjom, nchii cats'aana' na ljo' nc'e na seicuee' ts'aⁿ, oo na mach'uee, oo cwiicheⁿ nnom natia, meiⁿ nchii nc'e na matii'ñê cwii nnom ñ'oom 'naaⁿ' cwiicheⁿ ts'aⁿ.

16 Saa xeⁿ maco'wi'na' 'u nc'e na matseijomndyuy' ñequio Cristo, ticatsona' na c'oom' na jnaⁿ, 'u catseit'maaⁿndyuy' Ty'oqots'om na matjom' naljo'.

17 Ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na juu na macu'xeⁿ Ty'oqots'om nn'aⁿ nnaⁿna quii'ntaaⁿ jaa na laxmaaⁿya nn'aⁿ 'naaⁿ'aⁿ. Ndo' xeⁿ manaⁿna' ñequiondyo jaa majndeiticheⁿ nn'aⁿ na tila-candaa'ndye ñ'oom'm.

18 Ndo' xeⁿ nc'uaa' nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na maqueⁿna' joo na tjaa jnaⁿ laxmaⁿ, ¿chiiu nluiiyuu na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye ñequio nn'aⁿ jnaⁿ?

19 Jo' chii nn'aⁿ na wi' cwitjoomna nc'e na l'ue ts'om Ty'oqots'om, ñecwitco cal'ana na maty'iomyana', ndo' catioona añmaaⁿna l'q Ty'oqots'om na s'aa joona, ee cwiluiiñê na mayom'm.

5

Ñ'oom na matseijndo'na' n'om nn'aⁿ cwentaa' Ty'oqots'om

1 Nncq na cwiluiitquiendyo, waa na ñe'catseijndo'a n'om' 'o na cwiluiitquiendyo' quii' ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oqots'om cwentaaⁿ'aⁿ, ja na ndoo'nqooⁿ na wi't'maⁿ na teinom Cristo, ndo' na mati nntseijomndyoy na nluiit'maⁿñê quia na nndyonaaⁿ'aⁿ ndo' mati 'o.

2 Nn'aⁿ na cwiluiindyoy canmaⁿ ntsmeiⁿ' Ty'oqots'om cal'a'yo' cwenta joona, nchii ñequio najndeina' na nl'a'yo' ts'iaaⁿ'ñeeⁿ, meiⁿ nchii na queeⁿ n'om'yo' s'om, saa ñequio na xcwee'ya n'om'yo' cha'xjeⁿ nquii Ty'oqots'om l'ue ts'oom,

³ Ty'ooṭs'om ty'ioom ts'iaaⁿ 'o, meiⁿ nchii nlqueⁿndyo' na nluiit'maⁿndyo' ndaā joo nn'aⁿ na cwilayu'. 'O xcweya c'om'yo' jo ndaana cha nndāā nluii'ndyena 'o.

⁴ Ndo' na luaa', nqueⁿ na cwiluiitquieñê na mateix'eeⁿ tmaaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ, quia na nndyonnaaⁿ'aⁿ, nnts'aaⁿ na nnto'ñoom'yo' cwii corona na tijoom nc'uaana' na cantyja 'naaⁿ jo' nntseit'maaⁿñena' 'o.

⁵ Ndo' mati 'o nn'aⁿ na cjeti m'aⁿ'yo', catue'ndyo'cje'yo' ndaā nn'aⁿ na cwiluiitquiendye naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'ooṭs'om. Matsona' na cha'tsondyo'ñ'eⁿ'yo' catue'ndyo'cje'yo' ndaā nc'iaa'yo' na cwila'yu' ñequio na nioom' n'om'yo', ee waa ljeii na matsona':

M'aaⁿ Ty'ooṭs'om nacjoo nn'aⁿ na cwitjeii's'andye, cwitjeii'lcundye,

saā ndaā nn'aⁿ na cwituee'ndyecje mañequiaaⁿ naya na matseixmaaⁿ.

⁶ Jo' chii catue'ndyo'cje'yo' nacje 'naaⁿ ts'o Ty'ooṭs'om na tjacantyja najndeii cwiluiiñê cha quia nncue'ntyjō xjeⁿ ntyjeeⁿ nntseit'maaⁿñê 'o.

⁷ Catue'yo' nacjoo' nqueⁿ cha'tsoñ'eⁿ na matseiñ'eeⁿñena' 'o ee m'aaⁿ m'aaⁿ ts'oom 'o.

⁸ C'om'yo' na jndo' n'om'yo' ndo' cal'a'yo' cwenta, ee m'aaⁿ tsaⁿjndii na jnoom'm 'o. Matseijomna' jom cha'cwijom catsiaⁿ liom na manom manomyo' na mal'ueyo' quioo' na nlquiiyo'.

⁹ Calajnda'yo' na cwitsa'yo' nacjoom'm ñequio na cwila'yu'ya ñ'om'yo' ñ'eⁿ Ty'ooṭs'om ee manquiu'yo' na cha'waa tsjoomnancue nquiee nn'aⁿ'yo' na cwila'yu', maljoyu na wi' cwiwinomna cha'xjeⁿ na cwitjom'yo'.

¹⁰ Ndo' ndañquia cwantindyo xuee na cwiwinom'yo' nawi'meiiⁿ, manquiiiti Ty'ooṭs'om nnts'aaⁿ na laxmaⁿ'yo' na candaa'ndyo', na nncwintyje'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ'aⁿ, na nc'om'yo' na jnda'yo' jo nnoom, na tjaa'naⁿ na cwii nntseits'eiina' 'o. Nnts'aaⁿ na nmeiiⁿ nc'e naya na matseixmaaⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom 'o. Jndā maqueeⁿñê 'o na nla'jomndyo' yuu na caxuee na ticantycwii na cwiluiiñê nc'e Jesucristo.

¹¹ Ñenqueⁿ tintycwii na tseixmaaⁿ najneiⁿ na catsā'ntjoom. Amén.

Matseicwanom Pedro na xmaⁿndye nn'aⁿ na cwila'yu'

¹² Mateijndeii Silvano ja na teiljeii carta chjoowaañe. Macwjii'a cwenta na cwiluiiñê ts'aⁿ na matseyu' na xcwee' ts'oom. Cantyja 'naaⁿ juuna' mañequiaya na t'maⁿ n'om'yo' ndo' macwji'yuu'ndyo' na juu naya na matseixmaⁿ Ty'ooṭs'om, cwiluiiñena' na mayuu'.

¹³ Tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ooṭs'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿna Babilonia, na ljo'yu macwjeeⁿ'eⁿ joona cwentaaⁿ'aⁿ

cha'xjeⁿ macwjee^{n'eⁿ} 'o, cwila'cwanomna na xmaⁿndyo'.
 Ndo' mati maljo' mach'ee jndaaya ti'Marcos.

¹⁴ Cwii cwiindyoy' ñequio luee'yo' quia'yo' na xmaⁿndye
 ntyjee'yo'.

Ndaa cha'tsondyoy' na laxmaⁿ'yo' cwentaa' Cristo, quiaa
 Ty'o^ots'om na nnto'ñoom'yo' na meiⁿcwii ñomtiuu tinc'om'yo'
 jo ndaana.

Carta na jnda we na seiljeii Pedro

Carta na seicwanom Pedro ndaa nn'a na cwilayu'

¹ Ja Simón Pedro cwiluiindyō moso 'naaⁿ Jesucristo ndo' apóstol na majñoom na mañequiaya ñ'oom naya ndaa nn'aⁿ. Matseiljeiya ndo' matseicwanōⁿya cartawaañe ndaa 'o na mati laxmaⁿ'yo' juu na cwila'yuy'a n'om'yo' cha'xjeⁿ já, na juu jo' jeeⁿ ndya' jnda tseixmaⁿna'. Laxmaⁿ'yo' juuna' nc'e nquii Ty'oōts'om na cwila't'maaⁿndyō ñequio Jesucristo na macwji'n'maaⁿñê jaa cwiluiñê na maty'iomyana'.

² Nc'e na cwita'jnaⁿ'yo' Ty'oōts'om ñequio Jesús na cwiluiñê na matsa'ntjoom jaa, cwijndye naya na cato'ñoom'yo' na la'xmaⁿna ñequio na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana.

Jndaa' chiuu l'ue ts'om Ty'oōts'om na calaxmaa' jaa

³ Nquii Ty'oōts'om, cantyja 'naaⁿ najndei na cwiluiñê, mañequiaaⁿ na cwicandaaya cha'tso na macaⁿna' jaa cha ndaa nnc'oōⁿya jo nnoom ndo' cha ndaa nlajomndyō cantyja na cwiluiñê. Mach'eeⁿ na ljo' nc'e nqueⁿ na maqueeⁿñê 'o na jeeⁿ ndya' t'maⁿ cwiluiñê ndo' mati ñequio cha'tso naya na t'maⁿ na mach'eeⁿ.

⁴ Cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ', jnda tquiaaⁿ ñ'oom ndaaya chiuu na nnts'aaⁿ, na joo ñ'oom'ñeeⁿ jeeⁿ jnda laxmaⁿna', cha cantyja 'naaⁿ joona' 'o ndaa ntsalajomndyō' na jom Ty'oōts'om teincooñe ndo' cha ndaa ndyaandyō' natia na cwajndii na chuu tsjoomnancue na matseiqueeⁿna' ts'om ts'aⁿ.

⁵ Nc'e na luaa', juu na cwilayu'y'a n'om'yo', macaⁿna' na c'om'yo' na xcwe cantyja 'naⁿ'yo' ñequio nn'aⁿ, ndo' ñequio juu jo' c'om'yo' na xcwe cala'noⁿ'yo',

⁶ ndo' quia cwilaxmaⁿ'yo' jo' c'om'yo' na queⁿndyō' cheⁿncjo'yo' xjeⁿ, ndo' ñequio juu jo', c'om'yo' na nioom'cheⁿ n'om'yo', ndo' ñequio juu jo', quiandyō' na nleitquioo' na m'aⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ Ty'oōts'om,

⁷ ndo' quia laxmaⁿ'yo' jo', c'om'yo' cha'xjeⁿ ñequii ts'aⁿ ntseinda, ndo' na ljo', c'om'yo' na jnda nquii'yo' nn'aⁿ.

⁸ Ee xeⁿ cwila'xmaⁿ'yo' cha'tso nmeiⁿ ndo' cwileijndye joona' cantyja 'naⁿ'yo', xocats'aana' na ticwil'uendyō' meiⁿ ticwe' ts'iaaⁿndyō na cwilaxmaⁿ'yo' cwentaa' Ta Jesucristo.

⁹ Saa ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ nmeiⁿ', cwiluiñê ts'aⁿ na tsā manty'iaa' oo nchjaaⁿ. Jnda tsuu' ts'oom na seilju' Ty'oōts'om jom jnaaⁿaⁿ na ñeseixmaaⁿ.

¹⁰ Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuy'a ñ'eⁿ Ty'oōts'om nc'e na tqueeⁿñê 'o ndo' tjeiiñê 'o cwentaaⁿaⁿ, cjoo' n'om'yo' na

calaxmaⁿyo' nmeiⁿ, ee xeⁿ na nmeiⁿ cwil'a'yo' quia jo' tijoom nntseilcwe'tya'na' 'o cantyja 'naaⁿaⁿ.

11 Ndo' xeⁿ nmeiiⁿ nl'a'yo', jeeⁿ tinc'uaa' nñequiaaⁿ na nntsaquiee'ndyo' yuu na ticantycwii na matsa'ntjom nquii na tjacantya na t'maⁿ cwiluiiñe ndo' na macwji'n'maaⁿñe jaa, juu Ta Jesucristo.

12 Jo' chii ñequii'cheⁿ na matseilcwii'ndyo ñ'oommeiⁿ ndaa'yo' meiiⁿ na manquiu'ya'yo' joona' ndo' mantyjiiya na 'o m'aaⁿtyeⁿ n'om'yo' ñ'oom na mayuu' na jnda to'ñoom'yo'.

13 Ee maxjeⁿ ntyjii na maty'iomyaana' na matseilcwii'ndyo ñ'oommeiiⁿ ndaa'yo' yocheⁿ na wa'ndo'a.

14 Ee ntyjiiya na mawaxjeⁿ na nnc'io, cha'xjeⁿ t'moⁿ Ta Jesucristo noⁿ.

15 Saa nnts'aa cha'tso na ndaa nnts'aa cha meiiⁿ na jnda ty'io nncjaañjoom' n'om'yo' ñ'oommeiⁿ.

Ñ'eⁿ Pedro quia seit'maaⁿñe Ty'o^ots'om Jesucristo

16 Quia na t'mo^oyâ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ najndeii na matseixmaⁿ Jesucristo na cwiluiiñe na matsa'ntjoom jaa, ndo' cantyja 'naaⁿ na nntseixmaaⁿ quia na nndyonnaaⁿaⁿ, nchii cwe' cuento ñ'oom'ñeeⁿ, ee jndoo'ndaayâ na tjacantya na t'maⁿ seit'maaⁿñe Ty'o^ots'om jom.

17 Ee nty'iaandaayâ xjeⁿ na nquii Tsotyaaya Ty'o^ots'om t'maⁿ seit'maaⁿñe jom, tso: "Luaa nquii ti'Jndaaya na jeeⁿ candya' ts'o^oya jom, ñ'eⁿ jom jeeⁿ nei'ya."

18 Mancjootyayâ jndyaayâ ñ'oom'ñeeⁿ na tso na jna'na' nandye cañoom'luee, xjeⁿ na t'o^oyâ ñ'eⁿñê sjo'ñeeⁿ na lju' tseixmaⁿna'.

19 Ndo' mati waa na cwileiñ'o^oya na majndaa'ya, juu ñ'oom na tyolaneiⁿ profetas na tyoñequia ñ'oom' Ty'o^ots'om tandyo xuee, 'o jeeⁿ xcwe nl'a'yo' xeⁿ cwilañ'oom'ndyo' ñ'oom'ñeeⁿ na laxmaⁿna' cha'cwijom lámpara na matseixueeña' yuu na jaaⁿñe, hasta nquii na cwiluiiñe caxjuuncoo matseixueeña' naquii' n'om'yo'.

20 Saa najndyee macaⁿna' na catsei'noⁿ ts'aⁿ na tjaa'na' cwii ñ'oom' Ty'o^ots'om na teiljeii nc'e na seijndaa'ñe nquii na seiljeii juuna',

21 ee profetas na tyoñequia ñ'oom cantyja 'naaⁿ 'naaⁿ na quia nluii, ticalaneiⁿna chiuu tyom'aaⁿ n'om nquieena. Joona tyolaxmaⁿna nn'aⁿ na tyolaneiⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om chiuu t'moⁿ Espiritu Santo ndaaⁿna.

2

M'aⁿ nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom cwit'mo^on
(Jud. 4-13)

1 Mati tiempo'ñeeⁿ tyom'aⁿ profetas na tiyuu' ñ'oom tyoñequia ndaaⁿ nn'aⁿ Israel, ndo' majo'ti nnts'aana' quii'ntaaⁿyo'. Joonā cwe' nty'iu nt'mooⁿna ñ'oom na nntsei'ndaa'na' 'o, hasta nluena na tiyuu' ñ'oom cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na macwji'n'maaⁿñê joonā, ndo' na luaa' n'omna tyuaa' nnt'uiwi'na' joonā.

2 Jndye nn'aⁿ nla'jomndye natia na jeeⁿ wi' laxmaⁿna, ndo' jnaaⁿ na luaa' laxmaⁿ na'ñeeⁿ, tis'a ñ'oom ncwineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'oots'om.

3 Nc'e na jeeⁿ queeⁿ n'omna s'om, jo' na nl'ana nawi' 'o ñequio ñ'oom na cwit'mooⁿna ndaaⁿyo' na tiyuu' saaⁿ Ty'oots'om teiyo seijndaa'ñê na nnt'uiityeⁿna' joonā, ndo' maxjeⁿ nluii cha'xjeⁿ na jndaⁿ seijndaa'ñê.

4 Ee ángeles na l'a jnaⁿ tîcatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om. Tiom joonā naquii' b'io yuu na jaaⁿñe, na chu'tyeⁿndyena l'uaancjo na caljoo'ndyetyeⁿna jo' jo' na nncwindoo'na hasta quia na nncu'xeeⁿ cha'tso.

5 Meiⁿ nn'aⁿ na tyom'aⁿ tsjoomnancue teiyo, tîcatseit'maⁿ ts'om Ty'oots'om joonā quia seiquiom ndaalua'nty'a nacjooⁿna na tia nn'aⁿndyena. Mandā tjei'n'maaⁿñê Noé, ndi ñ'eeⁿ ntquiee' nn'aaⁿ tsaⁿñeeⁿ. Jom tsaⁿ na tyoñequiaa ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ na c'omna cantyja na maty'iomyana'.

6 Ndo' mati seijndaa'ñe Ty'oots'om na tyuii' tsjoom Sodoma ñ'eⁿ Gomorra na tco ñ'eⁿna' cwe' tsjaa' 'ndiina'. S'aaⁿ na ljo' cha na m'moⁿna' ndaaⁿ nn'aⁿ na quia nnc'om na tal'ana cha'xjeⁿ tyol'a na'ñeeⁿ.

7 Saaⁿ seicandyaañê Lot na tyom'aaⁿ tsjoom'ñeeⁿ ee tyot-seixmaⁿ cantyja na maty'iomyana'. Tyotsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na tyonty'iaaⁿaⁿ na cwajndii natia na tyol'a na'ñeeⁿ.

8 Juu Lot'ñeeⁿ tyoluiiñê cantyja na maty'iomyana'. Jo' chii 'io ndi 'io tyotsei'ndaa'na' ntyjeeⁿ na tyonty'iaaⁿaⁿ ndo' tyoñeeⁿ cha'tso nnom natia na tyol'a na'ñeeⁿ.

9 Jo' chii nn'aⁿ na cwiñequiandyen'eⁿ cantyja na l'ue ts'om Ty'oots'om, mantyjiiindaa'ñê chiuu nntseicandyaañê ts'aⁿ quia na maqueⁿna' xjeⁿ juu. Ndo' mati nn'aⁿ na cwiñequiandy cantyja 'naaⁿ natia, nljoo'ndyena nacje 'naaⁿ nawi' na nt'uiityeⁿna' joonā xuee na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ.

10 Maluua' nnts'aaⁿ ñequio nn'aⁿ na cwe' cwiñe'quiandyeto cantyja na neiⁿnco nquiū nn'aⁿ tsjoomnancue, ndo' na tic-uee' n'omna na nntsā'ntjom Ta Jesús joonā. Tjaa na matseicaty'uena' joonā na cwiñe'quiandyetona cantyja na l'ue n'om nquieena. Meiⁿ tinquiaana na nluena cwii ñ'oomntjeiⁿ nacjoo joo na jndaⁿti na t'maⁿ cwiluiindy na m'aⁿ yuu na jeeⁿ neiⁿncoo',

11 saaⁿ wandyo' waa cantyja 'naaⁿ ángeles ee meiiⁿ na jndaⁿtina ndo' t'maⁿti laxmaⁿna, saaⁿ tiquila'jnaaⁿna joo na

jeeⁿ t'maⁿ cwiluiindy^e jo nnom nquii na matsaⁿntjom.

¹² Saa joo nn'aⁿ na tiyuu' ñ'oom na cwiñequia matseijomna' jooⁿa cha'cwijom quioo' na tijndo' n'om. Ee quioo' cwe' cwil'atoyo'. Tuiindyeyo' na ndaa nnt'ue nn'aⁿ na nla'cwjeena jooyo'. Naⁿñeeⁿ meiiⁿ ñ'oom na ticala'noⁿ'na saa cwilaneiⁿ'na ñ'oom ntjeiⁿ cantyja 'naaⁿ'na', ndo' nncwjena cha'xjeⁿ cwiwje quioo',

¹³ nnt'uiiwi'na' jooⁿa nc'e na jnda ta'wi'na nt'omcheⁿ. Jooⁿa m'aⁿ'na na neiiⁿ'na na cwiñequiandyena cantyja 'naaⁿ joo na neiⁿ'nco nquiu nn'aⁿ tsjoomnancue. Matseijnaaⁿ'na' 'o na cwilajomndyena ñ'eⁿndyo' quia cwicwa'yo' na cwila't'maaⁿ'ndyo' xjeⁿ na cwila'neiⁿ'ndyena na cwiñequiandyena ñequio na neiⁿ'nco n'omna na manquiu'nn'aⁿ'na' jooⁿa.

¹⁴ Na nty'iaana cwii yuscu, queeⁿ n'omna jom, tyoo-jaacjooⁿa na cwila'tjoondyena. Nn'aⁿ na tityeⁿ cwila'yu', cwi'oochoondyena naⁿñeeⁿ na n'ndye ñ'oom' Ty'o^oots'om. Laxmaⁿ'na nn'aⁿ na queeⁿ n'om 'naaⁿ' cwiicheⁿ ts'aⁿ na ñe'cuaana' lueena. Laxmaⁿ'na nn'aⁿ na nlco'wi' Ty'o^oots'om.

¹⁵ La'xmaⁿ naⁿm'aⁿ' nn'aⁿ na jnda tsuundy^e ee jnda 'ndyena nato na yuu. Jooⁿa cwila'jomndyena ñ'oom na tyoñequiaa profeta Balaam jnda Beor na tyoqueⁿ ts'oom na nncwantjoom s'om cantyja 'naaⁿ' natia na nnts'aaⁿ.

¹⁶ Saa na tia na s'aaⁿ, jndi'tiaaⁿ'aⁿ ñ'oom 'ndyoo ts'aⁿ na seineiⁿ snom tsmeiiⁿ'eⁿ, ndo' na ljo' seitsaaⁿ'ñena' na ntjeiⁿ ljo' wjacats'aaⁿ.

¹⁷ Naⁿm'aⁿ' na cwit'mooⁿ ndaa'yo', la'xmaⁿ'na cha'cwijom lui' na jnda tcaaⁿ, cha'cwijom nchquiu na lomañjaaⁿ mantque jndye. Ndo' jnda teijndaa' cantyja 'naaⁿ'na na ticanty-cwii na ljoo'ndyetyeⁿ'na yuu na jaaⁿ ntom.

¹⁸ Naⁿm'aⁿ' s'a ñ'oom cwilaneiⁿ'na na tixocateijndeiina' ts'aⁿ na c'oom cha'xjeⁿ na l'ue ts'om Ty'o^oots'om, cantyja 'naaⁿ' natia na cwiluii ndo' na queeⁿ n'om nn'aⁿ, cwil'a naⁿm'aⁿ' na joo nn'aⁿ na quia jnaⁿ'cheⁿ'na' na cwindyaandy^e natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue, quiandy^e naⁿñeeⁿ cantyja na l'ue n'omna.

¹⁹ Cwiluena xeⁿ nntseijomñe ts'aⁿ ñequio ñ'oom na cwiñequiana, nnc'oom candyaañe ts'aⁿ saa nquiee tquiena laxmaⁿ'na na cwindye'ntjomtyeⁿ'na ndaa natia, ee meiⁿ'quia na maqueⁿ'na' xjeⁿ 'naaⁿ'na' ts'aⁿ, tseixmaⁿ tsaⁿ'ñeeⁿ ts'aⁿ na mand'i'ntjomtyeⁿ nnom juuna'.

²⁰ Ee quia matseyu' ts'aⁿ ñequio nquii na cwiluiiñe na matsaⁿntjom, nquii Jesucristo na macwji'n'maaⁿ'ñe nn'aⁿ, ee na matseyu' ts'aⁿ jo' jnda jndyaañe natia na matseixmaⁿ tsjoomnancue ndo' ndaⁿquia xeⁿ nntseijomñennaⁿ'aⁿ ñequio natiameiⁿ', cwajndiiti nntjoom, nchiiti na tjom jñeeⁿ.

21 Tit'maⁿti nnt'uiina' naⁿm'aⁿl xeⁿ tyootajnaaⁿna ñ'oom na mayuu', saā nc'e na ta'jnaaⁿna juuna' ndo' ndaquia tjeii'lcwe'ndyena, tyeⁿti nt'uiina' joona nc'e ta'jnaaⁿna ñ'oom na lju' na matsaⁿntjomna'.

22 Ndo' na luaa' waa ma'moⁿna' na mayuu' ñ'oom na tjañoom'. Matso ñ'oom'ñeeⁿ: “Juu catsue' wjaacwa'nnaaⁿaⁿ 'naⁿ na jndaⁿ tōōⁿ. Ndo' catscu na jndaⁿ seicandaā' ts'aⁿ, wjaal-cwe'yo', nntseicantyeenⁿñennda'yo' quii' tsoo'.”

3

Nndyonnda' Jesucristo

1 'O nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, cartawaañe carta jnda we matseicwanōⁿya na m'aⁿyo'. Ntyjaa' ts'oōⁿ na nnc'oom'ya n'om'yo' ñequio we joona'.

2 L'ue ts'oōⁿ na cjañjoom' n'om'yo' ñ'oom na tandyo xuee tyoñequia profetas na lju' n'om. Ndo' mati cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom na t'moⁿ nqueⁿ na cwiluiiñê na matsaⁿntjoom jaa ndo' macwji'n'maaⁿñê jaa, ñ'oom na tyoñequia apóstoles 'naaⁿaⁿ ndaaⁿyo'.

3 Najndyee c'oom' n'om'yo' ncuee na macandaⁿ nnc'om nn'aⁿ na nneiⁿncona nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye Ty'oōts'om. Macandaⁿ nnc'om naⁿñeeⁿ cantyja 'naaⁿl natia na cwila'queeⁿ n'omna.

4 Nluena: “¿Yuu waa na ma'moⁿna' na matseicandaā'ñena' ñ'oom na seineiⁿ Ta Jesús na nncwjee'nnaaⁿaⁿ? Ee canty-jati xjeⁿ na tjā nn'aaⁿya na tyolayu'jndyee, ñecwiixjeⁿ m'aⁿ cha'tsoñ'eⁿ cha'xjeⁿ quia na tqueⁿ Ty'oōts'om joo jo'.”

5 Naⁿm'aⁿl cwil'ayana na cwitsuu' n'omna quia to' Ty'oōts'om na maqueeⁿ cha'tso, nc'e ñ'oom ñ'om, teitquioo' cha'tso na niom jo nandyee mati jlui' tsjoomnancue quii' ndaa ndo' cantyja 'naaⁿl ndaa'ñeeⁿ.

6 Ndo' mati cantyja 'naaⁿl ndaa, juu tsjoomnancue na ty-owaa, tyuii' juuna' ñ'eⁿ ndaalua'nty'a.

7 Ndo' mati nc'e ñ'oom 'ndyoo Ty'oōts'om, joo ljo'luee ñequio tyuaa na waa je', cwileiwenaa' na lcona' juu xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ. Xjeⁿñeeⁿ nn'aⁿ natia nn'aⁿndyee nntsuundyee.

8 Saā 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'oōⁿya 'o, tintsuu' n'om'yo' na ntyjii Ty'oōts'om cwii xuee matseijomna' cha'na cwii meiⁿ ndyu ndo' cwii meiⁿ ndyu laxmaⁿna' ntyjeeⁿ cha'cwijom cwii xuee.

9 Saā nchii cwe' na jeeⁿ nioomñe Ty'oōts'om na nntse-icañaaⁿ ñ'oom na jndaⁿ tsoom na nnts'aaⁿ cha'xjeⁿ cwila'tiuu nt'omcheⁿ nn'aⁿ, saā m'aaⁿ nioomcheⁿ ts'oom, ee tical'ue ts'oom na nntsuuñe meiⁿcwii ts'aⁿ. Jom l'ue ts'oom na cha'tsondyee nn'aⁿ calcwe' n'omna jnaaⁿna.

10 Saa nncue'cañoom xuee quia na nndyonnda' Nquii na matsa'ntjom quia na tic'omc'ee nn'aⁿ. Nntseijomna' cha'cwijom quia na nncwjee'cañoom tsa'nch'ue natsjom. Jeeⁿ nntseicaty'uena' nn'aⁿ na jndei nleic'uaa ljo'luee na nntsu-una', ndo' cha'tso na teil'uee'ñe Ty'oōts'om na tqueeⁿ tsjoom-nancue nlcoñ'eⁿna' ñequio chom.

11 Nc'e na luaa' waa na jnda teijndaa' na nntyuii' cha'tso nmeiⁿ, maty'iomna' na c'om'yo' na lju' n'om'yo' jo nnoom ndo' na xcwee' n'om'yo' na cwila't'maaⁿndyo' jom.

12 Cwindo'nty'iaandyo' na nncue'ntyjo xuee quia na nncw-jee' Ty'oōts'om. Cal'a'yo' cha'tso na ndaaⁿ nl'a'yo' cha nnt-seityuaa'na' na nncuee' xuee'ñeeⁿ. Quia jo' nntyuii' ljo'luee ñequio chom ndo' 'naⁿ na ñequio tuii tsjoomnancue nndi' joona' ñequio ntsaachom.

13 Saa jaa meiⁿndoō'a na nnc'om ljo'luee xco ñequio tsjoom-nancue xco na jnda tsoom na nncuaa na cantyja 'naaⁿ joona' ñequii'cheⁿ nncuaa na maty'iomyana', ndo' cha'tso ya.

14 Nc'e na luaa', 'o nn'aⁿya na jeeⁿ wi' ts'oōⁿya, yocheⁿ na cwimeⁿndoō'a nmeiⁿ, cal'a'yo' cha'tso na ndaaⁿ nl'a'yo' cha na nljei Ty'oōts'om na ya m'aⁿ'yo' jo nnoom, na tjaa'naⁿ na cwajndiindyo' meiⁿ tacolatjoōndyo' jo nnoom.

15 Tintsuu' n'om'yo' na juu na meiⁿndoo'nty'iaañe Ta Jesús, luaa' tseixmaaⁿ cha wanaaⁿ na nlui'n'maaⁿndye nn'aⁿ. Mati ti'nn'aⁿya Pablo na jeeⁿ jnda nquiuyua, luaa' waa ñ'oom na seiljeiⁿ na seicwanoom ndaaⁿ'yo' cha'xjeⁿ na matseijndo' Ty'oōts'om ts'oom.

16 Ñequio cha'tso carta na matseiljeiⁿ, matseineiⁿ cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiⁿ. Nacjoo' carta'ñeeⁿ ñ'eeⁿ ñ'oom na jndei'na' na nntsei'nōⁿ ts'aⁿ, na joo nn'aⁿ na tyoola'yuyua n'om ndo' na tijndo' n'om, tixcwe cwila'teincoo'na joona' cha'xjeⁿ mati cwil'ana ñequio nt'omcheⁿ ñ'oom' Ty'oōts'om na jnda teiljei, ndo' wi' ntjoomna na cwil'ana na ljo'.

17 Jo' chii 'o nn'aⁿya na wi' ts'oōⁿya, nc'e na manquiu'ti'yo' ñ'oommeiⁿ, cal'andyo' cwenta, tints'aana' na joo ñ'oom na cwinquo'nn'aⁿ na ñ'eeⁿ na tia nn'aⁿndye, nnc'oochona' 'o na nncju'tya'na' 'o na xcwe m'aⁿ'yo' jo nnom Ty'oōts'om.

18 Jo' chii catsata'jna'nti'yo' Ta Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa ndo' na macwji'n'maaⁿñê jaa. Jom candya' ts'oom 'o, catsana'jnda'yo' cantyja 'naaⁿ juu jo'. Ticantycwii na cwiluii't'maⁿñê. Amén.

Carta najndyee na seiljeii Juan

Nquii na cwiluiiñe ñ'oom na mañequiaa na wando' ts'aⁿ

¹ Cwilaljeiiyâ ñ'oom na cwilacwanooⁿyâ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ nqueⁿ na maxjeⁿ m'aaⁿ cwitjoocheⁿ na jnaⁿ cha'tso. Jnda jndyaayâ na seineiiⁿ ndo' jnda nty'iaa ndaayâ jom. Nty'iaayaayâ jom ndo' jnda t'uua ntyjaayâ luaayâ ñ'eⁿñê, nqueⁿ na cwiluiiñe Ñ'oom na mañequiaa na cwitandoo'a.

² Ndo' jom na mañequiaaⁿ na wando' añmaaⁿ ts'aⁿ, teitquioo'ñê ndo' jnda nty'iaa ndaayâ jom ndo' cwitjei'yuu'ndyô ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na matseixmaaⁿ. Cwiñequiaayâ ñ'oom ndaa'yo' na mañequiaaⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿ ts'aⁿ. Tyom'aaⁿ ñequio Tsotyaaaya Ty'oots'om ndo' tyjee'cañoom jaa.

³ Ndo' cwit'mooⁿyâ ndaa'yo' cantyja 'naaⁿ na tyonty'iaa ndaayâ na tyoch'eeⁿ, ñequio ñ'oom na tyoñequiaaⁿ na tyondyaayâ, cha nnda nla'jomndyo' ñ'eⁿndyô ee juu na cwilajomndyô m'aaⁿna' ñequio Tsotyaaaya Ty'oots'om ndo' ñequio Jnaaⁿ Jesucristo.

⁴ Nc'e na luaa', cwila'ljeiiyâ ñ'oommeiiⁿ cha candaa' nnc'om'yo' na neiⁿyo'.

Ty'oots'om cwiluiiñe naxuee

⁵ Luaa waa ñ'oom na tyondaayâ na tyoñequiaa Jesucristo na cwit'mooⁿyâ ndaa'yo', cwiluiiñe Ty'oots'om na xueeñe meiⁿ tjaa'naⁿ na matseixmaaⁿ na jaaⁿ.

⁶ Xeⁿ cwil'uuya na cwilajomndyo ñ'eⁿ Ty'oots'om, ndo' mati cwitsaam'aaⁿya cantyja 'naaⁿ na jaaⁿñe, cantu cwilanaaⁿya meiⁿ tic'oⁿya nacje 'naaⁿ ñ'oom na mayuu'.

⁷ Saa xeⁿ cwiljoo'ndyô nacje 'naaⁿ na cwiluiiñe naxuee cha'xjeⁿ nqueⁿ cwiluiiñe naxuee, jeeⁿ xcwe cwilajomndyo ñequio nn'aaⁿya na cwila'yu', ndo' juu nioom' Jnaaⁿ Jesucristo matseilju'na' jaa cha'tso jnaⁿ na laxmaaⁿya.

⁸ Saa xeⁿ cwil'uuya na tjaa jnaⁿ laxmaaⁿya, cwinquio'nn'aⁿndyô cheⁿncjooya, meiⁿ tilaxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ na mayuu'.

⁹ Xeⁿ cwitjei'yuu'ndyô na laxmaaⁿya jnaⁿ, jom cwiluiiñe na mayoom'm. Mach'eeⁿ na maty'iomyana' na matseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿya ndo' na matseiljoom'm jaa cha'tso na laxmaaⁿya na ticaty'iomyana'.

¹⁰ Saa xeⁿ cwil'uuya na tyool'aaya jnaⁿ, cwil'aaya na ndoo' nquiuya cantuñe Ty'oots'om, meiⁿ tyooñequiaaya na nntsa'ntjom ñ'oom'm jaa.

2

Matioomñe Cristo ñ'oom 'naaⁿ ts'aⁿ jo nnom Ty'oots'om

1 'O na laxmaⁿyo' ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oommeiiⁿ cha' tal'a'yo' jnaⁿ, saā xeⁿ m'aaⁿ 'neeⁿ juu na mach'ee jnaⁿ, m'aaⁿ cwii na matioom'ñe ñ'oom 'naaⁿya jo nnom Tsotye, nquii Jesucristo na cwiluiiñe na maty'iomyaⁿ!

2 Cantyja na tueeⁿeⁿ jo' chii cwiljoya ts'om Ty'oots'om ñ'eⁿndyo^o ndo' nchii macandā cwentaa jnaaⁿ jaa, mati cwentaa jnaaⁿ nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue.

3 Cwila'nooⁿa na cwila'xmaaⁿya cwentaaⁿaⁿ quia cwila'candāⁿndyo^o ñ'oom na matsāⁿntjoom jaa.

4 Saā xeⁿ nntso ts'aⁿ: “Ja mam'aaⁿya cwentaaⁿaⁿ”, saā titseinda ñ'oom na matsāⁿntjoom, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ tsaⁿcantu meiⁿ tic'oomñe cantyja 'naaⁿ na mayuuⁿ!

5 Saā xeⁿ matseicandā ts'aⁿ ñ'oom'm ma'moⁿna' na juu na candya' ts'om Ty'oots'om juu, candāⁿ m'aaⁿna' naquii' ts'om tsaⁿñeeⁿ maluaa' waa na cwila'nooⁿa na cwiluiindyō cwentaaⁿaⁿ.

6 Juu ts'aⁿ na matso na cwiluiiñe cwentaa' Ty'oots'om, matsona' na c'oom cha'xjeⁿ ñet'oom Jesucristo.

Ñ'oom xco na matsāⁿntjomna'

7 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo', nchii ñ'oom xco na matsāⁿntjomna' na matseiljeiya ndāⁿyo', ñ'oomwaañe ñ'oom teiyo, juuna' waana' jo ndāⁿyo' xjeⁿ na jnaⁿ jndyeecheⁿ na cwila'yu'yo'. Juuna' mañejuutina' na jndā ñejndye'yo'!

8 Saā ñ'oom na matseiljeiya cwenta'yo' tseixmaⁿna' ñ'oom xco ndo' cantyja 'naaⁿ Cristo cwiwitquioo' na mayuu' juuna' ndo' mati cantyja 'naⁿyo' ee jndā wjaawinom na juu najaaⁿ maqueⁿna' xjeⁿ ndo' juu naxuee mamatseixueeñena'!

9 Xeⁿ m'aaⁿ ts'aⁿ na tso na matseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ naxuee, saā jnoom'm cwii nn'aaⁿaⁿ na matseyu', tsaⁿñeeⁿ ndicwaⁿ matseijomñe ñequio najaaⁿ.

10 Juu ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa' na matseyu', matseijomñe cantyja 'naaⁿ naxuee ndo' tjaa'naⁿ na matseixmaaⁿ na nncju'cje jnaⁿ jom.

11 Saā ts'aⁿ na jndoo' cwii nn'aaⁿ na matseyu' ndicwaⁿ m'aaⁿ cantyja 'naaⁿ najaaⁿñe, matseijomñe ñ'eⁿ juuna', meiⁿ ticaljeiiⁿ yuu wjaⁿ, ee juu najaaⁿ matseinchjaaⁿna' jom.

12 'O ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oomwaañe ndāⁿyo' nc'e jndā seit'maⁿ ts'om Ty'oots'om jnaⁿyo' cwe' ee Jesucristo.

13 Matseiljeiya ñ'oomwaa cwentaa' 'o ta na ncjo'tquie'yo' nc'e jndā macwila'jomndyo' ñequio Cristo na m'aaⁿ xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿ cha'tso. 'O na titquiendyo' matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e jndā macwinaⁿndyo' nacjoo' tsaⁿjndii.

'O ntseindaaya, matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e macwita'jnaⁿyo' nqueⁿ na cwiluiñê Tsotyaaaya.

¹⁴ Matseiljeiya ñ'oomwaa cwenta' 'o ta na ncjo'tquie'yo' nc'e jnda macwita'jnaⁿyo' nqueⁿ na mam'aaⁿ xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' cha'tso. Matí matseiljeiya ñ'oom cwenta' 'o na titquiendyo' nc'e laxmaⁿyo' na jnda'yo' ndo' jnda mam'aaⁿ ñ'oom' Ty'oots'om quii' n'om'yo' ndo' jnda macwinaⁿndyo' nacjoo' tsaⁿjndii.

¹⁵ Tilacandya' n'om'yo' na matseixmaⁿ tsjoomnancue meiⁿ ts'iaaⁿ na matseixmaⁿna'. Cwii ts'aⁿ na candya' ntyjii na matseixmaⁿ tsjoomnancue, titseixmaaⁿ juu na candya' ts'om Ty'oots'om nn'aⁿ.

¹⁶ Ee tjaameiⁿcwii na matseixmaⁿ tsjoomnancue na jnaⁿna' na m'aaⁿ nquii Tsotyaaaya Ty'oots'om, ñequii'cheⁿ cwinaⁿ jooⁿa' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue, cha'na natia na queeⁿ ts'om ts'aⁿ na macanda laxmaⁿ jooⁿa' na teincooñê na ts'aⁿ jnaⁿ jom, na queeⁿ ts'oom na jndyeti 'naⁿ na nty'iaaⁿaⁿ cuaana' l'ooⁿ, ndo' na macwji's'añê macwji'scuñê nc'e 'naⁿ na maleichom. Cha'tso nmeiiⁿ laxmaⁿna' cantyja 'naaⁿ tsjoomnancue.

¹⁷ Ndo' joo na matseixmaⁿ tsjoomnancue na cwilaqueeⁿ n'om nn'aⁿ, mawjaatseicjena', ñequio cha'tso natia na queeⁿ n'om nn'aⁿ na matseixmaⁿna'. Saa ts'aⁿ na mach'ee yuu na l'ue ts'om Ty'oots'om, ticantycwii na wando'.

Ñ'oom na mayuu' ndo' ñ'oom cwe' cantu

¹⁸ 'O ntseindaaya, je' m'aaⁿya ncuee na macanda. Jnda jndye'yo' na nleitquioo'ñe cwii na m'aaⁿ nacjoo' Cristo, ndo' nc'e na cwiwitquioo' jndye nn'aⁿ na cwi'oona nacjoom'm jo' chii cwila'noⁿa na je' m'aaⁿya ncuee na macanda.

¹⁹ Naⁿñeeⁿ tjeiiⁿndyena quii' ntmaaⁿ na cwila'xmaaⁿya cwe' ee tiyuu' na ñeja'xmaⁿna cwentaa' Ty'oots'om. Ee xeⁿ na mayuu' na ñeja'xmaⁿna cwentaaⁿaⁿ, maxjeⁿ xocatjeiiⁿndyena. Saa jnda l'ana na ljo' cha nleitquioo'ya na tiyuu' na la'xmaⁿna cwentaa' Ty'oots'om.

²⁰ Saa jnda tquiaa Cristo Espíritu Santo naquii' n'om'yo'. Jo' chii cwila'noⁿyo' cha'tso ñ'oom na cwiluiñena' na mayuu'.

²¹ Jo' chii matseiljeiya ñ'oomwaa nc'e cwila'noⁿyo' ñ'oom na mayuu', nchii nc'e na ticala'noⁿyo' juuna', ndo' manquiu'ya'yo' na cwii ñ'oom cantu tijoom nnaⁿna' naquii' ñ'oom na mayuu'.

²² ¿Ñeeⁿ juu cwiluiñe na cantuñe? Nquii ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom na nquii Jesús nchii cwiluiñê Cristo. Tsaⁿñeeⁿ cwiluiñe ts'aⁿ na m'aaⁿ nacjoo' Cristo ee maljo'yu macwji'ñe cantyja 'naaⁿ Tsotyaaaya Ty'oots'om cha'xjeⁿ cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ Jesucristo.

23 Cha'tsondye nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'o_ots'om, tilaxmaⁿna cwentaa' Tsotyaaⁿ Ty'o_ots'om, saa ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿ Jnaaⁿ, mati matseijomñe cwentaa' Tsotyaaⁿ Ty'o_ots'om.

24 Jo' chii ñ'oom na tyondye'jndyee'yo' caljoo'na' quii' n'om'yo' ee xeⁿ cwiljoo'na' naquii' n'om'yo', mati cwiljoo'ndyo'tyeⁿyo' cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'o_ots'om ñequio Tsotyeⁿ.

25 Ndo' luaa waa ñ'oom na matseineiiⁿ ndaaⁿya na nntse-icañaⁿ na laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a.

26 Matseiljeiya ñ'oommeiⁿ ndaaⁿyo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na ñequio'nn'aⁿna 'o.

27 Saa 'o laxmaⁿyo' Espíritu Santo na jnda tquiaa Jesucristo naquii' n'om'yo', jo' chii meiⁿ tacaⁿna' ts'aⁿ na m'moⁿ ndaaⁿyo', ee nquii Espíritu ma'mooⁿ cha'tso ñ'oommeiⁿ ndaaⁿyo', ndo' joona' laxmaⁿna' ñ'oom na mayuu' nchii cwe' cantu. Jo' chii ñequii'cheⁿ calajomndyo'tyeⁿyo' ñequio Cristo cha'xjeⁿ na ma'moⁿ Espíritu ndaaⁿyo'.

28 Jo' chii 'o ntseindaaya, ñequii'cheⁿ calajomndyo' ñ'eñê cha quia na nleitquioo'ñê na ndyonnaaⁿaⁿ, ñequii'cheⁿ m'aⁿyo' na cwila'qui t'maⁿ n'om'yo' jom.

29 Nc'e na manquiuyaya na Cristo cwiluiñê na maty'iomyana', jo' chii cwila'nooⁿa na cha'tso nn'aⁿ na cwil'a na maty'iomyana' cwiluiindyena ntseinda Ty'o_ots'om.

3

Cwiluiindyö ntseinda Ty'o_ots'om

1 Queⁿyo' cwenta na jeeⁿ ndya' t'maⁿ waa na candya' ts'om Tsotyaaⁿ Ty'o_ots'om jaa. Manc'e jo' maqueeⁿ jaa na cwilui-indyö ntseinaaⁿ, ndo' je' majo' jaa. Ndo' nc'e na luaa' waa joo nn'aⁿ na tic'om cantyja 'naaⁿaⁿ tileicala'noⁿna cantyja 'naaⁿya, jnaaⁿ na ticata'jnaaⁿna nqueⁿ.

2 'O nn'aⁿya na cwila'yu'yo' na jeeⁿ wi' ts'o_oⁿya, je' cwilui-indyö ntseinda Ty'o_ots'om. Ndo' meiiⁿ na ticala'nooⁿa je' chiuu mmaaⁿa nndanquia saa cwila'nooⁿa quia na nleitquioo'ñennda' Jesucristo, n'laxmaaⁿya cha'xjeⁿ nqueⁿ, ee nnty'iaa ndaaⁿya jom cha'xjeⁿ waaⁿ.

3 Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na luaa' macantyyaa' ts'om jom, maqueⁿlju'ñe cheⁿnquii jo nnoom cha'xjeⁿ nqueⁿ cwiluiñê na lju'ñê.

4 Ticwii cwii ts'aⁿ na mach'ee jnaⁿ, matseijndaa'ñena' na chujnaⁿ tsaⁿñeeⁿ nnom ljeii na matsaⁿntjom Ty'o_ots'om, ee cha'tso jnaⁿ ma'moⁿna' na matseitjooⁿñe ts'aⁿ nacjoo' ljeii na matsaⁿntjoom.

5 Saa manqui'u'ya'yo' na tyjee'cañoom Cristo na nntse-icanoom'm jnaⁿ na laxmaaⁿya. Ndo' jom meiⁿcwii nnom jnaⁿ tîcatseixmaaⁿ.

6 Jo' chii cwii cwii ts'aⁿ na matseijomñe ñ'eⁿñê, tiquich'eeya jnaⁿ, saa ts'aⁿ na mach'eeya jnaⁿ, meiⁿ tyoonty'iaa' jom, meiⁿ ticwajnaaⁿ jom.

7 'O na cwiluiindy'o' ntseindaaya, meiⁿcwii ts'aⁿ tiñenquiandy'o' na ñequiu'nn'aⁿ 'o, ts'aⁿ na mach'ee yuu na maty'iomyana', ya ts'aⁿñe cha'xjeⁿ nquii Cristo cwiluiñê na ya ts'aⁿñê.

8 Saa juu ts'aⁿ na ñequi'cheⁿ matseitjoõñe, matseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii. Ee cantyjati xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' cha'tso, tsaⁿjndii jnaⁿ matseixmaaⁿ. Ndo' jnda jndyo Jnda Ty'oõts'om na nntseityueeⁿeⁿ ts'iaaⁿ 'naaⁿ tsaⁿjndii.

9 Tjaa 'ñeeⁿ c'oom na cwiluiñe jnda Ty'oõts'om na mach'eeya jnaⁿ ee jnda tquiaaⁿ na catseixmaⁿ na wando' ndo' nc'e jo' tiñecats'aa jnaⁿ nc'e cwiluiñe jnaaⁿ.

10 Luaa waa na cwila'nõõⁿa 'ñeeⁿ cwiluiindy'e ntseinda Ty'oõts'om ndo' 'ñeeⁿ cwiluiindy'e ntseinda tsaⁿjndii, meiⁿ quia ts'aⁿ na tiquich'ee na maty'iomyana' ticaluiñe jnda Ty'oõts'om ndo' mati ts'aⁿ na tiwi' ts'om x'iaa' na matseyu'.

C'oõⁿya na wi' n'oõⁿya nc'iaaya na cwila'yu'

11 Ñ'oom na macwindye'yo' xjeⁿ na jnaⁿjndyeecheⁿna' na cwila'yu'yo' matsona' na c'oõⁿya na wi' n'oõⁿya nn'aaⁿya na cwila'yu'.

12 Caín tyotseixmaaⁿ cantyja 'naaⁿ tsaⁿjndii. Ticaty'iomna' na nl'aaya cha'na s'aaⁿ na seicueⁿeⁿ tyjeeⁿ. Ndo' ¿chiiu na s'aaⁿ na luaa'? S'aaⁿ na ljo' ee tyotseijomñê cantyja na ticaty'iomyana', saa juu tyjeeⁿ tyoch'ee na maty'iomyana'.

13 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yu'yo', nc'e na luaa' waa tintseñ'eeⁿñena' 'o na joo nn'aⁿ na tyoola'yu' m'aⁿna na jndoona 'o.

14 Jaa na cwilayuu'a ñet'oõⁿya nacje 'naaⁿ na cwitsuundye nn'aⁿ saa je' laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandõõ'a. Cwila'nõõⁿa na ljo' nc'e na jnda nquiuyu na nn'aaⁿya na cwilayu'. Ts'aⁿ na tica jnda ntyjii x'iaa' na matseyu', ndicwaⁿ m'aaⁿ nacje 'naaⁿ na cwitsuundye añmaaⁿ nn'aⁿ.

15 Meiⁿquia ts'aⁿ na jndoo' x'iaa' na matseyu' cwiluiñe ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ ndo' manqui'u'yo' ts'aⁿ na matseicwjee nn'aⁿ ticatseixmaⁿ na tintycwii na wando'.

16 Luaa waa na ma'mõⁿna' ndaaya chiiu tseixmaⁿna' na m'aaⁿ ts'aⁿ na wi' ts'om x'iaa'. Nquii Jesús tquiaañe cheⁿqueⁿ na tueeⁿeⁿ cwentaaya. Ndo' na ljo', juu na cwitandõõ'a laxmaaⁿya na ndyaⁿntjõõⁿya ndaaⁿ nn'aaⁿya na cwilayu'.

17 Ndo' mati quia m'aaⁿ cwii ts'aⁿ na matseyu' ndo' maya 'naⁿ na maljeii, ndo' meiiⁿ na maqueⁿ tsaⁿñeeⁿ cwenta na matseitjooⁿa' cwii x'iaaⁿ'aⁿ na matseyu', saa tiquioo na wi' ts'oom juu, zyuu waa na ma'mooⁿ na jnda ntyjeeⁿ Ty'o^oots'om?

18 'O ntseindaaya, juu na m'aaⁿya na jnda nquiuuya nn'aⁿ, xocwitquioo' na ljo' cwe' ñ'oom na cwilanaaⁿya, ma'moⁿ'na' na ljo' nc'e chiuu na cwil'aaya.

C'o^ot'maaⁿndyo n'o^oya jo nnom Ty'o^ots'om

19 Quia jo' luaa waa na nndaⁿ nla'no^o'a na laxmaaⁿya cantyja 'naaⁿ na mayuu' ndo' na tjaa'naⁿ na cañ'eeⁿ jo nnom Ty'o^ots'om,

20 ee xeⁿ maco'tiana' nquiuuya naquii' n'o^oya, jom cwiluiit'maⁿñetyeeⁿ, nchiiti juu na luaa' mach'eenⁿ naquii' n'o^oya ndo' tcuu mantyjeeⁿ cantyja 'naaⁿya.

21 Jo' chii 'o nn'aⁿya na cwila'yuyoyo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, xeⁿ tjaa'naⁿ na maco'tiana' nquiuuya jo nnoom, quia jo' cwiñ'o^ot'maaⁿndyo n'o^oya,

22 ndo' cha'tso na cwitaaⁿya nnoom, nñequiaaⁿ na nnto'ñooⁿya jo' nc'e na cwila'candaⁿndyo ñ'oom na matsaⁿ'ntjoom jaa ndo' na cwil'aaya yuu na cjaawee' ntyjeeⁿ.

23 Ndo' ñ'oom na matsaⁿ'ntjoom jaa matsona' na calayuu'a ñequio Jnaaⁿ Jesucristo ndo' na c'o^oya na wi' n'o^oya nc'iaaya na cwilayu' cha'xjeⁿ na matsaⁿ'ntjoom.

24 Nn'aⁿ na cwila'candaⁿndye ñ'oom na matsaⁿ'ntjoom, m'aⁿna quii' ts'oom ndo' jom m'aaⁿ naquii' n'omna.

4

Cal'aaya xjeⁿ ñ'oom na cwindyaa

1 'O nn'aⁿya na cwilayu'yoyo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, m'aⁿ nn'aⁿ na cwiluena na ma'moⁿ Espíritu Santo ñ'oom na cwiñequiana, saa tilayu'yoyo' cha'tso ñ'oomñeeⁿ. 'O queⁿyaya'yoyo' cwenta ñ'oommeiⁿ cha nliu'yoyo' aa laxmaⁿ nañeeⁿ Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om ndo' aa nchii cwiicheⁿ espíritu laxmaⁿna. Ee tsjoomnancue jndyendye nn'aⁿ m'aⁿ na cwe' cwilueya na ñ'oom' Ty'o^ots'om cwiñequia saa cwe' cantu.

2 Luaa waa na nndaⁿ nla'no^o'yoyo' aa ndya' mayuu' na nquii Espíritu Santo ma'mooⁿ ñ'oom na mañequiaa ts'aⁿ. Ticwii cwii ts'aⁿ na macwji'yuuñe na nquii Jesús na cwiluiiñe Cristo tui-iñe na ts'aⁿ jom, tsaⁿñeeⁿ matseixmaⁿ Espíritu na mañequiaa Ty'o^ots'om na c'oomñe quii' n'o^oya.

3 Ee ts'aⁿ na ticwji'yuuñe na ljo', titseixmaⁿ nquii Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om, tseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ espíritu na m'aaⁿ nacjoo' Cristo. Ndo' 'o jnda jndye'yoyo' na nncwje'cañoom espírituñeeⁿ ndo' je' maxjeⁿ mam'aaⁿ tsjoomnancue.

4 'O ntseindaaya, 'o laxmaⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ' Ty'oots'om ndo' jnda tantjom'yo' naⁿ'ñeeⁿ na cwe' cantu ñ'oom cwiñequia, ee nqueⁿ na m'aaⁿ naquii' n'om'yo' jndeityeeⁿcheⁿ nchiiti juu na m'aaⁿ naquii' n'om nn'aⁿ na laxmaⁿ cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue.

5 Naⁿ'ñeeⁿ cwilaxmaⁿna cantyja 'naaⁿ' tsjoomnancue, nc'e na ljo' ñ'oom na cwilaneⁿ'na laxmaⁿ'na' cantyja 'naaⁿ'na'. Ndo' nn'aⁿ na cwilajomndye cantyja 'naaⁿ'na' cwindyena ñ'oom na cwiñequia naⁿ'ñeeⁿ.

6 Saã já laxmaaⁿ'yâ cwentaa' Ty'oots'om. Ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ matseixe ñ'oom na cwiñequiaayâ, saã ts'aⁿ na titseixmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ ticatseñ'oom'ñe ñ'oom na cwiñequiaayâ.

Ty'oots'om cwiluiñê na candya' ts'oom

7 'O nn'aⁿ'ya na cwila'yuyoyo' na jnda ntyjiiya, matsona' na c'ooⁿ'ya na jnda nquiuyya nc'iaaya na cwila'yuyoyo'. Juu jo' cwinaⁿ'na' na m'aaⁿ nquii Ty'oots'om. Jo' chii cwii cwii ts'aⁿ na m'aaⁿ na jnda ntyjii nc'iaa' na cwilayu', cwiluiñê jnaaⁿ ndo' mawajnaaⁿ' jom.

8 Ts'aⁿ na tic'oom na jnda ntyjii x'iaa' na matseyuyoyo' tic'oom tsaⁿ'ñeeⁿ cantyja 'naaⁿ' Ty'oots'om ee jom cwiluiñê na candya' ts'oom nn'aⁿ.

9 T'moⁿ Ty'oots'om na candya' ts'oom jaa ee Jnaaⁿ na ñecwiiñê jñoom juu tsjoomnancue cha nndaã nntando^o'a cantyja 'naaⁿ'.

10 Juu na m'aaⁿ Ty'oots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ, luaa waa cantyja 'naaⁿ'na'. Nchii jaa ty'ooⁿ na jnda nquiuyya jom, jom ty'oom na candya' ts'oom jaa ndo' jñoom Jnaaⁿ cha cantyja 'naaⁿ' juu nndaã nntseit'maⁿ ts'oom jnaaⁿ'ya.

11 'O nn'aⁿ'ya na cwila'yuyoyo' na jeeⁿ jnda ntyjiiya, nc'e na luaa' waa na candya' ts'om Ty'oots'om jaa, mati matsona' na c'ooⁿ'ya na jnda nquiuyya nn'aaⁿ'ya na cwilayu'.

12 Meiⁿ'jom ndii' tyoonty'iaa' nnom ts'aⁿ Ty'oots'om saã quia cwit'mooⁿ'ya na wi' n'ooⁿ'ya nn'aaⁿ'ya, jom m'aaⁿ quii' n'ooⁿ'ya ndo' juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, mamatseicandaã'ñeñ'eⁿ'na' cantyja 'naaⁿ'ya.

13 Luaa waa na ma'moⁿ'na' na m'aaⁿ'ya cantyja 'naaⁿ'na' ndo' na m'aaⁿ quii' n'ooⁿ'ya, na jnda tquiaaⁿ Espíritu Santo naquii' n'ooⁿ'ya.

14 Já jnda nty'iandaayâ jom ndo' cwitjei'yuyoyo' ndaa'yoyo' na nquii Tsotyayya Ty'oots'om jnda jñoom Jnaaⁿ tsjoomnancue na nncwji'n'maaⁿ'ñe añmaaⁿ nn'aⁿ.

15 Ee meiⁿ'quia ts'aⁿ na macwji'yuyoyo'ñe na Jesús cwiluiñê Jnda Ty'oots'om, m'aaⁿ Ty'oots'om quii' ts'om ndo' tseixmaⁿ cantyja 'naaⁿ'na'.

16 Luaa waa na cwital'jnaaⁿa Ty'ooots'om ndo' cwilayuu'a na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa. Cwiluiiñê Ty'ooots'om na candya' ts'om nn'aⁿ. Juu na cwiluiiñê na candya' ts'oom, ts'aⁿ na matseixmaⁿ jo', wando' cantyja 'naaⁿaⁿ ndo' m'aaⁿ quii' ts'om tsaⁿñeeⁿ.

17 Luaa waa na ma'moⁿna' na juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa matseicandaa'ñena' na tixola'catyuendyo juu xuee quia na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ, nc'e na m'aaⁿya tsjoomnancue cha'na Jesucristo.

18 Quia na matseixmaⁿ ts'aⁿ juu na m'aaⁿ Ty'ooots'om na candya' ts'oom nn'aⁿ ticaty'ue na nncu'xeeⁿ juu ee juu macandaa' na matseixmaⁿ na m'aaⁿ na candya' ts'oom, macwji'na' na nquiaa'. Xeⁿ na m'aaⁿya na nquiaaya, luaa' waa nc'e na m'aaⁿ n'o^oya na nncu'xeeⁿ jaa. Ndo' na ljo' ma'moⁿna' na juu na m'aaⁿ na candya' ts'oom jaa, ticandaa' laxmaaⁿya juu jo'.

19 Jaa m'aaⁿya na candya' n'o^oya Ty'ooots'om nc'e jom ty'oomjñeeⁿ na candya' ts'oom jaa.

20 Xeⁿ na nntso ts'aⁿ: "Ja candya' ts'o^oya Ty'ooots'om", saa m'aaⁿ na jnoom'm cwii x'iaaⁿaⁿ na matseyu', cwe' tsaⁿcantu jom. Ee xeⁿ tic'oom na jnda ntyjeeⁿ x'iaaⁿaⁿ na manty'iaaⁿaⁿ xondaⁿ nnc'oom na candya' ts'oom Ty'ooots'om na tyoonty'iaaⁿaⁿ.

21 Luaa waa ñ'oom na matsaⁿntjomna' na mañequiaaⁿ ndaaⁿya na c'o^oya na wi' n'o^oya nn'aⁿya na cwila'yu'.

5

Luaa cal'aaya cha nnaⁿndyo ñequio tsjoomnancue

1 Ticwii cwii ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om na Jesús cwiluiiñê Cristo, macwiluiiñê cwii jnda Ty'ooots'om. Ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na candya' ts'om nqueⁿ na cwiluiiñê Tsotyaaⁿya, mati matsona' na c'oom tsaⁿñeeⁿ na jnda ntyjii nn'aⁿ na cwilui-indye ntseinaaⁿ.

2 Quia laxmaaⁿya na candya' n'o^oya Ty'ooots'om ndo' cwila'candaa'ndyo yuu na matsaⁿntjoom jaa, quia jo' mati cwila'n'o^oa na m'aaⁿya na wi' n'o^oya ntseinaaⁿ.

3 Luaa waa na ma'moⁿna' na candya' n'o^oya Ty'ooots'om na cwila'candaaⁿya ñ'oom na tqueeⁿ na matsaⁿntjoom, ndo' joona' nchii cwii na xocandaa' nla'candaa'ndyo,

4 ee cwii cwii ts'aⁿ na cwiluiiñê jnda Ty'ooots'om cwii candaa' manaⁿñe ñequio na tixcwe na matseixmaⁿ tsjoomnancue. Cwinaⁿndyo nc'e na cwila'yu'ya n'o^oya ñ'eⁿ Cristo.

5 Macandaa' ts'aⁿ na matseyu'ya ts'om na nquii Jesús cwiluiiñê Jnda Ty'ooots'om ndaaⁿ nnaⁿñê ñequio na matseixmaⁿ tsjoomnancue.

Ñ'oom na macwji'yuu'ñena' cantyja 'naaⁿ Jnda Ty'ooots'om

⁶ Cantyja na jndyo Jesucristo tsjoomnancue, niom we nnom na ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿ jo', ndaatioo ndo' niom', nchii ñequii'cheⁿ cantyja 'naaⁿ ndaatioo saā ñ'eⁿ ndaatioo ndo' niom'. Nquii Espíritu macwji'yuu'ñe cantyja 'naaⁿ na ljo' ndo' jom cwiluiñê ñ'oom na mayuu'.

⁷ Cañoom'luee m'aⁿ ndyee na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa': Nquii Tsotyaa^ya, ndo' Nquii na cwiluiñê ñ'oom' Ty'o^ots'om ndo' Espíritu Santo. Ndo' ndyeendye joona ñecwii cwiluiindyena.

⁸ Ndo' nnom tsjoomnancue m'aⁿ ndyee na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ ñ'oomwaa': Nquii Espíritu, ndaa ndo' niom', ndo' ndyeendye joo ñecwii ñ'oom cwilajomndye.

⁹ Ndo' nc'e na cwito'ñ^ooⁿya ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ, majndeiti nndaā nnto'ñ^ooⁿya ñ'oom na macwji'yuu'ñe Ty'o^ots'om na juuna' jndati tseixmaⁿna', ee tseixmaⁿna' ñ'oom na jnda tjei'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ.

¹⁰ Ee ts'aⁿ na matseyu' ñequio Jnaaⁿ, mawaa ñ'oom na macwji'yuu'ñena' quii' ts'om, saā ts'aⁿ na ticatseyu' ñequio Ty'o^ots'om mach'ee na cantuñê ee ticatseyu' ñ'oom na jnda tjei'yuu'ñê cantyja 'naaⁿ Jnaaⁿ.

¹¹ Ndo' ñ'oom'ñeeⁿ, luaa waa na macwji'yuu'ñena', jnda tquiaa Ty'o^ots'om na laxmaaⁿya na ticantycwii na cwitandoo'a, ndo' na laxmaaⁿya juuna' nc'e Jnaaⁿ.

¹² Jo' chii ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaa' nquii na cwiluiñê Jnda Ty'o^ots'om matseixmaⁿ tsaⁿñeeⁿ na ticantycwii na wando' añmaaⁿl, saā ts'aⁿ na ticatseixmaⁿ cwentaa' Jnaaⁿ, ticatseixmaⁿ na wando' añmaaⁿl.

Ñ'oom na macanda na chuu tsomwaañe

¹³ Matseiljeiya cartawaañe cwenta' 'o na cwilayu'yo' ñ'eⁿ Jnda Ty'o^ots'om cha cala'noⁿyo' na laxmaⁿyo' na ticantycwii na cwitandoyo'.

¹⁴ Cwiñ'o^ont'maaⁿndyo n'o^ooⁿya Ty'o^ots'om ee cwila'no^on'a quia cwitaaⁿya cwii naya nnoom cha'xjeⁿ na l'ue ts'oom, mañeeⁿ ñ'oom na cwitaaⁿya.

¹⁵ Ndo' cha'xjeⁿ cwila'no^on'a na mañeeⁿ ñ'oom na cwitaaⁿya nnoom, mati nquiuuya na cwito'ñ^ooⁿya ñ'oom na jnda taaⁿya nnoom.

¹⁶ Cwii ts'aⁿ na matseyu', quia nljeii cwii x'iaa' na matseyu' na matseitjo^oñe tsaⁿñeeⁿ cwii nnom jnaⁿ na nchii wjaañ'oomna' juu na nntsuuñe, macaⁿna' na caⁿ tsaⁿñeeⁿ cwii naya nnom Ty'o^ots'om ndo' jom ññequiaaⁿ na nncwando' añmaaⁿl tsaⁿñeeⁿ. Waa jnaⁿ na wjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñe, tjaa'naⁿ nasei meiⁿ cwii caⁿ ts'aⁿ ñ'oom cantyja 'naaⁿ tsaⁿñeeⁿ.

¹⁷ Cha'tso nnom natia, laxmaⁿna' jnaⁿ ndo' waa jnaⁿ na ticjaañ'oomna' ts'aⁿ na nntsuuñe.

18 Manquiuuya na ts'aⁿ na matseixmaⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om tiquich'eeya jnaⁿ ee Jnda Ty'o^ots'om mach'ee cwenta, meiⁿ ticwanaaⁿ na ntsei'ndaa' tsaⁿjndii juu.

19 Manquiuuya na cwiluiindy^o cwentaa' Ty'o^ots'om ndo' cha'tsondye nn'aⁿ na laxmaⁿna cantyja 'naaⁿl tsjoomnancue m'aⁿna nacje 'naaⁿl tsaⁿjndii.

20 Ndo' mati manquiuuya na jnda jndyo Jnda Ty'o^ots'om ndo' jnda teijndo' n'o^onya na cwila'n'o^oa na cwitajnaaⁿa nquii Ty'o^ots'om na cwiluiiñê na mayom'm. Tjoom' cwit-saam'aaⁿya cantyja 'naaⁿl nquii na cwiluiiñê na mayuu', juu Jnaaⁿ Jesucristo. Ñ'oomwaa' ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿl Ty'o^ots'om na cwiluiiñê na mayom'm ndo' mati mañequiaa ñ'oom'ñeeⁿ na tseixmaⁿ ts'aⁿ na ticantycwii na wando'.

21 'O ntseindaaya, macanda Ty'o^ots'om cala't'maaⁿndyo', nchii cwe' cwii na l'a nn'aⁿ na cwiluena na jeeⁿ t'maⁿ ñ'oom. Mantyjati luaa'ndyo matsjo^o.

Carta na jnda we na seiljei Juan

Cantyja 'naa' ñ'oom na mayuu' ñequio na wi' ts'om ts'a' x'iaa'

1 Maja na cwiluitquiendyo, matseiljeiya cartawaañe na matseicwanonya na m'aa' 'u nomnn'a'ya na macwji' Ty'oots'om cwentaa'a' ñequio ntseinda'. Ñ'oom na mayuu' na jee' wi' ts'oonya 'o na cwila'jomndyo' ñequio ñ'oom na mayuu'. Ndo' nchii macanda ja wi' ts'oonya 'o mati cha'tsondye nn'a' na cwita'jnaa'na ñ'oom na mayuu'.

2 Wi' ts'oonya 'o nc'e ñ'oom na mayuu' na waana' quii' n'oonya na ñequii'che' nnc'oomna' ñ'e'ndyo.

3 Nquii Ty'oots'om na cwiluiñe Tsotyaya ñequio Jnaa' Jesucristo quiana naya na la'xma'na naquii' n'om'yo' ñequio juu na m'aa' na wi' n'omna 'o ñequio juu na tjaa ñomtiuu c'om'yo' jo ndaana nc'e ñ'oom na mayuu' ndo' na candya' n'omna 'o.

4 Jee' nei'ya na ljeiya nt'om ntseinda' cwilajomndyena ñequio ñ'oom na mayuu' cha'xje' nquii Tsotyaya Ty'oots'om jnda sa'ntjoom.

5 Ndo' je' 'u nomnn'a'ya na matseyuu', maca'a njom' na c'oonya na jnda nquiuuya nn'aa'ya na cwilayu'. Ñ'oomwaa' na matseiljeiya nchii ñ'oom xco na matsa'ntjomna', ñecwii xje' juuna' cha'xje' ñ'oom na ñejndyaa najndyee.

6 Luaa waa na ma'mo'na' na jnda nquiuuya nt'omche', na c'oonya na cwila'canda'ndyo ñ'oom'm na cwitsa'ntjomna' cha'xje' ñ'oom na tyondye'jndyee'yo' na c'oonya na wi'n'oonya nn'a' na cwila'yu'.

M'a' nn'a' na cwinquio'nn'a'

7 Jndye nn'a' m'a' tsjoomnancue na cwinquio'nn'a' na cwiluena na tiyuu' na jndyo Jesucristo na ts'a' jom. Ts'a' na luaa' mach'ee cwiluiñe ts'a' na manquiu'nn'a', ndo' ts'a' na wjaa nacjoo' Cristo.

8 Jo' chii cal'a'yo' cwenta na juu ts'iaa' na jnda ñel'a'yo' titse-icwaque'na' na cwe' ts'iaa'ndyo cha canda' nnto'ñoom'yo' na nntantjom'yo'.

9 Mei'quia ts'a' na nncwinom' ñ'oom na waa cantyja 'naa' Cristo, ticaljoo'ñe ñequio ñ'oom na t'mo', tic'oom tsa'ñee' ñ'e' Ty'oots'om. Saa' ts'a' na cwiljoo'ñe ñequio ñ'oom na ma'mo'na' cantyja 'naa' Cristo, tseixma' tsa'ñee' cwentaa' Ty'oots'om ndo' ñequio Cristo.

10 Xe' nncwjee'cañoom ts'a' 'o ndo' nchii mañequiaa' ñ'oom na mayuu' cantyja 'naa' Cristo, mei' tilaljo'yo' jom l'a'yo' mei' na ñequia'yo' na xma'ñe'.

11 Ee ts'aⁿ na mañequiaa na xmaⁿñê, matseijomñe ñequio natia na matseixmaaⁿ.

Ñ'oom na macandq na matseineiⁿ Juan nacjoo' cartawaañe

12 Jndye ñ'oom maniom na mañe'catseinaⁿntyaya ñ'eⁿndyo'. Saa ticatseitiuuya na nncwil'uee'ndyo^o tsom canchii' ñequio ndaantom. Ee ntyjaa'ya cwii ts'o^oⁿ na nncjocando^o'a 'o na nlanaaⁿ ntyjaaⁿ ndaaya. Ndo' ntyjiiya na t'maⁿ nquioo na neiiⁿya xjeⁿ na nl'aaya na ljo'.

13 Joo ntseinda nomnn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿ'aⁿ cwila'cwanomna na xmaⁿndyu'. Mantya luaa' ñ'oom na matseiljeiya.

Carta na jnda ndyee na seiljeii Juan

Ñ'oom na seicwanom Juan na m'aaⁿ Gayo

¹ Ja na cwiluitquiendyo, matseiljeiya cartawaa na wjaana' na m'aaⁿl Gayo na mayuu'cheⁿ jeeⁿ wi' ts'ooⁿya 'u.

² 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya macaⁿl a nnom Ty'o^ots'om na cha'tso cantyja 'naⁿl ya wja'm'aaⁿl, ndo' ya nc'oom' na tiwi' cha'xjeⁿ ya wjaaquiendyu' na m'aaⁿl nacje 'naaⁿl Espíritu.

³ Ee tquiecañom nt'om nn'aaⁿya na cwila'yuu' na m'aaⁿya, ndo' tquiaana' na jeeⁿ neiⁿya na jluena no^o na jeeⁿ xcwee' ts'om' cantyja 'naaⁿl ñ'oom na mayuu' ndo' cantyja na wjaam'aaⁿl, mache' na juu ñ'oom naya maqueⁿna' xjeⁿ 'naaⁿna' 'u.

⁴ Ee tjaa'naⁿ cwiicheⁿ nnom ñ'oom na mañequiaatina' na neiⁿya cha'xjeⁿ quia na mandiiya na joo nn'aⁿ na cwiluiindye ntseindaaya tyeⁿ cwiljoo'ndyena naquii' ñ'oom na mayuu'.

Juan matseit'maaⁿñê Gayo

⁵ 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, jeeⁿ xcwe mache' na mateixe' nn'aaⁿya na cwe' cwiquieya na m'aaⁿl, meiiⁿ joona nn'aⁿ na ticwajnaⁿ.

⁶ Jo ndaaⁿ nn'aⁿ na cwila'yuu' ljooñe, jluena na jeeⁿ wi' ts'om' joona. Cwii naya'ñeeⁿ cateijndei' joona 'naⁿ na macaⁿna' cha ndaaⁿ nc'ootina ts'iaaⁿ 'naaⁿl Ty'o^ots'om, ee jeeⁿ cjawee' ntyjeeⁿ na mache' naljo'.

⁷ Ee joona macwi'ooñ'omna ñ'oom naya 'naaⁿl Jesucristo jo ndaaⁿ nn'aⁿ, ndo' tícato'ñoomna s'om ndaaⁿ nn'aⁿ na tyoolayu'.

⁸ Nc'e na ljo', jaa nn'aⁿ na cwilayuu'a la'xmaaⁿya na cateix'aaya joona na nnteijndeiya na cwi'oonquiana ñ'oom na mayuu'.

Tixcwe s'aa Diótrefes

⁹ Seiljeiya cwii carta cwentaa' tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿl aⁿ yuu na m'aⁿyo' saⁿ juu Diótrefes ticwancueⁿl eⁿ na ja nntsá'ntj^o ee ñecuaa xjeⁿ 'naaⁿl aⁿ.

¹⁰ Nc'e na luaa', quia na nncuacañooⁿya 'o, quia jo' ncwaⁿya jom na mach'eeⁿ na luaa' na matseineiiⁿ ñ'oom cantu nacjooyâ. Ndo' nchii macandá nmeiⁿl mach'eeⁿ, mati nn'aⁿ na cwi'oonquia ñ'oom' Ty'o^ots'om, tiñe'coñoom joona, ndo' nn'aⁿ na ñe'cala'ljo naⁿñeeⁿ, macwjeeⁿl eⁿ joona quii' tmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'o^ots'om cwentaaⁿl aⁿ.

¹¹ 'U re nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, tintseijomndyu' ñequio ts'iaaⁿ natia, 'u catseijomndyu' ts'iaaⁿ na ya. Ee ts'aⁿ na

matseijomñe ts'iaaⁿ na ya tseixmaaⁿ cwentaa' Ty'o^oots'om, saa ts'aⁿ na wjaantyjo ñequio natia, tic'oomñe cwentaaⁿ'aⁿ.

Ya mach'ee Demetrio

¹² Cha'tson^ondye nn'aⁿ ya ñ'oom nquiuna cantyja 'naaⁿ nn'aaⁿya Demetrio, ndo' manquiiti ñ'oom na mayuu' macwji'yuu'ñena' cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Mati jâ cwitjei'yuu'ndyô na ljo' ndo' 'o manqui^u'yo' na cwilanaaⁿyâ ñ'oom na mayuu'.

Ñ'oom na macandá na seiljei Juan

¹³ Jndye ñ'oom niom na ñ'e'catseiljeiya cwenta' saa tiñe'cats'aa naljo' ñequio tsom ñequio ndaantom,

¹⁴ ee ntyjaa'ya ts'o^o na tyuaa' nnty'iaya 'u quialjo'cheⁿ nlanaaⁿ ntyjaa ndaaya.

¹⁵ Quiaa Ty'o^oots'om na tjaañomtiuu c'oom'. Nn'aⁿ na m'aⁿ ñjaaⁿ na ya ñ'oom ñequiondyu' cwila'cwanomna na xmaⁿndyu', ndo' 'u je', quiaa' na xmaⁿñe cwii cwii ts'aⁿ na matseyu' yuu na m'aaⁿ'.

Carta na seiljeii Judas

Xmaⁿndye nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om

¹ Ja Judas matseiljeiia cartawaañe. Cwiluiindy^o ts'aⁿ na mandi'ntjomtyeⁿ nnom Jesucristo. Ti'xi^ooya jndyu Jacobo. Cartawaañe matseicwan^oya juuna' ndaaⁿ nn'aⁿ na ma'maⁿ Tsotyaa^ya Ty'o^ots'om na macwji'ñ^ooⁿ joona na macwjaa'ñê cwentaaⁿaⁿ, nc'e na matseitjoom'na' joona ñequio Jesucristo.

² Quiaa Ty'o^ots'om na nleiindyeti na nnto'ñoom'yo' na wi' ts'oom 'o, ñequio na meiⁿcwii ñomtiuu tic'om'yo' ñequio na candya' ts'oom 'o.

M'aⁿ nn'aⁿ na cwinquio'nn'aⁿ

(2 P. 2:1-17)

³ 'O nn'aⁿya na wi' ts'o^ony^a, jndaⁿ seiqueeⁿna' ts'o^o na nntseiljeiia cwii ñ'oom cwenta'yo' cantyja 'naaⁿ juu na tjoom' na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om jaa, saaⁿ je' maquaⁿya cwenta na macaⁿna' na catseijndo'a n'om'yo' na cjoo' n'om'yo' cantyja 'naaⁿ juu na cwilayu'ya n'o^ony^a na juuna' ñejom tquiaaⁿ na laxmaⁿ nn'aⁿ cwentaaⁿaⁿ.

⁴ Ee m'aⁿ nn'aⁿ quii'ntaaⁿyo' na cwilajomndyena ñ'eⁿndyo' saaⁿ cwinquio'nn'aⁿna 'o. Ñ'oom' Ty'o^ots'om na jach'ee xuee teiljeii ma'moⁿna' cantyja 'naaⁿna na nnt'uiiwi'na' joona cha'xjeⁿ laxmaⁿna na nntjoomna. Joona tic'omna cantyja 'naaⁿaⁿ, ee cwiwil'uee'ndyena juu naya na matseixmaaⁿ na wanaaⁿ na nnc'omyana ñequio nn'aⁿ ndo' naljo' cwil'ana cwitjeii'ndyena cantyja 'naaⁿ Jesucristo na cwiluiiñê na matsaⁿntjoom jaa ndo' macandaⁿ nqueⁿ tjacantyja na t'maⁿ cwiluiiñê jo ndaa^ya.

⁵ Meiiⁿ na ntjii na manquiu'yo' ñ'oomwaa saaⁿ l'ue ts'o^o na cjaañjoom' n'om'yo' na ya tjei' Ty'o^ots'om nn'aⁿ Israel ndyuaa Egipto saaⁿ jndanquiacheⁿ s'aaⁿ na tjaⁿ nt'omndye joona na ticala'yu'na ñ'eⁿñê.

⁶ Ndo' mati cjaañjoom' n'om'yo' nquiee ángeles na ticaljoo'ndyena ts'iaaⁿ na laxmaⁿna, hasta 'ndyena yuu na seijndaa'ñe Ty'o^ots'om cwentaana, maleichom joona na pra^so meiⁿ xocantycwii na chu'tye'ndyena l'uaancjo yuu na jaaⁿñeñ'eⁿ hasta juu xuee quia na nncu'xeeⁿ cha'tso.

⁷ Mati nn'aⁿ tsjoom Sodoma ñequio Gomorra ñequio nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoom ndiocheⁿ, tquiandyen'eⁿna na l'ana meiⁿquia nnom na queeⁿ n'om seiina nchii cha'xjeⁿ na seijndaa'ñe Ty'o^ots'om na nnc'om nn'aⁿ, ndo' na luaa' tyoll'a nn'aⁿ njoom'ñeeⁿ tseixmaⁿna' cwii na ma'moⁿna' na nnt'uiiwi' chom na tjjoom canduu' nn'aⁿ na nmeiiⁿ cwil'a.

8 Naⁿñeeⁿ na m'aⁿna quii'ntaaⁿyo' meiiⁿ na manquiuna na tuii na ljo', saā laxmaⁿna nn'aⁿ na cwicatsoona ndaa, cwila'ndaa'ndyena seiina, l'ona na nlqueⁿ Ta Jesús xjeⁿ joona, cwila'jnaaⁿna ángeles na t'maⁿ cwiluiindyē cañoom'luee.

9 Saā ángel na cwiluiitquieñe na jndyu Miguel quia na seiymeⁿñê nnom tsaⁿjndii cantyja 'naaⁿ sei'ts'o 'naaⁿ Moisés, t'icatseijnaaⁿaⁿ cwe' tsoom nnom juu: “Nquii Ta Ty'o^ots'om catseitaaⁿaⁿ 'u.”

10 Saā naⁿm'aⁿ wi' ñ'oom cwila'neiⁿna nacjoo' meiⁿnquia na ticala'noⁿna, ndo' chjoowi' na ndya' cwila'noⁿtina, cwila'noⁿna jo' cwe' na c'ee' n'omna, cha'cwijom quioo' na cwe' mach'eetoyo'. Ndo' cantyja 'naaⁿ jo' cwila'ndaa'ndye cheⁿnquieena.

11 Nlco'wi'na' naⁿm'aⁿ ee cwi'oontyjonā cha'xjeⁿ na s'aa Caín. Cha na nnta'ntjomna s'om cwila'jomndyena na tis'a s'aa Balaam ndo' cwilawendyena nacjoo' Ty'o^ots'om cha'xjeⁿ seiweñe Coré ndo' nc'e na ljo' s'aaⁿ seicuee' Ty'o^ots'om jom.

12 Matseijnaaⁿna' 'o na ñ'eeⁿ naⁿm'aⁿ quia na cwila-jomndyo' ñ'eⁿ nc'iaa'yo' na cwilayu' na tjoom' cwicwa'yo' na cwicañjom n'om'yo' Ta Jesús ndo' naⁿm'aⁿ ñequio na neiiⁿna cwicwa'na ndo' cwiwena ñ'eⁿndyo' meiⁿ tico'tiana' nquiuna. Matseijomna' joona cha'cwijom ts'aⁿ cwe' m'aaⁿ ts'om cantyja 'naaⁿ nquii meiⁿ ticateix'ee canmaⁿ. Joona laxmaⁿna cha'cwijom nchquiu na wjaachuu jndye na tjaa ndaluaa' cachona'. Matseijomna' joona cha'na n'oom na meiiⁿ na jndaⁿ tue'ntyjo xjeⁿ na nl'ana' ta, saā tjaa ta col'ana', na we ndii' tjana' ee na jndaⁿ tyena' xeⁿ quii' nch'ioona'.

13 Cantyja na cwil'a naⁿm'aⁿ la'xmaⁿna cha'na nmoⁿ t'maⁿ ndaaluee na mandyontquiēna' chom' na tjoom' na cwajndii nt'a, la'xmaⁿna cha'na cancjuu na tijndaa' cwaaⁿ ntyja cwi'oona'. Majndaa' na ticantycwii na nljoo'ndyetyeⁿ naⁿm'aⁿ yuu na ntomñ'eⁿ najaaⁿ.

14 Mati Enoc, tsaⁿ na jndaⁿ ntquiee' ndii' na tei'cantyjoo' tsjaaⁿ 'naaⁿ Adán, tyotseineiiⁿ ñ'oom na t'moⁿ Ty'o^ots'om naquii' ts'oom cantyja 'naaⁿ naⁿm'aⁿ. Tsoom: “Nt'iaya nquii na cwiluiñe na matsaⁿntjom cha'tso na macwjee'cañoom ñequio meiⁿ meiⁿcheⁿ nn'aⁿ na lju' n'om,

15 na nncu'xeeⁿ cha'tso nn'aⁿ ndo' na nnt'uiiweeⁿeⁿ cha'tsondyē joona cantyja natia na jndaⁿ ñell'ana ndo' na nnts'aaⁿ na nnt'uiityeⁿna' nn'aⁿ na jeeⁿ tia ñejla'xmaⁿ cantyja 'naaⁿ cha'tso nnom natia na jndaⁿ ñell'a, ndo' cantyja 'naaⁿ cha'tso ñ'oom wi' na jndaⁿ ñejla'neiⁿna nacjoom'm.”

16 Naⁿm'aⁿ ñequii'cheⁿ cwilancjoo'ndyena ljo' cwiluii na ticjaawee' nquiuna na cwil'a nt'omcheⁿ, ljo' na cwil'a nc'iaana cwiluena xocwil'ue jo'. Ñequii'cheⁿ l'ue n'omna na caluii

natia na queeⁿ n'om seiina. S'a ñ'oom cwilaneiⁿna ndo' ca'naaⁿndyena cha nnquioo s'om lueena.

Matseijndo' Judas n'om nn'aⁿ na cwilayu'

17 Saa 'o nn'aⁿya na cwila'y^u' na jnda ntyjiiya 'o, cjaanjoom' n'om'y^o' ñ'oom na jaach'ee xuee tyoñequia apóstoles cwentaa' Ta Jesucristo,

18 na tyoluena ndaa'y^o': "Joo ncuee na macandá nnc'om nn'aⁿ na nla'neiⁿ ñ'oom ticuee' ts'om nacjoo' ñ'oom naya 'naaⁿ Ty'o^ots'om. Ndo' nl'ana cha'tso nnom na tilju' na cwila'queeⁿ n'omna."

19 Jnaaⁿ joona na cwitoⁿndye nn'aⁿ na cwila'y^u'. Cwila'ñ'oom'ndyena cantyja 'naaⁿ joo na queeⁿ n'om seiina, meiⁿ ticalaxmaⁿna Espíritu na cwiluiiñe Ty'o^ots'om.

20 Saa 'o je' nn'aⁿya na jeeⁿ jnda ntyjiiya, caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' naquii' juu na cwila'y^u'ya n'om'y^o' na lju' tseixmaⁿna'. Calaneiⁿ'yo' nnom Ty'o^ots'om ñequio juu najndeiⁿ na matseixmaⁿ Espíritu Santo.

21 'O caljoo'ndyo' cantyja na m'aaⁿ Ty'o^ots'om na candya' ts'oom 'o ndo' cwindo'y^o' juu xuee quia nquii Jesucristo na cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa nncwjee'nnaaⁿ'aⁿ, xjeⁿ'ñeeⁿ nc'e na wi' ts'oom jaa ñequiaaⁿ na nnto'ñooⁿ'ya na ticantycwii na nntando^o'a.

22 Nn'aⁿ na we waa na m'aaⁿ n'om cantyja 'naaⁿ ñ'oommeiiⁿ, cat'moⁿ'yo' ndaana cha ñecwii nla'tiuuna.

23 Ndo' nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tjachuuna' joona cantyja 'naaⁿ ñ'oom na cwit'mooⁿ na'm'aⁿ, catjei'n'maaⁿndyo' joona' cha'cwijom na macwji' ts'aⁿ x'iaaⁿ'aⁿ quii' chom. Ndo' ñequio nt'omcheⁿ c'om'y^o' na wi' n'om'y^o' joona saa c'om'y^o' na nquia'y^o' na juu natia na laxmaⁿna tincw'uaa'ndyo' joona'.

Ñ'oom na macandá na matseit'maaⁿñena' Ty'o^ots'om

24 Nnom Nqueⁿ na waa najndeiⁿ na cwiluiiñê na nncwaañom'm 'o na tincju'cjena' 'o na ñequio na neiiⁿ'eⁿ nnts'aaⁿ na nncwintyje'y^o' jo nnoom yuu na jeeⁿ caxuee na m'aaⁿ na meiⁿcwii tila'tjo^ondyo' jo nnoom,

25 nnom Nqueⁿ na ñequii'cheⁿ cwiluiiñê Ty'o^ots'om na macwji'n'maaⁿñê jaa cantyja 'naaⁿ Jesucristo na jom cwiluiiñê na matsa'ntjoom jaa cala't'maaⁿndyo' jom, jom cwitaa'jndyaaya jo ndaaya, jom cha'tso najndeiⁿ matseixmaaⁿ, ndo' na maqueeⁿ xjeⁿ cha'tso, cha'xjeⁿ tyoontycwii na ñejndyowana', na waa na je', ndo' na ticantycwii na cwiwjaatina'. Amén.

Ñ'oom cantyja na tco'na' nty'iaa' Juan

'Naa' na t'mo' Jesucristo na quia nluui

¹ Ñ'oommeiiⁿ tquiaa Ty'oots'om nnom nquii Jesucristo na jom ca'mooⁿ joona' ndaa nquiee nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnoom. Ñequio 'ndyoo ángel cwentaaⁿ'aⁿ seica'mooⁿ ñ'oom'ñeeⁿ nooⁿ ja Juan na mandi'ntjoⁿ'ya nnoom. Ee joo ñ'oommeiiⁿ cwila'neiⁿ'na' cantyja na jnda teicandyoo' na nluui.

² Jo' chii mamacwji'yuu'ndyo ñ'oommeiiⁿ na t'mo' Ty'oots'om nooⁿ ñequio Jesucristo. Macwji'yuu'ndyo cha'tsoti na tco'na' na nty'iaa ndo' na jndiia.

³ Matio'naaⁿ'ñe Ty'oots'om juu ts'aⁿ na matsei'naaⁿ' ñ'oommeiiⁿ cantyja chiuu cwii nndyona', ndo' mati joo nn'aⁿ na cwindye ndo' cwila'we joona' naquii' n'om. Ee jnda mawaa xjeⁿ na nluui cha'xjeⁿ na cwit'mooⁿ ñ'oommeiiⁿ.

Ñ'oom na to'ñoom ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ

⁴ Ja Juan matseicwanoⁿ ñ'oommeiiⁿ ndaa' 'o na cwiluiindyoo' ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ'yo' ndyuaa Asia. Cato'ñoom'yo' naya na matseixmaaⁿ ñequio juu na tjañomtiuu na mañequiaaⁿ quii' ts'om ts'aⁿ. Nqueⁿ na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ'ñê ndo' tyom'aaⁿ cwitjoocheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' nncwjee'nnaaⁿ'aⁿ ndo' mati cantyja 'naaⁿ ntquiee' Espíritu na m'aⁿ na jo nnom tio na wacatyeeⁿ.

⁵ Ndo' mati quiaa Jesucristo na nla'xmaⁿ'yo' joo naya'ñeeⁿ. Jom cwiluiiñê na macwji'yuu'ñê ñ'oom na mayuu' ndaaya, ndo' jom ts'aⁿ najndyee na tando'xco na tue'. Cwiluiiñê na matsa'ntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Nqueⁿ na jeeⁿ candya' ts'oom jaa ndo' ñequio nioom'm na tcwe' tmaaⁿ jaa jnaaⁿ'ya na waa.

⁶ Jnda tqueeⁿ jaa na t'maⁿ cwiluiindyoo' na m'aaⁿ'ya nacje 'naaⁿ' Ty'oots'om. Ndo' tqueeⁿ na cwiluiindyoo' ntyee na cwindya'ntjooⁿ'ya nnom Ty'oots'om na juu cwiluiiñe Tso-tyeeⁿ. Catseit'maaⁿ'ñena' jom ndo' caluiit'maⁿ'ñê cantyjati najndei na matseixmaaⁿ cha'waati na yo. Amén.

⁷ Queⁿ'yo' cwenta, manncwjee'cañoom Cristo ñequio nchquii. Ndo' cha'tsoti nn'aⁿ nnty'iaa jom, ndiñ'eeⁿ nn'aⁿ na jla'jomndye na tueeⁿ'eⁿ. Ndo' cha'tso ntmaaⁿ' na cwii cwii nnom nn'aⁿ, jndei nla'xuaana na chjoo' n'omna quia na nnty'iaana jom. Maxjeⁿ nntseicandaⁿ'ñena' na ljo'. Amén.

⁸ “Ja cwiluiindyō Alfa ñequio Omega. Ja maxjeⁿ m'aa^{ny}a najndyee ndo' na macanda.” Luaa' matso nqueⁿ na matsa'ntjoom cha'tso. Nqueⁿ na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ ndo' maxjeⁿ ñet'oom ndo' nncue'ntyjō na nncwjee'cañoom. Nqueⁿ na cwiluiiñē na cha'tso najndeii matseixmaaⁿ.

Tco'na' nnom Juan na nty'iaa'aⁿ Cristo

⁹ Ja Juan na cwiluiindyō nn'aⁿyo' tjom na cwiwinōō^{ny}a nawi' ñ'eⁿndyo', ndo' tjom na cwitue'ndyōcjaaya nnom Ty'ōots'om. Ee nquii Jesucristo mañequiaaⁿ na tjom m'aa^{ny}a na ticatiom n'ōō^{ny}a. Ja tyom'aa'jna^{ny}a ndyuaaxeⁿncwe na jndyuna' Patmos nc'e na tyoñequia ñ'oom' Ty'ōots'om ndo' na tyocwji'yuu'ndyō cantyja 'naaⁿ Jesús.

¹⁰ Juu xuee na cwila't'maaⁿndyō nqueⁿ na cwiluiiñē na matsa'ntjoom jaa, m'aa^{ny}a nacje 'naaⁿ Espíritu Santo ndo' t'mōōⁿ cwii na tco'na' nōō^{ny}a. Jndiia na jndeii teic'uaa na seineiⁿ ts'aⁿ jo naxaⁿ'a cha'cwijom jndyee' ntu.

¹¹ Tso nōōⁿ:

—Ja maxjeⁿ m'aa^{ny}a najndyee cwii tjoōcheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' jom'aaⁿtyaya meiiⁿ na tacuaana'. Cwa, catseiljei'tcuundyu' cantyja na manty'ia' njom'. Catsa' libro, ndo' catseicwanom' juuna' ndyuaa Asia ntquiee' tsjoom na m'aⁿ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ. Cjaana' tsjoom Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, ñequio Laodicea.

¹² Quia jo' taquaⁿxaⁿ'a cha ya nnty'iaaya 'ñeeⁿ juu matseineiⁿ ñ'eⁿndyō. Ndo' quia na jnda taquaⁿ, nty'iaaya ntquiee' xjo s'om cajaan na cwicañjoom' nlca.

¹³ Xcwe quii'ntaaⁿ ncjo'ñeeⁿ nty'iaaya meintyjee' nqueⁿ na matseijomna' cha'cwijom ts'aⁿ jom. Cweⁿ cwii liaatco xjeⁿ nomtyuaacheⁿ. Ndo' tseij'ñaⁿ chu'tyeⁿ cwii 'naⁿ na tuii ñ'eⁿ s'om cajaan.

¹⁴ Sooxqueeⁿ canchii'na' cha'cwijom soo' catsmaⁿ canchii', ndo' cha'na canchii' tsaaⁿ. N'omnnoom xueena' cha'cwijom chom.

¹⁵ Nc'eeⁿ caxueena' cha'na colo na matseixmaⁿ s'om wee quia na je'ndyo jlui'na' naquii' chom, ndo' seilju'ya ts'aⁿ juuna'. Ndo' c'uaa na matseineiⁿ cha'cwijom c'uaa quia na cwicwjee' jndaa.

¹⁶ Ts'ōōⁿ ntyjaya too'ndye ntquiee' cancjuu ndo' quii' 'ñom macalui'nom cwii xjo na we ntyja taā. Ndo' jeeⁿ caxuee nnoom cha'na xueeñe ñe'quiom' na quiajmeiⁿ'.

¹⁷ Quia na nty'iaaya jom, tioondyō jo nc'eeⁿ cha'cwijom ts'oo ja. Ndo' teicaljoom ts'ōōⁿ ntyjaya nacjaya, tsoom nōōⁿ:

—Tinty'ue'. Ee maja na m'aa^{ny}a najndyee cwii tjoōcheⁿ na nncuaa tsjoomnancue ndo' jom'aaⁿtyaya meiiⁿ na tacuaana'.

18 Ja cwiluiindyō na wando'a. Ndo' meiiⁿ na jnda' t'io saā je' m'aaⁿya na ticantycwii na wando'a. Cha'tso nn'aⁿ na cwiwje m'aⁿna nacje 'naⁿya ndo' mati Hades yuu meindoo' l'oo.

19 Cwa catseiljei' cha'tso na maco'na' njom' na manty'ia', ñequio cha'tso na nlco'na' nnty'ia' na cwiluii je' ndo' na cwii nncjaaluii.

20 Je' nntsjoō ljo' ma'moⁿ ñ'oom wanty'iuu'waa cantyja 'naaⁿ ntquiee' cancjuu na nty'ia' na too'ndye ts'oō ntyjaya, ndo' ntquiee' xjo s'om cajaan na cwicañjoom' nlca. Joo ntquiee' cancjuu'ñeeⁿ, jo' jo' ntquiee' ángeles na cwil'a cwenta ntquiee' ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ. Ndo' joo ntquiee' xjo s'om cajaan na cwicañjoom' nlca, jo' jo' ntquiee' ntmaaⁿ naⁿñeeⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' Ty'oōts'om.

2

Ñ'oom cwentaa ntquiee' ntmaaⁿnn'aⁿ: Ñ'oom na tja tsjoom Éfeso

¹ Tsoti Jesús noōⁿ:

—U Juan, catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿ na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Éfeso. Catsu': "Nmeiiⁿ ñ'oom na matseinaⁿ nncō na too'ndye ntquiee' cancjuu ts'oō ntyjaya. Ja m'aaⁿya quii'ntaaⁿ ntquiee' xjo s'om cajaan na cwicañjoom' nlca:

² Mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo', ndo' cantyja na cwila'jnda'yo' na tica'ndyenc'uaa'ndyo'. Mantyjiiya na ticuaaya nquiu'yo' cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ na tia nn'aⁿndye. Ndo' jnda' jliu'yo' chiuu laxmaⁿ nn'aⁿ na cwe' cwil'aya na cwiluiindyē apóstoles, jnda' jliu'yo' na cantundyē naⁿñeeⁿ.

³ Ntyjiiya na t'maⁿ n'om'yo' ndo' na cwila'quii n'om'yo' meiiⁿ t'maⁿ nawi' cwiwi'n'om'yo'. Meiⁿ t'cwintqueⁿ'yo' na cwila'jnda'yo' na cwindyē'ntjom'yo' noōⁿ.

⁴ Saā waa na ntyjiiya ñ'eⁿndyo': tacantyjaa' n'om'yo' ja cha'xjeⁿ quia to'jndyee'yo' na jeeⁿ jnda nquiu'yo' ñ'eⁿndyo.

⁵ Cjaañjoom' n'om'yo' cha'tso na ñel'ajndyee'yo' ndo' je' tacol'a'yo', calcwe' n'om'yo'. Cal'a'nnda'yo' yuu na ya cha'xjeⁿ na ñel'a'jndyee'yo', Ee xeⁿ tical'a'yo' na ljo', quia jo' nncuacañōⁿya 'o ndo' nncwji'a xjo na ñjoom' sca quii'ntaaⁿ'yo'.

⁶ Saā waa cwii na jeeⁿ majo'ndyo cantyja 'naⁿ'yo'. M'aⁿ'yo' na jndoo'yo' ts'iaaⁿ na la'xmaⁿ nn'aⁿ tmaaⁿ na jndyu nicolaítas, ndo' mati nncō jndoya ljo' na cwil'ana.

⁷ Ñ'eeⁿ 'o na ñe'candyē'yo', candyē'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ cwentaa' Ty'oōts'om quia tso: Ñ'eeⁿ juu na jndaā jnaⁿñe ñequio natia,

nñequiaya na nliqui taa' ts'oom na mañequiaana' na wando' ts'aⁿ. Juu ts'oom'ñeeⁿ meintyjee'na' xcweya paraíso cwentaa' Ty'oots'om.”

Ñ'oom na tja tsjoom Esmirna

⁸ Tsoti Jesús nooⁿ:

—Catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿ na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ na m'aⁿ na tsjoom Esmirna. Catsu': “Ñ'oommeiiⁿ matseinaⁿ ja, na m'aaⁿya najndyee ndo' m'aaⁿya na macanda. Ja meiiⁿ na jnda t'io saa je' jnda mawando'xco.

⁹ Mantyjiiya chiuu waa na m'aⁿyo' ndo' nawil t'maⁿ na cwiwinom'yo'. Ndo' ntyjiiya cantyja na wanty'iaandyo m'aⁿyo' saa jo nnom Ty'oots'om laxmaⁿyo' na tyandyo'. Ntyjiiya ñ'oom wi' na cwilue nn'aⁿ nacjo'yo'. Naⁿñeeⁿ tuiindyena na judíos saa cantyja na cwil'ana mach'eena' na meiⁿchjoo nchii jo' jooⁿ. Jooⁿ la'xmaⁿna tmaaⁿ nn'aⁿ na matseitjom Satanás cwentaaⁿ aⁿ.

¹⁰ Tintyue'yo' cwii nawil na manntjom'yo'. Ee queⁿyo' cwenta, mawaa xjeⁿ na cwantindyo' 'o nntsa'yo' w'aancjo nc'e na taa' ts'om tsaⁿjndii. Ee ñe'caljeiiⁿ chiuu n'om'yo'. Nntjom'yo' nawilñeeⁿ cwii qui xuee saa caljoo'ndyo'tyeⁿyo' na ñe'cwii cala'tiuu'yo' meiiⁿ ñequio jo' cwje'yo', quia jo' ja nñequiaya na nnto'ñoom'yo' na ticantycwii na cwitando'yo'.

¹¹ 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candy'e'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ aⁿ: 'Ñeeⁿ juu na jnda jnaⁿñe ñequio natia, juu na jnda we ndii' na nncue' ts'aⁿ, xocat'uiina' jom.”

Ñ'oom na tja tsjoom Pérgamo

¹² Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jooⁿ na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na m'aⁿ tsjoom Pérgamo. Catsu': “Luaa ñ'oom na matsjojo nncjo na maleiⁿoⁿya xjo na taa we ntyja:

¹³ Mantyjiiya chiuu waa na m'aⁿyo' ndo' na majo'to cwic'eⁿyo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ na matsaⁿntjom tsaⁿjndii. Ntyjiiya na tyeⁿ cwilei'ñ'om'yo' xueya ndo' tyootjei'ndyo' cantyja na cwila'yuu'yo' ñ'eⁿndyo meiiⁿ na xcwe quii' tsjom'yo' jla'cuae' nn'aⁿ ti'x'iaa'yo' Antipas. Jom ñequio na xcwee' ts'oom tyocwji'yuu'ñê cantyja 'naⁿya ndaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom tsaⁿjndii na maxjeⁿ mac'eⁿ jo' jo'.

¹⁴ Saa niom nt'om na ntyjiiya ñ'eⁿndyo', ee m'aⁿ cwantindyo' 'o na cwilei'ñ'om'tyeⁿyo' ñ'oom na t'moⁿ Balaam. Jom t'mojoⁿ nnom Balac ñ'oom na s'aana' na jla'tjoondye nn'aⁿ Israel nnom Ty'oots'om. Ee tsoom na

ya na cala't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a. Ndo' ya na nnc'oocatsa'na sei quioo' jo ndaana', jnda jo' nntquiina sei'ñeeⁿ. Ndo' tsoom na maxjeⁿ ya na cwe' nc'omyana ñequio nc'iaana.

¹⁵ Mati waa cwiicheⁿ na ntyjiya ñ'eⁿndyo' na m'aⁿ nt'omndyo' 'o na cwilei'ñ'om'tyeⁿ'yo' ñ'oom na cwit'mooⁿ tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyu nicolaítas, ndo' ñ'oom'ñeeⁿ jeeⁿ jndoya.

¹⁶ Jo' chii calcwe' n'om'yo'. Ee xeⁿ tical'a'yo' na ljo', tyuaa' nncuacaño^oya 'o ndo' ñequio xjo na macalui' quii' 'ndyo nnts'aaya tia' ñ'eⁿ cwantindyo' 'o na cwito'ñoom'yo' ñ'oom'ñeeⁿ.

¹⁷ 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ. 'Ñeeⁿ juu na jnda jna'ñe ñequio natia, ññequiaya maná na nlcwa' na ticata'jnaaⁿ nn'aⁿ. Ndo' ññequiaya cwii tsjo' canchii' nnom. Nacjoo' juuna' nntseiljeixco xueya ndo' meiⁿcwii ts'aⁿ ticaljeii ljo' matso ljeii'ñeeⁿ, macanda nquii ts'aⁿ na nnc'o'ñom juuna' ntyjii."

Ñ'oom na tja tsjoom Tiatira

¹⁸ Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' jona' na m'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na m'aⁿ tsjoom Tiatira. Catsu': "Luua ñ'oom na matseinaⁿ nnc^o na cwiluiindy^o Jnda Ty'oots'om. N'omnooⁿ jeeⁿ xueena' cha'cwijom chom, ndo' nc'aⁿ caxueena' cha'cwijom s'om wee na jnda seilju'ya ts'aⁿ.

¹⁹ Tcuu mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo' ndo' na wi' n'om' nc'iaa'yo' na la'xmaⁿ'yo' na cwila'yuya n'om'yo'. Ndo' ntyjiya na ya cwindye'ntjom'yo' nooⁿ ndo' na tica'ndyenc'uaa'ndyo'. Ndo' je' candaⁿ'ti waa na cwil'a'yo' naquii' ts'iaaⁿ 'naⁿya nchiiti quia to'jndyee'yo'.

²⁰ Saa waa na ntyjiya ñ'eⁿndyo' ee cwiñe'quiandyo' na ma'moⁿ cwii yuscu ñ'oom na tis'a quii'ntaaⁿ'yo'. Jom cwe' matsoyaaⁿ na cwiluiñê ts'aⁿ na mañequiaa ñ'oom' Ty'oots'om, saa mach'eeⁿ cha'na tyoch'ee yuscu na jndyu Jezabel. Manquiu'nn'aaⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjom nooⁿ. Ee ma'mooⁿ na wanaaⁿ na cwe' c'omyana ñ'eⁿ nc'iaana, ndo' na cala't'maaⁿndyena 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' ya na catquiina sei' na ty'equenⁿ nn'aⁿ jo ndaa jona'.

²¹ Ndo' jnda tquiaya na wanaaⁿ na calcwe' ts'oom jnaaⁿ'aⁿ, saa tiñe'calcwe' ts'oom na cwe' m'aaⁿyaaⁿ ñequio nn'aⁿ.

²² Queⁿ'yo' cwenta, ja nntseiquio^o cwii tycu w'ii nacjoom'm. Ndo' mati nquiee nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿñê, nnts'aa na nntjoomna cwii nawl' t'maⁿ xeⁿ na ticalcwe' n'omna na cwila'jomndyena natia na mach'eeⁿ.

23 Ja nntseicwjaya cha'tso nn'aⁿ na cwi'oontyjo naxeeⁿeⁿ na cwiluiindyē cha'cwijom ntseinaaⁿ. Ndo' na ljo' cha'tso ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji'a cwentaya nliuna na ja ntyjiitcu-undyō chiuu waa na matseitiuu ts'aⁿ ñequio chiuu waa na m'aaⁿ ts'om ts'aⁿ. Ndo' cantyjati na jnda ñel'a'yo', malaa'ti' ñequiaya na nlo'ñom ticwiindyō' 'o.

24 Saā nt'omndyo' 'o na m'aⁿ'yo' Tiatira na tyoolajom-ndyo' ñ'oom na cwindye naⁿñeeⁿ, meiⁿ tyoowijndo' n'om'yo' ñ'oomñeeⁿ na cwiluenta la'xmaⁿna' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ Satanás. Ndo' na luaa' waa ticatiootyā xuu nacjo'yo'.

25 Saā macanda matsjoō na caljoo'ndyo'tyeⁿ'yo' cantyja 'naaⁿ ñ'oom na mayuu' na cwilei'ñ'om'yo', hasta xjeⁿ na nncuāya.

26 Ndaā joo nn'aⁿ na cwita'ntjom na ñe'cats'aa Satanás xjeⁿ joona ndo' cwiljoo'ndyetyeⁿna cantyja 'naⁿya hasta na macanda, ññequia najndeii na matseixmaⁿ na nntsa'ntjomna nn'aⁿ na cwii cwii ndyuaa.

27 Jnda tquiaa Tsotyaya na nntseixmaⁿya na nntsa'ntjoⁿya. Cha'xjeⁿ na nntiuujndaā xuaa na mmeiⁿ ts'aⁿ ts'ooml'eii'xjo, maluaa' nncu'xeeⁿ nn'aⁿ.

28 Ndo' ññequiaya caxjuuncoo nnom tsaⁿñeeⁿ.

29 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candy'e'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaā ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ."

3

Ñ'oom na tja tsjoom Sardis

1 Tsoticheⁿ Jesús noōⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oōts'om cwentaaⁿaⁿ na m'aⁿ tsjoom Sardis. Catsu': "Luaa matsjoō nncō na matseixmaⁿya ntquiee' Espíritu cwentaa' Ty'oōts'om ndo' ntquiee' cancjuu: Tcuu mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿya na cwil'a'yo' na m'aⁿ'yo' ndo' na waa ñ'oom cantyja 'naⁿ'yo' na jeeⁿ tando' n'om'yo', saā tiyuu'. 'O cwilaxmaⁿ'yo' cha'cwijom l'oo.

2 'O na m'aⁿ'yo' cha'cwijom na cwind'a'yo', calcwiiya n'om'yo'. Juu chjoowi' na ndi cwileiñ'om'yo', calajnda'yo' na nncjaanajndeiiⁿa'. Ee mawaa xjeⁿ na ñe'cantycwii naya'ñeeⁿ naquii' n'om'yo'. Ee maljeiya na tixcwe cwil'a'yo' jo nnom Tsotyaya Ty'oōts'om.

3 Quia jo' tyeⁿ cjaañjoom' n'om'yo' ñ'oom naya na jnda to'ñoom'yo'. Calawe'yo' joona' ndo' calcwe' n'om'yo'. Ee xeⁿ ticalajndaa'ndyo' na nnc'om'c'eendyo', mats'ia jo' nncuācañooⁿ'ya 'o cha'cwijom macwjee'cañoom tsaⁿcanch'ue

quia tic'omc'eeñe ts'aⁿ. Meiⁿ xocala'noⁿ'yo' ljo' xjeⁿ nncua^acañooⁿ'ya 'o.

⁴ Saa m'aⁿ cwantindyo' 'o tsjoom Sardis na tyoolacwajndi-indyo' lia'yo' ñequio natia. Jo' chii ñequiaya liaa canchii' na nlcwee'yo' ndo' nnc'om'yo' ñ'eⁿndyo ee la'xmaⁿ'yo' na nda'yo' joona'.

⁵ Ñeeⁿ joo na jnda^a jnaⁿndye ñequio natia, nntseicwaya liaa canchii' naⁿ'ñeeⁿ. Meiⁿ tijoom catseicanduu'a ncueena nacjoo' libro na chuuna' ncuue nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'. Ndo' nncwji'yuu'ndyo na cwiluiindyena cwentaya jo nnom Tsotyaya ndo' mati jo ndaa ángeles cwentaaⁿ'aⁿ.

⁶ Ñeeⁿ 'o na ñe'candy'e'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ."

Ñ'oom na tja tsjoom Filadelfia

⁷ Tsoticheⁿ Jesús nooⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ' nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿ'aⁿ na m'aⁿ tsjoom Filadelfia. Catsu': "Ja cwiluiindyō na lju' ts'ooⁿ ndo' cwiluiindyō ñ'oom na mayuu'. Cha'xjeⁿ David tyowaa najneiⁿ na tyotsaⁿ'ntjoom cha'waa ndyuaaⁿ'aⁿ, mati ja matseixmaⁿ'ya juu najndeii na matsaⁿ'ntjom Ty'oots'om. Ee ja tseixmaⁿ'ya na ñequiaya na wanaaⁿ na nncjaaquiee' ts'aⁿ cañoom'luee oo na ticwanaaⁿ. Nncō matseicanaaⁿndyo ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa^a nntseicu'tyeⁿ. Oo matseicu'tyaⁿ'ya ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa^a nntseicanaaⁿ'ñe. Luaa waa na matsjoo nncō:

⁸ Mantyjiiya chiuu waa ts'iaaⁿ 'naⁿ'ya na cwil'a'yo'. Canty'ia'yo', jnda^a seicanaaⁿndyo cwii cha'cwijom 'ndyoots'a jo ndaa^a'yo' cha ndaa^a nntjei'yuu'ndyo' cantyja 'naⁿ'ya, ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu ndaa^a nntseicu'. Ee meiiⁿ tit'maⁿ waa na jnda^a'yo', saa cwilacanda^a'yo' ñ'oomya meiⁿ tyootjei'ndyo' cantyja 'naⁿ'ya.

⁹ Luaa waa na nnts'aaya. M'aⁿ nn'aⁿ tsjom'yo' na cwiluena na joona na mayuu'cheⁿ judíos na wi' ts'om Ty'oots'om. Saa cantyja na cwil'ana mach'eeⁿ na tiyuu' na ljo'. Ñenquii'cheⁿ cantu cwila'neiⁿ'na, ee la'xmaⁿ'na tmaaⁿ' cwentaa' Satanás. Jo' chii queⁿ'yo' cwenta, nnts'aaya na nnc'oontyjaa'na 'o na nnta'na cantyena jo ndaa^a'yo'. Ndo' na nnc'oola'noⁿ'na na ja m'aaⁿ'ya na candya' ts'ooⁿ'ya 'o.

¹⁰ Nc'e na cwiqueⁿ'yo' cwenta ñ'oom na tsjoo na tica'ndyenc'uaa'ndyo' meiⁿchiuucheⁿ na cwitjom'yo', jo' chii mati ja nnts'aa cwenta 'o juu xjeⁿ quia na nlco'wi'na' cha'tsonde nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue.

11 Queⁿyo' cwenta, matyuua' nncuacañooⁿya 'o. Cha'tso naya na tseixmaⁿya na jnda to'ñoom'yo', tila'candyaandyo' joona', cha' tints'aana' na ticanda'yo' cwii corona.

12 'Ñeeⁿ juu na cwinaññe ñequio natia, ja nnts'aa na nljoo'ñetyeⁿ nacañoom' Ty'oots'om. Nntseijomna' tsaⁿñeeⁿ cha'cwijom cwii ta ts'oomx'ee wats'om cañoom'luee. Ndo' tijoom cwinncwji'na' juu jo' ee nquii Ty'oots'om cwentaya cwiluiññe wats'om'ñeeⁿ. Ndo' nntseiljeiya xueⁿeⁿ nacjoo' tsaⁿñeeⁿ ñequio xuee' tsjoom 'naaⁿaⁿ, majuu tsjoom Jerusalén xco. Tsjoom'ñeeⁿ nndyocuena' na nnaⁿna' cañoom'luee yuu na m'aaⁿ nqueⁿ na cwiluiññe cwentaya. Ndo' mati nntseiljeiya cwiicheⁿ xueya na xcona' nacjoo' tsaⁿñeeⁿ.

13 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaa ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oots'om cwentaaⁿaⁿ."

Ñ'oom na tja tsjoom Laodicea

14 Tsoticheⁿ Jesús nqoⁿ:

—Catseiljei'ti' ñ'oommeiiⁿ, catseicwanom' joona' nam'aaⁿ ángel na mach'ee cwenta tmaaⁿ nn'aⁿ cwentaa' Ty'oots'om na m'aⁿ tsjoom Laodicea. Catsu': "Luua matsjoo nncō na cwilui-indyo ñ'oom na mayuu' ndo' ñequii'cheⁿ macwji'yuu'ndyo ñ'oom na candaⁿ!. Ñ'eⁿndyo ja s'aa Ty'oots'om cha'tso na tuii.

15 Ja mantyjiiya chiuu waa na la'xmaⁿyo'. Ticatseijomna' 'o meiⁿ cha'na ndaatioo teiⁿ, oo meiⁿ cha'na ndaatioo jmeiⁿ!. Toom cwe' m'aⁿyo' na queeⁿya n'om'yo' cantyja 'naⁿya quia jo' nntseijomna' 'o cha'na ndaatioo jmeiⁿ!. Oo toom cwe' canda'ñ'eⁿ na l'o'yo' ja quia jo' nntseijomna' 'o cha'na ndaatioo teiⁿ.

16 Saaⁿ nc'e na cwe' cwiljoyato n'om'yo' chiuu waa na m'aⁿyo', jo' chii matseijomna' 'o cha'cwijom ndaa na cwe' tue'ncue, meiⁿ tijmeiⁿ ndo' meiⁿ titeiⁿ. Na luua' waa na cwila'xmaⁿyo', maxjeⁿ nncwji'a 'o cantyja 'naⁿya cha'xjeⁿ na macwji' ts'aⁿ ndaajnaⁿ quii' ndyoo.

17 Ee cwindu'yo': Já tyandyō, jnda teit'aa' 'naaⁿyâ. Meiⁿ cwii tjaa na cwimatseitjoona' já. Saaⁿ ticaliu'yo' na 'o la'xmaⁿyo' nn'aⁿ na nty'iaa'ndye. La'xmaⁿyo' nn'aⁿ na wi' cwitjoom, ndo' nn'aⁿ na jñeeⁿndye. La'xmaⁿyo' na nchjaaⁿyo' ndo' na ñecantsei'ndyo'.

18 Jo' chii matseijndo'a n'om'yo' na cal'uee'ndyo' naya na m'aaⁿya na matseijomna' juuna' cha'na s'om cajaⁿ na cajndati, quia jo' nnc'om'yo' na mayuu'cheⁿ na tyandyo' jo nnom Ty'oots'om. Ndo' cal'uee'ndyo' liaa canchii' na m'aaⁿya na nlcwee'yo', quia jo' nntseicu'na' na jnaaⁿyo' na m'aⁿyo' na ñecantsei'ndyo'. Ndo' cal'uee'ndyo' ncheⁿ nasei na nnc'oocue

n'omndaꞗ'yo' quia jo' nleitquioo'yo' na nla'nḡ'yo' chiuu waa cantyja na m'a'nyo'.

19 Cha'tso nn'aⁿ na candya' ts'ḡḡ'ya, quia cwila'tjḡḡdyena macwa^{ny}a jooḡa, ndo' matseisei'a jooḡa quia na maca^{na}'. Jo' chii ñequii'cheⁿ c'om'yo' na cjoo' n'om'yo' cantyja 'na^{ny}a, ndo' calcwe' n'om'yo'.

20 Que^{ny}yo' cwenta, meintyjaꞗ'a 'ndyoots'a ndo' macjḡḡ'a juuna'. Xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nndii na macwa^{ny}a, ndo' nntse-icanaa^{ñe} 'ndyoots'a, nncjḡḡiaꞗ'a na nntseijomndyḡ ñ'eⁿñê. Nlcwaa'a ñ'eⁿñê ndo' mati nlcwaa^{na} ñ'eⁿndyḡ.

21 'Ñeeⁿ juu na jnda jna^{ñe} ñequio natia, quia mawa'catyꞗ' tio 'na^{ny}a, nñequiaya na nncwa'catyeeⁿ na cañomya, cha'xjeⁿ ja jnda jna^{ndyḡ} ñequio natia ndo' jnda jndyocajma^{ny}a nacañoom' Tsotyꞗa tio 'naa^{na}'.

22 'Ñeeⁿ 'o na ñe'candye'yo', candye'ya'yo' ñ'oom na matseineiⁿ Espíritu Santo ndaꞗ ntmaaⁿ nn'aⁿ na macwji' Ty'oḡts'om cwentaa^{na}'.

4

Cwiwit'maa^{ñe} Ty'oḡts'om cañoom'luee

1 Jnda jndii ñ'oommeiⁿ, quia jo' tco'nnda'na' nḡḡⁿ na nty'iaya cwii 'ndyoots'a na wanaaⁿ cañoom'luee. Ndo' jndi-innda'a na seineiⁿ juu na jndiijndyꞗ na teic'uaa jndyee' cha'cwijom ntu, tso nḡḡⁿ:

—Candyo'waa' ñjaaⁿ, ndo' m'mḡḡ^{ny}a njom' chiuu waa na quia wjaaluuti.

2 Ndo' juu xjeⁿñeeⁿ m'aa^{ny}a nacje 'naaⁿ Espíritu Santo. Quia jo' nty'iaya na meintyjee' cwii tio cañoom'luee, wacatyeeⁿ cwii ts'aⁿ nacjoo' juuna'.

3 Jeeⁿ neiⁿncoo' caxueñê. Juu jo' matseijomna' cha'cwijom tsjḡ' jaspe ñequio cornalina na jeeⁿ wando' colo 'naa^{na}'. Tio'ñeeⁿ ndii'na' catsuutsoom'naⁿ na tseijomna' cha'na tsjḡ' esmeralda na jeeⁿ neiⁿncoo'na'.

4 Ndo' ndiocheⁿ tio'ñeeⁿ meintyjee' nt'omcheⁿ ntquiuu nchoo' ñequiee ntio. Jo' jo' meindyuaandye ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Cwee'na liaa canchii' ndo' ñjom corona s'om cajaⁿ nque^{na}.

5 Juu tio'ñeeⁿ na meintyjee' xcwe cwicalui' chom ntsuee ndo' c'uaa cwila'na^{na}'. Ndo' jo' nnom tio'ñeeⁿ meintyjee' ntquiee' sca catsuu na cwiwixuee chom. Joo chom'ñeeⁿ cwiluiindyē ntquiee' Espíritu na cwiluiiñe Ty'oḡts'om.

6 Ndo' jo' nnom tio'ñeeⁿ waa cwii ndaaluee na jeeⁿ caxuee cha'na tsioo.

Ndo' ndiocheⁿ tio'ñeeⁿ m'aⁿ ñequiee naⁿ na ta'ndo' na niom n'om ndaꞗana jo nanqueⁿna ndo' jo ndaꞗana.

⁷ Juu tsaⁿ na wando' na nty'iajndyaa, matseijomna' jom cha'cwijom liom. Ndo' tsaⁿ na jnda we, matseijomna' jom cha'cwijom quioo'jndyo. Tsaⁿ na jnda ndyee, matseijomna' nnoom cha'na nnom ts'aⁿ. Ndo' tsaⁿ na jnda ñequiee, matseijomna' jom cha'cwijom cachi na mantyja.

⁸ Ndo' cha'tsondyee joo naⁿñeeⁿ na ta'ndo', niom yom yom lquiina. Cha'waandyena ñ'eⁿ lquiina chuu' n'om ndaana. Naxuee natsjom tic'oomeintyjee'na na cwiluena:

Nquii Ta Ty'oots'om matseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda. Lju'. Lju'. Lju' cwiluiiñê.

Nqueⁿ m'aaⁿ nacjee' na jnaⁿjndyeeⁿ a'.

Maxjeⁿ m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ ndo' nncue'ntyjo na nncw-
jee'cañoom.

⁹ Joo ñequiee naⁿñeeⁿ na ta'ndo', cwilcwii'na nquii Ty'oots'om na wacatyeeⁿ tio, jom na tjaa yuu cantycwii na wanoom'm. Cwila't'maaⁿndyena jom ndo' cwiñe'quiiana na quian'l'uaaⁿaⁿ.

¹⁰ Quia na cwil'ana na ljo', quia jo' cha'tso ntquiiu nchoo' ñequiee naⁿ na cwiluiitquiendye cwita'na cantyena jo nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio. Cwila't'maaⁿndyena jom na tjaa yuu cantycwii na wanoom'm. Cwitsa'na corona 'naaⁿna jo nnom tio. Cwiluena:

¹¹ 'U Ta Ty'oots'oomyâ na t'maⁿ cwiluiindy^u,
jeeⁿ matsona' na cwit'maaⁿndy^u'.

'U tijoom cantycwii cantyja najndu'.

'U sa' cha'tso na niom.

Tuiina' nc'e na l'ue ts'om' ndo' ndim'aⁿna' nc'e 'u.

5

Tsom na to'ñom Catsmaⁿ

¹ Ndo' nty'iaaya cwii tsom na chu'lcwiina' na maleiñ'oom nqueⁿ na wacatyeeⁿ nacjoo' tio. Ndiina' ts'oqⁿ ntyjaya ndo' we ntyja teiljeiina'. Ndo' ntquiee' joo na tjata'tyeⁿna'.

² Ndo' nty'iaaya cwii ángel na jeeⁿ jndeiⁿ ndo' jeeⁿ c'uaa 'ndyoo na matseineiⁿ. Mawax'ee:

—¿Ñeeⁿ juu tseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe yuu na ta'tyeⁿ tsomwaa ndo' na nntseican^oⁿ juuna'?

³ Saq meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ c'oom na matseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe tsom'ñeeⁿ, meiⁿ ángeles cañoom'luee, meiⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, meiⁿ añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja na m'aⁿ tsjoom l'oo. Meiⁿ cwii na ndyee ndii'ndye joona tîcandaq nty'iaa' naquii' tsom'ñeeⁿ.

⁴ Jo' chii jeeⁿ tyot'ioq cwe' nc'e na meiⁿcwii tjaa 'ñeeⁿ tseixmaⁿ na nntseicanaaⁿñe tsom'ñeeⁿ, meiⁿ na nnty'iaa' naquii'na'.

⁵ Ndo' cwii nquiee naⁿñeeⁿ na cwiluiitquiendye tso noqⁿ:

—Tant'ioo' ee m'aaⁿ nqueⁿ na jnda seityueeⁿeⁿ juu natia. Jom tseixmaaⁿ na nntseicanaaⁿñê cwii ndo' cwii ntquiee' joo na tjata'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ ndo' nntseicana^ooⁿoⁿ juuna'. Jom matseicajndyuna' Liom cwentaa' tmaaⁿ nn'aⁿ Judá na cwiluiñê tsjaaⁿ David na jndyowicantyoo'.

⁶ Quia jo' nty'iaya cwii ts'aⁿ cha'cwijom catsmaⁿ na jnda jla'cuee' nn'aⁿ. Meintyjeeⁿeⁿ nacañoom' tio quii'ntaaⁿ ñequiee na'ta'ndo' ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Jom niom ntquiee' ndei'jñeeⁿeⁿ ndo' niom ntquiee' n'omnnoom. Joo n'omnnoom cwiluiindyena' ntquiee' Espíritu na cwiluiñê Ty'oots'om na jñoom cha'waa tsjoomnancue.

⁷ Ndo' tjantyyaaⁿaⁿ nquii na wacatyeeⁿ tio. To'ñoom tsom na ndii' ts'o ntyjaya.

⁸ Ndo' jom na matseicajndyuna' Catsmaⁿ quia jnda to'ñoom tsom'ñeeⁿ, quia jo' ñequiee naⁿ na ta'ndo' ta'na cantyena jo nnoom ndo' majo'ti l'a ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Ticwiindyenaⁿ tquie'ñeeⁿ maleiñ'oom arpa ñequio waso s'om cajaan na too'cheⁿna' ñjom suu. Suu'ñeeⁿ tseixmaⁿna' ñ'oom ndyuee nn'aⁿ na cwiluiindyena' cwentaa' Ty'oots'om quia na cwila'neiⁿna nnoom.

⁹ Ndo' cwitana cwii luantsa xco. Cwiluena:
'U tseixmaⁿ na nnc'oñom' tsomwaa' ndo' nntseicanaaⁿndyua'
yuu na tjata'tyeⁿ juuna'.

Ee jla'cuee' nn'aⁿ 'u ndo' ñequio niom' tioml'ua' jnaaⁿ nn'aⁿ cha nla'xmaⁿna cwentaa' Ty'oots'om.

Jooa cwiluiindyena nn'aⁿ na ticwii cwii ntmaaⁿ, ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa.

¹⁰ Jnda tqueⁿ na cwiluiindyena tmaaⁿ nn'aⁿ na matsa'ntjom Ty'oots'oomya.

Ndo' jnda tqueⁿ jooa na cwiluiindyena ntyee na cwindye'ntjomna nnoom.

Ndo' nnts'a'ntjomna nn'aⁿ tsjoomnancue.

¹¹ Quia jo' cwiicheⁿ cwii ndii' nty'iaya ndo' jndiia na c'uaa ndyuee jndye ángeles na m'aⁿ ndiocheⁿ yuu na wacatyeeⁿ tio ñequio ñequiee naⁿ na ta'ndo', ñequio nn'aⁿ na cwiluiitquiendye. Ndo' tue'ntyjo na jndyendye ángeles'ñeeⁿ cha'na nqui meiⁿ ndii' na nqui nqui meiⁿ.

¹² C'uaa cwiluena:

Juu Catsmaⁿ na jla'cuee' nn'aⁿ,
t'maⁿ cwiluiñê cantyja najneiⁿ,
ndo' tseixmaaⁿ na tyañê.

Macanda jom cwiluiñê na jndo' ts'oom ndo' cha'tso ndaa nnts'aaⁿ.

Jeeⁿ maty'iomna' na cal'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ, ndo' calawaandyaya jom ndo' cala't'maaⁿ'ndyo jom.

¹³ Ndo' mati jndiia na teic'uaa ndyuee ticwii cwii nnom na s'aa Ty'oots'om jo cañoom'luee, ñequio nnom tsjoomnancue, ñequio tsjoom l'oo, ñequio naquii' ndaaluee. Cha'tso na m'aⁿ jo' jo' luaa tyolue:

Cantyjati na tjaa yuu cwintycwii xuee,
cala't'maaⁿ'ndyo nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio ñequio juu Catsmaⁿ.
Maty'iomyana' na cal'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'na, ndo'
calawaandyaya jooa,
ee t'maⁿ waa najndeii na la'xmaⁿ'na.

¹⁴ Ndo' ñequieendye naⁿ na ta'ndo', tyolue:

—Amén.

Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ta'na cantyena, tyola't'maaⁿ'ndyena nqueⁿ na tjaa yuu nnty-cwii na wanoom'm.

6

Ntquiee' joo na tjata'tyeⁿ tsom

¹ Quia jo' nty'iaya nquii Catsmaⁿ seicanaaⁿ'ñê yuu najndyee na ntquiee' joo na ta' tsom'ñeeⁿ. Ndo' jndiia na matseineiⁿ cwii tsaⁿ najndyee na ñequieendye naⁿ'ñeeⁿ na ta'ndo'. C'uaa seineiⁿ cha'cwijom c'uaa 'ndyoo tsuee. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

² Quia jo' jleity'iom nooⁿ ndo' queⁿl cwenta, nty'iaya cwii caso canchii'. Ndo' wa'ljoo ts'aⁿ naxeⁿ'yo'. Maleiñ'oom casa' ndo' jndā to'ñoom corona na ñjom xqueeⁿ. Tyomanoom na jndā jnaⁿ'ñê ñ'eⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ nacjoom'm ndo' mal'uee'ñê yuu na nnaⁿ'jndeiiⁿtyeeⁿ.

³ Jndā na seicanaaⁿ'ñê yuu na jndā we na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jndā we na ñequieendye naⁿ'ñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

⁴ Ndo' jlui'nom cwicheⁿ caso wee. Ndo' juu ts'aⁿ na wa'ljoo, to'ñoom najneiⁿ na nncwjaa'ñê tia' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ cha canty-cwii na ya m'aⁿ'na ñ'eⁿ nc'iaana tsjoomnancue, cha yacheⁿ cala'cwjeendyena. Ndo' to'ñoom cwii xjo espada na jeeⁿ t'maⁿ.

⁵ Jndā na seicanaaⁿ'ñê yuu na jndā ndyee na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jndā ndyee na ñequieendye naⁿ'ñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

Ndo' nty'iaya cwii caso ntoom ndo' ts'aⁿ na wa'ljoo malei-chom lua'ncjeⁿ.

⁶ Ndo' jndiia teic'uaa quii'ntaaⁿ ñequiee naⁿ na ta'ndo' na catseineiⁿ ts'aⁿ, tso:

—We tsua'xjo lqueeⁿ trigo, na jndana' cwii denario, cha'xjeⁿ na mawantjom ts'aⁿ na cwii xuee. Ndo' yom tsua'xjo lqueeⁿ cebada na jndana' cwii denario, saā tintsa' na nntseitjōona' seitye ñequio winom.

7 Quia na seicanaaⁿñê yuu na jnda ñequiee na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ, jndiia na matseineiⁿ tsaⁿ na jnda ñequiee na ñequieendye naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Tso:

—Candyo' ndo' canty'ia'.

8 Quia jo' jleity'iomnnda' nooⁿ ndo' queⁿ cwenta nty'iaya cwii caso tsjaa'. Ndo' ts'aⁿ na wa'ljoo, matseicajndyuna' jom nquii na waa najndei na cwiwje nn'aⁿ. Ndo' jo naxeeⁿeⁿ jndyontyjo tsaⁿ na cwentaa' yuu na meindoo' l'oo. To'ñoomna najndana na nla'cwjeena xcwee' na xcwe nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Nl'ana na nla'cwjeendye nn'aⁿ ñ'eⁿ ncjo, ndo' ñequio jndo' t'maⁿ, ndo' ñequio ntycu, ndo' ñequio quioo' wjee.

9 Quia na seicanaaⁿñê yuu na jnda' om na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' teitquioo' nty'iaya tio t'maⁿ. Ndo' jo ndo' x'eena' m'aⁿ añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tja na jla'cwjee nn'aⁿ joona nc'e na t'ca'ndyena ñ'oom' Ty'ōots'om, meiⁿ t'ca'ndyena na tyotjeii'yuu'ndyena ñ'oom'ñeeⁿ.

10 Joo naⁿñeeⁿ jndei jla'xuaana, jluena:

—'U Ta na macanda nncu' matsa'ntjom' cha'tso, 'U tseixmaⁿ na lju' ts'om' ndo' na matsei'canda' ñ'oom' ndyo'. ¿Cwanti cwiyo m'aaⁿna' ndo' nncue'ntyjo na nncu'xeⁿ naⁿñeeⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na waa jnaaⁿna jnaaⁿ na tjaā jā? ¿Cwaaⁿ nntsa' na nntioomndyena nioomyâ na tcwe'?

11 Ndo' cwii cwiindye joona to'ñoomna liaa canchii' na tei'ncoona'. Ndo' matsoom ndaāna na cwindo'yana chjootindyo hasta quia nntseicandaā'ñena' na nncwje nt'om nn'aaⁿna na cwindye'ntjom nnoom, ee majndaa' na nla'cwjee nn'aⁿ naⁿñeeⁿ cha'xjeⁿ na tja joona.

12 Seicanaaⁿñê yuu na jnda yom na ta'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ. Ndo' queⁿyo' cwenta jeeⁿ jndei s'eii. S'aana' na teintomñe ñe'quioom' cha'na cwii liaa na ntom ndo' s'aana' na teiweeñe chi' cha'cwijom niom'.

13 Ndo' cancjuu jnaaⁿndyena tsjo'luee, tquiaandyena tsjoomnancue. Cha'xjeⁿ na cwiquiaa ta'ndaa xqueⁿ ts'oom higuera quia na jndei m'aaⁿ jndye, maluaa' matseijomna' tquiaandye cancjuu.

14 Ndo' tjatseilcwiiñena' tsjo'luee cha'na matseilcwiiñe cheⁿnquii tsuee mana teindyōona'. Ndo' cha'tso ntsjo ñequio ndyuaaxeⁿncwe, tei'ndyōona'.

15 Quia jo' nty'iaya nquiee nn'aⁿ na cwitsa'ntjom ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue, ty'elei'nomna ñequio nn'aⁿ na t'maⁿ cwilui-indye tsjoomnancue, ñequio nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro.

Ndo' ñequio nn'aⁿ na tyandye, ñequio nn'aⁿ na waa najndei na cwila'xmaⁿ, ñequio nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ, ñequio nn'aⁿ na m'aⁿ xjeⁿ 'naaⁿ. Cha'tso naⁿ ñeeⁿ ty'eta'nty'iuuna naquii' ntsjo, quii'ntaaⁿ ljo'nty'a ndo' naquii' lue'ljo'.

¹⁶ Tyola'xuaana ndaa ntsjo ñequio ljo'nty'a, jluena:

—Cwa, quiaandyo' nacjooyâ cha ndaa nnta'nty'iuuyâ nnom nqueⁿ na mawacatyeeⁿ tio ñequio nnom nquii Catsmaⁿ na t'maⁿ nlco'weeⁿ eⁿ jâ. Ee nnts'aaⁿ na catiooⁿ ndyô.

¹⁷ Ee jndâ tue'ntyjo juu xuee na t'maⁿ ti na matseiw'iityeeⁿ jâ cantyja 'naaⁿ jnaaⁿ yâ. Ndo' tjaa 'ñeeⁿ juu na ndaa nluui'ñe na ticat'uiina' juu jo'.

7

Tioo ángeles sayo cantaa nn'aⁿ Israel

¹ Nquii Catsmaⁿ, jndâ teinom na seicanaaⁿ ñê yom joo na tjata'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ quia jo' nty'iaya ñequiee ángeles na meiⁿ ntyjee' ñequiee nqui tsjoomnancue. Cwila'cu'na jndye cha tancjaana' nnom tsjoomnancue, meiⁿ nnom ndaaluee, meiⁿ nacjoo n'oom.

² Joona jndâ tquiaa Ty'oots'om na waa najndana na nl'ana nata' tsjoomnancue ñequio ndaaluee. Mati nty'iaya cwiicheⁿ ángel na jnaⁿ jo yuu na macalui' ñe'quiom', juu maleiñ'oom sayo 'naaⁿ Ty'oots'om na wando'. Jndei seixuaa ndaa ñequiee ángeles'ñeeⁿ.

³ Tso ndaana:

—Nntioojndyaa sayo cantaa nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnom Ty'oots'oomya, ndâ jo' wanaaⁿ na nla'nda'yo' tsjoomnancue ñequio ndaaluee ndo' n'oom.

⁴ Ndo' jndiia cwanti nn'aⁿ na tioo ángeles'ñeeⁿ sayo cantaa. Naⁿ ñeeⁿ tue'ntyjo cwii siaⁿ nto meiⁿ waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee meiⁿ ndyena na cwiluiindyena canchoo'we ntmaaⁿ nn'aⁿ Israel.

⁵ Na cwii cwii tmaaⁿ ñeeⁿ jndaa'ti canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ na tioo ángeles saayo cantaa. Tioona saayo canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Judá, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Rubén, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Gad,

⁶ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Aser, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Neftalí, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Manasés,

⁷ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Simeón, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Leví, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Isacar,

⁸ canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Zabulón, canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ José, ndo' canchoo'we meiⁿ nn'aⁿ tsjaaⁿ Benjamín.

Tmaaⁿ nn'aⁿ na cwee' liaa canchii'

⁹ Ndo' quia na jndâ teinom cha'tso nmeiⁿ, nty'iaya cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye na meiⁿ cwii ts'aⁿ xocandaa

nncuncho. Jnaⁿ naⁿñeeⁿ ticwii cwii ndyuaa, ndo' la'xmaⁿna ticwii cwii tmaaⁿ nn'aⁿ, ñequio ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio ticwii cwii nnom ñ'oom na cwila'neiⁿna. Meiⁿntyjee'na jo nnom tio yuu na m'aaⁿ Ty'o^oots'om ndo' na m'aaⁿ Catsmaⁿ. Cwee'na liaa canchii' teincoo ndo' too' njom n'oom tanc'a lueena.

¹⁰ C'uaa cwila'neiⁿna, cwiluena:

Nquii Ty'o^oots'om cwentaaya na wacatyeeⁿ tio, ñ'eⁿ nquii Catsmaⁿ,

macanda jooa nquiuna cantyja na cwicalui'n'maaⁿndyo.

¹¹ Ndo' meiⁿntyjee' cha'tso ángeles ndiocheⁿ nacañoom' tio yuu na meindyuaandye nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio ñequiee naⁿñeeⁿ na ta'ndo'. Ty'etanquio ángeles nnomtyuaa jo nnom tio na wacatyeeⁿ nquii Ty'o^oots'om na tyola't'maaⁿndyena jom.

¹² Tyoluena:

Amén. Maty'iomna' na ticantycwii na cwila't'maaⁿndyo Ty'o^oots'oomya ndo' na cwilawa^aandya^aya jom.

Macanda jom tseixmaaⁿ cha'tso na jnd^o' ts'oom.

Cwil'uuya na quianl'uaaⁿ'aⁿ ndo' cwil'uuya ñ'oom ya cantyja 'naaⁿ'aⁿ,

ee jom t'maⁿ cwiluiiñê cantyja najneiⁿ ndo' cha'tso nnda^a nnts'aaⁿ.

Tijoom cwintycwii cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Amén.

¹³ Quia jo' cwii naⁿñeeⁿ na cwiluiitquiendye, tso no^o:

—Joo naⁿm'aⁿ na cwee' liaa canchii' teincoo, ¿aa matsei'noⁿ ljo' cwiluiindyena, ndo' yuu jnaⁿna?

¹⁴ Ndo' tsjo^oya nnom tsaⁿñeeⁿ:

—'U ta, mantyji'.

Ndo' jom tsoom no^o:

—Nmeiiⁿ joo nn'aⁿ na jnda jnaⁿndye nawi' t'maⁿ na tei'nom. Jnda jla'yuytye'na ñ'eⁿ nqueⁿ na jñoom Catsmaⁿ na seiljoom'm n'omna ñequio nioom'm. Jo' na cwee'na liaa canchii'.

¹⁵ Manc'e jo' m'aⁿna jo nnom tio yuu na wacatyeeⁿ Ty'o^oots'om. Naxuee natsjom cwindye'ntjomna wats'om cañoom'luee. Ndo' nqueⁿ mach'eeⁿ cwenta jooa.

¹⁶ Taxoc'omna na ñe'jndo'tina, meiⁿ na ñe'cwetina ndaa. Taxocanty'iaa'ti ñe'quioom' nacjooa, meiⁿ na nntseicoofetina' jooa.

¹⁷ Ee nquii Catsmaⁿ na meintyjee' ndyeyu jo nnom tio, jom nteix'eeⁿ jooa. Cha'na ts'aⁿ na maleichuu canmaⁿ, nncjaachom jooa yuu waa xo'tyeⁿ na xocantquiee' ndaatioo na mañequiaana' na ticantycwii na wando' ts'aⁿ. Ndo' nquii Ty'o^oots'om nncuee'ñê ndaanda^ana.

8

Sayo na jnda ntquiee'

1 Nquii Catsmaⁿ, quia na seicanaa^{nñê} cwiicheⁿ joo na jnda ntquiee' na tã'tyeⁿ tsom'ñeeⁿ, quia jo' teicheⁿ cañoom'luee cha'na xcwe hora.

2 Jnda jo' nty'ia ntquiee' ángeles na meiⁿ'ntyjee' jo nnom Ty'oots'om. To'ñoomna ntquiee' ntu.

3 Ndo' tue'cañoom cwiicheⁿ ángel. Tjameintyjeeⁿeⁿ ndeyeyu nomts'om na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan. Maleiñ'oom xo' cwentaa' tsioomsuu na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan. Ndo' to'ñoom cwenta jndye suu na nntseicoom nacjoo' nomts'om na meintyjee' jo nnom tio yuu na wacatyeeⁿ Ty'oots'om. Seitjoom suu'ñeeⁿ ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ cha'tso nn'aⁿ nnom Ty'oots'om, majoo nn'aⁿ na cwiluiindyena cwentaaⁿaⁿ.

4 Jnda jo' seicoom joona'. Tjawa tsioomsuu'ñeeⁿ jo nnom Ty'oots'om na tjoom'na' ñequio ñ'oom na cwila'neiⁿ nn'aⁿ nnom na la'xmaⁿ cwentaaⁿaⁿ.

5 Ndo' juu ángel'ñeeⁿ seicatom'm xo' 'naaⁿaⁿ ñequio ñoom na ntyjo nomts'om. Jnda chii tjoom'm juuna' xjeⁿ tsjoomnancuecheⁿ. Mañoom' teic'uaa na jndeiⁿ cwila'xuaa ntsuee. Jndye nnom na tyowic'uaa. Tco'na' chom tsuee, ndo' s'eii.

Ntquiee' ntu na cwilei'cho ntquiee' ángeles

6 Quia jo' joo ntquiee' ángeles na cwilei'cho ntquiee' ntu, jla'jndaa'ndyena na nntjoo'na.

7 Juu ángel najndyee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Ndo' jnaⁿna' na tua' tsaaⁿ, tua' chom, na tjoom'na' niom'. Tquiaana' tsjoomnancue. Ndo' tco manndyoo' xcwe tsjoomnancue mati tco manndyoo' xcwe n'oom na meiⁿ'ntyjee', ndo' tco cha'tso jnda ndeiⁿ.

8 Ángel na jnda we tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' ty'oom chom cwii cha'cwijom sjo t'maⁿ, jnda chii tju'na' jo' ts'om ndaaluee. Ndo' manndyoo' xcwe na cha'tso ndaaluee seicwaqueⁿna' niom'.

9 Jo' chii s'aana' na manndyoo' xcwe na cha'tso quioo' na m'aⁿ ndaaluee, tjajo'. Ndo' manndyoo' xcwe l'aandaa seityuii'na'.

10 Ángel na jnda ndyee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' jnaⁿ cwii caxjuu t'maaⁿ tsjo'luee. Cwicoñê cha'cwijom chom scacatsuu ndo' tioñê nacjoo manndyoo' xcwe candaa ñ'eⁿ lui'xo'.

11 Ndo' s'aana' jeeⁿ ja ndaatioo'ñeeⁿ cha'cwijom tso tjacanoom. Jo' chii caxjuu'ñeeⁿ seicajndyuna' tso tjacanoom. Ndo' jndye nn'aⁿ na teil'uee'ndye ndaa'ñeeⁿ, tjana ee jeeⁿ jana'.

12 Ángel na jnda ñequiee tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' mandyoo' cha'na xcwe ñequioom' ñ'eⁿ chi' sei'ndaa'na'. Teintomna'. Ndo' majo'ti cancjuu tei'ndaa'. Taticwixueena'. Mati ñequioom' seitjooⁿa' cha'na ñequiee hora na taticwixueeñê. Ndo' mati natsjom, seitjooⁿa' cha'na ñequiee hora na taticwixueeñê chi' ñequioo cancjuu.

13 Quia jo' nty'iaya, mantya cwiicheⁿ ángel nandye. Ndo' jndiia na jndei matseixuaa, tso:

—Jeeⁿ wi' nntjoom nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue, quia na nleic'uaa ntu na cwinntjoo' ndyee ángeles'ñeeⁿ.

9

1 Ángel na jnda 'om tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Quia jo' nty'iaya cwii caxjuu na jnaⁿ tsjo'luee, tiooñê tsjoomnancue. Ndo' caxjuu'ñeeⁿ tquiaa Ty'ooots'om ts'ow'aa nnoom cwentaa' cwii tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom.

2 Seicanaaⁿñê 'ndyoo tsue'ñeeⁿ. Quia jo' jlui' ndioom jo' jo' cha'cwijom ndioom na cwicalui' ntom' t'maⁿ. Ndo' nc'e na jeeⁿ 'aa ndioom'ñeeⁿ, seijaaⁿñena' tsjoomnancue hasta tatquioo' na manty'iaa' ñequioom'.

3 Naquii' ndioom'ñeeⁿ jnaⁿndye jndye calcaa. Ty'entyjajo' nnom tsjoomnancue. To'ñoomyo' na wjeeyo' cha'na w'ii cat-sjo.

4 Ndo' Ty'ooots'om tñquiaaⁿ na wanaaⁿ na nlcwa'yo' jnda na niom nnom tsjoomnancue, meiⁿ tscó jndaá, meiⁿ tscó n'oom. Macanda wanaaⁿ na nnta'wi'yo' joo nn'aⁿ na tñcañoom sayo 'naaⁿaⁿ cantaana.

5 To'ñoomyo' ñ'oom na cha'waa 'om chi' wanaaⁿ na nl'ayo' na nlquiina' naⁿñeeⁿ cha'na maquiina' ts'aⁿ quia na tco' cat-sjo. Saá ticwanaaⁿ na nla'cwjeeyo' naⁿñeeⁿ.

6 Ncúee'ñeeⁿ yocheⁿ na wi' cwitjoomna nl'uee'ndye cheⁿnquieena na cwjetona, saá xocaliuna chiuu ya nl'ana. Nnc'omna na queeⁿ n'omna na ñ'cwjena, saá xocaliuna chiuu ya na nncwjena.

7 Calcaa'ñeeⁿ matseijomna' jooyo' cha'cwijom catso na m'aⁿc'eeyo' na nnc'ooyo' ntia'. Nqueⁿyo' ñjom cha'cwijom corona na tuina' s'om cajaan do' ndaayo' matseijomna' cha'cwijom nnom ts'aⁿ.

8 Ndo' soonqueⁿyo' cha'cwijom soonqueⁿ yolcu, ndo' ndei'n'omyo' cha'cwijom ndei'n'om liom.

9 Tsuaayo' cha'cwijom ñ'eⁿ xjo tuina'. Jeeⁿ c'uaa lquiiyo' cha'cwijom c'uaa ndyuee tornom quia na jndei 'oontyaandye catso na cwi'ooyo' tia'.

10 Ndo' n'aaⁿ calcaa'ñeeⁿ matseijomna' cha'na n'aaⁿ caljo, ee mati jeeⁿ wjee ndaa xioomyo'. Ndo' cha'waa na 'om chi' wanaaⁿ na nnta'yo' xioomyo' nn'aⁿ.

11 M'aaⁿ cwii ángel na matsaⁿ ntjoom calcaa'ñeeⁿ. Jom tseix-maaⁿ na mach'eeⁿ cwenta tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom. Jom jñoom Abadón ñequio ñ'oom hebreo ndo' ñ'oom griego Apolión. Ma'moⁿ xueⁿeⁿ tsaⁿ na matseicwjee nn'aⁿ.

12 Jndaⁿ teinom na tco'na' nty'iaaya cwii nawi' na quia nntjoom nn'aⁿ. Saaⁿ canty'ia', ndicwaⁿ waa we nawi' na quia nncue'ntyjo.

13 Ángel na jndaⁿ yom tjooⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ, quia jo' quii'ntaaⁿ ñequiee nqui nomts'om na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan' na meiⁿntyjee'na' jo nnom Ty'oots'om, jndiia na teic'uaa seineiⁿ.

14 Tso nnom ángel na jndaⁿ yom na maleiñ'oom ntu:

—Cja'tseicanaⁿ joo ñequiee ángeles na chu'tyeⁿndye na m'aⁿ joo jndaa t'maⁿ Eufrates.

15 Quia jo' tjatseicanaⁿaⁿ ángeles'ñeeⁿ na c'oola'cwjeena nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Manndyoo' cha'na xcwe nn'aⁿ tsjoomnancue nla'cwjeena. Ee ángeles'ñeeⁿ majndaa' na m'aⁿc'eendyena na nl'ana ts'iaaⁿñeeⁿ chuwaⁿ, ndo' chi'waa, ndo' xueewaa, ndo' horawaa.

16 Ndo' jndiia cantyja 'naaⁿ sondaro 'naaⁿna, na ntyjondye catso, tue'ntyjo cha'na ntquiuu meiⁿ ndii' na nqui nqui meiⁿndyena.

17 Luaa' waa na tco'na' nooⁿ na nty'iaaya catso'ñeeⁿ ñequio sondaro na ntyjondye jooyo'. Naⁿñeeⁿ cwee'na ncjo candyaana na mawañoom'na' joona na tilquiee'ndyena. Ndo' ncjo'ñeeⁿ chona' colo wee ñequio colo tsá, ñequio colo cajaan'. Ndo' matseijomna' nqueⁿ catso'ñeeⁿ cha'na nqueⁿ liom. Ndo' naquii' ndyueeyo' cwicalui' chom ñequio ndioom ñequio sufrá.

18 Ñequio ndyee nnom nawi'ñeeⁿ na jlui' quii' ndyueeyo', chom ñequio ndioom ñequio sufrá, jo' na tjá manndyoo' xcwe nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue.

19 Catso'ñeeⁿ we ndii' waa na jndaⁿyoy' na cwita'wi'yo' nn'aⁿ, naquii' ndyueeyo' ndo' n'aaⁿyo'. Ee yuu na tjacantycwii n'aaⁿyo' jo' ntyjoo nqueⁿ canduu. Ndo' canduu'ñeeⁿ nioom tyotquiiyo' nn'aⁿ.

20 Saaⁿ nn'aⁿ na 'ndiina' na tícwje ñequio nawi'meiⁿ, tícawce' n'omna. Tíca'ndyena natia na cwil'ana, meiⁿ tíc'oomeintyjee'na na cwila't'maaⁿndyena naⁿjndii ñequio 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a na tuii ñ'eⁿ s'om cajaan', ñ'eⁿ s'om xuee, ñ'eⁿ s'om wee, ñ'eⁿ ljo', ndo' ñ'eⁿ n'oom. 'Naⁿmeiⁿ tilei'canty'iaana', meiⁿ na ndyena', nmeiⁿ na nnc'ooca'na'.

21 Ndo' tícawce' n'omna na cwila'cwjeena nc'iaana. Meiⁿ tíca'ndyena cantyja na cwila'calua'ndyena, meiⁿ cantyja na cwe' cwim'aⁿyana ñ'eⁿ nc'iaana, meiⁿ cantyja na cwinty'ueena 'naⁿ.

10

Ángel na maleiñ'oom cwii libro chjoo

¹ Quia jo' nty'iaya cwiicheⁿ ángel na waa najndei na tseixmaⁿ. Jndyocueeⁿ na jnaaⁿ cañoom'luee. Cha'waañé wandi' nchquiu ndo' ntyjaty'io catsuu tsoom'naⁿ jo ts'om xqueeⁿ. Caxuee nnoom cha'cwijom ñe'quoom', ndo' nc'eeⁿ cha'cwijom ntsaachom na teincoo.

² Cwii ts'ooⁿ ndii' libro chjoo na jnda n'meiⁿ. Tcoom'm x'eeⁿ ntyjaya nnom ndaaluee, ndo' x'eeⁿ ntyjatymaaⁿ nnom tyuaatcwii.

³ Jndei seixuaⁿ cha'na matseixuaa liom. Quia na jnda seixuaⁿ, quia jo' teic'uaa ndyuee ntquiee' ntsuee.

⁴ Quia na jnda teicheⁿ ndyuee ntquiee' ntsuee'ñeeⁿ, quia jo' seijndaa'ndyo na nntseiljeiya ñ'oom na jluena, saa jndiiaa cwii jndyee na teic'uaa cañoom'luee. Matso:

—Ñ'oom na jndi' na jlue ntquiee' ntsuee'ñeeⁿ cwanty'iuu'ndyu' joona', tintseiljei'.

⁵ Ndo' juu ángel na nty'iaya na meintyjee' nnom ndaaluee ndo' nnom tyuaatcwii, seiweeⁿ ts'ooⁿ ntyjaya jo cañoom'luee.

⁶ Tyeⁿ ñ'oom tjoom'm na cjoom'm na malcweeⁿeⁿ xuee' Ty'oots'om na tjaa yuu ntycwii na wando', nqueⁿ na s'aaⁿ cañoom'luee ñequio tsjoomnancue ñequio ndaaluee ñequio cha'tso nnom na niom jo' jo'. Luaa ñ'oomtyeⁿ na seineiⁿ, tsoom:

—Taxocwindoo'ti Ty'oots'om.

⁷ Ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na juu ángel na jnda ntquiee' nncjooⁿ ntu 'naa'aⁿ. Xjeⁿñeeⁿ matseicandaa'ñena' ñ'oom na ntyjii nquii Ty'oots'om. Majuu ñ'oom'ñeeⁿ na jnda tqueⁿtyeeⁿ ndaa nquiee profetas na cwindye'ntjomtyeⁿ nnoom.

⁸ Quia jo' juu na jndiiaa na seineiⁿ cañoom'luee, seineiⁿnda' nooⁿ. Matso:

—Cja'co'ñom' libro chjoo na mein'meiⁿ na ndii'na' ts'o ángel na meintyjee' nnom ndaaluee ñequio nnom tyuaa.

⁹ Jo' chii tjontyjaa'a ángel'ñeeⁿ, tsjoo nnoom na ñnequiaaⁿ libro chjoo'ñeeⁿ nooⁿ. Tsoom nooⁿ:

—Luaa libro. Qui'ñom', cwa' juuna'. Nnts'aana' na jeeⁿ chi quii' 'ndyo' cha'cwijom tsiom' canty'i saa ts'om tsia' nnts'aana' na jeeⁿ ja.

¹⁰ Quia jo' to'ñoⁿ libro chjoo'ñeeⁿ na ndii' ts'o ángel, ndo' tcwaa'a juuna'. Ndo' quii' 'ndyo' s'aana' na chi ntyjii cha'cwijom tsiom' canty'i saa ts'om tsia jeeⁿ ja s'aana'.

¹¹ Quia jo' tso ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Maxjeⁿ maca'na' na cwiicheⁿ cwii ndii' nntseineiⁿ ñ'oom na ma'moⁿ Ty'oots'om njom'. Ñnequiaa' ñ'oom chiuu nntjoom

nn'aⁿ jndye ndyuaa, ndo' ñequio jndye nnom ñ'oom na cwila'neiⁿna ndo' ndaaⁿ nn'aⁿ na cwiluitquiendye ndaaⁿna.

11

We nn'aⁿ na cwitjei'yuu'ndye

¹ Quia jo' to'ñōⁿ cwii tsmāⁿ, cha'cwijom ts'oomxjeⁿ juuna'. Ndo' tso ángel nōōⁿ:

—Quicantya', cwji' xjeⁿ wats'om cwentaa' Ty'oōts'om ñequio nomts'om. Ndo' quincho' cha'tsonde nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye jom jo' jo'.

² Quia macwji' xjeⁿ wats'om, tincwji' xjeⁿ tach'eeⁿna'. Ee jndaⁿ tquiaya na cha'waa wen'aaⁿ nchoo' we chi' na joo nn'aⁿ na nchii judíos wanaaⁿ na ñequioque'na jo' jo'. Ndo' nlqueⁿna xjeⁿ 'naaⁿna tsjoom cwentaya na lju' cwiluiñena' yuu na meintyjee' wats'om'ñeeⁿ.

³ M'aⁿ we nn'aⁿ 'naⁿya na cwitjei'yuu'ndye cantya 'naⁿya. Jona nlquaaⁿya na ññe'quiāna ñ'oom ndaaⁿ nn'aⁿ cwii meiⁿ xuee waljoo' we siaⁿnto waljoo' ndyeen'aaⁿ xuee. Ndo' nlcwee'na liaa ntom na cwantindyō.

⁴ Wendye jona meintyjee'tyeⁿna jo nnom nquii Ta Ty'oōts'om na matsaⁿntjom cha'waa tsjoomnancue. Cwiluiindyena we n'oom olivos ñequio we 'naⁿ na cwicañjoom' nlca.

⁵ Ndo' xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na ñecats'aa nata' wendye naⁿ'ñeeⁿ, quia jo' nlui' chom ndyueena na nlcoñe tsaⁿ'ñeeⁿ. Meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ñe'cats'aa nata' jona, majndaa' na laa'ti' nncue'.

⁶ Wendye jona ññequiaa Ty'oōts'om na nla'xmaⁿna nandana na nla'cataⁿna tsjo'luee cha tincua' cha'tsoti xuee na cwñequiana ñ'oom 'naaⁿaⁿ. Ndo' mati ññequiaaⁿ najndei na nla'xmaⁿna na nla'cwaqueⁿna ndaatioo na nnts'aana' niom'. Ndo' cwanti ndii' na l'ue n'omna nndaⁿ nla'quioona meiⁿnquia nnom nawi' nacjoo nn'aⁿ tsjoomnancue.

⁷ Quia na jndaⁿ jndaⁿ' na cwitjei'yuu'ndyena, quia jo' juu quioo' jndii na m'aaⁿyo' ts'om tsue' na tjaa yuu ntycwii na njoom, nlui'yo' nnts'aayo' tia' nacjoo wendye naⁿ'ñeeⁿ. Nnaⁿ'ñeyo' ñ'eⁿndyena ndo' nntseicwjeeyo' jona.

⁸ Ndo' sei'ts'o 'naaⁿna nncwindyuaana' ts'om nataa naquii' tsjoom t'maⁿ yuu na ty'ioom nn'aⁿ nquii Ta Jesucristo cwentaya nacjoo' ts'oom'naaⁿ. Ndo' ñequio ñ'oom na cwe' tjañoom' matseicajndyuyana' tsjoom t'maⁿ'ñeeⁿ Sodoma ñequio Egipto.

⁹ Ndyee xuee waljoo' xcwe nncwindyuaa sei'ts'o 'naaⁿna jo' jo'. Ndo' nn'aⁿ na ticwii cwii nnom na tjachuii'ndye, ñequio nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwii cwii tmaaⁿndye, ñequio nn'aⁿ na cwichuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ na nnaⁿ ticwii

cwii tsjoomnancue, nnty'iaana sei'ts'o 'naaⁿ naⁿñeeⁿ, saa tixonquiana na nncjaacant'iuu'ndye naⁿñeeⁿ.

¹⁰ Nn'aⁿ tsjoomnancue nla'neiⁿndyena quia na jnda tja wendye naⁿñeeⁿ. Nnts'aana' na jeeⁿ ya nquiuna hasta nl'ana naya nc'iaana. Ee jeeⁿ tyoco'wi'na' joona nquiuna cantyja 'naaⁿñ'oom na ñetjei'yuu'ndye wendye naⁿñeeⁿ na jnda tja.

¹¹ Saa quia jnda jndaa' ndyee xuee waljoo' xcwe na nncwindyuaa sei'ts'o 'naaⁿ naⁿñeeⁿ, quia jo' nñequiaa Ty'oqots'om na nnquioonnda' jndyena, nnta'ndo'nnda'na. Mantyja nncwintyjee'yuna ndo' jeeⁿ ndya' nntyue nn'aⁿ na nnty'iaa na ljo' nluii.

¹² Quia jo' wendyena ndyena na nleic'uaa jndeiⁿ cañoom'luee. Nntsoom:

—Quio'wa'yo' ñjaaⁿ.

Quia jo' nnc'oowana cañoom'luee ñ'eⁿ cwii nchquiu ñequio na jndoo' joo nn'aⁿ na ñel'awi' ñ'eⁿndye joona.

¹³ Ndo' majo'to xjeⁿñeeⁿ jndeiⁿ nnts'eii. Quii'ntaaⁿ qui wario na tseixma' tsjoom t'maⁿñeeⁿ, nntseyuii'na' cwi-ina'. Ndo' ntquiee' meiⁿ nn'aⁿ nncwje cantyja na nnts'eii. Ndo' nn'aⁿ na cwin'ndiina', nla'catyuendyena, nnto'na na nlcwii'na Ty'oqots'om na m'aaⁿ cañoom'luee.

¹⁴ Juu nawi' na jnda we, jnda teinomna'. Canty'ia', manncue'ntyjo nawi' na jnda ndyee.

Ntu na jnda ntquiee'

¹⁵ Quia jo' ángel na jnda ntquiee' tjoⁿoⁿ ntu 'naaⁿaⁿ. Ndo' teic'uaa na jndeiⁿ cwila'neiⁿ nn'aⁿ cañoom'luee. Cwilue: Ticwii cwii ndyuaa na ñesa'ntjomndye cheⁿnquieena', je' m'aⁿna' nacje 'naaⁿ Ta Ty'oqots'om cwentaaya ñequio Jnaaⁿ Cristo.

Jom ticantycwii cantyja na matsa'ntjoom.

¹⁶ Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwilui-itquiendye na meindyuaandye ntio ndiocheⁿ nacañoom' Ty'oqots'om, ty'eta'nquiona, tyeⁿnquiuuna nomtyuaa na tyola't'maaⁿndyena jom.

¹⁷ Tyoluena:

Cwiñe'quiaayâ na quianl'ua' 'u Ta Ty'oqots'om na matsei'xmaⁿñ'eⁿ cha'tso nnom najnda.

'U m'aaⁿ ndo' m'aaⁿndyu',

nacjee' na jnaⁿjndyena' mam'aaⁿndyu' ndo' ticantycwii cantyja 'naⁿ.

Mama'mooⁿ chiuu waa najndu' na matsei'xmaⁿ, ndo' je' jnda t'moⁿna' na matsa'ntjom'.

¹⁸ Nn'aⁿ tsjoomnancue cwila'jndoona 'u, saa je' jnda tue'ntyjo xjeⁿ na matsei'w'ii' joona.

Jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeⁿ nn'aⁿ na jnda tja,

ndo' na ñnequiaa' juu na cwita'ntjom nn'aⁿ na tyondye'ntjom njom' na tyoñequia ñ'om'.

Ndo' mati ñnequiaa' na cwita'ntjom cha'tso nt'omcheⁿ nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwenta' na cwila't'maaⁿndye xue', meiiⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ la'xmaⁿ, ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na tit'maⁿ la'xmaⁿ.

Ndo' na nntseicandu' nquiee nn'aⁿ na cwila'ndaa' n'om nn'aⁿ na cha'waa tsjoomnancue.

¹⁹ Jnda jo' juu wats'om cwentaa' Ty'oots'om na waana' cañoom'luee, jnaa'na'. Ndo' jo' jo' nty'iaya juu castom na ñjom ñ'oom na seityeⁿtyeeⁿ ndaa' nn'aⁿ Israel. Quia jo' jnaa' chomntsuee ndo' teic'uaa na tyola'xuaana', tyots'eii, ndo' jndei tua'tsaaⁿ.

12

Yuscu ñequio catsoomjndii wee

¹ Quia jo' teitquioo' cwii 'naaⁿ t'maⁿ tsjo'luee na ma'moⁿna' chiuu cwinluii. Nty'iaya cwii yuscu cweⁿ ñe'quioom' cha'cwijom liaⁿaⁿ. Meintyjeeⁿeⁿ nacjoo' chi' ndo' ñjom cwii corona xqueeⁿ na chuu' canchoo'we cancjoo.

² Ndo' jndeiñê. Tyotseixuaⁿ na maquiina' jom, ee manntseincueⁿ.

³ Jnda chii teitquioo'ti cwiicheⁿ 'naaⁿ tsjo'luee. Nty'iaya cwii catsoomjndii na t'maaⁿñe ndo' weeñe cha'na chom. Juuyo' niom ntquiee' xqueⁿyo', ndo' nqui ndei'jndyee'yo'. Ndo' cha'tso na ntquiee' xqueⁿyo', jo' ñjom cwii cwii corona.

⁴ Quia tmeiiⁿñeyo' ts'aaⁿyo' manndyoo' cha'na xcwe cancjoo na ntyja tsjo'luee tei'caljoona', tquiaandye cancjoo'ñeeⁿ nomtyuaa. Ndo' juu catsoomjndii'ñeeⁿ tjameintyjee'yo' jo nnom yuscu'ñeeⁿ na mawaa xjeⁿ na nntseincuii cha manty-jacheⁿ nlquiiyo' jnda xeⁿ jnda tuiiñe.

⁵ Quia jo' seincuii yuscu'ñeeⁿ yu'ndaa na tsaⁿs'a. Jnda tqueⁿ Ty'oots'om yu'ndaa'ñeeⁿ na nluiit'maⁿñe, ndo' jndei ñ'oom na nntsa'ntjom cha'tso nn'aⁿ njoomnancue. Ndo' tjei'na' juu quii'l'q yuscu'ñeeⁿ. Tjañ'oom Ty'oots'om juu yuu waa tio 'naaⁿaⁿ.

⁶ Ndo' juu yuscu'ñeeⁿ tjaleinoom cwii joo yuu na nncwañoom'na' juu yuu na jnda seijndaa'ñe Ty'oots'om na nljoo'ñê. Jo' jo' m'aⁿ nn'aⁿ na nnteix'eena jom cwii mei' waljoo' we siaⁿto waljoo' ndyeen'aaⁿ xuee.

⁷ Quia jo' jnaⁿ tia' cañoom'luee. Juu Miguel ñequio ángeles 'naaⁿaⁿ tyol'ana tia' nacjoo' catsoomjndii. Ndo' catsoomjndii'ñeeⁿ ñequio naⁿjndii 'naaⁿaⁿ tyola'jndana, tyol'ana tia' ñ'eⁿ joo ángeles'ñeeⁿ.

⁸ Saa' ticanajndana ndo' tacwanaaⁿ na nljoo'ndyena cañoom'luee.

9 Jo' chii tjeii'na jom. Jla'cwatyu'na jom cañoom'luee, tíoñê tsjoomnancuecheⁿ. Mati jla'quiaana ángeles tia ñ'eⁿñê. Ee cantyjati na jnaⁿjndyeena' matseicajndyuna' jom catsuu tqúee, tsaⁿjndii ndo' Satanás. Majom na manquiui'nn'aaⁿ cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue.

10 Quia jo' jndiia na teic'uaa cwii jndyee jndei cañoom'luee. Matsona':

—Je' je' yuu', juu na macwji'n'maaⁿñe Ty'o^ots'om nn'aⁿ, jnda mamatseicandaa'ñena', ndo' ma'mooⁿ juu najndei na matseixmaaⁿ. Jnda tue'ntyjo na macandá jom matsaⁿntjoom ndo' mati cwiluiitquieñe Jnaaⁿ Cristo. Ee juu naxuee ndo' nat-sjom mañequiaa jnaaⁿ nn'aaⁿya jo nnom Ty'o^ots'oomya, jnda jla'cwatyu'na juu. Manquiiti na tyoñequiaa jnaaⁿ nn'aaⁿya.

11 Saa joona jnda jnaⁿndyena ñ'eⁿ tsaⁿjndii'ñeeⁿ nc'e nioom' Catsmaⁿ ndo' nc'e ñ'oom na tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿaⁿ ndaaⁿ nn'aⁿ. Ee joona tyom'aⁿna na ticajnda nquiuna meiiⁿ cwjena cantyja na cwitjei'yuu'ndyena.

12 Nc'e na luaa' waa, c'om'yo' na neiⁿ'yo' cha'tsondyo' na m'aⁿ'yo' cañoom'luee. Saa jeeⁿ nty'iaa'ndyo' 'o nn'aⁿ na m'aⁿ'yo' tsjoomnancue ñequio 'o na m'aⁿ'yo' ndaalúee, ee juu tsaⁿjndii jnda tíoñê na m'aⁿ'yo' na jeeⁿcheⁿ ndya' w'eeⁿ. Ee ntyjeeⁿ na jnda teitsio^o m'aaⁿna' cantyja 'naaⁿaⁿ.

13 Ndo' quia na ljeii catsoomjndii'ñeeⁿ na jnda tuee'na jom nnom tsjoomnancue quia jo' tyontyjo^o yuscu na seincui tyochjoo na tsaⁿs'a.

14 Saa tqúiaa Ty'o^ots'om we ntsquii cachi t'maaⁿ nnom yuscu'ñeeⁿ cha ndaaⁿ nncuaaⁿ na nleinoom catsuujndii'ñeeⁿ. Jo' chii tjaaⁿ yuu na nncwañoom'na' jom yuu na taxondaⁿ nnts'aa catsuu tqúee'ñeeⁿ nata' jom. Jo' jo' nntei'x'ee Ty'o^ots'om jom ndyee chu waljoo' xcwe.

15 Ndo' juu catsuu tqúee'ñeeⁿ ñequio 'ñom tyojoom'm ndaa jo naxeⁿ yuscu'ñeeⁿ. S'aana' cha'jom cwii jndaa, cha nnc-jaawjaañe yuscu'ñeeⁿ.

16 Saa teijndei tyuaa yuscu'ñeeⁿ ee seintquioñena' 'ndyoona' ndo' t'uuna' jndaa'ñeeⁿ na tju' catsoomjndii ñequio 'ñom.

17 Jo' chii jeeⁿ t'maⁿ seiw'ii catsoomjndii yuscu'ñeeⁿ. Tjaaⁿ, tjacats'aaⁿ tia' nacjoo cha'tso nn'aⁿ tsjaaⁿ yuscu'ñeeⁿ na cwila'candá ñ'oom na matsaⁿntjom Ty'o^ots'om ndo' na tica'ndye na cwitjei'yuu'ndye cantyja 'naaⁿ Jesucristo.

13

1 Quia jo' tjomeintyjaⁿa nacjoo' tei' ndaalúee ndo' nty'iaya cwii quioo' na cwajndii waa na macalui' quii' ndaalúee. Niom nqui ndei'jndyee'yo' ñequio ntquiee' xqueⁿ'yo'. Ndo' ticwii

cwii tsei'jndyee'yo' ñjom cwii cwii corona. Ndo' cjoo' cwii cwii xqueⁿyo' teiljeii ñ'oom ntjeiⁿ na matseijnaaⁿ'na' Ty'oo^ts'om.

² Ndo' juu quioo'jndii'ñeeⁿ na nty'iaya, matseijomna' juuyo' cha'cwijom cwii catsiaⁿ ljeiia, ndo' nc'eeyo' cha'cwijom nc'ee oso ndo' 'ndyooyo' cha'cwijom 'ndyoo liom. Ndo' juu catsoomjndii tquiaaⁿ cantyja najneiⁿ nnom quioo'jndii'ñeeⁿ. Ndo' tquiaaⁿ na nncwacatyeeⁿyo' ndio 'naaⁿ'aⁿ ndo' nntsa'ntjomyo' cha'xjeⁿ na matsa'ntjoom.

³ Mati nty'iaya na cwii xqueⁿyo' jeeⁿ nioom jnda tquiee', mach'eena' tjaa chiuu cwii ya saa jnda chii n'maⁿyo'. Ndo' cha'tsoti nn'aⁿ tsjoomnancue ty'entyjona naxeⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ. Jeeⁿ tjawee' n'omna na n'maⁿyo'.

⁴ Tyola't'maaⁿndye nn'aⁿ juu catsoomjndii nc'e na jnda tquiaaⁿ cantyja najneiⁿ nnom quioo'jndii. Mati quioo'jndii'ñeeⁿ tyola't'maaⁿndyena juuyo'. Tyoluena:

—¿Ñeeⁿ juu cwiluiit'mañe cha'na quioo'jndii'mañe? Ndo' ¿ñeeⁿ juu nnda^a nnaⁿñe na nnts'aa tia' ñ'eⁿñeyo'?

⁵ Ndo' tquiaa Ty'oo^ts'om na wanaaⁿ na catseineiⁿyo' ñ'oom ntjeiⁿ nacjoom'm ñequio ñ'oom na matseit'maaⁿñe cheⁿnquiiyo'. Mati tquiaaⁿ na wanaaⁿ na caluiit'mañeyo' wen'aaⁿ nchoo' we chi'.

⁶ Quia jo' jnaⁿ'na' na matseineiⁿyo' ñ'oom cwajndii na ntjeiⁿ'na' nacjoo' Ty'oo^ts'om, ndo' seijnaaⁿ'yo' xueⁿ'eⁿ, ñequio cañoom'luee yuu na mac'eeⁿ, ndo' ñequio cha'tsondye joo na m'aⁿ jo' jo'.

⁷ Mati tquiaaⁿ na wanaaⁿ na cats'aayo' tia' nacjoo nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaaⁿ'aⁿ, ndo' nnaⁿñeyo' ñ'eⁿndyena. Ndo' tquiaaⁿ na wanaaⁿ na catsa'ntjomyo' cwii cwii ndyuaa, ñequio cwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii'ndye, ñequio cwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ, ñequio nn'aⁿ ticwii cwii tsjoomnancue.

⁸ Cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na ticala'xmaⁿ cwentaa' Ty'oo^ts'om jla't'maaⁿndyena juuyo'. Naⁿñeeⁿ ticwiljeii ncueena naquii' libro cwentaa' Catsmaⁿ na jla'cuae' nn'aⁿ. Ee cantyjati na tqueⁿ Ty'oo^ts'om tsjoomnancue, waa libro 'naaⁿ'aⁿ na chuu ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'.

⁹ Ñeeⁿ juu na ñe'candii, cwa candii.

¹⁰ Ts'aⁿ na matseijndaa'ñe na nt'ueeⁿ nn'aⁿ na ncjaachom joona ndyuaaⁿ'aⁿ, majo'ti nntjoom. Ndo' xeⁿ m'aaⁿ 'ñeeⁿ juu na nntseicuee' x'iaa' ñ'eⁿ xjo, mañ'eⁿ xjo nncue'. Nc'e na luaa' waa macaⁿ'na' na nquiee nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'oo^ts'om cwentaaⁿ'aⁿ, cwintyjee'tyeⁿna cantyja na cwila'yuya n'omna meiⁿ tica'ndyenc'uaa'ndyena meiⁿ wi' cwitjoomna.

¹¹ Jnda jo' nty'iaya cwiicheⁿ quioo'jndii na jlui'yo' quii' tyuaa. Ntyjoo we ndei'jndyee'yo' cha'na ndei'jndyee' cwii

catsmaⁿ chjoo, saꝯ seineiⁿyo' cha'na matseineiⁿ catsoomjndii.
 12 Ndo' cha'tsoti najndeiⁱ na tyotseixmaⁿ juu quioo'jndii najndyee, majo'ti matseixmaⁿ quioo'jndii na jnda we nc'e ñ'oom 'ndyoo quioo'jndii tqúiee'ñeeⁿ. Ndo' ñequio na jndei'na' mach'eeyo' na cala't'maaⁿndye cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue juu quioo'jndii tqúiee, tsaⁿ na jnda n'maⁿ na jeeⁿ nioom tqúiee' xqueⁿ.

13 Ndo' jndye ts'iaaⁿ tyoch'eeyo' na xocandaꝯ nnts'aa na cwe' najndeiⁱ nquii ts'aⁿ. Ñequio na jndoo' nn'aⁿ tyoch'eeyo' na cwiqúiaa chom nomtyuaa na cwinaⁿna' tsjo'luee.

14 Wanaaⁿ na cats'aayo' na nmeiiⁿ nc'e ñ'oom 'ndyoo quioo'jndii tqúiee. Jo' chii tquiun'aⁿna' nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Sa'ntjomyo' na cal'ana cwii na nlui'tsjaaⁿñe quioo'jndii tqúiee, juu tsaⁿ na jeeⁿ nioom tqúiee' xqueⁿ ñ'eⁿ xjo, saꝯ ndicwaⁿ wando'.

15 Ndo' to'ñomyo' na nndaꝯ nnts'aayo' na juuna' na jlui'tsjaaⁿñe quioo'jndii tqúiee nndaꝯ nncwja jndye ndo' nndaꝯ nntseineiⁿ. Ndo' hasta na nndaꝯ nnts'a'ntjomna' na cwje nn'aⁿ na ticala't'maaⁿndye juuna'.

16 Ndo' juu quioo'jndii na nda we s'aayo' na jndei'na' na cha'tso nn'aⁿ ñom ljeii lueena ntyjaya oo cantaana. Luaa' s'aayo' ñequio meiⁿnquia nn'aⁿ, meiiⁿ nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na cwe' cwi'oontyjo, oo meiiⁿ nn'aⁿ na tyandye ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na nty'iaandye, oo meiiⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndo' meiiⁿ nn'aⁿ na m'aⁿ xjeⁿ 'naaⁿ.

17 Quia jo' s'aayo' na meiⁿcwii ts'aⁿ xocandaꝯ na nntseijnda 'naⁿ oo na njndaꝯ 'naⁿ xeⁿ ticañoom ljeii'ñeeⁿ nacjoo'. Ee ljeii'ñeeⁿ ma'moⁿna' xuee' quioo'jndii tqúiee oo juu número na tseixmaⁿ xuee'yo'.

18 Luaa macaⁿna' na c'oom ts'aⁿ na jndo' ts'om. Cwii cwii ts'aⁿ na matsei'noⁿ cwji' cwenta cantyja 'naaⁿ número' na tseixmaⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ ee ma'moⁿna' xuee' ts'aⁿ. Ndo' juu número'ñeeⁿ yom siaⁿnto waljoo' ndyeen'aaⁿ nchoo' yom.

14

Na cwita nn'aⁿ na jnda jlui'n'maaⁿndye

1 Jnda jo' nty'iaya na meintyjee' Catsmaⁿ xqueⁿ ta Sión. Ndo' ñeeⁿ'naaⁿ nacañom'm m'aⁿ cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye. Tuee' cwii siaⁿnto meiⁿ waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequiee meiⁿ joona. Ndo' cantaana jnda teiljeii xuee' nquii Catsmaⁿ ñequio xuee' Tsotyeeⁿ.

2 Ndo' jndiia na c'uaa nandye cañoom'luee cha'cwijom c'uaa na maco'na' ndaa, oo cha'cwijom najndeiⁱ matseixuaa tsuee. Jo' jo' jndiia na jndye arpa cwi'tjoo' nn'aⁿ.

³ Cwítana cwíi luantsa xco jo nnom tío na wacatyeeⁿ Ty'oo^ts'om, ndo' jo ndaa ñequíee naⁿ na tando', ndo' jo ndaa ntquíuu nchoo' ñequíee nn'aⁿ na cwíluítquíendye. Ndo' tjaa ñeeⁿ juu na ndaa nntsei'naaⁿ luantsa'ñeeⁿ, macanda nquíee nn'aⁿ na cwíi siaⁿto waljoo' wen'aaⁿ nchoo' ñequíee meíⁿndye. Ee quíi'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, macanda jooⁿa na jnda tjei'n'maaⁿñe Ty'oo^ts'om.

⁴ Joo na^m'aⁿ tyoo'ndyena Ty'oo^ts'om. Macanda jom cwíla't'maaⁿndyena. Cwí'oontyjona naxeⁿ Catsmaⁿ meíⁿyuucheⁿ na wjaⁿ. Tioml'ua Ty'oo^ts'om jnaaⁿna na tjei'ñé jooⁿa quíi'ntaaⁿ nn'aⁿ cha macanda nla'xmaⁿna cwentaaⁿ'aⁿ ndo' cwentaa' juu na matseicajndyuna' Catsmaⁿ.

⁵ Meíⁿ'cwíi ñ'oom na cwe' cantu ticaljei' ndyueena. Ndo' meíⁿ'cwíi tyoola'tjooⁿndyena nnom Ty'oo^ts'om.

Ñ'oom na cwílué ndyee ángeles

⁶ Quía jo' nty'íaya cwíicheⁿ ángel na mantya nandye cañoom'luee. Mañequíaaⁿ ñ'oom naya na m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ'na' ndaa nn'aⁿ tsjoomnancue. Matseicañeeⁿ nn'aⁿ ticwíi cwíi tsjoomnancue, ñequío ticwíi cwíi ndyuaa nn'aⁿ, ñequío nn'aⁿ na ticwíi cwíi ñ'oom na cwíchuíi' na cwíla'neiⁿ, ñequío nn'aⁿ na ticwíi cwíi nnom na tjachuíi'ndye.

⁷ C'uaa ñ'om matseineiⁿ, tsoom:

—Calcwí'yo' Ty'oo^ts'om ñequío na nquia'yo' jom ee na jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ. Cala't'maaⁿndyo' nqueⁿ na s'aaⁿ cañoom'luee ñequío tsjoomnancue, ñequío ndaaluee, ndo' ñequío cha'tso nqueⁿljo' yuu na cwínaaⁿ ndaa.

⁸ Ndo' tjantyo cwíicheⁿ ángel na jnda we naxeⁿ ángel'ñeeⁿ. Matso:

—Jnda tyuíi' tsjoom Babilonia. Jnda tyuíi' tsjoom t'maⁿ'ñeeⁿ. Ee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jnda jla'ndaa'na n'om nn'aⁿ ticwíi cwíi ndyuaa ñequío natia na cwí'ana na juu jo' matseijomna' cha'cwíjom cwíla'cwena nn'aⁿ winom cha candyee naⁿ'ñeeⁿ.

⁹ Ndo' tjantyo cwíicheⁿ ángel na jnda ndyee. Jndei matseineiⁿ, matso:

—Nty'íaa'ndye joo nn'aⁿ na cwíla't'maaⁿndye quíoo'jndii tquíee ñequío juu na jlui'tsjaaⁿ'ñeyo'. Ndo' nty'íaa'ndye joo nn'aⁿ na tquíandye na tjacañoom ljei' cwentaa' quíoo'jndii'ñeeⁿ cantaa oo luee.

¹⁰ Naⁿ'ñeeⁿ maxjeⁿ jndei'na' na nncwena winom 'naaⁿ Ty'oo^ts'om na juu jo' ma'moⁿ'na' na matseiw'íiyayaaⁿ jooⁿa. Nntseícatom'm waso ñ'eⁿ winom'ñeeⁿ na meíⁿ'chjoo tjaa ljo' tjoom'nc'e na tyeⁿ waa na matseiw'eeⁿ. Ndo' t'maⁿnlco'wí'na' jooⁿa naquíi' chom ñequío sufrá na cwíco. Joo ángeles na lju' n'om ñequío Catsmaⁿ nnty'íana na wí' nntjoom naⁿ'ñeeⁿ.

11 Tixocjaameintyjee' na cwi'oowa ndioom na maco'wi'na' naⁿñeeⁿ. Meiⁿchjoo tixocata'jndyeena naxuee natsjom ee joona tyola't'maaⁿndyena quiool'jndii tquiee ñequio juu na jlui'tsjaaⁿñeyo' ndo' joona jñoom 'naaⁿ cantaana na ma'moⁿna' xuee'yo'.

12 Jo' chii joo nn'aⁿ na maqueⁿ Ty'o^oots'om na lju' n'om macaⁿna' na tyeⁿ cwintyjee'na cantyja 'naaⁿaⁿ. Cala'candana ñ'oom na matsaⁿntjoom, ndo' tyeⁿ cala'yuya n'omna ñ'eⁿ Jesús.

13 Quia jo' jndiia na teic'uaa jndye na jnaⁿna' cañoom'luee. Tso nqoⁿ:

—Luaa catseiljei': “Juu xuee na cwiwjaana', matio'naaⁿñena' joo nn'aⁿ na m'aⁿ cantyja 'naaⁿ! Ta Jesucristo na quia nncwje.” Majo'ti matso Espírtu Santo, ee cañoom'luee nta'jndyeena cantyja na ñeja'l'jndana naquii' ts'iaaⁿ 'naaⁿ Ty'o^oots'om. Ndo' wjaañ'eⁿ ñ'oom ñ'eⁿndyena na ma'moⁿna' cantyjati na ya na jnda ñel'ana.

Na maco'wi'na' nn'aⁿ tsjoomnancue

14 Quia jo' nty'iannda'a ndo' ljei cwii nchquiu canchii'. Nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ wacatyeeⁿ cwii na matseijomna' ts'aⁿ. Xqueeⁿ ñjom cwii corona na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajan, ndo' t'ueeⁿ xjo carwato na taqⁿ 'ndyoo.

15 Jnda jo' jnaⁿ cwiicheⁿ ángel wats'om cañoom'luee. Jndeiⁿ seineiⁿ nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ. Tso:

—Cwa, c'oom' xjo carwato 'naⁿ, catyjee' ntjommeiⁿ ee jnda tue'ntyjo xjeⁿ na nntu'xeⁿndye nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' joona matseijomna' cha'cwijom ntjom na jnda tmaⁿ.

16 Quia jo' jom na wacatyeeⁿ nacjoo' nchquiu'ñeeⁿ, tjoom'm xjo 'naaⁿaⁿ nnom tsjoomnancue chii tyjeeⁿ ntjom na niom nnom tsjoomnancue, jo' jo' nn'aⁿ jo'.

17 Ndo' jnaⁿ cwiicheⁿ ángel wats'om cañoom'luee. Mati juu ñ'oom xjo carwato na taqⁿ 'ndyoo.

18 Ndo' cwiicheⁿ ángel na tseixmaⁿ na mando' chom na ntyjo nomts'om jo' jo', juu jlui'nom ndo' jndeiⁿ seineiⁿ nnom juu ángel na maleiñ'oom xjo carwato. Tso nnom ángel'ñeeⁿ:

—Cwa, c'oom' xjo taqⁿ 'naⁿ, catyjee' n'eiiⁿ uva l'o^o na meintyjee' tsjoomnancue, ee jnda jndaqⁿ ta.

19 Quia jo' to' ángel'ñeeⁿ tjoom'm xjo carwato 'naaⁿaⁿ nnom tsjoomnancue. Seitjoom n'eiiⁿ uva l'o^o na meintyjee' jo' jo'. Tioom ta'ñeeⁿ ts'om cwii catsiuu' tsjo' yuu na nluui' ndaa'na'. Ts'iaaⁿñeeⁿ ma'moⁿna' cantyja na cwajndii nntjoom nn'aⁿ na matseiw'ii Ty'o^oots'om joona.

20 Jo nnom tsjoom tuii ts'iaaⁿñeeⁿ na tyonchjeena uva'ñeeⁿ. Jo' jo' jluii' niom nn'aⁿ hasta seijomna' cha'cwijom cwii jndaa niom'. Njoom m'aaⁿ niom' hasta tue'cañoomna' frenom

ndyuee catso. Ndo' tquia tjanoomna', tuee'na' cha'na ndyee siaⁿto kilómetros.

15

Ntquiee' ntycu na cwila'quiaa ángeles

¹ Quia jo' nty'iaya cwiicheⁿ 'naaⁿ t'maⁿ cañoom'luee na secaty'uena' ja. Nty'iaya ntquiee' ángeles na cwilei'cho ntquiee' nnom nawi' na nntjoom nn'aⁿ. Jooná' la'xmaⁿna' nawi' na macandá ee quia na jndá teinom cantyja 'naaⁿ joona', mana cwintycwii na matseiw'ii Ty'oóts'om nn'aⁿ.

² Ndo' mati nty'iaya cwii na matseijomna' ndaaluee na jeeⁿ caxuee cha'na tsioo jnda'jom cha'cwijom too' chom. Jndye nn'aⁿ meintyjee' 'ndyoo ndaaluee'ñeeⁿ, jo' jo' nquiee nn'aⁿ na jndá jnaⁿndye ñequio quioo'jndii, ñequio juu na jlui'tsjaaⁿñeyo', ñequio número' na ma'moⁿna' xuee'yo'. Too' arpa lueena na jndá tquiaa Ty'oóts'om.

³ Cwitana luantsa cantyja na tjei'n'maaⁿñe Ty'oóts'om joona ñequio l'o Moisés, tsaⁿ na ñejndi'ntjom nnoom, ndo' mati tana luantsa na cwila't'maaⁿndyena Catsmaⁿ na tjei'n'maaⁿñe joona. Matsona':

'U Ta Ty'oóts'om matsei'xmaⁿñ'eⁿ cha'tso nnom najndá. Jeeⁿ t'maⁿ ts'iaaⁿ mache', tjacantya na ya joona'.

'U cwiluiindyú' na matsá'ntjom' cha'waa tsjoomnancue.

Cha'tso cantyja 'naⁿ matsei'xmaⁿ na maty'iomyana' ñequio na mayuu'.

⁴ 'U Ta, tjaa'naⁿ ts'aⁿ c'oom na tinquiaa' 'u, ndo' tjaa'naⁿ ts'aⁿ c'oom na xocatseit'maaⁿñe xue'.

Ee mañenncu'cheⁿ tseixmaⁿ na lju' ts'om'.

Cha'tso nn'aⁿ cwii cwii ndyuaa nñequiona na nla't'maaⁿndyena 'u,

nc'e na jndá tjanty'ee ñ'oom cantyja 'naⁿ na cha'tso na mache' maxjeⁿ maty'iomyana'.

⁵ Jndá teinom na nmeiiⁿ, quia jo' nty'iaya wats'om cañoom'luee, na jndá jnaⁿ nacañoomticheⁿ yuu na m'aaⁿ nquii Ty'oóts'om. Juu jo' yuu na tyola'we nn'aⁿ Israel ljo' na teiljeii ljeii naqui quia na tyolei'ñ'omna wats'omliaa.

⁶ Ndo' jo' jo' jlui' ntquiee' ángeles. Cwilei'chona ntquiee' nnom nawi' na nntjoom nn'aⁿ. Cwee'na liaa lino na canchii', na jeeⁿ caxueena'. Ndo' cwii cwiindyena chu'tyeⁿ tsei'jndya cwii 'naⁿ na tuii ñ'eⁿ s'omcajaⁿ.

⁷ Quia jo' cwii tsaⁿñeeⁿ na ñequiee na cwita'ndo' tquiaa ntquiee' watso na tuiina' s'omcajaⁿ ndáá ángeles'ñeeⁿ. Jooná' too'cheⁿ ñjom nawi' na jeeⁿ cwajndii na nntjoom nn'aⁿ ee juu Ty'oóts'om na ñequii'cheⁿ na wando', matseiw'eeⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue.

8 Ndo' ndiocheⁿ yuu na m'aaⁿ Ty'oots'om seintyjana' ndioom nc'e na jeeⁿ neiⁿncoo' caxueeñê ndo' tjacantyja na- jneiⁿ. Meiⁿ tjaa ñeeⁿ juu nndaā nncjaaquiee' jo' jo' hasta na jnda teinom ntquiee' nawi' na nntjoom nn'aⁿ na cwilei'cho ntquiee' ángelesñeeⁿ.

16

Ntquiee' watso na ñjom nawi' na nntjoom nn'aⁿ

1 Quia jo' jndiia najndeii teic'uaa naquii'cheⁿ cañoom'luee, tso juu ndaa ntquiee' ángelesñeeⁿ:

—Nmeiiⁿ ntquiee' watso na ñjom na cwajndii na matseiw'ii Ty'oots'om nn'aⁿ. Catsa'yo', catsatu'nquio'yo' joona' nnom tsjoomnancue.

2 Quia jo' juu ángel najndyee tjaaⁿ, tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nnom tsjoomnancue. Ndo' jnaⁿ ntyje' nn'aⁿ na cho ljeii cwentaa' quioo'jndii tquiee, ñequio nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye na jlui'tsjaaⁿñeyo'. Cwajndii ntyje'ñeeⁿ ndo' tileicatsuuna'.

3 Quia jo' juu ángel najnda we tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nnom ndaaluee. Ndo' seicwaqueⁿna' ndaaluee cha'cwijom ntycwe niom'. Ndo' tjā cha'tsoti na tando' naquii' ndaaluee'ñeeⁿ.

4 Jnda jo' juu ángel na jnda ndyee tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ n'om candaa ñequio cha'tso joo yuu na cwinaaⁿ ndaa. Ndo' seicwaqueⁿna' joona' niom'.

5 Quia jo' jndiia na matseineiⁿ ángel'ñeeⁿ na mach'ee cwenta ndaa. Matsoom nnom Ty'oots'om:

—'U Ta cwiluindyuu' na lju' ts'om', m'aaⁿ ndo' m'aaⁿ, ndo' nacjee' na jnaⁿjndyeeena' maxjeⁿ m'aaⁿ. Mache' cantyja na maty'iomyana' na laa'ti' macu'xeⁿ nn'aⁿ na tīcatuee'ndyecje njom'.

6 Ee naⁿñeeⁿ jnda jla'cwjeena nn'aⁿ na tqueⁿlju' n'om, mati profetas. Ndo' je' je' mache' na joona cwiwena niom', ee maty'iomyana' na catjoomna na ljo'.

7 Ndo' jndiia na matseineiⁿ ángel na mach'ee cwenta chom na ntyjo nomts'om, matso:

—Mayuu' na ljo', 'U Ta Ty'oots'om na matsei'xmaⁿñ'eⁿ cha'tso nnom najnda, mache' cantyja na maty'iomyana' ndo' majo'ndyo' na macu'xeⁿ nn'aⁿ.

8 Jnda jo' juu ángel na jnda ñequiee tjacu'nquioom nawi' na ñjom waso 'naaⁿaⁿ nacjoo' ñe'quioom'. Ndo' tquiaana' najndeii ñe'quioom' na nntseicono' nn'aⁿ.

9 Nioom tcondye nn'aⁿ nc'e na jeeⁿ jmeiⁿ ñe'quioom'. Saa tīcalcwe' n'omna, meiⁿ tīcala't'maaⁿndyena Ty'oots'om.

Yacheⁿ tyotjeii'na ñ'oom ntjeiⁿ na wi'na' nacjoo' xuee' nqueⁿ na waa najneiⁿ na tjoom'm cha'tso nawi'ñeeⁿ nacjooⁿ.

¹⁰ Jndā jo' juu ángel na jndā 'om tjacu'nquoom nawi' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ nacjoo' tio yuu na wacatyeeⁿ quioo'jndii tquiee. Ndo' seijaaⁿñena' cha'tso ndyuaa na m'aⁿ nn'aⁿ na matsā'ntjoom. Ndo' joo nn'aⁿ'ñeeⁿ tyondā'na tsaana na jeeⁿ cwajndii tyoquiina' jooⁿ.

¹¹ Saā meiⁿ na luaa', tícalcwe' n'omna natia na cwil'ana. Yacheⁿ tyoluena ñ'oom ntjeiⁿ na wi'na' nacjoo' Ty'oqots'om na m'aaⁿ cañoom'luee nc'e na chona ntyje'ñeeⁿ ndo' jeeⁿ maquina' jooⁿ.

¹² Jndā jo' juu ángel na jndā yom tjacu'nquoom nawi' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ ts'om jndaa t'maⁿ Eufrates. Mana seicaaⁿ'na' jndaa'ñeeⁿ, cha nntseicanaaⁿñena' cwii nato ndyuaa'ñeeⁿ na nncwinom nt'om nn'aⁿ. Naⁿ'ñeeⁿ cwiluiindyee nn'aⁿ na cwitsā'ntjom ndyuaa jo ndo' na mandyowa ñe'quoom'.

¹³ Quia jo' nty'iaya ndyee espíritu na cwajndiindyee. Cwii jlui'nom naquii' 'ndyoo juu catsoomjndii, cwiicheⁿ jlui'nom 'ndyoo quioo'jndii tquiee, ndo' cwiicheⁿ jlui'nom 'ndyoo tsaⁿ na mañequiaa ñ'oom cantu. Matseijomna' espíritu'ñeeⁿ cha'cwijom quioo' candaa.

¹⁴ Joo espíritu'ñeeⁿ cwiluiindyena naⁿjndii. Jndye nnom 'naaⁿ cwil'ana na xocandā nnts'aa na cwe' ts'aⁿ. Cwi'oontyjaa'na nn'aⁿ na cwitsā'ntjom cha'waati tsjoomnancue, na nla'tjomna naⁿ'ñeeⁿ na nl'ana tia' nacjoo' Ty'oqots'om, nqueⁿ na matseixmaⁿ'ñ'eeⁿ cha'tso nnom najndā, jndā tqueⁿ xuee na nncuaa tia'.

¹⁵ Matso nquii Jesucristo: “Queⁿ'yo' cwenta, majndeiiito manncuaçañooⁿya 'o cha'na quich'ee tsaⁿcanch'ue. Jeeⁿ neiiⁿ juu ts'aⁿ na m'aaⁿc'eeñe xjeⁿ'ñeeⁿ na cwee liaa', ee xocalui'jnaaⁿ'ñê na ñecasei'ñê.”

¹⁶ Quia jo' ndyee naⁿjndii'ñeeⁿ jla'tjomna cha'tso nn'aⁿ na cwitsā'ntjom cwii joo yuu na jndyu Armagedón ñequio ñ'oom hebreo. Jo' jo' nl'ana tia' nacjoo' Ty'oqots'om.

¹⁷ Jndā jo' juu ángel na jndā ntquiee' tjacu'nquoom nawi' na ñjom waso 'naaⁿ'aⁿ nacjoo' jndye. Ndo' naquii'cheⁿ wats'om cañoom'luee teic'uaa jndyee' nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio 'naaⁿ'aⁿ. Tsoom:

—Cha'tso jndā tuii.

¹⁸ Quia jo' teitquioo' chom ntsuee, jndei teic'uaa, ndo' jeeⁿ tyola'xuaa ntsuee. Jndei tyots'eii. Cantyjati na m'aⁿ nn'aⁿ tsjoomnancue, tijoom ñes'eii cha'na s'eii luaa'.

¹⁹ Seityuui'ñ'eⁿ'na' tsjoom t'maⁿ Babilonia, ndo' sei'ndaa'na' jndye njoom cha'waa tsjoomnancue. Ee Ty'oqots'om ticatsuu' ts'oom nn'aⁿ na la'xmaⁿ cwentaa' tsjoom t'maⁿ Babilonia na

nnjoom cantyja na ñel'ana. S'aaⁿ na jndei'na' cweñ'e^{na} na ñjom waso 'naa'^a na jeeⁿ matseiw'eeⁿ joona.

²⁰ Quia jo' macandā tsuu cha'tso ndyuaaxe^{ncwe}, ndo' meiⁿ cwii sjō tatquioo'.

²¹ Tquiaa tsaaⁿ t'maⁿ cjoo nn'aⁿ na jna^{na} tsjō'luee. Jaa'na' cha'na wen'aaⁿ kilos na cwiina'. Ndo' jnaaⁿ jo' tyolue nn'aⁿ ñ'oom wi' na ntjeiⁿ nacjoo' Ty'oqots'om.

17

Na maco'wi'na' sculjaa'

¹ Quia jo' cwii na ntquiee' ángeles'ñeeⁿ na tyolei'cho ntquiee' watso, tyje'cañoom ja. Tsoom nqōⁿ:

—Candyo' luaa ndo' m'mqō^{ya} njom' na nntu'xe^{ndye} nn'aⁿ tsjoom t'ma^{ñee} na wacatyee^{na} cjoo' jndye ndaa. Juu tsjoom'ñeeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwii sculjaa'.

² Cha'na cwila'ntjei^{ndye} nn'aⁿ na cwe' luaa' m'aⁿ ñ'eⁿ sculjaa', maluaa' cwil'a nn'aⁿ na cwitsa'ntjom tsjoomnancue, na cwilajomndye cantyja 'naaⁿ tsjoom t'ma^{ñee}. Ee cwi'oontyjona cha'tso nnom jnaⁿ na cwinty'iaana na cwiluii tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' jndye nn'aⁿ na cwinaⁿ cha'waa tsjoomnancue, cha'cwijom cwindyeena cantyja 'naaⁿ winom na matseixmaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Juu na cwila'jomndyeñ'e^{na} na matseixma^{na}, matseijomna' cha'cwijom na matseitjomñe ts'aⁿ ñequio sculjaa'.

³ Quia jo' tco'na' nqōⁿ cwii na t'mōⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom ángel'ñeeⁿ ja cwii joo yuu na tjaa'naⁿ nn'aⁿ c'oom. Jo' jo' nty'iaya cwii yuscu na wa'ljoo nacjoo' quioo'jndii na weeñe. Cha'waañeyo' teiljeii ñ'oom ntjeiⁿ na matseijnaa^{na} Ty'oqots'om. Ndo' niom ntquiee' xque^{yo} ndo' nqui ndei'jndyee'yo'.

⁴ Cwee yuscu'ñeeⁿ liaa colo catsioo' ñ'eⁿ colo wee, ndo' tycwi'ñê ñequio s'omcajaⁿ, ñequio jndye nnom ljo' ñ'eⁿ ta' na jeeⁿ jnda. Ndií' waso na tuii ñ'eⁿ s'omcajaⁿ ts'oqōⁿ. Waso'ñeeⁿ too'cheⁿ ñjom na cwajndii na matseijomna' natia na mach'eeⁿ na matseintjeiiⁿ nn'aⁿ.

⁵ Ndo' staaⁿ teiljeii ñ'oom na cwe' tjañoom' na matseica-jndyuna' jom. Matsona': "Luaañe tseixmaⁿ tsjoom t'maⁿ Babilonia. Cwiluiiñê tsondyee lculjaa', ndo' x'ee cha'tso na cwajndii na cwiluii tsjoomnancue."

⁶ Ndo' nty'iaya yuscu'ñeeⁿ, cha'cwijom na cañeⁿ na jeeⁿ neii^{ne} matseicwjeⁿ nn'aⁿ na cwiluii^{ndye} cwentaa' Ty'oqots'om, na tyotjei'yuu^{ndye} cantyja 'naaⁿ Jesús. Quia na nty'iaya jom jeeⁿ seitsa^{na} ja.

⁷ Saa matso ángel'ñeeⁿ nqōⁿ:

—¿Chiuu na jeeⁿ m'aaⁿ ts'om'? Ja m'mooⁿya njom' ñ'oom wanty'iuu' cantyja 'naaⁿ yuscum'aaⁿ, ndo' cantyja 'naaⁿ quioo'jndii tquiee na chuu jom luaa', na niom ntquiee' xqueⁿ ndo' nqui ndei'jndyee'.

⁸ Juu quioo'jndii'ñeeⁿ na jnda tco'na' na nty'ia' ñetando'yo' ndo' je' tacwando'yo' saa quia nlui'nnda'yo' yuu na ticantycwii na njoom. Jnda chii nncju' Ty'oots'om juuyo' yuu na nntsuuñeyo'. Cantyjati na tuii tsjoomnancue maxjeⁿ waa cwii libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na ticantycwii na cwita'ndo'. Saa nquiee nn'aⁿ na m'aⁿ tsjoomnancue na tyoow-iljeii ncueena nacjoo' libro'ñeeⁿ, jeeⁿ nntseitsaⁿ'na' joona quia na nnty'iaannda'na quioo'jndii'ñeeⁿ. Ee teiyo ñet'oomyo' ndo' je' tac'oomñeyo' saa quia nncwje'nnda'yo'.

⁹ Ts'aⁿ na jndo' ts'om macaⁿna' na catsei'nooⁿoⁿ ñ'oomwaa: Ntquiee' xqueⁿ quioo'jndii'ñeeⁿ cwit'mooⁿ'na' ntquiee' ta yuu na wacatyeeⁿ yuscu'ñeeⁿ.

¹⁰ Ndo' mati joo ntquiee' xqueⁿyo' cwit'mooⁿ'na' ntquiee' nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. 'Omndye joona jnda tja, ndo' cwii joona mam'aaⁿ ts'iaaⁿ je', ndo' cwii quia nnc'oom. Saa quia na nncwjeeⁿeⁿ matsona' na tijndye xuee nnc'oom.

¹¹ Ndo' quioo'jndii'ñeeⁿ na ñetando' ndo' je' tacwando', juuyo' cwiluiiñeyo' cwiicheⁿ ts'aⁿ na matsa'ntjom na jnda ñeeⁿ ndo' matseix'iaa'ñe ñequio ntquiee' naⁿ'ñeeⁿ. Saa xeⁿ jnda nncju' Ty'oots'om jom yuu na cwitsuundye nn'aⁿ.

¹² 'Ndo' nqui ndei'jndye na tco'na' na nty'ia' na ntyjoo xqueⁿyo' cwit'mooⁿ'na' nqui nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye saa tyoonaⁿ'na' na nntsa'ntjomna. Quia nnto'ñoomna na nntsa'ntjomna cwe' cwii taⁿndyo ñequio juu quioo'jndii.

¹³ Naⁿm'aⁿ ñe'cwii ñ'oom joona, ndo' cantyjati najnda na la'xmaⁿ'na ñequio na cwitsa'ntjomna nñe'quiana jo' nnom quioo'jndii'ñeeⁿ.

¹⁴ Nqui naⁿ'ñeeⁿ nl'ana tia' nacjoo' Catsmaⁿ, saa jom nnaⁿ'ñe ñ'eⁿndye joona ee cwiluiiñe Ta jo ndaa cha'tso nn'a' na cwiluiitquiendye ndo' na cwiluiiñe na matsa'ntjoom cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ndo' mati nquiee nn'aⁿ na t'maⁿ Ty'oots'om, joona nla'jomndyena ñ'eⁿ nquii Catsmaⁿ, ee cwiluiindyena nn'aⁿ na jnda tjei'ñe cwentaaⁿ'aⁿ ndo' cwila'candaⁿ'ndyena jo nnoom.

¹⁵ Quia jo' tsoti ángel'ñeeⁿ nooⁿ:

—Ndaa na tco'na' na nty'ia' na cwitjom yuu na wacatyeeⁿ sculjaa'ñeeⁿ, jo' jo' ma'moⁿ'na' nn'aⁿ na jndyendye na jnaⁿ ticwii cwii ndyuaa, ndo' ticwii cwii nnom nn'aⁿ na tjachuii'ndye, ñequio ticwii cwii nnom na tjachuii' ñ'oom na cwila'neiⁿ'na.

16 Ndo' joo nqui ndei'jndye na nty'ia' na ntyjoo xqueⁿ quioo'jndii na cwit'mooⁿna' nqui nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye, nncue'ntyjo na joona nnc'omna na jndoona sculjaa'ñeeⁿ. Nla'tyuii'na jom ndo' cha'cwijom nl'ana na nljoo'ñê na ñecasei'ñê. Nntquina seiiⁿeⁿ ndo' nla'cona jom ñ'eⁿ chom.

17 Ee s'aa Ty'oots'om naquii' n'omna na cal'ana cantyja na seijndaa'ñê hasta nntseicandaa'ñeeñ'eⁿna' ñ'oom na tqueⁿtyeeⁿ. Jo' chii nnc'omna na ñecwii ñ'oom joona ndo' nñe'quiiana najndei na la'xmaⁿna nnom quioo'jndii.

18 Ndo' juu sculjaa'ñeeⁿ na tco'na' na nty'ia' ma'moⁿna' tsjoom t'maⁿñeeⁿ na maqueⁿna' xjeⁿ cha'tso nn'aⁿ na t'maⁿ cwiluiindy tsjoomnancue.

18

Na tyuii' tsjoom Babilonia

1 Quia jndā teinom na tuii na luaa', nty'iaya cwiicheⁿ ángel na jnaⁿ cañoom'luee na jndyocue. Jeeⁿ t'maⁿ najndei tseix-maaⁿ ndo' juu na caxueeñê seixueeñena' cha'waa tsjoomnancue.

2 Ndo' teic'uaa jndei seixuaⁿ, tsoom:

—Jndā tyuii', jndā tyuii' tsjoom t'maⁿ Babilonia. Tsjoom'ñeeⁿ tseixmaⁿna' w'aa naⁿjndii ñequio yuu cwic'eeⁿ cha'tso espíritu na cwajndiindy. Ndo' tseixmaⁿna' yuu cwentaa' ticwii cwii nnom cantsaa na cwajndiindy ndo' ts'iaaⁿndye.

3 Ee cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue jndā jla'ntjeiⁿndyena cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, cha'cwijom cwicandyena mach'ee sculjaa' na matseijnooⁿoⁿ n'omna. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndye na cwitsā'ntjom tsjoomnancue jndā jla'ndaa'ndye cheⁿnquiee cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, cha'cwijom cwe' m'aⁿyana ñ'eⁿ sculjaa'. Ndo' nn'aⁿ nt'omcheⁿ njoomnancue na cwila'jnda ndo' cwindaa' teityandyena nc'e nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha'tso na queeⁿ n'omna, t'ical'ana xjeⁿ na jla'catsuuna s'om 'naaⁿna.

4 Jndā jo' jndiia cwiicheⁿ jndyee na teic'uaa cañoom'luee. Matso:

—'O nn'aⁿya na la'xmaⁿ'yo' cwentaya, calui'yo' quii'ntaaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha tints'aana' na mati 'o nla'jomndyo' jnaaⁿna, ndo' jo' jo' nntjom'yo' nawi' t'maⁿ na nntjoomna.

5 Ee jndā teicanto' jnaaⁿna hasta cañoom'lueecheⁿ ndo' Ty'oots'om ñjom ts'oom natia na la'xmaⁿna.

6 Jo' chii cal'a'yo' nawi' ñ'eⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ cha'xjeⁿ ñel'a joona ñequio nt'omcheⁿ. We ndii' njoom nl'a'yo' cha'cwijom cwila'c'u'yo' joona 'na' na ñjom waso, jo' jo' nawi' na nntjoomna, cha'xjeⁿ na l'a joona ñ'eⁿ nt'omcheⁿ. We ndii' najndā nawi'ñeeⁿ nñe'quia'yo' ndāana.

7 Cantyjati na tyola't'maaⁿndye cheⁿnquiee nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ ndo' tical'ana xjeⁿ cantyja na ya tyom'aⁿna, malaa'ti' cal'a'yo' na nlquiina' joona ndo' na cwajndii nntjoomna. Ee na jla'tiuuna naquii' n'omna: “Jaa m'aaⁿtyaaⁿya na cwitsaⁿ'ntjooⁿya. Tyooⁿndiina' jaa na nnc'ooⁿya cha'na cwii yuscu na jnda ljoñe. Jaa xocatjooⁿya na nnc'ooⁿya na cwityuaⁿaya.”

8 Manc'e na luaa' waa, jo' chii majndeiiito t'maⁿ nlco'wi'na' nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Nncwje nn'aⁿ ndo' nquioo jndo' t'maⁿ ndo' t'maⁿ nntseichjoo'na' n'om nn'aⁿ. Ndo' nlco tsjoom'ñeeⁿ ñ'eⁿ chom. Ee nquii Ty'oots'om na macu'xeeⁿ nn'aⁿ, t'maⁿ waa najndei na cwiluiñé.

9 Ndo' nquiee nn'aⁿ na cwiluiindyena na cwitsaⁿ'ntjom njoomnancue, t'aaⁿndyena ñequio natia na tseixmaⁿ tsjoom'ñeeⁿ, na tical'ana xjeⁿ, jla'cōna 'naaⁿna ñ'eⁿ natia na tyol'ana. Naⁿ'ñeeⁿ nntyueena ndo' nla'xuaana quia na nnty'iaana na cwi'oowa ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ.

10 Tquia nncwintyjee'na na nquiaana nawi' t'maⁿ na cwitjoom nn'aⁿ. Nluena:

—Wi', wi' matjom tsjoom t'maⁿ, juu tsjoom Babilonia na t'maⁿ cwiluiñena'. Ee ñejomto tyjee'cañoom na macowi'na' juuna'.

11 Mati nn'aⁿ nt'omcheⁿ ndyuaa na cwila'jnda ndo' cwindaa nntyueena ndo' nntseichjoo'na' n'omna cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ee tjaa 'ñeeⁿ cwii 'ndiina' na ñe'catseijndati 'naⁿ na cwindaaⁿ.

12 Joona cwilei'chona canchuu s'omcajaⁿ, s'omxuee, ljo' na jeeⁿ jnda, ta' perlas, liaa lino na jeeⁿ ya, liaa seda, liaa colo cat-sioo' ñequio colo wee. Ndo' cwindaaⁿ cha'tso nnom n'oom na jeeⁿ cachina', ñ'eⁿ cha'tso 'naⁿ na tuiina' ñ'eⁿ tsei'jndyee' elefante, ñ'eⁿ jndye 'naⁿ na tuiina' ñ'eⁿ n'oom na jndati, ñ'eⁿ 'naⁿ na tuiina' s'omwee, ñ'eⁿ xjo hierro, ndo' ñ'eⁿ tsjo' mármol.

13 Mati cwilei'chona canchuu tscwaa canela, ñ'eⁿ jndye nnom 'naⁿ na cachi, ñ'eⁿ suu, ñ'eⁿ ntsuee' ts'oom mirra na cwiluii ndaaljaa', ñ'eⁿ cwiicheⁿ ntsuee' ts'oom na cwiluii nasei. Ndo' ñ'eⁿ canchuu winom, seitye, jndaⁿ tyoo' ya, ñ'eⁿ lqueeⁿ jndaⁿ tyoo'. Mati ntmaaⁿ catsondye, ñ'eⁿ canmaⁿ, ntmaaⁿ catso, ñ'eⁿ tornom na cwicantjandyeyo', ndo' ñ'eⁿ jndye nn'aⁿ na cwiwil'uandye na candye'ntjomtyeⁿ, na juu ts'iaaⁿ'ñeeⁿ matseijomna' cha'cwijom cwiwil'ua añmaaⁿ nn'aⁿ.

14 Ndo' nlue nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ:

—Cha'tso 'naⁿ na tyolaqueeⁿ n'om'yo', jnda ntycwii cantyja 'naaⁿna'. Ndo' cha'tsoti 'naⁿ na yati na quit'maⁿ n'om'yo' ñequio cha'tso na neiⁿnco nquiu'yo', jnda tsuundyoy' cantyja 'naaⁿna'. Tajom nnts'aannda'na' cha'xjeⁿ na ñet'om'yo'.

¹⁵ Ndo' joo nn'aⁿ na cwila'jnda ndo' cwindaa, cantyja 'naaⁿ nmeiⁿ jnda teityandyena. Tquia nncwi'ntyjee'na na mati joona nquiaana nawi' t'maⁿ na nntjoom nn'aⁿ. Nntyueena ndo' nla'xuaana na matseichjoo'na' n'omna.

¹⁶ Nluena:

—Wi', wi' matjom tsjoom t'maⁿ. Ee tsjoom'ñeeⁿ tyocwee' nn'aⁿ liaa lino na yati, ñequio liaa colo catsioo', liaa colo wee. Tyola'tycwi'ndyena s'om cajaan, ta' ljo' na jeeⁿ jnda, ndo' ta' perlas.

¹⁷ Saa ñejomto mana ntycwii cantyja na tyandy naⁿ ñeeⁿ.

Ndo' cha'tso nn'aⁿ na cwilei'cho l'aandaa, ñequio nn'aⁿ na cwi'ooñjomndye joona', ñequio naⁿ ntjom na cwil'a ts'iaaⁿ naquii' l'aandaa, ñequio cha'tsondye nn'aⁿ na cwita'ntjom cantyja 'naaⁿ joona', tquia tyomei'ntyjee' naⁿ ñeeⁿ.

¹⁸ Yocheⁿ na nty'iaana ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ, tyola'xuaana, tyoluena:

—Tjoom ñetuaa cwii tsjoom na jeeⁿ tyañe cha'na tsjoomwaa'.

¹⁹ Tyotioona ts'ojndaa nqueⁿna, tyotyueena na chjoo' n'omna. Tyola'xuaana, tyoluena:

—Wi', wi' matjom juu tsjoom t'maⁿ. Cha'tsondyo jaa na cwita'ntjooⁿya ñequio l'aandaa, juu na tyañe tsjoom'ñeeⁿ seityana' jaa. Saa ñejomto tyuui'ñ'eⁿna'.

²⁰ 'O na m'aⁿyo' cañoom'luee, c'om'yo' na neiⁿyo' cantyja 'naaⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' mati 'o nn'aⁿ na tqueⁿlju' Ty'o^ots'om n'om'yo', ñequio 'o apóstoles ñequio 'o profetas, je' je' c'om'yo' na neiⁿyo'. Ee na jnda tiomndyena s'aa Ty'o^ots'om na tyota'wi'na 'o.

²¹ Jnda jo' nty'iaya cwii ángel na jeeⁿ jndei, seiweeⁿ cwii tsjo' t'maⁿ cha'cwijom tsjo'suu na cwitua. Tjoom'm juuna' ts'om ndaaluee. Tsoom:

—Maluaa' matseijomna' na cwityuui' tsjoom t'maⁿ Babilonia. Tajom nleitquoo'nnda'na'.

²² Ndo' naquii' tsjoom'ñeeⁿ tajom nndiinnda' ts'aⁿ na c'uaa cwitjo^o' música, cha'na arpa, tsmaaⁿ, ntu. Mati tajom nleitquoo'ñennda' cwii ts'aⁿ na sei'naaⁿya cwii nnom ts'iaaⁿ, meiⁿ tajom nleic'uaannda' na nntua ñ'eⁿ tsjo'molinom.

²³ Naquii' tsjoom'ñeeⁿ tajom nleixueennda' chom lámpara. Ndo' tajom nleic'uaannda' na cwiwit'maaⁿ na macoco ts'aⁿ. Nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ na tyola'jnda ndo' tyondaa ñet'oomna' na tyoluiit'maⁿndyetina quii'ntaaⁿ cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue. Ndo' ts'iaaⁿ calua' na l'a nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ, tquiu'nn'aⁿna' nn'aⁿ cha'waa tsjoomnancue.

²⁴ Ndo' seicanooⁿna' na nn'aⁿ tsjoom'ñeeⁿ jla'cwjeena profetas ñequio nn'aⁿ na jnda tqueⁿljoom'm n'om. Mati waa

jnaaⁿ na na tcwe' nioom cha'tso nn'aⁿ tsjoomnancue na jnda tja nc'e na cwila'yu'.

19

¹ Jnda teinom na nmeiiⁿ, jndiia na teic'uaa jndyee cwii tmaaⁿ nn'aⁿ na jndyendye na m'aⁿ cañoom'luee. Cwiluena: Aleluya. Nquii Ty'o^ots'om cwentaaya tseixmaaⁿ na cwilui'n'maaⁿndyo.

Maty'iomna' na calawa^aandya^aaya jom, ee nqueⁿ tseixmaaⁿ najneiⁿ.

² Macu'xeeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomyana' ndo' ñequio ñ'oom na mayuu'.

Ee jnda tu'xeeⁿ juu sculjaa' na jndye ñ'oom niom cantyja 'naaⁿ,

t^saaⁿ na sei'ndaa' nn'aⁿ tsjoomnancue na cwe' tyom'aⁿyana ñ'eⁿñe.

Ee jnaaⁿ juu na tja nn'aⁿ cwentaa' Ty'o^ots'om na tyondye'ntjom nnoom,

jo' chii s'aaⁿ na tiomñe tsaⁿñeeⁿ.

³ Ndo' cwiicheⁿ cwii ndii' jluena:

—Aleluya. Ticantycwii na cwi'oowa ndioom na cwico tsjoom'ñeeⁿ.

⁴ Ndo' joo ntquiuu nchoo' ñequiee nn'aⁿ na cwiluiitquiendye ñequio joo ñequiee naⁿ na ta'ndo', ty'eta'nquiona nnom nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio. Tyola't'maaⁿndyena jom, tyoluena:

—Aleluya. Amén.

⁵ Quia jo' teic'uaa cwii jndye nacañoom' tio, tso:

Cha'tsondyo' 'o na cwindye'ntjom'yo' nnom Ty'o^ots'oomya, cala't'maaⁿndyo' jom.

'O nn'aⁿ na cwicatyue'yo' jom, meiiⁿ na cje cwil'a'yo', meiiⁿ na t'maⁿ cwiluiindyo',

cala't'maaⁿndyo' jom.

Na nncoco juu na cwiluiiñe Catsmaⁿ

⁶ Quia jo' jndiia na teic'uaa cha'cwijom na cwila'neiⁿ jndyendye nn'aⁿ, cha'cwijom na c'uaa 'ndyoo jndaa, ndo' cha'cwijom na jndei cwila'xuaa ntsuee. Tyoluena: Aleluya. Nquii Ta Ty'o^ots'om cwentaaya, cha'tso nnom najn-

deii matseixmaaⁿ,

m'aaⁿ na matsa'ntjoom.

⁷ C'o^oya na neiiⁿya. Cats'aana' na t'maⁿ na neiiⁿ n'o^oya, ndo' calawa^aandya^aaya jom.

Ee jnda tue'ntyjo na manncoco nquii Catsmaⁿ.

Ndo' tsaⁿ na nluiiñe scoom'm mam'aaⁿc'eeñe.

⁸ Macwee liaa lino na jeeⁿ ya na jnda jndaa', caxueena' ndo' lju'na'.

Juuna' tseixma^{na}' cha'tso nnom ts'iaaⁿ na maty'iomya^{na}' na ñel'a nn'aⁿ na tq^{ue}n Ty'oots'om na lju' n'om.

⁹ Quia jo' tso ángel nooⁿ:

—Luua catseiljei': "Jeeⁿ neiiⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ' Ty'oots'om na cala'jomndye nantquie na macoco juu Catsmaⁿ."

Jnda chii tsoom nooⁿ:

—Ñ'oommeiⁿ' la'xma^{na}' ñ'oom na mayuu' na matseineiⁿ nquii Ty'oots'om.

¹⁰ Quia jo' tcoo'a xtya jo nc'ee ángel'ñeeⁿ na nntseit'maaⁿ'ndyo jom. Saá tsoom nooⁿ:

—Tintsa' na luua' ee tjom na cwindya'ntjoo^{ya} nnom Ty'oots'om ñ'eⁿndyu' ñequio nquiee nc'ia' na cwiljoo'ndyetyeⁿ cantyja 'naaⁿ' ñ'oom naya na t'moⁿ Jesús. Macandá nquii Ty'oots'om catseit'maaⁿ'ndyu'.

Ee ñ'oom na cwitjei'yuu'ndye nn'aⁿ cantyja 'naaⁿ' Jesús, ljo'yu la'xma^{na}' ñequio ñ'oom' Ty'oots'om na tyoñequia profetas.

Ts'aⁿ na ljo caso canchii'

¹¹ Quia jo' nty'iaya na wanaaⁿ cañoom'luee. Teitquioo'ñee cwii caso canchii' ndo' nqueⁿ na lloom juuyo' matseica-jndyuna' jom tsaⁿ na ñe'cwii na mach'eeⁿ ndo' na mayom'm. Macu'xeeⁿ nn'aⁿ cha'xjeⁿ na maty'iomya^{na}' ndo' mach'eeⁿ tia' nacjoo nn'aⁿ na cwi'oo nacjoom'm.

¹² N'omnnoom matseijomna' cha'cwijom ntsaachom ndo' jndye corona ñjom xqueeⁿ. Waa xueⁿ'eⁿ na teiljeiina' nacjoom'm na macandá nqueⁿ ntyjeeⁿ, tjaa'naⁿ 'ñeeⁿ caljeii.

¹³ Cweⁿ cwii liaatco na teicoo'ñ'eⁿna' niom'. Ndo' xueⁿ'eⁿ na nquiu nn'aⁿ, jo' jo' Ñ'oom' Ty'oots'om.

¹⁴ Ndo' joo na cwiluiindy^e sondaro cañoom'luee, ty'entyjona naxeeⁿ'eⁿ na ntyjondyena catso canchii'. Cwee'na liaa canchii' na lju'na' na tuiina' ñ'eⁿ lino na jeeⁿ ya.

¹⁵ Quii' 'ñom ndii' cwii xjo na jeeⁿ taá. Juuna' ma'mo^{na}' na nncu'xeeⁿ nn'aⁿ njoomnancue. Ndo' juu na nntsa'ntjoom t'maⁿ nlco'wi'na' joona. Cha'xjeⁿ cwinchjee nn'aⁿ tauva na nluii' ndaa'na', maluaa' matseijomna' na nnts'aaⁿ joo nn'aⁿ na tiñe'quiandye cantyja 'naaⁿ'aⁿ. Ee nquii Ty'oots'om na matseixmaⁿ'ñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda, cantyjati na matseiw'eeⁿ, maluaa' nnts'aaⁿ na nlco'wi'na' naⁿ'ñeeⁿ.

¹⁶ Cjoo' liaⁿ'aⁿ ndo' cjoo' tcweeⁿ'eⁿ jnda teiljeii xueⁿ'eⁿ na matsona': "Ja cwiluiindy^e na matsa'ntjo^{ya} cha'tsondye nn'aⁿ na cwitsa'ntjom. Ja t'maⁿ cwiluiindy^e jo ndaa cha'tso nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿ'ndye."

¹⁷ Jnda chii nty'iaya cwii ángel na meintyjee' naquii' ñe'quioom'. Jndei matseixuaⁿ na maqueeⁿ'eⁿ cha'tso cantsaa na ma'ntyja tsjo'luee. Matsoom:

—Quio'yo' cala'jomndyo' nantquie t'maⁿ 'naaⁿ Ty'oots'om.

¹⁸ Quio'yo' na nntquie'yo' sei'ts'o 'naaⁿ nn'aⁿ na t'maⁿ n'iaaⁿ cwila'xmaⁿ, nn'aⁿ na cwitsa'ntjom sondaro, nn'aⁿ na cwiluiindyeye sondaro, sei'ts'o 'naaⁿ catso, mandiñ'eeⁿ nn'aⁿ na ñentyjondye jooyo'. Jndyendye nn'aⁿ nntquie'yo' sei'ts'o 'naaⁿna, mati ñ'eeⁿ nn'aⁿ na cwindye'ntjomtyeⁿ ndo' nn'aⁿ na m'aaⁿ xjeⁿ 'naaⁿ ñ'eⁿ nn'aⁿ na cje m'aⁿ, ndo' nn'aⁿ na jnda tquiendye.

¹⁹ Ndo' nty'iaya juu quioo'jndii tquiee ñequio cha'tso nn'aⁿna cwiluiitquiendye na cwitsa'ntjom tsjoomnancue ñequio sondaro 'naaⁿna. Tjomndyena na nl'ana tia' nacjoo' nqueⁿ na ljoom caso canchii' ndo' nacjoo sondaro 'naaⁿaⁿ.

²⁰ Ndo' nqueⁿ na ljoom caso canchii' ñequio sondaro 'naaⁿaⁿ jnaⁿndyena tia'ñeeⁿ. T'uena quioo'jndii tquiee ñequio quioo'jndii na jnda we. Juu tsaⁿ na jnda we jo', tyoñequiaa ñ'oom cantu, tyoch'ee 'naaⁿ t'maⁿ cantyja najndei quioo'jndii tquiee. Tyonquiu'nn'aⁿ tsaⁿñeeⁿ cha'tso nn'aⁿ na tquiandye na tyocañoom ljeii 'naaⁿ quioo'ñeeⁿ lueena oo cantaana, ndo' tyola't'maaⁿndyena na jlui'tsjaaⁿñe juuyo'. Quia jo' nqueⁿ na ljoom caso canchii' tjoom'm wendye naⁿñeeⁿ na tando' naquii' ndaaluee chom yuu na cwico ljo' sufrā.

²¹ Ndo' cha'tsondye sondaro 'naaⁿ naⁿñeeⁿ na cwi'ndiina' tjana. Ee nqueⁿ na ljoom caso canchii', seicwjeⁿ jona ñ'eⁿ xjo na macalui'nom quii' 'ñom. Ndo' cha'tso cantsaa tcwa'caxii'ndyeyo' sei'ts'o 'naaⁿ naⁿñeeⁿ.

20

Cwii meiⁿ ndyu

¹ Jnda chii nty'iaya cwii ángel na jnaⁿ cañoom'luee, jndy-ocueeⁿ. Ñ'oom ts'ow'aⁿ na nnaaⁿ yuu na ticantycwii na njoom ndo' ñ'oom ts'uaaxjo ta.

² T'ueeⁿ catsoomjndii, juu catsuu tquiee na maxjeⁿ teiyo m'aaⁿ, juu na cwiluiiñe tsaⁿjndii ndo' Satanás. Seityeeⁿ juu na cwiljoo'ñetyeⁿ cwii meiⁿ ndyu.

³ Ndo' tjoom'm tsaⁿñeeⁿ naquii' yuu na ticantycwii na njoom. Jnda jo' seicoom'm ndo' tuaa teincuu' na nnaaⁿ jo' jo', cha tacalui' tsaⁿñeeⁿ na ñnequiu'nn'aⁿntyeeⁿ nn'aⁿ njoomnancue. Quia jnda jndaⁿ cwii meiⁿ ndyu'ñeeⁿ maxjeⁿ matsona' na nnaⁿñeyaaⁿ cwe' tiyo.

⁴ Jnda chii nty'iaya jndye ndio na meindyuaandye nn'aⁿ na jnda to'ñoom ts'iaaⁿ na nntu'xeⁿna nn'aⁿ. Ndo' mati nty'iaya añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda jnoⁿ cantyo' cwe' nc'e na tjei'yuu'ndyena cantyja 'naaⁿ Jesús, ndo' na tyoñe'quiiana ñ'oom' Ty'oots'om. Naⁿñeeⁿ t'icala't'maaⁿndyena quioo'jndii, meiⁿ juu na jlui'tsjaaⁿñeyo'. T'inquiandyena na nluui ljeii

'naaⁿyo' cantaana meiⁿ lueena. Naⁿñeeⁿ nty'iaya na tando'nnda'na na jnda tjana ndo' saⁿntjomna ñequio Cristo cwii meiⁿ ndyu.

⁵ Jo' luaa' najndyee na cwitando'xco nn'aⁿ. Saa nt'omcheⁿ nn'aⁿ na jnda tjā, ticatando'nnda'na hasta quia jnda jnda^a' cwii meiⁿ ndyuñeeⁿ.

⁶ Matio'naaⁿñe Ty'oqots'om joo nn'aⁿ na cwila'jomndye na cwitando'nnda' najndyee, ee cwiluiindyena na lju' n'omna. Juu na nncwje nn'aⁿ na jnda we, xocat'uiina' joona ee tjaa najndei na matseixmaⁿna' ñ'eⁿndyena. Nla'xmaⁿna ntyee cwentaa' Ty'oqots'om ndo' Cristo. Ndo' nntsaⁿntjomna ñ'eⁿñe cwii meiⁿ ndyu.

⁷ Quia na jnda jnda^a' cwii meiⁿ ndyuñeeⁿ, ndyaañe Satanás yuu na chu'tyeⁿñe

⁸ cha nlueeⁿeⁿ na nncjaanquiu'nn'aaⁿ Gog ñ'eⁿ Magog, jo' jo' nn'aⁿ na m'aⁿ cha'waa tsjoomnancue. Ndo' nntseitjoom sondaro 'naaⁿ naⁿñeeⁿ na nl'ana tia'. Jndyenyena hasta matseijomna' cha'na jndye tei' ndyoo ndaaluee.

⁹ Ndo' nty'iaya na jnaⁿna cha'waa tsjoomnancue. Ty'etcuundyena cha'waa ndyuaa ndo' tjaa'ndyena tsei juu tsjoom na jeeⁿ candya' ts'om Ty'oqots'om, yuu na cwic'eeⁿ nn'aⁿ na maqueeⁿ na lju' n'om. Saa seiquioom chom nacjoo sondaroñeeⁿ, seicoñ'eⁿna' joona.

¹⁰ Ndo' juu tsaⁿjndii na tquiu'nn'aⁿ joona, tju'na' jom naquii' ndaalueechom yuu na cwico ljo' sufrā. Jo' jo' m'aaⁿ quioo'jndii tqiuee ñequio ts'aⁿ na tyoñequiaa ñ'oom cantu. Naxuee natsjom ticantycwii na maco'wi'na' joona jo' jo'.

Cwitu'xeⁿndye nn'aⁿ mach'ee Ty'oqots'om

¹¹ Jnda jo' nty'iaya cwii tio canchii' na jeeⁿ t'maⁿna' ndo' nty'iaya nquii Ty'oqots'om na wacatyeeⁿ nacjoo' juuna'. Tsjoomnancue ñ'eⁿ tsjo'luee jnda tsuun'eⁿna' jo nnoom.

¹² Mati tco'na' nqoⁿ na nty'iaya l'oo, joo nn'aⁿ na ty-oluiit'maⁿndye ñequio nn'aⁿ na tjaa ljo' tyola'xmaⁿ. Meinty-jee' naⁿñeeⁿ jo nnom tio canchii'ñeeⁿ. Jnda chii sein'meiⁿ' Ty'oqots'om cha'tso libro na chona' ljeii na matseicanooⁿna' cantyjati na ñel'a l'ooñeeⁿ. Cantyja 'naaⁿ joo ñ'oom'ñeeⁿ tu'xeⁿndyena. Ndo' mati waa cwiiⁿcheⁿ libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na la'xmaⁿ na cwita'ndo', jnda sein'meiⁿ'eⁿ.

¹³ Ndo' sei'ts'o 'naaⁿ nn'aⁿ na tjā naquii' ndaaluee, jndyaandyena jo' jo'. Ndo' añmaaⁿ nn'aⁿ na jnda tjā na m'aⁿ yuu na meindoo' l'oo, jndyaandyena jo' jo'. Quia jo' cha'tsondye naⁿñeeⁿ tu'xeeⁿ joona cantyjati na jnda ñel'ana.

¹⁴ Xjeⁿñeeⁿ juu na mach'ee na cwiwje nn'aⁿ ndo' ñequio tsjoom l'oo, tjoom'm joona' ndaaluee chom. Juu ndaaluee chom tseixmaⁿna' na jnda we na cwiwje nn'aⁿ.

15 Ndo' 'ñeeⁿ juu na tîcwiljeii xuee' nacjoo' libro na chuuna' ncuee nn'aⁿ na la'xmaⁿ na cwita'ndo', tsaⁿ'ñeeⁿ tjoom'm juu naquii' ndaaluee chom. Luaa' waa na tco'na' n_{oo}ⁿya.

21

Tsjol'luue xco ñequio tsjoomnancue xco

1 Quia jo' nty'ian_{oo}ⁿ tsj_o'luuee xco ñequio tsjoomnancue xco. Ee jndā ntycwii cantyja 'naaⁿ tsj_o'luuee najndyee ñequio tsjoomnancue najndyee. Ndo' tatjaa'naⁿ ndaaluee cwii cuaa.

2 Ndo' nty'iaya tsjoom Jerusalén xco, tsjoom na lju' cwiluiñe. Jnaⁿna' cañoom'luuee na m'aaⁿ Ty'oo_{ts}'om, tycwi'na' cha'cwijom cwii yuscundyua na manncoco ñ'eⁿ saa'.

3 Quia jo' jndiia na jndei teic'uaa matseineiⁿ ángel cañoom'luuee na m'aaⁿ Ty'oo_{ts}'om, matso:

—Je' mam'aaⁿ Ty'oo_{ts}'om ñ'eⁿ nn'aⁿ. Jndā ljoo'ñetyeeⁿ ñ'eⁿndyena ee maqueeⁿ joona na nn'aaⁿ'aⁿ. Nqueⁿ nnc'oomñê ñ'eⁿndyena ndo' nntseixmaaⁿ Ty'oo_{ts}'om cwentaana.

4 Ticwii cwii ndaandaana nncuee'ñê. Taxocwjena jo' jo'. Taxoc'omna na chjoo' n'omna, meiⁿ taxocatyueena, meiⁿ na taxoquiiⁿna' joona. Ee jndā teinom cantyja na ñetjoomna najndyee.

5 Quia jo' nqueⁿ na wacatyeeⁿ tio, tsoom:

—Queⁿ cwenta, mats'aa na caluiixco cha'tso.

Mati tsoom n_{oo}ⁿ:

—Luaa catseiljei' ee ñ'oommeiiⁿ, ñ'oom na mayuu' joona'. Nndaā ntyjaa'tyeⁿ ts'om ts'aⁿ joona'.

6 Ndo' tsoticheⁿ n_{oo}ⁿ:

—Jndā jndaā' cha'tso. Ja m'aaⁿya cwii tjoocheⁿ na nluii cha'tso, ndo' maxjeⁿ nnc'ooⁿya quia na jndā ntyue cha'tso. Cwiluiindy_o x'e cha'tso ndo' mati ntyjii chiuu cwintycwiina'. Juu ts'aⁿ na ñe'c'uu ndaa, ja cwe' yuu ñnequia ndaa xo' nc'uu, ndaa na mañequiaana' na wando' ts'aⁿ.

7 'Ñeeⁿ juu na jndā jnaⁿñe nacjoo' natia, cha'tso nayameiⁿ ndaa'. Ndo' ja nluiindy_o Ty'oo_{ts}'om cwentaaⁿ'aⁿ ndo' jom nluiiñê jndaaya.

8 Saaⁿ nn'aⁿ na cwitjeii'ndye cantyja 'naⁿya ee na cwicatyueena, ndo' nn'aⁿ na ticala'yu', ñequio nn'aⁿ na jndā jlui' cha'tso nnom natia l'a, nntiomna' joona naquii' ndaalueechom. Ndo' mati nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa, nn'aⁿ na cwe' m'aⁿya ñ'eⁿ nc'iaa, nn'aⁿ na calua'ndye, nn'aⁿ na cwila't'maaⁿ'ndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ñequio naⁿcantu, maxjeⁿ cha'tsondyena jndā teijndaa' na nntiomna' joona naquii' ndaalueechom na cwico lj_o' sufrā. Jo' jo' yuu na jndā we na cwiwje nn'aⁿ.

Tsjoom Jerusalén xco

9 Quia jo' tyjee'cañoom cwii na ntquiee'ndye ángeles na ñejleicho ntquiee' waso na too' ntquiee' nnom nawi' na macanda. Tqueeⁿ tsaⁿñeeⁿ ja, tsoom:

—Candyo' ndo' m'mo^oya njom' yuscu na waa ñomcaa', juu nluiiñe scuu' nquii Catsmaⁿ.

10 Quia jo' tco'na' no^o na nty'iaya cantyja na t'moⁿ Espíritu Santo. Tjañ'oom ángel'ñeeⁿ ja yuu waa cwii sjo' t'maⁿ na ndye. Jo' jo' t'moⁿ no^o tsjoom t'maⁿ Jerusalén, tsjoom na lju' cwiluiiñena'. Jnaⁿna' cañoom'luee na m'aaⁿ Ty'o^ots'om, jndyocuenta'.

11 Ñ'oomna' nacaxuee na tseixmaⁿ nquii Ty'o^ots'om. Maco'na' lui' cha'cwijom cwii tsjo' na jeeⁿ ndya' jnda, cha'na tsjo' jasje, ndo' xueena' cha'cwijom tsioo.

12 Ndiocheⁿ tsjoom'ñeeⁿ meintyjee' tatiom t'maⁿ na jeeⁿ ndye. Niom canchoo'we ndyueel'a tatiom'ñeeⁿ, ndo' meintyjee' cwii cwii ángel na cwii cwii 'ndyoots'a. Mati ncuee canchoo'we ntmaaⁿ ntseinda Israel teiljeii cwii cwiina' nacjoo' cwii cwii 'ndyoots'a.

13 Ndyee ndyueel'a niom jo ndo' na macalui' ñe'quoom', ndyee ndyuel'a niom jo ndo' na m'aⁿ cancjuu ntquiee', ndo' jo ndo' na m'aaⁿ caxjuu tsoom'naaⁿ, ndo' cantyja na majaacue ñe'quoom'.

14 Tuii tsiaⁿtsjo' tatiom tsjoom'ñeeⁿ ñ'eⁿ canchoo'we ljo' na jeeⁿ nt'maⁿ. Ndo' canchoo'we apóstoles, teiljeii xuee' cwii cwii joona nacjoo' cwii cwii tsjo'ñeeⁿ.

15 Nquii ángel na seineiⁿ ñ'eⁿndyo maleiñ'oom cwii ts'oomxjeⁿ na tuiina' ñ'eⁿ s'om cajaan'. Ñ'eⁿ juuna' nncwjeeⁿeⁿ xjeⁿ tsjoom'ñeeⁿ, ñequio tatiom na meintyjee' ndiocheⁿ ndo' ñequio ndyueel'a tatiom'ñeeⁿ.

16 Juu tsjoom'ñeeⁿ ljo'yu xjeⁿ nquina', ñe'cwii xjeⁿ cantyja na tmei'na' ndo' cantyja na tcona'. Quia jo' tjeiiⁿeⁿ xjeⁿ cwii ntyjaa' tsjoom'ñeeⁿ ñequio ts'oomxjeⁿ 'naaⁿaⁿ. Tue'ntyjo cha'na we meiⁿ waljoo' we siaⁿto kilómetros na tco juuna'. Ñe'cwii xjeⁿ cantyja na tcona' ñequio na tmei'na' ñequio na ndyena'.

17 Mati tjeiiⁿeⁿ xjeⁿ tatiom cwanti na ndyena'. Tue'ntyjo cha'na ndyeeⁿaaⁿ nchoo' qui nchoo' ñequiee metros na ndyena'. Ndo' ts'oomxjeⁿ na teil'uee'ñe ángel matseijomna' cha'xjeⁿ na tco ts'oomxjeⁿ na cwiwil'uee'ndye nn'aⁿ.

18 Tatiom'ñeeⁿ tuiina' ñ'eⁿ ljo' jasje, ndo' juu tsjoom tuiina' ñ'eⁿ s'omcajaⁿ ya. Maco'na' lui' cha'na mach'ee cwii tsioo na cacuae.

19 Teichjoom tsiaⁿtsjo' tatiom tsjoom'ñeeⁿ ñequio cha'tso nnom ljo' na jnda. Tsjo' t'maⁿ najndyee, tsjo' cachuii' na jndyu jasje, tsjo' na jnda we, na jndyu zafiro. Tsjo' na jnda ndyee,

cachuii' na jndyu ágata. Tsjo' na jnda ñequiee, mati cachuii' na jndyu esmeralda.

²⁰ Tsjo' t'maⁿ na jnda 'om, colo wee na caljeii na jndyu ónice. Tsjo' na jnda yom, tsjo' wee na jndyu cornalina. Tsjo' na jnda ntquiee', cajaan' na jndyu crisólito. Tsjo' na jnda ñeeⁿ, cachuii'na' cha'na ndaaluee na jndyu berilo. Tsjo' na jnda ñjeeⁿ, colo tscó'ndaa na jndyu topacio. Tsjo' na jnda nqui, colo wii na jndyu crisoprása. Tsjo' na jnda canchoo'cwii, colo tsá na jndyu jacinto. Ndo' tsjo' na jnda canchoo'we, colo catsioo' na jndyu amatista.

²¹ Canchoo'we ndyueel'a na niom tatiom, tuiina' ñ'eⁿ ta' perlas. Cwii cwii 'ndyoots'a tuiina' ñ'eⁿ cwii ta' perla t'maⁿ. Ndo' nataa t'maⁿ tsjoom'ñeeⁿ tuiina' ñ'eⁿ s'omcajaan' ya. Maco'na' lui' cha'na mach'ee cwii tsioo na caxuee.

²² Ndo' tjaa'naⁿ wats'om nty'iaya tsjoom'ñeeⁿ, ee nquii Ta Ty'oots'om na tseixmaⁿñ'eeⁿ cha'tso nnom najnda, ñequio nquii Catsmaⁿ, joona cwiluiindyena wats'om cwentaa' tsjoom'ñeeⁿ.

²³ Ndo' jo' jo' ticaⁿna' ñe'quiom', meiⁿ chi' na nla'xuee. Ee cantyja na caxueeñe Ty'oots'om ñequio juu Catsmaⁿ, jo' naxuee jo' jo'.

²⁴ Nn'aⁿ njoomnancue na jnda jlui'n'maaⁿndye nnc'omna cantyja naxuee tsjoom'ñeeⁿ. Ndo' nn'aⁿ na cwiluiit'maⁿndyeti tsjoomnancue, juu na matseit'maaⁿñena' joona, nnc'oon'omna juuna' tsjoom'ñeeⁿ ndo' nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

²⁵ Tsjoom'ñeeⁿ tjaa'naⁿ natsjom. Jo' chii ticatá' ndyueel'a tatiom ndiocheⁿ ee ñeⁿnquii'cheⁿ naxuee.

²⁶ Nn'aⁿ njoomnancue nnc'oochona cha'tsoti na ya na la'xmaⁿna ndo' nla't'maaⁿndyena nn'aⁿ na m'aⁿ jo' jo'.

²⁷ Tsjoom'ñeeⁿ tijoom nncjaaquiee' meiⁿnquia na tilju', meiⁿ nn'aⁿ na cwajndii cwil'a, meiⁿ nn'aⁿ na cwila'neiⁿ cantu. Macanda nnc'ooquiee' nn'aⁿ na teiljeii ncuee nacjoo' libro cwentaa' juu Catsmaⁿ. Naⁿñeeⁿ ticantycwii na cwita'ndo'na.

22

¹⁻² Jnda jo' t'moⁿ ángel'ñeeⁿ cwii jndaa na cwinaⁿna' x'ee tio na wacatyeeⁿ Ty'oots'om ñequio Catsmaⁿ. Macaana' xcwe ts'om nataa t'maⁿ tsjoom'ñeeⁿ. Ndaa na cwinaaⁿ jo' jo' jeeⁿ xueena' cha'cwijom tsioo ndo' juuna' mañequiaana' na ticantycwii na cwita'ndo' nn'aⁿ. Mati we ntyja 'ndyoo jndaa meintyjee' n'oom na cwiñe'quia na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ntyja canchoo'we nnom ta' n'oom'ñeeⁿ, ndo' cwii cwii nnom ta' cwiquiena' tincwii chi'. Mati tscóo n'oom'ñeeⁿ la'xmaⁿna' nasei na matsein'maⁿna' nn'aⁿ njoomnancue.

³ Meiⁿcwii nnom nawi' na cwitjoom nn'aⁿ taxocanty'iaana jo' jo'. Macandā nquii Ty'oots'om nncwacatyeeⁿ tio 'naaⁿaⁿ jo' jo' ñequio Catsmaⁿ ndo' nn'aⁿ na cwindye'ntjom nnoom nla't'maaⁿndyena jom.

⁴ Nnty'iaandaana jom ndo' nñoom xueⁿeⁿ cantaana.

⁵ Taxocuaa natsjom ndo' taxocaⁿna' chom lámpara, meiⁿ ñe'quiom' ee nquii Ta Ty'oots'om cwiluiiñê naxuee ndaana. Ndo' ticantycwii na cwitsa'ntjomna.

Mandyoo' na ndyonnda' Jesucristo

⁶ Jnda jo' tso ángel'ñeeⁿ noqⁿ:

—Cha'tso ñ'oommeiⁿ tjacantyja na mayuu'na', jo chii nndaā ntyjaa'tyeⁿ ts'om ts'aⁿ joona'. Nquii Ta Ty'oots'om cwiluiiñê na matseijnoqⁿoⁿ n'om nn'aⁿ na cwiñe'quia ñ'oom'm. Jo' chii jnda jñoom ángel cwentaaⁿaⁿ na ca'moⁿndaā nn'aⁿ na cwindye'ntjomna nnoom ljo' na mawaaxjeⁿ na nluii.

⁷ Matso Jesucristo:

—Que'yo' cwenta, matyuaa' nncua'cañooⁿya na m'aⁿyo'.

Neiⁿ ts'aⁿ na matseicandā ñ'oom na chuu librowaa cantyja chiuu cwindyona'.

⁸ Ja Juan nty'iaaya cha'tso nmeiⁿ ndo' jndiia cantyja 'naaⁿna'. Ndo' quia na jnda nty'iaaya ndo' jnda jndiia ñ'oommeiⁿ, quia jo' tcoo'a xtya jo nnom ángel'ñeeⁿ na nntseit'maaⁿndyo jom na t'mooⁿ nmeiⁿ noqⁿ.

⁹ Saā tsoom:

—Tintsa' na luaa', ee tjom na cwindya'ntjooⁿya nnom Ty'oots'om ñ'eⁿndyu', ñequio nc'ia' na cwiñe'quia ñ'oom'm, ndo' ñequio joo nn'aⁿ na cwila'candā ñ'oom na chuu librowaañe. Macandā nquii Ty'oots'om catseit'maaⁿndyu'.

¹⁰ Mati tsoom noqⁿ:

—Joo ñ'oom na chuu librowaa cantyja chiuu cwindyona', tintseicu' joona' na ticandye nn'aⁿ ee nc'e na jnda teinndyoo' xjeⁿ na nntseicandāñena' joona'.

¹¹ Juu ts'aⁿ na mach'ee yuu na ticaty'iomyana' cats'aato na ljo'. Ndo' juu ts'aⁿ na tilju' matseitiuu, caljoo'ñeto na ljo'. Saā juu ts'aⁿ na matseijomñe ñequio na maty'iomyana', c'oomticheⁿ na ljo'. Ndo' juu ts'aⁿ na jnda tqeⁿlju' Ty'oots'om ts'om, caljoo'ñetyeⁿ cantyja 'naaⁿaⁿ.

¹² Matso Jesucristo:

—Mayuu'cheⁿ matyuaa' nncua'cañooⁿya. Nndyoñ'oⁿya naya na maty'iomna' na nnto'ñoom nn'aⁿ, ndo' nñequiaya jo' nnom cwii cwii ts'aⁿ cantyjati na s'aa.

¹³ Ja m'aaⁿya cwitjoocheⁿ na nluii cha'tso, ndo' maxjeⁿ nnc'ooⁿya quia na jnda ntycwii cha'tso. Ja m'aaⁿya najndyee

ndo' m'aaⁿya na macandā. Cwiluiindyō x'ee cha'tso ndo' mati ntyjii chiuu cwintycwiina'.

¹⁴ Mañequiaana' na neiiⁿ nn'aⁿ na cwitmaⁿlju' naquii' n'omna ñequio nioom' Jesucristo. Ee joona wanaaⁿ na nncwinomna ndyueel'a na nnc'ooquie'na quii' tsjoom Jerusalén xco. Ndo' nddaā nlquie'cañomna ts'oom na nntquiiina tā na mañequiaana' na cwita'ndo' nn'aⁿ.

¹⁵ Saa naxeⁿl tatiom nnom tsjoom'ñeeⁿ cwiljoo'ndye nn'aⁿ na tilju' laxmaⁿ ñequio naⁿcalua', nn'aⁿ na cwe' cwim'aⁿya ñequio nc'iaa, nn'aⁿ na cwila'cwjee nc'iaa, nn'aⁿ na cwila't'maaⁿndye 'naⁿ na cwe' nn'aⁿ nl'a, ndo' ticwii cwii ts'aⁿ na neiiⁿl cantu ndo' majo'to mach'ee.

¹⁶ —Nncō Jesús jndā jñōōⁿya ángel cwentaya na m'aⁿyo' na macwji'yuu'ñe cha'tso ñ'oommeiiⁿ ndaa' 'o, ntmaaⁿl nn'aⁿ na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ. Ja cwiluiindyō x'ee ñ'oom cantyja 'naaⁿl David, ndo' tsjaaⁿ 'naaⁿl jom na jndyow-icantyjoo'. Ja cwiluiindyō caxjuuncoo.

¹⁷ Nquii Espíritu Santo ñequio joo nn'aⁿ na cwiluiindyē scuu' Catsmaⁿ cwiluena:

—Ta Jesús, candyo'.

Ndo' 'ñeeⁿ juu na mandii na matsei'naaⁿl ts'aⁿ ñ'oommeiiⁿ, catso:

—Candyo', Ta Jesús.

Ndo' 'ñeeⁿ juu na ñe'c'uu ndaa, candyontyjaa' jom. Ee meiⁿcwi'ñeeⁿcheⁿ ts'aⁿ na ntyjaa' ts'om na nlui'n'maaⁿñe, candyoc'uu ndaa na cwe'yu na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ.

¹⁸ Ticwii cwii ts'aⁿ na mandii ñ'oommeiiⁿ cantyja chiuu cwindyona' na teiljeii tsomwaañe, ja Juan mañequiaya na caljeii tsaⁿñeeⁿ na waa na teincuu'. Ee xeⁿ nntseicwaljoo' ts'aⁿ ñ'oom nacjoo' ñ'oommeiiⁿ, quia jo' nacjoom'm nntseicwaljoo' Ty'ōots'om cha'tso nawi' t'maⁿ na teiljeii naquii' librowaa.

¹⁹ Ndo' mati 'ñeeⁿ juu na nncwji' nt'om ñ'oom na teiljeii librowaa cantyja chiuu cwindyona', Ty'ōots'om nncwji' na wanaaⁿ na nlquii tsaⁿñeeⁿ taa' ts'oom na mañequiaa na cwita'ndo' nn'aⁿ. Ndo' nnts'aaⁿ na ticwanaaⁿ na nncjaaquiee' tsaⁿñeeⁿ naquii' tsjoom na lju' cwiluiiñena'. We ñ'oommeiiⁿ matseineiⁿ librowaa chiuu la'xmaⁿna'.

²⁰ Manquiiiti Jesús na macwji'yuu'ñe ñ'oommeiiⁿ, matsoom:

—Mayuu'cheⁿ tyuaa' nncua'cañōōⁿya na m'aⁿyo'.

Ndo' jaa cwit'ōōya nnoom, cwil'uuya:

—Mayuu'. Candyo' 'u Ta Jesús.

²¹ Catio'naaⁿñe Ta Jesús cha'tsondyo' 'o na macwji' Ty'ōots'om cwentaaⁿaⁿ. Amén.